Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

208-62

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

ՄԻՒԼԼԻՖ
ԲՕՆՄՕՆ-ՏԻՒ-ԹԷՐԱՅԼ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄ
Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

2

ԽՓԻՆՃԻ ԳԸՄՄ

Գուիչպ Տի Վաղէ-տու-Քէօր

معارف نظارتنك ٣٢ نومرولی رخصتیله طبع اولنمشدر

2004

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՑԱ ԹԱԳՍԻՄ ՃԱՏՏԻՄՆՏԷ 65 ՆԻՄԷՐՕԼՍԻ
Ց. ԹՕԼԱՑԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸՆՑԱ

ա 1892 ա

265

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм.ССР
ա. անվ. Ա. Մյասնիկյան

45106-64

31882-64

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

ԵԱԽՕՏ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳՉԱԼԱՐԸ

Գլուխ Տէ Վալէ-տը-Բէօր

1

184. սէնէֆինին սօն պահար մէվսիմինտէ, եանի հոկտեմբերին սօնլարընտա վէ ապշամըն սաաթ տէօրթ բաստէլէրինտէ, պիր բօսթա արապասը, Նիվէրնէ հօլունտան քէմալը սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ իտի։ Գու մէվսիմտէ ֆրանսանըն մէրքէզ ճիհէթի, խուսուսա Իօն էհալիսինի տախլինտէ Նիվէրնէ գըսմը զաեէթ ճալիպ վէ հիւսէյնա օլուպ, եաղըն հէրարէթինտէն սօմուշ օլան չաերըլար աչըգ բէնկտէ եէչիլմէչմէկտէ, վէ եագընտա գըրաղընըն պաչլամաճաղընը միւպէյինին օլարագ հէման սարարմտեա, վէ ադաճլարըն եարագլարը տէօքիւլմէկտէ պաչլամըգտա, վէ Իօն նէհրի իչէ գանալը քէնարլարընտա պուլունան ճէսիմ չամ ադաճլարընըն տալլարը՝ էսէն բիւզկեարլարտան սալլանմագտա իտիլեր։

Լաքին հավա էյան, օլտուգճա աբճադ վէ ասիման պուլութտան խալի օլուպ, եալընըզ սապահլաեըն սիս էթրաֆը գաբլամագտա, ֆագաթ կիւնէչ տօղաւուդունտա, պու սիս տէ զաիլ օլմագտա իտի։ Ապշամլարը իսէ, կիւնէչ ղիեամարը տաղլարըն թէբէշինտէն ահէսթէ ահէսթէ օվա վէ տէրէլէրէ էնիպ, օ ճիվարլարտա պաչգա պիր լեթաֆէթ քէսպ իթտիրիր իտի։

Բ—95

Զիքը իթաիկիմիվ բօսթա արապասը, իշպու կիւզել մեր-
լէքէթին էն դիւեաոէ ճապիպ վէ եէպանի պիր ճիհէթինաէն,
նանէ էօյլէ պիր աերէ իչինաէն կէչմէքաէ իտի քի, պունուն
օրթաաընաան, պիրի ճէնապը Ալլահըն եաբուսու, վէ տիկէրի
իւնանըլար եաբուսու օլարագ, եան պէ եան, նէհը իլէ գանալ
միւուր իթմէքաէ իտի։

Տէրէնին իչի թարաֆընաա, վասի օրմանլար իլէ իհաթա
օլունմուշ տաղլար վէ գաեալար պուլունուպ, պունլարըն
արալարընաա եէր եէր պիր չան գուլէսի եախօտ պիր քէօյ
քիլիսէսի, եախօտ քիւչիւք պիր կիհին օճաղը, վէ պաղէնտէ,
1793 թարիխի վադըալարընաա հէր նասըլսա էշգիանըն նա-
պարը փիշդաթընա թէսաոիւֆ իթմէեէրէք, խարապալար
արաընաա հէյկէլի ասլինէսիլէ մուհաֆիզա խիւմիչ կիւ-
զել պիր էսեր կէօրիւլմէքաէ իտի։

Իչար իթաիկիմիվ բօսթա արապասընաա օթուրմուշ օլան
պիչ երքէք իլէ պիր գաարն արաընաա, սարը սայը վէ մալվի
կէօզիւ թապրիպա տէօրթ եաչլարընաա կիւզել պիր չօճուգ
պուլունուպ, պու չօճուգ՝ բէսէր վէ վալիտէյնէ տաիմա
պիր չօգ չէյլեր սօրմագտա իտի։ Չօճուգուն բէսէրի՝ օթուգ
նէսթ օթուգ սէքիչ չաղլարընաա ուգուն պօյլու, էամէր,
գարա սայը վէ մալվի կէօզիւ հէնուզ կէնճ պիր քիմսէ
օլուպ, կիւդէլիկի իլէ պէրապէր սերթի չէհրէլի իտի իսէ ատ,
չօճուգ, լաթիֆի պագըչընը քէնարընայնէ ասթի իթաիկինաէ,
մէղքիւր սերթի չէհրէսի՝ չօճուգլարա մախսուս լէթաֆէթի
քէսագ էյլեր իտի։

Չօճուգըն վալիտէսի իսէ, պէլքի եիւրմի պէշ եաչլարըն-
ադա օլուպ, սարը լէհճէսի պիր ագ սօյուպ, վէ մէսաուիէթի
միսալէյնին պիր կիւլիւմսէմէեի հաիզ օլուպ, սէօնմուշ օլան
պիր կիւլ՝ հէնուզ զօնչէլէնմէքաէ պուլունան կիւլէ պէն-
զէյիլի կիւպի, մէզպուրէ տէ քէնարի չօճուգունա պէնզէմէք-
տէ իտի։

Չօճուգ արապարընաա պուլունմասըյլա, հէր պիրի պիր
էլինի իթուրմուշ, վէ քէնարլէրին սիկէր էլէքրինի արդասընա

կէօթիւրմէլէ, իշպու իքի կլ՝ քէմալը մուհապպէթ իւզրէ եէկոմիկլերինէ սարըլմըշ իտի։

Ալեսանվիյեէ իլք այլարտա տէվամ իտէն զէվճ ու զէվճէնին պալ այլարը մուհապպէթի, զանն իտէրսին քի մէրդումլար իչին թիւքէնմէմէքտէ իտի։

Միւքէլլէֆ պիր բօսթա արապասընա բաքիպ օլմուշ, վէ պու արապանըն արդասընա իքի իսըզմէթքեար օթուրմուշ օլան մէրդուման երքէք վէ գասըն քիմսէլէր, սարլդատէկեանտան օլաուգլարը հալ ու հարէքէթլերինատէն տէ անլաշըլմըշտըր կիպէ, գօնթ վէ գօնթէս տը Քէրկազ օլուպ, Իթալիատան ավտէթլէ, ասն պահար մէվսիմինի Մանեի-սիւբ-Իօն նամ նէհր թարաֆլարընտա քնային պիր կիւզէլ չիֆթլիքտէ կէչիրմէք, վէ դնկատմբերին նըսֆընա տօղրու Բարիսէ ազիմէթ իլէմէք իւզրէ, էվվէլճէ զիքր իթտիհիմիզ թարիդաէն գաթը մէսաֆէ իլէմէքտէ իտիլէր։

Մ. գօնթ տը Քէրկազ, մատմազէլ տը Պալտէր իլէ իչտիվաճընատն սէքիզ կիւն սօնրա Բարիսատէն մուֆարագաթլա, աէնիզ սահիպինատ Բալերմօ չէհրինատ քիրա իլէ թուրթուշ օլաուգու կիւգէլ պիր սէյֆիէտէ իլք մուհապպէթլերինին մէսէրրէթպախշ կիւնէլերինի կէչիրմիշլեր։

Մէրդումլար, Ֆրանսատա ֆէվգէլատէ սօվուգ վէ պուղու հավա իլէ, ֆագաթ դըթաի մէգքիւրէտէ կիւնէչին սըճագ զիեատլը վէ նէվգահարընը բիւգկեարլարըյլա կէչէն գըշ մէվսիմինատ, նանի ալթը այ մուտատէթ զարֆընտա, զիդր օլունան սէյֆիեէտէ եաչաեըպ, պատէհու Բարիսատէ Քիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա քնային վասի օթէլլէրինէ ավտէթ իթտիլէր, լաքին օրատտա համանըն թէպէտտուլիս, վէ պէլքի տէ պագը չայնանը թէէսսուֆ խաթըրէյէր՝ մատամ տը Քէրկազըն ահվալը սըհհիեէսինէ սուլ թէէսսիր իթմէքլէ, մէզպուրէ օլ աէրէճէ զահի տիւշտիւքի, քէնտինի թէտավի իտէն աթըպպա պիլէ տիւչարը էնտիչէ օլարագ, մէրդումէնին թէքրար Միչիլիատա կիթմէսինի թավսիեէ իլլէտիլէր։ Պինապէրին Սրմանտը Քէրկազ, եէտի տէքիզ այլըգ համիլէ պուլունան

կենճ զեվճէսի իւէ թէգրար, հավասը՝ քէյֆիդ վէ խասթա-
լար իչին բէգ միւսահիտ օլան Միչիլիա ատասընա կիմատիկին-
ատն, աղ վագրմատա հավանըն հիւանի թէէսիրի կէօրիւ-
ախ։ չէօյլէգի ժանն, քէսպի սբհհէթ ու ահիյնէթ իմատիկի
կիպի, էվվէլքի հալինատն զինատէ կիւզէլէշիպ կէնճլէշան։
Զօճուղու տա Բալէրմատա ախունատա կէլէրէք, պիր ադաճըն
եէշիլ տալարը պէշիկինէ կէօլկէ իմատիքլէրի միսիլու, կիւ-
նէշին զինալարընատն բարլամագտա պուլունան ատինիզ տալ-
զալարընըն ախի տէ, իւք տէֆա իշիմատիկի նէննի սէտասը
օլաու, վէ օլ կիւզել պէլատինին միւսահիտ հավասը, չօճուղա տա
ֆայատլի օլաուղունատն, իչ սինէ տահա Բալէրմատա գալ-
արլար։ Անճագ, մէրդումատն զէվճ ու զէվճէ, իմալիատա-
չամ վէ զդումմ ադաճլարը արասընտա, վէ տալղալարը պիւա
ֆաալա դումու տահիլէ լամիմֆ պիր սէտա իւէ չարբատն տէ-
նիզէ նադըր սէյֆինէնին թէրացյասը իւզերինատ քէմալը տատա-
տիմլ, նաչատադղարը, վէ չօգատան պէրու վամանըլարը պու
լունատն սէվկիւլիւ ֆրանսատէր ունումմուչ օլաուգլարը հատէ,
նահնահ, տէրունինատ նէկատիկէրինի սէվմիչ վէ պունճա ճէվը
ու ճէֆա չէքիլմիչ օլան վէ զէմանէմիզին Պապիլօնը քէպերի
թէամինէ իտիմէկէ լանըդ պուլունան Բարիսի տէյնէ, իւա
սբճագ իգլիմէ կէօրիւլէն իհթիճատա մէզնի իմալիատա
իգատմէթ գարար վէրմէգատն էվվէլ, տէրունինատ պիր քէօչկ
ատամըն ալմըչ օլաուգլարը գանէմ ճալիպ վէ ատէմա չուա-
բանըն մէտ ու ալնատընա լանըդ օլան նէրմէ գրմատընը,
նատօտ ատահա տօղրուտու, պիր թագըմ մէչէ ադաճլարը
ալմընտա նադէտատ վէ չանըր չիմէնէրիւլ վատ պիր պաղչէ
իւէ իհամատա օրմուչ օլան, վէ ատն պահարատա ճիվարատաքի
ադաճլըգլը օրմանկարատան ավճըլարըն պօրուլարը տէտասը
իշիտիլէն մէգրիւբ քէօչկիս խամրըլանըդ, վէ հէր նէրէտէ
միւմթէֆիգէն պուլունատար, պա խուտատ, պէնատ վէ կիւլ
կիպի մատուճլարընա պադատրգճա ատատէմ ու բէֆահիյնէթ
հիսս իմատրէրինատն, օլ ճանիպէ տօղրու հօպա չգդատրար։

Պինատէրին Նաբօլինէ կիմմէք իւղէ վաբօրա բարիպ

օլարադ, թէգմիլ իթալիանըն պօյունաան կէչմիլէր, վէ Բօմա, վէնէտիկ վէ Ֆիօրէնցա չէհիրլէրինի պիր միւաահէթ զիեարէթ իտիպ, Ֆօրնիլ թարիֆէյլէ, վար էեալէթինաէն Ֆրանսաեա ավահէթ իյլէմիլէր։

Օն պէշ կիւն սոնրա մէրդումլարը պուլտուղումուզտա, Նիվէրնէ ճահահէօինտէն արապա իլէ կէշմէքտէ օլուպ, սահթ ադշամըն տէօրտիւ բահահէլէրինահ Մանեի սէյֆիեէօինահէն պէշ ալթը ֆարսախ ուզադտա պուլունմադտա իտիլէր։

Արման, կէնճ զէվճէօինէ մուհապիզլէյէ պադարադ, վէ կօնէրան իտմինահ օլան քիւչիւք չօճուղուն սարը վէ դըվըրըմըշ սայլարընը բարմադլարը արասընտա օյնահարադ,

— Ժա՛նն, սէվկիլիւմ Ժանն, Բալէրմօտաքի սէյֆիեէմիզահ, ահէթա ճէննէթի իչինահ պուլունուրճասընա հայահտըղմըզ հալահ, չու խալի վէ սաքին չահթօմուզա կիթմէքտահ օլտուղումուզտան տօլահը իշնարը թէէսսիֆ իթմէէօրմուսուն, սէտի։

Ժաննն. - Խայը, ազիզիմ, սէնին պուլունտուղուն հէր մահէվ, վէ էլինի էլիմ իչինահ թուխտուղում հէր եէր, ճէննէթի սէյի՞լ մի սիր։

— Ազիզէմ, սէն պէնի օլտէրճէ մէսուա գըլմընը քի, պէլքի ճէննապը Ալլահընը պանա ճէննէթինէն թահսիս պուհուրահաղը հիսսէնէ իհթիհահճ պիլէ գալմամըշ տըր։ Եվվէթ, Ֆրանսատա հահսօտ իթալիատա օլտուն, սէնին իլէ պէրապեր վէ սէնին հանընտա հայահտադ՝ պէնիմ իչին ճէննէթինէն տահա ալէտ տըր. ահէթա սէմտահ հայահտադ տըր։

Գօնթ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, Ժաննըն նազիք վէ պէհազ էլինի քէնտի էլի տէրունինտահ սըդտը, վէ պու սըրատա իրիսի տէ այնի միւլահադա վէ հէվէհան իլէ էեիլէրէք, ճիկէրըարէլէրինին ալնընը պուս իթմահիլէր։

Մ. տը Քէրկադ՝ բէյտընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրահիւ.

— Ազիզէմ, էկէր իսթէրսէն թէքմիլսօն պահար մէվհիմինի Մանեհատ կէչիրիպ, յունվարըն օրթահլարընտա Բարիսէ ավահէթ իտէրիզ, սէտի։

— Օյուր ... ա՛հ չու Բարիսին լագըրտըը օյտուղունաա, գինինմոէ պիր թագըմ չայեանը թէէսթուֆ խաթըրէլէր հուստուլէ կէլմէմէք գապիլ օլմաեօր։

Ալման սարսըլարագ ։

— Սէվկիւլիւ ժաննըմ, անլընաա պիր չըզըդ հասըլ օլտուղունու, վէ կէօզլէրինաէ միւգհէմ էնտիշէ վէ իղթիրապ ալէամէթի զուհուրա կէլտիկինի կէօրիւեօրում ... սէպէպինի իսէ տէրք իթմէքտաէեիմ, աէտի ։

— Խայր, սէվկիւլիւ Ալմանըմ, եանըլըեօրսուն։ մէսուտ օլան բիմսէ միւզտարըպ օլո՞ւր մու ։

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սրրատա խօշ պիր թարզտա թէպէսիւմ իթտի ։

Ալման իսէ, իֆտաէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Բալէրմնաա օյտուղումուզ ղէման չօգ տէֆա տիհանընաան, մուզիրը վէ յանէյլի պիր իսմի չըգարտըղընը տէրխաթըը իթմէքտաէեիմ։

Ժաննն։ — (պիրտէն պիրէ քէսպի հէեէճան խաէրէք։) Ընտրէա իսմինի՞մի ։

— Էվվէթ անը։ «օ ատէմին չէյթանի ֆիքրինտէն գօրդուեօրում։ սատատէթիմիզ արասընաա անըն վիճուտի ատէթա պիր իղթիրապը ազիմ տիր։ էկէրչի պուրատա օյտուղումուզու պիլսէ ...» տիմէքտէ խոին ։

— Ֆիլվագը Ալման, պու սէօզլէրի սէօյլէտիմ։ ֆագաթ օլ վագըթ ագլըմ պաչըմտա տէյիլ խոի։ սէնին զաեէթ հալիդ ատալէթ վէ գուվվէթ օյտուղունու, վէ սէնին եաընընաա հիչ պիր կէօնա էնտիշէ վէ իղթիրապըմ օլմաեատագ եաչաեապիլէճէկիմի ունուտտուեօրտում։

Մ։ տը Ֆէրկազ։ — (միւթէէսսիր օլարագ։) Հագգընն վար տըը ազիղէմ։ պէն սէնի միւտաֆաա իթմէք իչին, սէնի սէվտիկիմ իչին, վէ նիհաեէթ ճէնապը Ալլահ մույեինիմ օլուպ, սէնի վիգաեէ վէ հիմաէեէ պէնի մէմուր իթտիկի իչին, գուվվէթ վէ ճէսարէթի հալիդիմ։

Չէվճլէրինի քէնարլէրինէ իսթինաակեաՀ իթթիխազ իտէն գաբնլար միսիլլու, ժանն, Արմանա էճնիխէթի թամամէ իւզրէ ամֆը նազար իթաիկինտէն, մերգում, քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Պիլիրիմ քի գաբընտաչըմ Անտրէա, համո օլսուն բէք նատիր օլան օ ատէմլէրտէն տիր քի, ճէմիյէթի իճթիմաիյէի մէյտանը Հարպ իթթիխազ իտէրէք, պու մէյտանտա ֆէնարլըգ դըլըճընը սալարլար. Պիլիրիմ քի անըն ֆիքրի մէլանէթքեարանէսի բէք չաբուգ մէյեուս օլմազ վէ օսանմազ, վէ ալէյհիմտէ թաչըտըղը պուղղ ու ատաավէթ՝ սէնի պէնտէն զատ իթմէկէ իճթիսար իլէտիկինտէն, ֆագաթ մուվաֆֆագ օլամատըղընտան պէրու տահա ղիեատէ պիւեիւմիւշ վէ արթմըշ տըր. Լաքին թէէմին օլ ազիզէմ, եօլէ պիր սաաթ կէլիր քի, չէյթան, թէէի եէրտէ ճէնկլէշմէքտէն օսանարադ, պիր տախի մէյտանա չըղ մամադ իւզրէ նապէտիտ օլուր, վէ չիւպհէսիզ օ սաաթ, չօգտան պէրու Անտրէա իչին կէլմիշ օլմալը տըր, չիւնքի պէյհուտէ պիր ինթիգամ արզասընտան կիթաբէքտէն ֆէրաղաթ իտէրէք, պիզի իսթիրահաթ հալինտէ պրագմազտա տըր.

Պիր միւտտէթ սոնրա Արման չու սէօզլէրի իլավէթէն տէրմիեան իլէտի.

— Ազիզէմ, իզտիվաճըմըզը իրթէսի կիւնիւ, Լէօն Բօլան վասըթասըյա, իչպու ախլէագը պօզուգ գարտաչըմա 200,000 ֆրանգ կէօնտէրիպ, Ֆրանսատան մուֆարագաթլա, Ամէրիգաեա կիթմէսինի, վէ օրատա քէնտիսինի թանըեանլարտան ուզագ գալարագ, իրթիքեապ իթտիկի ֆէնարլըգլարըն ունուտուլաճաղընը, վէ պէլքի տէ եապտըղը խապատսէթլէրտէն տօլաեը նատիմ օլաճաղընը քէնտիսինէ իխթար վէ թավսիեէ իթտիմ... ձէննապը Ալլահ՝ պու ասը վէ միւթթէէհիմ բուհա իճրաի թէէսսիր իթտի՞մի, օրասընը պիլմէմ. Լաքին մահզա խայրխահլըգ իճրա իթմէկ իւզրէ Բարիատէ պուլունտուղում զէման թէչքիլ իթմիշ օլտուղում, վէ էնտաի դայպուպէթիմտէ տօսթումուզ Ֆէրնան Բօշէեի միւտիրիեէթինէ թայեին

իթմիշ պուլունտուղում իտարէի ինզիպաթիյէ հէյէթի՝ տէօրթ սէնէտէն պէրի տիր, գարընտաշըմ Անտրէանըն Ֆրանսաեը թէրը իթմիշ վէ պիր տախի մէյտանա չըգմամըշ օլտուղունու թաստիգ իլէմիշ տիր։ Իհթիմալքի Անտրէա վէֆաթ իթմիշ տիր։

Ժանն։ - (քէտէր իլէ։) Ամման, պու եօլտա պիր արզուտա պուլունմազ կիւնահ տըր, պունտան սագընալըմ։

Գօնթ, զէվճէսինին ալընը պուս իտէրէք,

— Ֆագաթ չօգ տան պէրու կէլիպ կէչմիշ օլան վէ տէօրթ սէնէ մէսուտիյէթլէ միրուր իտէն պիր զէման իլէ թէֆրիգ օլունմուշ պուլունան պիր թագըմ խաթըրէլէրտէն տօլաեը նի՞չին միւքէտտէր օլուեօրուգ։ Ազիզէմ, պախթիեար վէ մէսուտ օլարագ եաշաեալըմ, նազարը տիգգաթըմըզը չօճուղումուզա աթԹ իտէլիմ, վէ միւզտարըպ վէ սէֆիլ քիմսէլէրէ էլտէն կէլէն մուավէնէթի վէ խայրխահլըզը իճրատէն կէրի տուրմաեալըմ, տէտի, վէ իլավէթէն տէ,

— Ամճագ, հարաքեաթը գապիհէլէրիյլէ հագգը միւճազաթա լաեըգ օլանլարը տա թէէտիպ իտէլիմ, տէյի տէրմիեան իթտի։

Շուրասընը պէեան իտէրիգքի, գօնթ տը Քէրկագ, Ֆրանսաեա ավտէթինտէ, ճէմիյէթի իճթիմաիյէէնին իսլահը ահվալինէ հասրը վիճուտ եօլունտաքի թէչէպպիւսիւնէ տէվամէ գարար վէրիպ, սէրվէթի ճէսիմէսինին իքի սիւլիւսիւնիւ պուուղուրա թախսիս իթտիկի կիպի, Ֆէրնան Րօչէի տէ պումագսէտ չէրիք գըլմըշ իտի։

Վագթիյլէ Պագգարա թէէմիեէ իտիլէն, հալպու քի հիքեաեէմիզին չու տագըգասընտա ֆագիլ պիր բահիպէ օլմուշ պուլունան իչպու Մարիամ Մագդաղէնացինին գօնթ վէ գօնթէս տը Քէրկագա նէ կիպի մուավէնէթտէ պուլունտուղունու տաՙեագընտա պէեան իտէճէկիզ։

Գօնթ տը Քէրկագ, զէվճէսի իլէ պու եօլտա կէօրիւշտիւկիւ սըրատա, բօսթա արապասը սիւրաթլէ հարէքէթինէ տէվամ իթմէքտէ օլուպ, պիր տրա արապաճը օլ տէրէճէ

գուվվէթլի սուբէթատէ վաղտա տէյի պաղըրտը քի, կէնճ ղէվճ ու գէվճէնին նազարը տիգգաթը ճէլպ օլունուպ, կէօզլէրինի գարչըլարընա աթֆ իթտիլէր։

Եօլուն օրթասընտա եաթմըշ օլան պիր քիմսէ, մէզքիւր իթթար խւզէրինէ տէ եէրինտէն գըմըլտանմատըղընտան, արապաճը թէքրար վաղտա տէյի պաղըրտը։ Ֆագաթ չախսը մէրգում, բօսթա արապասընըն էօնտէքի աթլարը քէնտիսինէ բէք եադլաշմըշ օլմալարընա րաղմէն, էլան եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատըղընտան, արապաճը՝ պիր ֆէնալըգ վուգու պուլմամագ իչին, պիրտէն պիրէ արապաճը տուրտուրմաեա մէճպուր օլտու։

Մ։ տը Ֆէրկագ իսէ, «մութլագա պու ատէմ սէրհօշ օլմալը տըր» տիեէրէք, արապանըն արդասընտա օթուրան իքի խըզմէթքեարտան պիրինէ խիթապլէ,

— ժէ՛րմէն, հայտե աշաղը էն, վէ չու պիչարէ ատէմի պիր թարաֆա ալըի, քէնտիսինէ պիր ֆէնալըգ օլմասըն, տէտի։

Ուշագ արապատան էնիպ, եօլուն իւզէրինտէ սէրիլմիշ օլան ատէմէ եադլաշտը։ Աեադլարը չըպլագ օլան, վէ էսկի էլպիսէլէր կիեինմիշ պուլունան ուզուն սագալը պու ատէմ, պայկըն զանն օլունտուղունտան, կէնճ դօնթէս՝ կէօզլէրի եաշարմագ տէրէճէսինտէ միւթէէսիր օլարագ,

— Զէվալը ատէմ··· պէլքի աճլըգտան պաեըլըպ տիւժմիւշ տիւր, տէտի, վէ տէրհալ եանընտա սագլատըղը րուհտանը, մէրգում գօրգլաթմագ իւզրէ զէվճինէ վէրտիկի կիպի, տիկէր խըզմէթքեարա խիթապէն տախի,

— Ֆրանսուա, չարուգ սանտըղը արաեըն, իչինտէ պիր չիշէ մալակա չարապը իլէ պիր միգտար եէեէճէք չէյլէր վար տըր, տէտի։

Ըրման տախի տէրհալ արապատան աթլաեըպ, պայկըն հալտէ պուլունան վէ բէվիչի հալինտէն՝ աճլըգտան նաչի պաչկըն զանն օլունան չախսըն եանընտա կիթտի։

Մէրգում հէման կէնճ օլուպ, հէր նէ գատար զարու-

րնթ վէ մուզաիգատան լեհհէսի զաիֆլեշմիշ իսի իսէ տէ, վա գթխլէ ֆէվգելատէ կիւզել օլտուղու անլաշըլմագ տա իսի։ Սագալը վէ սաչլարը ալթուն բէնկինատէ օլուպ, չըպլագ ա-եագլարը՝ թաշլարա պասմագ տան եարէլի, վէ էլլէրի՝ կիւ-նէշին հէրարէթինատէն եանմըշ օլմագլա պէրապէր, էլան նագիք չէքլատէ պուլունմագ տա իսի։

Գօնթ, չախսը մէրգումա սիդգաթլէ պագ տըգ տան սօն-րա, հայրէթլէ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պու նէ՞ տէրէճէ միւշապհհէթ, աատ-թա Անտրէա քէնտիսի տիր, տէտի։

Մատամ տը Քէրկազ տախի զէվճինէ իմթիհալէն արա-պատան աշաղըեա էնտի, վէ ֆագիր տիլէնճիեէ եագլաշըպ, անըն կիպի քէմալը թէհայեիւրլէ վէ եիւքսէք սէսա իլէ,

— Էվվէթ, էվվէթ, Անտրէաեա պէնզէօր, տէյի պէ-եան իյլէտի։

Պու ճիւմլէ իլէ պարօնէ սըր Վիլիամընըն, օլ բարլագ վէ տէպտէպէլի վիգօնթ Անտրէանընըն, տիւշէ տիւշէ, աեագլա-րընտա գունտուրա, վէ վիճուտինատէ հէման էսվապ օլմաեա-րագ, սօգագլարտա տիլէնմէսի, վէ աճլըգ տան պաեըլըպ գալմագ բաատէսինէ կէլմէսի բէք տէ գապիլ տէյիլ իսի։

Հէր հալտէ, էկէր քէնտիսի իսի իսէ, չէքիլէն ճէվր ու ճէֆանընըն վէ իզթիրապ ու մուզաիգանընըն նէթիճէսի օլարագ, եիւզիւնիւն զայիֆլիկինատէն, մէրգումընըն հէր կէօնտա մահրու-միյեէթէ տիւշար օլմուշ օլմասը չիւպհէսիզ պուլունմագ տա իսի։

Հալպու քի քիսվէթի, սարը սաչլարը վէ պօյու պօսու Անտրէա օլտուղունու իրահէ իթմէքտի իսիլէր։

Հէր նէ իսէ գօնթ՝ բուհտանը մէրգումա գօգլաթմըղը սըրատա, իքի խըզմէթքեարլար տա քէնտիսինի եէրտէն գալ-տըրմագ տա իսիլէր։

Տիլէնճի, պիր միւտաէթ սօնրա կէօզլէրինի աչըպ, պիր ա՛հ իթտի, վէ անլաշըլըր անլաշըլմագ,

— Հավա սըճագ իսի... գարնըմ աճ իսի... նէ օլտու-

ղումու պիլմէմ... անճագ... եէրէ տիւշտիւմ... տիեէպիլտի։

Տիլէնճի, պու սէօզլէրի սէօյլէմիկի ղէման, Մ. ոը Քէրկազ իլէ ղէվճէսինին, ազիմ մէրագ իլէ կէօզլէրինի քէնտիսինէ աթֆ իթմիշ օլտուգլարը սըրատա, տալղըն տալղըն էթրաֆա պագմագտա իտի։ Նակեահ կէօզլէրինի Արմանա հասր իթտի, վէ պիրտէն պիրէ նէվիմա տէհշէթի իրաեէ իտիպ, քէնտիսինի թուխմուշ պուլունան խըզմէթքեարլարըն էլլէրինաէն գուրթուլարագ ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ, աեագլարը՝ ուղուն միւտտէթի եօլ եիւրիւմէքտէն չիշմիշ օլտուղունտան, իքի ատըմ պիլէ ալամատը։

Արման, գալալինաէ էսէրը րիգգաթի հասըլ օլարագ,

— Անտրէա, Անտրէա սի՞զմիսինիզ, տէտի։

Տիլէնճի -- (պօղուգ պիր սէտա իլէ.) Անտրէա՞մը. քի՞մ Անտրէատան պահա իտիեօր... օ էօլտիւ... պէն անը թանըմամ... պէնիմ ատըմ տիլէնճի ժէրօմ տուր։

Մէրդումմ պու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, տիթրէմէսի թուխտու, տիշլէրի եէկտիկէրինէ չարբմաեա պաշլատը, վէ քէնտիսինի թուխանլարըն էլլէրինաէն այրըլըպ ֆիրար իթմէք իւզրէ ֆէվգէլատէ ճահա իթտի։ Լաքին գուվվէթի պուլունմատըղը կիպի, եէնիտէն պայկընըղ հիսս իլլէտի, վէ ճան վէրէնլէրին հալինտէ եէրէ սէրիլտի։

Գօնթ, մէրդումըն աճընաճագ վէ սէֆիլ հալինի կէօրտիւկինտէ, պիլճիւմիէ ճինաեէթլէրինի ունուտուպ, անճագ այնի անա րահմինաէն թէվէլլիւա իթմիշ օլտուգլարընը խաթըրլանարագ,

— Պէնիմ գարընտաշըմ տըր, տէտի։

Մատամ տը Քէրկազ տա այնի միւլահազա վէ րիգգաթտէ պուլունարագ,

— Արման, սահիհէն գարընտաշընը՞զ մը տըր, տէյի թէքրարլատը։

Օլ վագըթ, եէնիտէն պաեըլմըշ օլան տիլէնճի, բօսթա արապատընա ալընարագ, Արման արապաճըլտա,

— Մանեիտէն հալընըզ իչ ֆարատա ուզագտա պուլու-

Նուեօրուգ··· ամէսարընը սիւրամէլէ կէօմիւբ· իւչ չարեէք սաաթ գարֆընտա վասըլ օլմալըընըգ, տէտի։

Գինապէրին արապա ընլտրըըմ կիպի սիւրամէլէ հարէքէթինէ տէվամ իտիպ, ազ վագըթտա սէյֆիէեհ մուվասըլէթ օլունտու։

Ջէնտ տադըգա սօնրա, տիլէնճի, կէօղէրինի աչըպ, պու տէֆա կէօսթէրիլէն իհթիմամ վէ միւտաւամաթ սաեէսինտէ եօլուն իւզէրինտէ պուլունմահըգ, միւքէլլէֆ պիր եամաթ օտասընտա պիր դարեօլա իչինտէ եամմըշ իտի։ Եանընտա տախի պիր էրքէք իլէ պիր դաապն տուրմուշ օլուպ, աճէլէթէն ճէլպ իթմիշ օլտուդլարը պիր թապիպին իսթիարաթընը տինլէմէքտէ իտիլէր։

Թապիպ, պունլարա,

— Պու պայկընլըդ՝ ուզուն միւտտէթ աճ տուրմադըղըն վէ քէք չօդ եօլ եիւրիւմէքլիկին նէթիճէսի տիր։ Ահադլարը չիշմիշ օլուպ, պու հալէ պադըլըրսա, պիչարէ աաէմ՝ տիւնտէն պէրու ադալէի եիրմի ֆարսախ եօլ եիւրիւմիւշ օլմալը տըր, տիմէքտէ իտի։

Մ. տը Ֆէրհադտա պու արա տիլէնճիինին ֆուլադընա էեիլէրէք,

— Ո՛նտրէա, պուրասը պէնիմ էվիմ տիր· սիզ պէնիմ էվիմտէ, վէ սայբի քէնտի խանէնիզտէ պուլունուեօրսունուզ, տէտի։

Անտրէա էլան տալդըն տալդըն պադմադտա օլուպ, դարիպ պիր բիւնա կէօրմէքտէ օլտուդու, վէ տէհշէթէլի պիր նիւմայիշի իչտա իթմէկէ սայ իթմէքտէ պուլունտուդու դաննօլունմադտա իտի։

Մ. տը Ֆէրհադ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Գա՛բսաշըմ, պի՛բաաէրիմ, սի՛զմիսինիզ, տէտի։

— Խայր, խայր, պէն Անտրէա տէյիլիմ··· պէն պիր տիլէնճիեիմ· մէսլէնի, իդամէթկեահը պուլունմահատն պիր սէրսէրիեիմ· աատլէթի Բէպպանիեէ թարաֆընտան թաագիպ օլունան վէ հէր սաաթ իղթիրապ իչինտէ պուլունան պիր

քիմնէեիմ։ Գապահաթլարընըն եիւքիւնիւ թահմիլէն, հիչ աուրմագօրգը տիւնեաեը տօլաչմաեա քէնտի քէնաիլէրինի մահքիւմ գրլան պիւեիւք միւթթէհիմէրտէն պիրիեիմ։

Մ. տը Ֆէրկազ մէսէրրէթլէ րէցը սէտա իտիպ,

— Ա՛հ, գարընտաշը՛մ, գարընտաշը՛մ, նիհաեէթ իզհարը նէտաամէթ իթտինի՞զմի, տէտի, վէ զէվճէսինէ պիր իչարէթ իթմէսի իւզէրինէ, մէզպուրէ՝ թապիպ իլէ պէրապէր տիչարը չըգ տը։

Օլ վագրթ Ադման՝ Անտրէանըն եաթաղը եանընտա եալընըզ գալարագ, քէմալը մուհապպէթ իւզրէ էլլէրինտէն թուրթուպ,

— Իքիմիզտէ այնի վալիտէեէ մալիքիզ, վէ էկէրչի գալպինտէ նէտաամէթ հասըլ օլտուղու սահիհ իսէ... տէտի։

Անտրէա, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Վալիտէմի՞զ մի... պէն անըն ճէլլասը օլտում, տէտի, վէ մահճուպիեէթի ազիմէ իլէ չու սէօզլէրի իլավէթէն տէրմիեան իյլէմի։

— Գարընտաշըմ՛, պիր աղ րահաթլանըրսամ, վէ չիչմիչ օլան աեագլարըմ՝ եօլ եիւրիւմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէրլէրսէ, պէնիմ պուրատան հարէքէթիմէ միւսաատէ իտէճէքսինիզ, տէ՞յիլ մի. պանա եաելընըզ պիր ադ էթմէք վէ պիր պարտադ սու վէրմէնիզլի րէճա իտէրիմ։ - Տիլէնճի ժէրօմուն պաշդա պիր չէյէ իհթիեաճը եօգ տուր։

Մ. տը Ֆէրկազ, գալպինտէ թէէսսիւր հասըլ օլմուշ օլարագ,

— Զէվալլը գարընտաշըմ, նէ՛ աղիմ վէ միւտհիչ զարուրէթէ սիւչար օլմուշսուն, տէտի։

Տիլէնճի. - (քէմալը հիւրմէթլէ պաշընը էեէրէք.) Ու զարուրէթիմ իհթիեարի տիր. ճէնապը Ալլահ գալպինտէ նէտաամէթ հիսսինի հասըլ իթմէքլէ, իրթիքեապ իթմիչ օլտուղում պիլճիւմլէ ճինաեէթլէրիմ հադդընտա նահիլ աֆվ օլմագ իսթէտիմ։ Պի՛րաեէր, ութտէն այրըչ օլտուղում իբի եիւզ պին ֆրանգը սարֆ իթմէտիմ։ Օ մէպլաղ՝ էմանէթէն

Նիւ-Եօրգ պանգասընա պրագրամը, որը։ Գունուն իրաւը տախի խայրաթխանէլէրին առնարղընա համար իտիմիչ սիր։ Պէնիմ պիր չէյէ իհթիեաճըմ եօգ տուր։ Պէն, տիւնեանըն հէր թարաֆընա կիտէրէք սիլէնմէկէ, ախըրլարտա վէ արքա անպարլարընտա, վէ չօգ տէֆա սօգադլարտա եաթմաեա մահքիմ օլմուշում տուր։ Պէյքի, կիճէ կիւնտիւզ տուա իթմէքտէ օլտուղում ճէնապը Ալլահ ափվընը պանա իհսան պուեուրաճագ որը։

— Սանա ափվ օլունմուշ տուր։ Ճէնապը Ալլահ նամընա պի՛րատէր պէն սանա ափվ իտէրիմ, վէ չէքտիկլին միւճադաթ քեափի օլտուղունու պէեան իլէրիմ։

Պատէհու Մ. որը Քէրկազ՝ Անարէաեը տէրադուշ իտէրէք,

— Սէվկիւլիւ գարընտաշըմ, պէնիմ խանէմտէ, սէրսէրի կիպի, միւթթէհիմ կիպի տէյիլ, իլա տօսթում, գարընտաշըմ, վէ գապահաթը իքէն, իզհարը նէտամէթ իթմէքլէ, հէր քէսին աղուշընա լաեըգ պուլունան բիմանէ կիպի գալմագ խաթէ՞րիսին... Պուրատա գալ գարտաշըմ։ զէվճէմ իլէ օղլումուն արատընտա էօմրիւնիւ կէչիր, վէ մէտուա օլ, զիրա սանա ափվ օլունմուշ տուր։

2

Հիքեաեէ իթտիկիմիզ մէնզարէտէն թադրիպա իքի այ սոնրա, Բարիստէ, Քիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա, գօնթ որը Քէրկազ իլէ կէնճ զէվճէսինի պուլտուղումուզտա,

մէրդումլար, պիր իշ տաիրէսինէ չէքիլմիշ օլարադ եալընըզ-ճա կէօրիւշմէքտէ իտիլեր։

Օլ էռնատէ յունվարըն իլք կիւնլերի օլուպ, վադըթ իսէ սապահընն սաաթ ալտըրանկա օն րատատէլերի իտի։

Պաղչէնին աղաճլարընը գաբլամըշ օլան գըրաղը, գըշ մէվսիմի կիւնէշինին սօլմուշ զիեալարը ալթընտա բարլամագ-տա օլուպ, հավա սօվուպ օլտուղունտան, չըմինէ զիեատէ նադըրմըշ իտի։

Գօնթ, րօպ տը շատպրիանը կիեինմիշ օլտուղու հալտէ, տիզլէրինի գավուշտուրմուշ վէ կէնիշ պիր գօլթուգլուտա օ-թուրմուշ օլուպ, էլինտէ թութմուշ օլտուղու մալա իլէ աթէշի տրա տրա գարըշարըմագտա իտի։ Մատամ տը Ֆէրկազա կէ-լինճէ, սապահընըզ պիր էլպիսէ կիեինմիշ, վէ զէվճինին եա-նընտա օթուրմուշ օլուպ, սաքին պիր պագըշ իլէ մէրգումա պագմագտա վէ արալարընտա չու եօլտա միւքեալէմէ ճէրէեան իթմէքտէ իտի։

Գօնթ։ – Ագիզէմ, զաթէն սէնին աչգ ու մուհապպէթին սաեէսինտէ մէսուտ վէ պախթիեար իտիմ, լաքին սէվկիւլիւ պիրատէրիմիզին իզհարը նէտատմէթլէ պիզէ իեատէ օլունմա-սընտան պէրու սաատէթ ու պախթիեարլըզըմ հալը միւքէմ-մէլիեէթի քէսպ իթտի։

Ժանն։ – Տօ՛սթում, ձէննապը Ալլահ ալի վէ խայրխահ տըր։ օ սաը վէ տինսիզ բուհա լութֆունու օլ մէրթէպէ իհսան իթմիշ տիր քի, օ բուհ չիմտի ատէթա պիր ազիզ օլմուշ տուր։

— Զէվալը Անտրէա, նէ՛ տէրէճէ իպրէթ օլմաեա լաեըզ պիր էօմիւր կէչիրիեօր... նէ՛ մէրթէպէ նէտատմէթտէ պու-լունուեօր... Ժանն, սէվկիւլիւմ, Անտրէանըն նէ՛ գատար թէպիւլի մէսէք իթմիշ օլտուղունու անլատմագլըզըն իչին, սանա պագը ֆէվգէլատէ պէեանաթտա պուլունմագլըզըմ լազըմ տըր։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ՛ պէեանաթտա պուլունա-ճագսըն։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀԱՍՌ–Арм ССР

— Պիլիրսին քի Ընարէա՝ սըրի զահիրի օլարադ էօմրիւ-ժիւզէ տախիլ օլմուշ տուր։ Վադտա սալօնումուզտա պիզիմլէ պէրապէր օթուրուէօր, լաքին օթէլին թամանը իչինտէ, կէօ-եա աթըպպանըն քէնտիսինէ վադը օլան իխթարաթընա թէվ-ֆիգի հարէքէթ իթմէք պէհանէսիյլէ եաթըպ գալգըեօր, վէ հաթթա աթէշ տէ եադմաեօր։ Եէտիկի իսէ, պիր թադըմ աստի նաֆագա տըր։ աղըընա տա պիր գատէհ չարապ կիր-մէեօր։

Ժանն։ — (Արմանըն սէօզիւնիւ քէսէրէք։) Զանն իտէրսէմ, հէր կիւն էօյլէնէ գատար աճ տուրուեօր։

Արման։ — Պունդար տահա պիր չէյ տիմէք տէյիլ տիր։ հէնուզ հէր չէյի պիլմէզսին, ազիզէմ։

Ժանն։ — Բէք էյի պիլիրիմ քի բէնտիսինի, Թրաբ տը լա Մէյերըի տէնիլէն մանատըրա կիտիպ գարանմադտան մէն իթմէք իչին հէր նէ եարատըգ իսէ, մուվաֆադ օլամա-տըգ։ Պիլիրիմ քի, հէր սապահ էրքէն աստի պիր գըեաֆէթլէ օթէլտէն չըգըպ, Ընարէ Թիսօ սախթէ իսմիյլէ վէ եալընըզ պին իքի եիւզ ֆրանգ ճիւզի մատշ իլէ պիր թիւճճար մա-ղազասընա կիտիպ, սապահըն սաաթ սէքիզինտէն ադշամըն ալթըսընա գատար եազը իլէ մէշղուլ օլուեօր։ Քէն-տիսի պիզիմ ադչէմիպլէ բահաթ իտէպիլիրքէն, պու սէֆիլ էօմրիւ իխթիյարլը իթմիշ տիր։ Տօղրուսու պէօյլէ պիր բէչի-մանըգդ վէ պու եօլտա իպրէթ օլմաեա լաեըգդ պիր էօմիւր՝ ճէնապը Ալահ նէզտինտէ իշլէմիշ օլտուղու գապահաթլարը աֆվ իթտիրմիշ, վէ չօգտան պէրու մադհարը աֆվ օլմուշ օլմալը տըր։

— Ազիզէմ, էկէր հէր չէյի պիլսէն, պունա տա էհէմմի-եէթ վէրմէզսին։

Ժանն։ — (միւէսսիր պիր հալ իլէ։) Մէօյլէ՛ Արման սէօյլէ՛, հէր չէյի պիլմէք իւթէրիմ։

— Ընարէանըն պիւթիւն վիճուտի տէհշէթլի սուրէթտէ եարէ պէրէտէն իպտարէթ տիր։

Մատամ տը Քէրկադ, ըէֆը սէտա իլէ,

— Լաքին պու տէհչէթլի հալ· սիր· սէօյլէ՛, սէօյլէ՛, պու հալ նա՞սըլ օլմուշ տուր, տէտի։

— Պու հալի նա՞սըլ թահգըգ իթտիկիմի անլամագ իս-թէ՞րսիսին։

— Էվվէթ։

— Օ հալտէ չիմտի պէեան իտէրիմ. պու կիճէ, խայլի կէճ վագթա գատար Ֆէրնան Բօչէ վէ Լէօն Բօլան իլէ պիր-լիքտէ չալըշտըմ։ Անլէրին մուֆարագաթը զէմանընտա սաաթ իքի իտի։ Ագշամ թատամը վագթը Անտրէանըն լէհճէսի քէք սօկուն օլտուղունու կէօրտիւմ. քէնտիսի տէ պանա բահաթ-սըզ օլտուղունու սէօյլէտի։ Ագշամ միւզատարըպ իտիմ. օտա-սընա չըգըպ նէ օլտուղունու անլամտըը թատմիմ իթտիմ։ Պիլիրսին քի, ազիզէմ, Անտրէա՝ օթէլ խըզմէթքեարլարընըն քէնտի տաիրէսինէ կիրմէկէրինի տոլա իսթէմէմիշ տիր։ Օտա-սընը քէնտիսի սիւբիւրիւր, վէ եաթագընը պիղզաճ թէրթիպ իտէր։ Ասըլ տօղրուտու չու տուր քի, եաթագընըն տիւզէլ-մէսինէ գաթան լիւզում եօգ տուր։ Պիչարէ եէր իւզերինտէ եաթըպ, եաթագ վէ եօրկանը քէնտի կէօմճէյի տիր։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, յունվարընն տա թա օրթասընտա պուլունուեօրուզ։

— Էվվէթ, քէնտի քէնտիսինի թէյէֆֆի իտէճէք տիր··· հէր նէ իսէ, տեադլարըմընն ուճունա պատարագ եօգարը չըգ-տըմ. գարուեա վատըլ օլտուղունա, գարունըն արալըղընտան պիր ըշըգ կէօրիւպ, եավաշճա գարուեու չալտըմ իսէ տէ, ճէվապ ալմատըմ։ Օլ վագթի, գարու եալընըգ մանտալ իլէ գարալը օլմասըյլա իչէրի կիրտիմ։ Ա՛հ, նէ՛ տէհչէթլի մէնգարէ իտի։ Անտրէա, քհամիլէն չըպլագ օլարագ եէրտէ եաթմըշ իտի, եանընտա տա պիր մում եանըևօրտու, վէ մումուն եանընտա Ս. Օգոստինոսուն պիր քիթապը աչըգ օլարագ պուլունմագտա իտի։ Պիչարէ, թագաթտան տիւշ-միւշ օլտուղու հալտէ, օգուրքէն ույգունա տալմըշ իտի։ Օլ վագթի պէլինին, գըլտան եարըլմըշ օլուպ, մահգա ագաի նէֆսի թագէիդ իչին գուլլանըլան գուշագլա պագլը օլտուղունու

վէ վիճուտի գանլը վէ եարէլի իտուկինի կէօրաիւմ։ Պու խուսուսու էվվէլճէ տէ անլամալը իտիմ, չիւնքի չօգ տէֆա, պիրտէն պիրէ գըմըլտանտըղընտա վէ հարէքէթի իթտիկինտէ, ֆէննա պիր ատը հիսս իթտիկինի միւպէյեին օլարագ, եիւզիւնտէ ազիմ պիր սօղկունլուգ հասըլ օլտուղունու կէօրիւը իտիմ։

Մատամտը Քէրկազ՝ Արմանըն քէլամընը գաթթ իտէրէք, վէ կէօզէրի եաշարմագ տէրէճէսինտէ · միւթէէսսիր օլարագ ,

— Ազիզիմ, գարընտաշընըզը իչպու էդիեէթլէրտէն կէրի տուրտուրմաեա չալըշմալը։ Քէննաիսի , Սէն-Լօրանըն պաչ բաբաղընը խոստովանահայր իթթիխատ իթմիշ օլտուղունտան, քէչֆիեէթի օ միւհթէրէմ բահիպէ պէեան իթմէլի , տէտի։

Գօնթ պաչընը սալլաեարագ ,

— Ընարէա՝ գարարընտան չաչմագ, վէ գօրգարըմ֊քի վիճուտինի պու մէրթէպէ թագիիդ իթմէքլէ , նիհաեէթի եաշաեամաերպ էօլէճէք տիր։ Քէննաիսի ֆէվգէլատէ զաիֆ վէ լէհճէսի սօն տէրէճէ սօղուգ տուր։ Ույգունսուզլուգա տաեանտաղ պիր հալէ կէլմէտիքճէ ուեումաեօր , հէր հալդէ օն իքի սաաթ պէյա ֆասլա չալըշմագ տա քէննաիսի իչինի մուգիրր օլուեօր Ընարէա , դիեաատ հավա ալմաեա , վէ միւֆէլլսան պիր էօմիւր կէչիրմէճէ միւհթաճ տըր։ Քէննաիսինէ պիր եօլճուլուգ իթտիրմէք իսթէր իտիմ։ Ֆաղաթ թէէսսիւֆ իտէրիմ֊քի բէտտա իտէճէք տիր , վէ պէյքի տէ պիզատէն այրըլաճագ տըր , տէտի։

Ժանն · - (քէմալը ալիճէնտագի իլէ ·) Խայր խայր · պիզատէն այրըլմամալը տըր · արզը նէտտամէթի իթմիշ օլան պու ավվհիւլիւ իսքսըրմըզը՝ պէրտագէրիմիզճէ եաշամալը տըր։ Ալման, իսթէ՞րսիսինքի պէն քէննաիսինէ պիր թաւտաֆա չաղըրըպ, տաաղէթի իլահիճէնինէ քէննաիսինտատէն ժէճիուն գալմըշ օլտուղտա , վէ իսթիեսար իթտիկի ժէյլէք տաճէսինտէ, գադահամթլարընըն աֆվ օլունմուշ իտաւկի խուտա սընտա քէննաիսինի իգնաեէ չալըշաերմ։ Օ հալտէ կէօրէճէքսինքի, ազիզիմ, նէ՛

մէրթէպէ պէլաղէթի լիսան իսթիմալիյլէ, անը իսքեաթէ մուվաֆֆադ օլաճաղըմ։

— Զաթէն գալէմ էօմրիւ՝ նիհաեէթ հաեաթընը թէլէֆ իտէճէք օլտուղունատն, պու էօմիւրատէն քէնտիսինի գուրթարմադ իւզրէ պիր թէտպիր տիւշիւնատիւմ։

— Սահի՞հ մի։

— Շիմտի սէօյլէրսէմ, նէ օլտուղունու անլարսըն ազիզէմ։ Մ. ար ֆէրկաղ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնատիւ, վէ պատէհու քէլամընը շու սուրէթատէ իւէրի կէօթիւրատիւ։

— Պիլիրսին քի պէնիմ ղայպուպէթիմ էանատընտա, Ֆէրնան Բօչէ իլէ Լէօն Բօլան, Սէօր-Լուիղտէ քէնտիլէրինէ մույեինէ օլարաղ, պէնիմ եէրիմէ իճրաի վազիֆէ իլէ, նիչէ նիչէ սէֆիլլէրէ եարտըմ իթտիլէր։ Ֆէրնան վէ Սէն Վէնսան-սը-Բօլ նամ եէնի քիլիսէնին համիլիք խըտմէթինի սէրիւհատէ իթմիշ օլան կէնճ զէվճէսի, զարուրէթլէրինի եիւզատէն կէօսթէրմէկէն, հալպու քի հագըդէթատէ, ալտըդլարը ճիւզի մաաշ՝ քէսիր իւլնուֆուս ֆամիլեատարընը պէսլէմէկէ ղայրը քեաֆի օլան պիչարէ մէմուրլարա կիզլի սուրէթատէ մուավէնէթի իթմէքլիկի սէրիւհատէ իյլէտիլէր։ Լէօն Բօլան վէ ֆաղիլէ զէվճէսի, Բարիսին էն զիեատէ ճէմիյէթլի վէ հէման էն ֆագիրի օլան Սէնթ-Անթուան վարըշընը մէսքէն իթթիխազ իթմիշ օլուպ, Լէօնըն՝ տօղրամաճըլըղ վէ մարանիօզլուղա մախսուս օլարաղ քիշատ իթտիկի ֆագրիդատա, թէքմիլ սէնէ զարֆընատա իչի եիւզ դատար ամէլէ իսթիխատամ օլունմադատա տըր։ Սըրիղտէ տիքիչէ մախսուս պիր մադազա քիշատ իթմիշ օլտուղունատն, պէլլի քէնտի քէնտիլէրինէ պրագըլտըդլարընատա, ախլէտ պօղուդլուղու թարիֆինէ սաիք օլաճադ օլան քեաֆֆէի էօքսիւզ վէ կէնճ դըզլար օլ վաահ մադազատա չալըշմադատա տըրլար։ Նիհաեէթ մաատամ Եարմէ, վազթիյլէ Պադդարա նամիյլէ տախիլինատէ պուլունմուշ օլտուղու պաչատն չըգմըշ վէ սուի ախլէտ թարիֆինէ կիրմիշ դատըն վէ դըզլար ալէմինէ, քէնտիսի իչին մէչատընը մէչղուլինէմէ իթթիխազ իյլէմիշ տիր։

— Տօսթում, պունլարը հէբ պիլիւօրում։

— Իմոի, հէր նէ գաատար պէն պիր միւտաէթ Բարիսաէն դայպուպէթ լիթմիշ իսէմաէ, ֆուգարա վէ պիչարէկեան պունաան տօլաէը միւթէզարրուր օլմամըշլար տըր։ Լաքին պու սէօյլէտիրլէրիմ, մէմուրիյէթիմին հալընըդ պիր գըսմը օլուպ, կէրչի պու ճիհէթ իճրա իտիլմիշ, վէ բիգաաթ ու չէֆաղաթ թէշէպպիւսաթընաա էլտէն կէլէն տիրիդ օլունմամըշ իսէ տէ, աատալէթ եօլունաա հիչ պիր շէյ հաբըլմամըշ տըր։

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն, ազիզիմ։

— Պէնի տինլէ, ժանն։

«Պունաան օն սէնէ ապատէմ, պիր ադշամ, հաիօտ տահա տօզրուտու պիր կիճէ, իչի քիչի, Բարիսէ նապըր օլան տաղլարտան պիրինին թէրէսի իւզէրինաէ ինշա իտիլմիշ պուլունան պիր պինանըն թէրատտասընաա պիրիպիրինէ բաօթ կէլիրլէր։ Պու իչի աաէմատէ, անադոլուընըն ալմընաա չէօմէլմիշ օլան վէ պիր գարնավալ կիճէսինին սէրհօշլուգլարը նէմիճէսի օլարադ ույդուհա տալմըշ պուլունան օլ շէհրի քէպիրի բարմադլարընըլա կէօսթէրիպ, պունլարտան պիրի, ևիւքսէք սէսլի շու սէօղլերի սէօյլէր։

«— Իչիմէ պիր վասի մէկտանը միւտարէպէ քի, պունտա, ալմունու չօդ օլան իսթէտիկի եօլտա ֆէնալըդ իճրա իտէպիլիր։ Իչպու վասի շէհրի կէօրի՞նէօրմուտունուզ, պունտա, վադթը վէ ադշէսի օլան իչին, նիչէ նիչէ պաշտան չըդաճադ գըզլար, տամըլաճադ վէ տաթըն ալընաճադ էրքէքլէր, տէֆթէրէ գայտ իտիլմէճէք հանքէտէճիլէր, վէլհասըլ հէր կէօնա մէրտանը ֆաատտի իճրատաէ միւտաիտ վասըթտալար վար տըր։ Նէ՛ պիւեիւք վէ մուհիմմ մէմուրիյէթի։

«Պու տաէմ, իչպու սէօղլերի սէօյլէտիկի զէմտան, մէքրուհ պիր կիւլիւչ իլէ կիւլմէքտաէ իտի։ Զանն իտէրսին քի շէհրէտան հաիօտ Տօն ժուան քէնտիսի օլուպ, կէչմիշ Լօմբիւնտաէն տօլաէը մէօրուր օլմադտա, վէ օ Լօմբիւ թէքրար պաշլամաէտա հաղըրլանմադտա իտի։

«Իշխէ, պու եօլտա ալչագճա սէօզլէր սէօյլէեէն չախս Անտրէա իսի· տիկէրի տէ պէն իսիմ։

«Իմտի, էյիւիք իլէ ֆէնալըդ պէյինինտէ վուդու պուլան միւտարէպէ, վէ ֆէնալըդըն նէ սուրէթլէ մաղլուպ օլտուղու սալիւմ տիւր։ Լաքին եալընըդ Անտրէա իլէ իչ պիթմէդ իսի· չէօյլէքի Բարիս՝ էլան Պալիօնը ճէտիտ օլուպ, ֆաֆիլէթ իլէ խատաէթ օրատա չալըշմագտա, վէ միւճրիմյեէթ իլէ ալչադըդ՝ մահսուլտար պիր արագի կիպի թօխում սաչմագտա տըրըլար։ Ա՜հ, նիչէ միւթթէհիմլէր օրատա ճէզաեա միւսթահագդ պուլունուեօրլար, վէ նիչէ մաղլումլար ճէլլատլարընըն բէնչէօինտէն գուրթուլմահա միւհթաճ հալտէ տուրուեօրլար։

Մատամ ալ Ֆէրիագ՝ միւթէֆէքքիր պիր հալ քէսպ իտէրէք։

— Նէ՛ տիմէք իսթէտիկլինի անլաեօրում, եախօտ անլամագտա օլտուղումու զանն իտիեօրում։ Իղհարը նէտատմէթ իթմիչ, վէ ֆագիլէթի թարիդինէ կիրմիչ օլան Անտրէաեա, միւսթահագդը միւճադաթ օլանլար չիւպէսինի իհալէ իթմէ՞ք մի իսթէեօրսուն։

— Բէք տօղրու քէչֆ իթտին ադիղէմ· Անտրէա՝ պէլքի ֆէնալըդ եօլունտա գուլլանմըչ օլտուղու ֆիվգէլատէ ագլ ու տիրաեէթինի, վէ ճէսարէթ ու իդթիսարընը, էյիւիք վէ ֆագիլէթի թարիդինտէ տախի գուլլանապիլէճէք տիր։

Պու արա օթէլին գաբու չանը չալընտըղընտան, ղէվճ ու ղէվճէնին միւքեալէմէսի գաթթի օլունտու· վէ Ամման,

— Մէմուրլարընըն կիւնլիւք բաբօրթօլարը կէթիրիլտի, պու իչտէ գուլլանտըղըմ տաէմլէր սատըդ վէ ադիլ տիրլէր, ֆագաթի քէնտիլէրինէ պիր նագլը լազըմ տըր, տէտի։

Զէնտ տագըդա սօնրա մէրգումանընըն պուլունտուդլարը օտա գաբուսու աչըլարագ, պիր խըզմէթքեար, էլինտէ պիւյ եիճէք պիր մահֆազա օլտուղու հալտէ իչէրի կիրտի։ Պու մահֆազանըն իչինտէ, դաեէթի ուճագ եագը իլէ եագըլմըչ վե

իմզաըզ եէտի սէքիզ եաբրաղ քեաղըա պուլունուպ, Մ. տը Քէրկաղ աթխանէքի սաթըըլարը եավաշ սէտա իլէ օղուտու։

«Մ. գօնթաւն խաֆիէ մէմուրլարը, թաղրիպա իքի այտան պէրու Բարիսաէ իշ կէօրմէկէ պաշլամըշ օլան խաֆի վէ դարիպ պիր չիրքէթ քէշֆ իթմիշլէր տիր...»

Ռըման, – օհօ՛ տիեէրէք, օղուտմասընա քէմալը տիգդաթլէ տէվամ իթտի։

«Պու չիրքէթ՝ Բարիսին հէր ալէմինտէ տալպուտաղ սաըմըշ կիպի կէօրինիւեօր։ Անճաղ մէրքէզի, ըէյիպլերի, վէ իճրաաթ վասըթալարը, հէնուզ պիզիմ իչին մէճհուլ տըրլար։ Եալընըզ նէթիճէլէրի պիզէ մալիւմ օլմաեա պաշլաեօր։ պու մալիւմաթ տա միւքէմմէլ տէյիլ տիր։ Մէգքիւր հայատուտար չիրքէթինէն մագսէտ՝ պիր թաղըմ ֆամիլեաларըն իսթիրահաթընը իփալ իտէպիլէն քեաղըտարը վեսաիթի միւմքինէ իլէ էլտէ իտիպ, իշպու քեաղըտար սաեսինտէ իճրաի թէհտիտ իլէ բարա գարմաղտան իպարէթ տիր։ Մէսէլա, աչըգ օլան պիր գաալն թարաֆընտան տիւշինիլմէեէրէք եաղըլմըշ օլան վէ քէյֆիեէթին զէվճինէ պիլտիրիլմէսի թէհտիտ իտիլէն մէքթուպտար, վէ պազը միւսլիմ կէնճլէր թարաֆընտան իմզա իտիլէն վէ կիպի պիր էլ մարթֆէթինէ պիր միւսլիմէնթիդին եաղըտանէսի իւզէրինէ վաղ օլունապիլէն սախթէ իմզալար՝ պու չիրքէթին էլինտէն գուրթուլմաեօր։

«Դիհաղ տէ Վալէ-տը Քհօր իսմինտէ օլան պու չիրքէթ, հէր եէրէ կիրմէքտէ, հէր չէքիլ վէ հէր հալ ու հարէքէթի ալմաղտա օլուպ, զաթընըզըն մէմուրլարը կէրմի իլէ չալըշմաղտա իսէլէր տէ, չիմտիկէ գատար պիւեիւք պիր մուվաֆֆաղըյիէթէ նայլ օլամաեաբաղ, եալընըզ պազը չայեանը թէէսսիւֆ նէթիճէլէրէ տէսթրէս օլմուշտար տըր։»

Ռըման, միւթէֆէքքիր պիր հալ իլէ, զէվճէսինէ չու սէօզլէրի իրտա իթտի։

— Զաննի իտէրսին քի պու իշտէ ճէնապը Ալահըն բարմաղը վար տըր։ Պիր ալ էվվէլ, սէվկիլիլիւ Անտրէասընըզըն նատի-

բաթաէն օյան իզմիտաբ ու խառաէլբինաէն խմիֆատէ իմմէկի ախշինախեօրատ, վէ պադշն չու բաբօրմօսա նէ՞ հադըմըշ սբը, ատախ, վէ էլինաէքի քհադըսը զէվճէսինէ վէրիպ, մատամ սբ Քէրիակ մալիսամաթը մէդքիւրէնի օդուրքէն, զէվճի չանը չալարադ, կէլէն խըզմէթքհարա,

— Ժէրմէնի պանա կէօնաէրին, ատչի պէհան իլէտի։

Ժէրմէն, Ամանըն էճխիյէմի խըզմէթքհարը օլուպ, հալընըզ բէնտիսի Անարէանըն կէչիրտիկի զարիպ էօմրէ վադըճ իտի։

Մէրգում կէլտիկինտէ, Մ. սը Քէրիակ՝

— Վիէօ Գօլօմպէ ոզադընա կիթ, վէ դարտաչըմը պուրտաևա կէթիր, ատախ։

Ժէրմէն կիթտի, վէ պիր սաաթ սօնրա, Անարէա կէլտի։

Պունտան էվվէլ օդուտանլարըմըզդա թանըթմըշ օլտուղումուզ օ բարլադ վիդօնի Անարէա, հանի իսթիհզա իտիճի վէ ալչադ Տօն Ժուան, հախօտ Ինկիզիզ մէչհուր ճէնթըլմէնլէրինէն ասլա փէրգի պուլունմահան պարօնէ սբը Վիլհամ, վէլհասըլ Մ. սը Քէրիակըն դարընտաչը վէ դօնթ սբ Ֆէլիբօնուն օղու, պու տէֆա թանըլմադ պիր հալէ կէլմիշ լտի։

Շէօղլէքի լէհճէսի սօյմուշ վէ քէնտիսի գաիֆլէշմիշ օլուպ, կիհինահիկի էլպիսե՝ պագը բահիպլէրին կիհինահլըլէրի հավագ կիպի, պիչիմի վէ կուսմօլու տէյիլտի։ Մէրգում, եիւրիւտիւկիւ զէմանը պաչընը եէրէ տօղրու էհիպ, պադշն եիւրիւեիւչիւնատն՝ ազիմ իզմիրադ հիսս իթմէկտէ օլտուղու զանն օլունմադտա լտի։

Անարէա, իչերի կիրտիկինտէ, զանն իտէրսին քի տէօրթ սէնէ մուդատտէմ իրթիքհադ իթմիշ օլտուղու խապատէթ վէ հադարէթին խաթըրէի մէրքուհէտի պիրտէն պիրէ ֆիքրինէ կէլտիկինտէն, պօնթէսին եիւզիւնէ պադմահա պիլէ ճէսարէթի իտէմէմէքտէ իտի։ Այնի թէրէտտիւտ զէ մահճուպիեէթլէ տէ Մ. սը Քէրիակըն քէնտիսինէ ուզաթտըզը էլի թուխթուպ սըգտը։

Իքի գարընաշ միւանքնաա չու սուրէթաէ մուհավէրէ ճէրէեան լիթաի։

Ուրման։ – Սէվկիւլիւ գարաաշըմ...

Անարէա։ – (ախի տիթրէեէրէք։) Ուրման, պէնի խաթէ-միշքինիզ։ տէրհալ իշիմի պրագըպ կէլմիմ։

— Ագիզիմ Անարէա, սանա իհթիեաճըմ օլմուղու իչին սէնի ճէլպ լիթաիմ։

Անարէանքըն կէօզլէրի մէսէրըէլիլ քարլաեարագ,

— Ա՛հ, էկէր սիզին իչին հաեաճըմը ֆէտա լիթաիէք լազըմ կէլսէ... տէյի պէեան իլլէաի։

Ուրման, ուտագլարընաա կիւլիւ մանէմէ հասըլ օլարագ,

— Խայր խայր, էվվէլ պէ էվվէլ եաչամագ լազըմ ուրը, տէաի։

Մաաամ ուր ֆէրիազաա, Անարէանքըն իքի էլլէրինի թուքուպ ուզարագ,

— Հաիթա ադիլանէ եաչամագ լազըմ ուրը, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իլլէաի։

Անարէա գըզարըպ, էլլէրինի չէքմէք իսթէեէրէք,

— Խայր, խայր մաաամ։ պէնաէնիզ՝ հադըմնաա կէօսթէրտիկինիզ հիւանի թէվէճճիհէ լաեըգ տէյիլմիմ, տէաի։

— Գարաաշըմ...

Անարէա, քէմալը թէվազու իլէ ակօզլէրինի չու եօլաա իլէրի կէօհիւրտու։

— Մաաամ, միւսաաաէ իսին քի, ճէնաազը Ալլահքըն ա-լէյհիմտէքի հիսաէթինի թէսկին լիթաիրմէք իւզրէ սալիք օլսուղում եօլաա ակվամ իաէնիմ։

Ժանն կէօզլէրինի ասիւմանէ սօղրու գալարըարագ,

— Սահիհէն պու սաէթա պիր ազիզ սիր, տէաի։

Օլ վադըի Մ։ ուր ֆէրիազ, քէլաաա ազազլէ,

— Գարաաշըմ, պիր մէմուրիէէթ տէրիհաէ հիմմէ օլ-սուղումա պիլի՞րմիսին, տէյի սօրաու։

— Էվվէթ, պիրաաէրիմ, պու մէմուրիէէթին մուգաաաէ օլսուղունու սա պիլիրիմ։

— Թէշէպպիւսիւմէ տէվամ իթմէք իչին մուավէնէթինէ միւհթաճըմ։

Վիքօնթ Անտրէա սարսըլարագ ,

— Ամման , էկէր խայրխահ՚ըդ իճրաըննա յաերդ խէմ , մուամէլաթընըդա իչթիրաք իթմէկի չօդաան պէրու սիզաէն թալէպ իտէճէք իտիմ։ Լաքին հանըճ քի , քիրլէնմիշ էլէ-բիմիէ պէն նա՞սըլ չէճադաթ իճրա իտէպիլիրիմ , տէտի ։

— Պի՛րաաէր , մաատ՝ սուբէթի աաիեէտ խայրխահ՚ըդ իճրաըննա տաիր օլմաերդ , ճէննալըդը թէէտիպ իթմէք եա-խօտա էօնիւնիւ ալմագ յաղըմ տըր ։

Պու սըրաաա Ամման , քէննի մէմուրլարը թարաճընաան ալմըշ օլտուդու քեաղըտը Վիքօնթ Անտրէաեա վէրմէքլէ , մէրդում տիդդաթլէ իչպու քեաղըտը օգուտու , վէ հայրէ-թի ադիմէ իպրագ իտիօր կիպի կէօրիւնմէ ։

Մ . տը Ռէրկագ , տէօղիւնիւ չու եօյտա իլէրի կէօ-թէբտիւ ։

— Դարտաչըմ , պիր թագըմ բէչիմանլըդլար վէ կիպի նէտաամէթլէրին վագթ ու սաաթը կէչմիշ տիր , վէ ճէննալըդ իճրաըտ իչին հէր նէ սուբէթտէ պուլունտուն իտէ , մուգատ-տէս պիր տավաեա խըրամէթ իթմէք իչին տէ մահիր , զէքի վէ ադիլ օլմագլըդըն , վէլհասըլ մահվ իթմէք իտթէտիկիմ էշգըեա չիրքէթինէ յաերդ պիր իտամ պուլունմագլըդըն յաղըմ տըր ։

Անտրէա , պու տէօղէրի սիւբիւթլէ տինլէնիպ , պատէ-հու չօդաան պէրու մահգումն հալաէ կէօրիւլմէն կէօղէրինտէ ճէվգելատէ բալըագ ադ հուսուլ կէլէրէք , պաշընը եօգարը գալտըրըպ ,

— Էվվէթ , իտթէտիկինիպ աաէմ օլաճաղըմ , տէտի ։

Մ . տը Ռէրկագ մէտէրրէթլէ ըէճը սէտա իթտի ։

Վիքօնթ իսէ , տէօղիւնիւ չու եօյտա իլէրի կէօրիւրտիւ ։

— Էվվէթ , ինթիգամ ալըճը պիր ճիմսէ օլարագ , ճէ-միյեէթի պէշէրիւէնին ճեաճիճէյի կիպի իտամիլէրինի թաա-ղիպ իտէճէնիմ ։ Մահէլլի իճթիմալէրի , դանուննամէլէրի

բէյիս վէ ավինէյէրի մէմուրլարընըզ թարաֆընաան քէչի օ-
լունմաեան շիրքէթի պէն մէյտանա չըդարաճաղըմ։

Անարէա, պու սէօզլերի սէօյլէրքէն, քէնտիսինտէ զա-
րիպ պիր թէպէատիւլ գուհուրա կէլմէքտէ իտի։ Շէօյլէքի
մահգա նէտաամէթի թարիֆինէ կիրմիշ օլմասըլա, պաշը է-
ելմիշ վէ պէլի պիւքիւլմիշ օլան պու քիմսէ, եավաշ եավաշ
պաշընը սօղրուլմարագ, վէ կէօզլերի բարլաեարագ, պուն-
տան էվվէլ պիզգաթ հայատուտուգ իթտիկի կիւնլէրտէքի
տէհշէթլի Անարէա, եախօտ պարօնէ սըր Վիլիամ Հալինի
քէսգ իթտիկինտէն, մատամ տը Ֆէրկազ միւպհէմ պիր
տէհշէթէ տիւշար օլտու։ Լաքին օլէնտատ պարօնէնին վի-
ճուտի գալդընըզ վէ հայատուտ Անարէա նագէտտա օլմուշ օ-
լուպ, շիմտիքի Անարէա, գարընտաշընա, ինսանիյէթէ վէ
ճէնտալը Ալլահա սատըգ իտուկինտէն, ժանըն տէհշէթլի բէք
ազ սիւրտու։

Օլ էօնտատ գարու աչըլարագ, իչէրիյէ պիր գադըն
կիրտի։

Պու գադընը, սիեահ էտվագ կիյինմիշ, վէ պաշընտա, գա-
սէմ իթմիշ օլմաեան վէ պինադէրին տիկիլը բահիպէլէրտէն
զիեատէ սէրպէսթ պուլունան բահիպէլէրին պաշըդ լարընտան
գօյմուշ օլուպ, մէզքուրէ տէ վիճօնթ Անարէա կիտի քէն-
տինին տաէթտա կէօրմէտի գադընը իտի։

Պադդարա՝ իսմինի Սէօր-Լուիզ թահվիլ իտէլիտէն պէ-
րու տինատարանէ տուրմատ կէչիրտիկի էօմիւրտէն տօլաեը
թէպարէ օլմուշ, վէ անճագ քէտեր ու էյէմ վէ նէտաամէթլէ
միւուր իտէն կիյինէրինէ, վէ տահգա գադը վէ չիրքին կէօ-
րինմէք իւզրէ պիր թագըմ կուտրէօսուդ վէ չէքիլտիդ էլպի-
սէլէր կիյինմէսինէ բաղմըն, վագթիյլէ նիչէ սէլիպանլըգ-
րըն գիհինէրինի չէլմիշ վէ նիչէլերի հալը մէկտուպեէթէ
կէթիրմէկ սէպէպ օլմուշ օլան թագիի կիտէլիկինի էլան
մուհաֆագա իթմիշ իտի։

Մէզքուրէ՝ վիճուտը ինսանըն թէկինմամըտաան օլուպ,
չայանը աֆիվ պուլունան եալընըզ պիր Իէղենի թագիինի

սագլամըշ օլուպ, օ տա թա պէլինէ դատար ուզանան սարը վէ կիւմրահ սաչլարը իտի իսէ տէ, պունլարը տա թօրլաեըպ պէեազ պաշլըղընըն այթընտա հըզը իթմիշ իտի, վէ քէնտի թավը ու հարէքէթինտէ օլաէրէճէ միւթէվազի վէ մահճուպ իտի քի, քիմսէ, սաչլարընը բէտէմմիշ օլմասընտան տօլաեը քէնտիսինի մուահէզէ իտէմէզիտի։

Ժանն մէզպուրէեի կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիսինէ տօղրու գօշուպ էլլէրինի թուԹարագ,

— Սապահլար խայր օլսուն աղիզըմ, տէտի։

Նէտատէթ եօլունա րիւճու իթմիշ օլան Պադդարա տա Անարէա միսիլլու էլինի չէքէրէք,

— Ա՛հ մատամ, էլպիսէնիղին էթէկլինի պիլէ էօրմէնէ լաեըգ տէյիլիմ, տէտի։

Օլ վագըթ Մ. ոը Քէրկագ, Պադդարա իլէ Անարէանընն էլլէրինտէն թուԹուպ,

— Սիղ ճէննէթտէն պիր ատա թարտա իսիղմիշ մէլահքատէնսինիղ. լաքին բէչիմանլըղընըղ իքինիղի տէ էվվէլքի վազիեէթինիղտէ իպգա իթմիշ սիր։ Իմտի, այնի սանճագ այթընտա ճէննէկ իթմէկէ լաեըգ օլտուղունուզտան, տավահ միւշթէրէքէ իչին իթթիֆագ իտինիղ, տէտի։

Պադդարա՝ օ անտէ կէօզէրինի ոըր Վիլհամ իւզէրինէ աթը իլէ, գալպինտէ պիր ոօվուգլուգ հիսս իթտի։ Զանն իտէրսին քի կիղլի պիր սէտա, քէնտիսինէ,

— Պու ճինս ճանվէրլէր՝ արզը նէտատէթլէ միւթէէսսիր օլապիլիրլէր՞ մի. խայր, խայր, տէմէքտէ իտի։

3

Քէրկազ օթէլինաէ պու վագրալար ճէրէեան իթտիկի սըրաաա, Բարիսին տիկէը ուճունաա, եանի Սէնթ-Ընօրէ վարըշընաա տիկէը պիր նէվ մէնզարէ գուհուրա կէլմէքաէ իտի։

Օ կիճէ գարանլըգ զիեաաէ օլուպ, գաթը պիր սիս Բարիսի գաբլամըշ, վէ պունաէն գաթըլըղը օլ տէրէճէեէ վարմըշ իտի քի, սինիպուս վէ քիրա արապալարընըն, հաթթա գօնագ արապալարընըն ամէտչիւտիւ պիլէ թաթիլ իտիլմիշ իտի. կազ պօրուլարը գարանլըղը օլ գաաար ճիւղի մէրթէպէտէ ատընլաթմագտաա իտիլէր քի, Չէման իտալի օլան մէգքիւր մահէլէտէ զայպ օլմամագ իչին, եօլու բէք էյի պիլմէը լազըմէտէն իտի։

Լաքին Սէն-Ֆիլիբ քիլիսէսինին չանը օն պիր չալտըղը գէման, միխթէլիճ ճիհէթլէրաէն պիր իտալի էշհաս չըգարագ, պունլար արա արաա պէրլի ոօդալընա կիրիպ, բէնչիբէլէրինաէն ատա գիեա կէօղիւբմէէն չիւպհէլի պիր էվին թէք գաբուտունաա աուրտուլար, վէ պաաէհու նէկաթիկէրինի թէագիպէն պու էվին գաբուսընաան կէչիպ, գարանլըգ պիր եօլաա նագէաիա օլտուլար։

Մէգքիւր եօլ իտալի ուզուն օլտուզու հալտէ, ատնունաա իբաէն պիր նէրտիվէն պուլունաուզու, վէ պու նէրտիվէնաէն իւսթ գաթլարա չըգըլտըղը կիպի, պիր ճիհէթի աէ զէմինին ալթընա էնաթիճինաէն, մէգքիւր Լտրարի միւաաֆիրլէրաէն պիրի, իլգ աէֆա օ իրէ աեագ պաաատըղընաա, Լլի գաաէմէ գաաար գարանլըգա էնաի, վէ էնաթիճի մահէլլ, օ աէրէճէ

գարանլըգ իսի քի, հարէքէմինաէ իլերլէմէսի իչին, իր ներ-
նէրտիվէնաէն իսթիֆատ իլմէքաէ, վէ գարանլըգտա էլ-
լերինէ տիվարլարը արաշթըրմագտա իսի։

Մահէլի մէղքիւրաէ պիր էլ քէնտիսինի թուխտուղուն-
տան տուրտու, վէ գապա պիր սէս,

— Նէ՞ իսմէհօրտունուզ, չարտաղըմը չալմահա՞մը կէլի-
նիզ, տէսի։

Կինճէ միւսաֆիրլի տէ, - Աչգ ու ալէտգա ֆայտէլի պիր
չէյ սիր, տէյի ճէվապ վէրմի։

— Բէք էյի, տէյի թէքրար իլմակ գապա սէս, վէ անին-
տէ պիր գարու աչմագլա, նէրտիվէն ըշըտը, վէ նէնի կէլէն
չախա՝ նէր ալթընտա պիր սաղանըն էշինինտէ պուլունտու-
բի, պունուն գարիպ հալի ճիւզի սուրէթտէ թարիֆինի իճապ
իլմիրիր։ Պու սահրէնինն քէմերլի օլմասընա վէ տէրունինտէ
տիվարլարա տահամմըլմըշ պիր տուղինա գատար ֆըչըլար
պուլունմասընա պագըլըրտա, օրտասը չարապ մահզէնինին պիր
ճիհէթի օլտուգու անլաշըլմագտա իսի։ Մահզէնին օրթա-
սընտա պիր մատա, վէ պունուն իւզէրինտէ պիր լամպա, վէ
գարշըսընտա պիր գօլմուգլու իսկեմլէ պուլունմագտա իսի։
Պէսպէլի իչպու իսկեմլէ, կինդի իճթիմալէրտէ ըէյիսին օ-
թուրմասընա մահտուս օլուպ, մատանըն իւզէրինտէ վէ լամ-
պանըն եանընտա պիր խայլի քեաղըտալար մէվճուտ իսի իսէ
տէ, օ քեաղըտալարը թէտգիգ իսէն՝ հա՞նկը լիսանտան վէ
նէ՞ հարֆլար իլէ հազրլմըշ օլտուղունու պէնան իսէմէզ իսի։
Պիր թադըմ սրագ վէ բօմէն բադդամլար վէ մահթապաճը-
լըգ իշարէթլէրի իլէ տօլու օլմասըյլա, պունլարըն մանէա-
լարը էվվէլճէ մալիւմ օլմատըգճա, միւնաէրիճաթը անլաշըլ-
մագ գապիլ տէյիլ սիր։

Հէր ալթընտաքի սաղանըն գարուսունտա պէքլէմէյն
չախա, պիրեր էնլի մանթօնա սարըլմըշ օլմագլա հէբսի պիր
չէյլ ու հէյհէթտէ կէօրինէն վէ ալթը նէֆէրէ պալըգօլան
մէրգուման էշխատա այնի սիւալի պէնան, վէ անկէր տէ իշար
իսթիհկիմիզ ճէվապը իսթա իսթէքլէ, ճիւմլէսի պիրեր պիրեր

իչէրի կիրաիւէր։ Քեաֆիէսինին կիրմէսինաէն ոճրա՝ մուհաֆըզ դաբուեու սիդդաթլէ դաբաեըպ, քէնտիսի տէ իչէրի կիրաի, վէ բիեաէթ մահէլլինաէ օթուրսու։

Պու սաէմ կէնճ իսի· լաքին օն ակի՞մի եօղսա եիրմի իքի եաշընսա՞մը իսի, պուրասընը բիմանէ պիլէմէիէկ, անճաղ եիրմի իքի եաշընսան զիեաէ օլմասըդը մուհաղդաղ իսի։ Լաքին հէնուզ կէնճ օլմասընա րաղմէն, սիմասընսան, հարիզ իւլաէ ոէպաթը, ճէսարէթի, վէ զէքեաֆէթի պուլունսուղու անլաշըլըպ, սաէթա էրքէք արսլան կիպի պիր թավըրը սա օլմասըյսա, եաշընըզ պաղըշըյսա, իչէրի ալտըդը ալթը քիշինին իւզէրինէ սուրէթի մանէվիեէտ իճրաի թէէսսիր վէ նուֆուզա միւդաիէսիր իսի։

Պու ալթը չախա հաղդընսա տախի մուխթասար մալիւմաթ վէրէլիմ։

Մէրդումար մանթօլարընը չըդարտըդլարընսա, հէյեէթճէ, թավրճա, էվաղճա վէ սինճէ նէ դաաուա պիրիպիրլէրինաէն ֆարդը օլտուդլարը անլաշըլմը։

Իլք ոէֆա իչէրի կիրէն վէ մաանընէն թաեանընսա օթուրան չախա՝ թախմինա էլլի եաշընսա, ղաիֆ վէ ուզուն պօյլու օլուպ, պիր խայլի նիշանլարը համիլ իսի, վէ դաղա պէրդգլարը սիեահա պօեալը օլտուդու կիպի, սաչլարը ոէօքիւմիւշ օլան պաշընա դօյտուդու բէրուդա տախի այնի րէնկոէ պօեանմըշ իսի։

Մէրդումէն հէյեէթինաէն, միւթէպէր պիր քիմսէ օլտուդու, վէ վաղթիյլէ զապթիանաէն օլուպ, շիմալէրաէ իսէ միլքիեէ սընըֆընսա պուլունսուդու զանն օլունուր իսի· բէյիս, պու սաէմէ խիթապ իսէրէք,

— Սաղահ խայր պին պաշը, սէօզիւնիւզաէ պուլունսունուզ, տէսի։

Ալթը քիշինին իքինճիսի՝ օթուզ եաչլարընսա սալարը ուդունճա, սագալը իմթիհանընըզ. հէման ապթհալէրը ալէմինէ մէնսուպ պիր բիմսէ կիպի զանն օլունմադսա իսի։

Բէյիս, մէրդումա, սոլթարաֆսա պիր եէր կէօսթէրէրէք,

— Սապահ խայր ֆիտիաս, տէտի։

Իչինճիւսիւ՝ բէիսին չաղլարընատա օլուպ, կէօղինէ թէք կիւզիւք գօյմուշ, պընըգլարընը պիւքմիւշ, վէ գօլլարընա մանչէթի թադմըշ՝ ալէսսէվկիյէ թէսլիթըս սահնէլէրինաէ, գօնսէրվէյթաէ վէ պագը սալօնլարատա կէօրիւլէն ատլիգանլըլարատան խոր։ Բէիս, պուննա տա խիթապէն,

— Սապահ խայր պարօն, տէտի։

Տէօրթինճիւսիւ՝ թավր ու գլեսաֆէթճէ մէրդումլարատան ֆարդը օլուպ, խուզմէթքեար գլեսաֆէթինաէ խոր խէ տէ, սոր խըզմէթքեարլարատան օլմաեըպ, էֆէնտիլէրինին էյիլյեէթինէ լաեըգ օլան վէ ամիրլէրինէ պագը քերըչ նասիհաթ վէրէն, օրթա սինինի պիր քիմսէ օլմասըյլա, իճապընատա քէօյ մուդավէլաթի մուհարրիրլիկի վէ սոիրէ կիպի խըզմէթլէրատէ պուլունտուրուպտուկուր խոր։

Կէնճ բէիսին մէրդումա մանէատար թարդատա վէրտիկի սելամոնան, քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ խոլմէքատէ օլտուղու անլաշըլտը։

Պէյինճի չախա՝ դարիպ պիր թատվիրատէ դաեէթ գուվվէթլի վէ պազուլու պիր իհթիեար օլուպ, սաչլարը տար այնընը էօրթմէքատէ, կէօզլէրի աթէշ կիպի բարլամադատա, վէ էնի ումուզլարընա, գլոսա վէ չիշմանճա վիճուտունա վէ գուվվէթլի էլչիլինէ պագըլըլտա, կէօնակէօն թալիմլէրէ ալըշըգ օլտուղու անլաշըլըը խոր։

Մէրդումուն եիւզիւնատէ դարիպ եարէ պէրէլէր պուլունուպ, չիշէք խասթալըղընատա՞ն մը, գաճ եազընատան վէ պարութատա՞ն մը, եօղսա տէհլիլի պիր խասթալըգտա՞ն մը պու եարէ պէրէլէրին հասըլ օլտուղու մալիւմ օլմաեըպ, կիսինատիկի էօվապ օլտուգճա միւքէմմէլ օլմասըյլա պէրապէր, պու սատմասա սեվիլմէեէճէք պիր թավը ու հէյեէթի հաիզ խոր։

Խիւլասա՝, մէզքիւր ալթը քիշիտէն սօնու վէ ալթընճըսը, ուզուն պօյլու, էսմեր ըլնկիլ վէ հէման զէյթին ըլնկիլնատէ օլուպ, պիր հինալի բաժահըն պիր Ինկիլիզ գատընըյլա իւ-

ֆէթթ վէ միւնասիպէթինաէն թէվէլլի՞ա միւ իթմիշ, եօղսա Իսրանիա նէսլինաէն իլէրի՞մի կէլմիշ օլսուդու անլաշըլամաեըպ, չու դաատար քի սիմաը՝ ճալիպ վէ հիւսիւնիւլիւ օլմասը յլա, եադընաա պահսընը իտէճէկիմիզ ալէմ միեանընաա պու չախսա, կիւդէլիկինի վէ ճազիպէթինի միւպէյնին օլմազ իւզրէ Քհրիսթոն ղը Շարմօր լադապը թախսիս իտիլմիշ իտի։

Պու ալթը քիշի եէրլէրինէ օթուրտուդլարընաա, բէհս՝ պուլունտուդու բիեաէթ մազամընաան, հէր պիրինի այրը այրը սէլամլաըղը կիպի, ճիւմլէսինի տէ թօբտան սէլամլաեարագ,

— Էֆէնտիլէր, Դիհաղ տէ Վայէ-տը-Քհօր իսմի թահթընաա թէչէքքիւլ իտէն չիրքէթիմիզ, մահզա իչէ թէէմինաթ օլմազ իւզրէ, էքսէրիսի եէկտիկէրինէ մէճհուլ օլարագ, եիրմի տէօրթ նէֆէր ազատան միւրէքքէպ տիր, տէտի։

Եէկտիկէրինի ասլա կէօրմէմիշ օլան ալթը չէրիքլէր թէաճճիւպլէ պիրիպիրինէ պագըշտըլար։

Բէհս տէ սէօղիւնէ չու եօղտա տէվամ էյլէտի։

— Միզաէն հէր պիրի՝ գլիւպիւմիւզէ տախիլ օլմազտան էվվէլ նիզամնամէմիզէ վազըֆ օլմուշ տուր։ Պինապէրին չարթլարըմըզտան պիրինճիսի, պէնտէն մատտա քեաֆֆէնիլէն մէճհուլ դալան վէ պէնի վաըթտան մուհտասէրէ իթթիհազ իթմիշ պուլունան կիզլի ամիրիմիզէ թէմամիյլէ իթտաաթ իթմէքտաէն իպարէթ տիր։

Ալթը ազատտա թէվազու իթտիլէր, բէհս իսէ իֆտաէսինի չու եօղտա իլէրի կէօթիւրտու։

— Իմտի պու ադշամ պուրատա թօբլանմազլըղըմըզ՝ մահզա սիզի թանըմազ իչին ամիրիմիզին էմրի իւզէրինէ տիր, չինքի սիզ միւթթէֆիգէն չալըշմասաա մէճպուրսունուզ։ Եօյլէ պիր թէչէպպիւսէ իպթիտաար իտէճէհիլքի, պունուն նէթիճէլէրի ատէթտա մատալլարտա պիլէ իշիտիլմէմիշ օլաճագտըր։

Պու սէօղլէր իւզէրինէ հաղրուն միեանընաա թէաճճիւպ հալի հուսուլէ կէլիպ, բէհս իսէ, քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Ամիրխիպին բլանլարընա կէլինճէ, պունլարը թէմամիլէ պէն ատ պիլմէմ, վէ պու խուսուսատա պահս իթմէքլիկիմատ մէն խախլամիշ տիր։ Պէնիմ վազիֆէմ վէ մէմուրիէթիմ, եա. լընըզ անըն թալխմաթընը սիզէ թէպլիղ իթմէքատէն իպարէթ տիր, տէյի պէեան իլէտի։

Օլ վագը ըէիս՝ հազըրունատան պինպաշը թէամիեէ խախլէն չախսա խիթապէն,

— Պի՛նպաշը, սիզին, ճէմիյէթի իճթիմալյեէատ ըէը չօգ թանըտըղընըզ վար տըր, տէ՞յիլ մի, տէտի։

— Էվվէթ։

Ըէիս պու ատա, կիզլի հարֆլար իլէ եազըլմըշ օյան քեագըտլարը կէօզատէն կէչիրէրէք,

— Մարքիզ Վան-Հօբուն խանէսինէ կիտի՞եօրմուսունուզ, տէյի սորատու։

— Էվվէթ։

— Տիմէք կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնքի պալօսունա տավէթլիսինիզ։

— Շիւպհէսիզ։

— Մարքիզ՝ հէման օթուզ եագլարընատա, Իսքանիանըն Ամէրիգատագի միսսիէմիլիքեաթընատա տիւնեատա կէլմիշ, վէ պիր Ֆիլէմէնքլի իլէ էվլէնմիշ պիր գատըն տէ՞յիլ մի տիր։

— Էվվէթ։

— Անըն իչին գատէմ պինկին տիր տիեօրլար։

— Ալթը եէտի եի՛զ պին ֆրանգ իրատատա մալիք տիր։

— Սէնատիլ վէ էրպապ, սէնատաթը սեվէր իմիչ. հաթթա պիր իքի սէնէտէն պէրի հէյդէմթիրաշլըգ տէրսի ալմագատա օլտուղու տատ տէօղլէնիեօր։

Ըէիսին՝ Ֆիտիատա իսմիյլէ սելամլամագը օլտուղու չախս՝

— Պէն քէնատի հօճատաըքմ՛, տէտի։

— Բէք էյի. նօյլէ օլտուղունա գաթմէն չիւպհէմ վար իտի։

— Մարքի Վան-Հօբ գըրըգ եազլարընատա տուս վէ սաքիթ պիր տատմատիր. Քէնատի իչին գատէթ գըրագ անճ տըր տէրլէր։

Պինպաշը՝ - Լվվեթ, դաեէթ գըսպանճ սրը։ Հալպու քի մարքիզ էօզիւբախիզ պիր գաստն օլաուդունաան, զէվճինին գըսպանճ օլմահա հիչ պիր հագդ ու սէպէպի եօգ տուր։

— Պինպաշը, էօնիւմիւզաէքի չարշէնպիհ կիւնիւ Մ։ Քէրիւպէնի մարքիզին խանէսինէ թագսիմ իտիճէքսինիզ։

Բէխա, պու սրրաաա, ֆէվկէլաատ կիւզէլ օլաուդունու պէնան իթաիկիմիզ ալիջընճը չախսը իրաեէ իթաի, վէ պաաէհու,

— Մարքիզ, իքի սէնէատէն պէրու տուլ դալմըշ օլան վէ մաասամ Մալտան խամինաէ պուլունան թախմինա օթուզ պէշ եաչլարընաա պիր գաստն իլէ պիեաատսիլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ խաիեօր, ատ՞իլ մի, ատատ։

— Զանն խաէրիմ, համթհա պաղը խաւաուսի գապուլնէթլէր էանասընաա չօգ ատֆա օ գաստընը մարքիզին խանէսինաէ բասթ կէլմիշիմ սիր։

Բէխա, քեաղըթլարը կէօզաէն կէչիրէրէք,

— Մաասամ Մալտան իչին, զէվճի պէրհաեաթ օլաուդու զէման աղաչըգմէչրէսպլի պիր գաստն խան սիեօրլար։ Լաքին պու քեաղըթլարըն միւնաէրիճաթընաան անլաչըլտըգընա կէօրէ, մարքիզին պու խաւաուաաա ատա մալիսմաթը օլմահըգ, մաասամ Մալտանին գաստնլար իչինաէ էն նամուտսուաու գանն իթմէքաէ սիր։ Համթհա իհթիեար սիւգ սը Եաթօ-Մայի՝ ֆէվկէլաատ սուրէթաէ պու գաստնըն բէչինէ սիւչմիւչ օլուգ, անընա էվինամէք արզուսունաէ օլաուդան պաչգա, սէրվէրինի թիւքէթմէնէ պաչլամըշ օլան եէկէնի գոնթ սը Եաթօ-Մայինին իղրարընա օլտուգ, պա վասիեէթնամէ օ գաստնը քէնաի վարիսի ումումիսի թայինին էչ ընէ սէ թէքէաուիւա իլէմէնէճէք սիր, սէ՛ պէնան իթաի։

Բէխա՝ պու սէօզլէրի սէօյլէսիրքաէն սոնրա, հէյաէթի պիր կէօսթէրիշի պուլունան պէչինճի չէրիքէ տօդրու սէօնիւդ,

— Մաասամ Մալտա՛ քէնաինէ հէմ մաասահաթկիւզար, հէմ աս ֆիրսաճը պաչը օլմադ, փագսթի պաղը մահ բէմ իչէրինէ սե օնա հէօրսիւմէք իւզէ էճինչէնէթլի

պիր քիմնէ ապահօր։ Իմի հարբն, Բէբինիէր սօգաղընաա քհային քննաի խանէսինէ կիտիպ, պիր մասլահաթկիւզար արամագտա օլտուղունու տօլաերսըլյա խապեր ալմըչ իտուկինիզի պիլտիրիրսինիզ, տէմի։

Էնկի ումուդու չախս պաշընը էյմի, վէ ըէիս՝ պիր սիհադտա էլպիսէ կիեինմիչ օլան խըզմէթքհարա խիթապէն,

— Սիզե կէլինճէ, ահունքի կիւն իհթիհար տիւգ տը Շաթօ-Մայինին խանէսինատէն Թարտ իտիլտինիզ, տէմի։

Խըզմէթքհար.- Եանի սիզին Թալիմաթընըզա Թէվֆիգի հարէքէթ իթմէք իւզրէ քննաի քննաիմի օրտանան Թարտ իթտիրահմ։

— Պէն տէ պունու տիմէք իստէհօրում։ լաքին ահւդիւն սիզե Թէալիմ իթմիչ օլտուղու պիր անախթարը քննահինէ իհատէ իթմէկէ ունութտուննուզ։

— Բէբինիէր սօգաղընաա 41 նումէրօլու խանէնին պաղչէ գարուսու անախթարը, տէյիլ մի։

— Էվէթ։

— Պունատան գաթինագար Մ. տը Շաթօ-Մայինին խըզմէթինատ իչ այ գալմըչ օլտուղունուզտան, անըն ատաթընա, վազթընը նէ սուրէթլէ կէչիրտիկինէ, արզուլարընա վէ սահիր Թավր ու հարէքէթլէրինէ Թէմտահլէ վազըֆ օլմուչ օլմակ ըընըզ։

— Պէն պիր տաէմ խըզմէթ իստերսէմ, էվվէլ պէ էվվէլ պունա սիզ գամ իտէրիմ։

— Տիմէք պու ճհէնթէ սիզ գամ իթտինիզ։

— Էզպէր պիլերիմ։

— Բէք էյի վազթինատ վէ մահլլինատ սիզատէն մանիմանթ իսթէնէճէք տիր. չիմտիքի հալատ հարբն Ֆօգուր-Սէնթ Անթուան սօգաղը քէօչէսինատ քհային Լար սօգաղընաա պիր չիլինկիրէ կիտիպ, տուքքհանընաա կիրէրէք, «Նիգ օլօնու իսթերըսըզ» տէրսին. օ տատ սիզէ «պաշընը քհատիքլէրինի կէօրտում» տէյի ճէվապ վէրիճէք տիր։

— Հէբի պու գ ա՞տար մը։

— Սագ լաթղթընըզ անախթարը քէնահսինէ թագոիմ իտէրսինիզ։

— Հա՛ անլաեօրում։

— Վէ թըպգըսընը սիզին իչին իմալ իթմէսինի ըէճա իտէրսինիզ։ Իրթէսի կիւն այնի սաաթտա օ չիլինկիրին տուքքեանընա թէքրար կիթոիկինիզտէ, սիզէ իչի անախթարը, եանի եէնի վէ էսկիսի տէ վէրըճէք տիր։ Էսկիսի Մ։ տը Շաթօ Մայիեէ կէօնտէրմէլիսինիզ։

— Տիկէրինի նէ՞ եարաճաղըմ։

— Սաաթ սէքիզտէ պուլվար տիզ իթալիէնտէ Զինլիլէրին համամլարը բիշկեահընտա պէքլէնիր։ Օրատա մՕնսիէօրէ թէսատիւֆ իտէճէքսինիզ։

Րէիս, սօն սէօզլէրի սէօյլէրըէն, թէք կէօզլիւ վէ ֆավօրի սագալը չախսը կէօսթէրմէքտէ օլմասըյլա, մերդում իզհարը թէաճճիւպ իթտի, վէ րէիս քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Սէվկիւլիւ չէրիք, մատամ Մալասի չու էանատէ զաեէթ տէլպէր պիր գաաըն տը։ իսնի սիզէ իհալէ օլունաճադ մէմուրիեէթի իչֆատէ թէրէտտիւտ իթմէնէճէկինիզ տէրքեար տը։

Մերդում, ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընը էյտի, վէ րէիս, իֆատէսինի չու սուրէթլէ իբտիալ իթտի։

— Էֆէնտիլէր, ալթընըզտա պիր վազըթտա վէ պիրլիքտէ չալըշաճադ օլտուղունուզ իչին, սիզի պիրլիպիրինիզէ թագոիմ իթմէքլիկիմ էլզէմ իտի։ Ելմնի մատէմքի պիրլիպիրինիզի թանըրսընըզ, եէկտիկէրինիզտէն մուֆարադաթ իտէպիլիրսինիզ։ Հէր պիրինիզէ այրը այրը, խանէնիզտէ, թալիմաթը մուքէմմէլէ տահի իթտա օլունաճադ տը։

Մութէագըպէն րէիս մէճլիսէ խիթամ վէրտիկինտէն, ալթը չէրիքլէր արտ արտա օրատան կիթոիլէր, վէ Բարիսի իհաթտա իտէն սիս իչինտէ նատէտիտա օլտուլար։

Եէր ալթընտաքի սալոնըն գարուսու գարանտըգտան սոնրա, մէճլիսէ բիեաէթ իթմիշ օլան տէվլիգանլը գարուհու

սիւրկիւլէտի, վէ եալընըզ պուլունտուղունա թէէմին օլտուղ-
տան սօնրա, մախզէնին պիր տափրէսինի տիկէր պիր տափ-
րէտէն թէֆրիղ լտէն թախթա դաբլամաեա էլիյլէ վուրուպ,

— Էֆէնտիմ, կիրէպիլիրսինիզ, տէտի։

Ցէրհալ դաբլամա քէնտի քէնտինէ տէօնիւպ, պիր դա-
բու հասըլ օլտու, վէ Գլիւպ տէ Վալէ-տը-Քէօր աղասընըն
սարըլմըշ օլտուղլարը մանթօ կիպի պիր մանթօեա սարըլմըշ
պիր աաւմ իչէրի կիրիպ, իսթիհզաբեաբի պիր սէտա իլէ,

— Նամուսում հադդը իչին սէօյլէրիմ քի, Րօգամպօլ,
սիզ սահիհէն պիր հաքիմ կիպի իճրաի բիեաաէթ իտիեօր-
սունուզ, տէտի։

— Սահի՞հ մի դաբթան։

Պու ճէվապը վէրէն տէլիդանլը Րօգամպօլ օլուպ, մէր-
գում պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլմուչ իտի· վէ դաբ-
թան թէսմիեէ իտէրէք, քէմալը հիւրմէթլէ սէլամլատըղը
չախս իսէ, սըր Վիլիամ, եանի Ուրման տը Քէրկազըն սատ-
տիլանէ էճնիչեէթ իլթմէքտէ պուլունտուղու դարընտաչը
վիդօնթ Ընարէա իտի։

Դաբթան, Րօգամպօլուն իֆտատէսինէ ճէվապէն,

— Էվվէթ, հադըդի պիր հաքիմ կիպի բիեաաէթ իտի-
եօրսուն· կէօզիւմիւ չու դաբլամանըն արալըղընա վազ իլէ,
պիր տադըդա պիլէ սէնի կէօզիւմտէն աեըրմատըմ... Ո
հալտէ սէնի կէօրէն՝ պիչարէ Նիգօլօնուն պաչընը տիւչիւրէն
միւտհիչ հայլազ օլտուղունու զանն իտէմէզ իտի, տէտի։

— Ա՜հ դաբթան, սիզ բէք էյի պիլիրսինիզքի...

Պարօնէ սըր Վիլիամ քէլամընը չու եօլտա իլէ կէօ-
թիւրտիւ·

— Պիլիրիմքի, ֆիքար դաատընըն էօեէ օղլու, եալընըզ
պիր դաչ աաէտ պինլիք գայմէ ալմադ իչին, էն սօն տադը-
գաատա գաբթանը էլէ վէրտի, տէտի։

Րօգամպօլ· – (սօվուդ գանլըլըդլա·) Ֆադաթ սիզ, օլ
վադըթ բի հարէքէթիմի անլաեաճադ վէ օլ վէճհլէ հիւքմ
իտէճէք գաատար ֆէթանէթի վէ տիրաեէթի սահիպիսինիզ, Օլ

վագըթ պէն՝ իբինճի սընըճ մէմլըլարընըզտան իտիմ. սիզ պանա պու կիւնքի կիպի թալիմ ու թէրպիեճ վէրմէմիշ իտինիզ. նիհայէթ օղլունուզ ատյիլ իտիմ։

— Սահիհ տիր հայրազ։

— Պուճաման դամթինատար պէնիմ նէ օլաճաղընմը սիզ պիլմէտիկինիզ կիպի, պէն տէ սիզին նէ օլտուղունուզու պիլմէզ իտիմ։ Օլ վագըթ սիզ մահվ օլմուշ իտինիզ. հիսապընը, սիզի սամմագլա պուլուճօրտում, սամտըմ. պէնիմ նէրիմտէ օլսա իտինիզ, սիզտէ այնի հարէքէթտէ պուլունաճագ իտինիզ։

— Սէնի չէյթա՜ն։

— Օնատան սօնրա, պիրիպիրինի սէվմէն վէ եէկտիկէրինէ հիւրմէթ իտէն քիմսէյէր միսիլու պաղըշտըզ. սիզ պէնի ատէմ, վէ միլէթպէրան սըրտաըննա իտտաղ իթտինիզ։ Պիրիքտէ չալըշմըշ օլտուղումուզ Նիւ-Եօրկտա սէնատաթըմըզըն քնաֆֆէյի էօրտըընը պանա էօյրէթտինիզ. պէնի էվտա տէյի գապուղ իթտինիզ։ Պու կիւն պէն սիզին էսիրինիզ իմ, սիզին իչին իճաղ իտէրսէ եիրմի տէֆա պաշըմը քէտտիրմէնէ հաղըրըմ։

Պարօնէ. - (թահգիրլէ.) Ատամ սէն տէ. հիչ պիզիմ կիպի ատմիէրին պաշը քէսիլի՞ր մի. Յաղ ամի չիմտի թէչէքքիւրտի ղէմանը տէյիլ տիր. վիզօնի ար Գամպօլ... է՛յ նա՞ըլ, շու իսիմ սանա եադըչմատը՞մը։

Բօղ ամպօլ. - (հայրէթլէ.) Սահիհէն սիզ ճին կիպի ադըլըըընըզ։

— Մօնսիէօ վիզօնի ար Գամպօլ, սօնուննատա պիր H հարֆը իլէ, թարիխտէ ատալէթի միւպէյնին պիր իսիմտիր. Սէն անատը Եուէսլիին, անլա՞ըօրմուտուն։

— Բէտէրիմ, - տէյի պէնան իթտի ատըղտատ օլմուշ օլան հայրազը մէրդում, - բէտէրիմ՝ ժէնէրալ մարքի ար Գամպօլ, Պէրնատօթտուն ճիւղուտու ղէմանընըննա Եուէսի թէրը իթտիչ տիր. Հարիզ օլտուղու պուրուրիեէթ՝ պիր էճնէպինին իչտա մէթինատ պուլունմատընա միւտատատ իթտիմիշ տիր։

Սըր Վիլիամ. - Թէ՛մամ, թէկէֆֆիւղիւն, հալ ու հարէքէթին բէք միւքեմմէլ ուիր։ Ֆադաթի չիմուի պունլարը պըրագալըմ՝ պէնիմ գարնըմ աճ ուըր, օնուն իճապըննա պագալըմ։

— Օ հալտէ կէլին օտամա չըգալըմ։ Սուֆրա հազըր ուըր. գարնըննըզը տօկուրապիլիրսինիզ։

Պաութհու Րօգամպօլ կիւլէրէք շու սէօզլէրի իլավէթէն տէրմիևան իթտի.

— Ա՛հ, ազիզ աութմ, սէվկիւլիւ էօյէ բէտէրիմ... Ֆաուլևա իլէ եաչաեօր, վէ քէնտի քէնտիսինէ ճէֆա չէքտիրիեօր։

Սըր Վիլիամ տա. - Պու հալ բուհումսուզ մէվճուտ օլան աթէչի ինթիզամըն նէթիճէսի ուիր. Ամման ոը Քէրկաղ իլէ օլան հիսապըմըզ հէննուզ թէսվիեէ օլունմատը, տէտի, վէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, կէօզլէրի ֆէվդէլատէ բարլատը։

4

Րօգամպօլ գաբուեու ալտը, վէ սըր Վիլիամը էլինատէն թութուպ կէօթիւրէրէք,

— կէլինիզ, տէտի, վէ ըշըգսըզ օլտուգլարը հալտէ, մէրդումու, գարանլըզ եօլա կէօթիւրէն նէրտիվէնատէն եօգարը չըգարտը. պաութհու մէզքիւր եօլտան եիւրիւեէճէք եէրտէ, տիկէր պիր նէրտիվէնին գատէմէլէրինէ պատտը։

Պունտան տա, տէրունինատէ քիմսէ սաքին օլմատըզը զանն օլունան էլին պիրինճի գաթըննա չըգըլըր իտի։

Բօգամպօլ, մախզէնտէն չըգալըգը սըրատա լամպաեը սէօնտիւրմիւշ օլմասըյլա, Ընարէա էլէ պիւլիքտէ պիւպիւթիւն գարանլըդ իչինտէ եիւքիւմէքտէ իտի։ Լաքին պիբինճի գաթատա, Վալէ-տը-Քէօր չիրքէթի ըէիսի տուրուպ, գարանլըդտա էլի էլէ պիր գաբու վէ պիր քիլիտ աըպտը, վէ պու քիլիտէ պիր անախթար վագ էլէ, աչըլան գաբուտան՝ իւգէրի թէնէվէ էլէ էօրթիւլիւ պիր լամպանըն նիմ այտընլըդը սաեէսինտէ, պիր թագըմ էլպիսէլէրի, սանտըգլարը վէ հէր նէվ էչեաեը հավի պիր թուալէթի օտասը կէօրտիւ։

Բօգամպօլ պու օտաեա կիբիպ, Ընարէա տախի օնուն արգասընտան իչէրի կիբտի, վէ մէզքիւր կիզլի գաբու իւգէրինտէն գաբանտըդտան սօնրա, պիր ճամէքեան վասըթասըյլա թէմամիյլէ կիզլէնմիշ օլտուղունու, վէ տիկէր պիր գաբուտան կիբէնլէրին՝ քէնտիսինին օրատա պուլունտուղունու պիլէ անլաեամաեաճագլարընը տէրք էթտի։

Բօգամպօլ, պու արա Ընարէաեա խիթապէն,

— Իչթէ կէօրիւեօրսունուզա՛, ամճա, Մ. վիգօնթ տը Գամպօլ, վագթիյլէ թանըմըդ օլտուղունուզ հայլազտան չօգ ֆարգը տը։ չիմտիքի վիգօնթ՝ Վալէ-տը-Քէօր չիրքէթի ազասընա բիեասէթ էթմէքտէ վէ կիզլի պիր նէրտիվէնտէն պիր մախզէնէ էնմէքտէ տիր, տէտի։

Բօգամպօլ պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք կիւլմէեէ պաչլատը, վէ իքինճի պիր գաբու պչտը։ Օլ վագըթ սըր Վիլիամ, չիրքէթին ազասը ըէիսինին, թէաթրօ օեունճուսու օլան եախօտ սուի ախլէագ սահիպի պուլունան գատընլարընը օտալարը կիպի միւզէյեէն օտասընըն գաբուսու էչիկի իւգէրինտէ պուլունտու։

Պու օտանըն տէօչէմէսի՝ պէեագ զէմին իւգէրինտէ սօլուգ գըրմըզը բէնկլի չիչէքլէրի հավի գալըն պիր գումաչ իլէ գաբըը օլուպ, բէնչիրէ վէ գաբու բէերտէլէրի տէ այնի բէնկլի գումաչտան իտիլէր, Տէրունինտէքի գարեօլա՝ էնկի մէչէ ազաճը թագլիտի օլարագ զաեէթ գըյմէթտաը պիր գմաճը էչի օլուպ, իբի բէնչիրէնին արատընտա վագ իտիյմիշ,

վէ իւօթիւնտէ քիւչիւք պիր Վէնէտիկ այնասը թաալիդ գը-
լընմըշ իտի։ Սէր եէր քիւչիւք պօյտա թապլօլար, վէ գարեօ-
լանըն արգասընտա էվլիհա թագըմը մէվճուտ օլուպ, հէր թա-
րաֆտաքի թէնթէլլէր իսէ, բէյրտէլէրին, խալըլարըն վէ էշ-
եաի սաիրէնին ըէնկինտէ իտի։ Եըմինէ տէ զիեատէ եագըլ-
մըշ իտի։

Ռօգամպօլ, ամիրինէ պիւեիւճէք պիր գօլթուգլու խա-
կէմէ վէրդիէք։

— Գաբթան, աթէշին եանընտա թաամ սուֆրանըզը
թէրթիպ իտիեօրում, պուրատա սալօն իչինտէ պուլունմադ-
տան զիեատէ րահաթ օլուրում։ Օտա խըզմէթքեարըմա աս-
լա էմրիեէթիմ եօք տուր։ զաեէթ հայլաղ վէ հաչարի օլ-
մուզունտան, իլէ սէպէպ զուհուրինտէ քէնտիսինէ եօլա գօ-
եաճաղըմ, տէյի պէեան էյլէտի։

— Օղլում, նա՞սըլ իսթէրսին էօյլէ եապ։

Մուախխարէն Ռօգամպօլ, քիւչիւք պիր տախրէեէ կիր-
տի քի, օրասը թաամ սալասը օլուպ, տէրունինտէ, պիր գա-
նաթէ իւղէրինտէ քիւչիւք պիր խըզմէթքեար ուեուգլամադ-
տա իտի։

Ռօգամպօլ, մէգքիւր ուշաղը ուեանընըրարագ, վէ գու-
րաալմուշ օլան սուֆրաեը կէօսթէրդիէք,

— Ժապ, հայտէ չու սուֆրաեը պէնիմ օտամա սիւր։ ամ-
ճամ իլէ պէրաբէր աթէշին եանընտա եէմէք եէեէճէեիմ,
տէտի։

Ռօգամպօլ՝ պարօնէեէ պու իսմի վէրմէքտէ օլուպ, խըզ-
մէթքեար էմրի մէգքիւրու ալտըղընտա, էֆէնտիսինին սուբէ-
սինի եաթագ օտասընա կէօթիւրտիւ։ Մէգքիւր սուբէ՝ ա-
վուգ թաավուգ հայլամասընտան, պիր միգտար խամուր իւ-
չինտէն, օն իքի գատար ըսթրիտեատան, վէ իքի շիշէ ալէա
սիեահ շարապտան իպարէթ իտի։

Գարօնէ, քէնտի չանկիրտինին նէզտինէ չիւպհէսիզ իլէ
տէֆա օլարագ կէլմէտիկի հալտէ, քէնտի գօլթուգլու խա-
կէմէսինտէ ատէթա գօնթ Ալման տը Քէրկազըն խանէ-

սինաէ պուլունուրճաաընա սաաէտիլանէ վէ մահճուպանէ օթուրաու, չինքի Բօղամպօլուն խըղմէթքեարը ինտինաէ պարօնէ սըր Վիլիամս, տինաար վէ գէնկին պիր ամճա տէյի թանըմըշ օլմասըյլա, թապիաթիլէ անըն դարշըսընաա օ եօլտա օթուրմասը լազըմէտէն իտի։

Բօղամպօլ, մէրդում խըղմէթքեարա խիթապէն,

— Ժադ, սէն արթըդ կիտիպ եաթապիլիրսին, տէտի։

Խըղմէթքեար թէվաղու իտիպ տիշարը չըդըը։

Բօղամպօլ դաբուեու դաբաեըպ, մաղպութճա սիւրկիւլէտիբաէն սօնրա, ամէչչին եանընա կէլտի, վէ մաաանըն տիկկը թարաֆընաա օթուրաու։

Պարօնէ, պու միւտաէթ զարֆընաա թավուդ հաչլամասընը եէմիչ օլաուդու կիպի, չիչէլէրաէն պիրինի տէ պօչալթմըչ իտի։

Իքինի եալընըզ գալարդլարընաա, Բօղամպօլ,

— Ամճա, չիմանի եալընըզըդ, կէօրիւչէպիլիրիդ, տէտի։

— Եվվէթ օղում, կէօրիւչէճէեիդ։ պիրա սանա պաղը թավլամաթ վէրէճէեիմ։ Լաբին էվվել էմիրտէ հիսապլարընն նէ՞րէտէ տիր։

— Պէնիմ հիսապլարըմը՞մը եօղսա գիւպիւն հիսապլարընը՞մը իսթէեօրսունուդ։

— Սէնինքիլէրի իսթէրիմ։

— Ամճա, պէնիմ հիսապլարըմ էտնա տէրէճէտէ տիր։ Տիւն սէրդլըմնա եիւզ լուի ալթունու զայպ իթմիմ։ Ֆազաթ պուընու սիդ պանա նասիհաթ իլմիչ իտինիդ։

— Բէք էյի։ զայպ իթմէք տէ պիր սէնաաթ տըր։ էքիւմէկինճէ պիչիլմէդ։

— Ախըրտա իւչ րէս ալթըմ, պիր օտա խըղմէթճիմ, վէ պիր տէ ուշաղըմ վար տըր։ Թիթինին մալի տէ պանա...

Սըր Վիլիամս։ — (Բօղամպօլուն սէօզիւնիւ քէսէրէք։) Թիթինի թէրք իտէճէքսին, չինքի օ տաի պիր դ տըր տըր։ անըն հագ դընտաքի թատավուրաթճըմատան ֆարիդ կէլտիմ, պէն սանա տահա էյիսինի պուլաճաղըմ։

— Հէր պու չէյլէր, ադիլանէ ճէմ վէ հիսապ իսիլմէքլէ, սէնէվի գըլըդ պին ֆրանգ լրատ կէթիրիր պիր պիւճէեէ միլիէվադըֆ տըր։

Պարօնէ. - (գիեատէ սըգըլմադ հալի կէօսթէրմէեէրէք։) Աճայիպ, թախսիսաթընատն գիեատէ ադչէ՞մի իսթէեօրսուն։

— Շիմտիլիք իսթէմէմ ամճա, լաքին պիր վիգատ տահա իլավէ իտէպիլիրսինիզ։

— Եկէր իսթէտիկիմ եօղտա չալըշըրսան, թախսիսաթընը պիր ազ տահա արթըրըրըմ։

— Ջանն իտէրսէմ շիմտիեէ գատար սիզի մէճպուրն իթտիմ։ Իմտի, պիր պին ֆրանգլըգ տահա գիեատէ վէրիրսէնիզ...

— Սէնէտէ՞մի այտա՞մը։

— Այտա ամճա։

— Օղում, Ալլահ շահիտ տիր քի պէն, իշ իչինտէ գաեէթ թամաքեարլատըն տէյիլիմ։

— Պիլիեօրում։

— Յագատ թիւճճարճա մուամէլէ իթմէք, վէ հէր քէսէ քէնտի լաեըգը վէճհլէ թախսիսաթ վէրմէք իսթէրիմ։

— Օ՛, պու մէսլէքինիզ Ինճիլին թավսիեէ իթտիկի գայատէ տիր։

Գօնթ վէ գօնթէս տը Քէրկազըն գարշըսընատ թութտուղու Չարէքէթ սաեէսինատ սաեթա ադիպէր սըրատընա կէչիրիլմէքտէ պուլունան խապիս, պու արա չաթալընը խամուր իչինէ պաթըրատագ, սէօղիւնէ չու եօղտա տէվամ իթտի։

— Էվվէթ, պէն պու մէսլէքատէեիմ։ Իմտի մահիեէ իսթէտիկին պին ֆրանգ ֆաղատը էկէր գազանըր իսէն, արզունու իճրա իթմէքտէ հիչ պիր մահզուր կէօրմէմ։

— Պիլիրսինիզըի ամճա, պէն հիչ պիր իշտէ իհմալ իթմէմ։

— Յագատ մատամ, - տէյի սըր Վիլիամ տէվամ իթտի, - պու կիւն ատի պիր իշէ, վէ մուախախաթըէն սաթմադ իզրէ չունատան պուռնատան տյըզ պաղանէ քեազըտ բարչատարը

աչըրմագտա տէյիլ տիր։ Եարաճագ տահա մուհիմմ իշլէրիմիզ վար տըր։

— Թէշէպպիւսիւմիւզիւն խայըրլը օլտուղունու պէեաճ իթմիչ օլտուղունուզտան, էօյլէ օլտուղունու զաթէն անլաեօրտում։

— Թէշէպպիւսիւմիւզ ճէսիմ, ղաեէթ ճէսիմ տիր։

— Ճէսաժէթինին տէրէճէսինի անլաեապիլի՞րիեիմ։

— Սանա թէմամիյլէ էմնիյեէթիմ պուլունտուղու ճիհէթլէ, բէք ալէա անլաեապիլիըրսըն։

— Հադգըմտա կէօսթէրտիկինիզ էմնիյեէթտէ եանըլմաեօրսունուզ. սիզի էյլէ վէրէճէք գաատար շաշգըն տէյիլիմ. ճին կիպի ադիլ օլան պիր քիմսէ իլէ պօզուշմադ քեարը ադըլ տէյիլ տիր։

— Սահիհ տիր քի, պիզիմ կիպի ատէմլէր արտաքնատա, շիւբրանիեէթ վէ թէվէճճիւհ ու մուհաֆպէթ՝ մանէտըզ սէօզլէր տիրլէր։ Սէնինլէ պէնիմ արամըզտա պիր թադըմ մէնաֆի օլուպ, հադըգի տօսթլուգ՝ տիկէր հիչ պիր գանունա միւսթէնէտ տէյիլ տիր։

— Ամճա, հադըգլէթէն բէք կիւզէլ սէօյլէեօրսունուզ։

— Էվվէթ, էկէր սէն պէնտէն տահա էյիսինի եանի տահա զիեատէ սահիպի իգթիտար, ալիմ վէ պէնիմ գատար սէնի թադտիր իտէն, վէ պէնտէն զիեատէ սանա մուհտաջնաթ կէօսթէրէն պուլուր իտէն, պանա սատըգ գալմադ լազըն՝ պուտալըգ տըր։

Րօգամպօլ՝ պարօնէննին գատէհինէ չարապ տօլտուրտըգ,

— Պէն ասլա պուտալա օլմամըշըմ տըր, տէյի պէեան իթտի։

— Անճագ պէնտէն տահա էյիսինի պուլամաեաճաղընտան, բլանլարըմըն պիր գլսմընը սանա պիլտիրմէքտէ հիչ պիր մահզուր կէօրմէմ։

— Սէօյլէմէն պագալըմ։

— Էվվէլ էմիրտէ, սըրասը իլէ կիտէլիմ։

Գարընտաչըմըն խանէսինտէ գապուլ օլունմադըղըմըչին ցինատըղըմ քիւչիւք գօմէտիաեը նա՞սըլ պուլսուն։

— Գուսուրսուզ· տօղրուսու եօլուն իւզէրինտէ իճրա իթտիկինիզ պայկընըզդ օլ տէրէճէ միւքէմմէլ իտի քի, էկէր արապաճը պէն օլմասա իտիմ, մութլագա էզիլէճէք իտինիզ։ Էվվէլ ամմա, թանըմադըզդ, բէչմանըզդ, իզթիրապ հալէբինիզ վէ չիմտի տէ թէօվպէքեարլար կիպի կէչիրտիկինիզ էօմիւր՝ մուճիպի թէհայեիւր տիւր։

Սըր Վիլիամ, պու մէտհ ու սէնատէն մէճմուն օլսու, վէ Րօգամպօլ՝ իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Անճագ պու ըօլունուզտա ուզուն միւտտէթ տէվամ իտիպ իթմէեէճէկինիզի անլամաեօրում, չիւնքի միւէյյէտէն ֆազիլէթ իչինտէ եաշամադ՝ բէք օսանճ կէթիրիճի հալտիր։

— Ֆու ալէմտէ հէր չէյէ այըլըըր· պունտան պաշգա մահտէ ինթիզամըմը հազըրլամադըտան իպարէթ օլսուղունտան, վէ թէրթիպաթըմը սըրասընա գօյմադտա պուլունսուղումտան, թէհամմիւլ իթմէքլիկիմ զարուրի տիր։

Գաաէհու Անտրէա, բարմադլարընը սաեարադ,

— Թէրթիպաթ բլանըմըն թա պաշընտա Արման պուլունմադտա տըր, աէտի։

Րօգամպօլտա,

— Գէր պըւադլա պէն անըն իչինի պիթիրիրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Խայր, տահա վագթը վար տըր· սէն տէ բէք չաբուգ էսէրի կիտիեօրսուն, Ծօզան չօճուգ միրատա սահիպ օլաճագ տըր··· պուննտան գաթինագար ժանն հէնուգ պէնի սէվմէեօր··· օ պէնի սէվմէյի տիր։

Ֆու սրա պարօնէնին երուգիւնտէ էօյլէ պիր վէլունանէ թէպէսսիւմ հասըլ օլսու քի, էկէր Արման տը Քէր կագ կէօրմիւշ օլսա իտի, տէհշէթինտէն նաչի գանընըն տօնմասը իհթիմալտէն իտի։

Սըր Վիլիամ սայմասընա տէվամ իտէրէք,

— Օնտան ասնրա մատմաղէլ Պադդարա իւէ իշիմիզ վար տըր։ Ա՜հ, անը էլատ իթաիկիմ կիւն հէօնկիւր հէօնկիւր կէօզ եաշլարը տէօքէճէք, վէ թիմարխանէտէն ֆիրար իթմիշ օլմասընտան տօլաեը իզհարը թէէսսիֆ իյլէեէճէք տիր, տէտի։

— Ֆիլվագը կիւզել պիր գըզ իսէ տէ, բէք ֆէնա մուամէլէտէ պուլունտու։ Էկէր ագիլանէ տավրանտա իտի, բարլագ պիր միւսթագպէլի օլապիլիր իտի։ Սահիհէն ամճա, էկէր հիւքմիւնիւզ ալթընտա էօյլէ պիր գարը պուլունտա, չօգ իյէրի կիտէր։

— Էյիմ ալթընտա էօյլէ պիր գատըն վար տըր։

— Օհօ՛, կէօրէճէ՞քմիսիմ։

— Էկէր ագիլանէ հարէքէթի իտէրսէն, անը սանա վէրէճէեիմ։

Պարօնէ, պու սէօզլէրի, պիր բէտէրին քէնտի չօճուղունա օեունճագ կէթիրմէքլիկի վատ իտէրճէսինէ սաֆտէրունանէ իրատ իտիպ, Րօգամպօլ իսէ, միւմքիէտիլ օլարագ,

— Ամճա, նամուտում հադդը իշին սէօյլէրիմքի, էկէր հիսսեաթա թատլի օլմագլըգ՝ պիզիմ կիպի ատէմլէր իշին շայեանը մուահէզէ պիր մուամէլէ օլմատա իտի, էլլէրինիզի պուս իտէր իտիմ։ Սահիհէն սիզ պուլունմագ ամճատընըզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Սըր Վիլիամս։ — (կիւլէրէք։) Էվվէթ, Պրըթանիա մօտասընճա պիր ամճաեըմ։ Ֆագաթ պիզ սայըմըզա պագալըմ։ Պադդարատան ասնրա, ատսթուամուզ Ֆէրնան Րօշէեի տէ ունութմաեաճագըմ։ Ֆէրնան Րօշէ՝ պիտուչ օլարագ հապսխանէէէ կիթմէք իսթէմէտի։ իմտի քէնտիսինի միւթթէհիմ օլարագ կէօնտէրէճէեիմ։ Քէնտիսի զէնկին օլտուղունտան, խըրսըզ օլամագ, լաքին պիր գաթիլ օլաճագ տըր։ Պիլիրսինա՛, աշգ ու սէվտա էլզէմ պիր չէյ տիր։

— Էյ մատմաղէլ էրմինի նէ՞ եաբաճագ սընըզ։

— Ազիզիմ, պէն պիր գարըեը սէվմէքլէ տէյիլ, մահզա օնա մալիք օլմագ իչին քէնտիմէ զեվճէ իթթիհսագ իթմէք

խթէտիկիմ հալտէ, մատէմքի պու խուսուսա մուխալիֆէթ իթամի, օ գառըն, քէնտի աեագլարը ալթընտա, նամուսու-նու, իթիպարընը վէ իսթիրահաթընը, վէ հասըլ միւսթագ-պէլտէքի պիւթիւն էօմրիւնիւ պաթըրմադ իւզրէ պիր կիր-տապ աչաճաղըմա թէէմին օլմալը տըր։

«Պունլարտան պաշգա, պիչարէ Ֆօլարըմըն գաթլինէ սէ-պէպ օլմուշ օլան օ նամուսլու Լէօն Րօլանա տա պիր օեուն օյնաեաճաղըմ։

— Սըրիզի նէ՞ եարաճադըսընըզ։

— Սէօզ պէյնիմիզտէ, Սըրիզէ պիր ֆէնալըգ իսթէմէմ Անճագ հադգընտա էլան թէվէճճիւհիւմ պուլունան իհթի-եար Ֆօբրէօ՝ Սըրիզէ աչըգ օլմուշ տուր, վէ պէն տէ օ գըզը օնա վէրմէկի թէահիւտ իթմիչիմ տիր։

— Տիեէճէքլերինիզ հէր պու գառա՞ր մը տըր։

— Էօյլէ զանն իտէրիմ։

— Ֆագաթ ժանընը նէ՞ եարաճադըսընըզ։

— Անըն ալէյհինտէ պուզգ ու ատավէթիմ եօգ տուր անը սէվէրիմ։

Վալէ-տը-Ֆէօր չէրքէթինին տէհշէթլի րէհսինին աղղըն տան իշիտիլէն պու քէլիմէ՝ լէէրուսի իչին դօնթ տը Ֆէրիա զըն վէֆաթը իլամը տիմէք իտի։

Րօգամպօլ, պու ատա,

— Ա՛ժճա, պու ատէմիլէր հադգընտա նէ եարմադ էֆ-քեարընտա պուլունտուղունուզու անլամադ գապի՞լ մի տիր, տէտի։

— Խայր, հաթթա պու եօլտա պիր սիւալի իրատա իթ-մէքլիկին տէ չաշգընըլգ տըր։ Օղլում, ախալը ինթիզամ իս-թէէն պիր ատէմին, ինթիզամընը քէնտիսինտէն պիւէ կիղլի սագլամասը լազըմկէլտիկինի պի՞լմէեօրմուսուն։ Շու եա պու թէչէպպիւս՝ պիր չէրիքէ սէօյլէնէպիլիր, Ֆագաթ ինթիզամ ասլա սէօյլէնէմէզ։

— Տիմէք կիճէլէրի վիճուտինիզէ զարարըզ եօլտա իք-քէնճէ գուչաղը պաղլամանըզա տէվամ իտէճէքսինիզ։

— Շի՛ապհէսիզ։

— Կէնիշ գարուէ կիւինմէկիզէ, վէ գըշ էօնաոընտա աթէչսիզ պիր օտասա եաթմանըզա տա ատվամ իչկեկեճէ՞ք-միսինիզ։

— Էվվէթ։

— Քէզալիք պիր տիւքքեանճընըն եազըլարը իչին կիւնատէ օն իքի սաաթ չալըշմազ տան ֆարիզ կէ՞լմէկեճէքմիսինիզ։

— Կէլէճէնիմ, չիւնքի սէվկիւլիւ գարընտաշըմ Ադրման պէնի տիկէը պիր մէմուրիեէթէ թայինին իչտի։

Բօղամպօղ։ - (իսթիհզա իլէ։) Պէսպէյլի սիզի քէնտի վէքիլեարըը իչտիչ օլմալը սըր։

— Տահա պիւհիւք պիր մէմուրիեէթէ պէնի թայինին իչտիեէտի, եանի պէնի՝ քէնտի խէֆի մէմուրլարընըն ըիեասէթինէ մէմուր իչտի։

Բօղամպօղ օլ էօնտատէ գատէհինի տօստլարընա կէօթիւրմէքտատէ իքէն, պիրտէն պիրէ գատէհի մտատընըն իւզէրինէ վազ իտիպ, գահգահա իլէ կիւլմէկէ պաչլատը, վէ պատէհու նիւքսէզ սէտա իլէ,

— Խայր, պու գապիլ տէյիլ տիր, աէտի։

Գարօնէ։ - (կէօզլէրի մէլսունանէ պիր մէսէրրէթէ բաղլատարագ։) Էվվէթ օղլում, պագ պու աատէմ նէ՞ տէրէճէէկ գատար ոահիպի իչտիհատար սըր։ Մաեէթինատ բօլիսլիք խըրամէթինի իճրա իչտիք իւզրէ պագը մէմուրլար պուլունմագտա իսէ տէ, պունլարտա բօլիս մէմուրու տիմէք իչին պին չահիտ լազըմ սըր։ Պիր թագըմ սաղըր վէ քէօրլարատան միւրէքքէպ տիր տէրսէմ, միւպալէղա իչտիչ օլմամ։ Իչտէ պու բօլիս մէմուրլարը, վալէ-սը-Քէօր չիրքէթինէ միւթէալիք օլարագ պիզդաթ թէրթիպ իչտիչ օլսուղում պիր քեաղըը տիկիրին էլտէ իչտիլէր։

Բօղամպօղ։ - (օղմուրմուչ օլսուղու իսկէմլիէտէն սըչրագարագ։) Նէ՞ եարմըչօրնըդ ամճա։

— Կիւղէլ պիր թէրթիպ եարատըմ, աատէթա սաիդա տէֆ իտինճի ալէթի կիւլի պիր ալէթի դուլլանատըմ, չիւնքի չուրա-

սընը էլի տինէ· խայրխաճ պիր քիմսէնին բօլիս մէմուրլարը նէ տէրէճէ ահմագ օլսալար, չու եա պու կէօնա թէսատուֆ վէ իդպալէ դարչը չըգ ապիլիրլէր, զապթիեէ նազըրընըն դուլաղընա ֆայտէլի պիր խապէր տէյտիրէպիլիրլէր, վէլհասըլ պիր արա մուճիպի թատաի պիր թավը ու հալ քէսպ էյլէնէպիլիրլէր։

— Տօղրու տուր։

— Իմտի պու մէմուրլարըն հարէքէթինի հիւքիւմսիւզ պրագմագ իչին, անլէրի էվվէլճէ դուլաննագ լազըմ օլսուդունատան, պու թէրթիպի իսթիմալ էյլէտիմ։ Նասըլսա պունլարընն էլինէ էօլչէ պիր քեադըտա կէչիրթտիմքի, պունատա եալընըզ Վալէ-տը Քէօր չիրքէթի ազատընատան վէ մագսէտլէրինատէն պահա իսթիմիչ իտի։ Ամման, դանէթի գուրնագ պիր տաէմ օլմատըյտա, պու չիրքէթին բէյիսէրինի, վէսաիթի իճրաիյէսինի վէ նիզամնամէլէրինի պուլմագ մէմուրիեէթի մուհիմմէսինի պանա իհալէ էթտի։

— Բէք էյի։ Նէ՞ եապաճագ սընըզ։

— Օ հայտուտարը մէյտանտա չըգ արաճագըմ։

Րօգամպօլ։ — (Թէհայիւրլէ։) Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։

— Տիմէք իսթէնօրսումքի, տէօրթ պէչ նէֆէր հայլագ պուլուրսուն, պունլարա պիրէր միդտար իւտրէթլէ, էհէմմիեէթսիզ խըզմէթլէր վէրիրսիզ· պատէհու էօյլէ պիր եօլ թուրթարըմքի, սէվկիւլիւ դարընտաչըմըն բօլիսի եախօտ մահքէմէսի թարաֆընատան հագգ յարընատա ատալէթի լազըմէ պիր քէրէ իճրա գըլընըրսա, Վալէ-տը-Քէօր չիրքէթինին վիճուտի օրթատան գալդըչ օլուր։ Մատտէ՝ ատի սընըֆատան պէչ նէֆէր հայլագըն պուլունմատընատան իսթարէթ տիր· ճէմիյեէթի ինատանիւէ իսէ, մահզա պէնիմ սաեէմտէ պունլարըն բէննէսինատէն գուրթուլմուչ օլաճագ տըր, տէ՞իլ մի։

— Սահիհէն ամճա, սիզ գաեէթ ագըլըսընըզ։

— Պու ալէմտէ հէր քես պիր չէյ օլմալը տըր։

— Սէօյլէսիրլէրինիզէ վէ Թրթ խալէրինիզէ ահեէճէք եօգ տուր, ֆագաթ ինթիզամընըզըն սըրրընը քիմսէնէ պիր

տիրմէտիկինիզ հալտե, հիչ օլմազսա ճէսիմ թէսմիեէ իթտի կինիզ, վէ օ մադսէոլէ պու ադշամ ալթը նէֆէր Վալէ-տը-Քէօր ազասընը պանա թօբլաթմըշ օլտուղունուզ թէշէպպիւսէ տաիր պազը մալիւմաթըմ պուլունմալը տըր։

— Հէր հալտե պիլմէքլիկին իգթիզա իտէն չէյլէրի սանա սէօյլէյէճէկիմ։

— Հէբսի պու գասա՞ր մը։

— Նիվէթ, օղլում. միւտէպպիր վէ իհթիեաթ սահիպի օլան՝ նէթիճէի մատտէի հէր քէստէն կիզլի թուրթմալը տըր։

Պարօնէ, թասմը պիթիրմիշ օլտուղունտան, սուֆրաեը նիթտի, վէ պիր սիկարա եադըպ, գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ եապանտըգտան սօնրա, սիկարասընը իչմէէ պաչլատը։ Պու արատա մէրգում, չու եօլտա քէլամընա տէվամ իթտի։

— Պիլիրսինքի, մարքի Վան-Հօբ ֆիլէմէնքլի պիր զէնկին օլուպ, գըշ մէվսիմինի Բարիստէ կէչիրիր։ Պու ատէմին պէշ ալթը եիւզ պին ֆրանգ սէնէվի իրատը պուլունտուղու մէրվի իսէ տէ, պու սէրվէթի՝ էվլի օլմամըշ օլտուղունտա մալիք աճաղը սէրվէթ եանընտա հիչ տիր։

— Իչթէ պու զարիպ։

— Տուր քի իյդահ իտէեիմ։ Մարքի Վան-Հօբսըն պիր ամճասը պուլունուպ, պու ամճա՝ Բոբ կիպի ֆապիր օլտուղու հալտե, Լա Հէյ չէհրինտէն հարէքէթլէ, Հինտիսթանա կիթմիշ, վէ օրատա գումբանիանընըն խըտմէթինտէ չալըշարադ ճէսիմ պիր սէրվէթ դազանմըշ, վէ պիր Հինտլի գարըտան տօղմուշ օլան եէկէտանէ գըզընա եիրմի միլէօն ֆրանգ պրագմըշ տըր։ պու գասընտա վահշիլէրէ մախսուս քեաֆֆէի խատաէլեր մէվճուտ օլտուղու կիպի, Լանտրանա չէքիլմիշ, վէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինտէն մատշ ալմազտա պուլունմուշ օլան պիր նազազընը գըզը միսլու թալիմ ու թէրպիեէ տէ ալմըշ տըր։

Բօղամպօլ, սըր Վիլիամսընն սէօղիւնիւ բէսէրէք,

— Ատէթա բօման կիպի պիր նազիկեէթէ պաչլատընըզ, տէտի։

— Օղլում, բօմանլար՝ ինսանըն էօմրիւ տիւր։ Ֆագաթ միւսաատէ էթ քի տէվամ իտէիմ։ Օն սէնէ ադամ մարքի, ամճասընը կէօրմէք իւզրէ Հինտիսթանա կիթմիշ, վէ օրատա ամճասընըն գըզընը ճէլպ իթմէքլէ գըզ, բէտէրինէ, մարքիտէն մաատա քիմսէ իլէ էվլէնմէք իսթէմէտիկինի անլաթմըշ տըր։ Լաքին մարքի՝ ալէլումում Ֆիլէմէնքլիւերճէ ատէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր տէվրի ալէմ սէյհահաթընա իպթիտար իտէճէկինի խապէր վէրիպ, էվվէլա Ընթիլ ատալարընա կիթմիշ, վէ Հավանա չէհրինատէ տուրուպ, օրատա կէօրտիւկիւ Բէբա Ալվարէզ նամ գըզա կէօնիւլ վէրմիշ տիր։ Մարքի կէնճ օլուպ, հէնուզ ալթունա մալիք օլմադ հավվէսինատէ պուլունմատըղընատան, վէ զաթէն քէնտիսի տէ զէնկին իտուկինատէն, ամճա գըզը իլէ էվլէնէճէք եէրատէ, Հավանատա թէսաահիւֆ իթտիկի վէ սէվտիկի գըզ իլէ էվլէնմիշ տիր։

Բօգամպօլ։ — Շաշդը՛ն, հիչ պու սուրէթլէ եէրմի միլեօնատան ֆարիղ կէլինի՞ր մի։

— Ֆէնտիսինին ալթը միլեօնու վար իմիշ։

— Ալթը միլեօնու օլմադըա պէրապէր, տիկէր միլեօնլարը բէտատ իթմէք՝ պէնճէ քեարը ադըլ տէյիլ տիր։

— Հէր նէ իսէ իֆատէմէ տէվամ իտէիմ։

«Մարքի, Հինտի գըզընը գալտինատէ նէ՛ կիպի աթէչի մուհապէթ հասըլ իթմիշ օլտուղունու թէխմայիւլ իտէմէիպ, պու գըզ, օ հէրտիմ մէմլէքէթինի եէրլիլէրի Սիվահ իլահընը սէվտիքլէրի կիպի, քէնտիսի տէ մարքիսէի մէճնուն օլմադ տէրճէճէսինատ սէվմէքտէ օլտուղունատան, էլան պէքլէմէքտէ օլտուղու մարքինին ավատէթ իթմէմէսի սէպէպինի, իչ սէնէ սօնրա անլատընըղընատա, գապիլ օլսա, թընդադընըզյա օ Հավանալը գըզընը գալտինի բարչա բարչա իթմէք բատատսինատ հիտատէթ հիսս իլէմիշ տիր։ Շիմտի մարքի սէքիզ սէնէտէն պէրու էվլի օլտուղու հալատէ, օ Հինտի գըզ՝ պէչ սէնէ տիր քի, էն բարլադ վէ միւքէմմէլ ինթիդամլատան պիրինի թատմիմ իթմէքտատ տիր։

— Տիմէք մարքինին ալէյհինաէ պուղդ ու ատավէթի վար տըր։

— Խայր, հէր վադըթհան զիեաաէ անը սէվմէքաէ տիր։

— Լաքին, Հինաիսթհանտա տիւնեաեա կէլինամիկի, վէ եիրմի միլեօն ֆրանգ սէրվէթէ մալիք օղունատուդու Հալաէ, պիր բաքիպէեի գաթիէն մէյատանտան գալաբըթմազ բէք գօլայ չէյ տիր։

Սըր Վիլիամն ումուղլարընը չէքիպ, թահդիր իլէ,

— Օղլում, սէն ատահա կէնճսին, ադըն հէր չէյէ կրէմէեօր, աէտի։

Բօդամպօլ, մէրդումա պադարազ,

— Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, պիր քիմսէեի տուլ գըլմազ իչին պէլքի էլլի պին տիւրլե եօլ վար տըր։ Իկէր օ Հինաիսթհանըը գըզ պանա եիւզ պին ֆրանգ վէրսէ... տէյի պէեան իլէտի։

Գարօնէ։ — (սօվուդ գան իլէ։) Պու խուսուս իչին պանա պէշ միլեօն ֆրանգ վատ իթտի։

Բօդամպօլ, հայրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ,

— Մարքիզ Հալէա եաչա՞եօրմու, աէտի։

— Էվէթ։

— Էյ օ Հինալի գըզ վատընը սիզէ պիր սատթ էվվէ՞լ մի իթտի։

— Խայր, պիր սէնէ էվվէլ իթտի։

— Օղլում, իթտիհիմիզ միւքեալէմէ՝ սէնին Հադգընատաքի էֆքեարըմը թէէքքիա իտիեօր։

— Հա՞նգի էֆքեարընըզը։

— Եանի սէնատ զէրեավէթի եօգ տուր։ վադատա կիւզէլ իսթիհատալարըն վար տըր, վէ չու նա պու բանը լաեըգըյա իճրա իտիեօրսուն, Հալպու քի...

— Հալպու բի նէ՞։

— Հալպու բի պիր բան տիւչինէմէեօրսուն։ պունունլա պէրապէր հէնուզ կէնճսին։ պիր կիւն օ իգթիատարը տա Հաիզ օլապիլէճէքսին։

Պատէհու պարօնէ լաթիֆ պիր սէտա իլէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Ճաճ՛իպ, զանն իտիւօրսուն քի, պիր գատըն, սուրէթի չէտիտէտէ պիր էրքէնի սէվէր, ֆագաթ օ էրքէք անը սէվմէզ, վէ պիլաքիս տիկէր պիր գատընը սէվէրսէ, պու էրքէնի էլտէ իթմէք իչին, օ գատընը թէլէֆ իթմէք ճախօտ գէհիրլէմէք քեռաֆի՞մի տիր.

— Հադդընըզ վար տըր ամճա.

— Էվվէթ, չուրասընը էյիճէ պիլմիշ օլ բի, մարքի քէնտի գարըսընը սէվէր, վէ գարըսը վէֆաթ իթտիկինտէ, քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իտէպիլիր քի, օ հալտէ Հինտիալը գըզըն գահմէթի վէ մասրաֆը պօշա կիթմիշ օլուր.

— Անլաէօրում, ամճա.

— Իմտի ազիզիմ, մարքիզ վէֆաթ իթտիկի թագտիրտէ, զէվճի տէ անը սէվմէզքտէն տուր օլմալը տըր. Պաննունլա պէրապէր Հինտիալըտան պաշգա քիմսէնի սէվմէմէլի տիր.

— Իչթէ չիմտի իչ կիւճլէչիլէօր.

— Էվվէթ, Հինտիալը տա պու ճիհէթի թաստիգ իթտիկինտէն վէ աշգ ու սէվտասընտան տա վազ կէչէմէտիկինտէն, պաննա միւրաճաաթտան վէ պէշ միլեօն ֆրանգ վատ իթմէքտէն պաշգա չարէսի գալմամըշ տըր.

— Քէնտիսինէ նէ՞րէտէ թէսաատիւֆ իթտինիզ.

— Զըգան սէնէ Նիւ-Եօրգտա թէսաատիւֆ իթտիմ. Պու վազըա սահիհէն պիր հիքեաեէ տիր. չիմտի սանա նագլ իտէրիմ.

— Բէք կյի ամճա, պէն տէ սիզի տինլէէօրում.

5

Պարօնէ իքինճի պիր սիկարա եադարադ, քէլամընա չու եօլտա տէվամ իթտի.

— Նիւ-եօրգտան հարէքէթիմիզէն պիր գաչ կիւն էվվէլ իտի, Ամէրիգա բօլիսի զաեէթ միւսթայիտ օլտուղունտան, օրատա պիւեիւք թէչէպպիւսաթտա պուլունուլամազ։ Հէր նէ իսէ, Լվրօբաեա հիյնի ավտէթիմտէ, եանըմտա եիւզ պին Ֆրանգ գատար մէպլաղ պուլունմազտա իտի քի, իչ սէնէտէն պէրու Ամէրիգատա գալմըշ օլտուղում թահթը նազարա ալընտըղը հալտէ, պու գատարճըգ պիր մէպլաղ՝ ըէք էհէմմիեէթսիզ չէյ իտի։

«Պիր ագշամ, օթէլիմիզէ տէօնէրքէն, տէօրթ աթլը միւքէլլէֆ պիր արապանըն սիւրաթլէ կէչտիկինի կէօրտիւմ։

«Իչպու արապա տէրունինտէ եիրմի պէշ օթուղ չաղլարընտա պիր գատըն միւշահէտէ էթտիմ։

«Թատվիրի՝ ունուտուլամաեաճագ թատվիրլէրտէն իտի. պիր էվրօբալը, եանի ճինսինին քեաֆֆէյի էտրարընա վադըֆ օլմաեան պիր քիմսէ իչին, օ գատըն էտմէր օլուպ, էտվապընա պագըլմազ լա, էտմէր պիր Բարիսլի գատըն զանն օլունապիլիր իտի. ֆագաթ պէնիմ իչին օ գատըն ըէնկլի օլուպ, եանի տատարլարընտա սիեահ գանը թաչըեան գատընդարտան օլմաեըպ, իլլա Հինտլի գանը, վէ Սիվահ իլահընա թաբան վէ Վիշնու իլահընըն ճէննէթինէ ինանան սարը ճինս գանընը թաչըեանդարտան իտի։

«Էվրօբաքեարի էլպիսէ կիեինմիչ օլուպ, Բարիստէն ճէլպ իտիլմիչ պիր լանտօ արապասընա բաքմպ օլմուչ պուլունան պու գատընըն սիտտասընտա ճինսինէ ժախտուս օլարագ պիր

թագըմ վահչի արզուլեր վե աղրազը նէֆսանիեէի սաիրե միւշահէտե իտիլմէքտե իտի։

Րօգամպօլտա, պու արա, մասանըն իւզէրինտե պուլունան էսկի սագսօնիա թապաղընտան պիր սիկարա ալըպ, ըլըգտան եապարագ,

— Ամճա, սիզե իլթիֆաթ իլթմէք իչին տէյիլ իսէ տէ, տօղրուսու հիքեաեէնիզի հայրան օլաճագ սուրէթտե նագլ իտիեօրսունուզ։ Սիզի տինլէտիկիմ սըրատա, սայքի պիր բօմանն թէֆրիգասը օգուեօրում զանն իտիեօրում, տէտի։

Պարօնէ թէպէսսիւմ իտիպ, քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Օ գաադն վե պէն պիրիպիրիմիզե պագըշտըդ։ Քէնտիսինէ իլք պագըշըմտա, պու գաադնըն էօմրիւնտե պիր ֆաճիա մէվճուտ օլտուդունու տէրք իթտիկիմ կիպի, օտա քէնտիսինէ աթֆ իլէտիկիմ չէտիտ նազարըմտան, պէլքի արատըդը ատէմ պէն օլտուդումու հիսս իթտի։

Մէրգուէնին պաղթէթէն վե նէվիմա պիր իչհամա թապի օլարագ վէրտիկի էմր իւզէրինէ արապա տուրտու։ Պէնիմտէ, օ արապաեա տօղրու վե պիր սուրէթի գարիպէտե կէօզէրիմ ճէլպ իտիլիպ, մալիւմիւն օլան սօվուգ վե միւտագգըգանէ, լաքին րուհունն թա տէրինինէ գաադար թէէսսիր իտէն պագըշըմը քէնտիսինէ աթֆ իթտիմ։

Պատէհու, - Քի՞մի արաեօրսունուզ, տէյի սօրտում։

«Մէզպուրէ տէ, չօգտան պէրու գալպինտե հիտատէթի ազիմէ հըֆզ իտէնլէրէ մախսուս պիր սէտա իլէ, - Միւսթաչիտ պիր ատէմ արաեօրում, տէտի։

«Պէն տե քէնտիսինէ, - Սիզ աչգ ու մուհապպէթ տիվանէսիսինիզ, վե րուհունուզտա մէվճուտ օլան չիտատէթի զազապ իսէ, եավրուսու քէնտիսինտէն զասպ իտիլէն տիչի գաբլանլարըն հիտատէթ ու զազապընա միւշապհ տիր, տէյի մուգապէլէ իթտիմ։

«— Եվվէթ, պիր քիմսէյէ գարշը ֆէվգէլատե ատատէթիմ վար տըր, տէտի։

«— Ֆադաթ ինթիգամըն մալի չօղա օլուր, տէտիմ։

«— Նէ՞ պէյիս վար տըր։ պէնիմ եիրմի միլեօն ֆրանգ սերվէթիմ պուլունմագտա տըր, տէյի սաքինանէ ճէվապ վէրտի։

«Մէզպուրէնին պաշդա սէօզ սէօյլէմէսինէ պէքլէմէեիպ, եանընա սթլատըմ։ Ֆէնաիսինին պիր իշարէթի իւզէրինէ արապա սիւրաթլէ հարէքէթի իտիպ, ադաճլար իլէ մուհաթ օլան վէ սէյֆիեէնին խարիճինատէ պուլունան պիր պաղչէ գաբուսու ճօնիւնատէ տուրտու։

«Իլք տէֆա պէն արապատան աշաղըեա էնէրէք, էլիմի քէնաիսինէ սունտում։ Սէյֆիեէնին էն ուճուտա պուլունան պիր օտասընա պէնի կէօթիւրիպ, գաբուեու սիւրկիւլէտի։ վէ պէնի եանընտա պիր եաթաղըն իւզէրինատէ օթուրթտուպտան սօնրա, մալիւմիւն օլան հիքեաեէեի նագլ իթտի։

«Մէրդումէ իլէ արամըզտա կէչէն միւքեալէմէեի տէ պէեան իտէեիմ։

«Հինալի։ — Սիզի ասլա կէօրմէմիչ իտիմ։ քիմ օլտուղունուղու վէ նէրէտէն կէլտիկինիզի տէ պիլմէմ։ Անճագ ինթիգամըմըզ ալմագ իւզրէ արատըզըմ քիմսէեի պուլմուչ օլտուղումու կէօզլէրինիզտէն անլաեօրում։

«Պէն տէ, — Հադգընըզ վար տըր, ինթիգամ ալմագտա ֆէվգէլատէ մէհարէթիմ վար տըր։ Նէ՞ եաբմադ իսթէեօրսունուզ, տէտիմ։

«— Ագրապատան պիր քիմսէեի սէվէրիմ։ անընլա էվլէնմէք իսթէրիմ։

«— Անըն իլէ էվլէնմէնիզ իչին մարբիզ վէֆաթ իթմէլի տիր։

«— Օրասընը պիլիրիմ, վէ պու տա պէնիմ իչին բէր գօյայ տըր։ Պիր թաղըմ էսիրլէրիմ վար տըր բի, եալընըզ պիր իհթիարըմ իւզէրինէ խասմիմի պիր պըչագտան կէչիրէպիլիրլէր։ Ֆադաթ մարբիզ էօյսէ տէ, իսըրմըմ անը սէվմէսինի իսթէմէմ։

«— Պու մանիլէրի քեաֆֆէթէն տէֆ իտէճէք օլանա, վէ

մարքիզին վիճուտինի օրթատան գալտըրանա վէ սիզի խըսըմընըզա սէվտիրէճէք պուլունանա նէ՞ միւքեաֆաթ վէրէճէքսինիզ։

«— Խաթէնիլէնի վէրիրիմ։

«— Բէք ալէա, մարքիզ Վան-Հօր, վէ զէվճինիզին սէվկիւլիւ զէվճէսի օլաճաղընըզ կիւն, պանա պէշ միլեօն ֆրանգ վէրի՞ըմիսինիզ։

«— Լաքին մարքիզ էօլէճէ՞ք մի տիր։

«— Հէմ ճէպրի էօլիւմլէ էօլէճէք տիր։

«— Լ՚օլէճէք վէ ունուտուլա՞ճագ մը տըր։

«— Եվվէթ, հաթթա քէնտիսինի սէվմիյ օլան քիմսէտէն տէ թահգիր իսթէճէք տիր։

«Պու արա մէզպուրէ քէսկինի պագըշընը պանա աֆֆ իթմէքլէ, զանն իտէրսին քի ֆիքրիմին բիւհնիւնէ վարմագ իսթէեօրսու։ Մուախխարէն,

«— Գուվվի ճէպրիեէ իլէ էօլէճէք տիր տիեօրսունուզ, տէյիլ մի, տէտի։

«— Եվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտիմ։

«— Ֆի՞մին էլի իլէ էօլտուրուլէճէք տիր։

«— Պիզզաթ քէնտի զէվճինին էլի իլէ։

«Հինտի գըզ՝ մէսէրըէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ,

«— Պու միւմքի՞ն մի տիր, տէտի։

«— Մատամ, պէն Բարիսատէ օլուր իսէմ, հէր շէյ գապիլ տիր։

«— Ֆագաթ Նիհաեէթ...

«— Հա՛, պիլմէք իսթէեօրսունուզ։ Ֆագաթ պիլմէնիզ պէյհուտէ տիր։ Եալընըզ չու գատարը մալիւմիւնիւզ օլսուն քի, պիր սէնէտէն մարքիզ զէվճի թարաֆընտան գաթլ իտիլիպ լանէթլէնէճէք տիր, վէ իքի այ սոնրա սիզ խըսըմընըզ իլէ էվլէնմէքլէ, մէրգումա, պագըշէի էօմրիւնիւ սիզին եանընըզտա կէչիրէճէք տիր, տէտիմ։

«Պատէհու կէնճ գատըն աեատա գալդըպ, օտանըն պիր Թարաֆընտա վազ իտիլմիյ օլան քիւչիւք պիր եազըհանէեէ

տողրու կիտէրէք, պունուն գաբաղընը աչտը, վէ տէրունինտէն գալէմ իլէ քեաղըտ չըգարըպ, սիւրաթլէ պիր թէղքիրէ եազտը, վէ պու թէղքիրէեի պանա վէրէրէք, «Ինչէ պաշլամանըզ իչին լազըմ օլան ագչէեի պու թէղքիրէ իլէ թահսիլիտէպիլիրսինիզ» տէտի։

«Քեաղըտը ալըպ, անինտէ իւզէրինէ աթքը նազար իլէ, աթիտէքի ճիւմլէեի օգուտում։

«Ֆրանսա ագչէսի օլարագ պէշ եիւզ պին ֆրանգըզ պօնօ օլուպ, Լօնտրատա մուգիմ պանքէրիմ Մ. Մօրթօնուն նէզտինտէ թէէտիեէ օլունաճագ տըր։

«ՏԱԻ-ՆԱՓԱ ՎԱՆ-ՀՕՓ»

«Հինտիալը գաաընըն պու մուամէլէսի, պիլա թէրէտտիւտ քէնտի իըզմէթինտէ պուլունմագըզդա պիր թէշվիգ իտի։

«Պաաէհու մէզպուրէ, տիկէր պիր պօնօ եազըպ, պու տա չու մէալտէ եազըլմըշ իտի։

«Իշպու պօնօ թագտիմ իտիլտիկինտէ, համիլինէ պէշ միլեօն ֆրանգ թէէտիեէ իտէճէեիմ։

«ՏԱԻ ՆԱՓԱ ՎԱՆ-ՀՕՓ»

«Միւթէագըպէն պանա խիթապլէ,

«— Իզտիվաճըմըն կիւնիւ պունուն թարիխինի վալ իտէրսինիզ, չիւնքի պու քեաղըտըն եալընըզ օլ վագըթ գէյմէթի օլաճագ տըր, տէյի պէեան իլլէտի։ պէն տէ քէնտիսինէ չէօյլէ սէօյլէտիմ։

«— Մաաամ, մարքի Վան-Հօփ գէչ մէվսիմինի Բարիստէ կէչիրտիկինտէն, եալընը օլ ճանիպէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իտէճէեիմ։ Սիզ պէնի տիւշիւնմէհինիզ, սաալընը օլուն, վէ վատալարըմա էմնիեէթի իտինիզ։ Անճագ, էկէր պիր կիւն, Բարիս գուրտինտէ Պուժիվալրըն տամդա բուլունու համիլ օլարագ պիր մէքթուպ ալըպ, օրատա կէլմէնիզի օգուրսանըզ, տէրհալ պու իխթարա իճապլի իմմէլիսինիզ։

Պու միւքեալէմէյի պէն տէ Հինտիալը գաաընտան մուֆարագաթլա իչի կիւն սօնրա հօլա չըգտըգ։

— Է՛յ ամճա, Տաի-Նաթաեը թէքրար կէօրտիւնի՞ւզ միւ։

— Տիւն կէօրտիւմ։

— Բարի՞սաէ մի տիր։

— Իքի կիւն տիւր Բարիսաէ պուլունուպ պէքլէեօր...

Սըր Վիլիամսընն ատատգլարընտա կիւլլիւմսէմէ հուսուլէ կէլտի, վէ Րօգամպօլ՝ մարքիզ Վան-Հօրուն՝ պէշ միլեօն պէշ եիւզ պին ֆրանգ մուգապիլինտէ էօլմէեէ մահքիւմ օլմուշ օլտուղունու անլատը։

Պարօնէ՝ գահվէսինի քիւշիւք եուտումլար իլէ իչիպ, իւչիւնճիւ պիր սիկարա տահա եագտը։

Րօգամպօլ.— Ա՛ժճա, ըէճա իտէրիմ, սիպէ պիր չէյ տահա սօրաճաղըմ։

Պարօնէ.— Շիմտիլիք սէօյլէեէպիլէճէկիմի սէօյլէտիմ։

— Մարքիզ իչին սէօյլէտիքլէրինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ։ Հապըրլամագտա օլտուղունուզ տէհշէթլի ֆաճիաեը միւպհէմ սուրէթտէ անլաեօրում։ Լաքին չու մատամ Մալասի իչի նէ՞ տիր։

— Օ գատըն, թէչէպաիւս իթտիկիմիզ տէհշէթլի տրամ ատասընտա պիր ֆասըլ տըր։ Զահիրի հալտէ մատամ Մալասի իլէ մարքիզ Վան-Հօր պէյնինտէ հիչ պիր միւնասիպէթ եօգ տուր. լաքին հապըզէթի հալտէ պու իքի գատընլար միւթթէֆիգ տիրլեր։

— Նա՞սըլ։

— Մարքի Վան-Հօր՝ տիւգ տը Շաթօ-Մայինին տօսթու տուր։

— Անըն պանքէրի տիր, տէ՞միլ մի։

— Էվվէթ, էվվէլճէ էօյլէ. սօնրա քէնտիսի պիր էճնէպի օլտուղունտան, Մէն-ժէրմէն վարըշընտա իճրա իտիլէն էյլէնճէլէրտէ զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ պուլունմատընտան տօլայը իֆթիխար իթմէքտէ տիր։ Պու էյլէնճէլէրին ճանը իսէ տիւգ տիւր։

— Ֆագաթ պունտան մատամ Մալասիեէ նէ՞վար տըր։

— Մատամ Մալասի տիւգիւն մէթրէսի տիր։

— Պլևրիմ։

— Էկեր պրագըլըրսա, տիւգ անընա էվլէնէճէք, վէ պու սուրբէթլէ եէկէնինի միրաստան մահրում գըլաճագ տըր։

— Ղալիպա եէկէնինի աճըեօրսունուզ։

— Խայր, անճագ եէկէնի, էկեր ամմասը ֆիւճճէթէն վէֆաթ իտէրսէ, քէնտինէ գալաճագ միրաստան պէշ եիւզ պին ֆրանգը թէրք իտէճէք տիր։

— Պէշ եիւզ պին ֆրանգ՝ պէշ միլիօն տէյիլ տիր։ Պու ճիհէթլէ Հինտիալը տահա ճէօմէրտ տիր։

— Օրասը էօյլէ, ֆագաթ պու իքի իշի պիրլիքտէ եիւրիւթմէքտէ տիկեր բէք չօդ սէպէպլէր վար տըր։

— Աճա՛իպ։

— Էվվել էմիրտէ մարքի Վան-Հօբ վէ գէվճէսի՝ մատամ Մալասի իլէ իհթիեար տիւգիւն արասընտաքի միւնասէպաթըն նէ եօլտա օլտուղունու պիլմէզլէր։ Լաքին տիւգիւն՝ օնա աշըգ օլուպ, քէնտիսի իլէ էվլէնմէք նիեէթինտէ պուլունտուղունու պիլիրլէր։ Մարքից՝ մատամ Մալասիեի քէնտի դըզդարընտաշը կիպի սէվէր, վէ գատընլար իչինտէ անը է՛ն զիեատէ նամուսլու զանն իհթիկլինտէն, պու տուլ գատըն իլէ տիւգիւն էվլէնմէլէրինի գալպէն թէմէննի իյլէր։

«Ֆագաթ մարքինին գըսգանճլըգ սէպէպիյլէ ատավէթի վար տըր։ Չիւնքի քէնտիսի գարըսընը սէվտիկլինտէն, անը, կէօլկէսինտէն պիլէ գըսգանըր։ Մ. տը Շաթօ-Մայինին ասըլ վարիսի պուլունան եէկէնի, իբի սէնէ մուգատտէմ մարքինին խանէսինէ թագտիմ օլունուպ, մարքիզին բէչինէ տիւշմիւշ, վէ հէր նէ գատար մէրամընա մուվաֆֆագ օլամամըշ խէտտէ, զեվճին պիր տիւշմէնի մուհլիքի օլմուշ տուր։ Մարքի Վան-Հօբ՝ իհթիեար տիւգիւն տօսթու օլմասըյլա, մատամ Մալասի իլէ էվլէնմէսինի էն զիեատէ նասիհաթ իտէնլէրտէն տիր։

— Հէբսի պու գատա՞ր մը։ տօղրուսու պէն չիմտիեէ գատար պու իքի իշի պիրլէշտիրմէք իչին պաշլըճա վէ ճիտտի սէպէպ կէօրմէեօրում։

— Սաթհի պադըշըրսա էօյլէ տիր· լաքին պէնիմ թա-սավվուրլարըմըն ճիւմլէսինաէ սէպէպլի հադըգի՝ նիւզաէն անլաշըլամազ· Մէսլէքիմ պիր դաչ քէլիմէաէն իպարէթ տիր· եանի «իքի գաարընըն խէթաեա տիւշմէսի՝ թէք գաարընըն խէթաեա տիւշմէսինաէն տահա գօլայ տըր»։

Պու միւքեալէմէ պիր միւտատէթ տահա տէվամ իտիպ, մուախխարէն Բօղամպօլ սէօղիւ ադըչէ մէսէլէսինէ նադլիլէ,

— Ամճա, պէնի վէքիլինիզ թայինին իթտինիզ· պէն տէ թալիմաթընըզ մուճիպինճէ վալէ-տը-Փէօր չիրքէթի ազա-սընը իտարէ իտիեօրում, տէտի։

— Օղլում, ադըչէ մէսէլէսինաէ էվվէլճէ սէօյլէտիկիմի թէէքիտ իտէրիմ։

— Վան-Հօբ-Մալասի մէսէլէսինաէ՞մի այնի գարարընըզ ճարի օլաճագ տըր։

— Հէման էօյլէ, եանի սանա պիր միլեօն, ատամլարըմըզա տա պիր միլեօն իսապէթ իտէճէք տիր։

— Ֆագաթ ամճա, պու եալընըզ իքի միլեօն օլաու։

— Էվվէլթ, գալան իւչ միլեօն տա պէնիմ իչին տիր։

Պարօնէ, պու սօն սէօզլէրի էօյլէ պիր սէտա վէ թարզ իլէ իրատա իթտիքի, Բօղամպօլ ճէվապ վէրէմէեիպ, պիր քէլիմէ պիլէ իրատա լիթմէքսիզին պաշընը էյտի։

Պարօնէ։ - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք։) Օղլում, պիր եախօտ իքի սէնէտէն գօնթ Ռիման տը Փէրկաշըն տուլ գալա-ճագ զէվճէսի իլէ էվլէնմէք իսթէտիկլիմտէն, քէնտիսինէ միւ-նասիպ պիր սերվէթթ թադտիմ իթմէք արզուսինատէեիմ։

Պարօնէ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, րէտէն-կօթունու տիւյմէլէտի, վէ մուախխարէն,

— Զանը չէք, կիթմէք իսթէրիմ, տէտի։

Պատէհու մէրդում, պիր բէնիփրէ աչըպ գարանլըգ-տա տիշարըեա պադարագ,

— Սիս վահլ օլմուշ տուր· արա-պալար հարէքէթ իտի-եօրլար· իտտի դուրէմի հազըրլասընլար· սէնին արապաճը պէնի Բալէ-Բօյեալա պրադըը, տէտի։

Բօգամպօլ . . Սիզի թէգրար նէ՞րէտե վէ նէ՞ վագըթ կէօրէճէկիմ։

— Իչ կիւնտէն կէօրիւրսիւն։

Բօգամպօլ պաշընը էյտի . պատէհու գէնտի սէյիսինի չապըրտը։ Պու սէյիս՝ գաւէթի կէնճ օլուպ , իչ օտասա պիր գանադէ իւզէրինտէ եաշամընդչ օլտուղու հալտէ , իչէրի կիրտիկինտէ , Բօգամպօլ՝

— Լէօնտաեը գուբէ արապասընա գօչ , տէտի ։

Սէյիս՝ էմրի մէզբիւրու իճրա իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտը ։ Սըր Վիլիամ՝ մանթօսունա սարըլըպ , եիւզիւնիւ տիգգաթլըճա մուհաֆազա իթտիքտէն սօնրա , Բօգամպօլուն էլինի թութարքէն ,

— Թիթին իլէ պօղուչաճագսըն , անլա՞ըն մը , տէտի ։

— Բէք էյի , եարըն պօղուշուրում . ֆագաթ տիկէրի՞ . . .

— Տիկէրի քի՞մ տիր ։

— Տիկէրի . . . իչթէ . . . չու պիլտիկինիզ . . .

— Սապըրլը օլ . սապըրլը օլան մէրամընա նափիլ օլուր ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա պարօնէ եաթագ օտասընը թէրբլէ , Բօգամպօլուն ըէհպէրլիկի իլէ , պու տէֆա կէլտիկի գաբու եէրինէ տիկէր պիր գաբուտան սօգագա էնտի , պէ ապրատասընա բաքիպէն , վէ Բալէ-Բօայեալա կիթմէք իթթէհտիկինի արապաճըեա իթթար իլէ եօլա չըգտը ։

Ազրապա սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իլէ օն տագըգատա Շաթօ տ՝Օ էօնիւնէ մուվասըլէթինտէ , սըր Վիլիամ արապատան էնիպ , արապաճըեը եօլա գօյտուգտան սօնրա , մանթօսունա սարըլըպ եաեա եօլունա տէվամ իթտիկի ալրատա , բէնամ քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ իտի .

— Բօգամպօլուն կիւզել խասլէրի վար տըր . ումարըմ քի քէնտինինէ պիր շէյ եարապիլէճէեիմ , ֆագաթ պու հայլազտա բէք մէրագը տըր , մուամմանըն էն սօն քէլիմէսինի պիլէ անլամագ իսթէեօր ։ Անճագ անլամագ իսթէտիկի՝ պէնիմ ինթիդամըմ տըր . չինըի թահդիր իթտիկիմ քիմսէլէր իլէ պունլար իլէ միւնասիպէթի օլան վէ քէնտիլէրինի թէ-

ճավուկ լիմժեք մենֆաաթըմ իգթիզաընաան պուլունան էչխաս արաընտաքի պաղլարը կալընըզ պէն պիլիրիմ։ Մաատամ Բօչէ իլէ մարքիզ, տիւգ տը Շաթօ Մայի իլէ Արման, մատամ Մալասի իլէ Պադդարա՝ հէր զինճիրլամէ պիրիպիրինէ պաղլը աըրլար։ Քեաֆֆէսի տէ էվվելինաէն պէրու պանա ախտ օլուպ, պէշ սէնէտէն պէրու հէր կիւն վէ հէր սաաթ թէրթիպիյլէ ուղրաշմագտա պուլունտուղում վասի հալդա իչինտէ քէնտիլէրինի թուրմագտաեըմ։

Սըր Վիլիամ, պիրտէն պիրէ տուրուպ, կիճէ վազթը, նօթտասըզ պիր պէսթէ կիպի, գարմագաըրըշ սէտտալէրտէն միւրէքքէպ օլարագ, Պապիլօնը ճէհիտտէն թա ասիւմանէ գատան չըգարճասընա իչիտիլէն փըշըլթըեա գուլագ վէրիպ, քէնտի քէնտիեէ չու միւթալէաեը իթտի։

— Էյ Բարիս, Բարիս, սէն հադըգի Պապիլօնտուն, սէն՝ տիրաեէթ ու ֆէթտանէլէրին հադըգի մէյտանըսըն։ Ֆէննալըգ մապիտի վէ րեհոլէրի սէնտէ ժէվճուա տուր, վէ զանն իտէրիմ քի ֆուրթունալար վէ բիւզկեաըլար՝ տէնիզլէրին նիհաեէթսիզ ժէտաֆէլէրի իւզէրինտէ հուպուպ իթտիքլէրի կիպի, գարանլըգ ալէտիմի սէմտաը տախի տահմի սուրէթտէ սէնին իւզէրինտէն կէչմէքտէ տիր։ Էյ տապիթ ֆուրթունա, էյ թաչտան Օգիանօս, պէն՝ սէնին զաղտանաք տալղալարըն արտաընտա, չիմշէքլէրէ էհէմմիեէթի վէրմէեէրէք, վէ պիւեիւք զանտաընը աչարագ ֆուրթունա իւզէրինտէ քէյֆի սուրէթտէ եաթտան գարագուշ կիպի, ֆէննալըգ բուհու, վէ ապրագը ինսանիեէնին չալգանտըղը վէ թահրիք օլունտուղու է՛ն խայրլը վէ է՛ն գիեատէ ֆուրթունալը տէնիզլէրին ագ պագտասը օլմագ իսթէրիմ... Էյ Արման տը Քէրկագ, գարանլըգ այտընլըղը նասըլ թահգիր իտէրսէ, պէն տէ սէնի էօյլէ թահգիր իտէրիմ։ սէն՝ պանա մէյտան օգուտտուղուն կիւն, տաէթա ճիննէթտէ պուլունտուն։

Մուախխարէն պարօնէ եօլունա տէվամլէ, Բալէ-Բօայեալա տէօնիւպ, պիր գաչ մահէլլատէն կէչմիքտէն սօնրա, Սիթէ տէ Մարթիր նամ պինանըն գարուսունտա տուրտու, ֆագաթ

պունուն չանընը չալմազտան էվվել · սօլտա բնակին պիր էվին իւսթ դաթլարընա տիգդաթլե պագաը, վէ պունուն պիչինճի դաթընտաքի բէնչիլէրինին պիրինտէն ճիւդի պիր ըշըգ բարլամագտա օլտուղունու պիլմիշահէտե,

— Ընլաշըլըը · պէնի պէքլէեօր, տէտի ·

Օլ էռնատե եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչմիչ օլտուղունտան, սըր Վիլիամ՝ մէգբիւր խանէնին դարուճուսունու ուեռանարմագ իւղրէ չանը չէքտիկինտե, դարուճու, օտասընտան դարունան իրինի չէքէրքէն, խանէսինէ կէճիքմիչ օլան շախտա, եալընըզ կիւրտիկի խանէնին նուժէրօուսունու սօրմագլա իքթիֆա իթտի ·

Սըր Վիլիամ՝ 7 նուժէրօլու օլան պու էվին դարուսունտան իչէրի կիրինճէ, քէնտինինէ պաշդա պիր չէյ սօրան օլմահըպ, դարանլըդտա պէշ դաթ նէրտիվէնտէն եօղարը չըգտը, վէ գարշըսընտաքի դարուն չալմասընտա, իչէրտէն պիր գատըն՝

— Քի՞մ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի ·

Սըր Վիլիամ · — Պէրէէտիկինիզ քիմտե տիր, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ քէնտի քէնտինէ տէ,

— Պադդարանըն իչէրուտե բաքիպլի օլաճագ օլան պու գատըն՝ չիմտի թովան իչէրինտե իդամէթ իտիեօր · լաքին եագընտա մի քիմմէլատիրէյէրէ մալիք օլաճագ տըր, տէտի ·

Պու իսէ, տիւնեանըն կիտիշի միւդթէզիեաթընտան օլմազլէ, տօղրու իտի ·

Չէր նէ իսէ դաքսու աչըլըպ, սըր Վիլիամ, զաեէթ հիւսէյնա պիր գատըն գարշըսընտա պուլունտու · պու գատըն, օլ գատար կիւզել իտի քի, մահզա թէհայիւլաթտա վիճուտ պուլագլէն պիր հիւզիւրկի թաավիր խթժէք խոթէեէն պիր ըէտտար, թէօվպէքտար օլմազտան էվվէլ պիր Մարիամ Մադթաղինացի թաավիրի չըգարմագ իսթէտե, անճագ պէօյլե պիր մախլուգա միւրաճաաթ խոէպիւր իտի տիսէք, խէյթա իթմիչ օլմահըդ ·

6

Պարօնէնին կիրտիկի օտա, գաեէթ բիչիւք օլտուղու կիպի, մէֆրա չաթըտա միւքէմմէլ ատյիլ իտի։ Պու տաիրէ, լուդէթին տալը մանէտաընճա, հէնուզ կիւնահֆետարլըդ մէալէքինէ տաիթիլ օլան գըզլարըն տալօնու կիպի օլուպ, էչհատալ բարչա բարչա տաթըն ալընմըշ մօպիլեատան, գուլանըլմըշ էչհա ֆիրուխթինէ մահատուս օլան Թանըլը բազարընտան կէթիրթարիլմիշ ըչնիլերի տօլուպ բէրտիլերտէն, տագտաճնիա Թազլատէրինտէն վէ նիրմի տօգուզ ատ գըյմէթինտէ Պօհէմիա չիչէ վէ գատէհլէրինտէն միւրէքքէպ, վէ գէմինն՝ էսկի պիր խալը իլէ ատօչէնմիշ, վէ ահումանտան գարարմըշ պիր տամա տաթթ՝ տատ պիր մահէնտէն իքի չամատան արատընտա ատըլմըշ օլմատըդտա, ատն տէրհէճ սէֆտէթ ու զարուրէթի միւպէյեին իտի։ Լաքին պու սէֆիլ օտատա կիրիլտիկինտէ հատըլ օլան տուի Թէէտիր՝ օլ նատիր իւլէմտալ կիւզէլ մահլուգու կէօրմէդիյէ անինտէ զահլ օլուր իտի։

Մէզպուրէ՝ ատն սէքիզ նիրմի նատյարընտա գաեէթի նազիք, տարը տալը, գարա կէօզ, չուպուր նանատալը, վէ պօյու պօտու պէչիմլի օլուպ, տատգարլատա հէլէրի՝ չօճուգ տանատարը վէ հէլէրի կիպի քիչիւք, Թէպէտիմ, մէլահաթ Թատվիրլէրինտէ կէօրիւլմէմէյինի անտըրմատտա, վէ ալնը էնի, պէնատ, վէ ֆիրատէթինի միւպէյինի օլարատ ճիւզիճէ քէմէր վարի իտի։

Ժանընի իտիրտէ օլան պու գըզ՝ հէնուզ գանատարընը այմատտա պուլունան քէլէպէք կիպի օլուպ, ֆագաթի պագը չընտան, վէ ճալհզ Թատը ու հարէքէթինտէն վէ չէյհանի

դուվէի ճաղիպէսինաէն, կիւնիւն պէրինաէ, պուլունաուղու մուղերը հօլաա ֆէվդէլաաէ իւէրլէեէճէկի անլաշըլմազ-տա իաի։

Ժաննի, հէնուզ եիրմի հաշընաա օլմաղէ պէրապէր, օ մուհլիք կիւլէշ մէյտանընաա կէրմիշ օլան գաաընլարըն պիլ-տիքլէրի շէյլէրին ճիւմլէսինի պիլիր իաի. օ մէյտանաա քի, մաազալլահ պիր քէրրէ տէրունինէ աթըլան, աաէթա տիւն. նէվի ճէհէննեմ շէյթանլարը բէնիշէսինաէ գալըր, վէ սաաէտիլ պիր կէնճին գալպի՝ աօսաադլարը կիւլ կիպի գըրմըզը օլան վէ տիշլէրի՝ պէճապըզընաան նաշի բարլաեան ադապալարըն բէնիշէյէրիյլէ կըրթըլըր. օ տիշլէրին արաընաա տաիմա միւ-շահէաէ օլունան կիւլիւշ իսէ, հէր շէյէ շիւպհէ իաէնլէրին վէ տույդուսուզլուգ մէյլէքինաէ պուլունանլարըն այչագճա կիւլիւշինաէն ասլա ֆարգը օլամազ։

Ժաննի՝ սալիք օլսուղու թարիգի էթրաֆըյլա էօյրէնմէկէ վագթը օլմաեըպ, անճաղ սէվգի թապիի իլէ հէր շէյի անլամըշ իաի։

Մէզպուրէ, օն ալթը հաշընաա իքէն մէքթէպաէն չըղըպ, էօբաիւղ պուլունաուղու պիր զէմանաա, սաաադաթըզ վէ սուի ախէաադլէ մուխթաասըճ պիր իհթիեար համի գարշը-սընաա չըղմասըյլա, պու համի, մէզպուրէնին սէրվիթինի զիմ-մէթինէ կէչիրտիքաէն պաշղա, անը նիքահընաա տաիի ալ-մազ իսթէաի։ Ժաննի՝ էթմէկէ միւհթաաճ օլուպ, էօմրիւն նէ օլսուղունու տաիի պիլմէտիկինաէն, թէքլիֆի վագըը գա-պալ իթմաի։ Օն նէտի հաշընաա, մէրդումէ, զէվճինին, պիր թագըմ չարըըդ մուամէլէլէրի սէպէպիյլէ հէման պիւթիւն պիւթիւն բարաասըդ գալաղընը կէօրմէկինաէն, վէ վագ-թիյլէ բէնաիսինէ, պուլունաուղու մէքթէպաէ, մէնաուպ օլ-սուղու խրիսթիանան մէզհէպինին ադաիտի էօյրէթիլմէզաէն էվվէլ, բիանօ էօյրէթիլմիշ, վէ ճիսաի վէ մուհիմմ մէպաէլէր հէաա իթաաէրիլմէպաէն նէմմէ, օիւա վէ սաբաի կուսթօսունա աըշաարըըմըշ օլսուղունաան, վէնհաաըլ պազը թապիեաթ-լար, թա սօղուչարընաա սաի ախէաադլէ մուխթասըճ օլուպ,

թալիմ ու թէրպիեէ քէնտիլէրինի իսլահ իտէմէտիկի կիպի, օլ կէնճ գատըն տա, իշպու ախլէադ վէ թապիեաթ սահիպլէրինտէն պուլունտուղունտան, այդլէ վէ սէնաաթլա ֆէնալըդ իճրաաընը սէվմէքտէ իտի։

Մէզպուրէ՝ քէնտի սերվէթինի չալմըշ օլան զէվճինի սէվմէկիպ, վէ էօյլէ պիր պունամըշ իհթիեաըրըն եանընտա կէնճլիկինի տէ կէչիրմէք իսթէմէտիկինտէն, հապսխանէտէն ֆիրաը իթմէկի թէխայիւլ իտէն մահպուսլարա մախսուս պիր ֆիրասէթ ու ֆէթանէթլէ, զէվճինտէն այրըլմադ խուսուսունու ուզուն միւատէթլէ արիզ ու ամիդ տիւշինտիւ։

Իմտի պիր ադշամ, միւթաաը վէճհլէ եաթաղընտա եաթըպ, ֆագաթ ֆաղիլէթի թէրք իտէն կէնճ վէ կիւզել գատընլարճա էյտէ իտիլմէսի դօլայ օլան զէֆքլի վէ էյլէնճէլի բարլադ էօմրիւ թէխաիւլ իտէրէք, ույդուհա տալտը, վէ սապահլաեըն զէվճի ուհանտըղընտա, գուշու գաչմըշ օլտուղունտան, քէնտիսինի եալընըզ պուլտու։

Օ տադըդատան իթիպարէն ժաննի աչըգտան աչըդա կիւնահքեար օլուպ, զաթէն դալպինտէ, հիսսիեաթի տէնիլէն չէյլին էաէրի պիլէ պուլունմատըղընտան, զէվճինի թէրք իթմէսինտէն տօլաեը գաթան իղթիրապա տիւչար օլմատը։ Պունտան գաթինագար մէզպուրէ, զէվճինտէն մուֆարագաթընտա ճէմիյէէթի իճթիմաիյէէ գարշը ատէթա իլանը հարպ իտիպ, քէնտի կիւզէլլիկինի, չէյթանի թէպէսիւմիւնիւ, բարլադ կէնճլիկինի վէ մուղիրը խասսէլէրինի սիլահ իթթիխադ իլլէտի, վէ հէր նէ գատար թէրք իթտիկի խանէնին գաբուտու էշիկինտէ պիր արապա, վէ քէնտիսինի գապուլ իթմէք իւզրէ պիր օթէլ վէ իսրդմէթքեարլար պուլմատը մէմուլտէն իտի իսէ տէ, պունլարտան հիչ պիրինի պուլամատը։ Անճագ, պիր էտիպի մէչհուրուն պէեան իթտիկի վէճհլէ, էկէր զեբեա ու ֆիրասէթ գատըն թայֆատընա մախսուս իսէ, ադըլսըզճա հարաբեաթ վէ մուամէլաթ տախի էրքէք սընըֆընա մախսուս օլուպ, վէ ճիհան տէվամ իտիպ, քէնտի քէնտիլէրինի էհլի զէֆք ու սէֆա թէսմիեէ իտէն

վէ թարիգի խոթիդամիթաէն չաչմըշ օլան գատընյարըն հուզուրունտա քիմի քիմէ ալմուն սարի իթմէգլիկի քէյֆ սաեան պիր թագըմ էրքէքլերին՝ հագըգէթէն կէնճ վէ կիւզել օլանլարը թէրքլե, սահ մախլուգաթի հուզուրընտա տիզ չէօքմէլերի կէօրիւլմիւճէ, ժաննինին սահի պիր կիւն մէմուլ իթաիկի չիյիլերի նլաէ իթմէսի՝ իհթիմալաէն պահտ տէյիլ իսի։

Օլ եանալէրաէ ժաննի հիւսէնտա վէ օն սէքիզ հաչլարընտա պիր կէնճ օլուպ, քէնահնինէ արապա վէ օթէլ պուլամատըղընտան, ֆէնէրիէ սօղաղընտա քիւլիւն քիւչիւք պիր ալի գաթ սահիբէսինտաէ հէրկէշտի, վէ իւք սէֆտա մէսէլէ մալիւմէ կիրտիկինտաէ, պաղը ճիւդի մահաչը մէմուրլարը ճէլպ իթմէկէ պաչլատը։ Պիր սէնէ սօնրա գանճահընը պիր սարրաֆտա ալմատը։ Պու սարրաֆ գահէթի կիւզել պիր սէլիպանլը օլուպ, մէրգումէնի, իգամէթ իթմէտիկի խանէտէն չըգարմըպ, քիրահը իչի պին պէչ հիւզ ֆրանգա օլմադ իւզրէ պիր խանէյէ նագէ իթմէրտիկի կիպի, պիր գուբէ արապահը վէ պիր օէյիս սահի թահսիս իթմէ, ֆագահի ժաննի՝ պու մէսահտա հալաէն իսթիֆահաէ իտէմէմի։

Զիւնքի մէզպուրէ՝ մէրգում զէննկին սէլիպանլը իլէ րահգըթա բէյտա իթմէսինաէն իւչ կիւն սօնրա, օ սէլիպանլը պիր քիմսէ իլէ մուտարահտա խոէրէք, թահանճա իլէ վուգու պուլան տուէլէտտա գուրշուն այնընտա պիթթէսահուֆ, օ անահ թէալիմի բահ իթմէ։

Ժաննինին խանէսի իչին մուտահտաա խոիլմիչ օլան հշեանըն, արապանըն վէ խանէյինին իճարը, մէզպուրէ նամընտա թէէտիեէ խոիլմիչ օլմանըգ, միլէէվֆանըն զէնտաօսի օլմահան պիր գարընտաաչը, վարիս սըֆահըդյա կէնճ գաարընը թահա իթմէ, վէ օ տահգըդատան սըր Վիլիամնա թէէսահուֆ իթմէկլի կիւնէ գատար, ժաննի գարտարըգ պիր նօմիւր կէչիրտի, կէրչի մէսէլէնտաէ մուվաֆֆահ օլմադ իչին հէր խահսէէ մալիք իսի իսէ ահ, պահիթը նամէր օլմանըգ, պինինհսպէ ֆագր ու զարուրէթմահին գուրթուլամատըղը պիր սր-

բառա, պախիջնա լանէլի օդուևարագ, - Էլպէթէթ պէնիմ ան պիր կիւն արապամ, ալ լարըմ, վէ սաիր հէր կէօնա ան պէպէպէմ օլաճագ տըր, ան մէմէքան իտի։

Իչէթ պու հալան իքէն, պիր կիւն ժաննի տըր Վիլիամ-սա թէսաուիֆ իլմի։

Պու էէնի Տիօժէն՝ անհչէթլի բլանլարընը մէվզուի իճ-բաեէ գօյմագ իւզրէ միւհիմ օլաուգու պիր գաապնը գալմէն արամագտա օլմազլյա, մէզպուրէ իլէ պիր սաաթ գաապ կէօրիւշմէք, վէ անը թէֆիմիչ ու թէճէսսիւս իլմէկլէ, անընն՝ իսթէանիկի եօլտա մահլուգ օլաուդունա հիւքմ վէրտի, վէ Վալէ-սը-Քէօր չիրքէնի ազալարընընն՝ Բօդամպօլուն թահթը բիեաալմինաե թօբլանմիչ օլաուդլարը կիւնիւն սապահընը, ժաննի ամիտէքի թէզքիրէնի ալտը։

«Պու կիճէ, սապահընն պիրի իլէ իւչիւ արապընաա պէք-լենինիզ։ Տիւնքի կիւն թէսաուիֆ իլմիչ օլաուդունուզ ա-ատմ, պէլքի արզու իտտիհինիզ սէրվէթի սիզէ կէթիրէճէք տիր։

«ՊԱՐՕՆԷ»

Ֆիլվագը պարօնէ, վագթը մուայէնաէ մէզպուրէնին նէզահինէ կիտերէք, չըմինէնին եանընաա օմուրտուգտան ասնրա,

— Ազիզէմ, սէնի պու սուրէթլէ պէքլէմիչ օլաուդումտան տօլաեը աֆվընը րէճա իտէրիմ, աէօ։

Ժաննի, մէրդումա տիդդաթլէ պադարագ,

— Զօգտան պէրու պիրինէ եախօա պիր չէյէ պէքլէտի-կիմտէն, սապըրըը օլմանա ալըշմըշըմ աըր, տէյի պէեան էյլէտի։

— Հադդըն վար տըր գըզըմ, պէքլէմէք պիւէն՝ սահիպի իդթիսաար օլուր։

— Պէնիմտէ վագթ ու սաաթըմ կէթէ՞ճօք մու։

— Թէէմին օլ, վագթ ու սաաթընն կէթէճէք տիր։

Գու արա ժաննի թէպէասիւմ իլմէքլէ, դար կիպի պէ-
եապ տիշլէրի կէօրիւնսիւ։

Սըր Վիլիամս, մէզպուրէնին վիճուտճա կիւզէլլիկինի բէք
ալէա թագոիր իլմիշ օլուպ, աստէթա հայրան օլմագ-
սա իսի։

Գիր միւսաւէթ սիւքիւթաէն սօնրա, պարօնէ չու եօլտա
քէլամա իպթիտար լյլէտի։

— Գըզըմ, էկէր իսթէրսէն գիր ալ կէօրիւշէլիմ,
ժաննի.. Բէք էյի, սիզի տինլէեօրում։

— Սէքիզ կիւն էվվէլ սէնի թանըմագ իսիմ. եալընըզ
գիր տէֆա սէնի կէօրսիւմ իսէ տէ, զաեէթի միւսթայիտ գիր
գաոըն օլտուղունու անլատըմ։

— Պէլքի։

— Գիր թագըմ իլթիֆաթ վէ իհթիրամաթտա պուլուն-
մագ միւթասըմ տէյիլ տիր. էֆքեարըմը սանա այըդսան
այըդա պէնան իլմէքլիկիմ իսէ, սէնինլէ պագը մուամէլաթ-
տա պուլունմագ իչին տիր։

— Հէր չէյէ հագըըմ։

— Մօնսէյ սօզագընտա քիւչիւք գիր օթէլին պուլուն-
մասընը իսթէ՞րմիսին։

— Օթէ՞լ մի։

— Էվվէթ, Մօնսէյ սօզագընտա, հավլի իլէ պագչէ արա-
սընտա կիւզել գիր օթէլ քի, ալթը եէտի սէնէ ագ-
շամ միւթէվէֆա պարօն տ'Օ... քէնտի մէթրէսի պուլունան
վէ Պագդարա թէմսիլեէ գելընան կիւզել գիր գըզ իչին ինչա
իթտիրմիշ տիր։

— Էվվէթ, իչիմիշիմ տիր. լաքին չիմոի օ գըզ նա-
զարտան տի՞չտիւ միւ։

— Խայր, գագիլէթի թարիֆինէ սաբտը քի, պու տա այնի
չէյ տիմէք տիր։ Հէր նէ իսէ, չիմոի օ օթէլի սանա թախսիս
իտէպիլիրիզ։

— Սաթը՞ըդ մը սըր։

— Խայր, պէնիմ մալիմ տիր։

Քիսվէթինտէն վէ էսվապընտան ժիւհթաճը սատագա օլան պու ատէմէ հայրէթլէ նազար իտէրէք,

— Սիւպհա՜ն Ալլահ, սիզին մալինի՞զ մի տիր, տէտի։

— Իւչ ալ էվվէլ, թէքմիլ մնպիլեասը իլէ պիրլիքտէ, քէնտի մասլահաթկիւզարըմա, եիւզ ալթմըշ պին ֆրանգա սաթըն ալտըրտըմ։

Ժաննի։ - (հէնէճանընտան նաչի սէսի տիթրէեէրէք։) է՛յ օ օթէլի պանա՞ մը վէրէճէքսինիզ։

— Սանա վէրէճէկիմի գաթիէն պէեան իթմէմ. թէքրար իտէրիմ՛քի, սէնինլէ պազը իշլէրիմ օլաճագ տըր։

Ժաննի։ - (սապըրսըզլըգլա։) Ֆինքրինիզի իշզահ իտինիզ. պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ. եօգսա աչը՞գմըսընըզ։

Կէնճ գըզ սօն սեօզլէրի իսթիհզաքեարի սուրէթտէ թէլէֆֆիւզ իտիպ, սըր Վիլիամս տա թէպէսսիւմէ մուգապէլէտէ պուլունտու։ Մուահխարէն մէրգում,

— Գանա էքէյիճէ պագտընըզ, պէնի նա՞սըլ պուլուեօրսունուզ, տէտի։

— Տօղրուսու օլ գատար զարիպ պիր էլպիսէ կիեէինմիշսինիզքի, սիզի կէօրէն էլլի եաշընտա զանն իտէր իսէ տէ, անճագ օթուզ եաշընտա օլմալըսընըզ։

— Եիրմի տօգուզ եաշընտաեըմ. լաքին պունուն էհէմմիեէթի եօգ տուր. էկէր պէն իսթէմիշ օլսամ, սէն պէնի, սըրֆ չահսըմ իչին սեվէրսին։

— Օթէլինիչ օլմաեարա՞գ մը։

— Էվվէթ։

— Քի՞մ պիլիր. պէլքի սիզ ֆէվգէլատէ պիր քիմսէսինիզ։

— Պիր ազ էվվէլ Մ'ոնսէյ սօգսաղընտաքի օթէլտէն պահս իտիեօրսուս. եարըն օ օթէլտէ իգամէթ իտէպիլիրսին. սէնին իչին պիր գուբէ արապասըյլա իւչ ըէս պէյկիր տահի թահսիս գըլընաճագ տըր։

Պիր ճանվէր քէնտինէ պիր չիքեար վատ օլունտուղունտա կէօզլէրի նասըլ բարլար իսէ, ժաննինին կէօզլէրի տէ պու սուրէթտէ բարլատը։

Միւթէադըպէն սըր Վիլիամ սէօզիւնէ չու եօլտա տէվամ իթտի.

— Թըզմէթքեարլարըն՝ պիր պէպէմէ, պիր արապաճը, պիր արապա ուշադը, վէ պիր ոչճը դարըտան միւրէքքէպ օլաճադ սըր։ Էկէր ադիլանէ հարէքէթի իտէրսէն, թէաթրոտա պիր լօժուն տախի պուլունաճադ սըր։

Ժաննի՝ քէմալը մէսէրրեթլէ սըր Վիլիամը տինլէմէքտէ իտի։ Մէրդում, բէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Հա՛ չուրաընը ունուտուեօրսուն։ Այտա սանա ճէպ խարճլըդը օլմադ իւզրէ պին բիալ վէրիլէճէք սիր։

— Լաբին էֆէնտիմ, սիզ պէնի մէճնո՞ւն մու իմմէք իսթէեօրսունուզ։

— Իհթիմալքի, դըզըմ, սանա պու կիպի իսթիդրազլարտա պուլունմամալա, հադդընտա զիեւտաէ իւմիտվար օլուեօրում։

— Իսթիդրա՞զ մը, տիմէք սիզ պէնիմլէ տաէթա քեար օեունունա պաչլատընըզ։

— Գըզըմ, կիւզէլ պիր սէրմաէնէ մալիք օլան պիր քիմսէ իլէ օեուն օյնաեօրում։

— Պու սէրմաեէնէնին սահիպի քի՞մ տիր։

— Օն իքի միլեօն ֆրանգա մալիք օլան պիր քիմսէ տիր։

— Օն իքի միլեօ՞ն մու. ա՛հ սիւպհան Ալլահ, էկէր էօյլէ պիր տաէմ պէնիմ էլիմէ տիւշսէ...

— Օ տաէմի սանա վէրմէք իւմիտինտաէեիմ։

Ժաննինին պու սրա տաէթա պաչը տէօնմէեէ պաչլատը։

Սըր Վիլիամ. — Օ տաէմ էվլի տիր, դարըպընա տա ֆէվդէլատէ մուհաթապէթի վար սըր։

— Մուհաթապէթինի սովութմադ իստիյօրում։

— Իչթէ անը սանա թէսլիմ իտէճէեիմ։

— Բէք էյի. պէն տէ նասըլ արդու իտիեօր իսէնիզ, օ սուրէթտէ անը սիզէ թեսլիմ իլէրիմ։

— Գըզըմ, սանա իչ այ մէօհլէթի իթտա իտէրիմ. չալըշ քի անը հիւքմիւնէ կէչիրէսին, վէ պուտաչա պիր հալտէ պանա

թէսլիմ էյլեեէսին։ Իյթէ սէնատէն էսթէմիկիմ պու տուբ։

— Էյ օն իլի միլեօն մատատէսի նէ՞ օլաճադ։

— Օ պայդա իչ տիր։ Իլերուտէ օ խուսուսատա կէօրիչիւբլուզ։ Շիմտիլիք պէն մէնֆաաթլէրէսթի տէյիլիմ։

— Պու քէլէբիրի սիզ պանա նէ՞լէտէ թապտիմ խաէճէքսինիզ։

— Հէնուզ պիլմէմ, իլերուտէ տիւշինէլիւբիւզ։

— Իամինի անլատատպլի՞միեիմ։

— Էվվէթ, իամի Ֆէրնան Բօշէ տիր։

Պաբօնէ պու սէօզատէն սօնրա տեատա գալգըզ։ — Ալլահա ըսմարլատըզ, նարըն թէքրար կէօրիչիւբիւզ, տէտի, վէ ժաննի տէ, մէրդումա ըշըդ կէօսթէրմէք իւզրէ էլինէ պիր լամպա ալարադ։

— Կինճէլէր խայր օլսուն պապա, տէյի մուդապէլէ էթտի։

Սըր Վիլիամ պիր տաըմ աթմըշ իքէն կէրի տէօնիւպ,

— Էյի խաթըրըմա կէլտի։ սէնին՝ ժաննիտէէն պաշդա իսմին եօ՞դ մու տուբ։ չինքի ժաննի բէք տաի իսիմ տիր, տէյի պէեան էյլէտի։

— Բէք էյի, պապա, պէնի պաշդա պիր միւնասիպ իսիմէ թէամիեէ իտին։

— Գըզըմ, սէնին կիպիլէրտէն չօգ լար պիր թաղըմ ասըլզատէ իսիմէրի իտագընըզըլտար։ Մէսէլա չամաշըրճը Պէլֆօնթէն՝ մատամ Ֆօնթէն, քի չիւք Ալֆօնսին տէ մատամ տը Սէնթ Ալֆօնս օլմուշլար տըր։ Պու իսիմլէր կէօզէ չարբաճադ սուրէթմէ՛ օլմամալըէ պէրապէր, քիմսէ տէ ինանմադ։ Պէնճէ եադութի նախօտ զիմմիւտու էյմա իտէր զաբիպ պիր իամին օլմալը տըր։ Հա՛, սէնին կէօզլէրին չայհանը հայրէթի սուրէթտէ գօհու մամի օլմասըյտա, Թիւրգուազ (1) իամի, սանա բէք մուվաֆըգ տըր։

— Էվվէթ, բէք կիւզէլ իսիմտիր։

---

(1) Թիւրգուազ՝ Ֆրանսըզճա Ֆիրուզէ մանէսընատա տըր։

— Էօյլէ իսէ Ալլահա ըսմարլատըդ Թիւրդուաղ· եարըն Մօնսէյ սօգաղընտա եէրլէշէճէքսին։

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս օրատան մուֆարագաթլա, սապահ օլմազտան Քէրկաղ օթէլինէ մուվասըլէթ իթտի, վէ բարմագլարընըն ուճունա պասարագ հավլիտէն կէչտիկի սըրտատա, օթէլին իքինճի գաթընտաքի բէնչիրէլէրտէ ըշըդ կէօրտիւ, վէ քէնտի քէնտիւէ,

— Պիչարէ Ալմաս, չալըշըճօր· ինսանիեէթբէրվէր վէ խայրխահլարըն րուհո՛ւ··· տէտի, վէ կիզլիճէ քէնտի օտասընա չըգաճագ եէրտէ, գարընտաշընըն գարշըսընտա տափմա իրաեէ իթմէքտէ օլտուղու մահճուպանէ թավր ու հալի քէսպ իտէրէք, Մ· տը Քէրկաղըն իշ օտասը գաբուսունու չալտը։ Ալմաս թէճաճճիւպլէ, «կիրինիզ» տէեիպ, գարընտաշընը կէօրմէքինտէ,

— Նէ՞ օ ազիզիմ Անտրէա, չու սաաթտա հալէա ուեո՛ւմատընըզ մը, տէտի։

— Պիրատէր, չիմոի ավտէթ իտիեօրում։

— Շի՞մոի մի ավտէթ իտիեօրսունուզ։

— Էվվէթ, պու կիճէ Բարիստէ վագըթ կէչիրտիմ, չիւնքի սէվկիլիլիս գարընտաշըմ, մատէմ քի պէնի բօլիսինիզին ըէիսի թաեէին իթտինիզ իսէ, վազիֆէմի իճրա իթմէքլիկիմ լազըմ սըր։

— Շիմոիտէն իշէ պաշլատընը՞զ մը։

— Էվվէթ, հաթթա Վալէ-սը-Քէօր չիրքէթինին իզինի տէ պուլտում։

— Աճա՛իպ, չիմոիտէն պու չիրքէթ ագալարընըն էսէրինի պուլտունո՞ւզ մու։

— Էվվէթ, անճագ պուլտուղում էսէր հէնուզ բէք էհէմմիեէթսիզ օլտուղունտան, չիմոիլիք պիր շէյ աէօյլէեէմէմ։ Իմոի կիճէլէր խայր օլսուն պիրատէր։

Պատհու, կէլտիկի կիպի, եանի պիւհիւբ դ ապահաթլար միսիլու եէրէ պագ ատագ տիշարը չըգտը, վէ Մ· տը Քէրկաղ բէնտի քէնտիեէ,

— Ջէվալը գարընաաչը՛մ, նէ՛ պիւեհիւք թէօվպէքեարլըդ իճրա իտիեօր, տէտի։

Պարօնէ թաման իչինտէ պուլունան օտաճըղընա չըգըպ, տէրունինտէ գաբանտը։ մուախխարէն պիր մատա էօնիւնտէ օթուրուպ, տէրունինտէն չըգարտըղը էլ եազըլար իլէ մուհարրեր պիր տէֆթէրի գարչըսընա վազ իթտի։

Իչպու տէֆթէրին իւք սահիֆէսինտէ, «Իքինճի էօրիւմիւն տէֆթէրի տիր» տէյի եազըլմըչ իտի։

Թէօվպէքեար Ա՛նտրէա՝ պու տէֆթէրէ հէր կիւն պիր գաչ սըրա եազար իտի։ Մէրգումա, չէյլթանըն թէպէսսիւմինէն սօնրա, մանէատար թարզտա քէնտի քէնտիւնէ չու սէօզլէրի իրատ իթտի։

— Պունուն իչին տէ պիւեհիւք թէհամմիւլ լազըմտըր։ Նէտաժէթիմի վէ գալպիմի սիւզան իտէն կիգլի աչգ ու մուհապպէթիմի իզհար իչին հէր կիւն օթուգ սըրա եազը եազմալը։ Խիւտա ալիմ, պու կիւզէլ իճատ տըր։ Տէֆթէրին իւք սահիֆէսինտէ, «Պու պէնիմ հաեաթըմըն տէֆթէրի տիր։ քէնտիմ իչին եազմագտա օլտուղումտան, քիմսէ օգումատաճագ տըր» տէյի թահրիր իթմիչ իտուկիմտէն, պիր կիւն կէօեա անախթարը պու չէքմէճէնին եանընտա պրագըրտամ, Ամման իչպու չէքմէճէնի աչըպ, տէֆթէրին պիր սահիֆէսինտէ չու ֆըգրաեը օգուրտա...

Անտրէա պու սըրատա տէֆթէրի աչըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Դեկտեմբեր 3 - Ա՛հ, պու ագշամ նէ՛գատար միւզտաըրըպ իտիմ... Ժանն նէ՛ տէրէճէ կիւզել իտի, վէ պիր կիճէ գուշու այտընըղը, վէ պիր ըրանկապէնտա հիւբրիսէթի սէվտիկի կիպի, պէն տէ անը նէ՛ մէրթէպէ սէվէրիմ, եա՛ Բապպի, պիր, պիր կիւն պանա աֆվ պուեուրաճա՞ղմըսըն, վէ պէնիմ գարչըմտա զէվճ ու զէվճէնին եէկաիկէրինէ իթտիրըէրի իլթիֆաթըտ, վէ ալըպ վէրտիքլէրի պուսէլէր... Սիւպհա՞ն Ալլահ, ինթիզամըմը ալմադ իւզրէ ժաննը աչըրտըղըմ կիւն,

չեքճէք եպիէրլերիմէն ալէրինի քէնարմ իմալ իթմիշիմ... քէնարի ալչապճա հարէքէթիմ իլէ, անկն վէ պէնիմ արամնա պիր կիրատագ աչարըգմ կիւն քէնարընդի սեվմիշիմ...»

— Վէ սարրէ, վէ սարրէ, Ճէնար պարանէ, վէ չէյթանի թէզէնարիւմիւ իլէ կիւլերէք, իֆտառընդի չու նօտառ իլէրի կէօթիւրար... — Եվվէթ, Արմէն պու ֆըկրաներ օգուտճապէր կիւն, ճանգա գ արամաշըգ մուհամպէթիճանէն Թահրիր օլունարագ, առէ պրագ աճապէր գէվճէնի իլէ եվէնմէք վազիֆէի նագիքէներին պանա իշալէ իթմէք իւղրէ, գէլըի քէնարի քէնարընդի Թէլէֆ իաէճէք սիր։

Ա՛ռաջընդարէն պրր Վիլիամ իլը ակֆա բէնչէնրէ սիշիւրէճէք օրառ գու Ճէրնան Բօչէնի սիւշիճնէրէք, հէր կիւնդի կիպի ակֆիէրի մէգիւրէ օթուգ պրրա նապր նապար։

7

Չիրճանէնիգ գէմիներառ Ա՛Ն ճանէղէներին հէման ապրնառ Պօսֆ-Ա՛Ն-ժէրմէն առ ապրնառ վազր պիր իաճէ, վազ թիլլէ Ճրառնարգ մէհարիներին պիր առիրճո-գանն օրուճառգա հազառ, ալմէք ար մուգառէմ, սիճառ Եղգիսէ կիճինմիշ գան պիր գ ապգն Թարաֆրնառան առմրն ապրնմիշ, վէ մէգպուրէ, իթի ակֆէկ իշղալէթգառ իլէ առիրէն մոհառաճէնէն պիլգաճմէ, պէառի լազգն Թէճառիճ իլէ, իաճէի մէգիւրէ ճինֆէառրգի գլուն չ իսկ։

կիներնախկի եաս էսխապրնաան վէ խաւրը մահպուռնակութեան աուլ օյաուզու գանն օյուռան պու գաբրն, մէգլիւք սագ պաղաս մնասամ Ճարմէ նամիյլա քէնախկի խանրխաք։

Հէր նէ գասար Բարխասէ հէր չախարն անվալի իլ րէբ նասախրէն իյթիգալ խախլիբ իսէ ան, նիչէ իհթիեաջլարրն գավլինէ, մէգլուրէնրն սախրն ալմիչ օյաուզու խանէսէ քիմնէնրն իգ սաւէք իթիսիկի կէօրիւլմէմիչ օյաուզանան, վէ պու գաբրնրն իւզերինէ զարիգ պիր հալ միչահէսէ օյուռնաուզանան, քէնախրնրն մուվաֆըկիթ՝ մահէլլէ խալգընճա պիր ասէրէճ գիհինէրէն իչղալ կյէսի։

Ամասամ Ճարմէ, երգմի ալթը եաչյարընաս օյուգ, զամիի օյնաբրնա, վէ մանասթըրլարաս կինիլէն սասէ էգիսէրէր կիգի եավագ կինիմիչ պուլունմասրնա բազմէն, գէվգէլասէ կիւղել խի։ Մէգլուրէնրն Պուսի սօգսպրնաս իգ սաւէք իթիսիկի իլէ կիմնէրասէ եաչամասնը խարգը հէր քեսէ զարիգ կէօրիւնսի։ Ճէգյէրի հէր սապահ սասի եէսխասէ պիր գօնագ սրսպասրնա բարիգլէն խանէսինասէն մուգաբէլի, վէ անճագ սասի իրի բասաէլերինասէ ասէսէք խասէր խի։ Օ սագըդսասան իթիխալէն, կիճէսէ գասար, մէրգուժէնրն խանէսինէ բէք չօգ գէվասի, եգճուժէ բէհասիին վէ միւսինէսէ գասրնաար կէլիրէր խի։

Ող սանրա, մնասամ Ճարմէնրն, պիր ֆահիգէ օյաուզու, վէ բէք չօգ ուժուրը խայրինէ ճէմիյէթլէրինէն համիսի պուլունասուզ, վէ պիսիք պիր սէրվէթին վազիսասիքնը միհթաճիին վէ գուգարսա թէվգիսէ մէմնուն խասկի անդաշլարըլը կիգի. մէգլուրէնրն, վագթիյլէ կէշիրմիչ օյաուզու սինէնէվի այդ եամիւնասէն թէօվգէքնաս օյարագ, ճէնասլը Ալլահրն գուճագրնա օրգընասրգը, վէ մանասթըրսա եաչասեանդարա մնսնասս եամուր կէշիրմէքլէ, մուգասամա իյէմիչ օյաուզու պիսիք գասագամիյլարը հագգընաս նամիլ ակվը իյահի օյնսնա չալըշարըգ՝ միգդէմ սուրէթասէ իշիսիկան։

Մէգլուրէ, հիքեսէէմիգնն պիրինճի գըսմինրն պաշլըճա էշնասրնասան օյան վէ Պագդարա թէսմիսէ գըլըճան թէօվ-

պէքեար դաարն օլուպ, խաթըրլարտա օլաուզու վէճհլէ, մէրդումէնին, աէրէճէլի նիհաեէաէ աէվմիշ պուլունաուզու Ֆէրնան Բօշէ, մաամնաղէլ ար Պօրէօ իլէ էվլէնաիկի կիւն, բէնաիսի (եանի Պագդարա) բահիպէ էլպիսէօի կիեհինմիշ, վէ Սէօր Լուիզ իամինի ալաբղը ալըրտաա, մանաասթըր էլպիսէօի ալթընաա գալարագ թէրքի հաեաաթ իաէճէկինէ իաքիաաթ օլմուշ իաի։

Պինապէրին, աօսթու պարօն ա'Օ... Թարաֆընաան քէնաիսինէ իհտաա իաիլմիշ օլան Մօնսէյ աօգալընաաքի օֆիսէլի թէրք լիմաիկի կիպի, մէղքիւր օֆիսէլին հէօճէթլէրինի, վէ պարօնաւն քէնաիսինէ վէրմիշ օլաուզու ֆաիղի Թահվիլաթը, վէ գըյմէթաար միւճէվհէրաաթը աաա մէրդումա կէրի կէօնաէրաի։ Պարօն իսէ, մէղպուրնի աէրէճէլի նիհաեէաէ աէվաիկինաէն, իչպու գարարընաան ֆաբիղ կէթիրմէկէ չօղ չալըշալը, հաթթա քէնաիսի իլէ էվլէնմէկի, վէ նամուսլու պիր գաարն Թարղընաա եաչամնաը իչին իգիթիգա իաէն վէաաիթի թէաարիք լիմէկի աէ թէքլիֆ լիմաի իաէ աէ, մէղպուրնէի գարարընաան կէրի աուրաուրամնաը։

Պինապէրին Մ. ա'Օ... մէթրէօինի գայգ լիմէկէ, վէ անը Սէօր-Կրիզ Թարիղ աթընըն բահիպէ էլպիսէօի իլէ կէօրմէկէ մէճպուր օլաու։

Պագդարա, Թագրիպա պիր պուչուգ աէնէ մանաասթըրաա գալըպ, րէամի ռոմա իճրա լիմէք իւղրէ իքէն, մէմուրնի գայրի պիր վագըա, մէրդումէկէ ռոմաունու իճրաաէն կէրի աուրաուրաու։ Շէօյլէքի պիր օապահ չու մէալաէ պիր թէղքիրէ ալաը։

«Պու օապահ Մէօաօն օրմանընաա աուէլլօ իաիպ, Թա գալակճահընմաան գուրշուն իլէ վուրուլաում, Թանըաըղընըզ աօգԹէօր Ա... անճագ պիր գաչ օաաթլըգ՝ էօմրիւմ գալմըշ օլաուգունու Թէէմին իաիճօր։ Սօն աէֆա էլիմի սըղմաճա կէլմէ՞զմիաինիզ»։

Պու թէղքիրէ պարօն ա'Օ... Թարաֆընաան եապըլմըշ օլուպ, Պագդարա աէրհալ մէրդումէն իգաամէԹկճահընա

ապիժէթլէ, պարօնու ճան վէրմէք հալինաէ, ֆագաթ ադը թէմամիլլէ պաշընտա պուլսու։

Պադդարա, քէնտինի սէվմիշ վէ զայալընա սէպէպ օլմուշ օլան պու շախսըն եաթադը եանընտա տիզ չէօքմէսինաէ, մերդում, չու եօլտա իֆսատչեէ ազադ իլլէտի։

— Դըզըմ, սէնին հադդընտա իլլէմիշ օլսուդում խէթալարըմը թամիր իլէ, ադֆվընը թէմիննի իլլէմէքլիկիմէ միսասատ էթ։ Սէն նամուսլու վէ բադ պիր դըզ իսին։ պէնիմ աշդըմ սէնի ֆէնալըդ եօլունտա սէվդ իթտի։ Ֆագաթ եինէ օ աշդըմ խէթալարըմը իսլահ իլէ պիր տէրէճէ էյիլիք իտէճէք տիր, տէտի։

Օլ վադրէմ իստաթա՝ եատըդընըն ալդընտա հըֆզ իթմիշ օլսուդու տամղալը վէ տիւրլիւմիլու պիր քեաղըտը ալըպ, կէնճ դատընտա վէրէրէք։

— Իյթէ վասիեէմնամէմ. պէն նէօլիմին է՛ն սօն ազասընըմ. եալընըդ ուզադտան պադը միլթէալլիւդաթըմ վար իսէ տէ, պունլար տա պէնիմ իամիմի հաիզ տէյիլ տիրլէր, վէ պէնտէն դիւեատէ սէրվէթլէրի պուլունմադտա տըր։ իմտի, ֆայիտէլի տուքէթտէ դուլանմադլըդըն, վէ իրսատընը ֆուդարատա թէվֆի իթմէքլիկին իչին սէրվէթիմի թէքմիլլէն սանա թէրք իտէրիմ, տէտի, վէ Պադդարանըն էլլէրինի պուս իթտիքտէն սօնրա թէօլիմի րուհ իլլէտի։

Թէօվպէքեար դատըն՝ մահզա խայրխահլըդ ուդրունա դուլանըլմադ իչին թախսիս իտիլմիշ օլան պէօյլէ պիր սէրվէթի բէտտա իտէմէեիպ, հաթթա պունու, լաեըգըյտա իտտրէեէ եալընըդ քէնտինին միւդթէտիր օլսուդունու անլատը, վէ կէչիրտիկի իլը էօմրիւնու, եանի բէք չօդ սէֆալէթ վէ մուահէթէ ալմընտա մէսթուր պուլունան բարլադ հաեաթընը խաթըրլաեարադ, պիր միւտտէթ պէրապէրինճէ եաշամըշ օլսուդու օ պիչարէ գըզլարը տիւչինտիւքի, պունլար էվվէլ էմիրտէ չունա պունա դուրպան օլուպ, սօնրա պիրեր ճէլտա քեսիլիրլէր, վադթիյլէ նամուսու իքէն, չալըշադլարը ֆապրիդալարտա, մուգաղալարտա վէ քէնտի խանէլե-

րինաէ, նա թէնապէլիբլէրինաէն եախօա սիւս վէ տարաթի հովվէսինաէն քէնաիլէրինի նամուսաուպուդ ալէմինէ իլդա իտէրլէը, վէ կեահ պօլսուդ վէ մէսէրրէթ, վէ կեահ մուզաիդա վէ քէտէը իչինաէ եաչարլար։

Էվվէթ, վագթիլէ Պադդարա թէսաիեէ օլունմուչ օլան օ գատըն, ֆահիշէլէր ալէմինաէ, է՛ն զիեատէ քէնաինին թէսէլլիսաթի իճրաաընա, վէ անլէրաէն, հիչ օլմազսա է՛ն կէնճլէրինի, վէ հէնուզ օ մէսլէքաէ բէք զիեատէ իլէրլէմիչ օլմաեանլարը դուրթարմահա միւդթէսիր օլաուդունու տէրլէյ, մանասթըրը թէրք, վէ մահամ Շարմէ իամինի իհրազ իլէտի։

Իչթէ օ տագըդատան իմթիազարէն մէրդումէ, Պիւսի սօգաղընաա քեայինի չէքիլ վէ կէօսթէրիչի պարիա օլան խանէի մէզքիւրէ կէլիպ եէրլէչաի։

Օգունանլարըմըզ իլէ պիրլիքտէ կիրաիկիմիզ իչպու խանէտէ, հալը հազըրը իլմա իտէր հիչ պիր չէյ պուլունմահընըզ, էչեաի մէվճուտէսի՝ էսկի տաըրլարը անտըրըր իտի։

Մէրդումէնինի իչ օտասը, քէնաինինի տուա օտասը տախի օլուդ, վագթիլէ Պադդարանընի բարլուդ վէ միւզէյեէն հալվէթի տաիրէսինի կէօրմիչ օլանլար, պիր տէ չիմնիքի օտասընը կէօրսէլէր՝ պու կէնճ գատընըն թէօվպէքքարլըդ տէրէճէսինի անլաեամալիյը իտիլէր։ Պու օտա օլ մէրթէպէ պօչ, սօլուդ վէ պադանլարա մահդունիյէթսաիչ իտի քի, պիր բահիպէ տաիրէսինաէն ֆարդըլը տէյիլ իտի։ Ծիվարլարընաա հիչ պիր թասվիր պուլունմատըդը միսլուս, իսկէմիլէրի տէ որթի օտունատան օլուդ, հէնուզ դըչ օրթասը օլաուդու հալտէ, չըմինէտէ աթէչ հագըլմամագտա իտի։

Պիր միւսաֆիր կէլտիկի զէման մահամ Շարմէ, չըմինէսինաէ աթէչ հագըլմագտա օլան սալօնա կիթմէրտէ, ֆադամի հալընըդ գալտըդընտա, մէզքիւր իչ օտասընտա վագթընը կէչիրմէրտէ իտի։

Մէզքիւր իչ օտասընըն նիհաեէթինաէ կիդի պիր գարու պուլունուդ, պու գարուննուն՝ պիր էսրարը հավի օլաուդու բէվիչինաէն անլաշըլըր իտի։ Ֆիլվագը գրաիցա օլաուդատան

ասնրա, էվվէլքի վազիեէթինին էլպիսէլէրինի տէմիրտէն պիր տօլապ տէրտնինտէ հրիզ իթմիշ պուլունան չօպան գարըսը միսիլու, մատամ Շարմէ տախի, Պադդարա իսմինի թաչըտըղը զէմանըն պաղը եաատիկեարընը մուհաֆազա իթմէք իսթէմիշ իտի։

Զօղ ագշամ, արթըդ քիմսէնին կէլմէսի մէմուլ օլմատըղը պիր սըրատա, վէ խըզմէթքեարլարը, եախօտ տահա տօզրուտու ֆուգարանըն իչէրինի կէօրտիւրմէք իւզրէ դուլլանատըղը խըզմէթքեարլար ուեուտուդլարընտա, վէ օլ վատի պինա տէրտնինտէ թէմամիյլէ տուտուդ հիւքմ իթտիկինտէ, կէնճ գատըն էլինէ պիր լամպա ալտրատ, գաբատանըն կիպրի պիր եաերնա պատմատըդա, մէզքիւր էսրարի գարու աչըլմադատա, վէ րիւեա իչինտէ պուլունուրճատընտա, վազթիյլէ Պադդարա օլմուշ օլան օ գատըն, մանատթըր օտալարընտա պէնզէեէն քէնտի իչ օտատընտան, ճէհէննէմին ճէննէթէ միւշապէհէթինի իչնա իտէն տիկէր պիր օտաեա կիրմէքտէ իտի։

Օրատը, Պադդարանըն Մօնսէյ ոզդաղընտաքի օթէլինտէ մալիք օլտուղու միւզէյեէն Հալվէթ եախօտ եաթադ օտասընա պէնզէեիպ, պատնուն չըմինէսի իւզէրինտէ պիր մէտալեօն իլէ պիր խանչէր կէօրիւլմէքտէ իտի։

Մէզքիւր մէտալեօն՝ Ֆէրնան Բօչէեի տուի պիր խըրսըղ մադատընտա քէնտի խանէսինտէ տէրտէթի իթմէկէ կէլտիքլէրի կիճէ, մէզդումին պօդաղընտան քէսիպ չըդարմըշ օլտուղու մէտալեօն օլուպ, խոթբըլատտա օլտուղու վէճհէյէ, պուննուն քէնտի եանընտա պուլունմատը՝ մէճնունէ օլմատըղը իթիդատընը քէնտիսինտէ հատըլ իթմիրմիշ իտի։

Խանչէրէ կէլինճէ, օ տա, Ֆէնմարխանէտէն Ֆէրատ իթտիկի կիճէ, սատադաթըղ պէսլէմէսի Ֆանննինին պօդաղընա տաեաթըղը սիլահ իտի։

Պադդարա, իչպու էսրարի օտանըն դարուտունու իչէրտէն տիզդաթըճա դարատըդտան ասնրա, չըմինէննին մուամլաըընը եադտը. պատհու տէրտնինտէ պուլունան գարեօլա-

նըն բէրտէլէրինի աչմագլա, Ֆէրնան Բօշէնի, Սէն-Լուի սօգաղընտա պաեըլմըշ օլտուղու հալտէ, ումուզունա պիր Ինկիլիզ չալը աթըլարագ, Մօնսէյ սօգաղընա նագլ խիլտիկի հալտէ իրաեէ իտէն պիւեիւք պիր մուշամնա թաստիր գահիր օլտու։

Պագդարա պու թաստիրի նա՞սըլ էլտէ իթմիշ իտի։ Իչթէ անը պէեան իտէլիմ։

Պիր ագշամ, մէշհուր օլմագ վագթընա ինթիզարէն աճըլըգ վէ զարուրէթի իչինտէ պուլունան կէնճ պիր բէստամըն միւհթաճը մուավէնէթի վէ թէսէլլի օլտուղունու Պագդարա խապէր ալըպ, մէրգումուն ալթընճը գաթտա վագը աթէշի պուլունմաեան օտասընա կիրմէսինտէ, պիչարէ բէստամը, պիր եամաղըն եանընտա կէօրտիւ։ Պաշ թարաֆընտա իրի մում եանմագտա օլան մէգքիւր եամագտա, թէոիմի բուհ իթմիշ օլմասընա բաղմէն, հէնուզ կիւղէլիկինի զայագ իթմէմիշ կէնճ պիր գատըն եամամըշ իտի։ Զէվալը բէստամ իսէ, բէսիմճիլիք ալէթինի թէրթիպ իթմիշ օլուպ, պիր ադտան մէզարճըլարընը քէնտիսինտէն միւէպպէտէն ալաճագլարը օ կիւզէլ գատըն թաստիրինի չըգարմագտա, վէ պագը միւսթէնտա սըրալարտա մէհարէթ ու էհլիեէթի ինսանիեէ՝ ճէնապը Ալլահընը իհսան պուեուրտուղու գանատլարը իբթիտապ իթտիկի կիպի, քէտէր ու էլէմի ադիմէ միւսթադրադ օլան օլ կէնճ աչըգ տախի նակեան պիւեիւք պիր բէստամ հալի քէտպ իտէրէք, թաստիրի մէգքիւրու հագրգէթի ասլիեէսիյէ չըգարմագտա իպրազը մուվաֆֆագըյեէթ իյլէմէքտէ իտի։

Իչթէ պու արա մատամ Շարմէ, մէգքիւր օտասեա կիրիպ,

— Ֆիմ օլտուղումու սիւալ իթմէհ/ն, վէ անճագ միւսաատէ իտին քի, սիզ չալըշտըղընըզ սըրատա, սիզին իլէ պէրապեր պէն տէ կէօզ եաչլարը տէօքէեիմ, վէ սիզ չէօքիւպ տուա իտէեիմ, տէտի։

Ֆիլվագը մատամ Շարմ, սիզ չէօքիւպ տուա իթտի, վէ սապահընն պէյլի պէյլիսիզ այրընըղը՝ պիչարէ միւթէվէֆիեէնին էն սօն իլաճ պէտէլինի թէէսիւեէ իթմէք իւզրէ

բէրտէլէրի սաթըլմըշ օլան բէտամըզդ սալասընըն ճամլարընա գըրմըզըպ քէսպ իթտիրախիկինտէ, բէսսամ՝ իչինի պիթիրմիշ օլմասըյլա, քէտէր ու էլէմի թէքրար ֆիքրինի վէ գալպինի իսթիլա իթտիկինտէն, հէօնկիւր հէօնկիւր աղամտաա պաշլատը։ Օլ վագըթ մատամ Շարմէ, մէրգումուն իչի էլինի թուրթուպ,

— Սէվկիւլիւլէրիմիզին մէգարլարը իւզէրինտէ ուզուն միւատէթ տուա իտէպիլմէյիզիզ։ Պէլքի օն սէնէյէ գատար մէգարը իւզէրինտէ զայպը նադ ապիլ պիր էսէր եաբըրապիլէճէկինիզ պու սէվկիւլիւնիւզ, ատի պիր մէգարտա տէֆն իտիլմէքլէ, զիքրի զայպ օլմամալը տըր, տէտի, վէ մուախխարէն, միւջէլլէֆիյէնէն մէվթինի տէֆն իչին տաիմի պիր մադպէրէ օլմադ իւզրէ գապրիսթան իտարէսինտէն պին ֆրանգ պէտէլիչլէ մուպաեաա իտիլմիշ օլան արազինին թէրքինի միւպէյինի պիր բուսուլաեը մէրգում տէյիդանլըեա իթա իթտի։ պինադէրին միւթէվէֆիյէ, գապրիսթանա, ֆուգարանըն նադլինէ մախսուս թադութ իլէ կէօթիւրիւլմէտիկի կիպի, թադութու վէ գապրինէ աթըլան իլը թօբրաղըն իւզէրինէ տէ պիր բահիպ թարաֆընատան բահմէթ տուասը օգուտու։

Արատան իչի կիւն կէչինճէ, կէնճ բէսսամ, մատամ Շարմէնին իտանէսինէ կիտիպ, շիւքրանիյէթի պօրճունու նէ սուրէթլէ իյֆա իտէճէկինի պիլմէտիկինի պէնատ իլէմէսի իւզէրինէ, կէնճ գատըն՝

— Շիւքրանիյէթի տէյինինիզի իյֆա իթմէք իչին, քէնտինինիզէ եաբատըղընըզը պէնիմ իչին տաիմ եաբմանըզ քեաֆի տիր։ Սիզին իչին, հագգընըզտա կէօզ եաչլարը տէօքտիկինիւզ բիմանէ նատըլ էօլմիւշ իսէ, պէնիմ իչին տէ պու այէմատ էօյլէ պիր քիմսէ վար տըր քի էօլմիւշ իսէ տէ, քէնտիսի էյտն հաեաթտա տըր վէ մէտուտա տուր։ Պու սատէմ, պայկըն օտուզու հալտէ, պիր կիճէ պէնիմ էվիմատ գալտը, եաթաղըմտա եաթտը, վէ պիր չալա սարըլտըքի, օ չալը մուգատտէս պիր մատատ մադամընտա հըֆզ իթմէքտէյիմ,

Լ՛կեր քէնահինի սիզէ պիր սաամ կէօսթէրիրսէմ, թարիֆ իթաիկիմ չէքլ ու վազիէթաէ թաավիրինի չըղ արապիլի՞ր միսինիզ, աէսի։

— Էվվէթ, աէյի ըէսամ ճէվապ վէրսի։

Իքի կիւն սօնրա, պիր ագշամ, Ֆէրհան Բօշէ խանէսինաէն ատշարը չըղմըշ օլսուղու հապաէ, եօլսա սուրմուշ օլան պիր արապաէա թէսսաիւֆի իթմի։ Կէնճ ըէսամ իլէ էսրարի համիսի մէղքիւր արապաստա օթուրմուշ օլմալարըյլա, մէղպուրէ,

— Իչթէ քէնահի սիր, աէսի։

Ըէսամ, մէրդումա, մէշհուր ըէսամլարա մահսուս պիր սիղդաթլէ պագդադան սօնրա,

— Լէհճէսի սօլա զինհիմանէն չըղմաճաճաղ աբր, աէսի։

Իքի այ սօնրա Պադդադա՝ ըէսամըն խանէսինէ կիտիպ, միւէյյիէն զայդ իթմիշ օլսուղու անվիւրիւ Ֆէրհանընը, խաթէսինի ըէսիմաէ թաավիրի չըղ արըլմըշ կէօրաիւկիւնաէ, թէաճճիւպ վէ մահդուղիէնէթլէ ըէֆը աէսա իթմի, վէ քէնաի քէնահինէ,

— Ա՜հ, քէնահինի պուննան պէօյլէ հէր սաիմ կէօրէճէհիմ, աէսի։

Իրթէսի կիւն Պադդադա մէղքիւր թաավիրի ըէսամըն խանէսինաէն քէնաի խանէսինէ նագլ իթմիսիդ, ըէսամա սա պինէր Ֆրանգըդ նիրմի սաէա պանգնօթ իլէ պիրլիքաէ իմզասըդ օլարադ ահմաէքի թէղիրէնի իրսալ իթմի։

«Էօրմուշ օլանլարը սէվինլեր՝ գարսաշ սըրլար։»

Իչթէ մսաամ Եարմէ, օ թաավիրի կէօրմէք, վէ քէնահինին միւէսսիր խահիրլէնմի իլէ կէչմիշ զէմանընը սէրհաթըր իլէմէք իւզրէ, հէր ագշամ մէղքիւր կիղլի օսաէա կիրէր, վէ Ֆէրհանը կիղլէնէն ըէսաէլմի պէր թարաֆի իթմիքաէն սօնրա, մումլարը հապըդ, հէկհանէ սէվկիւլհաթու գարշըսընսա ուզուն միսաամի հապրան օլարադ սուրաը խահ։ Գաւնաէնրա պէրաթլը Պադդադա, կհահ Քէրկաղ օթէլինաէ վէ

կնաՀ պըղտըրնաուշը Սըրիպին խանէսինաէ Ֆէրնանա թէսա-
ուէֆ խաէը խաի խսէ ան, մէրգում, հէր եէրսէ էրմինին մէսու-
ղէվճի աէՀիլմի խաի, վէ կէօղէրինի գաթան քինահսինէ
ոօղրու աթֆ խաէմէտիկի չախս աէՀիլ մի խաի։ Հալպուբի
մէրգուման մուչամմա իւղէրինաէքի թաավիրի, վագթիլէ
աէվմիշ վէ էլան սէվմէքաէ պուլունմուշ օլուուղու քիմսէ օ-
լուպ, չօղ ան֊ֆա պիչարէ թէօվպէքկար՝ էվհամ ու խէնա-
լաթա գարըլարագ, կէչմիշ ղէմանը բիւնա գոնն իթմէքաէ,
վէ օ բուհուուղ մուչամմա թաավիր՝ Ֆէրնան օլուպ, ուէու-
մագաա օլուուղունու թէխայէիւլ իլէ, ուհանաըրմագ իչին
գօրգու հիաա իլէմէքաէ խաի։ Պէօղլէճ մէղպուրէ, սիւրաթլէ
կէչէն աաամլարընը, վէ բահիպէլէր կիպի կէչիրտիկի էօմրիւն
զահմէթլէրինի ունուտուպ, պագէն սաղահա գաաար օ օաա-
աա գալըը խաի։

Օլ վագըթ կէօղէրինաէն ագան նաչար աուրուպ, մէղ-
քիւր ան֊ունեէվի օաանը թէրքէլ, անրունինաէ ամէչ հան-
մագաա օլմահան օաասընաա ֆիրար խանը, վէ աէմիրաէն
գարիօլասը իւղէրինաէ նամաը խաի։

Իմամ սըը Վիլհամընը, ֆաննի իլէ կիօրիւշմէսինաէն իրի
կիւն աօնրա, նանի պիր չարչինագիճ կիւնիւ, վէ մարբիգ
Վան֊Հօբուն պալօսունուն իճրա օլունաճաղը կիւն, մաաամ
Եարմէ, պագը մէքթուպըրը գարամագլէ մէղղուլ իրէն, գա-
բու չանը չալընաղընաան, վէ պիր միւսաֆիրին վիրուաի ան-
լաշըլաըղընաան, մէղպուրէ սարսըլաը։

Օլ նանաաէ սաամ թագրիպա պէչ խաի։

Մաաամ Եարմէ՝ իչ օաասընաա պիմիչիք օլան պիւնիւք
սալօնա կնաիպ, այնի վագըթաա պիր խըզմէթքաար իչէրի
կիրէրէք, մաաամ Վան֊Հօբուն կէչմիշ օլուուղունու խաալէր
վէրաի։

Մաաամ Եարմէ, պու խամի պիրինճի աէֆա իչթիմէտիկի
հալաէ, նիինէ ան֊իմրնէսի։ Մէղպուրէ, մարբիգին զաեէմ կիւ-
ղէլ վէ զէննկին, վէ ֆաղիլէմի պիէմանալ պիր գաարըն օլուու-
ղունու պիլմէ֊կինաէն, պիհադգըն նամուուս վէ ըրզըա

մաարուֆ օլան էօղլէ պիր գաաընըն բէնամ նէզամինէ կէլմէ-սինամէն տօղաբը իզհարը մահճուպիեէթ իլէտի։

Ա՛ճապա օ ֆաղիլէ մարքիզ Վան-Հօբ նէ՞ եաբմազ իչին կիւնահքեար գաաընըն նէզամինէ կէլմիշ իտի։

Պու խուսուսու մուխթասարէն պէեան իտէլիմ։

Մարքիզ՝ բէք չօղ խայրխահլըղ տա պուլունմազտա վէ քիւլիեէթլի ոատագա թէվդի իթմէքտէ օլուպ, պիր գաշ կիւն էվվէլ, ֆաղիլէթի վէ մէրհամէթիլէ մաարուֆ օլան պիր բահիպատէն, մատամ Եարմէ հադգընտա մէհմ ու սէնա իչիթ-միշ, վէ թէօվգէքեար գաաընըն էօմրիւ իւզէրինէ պագը խուսուսի մանիւմալ ալմըշ իտի։

Իչիթէ այնի ոսպահ, մատամ մարքիզ պիր մէքթուպ ախզ իտիպ, ոէրհալ մատամ Եարմէեի խաթըրլատը։ Մէքթուպը մէզքիւրտէ, կէնճ պիր գաաընը, մահվիեէթի կիրտապը բէնա-րընտա պուլունտուղունու, վէ կէչինմէք իչին ախլէտագ պո-զուգլուղունա տէվամնատ, վէ սէլամէթի իչին էօլիւմտէն պաշգա չարէսի օլմատըղընը իշար իլէ, մատամ Վան-Հօբտան իմտատա վէ հիմմեէ թէմէննի, վէ մարքիզին խանէսի եագը-նընտա իսքեան իթմէքտէ օլմատըյլա, անընն ոահիպէի բիդ-գաթ ու մէրհամէթի օլտուղունու պէլաիկինատէն, գալգը մէր-համէթճուեանէսինէ միւրաճաաթ իթմիշ իտի։

Պու ազրատա մատամ Վան-Հօբ, մատամ Եարմէեի խաթըրլաեընգ, զիքր իթտիկիմիզ բահիպին պիր մէքթուպու-նու հաժիլ օլտուղու հալտէ, իճրատի վէոաթաթի իթմէգինի բէճա իյլէմէք իւզրէ, մէզպուրընին խանէսինէ կիթտի, վէ տօղ-րուտան տօղրուեա բէնամսինէ միւրաճաաթ իտէն պիչարե-լէրին թէսէլլիսինէ սարֆ իթմէք իսթէտիկի քիւլիեէթլի ադէեէի, օ եօլտա գուլլանմազլըղը տէրիւհտէ իյլէմէսինի թէմէննի իթտի։

Ֆէլաքէթի ու մուսիպէթի միւշթէրէքէ սէպէպիյլէ իւէրուտէ պիրլէշճէք օլան պու իքի գաաընլարընն պիրինճի միւքեալէմէ-լէրինի սիւքիթլէ կէչէրիշ։

Եու գաաարը պէեան իւէ իքթիֆա իտէրիղըի, օ կիւնիւ

չարչէնպիհ օլուպ, մարքիզին խանէօինէ պիւեիւք պիր սուարէ վէրիլմէսի, վէ Շէրիւպէնին տախի պու սուարէսէ հազըր պուլունմասը մուպարրէր իսի։

Գիր սաաթ սօնրա մարքիզ օթէլինէ ավտէթ իթտիկին-տէն, քէնտիսինի օրասա պուլաճաղըզ։

8

Մարքիզ Վան-Հօբուն մատամ Շարմէեի զիեարէթինտէն պիր գաչ սաաթ սօնրա, թախմինա ագշամըն սաաթ տօգուզ բաատէլէրինտէ, սուարէ էլպիսէսի կիեինմիչ օլան պիր տէլիգանըը Շօսէ-ա'Ընթէն սօգաղընտա տուրուպ, 45 նումէրօլու խանէնին գաբուսունտան իչէրի կիրտի, վէ պինպաչը Գարտէնին էվտէ օլուպ օլմատըղընը գաբուճուտան սիւալիթտիքտէն, վէ էվտէ պուլունտուղու ճէվապընը ալտըգտան սօնրա, խանէնին չանընը չէքտի։

Գաբուեու աչան խըզմէթքեաը,

— Գիմ կէլմիչ տիր տէյի խապէր վէրէեիմ, տէտի։

Մէրդումի տէլիգանըը տա, - Մ. Շէրիւպէն կէլմիչ տիր, տէյի խապէր վէրին, տէտի։

Ֆիլվագը չախսը մէրդումի, վալէ տը Գէօր չիրքէթի ագասընտան, կիւղէլլիկի իչին Շէրիւպէն թէսմիեե օլունան քիմսէ օլուպ, իճթիմալէրի կիւնիւ Բօգամպօլ թարաֆընտան պինպաչը թէսմիեե իտիլմիչ օլան չախսըն խանէսինէ կիթմիչ օլմասը յլա, քիւչիւք պիր սալօնտան վէ պիր եամթագ օտասընտան կէչտիքտէն սօնրա, թէնէֆֆիւսխանէ իթթիխաղ իտիլմիչ օլան իչիւնճիւ պիր օտաեա կիրտի։

Պու օտատա պինպաշը Գարաէն, պիւնիւք պիր դօթթուդ-լու իսկէմիէտէ օթուրմուշ օլուպ, վէ ալգընա պիր մալթըզ սիկարասը ալըպ, էլպիսէսինի կիւինմիշ վէ տիշարընա չըդմա-եա հազըրլանմիշ օլմասընա պագըլըբսա, միւսաֆիրինէ պէք-լէմէքտէ պուլունտուղու չիւպհէսիզ իտի։

Մէրգուժ, թախմինա էլլի եաշընտա, վիճուտճա տալա պօզուլմամըշ, վէ սաքէրլիկէ եադըշըը տուրէթտէ ուղուն պօյ-լու պիր քիմսէ օլուպ, կիւինտիկի սիվիլ դըեաֆէթինէ բէր չօդ էճնէպի նիշանլարը թաալիդ իթմիշ իտի։

Իսմինտէն տախի անլաշըլմըղը վէճճլէ, անտաղ էճնէպի պուլունան պինպաշը Գարաէն՝ Բրուսիա, Ռուսիա, Իտալիա վէ Բօլթիկէզտէ խըզմէթ իթմիշ օլուպ, օթուդ սէնէտէն պէրու Բարիստէ իդամէթ իթտիկի հալտէ, սէնէվի օթուդ պին ֆրանգ գատար մասրաֆ իթմէքտէ, վէ գումարտա անճագ պիր գաչ եիւզ լիրա գազանմադտա իտի։

Պու տաէվին սէրվէթինէ կէլինճէ, Բարիս խալգը թա-րաֆընտան հալլինէ չալըշըլմահան վէ օ ճիհէթլէ ֆիլթու-տուզճա տավրանըլան մուամմալարտան պիրի իտի։ Շէօյլէքի մէրգուժ պինպաշընըն դէնկինլիկի եախօտ ֆադիրլիկի քիմ-սէնին ֆիլթուր կէթիրտիկի մէվատտան օլմահըպ, չու գա-տար քի քէնտիսի բարլադ պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ, միւ-թէահհիւտլէրինէ օլան պօրճունու թէէմմիւհ իլէմէքտէ, վէ միւնտասիպ պիր խանէտէ իդամէթ իթտիկի կիւպի, ալէտա ճինա-տէն իւչ րէս տէ ալթ սադլամադտա իտի։

Պինպաշը Գարաէն՝ Մ. Շէրիւպէնին մուվաֆըղէթի խապէ-րինի իշիթտիկինտէ, ճիւզիճէ պաշընը չեվիրիպ, էլինի ու-զաթարադ,

— Թամ վագըթտա կէլտինիզ· պու եօլտա իսթիդամէթ, եարը մուվաֆֆադըյեէթ տիմէք տիր։ Հէր նէ իսէ, պիր տաղ օթուրունուզ· պիր սիկարա իչէճէք գատար վագթըմըզ վար տըր, տէյի պէեան իլլէտի։

Պատէհու պինպաշը՝ չըմինէ իւզերինտէքի տամա տամթա պադարադ,

— Մարքիզին՝ անճաղ եարը կիճէ բառաէլէրինաէ զիեաաէ միւսաֆիրլէրի պուլունուբ։ Իմի սաաթ օն պուչուգտա վաբլէ օլուբ իսէք, քէնաիսինի հէման եալընըզ պուլուրուզ։ Սիզի Թագաիմ իթմէք իչին օ վագըթ բէք միւսաիա տիր, աէտի։

Մուախխարէն Մ. Շէրիւպէն, պինպաշընըն քէնաինէ Թագաիմ իթաիկի իսկէմիէտաե օթուրաու, վէ պինպաշը քէլամընա չու եօլսա տէվամ իյլէտի։

— Էյի խաթրըմա կէլտի, Շէրիւպէն իսմի պագը սէրկիւզէչթէրինիզ իւզէրինէ սօնրաաան Թէրթիպ իսիւմիչ պիր իսիմ օլմալը տըր։ սաբէ իսմինիզ նէ՞ տիր տօսթում։

— Իսիմ Օսգար տը Վէրնի տիր։

— Աաբէրլիքաե խըամէթ իթմի՞շմիսիզ։

— Խայր։

— Բէք էյի։ աճէմիճէ տավրանմամագ իչին սիզաէն պու Թաֆսիլաթը ալմաեա լիւզում կէօրաիում։

ՄիւԹէագըպէն պինպաշը՝ Շէրիւպէնէ պիր սիկարա գուԹուաու Թագաիմ իտէրէք,

— Ֆիւվէնիզ՝ գաաընըարընը զիհնինի ճէլպ իթմէկէ միւսաիա քիտվէլէրաէն տիր, աէտի, վէ Շէրիւպէն Թէվազու իթմէէինաէ, պինպաշը,

— Անճաղ, աշգ ու սէվգա մաաաէլէրինաէ, մուվաֆֆագըեէթին Թէէմինաթը նէկեանէսի, քիտվէթ օլմաեըգ, պիր բիմաէ նէ գաաար կիւզել օլսա, եինէ ֆագիւէ պիր գաաընըն պիր Թագըմ պաթըլ էֆբեար ու իթիդաաաթընա գարշը ուղրաշմագ մէճպուրիեէթինաէ պուլունուբ։ մարքիզ իսէ... աէտի, վէ Շէրիւպէն մէրգումուն աէօգիւնիւ քէսէրէք,

— Ֆիբրինիզի անլաեօրում, լաքին Թէլաշ իթմէէին։ պէն սէնաաթըմի պիլիրիմ, աէյի իֆաաէ իյլէտի։

Շէրիւպէնին պու ճէվապը գաթիի իւզէրինէ, պինպաշը եալընըգ պաշընը էյմէկէ իբԹիֆա իտիգ, պաաէհու աէլիգանլը,

— Պին պաշը, պէնիմ աէ սիզէ պիր չէյ սիւալ իթմէքլիկիմ միւսաաաէ իաէ՞քմիսինիզ, աէտի։

— Նի՞չին իթմէեիմ։

— Շիրքէթիմիզ հադդընաա նէ՞ միւլահազաատա պուլունուեօրսունուզ։

— Շիրքէթիմիզ հադդընաա էյի միւլահազամ վար սըր։

— Պու ճէվապ տէյիլ տիր։

— Նէ՞ անլամագ իսթէեօրսունուզ։

— Պիզ պու իշտե նէյի՞ թէհլիքէլէ իլգա իտիեօրուզ, զիրա պիլմէմ բի սիզին մալիւմաթընըզ միւքէմմէլ մի տիր. տօղրուսու պէն, պու թէշէպպիւստե պիր աղ քէօր քէօրունա հարէքէթ իթմէքտե օլսուդումու իգրար իտէրիմ։

— Աֆվ իտէրսինիզ, իֆաատէնիզի իյդահ իտին, մՕնսիէօ Շէրիւպէն, եախօտ տահա վազիհ պիր սուրէթտե պէնի իսթիճվապ իյլէնին։

— Բէք էյի. սիզ պու չիրքէթէ նա՞սըլ տախիլ օլսունուզ։

— Պէն տէ սիզին կիպի, Մ. վիկՕնթ տը Գամպօլհ վէսաթաթըյլա տախիլ օլսում։

— Շիրքէթին պաշընը թանըմա՞մլըսընըզ։

— Խայր։

— Հարէքէթիմիզի ադըլսըզճա պո՞լմաեօրմուսունուզ։

— Աճա՛յիպ, պունտա ադըլսըզճա տիկէճէք նէ՞ վար սըր։

— Պիլմէտիկիմիզ վէ թանըմաըշըմըզ պիր իգթիսարա թաապի օլմադըղըմըզդ՝ ադըլսըզըզդ տէյի՞լ մի տիր։

— Նէ՞միզե լազըմ. պիզճէ մևթլուպ, չիմտիեէ գաատար իյիա իտիլէն թէահիւտաթընը՝ պունտան պէօյլէ տէ իյիա իտիլմէսինտէն իպարէթ տիր։

— Լաբին թէհլիքէլի պիր օեուն օյնատեօրուզ։

— Պէնճէ պու իշտե թէհլիքէ եօք տուր։ Ազիզիմ, իճրա իթտիկիմիզ սէնտաթի, բօլսէն նադարը տիպդաթընը ճէլպ իտէճէք սէնտաթլարտան տէյիլ տիր։ *Սէվիյճէնիք բիմսկյէր օտտոդոմոզ իչիմ պիզի սևվինեօրուդ*... պունա քիմ նէ՞ տիեէպիլիր։

— Ֆիլվագը քիմսէնին պիր տիեէճէկի օլամազ։

— Ամմա պիզիմ աշգ ու սէվտաթընըզըն մուղիրը նէթիճէյէ-

ըի օլապիւիը իմիշ։ Պիզ օ ճիհէթլէ շաշդըն օլուպ, հիչ պիր շէյտէն խապէրտար տէյիւիզ կիպի կէօրիւնիւրիւզ։ Պու եիւզտէն պիր ֆէլաքէթի տէ վագը օլսա, պունտան նէ՞ խապաթ օլունապիւիը։ Պու խուսուս մէհաքիմէ այիտ պիր ճինաեէ՞թ մի տիր։

— Հադդընըզ վար տըր։

— Կէրչի շէրիքէրիմիզին նէ՛ վազիֆէ իճրա խտէճէքլէրինի պիլմէմ, լաքին սիզին վազիֆէնիզի պիւթիւն պիւթիւն մուխաթարատան աբի պուլուրում։ Տիւնքի կիւն սիզի թանըմամըշ օլտուղումու քիմսէ խապաթ խտէմէզ։ Մէսէլա տէնիզ համամլարընտա, սուլարտա, եախօտ պիր սալօնտա պիրիպիրիմիզէ բասթ կէլմիշ օլուրուզ։ Սիզ պունա միւթէպէր պիր զաթ կէօրիւնմիւշ օլուբտուննուզ, պէն տէ օ մադամտա սիզի մարքիզին խանէսինէ թագտիմ իլմէքլիկի թէնսիպ իլմիշ օլուրում։ Շիմտի օլապիւիը քի, մարքիզ կիւղել օլտուղունտան, սիզ անը սէվէբսինիզ, վէ սիզտէ կիւզել օլտուղունուզտան, մարքիզտէ սիզի սէվէր··· պունտա պէնիմ նէ՞ գապահաթըմ վար տըր։ Հաթթա մարքինին պիլէ պու խուսուստա պունա կիւճէնմէնէ հադդը օլամազ։

— Ֆիլվագը սիզէ կիւճէնմէնէ հիչ պիր հադդը օլամազ։ Սիզ մարքինին տօսթու տէյիւսինիզ։ Օլսա օլսա սիզի թէյէֆ իլմէր հադդը հախ օլապիւիը։ պունուն տա աստաղթէ չումուլի եօզ տուր, չինքի մարքի՝ բօլիտէ միւրաճաաթ խտէն աստմիէրտէն օլմատըղընտան, սիզին իչին պիր թէհլիքէ վար խտէ, օ տա տուէլլօ մատտէմ տիր։

— Տիմէք օ հալտէ բահաթճա իչիմիզէ տէվամ խտէպլիւիզ։

— Պինպաշը պու արա չանը չալմասըյլա, կէլէն խըզմէթքեարա խիթապէն,

— Ժա՛ն, էքլերի արապաեա դօչ։ արապաեը քէնարիմ գուլլանաճաղըմ, տէմի։

Օն տագըզա տօնրա էմրի մէգքիւր իճրա խտիլմէքլէ, պինպաշը վէ րէֆիգի արապաեա օթուրտուլար։ Պինպաշը

եւ տրբք եկինէ ալբոյ, հարման սի-բամի՛լ Եաև ա՛Ձեմէն բա-բաՁընա իլէրլեսի։

Ով Եանաև սասի՛ն ան պուչու խոր։

Մարքի Վան-Հօբան սի՛կի՛լ Եանը-եկիզ ուճունաա վազը օլուշ, պինպաչքնէն արտադար արտաա դ ադուաունա մուա-սըկիմինաև, հավիտե սիկէր պազը գ ան ադ վ սասի՛ր արա-պալար սիգիմիշ խոր։ Պուհուներա պէրտակէր բէգ ադ գէսան ևվճուա օլուշ, թէսարիֆնամբը վազ բանա կէօրէ գաեէմ բարդադ օլաճադը անդաշչրան գիմնէմին հէնաև մուդ ասաև-մամ՛ին ընաա պուլունուրնադ ատա խոր։

Գիրինճի գամբըն պիւհիւր ադաճունա պիմիշիր օլան հարվի՛մ սաիրէսինաև պուլունան մարքիդին էմ բաՁընաա, էն չոզու սիմուգ բիշի թարդանըշ օլուշ, մարքի խոլ, սաչունաա ատարադ, կէլէն գ սաքընադար իլէ թուգ ադաշմադ ատա խոր։ Մարքիզաէն պահա իմ սիր, պիր գ ադ սէօգ սէ մարքի հադ-գընաա սէզդիրէմ։

Մ։ Վան-Հօբ թ սաիմինա գ բրգ հաչինաա օլուշ, անճադ սիմուգ պէշ հաչինաա գանն ադունար խոր։ Մէրգուճ ուգուն պուտ, չիշմանն վիճուատու, սադր բէնգի՛լ, մանի՛լ կէօգիւ, վ գաեէմ կիւդել օլմասդրա, Երմոզ մէմարիբ էհադիմինին թուամիրինի իրաեէ իմ մէգաե, վ թէպեսիմիւ իլէ գուդ բշը սաիմիֆ օլմասդրա պէրտակէր, հիուաեէմիգուճ օլատուդ թուա-միրինաէն վ գուդ խուատ ի հալէրինաէն անդաշչրանադ ատա խոր։

Մէրգուճ, գէվճէմինաէն ոգաեր վէվգ էտաե գ բուդ անճ խոր իաե ան, պու գ բուդ անճլըգընը կէօսիէրմէմ իչին պիգ-գամ էյինճէլէր թէրմիդ իմ մէգաե, վ մէգուդ իլէ պիրիեաե ճէմիկէմ մահէլէրինէ, Օրէտա թէսամդուատա վ սաիր թէսամդուդա կիմ մէգաե խոր։

Նուդէն մարքի իլէ մարքիզ Վան-Հօբ՝ Պատ, Ամբրնե, Վիշի վ սաիր ատարա կիմիդ, գ բշըն ատիմ հեր չարշընադիճ կիւ-նե ադաճնադրընը, Անն նէհրինին իրի գ բնբշը իւգերինաե սադին Բադիս ադրիգաեկէսընէնա քիւշատ իմ մէգրէ, միմ է պէրան վ սարդաֆան օրատա պուլուշնադ ատա խորէր։

Օ ապշամ Մ. Վան-Հօր, պինպաշը իւէ Ելբիւպէնին հիմնադրութիւնեան, իմանալու եէմիշ եաչընաս օլան, լոքին էլիսէն պիւեաք կէօրիւնմէք իսթէմէյէն պիր իհթիւար իւէ կէօրիւշմէքտէ իսի։

Օ իհթիւար, որտ ար Եամօ-Մայի օլուպ, ապրդէն սիտարի ժէնէրալը օլմուշ, ուզուն պօյու պիր փիմէ իսի, վէ անձանի քէմալէյի վարլընճաեա գատար Ֆէվզի էլատէ կիտէյ օլմուշ օլուպ՝ բէվիշինաէն անլաչըլմըյը կիպի, վապթիյէ նամի օլուպ մուվաֆֆագըյէթլէր՝ իհթիւարլըդ անձանիեաէ պիւէ պիհնիհի իշդալ իմտիհանաէն, վէ էյան քընահանէ կէօնիւլ վէրմէյէր պուլունմաճապը իւմիտինաէ օլուպ պուլունման, սաչլարընը վէ պիրդրընը պուեատանաէր, վէ եէյնիկինէն ալթընտան դ օլուպ կիհնամէկի սաէյի իմմէյ իսի։

Եամապը գաեէյի կուսթօյու օլուպ, անթրիսի իշդէրինաէ պուլունման պիր չէրիա սանի, միլէեատա նէյշանլըդը համէյ օլուպ պուլունաս իլանէ իլլէմէքտէ իսի։

Տիւդ իւէ միսաֆիրի՝ հէնուդ իսալի օլան պիւհիւք սաչնաա էնհնէ պուեունա կէպինէրէք, մարդիպին, իւք կէյնէյէր իւէ իհամիա օլունմուշ պուլունուդու համվէյի օտատը գ պուլուսունա դ սատար կիմմէյտէ իսիյէր։

Մարդիպին եանընտաա վէ այնի սէսիրտէ, սիհէր պիր դ սատըն օթուրմուշ օլուպ, Ֆէվզի էլատէ հիւսէյնա օլմաչըյա պէրապէր, իշդիտիրին պիեաբյա սաեա պիեատէ չայհանը համէյի կէօրինէն պու դ սատըն, նիյմի պէշ չադըրընաա՞մը, եօղսա դրդ եաչընաա՞մը իսի։ Իշթէ, համիդիյէյին վէ չամնաատըրըն պիեատը ապապնաա պուլուսընը փիմէ քէշֆ իտէմէդի իսի։

Եէլդաշէտ իւէ Ֆիմապուլճա օյնամադ սա օլան վէ կիտէյ պիր վապիէյէ սապուլու կիպի, նոգ ա ճիվիյի պիր թարդաա սա կիւմիմէյէ պուլունան պու դ սատըն՝ մարդիպ Վան-Հօրուն մուհիդինի, մամամ Մալսաի իսի։

Մարդի վէ իհթիւար սիտդ՝ իւէ դ անուսը այշդ պուլունան համվէյի օտատրընն դ ապաուունա դ սատար ապա արդա կէ-

լիպ, ուշանալէ, վէ պու ուչլէ թէքրար պաչլամադուա, լաքին հէր ուչիա իհթիմալ սիպ, մանաւանդ Մարսիլէ խէֆի սուրէմէ սիմֆը նադար իսիպ, արագարբնաա կիդլի պիր թէպեսիւմ թէամի իմմէքտէ իսիլէր։

Պինպաշը սայնա տուխտուրնաէ, սօղրուճա մարբինին նէզարնէ կիմսիկինաէն, մարքի, պինպաշընըն Վան-Հօր օմէլնաէ հայիդ օլտուղու թէքնիֆսիզլիկի իրահէ իտէր պիր Քարդ իլէ էլինի մէրդումնա ուգամաը, վէ պինպաշը սա,

— Ազիզիմ մարքի, սօսմարարնաան վէ սահա սօղրուտու մի թէալիպամբնաան Մ. Օսդար ար Վէրնիհի գամբընըզա Քադարմ իտէրիմ, ուշան։

Պու ուչուլէրի ուչդիմէքլէ պինպաշը Եէրիպէնի Քադարմ կլէսի։ Եէրիպէն թէվաղու իմսի, վէ մարքի Վան-Հօր՝ հէր ապչամ Քանբնաագը բէք չօդ էշիտաը ուչտիամագը կիսի, ո ուչիդ անլընը սահի ուչտիամնաա Հաղբրադնըրբէն, պիրահն պիրէ սարսըլմը։

Ֆիլվադը Եէրիպէն, դումվէի թ՚ախայիւլիւէսի պիտաէ օլան վէ չուարա քիմսայրընաա կէօրիւլէն դաաընլարըն էվահի ու սիղէապընաա պուլունան դաաընլարըն կէօնլիւնիւ ճէլդ իմմէկի միւդիւէսիր պիր կիւդէլիքտէ գիմսագլա, մանէզի, Մ. Վան-Հօր կիսի դըսդանճ դէվճէրին պիհնէրինի թէշվիշէ քեահի իտի։

Իմի մէրդումի ուչիդ անլընը կէօրմէսի իւդէրինէ մարքի Վան-Հօրան գալգինաէ զարիդ պիր հիսա Հաագլ օլաու իտէ ուչ, պինպաշը իլէ Եէրիպէն, մարքինին Մ. ար Եահօ-Մայի իլէ ճէրնաան իմմէքտէ օլան միւքեալէմէսինի գամի իմմէմիզ իւդրէ ուչտիարընը վէրիդ, մէրդումնանըն Հանդարընաան մանֆաադագամ իմսիլէր։

Պինպաշը, Եէրիպէն էլան բէհագամբնաա օլտուղու Հագաէ Հարմէմ օտաագնա կիդտի։

Օլ Հանաաէ մանաւանդ Վան-Հօր, մանաւանդ Մարսինին նագլ իմմէքտէ օլտուղու պիր հիքմաէէհի, ուիկէր սամիան իլէ պիրլիքտէ քեֆիմ պիր Քարդաա վէ գանդանալը կիսիլ

իւէ ամինէմէքաէ օյուզ, մէզպուրէ մաքրիցին եանընտա ուսքմուշ օյան եիրմի եէտի եիրմի ալբիզ չաղտըրընտա պէր կէնճ, ալբի չէհրէտի իւէ, ուիկեր քեչիւի բիմինէլէրաէն ֆարգը պուլունմայ սա խոր։ Ալբի չէհրելի օլմասըյսա պէրապկը, հիւանի ճէմայ սահիպի օյան պու կէնճ, Մ. ուիզ ար Եամօ-Մալիրին նէկէնի օյուզ, մէզուզմ, մուսամ Մալսաֆինին նապոլէոնիքի թահգիրէն վէ մահգումէն ամինէմէքաէն պաշգա, օ սաուլ գսապն ալօզ ալօյէուիրճէ, ասսապլարընտա թահգիրամիզ պէր հալ միչահէտ օլմայնայ սա խոր։

Պունան ուզ սաքնտա գարիզ հէյհէքի պէր քիմսէ սուրմայ խոր խալ սէ, պէտպէզի մուսամ Մալսաֆինին նապոլէոնի սամիրինին նապալը ուիզ գամքը ճէյզ իմմիշ օլմայնան, չահսը մէզուզմանէն գարիզ թաամիրի հապըրտնան մէրսալքը թահրիր իմմէմէքաէ խոր։

Պու չահս՝ քիրէմիս բէնքլի, ուսնուգլարընտա սարգ բոմիշ օյան սաչլարը գըրմըզը, գուլագլարը քիսբէլի, բաբմնագլարը վէ կէօնէլչինին սիւյմէ հէրէքէր էյնա իւէ միւգէյնէն, լաճիվերտ ալմըրսի, ինկիլիզքեսարի բանմօօնու, վէ չէնէսի իւէ ադգընը վէ գուլագլարընտն պէր գըռմիզը հըզիզ խալճէք մէրքէպէսէ կէնիշ եապալը պէր քիմսէ օլուգ, սինին խալ, գըրգ բաաուէլէրինաէ օլաուգու բէվիշիրմէն անլաշըլմայնայ սա խոր։

Մէրգումա Ինկիլիզէրըսաուն գայրի պէր վամման թախսիս խարէմէնիզ, պըր Ալմիւր Գօլէնա խամի սէ պու գէհապը սալիհէ չըգարմայ սա խոր։ Սըր Ալմիւր, օ սագսար ինկիլիքէրըսանդն էն մէշհուր պանգ պագրընտան, Լօնդրաաա քեսաին Ֆրի, Պօվէր վէ չիրչիլ քեսար պանգսար Թագրաֆրնտան Թամսինէ վէ գրեսիմսհու Համի պէր մէքմուսու Համիլէն մաքրի Վան Հօսան էվինէ կէլիզ, մաքրի, պու գամա, մէզիւր գրեսի մէքմուսագնտա մուհաբրէր օյան ան պին ինկիլիզ լիրասընը իմա իմսիքաէն ուզրա, մէզուզմն պալօսունտա սամէի իդէմիշ խոր։ Սըր Ալմիւր Թամ սաաթ ենտա վարէ օյուզ, օչէնտաէ եալընդչ պուլունան մաքրիզ իւէ ուգսուն միւսաէի կէօրիչմիշ, վէ սամէիլիլէրաէն պագըլարը կէ-

տիկինաէ, մէղպուբէնին նէզտինաէն մուֆաթաղ ալթ իմիշ խտի։

Մատամ Մալատի հիքեաեէօինի պիմիրէճէկի սըրատա, սըր Աբթիւլ բաթմաղընը հաֆիֆճէ դօնթուն ումուղունա ատդունատուրու։

Գօնթի արդ ատընա ակօնիւղ, մէղքիւլ չահսը զարիպի կէօրտիւկիւնաէ իղհարը հայրէթ իլլէտի, վէ սըր Աբթիւլ՝ Ինկիլիզկէրէ մահատա թէլէֆիֆիւղէ պէրատէր, միւքէմմէլ ֆրանսըզճա լուտան իլէ։

— Ա՛ֆվ իտէրսինիզ մընսիէօ դօնթ, զաթընըզլա պիր ատազըդ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, ատտի։

Գօնթի, պիր դաչ ատըմ կէրի չէքիլիպ, զաեէթ մէրատ իչինաէ օլարատ, սալօնուն պիր քէօշէսինաէ մէրկուտ Ինկիլիզին նէզտինէ կիթտի, վէ բէլամա ադաղ իլէ։

— Մօնսիէօ դօնթ, պէնի իլը ատֆա օլարատ կէօրտիւկիւնիւզ հալտէ, պէլքի հարէքէթի վազըամը զարիպ պուլուէօրտունուզ, ատտի։

— Թապի միլօրտ։

— Ա՛ֆվ իտէրսինիզ պէն միլօրտ ատյիլիմ, սատէճէ ճէնթըլմէնիմ, լաքին պուննա պիր պէխս օլմաեըպ, արզուտ, պուրատա մէվճուտ օլուպ, չիւպհէսիզ ախչին իլէ մինատափեէթի պուլունան պիր չահս հազդընտա զաթընըզլա կէօրիւշմէքտէն իտտարէթ տիր։

Գօնթի, թէաճճիւպ ալեամէթի կէօսթէրտի, վէ Ինկիլիզ՝ քէլամընա չու. եօլատա ատվամ իլլէտի։

— Պունճա իտդը էլլինտիրմէքտէ օլան չու գատըն հազդընտա նէ՞ ատիւչինիւեէօրտունուզ։

Գօնթի.. (սաքսըլարագ.) Պէն մի, հիչ պիր չեյ ատիւչինմէէօրում։

— Ա՛ժճանըզ Մ. ատիւ տը Շաթօ Մատի...

Գօնթի, էվվէլճէ ատտա կէօրմէմիշ օլատուդու օլ զարիպ չահսընը՝ քինահ ամճատընատան պահս իթմէքտէ օլատուդունու իչինմէսի իւղէրինէ, թէաճճիւպանէ րէֆը ատտա իլլէտի։

Սըր Աբդիւլ՝ ոտվուդ դան իւէ քեւամընը իւէրի կէօթիւբէրէք։

— Ամճանըզ՝ սիզին ախլէադընըզդա պիւթիւն պիւթիւն մուզաիր պիր ախլէադ սահիպի տիր, մընախէօ դօնիմ, իսպաթը տա չու տուր քի... ահ յի պէհան իմտաի։

— Վայ, իսպաթընը՞զ մը վար սըր։

— Էվէթ։

— Իսպաթընըզ նէ՞ օլուեօր։

— Իսպաթըմ չու տուր քի, պիր այ կէչմէզտէն, զաեէիմ ըրզէնդի կէօրիւնմէսինէ բաղմէն, չիւպհէլի պիր ախլէադ սահիպի պուլունմուչ օլան մուտամ Մալաօլ՝ ախչէս սը Եամօ-Մայի օլաճադ սըր։

Գօնիմտէն լէհճէօլի ոօլուդ ատատդլարընը ըսըրսը։

Սըր Աբդիւլ... (քեւամընա ահվամ իաէրէք։) Պահ վուդուաթի չօդ սան պէրու մահիւմիւնիւդ օլտուդուընտան, սիզէ եէնի պիր իտադեր վէրմէմիկիմի պէկլիրիմ։

— Մօնախէօ...

Սըր Աբդիւլ... (սիւքիւնէթի թամամէ իւէ։) Ահվ իտէրսինիզ էֆէնտիմ։ դիւնատէ սոպըրսըզդըզ իչտար իւմիդսիզլիկ պէկնի տինլէյինիս։ իչտա չայտանը թէէսսուֆ վադըա հադդընտա սիզէ պահա իւմիդտաէ, ելպէթթէ բէկ դուվվէթլի պիր ոէպհիմ վար սըր։

Պահ մուդ ատատէմէատէն ոօնրա, իքիսի ոէ պիր դանադէատէ օթուրտուդլարընտա, Ինկիլիզ՝ ահվալէքի սուլթան քեւամա պաչտաը։

— Մ։ ախուդ սը Եամօ-Մայինին պիւեիւք պիր ոէրմէթի վար սըր քի, պու ոէրմէթի սիզէ ինանըիմ ատ իէրէք իչէն, մուտամ Մալաօլի իւէ վուդու պուլաճադ իտախվանընտա եաբըլաճադ դօնիմտաի մուճախինէճ, թէէքմիլ վարխս օ դատէն օլաճադ սըր։

— Ֆադաթի մընախէօ, զաթէն պու խուսուսու չօդ սան պէրու պիլտիկիմ ճիհէթլէ, սիդ չիմտի նիչինն պանա պէօյլէ պիր ֆէէնա բէյդամդէրլիքտաէ պուլունտուճօրտունուդ։

— Մօնսիէօ գօնթ, պէն սիզի թէհսիա իաէն ֆէնալըղը պու դաառար եագընէն կէօսթէրիեօր իսէմ, պէլքի...

Սըր Ալթիւր՝ սէօզիւնիւ իրմալ իթմէսի, վէ գօնթ տա էնաիչէ իլէ,

— Պէլքի՞մի... աէսի,

— Էվվէթ, պէլքի պու ալէմտէ, տիւգ տը Շաֆթօ Մայինէն իզահվաճընը մէն իտէպիլէճէք վէ միրասընը սիզին իչին սագլամտապիլէճէք պիր քիմսէ վար տըր,

— Օ քիմսէ քի՞մ տիր,

— Պէն իմ,

Պու էանտաէ, էվվէն խըզմէթքեարլարընտան պիրի պիւեիւք սալօնտան էչիկինտէ տուրուպ, Մ. վէ մատամ Ֆէրնան Բօշէնին կէլմիչ օլտուղլարընը պիլահիրսի, վէ իչէրի կիրմէլէրի իչին քէնտիլէրինէ եօլ վէրսի,

9

Սըր Ալթիւր՝ պու խամի իչիմտահիկինտէ, արդասընտա պիլէ աէօնամէնիտ, կէնճ գօնթ տը Շաֆթօ-Մայի իլէ միւքեալէմէյէ աէվամ իլլէսի,

Գօնթ. — Ոի՞ղ մի, ա՛ղ մի,

Սըր Ալթիւր. — Էվվէթ, պէն,

— Ֆագաթ սիզ պուընտա նա՞սըլ մուտաֆֆագ օլտաղիլիրսինիզ,

— Մօնսիէօ, պէն պօղազտան կէչիպ խատէմէն Բարիս կէլտիմ։ Աչճագ...

— Եիւզկէսիլ մէյտանտա պաղը մանեխալար օլմալը...

— Սիպին թարաֆընըզտան օլապիլիր։

Գօնէմ ... (Թէաճճիւպիւ կիմսիքճէ արթարագ.) Պէնիմ թարաֆըմնա՞ն մը։

— Շիւպհէսիզ. իհթիմալըի սիզ չարթլարըմը գապուլ իմմէզսինիզ։

— Անլահօրում, սիզ պանա պիր իշ թէքլիֆ իտէճէքսինիզ։

— Պէլքի, ֆագաթ էվվէլճէ շուրասընը պիլմիշ օլուն քի, մատաէ ապչէհէ տայիր տէյիլ միր։

— Հէր նէ իսէ էֆէնտիմ, ֆիրըրինիզի իյդահ իտին, չինքի նէ սիմէք իսթէտիկինիզի էլան տէրք իտէմէհօրում։

Սըր Արթիւր, սիզլէրինի ֆիլմ ուրտուճճա գավուշտուրտու, վէ պատէհու գօնէճուն գուլապընա տօղրու էյիլէրէք,

— Մօնսիէօ գօնէմ, սիւգիւն միրասը սիզէ ինթիգալ իմտիկի թազտիրտէ, օ միրաստան էհէր պիր միլճօնու իսթէնիլիրսէ, վէրիմմիսինիզ, տէտի։

— Մէճպուռնէն վէրիրիմ էֆէնտիմ։

— Միսմէրիհ օլուն, պէն սիզտէն պուռնու իսթէմէհօրում։ Նատըրքի սէօյլէտիմ, արամըզտա ապչէհէ տայիր մէսէլէ հօզ տուր։ Անճագ վատ իմտիկիմ նէմիճէհի իսթիհնասըլ իմմէք իւզրէ նէ՛ տէրէճէտէ ֆէտաքեարլըզ իճրասընա միւթէմիր օլտուզունուզու անլատմագ իսթէր իտիմ, անը անլատըմ։

Գօնէմ էնտիշէ իչինտէ օլուպ, թէաճճիւպ վէ մէրապլէ Ինկիլիզէ պագմագտա, վէ անըն սօվուգ գանըլը հալինտէն վէ թամր ու հարէքէմինտէն՝ մատխատա քիսվէթի ալթընտա գանէմ միւտհիշ պիր քիմսէ օլտուզունու անլատարագ, վիճուտինտէ պիր տէյիրմէ հիսա իլլէտի։

Պու արա սըր Արթիւր՝ կէօհա տամիմի պիր հալ կէօս թէրէրէք,

— Ակիլիմ գօնէմ, տամճանըզ տիւգ՝ իհթիյտար պիր աշըգտըր. պունտան պաշգա նիւշտուլէ միտահատ թապիճաթը վարտըր, տէտի։

Գօնթ. – (լհհճէսի ֆևվգէյատէ սօլարաղ.) Նէ՞ տիմէք խոթէեօրաունուզ։

— Տիմէք խոթէեօրամ՛քի, էկէր իզահվաճ վուդու պուլ-մապա, Մ. ալ Շաթօ-Մայի գան տամլասընա տիւշար օլապիլիր։

Սըր Ալթիւր՝ պու սէօզլերի էօլէ պիր թէպէասիւմլէ իրաա էթտի՛քի, գօնթ տիթըէտի, վէ Ինկիլիզ սէօզիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Տինլէհին, տիւզ աշըզ ալը, անճադ եէթմիշ եաշընտա պուլունան աշըզլար միսիլու, հէմ սաղը, հէմ քէօր տուր։ Մատամ Մալասի խաֆիֆմէշրէպ իսէ տէ, միւսէպիպիր վէ ղէլի օլտուղունտան, վէ կէչմիշ զէման հադդընտա հիչ պիր էսէր գալմամըշ իտուկինտէն, շիմտի անըն իչին հէր նէ սէօյլէնսէ ֆահատէ իթմէզ։

— Պիլմեօրում։

— Իմտի ինքնար ու ճէրճի նադատպիլ վէ հէր կէօնա շիւպհէսէն ադատէ էօյլէ պիր տէյիլ լազըմ ալը իր, Մ. ալ Շաթօ-Մայի պունուն գալշըօլընտա խոթէր խոթէմէզ թէյիմէ մէճպուր օլարաղ գալարընտան ֆարիղ կէլմին։ Հալպու քի հէնուզ մէյտանտա պէօյլէ պիր տէյիլ մէվճուտ օլմատըղընտա թէյմին օլմուշում տուր։

Գօնթ, սօն սէօզլերի իչիթտիկինտէ, պիրտէն պիրէ թահ-րիք օլունարաղ,

— Իչիթ պու ճիհէթի անլամտընտա չալընըեօր իսէմտէ, մուվաֆֆու օլամտընտօրում, տէմի։

— Տուրունուզ... մէյտանտա հէնուզ պէօյլէ պիր տէյիլ եօղ տուր։ Ֆաղաթ պէն վիճուտէ կէթիրտիպիլիրիմ։

Գօնթ. – (Հայրէթլէ.) Սի՞զ մի։

— Էվէթ պէն, վէ օ տէյիլ գալշըօլընտա Մ. ալ Շաթօ-Մայի եըլտըրըմտան վուրտումտուճտանընա միւթէէտիր օլուպ, զէվճէ տէյի ինթիխապ իթմէք իսթէտիկի գաարընըն, քէնտիսի իչին է՛ն սաի վէ է՛ն ալչաղ մահալուղ ամտան պիրի օլաճաղընը անլատտաղ տըր։

Գօնթ, միթէֆէքքէր վէ միթէրէտտիւտ պիր հալաէ տուրտուրնտան, Ինկիլիզ ալօղիւնիւ չու հօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Տինլէհինիզ, ամճանըզ եէթմիշ հաշընտա տիր։ վէ էօմիւրլէրինի հօվարտալըդտա կէչիրէրէք, վիճտուալէրինի մահվ իթմիշ օլան թադըմնտան օլմազըլտա, ճիւզի պիր բիւգեաբտան վէֆաթ իտէպիլիր։ Իմտի, սէքիզ կիւն քէտէր իչինտէ վադըթ կէչիրտիքտէն սոնրա, պիր ատամ մատամ Մալտայինին, իհթիեար զիվճինի քէնտի եանընտա էօլիւ պուլմտեաճաղընը քի՞մ սիզէ թէէմին իտէպիլիր։

— Օլտալ լիր։

— Օ հալտէ կէօրէճէքսինիզքի, սիզ ամճանըզըն քէնտի սընըֆընտան տուն մերթէպէտ պուլունտան պիր դատըն իլէ եվլէնմէսինէ, վէ սիզի տէ միրատտան մահրում պրագմատընա մահգա նէզաքէթլինիզ իճապընճա միւտտատտ իթմիշ օլմընըզլա պէրտպէր, անըն էօմիւնիւնիւ գըսատթմըշ օլաճագընըզ։

Գօնթ պու ատա միւզաքէրտթա տուղմըշ օլմազըլտա, ճէվապ վէրմէտի։ Սըր Ալթիւր՝ իֆտատէհէ տէվամլէ,

— Հայտէ գարարընըզը վէրին։ զանն իթմէմքի մատամ Մալտայինին սատատթինի թէէհհիւլ իտէմինիզ, տէտի։

Գօնթ պաշընը եօղարը գալտըրըպ, սըր Ալթիւրէ պագտը, վէ միւթէաղըպէն,

— Ա՛ֆվ իտէրսինիզ, լաքին ֆարզ իտէլմքի, թէքլիֆինիզէ մուվաֆֆագթի իթտէմ... մատէմքի ադչէ թալէպ իթմէեօրսունուզ, վէ պու իշ իչին պազը չէրաիթ տէրմիեան իտճէկինիզի տէ եվվելճէ պէեան իթտինիզ, օ հալտէ պէնտէն նէ՞ պէքլէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

Սըր Ալթիւր տիք տիք կէնճ գօնթա պագըպ,

— Մօնսիէօ, պու ալէմտէ պիր դատըն պուլունմագտա տըր քի, պէնի աեագլարը ալմընտա չըղնամըշ տըր։ Օ դատըն կէնճ, տիլպէր՛, վէ զէնկին օլտուգտան պաչգա, իմքեան տաիրէսինտէ տէ հէր չէյէ մալիք տիր, վէ սիզին կիպի պիր զամըն զինհինի չէկէպիլիր։

— Բէք ալէա։

— Իշխէ, օ գաղընը թէագիպ խահճէկինիղէ վէ քէնաինիզի օնա սէվախրմէք իւզրէ էլինիզահէն կէլէնի եաբաճաղընըզա տաիր խանէտանըզ ալմանըզ իւղէրինէ եէմին իտէրսէնիզ...

— Ա՛ճայիպ, տօղրուսու ինթիգամ ալմազ թարըզընըզ բէք զարիպ տիր։

— Պէն Ինկիլիզիմ։

Պու ճէվապ՝ զաթի օլմասըլա, գօնթուն ախէճէք պիր աէօզիւ գալմասը։

Սըր Արթիւր խոհ, քէլամընա տէվամ պիրլէ։

— Զիրը ինթահկիմ գաղընն թարաֆընաան սէվիլէճէկինիզ կիւն, Մ. ախւգ տը Շաթօ-Մայինին միրասը սիզին օլաճագ տըր։

— Մօնսիէօ, միրասըմը էլտէ ինժէք իշին պանա էօյլէ պիր վասըթա իրահէ խահէօրտունուզքի, հանկը կէնճ վէ աշըգ պաղ քիմսէ օլսա գապուլ խահը։ Լաքին էվվէլճէ հէր չէյի տիւշիւնմէք լազըմ տըր։ Իշար ինթահկինիզ գաղընը...

— Ղաեէթի ֆազիլէ տիր. էվվէթ, սիզէ թայեին ինթահկիմ մէմնուրիեէթ գօյայ տէյիլ տիր, լաքին էկէր միրասա օլուր իսէ...

— Հագգընըզ վար տըր. պազէն սապը լազըմ տըր.— պէն ալթը այ, պիր սէնէ պէքլէեէպիլիրիմ։

— Պէյիս եօգ տուր. պէն տէ սապըրլըեըմ։

— Սիզ էհլէ նամուսատունուզ, տէյի՞ մի։

— Զանն իտէրիմ։

— Էկէր պանա պիր եէմին իտէրսէնիզ, եէմինինիզի թուրթա՞րմըըընըզ։

— Հայ հայ։

— Օ հալտէ, պէն պու իղտիվաճը մէն ինթահկիմ թադտիրտէ, հագգընըզտաաքի թէահիւտաթըմը իյիա ինթահկիմ կիպի, սիզին տէ պէնիմ հագգըմտա վագը օլան թէհատիւթընըզա սաաըզ գալաճագընըզա եէմին խոհն։

— Նամուսում իզէրինէ օլ պապաէ եէմին իտէրիմ. անճաղ...

— Ա՛ճայիպ, թէրէտտիւտէ սէպէպինի՞զմի վար տըր։

— Շիւպհէսիզ։

— Բէք ալէա, թէրէտտիւտիւնիւզէ սէպէպ օլան մատտէհի սէօյլէնին պագ ալըմ։

— Վագը օլաճադ իդտամաթըմա բաղմէն, պու իչտէ չաեէտա մուվաֆֆադ օլամազամ...

— Էկէր սիզ էլտէն կէլէն իդտամաթը տիրիպ լիմէզտէնէզ, վէ պու պապաէ պէնիմ սայ ու դայրէթիմտէ սիզինքինէ ինզիմամ իտէրսէ...

— Ա՛ճայիպ, սիզ պանա եարտըմտա՞մը իտէճէքսինիպ։

— Հայ հայ։ Շու դատար քի, վագը օլաճադ եարտըմըմա, բաղմէն, վէ իդթիսարընըզ տախիլինտէ պուլունան դայրէթ ու սէպաթը իճրատէն սօնրա մուվաֆֆադ օլամազընըզ, տիմէք օլուր քի, պէնիմ իչինն ախզը ինթիզամ դապիլ օլամտեճաճաղընտան, պու մէչէպպիւտէն կէրի տուրաճաղըմ։

— Օ հալտէ պէն տէ թէքլիֆինիզի դապուլ, վէ եէմինիմի թէճտիս իլլէրիմ։

— Շիմտի սիզէ տիւէճէք եալընըզ պիր սէօզիւմ դալտը. արամընզտա կիզլի վէ ըէմի պիր պագ մէվճուտ օլտուղունու խաթըրտան չըդարմանընըն, ֆագաթ պու խուսուստա քիմսէ պիլմէմէլի տիր։

— Թէէմին օլուն, պու պապաէ թէմամիյլէ իխթիեարը սիւքիւթ իտէճէհիմ։

— Օ եօլտա հարէքէթինիզ մուվաֆըգը մասլահաթ տըր. թարաֆընըզտան պիր ճիւզի տըրըչն մէյտանա չըդարըլմասը թագտիրինտէ, Բարիսի թէրքլէ, սիզի թաադիյատէն կէրի տուրմաեա մէճպուր օլուրսուն։

Գօնլի պաչընը էյտի, վէ պատէհու,

— Շիմտի մննսիէօ, պէն տէ սիզէ, օ գատընըն քիմ օլտուղունու սիւալ իտէպիլի՞րմիեիմ, տէտի։

— Սուս օլուն. իհթիմալ տըր քի, պու կիճէ, պուլուն-

տուղումուզ սալօնպարտան պիրինաէ, իքի քիչի քէնաի արա-
լարընտա տուէլլօհա դարար վէրչճէքլէր տիր, վէ պէլքի տէ
սիզ չահիտ օլաճադսընըզ։

— Էյ։

— Օ իքի չախտան պիրի՝ իյմա իթտիկիմ զ տաըրնըն զէվճի
տիր։ Իչթէ օ տազըզտտան իթիպարէն սիզ օ զտաըրնտա ֆէվ-
զէլատէ հիւրմէթի վէ բիտաէթի խոնիվզ, զիրա իհթիմալ տըր
քի, զէվճի, զէվճէհինի պիրլիքտէ կէօրիւրմէկէրէք պալօ
մահէլլինի թէզը խաէճէք տիր։

Ինկիլիզ ոօն սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իթտիկի զէման, տատթ
օն պիր օլուզ, վալը պաչլատաճաղը՝ մուսիզտա թարաֆընտան
խապէր վէրիլտի։ Ա,յնի վազըիտտա մէրզումմ Ինկիլիզ,

— Ալահա լամնըլտաղզ, թէքրար կէօրիւչիւրիւզ, տի-
եէրէք, հալվէթի օտտաընտան քնաղըտա օէունու տալտաընտա կէչ-
տի, վէ կէնճ զօնթի վալը օյնամտահա կիրիտիկի պըրտաա,
մէզքիւր տալտաա վիսթի տուֆրտալըը զուրուլմազտտա խոի։

Մարքիզ տախի տէտտա զալզարագ, քէնտի եազընըն-
տա պուլունան բիմնէլէրտէն պիրինին զօյիտուղունտա կիրմէք
իզրէ իբէն, պինտաչը Զարտէն եանընտա կիտէրէք, Շէրիւպէ-
նի եախօտա Օզտար տը վէրնիհի բէնտհինէ թազտիմ
իլէտի։

Պախթ ու թալիհն էօյլէ զարիպ հալէրի վար տըր քի,
պազը պըրտաղտտա ինտանըն ֆիքը ու զինինի իչղալ իտէյնէր։

Մահճուտճա պիր թավրտա կէօրինէն վէ կէօզէրինի ա-
չաղը էյմիչ պուլունան մէրզումմտէկի պանըքը Հալանտալը կէնճ
զտաըն կէօրտիւկինտէ, ֆէվզէլատէ պիր հէտտէ թտալի օ-
լուզ, զանն իտէրսին քի, պիր էյլէնճէ պրտաընտտա թտալի
պիր հալ իլէ քէնտհինէ թազտիմ օլունան վէ ժէճտուլու
օլան օ տէլիզանընը, էօմրինէ տախիլ օլտէկէն պիր ֆէլա-
քէթ ու մուտհիպիմին կիպրի պիր մէմուրու մտազտընտտա
պուլունմազտտա խոի։

Հէր նէ իսէ մէզպուրէ, միւսինճէ պիր տաէմին էյինի
թուրթարագ,

— Պէնիմիէ վալս օյնամադ խմիէ՞ժիսինիզ, աէտի։

Պինպաշը աա Եէրիւպէնին գուլաղընաան չու սէօզլէրի սէօյլէտի,

— Ազիզ տօսթում, կիզլի միւսիրիմիզ, սիզին ճէմալինիզէ կիւվէնմէքլէ այտանմամըշ սըր։ Պագընըզ մարքիզ ալթիսթի օլսու, վէ գէվճի սէ չիմիսաէն գըսպանճլըդ էսէրի կէօսթէրմէկէ պաշլատը։

— Մէմնուն խսէ՞ժիսինիզ։

— Վալ աա ազիզիմ, պու խուսուս գարիպ վէ էմնալսիզ խսէ սէ, հադըդէմի հալ պու սուր... Մարքիզ, էօմրիւնիւ, սիւնեանըն էն ճալիպ քիմսէլէրի մինանընաա կէշքիր խսէ սէ, քեռֆիֆէօնէ սէ էհէմմիյէթի վէրմէզ, հալ պու քի սիզի կէօրիւր կէօրմէդ լէհճէսի ասլատս վէ քէնտիսի ալթիսթի օլսու։ Անպէպինի պիլի՞ժիսինիզ։

— Խայր, անճադ գաոլընարըն իլք սէֆա պէնի կէօրմէքլէ, քէնտիլէրսէ հասըլ օլան թէէսսիրի չօդ սէֆա միւշահէսէ իմմիշիմ սիր։

Պինպաշը իլէ Եէրիւպէն ապալարընաա պու սէօզլէր ֆաալի խսէրլէրրէն, կէնճ գօնէ սը Եամօ-Մայի պիր ֆադըմ կէնճ գաոլընարա ալմիքը նադաք իլէ, իչլէրինսէ պիր վալս օյնասան ապամադ սա խսի։ Մէրգում, պու սուրպէթլէ մահում Ֆէրնան Բօչէնի կէօրմիս։

Ֆէրնան վէ գէվճէսի չ գան նադ Վիշի գապըճապարընաա թէսաուսիֆ իմմիշ օյուսգարը մարքիզին պիւեիւք պալօպարընա օ ապչամը իլք սէֆա օյարադ կէմիյէր խսի։

Մ. սը Եամօ-Մայի, էրմինի ասլա կէօրմէմիշ օլուգ, կիւզէլիկինի պիլմադ սիր, քէնտիսի իլէ վալս օյնամադըդը թէքրիֆ իմմսի։

Էրմին, ուգուն պօյլս վէ նադիք վիճուպս օլուգ, հայրան օլաճագ սուրէմսէ վալս օյնար խսի։ Գօնէմ ասխի կէնճ օլուգ, վալօպարըն սէրֆիկրադը օլան ալման վալսինը սէրճէճէի նիհանէսէ սէվմիկինսէն, նիրմի ասադըգա գաոսը մէգոպօբ կէնճ գաոլըն իլէ բագս իմմսի, վէ ադամճէ կէօրիւշմիշ

օլտուղու չախսը զարիպի վէ մէրդում թարաֆընատն քէնաթխինէ իթաիրիլմիշ օլան եէմինի ունութատու։

Վալս խիթամ պուլտուղունատա, գօնթ, պաչը պիր տէրճէ մէֆթունիեէթ հալինատէ օլարագ, էրմինի եէրինէ կէօթիւրիւպ, քէնաթխինէ պադարագ,

— Նամուսում հազգը իչին սէօյլէրիմ քի, պու գատըն հայրան օլաճագ մէրթէպէտէ տիլպէր տիր։ չաեէտ պիթթէասաուֆ ճէլպ իտէճէք օլտուղում գատըն պու օլուր իսէ, ամճամըն մէրասիմը պիլա միւչքիլաթ ալապիլէճէհիմ, տէյի միւլահազա իլմատի։

Գօնթ, պու եօլտա միւլահազա իթմէքլէ, էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիպ սըր Ռէթիւրիւ ատատը։ Լաբին սըր Ռէթիւր պիւնիւք սալճնատա օլմաեըպ, գումար օյնանըլան սալանըն պիր քէօչէխինտէ, պիր հգարթհ մնասաբընըն եանընատա օթուրմուշ իտի։ Մէրդումըն տուրուշընատան՝ քէնաթխի իլէ օյնաեաճագ պիր բիմնէ պուլմագ արզուսինատէ օլտուղու անլաշըլմագտատա օլուպ, պու արա թէք կէօղիւքլիւ, եուվարլագ սագալը, վէ տիրի չէհրէլի պիր տէլիգանլընըն օրատատան կէչտիկի կէօրիւլտիւ։

Իլք տէֆա օլարագ մարքիզ Վան Հօբուն իտանէխինատէ պուլունան պու տէլիգանլը, մատրուֆ պիր էճնէպի վէնատաթընըլտա կէլմիշ օլուպ, Մ. վիկօնթ տը Գամպօհլ թէտաիւէ օլունմագտատա, վէ քէնաթխինին զաեէթ տէպտէպէլի պիր էօմիւր կէչիրմէքտաէ վէ Ֆօպուր Սէնթ-Օնօրէատէ միւքէլէֆ պիր խանէտատէ իպատմէթ իթմէքտաէ օլտուղու րիվաեէթի իտիլմէքտաէ իտի։ Մէրդում, հգարթհ մնասաբընըն էօնիւնատէ ֆիթուրատգճա տուրուպ, էլինէ պիր տիմմէթ քեաղըտ ալարագ, յանագընհատէ պանքէրլիք իտէրճէխինէ սագտա օօլա պիրէր քեաղըտ ամատը։

Օլ վագըթ սըր Ռէթիւր՝ պու տէլիգանլընա եապըլաճագատ, ինկիլիզլէրի մնխատատ օօլուպ գանլըտրպա տէկամ վէրմատի, վէ պատէհու,

— Մօնսիէօ, պէնիմիէ պիր բարթի էդարթէ օյնաՀրմըսընըզ, տէյի սիւալ իթաի։

Վիկօնթ տը ԳամպօլՀ պու տավէթէ իճապէթլէ, օթուրտու, վէ էհէմմիյէթի վէրմէյէրէք, մասանըն իզերինէ պէչ աադա լուի ալթունու ադաը։ Ինկիլիզտէ քէզալիք օթուրուպ, ճիզտանընտան պէչ լիրալըդ պիր պանգնօթ չըգարտը։

Բարթիյէ էվվէլճէ սիւքիւնէթլէ պաչլատը, էդարթէ մասասը, սալօնուն բէք չօդ ճէմիյէթի պուլունմատըդան պիր քէօչէսինտէ օլուպ, չօդ լար, վիսթ օյնատանլարընն կանընտա թէճէմմիւ իթիմիչ օլնուդլարընտան, պիղիմ իքի օեուննպազլար քեամիլէն խալի վէ պինատպէրին քիմէնէ թարաֆընտան իչիտիլէճէքլէրի վէսվէսէսի օլմատարադ կէօրիւչմէյէ միւթէաիր խալըր։

Օլ վագթի սըր Աըրթիւր Գօլէնն՝ ինկիլիզլէրէ մախսուս օլան թէչէֆֆիւզիւնիւ պէր թարաֆ իլէ,

— Նամուսում հադդը իչին սէօյլէրիմ քի, Րօգամպօլ, սահիհէն սէն, լուզէթին ասըլ մանէասընճա միւքէմմէլ պիր սիւարի ճէնթըլմէն օլմուչսուն, տէտի։

Մ. վիկօնթ տը ԳամպօլՀ տա,

— Պէնիմ էլիմտէն պու դաատար կէլիր. լաքին գարթան, սիզ, չիմտիյէ տէկին միլինի կէօրմէմիշ օլսուդում կիւզէլ պիր ինկիլիզ օլմուչսունուզ։ Սարը սաչլարընըզ, թուղլա բէնկինատ գըրմըզը վիճատատունուզ, սախթէ գարնընըզ՝ սիզի օլ մէրթէպէտէ թանըլմազ հալէ կէթիրմիչլէր տիր բի, պէն պիլէ էկէր թուալէթինիզտէ հադդը պուլունմասա իտիմ, ատտանաճադ իտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Սախթէ ինկիլիզ հէյնէթինէ կիրմիշ օլան պարօնէ սըր Վիլիամ, կիւլէրէք,

— Սահիհ տիր քի, խայրխահ պիրատէրիմ, վագթիյլէ գատթիլէն իլէ տուէլլօ իթտիհիմ կիւն պէնի թանըմըչ խէտտէ, պու կիւն կէօրտէ թանըմմատատաճադ տըր, տէտի։

— Հէր նէ խէտ. իչէ նէ՞ վագթի պաչլատաճաղըզ։

— Հէր չէյ հադդը խէտ տէ, պիր ֆըրսադ գօլատաալըմ։

Թիւրդուազա իչի անկաթարմ, վէ քէնտիսինի տիւն սապահ Մօնսէյ սօզ աղընաագի օթելատէ իդամէթ իմթիյազիմ։ Թիւրդուազ վազիֆէսինի միւթէմմէլէն պիլիր։ Էյ սէ՞ն։

— Պէն տէ մաասալեի էօթարը պիլիրիմ, վէ սրը Ալթիւր Գօլէնա իլէ սրը Վ/լիամընէն քիմ օլաուզունա էմին օլաուզում կիպի, խաամիմին դալպինէ գըլըճը սաբլահաճաղըմա տա էմինիմ։

— Խուսուսիյլէ գըլըճըն, հանկը ճիհէթէ սաբլահաճաղընը ունեալիմա։ Շաշգընլըգ լաղըմ տէյիլ տիր։ մաասէ միլեօնլարա տայիր տիր։

— Սիզ օլ պապատէ միւսթէրիհ օլուն ամճա։

— Լանագընէ օյնանըլաճաղընը պիր ապ էվվէլ մարքի պանա տէօյլէմի։ ասօմոմուզ մէշհուր օնուհպաղ սրը, օ տա կէլէճէք տիր։ Իչիմէ օլ վապըլի ապիլանէ տավրանմալը։

— Բէք էյի, օ գօլայ չէյ տիր։

Ֆիլվադը պու էանաատէ լանագընէնէն մաասալ գուրուլուպ, մարքի Վան-Հօր Ինկիլիզին նանընա կէլէքէք։

— Սըր, սիզատէ պիզիմլէ օյնամըմլաընըզ, աէմի։

Ինկիլիզ տաատա գալգատագ, Եէ՛ս, տէյիլ ճէվապ վէրմի։

Մէզրիւբ մաասընէն էթրաֆընտաա օն գատար քէտան օթուրուպ, էշկերնատէ Ֆէրնան Բօշէ իլէ կէնճ գօնմի սը Շամթօ-Մայի տախի պուլունուգու հայատէ, օնունա պաշլանաագ։

Սեան խայլի իլերլէնէպ, պիր սրա հէր նասըլսա Բօգամպօլ իլէ Ֆէրնան Բօշէ սրաապնատա պիր իհթիմտի գուհուբ խոպ, սըր Վ/լիամ, քէնտի նանընատա օթուրմուշ պուլունան կէնճ գօնմի ա, Շամթօ-Մայիւէ մանէատագ պիր տուբէթատէ պագատ։ Գօնմի, սրը Ալթիւրիւն բէնտիսինի պահա իհթիմշ օլաուգու տուէլսօ մաասէսինի պաշլանագընընը անլահատագ-տիհրէտի, վէ պաատհու սըր Վ/լիամընէն գուլաղընա էյիլէրէք, վէ Բօգամպօլու իչմա խաէրէք։

— Պու տէլեգանըլը քի՞մ տիր, տէյի սուալ իթտի։

— Վիգօնմի սը Գամպօհլ սըր։

— Տիհէր՞։

— Տիկերի աչ պիր աղ նվվել վայս օյնաթաբղընըզ կէնճ գաարընըն զէվճի Մ. Ֆէրնան Բօշէ տիր։ Անլահօ՞րմուսունու՞զ։

— Նվվէթ, ասյի կէնճ գօնթ ճէվապ վերիրքէն, պիրտէն պիրէ հիսս խաէկէլտիկի հէնէճանտան նաչի գալպի չարբտնեա պուշլատը։

10

Վագը օլան ինթիկամ իւպէրինէ, նվվէլճէ վիգօնթ տը Խամպօճ գուռնար սալատընը թէրք խոխ, հէման խալի օլան քիչիւք պիր սալօնատա օթուրմուշ օլտուղու հալտե, Մ. Ֆէրնան Բօշէ մէրգուճուն նէզտինէ կիտիպ, քեմալը վագար իլէ սէլամ վերտի, վէ վիգօնթ՝ բարմադլարընըն ուճույլա մուդափէյիէ սէլամ ինմէքլէ, Ֆէրնան,

— Ախվ խոէրմինիզ մօնսիէօ, պանա պագը իյզահաթ վերի՞րմիսինիզ, ասէտ։

— Մաելմէճուանյնէ վէրիրիմ, ասյի վիգօնթ ճէվապ վէրտի, վէ թէք կէօղճէկճուն՝ սօլ կէօղիւնէ վազ խոխ, սաղ կէօղիւնիւ ասէ գըրրտը։

Ֆէրնան՝ իչտու թէրպիհէսիզճէ հարէքէթտէն սօլատը հիստէթլէնէրէք,

— Մօնսիէօ, ալէսանվիճ նէրէյտրատ լանտգընէ օյնատըղընըզը պէհան խաէպիլի՞րմիսինիզ, ասէտ։

— Ալէմ իչինտէ օյնարըմ, ասյի Բօղամպօլ պարիստէ ճէվապ վէրտի։

Ֆէրնան տախի, թահդիրամիզ սուրէթլէ, — նէ՞ճինա ալէմ իչինտէ, ասյի ինէքրար ինմտի։

— Զաթընըզա թէսաահւգ իմմէքլէ միւֆթէխիր օլաուդում ալէմ իչինաէ ։

Ֆէրնան, հիսաէթի կլմաիքճէ արմադադ ։

— Մօնսիէօ, պու ալէմ իչինաէ ալիզաթ պուլունաուդում թէաճճիւպ իմաիմ, չինքի սիզին պուլունաուդունուզ ալէմ՝ հադըգի պիր ալէմ օլամազ, ատմի ։

Րօգամպօլ ։ - (պարիսանէ վէ իսմիհզաքեաարի պիր թարդտա ։) Մօնսիէօ, պէն հեր քէսի սիմաաընաան անլարըմ, վէ դումար օեունու տա պէնիմ իչին պիր նէվ մուհասիպէ, նէվիմա տուէլլօ օլաուդունաան, տուէլլօ իմմէզատէն էվվէլ, խասիմիէրիմի թէսադիդ իմմէքլիք միմաաըմ տըր ։

Ֆէրնանըն լէհճէսի սօլաու, վէ Րօգամպօլ քէլամա տէվամլէ ։

— Անճադ վադը օլան թէսադիդ ամքմաան խօշնուտ գալմաադմ, վէ պու սէպէպլէ օեունա տէվամ իմմէք իսմէմէիմ, տէյի պէեան իչլէտի ։

Պու աըրատա Ֆէրնան՝ հիսաէթի ու դաշադը ասն տէրճէեէ վարմըչ օլաուդու հալատ, վիդօնթուն գօլունաան թուրթաադ,

— Դարթընըզը մօնսիէօ, նարըն տաամ եէտիտէ Պուլօնեը օրմանընտա պուլուչմալըեըզ, տէտի ։

Րօգամպօլ սօլուդ դան իլէ,

— Մօնսիէօ, չօնու սիզէ իսմաա իտէրիմ քի, դարթը իսթէնիլէն քիմսեեէ էվվէճճ սիզ քէնտի դարթընըզը վէրմէլիսինիզ, տէյի իֆատէ իմտի ։

— Հադգընըզ վար տըր, տիեէրէը, Ֆէրնան դարթընը մէրդումա տօղրու ֆըրլամտը, վէ Րօգամպօլ կէօզլիւկլիւնիւ գօեարադ, աթիտէքի լամի օդուտու ։

Մ. ՖԷՐՆԱՆ ՐՕՇԷ

Պարօնէ սըր Վիլիամըն չակիրտինին աղջընաա խթիհգաքեարի պիր թէպեասիւմ զուհուրա կէլերեք,

— Ազիզիմ մընսիէօ, պէն Շուէտիեիմ, վէ իսմիմէ վիզօնթ սը Գամպօհլ սըր· մէմլէքէթիմէ կէրչի սըլտաթէկեան սաի չէհիրլիլէր իլէ տուէլլօ իթմէգլէր իսէ սէ, պիզ Ֆրանսաաա պուլունմուդումուզսան... տէսի,

— Էվէրիր մընսիէօ, եարըն սաաթ եէտիսէ պուլուշալըմ, տէյի Ֆէրնան Րօչէ ճէվապ վէրսի,

— Աֆվ իտէրսինիզ մընսիէօ, Նիւէթիմ սաադահըն սաաթ պէշինաէ պուրաաան չըդ տըզ տան սօնրա բօսթա արաբամա օթուրուպ, իթալիաեա եօլճու օլմադ սըր, Եկէր հէր հալաէ տուէլլօ իթմէք արզուսինաէ իսէնիզ, պիր ան էվվէլ պուրաաան հարէքէթ իտէյիմ, Իպթիդա իտէն դըլըճլարը վէ տուէլլօ մահէլլինի պուլապիլիրսիզ,

— Բէք էյի,

— Եկէր պուրաաա գէվճէնիզ վար իսէ, պիր գաչ սաաթ իչին պուրաաան չըդմադ սա օլսուդունուզու քէնտինէ խաաթըր վէրմէյիսինիզ,

— Նի՞չին,

— Զիւնքի սիզի թէլեֆ իտէճէք օլսուդումսան, ավտէթի իթմէյէճէքսինիզ,

Ֆէրնան պու սէօզլէրէ էհէմմիյեթէ վէրմէեէրէք ումուդլարընը չէքիպ,

— Կէլինիզ մընսիէօ, տէսի,

Րօգամպօլսա, մէրդումի իլէ պէրաաէր քիւչիւք սալօնսան հիյնի հարէքէթինաէ,

— Մօնսիէօ, չիմոի սաադահըն սաաթ իքիսի սիր· պէնիմ մէնսուպ օլսուդում, եախսա սիզին մէնսուպ օլսուդունուզ սէրզըլէյէ կիթմէքսէն իսէ, զանն իտէրիմ քի, չահիտլերիմիզի պուրաաա թէսարիք իթմէքլիկիմիզ խաեըրլը օլաճագ սըր, տէյի պէեան էյլէսի,

— Բէք էյի, սիզին իսթէճիկինիզ կիպի օլսուն,

Հալպու քի Ֆէրնան, իլք տէֆա օլարագ մարքի վան-

Հօքուն խանէսինէ կէլմիշ օլսուդունսան, օլ սադըդսա միհրթաճ օլսուդու խըսամէթի թէբլիղ իթմէկ իւզրէ արասըզը էն ազիզ ահըպպասընսան հիչ պէրիսինի պուլամադսաը իւզէրինէ չաշըրմըշ իքէն, պինպաշը Գարաէնի գարշըլսաը, վէ մէրդումսուն սէրպէսթճէ թավըրընսան վէ սաբէրի հալինսէն իղֆալ օլունարադ, հանըննա եադ լաշըդ,

— Մօնսիէօ, սիզ վադթիյէ սաքէր օլմուշսունուզ սուր, տէյիլ մի, սէսի,

— Էվվէթթ մօնսիէօ, միւսաէթի էօմրիւմիւ սաքէրլիքսէ կէչէրմիշիմ սիր,

— Օ հալդէ պէնա ճիւզի պիր խըզմէթի իչսա էթմէզսինիզ,

— Սէօյլէմէյին մօնսիէօ, նէ՞ իսթէէօրսունուզ,

— Մօնսիէօ, պիր շահս թարաֆընսան պ սենաղը պիր սուբէթաէ թահդիր կէօրսիւմ, Խաամիմ հարընն սապահ էրքէն հարէքէթի իսէճէք օլսուդունսան, չու սադըդսա տուէլլօ լա՛ֆըրսէ, պանա թարղիւէ վէրմէէ բուի բիզա կէօսթէրիէօր,

— Պէսպէլլի սիղէ չահիս օլմադըղընդմը արզու իսթիօրսունուզ,

— Վադսա թարաֆընդսան թանըլմադըա միւֆթէխիր տէյիլ իսէմ, օ արզուսա պուլունուէօրում,

— Մօնսիէօ, պէն պա՛ս խանէ սահիպինին սօսթուէում, վէ իչպու խանէսէ թէսաւիֆ իթմէկիմ զէվթա բիաէթիմ պէրքէմալ սըր · իմմի էմրինիզէ մունթազըրըմ,

Ֆէրնան՝ քէնսինին չահիսինի պուլսուդու աբրսաա, Մ· վիկօնթ սը Գամպօղլսա օեուն սալսընսա քէնսի չահֆսինի արամադլէ մէչղուլ պուլունմադսա իսի,

Պէեանսէն միւսթաղնի օլսուդու իւզրէ, վիկօնթ, պու վադրսաա սըր Ալթիւր Գօլէնսէն պաչդա բիմնէէի սուչիւնմիւչ օլմ՛էրզդ, պինապէրին լանսդքնէ մնսաաընսա եադ լաչսը, լաբին Ինկիլիզ օրսաա պուլունմաըղընսան, Բօգամպօլ քէնսինինի պալօ սալսընսա, պիր բէնչիրէ քէօչէսինսէ,

դբսաա պօյլու պիր իհթիեաբ իլե կէօրիւշիւրքէն պուլաու։

Մարը վէ կիւզէլ պիր բէյուդա դօյմուշ օլան մավի կէօզլիւքլիւ պու իհթիեաբ, հէման քեաֆֆէյի պալօլարաա վէ էյլէնճէլէրաէ պուլունուր, վէ պիր քէօշէաէ օթուրաուղու հալաէ, սապահա դաաար իճրա իսիլէն բագսը սէյր իաէր, վէ բէնաիսինէ բէֆադաաի իաէն քիմսէլէրին պիր իշարէթի իւզէրինէ, չօճուդ կիսլի իհթաաի՛լա էյլէնճէ մահէլլինի թէրք իյլէր իաի։

Պու լունաուղու ճէմիյէթաէ մէրդումի իհթիեաբ մէճնուն չէօհրէթինի գաղանմըշ իաի իաէ աէ, ֆագաի ճինսէթի օլ դաաար լաթիֆ վէ զարարսըզ իաի բի, հէր հէրաէ մէճնունէն գաղու օլ ընուր իաի։ Մէրդումին ահվանէլիկի, աշդ ու աէվաա քէաէրինաէն նէշէթ իհթիկի մէրվի օլուպ, քէնաիսինէ թէաաիւֆ օլունան Բարիս սալօնլարընաա հազդընաա չու բիվաճէթի աէվէրան իյլէմէքաէ իաի։

Պու իհթիեաբ, ֆամիլեա բէաէրի վէ մահիմմ պիր աէվէթի մէմուրիէթինաէ օլաուղու հալաէ, պիր գաչ սէնէ մուգաաաի կէնճ պիր գըզ կէօրուպ, անըն չայհանը հայրէթ կիւզէլսիկինաէն օլաէրէճէ միհթէէսիր օլմուշ քի, մէզպուրէճէ ֆէվգէլաաէ կէօնիւլ վէրմիշ, լաքին կէնճ գըզ՝ նամուսլու վէ ֆագիւէ օլմասըյլա, աղվագըթ սօնրա ամէլէաէն պիր աէկիդանը իլե էվլէնաիկինաէն, իհթիեաբ աշըդ չիաաէթի սէվաաաը սաիգասըյլա ապլընը գայգ իաիսլ, հաթթա սէվմիկի գըզըն՝ կէօճա քէնաինէ օլան մուհաապէթինաէն նաչի կաշանմահարագ, վէֆաի իհթիյաջ օլաուղու իհթիդաաընա դահիպ օլմասըյլա, ադիմ պիր քէաէրէ աիւչար օլմուշ, վէ արա սըրա ահ ու վահլար իհթիճքաէ պուլունմուշ իսէ աէ, քիմսէնէ չինքաաէթի իհթիկի իշիաիլմէմիշ իաի։

Լաճիվէրա բէնկլի էյգիաէ կիճինմիշ օլան պու աաէմ, պիլճիւմլէ օգուանանլարըմըզճա թանըլմըշ օլան Մ. ալ Պօրքէօ օլուպ, պիր սէնէ դաաար էվլէլ վէվճէսի իլե էօհէ գըզը մէրդումու, քէնաի վաթանը օլան Սէն Բլմի նապլընընաա քեաինէ պիր թիմարհանէաէ պուլմուշլար իաի։

Հիբեաներէմիզին պիրինճի գըսմընա միւթէալլիզ օլարագ, կէչմիչ վագըտարտա տաիր պիր դաչ սաթըր եազմամըզդա միւսաատէ օլունմասընը րէճա իտէրիզ։

Խաթըրլարտա օլսուդու իւզրէ Մ. ըր Պօրրէօ, Պուժիվալտաքի ատյֆիներէտ պուլունմագտա իքէն, Լէօն Բօլան իւսթէ կէլէրէք, Նիչանլըսը Սըրրիզի օ խապիսին թաղերիդաթընտան գուրթարմահա մուվաֆֆագ օլմուչ իտի։

Սօն տէրէճէ տիւչարը զաաֆ օլմուչ օլան Սըրրիզին իշարաթը վագըտսը իւզէրինէ, Մ. ըր Քէրկազ, սըր Վիլիամսընն բէնչէսինէ տիւշմիւչ պուլունան ֆանընըն եարտըմընա շիֆապան օլսուդու սըրատա, Լէօն Բօլան իլէ Մ. ըր Պօրրէօ միեանընտա նէ՞ ճէրէհան իֆտի։ Սըրրիզ՝ քէնտիսինէ իչիրիլմիչ օլան իլտիճըն թէէսսիրինտէն եէրէ տիւշմէսիյէ, Լէօն մէզպուրէեի էօլմիչ զանն իտէրէք, օլ տէրէճէ տիւչարը տէհշէթ օլսու քի, Մ. ըր Պօրրէօնու ունութտու, վէ օ խապիս տէ վագըֆ պուլուպ ֆիրարէ մուվաֆֆագ օլապիլիր։

Օ տագըդատան սօնրա մէրդումու կէօրէն օլմատը. իհթիմալըի այնի կիճէտէ զայպուպէթ իֆտիչ օլան սըր Վիլիամ իլէ պուլուչմուչ իտի։

Ցիվէր թարաֆտան մատամ ըր Պօրրէօ իլէ Լրմէնին հիտտէթ ու զազապը ֆէվգէլատէ տէրէճէտէ օլուպ, խապիսի մէրդումու զաեէթէ թահգիր իֆտիքլէրինտէն, անընն նէ օլսուդունու անլամագ իւզրէ հիչ պիր թէչէպպիւտէ պուլունմատըլըգ։ Լաբին արատան իչ ատնէ կէչտիկինտէ, չիմոի մատամ Ֆէրնան Բօչէ օլմուչ օլան Լրմին՝ վիլտանէֆտէն պիր մէքթուպ ալմագլա իզհարը հայրէթ իլէտի։

Մէքթուպը մէզքիւր, Բրօվանս էնալէթի տախիլինտէ ՍԷն-Րըմի պէլտէսինտէ պուլունան Թիր-ըխանէ տիրէքթօրու Թարաֆընտան հազըրմըչ օլուպ, Մ ըր Պօրրէօնուն մէզքիւր Թիմարխանէտէ պուլունտուգու, վէ ճինայէթինին տաքին վէ միւթէահհիլօլսուպ, ատա Թէհլիքէլի օլմատըդը պիլտիրիլմիչ իտի։ Մատամ ըր Պօրրէօ վէ գըզը մէրդումուն չու հաինի խապէր ալտըգլարընտա, քէնտիսինէ ակիվ իտիպ, քէնտիսինի ալըպ կէթիրմէք իւզրէ, արատա իլէ օլ ճանիպէ կիթտիլէր։

Լաքին Մ. ալ Պօբրէօ քեամիլէն մէճնուն օլուպ, իւչ սէնէատէն պէրու նէ վազը օլաուղունու վէ քէնաիսինին նէ եաբմըշ իաուկինի պէնան իաէպիլմէք հալաէ ուէյիլ իաի, Իլթէ պու սըրաաա վալիաէ իլէ գըզը, մէրդումուն ախչար օլաուղու միճաղաթաա ձէննապը Ալահըն բարմաղընը կէօրմէքլէ, քէնաիսինէ աֆվ իլէ Բարիսէ կէօթիւրաիւլէր։ Ո տագըզաաան Լթիսպարէն Մ. ալ Պօբրէօ եինէ ֆամիլիա էօմրիւնէ տաիսիլ օլարագ, զանն իաէրսինքի ախլէագընաա պիր թէպէաիւլ զուհուրա կէլսի. չէօլէքի գըզգ սէնէ միւաաէթ զարֆընաա զէվճէսինի թագիդ Լթմիշ՝ հիաաէթմիզաճ, վէ հասիս պիր աաէմ օլմուշ իքէն, պիրաէն պիրէ քէսպի Լթիաալ վէ միւլաիմէթլէ, ախմասընաա արա սըրա մահզունանէ թէպէաիւմ էաէրի կէօրիւլմէնէ պաշլաագը։ Հասլը պու Լհթիւար՝ էվվէլճէ թանըմըշ օլաուղումուզ Պօբրէօ օլմաեբպ, հալընըզ Սըրիզ իամիի իչիթաիկինաէ, եախօա թէլէֆֆիւզ իլէաիկինաէ, կէչմիշ վազըալարը իամթըրլաեօր կիպի կէօրիւնիւր իաի։

Էրմին, մէրդումու սէվմէնէ պաշլաեբպ, Ֆէրնան վէ մէզպուրէ հէր կիթաիքլէրի մահէլէ անը տա կէօթիւրիւլէր իաի։

Պագը քէրրէ մուհիմմ պիր իչինաէն տօլաեը Ֆէրնան զէվճէսինէ րէֆագաթ իաէմէտիկի հալաէ, քէմալը էՃիչէէթլէ անը Մ. ալ Պօբրէօեա թէալիմ իաէր իաի. չիւնքի Պօբրէօ՝ հալընըզ Սըրիզաէն պահօ օլունաուղու սրրալարտաա մէճնուն կէօրիւնիւպ, գուսուր վազըթլարտաա ագը թէմամիլէ պաշընաա պուլունմագտաա իաի։ Պագէն տէ թիմարխանէաէքի մէմուրլար կիպի էպիսկ կիհինմէէի քէնաիսի իչին պիր աաէթ Լթթիիաագ Լթմիշ օլմալըլա, պունա տա պիր նէվ ճինէէթ էաէրի մագամընաա պագըզմագ թաալիի իաի։

Հէր նէ իսկ, Մ. ալ Պօբրէօ իլէ Ինկիլիզ սըր Արթիւր Ֆօլէնա եախօա պարօնէ սըր Վիլիամ պէյնինաէ ճէրէեան իաէն միւքաալէմէ չունաան իպարէթ իաի։

Պարօնէ.- Դայիմ բէաէր, չու դըեաֆէթիմէ պէնի թանըեամաճաղընըզը իդրար իաին։

Պօբրէօ. - Էվվէթ, ֆագաթ սիպաէ սէվկիւլիւ տամատըմ, ֆամիլեամ իչինէ տախիլ օլալըտան պէրու եօլունատա հարէքէթ վէ մուամէլեաէ պուլունտուղումու թատաիդ իյլէեին։

— Սահիհէն էֆէնտի բէյեր, սիզ տիվանէլերին նիւմունէսի օլմատա լանըզ սընըզ, վէ բօյունուզու միւքէմմէլէն իճրա իտիեօրսունուզ։

— Տօղրուտու քէնտիլերինի նաՏընը ալատաթըդ։

— Ագիզիմ մննսիէօ տը Պօբրէօ, սիզին, Սըրիդաէն ֆէրաղաթ իմմէմիչ օլտուղունուզ անլայընըեօր։

— Էվվէթ, սէվկիւլիւ տամատըմ, օ գըզտան ֆարիդ կէլմէտիմ։

— Հադդընըզ վար տը էֆէնտի բէյեր, իչէ եարատմա-եան քիմսէլէր իտտիհամըընտան ֆարիդ կէտիրլէր, վէ ֆէնա օեունճուլար՝ իլը բարթիաէ օեունատան չէքիլիրլեր։

Պօբրէօ. - (մանի կէօղլիւկիւնիւն արդատընտան կէօղլերի բարլաեարադ.) Ա՜հ, սիզ բէք կիւզել պիր ֆըրսաթ դաչըրտըդ։ Էյլէր օն տադըդա տահա վադթիմ օլսա իտի, պէն օ գըզը աչըրաճադ տըմ։

— Սադը իտին պադաճդղըմ, սանա դալան՝ է՛ն ալէտընա նաիլ օլուր աէրլեր։ Էլհէթթէ ինթիդամընըզը ալաճաղըզ։

— Մէմնուն իտե՞ընիեինիզ։

— Ուամարըմ քի սիզ միւթի դալաճադ սընըզ, վէ էյլէր սիզտէն հէր իսթէտիկիմի նաբադտանընըզ, պիր կիւն սիզի Սըրիդ իլէ պիր իտտէ տէրտունինատ կէօրիւչտիւրէպիլէճէեիմ, վէ ղէվճի տա, օ իտտունէն դադուլարընը տմատա միւպթէտիր օլտանեատադ տըր։

Պօբրէօ - (մանէդրիթթի ադիմ իյլէ.) Ա՜հ՞ մի։

— Ագիզիմ, պիր իչէ թէչէպպիւս իտտունէ՝ օ իչինի վէտաթինի թէտարիք իմմիչ օլուր։ Իմմիտիատ իմտիկիմ թէտարիր տաեէինատ ֆամիլիտանընըզա տաիիլ օլտուղունուզ։ սիզի մէմնունունէն դադուլ իմտիլէր։ Սիզ չօճուդ կիւզել մուամէլէ իտիեօրլար, վէ տիվանէ օլտուղունուզու զաննիյլէ, հարատքեաթընընըզ հադդընտա դէրսէ դատար չիւպհէ կէօսթէրմէ։

եօղլար։ Իշեն պու հալուն իսիիֆատ իմմէք լապըմ ալը։ Իմոի թաամիմ իմմիշ օլսուդում քիւչիւք պիր մուամէլէ իշին պու ադչամսոան սիզի քէնաիմէ վէքիլ թայինն իաէրիմ։

— Օ մուամէլէ նէ՞ սիր։

— Տամսոընըզը դիեատ սէվի՞ըմիսինիզ։

— Ֆէրնանը՞մը... ա՜հ օ ճանվէրի, էկէր էլիմէն կէլսէ պօղալըմ։

— Ընըն սիւչալը ֆէլաքէթի օչմասընսոան մէճպուն դա-լը՞ըմըսընըզ։

— Հայ հայ։

— Իմոի, չու տէլիդանըլմա պադըն։

Պունու սիեէրէք սըր Վիլիամ, էրմինին կանընսա օ-թուրմուշ օլան կէնճ դօնթ սը Շաֆօ-Մայիեի Մ. սը Պօք-բէօեա կէօսթէրսի, վէ սախթէ մէճնուն տա,

— Էվվէթ, բէք կիւզել պիր տէլիդանը սըր, տէյի պէ-եան իլէտի։

— Պիր ազսան սիզին իլէ կէօրիւշմէնէ կէլէճէք սիր։ իսմի գօնթ սը Շաֆօ Մայի օլուպ, սիզի բէք էյի թանըսը-ղընը պէեան իլէտէճէք սիր։ Սիզ մէճնուն օլսուդունու գսան, պու խուսուա քէնաիսինէ ֆէվգէլատէ պիր մատամ կիսի կէօ-րիւնմէսէճէք սիր։ Իմոի քէնաիսինի, թանըեօր հալատ պու-լունմադըա, բէսմէն գըզընըզա թագսիմ իլէտսինիզ։ Եարըն սիզէ տահա միւքէմմէլ թալիմաթ վէրէճէեիմ։

Պու արա սախթէ սըր Արթիւր՝ Բօղամպօլուն քէնաիսինէ տօղրու կէլսիկինի կէօրսիւկիւնտէն, Մ. սը Պօրբէօսան այրըլսը, վէ Բօղամպօլ, ամիրինին կանընսա կէլէրէք,

— Իշ օլսուս. ատամընըզ պէնիմիէ պուրատան տիշարը չըգըեօր, տէսի։

Պարօնէ տէ, — Բէք էյի, բէք էյի, տէյի ճէվապ վէրսի, վէ քէնաիսի տէ, Մ. վիկօնթ սը Գամպօոլ իլէ պիրլիքատէ սալօնու թէրք իմոի։

Ընճաղ եօղտա սըր Վիլիամ՝ դօնթ սը Շաֆօ-Մայիեէ թէսատիֆլէ,

— Լաճիվէբա բէնկլի սէթրի կիւինմիշ օլան չու գըսսա պօյու աաէմի կէօրէւեօ՞րմուսունուզ, տէյի սիւալ իթաի։

— Էվվէթ, տէյի գօնթ ճէվապ վէրաի։

— Իչթէ օ, պիրլիքաէ վալս օյնաարզընըզ կէնճ գաարընըն քէաէբի ահը։

— Պէնի քէնաիսինէ թագաիմ իսինիզ։

— Խայր, քէնաի քէնաինիզի բէք ալէա թագաիմ իսէպելիբսինիզ։ Ո հէրիֆ գաթէն ահվանէ ահը, վէ ահվանէլիք էսէրլէբինաէն պիրի աէ, հէր քէսի թանըարզընը զանն իթմէքաէն իպարէթի պուլունմագաա ուրը։ Հայաէ քէնաի եանընա կիտիպ, իսմիլէ չաղըրըն։ Իսմի Մ. ալ Պօբրէօ օլուպ, մուգաասաէմ խարիճինէ նէզարէթինաէ գալէմ միւաէրիճէթինի իյֆա իթմիչ ահը։ Իչ աէօրթ աէնէ էվվէլ քէնաիսինի բէք էյի թանըմըշ օլաուզունուզաա սէօյլէնէն։ Պունաան սօլաեը ֆէվգէլաաէ մէճճուն օլարապ, սիզի քէնաինին էն ազիզ սօսթու աաա իսէճէք, վէ դըզընըն խանէսինէ գապուլ իյէճէք ահը։

— Բէք էյի, չիմաի քէնաիսինէ կիտէրիմ։

Պու արա Ֆէրնան՝ զէվճէսինին եանընա կիտէրէք,

— Ազիզըմ, պէն պայսան կիտիճէօրում, սիզ, Մ. ալ Պօբրէօնուն նէզարէթի թահթընաա էյյէնմէնիզ սէվամիսին, սէաի։

Էրմին. — (թէաճճիւպանէ.) Աճա՛յիպ, կիտիճէօ՞րմուսունուզ։

— Ումարըմ քի, նիհաէէթ պիր սաաթսան ավաէթ իսէրիմ։

— Ումա՞րմըսընըզ... սիւպհան Ալլա՛հ, ահզէ նէ՞ վագը օլտու։

Ֆէրնան, թէպէաիւմէ,

— Միւսթէրիհ օլուն... պիր էմրի խայր իչին կիթմէքլիկիմ լազըմ ուրը... պիլիրսինիզքի պէն հէր վագըթ քէնաիմէ պայա սէյիրիմ, սէաի։

Ֆէրնան Բօչէ՝ կէնճ զէվճէսինի սիւչարը հնաիչէ գըլմա-

Եարագ պալօեու թէրք իմմէք իչին իչպու եալանը սէօյլէմէմ իւզէրինէ, տիկէր իլդահաթ իթաաընա իհթիեաճ գալմաեաբագ, Մ. տը Պօբրէօնուն եանընա կիտիպ,

— Ինֆէնտի բէյէր, իրմինէ սիզ նէզարէթի իտին, աէյի պէեան իլլէտի, վէ իհթիեար սա, պայընը սալլահարագ,

— Բէք էյի, աէտի,

Վիզօնթ տը Գամպօճ իլէ չահիտի՝ նէրտիվէնին հէնուզ պիրինճի դաաէմէմինաէ պուլունմադուդար իչէն, Ֆէրնան, պինպաչը Գարաէն իլէ պիրլիքտէ պուլունարլա պուլուչտու։

Ֆէրնան Բօչէնին պալօտան մուֆարագաթը աղըպինաէ կէնճ գօնթ տը Շաթօ-Մայի՝ ոապրդ խարիճինէ նէզարէթի գալէմ միւտիրինին եանընա կիտէրէք, սիմաոընուա թէպէսիմ էսերի միւշահէտէ օլունուդու հալաէ,

— Սէյար, մօնսիէօ տը Պօբրէօ, աէտի,

Մ. տը Պօբրէօ պիր միւտաէթճիք մէրդումա պագարը, վէ միւթեաճճիւպ կէօրինուհիքաէն սօնրա էլինի այընընա վուրարագ,

— Ա՜ֆվ իտէրսինիզ, աղիզ տօսթում, գուվվէի հաֆըզամ բէք պօզուլմուշ օլտուղունտան, պիլտիկիմ իսիմլերի տահմա ունուտտուեօրում, աէյի պէեան իլլէտի,

կէնճ գօնթ՝ թէքլիֆսիզճէ իհթիեարըն էլինէ սըդարագ՝

— Նվվէթ, վագթիյլէ տօսմլարընըզտան իմի՛, Իքի լուչ սէնէ էվվէլ կէնճ ահըպպանըզտան օլտուղումու խաթըրլամաեօ՞րմուսունուզ, աէտի,

— Նվվէթ. էվվէթ... լաքին իսմինիզ նէ՞ միր,

— Իսմիմ գօնթ տը Շաթօ-Մայի միր,

Պօբրէօ՝ սըր Վիլիամընըն չակիրտի օլալըտան պէրու միւքէմմէլ պիր գօմէտիա օեունճուսու հալի քՒոպ իթտիկի ճիհէթլէ,

— Նվվէթ, էվվէթ, չիմտի սիզի թանըտըմ ադիզիմ, աէյի մուգատպէլէ իթտի, վէ գօնթուն իքի էլլէրինի սըդտը,

Օլ վագըթ Մ. տը Շաթօ-Մայի, պէյրի եիւզ տէֆա պիւեիւք ճէմիյէթի մահէլլէրինաէ պիրիպիրինէ թէսատիւֆ իթ-

միշ օտուգլարընը պէեան իթահիկինաէն, մէրգում իհթիեար պու սէօզլէրտէն ֆէվգէլատե մէճնուն կէօրիւնտիւ։

Սըր Վիլիամընն ճին կիպի ագլ ու ֆիքրինին սէմէրէսի օլան օեուն, պու սուրէթլէ ճէրէեան իտիպ, պատէհու Մ. տը Պօբրէօ՝ սէօզիւ պիրտէն պիրէ թէպահիլ իտէրէք,

— Լաքին պիր ազ էվվէլ սիզ գըզընը բագա իթահիրտինիզ, տէյի՞լ մի, տէտի։

— Գըզընը՞զ մը։

— Շիւպհէսիզ, քէնտիսի իլէ բագա իտիպ, արասըրա կէօրիւշտիւկիւնիւզ գառըն՝ պէնիմ գըզըմ իտի։

— Սահի՞ն մի. օ կիւզէլ վէ տիլպէր գառըն գըզընը՞զ մը իտի։

— Էվվէթ, մատամ Ֆէրնան Բօշէ տիր։

— Օ հալտե լութֆէն պէնի քէնտիսինէ թաղտիմ իտին։

— Կէլինիզ, մէճնունէն թաղտիմ իտէրիմ։

Միւթէաղըպէն մավի կէօզիւքիւ իհթիեար, գօնթուն էլինտէն թուրթուպ մէրգումա ըէհպէրլիք իտէրքէն, օլ էսնատէ իհթիեար տիւպ տը Շաթօ-Մայի իլէ պիտատֆաթ կէօզ գըրըմալարը իճրասընատան սօնրա պալօ մահէլինի թէրք իթմէքտէ պուլունան մատամ Մալասիեի գարշըլատըլար։

Ֆիւդ, շիւպհէսիզ սապըրսըզլըդա օ տադըգաեա պէքլէտիկի, վէ սալօնուն օլ պիր ուճունտա պուլունտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրէ տուլ գառընը գօլթուղունա ալմագ իւզրէ ղալէպելիկի եարըպ կէչմէք իսթէտի իսե տէ, մէզպուրէ գառըն իլէ կէնճ գօնթ ղաթէն գարշը պէ գարշը պուլունմալարըյա, իհթիեար տիւպ մէրամընա նաիլ օլամատը։

Մատամ Մալասի, եադընտա միրատտան մահրում պրագըլաճագ օլտուղու տէլիդանլընա, նէզաքէթի իճապընճա կիւլիւմսէտիկի կիպի, գօնթ տախի մէզպուրէեի սէլամլատը վէ թէպէսսիւմ իթտի, ֆագաթ պու թէպէսսիւմ վէ սէլամընտա իսթիհզաքեարի պիր հալ կէօսթէրտի։

Մատամ Մալասի, այնի վադըթտա մէրգումընն գուլաղընա տօղրու էհլէրէք,

— Ղալիպա ազիզիմ գօնթ, չու գբսսա պօյլու իհթիեար իւէ արգասաչլըգ իթմէտէն հազղ իտիեօրսունուզ, տէտի։

— Պէլքի մասամ։

— Ագլը վա՞ր մը տըր։

— Հէման սիզին ագլընըզ գասար վար տըր։

— Սահի՞ն մի։

— Նամուսում հադգը իչին սէօյլէրիմ քի, հայրան օլաճագ մէրթէպէտէ նագլիեէթամէ պուլունուեօր։

— Ոահի՞ն մի։

Գօնթ — (իսթիհզաքեարի պիր սուրէթամէ։) Ցահա պիր ազ էվվէլ ֆէվքէլատէ էյլէնճէլի պիր հիքեաեէ նագլ իտիեօրսու։

— Օ հիքեաեէնի սիզ տէ պանա նագլ իտէ՞ըմիսինիզ։

— Ցագամի օ հիքեաեէ պիր ազ ուզուն տուր։

— Նէ՞ եօլսա չէյ տիր։

— Թէքրար էվվէնէմէք տիվանէլիկինատէ պուլունան սէքսէնիք պիր իհթիեարըն հիքեաեէսի տիր։ Ալաճաղը գասրն իսէ, պիր ֆասիա օլուպ, պու սուրէթլէ իհթիեարըն ֆամիլեասը միրաստան մահրում պրագըլաճագ տըր։

Պաաէհու գօնթ, բիաեէթսիզճէ սէլամ վէրիպ, մէղպուրէնին եանընտան մուֆարագամի իթտի։

Պիր միւտտէթ գասար մասամ Մալասի լէհճէսի սօլմուշ, վէ օ մէրթէպէյի բիւսթախլըգտան նաշի ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլմուշ օլարագ գալըպ, լաքին իհթիեար տիւգ հէր վագըթտան զիեասէ ասարը աչգ ու մուհասպէթ կէօսթէրէրէք վասըլ օլտուգունատա, կէնճ գասրնըն տօտագլարընատա կիւլիւմսէմէ հուսուլէ կէլէրէք,

— Հայտէ ազիզիմ գօնթ, կիտէլիմ, տէյի պէեան իյիէտի։

11

Ցիւդ, կէնճ գաղընը գօլթուղունա ալարադ, արապասը-նա կէօթիւրահւ, վէ մէզպուրէ՝ գաեէթ ճալիպ պիր սէտա իլէ,

— Սիղահ օթուրմա՞զմըսընըզ, տէմի։

Իհթիեար աչըդ՝ անինաե վէ կէնճ բիմահլէր կիպի չեվիքիլիլէ արապահա կիրիպ, մէզպուրէնին հանընտա օ-թուրաու, վէ արապաճըհա, Բէբինիէը սօգաղընտա 40 նու-մէրօյու խանէհէ կիթմէք իոթէատիկինի իհթար իթմէսի իւ-զէրինէ արապա հօյա չըդաը։

Իհթիեար տիւդիւն եվկենի թարաֆընտան կէօրտիւ-կիւ բիհաահէթսիզճէ մուամէլէտէն պէրու մատամ Մահա-սի՝ մէրդում իհթիեար իլէ հալընըզ գալմադըդա ֆըրսաթ գօլահադտա օլմասըյըա, արապանըն հօյա չըդմասընտան սօնրա,

— Ադիղիմ տիւդ, սիղին իլէ հալընըզ գալմահը արդու իտիհօրատում. չիմտի պու հալընըզդըմըզտան իսթիֆատէ իլէ, էօյլէ պիր չէյ պիլտիրէճէհիմ չի, պէլքի թէհաճճիւպիւ-նիւղիւ մուճիպ օլահադ սըր, տէմի։

— Օհօ՛, պէնի մէրադտա պրադըհօրատունուզ։

— Սիղէ վէրէճէկիմ իտապէր՝ պուրատան հարէքէթիմէ տահիր տիր։

Մատամ Մահասի պու պիր դաչ ա՛ղղիւ բէք թահպիի վէ տաքին պիր սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ իթտի իսէ տէ, պու ճիւմ-լէ իլէ Մ. տը Եահօ-Մայի իւզէրինատէ էօյլէ պիր չէտիտա թէէտսիր հասըլ իթտի քի, մէրդում օն սանիհէ դատար նէ-ֆէսինի կիւճ իլէ ալադըը կիպի, քէտէր ու էլէմինատէն նաչի հիչ պիր սէօզատ իրտա իտէմէտի, վէ հիչ պիր հարէքէթատ պուռունմատը։

Մատամ Մալասի քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Էվվէլ, աղիզիմ տիւգ, եարըն սապահ պէն կիտիեօրում։

Մ. տը Շաթօ-Մայի. — (ագլը պաշընատա պուլունմաեան ատէմիէրին թարզը ինֆատէսիյէ.) Սիզ... կիտիեօ՞րմուսունուզ... ֆագաթ նի՞չին... նէ՞րէյէ կիտիեօրսունուզ։

— Եալընըզ պանա մալիւմ օլան սէպէպլէրէ մէպնի կիտիեօրում, վէ սէյհահաթըմըն մագսատինի ատ պէեան իտէմէմ։ (Իլավէթէն վէ թէպէսսիւմ իտէրէք ատ չէօյլէ սէօյլէտի.) Աղիզիմ կէօրիւեօրսունուզ քի, սիւալլէրինիզատ մուվաֆֆագ օլամաեօրսունուզ, չիւնքի դաթիէն ճէվապ վէրէմէմ։

— Մատամ, սիզ պէնիմ էօլիւմիւմիւ իսթէեօրսունուզ։

Իհթիեար աչըգ պու սէօզլէրի՝ սէսի տիթրէյէրէք, վէ օլ տէրէճէ միւահիշ պիր սուրէթատ իրատ իթտի քի, մատամ Մալասի պիլէ միւթէէսսիր օլարագ, վէ մէրգում թարսիֆըն-տան նէ՛ տէրէճէ սէվիլմէքատ օլտուղունու անլաեարագ,

— Պէ՞ն մի սիզին էօլիւմիւնիւզիւ իսթէրիմ, տօսթում, սիզ տիվանէ՞ մի օլտուռնուզ, տէտի։

— Պիլմէմ, ֆագաթ պէլքի... իսմի Ալլահ աչգընա օլսուն էօր, պու. եօլտա զալիմանէ լաթիֆէլէր պիր տահա իթմէյէին։

— Աղիզիմ տիւգ, պէն ասլա լաթիֆէ իթմէեօրում. անճագ աղիմէթիմին իսապէրինատէն տօլայը սիզի օլ մէրթէպէ միւթէհայիր կէօրիւեօրում քի, սէյհահաթըմըն սէպէպինէ կիզլէմէք դատար զալիմիւրատ պուլունամամ։

— Տիմէք կիտիեօրսունուզ։

— Էվվէլ, եարըն սապահ կիտիեօրում։

— Էյ նէ՞րէյէ կիտիեօրսունուզ։

— Իլէրուատ անլատընըզ։

— Նիհաեէթ, իհթիմալքի եալընըզ սէքիզ կիւնլիւք պիր եօլճուլուգ իտէճէքսինիզ։

— Խայր, պիր եախսօտ իրի սէնէ եօլճուլուգ իտէճէեիմ. կիտէճէեիմ մահէլլատ իթալիա տըր։

Մ. ար Շաթօ-Մաի ահՀՀելի պիր բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ հէման պահըլմադ իւզրէ պուլունտուղունու դանն իթմէքտէ իտի։

Մատամ Մալասի սէօզիւնէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Պէնի բարիւտէ պիր ազ ունուԹտուրմադ իչին կիտէճէեիմ։

— Միղի ունուԹտուրմա՞գ մը։.. լաքին քի՞մտէն։

— Իվվէլ էմիրտէ սիզտէն։

ԻհԹիեար աչըդ հայրէԹտէ դալըպ, ճէվապ վէրէճէք սէօզ պուլամատըղընտան, մատամ Մալասի իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօԹիւրտիւ։

— Պէնիմ կիսի պիր գատըն, իչլէտիկի պիր խէԹա սէպէպիյլէ նաՀմուտունու իսլալ իտէր, վէ խէԹատ՝ ումմէն մալիւմ օլուպ, Թամիրի նադատիլ պիր հալէ կէլիրսէ, պուունտուղու ճէմիկէՀի ԹէրՁիւէ ֆիյրատ իթմէքտէն պաշգա չարէսի գալմադ։ ԻչԹէ ազիզիմ տիւգ, պէնիմ նաբատըղըմ տա պունտան իսպարէԹ տիր։

ԻհԹիեար, չօճուգ կիսի դօրդադ պիր հալ քէսպ իտիպ, տիթրէեէրէք,

— Է՛օ՛ր, Է՛օ՛ր, Ալահ աչդընա օլսուն, ֆիյրինիզի իյդահ իտին, տէտի։

Մատամ Մալասի։ - (զուրուրիեէԹլէ։) Ա՛ճայիպ, անլամաեօ՞ղմուտունուղբի, պէնիմ իչին, տուլ վէ եալընըգ, վէ պիյա մուավէնէԹի գալտըղըմ, վէ քէտէր ու էլէմիմ արատընտա տիւնեատը վասի պիր սահրա մադամընտա ատա իյլէտիկիմ կիւն, պէտպախԹ վէ լանէԹլի պիր կիւն օլտու։ Օլ վագըԹ սիղ ԹէՀատիւֆ իթտիմ, վէ հիչ պիր կէօնտա մէնֆատաԹը մախսուսէնիզ հօդ տուր կիսի մուամէլէ իտէրէք հագդընտա նէճիպանէ տավրանտըղընըզ ճիհէԹլէ, տօսԹլուղունուղու գապուլ իթմէք կիսի ամիվ օլունմադ պիր գապահաԹ իչլէտիմ։

Մէզկուրէ՝ հէնէճանը ապիմէ տիւչար օլմուչճատընտա սէօզիւնիւ քէստի, վէ Մ. ար Շաթօ-Մաի մէրդումէնին էլլէրինէ

ոարըլարագ, քէմալը աչգւէ պուս իթաի, վէ մատամ Մալաոի իսէ, սէօղիւնէ տէվամէ,

— Լ.վվէթ, պէն զաիֆ պուլունաուսմ, գապահաթ իչլէտիմ. սիզ պանա էօյլէ վաղալը իթաինիզքի, պէն սատըտիլանէ անլէրէ ինանաբմ. Լաքին պիր սաաթլըգ խէթամըն նէթիճէլէրինի պու կիւն մահքէմէյէսիւֆ կէօրիւեօրուսմ տէտի։

Տիւգ ... (պօղուգ պիր սէսլէ.) Ֆագաթ ... մատամ... սիզէ իթմիչ օլսուղուսմ վաղալարը թուֆանճաղըմ։

— Վաղալարընըզը իճրա իթմէքլիկին վալթը կէչտի։

— Վադթը կէչտի՞ մի։

— Զիւնքի թէքմիլ Բարիս պու կիւն խէթամըն պիլիեօր... պու կիւն իչպու խուսուսու մարքիզին խանէսինատէ կէօրտիւմ, վէ թէրպիեէսիզ եէկէնինիզտէ պուրասընը պանա բէք ալէա հիսս իթաիրտի։

Տիւգ ... (իզհարը հիսուէթլէ.) Եէկէնի՞մ մի։

— Էվվէթ, եէկէնինիզ, զաեէթ թէրպիեէսիզճէ պանա... (մատամ Մալաոի պու արա սէօղիւնիւ բէսիպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ.) խայր, խայր, իսթիսմալ իթաիկի քէլիմէնի թէլէֆֆիւզէ ճէսարէթ իտէմէմ։

Հէր քիմ օլսա, ալտանճաղը թապիի պուլունան իչպու սախթէ, ֆագաթ միւքէմմէլլէն իճրա իտիլէն քէտէրտէն տիւգ ֆէվգէլատէ միւթէսսիր օլարագ,

— Մատամ, եէկէնիմ պիր ահմագ տըր քի, ամճասընըն զէվճէսի տիւչէս տը Շաթօ-Մաիեէ հիւրմէթի իթմէքլիկի քէնտիսինէ էօյրէթէճէէիմ, տէտի։

Մատամ Մալաոի՝ պու սըրատա րէֆը սէտա իլէ պաեըլտը, վէ իհթիեար աչըգ տա, արատաոը Շանզ-Էլիզէ ճիվարընատա քեսկին քէնտի օթէլինէ կէօթիւրմէսինի արատաճըեա իսթար իթմէքլէ, արատա ազ վադըթատա օրաեա վարը օլտու։ Էսնաի հարէքէթտէ իհթիեար տիւգ, մէզպուրէի պայկընըլըղընատան այմագ իւզրէ միւտաալաթը լազըմէտէ գուսուր իթմէտի իսէ տէ, գահմէթի պօշա կիւթտի, վէ օթէլե մուվաոըլէթլէրինատէ, եալընըզ իւչ նէֆէր խըզմէթքեար հէ-

նուզ ուեանըզ օլուպ, տիկերլերի ույդուտա օլտուգլարը ճի-հէթլէ, ուեանըզ օլանլար, իհթիեար տիւգիւն, պէօյլէ կիճէ վագթը, պալօ դըեաֆէթինաե վէ պայկըն հալաե պուլունան պիր դաարն իլե օթելե կէլտիկինի քէմալը թէաճճիւպլե կէօրտիւլէր, վէ էֆէնտիլերինին չէհրէմինտէն վէ միւքէտաեր սէմինտէն, մէզպուրե դաարընը գաեէթլե սէվմէքաե օլտուդունու անլատըլար։

Իհթիեար տիւգ, - Զարուգ, չարուգ, մատամը տիւչէսին օտաաբնա նագլ իտին, պիր հէքիմ չաղըրըն. խայր, խայր, քէսկին պիր գօդու, սիրքե կէթիրլին, տէյի էմր վէրտի։

Ծիւգ, պու սէօզլերի սէօյլերքէն սէտի պօղուլմազ բատտէմինտէ իտի։

Մատամ Մալաի՝ միւտաէթի մէսիտե միւթէվէգիլե տիւչէս ոը Շաթօ-Մայինին իչղալ իթմիչ օլտուղու օտաեա կէօթիւրիւլտիւ։ Օրտատա տիւգ, քէնտինտէն պիւթիւն պիւթիւն չըգմըչ օլտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրլեե օչ մէրթէպե միւտաաաթտա պուլունտու, վէ մահզուն վէ միւքէտաեր պիր սէտա իլե իամինի իրատա իլլեատըր, նիհատեթ մէրգումէ կէօզլէրինի ալարագ, քէմալը թէաճճիւպլե էթրաֆընա կէօզ կէզտիրմէեե գարար վէրտի։ Մէզպուրէնին պայկընըզը կէչտիկինի կէօրմէտի իչղէրինե, իհթիեար տիւգ մէսէրթէթլե ըէֆը սէտա իտիպ,

— Ա՜հ, համո օլտուն եինե սիզե գաւուչտուտ, տէտի, վէ տուլ գաարն մէրգումա պագարագ, ըէֆը սէտա իթտի, վէ պատէհու,

— Սիւպհա՜ն Ալլահ, նէ՞ըէտե պուլունուեօրտուտ. սէօյլեեին, էֆէնտիմ, ըէճա իտէրիմ, իչդահ իտին, տէյի պէեան իլլէտի։

Ծիւգ - - Պէնիմ խանէմտե պուլունուեօրսունուզ,

— Խանէնիզտէ՞մի։

Մուտխտարէն մէզպուրե տիւչարը տէհդէթ օլարագ, եաթմըչ օլտուղու մահէլտեն պաչընը գալտըրըպ,

— Խանէսինաէ՞մի, անըն էվինաէ՞մի, տիմէք ղայպ օլտուա՞մ, տէտի։

— Մաամամ, սիզ պէնիմ խանէմտէ տէյիլ, քէնտի խանէնիզտէ պուլունուեօրսունուզ, չիւնքի իւչ հաֆթաեա դատար տիւշէս տը Շաթօ-Մայի օլաճագսընըզ։

Մաամամ Մալասի թէքրար ըէֆը սէտա իթտի խէ տէ, պու տէֆա եէնիտէն պաեըլմաեա լիւզում կէօրմէեիպ, չու դատար քի,

— Խայը, խայը, պու միւմքին տէյիլ տիր... սիզ նամուսումու իփալ իթտինիզ, տէյի իֆաատ իթտի, վէ տիւզ՝ պու սէօզլէրին մանէտասընը անլամաեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն, մաամամ Մալասի քէտէրլէ չու սէօզլէրի իլավէթէն սէօյլէտի։

— Մօնսիէօ, սիզ մէճնուն վէ զալիմսինիզ, չիւնքի զանն իտէրիմքի, կիճէ վագթը կիզլիճէ վէ խըզմէթքեարընըզ մուվաճաճէհէսինաէ պէնի պուրաեա կիրաիրտիքտէն սօնրա, կիւնտիւզ վագթը քէնտի զէվճէնիզ մագամընտա պէնի պուրատան եօլա գօյմագ ֆիքրինտէ տէյիլսինիզ։ Զիրա օ սըրատա եէկէնինիզին, պու կիւնքի կիւն պանա անլաթմագ իսթէմիկի խուսուսու այըդտան այըղա պէհանէ, եանի, «ամճամ քէնտի մէթրէսի իլէ էվլէնմէքլէ, միրասըմը սիրդաթ խաիեօր» տիմէկէ հագդը օլաճագ տըր։

Մաամամ Մալասի՝ պու սէօզլէրին հասըլ իտէճէկի թէէսսիրի վէ նէթիճէսինի քէշֆ իթտիկի ճիհէթլէ, թահդիր կէօրմիշ օլան պիւեիւք պիր գաապն մագամընտա քէմալը վագար իլէ աեաղա գալդը, վէ պիր իսկէմլէ իւզերինէ պրագըլմըշ օլան պալօ մանթօսունու կիեինէրէք, էլի իլէ տիւգե սէլամ վէրիրքէն,

— Ալլահա ըսմարլատըդ մօնսիէօ, սիզ պէնի մահվ իթտինիզ, ֆագաթ պէն սիզէ աֆիլ իտէրիմ, տէտի, վէ իրի ատըմ ալմըշ իքէն, ա՜հ իտէրէք,

— Զիւնքի սիզի սեվէր իտիմ, տէյի պէեան իյէտի, վէ մէրդումէնին տիշարը չըգտըդը էանատէ, տիւգ՝ եըլտըրըմ-

տան վուրուլմուշ կիպի պիր հալտե օլմասըլա, որդասընտան գօշարագ տուրտուրմահա իգիթտարը օլմատը։

Ուսթա գարը սիւրաթլե օֆելին ներտիվէնինտէն էնիպ, գաբուճունուն օտասը էօնիւնտէն կէօկէ կիպի կէչտի։ Էկէր մատամ Մալասի եէրինէ տիկէր պիր գատըն օլսա իտի, տիւգիւն եալընըզ վատը իլէ խօշնուտ գալըը իտի, լաքին մէզպուրե, իւլֆէթ իթտիկի քիմսէյէրին ախլէագընը պիլտիկի կիպի, թէչէպպիւսիւնէ տէ նըսֆ սուրէթտե տէվամ իթմէք իսթէմէզ իտի։ Ֆիւգ, իբի սէնէ էվվել բէնտիսի իլէ միւնասիպէթ վէ իւլֆէթէ պաշլաըըպ, պիր սէնէ ադամէմտե իզտիվաճ արզուսու իզհար իյէտի իսէ տէ, էվվել էմիրտէ պիր թագըմ գուրունթուլարա գարշը ուղրաշաըղընտան, մէզքիւր արզուսու զաիֆ օլուպ, տուլ գատըն՝ իրթիսալթ վէ իւլֆէթի պագլարընը արթըրարգճա վէ սըգլաշաըրտարգճա, օ արզուտա քէսպի մէյտանէթ վէ գուվվէթ իթմէկէ պաշլատը։

Մ. տը Շաթօ-Մայի գարարը գաթիի վէրմէքտէն հէնուզ մէն իտէն եալընըզ պիր խուսուս օլուպ, պու իսէ, բէնտիսի իլէ օ գատըն միեատընընտա սընըֆճա բէկ պիւեիւք ֆէրգ պուլունմատը քէյֆիեէթի օլտուդունտան, մատամ Մալասի գաթի պիր մուամէլէ իլէ իշէ նէթիճէ վէրմէք իսթէտի, վէ սօն մէնզարէեի մահզա օ մադսէտէ մէվգըի իճրաեէ գօյտու։

Հէր նէ իսէ, մատամ Մալասի, տիւգիւն խանէսինտէն տիշարը չըգտըղը սըրատա, վագըթ բէկ կէճ օլուպ, արապա պուլունմատըղընտան, վէ խանէսի իսէ եագընտա օլտուդունտան, եաեա կիտէրքէն,

— Իչ հաֆթատտան տիւշէս տը Շաթօ-Մայի օլաճաղըմ... էկէր պաեըլմատամ իտի, պու իզտիվաճ մատատէսի տահա իչ այ կէճիքէպիլիր իտի, վէ էկէր չու սաաթտա խանէսինտէ գալմըշ օլսա իտիմ, նամուսում պէրպաթ օլաճագ իտի, տիմէքտէ իտի։

Մուախախարէն մէզպուրե, պիր գատընըն րուհունու թէմամիյլէ իրաեէ իտէր պիր թէպեսիւմէ,

— Պաղչէնին պիր անախթարը տիւգիւն եանընտա տըր։

Իմոի պիր սահաթա գատար պուրահա կէլէճէք տիր, տէյի իլավէթէն պէհան էյլէմի։

Մատամ Մալաթինին իգամէթ իթաիկի Թէբինիէր սօգա-ղընտա քհային 40 նումէրօյու խանէ, պիւեիւճէք պիր պինա օլուպ, պունուն պաղչէ տէրուննինաէ պիր քէօշկիւ օլմասըյլա, տուլ գատըն՝ պիր աշճը գարը, պիր պէօլէմէ վէ հէննուզ օ սահահը ալընմըշ օլան պիր վէքիլխարճատան իսպարէթ պուլունան իչ նէֆէր խըզմէթքհարը իլէ օ քէօշկաէ պէյթուԹէթ խալը խալ։

Օ կիճէսի պէօլէմէ իլէ վէքիլխարճը, մատամ Մալաթիեի պէլէմէքատէրը իքէն, մէզպուրէնի կէօրմիւքլէրինաէ, նէ՛ քիավէթինաէն, վէ նէ՛ գըհահֆէթինաէն հիչ պիր հէեէճան վէ ալիհսաթլիւք հալի միչահէատ իթմէմիքլէրինաէն, սօղրուճա Վան-Հօբ օթէլինաէն կէլմէքատ օլսուդունու զանն իլէտիլէր։

Վասի վէ կիւգէլճէ թէֆթիչ խալվէչ օլան մէզքիւր քէօշկ՝ ալի գամ իլէ պիրինճի գամատան միւրէթթէպ օլուպ, իքի գաքուսունատան պիրի՝ մատամ Մալաթինին խուսուսի գաքուսու խալ խալ ատ, մէզպուրէ՝ զահիրէն պունու գուլլանմամատա խալ։ Լաքին իչպու գաքունուն իրի անահթարը օլմասըյլա, պիրի մատամ Մալաթինին, վէ սիկէրի իհթիեաթ սիւգիւն եանընատա գալուպ, չօղ սէֆա եարը կիճէ բատաէլէրինաէ, ճիվարատա քիմսէ կէօրիւլմէսինկինաէ, իքի քիշի սէսսիզճէ սօղատա կիրիպ, պիրի քէօշկիւն պաղչէ գաքուսունու այմազատա, վէ սիկէրի ատ սօղատա պէլէմէքատ խալ։

Պիրինճիսի պաղչատէն պինատա սօղրու իլէրլէհիպ, տէրունինէ կիրաիքատէն սօնրա, մատամ Մալաթինին տաիրէսինէ կէօթիւրէն նէրատիվէնատէն հօղարը չըղմազատա, վէ պիր սահաթ սօնրա ալահէթլէ, սօղատա պէրլէհէն արզատաչընը պուլմազատա խալ։

Սօղատա պէլէմիկինի պէհան իթաիկիմիզ չախա՝ Մ. տը Շաթօ-Մայինին խըզմէթքհարը իքէն, պիր կիւն էվվէլ

եօլա գօնուլմուշ օլան, վէ հանըշըլըգլա պաղչէնին անախթարընը պիրլիգաէ կէօթիւրմիւշ պուլունան չախս իտի։

Մատամ Մալասի խանէսինէ ավաէթինաէ, եէնի խըզմէթքեար՝ պէսլէմէ իւէ կէօրիւշմէքտաէ իտի։

Պու խըզմէթքեար՝ Բօգամպօլուն թահթը իտարէսինաէ ֆէնէմմիւ իթտիկինի կէօրաիւկիւմիւզ Գիւպատէ Վալէ-սըֆէօր չիրքէթի ազասընաան սէրթ չէհրէլի վէ զաեէթ պազուլու օլան չախս իտի։

Ավանթիւր թէսմիեէ էտիլէն էօյլէ չիրքին չէհրէլի պիր ատէմին մատամ Մալասի նէզարինաէ նա՞սըլ օլուպ տա գապուլ օլունտուղու քէյֆիեէթինէ կելինճէ, մէրգումու, մարքիզ տը... նամ գատըն թավսիեէ իթմիշ օլուպ, իյպու թավսիեէնամէ Բօգամպօլ մարիֆէթիլէ պիթթէսաարիք, մատամ Մալասիեէ էթմա օլունմուշ, վէ պու խըզմէթքեար տա աղ պիր իւճրէթ թալէպ իլէմիշ օլտուղունտան, մէրգումէ նէզտինաէ գապուլիեէթ պուլմուշ, վէ օ սապահը ումուրը մէմուրէսինէ պաշլամըշ իտի։

Հէր նէ իսէ, մատամ Մալասի, մէրգում խըզմէթքեարա կիտիպ բահաթ իթմէսինի իհթիար իյլեմիքտաէն սօնրա, բէնաիսի եաթագ օտասընա կիրտի, վէ պարօ մանթօտու նու չըգարըպ, պիւեիւք պիր գօլթուգու իսկէմլէտաէ օթուրարագ, պէպէմէսինէ խիթապէն,

— Զաբուգ պիր սանտըգ իւէ պիր գաչ մուգամա գուԹու կէթիր, վէ ճիւմլէսինի չու օտանըն օրթասընա նըզ, տէտի։

Պէսլէմէ, էմրի մէգբիւր հագդընտա թատիի իզհարը թէճաճիւպէ,

— Մատամ սէյահաթ մը իտէճէք սիր, աէյի պէհան իթտի։

— Խայր, իւլա սէյահաթ իտէճէիմ կիպի կէօրիւնմէք խոթէրիմ։

Պէպէմէ, գուրնագ պիր դըզ օլմասըյլա, չէյթանի պիր պադըյա մէղպուրէնէ պադարագ,

— Մաամամ Մ· ամուդի՛ւ միւ պէքլէէօր։

— Էվվէթ, չիմաի օ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէէօր։

— Մաամամ չիմաի էվլէնմէք իսթէմէէօ՞ր մու։

— Խայր։

— Էօյլէ իսէ պօղչամը հաղըրլաեըմ, չիւնքի զանն իսէ-րիմբի, եադըն կիւնլէրտէ պէն տէ Շաթօ Մայի օթէլինտէ պէյթուԹէթ իթմէկէ պաշլաեաճաղըմ։

— Իհթիմալ տիր։

Պալէաաէքի սէօղլէրտէն տէ անլաշըլմըղը վէճհլէ, մաամամ Մալասի՝ պէսլէմէսինէ քէնաի սըրրլարընը պէեան իթմիշ օլուպ, պու սուրէթլէ չու տարպը մէսէլի Թաստիդ իթմիշ իսի· եանի, «Ֆադիլէթ, սու ախլէագ կիպի, հէր սընըֆա մախսուս սուր· վէ է՛ն եիւքսէք մէվգիսէ պուլունան պիր գաաըն եանըլապիլիր իսէ ատ, քէնաի էսրարընը պէսլէմէսինէ ֆաշ իտէն գաաըն, տահմա ատի պիր գաաըն ատտ օլունուր։»

Պէսլէմէ, մաամամընըն էմրինէ իթթիպաէն, աճէլէթէն պաղը էվ ապը պիր սօնտրդտա եըղտը, պիր մուգավա գուԹաւեա պաղը տանթէլա վազ իթտի, վէ իքի տանէ չարդաեը տա մահֆազալարընտա հըֆզ էյլէտի։

Մաամամ Մալասի, նասըլքի սէօյլէտիք, պէսլէմէսինտէն հիչ պիր սըրր սագլամտաըղը ճիհէթլէ, Վան-Հօր օթէլինտէն մուֆարագաթընտան սօնրա, քէնտիսի իլէ տիւդիւն արասընտա վագը օլան ահվալի նօգԹաստ նօգԹաստընա մէզպուրէեէ հիքմաեէ իթտի։

Պէսլէմէ, մաամամընըն նագլիեէթինի տիգգաթլէ տինլէտիքտէն սօնրա,

— Մաամամ, զաթընըզտա պէն նասիհաթ վէրէմէմ, լաքին էկէր ճիւզի պիր միԹալէտտա պուլունմամա միւսաատէ իտէրսէնիզ, չու գաաարընը պէեան իյլէրիմքի, հէման եօլճու օլուեօրտունուզ կիպի պիր թաւը ու հարէքէթ պուլունմալըսընըզ, տէտի։

— Պէնիմտէ ֆիքրիմ էօյլէ տիր։

— Էկեր պէն սիզին նէրինիզտէ օլսա իտիմ, Մ. տիւգ պիր տէ կիւզէլ վէտա մէքթուպու եազար իտիմ։

— Պունու էյի տիւշիւնտիւն։

— Վէ Մ. տիւգիւն կէլտիկի զէման օ մէքթուպու պի-թիրիեօր վէ քէնտիսինտէն կիպկէմէկէ չալըշըեօր կիպի կէօ-րիւնիւր իտիմ։

— Տօղրուսու սէն բէք ադըաը գըզըըն։

Պէսկէմէ, Մաամամ, պու սիզին դաննընըղ ալը, տէտի, վէ օտաատան տիշարը չըղ ալ։

Մաամամ Մալտան եալընըղ գալաըղընտա, պէսկէմէսինին իսթատըը մուճիպինճէ եազըտանէսի գալշըալընտա օթուրուպ, էլինէ պիր գալէմ ալարագ, պիր պաչ սաթըը եազմատա պաշ-լամըշ իլէն, կիճէնին սուալուղու ալտալընտա գաբունուն սիւ-կիւսիւնէ անանսթատ սօգուլտուղու, վէ գաբունուն աչըլըպ գաբանատըղը սէսինի իշիթմէքլէ սիթթիստի, վէ քէնտի քէն-սինէ, «օ տուր» տէտի, վէ այնի վագըթտա պաղչէնին գումիալը իւզէրինտէ տատագ սէսի վէ միւթէագըբալն իբինճի պիր գաբու աչըլտըղը, վէ նէրտէվէնտէն չըղըլմատը սէսի իշիտիլիպ, մաամամ Մալտան եազմատընտա տէվամ իթմէքտէ իլէն, օտաատընըն գաբուտու իլի տէճա չալընտը, վէ մէգ-պուրէ, «կիւրինիգ» տէտի իտէ տէ, պաչընը էնքսէսինէ չէվիր-մէնիպ, գալէմի իլէ գարալամագտա օլտուղու քետաղըտա իւ-զէրինէ նագարը տիւգ գամըընը աթճ իլլէտի։

Գաբու աչըլըպ, պիր ատէմ իչէրի կիրտի, վէ էշիկ իւ-զէրինտէ տուրտու։

Մաամամ Մալտան, կէլէն չահսըն իսթթիտար տիւգ օ-տուղունտա էմին օլմատը իւզէրինէ, մէքթուպունու տէրհալ կիպկէնէրէք պաչընը եօգ ալը գալտըըտ, ֆագաթ պիրտէն պիրէ բէճը սէտա իլէ, ատաղա գալգըպ, բիւճաթ իթտի։

Անանսթատ իլէ պաղչէ գալուտունտան կիրէն, վէ եարը կիճէնէի տէօրթ սաաթ կէչէրէք, եաթագ օտաատընըն էշիկին-տէն միրուր իլլէնէն՝ տիւգ ալ Շաթօ Մալի օլմանըպ, մէճ-հուլ պիր չահս իտի։

12

Ֆէրնան Բօշէ իւէ չահիտի պինպաչը Գարաէն, պալօ մահէլլինտէն տիշարը չըգարըար։

Սախթէ վիզօնթ իւէ պարօնէ սըր Վիլիամս, նէրահիվէնին պիրինճի գատէմէսի իւզէրինտէ մէրդումանա պէքլէմէքտէ օլուպ, Բօգամպօլ եէնիտէն խատմինի սէլամլաեարագ,

— Մօնսիէօ, միւսաատէնիզլէ սիզէ ատի պիր թէքլիֆ արզ իտէճէհիմ։ Իգամէթկեահըմ պու մահէլլէտէ տիր, վէ տահրէմատ տուէլլօ իչին գըլըճլարըմ վար տըր։ Պէնիմ գըլըճլարըմը գուլլանմագ իչին պիր իթիրազընըզ վա՞ր մը տըր։ էկէր եօգ իսէ, պիր թագըմ միւչքիլաֆընն էօնիւնիւ ալմըշ օլուրուզ, տէտի։

— Պէյիս եօգ տուր, սիզին գըլըճլարընըզ իւէ տուէլլօ իտէրիզ։

— Պիր տէ, կիտէճէկիմիզ օրմանը պէն պիր ազ ուզագ պուլուեօրում։

— Իսթէտիկնիզ մահէլլէ կիտէլիմ։

— Պուրատան պիր գաչ ֆարսախ ուզագ տա, Դուբսէլ վէ Լապօրտ սօգագլարը արասընտա խալի պիր արսա պուլունուպ, օրատա իսթէտիկիմիզ կիպի հարէքէթ իտէպիլիրիզ։

— Բէք էյի։

— Պունատան պաչգա ֆայթօնում պուրատա տըր, վէ զանն իտէրիմ քի, պիր թագըմ խըզմէթքեարլարը պու վուզուտաճան իտապէրտար իթմէք պէյհուտէ օլտուղունատան, քէնտի սէյիսիմի եօլա գօնդուպ, տուէլլօ մահէլլինէ գատար արապաճընըզ պէն օլմագ իսթէրիմ։

Ֆէրնան՝ պու թէքլիֆէ տէ մուվաֆֆագաթ իթտի։

Մուճիպինճէ Բօղամպօլ, ֆայթօնու նէրտիվէնին ալթ դաթընա գառար կէօթիւրիւպ պրադմասընը արապաճըսընա իխթար իթտի, վէ սէյիս՝ իսկէմլէհինտէն ալթլաեըպ, հայվանըն եուլարընը թուխտուղունտա, Բօղամպօլ՝ պինպաշը իլէ ֆէրնանը արապանըն արդասընտա օթուրմահա տավէթ իթտիկի կիպի, սըր Վիլիամ տա քէնտի եանընտա վէ էօնտէքի իսկէմլէտէ օթուրտու։

Պու սուրէթլէ հարէքէթ իտի՛պ, պէչ տագըդատա արապա ֆօպուր Սէնթ-Օնօրէհ մուվաասլէթ իտերէք, վիդօնթ, եուլարը սըր Ադրիւրէ Թէսլիմ իլէտի, վէ քէնտիսի իսկէմլէտէն ալթլաեարադ,

— Էֆէնտիլէր, պանա օն սանիհէ գառար միւսաատէ իտին, տէտի, վէ իսանէսինէ կիրիպ, իբի չիֆթ տուէլլօ գըլընը ալարագ ավատէթինտէ, արապա թէքրար եօլա չըգտը, վէ պիր թադըմ իսալի արագիհէ մուվաասլէթինտէ տուրմադլա, տէօրթ նէֆէր քէսան աչաղընա էնտիլէր։

Օլէօնատէ եարը կիճէնի իչ պուչուդ սաաթ կէչմիչ օլուպ, կիճէ պէրրագ օլմասըլլա, այ մահիթապը բարլամագտա վէ դուրու վէ քէսկին պիր սօվուդ իճրատի հիւքմիթմէքտէ իտի։

Պու արա Բօղամպօլ՝ Ֆէրնանա խիթապէն,

— Կիւնտիւզ վագթը կիպի բահաթճա տուէլլօ իտէպիլէճէհիզ։ Ֆագաթ մօնսիէօ, պիր ազ չաբուդ կիտէլիմ, չիւնքի հավա գաճէթի սօվուդ տուր, տէյի պէհան իլլէտի։

Պինպաշը Գարաէն իլէ սախթէ ինկիլիզ դիլըճիլարընը էօյրտիւլէր։

Վիգօնթ Ընարէա իլէ Բօղամպօլ արապընտաքի կիզլի չարթլար մուճիպինճէ, Ընարէա՝ սօնունա գառար բէնտիսինի թանըթմահըպ, վագտա պինպաշը Գարաէն՝ Բօղամպօլտան ալմըչ օլտուղու թալիմաթ իւզրէ, ֆէրնանընը չահիտի օլմուչ իտի իսէ տէ, նէ՛ պու տուէլլօնուն մագսատինի, վէ նէ՛ տէ սըր Ադրիւր Գօլէնսին ատլ ու մահիյէէթինի պիլմէդ, հաթթա անը՝ Բօղամպօլուն իղֆալաթընա ալտանմըչ պիր սատէտիլ քիմսէ զանն իլլէմէքտէ իտի։

Ծախեէ Ինկիլիզ պիր ուրա վագըթ պուլարադ, Բօգամպօլուն գուլաղընաան աշաղընա,

— Սանա էօրէթմիչ օլաուղում տէրսի ունուէմա, տէտի,

— Իզպէր պիլիրիմ,

— Շաշդընըզդ իսիպ տէ, սադըն քէնտիսինի թէլէֆ իթմէնէսին,

— Միւսթէրիհ օլուն,

Ծուէլօ իչին իթթիխադ օլունան մահէլլոէ իրի խասիմլէր Եվկաիկէրի գարշըսընաա տուրուպ, որը Ռրթիւր՝ դըսըճլարը եէկաիկէրի ուճունա կէթիրտիքտէն սոնրա, Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլան ֆրանսըզճա թէլէֆիֆիւզիւ իլէ,

— Հայատ չին էֆէնտիլէր, տէտի,

Ֆէրնան՝ տուէլօնուն պիրինճի սէպէպի օլան հադարէթտէն վէ խասմինին թէրսինէսիդճէ թավր ու հալինտէն տօյտը պէզաեէթ հիսսէթէյէնմիչ օլուպ, պինապէրին տուէլօ մահէլինտէ սօվուպ դանըլըըղընը մուհաֆազա իթմէմէքտէ օլտուղունտան, տուէլօ նիզամ վէ դանունլարընը ունուէմուչ իտի,

Պիլաքիս Բօգամպօլ, պիր մուամէլէի ճէրրահիէեէ հազըրլանան ճէրրահ կիպի սաքին օլուպ, գըսըճընը սալատընը սըրատա նօրման նամ օթէրանըն պիր պէյինինի մյրըլտանմագտա իտի,

Ֆէրնան ֆագրը հալ արասընտա թալիմ ու թէրպիէե ալմըչ օլմասըյլա, վագթինտէ միւքէմմէլէն սիլահ թալիմի իթմէմիչ իտի, Հալպուքի Բօգամպօլ, զաթէն չէվիք պիր տէլիպանլը օլտուղու կիպի, սիլահ իսթիմալինի տէ միւքէմմէլէն էօրէնմիչ օլտուղունտան, վէ էլ վէ աեագլա իճրա իտիլէն պիր նէվ բէհլիվանլըդ օեունուեունու տա պիլտիկինտէն, իլք տէֆա խասմի իլէ սիլահ սիլահա չաթըշտըդլարընտա, անընն տէրսէճէի իդթիսարընը բէք ալէտ անլատը, եանի իքինճի համլատա մէրդումու թէլէֆ իտէպիլէճէկինէ չիւպհէսի դալմատը իսէ տէ, նէ՛ որը Վիլիամընն միւրատը, վէ նէ՛ բէնաեինին գարարը պու մէրքէզտէ օլմաեընը, Ֆէրնանը պիր

խայլի կիւն էսիրֆիրաշ իտէճէք գատար մէճրուհ իթմէքլէ իքթիֆա իտէճէք իտի։

Ֆէրնան, գըլըճը էլինէ ալարղընտա, մալիք օլտուղու պիր ճիւզի սօվուդ դանըլըղը տա դայպ իտէրէք, քէնտի հաւա-թընը միւտաֆաա իթմէկի տիւշիւնմէեիպ, եալընըզ Բօգամպօլուն թէլէֆի իլէ ֆիքրի մէղրուլ օլտուղու հալտէ, խըշմ իլէ խաամի իւզերինէ հիւճում իթտի։ լաքին Բօգամպօլ, պիր էսիհա սալաօընտա պուլունուրճաօընա մի խաթարատան արի օլան իշպու օճունտան ֆէվգէլատէ մահզուզ օլուեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Իքի շահիտլերտէն պինպաշը, պու կիպի մինդարէլերէ ալըշըդ տըր կիպի տուրմադտա, վէ օըր Վիլհամ տախի պու միսիլլու միւտարէպէլերտէն մահզուզ օլուր կիպի կէօրիւն մէքտէ իտի։

Զէնտ սանիեէ գատար Ֆէրնան խըշմ իլէ ալիահընը դուլ-լանմադտա օլտուղունտան, սախթէ Շուէյդի ճէնթըլմէն՝ ուսթասընտան ալմըշ օլտուղու տէրս մուճիպինճէ, մահլուպ օլան տարպէեի իճրա իտէմէեիպ, եալընըզ խաամինին գըլը-ճընա մուգավէմէթ, վէ միւսահա տագըդաեա ինհիդար իլէ իքթիֆա էյլէտի։

Ֆէրնան, Բօգամպօլուն տուէլլօտաքի իւսթիւնլիւկիւնիւ անլատըդճա, քէնտիսինին, օղ ճիհէթլէ մալիք օլտուղու պիր տէրէճէ մալիւմաթը տա ունութմադտա օլուպ, նիհաեէթ գօլու կէվչէմէեէ պաշլատը, վէ մուհաճէմէսինտէ էվվէլքի գատար չիտտէթ գալմատը։

Բօգամպօլուն արատըղը տագըդա իսէ պու օլուպ, եըլ-տըրըմ կիպի սիրաթլէ գըլըճընը սալամադլա, Ֆէրնանը ու-մուզունտան եարալաեըպ, եէրէ տիւշիւրտիւ, վէ օըր Վիլհամ՝ օ անտէ քէնտի քէնտիեէ,

— Իշթէ շիմտի պու իշտէ պիթտի։ պանա անըն եաշա-մասը լազըմ տըր, տէտի։

13

Պինպաշը Գարաէն՝ Ֆէրնան Րօշէնին տիւշտիւկիւնիւ կէօրէւ, անճադ սըր Արթիւր Գօլէնսին եահօտ տահա տօղրուսու պարօնէ սըր Վիլիամըն էարարընա վագըֆ օլմատըղընատան, չահիտի պուլունտուղու քիմսէնին էօլմիւշ եահօտ ադրճա եարալանմիշ օլտուղունու զանն իլէ, մէրդումու թէոգիդ վէ մուայենէնէ իմմէք իսթէմի իսէ տէ, Րօգամպօլ քէնտիսինէ տօղրու իլերլէերէք,

— Ադիպիմ պինպաշը, սիզէ պիր շէյ րէճա իտէճէիմ, մանթօնուզա սարըլտարադ, պալօտա ավաէթ իսին, չիւնքի սիզին պուրադա արթըդ իշինիդ գալմատը, տէմէ, վէ պինպաշը, Ֆէրնանըն, Վալէ-տը-Բէօր չիրքինթի թարաֆընատան մահքիմ օլտուղունու պէլտիկինատէն, իշին պու նէթիճէտէ գարար գըլըճադը մալիւմիւ իսի, Իմտի բարտըսիւսիւնիւ տիւմէլէեիդ, ֆայթօնուն ֆէնէրլիկի բշըղընատան սիկարատընը եադարադ, օրատան ադիմէթ իլէմի,

Րօգամպօլ իլէ սըր Արթիւր Գօլէնս՝ Ֆէրնանըն իւզէրինէ էեիլերէք պադտըլար,

Ֆէրնան պահըմընշ օլուպ, պիչտըէնին ճէրիհատը՝ տէրինլիկի ադ օլմատըյտա պէրադէր, իւչ քէօշէլի գըլըճլարըն իյդա իթտիքլէրի ճէրիհա կիպի իսայլի էնլի իսի,

Ադադատա բիւյիւք պիր սանտըդ տէրունինատէ պէդ վէ թիֆթիք պուլունտուղունատան, սըր Արթիւր՝ հէքիմլէրէ մահտուս պիր մէհարէթլէ Ֆէրնանըն եարէլէրինի պաղլատը, վէ եօլտա վէֆատը դապիլ օլտուղունատան, զաեէթ տիդդաթլէ հարէքէթ օլունմատը լազըմ կէլտիկինի իսթտը իթտի,

Պինպաշերին սըր Արթիւր իլէ բէֆիգի՝ մէճրուհու եավաշ-

ճա գուճապլաեարադ, արապաեա կէօթիւրթիւլէր, վէ կէօբ-
սիւնէւ պիր աղ եիւքսէլմէք իւզրէ պաշընըն ալթընա իբի
եասթըգ վաղ իլէ, արգասաքի գանարէ իւղերինաէ եաթըր-
մըլար։

Տուէլլօ մահէլլինաէն՝ Բօղամպօլան վէ ուսթասընըն մէճ-
բուհու կէօթիւրէճքլէրի մահէլլէ գասար օլան մէսաֆէ
դիեասաէ օլմաեընա, ֆաղաթ պիր գաղա վուղու պուլմա-
մադ իչին հէր կիւնա սասէմէաէն սապընմադ լազըմէաէն
իտի։

Իմոի սըր Ալթիւր արապաեա օթուրուպ, էլան պարկըն
պուլունան Ֆէրնանընըն պաշընը թուԹարադ, Բօղամպօլա խի-
թապէն,

— Սէն բիեասէ սէյիոլիկի էթ, վէ աթընն պաշընասան
թուԹուպ, ահէօթէ ահէօթէ եիւրիւ, սէտի, վէ կիւլէ-
րէք սէ,

— Վաղըթ կիճէ օլուպ, սօղադլար իսալի տիր· քիմսէ
սէնի կէօրմէզ· պինասէրին վիդօնթ սը Դամպօղլուն ուԹա-
նաճադ հիչ պիր սէպէպի եօղ սուր, սէյի իւալէ իթտի։

Պիր չարեէք սասթ սօնրա, արապա Մօնսէյ սօղադընասա,
մալիւմիւմիւզ օլան քիւչիւք պիր օթէլին գարուսունասա
սուրադու։

Պու օթէլ, պարօն ա'Օ... Թարաֆընասան ինչա իսիմիչ,
Պաղդարա Թարաֆընասան սաթըլմըչ, վէ սըր Վիլիամ ճանի-
պինասէն սաԹէ պիր իսիմէ մուպաեասա դըլընմըչ օլուպ, օ
սապահասան պերու Թիւրգուազ թէսմիեէ օլունան Ժաննինին
իդամէթինէ Թախսիս օլունմուչ իտի։

Բօղամպօլ չանը չէքիպ, գարու ալսախճէ աչըլաը, վէ
Ժաննի բօպ սը չամըր կիեինմիչ վէ պաշընա պիր չալ էօրմ-
միչ օլասուղու հալսէ, էյինսէ պիր լամպա իլէ կէլսի։ Ա-
պաընասան սա մավի կէօզիւբլիւ, սադ պաֆալը վէ չիչման
գաբընը պիր սաէմ կէլմէբսէ օլուպ, մէրպօ մ, սիեսաՀ սէթթի
կիեինմիչ վէ պէեազ գրավաթ պադլամըչ օլմասըյսա, ավօ-
պաթ եախսա Թասլիպէ պէնգմէբսէ իտի։

Լաքին էկէր Պադդարա մէվճուտ օլսա իսի, պէլքի մէրդումուն, ասօրթ սէնէ մուգատաէմ, Ֆէրնան Բօչէնին ախշու կիրիֆթինատէն սօնրա, քէնտի եաթաղը պաշընտա պուլունան վէ քէնտիսինի թիմարխանէյէ կէօթիւրմիշ օլան չախս իտուկինի թանըեապիլէճէք իսի։

Սըր Ուրթիւր։ – (ինկիլիզքեարի թէյէֆֆիւզի իլէ։) Գըզըմ, կիւվէրճինի կէթիրաիք, ասէսի։

Թիւրգուազ։ – (զալիմանէ պիր մէսէրրէֆլէ կէօզլէրի բարլաեարագ։) Ա՜հ, պու խասլար վէ մուվաֆֆագըյէթլինիզէ մէճպուրն օլտում, ասլյի մուգապէլէ իլթամ։

— Հէր չէյի հաղըրլասը՞ն մը։

— Էվվէթ։

Սըր Ուրթիւր սախթէ արապաճըեա պիր իչարէթ իլթմէքէէ, մէրգում մէճբուհու աշաղը էնտիրմէք իչին եարարըմ իլթամ։ Ֆէրնան խանէյէ կէօթիւրիւլիւպ, ապաէմճէ Պադդարանըն իչդալ իլթմիչ օլտուղու ալթ դաթտա եաթագ օտասընտա պիր դարէօլատա եաթըրըլըը։

Պու մահէլատ սըր Ուրթիւր թէքրար ճէրրահլըգ բէօպ իսէրէք, Բօգամպօլուն վէ Թիւրգուազըն մուավէնէթի իլէ, մէճբուհուն էլչիսէլէրինի չըդարտը, վէ եարէնի ըրգատըգատան վէ պայլատըգատան սօնրա,

— Սէքիզ օն կիւնէ գատար իֆագաթընը պուլուր, ասլսի, վէ պատէհու Բօգամպօլա խիթապէն, – Պիլի՞ճիսին, էկէր գըլըճը պիր բուս աէրինիկինատ տահա սօգմուչ օլտա իսին, թէլէֆինի մուճիպ օլաճագ իսին, ասլյի տէրմիեան իլլէտի։

Թիւրգուազ։ – (սատէտիլանէ։) Ա՜հ, պէն պունու բէնչէյէմ կէչիրմէք իսթէտիկիմ հալտէ, անըն վէֆաթը պիւեիւք պիր քէտէրի մուճիպ օլաճագ իսի։

Սըր Ուրթիւր։ – Էվվէթ, էվվէթ գըզըմ, սէն պու մէճբուհու բէնչինէ կէչիրէճէքսին, ասլսի, վէ էլի իլէ ումուգունու օխշամասընտա, Թիւրգուազ թէպէսիմ իլթիհինատէն, պէհազ վէ սիվրի տիշլէրի զոհիր օլտու։

Մուսխխարէն սըր Աբթիւր, եւնէ ժաննիւեէ խիթապէն,

— Ազիզէմ, վապիֆէնի պիւիւօ՞ղմուսուն, սէյի սիւալ իթաի։

— Էվվէթ պապա, բէք էյի պիւիրիմ։

Սըր Աբթիւր - (սախթէ ծօգթօրա խիթապէն։) Սէն սէ վապիֆէնի պիւիւօ՞ղմուսուն։

— Պէն պիր այսան պէրու արիզ ու ամիգ թէպիդաթ վէ միւթալէաթլա մէշղուլ օլսուղումնան, հէմեն պիր ճէբրան կիպի քէսպի մէհարէթ վէ հիւնէրէ իթաիմ։ Իմտի պիզդաթ էնքիւլաբ կիպի մէճբուհունուզու թէսաւիւ խաճէհիմ։

Ֆէրնան էլան պայիքն օլսուղունսան, Թիւրգուազ իլէ սախթէ հէքիմ, մէրգումնուն եաթաղը պաչընսա օթուրսուլար։

Սըր Աբթիւր սէ Բօգամպօլա խիթապ իլէ,

— Պիզիմ պուրսաա եաբաճագ իչիմիզ գալմասը, հայսէ կիսէյիմ, սէսի, վէ պասէհու Թիւրգուազըն գուլաղընա էհիւէրէք,

— Մէճբուհուն ահվալը պըհհիւէօնէ սաիր կիւնսէ իբի տէֆսա պանա բաբօրթօ կէօնսէյմէյիսին, սէյի իհթաբ իլէսի, վէ ժաննի՝ պու իհթարա թէվֆիգի հարէքէթ խաճհկինի վսա իթաիբսէն սօնրա, պարօնէ, Բօգամպօլուն գօրթուղունա կիրիպ պազէսէ պէքիէմէքսէ օլան արապալարընա ավսէթ իլէսիւէր։

Թիւրգուազ՝ հէնուզ օ սապահը մէղբիւբ խանէհէ նագլ իթմիչ օլմասըյա, թասիւ եէրլէչէմէմիչ, վէ պիր նէֆէր խըզմէթճի գսաբընը սա, սըր Աբթիւրին էմրի մուճթալինճէ եաթմսէսա կէօնսէյմիչ խսի։

Պարօնէ իլէ Բօգամպօլ օրսաան մուֆսարագաթլարընսան սօնրա, Վան-Հօր օթէլինսէյի պարօնա ավսէթ իթաիւէր։ Օլ էանսաէ պարօնուն էն բարլագ գէմինը օլսուգ, պինգաշը Գարաէն՝ պիր լօգանթաաա թաամ խոխոգ խանէսինէ կիթմիչ օլսուղունսան, թէբրիկ պարօնա կէլմէմիչ խսի։

Սըր Աբթիւր իլէ Բօգամպօլ, գալէպէլիկին արաստնան

պէլմիրուբ, խալի պիր եէրաէ տուրտուգլարը, վէ քիմսէնին նազարը տիդգաթընը իւզերլէրինէ տավէթ իթմէյիքլէրի հալաէ, պիր թարաֆտա կէնճ գօնթ ոը Եաթօ-Մայինին էրժին իլէ րագա իթտիկինի, վէ տիկէր թարաֆտա Եէրիւպէնին մատամ Վան-Հօբ իլէ, հէման պաշը տօլանըրաճագ ժէրթէպէտէ պիր վալս օյնատըգլարընը կէօրտիւլէր։

Ծըր Ամթիւր, Րօգամպօլուն գուլաղընա էյիլէրէք, վէ մարքիզին իրաեէ խաէրէք.

— Կէօրիւեօ՞րմուսուն, տէտի։

— Էվէթ, քէնտիսինի կէօսթէրմէեէ պաշլատըղընը անլաեօրում։

— Պիլի՞րմիսին պու հալ, Եէրիւպէն իլէ վալս օյնաեան մարքիզին, եադընտա պաշ բէամէր իչին գուլանըլաճագ օլան պիր պալթա իլէ օյնամատընա պէնզէր։

— Ամճա, թէչպիհինիզ բէք կիւզէլ տիր։

— Անճագ օ պալթա պիր խանչէր տ՛ր, վէ պու խանչէր տէ մահգա քէնտիսի իչին տիր։

— Եէրիւպէ՞ն մի խանչէր օլաճագ տըր։

— Խայր, լաքին խանչէրի մարքինին, եանի զէվճէսինի սէվմէքտաէ պուլունան օ միւհթէրէմ քիմսէնին էլինէ Եէրիւպէն վազ իտէճէք տիր։

Պու սըրատա պարօնէ, չէյթանը պիլէ տիթրէտաէճէք տէրճէտէ թէպէսսիւմ իթտի։

14

Ֆէրնան Բօյէ՝ Բօդամպօլ թարաֆընտան ճէրիհատար օլտուգտան սօնրա պաէրլմիշ իսի։ Պայկընլըղը կէչտիկինտէ, տուէլլօ մահէլլինտէ պուլունմաեըպ, չահիտլէրի, խաամի, գըլըճլար, հեր չէյ նապէտիա օլմուշ օլուպ, քէնտիսի պիր եաթագ օտասը օրթասընտա եաթմիշ, վէ չըմինէ իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան պիր լամպանըն զիեասըյլա, մէզքիւր օտա նըսֆէն ըշըմիշ իսի։ Մէզքիւր լամպանըն զիեասըյլա էթրաֆտաքի էշեա միւպհէմ պիր թարզտա կէօրիւլմէքտէ օլուպ, մէճբուհ թէեաճճիւպլէ էթրաֆընա աթֆը նազար իթտի։

Ֆէրնան, մէճհուլու պուլունան մէզքիւր օտանըն մէֆրուշաթընա վէ օրատա նասըլ օլուպ տա պուլունաուգտընա հիշ պիր մանէա վէրէմէմէքտէ իքէն, եաթաըղը եաթագտա գըմըլտանմասըյլա, հիսս իթտիկի աճըտան նաշի ըէֆը սէտա իթտի։ Պու աճը տէրհալ զիհնինի թէնվիր իթմէքլէ, վազը օլան տուէլլօնու, խաամինի, չահիտլէրի, եարալանտըղընը խաթըրլաեըպ, քէնտիսինի, եարալանմասը իւզէրինէ աճէլէթէն պիր մահէլլէ կէթիրմիշ օլմալարընը իհթիմալէն տէրք էյլէտի։

Ֆէրնանըն ըէֆ իթտիկի սէտաեը չիւպհէսիզ խանէ խալգը իշիթմիշ օլմալը իսի քի, եաթաղըն եանընտա պիր գաբու աչըլարագ, սիեահ էլպիսէլի, պէեազ գրավաթլը, տաղ գավալը վէ կէօզիւբըլիւ օլան վէ ճիտաի թավը ու հալտէ կէօրիւնէն պիր ատէմ, զահէթ եավաշ պասարագ իշէրի կիրտի։ Պատէհու չախսը մէրգումա, հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին, մէճբուհուն եաթագտան տիշարը սարգըմմիշ օլտուգտու էլինի թութտուպ, նապզընը մուայենէ իթտի։

Միւթէագըպէն չախսը մէրգումա,

— Մօնսիէօ, խայլի շէտիտ սըթմանըղ վար տըը, պու

իսէ էյի պիր ալէամէթի տիր։ քէնաւինիչ աղրը հիսա իսիեօ՞ր-մուսունուզ, տէմի։

Ֆէրհան Բօչէ, պու չահսըն հէքիմ օլսուզունու անլա-եարագ,

— Խայր, անճագ պիրտէն պիրէ գըմըլտանըմտա... տէյի մուգապէլէ իյլէմի։

Հէքիմ, մէճբուհան ումուզունու աչըգ եէրինտէն չաշմըչ օլան պագը թէքրար եէրինէ վազ իլէ,

— Մօնսիէօ, սիղին իչին ֆէվգէլատէ տիդդաթ վէ գը-մըլտանմամագ լազըմ տըր, տէմի։

— Տիմէք մօնսիէօ, մուհաթարալը սուրէթտէ եարա-լըեմ։

— Խայր, մուհաթարալը տէյի իսէ տէ, աղըրճա եարալը-սընըզ։ պու հալտէ զանն իտէրիմ քի ագալըի սէքիզ կիւն եա-թագտա եաթմաճա մէճպուր օլաճագսընըզ։ Համա օլսուն գըչ մէվսիմինտէ պուլունուեօրուզ, չիւնքի գըչ՝ եարալար իչին տահմա եագ մէվսիմինտէն միւրաճճահ տըր։

— Մօնսիէօ, զաթընըզտա պիր չէյ սիւալ իթմէմէ մի-սաատէ իտ՞րմիսինիզ։

— Իտին էֆէնտիմ։

— Խասթախանէտէ՞ մի պուլունուեօրում։

— Խայր։

— Տիմէք չահիտիմին եախօտ խասմիմին խանէսինտէեիմ։

— Մօնսիէօ, պու խուսուստա սիզէ մալիւմաթ վէրէմէմ։ Իքի սաաթ գաատար էվվէլ նէգտինիզ չաղրըլտըղըմտա, սիղ եաթագտա իտինիզ, վէ ճէրիհանըզտան քիւլիեէթլի գան ապըեօրսուս։ Եիրմի եաշլարընտա կէնճ պիր գադըն տա...

— Զէվճէմ տիր զէվճէմ...

— Պիլմէմ, գըսսա պօյլու, սարը սաչը զաեէթ տիլպէր պիր գադըն տըր։

Մէճբուհ.. (թէաճճիւպէ.) էրմին տէյիլ տիր. ֆագաթ պէն քիմին խանէսինտէ պուլունուեօրում։

— Պիլմէմ. եալընըզ գանընըզ ագրըգճա օ կէնճ գադընըզն

սիլմէքաէ օլաուդունու կէօրաիւմ. պէօյէմէսի տէ քէնաիսինէ եարարլմ իսիեօրաուս։

Ֆէրնան.- (Թէաճճիւպիւ արթարագ.) Ֆագաթ էֆէնտիմ, պուրատա հիչ պիր էրքէք եօ՞գ մու տուր։

— Խայր։

— Խանէսինաէ պուլունաուդում գաարընըն իսմինի պի՞լմէեօրմուսունուզ։

— Պէնիմ գարշըմտա քէնաիսինի հալընըզ մատամ տէյի չաղըրըլար, անը պիլիրիմ, պաշգա պիր չէյ սիլմէմ։

Ֆէրնան.- (քէնաի քէնաիեէ.) Իչմէէ պու ղարիպ պիր սըրր սըր։

Մէրգում, պու միւսահազաևը իտէրքէն, տօգԹօրուն արգատընատա պուլունան գալու բէրտէսի Թէքրար այրլարագ, Ֆէրնան խալընըն իւզերինաէ խաֆիֆ պիր տեագ սեսի իչիԹտի, վէ ֆիլվագը կէնճ պիր գաարըն՝ տեագլարընըն ուճունա պատարագ իչերի կիրիպ, մէճրուհուն իւզերինաէ Թէէսսիրի ազիմ հատըլ իլէտի։

Իչպու ղարիպ սէրկիւզէչԹի իհմաԹա իտէն էօրարի հալ, վէ մէճրուհուն պիր գաչ սատաԹ էվվէլ տիւչար օլաուդու հէհէճանընն նէԹիճէսի օլարագ պուլունաուդու մանէվի իսԹիտատա, վէլհասըլ մէճհուլու օլան օ գաարընըն ֆէվգ էլատէ կիւզէլիկի, մէզբիւր Թէէսսիրին հուսուլինէ գիւատէսիյէ եարարլմ իլԹիֆաէր։

Մէզպուրե, գանէԹ ճալիպ վէ հիւսէյնա, լէհճէսի՝ բէսատմը մէչհուր Ռամֆայէլին բէսիմիէրինաէ կէօրիւնմէկլիկ կիպի սարը, կէօզլէրի՝ սինիպ բէնկի միսլու գօհու մավի, պօհու պօսու գամըշ միսլու էնիլմէհէ վէ սօղրուլմատա իսԹիտատալը, էլլէրի իլէ տեագլարը՝ չօճուգ էլվէ տեագլարը կիպի քիչիք օլուգ, սիհամ գատիֆէտէն պիր բօգ սը չամար կիւնմիչ իտի։ Մէրգումէ, տօտագլարընատա մահգունանէ կիւլմէմէկ մէվճուտա օլաուդու հատատ, կէօզլէրինաէ էսէրը իգԹիրար միչահէտաէ օլունարագ ճագլաչը, վէ Ֆէրնանտա ատֆը նատար իլէ, էլի իլէ տէլամատըգտան սօնրա,

— Նա՞ըլսընըզ ճննսիէօ, տէյի սիւալ իթտի։

Մէզպուրէնին սէսինտէ լէթաֆէթի մախասուսէ մէվճուտ օլմասըյլա, մէճբուհըն զիհնի պուլանտը, վէ պէեանը թէշէք-քիւր, վէ նէ՛ կիպի ահվալ ու վէգահինին եարտըմըյլա խանէսինտէ պուլունտուղունու իսթիճվապ զըմբընտա աղըընը աչմազ իւզրէ իքէն, կէնճ գատըն՝ բարմաղընը ոօտադլարընա վաղ իլէ,

— Սուս օլուն ճննսիէօ. հէքիմ՝ նէ գատար գապըլ իսէ աղ լագըրտը իթմէնիզ լազըմ կէլտիկինի պէեան իտիւօր, տէտի, վէ պիր մասաէա տօղրու իլերլէհիպ, իւզէրինտէն, իյաճ իլէ տօղու պիր ֆինճան ատը, վէ հէքիմ թարաֆընտան կէօրիւլմէհէրէք, էլինի եինէ ադըընա վաղ իթմէօինտէ, ֆէրնան, պիր իւչիւնճիւ չախս մուվաճճէհէսինտէ իսթիճվապ իտիլմէսի արզու օլունմասըզընը անլատը։

Մուախխարէն մէզպուրէ, ֆէրնանըն եախտադընա եադլաշարադ, իյաճը վէրտիկինտէ, մէճբուհ՝ անըն ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինէ հայրան օլմադտան քէնտինի մէն իտէմմէմէքտէ իտի։

Պու արա հէքիմ,

— Մաաամ, շիմտիկիը ոտուրաճա իշիմ գալմասը. իսասթանըն ճէրիհասը էյիճէ տիր, ոըթմասը տա՝ մուճիպի էնտիշէ սուբէթտէ պուլունմադտա տըր. պէնտէնիզ, պաղը թէպտիլ իթմէք իւզրէ պիր գաչ սաաթա գատար թէքրար կէլէճէհիմ, տէյի պէեան իյլատի։

Կէնճ գատըն՝ էլինէ պիր լամպա ալըպ, թապտպէ ըշըգ կէօսթէրմէք իչին պիրլիքտէ տիշլարը չըգտը։

Ֆէրնան՝ սօն աէրէճէ հայրէթի իշինտէ պուլունուէօրտու։ Շէօյլէքի պուլունտուղտա եէր նէ՞րէսի իտի, նի՞չին զէվճէօինէ վուգուի հալ պիլտիրիլմէմիշ իտի։ Իշտու թէֆէքքիւրտի իլէ մէրդումի, մէճհուլէ գատընը չաղըրտըղընտան, մէրգումէ կէլմէօինտէ, ֆէրնան՝ չու եօլտա սէօզէ պաչլատը։

— Մաաամ, հէր նէ գատար սուս տուրմադը իսթտար իթտինիզ, վէ պուրատա պուլունմադըզտա պէնիմ իչին պիր

սըրը օլաուդանու անլաթաբնըդ իսէ ատ, պունունդա պէրապէր պէնի պիր լութֆանուդա նահլ դըլմանըդը բէճա իսէրիմ։

Մէճհուլէ դաալըն։ - (թէպէսիւմ իսէրէք։) Սէօյլէնինիզ։

— Մաամ, պէն էվլիիմ, վէ սէվմէքսէ օլաուդում զէվճէմ, դայդուպէթիմնէն տօլաըը չիւպհէսիզ չիմսի էնաիչէ իչինսէ օլմալը տըր։

— Ղայդուպէթինիզ զէվճէնիզէ իսապէր վէրիլմիշ տիր։

Մուահհաբէն մէզդուրէ, է՛ն բադ գալդէրսէ պիւէ ալ-թիսաթլիւք հասըլ իսէն պաղըչլարսան վէ թէպէսիւմլէրսէն պիրինի մէդուումա աթֆ իթաի, վէ իլավէթէն սաիի,

— Ֆարզ իսինիզքի, հաեաթընըզը դուրթարմըչ օլան, վէ քէնսի հիւանի հալէքէթինէ մուդաիլ եալընըզ պիր շէյ թալեպ իսէն պիր բէրինին գօնաղընսա պուլունուեօրսունուզ... տէսի։

Ֆէրնան։ - (չիւքրանիեէթինի միւպէյէին պիր սէսա իլէ։) Օ՛հ մաամ, թալեպ իթաիէինիզ մաամէ հէր նէ իսէ, պէեան իսին։

— Բէք սաամէ պիր շէյ տիր։

Մէղդուրէ, պու սէօղիւ սէ կիւլիւմսէհէրէք իրսաա իլէսի։

Ֆէրնան։ - Նիհաեէթ, նէ՞ տիր մաամ։

Կէնճ գաալն՝ պիր բաբմաղընը տօտագլարը իւգէրինէ վաա իսէրէք,

— Սիւբիթ սուրմանըդը իթթաբսան իսապէթի տիր, տէսի, վէ օրաադան մուֆարագաթ իլէսի։

Ֆէրնան, թէաճճիւպ վէ մէղդուրէ դաալընըն կիւզէլլիկինէն տօլաըը նէվիմա հայրէթ իչինսէ օլաբաղ, եալընըզ գալաը, վէ չէնա սաղըդա գաալր մէդուումնին թէբրար կէլէճէկինի մէմնուէ, վէ մահէյէթի անլաշըլմազ սուրէթսէ նէվիմա սաղըըըզըդ վէ էնաիչէ հիսա իլէսի։ Լաբին սադըդալար վէ տօնրա պիր սաաթ կէչսինի հալսէ, կէնճ գաալն մէյսանա չըդմաալ։

Ուրսաադան պիր միսաաթթ կէչինճէ, Ֆէրնան, աէէլումսէմ

մեծրուհլարաա զուհուրա կէլմիկի վէճհլէ, պիր նէվ սրթմանա սիւչար օլարագ, սաեբդլամաեա պաշլաաը, վէ պուլունտուղու վազիեէթի սահիհէնէ հիսս իաէմէղ օլաու։

Պու հալաե քէնտիսի իչին խալլի սաաթ կէչտի, վէ տէբունը օտաաա ճիւզի պիր գիեա հասըլ իտէն լամպա տախի սէօնտիւ։ Գարանլըդաա սաեբդլամալար տահա գիեաաե սբդլաշըպ վէ դարիպլէչտի։ աճիպ հէյրի չուբաաը սըր քի, Ֆէրնան հէմ քէնտի գալըպընը, հէմտե մեճհուլէ գաալընը տիւչիւնմէքտե օլուպ, պագէն իրիսինի պիր գաաըն գանն իթմէքտե իտի։ Նիհաեէթի քէնտիսինի էօլմիչ վէ գաթլ իտիլմիչ վէ պուլունտուղու օտաեը տա, տիկէր պիր ալէմին, եախօա հաեաթընն իչ օտաաը մադամընաա թէխտայիւլ իթմէկէ պաշլաաը։

Սաեբդլաեա սաեբդլաեա մեճրուհուն ույդուտա կէօթիւրտիւ։ Ուեանտըդընաա, բէրտէյէրին արաաընաան կիւնէշին գիեաաը ճիւզիճէ կիրմէքտե, վէ խալընըն իւզէրինի թէնվիր իթմէքտե իտի։

Ֆէրնան, ույդու սաեէսինտե սրթմաաը պիր աղ թէսկին օտուղա կիպի, խաթըրէյէրի տե պիրէր պիրէր ֆիքրինտե թօբտանտըդընաան, պիր կիւն էվվէյրի ահվալ ու վէզաիեի, նանի մարքի Վան-Հօրուն պաշօսունաա իչտիւմէմիշ պիր աուրէթտե թահրիք օլունմաընը վէ պունուն նէթիճէյէրինի, վէ խաամինին գըլըճընաան վուրուտուղունու էթրաֆըտա հալ իտէպիտի։

Մեճրուհըն պուլունտուղու խանէ տէրունինտե իսէ, քէնտի միսթաընա բաղմէն պիր գաաըն մեճհուտ օլուպ, հալպու քի խաամիպէ չահիտէրը նէ՞ օլմուչտար իտի։

Քէնտիսինի նէ՞րէյէ նադլ իթմիչէր իտի։ զէվճէսի նի՞չին նանընաա պուլունմահօրտու, վէ խաաթալըդընաա քէնտի թէտավիսինէ մէմուր օլան օ ճալիպ վէ հիւսէյնա գաաըն քի՞մ իտի։

Իչպու սիւալլէր՝ հալլի միսքինսիպ սիւալլէրտէն օլուպ, լաքին Ձէրնան, հէր կէօնա թէֆէկքիւրտըտա պէրտպէր,

պալօտա պրագմըշ օլաուղու զէվճէսինի ախշինամէքաէ խախ. զէվճէսի խաէ, չիպհէսիզ, զէվճինի էվաէ պուլաճաղը իթիդաարյլա պալօտան հարէքէթի իթմիշ օլաուղու հալաէ, իւմիտի պօշա չըդմըշ օլմասըյլա, բի՞մ պիլիր կիճէնի նէ՞ մէրթէպէ էնաիշէ իւէ կէչիրմիշ խախ.

Պու ճիւմլէ իւէ քիմսէնի չաղըրմաեա ճէսարէթի խաէմէնիպ, պիրինին զահիր օլմասընա տէկինն պէքլէմիհէ դաթլանաը. Ֆիլվաղը չէնա տագըդա ոօնրա, գաբու այլարագ, սարը սայը մէճհուլէ դաարն թէքրար կէօրինաիւ.

Ֆէրնան ղարիպ պիր հէհէճանա տիւշար օլարագ, դալպի չիտաէթլէ չաըրմաեա պայլաաը, վէ նվլէնաիկի վէ նաիլի տաատէթ օլաուղու միւատէթաէն, եանի տէօրթ սէնէատէն պէրու պիր տագըդա պիլէ սէվմէքաէն տուր օլմամըշ պուլունաուղու օլ սահիպէի իֆֆէթի ու իամէթի էրմինին թաավիրի, զանն իաէրսին քի, Ֆիլբրինին իչինաէ պու մէճհուլէ դաարնըն թաավիրի իւէ րէգապէթի իթմէքաէ խախ.

կէնճ դաարն, օտա դարուսունուն էչիկինաէ տուրաուղունտա, նըսֆէն մահզուն վէ նըսֆէն տախի մէսրուր օլուպ,

— Նա՞ըլըրնըզ մննաիւօ, պիր ադտան տօդթէօր նաբէնիզէ պագմաեա կէլճէնք պիր. դիւտաէճէ աճը հիտա իախնօ՞րմուտաունուզ. Պու կիճէ պիր աղ ուեուեապիլաինի՞դմի, տէյի պիւաղ իթտի.

կէնճ գաարն՝ իչպու պիւաղերի՝ լաթիֆ պիր սէտա իւէ իրատ իթմէքաէ օլուպ, զանն իաէրսին քի հէր քէլաճնտա կիգլի պիր իթվէճճիւհ էաէրի պուլունմադ տա խախ. Ֆէրնան, մէդքիւր պիւաղերէ ճէվապէն,

— Պիր աղ էչիճէնիմ, Ֆադ ախ ... ախ.

— Ֆադ ախ նէ՞...

— Չէվճէմ...

— Չէվճէնիդէ վուդուխ հալ իտադը վէրիլմիշ օլաուղունտան, շիմտի օ բահաթ տրը. պու դաարը պիլմէնիպ քհաֆիլ տիր.

Ֆէրնան չէտիտ վէ նյդահը նագտպիւ պիր հէհէճանա

միւչար օլմուշ օլուպ, պունունլա պէրապէր օ գատընըն խամինի պիւէ պիւմէտիկի ճիհէթլէ, ադլ ու մուհապպէթի էրմինէ հասը օլունմուշ իտի։

Կէնճ գատըն՝ Ֆէրհատընըն էլան սըթմասը օլուպ օլմատըղընա թէէմին օլմադ իւղրէ, էլինի քէնտի էլի տէրունինէ ալմադ իսթէտիկինատէն, մէրդումի, մէզպուրէնին էլինի, մահզա իզհարը թէշէքքիւր ղըլընընտա պուս իթտի։

Մէրդումէ իսէ, էլինի չէքիպ, պիր աղ տա գըզարտը, վէ,

— Մօնսիէօ, նէ՞ եաբըեօրսունուզ, տէտի։

— Մատամ, զաթընըզա թէշէքքիւր իտիեօրում, վէ չիւքրանիեէթիմի իզհարէ չալըշըեօրում։

— Սիզին պունա հիչ պիր չիւքրանիեէթի պօրճունուզ եօղ տուր։

— Լաքին...

— Ֆիքրինիզի անլաեօրում։ Նէ՞ իչէ պուլունտուղունուզու, նա՞սըլ օլուպ տա պուրատա կէլտիկինիզի, վէ պէնիմքի՞մ օլտուղումու պիլմէք իսթէեօրսունուզ։

— Էվվէթ։

— Լօյլէ իսէ պիլմիշ օլուն քի, պու չէյլէրի անլամանըզ միւմքին տէյիլ տիր։

— Միւմքին տէյի՞լ մի տիր։

— Էվվէթ, քիմ օլտուղումու սէօյլէմէքլիկիմ միւմքինիզ օլտուղտան պաշգա, նէրէտէ պուլունտուղունուզու տա սէօյլէյէմէմ։... Հալ պու քի չու գատարը պէեան խաէրիմըն, սիզ Բարիսին իչինտէսինիզ, վէ եարալը օլտուղունուզ պիր սըրատա խանէմէ նագլ իտիլտինիզ։

Միւխէտդըպէն մէզպուրէ, գըրմըզը տօտագլարը իւզէրինատ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտ օլունարագ,

— Գուսուրու սըրը սըր, տէտի։

Ֆէրհատ, տիլտիզ կիպի տուրուպ հայրէթլէ քէնտինէ պագըեօրտու։ Կէնճ գատըն քէլամընը չու եօլտա իչէրի կէօթիւրտի։

— Ձէրիհանըզ թէհլիքէլի տէյիլ տիր։ պու ճիւմլէ իլէ

աեաղա գալդմանըզ, վէ հարէքէթ իթմէնիզ գաթիէն մէմնու տուր, վէ գալսպա հէքիմին թաւսիէհի մուճիպինճէ, հագ գընըզտա չէսիա պիր բէրհիզ իճրաաընա մէճպուր օլաճաղըզ։

Մէզպուրէ պու աէօզիւ աէօյլէրքէն, թէպէասիւմիւնէ տէվամ իտիպ, մուախխարէն,

— Ախճագ աէրիզ կիւնէ գառար խանէնիզէ, զէվճէնիզին նէգտինէ նագը օլունապիլիրսինիզ, աէյի իլավէ իթմա, վէ անինաէ օտառան տիշարը չըգար։

Օ ագշամը Ֆէրհան թէքրար սըթմաճա վէ սաեըգլամաճա տիւչար օլուպ, կիճէճէլ բէք Ֆէնա կէչիրտի։ պիր չօգ բիւեալար վէ սաեըգլամալար արառընառա, քէնաի գարըտը իլէ սարը բէննէլի մէճմուլէ գառընըն, քէնաի էլինի թուրմուշ օլուգլարընը գանն իյլէմէքտէ իտի։

Իրթէսի սապահ պիչարէ զաեէթ զայիֆ գալմըշ օլուպ, ազասը տիրթիլմէքտէ, վէ կէօզլերի գանա միւէմմա պուլունմագտա իտի։ Հիչ պիր մառաէ իւզերինէ տիգգաթլէ պագամաեըպ, օգուտմաճա եախօտ եազմաճա տառ միւգթէտիր տէյիլ իտի։

Կէնճ գառըն, աեագլարընըն ուճունա պառարագ թէքրար կէլիպ եաթագա եագլաշար, վէ պիր պագըշտա մէճրուհըն ահվալը սըհհիհէսինի անլատը։ Միւթէագըպէն,

— Սապահլար խայր օլսուն տօսթում. պու կիւն էյէսինիզ, հէմբէք էյլիսինիզ, համա օլսուն գօրգտուղում նէօպէթ կէչտի, տէտի։

— Սահիհէն նէօպէթ կէլիր տէյի վէսվէսէ՛ մի իտիեօրտունուզ։

— Էվվէթ, վէ պու սէպէպլէ տիզէ պիր եալան աէօյլէմէհէ մէճպուր օլտում։

— Ախ, նէ՞ կիպի եալան։

— Վուգուաթտան զէվճէնիզին խապէրտար օլսուղունու սէօյլէտիկիմ եալան իտի։

Ֆէրհան. — (լէզիը սէտա իլէ.) Ցիմէք խապէրի եօգ տուր։

— Խայր, հալընըզ սիզին, մուհիմմ պիր իշ սէպէպիլէ պիր գաչ կիւն իչին Բարիսաէն մուգիարագաթընըզ մէքթուպլա քէնտիսինէ պիլտիրիլտի։ Հէր նէ իսէ պէն, պու կիճէ նէօպէթէ տիւչար օլաճաղընըզտան վէսվէսէ իտիեօրսում. համո օլսուն էօյլէ պիր հալ վագը օլմասը։ Պինապէրին զէվճէնիզե մէքթուպ նազապիլիրսինիզ, հախօա քէնտինիզ իմզալաճապիլիրսինիզ։ Օ հալտէ մասամ Րօչէ տէ միսաթէրիհ օլապիլիր։

— Ա՛ճա՛իպ, սիզ պէնիմ իամիմի պիլիեօ՞րմուսունուզ։

— Շիւպհէսիզ պիլիրիմ. էկէր պիլմէսէ իտիմ, սիզ պուրատա օլո՞ւր մու իտինիզ։

Ֆէրնան՝ պու ճէվապընը հագըզէթէ մագրուն օլսուզունու թատիզլէ,

— Տօղրու տուր, լաքին զէվճէմէ նի՞չին վուգուի հալի թահրիրէն պիլտիրմէտինիզ, տէտի։

— Քէնտիսինի թէլաշա տիւշիւրմէմէք իչին. չիմոի միւսասաէ իտինքի թէերրար իտէճիմ. հէր նէ գատար գօլունուզու գուլլանմադատա միւշքիլաթ չէքէճէկինիզ տէրքհար իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ պիր գաչ սաթըր եազը եազապիլիրսինիզ, հախօա պէնիմ եազաճաղրմա սիզ իմզա գօեազապիլիրսինիզ։

Պատէհու պիր մասանըն իւզէրինաէ մէվզու օլան քիւչիւք պիր չէքմէճէկի ալըպ, Ֆէրնանա կէթիրտի, վէ պունու եաթաղըն քէնարընա վազ իլէ, տէրունինաէն գալէմ, միւրէքքէպ վէ քեաղըտ չըգարըպ, «եազընըզ» տէտի։

Ֆէրնան գալէմի էլինէ ալըպ, պիր գաչ սըրա եազմաեա չալըշտը իսէ տէ, հարէքէթ իտէր իթմէզ, եարէսի իւզէրինտէքի պաղ նըսֆէն եէրինտէն օյնատըզընտան, րէֆը սէտտա իլէ,

— կէօզլէրիմ պուլանըզ կէօրիւեօր, տէտի։

— Իպթիտարընըզ հագգընտա եանըլմըշ օլսուզումու չիմոի անլաեօրում։ Իմոի սիզին քիթապէթ խըզմէթինիզի պիզդաթ իճրա իթմէլիեիմ։

կէնճ գառը պու սէօղէրի սէօյլէեէրէք, գարէօլանըն ալթ թարաֆընտա օթուրուպ, էլինէ ալտըղը գալէմ իլէ ախիտէքի սաթըրլարը եազար։

«Ազիզէմ էրմին, տիւշար օլտուղում խաֆիֆ պիր գազա սէպէպի իլէ գուվվէթտէն տիւշմիւշ օլտուղումտան, եապանճը պիր էլին մուավէնէթի իլէ սիզէ իյպու թէզքիրէեի թահրիր իթմէքտէեիմ։ Անճագ պու թէզքիրէեի իմզա խտէճէք գառար իգթիտարըմ վար տը...»

Մէճհուլէ գառըն տուրտու, վէ կիւլիւմսէեէրէք Ֆէրհանա ախֆը նազար իթտի։ Ֆէրհան տա,

— Էվվէթ, էվվէթ, նէ գառար աճը հիսս իթտիմ, պու թէզքիրէեի քէնտիմ իմզա իթմէյիեիմ, տէտի, վէ մէզպուրէ թէքրար գալէմի էլինէ ալարագ, վէ եիւքսէք սէտա իլէ սէօյլէեէրէք, ախիտէքի սաթըրլարըն թահրիրինէ տէվամ իյլէտի։

«Ազիմ պիր մուխաթարա կէչիրտիմ, ֆագաթ համտ օլսուն դուրթուլսուն, վէ սիզի տէ սէվէրիմ։ Սէքիզ կիւնտէն նէզտինիզէ կէլէճէեիմ։

«Թէլաշ իթմէյին, ալթիսաթ օլմաեըն։ Միւլահազա իտինիզ քի, պէն հէր սաաթ վէ հէր նէրէյտէ օլսամ, սիզին իմ. թաավվրինիզ գալպիմտէ հէքք իտիմիշ սիր։

«Սիզի սէվէն Ֆէրհանընըզ»

Ֆէրհանըն պու կիւզել քեաթիպի, սէօղինիւ քէսէրէք

— Իշպու չահանըը թէէսսիֆ վագըանըն թէֆէրրուաթընա կիրիշմէմէք՝ էվէէա տըր, տէյի պէեան իյլէտի։ Շու գառար քի մէզպուրէ, Ֆէրհանըն զահֆէթինէ վէ կէօղէրինին գարարմաըընա, վէ պինաղէրին եաղըանը օդուեամա-եաճաղընա կիւվէնէրէք, սոն իքի ճիւմլէնի եազմըշ օլմաեըպ, անըն եէրինէ, «Պօչ վէ էհէմմիեէթսիզ պիր շէյ իչին տուեէլլօ իտիպ պիր աղ եարալանաըմ. լաքին համտ օլսուն քի, օ տուեէլլօնուն միւսէպպիպինին կիւզէլ վէ պէեազ պիր էլի օլ-

մասըլլա, քիթապէթ խըզմէթիմի քէնաիսի կիֆա խաիեօր. Ալլահա ըմանըլատըդ, ինշալլահ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ. էլ-լէրինիզի պուս խաէրիմ» աէյի եազմըշ խան։

Կէնճ գատըն պու թէզքիրէեի Ֆէրնանա թագսիմ էֆէնտիյէ քիւսթախըլըղընատա տախի պուլունատուդունատան, մէրգում,

— Օգուեամամ, ֆագաթ իմզալաեապիլիրիմ, աէտի։

Ֆիլվագը էլի սիթրէեէրէք, անճագ իմզանըն սըհհէթինէ էրմին թարաֆընատան չիսպհէ օլունմամագ իզրէ օգունուլուր պիր թարզտա իմզալատը։

Մէճհուլէ գատըն աէրհալ պու թէզքիրէեի սիւրիւպ, պիր մահֆազա աէրունինէ վազ իլէտի, վէ բարմաղընատա պուլունան եիւզիւկիւնիւն թաշը իլէ մէօհիւլէտի, վէ Ֆէրնանա մէրգումէնին նազիքեանէ հարէքէթլէրինէ, պաշընըն քէապ իթաիկի շէքլէրէ, վէ վիճուտինին էյիլիպ պիւքիւլմէլէրինէ սատէտիլանէ հայրան օլմազտա իքէն, մէրգում, մէքթուպուն սատըհինի եազմազտա, վէ քէնտի քէնաիեէ,

— Իշպու եազը վէ մէօհիւր՝ մատամ Րօշէնին գուվվէի հաֆըզասընատա հէքք օլունաճագ սըր, սիմէքաէ իտի։

Միւթէազզիզէն կիւզէլ բարմագլարընըն ուճու իլէ մէճրուհա էլվէտտա իթաիքաէն սօնրա, թէպէսսիմ իտիրէք տիշալը չըգտը, վէ մահէլլինէ թէօլիմ օլունմազ իզրէ, մէքթուպը մէգքիւրու պիր խըզմէթքեարա իթտա իթաի։

Սատէ օնտա տօղ իօր թէքրար կէլէրէք, Ֆէրնանըն եարէսինէ պագտը, վէ պիր ազ հէմէք հէմհէսինի իսթար իթաէքտէն սօնրա, մուֆարագաթ իլէտի։ Պատէհու կէնճ գատըն, Ֆէրնանըն եաթագը եանընտա կէլիպ, եալընըզ պէօյէմէսինին օտաեա կիրիպ չըգմադընտա միւատատէ իթտի։ Մէզպուրէ՝ ագշամա գատար էնվաի սէօզլէր սէօյլէհէրէք, վէ սալօն ճէմիյհէթլէրինատէն, թէաթրօլատան վէ տանաիտէն պահս իտիրէք, վէլհասըլ գատընտարա մահտատա նազ վէ ճիլվէյէր իճրատընտա պուլունարագ, մէճլուհուն ճան ուզընթըրընը կէչիրտի։

Ֆագաթ քէնաիսինի միւթէհաիր հալտէ տինլէմէրատ

պուլունան Ֆէրնան, պիր չէյ սօրմադ, վէ իսմինէ վէ վազիէթինէ տայիր մալիւմաթ ալմադ իսթէտիկլինատ, մէզպուրէ գաշլարը չաթըլարադ,

— Սահիհէն սիզ նանքէօրսունուզ, աէսի։

Պու սըրատա Ֆէրնան՝ զիհնի շաշըրարադ, կէօզլէրինի աշաղըա էէիպ աֆվըդ տիլէսի, վէ մէճհուլէ գառըն՝ գալպին քիւհնիւնէ գառար թէէսսիր իտէն պիր սէտաի մահզունիէէթ-պախշա իլէ,

— Մօնսիէօ, թէէմին օլունուզքի, էկէր պու իշտէ պէր սըրը վար իսէ, վէ էկէր քիմ օլատուդումու վէ նէրէտէ պուլունատուզունուդու պէեան իթմէքլիկիմ գաիլ աէյիլ իսէ, պու եօլատա հարէքէթիմատ, քէնատի միւրատըմատան տահա եիւքսէք պիր միւրատա իթաաթ իթմէքտէեիմ, աէյի իլավէթէն տէրմիեան իլլէտի,

Մէզպուրէ պու ճէվապը վէրտիքատէն սօնրա, միւթէպէսսիմ պիր հալ իլէ միւքեալէմէեի թէպիլ իթտի,

Ագշամ, սաաթ օն րատատէլէրինատ կէնճ գառըն՝ կիճէնիլ խալը օլսուն տիեէրէք օրատան մուֆարադաթ իթտիկլինատէն, Ֆէրնան, սապահա գատար բիւեալարընատա մէճհուլէ գառընը կէօրիւպ, սապահլատըն մէրդումէ թէքրար քէնատի նէգտինէ կէլտիկլինատ, մէրդում զիհնատէսիլէ միւթէէսսիր օլսուզու կիպի, գէվճէսինի տաիի հէման ունութմուշ իտի,

Մէճհուլէ գառըն, պու ատա, նիմ իսթիհզաքատարի պիր կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Մատամ Բօյէտէն սիզէ խապէրլէր կէթիրտիմ, Իլք կիճէսի գաեէթ միւզտարըպ օլմուշ իսէ տէ, թէղբիրէմ քէնատինի թէէմին իթմիշ տիր, Սէվսիշ կիհնէ գառար սիզէ պէրէէեօր, տէյի պէեան իթտի,

Պու սէօզլէր՝ Ֆէրնանըն իզէրինատ գարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ, ալթիսթիւք հիսս իլէհիպ, կէօզլէրինի աշաղըա էյտի,

Մէրդում, միւատէթի էօմրիւնատ իլք ատֆա օլարադ, ինսանըն քէնատի գէվճէսինի միւէպպէտէն սէվմէմէսի գապիլ

օլուպ օմնաբղընը քէնաի քէնաւնէ սիւալ խթաի, վէ պու սբրաաա նազարը տիդդաթընը կէնճ դաաընա աթֆ խթմիշ օլաուդու հալաէ, մէրդումէ պիրաէն պիրէ պաշընը եօդարը դալաբրարադ,

— Սէվկիւլիւ մէճրուհում, տիշարը չըդմաեա մէճպուր օլաուդումնաե, պիր գաշ սաաթ դաաար սիղաէն մէէղունիեէթ իսթէրիմ· լաբին սիղի տօգթօր իլէ պիրլիքաէ պրադաճաղըմ· Քէնաիսի հաքիմ կիսի պիր թավը ու հէյեէթէ մալիք իսէ սէ, կէօրիշիւլէպիլիր պէր քիմսէ սիր, տէտի·

Պու սէօզլէրի միւթէադբէ տօգթօր իշէրի կիրտի, վէ կէնճ գաաընն սօն սէֆա Ֆէրնանա թէպէսիւմ խաէրէք, եաընընաաքի օտաեա չէքիլտի, վէ օրաաա պուլունաե պէալէմսինէ խիթապէն,

— Զաբուդ էվլադըմը կիսինաիր· չու եունլու Ֆիսթան իլէ եիւզ առ դըյմէթինաէքի չաբդանընն պանա եադըշըպ եադըշմաեաճաղընը անլամադ իսթէրիմ, տէտի·

Օլ վագըթ մէզպուրէ պիր թուալէթ օտաաընա կիրիպ, աէրճալ էվլադընը թէպտիլ պիրէ, տիշարը չըդտըղընտա, աաէթա իշճի դըզլարա պէնդէմիշ խտի· Շէօյլէքլի սիեահ պիր Ֆիսթան կիսինմիշ, ումուդունա չիդկիլլի պիր շալ ալմըշ, պուդէ խտիմիշ օլան սաչլարը իւզէրինէ եաաը պիր չաբդա դօյմուշ, նլէրինէ թրիդօ էլտիվէն կէչիրմիշ, վէ դօլթուդունա տա քիւչիւք պիր սէրէմ թադմըշ խտի·

Պու դըեաֆէթինաէն տօլաէը պիդդաթ թէպէսիւմ խտէրէք, պէալէմսինէ խիթապէն,

— Հայաէ պանա պիր արապա կէթիր, տէտի·

Պևշ տադըդա սօնրա արապա կէթիրիլմէրլէ, մէզպուրէ արապաճըեա,

— Բաա սը լա Պասթիլլէ կիթմիշ խսթէրիմ· Ֆօպուր Սէնթ-Օնօրէնին բէօչէսինաէ արապաէը տուրտուրունդ, տէյի իսթար լիմանքաէն սօնրա, արապաեա բաբիպ օլտու·

15

Հիքեաեէմիղին պիրինճի գըսմընտա պուլունան էշխասըն իքիսի իլէ թէքրար իւլգէթ վէ միւնասիպէթ իթմէքլիկիմիզին վագթը կէլտի։

Սըրիղ իլէ Էօն Բօլանտան պահա իթմէք իսթէրիզ։

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ, Սըրիղ, գօնթ Ումման ոը Քէրկաղըն մատմազէլ ոը Պալտէր իլէ էվլէնաիկի կիւն, սէվկիւլիւսիւ օլան Էօն իլէ տաիրէի իզտիվաճա տախիլ օլմուշ իտի։

Էօն, կէնճ զէվճէսինի գօլթուղունա ալարագ քիլիսէտէն տիշարը չըգարըը սըրտատա, Մ· ոը Քէրկագ մէրգումա եագլաշարագ,

— Տօ՛սթում, պէն պիր ադտան կիտիեօրում· պիր գաչ սաաթտան Բարիստէն խայլի ուզագտա պուլունաճաղըմ, տէոթ, վէ Բօլան տա,

— Կիտինիզ մընսիէօ գօնթ, զէվճէնիզիէ պիր միւտաէթ եալընըզ ե-աչամագ արզուսունտէ պուլունաուղունուզու անլաեօրում, տէյի մուգապէլէ իթտի։

— Լաբին հէր նէ գաատար կիտիեօր խէմտէ, նատիլ օլտուղումտաատաէթի, սիզին վէ կէնճ զէվճէնիզ տաեէսինաէ խալխհաալ իթմիշ օլտուղումու ունու տատմաըրըմ կիտի, ատաէթխտէ տախի տօսթլուգունուզա մունգար օլաճաղըմը իւմիտ իթմէքտաեիմ։

Սըրիղ· - Ա՛հ մընսիէօ գօնթ, սիզին տօսթլուգունուզ պիգիմ իչին պիւիւք պիր չէրէֆ տէյի՞լ մի տիր։

Ումման· - Խայր, գալպէրինտէ տատրը նէֆատէթ վէ

ֆազիլէթ թաչըեանլարըն եէկտիկէրիյէ գարընաչ օլմալարը թապիի տիր։

Ամման, պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, Լէօնա պիր մէքթուպ թէսլիմ իյէ,

— Սիզի տօնթում ատտ իթտիկիմէ իսպաթ օլմադ իչին, էօհտէնիզէ մուհիմմ պիր մէմուրիեէթ իհալէ, վէ պու մէմուրիեէթէ լանըզ օլտուղունուզա իթիգատըմ պուլունտուղունու տա պէեան իտէրիմ, տէտի։

Լէօն.. (միւթէէսսիրէն.) Սէօյլէէրին, մննալէօ գօնթ, սէօյլէեին։

— Թալիմատըմ պու մէքթուպտա եազըլմըչ տըր... իմոի Ալլահա ըսմարլատըգ, ինչալլահ թէքրար կէօրիւչիւրիւզ։

Պաութհու գօնթ, կէնճ ղէվճէսինի էլինտէն ԼԹուԹուպ, քիլիսէնին գաբուտունտա պէքլէմէքտէ պուլունան ալտապասընա օթուրթտու, վէ քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, արտպա սիւրաթիլ եօլա չընգտը։

Լէօն Բօլան՝ գօնթուն քէնտիսինէ վէրտիկի պիւեիւք մահֆազաեը եըրթտը։ Պու մահֆազանըն տէրունինտէ իկի մէքթուպ պուլունուպ, պիրի՝ Սըրիզէ խիթապ օլարագ Ժանն թարաֆընտան եազըլմըչ իտի. տիկէրի տէ, Լէօն Բօլանա խիթապ օլմագ իւզրէ գօնթ թարաֆընտան մուհարրէր իտի։

Լէօն քէնտի մէքթուպունու աչըպ, աթիաէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Տօ՛սթում,

«Տէրիւհատէ իյլէտիկիմ մէմուրիեէթի պիր գաչ այ իչին Թէրք իթթէքիլիկիմ, թատագիպ իթմէքտաէ օլտուղում խայր ամէլէ պէնիմ գատար սատըգ պագը գալպլէրի Բարիստէ պրագտըղմա գավիչին խսքեաթի օլմուչ օլմագլաղըմ սաեսինտէ օլուպ, սիզին տէ, օ գալպլէրտէն պիրի օլմանըգլա, տէրքեար օլան հիսսիեաթընըզ իճապընճա միւէս-

սիրէն պանա հարտըմ իսէճէկինիզէ էմինիմ։ Պինապէրին ասօթում, էօհտէնիզէ պիր ժէմուրիէթի մուհիմմէ իհալէ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իլլէհին։

«Բարեաւէ պիր խայլի ալարճա ատվամ իտէն գըշ ժվսիմինաէ, նանը աղիզ պահալը վէ հադաճադ օտաւնըն գըշմէթի տահա ֆահիշ օլուպ, ըկը չօդ ֆամիլեալար, քէնտի ըէիսլերինին, իհթիեաճլարընա զայըը քեաֆի պուլունան կիւնաէլիք հադգը իլէ հաշամնաէա մէճպուր օլուրլար։ չօդ ատֆա կիւնաէլիքլէրինի պիլէ չըդ արամազլար։ Տօ՛սթում, սիզ ամէլէտէնօլինիզ, պինապէրին ամէլէնին չէքտիկի ատֆալէթ ու քէաէրլերի վէ արդատաշլարընըզդն ֆաղիլէթլէրինի պիլիրսինիզ։ Իմտի օ ֆաղիլէթլերի թախֆիֆ, քէաէրլերի թէաէլլի վէ ժէճՏուլ օլան ֆաղիլէթլերի թէչվիդ իչին, սիզի, սահրլերդ թէրճիհ իթմանմ։

«Սիզ պիր ամէլէ իտինիզ, ֆադամ պէն սիզի իշ սահիպլէ իտէճէկիմ։ Սէնթ-Անթուան վարըչը օրթաալընաա, տօղրամաճըլըդա վէ մարանիօզլուդա մահաուս օլարադ վահի պիր ֆապրիդա քուշաա իլէ, իչի եիւզ ամէլէ չալըշաբրմանըզը իսթէրսէ, է՛ն պիեաաէ ֆամիլեա բէաէրլերի օլանլարը իչինէդաէ դուլանընըզ, վէ հնթիխապընըզ իչին, տահմա դալպինիզէ միւրաճաաթ իտինիզ։

«Մէսաբիթի թէէօսիսիէնիզէ դարչըլըդ օլմադ, վէ պանքէրմանէն պէտէլի թահսիլ իտիլմէք իւզրէ, լէֆֆէն թարաֆընըզդա եիւզ պին ֆրանգըդ պիր պօնօ կէօնաէրիեօրում. վէ պանքէրմին նէզմինաէ տէ սիզին իչին պիր դրէսիթօ աչաբրմըշ իսէմաէ, տէրքեար օլան թէճրիպէքեարլըզընըզ իլէ պու դրէսիթօեու թահսիա իտէճէկինիզէ էմինիմ։

«ԱՐՄԱՆ»

Ժան տը Պալտէրին Սըրիզէ հաղմըշ օլտուդու մէքթուպու տահի աթիտէ պէհան իլէրիդ։

«Ազիզէմ Սըրըզ,

«Արման կէօզէրիմին էօնիւնտէ պիր մէքթուպ եազտը, վէ օ մէքթուպու պանա տա օգուրթտու։

«Պէնիմտէ կիւզէլ վէ խայրխահանէ պիր թաասվուրում օլուպ, մաասէմ՛քի Արման՝ բէնտի թաասվուրունուն մէվգըի իճրաեէ վազընա Լէօնու վէքիլ իլթի իսէ, պէնտէ քէնտի թաասվուրումուն հայդը ֆիիլէ կէթիրիլմէսի խուսուսընատա սիզին վէսաթաթընըզա միրաճաաթ իտէրիմ։

«Մաասէմ՛քի Լէօն, էրքէկլէր իչին վատի պիր ֆաալիյէտա քիւչատ իտէճէքսէ, նի՞չին ազիզէմ Սըրըզ, նի՞չին սիզէ, դաատընատա վէ հօքսուզ գըզլարա մահտուս պիր ֆաալիյէտա քիւչատ իթմէյէճէնիզ, օ գըզլարա մահտուս քի, նա իչ վէ կիւճտէն մահրումիյէթլէ եախօտ տարաֆ ու տէպտէպէ հալվէսի, վէ նա ախլաղ պօզուգլուղու խէթիատը իլէ թարիգի միւսթադիմտէն քէնտիլէրինի ուզագլաթմադատա, վէ վագթիլլէ սիզին, միւտաէթի մէտիտէ եաբտըզընըզ կիպի, ճիւզի պիր կիւնտէլիք ալմադ իչին, նէվմիյէ օն իքի եախօտ օն պէչ սաաթ չալըշմատա ճէսարէթի իտէմէմէքտէ տիրլէր։ Արման, պէնիմ էմրիմէ էլլի պին ֆրանգ իթա վէ քէնտի պանքէրի նէզտինտէ պիր գըէտիթօ քիւչատ իտիեօր։ Իմտի, պուրատան հարէքէքիմ միւնասիպէթիյլէ սիզի, սէլահիյէթի թամամէ իլէ քէնտիմէ վէքիլ թայեին իտիպ, բէք չօգ տէֆա տէլաիլ ու պէրահինինի հադդըմատա իպրազ իթմիչ օլտուղունուզ տօսթլուղումուզու մուհաֆազա իթմէնիզի բէճա իտէրիմ։

«ԺԱՆՆ»

Լէօն վէ Սըրիզ իչտու իքի մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա պիրիպիրինէ պազըշըրլար, վէ պու պազըշտա, խայրխահլարընըն միւրաալարընը մէվգըի իճրաեէ վազ իտէճէքլէրինէ քէնտի քէնտիլէրինէ եէմին իթտիլէր։

Ալթը այ սօնրա ֆօպուր Սէնթ-Օնօրէ նամ մահէլլտէ, մէրդումլար պիրլէր վատի ֆաալիյէտա տահիպլէրի օլարադ,

պու ֆապրիգալարը քէմալը կէրմի իլէ իշլէթմէքտէ իսիլէը։ Արատան իչ սէնէ կէչինճէ, Լէօն Բօլան, բէսպի չէօհրէթ իտէն վէ բէք չօգ ամէլէ իսթիխսամ իյլէնէն ֆապրիգաթ օղլարատան պիրի օլսուդու կիպի, Սըրիզ տէ միւքէմմէլ պիր տիքիշճի մաղազասընըն իտարէսինէ մէմուր օլուպ, պունատա չալըշան էօքսիւզ գըզլար վէ ֆամիլիա սահիպի վալիտէլէր՝ հէր եէրտէն դիեատէ իւճրէթի ալմագտա իսիլէը։

Զիքր իմմութիմիզ մէճհուլէ գատըն, մէճբուհ պուլունան ֆէրնանընըն եաթաղը եանընատան այրըլարագ, իշճի գըզլար դըեաֆէթիյլէ Բլաս տը լա Պասթիյլէ կիմմութիկինտէ, մարանկօզիանէ սահիպի, թախմինա սապահընդն սաաթ օն օն պիր բատտէլէրինտէ մաղազաընատա օլուպ, ուսթա պաշըսը վէ սանտըգբաթը իլէ պիրլիքտէ խուսուսի պիր տաիրէտէ մէշդուլ պուլունմագտա իսի։

Ֆապրիգա սահիպինին էվճէ պազը խըզմէթլէրինի տախի կէօրմէքտէ պուլունան պիր չըրագ, պիր արա մէզքիւր տաիրէնին գաբուսունու չալըպ, Էէօնուն վագը օլան տավէթի իւզէրինէ իչէրի կիրտի, վէ,

— Նէ՞ իսթէեօրսուն Մինէ, տէյի վագը օլան սիւալէ ճէվապէն, չօճուգ, Լէօն Բօլանա խիթապէն,

— Էֆէնտիմ, կէնճ պիր գըզ կէլմիշ, գաթընըզը կէօրմէք արզու իտէեօր, տէտի,

Լէօն, կէլէն գըզը, մարանկօզիանէ իթթիխսազ իտիլմիշ օլան պինանընդն պիրինճի գաթլարընը իշդալ իտէն գէվճէսի թարաֆընատան կէօնտէրիլմիշ պիր իշճի գըզը գանն իլէ,

— Ֆէնտիսինի իչէրի կիրտիր Մինէ, պէն տէ կէլիեօրում, տէտի,

Օլ վագըթ Լէօն, ճալիպ վէ բարլագ բօպ տը չամպըրսըյա ֆէրնանընդն գարշըսընատա պուլունատուդու սըրատա, ա՞նընդն կէօզէրինի գամաչաըրտըգը կիպի, իշճի գըզլարընատ մախսուս օլան գըեաֆէթի իլէ տէ ճաղիպէլի կէօրիւնէն օլ հիւսէյնա գըզընդն գաբուսունուն էչիկինէ կէլտիկինի կէօրտիւ,

Թիւրգուտագ՝ կիւղէլիկի իլէ կէօրէնի ճէլպ իտէն Շէքիւ-

պէն կիպի, պադանըն իւզերինաէ դիհնի տօլանտըրըմը պիր թէէսսիր իճրա իլլէեէն հիւսն ու ճէմալ սահիպլէրինաէն օյուպ, պինապէրին Լէօն քէնտիսինի կէօրմիւկիւնաէ, Ֆէրնան Բօշէնին հիսս իտէկէլտիկի հէեէճանը հիսս իթտի, վէ անըն լաթիֆ պադրչը գարչըսընսա, քէնտի միւբաասընա բաղժէն կէօզլէրինի աչազը էյտի։

Ֆիլվագը մերդումէնին պադրչընսա էօյլէ պիր գուվվէի մըդնաթըսիեէ մէվճուս իտի քի, զէննկինլիք իչինաէ եաչաեան Ֆէրնան Բօշէնին գիհնինաէ ալթիւսթլիւք հասըլ իթտիկի կիպի, Լէօն Բօլան միսիլլու դալպէն վէ ֆիքրէն սաաէ պիր քիմսէնին գիհնինաէ տախի այնի հալի հուսուլէ կէթիրտի։

Լէօն, պու կէնճ գաադընը կէօրմիւկիւնաէ, իսթէմէեէրէք սարսըլսը, վէ մաքինավալի պիր սուրէթտէ քէնտիսինէ պիր իսկէմլէ իբաեէ իթտի։

կէնճ գաադըն, դաեէթ լաթիֆ պիր սէսսա իլէ,

— Մօնսիէօ... Բօլան... սի՞զմիսինիզ, տէտի։

— Էվվէլթ մաամազէլ, պէն իմ։

կէնճ գաադըն՝ տահրիէտէ պուլունան իքի քիմսէեէ չիւպհէլի նագարլա պադրչընսան, Լէօն՝ անըն՝ մերդումանըն հուզուրընսա լազըրսը իթմէկէ ճէսարէթի օլմադըղընը տէրք իտէրէք, անլէրի պիր իշարէթլէ եօլա գօյսու, վէ պաադհու,

— Մաամազէլ, սիզի տինլէէօրում, տէտի։

Մէզպուրէ կէօզլէրինի էյտի, վէ տիթրէէօր կիպի կէօրիւնսու։ Նիհաեէթ կէնճ գաադըն չու եօլսա քէլամա պաշլաադը։

— Մօնսիէօ, իքի սէնէ մուդաադաէմ եանընըզտա Ֆիլիբ կարէն իսմինաէ պիր ամէլէ չալըշաբիլմէյնընըզ։

— Էվվէլթ մաամազէլ, իհթիմալ տիր։ Հաթթա պու իսմի խաթըրլամադսա օլսուդումու գանն իսիեօրում։ Ղալիպա էլլի պէշ հաշլարընսա պիր սահմ իտի։

Մէճհուլէ գաադըն։ – (պաշընը սալլաեարագ։) Էվվէլթ, տէտի, վէ նագարը տիդգամընը Լէօնա էօյլէ պիր սու-

բէթաէ աթֆ իթաի քի, մէրդումուն պիւթիւն վիճուաի սաբ-
սըլտը։

Լէօն, զիքը օլունան չախսը թէմամիյլէ խաթըրլաեարադ,

— Ո ամէլէ էեալէթ էհալիսինաէն իաի. պիչարէ Բարիսէ կէլմիշ օլուպ, իշ պուլամաաըղընաան, ալթը այ գաասար քէն-
տիսինի ֆաալրիդամոա չալըշաըրըամ, տէսի։

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, թա՛ քէնտիսի տիր։

— Ոօնրա մէմլէքէթինէ ավաէթ իթաի. օրաաա պիր գըզը վար իսի։

Կէնճ գաաըն. — (միւէսսիր պիր սէտա իլէ.) Ո գըզ պէն իսիմ. մընսիէօ։

Լէօն. — (թէաճճիւպէ.) Սի՞զմի։

Կէնճ գաաըն. — (մահզունէն.) Իամիմ էօժէնի կարէն տիր։

— Էյ բէտբէրինի՞զ...

— Պէնի պուրաեա բէտբէրիմ կէօնտէրաի մընսիէօ։

— Անլաեօրում. պէնի պիր ալրլճէ պաղթէլէէն թէըք իթմիշ օլմաըընաան տօլաեը կիւճէնմիշիմ տէյի շիւպհէսիզ վէսվէսէ իսիեօր։ (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Լարին քէնտիսինէ սէօյլէնին քի, հէր վաղըթ քէնտիսի իչին իշիմ վար տըր, վէ էկէր մուզահիդաաա իսէ, դարզէն պիր միդաար այ չէ տահի վէրմէնէ հաղըրըմ։

— Աղիղիմ մընսիէօ, թէէսսիֆ իտէրիմ քի, պունաան պէօյլէ բէտբէրիմ չալըշմաեաճաղ տըր։

Միւթէաղբպէն մէզպուրէ, — Պիչարէ բէտբէրիմ չիմսի իչի կէօզլէրինաէն մահրում տուր, տէսի։

Լէօն. — (թէէսսիւրլէ.) Նէ՞ տիեօրսունուզ։

Կէնճ գաաըն. — (թահրը պաղ ղընը նինէ մէրդումա աթֆ իտէրէք.) Էվվէթ, էֆէնտիմ, ալթը այաան պէրու կէօզլէրինին ըշըղընը դայդ իթմիշ տիր։

— Ա՛հ, մաահաղէլ, պէնի տէրիսաթըր իթմէնիդաէ հաղ-
գընըզ պուլունաադունա չիմսի անլաեօրում։

Մէճհուլէ գաաըն գըզլարը, վէ միւէսսիր պիր հալաէ կէօրիւնաիւ, վէ պաահհու,

— Պէլքի եանըլըեօրտունուզ մննսիէօ, պէն գաթընըզտան չալըշմազ տիլէմէհէ կէլմիմ, տէտի։

Լէօն պիր հարէքէթտէ պուլունուրքէն, մէզպուրէ իլավէթէն,

— Բէտէրիմ պանա, մատամ Րօլանըն գաեէթ մէրհա-մէթլի վէ խայրխահ պիր գատըն օլտուղունու, վէ պանա իշ վէրմէքտէն իմթինանքեաճ իթմէնեէճէկինի սէօյլէտի, տէտի։

— Օննա նէ՞ չիւպհէ։

Կէնճ գատըն՝ մահճուպանէ կէօզէրինի աչաղը էհէրէք,

— Անճագ թէէսիւֆ իտէրիմքի, բէտէրիմին եանընտան այրըլարագ, ֆատըհդանըզտա չալըշամաեաճաղըմ, չինանքի զէվալը բէտէրիմ կէօզէրինտէն մահրում օլտուղտան պաշ-գա, վիճուտճա տա սագաթ տըր, տէյի պէեան իլէտի։

— Պէյիս եօք տուր։ Սըրիզ սիզէ, խանէնիզէ կէօթիւր-մէք իւզրէ իշ վէրճէք տիր։

Պատհու Լէօն աեագա գալդըպ,

— Շու էանատէ զէվճէմ տիշարը չըդմըշ տըր։ մատամ գօնթէս տը Ֆէրհազըն խանէսինէ կիթտի, պիր ազատան ավ-տէթ իտէճէք տիր։ ազաճըզ պէքլէմէք իտթէ՞րմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Լվվէթ մննսիէօ, տէյի մէզպուրէ մահճուպանէ ճէվապ վէրտի։

Լէօն, լազըրտը իթտիհիզ սրրատա կէնճ գատընըն կի-ևինմիշ օլտուղտ սէֆիլ, ֆազաթ թէմիզ էսվապա պազմազ-տա, վէ մէզպուրէ հազդընտա պիր տուշղու հիտա իտիպ, կէրչի պու տուշղունուն՝ ամըմազլըգտան իպարէթ օլտուղու-նու դանն իլէմէքտէ իտի իտէ տէ, հազըգէթի հալտէ հիտսի մէզբուր տիկէր պիր նէվտէ իտի։

Հէր նէ իտէ մէրգուտ, պու կէնճ գըզա խիթապ ի-տէրէք,

— Կէլինէզ, սիզի եօզ տըրքի գաթտա ֆատըհդ տեա կէօ-թիւրէնիմ։ Զէվճէմ պիր ազատան կէլէճէք տիր, տէտի։

Կէնճ գատըն, տահմա մահճուպճա եհտիհատիկիւ հալտէ

ժէրպ ումնուն արպ ասլնաան կիթ ամ։ վէ Լէօն, նէրամվէն պա-
ատմպէրինաէն եօղ արը չըպ արբէն, քէնաի քէնաիւէ,

— Ղարիպ չէյ ամը քի չու Ֆրանսուա կարէն՝ Ֆապրի-
գաաա պուլունաուդա զէման էրէյիճէ դարիպ պիր ատէմ
խան։ չիմնի խէ, քէնաի հադդընաա իղնարը ըիգ գամ իթ-
ժէքատէիմ, ուէմ, վէ մուսախսարէն կէնճ գասլնա խի-
թապէն,

— Բէատէրինիպ նէ՞ըէտէ իպամէթ խաիեօր, ատյի սիւալ
իթ ամ։

կէնճ գասլնաա, - Պուրաաան ազ ուզադաա Եարօն սօ-
գապլնաա 23 նումէրօրու խանէատ իպամէթ իթժէքատէ ամը,
ատյի մուգապէլէատ պուլունաուս։

— Բէք էյի, պիր ադաան քէնաիսինի կէօրմէկէ կիատճէ-
ենմ. ափին կէլտիկինիպ զէման, օ սօղադաա միսթէապրըճի
օլաուդամ օաուն ատպպօրունա կիթժէք իւզրէ տիշարը չը-
գըճօրաում։

Պաաէհա Լէօն՝ քէնաի ասիրէսինին գաբու ասիւմէսինի
չէվիրաի։

Լէօն Բօլանըն խուսուսի ասիրէսի, պիրինճի գամթաա
օլուգ, պունան ամբիշ Ֆապրիգասլնա նապըր պիր գաբուսու
պուլունմադաա խաի։

Գու ասիրէ, ատօրթ օաաաան իպարէթ օլուգ, պիր
թաամ սապասլնաան, պիր քիչիք սապօնաան, վէ պիրի
կէնճ զէմճ ու զէմճէնին վէ ամիկըի Լէօնուն վալիատսինին
օլմադ իւզրէ իբի նամադ օաաագնաան իպարէթ խաի։

Լէօն իշէրի կիւրամիկինաէ, վալիատսինէ խիթապէն,

— Վալիատ, Սըրիգ ամանթ իթ ամը՞ մի, ուէմ։

— Խայը, հէնուգ կէլմէմի։

— Գու կէնճ գըգ, պուրաաա քէնաիսինէ պէքլէնէճէք
ամը։ պէն ատ խաասէթէն պու մուամաղէլի քէնաինէ թամսիսէ
խաէրիմ. Գաաիմ իշճիկլիքինաէն պիրինին գըգը ապը։

Պաաէհա մէհնուլէ գասլնա խիթապ խաէրէք,

— Մաասնագլը, պիգիմէ թաամ իթժէք խոթէ՞ըմիսինիգ,

պիր սահթա գասար Սըրիզ կէլիր, ահմի պէհան իլէտի։

Կէնճ գասըն ... (մահզունիէթլե) Թէշէքքիւր իտէրիմ, վէ գապուլ իտիմէտիկիմիզէն սօրաթը սիվրընըզը էճա իլէրիմ, զիրա ... քէտէրիմ...

Լէօն, կէօղէրի եաշարմազ ահրէճէսինէ միխթէսար օլարագ, պէնքի պիշարէ ալիճին խանէսինէ եէճէճէք էքմէք պուլունմամասընընը, վէ պու սէպէպլէ կէնճ գընըն քէնտի տավէթինի գապուլ իտիմէտիկինի միւտահալա իլէ։

— Րէք էյի, լաքին Սըրիզի վէ պէնի պէքլէմինիզ։ պիր գաչ գադըգա իչին տիշարը չըգաճաղըմ։ ահրհալ ավտէթ իտէրիմ, ահմի պէհան իլէտի։

Պէօղլէճէ Լէօն, կէնճ գասընը վալիտէսինին հանընտա պրագարագ, քէնտիսի սէրհան հագըխանէ տահրիսինէ էնէլ, բալթաճունու կիճինաիքաէն սօնրա տիշարը չըգըը, վէ տօղրուճա Շաբօն տօղաղընա կիտէրէք, 23 նուէմբրօվ պինանընըն գարշըսընտա տուրտու, վէ գարուճուտա, Ֆրանսուա Կարէն իտինտէ պիր քիմսէնին հանէլի մէգբութաէ իգամէթ իտիպ իթմէտիկինի սիւալ իթմէսի իւզէրինէ, գարուճու՝

— Ալթընճը գամթա, ոօֆա իւզէրնտէ, ոօլ թարաֆտա իչիւնճիւ գարու տուր, ահմի։

Լէօն, մուրատար պիր նէրտիվէնտէն չըգարագ, ալթընճը գամթա, իչտ իտիլէն վէ անահթարը քիլիտի իւզէրինտէ պուլունան գարուճու չոլտը։ Իչէրտէն «կիրինիպ» ահմի վագը օլան իտիթար մուճիպինճէ, Լէօն գարուճու աչտը, վէ տահիլ օլուդու օտանընն սէֆալէթի վէ ֆագրի Հալինի կէօրմէքլէ, գալպինտէ պիր թէէօսիրի ադիմ հիսա իթմէքտէն քէնտինի մէն իտէմէտի։

Մէգբութ օտա՝ թավան իչինտէ պուլունուգ, էշէտտը քէրէվէթտէն մտատմուլ պիր գարուօլա, ֆիէնա վէ բիս պիր եամթագ, պիր մտատա վէ իչի իտիէմիէտէն իտարէթ պուլունմագտա իտի։

Մէգբութ եամթագտա, մէվտիմ կէօրէ զաեէթ խաֆիֆ պիր եօրխանա տարըլմըշ օլարագ պիր իհթիեար եամթմըշ օ-

օլուպ, պուննուն եանընտաքի տիկէր եամթազ տախի չիւպհէսիզ կէնճ գըզըն եամթազը իտի։ Ըլմինէտէ իտ ամէն եագըլմամըշ վէ մատանըն իւսթինտէ պիր գաչ թանէ տոի վէ պօշ թապազ իլէ պիր բարչա էթմէք վէ պիր չանագ տօլու տու վէ պիր քէօշէտէ, չիւպհէսիզ իշլու սէֆիլ ֆամիլեանըն բաշավրալարընը հավի էսկի օտուն պիր տանտըզ պուլունմազտա իտի։

Էօն, մէրդում տիվ իմթիհաըը կէօրմէզլէ, քէնտի աթիզ ամէլէօինտէն ֆրանսուա կարէն օլուշտունու թանըտը, վէ տիւի մէրդում ատուդիշի պիր սէտա իլէ,

— Ֆի՞մ տիր օ, աէյի սիւալ իթտի։

— Պէն իմ, Էօն Բօլան տըր։

— Ա՛հ, աղիզիմ մոնսիէօ, պէնիմ կիտի պիր սէֆիլ հագըննտա պու տէրէճէ իմթիֆամ գապի՞լ մի տիր։

— Պատա կարէն, գըզընըզ պէնի կէօրմէկ կէլտի։

Ավիլ — (Ընդհըրտամտաընը զօր իլէ գապմ իտիւօյ կիպի կէօրիւնէրէք։) Աղիզիմ մոնսիէօ, օ գըզ, ճէնապը Ալլահըն մուաղէզ պիր մախլուգու տուր։ Օ օլմատա իտի, չիմաիրէ գատար չօգ տան ահրէթէկ եօլճու օլմուչ օլուրտում։

Իմթիհար, եամթազը իւղերինտէ պիր տէրէճէ տօղրուլարտագ, գըզընըն, կիւնտէ օն պէշ ճիրմի սու գաղանմագ իչին, օն սէքիզ չալըչարագ, ալմը այտան պէրի տիր քէնտիսինի պէզէմէքտէ օլուշտունու աղլտա աղլտա նագէ իթտի, վէ խիթամընտա,

— Թէէօսիֆ իտէրիմ քի, տանըթէլա իշլեհենլէր իչին թամիլ ժվմիմի կէլմէքտէ օլուշտունտան, գըզըմ պօշ գալաճաղը ճիհէթէլէ, մոնսիէօ Բօլան, պիղի վէ նագիք գէվճենիզի խաթըրլատըմ, տէտի։

— Հադգընըզ վար տըր տօսթում, հարէքէթինիզ բէք միւնասիպ տիր։ Ճիմի իտ գըզընըզ իտանէմիզտէ պուլունտուշտունտան, գէվճիմ քէնտիսինէ իշ վէրէճէք տիր։ Անճագ պապա կարէն, տարըլմաեըն, վէ սիզէ գարզէն պիր աղ ագչէ վէրմէքլիկիմէ միւտատտէ իտին։

Ալիլ, պաշընը էլէրի տէրունինտէ կիզլէեէրէք,

— Ա՛հ, պիչարէ գըզըմա միհրիթաճ գալմըշ օլտուղումու խալ֊ըրլաղճա, բէտէր սըֆաթընը Թաշըմագ իգ֊թիսադընը հաիզ օլամաեօրում, տէտի։

Մէրգում, քէմալի Թաագիմ իւզրէ էլինի ուզաթմասընտա, Լէօն իքի աստէ լուի ալԹունու սըդըշաըրըպ,

— Պէն եարըն սիզի Թէքրար կէօրմէյէ կէլէճէէիմ. չիմ֊տիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ պապա կարէն, գըզընըզը պիր աղտան կէօնտէրիրիմ, տէտի։

Լէօն Բօլան աշաղը էնտիքտէն սօնրա, գարուճունուն օտասը ճամընը չալտըղընտա, պաշընա սարդը կիպի ինճէ պիր պաղ պաղտամըշ պուլունան իհԹիեար պիր գարը զահիր օ֊լուպ, պօղուդ պիր սէսլէ, նէ՞ իսԹէմէքտէ օլտուղունու սի֊ւալ իհմէգլէ, Բօլան, մէրգումա օն ֆրանգ վէրէրէք,

— Պապա կարէնին օտասընա չըգըն վէ քէնտիսինէ աԹէշ եագմագ իւզրէ պիր միդտար քէօմիւր իլէ պիր ազ սըդըր էԹի վէ էԹ սուեու կէօԹիւրիւն, Պունտան գաԹինագար իճագ իտէն միւտաւամըը տիրիդ իհմէեին, պէն Թէքրար կէլիրիմ, տէտի։

Գարուճու, պու կիպի ճէօմէրտլիքլէրէ ալըշըգ օլմատը֊ղընտան, եէրէ գատար էեիլտի, վէ Լէօն Բօլան Սէնի֊Մնօրէ վարըշընտա քէնտի խանէսինէ կիհԹատիկի սըրատա, մէզպու֊րէ մէրգումուն էմրլէրինի իճրաեէ միւտարատաի իլէտի։ Լէօն, Բլաս սը լա Պասթիլտէն կէչէրըրէն. Սըրիդտէ Քէրկազ օհէլին֊տէն ավտէի իհմէքտէ օլմասըլտա, գէվճէսինի Թանըեարագ, ատըմլարընը չարուգլաՀտը, վէ արգատընտան եէհիչիպ, մէզպուրէեի գօլհուդունա ալտը։

Սըրիդ, էվվէլճէ Թանըմըշ օլտուղումուգ ֆագիլէ, հիւսէյնա վէ քէյֆի գըզ օլուպ, տահմա զէվճի հագդընտա մուհապ֊պէթլէ մուԹհասըֆ պուլունմագտա իտի։ Մէզպուրէ, ագտը իզտիվաճը իւզէրինէ պաշգա պիր հիւսն քէսպ իհմիչ օլուպ, օն ալԹը եաչընտաքի գըզ հալինտէ տէյիլ, իլա եէրմի պիր եաչյարընտա, կէօհԹէրիշի պիր գատըն օլմուշ, վէ իֆրահի

չալշմագլա պէրապէր, չօգ տէգիա զարուրէթտէն խալի օլա-մատըզը ճիհէթլէ, սիմասընտա զանն իտէրսին քի պիր նագրսէ հասըլ օլմուշ իքէն, չիմտի օնտան տա էսէր գալմամըշ իտի։ Հասըլը մահէլլէ էհալիսի մէզպուրէնէ հայրան օլարագ պա-գըպ, չօգլար քէնտիսինէ կիւզել մատամ Բօլան իսմինի վեր-միշ իտի։

Նիհաեէթ Սըրիզ, սէվտիկի պիր զէվճէ վէ տաէթա սէճ-տէ գըլմագ տէրէճէսինտէ մուհասապէթի պուլունտուղու պիր մատումա մալիք օլմասըյլա, գատընլար միւեանընտա էն զի-եատէ պախթիեարը օլտուղու կիպի, իգ պալ ու սատաէթ տէ քէնտիսինի կիւզելլէթմիշ իտի։

Լէօն, եօլտա կիտէրքէն,

— Ազիզըմ, տարըմյարըմըզը պիր աղ չաբուգ ալալըմ, վէ պիր ան էվվել խանէմիզէ մուվասըլէթ իտէլիմ, տէտի։

— Ֆագաթ պու գատար իսթիճալէ նէ՞ սէպէպ վար տըր. թատամ վագթը՞ մը տըր։

— Խայր իսթիճալըմ պունուն իչին օլմաեըպ, ֆիկրի էվ-տէ պէքլէյէն պուլունտուղու իչին տիր։

— Աճայիպ, քի՞մ պէքլէեօր։

— Իշ պուլմագ արզուսունտէ օլան ֆագիրէ պիր դըզ պէքլէեօր։

Գատէհու Լէօն՝ պապա կարէնին դըզը իլէ վուգու պու-լան միւլագաթընը, վէ իհթիեար ալիւի զիեարէթ իթտիկինի հիքեատէ իթտի։

Գու հիքեատէ՝ զանն իտէրսին քի Սըրիզի գանատլաթտը. ղընտան, ճէնապը Ալլահըն ազիզ պիր մախլուգու օլան պու գատընտա զարուրէթ ու սէֆալէթի թէսրիր վէ թէսէլլի խուսուսընտա օլ տէրէճէ արզու վէ խահիշ վար իտի քի, տա-տէթա գուշ կիպի խաֆիֆլիք քէսպ իտէրէք, խանէսինէ մու-վասըլէթինտէ, քէմալը սիւրաթլէ գատէմէլէրտէն եօգարը չըգը։

Էօժէնի կարէն, եախսա օ իսիմտէ պուլունան կէնճ գա-տըն, մահճուպճա վէ մահգունանէ թավը ու հարէքէթիլէ

թաամ սալաաընտա օթուրմուշ օլուպ, Սըրիզ իլէ Լէօն Բօլանըն պիրլիքտէ կելտիքլէրինի կէօրտիւկիւնտէ, Սըրիզի, պէքլէմէքտէ օլտուղու գաարն իտուկինի անլատը։ Օլ վագըթ մէզպուրէ կէօզլէրէնի եէնիտէն Լէօն Բօլանա վէ սօնրա Սըրիզ աթֆ իտի։

Պու իքի պագըշըն նէթիճէլէրի, այնի զէմանտա զարիպ օլտու։ Շէօյլէքի ֆագիրճէ պիր լիպաս կիեինմիշ օլան վէ զահիրէն նամուսլու վէ միւհթաճ պիր հալտէ կէօրինմէքտէ պուլունան օլ կէնճ գաարընն պագըշընտան, Սըրիզ, գարշըսընա զէհիրլի պիր եըլան չըգմըշճասընա տիթրէտի վէ տիւշարը տէհշէթ օլտու, վէ զանն իտէրսին քի խանէսի տէըուինէ օ անտէ ֆէլաքէթ կիրմիշ տիր կիպի պիր հիսսէ թապի պուլունտու։

Լէօն տա մէճհուլու օլան պիր հէնէճան հիսս իլէ, պու հիսս տամարլարընտաքի գանը ալթիսթ իթտի։ Մէզքիւր թէէսսիրաթ, պապա Կարէնին դըզընըն նապարը տիգգաթընա թէսատուֆ իտի, կէօզլէրինի աշաղըա էյտիկի հալտէ, քէնտի քէնտինէ,

— Բէք ալա անլատօրում վէ այէքտարէն կէօրիւշօրում քի, սէքիզ կիւնէ գատար պու տատմանա մէճնուն կիպի աշըգ օլաճագ, վէ գէվճէսի տէ պէնի գըսգանաճագ տըր, տէտի։

16

Թագրիպա պիր սաաթ սօնրա պապա Կարէնին սախթէ գըզը, Շարօն սօգաղընաա քեալին 23 Նուէմբօլու խանէնին մուրատար ներտիվէնինաէն եօղարը չըգըպ, ալիլին Թավան էչի օտասընա կիրտի։

Գաբուճու, Լէօն Բօլանըն իխթարը վէճհյէ, չըմինէտէ պիր միգտար աթէչ եադըչ օլուպ, մերդում իհթիեար իսէ պիր քէօչէտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, հէմէք եէմէքտէ իտի։

Կէնճ գաալըն, իչերի կիրեր կիրմեզ, Թավըրընը պիրաէն պիրե թէպտիլ իտէրէք։

— Էյ մննիէօ ալիլ, բօլունուղու միննաթիպ սուրէթտէ իճրա իթտինի՞զմի, տէյի սիւալ իթտի։

Պապա Կարէն, ալիլիկի՝ թէչհիս իտէմիէճէք տէրէճէտէ օլմաըղընաան, օլ էօննատէ չըմինէնին գըրմըզը ալեվիյլէ եիւզիւ գըզարմըչ պուլունան կէնճ գաալընըն չէհրէտինի ֆիրդ իթմէկէ չալըշտը, վէ ճէվապա ատաղլէ։

— Նկեր պուրատա օլտա իտինիպ, վապիճէմի նէ՞ սուրէթլէ իճրա իթմիչ օլտուղումու կէօրիւր իտինիպ։ Մէմուլ օլունճաղ մերթէպտէ հիսսիեաթը բէտէրանէ իպհարիյլէ, կէօզ եաչլարը տէօքտիւմ, հընչգըրտաալըմ, վէ սիգին իչին, օ պիր միլէք տիր տէտիմ, վէ հաալ ս տնմաղ հէրիֆի ֆէվգէլատէ միլթէտտիր գըլտըմ, տէյի պէնան իյիտի։

Պաաէհու ալիլի մերդում գահգահալը սուրէթտէ կիւլէրէք։

— Էֆէնտին պանա գըրդ ֆրանգ պրագտը։ Գաբուճու ֆիքարը տա կէօնտէրիպ, պէնիմ իչին աթէչ եադըրտը, տէտի։

կէնճ գաաըն, Սըրխոշն տիքմէք իչին քէնտիսինէ վէրտիկի իշ պօղչասընը պիր քէօչէհէ վազ իտէրէք, վէ կիւլիւմսեեէրէք,

— Իչթիհանըզ էրէյիճէ եէրինտէ օլտուղունու կէօրիւեօրում, աէտի։

— Հէօ՛, հէօ՛, իչթահըմ եէրինտէ իսէ տէ, սուսուզլուղում տահա զիեատէ տիր։ Իմտի սէվկիւլիւ մատամ, էկէը պանա պիր ազ չարապ վէրիրսէնիզ, էյիլիք իչմիշ օլուրսունուզ։

Կէնճ գաաըն։ — (կիւլէրէք։) Խայր իհթիւեար սէրխոշ, իչկի իչէրսէն, լազըրտընը չայըրըրըսըն։ պէն իսէ, պիր թազըմ ահմագճա սէօզէրտէ պուլունմազլըզընը իտթէմէմ։

Սէրխոշ։ — (մահզուն պիր սէտա լէյ։) Տիմէք, սո՛ւ մու իչեճէեիմ։

— Ճարապ իչմէքլիկինէ միւսաատէ իտէճէեիմ զէմանա գաատար, էվվէլ սու իչէճէքսին։ Ճարապա միւսաատէ իթտիկիմ կիւն, էկէը իտթէրսէն, չարապճը տիւքքեանընտա եաթագլիրսին։

Պաաէհու մէզպուրէ իֆտաէսի թարղընը թէպիլ իտէրէք,

— Ռազուն միւտաէթ չու մուրատար օտանտա օթուրմահա վազթըմ հօզ տար։ Իմտի իչիմիզէ պագալըմ։ ալիլ վէ սէֆիլ պիր բէտէր բօլունու լաեըզըյա իճրա իթմէքլիկինէ մուգապիլ սանա մահիեէ օն սաէա լուի ալմունու վէրմէեի վատ իչմիշ իտիմ, աէտի։

— Էվվէլթ։ վազիֆէմի վիճատանէն իճրա իտէր օլտուղում տան տօլաեը իֆթիխար իտէպիլիրիմ։

— Էկէը պու նօլտա սօնունա գատար տէվամ իտէրսէն, սանա պէն բիալ տահա վէրէճէեիմ։

Սէրխոշ՝ մէսէլրէթլե բէֆը սէտա իթտի, վէ կէնճ գաաըն,

— Կիճէլէը խայր օլսուն։ շիմտի պէն կիտիեօրում, եաըըն սապահ թէքրար կէլիրիմ։ Մ։ Բօլանըն նէ՛ սապահ վէ նէ՛ ագշամ թէքրար կէլմէնէճէկինի բէք էյի պիլիրիմ։

լաքին էկէը պիր ադչամ կէլիրսէ, պէնիմ տիշարը չըդմըշ օլտուղումու պէհան իթմէլիսին, տէտի, վէ մուահխարէն աշաղըհա էնիպ, գաբուճունուն օտասընա կիրտի։

Գաբուճու, պունտան ադտէմ թանըմըշ օլտուղումուզ Ֆիրար նամ պունամըշ գարը օլուպ, մահդա էլինտէ պիր խըզմէթի օլարագ վազթընը կէչիրմէք մագսատի իլէ գաբուճուլուգ իթմէքտէ իտի։ Զիւնքի մերդումէնին օլտուգճա սէրվէթի պուլունուպ, պու սէրվէթի տէ, չու եօլտա էլտէ իթմիշ իտի։ էվվէլ էմիրտէ, սէվկիւլիւ Նիգօլօսունա խայինլիք իտէրէք, տէօրթ սէնէ գատար էվվէլ պաշընըն քէսիլմէ. սինէ սէպէպ օլտուղու իչին էբէյիճէ պիր մէպլաղ ալմըշ իտի։ սանիէն՝ Պուժիվալտաքի մէյհանէնին մահդէնինտէ Բօգամպօլուն խապէրի օլմահարագ քիւչիւք պիր ադչէ չըգընը սագլամըշ իտի։ Նիհահէթի եօհէ օղու Ա.էրիդատան կէլտիկինտէ,

— Վա՛լիտէ, պիր ճէնթըլմէնին վալիտէսի՝ գարուրէթի իչինտէ եաշամամալը սըր։ Իմտի սանա պին իքի եիւզ Ֆրանգ սէնէվի իրատ թահսիս իտէրիմ։ Մօնմարթրա եահօտ Պաթինեօլա չէրիլէրէք, օրատա սէֆտի խաթըր իլէ եաշաեապիլիրսին, տէմիշ, վէ Ֆիրար տա,

— Պին իքի եիւզ Ֆրանգ ալմադըմ պէրապէր թէմիզ պիր խանըմտէ գաբուճուլուգ իթմէկի թէրճիհ էյլէրիմ, տէյի ճէվապ վէրմիշ իտի։

Պինապէրին սըր Վիլիամ՝ Շարօն սօգաղընտա պիր խանըմէ միւթէսարրըֆ օլուպ, պունուն գաբուճուտու պուլունմասըղընտան, մերդումէ օրանըն գաբուճուլուղունա թայէհին գըլընտը։

Հէր նէ իսէ, Ֆիրար, պապա Կարէնին սախթէ գըզընըն էօրարընա վազըֆ օլտուղու, վէ հաթթա օլ պապտէ պաղը թահիմաթ տախի ալմըշ պուլունտուղու ճիհէթլէ, կէնճ գատըն գաբուճունուն օտասընա կիրտիկինտէ,

— Եօգարտա պիւեիւք պիր բաքէթ պրագտըմ։ Օ բաքէթի, լաք սօգաղընըն քիօչէսինտէ պէնիմ իչին թուրմուշ

օլաուզունուզ օտաեա կէօթիւրիւն, վէ օ իչի պիր ան էվվել տիքմէք իւզրէ պիր տիքիշճի գըզ պուլուն, տէտի։

— Բէք էյի մաաամ։

— Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըդ, եարըն թէքրար կէօրիւշիւրիւզ։

Կէննճ գաատըն պու սէօզլէրտէն սոնրա օրատան տիշարը չըգըպ, պիր արապաեա րաքիպէն խանէսինէ մուվասըլէթ իթտի։

Պէսլէմէսի թուալէթ օտասընտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, կէննճ գաատըն,

— Շու բաչավրալարը չըգար։ Իչին ուճունտա պիր միլեօն օլմասա իտի... տէտի, վէ տէրհալ սօեունուպ եըգանտըգտան սոնրա, մինաոիպ պիր էլպէսի կիեինտի։

Պաատհու, պէսլէմէնէ խիթապէն,

— Մէճրուհ նա՞սըլ տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Տօգթօր կէլիպ եարասընա պագտը։

«Քէնտիսի տէ պիր թավուգ գանատը եէտի, վէ պիր աղտա Պօրտօ չարապը իչտի։ Պիր չէյէ իհթիեաճը օլուպ օլմատըղընը անլատադ իւզրէ իքի տէֆա օտասընա կիթտիմ։ Պիր չէյէ միւհթաճ օլմատըղընը պէեան իթմէքլէ պէրապէր, զաթընըզըն ավտէթի կէճիքիպ կէճէքմէնէճէկինի սիւալ իլլէտի։

Թիւրդուաղ կիւլէրէք,

— Պիչարէ՛... տէտի։

— Զանն իտէրիմ քի չիմտիտէն եագաեը էլէ վէրմիշ տիր։

— Սանա պիր չէյ սո՞րմատը մը։

— Խայր։

— Էլինէ իքի ատէտ լուի ալթունու գո՞յմատը մը։

— Խայր։

Կէննճ գաատըն՝.. (Թէպէսիւմ իտէրէք։) Բէք էյի։ քէնտիսի միւսթադիմանէ հարէքէթի իթմէք իսթէեօր, լաքին իչ այա գաատար հէր մէրամըմը իճրաեէ հաղըր պուլունաճագտըր։

Պահէհու Թիւրդուաղ, դօլլարը տէդօլթէ աթլաս մարօն պիր լիպաս կիեինտիկի, վէ պաշընատա չարդա օլմահըպ, սալլարընը տէմէթ տէմէթ էնհէսինտէն պրագմըշ պուլունտուղու հալտէ, թուալէթ օտասընտան, Ֆէրնան Բօշէնին էլան նաթմըշ օլտուղու, վէ էնտիշէ իլէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլունտուղու օտահա կիրտի։

Մէզպուրէ իշերի կիրեր կիրմէզ, խասթանըն սիմասը չէնտա տադըդա էվվել ֆեվգելատէ սօլհան իքէն, պիրտէն պիրէ հէհէճանը չէտիա իլէ դըզարտը, վէ իֆատէհէ աղաղլէ,

— Հէյէ չիւքիւր կելտինիզ, տէտի։

Կէնճ գատըն՝ կիւլիւմսէհէրէք վէ ինսանըն գալպինէ գատար թէէսսիր իտէն պագըշընը մէրգումա աթթի իյէհէրէք,

— Աճա՛իպ, պէնի կէօրմէք իչին պու գատար սապըրսըզ՞ մը խալրազ իթտինիզ, տէյի պէհան իթտի։

Ֆէրնան գըզարտը վէ ալթյուսթ օլտու։ Միւթէադըպէն,

— Եօլսուզ հարէքէթիմտէն տօլայը աֆվընըզը բէճա իտէրիմ, տէտի։

Կէնճ գատըն թէքրար կիւլիւմսէտի, վէ հաթադըն աեագ թարաֆընտա պուլունան ալէնիք պիր գօլթուգու իսկէմլէտէ էօյլէ պիր թարզտա հասլանտը քի, գօլունտաքի միւզէյէէն պիլէզիք նազարը տիգգաթը ճէլպ իթտիկէ կիպի քէնտիսինտէ տէ լաթիֆ պիր վազիեէթ հուսուլէ կէլտի։ Մուահհարէն մէրգումէ,

— Սապըրսըզըղընըզը անլարըմ, վէ պու պապտէ սիզի մահգում աուտ իտէրիմ, չինքի այնի հալի պէն տէ հիսս իթտիմ, տէտի։

Ֆէրնան՝ չէպհէսիզ պու սէօզլէրին մանէտասընը լանըգըլտա զապթ իտէմէհէրէք,

— Սի՞զ մի, տէտի։

Կէնճ գատըն. - (կիւլիւմսէհէրէք·) էվվէթ պէն,

— Շուպհէսիզ· խասթալար՝ մահպուսլարա պէնզէրլէր· եալընըզ գալորդլարընատա սըգըլըրլար։

— Ա՛հ մատամ...

— Սիւքրիւմ իտին, վէ պրադըն քի պէն նազարիեաթըմը իքմալ իտէիմ։ (կիւլիւմսէեէրէք·) Իմտի մահպուսլար քէնտի պէքճիլէրինին հէր կիւնքի վիրուտինէ սապըրսըզլըգա պէքլէտիկի կիպի, խասթալար տա քէնտիլէրինի գաեըրան, եախօտա ալէսսէվիեէ կէօրտիւքլէրի թէք քիմսէեի սէվմէեէ ալըշըրլար։

Ֆէրնան, հէեէճան իլէ,

— Մատա՛մ... մատա՛մ... պէնտէ օլան հիսա՝ տիկէր պիր տուդու տուր, տէտի։

Կէնճ գատըն· – (կիւլիւմսէեէրէք·) Անլաեօրում· մատամ Րօշէ հադգընատա խապէր ալմադ արզուսինտէ պուլունուեօրսունուզ։

Պիրաէն պիրէ չալընան պօրազանըն սէտասը՝ ուդուտա օլան ասքէրի ուեանտըրտըղը կիպի, մեզքիւր քէլիմէլէր տէ Ֆէրնանա թէէսսիր իթտիքլէրինտէն, մէրգում սարսըլտը, լէհճէսի սօլտու, բէբէլէտի վէ էրմինի տիւշինտիւ իսէ տէ, Թիւրգուազըն ֆատիտա վէ պաշտան չըգարան կէօզլէրի, էրմինին բագ թաավիրինէ բաղմէն, մէրգումուն գալպինտէ ալթիւնթլիւք հասըլ իթմիշ օլմասըլյա, օլ տագըգատան իթիպարէն Ֆէրնան Րօշէ սայքի բիւեա իչինտէ եաշաեըպ, կեահ սըթմա վէ սիւքիւնէթէ տիւշար օլմագտա, կեահ եիւքսէք սէտա իլէ զէվճէսինի չաղըրմագտա, վէ պագէն տախի անը պիւթիւն պիւթիւն ունուտարագ, մէճհուլէ գատըն իլէ ֆիքրի մէչղուլ օլմագտա իտի։

Լաքին պու գատըն, էլան քէնտիսինի թանըթմաեըպ, չաեէտ Ֆէրնան թարաֆընատան պու էսրարա վագըֆ օլմագ արզուսու իլէ պիր սիւալ վուգուինտէ, գաշլարընը չաթըպ, մահզունանէ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Նի՞չին նանքէօրուգ իտիեօրսունուզ· սըրրըմըն պանա այիտ օլմատըղընը սէօյլէ՞մէտիմ մի, տէր իտի։

Օլ վադբթ Ֆէրնան, սիւքիւթ իտիպ, իշպու ժուճիպի հայբէթ գաոբնա պադմադլա իքթիֆա իթմէքտէ իտի։

Պու հալ, սէքիզ կիւն իմթիտատ իտիպ, սէքիզ կիւն զարֆընաա մէճբուհուն էյիլէշմէսի հալի սիւրաթլէ իլէրլէտի։ Անճագ ֆիքրի իլէ գալպի թէճավուզաթը չէտիտէեկ հէտէֆ օլուպ, տիկէր թարաֆտան թիւրգուազ՝ դաեէթ խայրխահանէ վէ սըրֆ ինսանիեէթբեաբանէ հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունմասըլա, պաղէն պիր տիւշես վէ պաղէն տէ պիր բահիպէեէ պէնզէմէքտէ, վէ խաաթա պիր չօճուգ՝ եիւրիւնէ կիւլէրէք թէտաւիլ խալխիկի կիպի, Ֆէրնան տախի, սէվիլմէքտէ օլան պիր բիմնէ մադամընաա գայրըլմագտա իտի։

Կէնճ գաոբն՝ մէճբուհուն եանընտան բէք ազ այրըլըպ, անճագ հէր կիւն սաաթ իքիտէ խանէսինտէն մուֆարագաթ վէ սաաթ սէքիզտէ ավտէթ իթմէքլէ, Ֆէրնանըն եաթագը պաշընաա օթուրմագտա, վէ պու կէնճ բիմնէ, մէզպուրէնին սէսի դուլաղընա աքս իթտիքճէ, սաաթլարընը վէ պիւթիւն տիւնեաեը ունուտմագտա իտի։

Պիր սապահ, կիւնէշ՝ եարը աչըպ օլան բէնչիրէտէն տէբուընը օտաեա տուխուլ իտիպ, պիւեիւք պիր պաղչէնին տէ եաբրագլարը տէօքիւմիւշ պուլունան ադաճլարը կէօրիւլտիւկիւ սըրաաա, թագիպ, խաաթաեա, եաթագտան գալգաբագ պիր ազ հավա ալմասընա միւսաաատէ իթտի։ Ֆէրնան՝ պու միւսաաատէտէն ֆէվգէլատէ մէսրուր օլմուշ իքէն, մէճհուլէ գաոբն քէնտիսինէ,

— Պու կիւն հավա դաեէթ կիւզել վէ կիւնէշ սըճագ օլուպ, էկէր սու իսթիմալ իթմէնէճէկլինիզի վաա խաէրսէնիզ, գօլթուզումա տաեանարագ պաղչէ տէբուընինտէ իքի տէֆա տէվր իթմէնիզէ միւսաաատէ իլլէրիմ, տէտի։

Մուճթալինճէ Ֆէրնան, մէրգումէնին գօլթուզունա տաեանարագ, պաղչէտէ կէզինմէէէ չըգտը։

Խաթըրլարաա օտուզու իւզրէ, Ֆէրնան Բօշէ, տէօրթ սէնէ մուդաատէտ. Մօնսէյ սօգաղընաաբի քիւչիւք օթէլտէ պիր կիճէ կէչիրմիշ օլմասըլա, շիւպհէսիզ, հիչ օլմազսա,

օ օթելլին պաղչեսինի թանըմալը իսի· լաքին չուրասը ունուտուլմամալը սրը քի, Պագդարա՝ մէրդումու պայկըն հալտէ օրաեա նադլ իթմիշ օլտուղունտան, մէգքիւը օթելլին խարիճի ճիհէթինի նէ՛ կէօրմիշ վէ նէ՛ թէտդիդ իտէպիլմիշ իսի, վէ իրթէսի կիւն ատ, րէֆագաթըննտա պիր բօյիս գօմիսէրի օլարադ, իքի ժանտարմա թարաֆընտան եադասընտան թուֆուլարադ տիչարը չըգարըլմասըլա, նէվիմա մէճնուն կիպի պիր հալտէ օլտուղունտան, պիր չօղ սէնէլէր սօնրա այնի մահէլլտէ պուլունուլտուղունտա, խաթըրա կէլէպիլէն պիր թադըմ խուսուսի ահվալէ հասրը նադարը տիդգաթ իտէմէդ իսի։

Պունտան դաթինադար ադաճլար պէօեիւմիշ վէ սըր Վիլիամն իսէ, չիւպհէսիզ հէր չէյի էվվէլճէ հիսսապ իթմէքլիք միւթաամը օլմասըլա, պաղչէնին էթրաֆընա տիվար չէքտիրէրէք, օրասընը սօդադտան քեամիլէն աեըրմիշ իսի։

Իմոի Ֆէրնանդըն օրատա կէօրտիւկիւ հալ՝ մէգքիւը պաղչէնին ումում պաղչէլէրէ, վէ օթելլին՝ քեաֆֆէյի օթէլլէրէ պէնզէմէյինտէն իսպարէթի օլուպ, տէօրթ սէնէ ադտէմ կէթիրիլմիշ օլտուղու խանէտէ պուլունտուղունու անլաեամասը։

Շուրասը տա վար քի, Ֆէրնան՝ ադլ ու ֆիքրի, եանընտան եիւրիւմէքտէ օլան կիւզէլ մախլուգա աթֆ իտիլմիշ օլմամասըլա, էօյլէ պիր չէյի տիւչինմէկէ տէ միւգթէտիր աէյիլ իսի։

Իչ կիւն տահա խասթա, եաթաղընտան գալգարադ, էօյլէն բատտէլէրինտէ պիր իքի սաաթ գատար պաղչէ տէրունինտէ կէզէպիլտի։ Նիհաեէթ եարասը գաբանմաեա վէ էյիլեչմէկէ պաչլատըղընտան, պիր ադշամ մէճհուլէ գատըն՝

— Եադընտա թէմմամիյլէ քէսպի իֆագաթ իտէճէկինիզտէն, ումարըմ քի սիզի զէվճէնիզէ կէօնտէրէպիլէճէկիմ, տէտի։

Ֆէրնան սարսըլտը, վէ հալը մազի կէօդինիւն էօնիւնէ կելէրէք,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պէնիմ զէվճէմ վար սըր··· էվա-

տըմ վար տըը··· գեվճեմի սէվէրիմ, քէնտիսի պուրատա օլմալը իտի, տէտի։

Թիւրդուաղ պիր արա զայպուպէթ իտիպ, պատէհու կէլէրէք, մերդումուն էլինի թուքթատու, վէ դարչըսընատա պուլունանլարը պաշատան չըդարմատա մախսուս պիր թէպէսսիւմլէ,

— Տօ՛սթում, սիզատէն պիւեիւք պիր խըզմէթ ըէճա իտէճէիմ, տէտի։

Ֆէրհատ·– (մէսէրըէթլէ ըէֆը սէտա իտէրէք·) Ա՛հ, չիւքրանիէթիմի իզհար իչին հադդընըզատա պիր չէյ կարմատա միւդթէտի՞րմիիմ։

— Շիմտի պու կիպի սէօզլէրին վադթը տէյիլ տիր· լաքին պէնի էյի տինլէեինիզ։

Մէրդումէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, աէրուընը օտատա պուլունան դօլթուդլուեա օթուրատադ,

— Տինլէեինիզ, տէյի թէքրար իթտի։

— Պուեուրուն, սիզի տինլէմէկէ հաղըրըմ։

— Պիլիրսինիզքի, նէ՛ բէնտի իամիմի վէ նէ՛ պուլունատուղումուզ սօդաղըն իամինի սիզէ պէեան իաէմէմ։

Ֆէրհատ·– (մահզունէն·) Էօյլէ օլսուն։

— Իմտի, քէօր քէօրունա պանա իթտաթի իտճէկինիզ նամուսունուզ իւզէրինէ վատա իտէ՞րմիամինիզ։

— Էվվէթ մատամ։

— Քէօր քէօրունա տիեօրում, զիրա կէօզլէրինիզի պաղլատաճաղըմ։

Ֆէրհատ, թէատճիպանէ պիր հարէքէթտէ պուլունատու, վէ կէնճ դատըն՝ քէլամինը չու եօլատա իլէրի կէօթիւրտիւ·

— Կէօզլէրինիզ պաղլանատըղընատա, սիզ պիր արապաեա իրքեատ իտիլէճէքսինիզ, լարին էվվէլճէ սիզէ պիր մէքթուպ վէրէճէնիմքի, պունատա թատիմատըմ հաղըմըզ օլսուդու ճիհէթլէ, սիզատէն նէ պէքլէմէրատ պուլունատուդումու անլատաճաղատըընըզ։

— Սիւլհա՞ն Ալլահ, պու աաէթա Պին-պիր-կիճէ մասալլարընա պէնզէօր։

— Հէմեն էօյլէ կիպի։

— Է՛յ օ արապա պէնի նէ՞րէյէ կէօթիւրէճէք միր։

Կէնճ գաաըն իսթիհզաքնաըի պիր կիւլիւշէյն սօնրա,

— Նէ՛ կիւզել սիւալ։ Էկէր պուննու սիդէ սէօյլէմէք իսթէսէ իսիմ, կէօղէրինիդի պաղլամադըզ՝ հագըդեթէն պէյհուտէ օլուրսուն, տէմի։

— Հադդընըզ վար մըր։

— Իմանի ալտալտա օթուրաճադսընըզ։ արապա սիդի պիր եախսա իչի սաաթ կէօթիւրսիւքսէն սօնրա, սիզ արապասան էնիպ, կէօղինինիդէն պաղընը աչարադ մէքթուպ պուրմա օղունաճադսընըզ։ անտէ, սիզսէն նէ պէքլէմէքտէ օլսուդուրմա կէօրէճէքսինիզ։

— Բէք էյի, նէ՞ վադըթ կիտէճէհիմ։

— Պիր ադսան։

Օլ վադըթ Թիւրդուադ՝ եաղըխանէսի դարշըսընտա օթուրուպ պիր մէքթուպ եազսը, վէ մէօհիւրյէմի։ Պաաէհու Ֆէրհանըն բարտըսիւսիւ իլէ ըհտէնկօթունու կիւճինսիրիպ, քէնտի պօղազընտաքի պօղազ պաղընը սու չըդարարադ վէ մէրդումէհ վէրմէք,

— Պունու ալընըզ, վէ պօղազընըզա պաղլատըդճա, պէնի խաթըրլատընըզ, տէմի։

Պաաէհու մէպպուբէ՝ Ֆէրհանըն կէօղէրինի միդդաթլըճա պաղլաեըպ, էլինտէն իթուտարադ,

— Կէլին, տէմի, վէ օթէլտէն չըդարըպ, պաղչատէն կէչմիքսէն սօնրա, դարուսա պէքլէմէքտէ պուլունան արապաեա, արապաճընըն մուավինէթինէ օթուրթուս, վէ արապանըն դարուսունու դարարքէն,

— Վաարընըզսա սաաթըդ օլսուն, տէյի։

Պէօյլէհէ արապա եօղա չըդըպ, Թիւրդուադսա քէնտի խանէսինէ կիթմիկի էհնասէ, քէնտի քէնտիէ,

— Պու սաէմ՝ ադչէ չիզսանը էլինտէ օլարադ, թէքքրար

նէզտիմէ կէլէրէք, գարշըմաա տիզ չէօքէճէք տիր, տիմէրտէ իտի։

Ուրապա իքի սաաթ գատար կիրմէ չըգմա պիր խայլի եօլլարտան կէչտիքտէն սօնրա, արապաճը՝ արապանըն գաբուսունու աչարագ,

— Կէլէճէք եէրիմիզ պուրասը սըր, տէտի։

Ֆէրնան, աչաղը էնտիքտէն սօնրա, կէօզիւնիւն պաղընը չըգարըրքէն, արապա քէմալը սիւրաթլէ օրատան նապէտիտ օլտու։

Կէօզիւնիւն պաղը չըգտըղընա, Ֆէրնան էթրաֆընա աթֆը նաղար իլէ, կիճէ օլտուղունու, վէ սօգադլարտա քիմսէ պուլունմատըղընը կէօրմիւ։ Ընճաղ վասըլ օլտուղու մահէլլի անլաեըպ, տօղրուճա պիր կաղ ֆէնէրինին ալթընա գօչտու, վէ եէտինտէքի մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթարագ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Տօ՛սթում,

«Սիզ հէման իֆագաթընըղը պուլտունուղ, վէ խանէնիզէ ավտէթ իթմէք հալինէ կէլտինիզ։ Սիզի սէվէն վէ սիզէ սապըրըշըգա պէքլէմէքտէ պուլունան զէվճէնիզ, սիզի օրատա պէքլէեօր։

«Իմտի էլվէտա տօ՛սթում. պունտան պէօյլէ պիր տախի տուէլլօ իթմէնինիզ։

«Շաեի՛ա արա սըրա պէնի խաթըրլարսանըղ, էօմրիւն՝ անլաշըլմազ պիր թագըմ էսրարը պուլունտուղունու քէնտի քէնտինիզէ վիւլահազա իտինիզ, ֆագաթ պէնի թէքրար կէօրմէէ, ասլա չալըշմաեընըղ։

«Էվվէլ էմիրտէ պէն հիւրը տէյիլիմ. քէնտիմէ մալիք տէյիլիմ. վէ սիզտէ, պէնի թատագիպ իտէրսէնիզ, չախսընըզը ազիմ մուխաթապարարա իլգա իթմիչ օլուրսունուզ։

«Մուահէտաբէն, վիւլահազա իտինիզտի, սիզին խայրխահ, կիւզէլ վէ ճալիպ զէվճէնիզ պուլունուզ, սիզ անը սէվմէ. կինիզ կիպի, օ տա սիզի սէվմէքտէ տիր։

«Խիւլատա ասՕ՛ամում, մաղրուբ օլմաեըպ, ուլուվը ճէնապ սահիպի օլունուզ... զիրա իհթիմալ սըր քի, խասթա պագըճըլըգ մէմուրիեէթիմէ տէվամ իթմէքլիկիմ, պէնիմ իչին մուխաթապալը օլաճագ սըր։

«Էլվէտա ասօամում, սագըն պանա տարըլմաեըն, վէ վագը օլան հալի սըրճ բիւեա ատա իթմէքլէ էքթիճա իլլէհին։

«Բիւեա՝ ինսանըն հաեաթը տախիլինտէ էն թաթլը չէյ տիր։»

Ֆէրնան՝ պու մէքթուպուն գրաաթընը իքմալ իթաիկինտէ, տէրին պիր ահ չէքիպ, թէէսսիւրինտէն նաչի եէրէ տիւշմէմէք իչին տէ տիվարա տաեանմաեա մէճպուր օլտու։ Քէնար բէնտիեէ տէ,

— Հէր հալտէ քէնտիսինի թէքրար կէօրմէլիեիմ, վէ իճապ իտերսէ թէքմիլ Բարիսի ալթընը իսթիւնէ կէթիրէրէք քէնտիսինի պուլմալըեըմ, տէտի։

17

Ֆէրնան Բօշէնին՝ Մօնտէյ սօգաղընտաքի քիւչիւք օթէլտէն, մէճհուլէ գաարն թարաֆընտան սուրէթի զարիպէտէ եօլա գօնուլտուղունուն իրթէսի կիւնիւ, սըր Վիլիամս, եարը կիճէ րահատէլէրինտէ, Բօգամպօլուն Ֆօպուր-Մէնթ-Օնօրէ սօգաղընտա վագը բիւչիւք տաիրէսինին տալօնունտա օթուրմուշ օլուպ, Բօգամպօլ՝ րօպ սը չամպըըսընա սարըլմըշ օլտուղու, վէ սիկարա իչմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, սըր Վի-

լիամն, օթել ալ Քէրկազտա կէշիրտիկի ճալըզա մուդաթիլ, ելան պալըզընտան քիշիրիլմիշ ալէտա պիր խտմուր իչի եէ-ժէքտէ իտի։

Բօղամպօլ, պու արա, - Ամճա, իւչ կիւն տիւր քի սիզի ասլա կէօրմէտիմ. սիզէ իտէ, Թէպիղ իտէճէք պազը խտպէրլէրիմ վար ալը. իտտի սիզ սուբէնիզի իմմէքտէ օլուն, պէն տէ սիզէ խտպէրլէրիմի Թէպլիղ իտէճիմ, տիւեէրէք, տէտաղա գալդը, վէ պիր մտսա իւզէրինտէ գօնուլմուշ գուլունտան պիւճիւք պիր տէֆթէրի ալտը։ Պու տէֆթէրտէ, Վալէ-ալ-Քէօր չիրքէթինին իճթիտտաը ադշամընտա, րէիսին մտստսը իւզէրինտէ կէօրտիւկիւմիւզ տէֆթէր կիպի, պիր Թադըմ էօրտրի իչարէթլէրի հավի պիր չօղ քետաղըտտար գուլունմադտա իտի։

Մէղքիւր քետաղըտտար՝ չիրքէթ ադտտարընըն էվրադը օլուպ, հէր ադա Թարաֆընտան ատի հրուֆտթի իլէ եազըտան վագըտտարը Բօղամպօլ՝ կիղլի հրուֆտթա Թահվիլ իլէ, ատըլէրինի եազտր իտի։

Սըր Վիլիամս, քէմալը իչթիհա իլէ սուբէսինէ տէվամ իտէրէք,

— Պաշտա պագալըմ, տէտի։

— Ն'ին էսկի բաբօրթօտան պաշտատալըմ, էն էսկիսի Շէրիւպէնին բաբօրթօտու տուր։

— Պէնճէ է'ն մուհիմմի տէ օ տուր։

Բօղամպօլ, աթիտէքի ճիւմլելէրի օգուտու.

«Շէրիւպէն, մարքիզ Վան Հօբուն պալօսունտա մարքիզի իբի տէֆտա վալս օյնամմընշ, վէ մէղպուրէ պիր տէրէճէ իղթիբտպա տիւշար օլմուշ իտէ տէ, պէտի իթմէկիիչ, պարիտճէ պիր հալ կէօսթէրմիշ տիր։ Շէրիւպէն՝ ատի պիր իղթիֆտթտա պուլունուպ, ֆագաթի մարքիզ պու իղթիֆտթը իչթիմէկիիչ, սապահընն սատի իւչիւ րատտաէլէրինտէ Շէրիւպէն պալօ մահկէմէնի Թէրք իտէմիշ տիր։ Իրթէսի կիւն սատի իբի րատտաէլէրինտէ, մարքիզ, քէնտի արատապընտա օթուրմուշ օլա-

բաց Շանդ-Լիզէ ճատաէսինաէն կէչէրքէն, պիր սիւարիեէ թէսատիւֆլէ սէլամլամըշ տըր։ Պու սիւարի Շէրիւպէն օլուպ, սիւարիլիկի՝ կէօրէնկէրի հայրան իտէճէք մէրթէպէտէ միւքէմմէլ օլան պու տէլիգանլը, մարքիզին եիւզիւնտէ ճիւզի պիր դըրմըզըլըգ միւշահէտէ իթմիշ տիր։

«Իրթէսի կիւն պինպաշը Գարաէն՝ Շէրիւպէնի, միւթէպէր պիր Ինկիլիզ օլան վէ չօգ տէֆա մարքիզի, եալընըզ օլաուղու հալտէ գապուլ իթմէքտէ պուլունան գօնթէս Ո... նին իսանէսինէ կէօթիւրմիշ տիր։ Ո ագշամը Հօլանտալը պանքէր գէվճէսինէ պիրլիքտէ օլմաէրպ, մէզպուրէ իչէրի կիրտիկինտէ, թէսատիւֆլէն Շէրիւպէն, հէնուզ պօչ օլան պիրինճի սալօնուն չըմինէսինէ տաէանմըշ օլաուղու կիպի, եիւզիւնտէ տախի էսէրը մահզունիէթի մէվճուտ պուլունմուշ տուր։ Քէնտիսինին պագըչը՝ մարքիզին պագըչընա թէսատիւֆ իթտիկինտէ, եիւզիւնտէ պիր նօլկունլուգ հուսուլինէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

«Պունունլա պէրաբեր Շէրիւպէն գաէթի նագիքեանէ տավրանըպ, բէք եագընլըգ կէօսթէրմէեէրէք, պիլաքիս այըգտա տուրմաէա արզուքէչ կիպի կէօրիւնմիւշ տիր։ Մարքիզի տալա բաբա իթտիրմէմիշ իսէ տէ, մարքիզ, իքի տէֆա տէօնէրքէն, Շէրիւպէնին կէօզէրի քէնտիսինէ աթֆ օլունմուշ օլաուղունու կէօրմիւշ տիր...»

Պու արա պարօնէ,

— Պու բէք էյի։ գատընլար նէզտինտէ մուվաֆֆագ օլմագլըգըն վէ անկերտէն հէր շէյի մէմուլ իթմէքլիկին էմին վէ եէկեանէ վաըթտաը՝ քէնտի թալիի նատագընտան սագընմաէա չալըշան պիր տաէմ կիպի հարէքէթ իթմէք տիր։ Հէր նէ իսէ, սէվկիլիլիւ եէկէնիմ, տէվամ էթ, տէտի։

Բօգամպօլ, օգունմաըննա չու սուբէթտէ տէվամ իթտի։

«Շէրիւպէն, մարքիզին նէզտինտէ պիր տէրէճէ ալթիսթլիք հիսս իտիպ, թագրիպա եարը կիճէ բատատէլէրինտէ օբատան մուֆարագաթ իթմիշ, վէ իրթէսի կիւն Պուլօնիը

օրմանքնաա, Եանգ-Լիդէեէ վէ Մարլի ճիվարքնաա, սաաթ իքիտէն տէօրաէ դատար տօլաշմըշ սըր։

«Հէր նէ դատար հավա կիւզէլ պուլունմուշ իսէ տէ, մարքիզ, միթաալ վէճհլէ թէնէզզիւհէ չըգմամըշ սըր, չիւնքի օ կիւնիւ քէնաինաէ բահաթսըզլըգ հիսս իաէկէլմիշ տիր։

«Մարքիզ ճումաա իրթէսի կիւնիւ իանէսինաէ եալընըզ օտուղու հալաէ, պինպաշը Դարտէն քէնաիսինէ պիր վիզիթա վէրմիշ տիր։

«Մէզպուրէ վիճուտճա բահաթսըզ օտուղու կիպի, կէօզլէրինաէ տէ քէսիքլիք միշահէտէ օլունմուշ տուր։ Պունունլա պէրաբեր զիեատէսիլլէ մահզուզ կէօրիւնէրէք, պիր թաղըմ միխթէլիֆ մատտէլեր հազըրնաա կէօրիշմիշ տիր։

«Պատէհու, թաղիի պիր թարզաա վէ իչէ հիչ էհէմմիեէթ վէրմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, քէնաիսինէ թաղատիմ իթմիշ օլտուղու, վէ սօնրա գօնթէս Ո...նին խանէսինաէ թէքրար կէօրմիշ պուլունտուղու տէլիգանլընըն քիմ իտուկինի պինպաշը Գարտէնտէն սիւալ իթմիշ, վէ պինպաշը տա, օ տէլիգանլընըն՝ Մ. Օզդար սը վէրնի իսմինաէ դաեէթ միքէմմէլ պիր ճէնթըլմէն օլտուղունու, վէ դալիպա աղիմ պիր աշգ ու մուհապպէթ քէտէրինէ տիւչար օլմուշ օլմասընտան տօլաեը մահզուն հալաէ պուլունտուղունու սէօյլէմիշ, վէ պու ճէվապ իւզէրինէ մարքիզին ճիւզէճ տիթքէտիկինի կէօրմիշ տիր։ Սօնրա մարքիզ՝ միքեալէմէնի թէպաիլ պիրլէ, Օքէրա թէաթրօսունտա սօն տէֆա իճրա իտիլմիշ օլան լուպիեաթ հազըրնաա պազը չէյլէր սօրմուշ տուր։

Պինպաշը իլէ Եէրլիպէնին վէրտիքլէրի ժալիումաթ պունտա խիթամ պուլուպ, Բօդամպօլ՝ օգումտասընը դաթթ իմտիկինաէ, պարօնէ,

— Վազտա պու դատարը ազ իսէ տէ, մուդատատէմէ տիր, տէտի։

— Հինայի դըզըն պէշ միլեօնու դօլայըգյա գազանըլտամազ։

— Հալպու քի գաղանըլաճագ տըր։

— Մարըխ՝ ֆաղիլէթի գալէսի տիր տիեմ ճայիղ տիր։

— Օրասը էօյլէ։ անճագ Շէրիւպէն, Թիւրգուազ կիպի, ճալիպ պիր պագըշը հայիղ օլուպ, գալպէրինաէ զէրրէ գատար տուդու Թաշըմաեան գասընըլար պիլէ չօդ տէֆա օլ պագատէ մուխալիֆէթի իտէմէզլէր։ Հէր նէ իսէ, տիկէր էվրագա կէչէլիմ։

Րօգամպօլ՝ քեաղըտլարընը եէնիտէն արաշթըրըպ,

— «Մալատինին էվրագը տըր» վէ Վանթիւր կիպի պիր վէքիլիսարճ իչին ատ պու մայիւմաթի միւնասիպէթիվ տէյիլ տիր, տէտի, վէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օդուտու։

«Մատամ Մալատի՝ չալըշէնպիհ կիւնիւ պալօտան ավտէթ իթտի։

«Զէնա տագըդա սօնրա պաղը ատըմ ալսի ալարագ, օ սաաթտա իտանէսինէ տուխուլ իտէն, իհթիւար տիւդ տը Շաթօ Մայի օլաուդունու զանն իլլէտի։

«Լաքին տիւգիւն եէրինէ, վալէ-տը Քէօրլէրին ալթընճըտը պուլունան Մ. Աբթիւր Շամբէնին իչէրի կիրտիկինի կէօրիւպ, ճիւգիճէ բէֆը ատտա իթտի, վէ սօնրա գաբու գաբանարագ, տէրունը օտատա տէրին պիր սուսուդ հիւքմ իլլէտի։

«Քէնտիսիլէ օ տէվլէդանըր պէյինինտէ նէ վագը օլուդ օլմատըդընը քիմսէ պիլմէդ։ Շուբասը սահիհ տիր բի, սապահ օլմազատան Մ. Շամբի կիթտի, վէ օնատան պէրու թէքրար կէլմէտի։

«Լաքին հէր կիւն մատամ Մալատի սաաթ իքիտէ տիշարը չըգըպ, սաաթ տէօրթտէ ավտէթ խոխեօր։

«Բէնչէնպիհ սուպահը սաաթ եէտիտէ հէնուդ օրթալըդ ադարմըշ իքէն, տիւդ կէյտի։ Մէրդումեն լէհճէսի ֆէվդէլաատէ սօյմուշ վէ էվտագը տարմաատըդընը օլմուշ օլմասըյտա, պիւթիւն կիճէ ուէռումամըշ օլաուդու դանն օլունմագատա խոխ։

«Տիւդ, Բէքինիէր սօդ աղընատան իչէրի կիրտի։ Օլ էնատէ

մատամ աեագտա օլուպ, պէսլէմէսի տէ սանտըդլարը հաղըրլամադլա մէշղուլ պուլունմադտա իտի։

«Մատամ զաեէթ հէեվճան իչինտէ կէօրիւնիւեօրտու. տիւքիւն իչէրի կիրտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ, լէհճէսի սօլտու, վէ իղթիրապընը զապթա միւդթէտիր օլամատը։ Զաթէն մէրդումընն ավտէթ իթմէսի իւզէրինէ վէսվէսէ իտիեօրտու։ Պունունլա պէրապէր, բօլունու միւքէմմէլէն իճրա իտիպ, սէրթ պիր թավը կէօսթէրտի, վէ կէօզ եաշլարը տախի տէօքտիւ։ Տիւք տէ գարշըսընտա տիզ չէօքէրէբ, եալվարտը, բէճա իթտի։

«Լէօն Բօլանա կէլինճէ, իհթիեարընն նասըլ օլտուղունու անլամադ պէհանէսի իլէ հէր կիւն կէլէրէք, ուզուն միւտտէթ սարը գաատն իլէ կէօրիւշիւեօր։

«Տիւն իհթիեարը պիր խասթախանէյէ նադլ իթտիրմէքտէն պահս իթտի։

«Քէնտիսի կիտէր կիթմէզ, կէնճ գաատն, քէնտիսի իչին ալըդօյմուչ օլտուղում օտատա էսվապընը թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա, պէնի, քէնտիսի իչին պիր արապա պուլմաեա կէօնտէրտի։

«Ինքի կիւնտէն պէրի տիր Մ. Լէօն զաեէթ գատավէթլի կէօրիւնիւեօր, վէ մատմազէլ էօժէնինին՝ բէտէրի իլէ պիրլիքտէ օլուպ օլմատըղընը սօրարքէն, ոհսի տիթրէեօր։

«Տիւն զաեէթ էրքէն մուվասըլէթինատ, կէնճ գաատն հէնուզ կէլմէմիչ իտի. տիչարը չըգմըչ օլտուղունու պէհան իթտիկիմատ, լէհճէսի սօլտու իսէ տէ, եինէ եօգարը չըգտը։»

Սըր Վիլիամ. – Ան, աչըլտը, գուշ զաֆիսէ տիւշիւրտիւք։

Գատէհու մէրդում, պիր գաատն գալէմինատն չըգմըչ օլտուղունու իչմա իտէն նադիք եաղըլար իլէ մուհարրէր ուֆաղ պիր թէզքիրէնի ճէպինատն չըգարտը։ Իչպու թէզքիրէ թիւրդուաղ թարաֆընատ եաղըլմըչ օլուպ, միւնաէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի.

«Աղիզ համիմ,

«Մաաամ Սըրիզ Բօլանըն եադընտա պիր թադըմ քէտէր ու մուսիպէթլէրէ տիւչար օլաճաղընը զանն իտիւօրում։

«Պուտալա զէվճի թէմամիլէ եադաեը էլէ վէրմիչ օլուպ, հէր տադըդա հուզուրումտա տիզ չէօրմէք բատաէսինտէ պուլունուեօր իսէ տէ, սախթէ բէտէրիմին մէվճուա օլմասը պու խուսուսա մանի օլուեօր։

«Ադապա պու հէրիֆի օրթատան նա՞սըլ տէֆ իլմէլի։

«Եարըն սիզի, մուայէնէն օլան մահէլլտէ պէքլէրիմ. նէ եարմադ լազըմ կէլտիկինի օրատա դարարլաչալըրըզ։

«Մավի կէօզիւ բիւչիւճէք կէյիկինիզ։»

Սըր Վիլիամ մէքթուպը մէղբիւրու թէքրար օդուտու։ Պատէհու իշպու քեաղըտը մում ըշըղընա եադլաչալըրըպ եադտը։

Մուախխարէն Բօդամպօլ, քէլտա աղաղլէ,

— Ամճա, սիզէ պիր չէյ սօրմադըղընա միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ, տէտի։

Սըր Վիլիամ պաշընը սալլաեարադ, մուվաֆֆադաթ իթտիկինտէն, Բօդամպօլ՝

— Թիւրդուազ՝ այնի վադըթտա հէմ Բօլան, հէմ Ֆէրնան Լարաֆընտան ատվիլէճէ՞ք մի տիր, տէտի։

— Շիւպհէսիզ։

— Լաքին պու իքի դաթը անկարեաատան մադսէտ նէ՞ տիր։ Այրը այրը իքի դաըրն պուլմադ տահա միւնասիպ օ՞լմազմը։ Պէնճէ պու եօլ տահա միւրաճճահ օլը։

Սըր Վիլիամ ումուդսարընը չէքէրէք,

— Մուխթադա սէն, զանն իթտիկիմտէն զիեատէ զայիֆ պէյինէլմէյին, տէտի։

Բօդամպօլ, պու թահդիրամիզ Լաապերտէն միւթէէսսիր օլտու, վէ սըր Վիլիամ քէլտընը իլէրի կէօթիւրէրէք,

— Ադաչիպ, պիր կիւն օ իքի ատէմին աչգ ու սէվտանընն

ասն տէրէճէսինէ վաբլ օլաճադլարընը բէչի իմամ էֆէնտիսուն, տէյի պէհան իյլեսի։

— Էյ պունաան նէ՞ օլուբ։

— Նէ՞ օլաճադ, իչի էօյլէ թէրթիպ իտէրիզքի, իքիսի տէ, սերհոչ օլան գասապ չըրագլարը կիսի պիրիպիրինի պօղաղլամադա գընամ իտէրլէր։

Բօգամպօլ, պու սէօզլէրէ հայրան օլարագ,

— Ամճա, սիզ չէյթանտան տահա զիեատէ գուրնազ օլտուգունուզտան, մութլագա չէյթան՝ քէնտի բօսթունու սիզէ թէրք իմամնէ մէճպուր օլաճագ տըր, տէյի պէհան իյլեսի, վէ սըր Վիլիամ տա ճէվապէն,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու։

Մուահիտարէն, թտամ իմամիկի սուֆրատը պիր թարաֆա եիմէլէք, չըմինէ իւզէրինտէն պիր սիկարա ալոը, վէ վասի գօլմուդլու իսկէմլէսինտէ եատանըդ, տէրին պիր միւահազա տէրեասընա տալոը։ Թէֆէրրիւրիւ օն տագըդա իմամ իտտա իմամիքտէն սօնրա, պիրտէն պիրէ պաշլընը եօգարը գալագըրարագ,

— Պիր գտաընըն գալպինի ճէլպ իմամէքլիկին է՛ն էյի չարէսի հանկըսը իսէ, սէօյլէ պանա, տէտի։

Բօգամպօլ — Զանն իտէրիմ՛քի, պու խուտուստա չարէլէր բէք չօգ տուր։

— Պիրի՝ հէր հալտէ մագսատ էրտիրմէնէ միւտայիտ տիր։ — Շիմտի պէլքի մարքիզ, Շէրլ՛ապինի կիզլիճէ սէվմէնէ պաշտահօր։

— Իհթիմալ տիր։

— Ֆագաթի մարքիզ ֆագիլէ պիր գտաըն տըր։

— Նէ՞ տէրսինիզ։

— Վէ պիր ֆագիլէ գտաըն՝ չու եա պու կիօնա հէնէճան իլէ, գալպինին սըրրընը իֆչա իմամէպիքճէ, օ գալպ՝ գտաթի օլոնմադը պիր գալե մագամընտա տահըրար։

— Պու պագագ ամճա զիեատէսիզլէ հագգընըզ վար տըր։

— Իմոխ, մարքիզ, կիւնիւն պիրինաէ, Եէրիւսալէնի սեվմէքաէ օտաուղունու իչբար իլճմէլի տիր։

— Գապի՞լ մի տիր։

— Պու ալէմաէ հէր չէյ գապիլ տիր։

— Ամճա սիզի տինլէէօրում։

— Եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն Օրէրանըն կիւնիւ տիր։

— Էվէլէթ, Հիւկնօ օյնանըլաճագ տըր։

— Մարքիզ մունթազամէն Օրէրաեա կիտէր։

— Հէման հէր վազըթ կիթաիկինի պէն ատ պիլիրիմ։

— Բէք էյի, չիմոխ պէնի տինլէ։ կիտիպ Եէրիւսալէնի պուլուրսուն, վէ քէնաիսինէ տէրսին քի, «Պազը ատ ֆիա գօլտա հասըլ օլան ճիւզի պիր գէլըճ եարէսի, գատընըլար իւզէրինէ տահմա ֆէվգէլատաէ թէէսսիր իտէր։ Իմոխ սիզ, պու գէլըճ տաբպէսինի պէնիմ էլիմէն պէեազ գօլունուզա ալմալըսընըզ։ պէյի մարքիզ, տուէլլօնուն թա իրթէսի կիւնիւ հազգընըզտա մալիւմաթ ալմաեա գալգըսըր։»

— Ֆիլվագը ամճա, պու տա բէք կիւզէլ պիր թատավվուր տուր։

— Տուր քի սէօյլէիիմ. իմոխ Եէրիւսալէնի Օրէրաեա կէօնտէրիրսին, վէ մարքիզին լօժու եանընտաքի լօժու տա ալէն քիրալարսըն։

— Բէք էյի։

— Իչի էօյլէ թէրթիպ իտէրսին քի, բէրաէնին էնամիշ օտաուղու սըրատա, Եէրիւսալէն իլէ պիր միւնազաեաեա թուրթուշուպ, իքինիզտէ օլ գատար եիւքսէք սէօյլէ սէօզ սէօյլէրսինիզքի, մարքիզ՝ միւքեալէմէնիզին հէր քէլիմիսինի, տուէլլօ սահաթընը, ինթիհատ իտիլէն սիլահլարը, վէ Եէրիւսալէնին իգամէթ իթաիկի սօզ ադընը իտինի վէ էվին նումէրօսունու իչիտիր։

— Բէք էյի, անլատըօրում։

— Անճագ եարըն սապահ Եէրիւսալէն՝ կիտիպ, Բէքինիէր սօզադընտա 40 նումէրօյու իտանէտէ, չու էօնատէ պօչ օլան տաիրէի քիրալամալը տըր։

— Մաամամ Մալասինին խանէսինաէ՞մի ։

— Էվվէթ ։

— Օ տաիբէնին բէնչիրէլէրի պաղչէնեէ նազըը տըրըար ։ Մաամամ Մալասինին տաիրէսինաէն օ բէնչիրէլէր կէօրիւլէպիլիր ։

— Բէք էյի, բէք էյի ։

— Մարքիզ պազը քէրըէ քէնտի մուհիպպէսինէ վիզիթա վէրմէնէ կլուէր ։ Իմտի թէահհիւա իտէրիմ քի, տուէլլօնուն վուգու պուլաճազը կլուն, էօյլէէն էվվէլ մարքիզ՝ մաամամ Մալասինին նէզտինաէ օլաճազ տըր ։ Վանթիւր՝ վազը օլաճազ ահվալի պիզե պիլտիրմէլի տիր ։ Ֆիքրիմի նա՞զըլ պուլուեօրսուն ։

— Միւքէմմէլ պուլուեօրում, վէ միւքէմմէլէն աէ իճրա իտիլճէը տիր ։ Ֆագաթ ...

Սըր Վիլիամ ։ — (դաշլարը չաթըլտարազ ։) Ա՜ճայիպ, ֆագաթ նէ՞ տիր ։

— Շաէէտ Շէրիւպէն գըլըճ տարպէսինէ բազը օլմազ իսէ ...

— Սէն տիվանէ՞միսին մենսիէօ վիզօնթ, պիզե մէնսուպ օլան քիմսէ՝ հէր ճիհէթլէ պիզիմ օլմազը տըր ։ Էկէր Շէրիւպէնիմ, պուրնու իլէ իրի գուլազլարընը Վալէ-տը-Քէօր չիրքէթինէ ֆէտա իթմէսի լազըմ կէլիրսէ, կէրչի պու հալին նէթիճէսի՝ քէնտի կիւզէլ սիմատընը պօզաճաղընը պիլիրիմ, լաքին նիհաէէթ օ ֆէտաքէարըզը տիրիլ իտէմէզ ։

— Պունա պիր տիեէճէէիմ եօք տուր ։

Պարօնէ, պու սէօզլէրտէն սոնրա աեաղա գալգըպ, քէնտիսինէ բուհանի բիւէմի քէսպ իթմէրէն ուզուն վէ սիեահ բէտէնկօթունու տիւմէլէտի, հնլի շաբգասընը վէ թրիգօ էլտիվէնլէրինի կիեինտի, վէ պատէհու էլինի Րօգամպօլա ուզաթարազ,

— Ինշաիլլահ Ալլահա ըսմարլատըգ, հարըն ապշամթէքրար կէօրիշիրիւզ, տէտի ։

Սահթէ Շուէտի վիզօնթ տա,

— Ա՛րապամը խոթէ՛րմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, Գլանչ սօղաղընըն ալթ թարաֆընա գատար արապանըզա լաքիպ օլմագ խոմէրիմ։

Ֆիլվագը սըր Վիլիամ՝ Րօգամպօլուն արապասընա լաքիպէն օլաման հարէքէթ, վէ ղիբը օլունան մահէլլէտէ արապաման էնիպ, եաեա Մօնթէյ սօղաղընա ադիմէթ էյլէտի։

Սըր Վիլիամ միւտէպպիր պիր քիմսէ օլուպ, Թիւրդուազը Պադդարանըն քիչիւը օթէլինաէ իգամէթ իթտիրմիշ խոր իսէ տէ, պու օթէլին կիղլի սահիպի քէնտիսի գալմըշ, վէ խոթէտիկի զէման մէզպուրէնին տաիրէսինէ կիրմէք հագդընը հայիզ օլմասըյլա, պինանըն պաղչէ վէ տաիրէսինէ այիա օլմագ իւզրէ եէտինաէ պիրէր անահթար հըֆզ էյլէմիշ խոր։

Խմոի, գաբունուն չանընը չալմադըզըն, բաթըրտը կիւրիւլթիւ խթմէքսիզին վէ քիմսէեի ուհանտըրմագըզըն տէհլիզ կիրիպ, պիրինճի գաթա չըգտը, վէ պաղչէտէն կէչէրբէն բէնչիրէլէրինաէ ըշըգ կէօրմիւշ օլսուղու եաթադ օտասընըն գաբուսունու չալտը։

Թիւրդուազ, օլ էսնատէ կիճէլիք էլպիսէսինի կիեինիպ եաթադընա եաթմագ իւզրէ օլսուղու հալտէ, «կիրինիզ» տէտի, վէ սըր Վիլիամընըն իչէրի կիրտիկինի կէօրմէքլէ,

— Սի՞զմիսինիզ, պու ադչամ կէլէճէկինիզի մէմնուն խոեօրսուն, տէտի։

— Սապահ տէրսէնիզ, տահա տօղրու սէօյլէմիշ օլուրսունուզ, չիւնքի չիմոի սաաթ իւչ տիւր։

— Էօյլէ օլսուն. ֆագաթ պէնիմ եաթմամա միւսաատէ խոէ՞րմիսինիզ։

— Օլ պապատէ մանի օլմամ։

Մուճիպինճէ Թիւրդուազ եաթադընա եաթըպ, պաղչընը նագիքեանէ պիր թարղտա եասթըղա տաեաթտըրդտան սօնրա,

— Էֆէնտիմ, պէն սիղին քէօլէնիզիմ. պինապէրին սիզէ իթտաաթա հազըրըմ, տէտի։

Սըր Վիլիամ տա, բէտէրանէ պիր հալ իլէ չու եօլտա քէլտա ադազ իլէտի։

— Պէնի տինլէ, եարըն սապահ Շարօն սօգաղընա կիտիպ, սահլիճ բէտէրինի պիր արապահա իրքեապէն, Սէն-Տընի վարըշընտա քեայինի Տիւպուա խասխախանէսինէ նադլ իտէրսին։ Օնտան էօթէսի սանա ախտ տիր։

— Բէք էյի, Ֆէրնան հադգընտա նէ՞ եարմալըեմ։

— Տահա օնուն վազթը տէյիլ տիր։ Օն իքի ժլնօն սէրվէթի էլտե իլմէյէք իչին սապր լազըմ սըր։

— Սապրըլը օլաճաղըմտա սէօղ վերիրիմ, լաքին եէմին իտէրիմ, էկէր Ֆէրնան թէքրար պուրատա կէլիրսէ, մալիք օլտուղու էն սօն լուի ալթունտունա գատար պրագաճագ սըր։

— Հալթա գարըսընըն նամուստունու տա պուրատա թէրք իտէճէք տիր։

18

Սըր Վիլիամ իլէ Բօդամպըլ պէյինինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէն իքի կիւն սօնրա, սահթ եէտի պուչուգ րատտէլերինտէ, մատամ մարքիզ Վան-Հօբ, քէնտի հալվեթի օտասընտա պէսպէմէլերինին էլի իլէ թուալէթինի թէրթիպ իթտիրտիկի էտնատէ, զէվճի մարքի տէ այնի օտատա պուլունուպ, կէնիշ պիր դօլթուդլու իսիէմլէտէ օթուրմուշ իտի։

Մ. Վան Հօբ, իդտիվաճընըն իլք այը կիպի զեվճէսինէ ֆեվգելատէ աչըգ օլմատըլա, մէզպուրէնին, եվվելքի հալի զայիլ օլմուշ օլան հիւնի ճէմալինէ էլան հայրան օլմագտա իտի։ Լաքին մարքիզ, միւդտարըպ վէ լէհճէսի սօլուպ օ՛ուպ, խուսուստա պիր գաչ կիւնտէն պէրու միւպհեմ էնտիշէ վէ քետէր իչինտէ պուլունմատըլա, պունուն սեպէպինի քէնտիսի տէ անլաեատմատագտա իտի։

Մարքի Վան-Հօբ, գըրդ եաշլարընաա օլուպ, երքէքէրէ մախսուս օլան կիւղէլլիկինի մուհաֆազա իթմէքլէ պէրապէր, Ընջալ գավմլարընա մախսուս օլարագ տա թասալը պիր հալատ կէօրիւնմէքճաէ, վէ քէնտիսի ուզուն պօյլու, վէ չիչման վիճուտլու օլուպ, վէ ալէսսէվիճէ պօճալը կիպի օլան ըէնկի՝ բէք չէտիտ պիր հէվէճանա տիւչար օլմասընը ժիւթէագըպ, ֆէվգէլատէ սօլկունլուգ քէնպ իթմէքճաէ իտի։

Թապիճաթճա սաքին, հալիմ վէ խայրխահ օլտուղու կիպի, գըպգանճլըգ հիսսինի տէ սէթը իտէր, լաքին չօգ տէֆտա իֆրաթ սօլկունլուգունատան, հիտատէթ ու զաղապը անլաշըլըր իտի։

Սըր Վիլիամ, պու ատէմին, գարըպընըն գապահաթընը թահգըգ իթտիկինատէ, եախօտ էօյլէ ֆարգ իլէտիկինատէ, մէզպուրէնի գաթլ ու թէլէֆէ միւգթէտիր զանն իթմէսիլլէ, քէնտիսինի բէք ալէտ մուհաբէմէ իթմիչ իտի։ անճագ Մ։ Վան-Հօբ թէրպիճէ սահիպի օլմասընա, քէնտի աղրազընա, ֆէնտ խուլլարընա հիւքմ իտէպիլիր, վէ գէվճէսինի քէնտի հարաքեաթընատա թէմամլիյէ սէրպէսթ պրագտապիլիր իտի։ Պինապէրինն օ ապչամը մարքի Վան Հօբ՝ մէնտուպ օլտուղու սէրգլըտէ սաթրանճ օեուննատա պուլունաճաղընատան, վէ պու օեուննատան կէրի գալմագ իսթէմէտիկինատէն, գէվճէսինին եալընըզճա Օրէրա թէատրոսունա կիթմէսինատէ հիչ պիր մահզուր կէօրմէտի, վէ ժէնգումա խիթապէն,

— Ագիզէմ, պէն սաաթ օն պիրտէ, եանի սօն ֆասլըն խիթամը կանալէրինատէ սիզի ալմագ իւզրէ Օրէրատեա կէլիրիմ, տէտի։

Ա.յնի վագըթատա պինպաշը Գարաէնին կէլմիչ օլտուղու խապէր վէրիլմէքլէ, մարքիզ, սաօնա գապուլ օլունմասընը էմր իլէտի, ֆագաթ զէվճի՝

— Խայր, խայր, ագիզէմ, էլպիսէնիզի կիւնինմիչ օլտուղունուզատան, վէ պինպաշը գաոիմ սօսթլարըմըզատան պուլունտուղունատան, քէնտիսինի պուրատա գապուլ իտէպիլիրսինիզ, տէյի պէեան էյլէտի։

Պինապէրին պինպաշը թուալէթ օտասընա գապուլ օլունուպ, մարքի՝

— Էյի վագըթտա կէլտինիզ, ազիզ տօսթում, չինքի ֆէքըրիմտէ պիր թասավվուր տօղտու. չիմտի սիզէ պէհան իտէճէէիմ, տէտի։

Պինպաշը՝ մարքիղին էլինի պուս իթտիրաէն սօնրա, մարքիեէ մէրագլէ պագտըղը սըրատտա, մէրդում,

— Ազիզիմ պինպաշը, սիզ Օբէրաեը սէվէ՞ըմիտինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Բէք զիեատէ սէվէրիմ մարքի։

— Օ հալտէ մատտամ քէնտի լօժունտա սիզի գապուլ իթմէքլէ մէճպուն օլաճադ տըր։

Զու արա մարքի՝ զէվճինէ աթֆը նագար իթտի. մէզպուրէ իսէ, տօտագլարընտա թէպէսսիւմ հասըլ օլարագ,

— Պինպաշը, զէվճիմ զաեէթ ինսանֆըզ տըր. սաթրանճ թահթասընը զէվճէօինէ թէրճիհ իտէր, վէ վազիֆէլէրիյլէ աըզուլէրինի իմթիսաճ իթտիրմէք իւզրէ, զէվճէօինի՝ տօսթունուն թահթը հիմաեէօինէ վագ իյլէր, տէտի։

Զատհու մատտամ վան-Հօր զէվճինէ թահթը պիր պաճըլա պագտարագ, վագը օլան թէքտիրինի շու հօյտա թասհիհ իթտի.

— Կիտինիզ տօսթում, սաթրանճընըզը օյնաեընըզ, ֆաճաթ աէօրտիւնճիւ ֆասըլտա սիզի պէքլէմէքտէ օլտուղումուզու ունութմտաեընըզ։

Օն տագըղա սօնրա պինպաշը, մարքիղին արապատընա բաքտըպէն, մէզպուրէնի Օբէրաեա կէօթթուրտու։

Օ կիւնիւ ճումատա օլուպ, թէսթիր խրիճատընճ յօղու իտի։

Մարքիզ, օ ագշամը, կէօրէնէլերի հայրէթտ. պրագաճագ մէրթէպէտէ կիւզէլէշմիշ օլմատըյլա, լօժունա կիրտիկինտէ ումումի պիր թէէսսիր հասըլ օլտու։

Սըր Վիլիամընըն թալիմատը՝ նօգ թաար նօգ թաընա Բօգաճզօլ թարաֆընտան իճրա իտիլմիշ օլմատըյլա, մարքիզին՝

քննաի յօժունուն էօն հիհէթինաէ օթուրմաբնաան աղ սօն-
րա, եանընաաբի յօժ այըլարագ, էբի տէլիպանլը էչերի կիր-
տիլէր։

Պու տէլիպանլըլարաան պիրի՝ Եէրիւպէն մահլէզինի հաիզ
օլան Մ. Օսգար տը Վէրնի իտի։ Մէրդում, տիրսէկինի յօ-
ժունն էօն թարաֆընա տահաթարագ, օլ տէրէճէ էյլիտի բի,
մարքիզ, տիւրպինի իլէ սալաեա տօղրու պագմադտա իբէն,
Եէրիւպէնի կէօրահւ։ Էկէր մատամ Վան Հօբ, գարշըընտա
պաղթէթէն ադիմ պիր մահաթարա գուհուրա կէլէճէկինի
տէրք էթմիշ օլտա իտի, պէլքի Եէրիւպէնի կէօրահւկւս անտ
հիսս իյլէտիկի հէնէճանը շէհիտա հիսս իյլէմէզ իտի։ Լաբին
քննաիսի գատըն թայֆատընա մէնսուպ օլմասը յյա, գալպին-
տէ հասըլ օլան լղթիրագ ու էնահիշէնի, ֆիքիր տօսուլուդ
մատքսի ալթընտա կիզլէմէնէ մահվաֆֆագ օլարագ, սիմա-
սընտա հիչ պիր կէօնա թէպէտահւլ էսէրի գուհուրա կէլմէտի։

Պինպաշը Գարաէնէ կէլինճէ, օթուրմուշ օլտուդու մա-
հէլլատէն Եէրիւպէնի կէօրէմէհլիգ, գանէթի սաբին պիր հալտէ
տուրմագտա, վէ Օքերա թէատրօսունըն միւտավիմ միւշթէ-
րիլէրինատէն պուլունտուդմասընա տիւրպինի իլէ սալաեը սէյր
էթմէքտէ իտի։

Բէրաէնին այըլաճաղը գէտան, մարքիզին յօժու գարշը-
սընտաբի յօժ այըլարագ, Մ. վիլ օնթ տը Գամպօճ, կէօղունէ
իլէք կէօղլուք գօյմուշ օլտուդու վէ տօտագլարընտա էսէրը
թէպէսսիմ միշահէտէ օլունտուդու հալտէ իչերի կիրտի։

Ա՛յնի վագըթտա պինպաշը՝ մարքիզէ տօղրու էհլէրէք,

— Մ. տը Գամպօճ տըր, տէտի։

— Էվէթ, տէյի մուգապէլէ էթտի։

— Քէնահինի խանէնիգտէ կէօրմիւշ օլտուդումու զանն
իտիէօրում։

— Էվէթ, չօղ տէֆա կէօրտիւգում, վէ պանա հէյդէլ-
թէրաշըդ տէրսի վէրմէք իտիէհէն պիր հէյդէլթիրաշ, պու
զաթը պանա էվիմտէ թագտիմ իյլէտի։

Մարքիզ, գալպի՝ մահիեէթինի անլատամատըդը պիր հէ-

եչճան իլէ տարպ իթտիկի ճիհէթլէ, իղթիրասընը ալտաթմադ մադսեմի իլէ, դավալիէմի իլէ կէօրիւշմէսինտէն տօլաեը մէհուն օլմադսա իտի։

Պինպաշը, սէօզէ չու նօլսա տէվամ իթտի։

— Մ։ տը Գամպօղլ թէրպիեե վէ նէզաքէթի եէրինտէ, վէ տօրլդտաէկինանտան պիր բիմեե տիր։

— Քէնտիսի իչին Շուէյմի տիր տիէօրլար։

— Անտաըլ Շուէյմի իտէ տէ, Ֆրանսադա տօղմուչ տուր։ չօդ վադքի բէտէրի իլէ չալըշմըչըմ տըր։ Ֆամիլիասը Շուէյտ սէրայընտա պիւեիւք պիր մէվգիեե սահիպ օլմուչ տուր։

— Չինկի՞ն մի տիր։

— Խայր, է՛ն չօդս օթուզ գըրդ պին ֆրանգ իրատա սահիպ տիր։ Լաքին պիր կիւն բարլադ պիր իդտիվաճա նահլ օլաճադ տըր։ Չիւնքի քէնտիսի կէնճ, կիւզել վէ ադըսը պիր տէլիդանլը տըր։ Անճադ, հէր միտաէտանըն թէրս թարաֆը օլտուդու կիսէի, չուրասընը իգրար իտէրիմ քի, վիդօնթիուն տա, բէք կիւզել խատաէլէրի օլմադլա պէրաբեր, դավգա վէ նիզաճը թաակիեաթը վար տըր։

Մարբիղ, ֆիքրի հադըդէթտէ պաչդա պիր ճիհէթէ հաար օլունմուչ օլտուդու հալտէ, պինպաշըեը տիդդաթլէ տինլէեօր կիսի կէօրիւնէրէք,

— Սահի՞հ մի, տէտի։

— Պէնիմ պիլտիկիմճէ կէօրէ, չիմտիեե դատար եիրմի պէշ օթուզ տէֆա տուէլլօ իթմիչ տիր։ Նիչանճըլըդտա դաեէթ մահիր օլուպ, տուէլլօ մահէլլինտէ փէվդելատէ սօվուդ դանըլըդ խալադ իտէր, վէ չօդ տէֆա խատմինի թէլէֆ իթմիչ տիր։

— Նէ՛ տէհշէթլի հալ...

Պատէհու մէրդումէ, եէնիտէն սահնէէհ տօղրու տէօնիւպ պիրինճի ֆտալը տիդդաթլէ տինլէեօր կիսի կէօրիւնտիւ իտէ տէ, հադըդէթի հալտէ, Շէրիպէնի կէօրտիկիւնտէն պէրու գալտինտէ հուտուլ կէլէն հէվէճան ու իղթիրասըն մահիյեէթ ու մանէտօրնը անլատտըա չալըշմադտա իտի։

Տիկէր թարաճաան մարքիզ, վիզօնթ ալ Գամպօհլուն, տիւբալինինի, ալիզ գամը մախաուսէ իլէ քէնաի եանընաագի լօժա, եանի Մ. Օսգար ալ Վէրնինին լօժունա աֆֆի իմմիշ օլտուղունու զանն իմմէքլէ, պինգաչը Գարաէնին սէօզլէրի օլ վագըմ քէնախինի սարսալ։

Եա վիզօնթ՝ Շէրիւպէնէ նիւէմի խաախմանէ իլէ պագմագտա օլուպ, պու միւլահազա իլէ մարքիզին գալպի չիտաէմլէ չարբմագտա, վէ եախօտ Մ. ալ Վէրնինին լօժունատա պիր գաարն օթուրմուշ օլմասըյլա, Մ. ալ Գամպօհլուն նազարը ալիգ գամը մէզպուրէնէ աֆֆի օլունմուշ պուլունմագտա իտի։

Մարքիզ պիրինճի իմմիխմալէ էհէմմիյէթի վէրմէք, գարիպ պիր ֆէնալըգ հիսս իմմի։

Պիրինճի ֆասըլ խիմմաթ պուլուպ, բէրաէ էնտիկինաէ, վիզօնթ լօժունու թէրք իլէտի։

Մատամ Վան-Հօբ, պիր մուխաթապաի ազիմկէտէն գուրթուլմուշճասընա նէֆէս ալըպ, աղ սօնրա եանընաագի լօժուն գաբուսու չալընաբաղընը իշիմի։ պու գարու այըլսըը, վէ եավաշ սէսլէ չու սէօզլէրին թէաթի օլունատուղունու տինլէտի։

— Մօնսիէօ Օսգար ալ Վէրնի սի՞ղմիսինիզ։

— Էվվէլի, մօնսիէօ, պէն իմ։

— Մօնսիէօ, պէնիմլէ պիր աղ կէօրիւշմէք իսթէ՞միսինիզ։

— Մէճպուռնէն մօնսիէօ։

— Պէն վիգօնթ ալ Գամպօհլում։

— Պիլիրիմ մօնսիէօ, սէքիզ կիւն մուգաատէմ մարքիզ Վան-Հօբուն խանէսինաէ սիզէ թէսատիֆ իմմիմ։

Մարքիզ տիմթէտի. վէ տահա զիեատէ մէրագլէ գուլագ վէրտիկինաէ, Մ. ալ Գամպօհլուն աֆխատէքի սէօզլէրի իլավէթէն սէօյլէտիկինի իշիմտի։

— Մօնսիէօ, խամինիզի վէ մահէլլի իգամէթինիզի արամագ իսթէրսէ սէքիզ կիւն վագըմ կէշիրտիմ։ Պիր աղ էվվէլ իսէ, խամինիզի պանա պիլտիրտիլէր։

— Իքինճի նօգթա հագգընատա տախի սիզի մէճպուռն

խաէպիլիրիմ պէն, Բէրինիէր սօպաղընաա կՕնումէրօլու խանէնին ալթ գաթըընաա իդամէթ խաէրիմ։

Պու քէլիմէլեր իւզէրինէ մաաամ Վան-Հօր տիթրէտի։

Մ. աը Վէրնի, քէլամ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Ֆաղաթ մՕնսիէօ, իսմիմի վէ մահէլլի իդամէթի անլամադ խուսուսընաա պու տէրճէ մէրադ իթմիշ օլսուդունուզա թէաճճիւպ խաէրսէմ, զաննն խաէրիմքի պու պապատ սիզատ պանա հադդ վէրիրսինիզ։

— Զիւնքի սիզե թէսաատիֆ իթմիշ խաթէմէրլիկիմատ սէպէպլէրիմ վար աըր։ Մարքիզին խանէսինատ վէրիլէն պալօտա իսմինիզի պիլմէզ խաիմ, Ֆաղաթ անլամադ խաթէեօլսուսմ։

Մ. աը Վէրնի։ — (խաթիհզաբեարի սուրէթատէ։) Աճա՛իպ, կիզլի պէր մէմուրիեէթինի՞զ մի վար աըր։

— Խայր, պէն եալընըզ քէնտի իշլէրիմ իլէ մէշղուլ օլուրում, վէ էկէր միւսաատատ խաէրսէնիզ, իշի սիզե իյդաղ խաէեիմ։

— Պուեուրուն մՕնսիէօ, սիզի տինլէեօրում։

Իսկէմլէլէրին սէօյինատէն, մարքիզ, Մ. աը Գամպօհլուն օթուրտուղունու անլատաը, վէ ֆէվգէլատէ պէր մէրադա տիւչար օլարադ, տինլէմէսինէ տէվամ իրճա։

Վիկօնթ, եավաշ պէր սէսլէ, սէօզիւնէ շու վէճհլէ տէվամ իրճա։

— ՄՕնսիէօ, մարքի Վան-Հօրուն խանէսինատէ յանադընէ օյնանըլտը։

— Խայրըմա կէլիեօր։

— Օեուն էրէյիճէ խահիշլի իտի։ պաղը պախթիեար օեուճնուլար տա վար իտի, տէյի՞լ մի։

Օսգար։ — (խաթիհզաբեարի պէր՝ սուրէթատէ։) Էվվէթ, բէք դիեատէ պախթիեարլար վար իտի։

— Մէսէլա պէն պէր թագրիպ օլսուդճա պէր մէպլաղ գազանըմ։

— Էվվէթ, էվվէթ, բէք էյի խաթըրլաեօրում։

— Ֆագաթ օեուն էննասընտա պիր քիմնէ պէնի թահրիք իթտիկինտէն, տուէլլօ իթմէք իւզրէ պալօ մահէլլինի թէրք իթտիմ։ Անճագ էվվէլճէ թէտտապիրի իհթիեաթիեէյի իթ-ղիխազ իթմիշ, վէ շարթլարըմը պէեան իյէմիշ իտիմ։ Թասմիմ, պէնիմ գըլըճլարըմ իլէ տուէլլօ իտիլմէսինէ մուվաֆֆաղաթ իթմիշ օլտուղունտան, անէրի ալմադ իւզրէ էվիմէ կիթտիմ, վէ րաքիպ օլտուղումուզ արապա աթըմընն սիւրաթը հարէքէթի սաեէսինտէ, Մօնսօ օվասընտա տուէլլօ իտիպ, ղալէպէ իթտիքտէն սօնրա, արատան պիր սաաթ կէչմէզտէն պալօ մահէլլինէ թէքրար ավտէթ իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իտիւօրտում։

— Տիմէք էլան րադս իթմէք ֆիքրինտէ իտինիզ։

— Թայր, օեուն մասասընը թէրք իթտիկիմ զէման պէտ-խահանէ թէպէսսիւմլէր իթմիշ, վէ ազգընտան միւնասիպէթսիզ սէօզլէր գաչըրմըշ օլտն պիր շախսը պուլմադ ֆիքրինտէ իտիմ։

Մարքիզ պու սէօզլէրի տինլէմիքճէ, Մ. տը Գամպօրնու՝ Օսգար տը Վէրնիւեի տուէլլօեա թահրիք իթմէքտէ օլտուղունու անլաեարագ, իզթիրապը ազիմ իչինտէ պուլունմագտա իտի։

Վիգօնթ, քէլամընը չու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Էվվէթ, օեուն մասասընըն էօնիւնտէն գալդըղըմ էնսատէ չու լաֆզլարըն սէօյլէնտիկինի իչիթտիմ. «լանգընէ օյնաեանլարըն պու թարզ օյնատըգլարը ասլա կէօրիւլմէմիշ տիր։»

— Վա՛յ, պու սէօզլէրի իչիթտինի՞զմի։

— Էվվէթ։

— Պու սէօզլէրի քիմին իրատ իթմիշ օլտուղունու պիլիեօ՞րմուսունուզ։

— Էվվէթ մօնսիէօ. սիզ իրատ իթտինիզ։

— Պէլքի...

— Հէր նէ իսէ, մօնսիէօ, տուէլլօտան սօնրա պալօեա ավտէթիմտէ, սիզի բէք չօգ արատըմ իսէ տէ, կիթմիշ օլտուղունուզտան պուլամատըմ։

— Մխթաառըմ վէճհյէ բեք երքէն կիթաիմ։

— Համո օրուն պու ադչամ սիպի Օբէրաատա պուլտում. ումարըմ քի աղկընըզտան դաչըրմըշ օտուղունուղ սէօզլէր հադգընտա իլղահաթը լազըմգելի վէրէրսինիզ։

— Մօնսիէօ վիդ օնթ, պէնիմ պիր մէպաէմ վար տըր քի, ասլա թէպսիլ իթմէմ։

— Նէ՞ տիր։

— Կէչմիշտէ վադը օլան հարէքէթլէրիմտէն եահոտա սէօզլէրիմտէն տօլայը ասլա բէչիման օլմամ։

— Տիմէք սէօզլէրինիզի կէրի ալմաեօրսունուղ։

— Պիր հարֆընը պիլէ ալմամ։

— Օ հալտէ մօնսիէօ, պէն տէ սիզտէն սօն պիր մալիւմաթ իսթէրիմ։ Եահխալէրիմի նէ՞րէտէ գասդուլ խաէպիլէրսինիզ։

— Թէքրար խահէօրսուն մօնսիէօ, պէն՝ Բէրինիէր սօդաղընտա բեսյին 40 նումէրօլու խանէնին ալթ գաթընտա իգամէթ խաէրիմ։

— Շիմտի վադըթ կէճ տիր. եարըն սապահ պու իշէ նէթիճէ վէրէրիմ։

— Շիմտի տէ պունուն գօլայլըղը վար տըր։

— Նա՞սըլ։

— Պինպաշը Գարտէն տօսթում օլուպ, աղ էվվէլ քէնտինի պուրատա գոնդուրմատա կէօրտիւմ։

— Էվվէլթ, եանընտաքի, եանի մատամ Վան-Հօրսէն լօժունտա տըր։

— Ա՜հ, նէ՞ տիեօրսունուղ։

Մարբիզ, Շէրիպէնին ա՜հ տէյի վադը օլան նիտաաընտան՝ մէրդումէն պիրտէն պիրէ հէվէճանա տիւշար օլտուղունու հիսս իտիպ, տիմրէկեէրէք գուլագ վէրտի, վէ Շէրիպէնին իֆտատաթընա շու եօլտա տէվամ իթտիկինի իշհթտի։

— Եարը կիճէ ըատտէլէրինտէ, Րիշիէօ սօդաղը քէօշկինտէ վադը Գարտինալ նամ գահվէխանէտէ պինպաշընըն պուլունաճաղընտա տայիր սէօզ վէրէպիլիրիմ։ Սիդի վէ չահիա-

լէրինիզի օրաաա պուլապիլիր։ Պաաէհու եարըն, սաաթ սեքիզաե, Պուլօնները օրմանընաա աուէլլօ խաէպիլիրիզ։

— Ընճագ սիզէ պիր չէյ խապէր վէրմէնի վազիֆէ աաա խաէրիմ։

— Սիզի աինլէեօրում մընախէօ։

— Պէն աուէլլօնու ասլա մաախաարալըդ վէ լաթիֆէ աաա իմամէմիշիմաիր։ Ձիաաէն աուէլլօ խաէրիմ, վէ զաան իլլէրիմքի Պուլօնները օրմանընաան իքիմիզ պիրլիքաե ավաէթ խաէմեէճէնիզ։

— Պէն աե էօյլէ մէմնուլ խաէրիմ մընախէօ։

Մարքիզ, պիւթիւն զանը զալպինաե ճէվէյան իմամիկի հալաե, եէնիաէն իսկէմիէլէրին հարէքէթինի իշիմէքլէե, վիզօնթաան մուֆաաազաթ իմամէք իւզրէ օյաուզունու անլաաը։

Պինպաշը խաե, բէրաէնին զաբանմըշ օրմանընաան խաթիֆաաե իլէ, անբալինի իլէ ասլաանը ան֊յր ու իճմաշա իմամէքաե վէ հիչ պիր չէյ իշիմէնօր կիպի իէօրունմէքաե խաե։

Միրաե խաէն զբասա միաաէթի զարիբնաա, կէնճ զաաընըն հիաա իմամիկի հալի թաբիք իմամէք զաալ աէյիլ աիր։

Մէզպաբէ, միւզաաարըդ օրմանընաան նաչի, իրթէսի կիւն աուէլլօ խաէճէք օլան իրի չսխաարաան պիրի հազդընաա զալպինաե էսէրը իմէվէճճիւհ հաալ օյաուզունու անլաամազ տա, ֆազաթ օ իմէվէճճիւհիւն զարիզ վէ կիզլի պիր մէնզաը օրմասըլա, էլան պունա մանիա վէրէմէմէքաե խաե։ Ձիրա մարքիզ, վազիֆէ պինճիրինի չէօվիլմէդ հալդազաբ իլէ իմալ խաթիմիչ աաա խաէն, վէ մուհասպէթի մէչրաե եէրինե աիկէր պիր մուհասպէթ գայիմ օյաղիլաիկինի, անճագ, պիւթիւք վէ գուվվէթլի պիր ազաճըն բէօքլերի ալմընաա կէնճ պիր ֆինանըն տալ վէ պուտազ ասլաբազը. ֆազաթ պիր կիւն չէաիա պիր ֆուրթունաաա օ կէնճ ազաճըն եբզրլաբազը կիզի, զայըբ մէչրաե մուհասպէթ հէսաինի, զալալէրինաե խէֆիէն թօխսում պրազդըգաան բէր չօզ ասնրա մուսահազա իլլեեէն

հագըգէթէն ֆազիլ գաղընկարտան պիրի իտի։ Պինապէրին պիր արա մարքիզ, իշպու մուճիպի քէտէր թէէսսիրաթը նազարը էհէմմիեէթէ ալմաերպ, եալընըզ պիր խուսուս ֆիքրինի իշղալ իթտի քի, օ տա, օլ կէնճ, կիւղել վէ մահգուն տէլիգանլընըն, եանի Մ. տը Վէրնինին տուէլլօ իտէճէկի, վէ պու տուէլլօտա չիւպհէսիզ թէլեֆ օլաճաղը քէյֆիեէթի իտի։

Իմտի, գաղընկար, տաիմա սէպաթ վէ մուխալիֆէթ հիսսինէ թապի օլմալարըյլա, էվվէլ էմիրտէ պու տուէլլօեու մէն իթմէկի տիւշիւնտիւ։

Լաքին նա՞րլ վէ նէ՞ սուրէթլե մէն իտէպիլիր իտի։

Էվվէլ էմիրտէ, հէնուզ թանըմըշ, վէ քէնտիսի իշին էհէմմիեէթտէն արի պուլունմուշ օլան պու իքի քիշինին միւնազաասընա կիրիշմէսի՝ ճայի՞զ մի իտի։

Օլ էսնատէ սօլկունլուղու սօն տէրէճէեէ վարմըշ օլան մարքիզ, պու պապտէ տիւշիւնմէեէ պաշլատը։ Ադրընտան պիր սէօզ գաշըրմասը, վէ պիր հարէքէթտէ պուլունմասը՝ քէնտի քէնտիսինի, քէնտի նազարընտա միւթթէհիմ գըլմադ, վէ Շէրիւպէնի սէվմէքտէ օլտուղունու պիղդաթ իգրար իթմէք իտի։

Մ. տը Վէրնի իլէ վիկօնթուն միւլազաթլարընը իշիթմիշ օլտուղունու պինապաշը Գարտէնէ իհտար իթմէքլէ՝ Շէրիւպէնտէն ատլաեը ֆիքիուրտուզ պուլունմասըդընը սէօյլէմէք տէյի՞ մի իտի, վէ էօմրիւնե նէ օլտուղունու պիլմէն, վէ էրբէքլերին վէ գաղընկարըն գալպինի թէտպիդ իթմիշ պուլունան պինապաշը՝ մէզպուրէնին իգրարընտան՝ իղթիրազաթընը տէրք իթմէեէճէ՞ք մի իտի։

Վիկօնթ տը Գաղնօվուն մարքիզին լօժունու թէրքիէ քէնտի լօժունա կէլմիկի միւտաէթ զարֆընտա, եանի օն տագըգա գաղար մէզպուրէ ֆէվգէլատէ միւզտարըդ օլուպ, լաքին Շէրիւպէնին, քէնտի լօժունտա պուլունան տէմիպանլըեա, լաթիֆ պիր սէտա իլէ, աթիտաէրի սէօզլէրի սէօյլէմէկինի իշիթմիկինտէ, քէնտիսինտէ, տիկէր պիր նէվ հիսս հաղրդ օլտու.

— Տօ՛սթում, սիդէ պիր չէյ իգրար իտիպ, խըզմէթինիզի ըէճա իտէճէկիմ։ Պէն պիր գատըն սէվէրիմ, օ գատըն իսէ, քէնամի հադդընատըի աշդ ու մուհապպէթիմի պիլմէզ, վէ անճագ պէնիմ վէֆաթընատան սօնրա իսապէրտար օլաճագ տըր։ Իմոի հաւաթ՝ պէնիմ իչին պիր պար օլմասըյտա, վէֆաթը պիր խայրխահլըդ մադամընատա գապուլ իտէրիմ։

Մարքիզին, օլանէ տէկին իչինթմէմիչ օլտուդու, ֆագաթ Մ. տը վէրնինին ըէֆիգի իտուկինի տէրք իյլէտիկի պիր սէս՝ պու սէօզլէրէ չու հօլտա ճէվապ վէրտի։

— Պէնճէ պու ֆիքրինիզ սըրթ տիվանէլիք տիր։

— Տիվանէլիք օլսուն օլմասըն, պէնիմ իչին պու պիր հադդըդէթի հալ տիր։ պինապէրին չու թէքլիֆ օլունան տուէլլօհու, հադդըմտա մուղիրը օլաճաղընը զանն իթմէմէյ պէրապէր, մէճպուն վէ մէսրուրէն գապուլ իթմէքտէյիմ։

— Օսգար, սիզ տիվանէսինիզ։

— Խայր, տիվանէ տէյիլիմ։ Հօմուրատէն, հաչամադտան օսանմըշըմ տըր, չիւնքի իւմիտիմ օլմահատադ պիրինի սէվիհօրում, վէ պէն հաչատըգճա, սէվտիկիմ քիմսէ մուհապպէթիմէն իսապէրտար օլմահաճադ տըր։

— Շահէտ վէֆաթ իտէրսէնիզ...

— Օհ վադըթ, տօսթում, օհ վադըթ հադդըմտա սաատադ վէ ուզուտիւէթինիզի տիրիղ իթմէյէճէքսինիզ, տէյի՞հ մի։

— Նէ՞ հաբմամըն իսթէհօրսունուզ։

— Եարըն տուէլլօմուզատան էվվէլ սիզէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իտէճէկիմ։

Շէրիւպէն սէօզիւ քէստի, վէ մարքիզ իսէ, պահըլմադ տէրէճէսինտէ զահմէթի հիս իթտի։

Ըէֆիգի տէ քէլամա չու վէճհլէ տէվամ իթտի։

— Էյ օ մէքթուպ նէ՞ օլաճադ տըր։

— Օ մէքթուպ՝ իբի մահֆադա տէրուննինտէ օլաճագ, վէ խարիճի մահֆադա պէնադ պրադըլըպ, հալընըզ տախիլէ մահֆազատա, միւրսէլէյհին իսմի հաղըլաճադ տըր։ Էկէր

տուէլսօտա թէլէֆ օլուբտամ, սիզ, մէրհուպու բօսթախտանէնէ կէօթիւբէճէլինիզէ, վէ կէօզլէրինիզ դարալը օլարադ պիրինճի մահֆազանը կըրմաճազընըզա վէ տարէօյնէ պազարադ սըզըն բօսթա դութուտունա ամմաճազընըզա տաիր պանա վատա իհտիկլիսինիզ։

— Վատա խաէրիմ։

— Տօսթում, սիզտէ ամըր խահէօրտունուզքի, օ մէքթուպ՝ ահվալիկիմ դատըն իչին ամր։ Հիչ օլմազտա, վիճֆըրմտան սօնրա, քէնտիսինի նէ դատար ահվալիչ օլտուղումու անլատմազտըր ամըր։

Մարքիզ, պու սօն ահօդլէրի իչիթտիկինտէ, պտեըլմազ տէրէճէսինտէ զատֆէթի հիսս իհտի։ Ֆազաթ քէնտիսինտէ պիր իւմիտ տահի հասըլ օլտու։ Պու իւմիտ վահի, վէ սըրֆ դատընտարճա հուսուլէ կէլէպիլէն իւմիտլէրտանէն իտի։

Շէօլէնքի Շէրիւպէն՝ իքինճի չահիտա օլմազ իւզրէ պինպաչը Գարաէնի ախչինմիչ օլուպ, չինքի պինպաչը՝ Մ. ալ Գամ պօվլուն տօսթու օլտուղու կիպի, քէնտինին տէ ահըպպասընտան օլմազըչտա, չիւպհէսիզ մէրդումու կիտիպ պու չարադ, քէնտինէ չահիտա օլմազընը թէքրիճի իտէճէկինտաէն, պինպաչընըն, պու քէչիննէթի պիլտիրմէսինտէ, քէնտիսի (ճանի մարքիզ), սիւբհինէթինին զայը իհտիկնէրէք, վէ հաթթա ատատպալընտա նէէրը թէպհատիմ հուսուլէ կէթիրէրէք, մատէմքի մարքիզ Վան-Հօրտն ուլօնունտա վուղու պուլմուչ պիր վադըտտան տօրտընը քէնտինին չահիտլիկի թալէպ օլունտուօր, մէսէլէն պիր՝ տաքէր օլտուրունտան, մահզա հաքեմ սըֆհաթըչտա թարաֆընդան տավա ալընտա մէուտախէլէ իլէ, իչի պիր սուրհի հաազնէտտէ թէսաիւֆ իհտիկսինի իհտիար վէ թալեպինէ իհտիքլիկի թամամ իլէտի։

Մարքիզ, պու թատմինատըհա տայմըչ օլտուղու հալտէ, լօժունտն զարուտու չալընտըղընտան, պիրտէն պիրէ զատֆէթի հիսս իլէ տարտըլտը. չինքի զարուտու չալտն քիմսէսիզ՝ Շէրիւպէնի զանն իլէտի։

19

Լաբին գարուեու չալան Եէրիւպէն օլմաեըպ, մէրգում, լօժունատա պուլունուուղու հալտե, ճէպ ատֆիէրինատէն գօրաըըպ, իւզէրինէ պիր գաչ սաֆթըը եազը եազմըշ օլաուղու պիր քեաղըտը՝ լօժլարըն նէզարէթինէ մէմուր պիր գաարընա թէսլիմէն պինպաշը Գարատէնէ կէօնտէրմիշ օլաուղունատան, գարուեու չալան օ գաարըն խոխ։

Հէր նէ խոչ մարքիզ, իւք վէսվէսէի իւզէրինէ, գարուեուն աչըլըըը սըրատա պաշընը տիկէր թարաֆա չէվիրմիշ իքէն, Եէրիւպէն եէրինէ գարու մէմուրու օլան գաարընըն իչէրի կիրտիկինի կէօրմէըէ, բահաթլանտը, ֆագաթ կէթիրիէն թէղբիրէնի եազմըշ օլան՝ Եէրիւպէն խաուկինի անինատէ տէրք էյլէտի։

Կէլէն գարուճու գաարըն։ - (պինպաշըեա խիթապէն։) Մօնսիէօ Գարատէն զաթընը՞զ մըսընըզ։

Գարատէն։ - Պէն իմ։

Մէրգում պէօյլէ տիկէրէք թէղբիրէնի ալըպ, մատամ Վան-Հօբա խիթապէն,

— Մա՛րքիզ, թէղբիրէնի աչմամա միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ, տէտի։

Մարքիզ։ - (թէպէսսիւմէ ճահա իտէրէք։) Աչընըզ մօնսիէօ։

Պինպաշը թէղբիրէնի պաչը, վէ քեմալը սիւքիւնէթիլէ օգուտուգատան սօնրա, ավուճունատա սըդըպ ճէպինէ գօյատու։

Միւթէապըպէն գարուճու գարըեա խիթապէն,

— Սիզե պու թէղբիրէնի թէսլիմ էթմիշ օլան մօնսիէօնէ սէօյլէյէյին քի, սէօզ վէրիլէն մահէլլատէ վազթ ու զէմանըյլա պուլունաճաղըմ, տէտի։

Լօժլարըն մէմուրու օյան գատըն տիշարը չըգոը։

Մատամ Վան-Հօբ ֆիթուրսուզճա պիր հալտէ կէօրիւնիւպ, սաբինանէ թէպէսիւմիւ ալըընտա տէհշէթլի հէյեճանընը կիզլէմէքտէ իտի։

Պատէհու պիր տէրէճէ իսթիհզաքեարի սէտա իլէ, վէ բարմաղը իլէ կէօսթէր թէհտիտ իտէրէք,

— Ա՛հ պինպաշը, սիզի նադալատըմ, տէտի։

— Նէ՞տէն նադալատընըզ մարքիզ։

— Պէօյլէ ալէնի պիր մահէլլատէ, նանի Օրէրա թէաթրոսունտա, լօժումտա վէ պէնիմ հուզուրըմտա աչգ ու ալէտգա մէքթուպլարը գապու իտէրսինիզ հա՛։

— Խայր մարքիզ, պու աչգ ու ալէտգա մէքթուպու տէյիլ տիր։

Մարքիզ, գաթէն պիլմիկլի պիր խուսուսու պինպաշընընն իգրար իտէճէկինի մէմուլ իտէրէք,

— Օ՛հ, պէն սիզի թանըըըմ... զէվճիմ պէնտէն սըրը սագլամազ, տէյի պէհան իթտի։

— Մատամ, զաննընըզ տօղրու տէյիլ տիր· զաթէն պէնիմ կիպի սաչլարը աղարմըշ օյան պիր բիմանէ...

Մուախխարէն մէրդում, իֆատէսինին թարղընը թէպտիլ իտէրէք,

— Պու ադչամ պագը քիմանէլէրին սուբէսինէ տավէթլիեիմ, տէտի։

Մարքիզ, պինպաշընըն, իրթէսի կիւնիւ իճրա իտիլէճէք տուէլլօհա տաիր քէնտիսինէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյեճէկինի անլաեարադ, թարիֆի նադապիլ պիր սէտա իլէ,

— Աճա՛յիպ, տէյի պէհան իլլէտի։

Պինպաշը, բէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Եարը կիճէտէ պէնի Մէզօն տ'Օրտա պէքլէեեճէք տիրլէր, տէտի։

Մատամ Վան-Հօբ, բէնտիսինէ մէղքիւր տուէլլօ հադգընտա մալիւմաթ վէրիլմէեեճէկինի տէրք, վէ պինպաշերին ինսանիեէթ նամընա պիր նասիհաթ իթտա, վէ մահդա իսանէ-

ալինին նամուսունա բիաեէթէն պու տուէլլօնուն վադը օլմամասընա չալըշըլմասընը բէննաի նամընա բէճա իաէմէեէճէկինի միւլահազա իթմէքլէ, տաէթա պիր իշկէնճէ ալթընաա պուլունուրճասընա միզթարըպ օլտու։

Կէրչի պինպաշընըն պու խուսուստա սիւքիւթի պէրթաբաճ իաէճէկի հադդընաա պիր սաաթ դ֊ատար տահա իւմիտ իթտի, վէ մէրդումուն դարշըսընաա դաարընճա ճիլվէլէը իաէրէք, ուզադտան եախօտ եադընտան տուէլլօեա միւթէալլիդ պին տիւրլիւ մէվատա հադդընաա սէօղլէրտէ պուլունտու իսէ տէ, պինպաշը պու սէօղլէրի անլամաեօր կիպի կէօրիւնտիւ։

Համթա պիր արա մէզպուրէ,

— Մ֊տը Թամպօհլ լօժունա տվտէթ իթմէտի, աճապա նէ՞րէնէ կիթմիշ տիր, աէյի սիւալ իթմէսինտէ, պինպաշը,

— Պէսպէլի թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ կիթմիշ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Սահիհէն օ կիւզէլ տէլիգանլը՝ գավդաճը վէ նիգաճը մը թէամիեէ օլունուր։

— Թէէսսիւֆ իաէրիմ֊քի, էվվէթ, պու իսիմլէ թէամիեէ օլունուր։

Մէզպուրէ, պու սըրատա, վիգօնթուն թէէքրար պիր միւնազաատա պուլունտուղունու, վէ պունուն նէթիճէսի օլարադ պիր տուէլլօեա գարար վէրիլմիշ օլմասըյլա, քէննիսինին տէ չահիտ օլաճաղընը՝ պինպաշընըն պէեան իաէճէկինի մէմուլ իթմէքտաէ իքէն, պու պապաէքի իւմիտի պօշա չըգտըղընտան, մատամ վան֊Հօբ՝ ադլը պաշընտան կիտէրէք, պիր արա, հէր չէյլ պինպաշըեա իգրար իթմէկի, եանի վիգօնթ իլէ Մ֊տը Վէրնինին միւլադաթլարընը իշթիմիշ իտուկինի պիլտիրմէնի տիւշիւնտիւ։

Անճագ, հէննուզ թէրէտտիւտ իթմէքտաէ, վէ գաարընըզդ հայտիեէթիյլէ ուզրաշմադտա իքէն, մարքի լօժա կիրմէքլէ, մէզպուրէ նիեէթինի մէվզուի իճրաեէ վազ իաէմէտի։

Ալէսսէվիյեէ մահզուն օլան վէ աղ լադըրտը իաէն Մ։

Վան-Հօբ ո կիճէսի սաթրանճ օեուննունաա դ ազանմըշ օյաուղունաան, եւ ուզիւ կիւլմէքաէ իտի, վէ միւպհէմ պիր մուխաթարա՝ պիր զէվճի թէհտիտա իթտիկի դէման, կէօզլերինէ պիր էօրթիւ էնտիկի կիպի, թապիճաթը իդթիղասընճա գըսգանճ վէ միւվէֆֆիս օլան մարքի ատ, զէվճէսինին ֆէվգէլատէ սօյկուն օլմասընը, վէ հէնէճանլը հալինի, վէ անըն գըսսա թապիրլէը վէ պիր նէվ սապըրսըզլըգա ճէվապ վերմիկինի տերք իտէմէմի։

Մարքի, օեուննուն տէօրտիւնճի ֆասլընը տիգգաթը թամամ լէ տինլէտիկի սըրասա, մարքիզ, ֆիքրի եալընըզ քէնտի միւլահազաի մուխաուսէսինէ հասը իտիւմիշ օլմասը յա, իբի գըլըճլարըն եէկտիկէրիլլէ չաթըշմագտա օյաուղունու կէօրիւեօր զանն իմմէքաէ իտի։

Պիր արա մէզպուրէ, բէսիք պիր սէսլէ,

— Պի՛նպաշը, սէօզիւ օյաուղունուղու ունուԹմաեըն, տէտի։

Մ. Վան-Հօբ կիւլիւմսէեէրէք, պինպաշըեա աթֆը նազար իտիպ,

— Վա՛յ, իհթիեար վէ մէսուա հօվարտա, սիզտե՞մի պիր մահէլէ սէօզիւսիւնիւզ, տէտի։

— Էվվէթ, պիր թաղըմ պէքեարլարըն սուբէսինէ տաւէթլիեիմ։

Մարքի. — (եավաչ սէտա իլէ.) Գարըսը՞զ մը։

— Էվվէթ, նամուսում հադդը իչին սէօյլերիմ քի գարըսըզ։

Մարքիզ. — Օ հալտէ կիտէպիլիրսինիզ։

— Հէնուզ վադթըմ վար ըրը մատամ, եարը կիճէտէն էվվէլ սուֆրաեա օթուրմազլար։

Մարքիզ. — (գօր իլէ կիւլիւմսէեէրէք.) Զէվճիմ պէրապէրիմտէ օյաուղու ճիհէթլէ, գավահիւնք վազիֆէնիզտէն ազատէ օյաուղունուղու պէեան իտէրիմ։

Մէրդումէ պու սէօզլերի սէօյլէմիկի սըրասա, օն պէշ սէնէտէն պէրու սեվմէքաէ օյաուղու, վէ չէօղիւլմէզ պիր

պաղ իւէ քէնաիսինէ մէրպութ պուլունաուղու քիմսէեէ աթ-
ֆը նազար իթաի։

Պու սըրաաա պինպաչը աեաղա գալդըպ, իճրաի վէտա
իթաի, վէ մարքիզ, մէրդուման կիմմէք իւղրէ օլտուղունու
կէօրմէքլէ.

— Ցօսթում, սիզե պիր չիֆթ սէօզիւմ տահա վար տըր,
տէտի։

— Պուեուրուն մաաամ, սիզի մինլէէօրում։

— Սուբէնիզաէ կէնճլէրաէն բէք չօղ քէսան պուլունա-
ճաղ մը տըր։

— Էվվէթ, պազըլարը պուլունաճաղ տըր։

— Վիզօնթ տա օլաճաղ մը տըր. հանի, չու վիզօնթ...
նաըլ թէամիսէ իսիեօրաունուզ... տաիմա պու իսմի ու-
նուտուեօրում։

Մարքիզին, վիզօնթուն իսմինի խաթըրլամաեօր կիպի
կէօրիւնմէտի, սըրթ տէսիսէ օլուպ, պինպաչը Գարաէն, արա-
տըղը իսմի սէօյլէմիկինաէ, մէրդումէ,

— Օ հալաէ պանա պիր վաա իթմէնիզի րէճա իլէրիմ,
տէտի։

— Մէճպուունէն իսթէտիկինիզ վաար իաէրիմ։

— Գավղաճը վէ նիզաճը օլտուղունու պէնան իթտիկինիզ
պու վիզօնթ, չաեէա պիրի իւէ գավղա, նիզա արանըրսա,
հաթթա չու մէնճուր տաուէլսօեա գընաամ իթմէք իսթէրսէ,
սիզ տէրհալ վիւտահէլէ իտիպ մէնինէ սայ իլէրսինիզ, տէ-
յի՞Լ մի։

Մարքիզ պու սէօզլէրի, պէլլի օլաճաղ պիր հէնէճան իւէ
իրաա իթտիկի հալաէ, մարքի հիչ պիր շէյ անլաեամմաաը։

Պինպաչը իսէ կիւլիմսէհէրէք,

— Միսթէրիհ օլման մաաամ, րէճիզլէրինաէն պուլուն-
տուղում պէքեար բիմնէլէրին տուրէլէրի՝ քէմալը տասայիշլէ
իճրա իտիլիր, տէտի, վէ մարքիզի տէհշէթի վէ իւմիտ իչինաէ
պրագտրագ, մահէլլի մէզհիբաէն մուճատրագաի իթտի։

Մ. վան Հօբ՝ զևվճէսինէ օմնէլ կէօթիւրտիքաէն սօն-

բա, անըն լէհճէսինին սօլկունլուղունու վէ ալթխսթլխկխնիւ կէօրիւպ,

— Նէ՞յինիզ վար, աղիզէմ, տէյի սիւալ իթտի։

Մարքիզ - Հիչ պիր չէյիմ եօղ տուր· պիր ադ պաշըմ աղրըեօր։

— Օ հալտէ պէն օտամա չէքիլէեիս։

Ֆիլվադը մէրդումի քէնտի տաիրէսինէ կիլմտի, վէ մարքիզատէ, էսվապընը պիղդաթ չըդ արաճաղընը պէեան իլէ, պէսլէմէլէրինի եօլա գօյտու։

Մէրդումէ եալընըդ վէ սիւքիւնէմատէ գալմադ իհթիեաճընը հիսս իտիեօրտու։

Մէքիզ կիւնատէն պէրի իտի քի, իլք տէֆա օլարադ մարքիզ, գալպինին քիւհնիւնիւ թէտդիդ վէ թէհարրի իտիպ, պու թէտդիդ վէ թէհարրիսինին նէթիճէսինատէն տօլաեը տիւշարը տէհշէթ օլտու։

Շէօյլէքի պիրատէն պիրէ հաեաթընա եէնի վէ աճիպ պիր մատտէ տուխուլ իթմիչ օլմասըլա, պունուն թէէսսիրի մուզիրրինի հիսս իտէկէլմէքտէ, վէ տահա պիր կիւն էվվէլ պիւթիւն ֆիքրի զէվճի իլէ իշղալ իտիլմիչ օլան պու մարքիզ՝ պիր դաչ սաաթ պաշընը էլլէրի տէրուննինէ ալարադ տուրտուղու սըրատտա, գէլըճ չաթըչմասը սեսինի իչթիմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի։

Քէնտի եաթադ օտասընատան թէրտադաեա չըգ՛ըրը, վէ անատէն տահի օն աեադ գատար ներտիվէնատէն պաշչէեէ էնիլիր իտի։

Մէրդումէ, հալաեա իհթիեաճը պուլունտուղունատան, մէգքիւր պաշչէեէ էնտի, վէ ադ ու ֆիքրի տադընըդ օլմասըլա, դայրը մունթազամ տաըմլար իլէ խայլի միւտաէթ տէրունը պաշչէեէ տօլաչտը։

Զիւնքի մարքիզին ալթխսթի օլմասը՝ քէնտիսինի կիւլի պիր դուվվէթլէ ճէլդ իթմէքտէ օլան օ տէլիդանլընընէն տիւչար օլաճաղը մուխաթտաթի միւտհիչ օլմանըդ, մէդդութէ, օլանէ տէկին լէյլադ կիւլի բադ օլան նամուտսուլա միւֆթէխիր

իքէն, նակեահ գաաընլարա մախաուս իղիիրապաթ՝ գալպինի վէ ֆիբրինի իսիիլա իիաիկինաէն, գարչըսընաա պիր կիրաապ աչլարըղընը միւշահէաէ իլէաի։

Մէղպուրէ, Շէրիւպէն լադապըլյա թէամիեէ օլունան Մ. աը Վէրնիեի սէվմէքաէ օլաուղունու աէրք վէ հիսա իիմիչ օլուպ, սաֆաէրուն վէ սաաէաիլ օլմասըլյա աա, մէրդումուն գալպինաէ, քէնաի եիւզիւնաէն, հաեաթընաան նէֆրէթ իաէճէք մէրիէպէաէ չէաիա պիր աչգ հուսուլէ կէլմիչ օլաուղունու, վէ պու աէլիգանլընըն էօլմէեէ էվվէլճէ գաթլանաբագ մէյսանը միւաարէպէեէ կիաէճէկինաէն, պէհէմմէհալ քէնաիսինի թէլէֆ իիմաիրէճէկինի զանն իլէմէքաէ իաի։

Մարքիղ, պու միւլահազաթա աալմըչ օլաուղու հալաէ, հէր չէյի ունուաուպ, եալընըզ մէրդումու աիւշիւնմէքաէ իաի։

Լաքին էլինաէն նէ՞ կէլէպիլիր իաի։

Կիզլիճէ օիէլաէն հարէքէթլէ, պինապաչը Գարաէնին խաէնէսինէ կիաիպ, հէր չէյի օնա իգրար իաէպիլի՞ր մի իաի։

Խայր։

Կիճէնին օրիաասընաա, ախլէագը պօղուգ գաաընլար, եաիօա սօգադլարաա սէրսէրի ասլաշանլար կիպի, հէնուզ թանըմչ օլաուղու, լաքին հագգընաա իզհարը մուհաապէթէ պաչլամչ պուլունաուղու չաիսըն նէգաինէ ազիմէթլէ, «աուէլօ իիմէնիզի մէնն իլէրիմ» աիեէպիլի՞ր մի իաի։

Պու աա գապիլ աէյիլ իաի. պինապէրին օ խուսուսու աիւշիւնմէեի պիլէ զաիա կէօրիւպ, քէնաի եաիագ օաասընա ավաէթլէ, եաիաղընըն պաչ թարաֆընաա ասըլմչ օլան ֆիլաիշիաէն մաամուլ խաչըն հուզուրընաա աիզ չէօքէրէք, էօմրիւնիւն նամուսլու թարիզի իւզէրինաէ գաաէրի թարաֆընաան գարչըսընա չըգարըլմչ օլան քիմսէ իւզէրինէ աուա իիմէքլէ իքիիֆա իլէաի։

Մէղպուրէնին պու աուասը խայլի իիմիւաաա իաիպ, նիհաեէիի սապահ օլաու։ Իչիէ գըչ մէվսիմինին մահզունիեէիպաիչ օլան օ սապահընսը, պախիըն սաիրանճ թախիաասը

իւղերքինաէ հաեաթլորբլա օյնաեաճադ օլան իբի տէլիգանլըեը Պուլօնեը օրմանընա կէօթիւրմէք իւզրէ, չէհրի մէզբ իւր սօգադլարընաան իբի քիրա արագանրն կէչաիկի կէօրիւլտիւ։

Ո տադբդատան, եանի հալվէթ օտաարընտաբի տամա տաաթըն սէբիզ չալմասընաան իթիպարէն, մարքիզ, չարէսիզ գալաբղը, վէ տուա իլէ պիր ադ թէսկին օրմուշ իտուկի հալաէ, իզթիրապաթը միւահիշէ իչինաէ օլարագ, պաշընը էլէրի տէրուննինէ ալտը, վէ կէօզէրինի տախի գաբաատը։ Մէզպուրէ, պու հալաէ, իբի խասիմէրին սէթրիւէրինի չըգաբըզդ, գելընձա չաթըչմագտա օլտուդլարընը կէօրիւեօր զանն իթտի։ Հաթթա մէճրուհուն սէսի գուլաղընա գատար աբս իթմէքտէ օլտուդու թէխանիւլաթըլա, օլ տէրէճէ միւթէսիր օլտուբի, գուվվէթ վէ թադաթտան տիւշերէք, վէ քիմսէնի եարտրմա չաղըրտամաեարագ, պաեըլըդ երէկ սէրիլտի։

Մատամ Հօբ, ալէոսէվիհէ բէք կէճ եաթտըղընտան, տաաթ օն պիր բատտաէլէրինտէ եախօտա էօյլէ վադբթ եաթտաղընտան գալդար, վէ պինտապէրին պէսլէմէլէրի՝ քէնտի թտրտաֆընտան չալընտան չան իւզէրինէ օտաարընա կիրէրլէր խտի։

Իմտի տաաթ օն պիր գարտրլարընտա մէզպուրէ տեբլատագ, քէնտիսինի եէրէ սէրիլմիչ պուլտու, վէ այնի վադբթտա օթէլնի չընղըրտագը չալընտրղընտան, տէրհալ ուէուչուպլուդու կէչէրէք, հէր չէյի պիր տանիևէտ խաթթըրտատը։

Պատէհու, հավիևէ նադըր օլան հալվէթ օտաարընըն բէնչիրէսինէ գօչարագ տիշարըեա պագտը, չինըի Շէրիւպէնին պիր տօսթու թտրտաֆընտան բօթթաեա պրագըտաճաղընը էվվէլճէ իչիթմիչ օլտուդու մէքթուպ մինպրրին կէթիրիւմիչ իտուկինտէն վէսէէտ իթմէքտէ խտի։ Ֆիլվագը մէրդումէ, հավիևէ կիրէն չախտըն միւմէղղի օլտուդունու անլատմասընտա, Ղովտուն գարըտը կիտի նահնտահ թտաչտան տանէմ միտիպու պիր հալ քէտպ իտէրէք, եէրինտէն գըմըլտատնտամագ օլտու։

Աբտտան չէնտա տադբդա կէչտի, վէ պու տադբդատտը քէնտիսի իչին պիր գաչ տարը գատար ուգտան կէօրիւնտիւ։

Նիհանէթի օտաարը գաբուտու աչըլտագ, պիր իտրգմէթ-

քեսալ իչէրի կիրիպ, միւվէղղինին կէթիրմիշ օլսուդու մէքթուպու թէսլիմ էթմէ։

Մարբիղ, պաղի գուվվէթ վէ ճէսարէթինի իսթիհմալ իլէ, մէքթուպը մէղքիւրու աչսը, վէ պու մէքթուպըն՝ մատամ Մալաթի թահրաֆընատան եաղըլմըշ օլսուդունու անլամսաը իւղերինէ, եէնիտէն քեսալի հաեաթ իսէրճէսինէ ֆէրահլանսը, վէ մէքթուպուն ալթըսէրի միւնասէրիճաթընը օգուտու։

«Ազիզէմ մարբիղ,

«Մէքիղ կիւնաէն պէրի տիրէք սիզի կէօրմէսիմ. սիզի իսէ, սաէթա դըզդաբընատաչըմ սաա էթմիշիմ տիր։ Պու սէքիղ կիւն զարֆընսա պիր թազըմ սըգընթըլար վէ քէտէրլերէ տիւչար օլմուշ օլսուդումանդ, գալպիմի սիզէ աչմաեա իհթիեաճ հիսս իսմէօրսում։

«Պու կիւն էվիմիզէն սալա տիշարը չըգմամսեա ահտ իթմիշ իսուկիմսէն, սիզին կէլմէնիղի ըչճա իսէրիմ։

«Մէպէպինի սօնրա սէօյլէրիմ։

«ՏՈԻԼ ՄԱԼԱՍԻ»

Պու մէքթուպ, օ սապահը վուդու պուլմուշ օլան տուէլէօնուն նէթիճէի միւսաիսէ եա մուդիրրէսինի անլամսեա կիւդել պիր վէսիլէ օլմասըյլա, մարբիղ՝ մէսէրրէթինսէն նաչի րէֆը սէտա էթմէ, վէ հէմ գօրդու, հէմ սէ իւմիտէ եարը ճիննէթի հալի քեսպ իսէրէք, հէնուզ կիճէլիք ֆիսթանըյլա օլսուդունու ունուտուպ, պիւհիւք պիր շալա սարըլսը, վէ ա-րապասընըն հաղըր իսիլմէսինի էմր իսիպ, սիւրաթլէ աչաղըեա էնսի։

Մարբի իսէ, պուլօնըը օլմանընատա իճրաի թէնէզզիւհ իչին, օ սապահը, աթա սիւսար օլարադ սիշարը չըգմըշ իսի։

Մարբիղ, արապաեա օթուրտուդսան սօնրա, արապաճընըն եանընատա օթուրան իսըդէթբեարընա, Բէբինէէր սօդաղընատա 40 նումէրօլու խանէեէ կիթմէք իսթէսիկինի անլաթմը։

Ազ սօնրա մարքիզ, պաղչէսինաէքի բէօչքաէ մատամ Մալասինին իգամէթ իթմէքաէ օլսուդու էվինի դաբուսունսա տուրսու։ Սաիր տէֆալար, մէզպուրէ պաղչէտէն սիւրաթլէ կէչիպ, քէօշկէ վասըլ օլուր իսի։ յաքին պու տէֆա տիվարլարը վէ ինսանլարը իսթիֆսար իթմէք իսթէրճէսինէ, հէր թարաֆը թէճէսսիւս իթտի։

Ճամպա ֆիլորինի իչդալ իսէն քիմսէ՝ սաղ վէ սալիմ օլարա՞գ մը ավտէթ իթմիչ, նա մադթուլ նախօտ մէճրուհ օլարա՞գ մը կէթիրիլմիչ իսի։

Լաքին հէր թարաֆը խալի վէ սիւբհունէթ իչինաէ օլմասըյա, հիչ պիր խուսուսա վադրֆ օլամատը։

Հէր նէ իսէ մարքիզ, մատամ Մալասինին խանէսինէ մուվասըլէթլէ, պիր գաչ կիւնաէն պէրու եէնի էֆէնտիսի իւզէրինաէ զանն իսէրսինքի զարիպ պիր թէճէսիր վէ նուֆուզ գուլլանմաէա պաղլամըչ օլան Ֆէրա վէ չիրքին չէհրէլի Վանթիւր նամ վէքիլխարճը վէսաթաթըյա մէզպուրէնին օտասընա չըգարըլսը։

Մատամ Մալասի՝ մարքիզէ գարշըլաէաբադ,

— Ա՜հ ազիզէմ, սիզ բէք խայրխահ վէ ճալիպի թէվէճճիւհ պիր գատընսընըզ, տէտի, վէ պատէհու եիւզիւնէ աֆֆը նազար իսէրէք, - Ֆագաթ սիզէ նէ՞ օլմուչ... բահաթը՛զմըսընըզ։ լէհճէնիզ նէ՛ գատար սօլմուչ... Ալլահ այգընա նէյինիզ վար սըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Հիչ պիր չէյիմ եօգ սուր... անճաղ պու կիճէ բահաթ ուեուեամսատըմ։

— Պէն տէ էօյլէ... ա՜հ պիլսէնիզ...

Մարքիզ պիրսէն պիրէ սարսըլսը իսէ տէ, մէզպուրէեի իսթիճվապէ ճէսարէթի օլմատը։

Մատամ Մալասի, կէնճ գատընն եանընսա օթուրմատընտան սօնրա, քէլամա չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Պիր գաչ կիւնաէն պէրու օլ գատար քէտէր իչինտեեիմքի, ասլա ուեուեամաեօրում։ Զրդան կիճէ, սաաթ պէչ գարարլարընսա, հէնուզ կէօզէրիմ գաբանմամըչ իսի։ վէ

անճագ պիր գաչ սասթատան պէրու ուեուդլամաեա պաչլա-ժըչ օլսուդում էսնատէ, պաղչէտէ պաղըըչ, չամաթա, վէ սաըմ սեսլէրի իչիթաիմ։

Մարքիզ տիթրէտի, վէ տալղըն տալղըն պագմասընտա

— Պիլմէզսինիզ նէ՛ տէհչէթլի հալ իտի, տեյի պէեան իյլեմի։

Մարքիզ։ - (քեսիք պիր սեսա իլէ։) Սիւպհան Ալլահ, նէ՞ վագը օլսու։

— Միւահիչ պիր ֆէլաքէթ... պու էվտէ պիր տէլիդանլը իդաժէթ իտէր իտի...

Մարքիզ։ - (էօլմէք բասամէսինտէ օլանլարըն չըդարտըդ-լարը կիպի պիր սեսա իլէ։) Յէօղիւնիւզիւ իբմալ իտին... սէօյլէմին։

— Իյիթ է օ տէլիդանլը պու սապահ... Պուլօնեը օրմա-նընտա... տուէլլօ իթմիչ օլսուդունտան, քէնտիսինի հէմեն էօլիւ մադամընտա կէթիրտիլեր։

Մարքիզ ըէֆը սեսա իլէ, եէրէ տիւշտիւ, վէ պու սու-ըէթլէ մէրդումէնին սըըրընտա պիր տիկէրի վագըֆ օլմուչ օլսու։

Մասամ Մալասի, տէրհալ չանը չէքտիկինտէն, Վանթիւր իչէրի կիրիպ, մասամ Մալասիեէ մանէաստար պիր սուրէթտէ պագտըդտան սօնրա,

— Հա՛ հա՛, մասամը եագալատըդ, տէտի։

Ճամպա մասամ Մալասի տէ, Վալէ-սը-Քէօր նամ տէհ-չէթլի չիրքէթին վէ սըր Վիլիամընն ալէթլէրինտէ՞ն մի իտի։

Պու խուսուսու եագընտա անլարըդ։

20

Ձախէտ պօղոգլուղունուն անկաշըլմազ սըբրլարը վար տըր։ Պիր քէրրէ օ եօլա տախիլ օլանլար՝ հէր նէ եաբասալար, անտէն կէրի տէօնէմէզլէր։ Մէպամի ու իսթիդամէթլէ եիւրիւնմէսի լազըմ կիլէն վազիֆէ թարիդինտէն չաշմըշ օլան պիր գաարըն, կէրչի պազը քէրրէ օ թարիդէ թէրրար կիրէպիլիր իսէ տէ, գարշըսընա ճիւզի պիր միւշքիլ վէ մանի զուհուրինտէ, կիրտապըն թա ալթընա գաապար աիւշէճէկի տէրքեար սըր։

Մաապամ Մալասինին զարիպ մէսլէքինի կյզահ իթմէք իչին պու գաապարճըգ միւճալէամի լազըմէտէն օլուպ, պու գաարընըն թէրճէմէի հալի հազգընտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք տէ միւնասիպ սիր զանն կաէրիդ։

Մաապամ Մալասի, օն պէչ եաշընտա օլտուղու զէմանի, Բարիսին Բէ սօգազընտա քեայնն պիւեիւք պիր գաարըն մէլպուսամթը մազազասընտա տիքիլճի օլուպ, օն ալթը եաշընտա մէզքիւր մազազաեը թէրքէլէ, էվլաապը օլմահան իհթիեաբ վէ զէնկինն պիր զէնգօսթա ագըլ վէրմիչ, վէ օն սէքիզ եաշընտան եիրմի իւչ եաշընա գաապար ումմում կիւնահքեար գաարնլար կիպի, չալգանթըլը պիր էօմիւր կէչիրմիչ կտի։

Պիր արա գարշըսընա զէնկինճէ պիր աապամ չըգարագ, քէնտիսինէ պիր միգտար սէրմահէ հաար վէ իթա իհթիկինտէն, մէզպուրէ, Պուլվար տէզիհթալիէնտէ պիր ալթ թարիեաթ տիւքքեանը աչար, վէ օրաապա օլտուգճա իչ կէօրմէկէ պաչտաար։

Իչթէ պու հէնկեաճտէ Մ. Մալասի իսմինտէ վէ էլի չաղ-

լալընաա պէր աաէմ, աթթարճը գաաընըն կէչմիշ էօմրիւնէ էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք, քէնաիսիլէ էվլէնմէեի թէքլիֆ իաիպ, թէքլիֆի գապուլ օլունաու։

Մ. Մալասի, եէաի սէքիլ սէնէ զարֆընաա իքի եիւզ պին ֆրանգ գաաար սէրվէթէ մալիք օլուպ, տաիրէյի պէլէաիեէ միւաիրի մուավինլիկինէ ինթիխապ, վէ բէնք չօգ ճէմիյեաթը խայրիէեէ ազա թայեին օլունարագ, էվվէլա րէամի գէվաթի, վէ սօնրա Հրպապը մալինէ ճէմիյեէթլէրինէ գէվճէսիլէ պէրիլիքաէ կիրմէնէ պաչլաաը։

Ֆագաթի, պալէաաէ պէնան իթաիկինմիշ վէճհլէ, թէպէաաիւլի ախլէագ գապիլ օլմաալըընաան, մաաամ Մալասի աէ քէնաի պէտխուլլարընը Հէր նէ գաաար սուբէթի մահիրաանէաէ կիզլէաի իսէ աէ, գուլագտան գուլաշա րիվաեէթ օլունաուգունա կէօրէ, Մ. Մալասի՝ մէզպուրէննին խիեանէթինէ չօգ աէֆա տիւչար օլաու։

Հէր նէ իսէ գէվճի վէֆաթի իթաիկինաէ, տուլ գալան պու գաաըն՝ իհթիեար տիւգ սը Եաթօ-Մայիեէ թէաատիւֆ իթաի։

Օլ վագըթի Հէննուզ օթուզ պէչ եաչընաա, նանի հըրսը չան տուլգուտուլլա մուխթասըֆ օլաուգու պէր չաղաա օլմասըլլա, գարչըսընաա բարլագ պէր միւխթադպէլ կէօրմէքլէ, կէչմիշ զէմանաաքի էօղուրլէրինի, ախ գիւք թաճընըն բարլագ ինճուլէրիլլէ էօրթմէկի թէխայիւլ իլլէտի։

Իքի սէնէ գաաար մէրկումէ եաա ու մաթէմ թուխտագ, պու միւաաէթի զարֆընաա մի թէպէր զէվաթ իլէ իլգէճ վէ միւնաասիպէթի իթաի. մայքիլ Վան-Հօք իլէ գավիէն տօսթ օլաու, վէ իշթէ պու ապա իհթիեար աիւգիւն աղընը ֆիքրինի չէկտի։

Քէնաիսինին՝ ֆաղիլէթին էն պալէաոընա վաապէ օլմուչ օլաուգու զանն օլունուեօրաու իսէ աէ, պու իթիգաա՝ սըրֆ խէեալաէն իպաթէթ օլաագ, չինըն թէք կէօգիւքլիւ, գըվըրճագ սաչը, ճալիպ չէհրէյի օլան, վէ էլլէրինէ սաըրաոը էլտիվէն կիեինէրէք, միւթէպէր ֆամիլեաա էվլաապը

մագամընաա էօմիւրլէրինի Պուլվար տէզ էնվալիտտէ կէչիրէն տէլիգանլըլարտան պուլունան օ՝ կէնճէ թէսաոիւֆ իթտիկինտէ, մատամ Մալաոի՝ կէչմիշ զէմանտաոի էօմրիւ եօլունա՝ թէբրար տախիլ օլտուղունու, վէ գարշըսընա պիր կիրտաս աչըլտըղընը կէօրտիւ։

Մէզպուրէ, ֆահչիեաֆի ալէմի իչին տօղմուշ օլուպ, տիւդ տը Շաֆօ-Մայի քէօր քէօրունա քէնտիսիլլէ էվլէնէճէկի կիւնէ գատար օ ալէմտէ գալմասը թապիի իտի։

Պու գատըն՝ օլ վագըթլարտա օֆուզ ալթը չաղլարընտա, եանի գատընլարըն էն գիեատէ հիսսիեաֆա թապի օլտուգլարը պիր սիննտէ գմնըչյա, կէչիրտիկի էօմրիւն ահվալինտէն տօլաեը չօգլար գուլագտան գուլաղա պաղը չէյլեր ֆըսըլտամագտա իտիլէր իսէ տէ, եալընըզ իհթիեար տիւդ պու խուսուսու կէօրմէմէքտէ իտի։

Լաքին չուրաեը տա սէօյլէեէլիմ քի, տիւդ՝ եէթմիշլիք պիր իհթիեար իտի։

Պիր կիճէ, մէզպուրէնին գարշըսընա, սըր Վիլիամըն թէրթիպլյլէ եիրմի եաշլարընտա կէնճ պիր քիմսէ գուհուր իտէրէք, պու քիմսէ, աչդ ու սէվտա իւզէրինէ քէմալը հէլճան իլէ պահս իթտի, վէ պու գատըն իսէ, զաթէն օ կինպի լիսանլարտան չաբուդ միւթէէսսիր օլանլարտան օլմասըլյա, պու տէֆա տա մաղլուպ օլտու։

Շէօյլէքի հէր չէյլ հիսապ թահթընտա իճրաեէ պաչյամըշ իքէն, վէ նիհաեէթ էրպապը իֆֆիէթ ու նամուս մագամընտա հարէքէթ իթմէքտէ պուլունմագտա իքէն, վագը օլան թէսաոիւֆիւ իւզէրինէ հէր չէյլ ունութտու, վէ մէրգումուն կէնճ վէ թազէ տօտագլարընտան գուհուր իտէն սէօզլէրի տինլէտի։

Լաքին հէր կէօնա ճիննէթլին տէ վագթ ու սաաթը վար տըր։

Մատամ Մալաոի հէնուզ սէվմէք իտթէմէլլէ պէրապէր, իհթիեար տիւդ իլէ էվլէնմէք արզուսունտէ պուլունմագտա իտի։

Իմաի, օ կիւնպէն իթիսպարէն մէզպուրէ վադթընը սուբէթի մահիրանէատ թադսիմ իթաի։ Եէօյլէքի Մ. Եաթօ-Մայիեի գապուլ իթմէք իւզրէ կիճէ օլմազտան էվվել խանէսինէ ավտէթ իտիպ, հէր կիւն սաաթ իքի բատատէլերինատ իսէ սիչարը չըգար իտի։ Նէ՞րէնէ կիտէր իտի։

Մատամ Մալասի, միւտէպպիր պիր գատըն օյտուղունտան, քէնտի եէնի աչգ ու մուհապպէթի հադգընտա նէ՛ պէսլէմէսինէ, նէ՛ տէ մահէթինատէքի էչխաստան քիմսէնէ սըրրընը ֆաչ իթմիչ օլմաեըպ, էքսէրիա արապաէա բաքիպէն խանէսինատէն չըգըպ, պիր իքի սօգադտան կէչտիքտէն սօնրա Նօթր-Տամ-տը-Լօրէթ քիլիսէսինէ կիրէր, վէ օն տադըգա գատար տուրատուգտան սօնրա, Ֆէչիէ սօգաղընտան հարէքէթի իյլէր իտի։

Պատէհու մէզքիւր սօգադտա քեայինն պիր էվէ տուխուլ իլէ, գաբուճունուն օտասը էօնիւնտէն եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ կէչտիքտէն սօնրա, նիգապընը էնտիրմիչ օլարագ, նէրտիվէնատէն չըգար, վէ պիր գաբու աչըըպ, իչէրի կիրտիքտէն սօնրա, պագէն պիր վէ իքի սաաթ օրատա գալըր, վէ մուախխարէն եինէ քիլիսէսէ կէլէրէք; պիւճիւք գաբուտա պէքլէմէքտէ պուլունան արապաըընա բաքիպէն, խէֆիէն Բէբինիէր սօգաղընտաքի խանէսինէ ավտէթ իյլէր իտի։

Սէքիզ կիւնտէն պէրու պու հալ տէվամ իթմէքտէ իքէն, պիր ագշամ, սաաթ իւչ բատատէլէրինտէ, մատամ Մալասի՝ Ֆէչիէ սօգաղընտան աչադընա կէլտիկի սըրատա, պիրտէն պիրէ տուրուպ, գարշըսընա գօրգունճ պիր եըլան չըգմըճասընա բիւճաթ իթմէք։

Վանթիւր, իքի կէնչի ճէպէլերինտէ օլարագ, վէ տօտագլարընտա խօշ պիր թէպէսիւմ միւշահէտէ օլունարագ, պուրնուն ալթընտան պիր պէյիթ մըրըլտանտըղը հալտէ, գալաբըլմըն իւզէրինտէ էնինէ պօյունա տօլաչմագտա իտի։

Մատամ Մալասի՝ մէրգումու կէօրմէմէզլիկէ կէլէրէք, եօլունա տէվամ իթմէք իսթէմտի։

Լաքին Վանթիւր, մէրգումէնին թա գարշըսընտա տուրուպ,

— Մէլամ մատամ, տէտի։

Մատամ Մալասի՝ պու մուամէլէտէն տօլաեը հայրէթտէ գալմըշ օլտուղու համար, Վանթիւր թէքրար իլէ,

— Մէլամ մատամ, տէյի թէէքիա իլլէտի։

Հէր նէ գատար մէզպուրէ ալթիսթ օլտու իսէ տէ, երինէ թէմքինինի գայպ իթմէկէրէք,

— Հօճա Վանթիւր, սիզին պուրատա նէ՞ իչինիզ վար, տէյի սիւալ իթտի։

— Մատամ, կէգիէօրում։

— Ֆագաթ պէն սիզի պու խուսուս իչին խըզմէթիմէ ալմատըմ։

Խըզմէթքեար պաչընր էկէրէք, պէհանը մատգէրէթ եօլունտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէտի։ Պատէհու մէրգումէ,

— Պանա պիր արապա պուլ, վէ պէտէյինի տէ վէր, չինքի մէվճուտ ագչէմի՝ սօն տէրէճէ զարուրէթ վէ մուգաիգա իչինտէ պուլունան պիչարէհէտանա թէվդի իթմիչ օլտուղումտան, հիչ պիր ագչէմ գալմատը, տէտի։

Վանթիւր՝ պու էմրին թէքէրրիւրինէ մահէլլ պրագմագսըզրն իթտաթ իթտի, վէ մատամ Մալասի՝ խանէսինէ ավտէթի էօնտատէ, քէնտի քէնտիհէ,

— Պու ատէմի պիր ան էվվէլ եօյտա գօյմալըէրըմ, տէտի։

Ֆիլվագր օ ագչամր, թատմտան սօնրա մէզպուրէ, Վանթիւրիւ նէզտինէ ճէյլէ,

— Պու սոպահ Ֆլէչիէ սօգագընտա նէ՞ եարըեօրտունուզ, տէյի սօրտու։

— Մատամր պէրլէեօրտում։

— Պէնի՞մի պէքլէեօրտունուզ։

— Մատամր թատգիպ իտիեօրտում...

Մատամ Մալասի պու սէօզլէրի իչիթտիկինտէ, կէօզլէրինտէ հիտտէթ ու գաղաթ աթէչի բարլատարագ, հիտտէթտամիզ պիր սէտա իլէ,

— Պէնի հա՞նկը մահէլտէն թաագիպ իտիեօրտունուզ, տէտի։

Վանթիւր։ - (արսըզճա պիր սիւքիւնէթլէ։) Մաամամ, սիզի գօլլաեօրտում։

Մաամամ Մալասի պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, ոօտադլարը պէեազլանտը, չիւնքի պէօյլէ պիր քիւսթահանէ հարէքէթ՝ հէր կէօնա մէմուլտէն խարիճ օլուպ, մէզպուրէ,

— Հօճա Վանթիւր, սիզտէ գապուլ իտէրսինիզքի, զաւիպա սիզի Շարանթօնա գօյմատա մէճպուր օլաճաղըմ, զիրա հագըգէթէն թէճէննիւն իթմիշսինիզ, տէտի։

Վանթիւր ճէվապ վէրմէէիպ, անճաղ արսըզճա չաբգասընը պաշընա գօյտուդտան սօնրա, թէքլիֆսիզճէ, աթէշին եանընտա վէ պիր գօլթուգլու իսկէալտէ օթուրտու։

Տահա օ ոապահա գառար խըզմէթքեարլարը իչինտէ էն զիեատէ չայեանը հիւրմէթ օլան շախսը մէրգումուն սաքինանէ պագըշը վէ գավի սուրէթտէ թէլէֆֆիւզիւ՝ կէնճ գառընըն ֆիքրինի օլ գառար ալթընտա իթտիքի, ֆէնա պիր բիւեա կէօրմէքտէ օլտուդունու զանն իյլէտի։

Լաքին մէրգումուն թաավը ու հարէքէթինտէ վէ նազարընտա էօյլէ պիր հալ վար իտիքի, մաամամ Մալասի՝ քէնտիսինի նէ՛ գօվապիլտի, նէ՛ տէ պէսլէմէսինի չաղըրմազ իւգրէ չընկըրաղըն իբինի չէքէպիլտի։

Իմտի Վանթիւր՝ մէրգումէնին գարշըսընտա օթուրուպ,

— Մաամամ, տինլէմէզտէն տարըլմազ ճայիզ տէյիլ տիր։ Ֆայտասիզ եէրէ գըրըպ տէօբմէք՝ էյի պիր մուամէլէ օլմատըգտան պաշգա, պազը տէֆա մուխաթարալը տըր, տէտի։

Տուլ գառըն հայրէթլէ մէրգումու տինլէմէքտէ օլուպ, Վանթիւր իսէ, սէօզիւնիւ չու եօլտա իլէ կէօջիւրտիւ։

— Մաամամ, պիր տադըգաճըգ խըզմէթինիզտէ վէ մաեէթինիզտէ օլտուդումու ունուտարագ, պիր տօսթ մագամընտա պէնի տինլէեինիզ, տէտի։

Մաամամ Մալասի, պու սըրատա իզհարը նէֆրէթի, վէ

վանթիւր տէ թէպէասիւմ իթտի։ Պաաէհու մէրդում, իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Մաամամ, աչըդտան աչըղա կէօրիւշէլիմ։ Իւչ հաֆթաեա գաատար սիզ, հաիզի ասալէթ օլարադ, էն էսկի նասլարտան պիրինի թաչըեան վէ զաեէթ պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիք պուլունան Մ. տիւդ որ Շաթօ-Մոյի իլէ էվլէնէճէքսինիզ։ լաքին պիր իզահիվաճը պօզմադ բէք դօլայ օլտուղունու տա պիլիրսինիզ։ Զաթէն իւչ հաֆթա միւտաէթ՝ պիր ասըր գաատար կէօրիւնէպիլիր։ Մէսէլա ֆարղ իտէլիմքի, Մ. տիւդ, պու ադշամ պէնիմ կիպի սօզադտա պուլունաա իտի...

Մաամամ Մալասի սարսըլտը, վէ տէհշէթլի պիր հալ իլէ Վանթիւրէ նազար իթտի։ Թըզմէթքեար իսէ, արաբճա իֆատէսինէ տէվամ իթտի։

— Էկէր Մ. տիւդ, հէր կիւն ֆէյզիէ սօզադընտա գնուժէրօլու խանէկէ կիթտիկինիզի, պիրինճի գաթա չըդտըղընըզը, վէ նէրտիվէնին սաղ թարաֆընտաքի գաբուեու չալտըղընըզը պիլսէ, գուսուրունու պանա սէօյլէմէյէճէն, վէլհասըլ էկէր պունլարը պիլսէ, էվլէնմէզտէն էվվէլ ազաճըդ տիւչիւնմէ՞զմի...

Վանթիւր, պու սէօզլէրի իրատա իթտիքտէն սօնրա, կէնճ դաատընա քիւսթախանէ աֆթը նազար իթտի։ Մաամամ Մալասի տէ, հիտաէթամիզ սուրէթտէ կէօզլէրինի էրդումուն իւզէրինէ չէվիրիպ,

— Սիզինճի պիր հաչարի օլտուղունուզու վէ պէնտէն նէ իսթէտիկինիզի անլաեօրում, տէտի, վէ մուախխարէն աեադա գալգըպ, պիր չէքմէճէ տէրունինտէն չըդարտըղը ադչէ ճիզտանընտան պիր տէմէթ պանդնօթ ալտը։ Միւթէադըպէդ թահդիրամիզ պիր թարզտա,

— Նէ՞ գաատար իսթէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

Վանթիւր.- (ումուզլարընը չէքէրէք.) Մաամամ, բէք չաբուդ իլէրի կիտիեօրսունուզ. սաթըն ալմազտան էվվէլ, սաթըն ալընան մաամէնին նէ օլտուղունու անլամադ լազըմտըր։ Սիւքիւթիմին պէտէլի օլմադ իւզրէ հէր նէ թալէպ իթտիկի-

մի սիւալ իմմէզտէն էվվէլ, հիչ օլմազսա, իսթէտիկլիմ հալտէ սիզէ նասըլ զարար վէրէպիլիր օլտուղումու անլամալըսընըզ։ Ազիզ՛ իմ մատամ, սիզ, թէատրէր ու իմմիւսամէթը էլտէն պրագմատեան դատընլարտանսընըզ. եանի սիզ մէքթուպ եազմատըզ, պինալէն ոլէյհ տիւգիւն գարշըսընտա, ինքեար իսէպիլիրսինիզ, եալան սէօյլէմէքտէ օլտուղումու, Մ. Արմիւրի թանըմատըղընըզը վէ հէր նէ սէօյլէսէմ, խապէրինիզ օլմատըղընը թէէմին իյլէեէպիլիրսինիզ։

Մատամ Մալասի, պուլունտուղու միւշքիլ վազիեէթտէ պիր տէրէճէ գուվվէթի վէ ճէսարէթի պուլարագ,

— Ֆիլվագը պու տէտիկինիզ չէյլէրի պիլմէմ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Բէք էյի. անճագ մատամ, զանն իսէրիմքի, թէատրիրի լազըմէլի էվվէլճէ իմմիէզտէն պիր իչէ թէշէպիւս իմմիչ օլտուղումու ֆարզ իմմէզսինիզ։

— Նիհաեէ՛թ։

— Նիհաեէթ տիւգ աչըգ օլուպ, պինապէրին կէօզլէրի կէօրմէք իզթիտարընտան մահրում տուր։ Իմտի պազը տէլիլ վէ իսպաթլար կէօսթէրմէտիկիմ հալտէ, սիզի պիտուչ, վէ պաեազը պիր խըզմէթքեարա դուրպան զանն իսէպիլիր։

Մատամ Մալասի՝ ոօն սէօզլէրի իչիմտիկինտէ տիմրէտի, վէ վանթիւր՝ քէլտա չու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Մատամ, սիզ հէր վագըմ օթուզ ալթը եաշընտա օլմատընըզ, վագթիյլէ տահա կէնճ, վէ ճահիլ իտինիզ։

«Զօգ վէ բէք չօգ մէքթուպլար եազարընըզ...

Մատամ Մալասի՝ տէհչէթլէ պու ատէմէ պագտըղը սըրատա, ճիհէննէմտէն թարտ իսիմիչ պիր չէյմանա պէնզէեէն օլ չախս, մէզպուրկէ, Բէ օզ ադընտա վագը գատըն մէլպուսաթը մաղազասընտան չըգարըղընտան պէրու կէչիրտիկի էօմրիւն ահվալինի, սէնէսի սէնէսինէ, հաթթա կիւնիւ կիւնիւնէ նագլ իմմէկէ պաչատը, վէ մէզպուրէ տէ, գալպինտէ հէեէճան վէ իզթիրապ մէվճուտ օլտուղու վէ անընտան թէր ագտըղը հալտէ, մէրգումու տինլէտի։

Պիր միւատահիի ումումի, պիր ճանի ալէյհինաէ վագը օլան իատիաաընաա, անըն կէչմիշ էօմրիւնիւն կ'ին գարանլըգ. ճիհէթլէրինի արատա իտի, պէյքի Վանթիւրիւն՝ մատամ Մալասիեէ քէնտի էօմրիւնիւ հիքեաեէ իթտիկի սրբատա իպրազ իլէտիկի մալիւմաթ դատար մալիւմաթ քէտզ իթմիշ օլամազ իտի,

Վանթիւր, թէֆէերրուաթատան հիչ պիրինի, հիչ պիր տէսիսէնի ունութմաեըզ, հեր վուգուաթը, պիր ատէմ իսմիյլէ, թարիխիյլէ, վէ հեր նասըլտա էյինէ կէչմիշ օլան պիր մէքթուպուն գիքրի իլէ նազլ իթմէքտէ օլմատըյտա, մերգում, է'ն քիւսթահա հայտուտալարը պիլէ տէհչէթէ կէթիրէճէք մերթէպէտէ պուլունմազտա իտի,

Մատամ Մալասի, չէնտ տագըդա գատար, սիւքիւնէթլէ վէ մահզունէն մերգումու տինլէտի։ Պատհու Վանթիւր,

— Մատամ, կէօրիւեօրսունուզա՛, պէն բէք չօգ չէյ եարատիլմիմ, վէ սիզին, Մ. տիւգ տը Շաթօ Մայի իլէ իդտիվաճընըզտա մահզա պէնատէն մերսուէթ տուր, տէյի պէնան իլէտի։

Մատամ Մալասի պաչընը էյիպ, կիօզլէրինատէն աչաղըեա իքի տամլա եաչ ագար։ Ա՜յնի վագըթտա,

— Նիհաեէյ՞, պէտէլի սիւքիւթ օլմազ իւզրէ նէ՞ միգտար ագչէ իսթէեօրսունուզ, տէտի։

Վանթիւր։ - (կիւլիւմսէեէրէք։) Սիզ բէք զէնկին տէյիսինիզ։

— Տէյիլիմ, ֆագաթ օլմաճաղըմ։

— Խայր, պէն բարա իսթէմէմ։

Պէօյլէճէ պիր աղ էվվէլ մատամ Մալասինին գօվմագ իսթէտիկի պու չախա՝ մէզպուրէնին իւզէրինատէ պիր նուֆուզը հաքիմանէ իճրաաընա պաչլատարագ, տաքին պիր հալտէ քէնտինէ նազար իտիգ,

— Մատամ, էկէր քէնտինիզի՝ պէնիմ հիւքմիւմէ թապի զանն իտէրսէնիզ, նասըլըրսընըզ։ Պէն հէր չէյիմ, վէ հիչ պիր չէյ տէյիլիմ։ Սիզ, պիւեիւք վէ նուֆուզլու պիր չիր-

քէթին թահթը հիւքմիւնաէսինիզ· պէն տէ օ չիրքէթին պիր վէքիլի աճիզիսիեիմ։

Մատամ Մալասի՝ հալէա մէրգումա տէհշէթլէ պագ-մադտա օլուպ, Վանթիւր իսէ, պու սըրատա չու սէօզլէրի իլավէթէն սէօյլէմի·

— Վէքիլի օլտուղում չիրքէթի խէֆիէ՝ էօյլե պիր գաչ ատէտ պին ֆրանգլըգ պանգնօթ պէտէլինէ Շաթօ-Մայինին տիւգլիւք թահընը սիզէ սաթմաեա ըազը օլամաեըպ, անճագ քէնտինիզին, սատագաթընըզըն վէ սէրպէսթիեէթինիզին պէ-տէլիյլէ օ խուսուսա ըազը օլապիլիր··· պագընըզ, տիւշիւ-նիւնիւզ։

Վանթիւր, պու սէօզլէրտէն սօնրա աեաղա գալգըպ, էֆէնտիսինին էմրլէրինի իճրաեէ հազըր պուլունան միւթի պիր խըզմէթքեար կիպի պիր թավը քէսպ իտէրէք,

— Մատամ, հէր նէ վագըթ տիւշիւնիւրսէնիզ, չանը չա-լըն, Սիզին իչին ինթիխապ իտէճէք մատտէ չունան իպա-րէթ տիր· եա՛, պիր ազ էվվէլ պահսընը իթտիկիմ վու-գուաթլար էվրագը պու ագչամ Մ· տիւգ տը Շաթօ-Մայիեէ թէօլիմ իտիլմէլի տիր, վէ օ հալտէ իզտիվաճ թատավվուրընա-տան ֆարիղ կէլմէնէզ իճապ իտէճէք տիր, վէ եախօտ պագը ճիւզի խըզմէթլէրինիզէ մուդապիլ, սատատէթինիզի արզու ի-տէն պիր չիրքէթէ աչըգտան աչըգա, դաթիէն վէ կէօզլէրի-նիզ գաբաըը օլարագ ստխիլ օլմանըզ լազըմտըր, տէտի։

Պատէհու Վանթիւր տիշարը չըգտը։

Պիր սաաթ գատար մատամ Մալասի՝ կէչմիչ վագըալարընը խաթըրէսինատէն տօլայը միւթէէսսիր օլարագ, քէնտի էօմ-րիւ ատվալինէ նասըլ օլուպ տա վագըթ օլունմուշ, վէ պու վուգուֆիեէթին քէնտինէ գարշը տէհշէթլի պիր սիլահ իթ-թիխազ իտիլմիչ իտուկինի, վէ քէնտիսինատէն նէ պէքլէնտիկինի, վէ նէ պէքլէնէպիլէճէկինի տիւշինմէկէ պաչլատը։

Միւթէագըպէն, պալէատէ պէկան իթտիկիմիզ վէճհլէ, մէզպուրէ, հըրսը չանընը թատագիպ իտէր պիր չաղտա օլտու-ղունատն, եանի քէնտի էնանիեէթլէրի իչին ֆայտէլի ատտ

իթահիքւէրի պիր իշտէ հէր չէյի աեադ ալթընա ալմաեը իթիեաա իտէն գաալընարտան պուլունտուղունտան, չանը չէքտի, վէ Վանթիւր կէլտիկինտէ, մէրգումա իւիթապէն,

— Սէօյլէեինիզ ... սիզի տինլէմէեէ ... վէ սիզէ իթաաթա հազըրըմ, տէտի։

Իշլէէ պու սըրատա օլ մուազզամ գաամըն պաշընը էյիպ, խըզմէթքեարը գարշըսընտա թէննէզզիւլ իթտի։

Պու հէնկեամտէ մէզպուրէ իլէ մէրգում միեանընտա նէ՞ կէշտի։ Պուրատընը քիմսէ պիլմէզ։

Լաքին իրթէսի կիւնիւ, մէզպուրէնին ատատագլարընտա էսէրը թէպէսսիմ վէ կէօզլէրինտէ սիւքիւնէթի հասըլ օլուպ, ահդ տը Շաթո Մայի իլէ էվլէնէճէկինէ կմին օլտու, վէ Վանթիւր տէ, էն գիեատէ չայեանը հիւրմէթ մասլահաթկիւզարլար սըրատընա կէշտի։

Հէր սապահ մատամ Մալասի, միւթատը վէճհլէ տիշարը չըգըպ, ֆլէշիէ ատագընտաքի խանէեէ կիտէր, վէ պազը տէֆա տախի վէքիլխարճը, մատամնասը թարաֆընտան եազըլմըշ օլան նէֆիս գօգուլու պիր մէքթուպու Մ. Օրթիւրէ կէօնթիւրիւր իտի։

Իշլէր պու մէրքէզտէ իրէն, մարքիզ Վան Հօբ, մատամ Մալասինին պիր տավէթի տէօիսէքեարանէսի իւզէրինէ, մէրգումէնին խանէսինէ կիտիպ, Մ. տը Վէրնինին օ սապահը աղըրճա մէճրուհ օլատուղունու միւպհէմ պիր թարզտա խապէր ալըպ, տէրհալ պաեըլտը։

Մարքիզին պաեըլմասընտա, մատամ Մալասի չանը չէքիպ, Վանթիւր կէլտի, վէ մատամնասընա եարտըմ իթմէքլէ, մատամ Վան Հօբ պիր աէսիրին իւզէրինէ կէօնթիւրիւլտիւ։

Օլ վաղըթ մատամ Մալասի մէզպուրէնէ պիր բուհ գօղլաթտըղը կիպի, հէր կէօնա թէտավիի տէ իճրա իթտի, վէ նիհաեէթի մարքիզ կէօզլէրինի աչտըրընտա, Վանթիւր՝ չամանթատըղճա տիշարը չըգտը։

Մարքիզ աեըլտըգտան սօնրա էթրաֆընա թէաճճիւպանէ նաչար իտէրէք,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պանա նէ՞ օլսու, տէմի։

Մատամ Մալասի. - Հիչ պիր չէյ օլմասընըզ ապիղէմ, եալընըզ պիր ֆէնալըգ հիսս իթմէնիզ ... պաեըլսընըզ, տէյի ճէվապ վէրմի։

Ֆէնա սուրէթմէ լէհճէսի սօլմուչ օլան մարքիզ, թարիֆ օլունմադ պիր իղթիրապ իչինէ պուլունսուղու հալտէ, մատամ Մալասի՝ չու սէօզլէրի իլավէթէն սէօյլէմի։

— Ադիղէմ մարքիզ, թէէմին օլուն, եարէսի մուհիթք տէյիլ միր։ Հաեաթը մուհաֆազա օլունապիլէճէք միր։

Օլ վագըթ մատամ Վան-Հօբ՝ մէսէրըէթինսէն նաչի ըէֆը սէտա իթմի, ֆագաթ այնի վագըթտա քէնտիսինի էլէ վէրմիչ օլսուղունու տէրքալէ եիւզիւ գըզարտը, վէ ճիւմլիւնիւ իգրար իտէն պիր միւթթէհիմ միսիլլու պաչընը էյլէպ,

— Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, պէն մահվ օլսում, տէյի պէեան էյլէմի։

Ֆագաթ, իչին պու նէթիճէեի լինթաճ իտէճէկինի էվվէլճէ տէրք իթմիչ օլան մատամ Մալասի՝ մարքիզին հուզուրընտա տիլ չէօքիւպ, իքի էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունիէն ալարագ, նազարը միւսամէհա իլէ եիւզիւնէ պագտըղը հալտէ,

— Շիմտիեէ գատար սիզին եալընըզ տօսթունուզ իտիմ, պունտան պէօյլէ դըզդարընտաչընըզ օլմագլըղըմը իսթէ՞միսինիզ, տէմի։

Մարքիզ ճէվապ վէրմէմէմի, իաքին մատամ Մալասինին էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ օլդուդը, վէ պու սըզմագ տան՝ մատամ Մալասի՝ օլ անէ տէկին հիչ պիր կէօզրիւ պուլունմատըան պու գատընճըղազըն եիւրէկի ալթիւսթ օլսուղունու, վէ գարշըսընտա պիր կիրտապ աչըլմըչ իտուկինի տէրք էյլէմի։

21

Իշպու հիքեաեէմիզ, բէք վասի սիր. պունաա օլ գաասը էչխաա մէվճուա աուբ. վէ օլ աէրէճէ մուխթէլիֆ վազըալարան միւբէքքէպ սիր քի, իսմիէրինի զիքը իմտիհիմիզ էչխաասը պիրեր պիրեր թէրք իմմէկէ մէճպուր պուլունմուգտաեըզ.

Իմնի, պիր միւտաէթճիք մարքիզ Վան Հօր իլէ մաասամ Մալասիեի, վէ սըր Վիլիամնըն շէյխանի ութհաէլէրինի թէրըլէ, հիքեաեէմիզին պիրինճի գըսմընաա իսմի վէ պաղը ահվալի սըպդաթ իմմիշ օլան վէ մաասամ Ֆէրնան Բօշէ օլմուշ պուլունան մաամմաղէլ էրմին սը Պօրրէօանան պահս իտէլիմ.

Խաթըրլաաա օլաուգու իւզրէ, Ֆէրնան, գէվճէսինի, բէնաի գաեըմ բէաէրի օլան Մ. սը Պօրրէօնուն թահթը նէզարէթինաէ օլարագ, մարքիզ Վան-Հօբուն պալօսունաա պրագըզ, քէնաիսի, վիգոնթ սը Գամպօհ իլէ տուէլլօ իմմէկէ կիմաի.

Օ տուէլլօաու թաապիպ իտէն սէքիզ կիւն իչինաէ մէրգումնէն նէ օլուգ օլմաագըզ տաիի օգուճանալարըմըզըն մալիւմիւ սիւբ.

Մաասամ Բօշէհ կէլինճէ, զէվճինաէն էվվէլ խանէսինէ կիմմէքաէ օլաուգու գանընը իլէ, սաագընըն սաաթ սէօրթ պէչի բաասաէլէրինաէ խանէսինէ տաիիլ օլաուգ.

Լաքին էրմինէն խըզմէթքիարլարը, Ֆէրնանըն հէնուզ օթէլէ ավաէթ իմմէմիշ օլաուգունաա պիլտիրմէլէրի իւզէրինէ, մէզպուրէ մէզքիւր ֆիքրինաէ նանըլմըշ օլաուգունաա անլաագը.

Անճաղ Մ. Բօշէ զէվճէսինաէն հէյնի մուֆարագաթընը

ատա, պիր խայրամել իչին կիմմիբաէ օլաուզունու սեօյլէմէ-մի՞շ մի իտի։

Պու խուսուս կէնճ գատընը թէհամիյլէ թէէվին իտիպ, պալճընուն քէնտինէ հաթըլ իմմիշ օլաուզու եօրկունլուգ պիր տէրէճէ կէչտիքտէն սոնրա, եամաղընա եամըպ ուդուտու։

Սապահ օլաուզունատա, վէ էօյլէ բաատալէրինէ պէսլէմէսի օտասընա կիրտիկինատէ, Էրմինի՝ քէնտինին եալընըզ օլաուզունու կէօրմէքլէ, հէր հալատ զէվճի՝ քէնտիսինի ուեանընըրմադ իսթէմէտիկինատէն, խուսուսի տաիրէսինատէ եամըշը օլմատը զաննընա զահիպ օլատ։ Լաքին պէսլէմէսինատէն՝ զէվճինին կէլմէմիշ օլաուզունու թահդըդ իմտիհինատէ, իչտու զայտա պէթատէն սօղանը տիւչարը Էնտիշէ օլարադ բէտէրինին օտասընա դօչատու, վէ մերդումա խիթատէն,

— Բէ՛տէր, Ֆէրնան՝ տիւն ադչամ նէրէյէ կիմմիբաէ օլաուզունու սիպէ սեօյլէսի՞մի, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվէլի՛մ, սեօյլէտի, տէտի Պօբրէօ՝ տէրտէմլի՛ք թադիպինէ կիրմիշ օլան էչխատա մնախատա պիր կիւլունճէմէ իյէ։

— Էյ նէ՞րէյէ կիմտի։

— Պիր մուամէլէի խայրխահանէ իճրա իմմիկէ։

— Բարիտաէ՞ մի։

— Խայր, Բարիսին խարիճինատէ։

Տէօրթ սէնէտէն պէրու էվի օլաուզլարը Հալատէ, իյի սէֆա օլարադ Ֆէրնան քէնտի խանէսի խարիճինատէ դալմըշ օլմատըլար, պու խուսուս չայհանը թէճաճիւպ իտի։

Օ կիւնիւ, մնատամ Բօշէ իչին թադիֆ օլունմադ պէր իպէթրադ իչինատէ կէչիպ, նէմմի ժէպթուբ ադչամը տախի Ֆէրնան մէյտանա չըղմատըրընատան, կէնճ գատըն պիր թադըմ Ֆէնա միւլահազալարա զահիպ օլմատա պաչլատը։

Պիրտէն պիրէ պիչարէ, զէվճինին, մնարրիֆին պալօսունատան իյի իչ քիչի իյէ պիրտիքտէ տիշարը չըղմըշ օլաուզունու խաթըրլատուրադ, տուէլլօ քէլիմէսի դուլաղընա տբս իտիօր զանն իմտիի, վէ տօղրուճա վալիտէսինէ կիտիպ,

— Եա՛ Բապպի, Ֆէրնան տուէլլօ իթած... պէլքի տէ քէնաիսինի թէլէֆ իթաիլէը... Եա՛ Բապպի, Եա՛ Բապպի, ոէտի։

Ազիզէ վէ միւհթէրէմէ պիր գաղըն օլան մաամա՛ տը Գօբրէօ, գըզընըն իզթիրապաթընա իչթիրաք իթմէկքիւ պէրապէր, Ֆէրնանըն, տուէլլօ իթմէք իչին պալօ մահէլլինի թէրք իթմիշ օլտուղունա ինանմաամը։

Լ՚վվէլ էմիրտէ Ֆէրնան՝ հալիմ՛, զարարսըզ վէ տաիմա սուլհա մէյհաալ օլուպ, պունտան պաչգա մարքիզ Վան Հօբուն խանէսինտէ վէ զէվաթը միւթէպէրիտէն միւթէչէքքիւլ պիր ճէմիյէթթ տախիլինտէ, Ֆէրնան միսիլլու քեամիլ պիր ադամին, տավա վէ նիգա չըգարմաը՝ բէք տէ իհթիմալտէն ոէյիլ իտի։

Իքինճի չըգգ ֆարզ օլունսա պիլէ, սապահըն ալաֆրանկա սաաթ իքիսինտէ, եանի եարը կիճէտէն իքի սաաթ սօնրա տուէլլօ վուգու պուլապիլի՚ր մի իտի, վէ վուգու պուլմուշ օլսա պիլէ, Ֆէրնան հա տիրի հաքսօտ էօլիւ օլարագ խանէսինէ նագլ իտիլմէլի տէյի՚լ մի իտի։

Տուէլլօտա թէլէֆ օլան պիր ադամին՝ հէր հալտէ քէնաի խանէսինէ նագլ իտիլմէսի ուսուլտէն օլմաըյլա, էրմին, մէրգումուն տուէլլօտա թէլէֆ օլմուշ օլմաը միւլահազաի միւտհիչէսինի պէրթարաֆ իթտի։

Լաքին օ հալտէ Ֆէրնան նէ՚րէտէ իտի։ Պու սըրըդն, վէ էկէր մէրգումա պիր ֆէլաքէթի վագը օլմուշ իսէ, զէվճէսինէ պիլտիրմէմէքլիկին սէպէպ ու հիքմէթի նէ՚ օլապիլիր իտի։

Խուսուսա գարնավալ վագթընտա, վէ կիճէնին հէր սաաթընտա սօգադլար էհալի իլէ տօղու օլտուղու պիր սըրատա, պիր ադամին, նէֆսի Բարիս իչինտէ պալօտան չըգարքէն գաթլ ու թէլէֆ իտիլմէսի, վէ եախօտ պիր քէօքրիւտէն կէչէրքէն սուեա աթըլմաը գապիլ օլմատըղընտան, նէ՛ մաամա՛ տը Գօբրէօ, նէ՛ տէ էրմին՝ պու հիհէթի խաթըրա պիլէ կէթիրմէտիլէր։

Էրմին վէ վալիտէսի պու կիպի միւլահազաթ իլէ միւզ-

տարբեպ օյտուգյարը հալտէ, Ֆէրնան էլան մէյտանա չբգմաեբպ, անճատ մէրգումուն հաեաթտա օյարատ քէնտի խանէմի խարիճինաէ ճէպրէն այբգօնուլմուշ օլմասը ասյա խաթըրա կէյճմէզ իտի։

Էրմին, օ ապչամը զէվճինին ավտէթ իտէճէկինի մէմուլ իմտիկի թագտիրտէ, օ ապչամը տա կէչիպ Ֆէրնան կէօզիւքմէտի։

Կինճ տախի կէչիպ, տապահ օյտուգունտա, իրի գատընյար, եանի վաիտէ իյէ գըզը, ադիմ էնտիշէ վէ իղթիրապ իչինաէ պուլունմագտա խալըբը։

Ադթըգ մատամ Բօչէնին տապրը թիւքէնէրէք, Մ. տը Ֆէրկադը խաթըրլաեբպ, տօղրուճա օնա գօչտու։

Ֆէրնան, ումուրը խայրխահանէտէ Ադրման տը Ֆէրկադըն վէքիլի օլուպ, Ադրանըն սօն տէֆա Սիչիլիա տատասընտա պուտունտուգունտա, անըն թարաֆընտան էօհտէօնինէ պադը մուհիմմ մէմուրիեէթլէր իհալէ գելընմըշ իտի։

Էրմին, Մ. տը Ֆէրկադըն պու իչէ վագըֆ օլմասընը իհթիմալաէն տատա իյէ, մէրգումուն նէզտինէ կինճտիկինտէ վիգօնթ Ադնաբէաեը տա օրատտա պուլտու։

Պու թէօվպէքեար գարտաշ, պիր գաչ կիւնտէն պէրու մէմուրիեէթինէ պաշլամըշ օլուպ, Վալէ-տը-Ֆէօր չիրքէթի մախուֆէսինի մէյտանա չբգարըպ մահվ իթմէք վաղիֆէսինէ մէմուր օլան հէյեէթի խաֆիէեի սուրէթի մահիրանէտէ գուլլանմագտա իտի։

Գօնթ, կէօզէրինին քէսիքլիկինտէն վէ սիմասընըն սօլկունլուգունտան, իղթիրապը չէտինէ տիւչար օլմուշ օյտուգու անլաշըլան մատամ Ֆէրնան Բօչէնին քէնտինինէ կէլտիկինի կէօրմէսինտէ, իղհարը թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իյէ գարշըլատը։ Էրմին, մէրգումա խիթապէն,

— Զէվճիմ հադդընտա սիգտէն խապեր ալմաեա կէլտիմ, տէտի։

Գօնթ, պէօյլէ պիր սիւալի հիչ մէմուլ իթմէտիկինտէն, պիթթապի իղհարը թէաճճիւպէ,

— Ա՜ճայիպ, քէնտիսինի... տուն... պու կիւն... կէօրմէմէյինի՞զ մի, տէյի սիւալ իթտի։

Օլ վագըթ մատամ Բօշէ, Ֆէրնանըն ղայպընը հիքեաեէ իտիպ, Մ. ոը Ֆէրկազ իսէ, թէհայեիւրլէ պու հիքեաեէյի տինլէտիկի.սըրատա, կեահ մէզպուրէեէ վէ կեահ տախի վիգօնթ Անարէաեա պադմադտա իտի։

Վիգօնթ, կէնճ դատընըն քէնտիսինէ պադմասընտա, մահճուպճա կէօզլէրինի աչադըեա էեէրէք,

— Իչթէ պու զարիպ, տէտի, վէ նակեահ եիւքսէք սէտա իլէ, - Ֆագաթ մատամ, Բարիսին իչինտէ պիր ատէմ պու սուրէթլէ զայպ օլամազ. հեր հալտէ պուլունաճագ տըր, տէյի պէեան իլլէտի։

Սըր Վիլիամ կիպի պիր ատէմին աղզընտան իչիտիլէն պու իւմիտ՝ ատէթա վատ օլուպ, պիչարէ էրմին իսէ,

— Եա՜ Բասպի, եա՜ Բասպի, օթուզ ալթը սաաթտան պէրու մէյտանտա եօզ տուր. գօրդարըմ քի զէվճիմի գաթլ իթտիլէր, տէտի։

Արման, քէնտիսինտէն պու սըրատա պիր նասիհաթ պէքլէրճէսինէ գարընտաշընա պադմադտա օլուպ, պու արա վիգօնթ, ֆէննա պիր խապէր ալմադըա միւթէէսիր օլան վէ պու ֆէննալըզըն մէննի իչին պիր չարէ տիւչիւնէն քիմսէ կիպի պիր թավըրը մախսուս քէտպ իթտի։

Էրմին, նիհազ խաէրճէսինէ Անարէաեա պադտըզը սըրատա, մէրդում չու եօլտա քէլամա ադազ իլլէտի.

— Մատամ, սիզէ նէմին խաէրխմքի, էկէր տիւնեաեը ալթիւսթ իթմէք, հաթթա նէրին ալթընա կէչմէք լազըմ կէլսէ, զէվճինիզի հեր հալտէ պուլաճաղըմ.

Պատէհու կէօզլէրինի աչադըեա էեէրէք,

— Օլ դատար ճինաեէթլէր իչլէմիչիմքի, նա՞սըլ մադհաբը օլապիլէճէկիմի պիլմէմ, տէյի իլավէ իթտի։

Էրմին. - (միւթէէսիրլէն.) Սիզին դապահաթլարընըզ չօգտան ունուտուրմուշ տուր։ Սիզ պիր ադիզինիզ. ճէննապը Ալլահ սիզէ աֆվ իթմիշ տիր։

Պու սըրատա խըզմէթքեար կելէրէք, էրմինէ խիթապէն,

— Մատամ, խըզմէթքեարընըզ սալօնատա տըր. հէր հալտէ սիզի կէօրմէք իստէեօր, տէտի։

Գօնթ. — Իչէրի կիրսին։

Ա՛յնի վագըթատա էրմինին ֆիքրինտէ իւմիտ հասըլ օլարագ,

— Հէր հալտէ պու խըզմէթքեարը Ֆէրնան կէօնտէրմիչ օլմալը տըր, տէյի միւլահազա իթտի։

Խըզմէթքեար՝ էլինտէ պիր մէքթուպ օլարագ իչէրի կիրիպ,

— Մատամըն տիշարը չըզմասընը միւթէագըպ, սօգաղըն քէօչէսինտէ տուրան պիր համալ՝ պու մէքթուպու օթէլէ կէթիրիպ, մատամա վէրիլմէսինի թավսիյէ իթտի, տէտի։

Գօնթ վէ գարընատաչը՝ պու խապէր իւզերինէ իզհարը մէճպուրիյէթի իթտիլէր։ Էրմին տախի Ֆէրնանըն հաբաթտա օտուղունու անլատագլա, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, մէքթուպու ուշաղըն էլինտէն տէրհալ ալտը։ Ֆագաթ իւզերինտէքի եազըեա պագտըղընատա, մէզքիւր եազը մէրդումուն օլմատըղընը տէրք իթտիկինտէն, լէհճէսի սօլտու։ Պունունլա պէրապէր մէօհրիւ գօբարըպ, գարֆը եըրթտը, վէ պունուն տէրունինտէն պիր քեաղըտ բարչասը չըգարտը քի, նէֆիս պիր գօգուսու օտուղու կիպի, եազըսընըն պիչիմ վէ չէքլինտէն՝ գատըն էլինտէն չըգմըշ իտուկի անլաշըլմագտա իտի։

Պիչարէ, տիթրէյէրէք քեաղըտըն էնսէսինի չէվիրիպ, միւնտէրիճաթընը օգուտմազտան էվվէլ իմզասընա պագըպ, զէվճինին իսմի վէ իմզասը օտուղունու թանըտը։

Օլ վագըթ մէզպուրէ պիր ազ նէֆէս ալտը, վէ քէնտիսի իմզալամըշ օտուղու հալտէ, նի՞չին պիզզաթ եազմամըշ իտուկինի նազարը էհէմմիյէթէ ալմաեարագ, օ սապահը թիւրգուազըն եազմըշ, վէ Ֆէրնանըն տախի, եազարքէն, կէօզլէրի գամաշարագ մէրգումէկէ պագմըշ օտուղու իչպու մէքթուպու օգուտտու։

Շիւպհէսիզ պիր գաւրն իչին, սօն կիւնէ գաւար քէնտինի աչվիշ, վէ էօմրիւնիւ քէնտի եանընտա կէչիրմիշ օլան պիր աատմ թարաֆընտան պու եօլտա պիր մէքթուպ ալմասը ղարիպ կէօրիւնիւր իտի։ Մէքթուպը մէգբիւրտէն պիր ուճատան սօնունա գաւար տուդուսուզ վէ ֆիթուրսուզճա եաղըլմըշ օլմասը, բէք ազ գըպանճըղը պուլունան վէ մէչրո հիւրմէթ ու րիաեէթէ ալըշմըշ օլմաեան պիր գաւրնը պիլէ թէճէննիւն իթտիրմէք տէրէճէսինէ կէթիրմէկէ քեաֆի իտի։ Հաթթա Ֆէրնան օ մէքթուպու եազմադ իչին պիր գաւրնըն վէսաթաթընա միւրաճաաթ իթմիշ օլուպ, նէրէտէ պուլունտուդունու զէվճէսինէ պէեան իթմէտիկի կիպի, ավտէթինի տէ, տիկէը պիր քիմսէնին միւրատընա մէքպութ պիր քէյֆիյէթ տիր կիպի միւպհէմ պիր սուրէթտէ խապէր վէրմիշ իտի։

Էրմին, պու սըրատա պիր քէլիմէ իրատընա միւգթէտիր օլամատըպ, մէքթուպու Ազմանա իթա իթտի, վէ օ տախի օդուրքէն, պէհէր սաթըրընտա իզհարը հայրէթ իլէտի, վէ քէնտիսի տէ պու անլաչըլմադ սըրատան տօլաեը միւթէհտիր պուլունտուդու ճիհէթիլէ, սէօյլէմէճէք հիչ պիր քէլիմէ պուլամատըպ, մէքթուպու վիճօնթ Անտրէաեա թէպիմ իթտի։

Մէրդումտ տախի, իպրանի եախօտ մլսըր ասարը աթիդասընտան պիր իպարէնի հալէ չալըշան ալիմ կիպի, մէքթուպը մէգբիւրու թէքրար պէ թէքրար օդուտու։

Մէրդումտուն պու թէտգիգի իչի տապրդա իմթիտատ իթտիկի էտնատէ, դօնթ իլէ էրմին, եիւզիւնտէ նէ՛ կիպի թէէտիրտի հասըլ օլաճաղընը տէրք իմմէք իստրէ, կէօղէրինի իստէյտիտէն տոլըրմատըյար։

Լաքին վիճօնթ հիչ պիր չէյ պէնի իթմէտիկինտէն, ղանն իտէրսին քի իճատէի աղաղա թէրէտտիւտ իտիեօրտու։

Նիհատէթ Ազմրէա պաչընը եօղարը գալտըրըպ, էրմինէ պագարագ,

— Մատամ, միւսթէրիհ օլուն, դէվճինիզ հիչ պիր մուխթարա իչինտէ տէյիլ տիր, վէ մէքթուպընտա պէեան իթ-

տիկի վէճհէլէ, եագընտա սիզէ կէլէճէք տիր։ Հաթթա սէքիզ կիւն կէչմէզտէն քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէկլինիզէ իսքեաթ օլմուշում տուր, տէտի։

Ընճագ, գըսգանճլըգ տույդուսու մէրգումէնին գալպինի իսթիլաեէ պաշլատըղը ճիհէթլէ,

— Ֆագաթ... պու մէքթուպ... պու եագը... քի՞մին տիր, տէտի։

— Պու մէքթուպ պիր գատըն թարաֆընտան եազըլմըշ տըր։

Էրմին սարսըլըպ լէհճէսի սօլտու, վէ վիգօնթ Ընարէա,

— Լաքին օ գատըն, զէվճինիզին հագգընըզտա հիսս իտէկէլտիկի մուհասպէթի սէօնտուրճէք գատար միւգթէտիր օլմաեաճագ տըր, տէտի։

Էրմին ըէֆը սէտա իլէ, պայկըն հալտէ գօնթուն գուճաղընա տիւշտիւկիւնտէն, մէրգում,

— Մատամ, ճէսուր օլուն, պու իշտէ պիր սըրը վար քի, հէր հալտէ անլաեաճագըզ, տէտի։

Լաքին էրմին գօնթուն սէօյնի տինլէմէկիպ, Ընարէանըն սէսի գուլաղընա աքս իտիեօր զանն իլմէքտէ, վէ մէրգումուն՝ մահուտ մէքթուպտան պահս իլմտիկի սըրատա, անըն, պիր գատըն կլի իլէ հազըլմըշ օլտուղու թէէմինաթընը խաթըրլամագտա, վէ մէքթուպուն հէր պիր քէլիմէսի՝ խանչէր տարպէսի մագամընտա գալպկեահընա իճրաի թէէսսիր իլմէքտէ իտի։

Պունունլա պէրաբեր եինէ ճէսարէթի էլտէն պրագմաեարագ, աշգ ու մուհասպէթի խաթըրլէրինէ, գատընլըգ հայսիեէթինէ, վէ զէվճի հագգընտա էօթէտէն պէրու հաիզ օլտուղու էճհէյնէթէ իլթիճա իլէ,

— Խայր, խայր, մննսիէօ, պու պապտէ սիզ եանըլըեօր սունուզ, պու տէտիկինիզ օլտաճագ· զէվճիմէն պանա մուհասպէթի վար տըր, տէտի։

Վիգօնթ Ընարէա· - Մատամ, սիզէ եալընըզ չուրաընը թէէմին իտէպիլիրիմ քի, պու թէգդիրէ պիր գատըն կլի իլէ

եաղըլմըշ, վէ գէվճինիզ թարաֆընաան իմիա իսիլմիշ տիր։ Շիմաի պագիսի պիր սըրր օլմաղէ, պու սըրրը իչի տագըդա գարֆընաա հալլ իսէմէմ։ Լաքին միւսթէրիհ օլուն մատամ, եագըն վագըթտա հէր չէյի անլաեաճաղըմ։

Մէրդում, կէօհա ֆիլըրինաէ նաիկեահ պիր թասավվուր հասըլ օլարագ,

— Մատամ, մարքիզ Վան-Հօբուն խանէսինէ կիրիպ չըգանլարտան չօգ քիմսէ թանը՞ըմըսընըզ, տէյի իլավէթէն սիւալ իթտի։

— Խայր մննսիէօ, հէման քիմսէեի թանըմամ։ Ֆէրնան վէ պէն չըգան եազ մարքիզի աէնիզ պանեօլարընաա թանընագդ։ Պուննունա պէրապէր քէնտիսի պիզի խանէսինէ տավէթ իթտի, վէ բէաէրիմ օրատա, գօնթ տը Շաթօ-Մայի իսմինաէ պիր կէնճի թանըտը։

Մ. տը Ֆէրկագ. — Օ իսմի պէն տէ թանըրըմ։

— Հաթթա բէաէրիմ անը պանա թագտիմ իթտիկինտէն, պէրլիբաէ րագս իթտիը։

Վիգօնթ. — Օ հալտէ մատամ, պէլքի Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ զէվճինիզին նասըլ վէ քիմին իլէ պալօտան կիթմիշ օլտուղունու պիլիր։ պիզ տէ մուխլագա պագը նիշանէլէր լազըմ տըր։

— Օ հալտէ միւսաատէնիզէ բէաէրիմին նէգտինէ կիտէեիմ, օ տա տէրհալ Մ. տը Շաթօ-Մայինէ կիտէրէք, քէնտիսինի կէօրսիւն։

Պիչարէ գատընճըղագ, թէմամիլէ միւթէասիր պիր հալտէ օրատան մուֆարագաթ իսիպ, պիր ան էվվէլ բէաէրինի պուլարագ, Մ. տը Շաթօ-Մայինին նէգտինէ կէօնաէրմէք իւզրէ, րաքիպ օլտուղու արապանըն հայվանլարընը սիւրաթլէ իլէրի սիւրտիւրտիւ։

Մէրպուրէնին աղիմէթինաէն ատնրա, Ընաբէա գարընտաշընա պագարագ,

— Պէն ժէթթուպուն հագրսընը թանըրըմ, տէտի։

Գօնթ. — (միւթէաճճիպանէ.) Սահի՞ մի։

— Եկէր եանըլմաեօր իսէմ, պու իշին ալթընտա Գլիւպ տէ Վալէ-տը-Քէօր չիրքէթի մէվճուտ տըր։

Արման սարսըլտը, վէ Անտրէա քէլամընա չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Էօյլէ տադըդալար վար տըր քի, ինսանտա, պիր չէյի անլամաեա մախսուս պիր խաստէ հասըլ օլուր։ Մէսէլա պիր չօգ արանըլըզ տա պուլունմաեան պիր մատտէ՝ հիչտէն պիր չէյ իլէ, եանի պիր լուղէթ, պիր ալէամէթ, եա պիր տըրա եազը իլէ թէպէյիւն խտէր։ Ֆէրնան զայպուպէթ իթմիշ... Ֆէրնան պիր դատընըն խանէսինտէն մէքթուպ եազմըշ, վէ օ դատընը քէնտիէե տըրքեաթիպ իթթիլսազ իլլէմիշ... իմտի պի՛րատէր, պիլմիշ օլուն քի, Ֆէրնան՝ թատդիպ իթտիկիմիզ, ֆագաթ էլտէ խէմէտիկիմիզ օլ տէհչէթլի չիրքէթին քէնչէսինէ տիւշմիւշ տիւր։

Այնի վազըթտա տըր Վիլիամ՝ քիւսթախանէ պաչընը գալտըրարագ,

— Պանա սէքիզ կիւն ժէօհլեթ վէրին։ պու մէօհլեթ զարֆընտա սիզե բէք չօգ մալիւմաթ վէրմէկի վատա խէրիմ։ Լաքին օլ վագթտա տէկին պանա հիչ պիր չէյ սօրմաեըն, զիրա վազը օլաճագ թէչէպպիւսաթընտան մուվաֆֆագըյեէթ իւմիտի հասըլ օլմատըդճա, օլ խուսուստա քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէք իսթէմէտիկիմ կիպի, սիզե տէ սէօյլէմէք իսթէմէմ, տէտի։

— Բէք էյի, տէյի Արման ճէվապ վէրտի։

22

Պու միւտտէթ գարֆընտա էրմին խանէսինէ մուվասըլէթլէ, Մ. տը Պօբրէօնուն իշղալ իլթիկի տաիրէնէ չըգ-մը։

Նասըլ-քի սէօյլէտիք, Մ. տը Պօբրէօ խօշ թապիեաթը պիր քիմսէ օլուպ, հէր խուսուստա ադը պաշընտա մուա-վիլէտ պուլունուր, անճադ քէնտինէ օլան աշգ ու մուհապ-պէթինտէն նաչի Սըրիդ նամ կէնճ իշճի գըզտան պահա օ-լունտուգտա, ուեար ուչմաղ սէօյլէմէկէ պաշլար իտի։

Մէրդում հէր սապահ սաաթ սօգուդտա եաթաղընտան գալգըպ, եաեա սէյրանա չըգ-ար, վէ անճադ գահվալթը զէմանընտա ֆամիլեասը նէզոլինէ ամաէթի իլկէր իտի։

Իմտի էրմին խանէսինէ ամաէթի իլթիկինտէ, Մ. տը Պօբրէօ միւթաատը վէճհիլէ տիշարը չըգմըշ օլտուդունտան, Ֆէրնանըն մէքթուպունու մատամ Պօբրէօեա կէօսթէրտի-քտէն սօնրա, քէմալը էնտիշէ իլէ պէքլէտի։

Զէվալը վալիտէ, վիդօնթ Ճնարէա վէ Մ. տը Ֆէրկազ միսիլու, հադըգէթի հալին պիր գըսմընը անլատագտա օլ-տուդունու գանն իյլէտի իսէ տէ, Մ. տը Շաթօ-Մայինին գըզը թարաֆընտան իսթիճվապ իտիլմէսինի վիդօնթուն նի°-չին իսթէտիկինի տէրը իտէմէտի։

Հէր նէ իսէ Մ. տը Պօբրէօ վիրուտինտէ, Էրմին,

— Բէտէր, Ֆէրնան հէնուզ կէլմէտի, տէտի։

Պօբրէօ՝ ֆիթուրսուզճա պիր թավը իլէ,

— Կէլմէտի իսէ, էլպէթթէ կէլէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

Տահա պիր կիւն էվվէլ ֆամիլեասը հադդընտա իզհարը մուհապպէթ իտէն պիր ատէմին ազըընտան չըգան պէօյլէ

պիր ճէվապ՝ օ սապահ մէրդումնէն ադը պաշընատա օլմատըղընա ալէամէթ օլուպ, պատէհու մէճնունլարա մախսուս պիր կիւլիւշ իլէ։

— Պէն անըն նէրէտէ օլտուղունու պիլիրիմ, տէտի։

Էրմին։ - (հէհէճան իլէ։) Պիլի՞րմիսինիզ։

Պօբրէօ։ - (կիօղ գըրըրարագ։) Եվվէթ։

— Էօյլէ իսէ սէօյլէմէն, պէհան իտին։

— Մէթրէսինին իանէսինատ տիր։ Էօյլէ օլտուղունու քէնտիսի պանա սէօյլէտի։

Իքի գատընլար հայրէթլէ պու սէօզլէրի տինլէտիքլէրի պրատտա, մէրդում իլավէթէն,

— Ջէվապը տէլիգանլը ալտանըհօր։ օ անըն աչգընատան էօյմէհէճէք տիր։ Պու միսիլու հայլեր եալընըզ պանա վագը օլուր, տէտի։

Պօբրէօ, իքի գատընլարըն սիմատընատա հուսուսլէ կէլէն սօլկունլուղու, հէհէճանը վէ քէտէրի կէօրմէհօր կիւպի կէօրբինէրէք, կիւլմէսինէ տէվամ իթտի։

Մէրդումնէն սախթէ ճիննէթի՝ վագըթ վագըթ, ֆագաթ արատան պիր խայլի միւտատէթ կէչտիքտէն սօնրա զուհուրա կէլէն ճիննէթլէրտէն օլուպ, պազը քէրրէ սատթարճա տէվամ իտէր իտի։ Նատըլըբ պու քէրրէ տախի գահգահալը կիւլիւշէրինի միւթէագրպ, Սըրիզին խամինի վէրէրէք, անըն վէֆաթընատան տօլատը բէնտիսինի իթհամ իլլէտի։

Էրմին օ կիւնիւ, Մ. տը Շաթօ-Մայիեի կէօրմէհէ կիթժէք իչին բէտէրինէ կիւվէնէմէհէճէկինի անլատըպ, մարքիզ Վան-Հօբա պիր թէղգիրէ եազարագ, անտէն մալիւմաթ վէ իչղահաթ իսթէմէկի տիւշիւնմէքտէ իքէն, պիր իշղժէթքեար գաբուհու եարը աչարագ, Մ. գօնթ տը Շաթօ Մայինին կէլտիկինի խապէր վէրտի։

Մէրդումնէն մուվաֆըգէթի՝ մէզպուրէ թարաֆընատան ճէնապը Ալլահըն պիր ինանէթի մադամընատա թէլադգը օլունտու։

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ, գօնթ, մարքիզ Վան-

Հօբուն պալօսունտա, Վալէ-տը-Ֆէօր չիրքէթինին րէիսի օլտուղունու միւքէմմէլէն կիզլէէն սախթէ Ինկիլիզին իխթարը մուճիպինճէ, Մ. տը Պօբրէօ վասըթասը յլա էրմինէ թագտիմ օլունմուշ, վէ հասըլ օլան միւնասէպէթէն սօնրա, մէզպուրէնին իդամէթկեահընա կէլէպիլմէք իւզրէ միւսաատէ իսթէտիկի հալտէ, մուհապպէթինի թէմամիյլէ զէվճինէ հասը իթմիշ պուլունան կէնճ գատըն իսէ, օլ խուսուսու րէատ իտմէմիշ իտի։

Էրմին, մէրգումու տավէթ իթմէսինտէ, գալպի քեամիլէն սաֆ օլուպ, հարէքէթի վագըասը ալէլումում գատընլարըն թէտպիրսիզլիք խաթասընտան խպարէթ իտի։

Իմտի Մ. տը Շաթօ-Մայինին մուվասըլէթի բէք թապիլի օլուպ, օ կիւնիւ իսէ, ճումաա վէ սաաթ իքի, եանի մատամ Րօշէնին խանէսինտէ պուլունաճաղը կիւն վէ վագըթի օլտուղունտան, Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ շիւպհէսիզ հիքեաեէ իթտիկիմիզ վագըալարը պիլմէէէքէք, եախօտ պիլմէմէսի լազըմ կէլէրէք, իսթիհսալ իթմիշ օլտուղու մէէզունիյէէթտէն իս թիֆատէ իլէ, իշպու վիղիթաեը վէրմիշ իտի։

Գօնթ նազիք, կիւզէլ վէ թէրպիեէլի պիր կէնճ օլուպ, թավը ու հարէքէթինտէն՝ քէնտինին պիր քիպարզատէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Ֆագաթ էրմին, պու ատէմէ, մահզա քէնտինէ եարտըմ իտէպիլիր, վէ զէվճինին զայպընը վէ զայպուպէթինի իհաթա իտէն սըրրը մէյտանա չըդարմաեա չալըշապիլիր պիր տօսթ նազարըլլա պագըպ, պաշգա պիր սուրէթլէ գապուլիեէթ կէօսթէրմէտի։

23

Մ. գօնթ տը Շաթօ-Մայի՝ պու ասրըն ատէմիէրինտէն օլմասըյլա, հէման հէր կէօնա էֆքեարը գապուլ իթմիշ իտի։ Քէնափսի, ասըլ Պուլվար տէզ Իթալիէնտէ եաշաեան Բարիսլիէրտէն օլուպ, լուղէթին մանէասընճա էրպապը զեվզ ու սէֆաատէն ատտ օլունապիլիր իտի։

Վագաա պազը խուսուսլարտա իսթիգամէթ մէսլէք ու մէպտէսինի հալիզ իտի իսէ տէ, տիկէր բէք չօգ մատտէլէրճէ տէ էֆքեարը միւպհէմ պուլունմագտա իտի։

Իմտի, զայպ օլան պիր միրասը էլտէ իթմէք իչին, եալընըզ կէնճ վէ զաեէթի տիլպէր պիր գաատընը պաշտան չըգարմագ քեաֆի օլտուղու հալտէ, պէօյլէ պիր թէքլիֆի ըէտտ իթմէքլիք չաչգընլըգ օլտուղունու միւլահազա իտէրէք, թէքլիֆի վագընը պիլա թէրէտտիւտ գապուլ իլլէտի։

Մ. գօնթ տը Շաթօ-Մայի, չիւպհէսիզ պիր թագըմհայտուտլարտան միւրէքքէպ պիր չիրքէթէ տախիլ օլմագ իսթէմէեէճէկինտէն, սըր Վիլիամ՝ օնա, քէնտինին միւտհիչ թաասավվուրլարընը պիլտիրմէեիպ, եալընըզ թահգիր կէօրմիւշ վէ ըէտտ օլունմուշ պիր աչըգ մագամընտա պուլունարագ, ինթիգամընը ալմագ իչին ագլընը վէ ագչէսինի գուլլանմագտան կէրի տուրմաեաճագընը անլաթտը։

Պու ճիհէթլէ, Մ. տը Շաթօ-Մայինին, քէնտինէ թէքլիֆ օլունան մէմուրիեէթի գապուլ իթմէսի թագիիր իտի։

Մէրգում իչին, Մ. Ֆէրնան Բօչէհի ասլա թանըմամագը վէ էրմինին տէ կիւղել պուլունմագը՝ վիճտանընը բահաթ իթտիրմէկէ քեաֆի իտի։

Գաատընլար, քէնտի թէէսսիրաթլարընը կիզլէմէկէ, վէ

հեեէճան իչինաէ պուլունան չէհրէլէբինաէ սիւբիւնէթի հասըլ իթմէնէ միւդիէէտիւր օլմալարըյլա պէրապէր, Մ. ար Շաթօ-Մայի՝ էրմինին եիւղիւնաէքի հեեէճանը միւշահէտէ իլէ, խաննէօինաէ վէ էթրաֆընաա ֆէվգէլաատէ պիր հալ վագը օլտուդունու տէրք իլլէտի։

Միւթաա օլան սէլամ վէ իլթիֆաթաան սօնրա, կէնճ գատըն՝

— Մօնսիէօ դօնթ, մարքիզ Վան-Հօրուն խանէսինէ չօդ տէֆա կիտէ՞րմիսինիզ, տէտի։

Գօնթ ար Շաթօ-Մայի.~ Լվվէթ մատամ, չօդ տէֆա կիտէրիմ։

— Օրաեա ալէսաէվիեէ կիտէն ճէմիյէէթաէն բէք չօդ քէսանը թանը՞րմըսընըզ։

— Չէման ճիւմլէսինի թանըրըմ։

Կէնճ գատըն նէֆէս ալտըդը կիպի, ճէվապ վէրմէքսիզին իսթիճվապ իթմէք, վէ քէնաի սըրրընը մէյտանա չըգարմադսըզըն սաիրլէրին սըրրընա վագըթ օլմադսան իպարէթի պուլունան, վէ գատըն թայֆասընա մնխսուս օլան իդթիատըը մանէվիեի քէսպ իլլէտի։

Կէրչի էրմին, քէտէրինին իլէ հալինաէ, հիսս իաէկէլտիկի իզթիրապ ու էնաիչէեի սաաէտիլանէ պիր սուրէթաէ դօնթ ար Ֆէրիադա վէ վիկօնթ Անարէսաեա պէեան իթմիչ օլուպ, պունսան պաչղա, վիրուաինի էգճան ու տիլ թէմէննի իթտիկի վէ վէֆաթ իթմիչ տիր զաննըյլա կէօչ եաչլարը տէօքմէքսաէ օլսուդու քիմսէնի զապթընա կէչիրտիկի զանն օլունան պիր գատըն էլի իլէ եազըլմըչ պուլունան թէզքիրէնի քէնաիլէրինէ կէօսթէրմիչ իտի իսէ տէ, Մ. ար Շաթօ-Մայինին, նանի պիր էճնէպինին գարշըսընսա պուլունսուդունսա, գատընըզդա մնխսուս էմրի պաուրէթի իբթիտապ իլլէտի, վէ պինսապէրին քէնաիսի պիր չէյ ալէյհէքսիզին վուգուի հալի անլամսաեա չալըշըպ, գօնթսուն, Մ. Ֆէրնան Բօշէնի պալօտա կէօրմէմիչ օլսուդունու իգրար իթմէսի իւզէրինէ, կէնճ գատըն չու եօլտա իֆաաէնէ իպթիտար իլլէտի։

— Չէվճիմ, սապահըն սաաթ իքի բառաեէլերինաէ, կիճէնին դուսուր վազթընը տիշարտա կէչիրէճէկինի վէ մուսախ խարէն օթէլե կէլէճէկինի պէեան իլէ զայպուպէթ իթմիշ օլտուղու հալաէ, տիւն ադշամա գառար, վէ չըդան կիճէ վէ պու սապահ էլան կէօզիւքմէմի։

Գօնթ, օ սապահը քէնաի էարարի չէրիքինաէն ալմըշ օլտուղու պիր թէզքիրէաե, թալիմաթը լազըմէեի ախշիթմիշ օլտուղունաան, վէ պինապէրին պու սըրատա խաթթը հարէքէթի թայեին իտիլմիշ իտուկինաէն,

— Մաաամ, զէվճինիզ ուզուն պօյլու, էամէր վէ զարա պըրըգը պիր քիմսէ աէյի՞լմի տիր, աէտի։

— Էվվէթ մՕնսիէօ։

— Ղալիպա եիրմի սէքիզ օթուզ եաշլարընտա տըր։

— Էվվէթ մՕնսիէօ։

— Մարքիզին խանէսինաէն պինապաշը Գարաէն վէ պիր Շուէալի զապիթ իլէ պիրլիքաե տիշարը չըգարըղընը կէօրտիւմ։

— Պիրլիքաե կիլիմիշ օլտուգլարընա էմի՞նմիսինիզ։

— Էվվէթ, էմինիմ։

Էրմին։ — (ալմըշ օլտուղու թէզքիրէնին միւնաէրիճաթընտան պահա իթմէք իսթէմէեէրէք։) Սիւպհա՜ն Ալլահ, տուէլլօ իթմիշ օլմասըն տէյի վէավէաե իտիեօրում։ Մաշալլահ, եաըալը խէ...

— Մաաամ, միւպհէմ սուրէթտաե խաթըրըմա կէլիեօր քի, գումար մնտասընտա պիր մուարագա գուհուր իթտի, լաքին պու մուարագաեա զէվճինիզ գարըչար՞մը գարըչմասը՞մը, օրասընը պիլմէմ։

Պու սէօզլեր՝ հալը հաղըրը պիր տէրէճէ իյզահ իտիպ, չու գառար քի կէնճ գասըն ֆէրնանդն թէզքիրէսինաէն պահա իթմէեէրէք, զէվճինին նէ օլմուչ օլտուղունտան խապէրտար տէյիլ տիր կիպի կէօրիւնտիւ։

Մ. տը Շաթօ-Մալի աեաղա գալգարագ,

— Մաաամ, պինապաշը Գարաէնի թանըրըմ, չիմտի քէնտի նէզտինէ ապիմէթլէ զէվճինիզին նէ օլտուղունու թահգըզ

ինչերիմ, տէտի, վէ մէրդումէնին էլինի էօթախուքտէն սօնրա օրատան տիշարը չըգարքէն, պաղը քէլիմէլեր սէօյլէտի քի, մանէասը՝ ֆայտէլի պիր խըղմէթտէ պուլունապիլմէսինտէն տօյլանը ֆէվգէլատէ պախթիեար օլմասընատան իպարէթի իտի։

Էրմին, գօնթա պէգլէտիկի սըրատա, շիպհէլերինի վէ իւք գըպգանճլըդ ալեամէթլերինի իղալէնէ չալըշարադ, պէլքի ֆէրնանըն տուէլլօ իտիպ եարատանմըշ օլտուղու, վէ ֆամիլեասը խալգընը տիւչարը էնտիշէ գըլմամադ իչին ճիվարատա քեալին պիր խանէնէ նապէլ իտիլտիկի, վէ մէքթուպունու պիր գատընա եազարըմըշ օլսա պիլէ, պուլնատան տօյլանը թէլաշ իթմէկէ հիչ պիր սէպէպ պուլունմատըդը եօլտա միւլահազաթլա ֆիքրինի իշդալ իթմէքտէ իտի։

Ֆագաթ թէքրար պէ թէքրար օղուրմուշ օլտուղու մէքթուպը մէդքիւրըն լիսանը վէ մէալի, պիր բաքիպէնին կիշլի աստավէթ վէ զարարընը իպրազ իթմէկէ տէյի՞ մի իտի։

Պաղը սաաթլար վար սըր քի, թէճրիւպէսի էն աղ օլան, վէ էօմրիւն ահվալինէ քէք աղ վաղըթ պուլունան գատըն պիլէ, զէքեավէթի ֆէվգէլատէ քէսպ իտէրէք, միւսթադ պէլի աշիքեարէն կէօրմէք իդթիտասընը հասիլ օլուր։

Հէր նէ գատար ֆէրնանըն ազիմէթի վէ ղայպուպէթինին ուզանմասը, պիր թադըմ անլաշըլմադ էսրար ալթընտա մէսթուր գալմադտա իտի իսէ տէ, էրմին, պաշլըճա պիր վաղըտա, եանի զէվճինին պիր գատընըն իսանէսինատէ պուլունմասընա իպքեաթի վէ իդնա օլմուշ օլուպ, պու իսէ, տիկէր քեաֆֆէյի վաղըտարատան պիճատաէ քէնտիսի իչին հասիլ էհէմմիյէթի պուլունմադտա իտի։

Ո գատըն աճապա զամին քէնտի բաքիպէնի՞մի իտի, եօղսա հէնուզ բաքիպէնի օ՞լմուշ մու իտի։ Էրմին պու խուստուս պիլմէմէկլինտէն, անլամադ իչին պինէնինի եօրմադտա իտի։

Պու արալըդ Մ. սը Շաթօ Մայի ավանէթ իթտի։

Մէրդումտէն գայպուպէթի անճադ պիր սաաթ իմթիտատա

իմմիշ օլաուզու հալտէ, պու պիր սահթ քէնահսինէ պիր ասըր գառար ուզուն կէօրիւնահիւ։

Էրմին, սալօնտա եալընըզ վէ զիհինճէ վէ վիճուտճա եօրկուն օլարագ գանաբէ իւզէրինտէ եապանմըշ օլուպ, պիւթիւն ալէմի ունուտտուրագ, եալընըզ զեվճինի տիւշիւնմէքտէ վէ սեվմէքտէ օլտուզունտան, վէ պու ճիհէթէ քէնահսինի պահթիեար սատ իթտիհինտէն պէրու, իլք տէֆա օլարագ գօգհթ կէօրիւնմէէի թատմիմ իլլէտի։

Քէնահսինին գօնթա իհթիեաճը պուլունմագտա իտի։ Գօնթ իսէ, քէնտինէ ֆէտագքեար վէ սատըդ կէօրիւնիւբ, դատընար, քէնահլէրինտէն պիր ճիւզի իւմիտ պէքլէեէն էրքէքլէրին՝ ֆէտագեարլըղը նէ՝ տէրէճէլէրէ դատար իլէրի կէօթիւրտիւքլէրինի պիւտիքլէրինտէն, էրմին, իլք կիւնիւ Մ. տը Շահօ-Մայիճի սատթա պիր միւտաֆիր մադամընտա գապուլ իլէ, մէրկումա պաշդա պիր էհէմմիեէթ վէրմէմիշ օլտուզու հալտէ, օ սահմին, իճապը թադտիրտէ ֆէտագեարանէ քէնտինէ խըզմէթ իթմէկէ դաթլանաճաղընը դանն իլէ, պու քէրրէ էլինի, պիր տօսթա սունուեօր կիպի ուզաթտը, վէ միւքէտտէր քիմսէլէրէ մահտուս կիւլիւմսէմէ իլէ, գանագէօի եանընտա պուլունան պիր իսկէմլէտէ օթուրմասընը պէեան իլլէտի։ Պահէհու մէրկումէ քէլամա ադազ իտէրէք,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սօրտու։

Գօնթ.– Պինպաշը Գարտէն պու սապահ Լօնտրատեա կիթմիշ, ֆագաթ քէնտի խըզմէթքեարընտան պաղը մալիւմաթ ալտըմ։ Միւսթէրիհ օլուն, մատամ, զեվճինիզ թէրքի ալէմ իթմէմիշ տիր, վէ նէֆսի Բարիտատէ պուլունմագտա տըր։

Էրմին պու ճէվապտան մէճպուռ օլտու, վէ գօնթ՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Ֆիլվագը գալիպա Մ. Րօշէ, պինպաշընըն հէմշէհրիսի օլան վէ վիգօնթ տը Գամպօհլ իսմինտէ պուլունան պիր Շուէտլի իլէ լիսանէն պիր մուտրագա իտիպ, սրայարընտա պաղը թահդիրամիզ սէօզլէր կէչմիշ, վէ վիգօնթ տա, օ սա-

պահը Բարիսի թէրք խաէճէք օլսուդու ճիհէթլէ, ղայպ խաէճէք պիր տագըդասը պիլէ պուլունմասըղընսան, անինսէ տուէլլօհա գարար վէրիլմիշ։ Պինպաշը՝ վիզօնլթո՞ն մու, հօգսա զէվճինիզի՞ն մի չահմուդ օլմուշ, իշլէթ պուրասընը խըզմէթքեար պիլմէհօր։ Հալպու քի տուէլլօ, սապահըն սաաթ իւչ բաստէլէրինսէ վուդու պուլուպ, ինթիհսապ օլունան սիլահ խսէ, գըլըճ իմիշ։

«Խըզմէթքեար, տուէլլօնուն նէրէսէ վուդու պուլսուդունու տա պիլմէհօր, չաքին էֆէնտիսինին աղզընսան չըգան պաղը քէլիմէլէրսէն, Մ. սը Գամպօհլուն խասմինին գօլունսան ճէրիհսատար օլարագ, ճիվարսա քեային պիր խանէյէ նագէ իտիլմիշ օլսուդունու անլամըշ սըր։

Էրմին. - (տիլթրէեէրէք.) Օ խանէ նէ՞րէսէ տիր։

— Խըզմէքեար նէ՞րէսէ օլսուդունու պիլմէհօր. անճագ զալիպա զէվճինիզ, օ չախսլար իլէ զիհսատէ իւլֆէթի օլսուդունու զանն իլէտիկի պիր պարօնուն խանէսինսէ պուլունուհօր։

Էրմին իւմիա իթմէհէ պաշլասար. մէզպուրէ, պու շէյլէրին՝ Ֆէրնանըն բիզասը օլմահարագ, վէ չիւպհէսիզ պայկըն պուլունսուդու պիր սըրասա զուհուրա կէլմիշ օլսուդունու զանն իթմէքսէ իտի, վէ էկէրչի մահուա թէզքիրէնի ալմասընշ օլսա իտի, թէմամիլէ ֆիքրի բահաթ օլապիլէճէք իտի։

Գօնլէ, քէլամընա չու հօլսա տէվամ իլլէտի.

— Մատամ, պէնտէնիզ պու շէյլէրսէ զահէթ թապիի պիր հալ կէօրիհօրում։

«Զէվճինիզ տուէլլօ իտիպ հարալանմըշ. չահիտլէրի, վէ չիւպհէսիզ խասմի տէ, ճէրիհսասընըն նէ տէրէճէ աղըր օլսուդունու հէննուզ պիլմէմիքլէրինսէն, վէ սիզի տէ տիւշինմիհքլէրինսէն, քէնտիսինի, խանէսինէ նագէ իթմէհէրէք, տիկկէր պիր մահէլլէ նագէ իթմիշլէր տիր։ Պու միսիլլու վազըալարսա պէօյլէ շէյլէր օլուր։ Եիմտի, չուրասընը իլավէթէն պէհան իտէրիմ քի, իշլէտիկիմէ կէօրէ վիզօնլթ սը Գամպօհլ զէնսօսթլար ալէմինսէ բէք մահարուֆ իմիշ, Իմտի

մէրգուժուն՝ մէճրուհու քէնտի մէթրէսի խանէսինէ նագլիթ-տիրմէմիշ օլտուղունու քի՞մ խատիա կտէպիլիր։ Պու մէթրէս-լէր՝ ախլէագճա պօղուդ օլմալարը յա պէրապէր, պազէն բէք խայրխահ օլուրլար։ Ալէսկէվիտէ կէլ խասթա պագան տըր-լար։

Գօնթուն հէր պիր սէօղիւ, մատամ Բօչէնին գալպինէ խանչէր տարպէսի կիպի տարըանմագտա օլուպ, եալընըզ պիր խոչտուտա, եանի Ֆէրնան քէնտիսինի սօն տէրճէ սէվտիկի հալտէ, պու մահլատէ եազըլմիշ օլան պիր թէզքիրէնի նա՞սըլ իմզալամըշ օլմասընա հիչ պիր մանէա վէրմէմէքտէ իտի։

Իչթէ օլ վագըթ, օ անէ տէկինի իֆֆիչթ ու իսմէթլէ եա-չամըշ, վէ դէվճիւէթտ տաիրէսինէ կիրմէքտէ, կէնճ դըզլարա մախսուս օլան նագ վէ ճիլվէլէրի պէր թարաֆ-իթմիշ պու-լունան պու գատընճըդագ՝ նագ վէ ճիլվէլէրտէ պուլունա-րագ, Մ. տը Եաթօ-Մայիեի քէնտի տավասընա գապանմաեա սայ իթտի։

Եիւպհէսիդ էկէր պարօնէ սըր Վիլիամ պու մէնզարէտէ հագըր պուլունարագ; ճէհէննէմի թատավուրլարընըն նէ տէ-րէճէլէրէ գատար իպրագը մուվաֆֆագըյէթ իթտիկինի կէօրսէ ֆտի, բէք զիեատէ իզհարը մէսէրբէթ իտէճէք իտի։

Կէնճ գատըն իլէ անը իղֆալ իթմէկէ մէմուր օլան տէ-լիգանլընըն իլգ միւքեալէմէլէրինտէ իչին պու մէրթէպէ իլէր-լեեէճէկինի չիւպհէսիդ թէխայեիւլ իտէմէդ իտի։

Զաթէն Մ. տը Եաթօ-Մայի՝ ճալիսկի թէվէճճիւհ վէ էլճազը տիւզկիւն պիր կէնճ օլմասըյա, մէգըիւր միւքեալէ-մէտէ գաեէթ թէէսսիւր վէ հեեէճան կէօսթէրբէթ, դէվճինի պուլուպ կէթիրէճէկինի, վէ պուլամասա պիլէ, օլ խուսուս-տա էլտէն կէլէն զայրէթի տիրիդ իթմէեէճէկինի մատամ Բօչէեէ վատ իթտի։ Տօսթճա պիր լիսանա՝ աչգ ու մուհապ-պէթ գարըշընըսա, օ լիսան զիեատէսիյէ գուվվէթ քէսպ ի-տէր, նասըլսէ պու սըրատտա այնի հալ վագը օլտու։

Պիր սահէթ գատար իմթիհատտա իտէն իշպու միւքեալէ-մէտէն սօնրա, Մ. տը Եաթօ-Մայի՝ կէնճ գատընըն էճնիեէ-

թինի օլ մէրթէպէտէ գապանալը քի, մէրդումէ, Ֆէրնան իլէ Մ. տը Գամպօհլ պէյինինտէ վուգու պուլան տուէլլօ հագդընտա ճիւզի մալիւմաթ ալտըղընտա, պիլտիրմէք իւզրէ թէքրար կէլմէսինէ միւսաատէ իթտիհի կիպի, մահուտ թէգքիրէեի տէ մէրդումա կէօսթէրտի։

Լաբին գօնթ, թէղքիրէնին եապըսընա աթֆը նազար իտէր իթմէղ, թէաճճիւպ հալի կէօսթէրիպ, եիւքսէք սեսլէ,

— Պէն պու եապրնը թանըրըմ, տէյի պէեան իյլէտի։

Մատամ Բօչէ՝ գանընտա ալթիւսթլիւք հասըլ օլարագ,

— Թանը՞րմըսընըզ, տէտի։

Գօնթ. - (սէօզէ տէվամ իտէրէք.) Լվվէթ, ֆագաթ պու հալ բէք զարիպ տիր, վէ ատէթա իյզահը նագապիլ տիր։ (Էրմինէ պագարագ.) Պիչարէ գատընճըղազ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ պու սըրատա սուրէթա էսէրը բիգդաթ կէօսթէրտի։

Էրմին. - (եալվարարագ.) Մօնսիէօ, մօնսիէօ, Ալլահ աշգընա օլսուն, պու գատընըն քիմ օլտուղունու պիլիեօ՞րմուսունուզ։

Գօնթ, րէտէնկօթունուն տիւյմէլէրինի սէօքիւպ, եան ճէպինտէն չըգարտըղը պիր քիւչիւք ճիզտան տէրունինտէ, տիկէր մէքթուպլարա գարըշմըշ օլարագ պիր մէքթուպ արատը, վէ մէքթուպը մէզքիւրու մատամ Բօչէնին էլինտէ պուլունան մէքթուպ իյլէ թաթպիգ իթտի քի, իքիսի տէ այնի ճինս քեաղըտ իւզէրինտէ եապըլմըշ օլտուղու կիպի, գօգուլարը, պիչիմլէրի, հաթթա էլ եապըլարը տա այնի իտի։

Անճագ իքինճի մէքթուպ չու մէալտէ եապըլմըշ իտի.

«Ազիզիմ գօնթ,

«Եարըն պէնտէխանէտէ չայ վէ սիկարա իչմէք իսթէ՞րմէսինի, կիւզէլ պիր լանսգընէ օեունա թէրթիպ իտիլմիշ տիր քի, սէն պու օեունա պիր վագըթտան պէրու մէրագ վէրմիշսին տիր։»

Պու մէքթուպուն գիլրինտէ, ֆահշիեաթ ալէմինտէ եաշաեան գաղընլարըն ալէլումում դուլլանտըգլարը խսիմլերտէն օլարագ Թօքաղ իսմի վազ խսիլմիշ իսի։

Գօնթ, մէգքիւր իքի թէգքիրէեի տէ էրմինէ կէօսթէրմէսինտէ, մէգպուրէ իքիսինի տէ թաթպիգ իտէրէք, վէ լէհճէսի սօլարագ, նէվիմա տէհշէթլէ,

— Իքիսինին տէ եազըսը այնի տիր, տէտի։

— Շու գաղար քի, - տէյի պէեան էյլէտի գօնթ, - պէնիմ մէքթուպում, պիր սէնէ էվվէլ եազըլմըշ տըր, վէ զարըպ եէրի շուրասը տըր քի, մաղամ, պու գաղըն օն պէշ կիւն էվվէլ Իթալիաղա պուլունուեօրում։ Նա՞սըլ օլուպ տա Բարիստէ տիր, վէ զէվճինիզ սիզէ մէքթուպ եազմագ իչին անըն վէսաիթաիթընա նա՞սըլ միւրաճաաթ իթմիշ տիր։ Իչիթ պու խուսուսու պէհէմմէհալ անլաեաճաղըմ։

Օլ վագըթ, սախլէ պիր հէեէճան կէօսթէրմէքտէ պուլունան Մ. տը Շաթօ-Մայի, մէրդումէնին էլինի թուքթուպ, գալպէ գաղար թէէսսիր իտէր սուրէթտէ պիր լիսանը ուպուտիեէթքեարանէ լէէ,

— Մաղամ, չիմտիտէն սիզի օլ գաղար պէդպախթ կէօրիւեօրում քի, պէնաէնիզէ տօսթ նազարըլյա պագմանըզը րէճա իտէրիմ, զիրա եալընըզ պէն սիզի գուրթարագպիլիրիմ, տէտի, վէ գարշըսընտա պիր տիզինի էյմէեէ ճէսարէթ իտէրէք,

— Ֆէնալըզ եիւզիւնտէն թագադիպ օլունան ֆագիրէթ գարշըսընտա թէվազու իտիլտիկի միսիլլու, պէնաէնիզին տէ սիզին հուզուրունուզդա տիզ չէօքմէքլիկիմէ միւսաադէ իտին, տէյի պէեան էյլէտի։

Էրմին, մէրդումու տինլէտիկի էանագէ, էլինի էլինտէն չէքմէեի տիւշիւնմէտի, վէ քէնտի ֆէլաքէթինին ճէսամէթինէ վագըֆ օլան, վէ էօյլէ պիր տագըդատա ճէննագը Ալլահ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ պիր համի մադամընտա պուլունան պիր ատէմ նազարըլյա պագմագտա իտի։ Գօնթ իսէ, վագարը ազիմ լէէ,

— Մաամ, տիչար օլաու զունուզ մուխամթարաման սիզի գուրթարապիլէճէկիմ աէրքեար օլուպ, անճադ, օ մուխամթարանըն նէտէն իպարէթ իտուկինի պէհան վէ իյզահ իլէվէզաէն էվվէլ, միսաատէնիպչէ սիզէ պիր չէյ սօրմադ իսթէբիմ, տէտի։

Էրմին, սարսըլարադ,

— Սէօյլէմէյին մննսիէօ, սէօյլէմէյին, տէյի պէհան իլէտի։

— Սիզ վալիտէսինիզ, տէյի՞ մի, չիւնքի աղ էվվէլ չուբատան պիր չօճուզ սէսի իշիթտիմ։

Մէրդում, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, բարմաղըյլա պիր գաբու կէօսթէրմէքտէ իտի։

Էրմին, վալիտէյէրէ մախսուս հէյեճանը ազիմ իղհարիյլէ, վէ հէր չէյի ունուտուպ, հալընըզ ճիկէրբաբէսինի տիւչիւնէրէք,

— Էվվէթթ, մննսիէօ, օն իւչ այլըգ պիր օղլում վար տըր, տէտի։

Գօնթ, ֆէվգէլատէ ուպուտիեէթի կէօսթէրէրէք,

— Օ հալտէ, պու օղլունուզ նամընա, պէնտէնիզէ, պիր տօսթ, պիր քէտէր մադամընաա էմնիյիէթի իտին, տէյի իֆատէ իլլէտի։

Պու սէօզլէրի սէօյլէյէն՝ կէնճ վէ նամուսլու պիր քիմսէ օլուպ, հօյլէ պիր լիսանը տօսթանէ վէ խայրխահանէ դուշլանտը քի, սատէտիլ օլան կէնճ գաաբէն, մէրդումա ինանապադ, վէ հադգընաա իղհարը թէվէճճիւհ իտէրէք,

— Սիզէ էմին օլաճաղըմ, տէտի։

Հէման գօնթ, կէօբա քէնտի հադգընաա պու աէրէճէ էմնիյէթի կէօսթէրիյմէյիլլէ, քէնտիսի վէ մէրդումէ ապատընաա կէօզ կէօրինմէզ պիր սէտա չէքիլմիշ տիր կիսի, քէմալը հիւրմէթ իլգրէ գօլթուգլու խակէմիէսինի պիր աղ ուզատա կէսթիրտի, վէ մինթէադըգէն քէլտընաա չու նօլատա ատմամ իլլէտի։

— Մաամ, սիզին կիսի պիր գաաբընըն պիլմէտի ճաիզ օլմատան պէքեալըզ էօմիւմիւն մուճիպի իմէսապսըզ թէ-

— Մաամ, ախչար օլաուզունուզ մուխաթարաանն սիզի գուրթարապիլէճէկիմ աէրքեար օլուպ, անճագ, օ մուխաթարանըն նէաէն իպարէթ իտուկինի պէնան վէ կյզահ կյլէմէզաէն էվվէլ, միսաաուէնիզէ սիզ պիր չէյ սօրմադ իսթէքիմ, աէտի։

Էրմին, սարսըլարադ,

— Սէօյլէմին մՃնսիէօ, սէօյլէմին, աէյի պէնան կյլէտի։

— Սիզ վալիտէսինիզ, աէյի՞ մի· չիւնքի աղ էվվէլ չուբաանն պիր չօճուզ սէսի իչիթտիմ։

Մէրգուա՛մ, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, բարմաղըյլա պիր գաբու կէօսթէրմէքտէ իտի։

Էրմին, վալիտէյէրէ մնախսուս հէնէճանը ադիմ իզհարիյլէ, վէ հէր չէյի ուՃնուտուպ, եալընըզ ճիկէրբաբէսինի տիւչիւնէրէք,

— Էվվէթթ, մՃնսիէօ, օն իւչ այլըգ պիր օղլում վար տըր, աէտի։

Գօնթ, ֆէվգէլատէ ուպուտիհէթի կէօսթէրէրէք,

— Օ հալտէ, պու օղլունուզ նամընա, պէնտէնիզէ, պիր տօսթ, պիր բէտէր մադամընատա էմնիյհէթի իտին, աէյի իֆատէ կյլէտի։

Պու սէօզլէրի սէօյլէնէն՝ կէնճ վէ նամուսլու պիր քիմսէ օլուպ, հօյլէ պիր լիսանը տօսթանէ վէ խայրխահանէ գուլանադ բի, ատտէտիլ օլան կէնճ գաաըն, մէրգումա ինանադադ, վէ հադիզնատա իզհարը թէվէճճիւհ իտէրէք,

— Սիզէ էմին օլաճաղըմ, աէտի։

Հէման գօնթ, կէօնա քէնտի հադիզնատա պու աէրէճէ էմնիյհէթի կէօսթէրիյմէսիյլէ, քէնտիսի վէ մէրգումէ ատտօքնատա կէօզ կէօրմէնմէզ պիր սէտա չէքիլմիշ տիր կիպի, քէմալը հիւրմէթի իւզրէ գօրմուշլու իսկէնտէրինի պիր ազ ուզադա կէսթիրտի, վէ մութէադըպէն քէլամընա շու նօղատա աէվամ իյլէտի։

— Մաամ, սիզին կիպի պիր գաաընըն պիրմէսի ճաիզ օլմանատն պէքնատըզ էօմրիւմիւն մուճիպի իմէնատիճ թէ-

— Իֆագաթըմը պուլմադ իչին պիր սէնէ սէյհահաթ իթմէքլիկիմ, հավա ալմադըղըմ, վէ տօսթլարըմըն սատագաթընա նահլիեէթիմ լճագ իթտի. Հաթթա օ մուղիրը մախլուգուն իրթիքեապ իթտիկի այչագըղլարըն մալիւմ օլան իսպաթլարը տա գարշըմտա իզհար խոիլտի. Իմոի մատամ, էկէր պու թէղքիրէնէ, պու եաղըեա ինանըրսամ, պագընըզ զէվճինիզ, հէնուզ անլաեամմաըղըմ վէ պիլմէտիկիմ ահվալ ու վէգաի իլէ, նէ՞ կիպի պիր մախլուգուն բէնչէսինէ տիւշմիւշ տիւր.

Էրմին, պու իֆատաթը տինլէտիքճէ, գուվվէթ վէ թագաթատն տիւշէրէք, գարշըսընտա եարը աչըլմըշ օլան կիրտապը աչիքեաըէն կէօրմէքտէ իքէն, գօնթ՝ ժէրգումուն էլինի թուրթուպ, քէնտի էլի տէնուէնինտէ հիւրմէթլէ սըգտըղը սըրատա,

— Շիմոի մատամ, անլաեօրսունուղքի, պէն նի՞չին սիգտէն պիր եէմին թալէպ խոիեօրում. Զէվճինիզի, սիգի, վէ պու ճանվէրին էլինտէ մահվ օլաճագ օլան ճիկէրքաբէնիզին ժէրվէթինի, եալընըզ պէն գուրթարտալիըիմ. Լաքին մատամ, պու խուսուսա մուվաֆֆագ օլմադ իչին, սիզ, պէնիմ վաըթամտա իճրատ հարէքէթ իթմէլիսինիզ, քէօր քէօրունա պանա իթտաթ իթմէլիսինիզ, հէր պիր մուամէլէնիզէ պէն ըէհպէր օլմալըըմ, եալընըզ պու չարթ իլէ խանէնիզտէ սատատէթի իեատէ վէ իպգա խոէպիլիրիմ, տէտի.

Պու սէօզլէրին իրատ օլունտուղու էանատէ, կէնճ գատընըն եանագլարընտան աչաղըեա իքի տանէ կէօզ եաշը տամլատը. Մուախախարէն,

— Սիզէ իթտաթ խոէճէնիմ, գարտաշըմ մագամընտա սիգէ միւթի օլաճաղըմ, տէյի իֆատէ իթտի.

— Բէք ալէտ, օ հալտէ պէն տէ սիգի գուրթարտաճաղըմ. Ընճագ պու կիւնտէն իթիպարէն պուրտաեա թէքրար կէլէժէմ վէ կէլմէմէլիեիմ. Զէվճինիզ՝ պուրտաեա կէլտիկիմտէն խապէրտար օլմատալը տըր. սիգին իչին պիր էճնէպի օլմադըղըմ լազըմ տըր.

Էրմին. – (պիրտէն պիրէ ուէհչէթ հիսս իտէրէք.) Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիզի պիր տախի կէօրմէյէճէքմիյիմ.

— Տինլէյին, եարըն ագշամ, օրթալըդ գարարտըդընտա, եանա օթէլտէն տիշարը չըդըն, վէ պատէհու պիր քիրա արապասընա րաքիպ օլարագ, Շանղ-Էլիզէյէ կիտին. պէն Լօրա-Պալըըն ճատատէսի քէօշէսինտէ պուլունաճաղըմ.

Էրմին, պու սըրատա թէրէտտիւտ իտիյօր կիպի կէօրիւնիւրքէն, Մ. ը Շաթօ-Մայի՝ նազարընը իսթիդաժէթ վէ սիւքիւնէթլէ մէզպուրէյէ աթը իտէրէք.

— Եիւզիւմէ պագընըդ, եիւզիւմտէ իսալիսէթ վէ սաֆվէթ եօ՞դ մու տուր, տէտի.

Էրմին. – (թէրէտտիւտինտէն տօլայը ութանարագ.) Բէք էյի, կէլէճէյիմ.

Գօնլի աեադա դալդըպ, մէզպուրէնին էլինի էօբէրէք,

— Պանա էմնիյէթի իտին... սիզի դուրթ արաճաղըմ... Ալլահա ըսմարլատըդ, տէտի.

Մ. ը Շաթօ-Մայի գաբուեա տօղրու իլի սատըմ ալտըդտան սօնրա, ավտէթլէ,

— Պու չէյլէր հագդընտա քիմնէյէ, հաթթա վալիտէնիզէ պիլէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէմէլիսինիզ, անճագ պու սաեէտէ քէսգի մուվաֆֆագ ըյէլի իտիլէճէկինի թէէքիտ իտէրիմ, տէյի պէեան, վէ մէրդումէ տախի պու պագտէ վատիթտի.

Գօնլի, պու միւքեալէմէտէն սօնրա օրատան մուֆարագաթի իթմէքլէ, էրմին՝ իզթիրապաթը ադիմէյէ տիւչար օլտու իսէ տէ, մէէլուն սըր Վիլիամս մարիֆէթիյլէ դարչըսընտա չըդարըլան չախսը մէրդումի հագդընտա իման ու էմնիյէթի քեամիլ հասըլ իթտի.

24

Մ. տը Շաթօ-Մայի, մատամ Րօշէնին խանէսինէ ֆալթօն իւէ կէլմիշ օլուպ, եանընտա քիւչիւք պիր սէյիատէն մատատա քիմսէ պուլունմամագտա իտի։ Մէրդումմ, հայվանըն եուլարընը քէնտի էլինէ ալարագ, իդամէթկեահընա տօղրու հարէքէթ իթտի։

Կէնճ գօնթ, սահիհէն պիր թէաթրօ օեունճուսու մէհարէթիյէ իճրա իթմիշ օլտուղու մէնզարէտէն տօլանը պիր տէրէճէ միւթէէսսիր օլմուշ օլուպ, պէլքի սէքիզ կիւն աղ• տէմ վուգու պուլտա իտի, պու եօլտա հարէքէթինտէն նաչի մահճուպ օլուր իտի։ լաբին պիր քէրէ պու եօլա կիրմիշ օլտուղու կիպի, աչգ ու սէվտա մատատէրինտէ մուվաֆֆագ օլմագ իւզրէ իթթիխաղ օլունան հէր կէօնա վէսաիթին տէ պիւա իթիրաղ գապուլի ճաիշ օլտուղունու միւտահագա իթտի։

Իչթէ պու միւմաէլա իւէ գօնթ, օթէլինէ վատըլ օլտու։ մէրդումուն իդամէթկեահը օլտուգճա միւքէլլէֆ օլուպ, էքի արապա իսթիապընա քեաֆի պիր արապալըղը, վէ պէշ պէյկիրլիք պիր ախըրը պուլունմագտա իտի։

Մ. տը Շաթօ-Մայի կուսթօ սահիպի օլուպ, խանէսինին թէֆթիշաթ վէ թէղէինաթը պու խուսուսու իրաէե իթմէքտէ իտի։ Մէրդումուն խըզմէթքեարլարը, անատըլ Ինկիլիթէրրաղը պիր սէխս իւէ իհթիեար պիր աչճը գադը, վէ Պուլ-տը նէժ իսմինտէ պիր արապ ուչագտան իպարէթ իտի։

Պու ուչագ, էֆէնտիսինին օթէլէ կէլտիկի եանատէ թատամ սալասընտա պուլունուպ, գօնթա գաբուեու աչտըղընտա, պիր էճնէպինին սալօնտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու խապէր վէրտի։

Գօնթ, չիւպհէսիզ պու վիզիթաեա պէքլէմէքաէ օլտուղու ճիհէթլէ,

— Անլատըմ, տէտի, վէ սալօն գաբուսունու աչըպ իչէրի կիրտի։

Սալօնտա վէ ամէչլին գարշըսընտա օթուրմուշ օլան չախմաղլի վան-Հօբուն պալօսունտա պալօ գըեաֆիէթիլէ կէօրմիւշ օլտուղումուզ սըր Արթիւր Գոլէնս օլուպ, մէրդումի չէհիրլի գըեաֆիէթիլէ տէ սաըլ Ինկիլիզլէրէ պէնզէմէքաէ իտի։

Գօնթ, մէրդումուն սէլամլասըգտան սոնրա օ՞Ղուրտու, վէ արաըրընտա չոյ եօլտա մի քեալէմէհէ պաչլանտը։

Սըր Արթիւր — (Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլան թէյէֆֆիւզիւնտէն չաչմաեարագ) Նէ՞ իտապէր։

Մ. տը Շամօ-Մայ — Նօգթատը նօգթատընտա թամլըմաՋընըզ վէճճէյլէ հարէքէթի իթտիմ։

— Սիզէ կէօնտէրտիկլիմ մէքթուպու քէնտիսինէ կէօսթէրտինի՞զ մի։

— Էվէթ, վէ Թօբաղ թէսմիհէ իթտիկլինիզ, վէ պէնիմ տէ կէօրտա աչըգը օլմուշ օլտուղում խոչեալի գատընը պիր չօղ գէմի իթտիմ։

Գօնթ, մուախխարէն, օգուհանլարըմըզտա պէհան իթտիշ օլտուղումուզ մէնզարէհի ցէսմամլյէ հիքեաեէ իթտիկլինտէն, սըր Արթիւր քէմալը վագարլէ տինլէտի, վէ արաըրտա մէմնունիհէթի ալէտմէթի օլարագ պաչընը էյտիկի կիպի, Լըմինին, էմրի պասիրէթի խոչտաՋընտա օլարագ կէօսթէրտիկի էՋնիյէհէթի իչիթտիկինտէ, եիւզիւնտէ մահզուզիհէթի ադիմէ հատըզ օլտու։ Գօնթ, նագլիհէթինի իքմալ իտինճէ, սըր Արթիւր,

— Ադրզիմ գօնթ, իչլերինիզ եօլունտա սըր, տէտի։

— Էօյլէ օլտուղունու զանն իտէ՞րսինիզ։

— Օվ պապտէ զէրրէ գատար չիւպհէ իթմէհէին։ Զաթէն սէօյլէտիկինիզ սէօզլէրին հիչ պիրի եալան տէյիլ ՚իդի։

— Տիմէք Թօբաղ իսմինտէ պիր գատընըն վիճուտի վար սըր։

— Սիդէ մէքթուպ եաղտըղը հալտէ, չիւպհէսիզ վիճուտի վար տըր։

— Թօբաղ իսմինտէ՞մի տիր։

— Խայր, ֆադաթի օնտա պիր պէիս եօզ տուր։

— Լաքին զանն իթմէմքի, թարիֆ իթտիկիմ գատար մուխաթարալը պիր մախլուգ օլսուն։

— Պիլաքիս թէքմիլ հադըգէթի պէեան իթմէմիշսինիզ տիր։

Գօնթ. - (սարսըլարագ.) Օ հալտէ վագը օլան հարէքէթիմիզ՝ բէք մէնֆուր վէ մէքրուհ տըր։

Սըր Արթիւր կիւլմէկէ պաշլաեըպ, սօվուգ գան իլէ տէ Մ. տը Շաթօ-Մայիեէ աթֆը նազար իթտի։ Գատէհու,

— Ղալիպլա էյլէնիեօրսունուզ, աէտի։

— Պիլաքիս սիդին իլէ պու բաղարըըղա կիբրիյմիչ օլտուղումտան ասլաեը թէէսսիւֆ իթմէկէ պաշլաեօրում։

— Բաղարըըղըմըզը պօղմագ իսթէ՞րմիսինիզ։

— Պէն, կէնճ վէ ճալիպ պիր գատընըն հիւանի թէվէճճիւհիւնիւ գազանմագ իչին էլտէն կէլէն գայրէթի տիրիլ իթմէկ իսթէմէմ. գաթէն գէվճինի տէ թանըմատըղըմտան, պու հարէքէթիմտէ հիչ պիր մահզուր եօզ տուր. ֆադաթ գէվճինին մահվ ու խարապ օլմասընա չէրիք օլմագ ըղըմ...

Սըր Արթիւր ումուզլաըընը չէքէրէք, վէ գօնթուն սէօզիւնիւ քէսէրէք,

— Մօնսիէօ, միւթալէանըդ տօղրու տէյիլ տիր, տէյի պէեան իթտի։

— Սահի՞ մի։

— Էվվէլթ, չիւնքի շուրասընա էյի տիդգաթ իտինիդքի, պահսընը իթտիկիմիդ գատընըն էլինէ Մ. տը Բօշէեի սիդ տիւշիւրմէտինիդ. վագը օլան մուարազատա, տուէլլօտա, վէ մէճրուհուն գալտըրըլմասընտա սիդին ասլա մէտխէլինիդ եօզ տուր։

— Հագդընըդ վար։

— Պինաէն ալէյհ էկէր Մ. Ֆէրնանընըն սէրվէթի մահվ

օլուր իսէ, պու խուսուս սիդէ րաճի տէյիլ տիր։ Զաթէն բէք խօշ օլան վէ ամճանըզ տիւգիւն միրասըյլա տա պէտէլի իթա խոխլմէքտաէ պուլունան մէմուրիեէթինիզ՝ մատամ Րօչէնի ճէլպ իթմէքտաէն իպարէթ տիր։ Շուրասընը տա սէօյլերիմ քի, էկէր պէն օլմասամ, սիզ օ միրաստան մահրում խոխլէճէքսինիզ։ Խուլասա միւսթէրիհ օլուն վէ վիճտանընըզը րահաթսըզ իթմէկեին։ Մ. Րօչէնին սէրվէթի թիւքէնէճէք սէրվէթլէրտէն տէյիլ տիր։

— Ոահի՞հ մի։

— Էվվէլ էմիրտէ օ սէրվէթին միգտարը՝ օն իքի միլեօն ֆրանգ տըր։

Գօնթ.- (պու տէրէճէ սէրվէթ միգտարընտան չայըրարագ.) Նէ՞ տիեօրսունուզ, պէն անըն սէրվէթինի պու գատար զանն իթմէկեօրտում։

— Պունտան պաշգա, պագայըմ...

Գօնթ.- (սօվուգ գան իլէ.) Մի՛ օրտ, սագընն սիզ պիր շէյթան օլմաեասընըզ։

Սըր Ալթիւր.- (զաեէթ թէմքին իլէ.) Շէյթան օլմաեը արզու իտէր խոխմ, լաքին թէէսսիւֆ խոէրիմքի, անըն շակիրտիեիմ։ (Պատէհու չէօյլէ իլավէ իթտի.) Պէնի անլամաեա պաշլաեօ՞ըմուսունուզ։

— Էօյլէ կիպի։

— Իչթէ չիմտի սիզ մատամ Րօչէնին տօսթու, համիսի, վէ էճնիյեէթլի ատէմի օլտուկտա, Զէվճինի քէնտիսինէ կէթիրէճէկսինիզ վէ օ տէհշէթլի գատընըն էլինտէն գուրթարաճաղընըզ իւմիտի իլէ, օ, սիզէ հէր կէօնա միւսաատէքեարլըզը իտէճէք տիր։ Էվվէլ էմրտէ սիզին իլէ գարտաշ մագամընտա հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունաճագ տըր։

— Ֆագաթ պէն զէվճինի քէնտիսինէ իեատէ իթմէկեէճէեիմ։

— Իտէճէքսինիզ։

Գօնթ, օթուրտուզու եէրտէն սըչրաեարագ,

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, տէտի։

— Եարըն ագչամ պուլուչմադ իւզրէ քէնտիսի իլէ սէօզլիւսիւնիւզ, տէյի՞լ մի։

— Էվվէթ, կիճէ գարանլըղը պաստըղընաա, Շանղ-Էլիղէտէ պուլուչաճաղըզ։

— Իմոի քէնտինէ միւպհէմ պիր իւմիտ վէրին, վէ իքի իւչ կիւն սոնրա թէքրար կէօրիւշմէք իչին պիր վագըթ թայեին իլէեին։ Գաոընլարըն սապրընը պիր աղթահրիք իթմէք՝ ֆէնա տէյիլ տիր։ Սիզի սըզ սըզ կէօրմէկէ ալըշմամալը տըր։

— Բէք էյի, ֆագաթ իքինճի միւքեալէմէմիզտէ քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէնէճէնիմ։

— Իւչ կիւնէ գաոար զէվճինին տամէթի իտէճէկինի խապէը վէրինիզ, լաքին տիկէը թէֆէրրուաթա կիրիշմէնիպ նէ՛ թէղքիրէ վէ նէ՛ Թօքաղ հագդընաա հիչ պիր շէյ սօրմամասընը թալէպ իտինիզ։

— Էյ զէվճի տամէթի իտէճէ՞ք մի տիր։

— Էլպէթթէ։

Գօնթ՝ թէաճճիւպիւ ազիմ իլէ սըր Աբթիւրէ պագարագ,

— Օլ հալտէ պէնիմտէ իւմիտլէրիմ մահվ օլաճագ տըր, տէտի։

— Պիլաքիս Մ. Ֆէրնան Բօշէ խանէսինէ տամէթի իթտիկի կիւն, սիզ, անըն զէվճէսինին գալպինտէ պիւեիւք պիր տաըմ ալմըշ օլաճագսընըզ։

— Իչթէ պուրասընը անլաեամաեօրում։

— Հա՛, չուրասընը սիզէ պէեան իթմէկէ ունուտուեօրտում քի, Ֆէրնան՝ ագլը ֆիքրի Թօքաղա հասը օլունմուշ օլարագ, վէ օ գաոընը ֆէվդէլատէ սէվէրէք խանէսինէ տամէթի իտիզ, տէստիվիւէ ֆամիլեալարընը սէվմէնիպ տէ տիկէրլէրէ իզհարը մուհթագպէթի իտէն քիմսէյսիզին պարիտանէ նագարըլյա զէվճէսինէ պագաճագ տըր։

— Սօնրա նէ՞ վագը օլաճագ տըր։

— Ազիզիմ գօնթ, պու կիւն բէք մէշգուլ կէօրիւնիւեօրսունուզ։ Սիզ, պէնիմ թալիմաթըմա նօգթասը նօգթասընա սէվիւք իթմէքլէ իքթիֆա իտին, վէ էկէր օլունուդսա

ֆիքրինէ վազըճ օլմուշ խսէնիզ, չունա թէէմին օլուն քի, պիր այ կէչմէզտէն մատամ Րօշէ սիզի ֆէվգէլատէ սէվմէճէք տիր, վէ սիզճէ տահա զիեատէ մուճիպի մէճմունիեէթի եէրի չուրասը տըր քի, ամճանըզ իհթիխար տիւգ տը Շաթօ-Մաիի տէ մատամ Մալոսի իլէ էվլէնմէք վէ սիզի միրասընըզտան մահրում իլլէմէք թատավվուրընատան գաթիէն ֆարիզ կէլէճէք տիր։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա սըր Ռիթիւր Ֆօլէնա ահաղա գալ-դըպ, կէնճ դօնթի իլէ թօգալաշտրդտան սոնրա, մուֆարադաթ իթտի։

Ինկիլիզ, գարուտա պէրլէմէքտէ օլան արապասընա բաքիպէն, Մ. վիդօնթ տը Գամպօհլուն խանէսինէ ազիմէթլէ, սախթէ ինկիլիզլիկինէ մախսուս օլան էլպիսէխիլէ սաչլարընը չըգարըպ, դօնթ տը Քէրիազըն սաղ դօղու, խայրխահ վէ թէօվպէքեար պիր քիմսէ օլմազ, վէ Վալէ-տը Քէօր նամ տէհչէթլի չիրքէթի արաեըպ պուլմազ վազիֆէսիլէ մուքէլլէֆ օլան էֆրասը ֆազիլէնին րէյիսի պուլունմազ իւզրէ գուլլանտըղը րէաէնէօթուլա էնլի չարպասընը կիեինտի։

Գօնթ տը Շաթօ-Մայինին մահրէմանէ պէեանաթը՝ պիչարէ էրմինի տէհչէթլի պիր հալը եէյիսէ տիւչար իթմիչ օլուպ, գօնթուն, մէսաթազ պէլէ էմին օլմասընը սէօյլէմիչ օլմասընա, վէ Ֆէրնանը կէթիրէճէկինի վատ իթմիչ պուլունմասընա բազմէն, պիչարէ գատընճըղազ ասլա իւմիտվար օլմաեըպ, քէնտիսի՝ զէվճինի օլ տէրէճէ սէվմիկի հալտէ, անըն սատագաթսըզլըղընատան, վէ չու էմնատէ անըն ուղրունա մահգունն վէ մէյհուս պուլունտուղու թագտիրտէ, պէլքի անըն, էլինի, բաքիպէսինին էլի տէրունինէ վազ իլէ թէպէսիմ իթմէքտէ իտուկինատէն պաշգա պիր չէյ կէօրմէմէքտէ, պաշգա պիր խուսուս տիւչինմէմէքտէ իտի։

Էրմինին օ կիճէսի վէ իրթէսի կիւն նասըլ մուզտարըպ օլտուղունու քիմսէ պէեան իտէմէզ։ Պունունլա պէրապէր դօնթուա վազը օլան վատը մուճիպինճէ, վալիտէսինի հիչ պիր սըրրընը պիլտիրմէնիպ, նասընըզ հալտէ կէօչ եաչլարը տէօք-

աիւ, միւքէատէր օլաու, վէ վալիտէսի Թարաֆընտան վուդու պուլան ԹէսէլլիւեաԹա ասլա դուլադ աամաաը։

Թէհի եէրտէ, պիր իքի սաաԹտան պէրու ադըը պայընա կելմիշ օլտուղու դանն օլունան Մ. տը Պօրրէօ, վէ Թէհի եէրտէ Թէրէդ, պիր Թադըմ Թէսլիեէթպախշ սէօզլէր սէօյլէմէքտէ վէ հադդընաա իզհարը ըիդդաԹ իլԹիմէքտէ իտիլէը։ Էրմինն՝ Թէմամիյլէ սիւքիւԹ իտիպ, Ֆէրնանըն քէնտիսինէ մուհապպէԹի եօզմուշ միւլահազաի բիւրքէէրինտէն մաատա, հիչ պիր չէյ ֆիւքրինի իշղալ իլԹիմէքտէ իտի։

Ո կիճէսի վէ իրԹէսի կիւնիւ կէչտիկի հալտէ, քէտէր ու էլէմինի Թախֆիֆ իտիճի հիչ պիր վազըա օլմաաը։ Էրմինին, պու սըրատա, պիր կիւն էվվէլ քէնտինին մէճհուլու օլտուղու հալտէ, օ տադըդաատա հուտուտտուղ պիր ուպուտիեէթ վէ տօսԹլուդ կէօսԹերէն վէ էն դավի իսԹինտաակտահը վէ էմին տօսԹու պուլունան Մ. տը ՇանԹօ-Մաիհէի Թէքրար կէօրմէքտէն պաշդա մադսէտի, պաշդա միւլահազտասը պուլուն մամադտա իտի։

Կիճէնին դարանըղըը էֆրաֆը իհտիճա իլԹիմէքտէ օլտուղու էանտալէրտէ, Էրմին, հապսխանէտէն ֆիրար իտէն պիր մահպուս կիսի խանէսինտէն չըդըպ, պիւեիւք պիր մանԹօտա սարըլմըշ օլտուղու վէ եիւղիւնիւ դալըն պիր նիգապ իլէ ԼօրԹմիւշ պուլունտուղու հալտէ, Հաեա Բլաս տը Հավըրեա կիլմտի, վէ օրտաա աաի պիր քիրա արտապտօրնա բաքիպէն, Լօրտ-Պայրըն ճատտէսինէ կիլիմէք իսԹէտիկինի արտապճըեա էմր իլլէտի։

Օ կիճէսի, նոյեմբերին սօղուդ վէ տիւմանըը կիճէլէրինտէն օլուպ, Շանղ-Էլիզէ Թարաֆը խալի վէ մահզունիեէԹպախշ պիր սիւքիւնէԹ իչինտէ պուլունմադտա, վէ եաբրադլարը աէօքիւլմիւշ օլան ճէսիմ ադաճլար իլէ եօլուն դաԹը չամուրու՝ կէօրէնէրէկ սուի Թէհլսիր իլիմէքտէ իտի։ Մէգքիւր եօլտան կէչմէքտէ օլան պու արտապա, պիր մահքիւմ եախօտ պիր պէտապախԹը համիլ օլտուղու դանն օլունուպ, քիմսէ, պու արտապաատա օլմուրմուշ օլան դա-

ատենն՝ գումվէթ վէ թագաթան տիւշմիւշ, վէ ֆէնա պիր հարէքէթաէ պուլունմադ իւզրէ օլանլար քէնտիլէրինի նիգահ իլէ կիզլէտիքլէրի կիպի, պունուն տա, եիւզիւնաէքի նիգահ ալմըշտա, ագան եաշլարտան կէօղլէրի գըզարմըշ օլուպ, ֆագաթ օն իքի միլեօն ֆրանդ սահիպի օլտուղունու, վէ տահա սէքիզ կիւն էվվէլ, կիւնտիւզ վագթը տէօրթ աթլը միւքէլլէֆ պիր ֆայթօնա րաքմադ օլարագ, կիտզէլ վէ կէնճ զէվճինին եանընտա օլտուղու հալաէ, «նէ՛ մուրթլու, նէ՛ մուհապէթլի վէ նէ՛ զէնկին քիմսէլէր» տէյի հասէտէ սէօյլէնէն պիր թագըմ միւթէպէրան արտընտան կէչէպիլիր պիր մէվգիի հաիզ խտուկինի գանն խաէմէզ խոի։

Կէրչի պիչարէ գատընճըղազ՝ աէհչէթլի պիր գարընըն բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլան զէվճինի գուրթարմադ, վէ օգարընըն թէհտիտաթը հարիսանէսինէ հէտէֆ օլան ճիկէրըտըբէսինին սէրվէթինի մուհաֆազա իթմէք մագսատիլէ, սէօզիւ պուլունտուղու մահէլլէ կիթմէքտաէ օլուպ, պինտպէրին հարբէքէթի վագըտտը բէք տէ չայեանը թէվպիխ օլմաեըպ, մատզուր ատտ օլունապիլիր խոի խտէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ մէզպուրէ էլան, սօն պահար բիւդկեատըըլտա ազաճլարընն սարարմըշ եարրագլարը սալանտըղը կիպի, էանաի բահատ տէթթէքմէքտաէ, վէ տախիլի պիր սէս, մէնիի իչին կիթմէքտաէ պուլունտուղու մուխամմադտան պէլթի տահա պիւեիւք պիր մուխամմադտաէ հէտէֆ օլտուղունու, զանն խաէրսին քի քէնտիսինէ խապէր վէրմէքտաէ խոի։

Ըրագա, իչար օլունան մահէլլտաէ տուրտու։

Գալպի չիտտէթլէ չարըմագտտա պուլունան էրմին, քեամիլէն խալի օլան Լօրտ-Գայրըն ճատտէսինէ աթֆը նագար իթտի խտէ տէ, գօնթու կէօրէմէտի, չիւնքի մէրգումատտա ճա բօլթիգա գուլանմադ ֆիրըի իլէ, հէնուզ մահէլլի մէզքիւրէ կէլմիշ օլմատըղընտան, պիչարէ գատընճըղազ պիր չարեէք սաաթ գատար քէմալը էնտիշէ վէ իզթիրապ իլէ պէքլէտի, վէ նիհատէթի սօգաղըն գարշը ճիհէթինատէն աթտա սիքար օլմուշ օլան պիր տաէմին սիւրաթլէ կէլմէքտաէ օլտու-

դունու կէօրմէքլէ, մէրդումէ, սէվտիկի պիր քիմսէեէ ապը-պէթ դավուշան պիր դաւըն կիպի հէեէճանը չեփիտ իլե,

— Օ տուր, տէտի։

Ֆիլվադը պու կէլէն չախս՝ Մ. տը Շաթօ-Մայի օլուպ, քէմալը հիւրմէթլէ ալիտան աշաղընա էնիպ, չաբդաւըրը է-լինաէ թուրթաուղու հալաէ ապապաեա նադլաշաը։

Էրմին, լէհճէսի սօլմուշ օլաուղու վէ քէնտիսի տիթրէ-մէքտաէ պուլունաուղու հալտէ, քէսիք պիր սէսլէ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իլմտի։

Գօնթ.- Մատամ, տիւնտէն պէրու էրէյիճէ իշ կէօրտիւմ. զէվճինիզին վէ օ մուղիրը մտխլուպ ունէրէտաէ պուլունաուդ-լարընը պիլիրիմ։ Անճաղ պու կիւն սիզէ զիւտաէ մալիւմաթ վէրէմէնէէճկիմտէն, եարըն տէյի օլ պիր կիւն սիզի թէք-րար կէօրմէքլիկիմէ միւսաատաէ իտին, վէ զէվճինիզի կէթի-րէճէկիմէ էմին օլուն։

Էրմին, մէրդումու իսթիճվապ իլմէք իսթէտիկինտէն, գօնթ,

— Խայր, պանա իլթաաթ իլմէկի վատ իլմիշ օլաուղու-նուղու ունուիմտաեըն, տէյի մուդապէլէ իլմտի, վէ մուֆա-րադաթ իլմտիկի ալրատա,

— Եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն բազար տըր. սաաթ պէշտէ պուրատա պուլունուննուշ, տէտի, վէ հայվանընա ըաքիպ ալարադ, օրատան նադէտիտա օլաու։

Էրմին, մէյտուս պիր հալ իլէ, վէ խանէօինտէն միշալը չըդտըղը զէմանատան զիւտաէ մահզունօլարադ ավտէթ իլթ-տի։ Զիւնքի Մ. տը Շաթօ-Մայի իլէ կէօրիշմէօինտէն, խա-յըրը խապէրլէր ալաճաղընը իւմիտ իլմէքտաէ իքէն, պու իւմիտի պօյա չըդտը։ Հալպու քի ինաան թատիւսաթը, իլէ-րուտէ պիր ճիւզի իւմիտ միւշահէտաէ իլթտիկինտաէ, քէտէր ու գիլաքէթէ ալըշտըղը կիպի, կէրչի էրմին տէ կէօզ ետշլարը տէօրմէքտաէ, վէ դըսգանճլըդ հիսսի քէնտիսինի թատիճ իլէ-մէքտաէ իտի իսէ տէ, գօնթուն վատաբընա օլ գատար էմ-նիեէթի վար իտի իլ, սատագաթսըզ զէվճինին ավտէթ իտէ-

ճկկինէ իւմիաւար պուլունմագաա իսի։ Պինաղէրին մէրդուժէ, գօնթու թէգբար կէօրմէք իւզրէ միրուր իսէճէք օյան իբի կիւնիւ, գուրթուլնաճա թուրթուլան կէմիլէր՝ լիմանա սըղընաըգլարը, վէ զարդ օլմագ թէհլիքէսինաէ պուլունան թայֆա՝ ճան գուրթարան իրինէ սարըլարդը կիպի, գալիսէլիք մուհապպէթիլէ մահզա ճիկերբարէսի նանընաա կէչիրսի, վէ բազար կիւնիւ մուդ արլէր օյան մահէլլէ ազիմէթ իսիպ, Մ. ար Շաթօ-Մայի սէ պու սէֆա կէճիրմէքսիզին կէլէրէք,

— Մաամաֆ, սէվինին, զէվճինիզ ավառէթ իսէճէք սիր, սէսի, վէ մզպուրէ մէսէրլէթ վէ հէնէճանընաան նաչի սիթրէսիկի էնաաէ, գօնթ իլավէթէն,

— Էվէթ, չարչընպիհ ազչամը զէվճինիզ ավառէթ իսէճէք սիր· լաբին Ալլահ աշգընա, հուզուր ու իսթիրահաթընըզ, միսաֆադպէլինիզ, օղուրունուզ, վէ հադգընըզտաքի սաադաթ վէ ուզուրիէթիմ աշգընա օյսուն, պանա իթաաթ իսինիզ, սէյի պէնան իլէսի, վէ իլավէթէն,

— Զէվճինիզ թարաֆընաան քէնսի զայպուպէթի հադգընաա վէրիլէճէք իզահաթը գապուլ իլէ, գէնսիսինէ իթիմաա իսին, նախօա իթիմաա իսիէօյսունուզ կիպի կէօրիւնիւն։ Նէ՛ օ գաալընըն իսինի, վէ նէ՛ սէ պէնիմ իսիմի Թէլէֆֆիւզ իթմէկին։ Պու խուսուսու պանա վաա իսէ՞միալինիզ, սէսի։

— Իվվէթ, վաա իսէրիմ։

— Թէշէքքիւր իսէրիմ։ Իսմի, չիմիսիլիք Ալլահա ըսմարլաադգ։

Պու միւքեալէմէսէն սօնրա, կէնճ գաարըն, գալգի իւմ՛ա իչինսէ օյարագ իսանէսինէ ավառէթ իսիպ, գօնթուն վաարընըն իճրասը զէմանընաա սապըրըզըգլա պէքլէմէկէ պաշլաաը։

Իշպու պէքլէմէքլիք զէմանընըը մէզպուրէյին նա՛սըլ կէչիրսիկի հիքեաեէսի բէք ուզուն օյսուղունաան, պունաան սարֆը նագարլա, կէչէն իւչ կիւնիւ եալընըզ պիր գաչ սաթըը իլէ պէեան իթմէկին քեաֆի աաա իլէրիզ։ Շէօյլէքի չարչընպիհ կիւնիւ, սաաթ սէքիզէն պէտ իլէ, պիչարէ էրմին՝

պիւթիւն հաեաթը, եալընըզ օթէլ չանընըն չալընմասընտան մէրպութ օլտուղունու հիտա իթտի։ Զէվճինին նէ՞ վաղըթ, սաաթ գա՞չտա, վէ նէ՞ սուրէթլէ կելէճէկինի պիլմէեիպ, պինապէրին օթէլ գաբուսունուն հէր պիր աչըլըշընտա, թաբիֆ օլունմազ պիր իզթիրապ հիտա իթմէքտէ իտի։ Մէրդումէ հալվէթ օտաընտա եալընըզ օլուպ, նազարընտան աերըմասըզը սաաթլար պիրիպիրինի թաագիպ իթմէլէ, եարը կիճէ չալտը, վէ էլան Ֆէրնան մէյտանա չըդմասըզընտան, եէնիտէն իւմիտսիզլիկէ տիւշտիւ, կէօզէրի եաչարտը, տիզլէրի թուքմազ օլտու, վէ սաատէթ ու իսթիրահաթընը սիրգաթ իթմիչ օլան գարընըն քէնտինէ կէօրիւնէրէք, իսթիհզաքեարի թարզտա, «օ կէլմէեէճէք տիր, զիրա պէն անըն կէլմէսինի իսթէմէմ, վէ քէնտիսինի պէն սէվէրիմ» տիմէքտէ օլտուղունու զանն իթտի։

Պաղթէթէն, վէ սաաթ եարը կիճէնին իքիսի չալտըզը բաատէլէրտէ, օթէլ գաբուսունուն չանը իչիտիլմէքլէ, իչպու չան պիչարէնին գալգկաահընա գատար թէէսսիր իթտիկէնտէն, «օ տուր, օ տուր» տէտի, վէ աեաղա գալգարագ, գարշըլամազ, գուճաղընա աթըլմազ, վէ քէնտիսինէ իսիթա պէն, «հէյէ չիւքիւր, սէնի կէօրտիւմ վէ գավուշտում» տիմէք իսթէտի իսէ տէ, հէեէճանը օլ տէրէճէտէ իտի քի, եէրինտէն գըմըլտանմաեարագ վէ սօլումսոը քէսիլէրէք, գուվվէթսիզ վէ թագաթըզը պիր հալտէ, հալվէթխանէնին գանաբէօի իւզէրինէ տիւշտիւ։

25

Կէլէլիմ Լէօն Բօլանա։

Հէման սէքիզ կիւն օլմուշ իտի քի, Թիւրդուազ, Լօժէնի կարէն իամիլլէ Սէնթ-Անթուան սէմթինտէ քեային տիքիլճի մաղազասընա կիտէրէք, զէվճինին Թավսիէէսի իւզէրինէ Սըբիզաէն տիքէճէք իշ ալմըշ իտի։

Օլ վագթա տէկին իշ վէ կիւճ վէ մուհապպէթլէ պիրլէշմիշ օլան պու մէսուտ վէ սաքին ֆամիլեա իչինտէ, մէզքիւր սէքիզ կիւն զարֆընտա ալթիւսթլիւք հասըլ օլուպ, սախթէ տիքիլճինին կէօզ պաեընըլարա մախսուս օլան պագըշը պու խուսուսա բիֆաեէթ իթտի։

Լէօն Բօլանըն, պու զարիպ պագըշը կէօրտիւկիւ սաաթտան, անըն մըդնաթըա կիպի չէքիճի թէէսսիրաթը թահթընտա նէ տէրէճէ միւպհէմ իպթիրապա վէ իյպահը նագապիլ խէլէճանա տիւչար օլտուղու մալիւմ տիւր։ Մէրդում, օ կիւնիւ ապշամա գատար հիսս իտէկէլտիկի իպթիրապ ու խէլէճանա մանէա վէրէմէնիպ, իւք կիճէէի հէման ույդուսուզ կէչիրտի։

Լաքին Սըրիզին սաաաէթպախշ թէպէսսիւմիւ, վէ կէօզէ կէօրիւնմէէէն մուխամմարաեա գարշը պիր գալդան օլմազ իւզրէ պիտաէֆամի դուճադլաարըզը ճիկէրբարէսինին թամըը պագըշլարը, պիր տէրէճէ տէֆի գամա քեաֆի օլուպ, ֆագամի Սըրիզ՝ մէրդումուն պու հալինէ տիդգամի իթմէտի։

Մուախխարէն Լէօն՝ սապահլաեըն միւթաակը վէճհէլէ ֆագրիդաեա էնիպ, իշ վէ կիւճլիլէ մէշղուլ օլտու, ամէլէեէ նէզարէթ իթտի, վէ էօյլէ թաամը վագթընա տէկին գիւեատէ պապըրըզլըգ կէօսթէրմէքսիզին օրատա պուլունտու։ Հաթ-

թա պիր արա, պապա կարէն հագ գընաա մալիւմաթ ալմագ իւզրէ Սըրիզի կէօնաէրմէեի ախչիւնախւ ։

Լէօն, պու վէճհէյէ, պաղթէթէն ֆիքրինաէ հասըլ օլմուշ օլան պիր միւլահազաի ալիեէ իթթիպա իթմէք իսթէեիպ, ֆագաթ պու կիւզել միւլահազա՝ ֆիքրինաէ ատզմասըլա պէրապէր զաիլ օլտու · չէօյլէքի Սըրիզէ պիր չէյ սէօյլէմէքսիզին, թաամտան ատնրա թէքրար իչ սալաասընա էնամի, վէ սաաթ իքիեէ գատար վագթընը օրատա կէչիրտի ։

Հաֆթա զարֆընատա Սըրիզ՝ Լէօնու եալընըզ թաամ էանալէրինաէ կէօրիւպ, եալընըզ բազար կիւնլէրի մէրդում, ադշամա գատար վագթընը զէվճէսինին եանընատա կէչիրըր իտի ։

Զօղ տէֆա զէվճ ու զէվճէ պիր կիւնաէ միչարը չըգաըդագ, իչլէրի իչին իճապ իտէն եէրլէրէ կիտէրլէը իտի · չէօյլէքի Լէօն՝ բէնտի հիսապընա չալըշան ամէլնէէ վէ միչթէրիլէրինէ կիտիպ, Սըրիզաէ հէմեն հէր կիւն ատի պիր քիրա արապասընա բաքիպ օլտագ, սաաթ իքիտէն պէշէ գատար այնի մահէլլէրէ ոդիմէթ լյլէր իտի ։ Զօղ տէֆա գօնթէս որ ֆէրիազընը նէզտինէ պիլագիմ, հէր խուսուսատա անընը բէյնինի սօրար, վէ ժաննընը իճրա իթտիկի էնվաի խալխահլըգլատա վէքեալէթ իտէր իտի ։

Պինատէրին եէկտիկէրի հագ գընատա էճնինէթի քեամիլէրէրի օլան զէվճ ու զէվճէ հարէքէթէյինաէ իէմամիյյէ սէրպէսթ օլուպ, նատիրէն Սըրիզ՝ էօյլեատն նօնրա վագթընը նասըլ կէչիրտիկինի Լէօնա սօրար, վէ նատիրէն Լէօն, Սըրիզէ, օ կիւնու նէրէնէ կիթտիչ իտուկինի սիւալ իտէր իտի ։

Սըրիզին թահմին [illegible] պու յէնան սէրբէչճիլիք մաղատասընա, Թիւրքատզըն, խանէօյնատ իչլէնէն պիր իչճի մագամընատա գապուլ օլունմատընատան սօնրա ճէրէեան իտէն ահվալի խաերգլյլա անյատագ իչին, պալեատ պէնան իթտիկիտիզ պագը թաֆսիլաթը լազըմէատն ատա իյլատիր ։

Սաաթ իքի չալտըգընատա, Լէօն Բօյան, վէճհուլու օլան պիր գուվվէթ բէնտեսինին թահրիք իթտիկի, վէ կիզլի պիր

դուվվէի ճաղիպէնէ իթաաթ իլէահիկի ճիհէթլէ, ուօթա պա-
չըընա պաղը էմրէլը վէրահքէն ասնրա, բալթօսունու կիեի-
նիպ ահչարը չըդաը, վէ Շարօն սօղալընաա քեահին պապա
կարէնին իգամէթ իթահիկի հանէնէ կիտիպ, հանէի մէգքիւրըն
նէրահվէնինաէն հօղարը չըդաըղը սըրաաա, գալպինաէ պիր
չարըընթը հիաս իլէահ։ Իւչիւնճիւ գահմաա, օրթալըղը սիւ-
բիւրմէքաէ օլան գաբուճու գաաընա թէհաահիւֆ իթահիկինա-
էն, պաչը քէհիլմիչ օլան Նիգօլօնուն էյրէթի գէվճէհի պու-
լունան ֆիքար, գէմանէմիզաէ միլհօն ահիպլէրինի աէլամիա-
ըգ լարը կիպի, մօնահէօ Բօլանը աէլամիաը, վէ պաահէհու
չու հօյաա քէլամա աղաչ իլէահ։

— Ա՛հ ազիզիմ մօնահէօ, պու պիչարէ ահէմիէրէ հար-
ըմ իթմէք իչին սիզի ճէնաալը Ալլահ կէօնահէրահ։ Խուսուսա
օ գէվալը գըղճրդաղ ահէթա ազիզէ կիպի օյուպ, անըն սէ-
ֆիլ հալի ճիկէրիմէ գաահար թէհհահիր իթմէքաէ տիր։ Պու-
րահա կէլմէնիզ՝ պէնիմ կիպի պիր ֆադիր վէ սէֆիլ իչին
տահի պիր նիյմէթի Խուահա մադահընաա տըր։

Միւթէադըպէն, պու գօրդունճ գարը՝ հիահիեահթը թահ-
րիք իահճի պիր լուահ իլէ Լէօն Բօլանա, կիւհա մահահազէլ
էօժէնի կարէնին, բէահէրինի պէալէմէք իչին, կիւնահիւղ
վէ կիճէլէրի վադիքընը չալըշմադըա կէչիրահիկինէ տահիր ահա-
թէ, ֆադահի միւհահիր պիր հիքհահեէ ույահուրուպ, պու
հիքհահէնին խիթհահընաա Լէօն՝ գաբուճու գարըհա պէչ
ֆրանգ վէրահ, վէ քէնահի սէրիահ ալթընճը գահթա չըգաը։
Գաբուճու չալահըղը ղէմանի գալպի չիահահէճլէ չարըքճօրահու։
Հէյլէ իչէրահէն, «կիրինիպ» ահէյլի վուդու պուլահ իհթիար իւ-
ղէրինէ, պաչահան ահաղա գահար ահիրէահ։

Լէօն՝ գաբուճու աչըպ, պիր միւահահէճիք էչիկին իւղէ-
րինահէ ահուրահու։

Պիր կիւն էվվէլ միւդաւմէն վէրմիչ օլահուղու իքի ահէա
լուի ալթունու իլէ ահէրահնը օահա օլահուգճա իսլահ իահիմիչ
օլահուղու միհիլլու, պահա կարէնին հահթալըղը հահթաղըն չար-
չահպլարը ահա պէհաղ վէ հօրհանը ճէհիա իահ։ Տէրունը օ-

տատա եամիմագատա պուլունան քիչիւք պիր ոսպանըն եա-նընատա Լօժէնի օթուրմուշ օլուպ, տիպերի իւզերինատէքի իշի-նի իշլէմէքտէ իտի։

Լէօն, մէդպուրէեի կէօրիւր կէօրմէզ, անըն մըգնաթիսի պագըշընատան վէ ատլամ վէյտիկի սըրատա գըզարմասընատան ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտու, վէ կէնճ գըզ՝ իհթիեարա խիթապէն,

— Պապա, Մ. Բօլան տըր, տէտի։

Բօլան.— (հէյեճանը՝ ֆիքրինի վէ դալգինի իսթիլա իտէ-րէք.) Էվվէլի, պապա Կարէն, պէն իմ։

Իհթիեար.— (չիբրանիեէթի միւզէյյինին պիր թարդատա.) Ա՜հ, ազիզիմ մինսիէօ, ճէնապը Ալլահ կէօնլիւնիւզէ կէօրէ վէրսին. հադըդէթէն սիզ ճէվհէր կիպի պիր դալգ սահի պիտինիզ։

Լէօն՝ իտսթանըն հաթադը պաշընատա օթուրուպ, ահ-վալը սըհհիեէսինի սիւալ իթտիկի կիպի, նէ սէօյլէտիկինի քէնտիսի տէ պիլմէկէրէք, ուզուն ուզատիւէ կէօրիւշիւ, լաքին տիպերը Էօժէնի՝ մավի վէ իրի կէօզլէրինի քէնտի իւ-զէրինէ ատֆ իթտիքճէ, վիճտանինտէ պիր ալթիսթլիւք հիսս իշլէմէքտէ իտի։ Պու սուրէթլէ իքի սաաթ կէչտիկի հալտէ, իշպու միւտտէթի քէնտիսի իշին պիր բիւեա դաատար սիւրտիւ։ Պաահտու հիչ պիր աէօդ սէօյլէմէքսիզին Էօժէնինին էլինի սըգըպ, իրթէսի կիւն այնի սաաթտա թէքրար կէլէ-ճէկինի վատա իլէ, սաաթա չորապա մէֆհումն քիմսէլէր կիպի սալանադըդ օրտանտա մուֆարադտի իթտի։

Ո ագշամը Լէօն՝ ֆիքրի մէշղուլ վէ սալգըն կէօրիւնիւպ, Սըրիզ, պու թէպէտտիւլի նակէհանէնին սիւալ իթտիկինտէ, մէրգում, օ կիւնիւ Էօթէնէ պէրիեէ կիթմէկէ-րինտէն զաեէթի եօրկուն օլտուգունու, վէ չէօիտա պիր պաշ ադըրընա միւպթէլա պուլունտուգունու պիլտիի իթտի։ Լէօն, իլք տէֆա օլարագ դէվճէսինէ եապան էօյլէսինպ, իրթէսի կիւն, Շարօն սօգ ադընա թէքրար ադիմէթլէ, Էօժէնինին, պիր կիւն էվվէլքի կիպի, բէտէրինին հաթադը եանընտա չալըշը-

ղընը կէօրտիւ։ Մէրդում, իբի իչ կիւն միւթէմատիէն խանէի մէղբիւրէ կիտիպ, լաքին Լօժէնի՝ տահմա կէօզէրինի մահճուզանէ էեէրէք տուրտուղու ճիհէթլէ, Լէօնուն միւթէհայիրանէ նազարը քէնտի իւզէրինէ աթի օյունատուղունտա, դըղարըպ մօրարմագտա օլտուղունտան, նիհաեէթ պիչօրէ մարանկօզ ուսթատը՝ սէքիզ կիւն զարֆընտա, քէնտի բէնտիեէ իդրար իթմէկեէրէք, մէղպուրեէ աչըդ օլտու։

Պուննունա պէրապէր թէապիրի էլտէն պրադմաեարագ, ֆամիլեատը տահիլինտէ քէյֆլի կէօրիւնմէքտէ, վէ միւթատը վէճհէլէ դէվճէսինի ևինէ տէրադուշ իլէմէքտէ իտի իսէ տէ, դալպի այնի հէեէճանա թատպի պուլունմամագտա իտի։ Կիճէլէրի ույդուտունատ բահաթլըդ օյուպ, պադէն պիր թատվիր քէնտիսինի ալթիսատ իթմէքտէ, վէ բիւեալարընտա պիր դատըն եիւղիւ կէօրիւնմէքտէ իտի։ Պու դատըն եիւղիւ՝ Սըրիղին թազէ վէ կիւլ կիպի դըրմըղը սիմատը, լաթիֆ վէ իրի կէօզէրի, սիեահ վէ կիւզէլ սաչլարը, վէ յունիս այընըն քիրազլարընա մանէնտ տօտագլարը օլմաեըպ, սարը սաչլար իլէ չէրչիվէ կիպի չէվրիլմիշ վէ ադաճըդ սօյկունլուդ քէսպ իթմիշ պիր լէհճէ իտի քի, պու լէհճէնին մավի կէօզլէրինատէն կէօղ պաեըճըլըդտա մահտուս պիր չէօլէ ղուհուր իթմէքտէ, վէ քէնտիսի միւթէֆէքքիր օլուպ, ճէննէթատէն թարտ իտիլմիշ մէլայիք միսիլլու միւքէտտէր կէօրիւնմէքլէ պէրապէր, օլ մազիլը հիւանի ճէմալինատէն տօլատը մահզուղ պուլունմագտա իտի։

Լէօն, սուբէտէն սօնրա, չօղ տէֆա, եալընըղ դալմագ իհթիեաճընը հիսս իթտիհինատէն, եա հավա ալմագ պէհանէսիյլէ տիչարը չըդար, վէ եահսոտ թէէխիւրտէ գալմըշ օլան հիտապլարընը թէտաիւ ղըմընտա եաղըհանէսինէ էնէր իտի։

Պագը քէրրէ իչ տահիլսինատէ գաբանըպ գալարագ, քէնտինի կէօրէն պուլունմատըղը հալտէ, չօճուգ կիպի աղլար իտի։

Պիր կիւն Լէօն, միւթատընտան էրքէնճէ պագա կարէնին խանէսինէ կիտիպ, Իօժէնի, իհթիեարըն գավինճէ օլ էռնատէ

տիշարը չէդմըշ օլաուղունաան, մէրդամ, դանն խաէրսին քի գըսդանճլըդ հիսսի իլէ միւզտարըպ օլարադ, անըն կիթմիշ օլաուղու մահէլլէ քէնախսի տէ կիթմէք խսթէսի իսէ տէ, պունա ճէսարէթ ու իղթիտարը օլմաաըղընաան, իքի սաաթ դ աատար պէքլէսի։

Նիհաեէթ էօժէնի՝ դօլունաա պիր սէրէթ օլարադ վաըլ օլուպ, պաղը էրդադ սաթըն ալմադ իչին չարչընա կիթմիշ խաուկինի սէօյլէսի։

Լէօն, մէպպուրէնին կէլմէսինի կէօրսէկլինաէ, լէհճէսի հէմ սօլաու, հէմ դըզարաը։ Պունունլա պէրապէր ուղուն միւտաէթ բէսէրինի եալընըդ պրադմաընաան տօլաեը մէրդումէեէ պաղը թէքրար վէ թադիր վէրմէեէ ունութմատը։

Էօժէնի կէօղէրինի էյիպ, եանադընաան աչաղընա պիր տամլա եաչ ագաըղընը կէօրմէսի իւղէրինէ, Լէօն Բօ՚ան՝ աֆվէդ տիլէտիկի կիպի, կիւճլունէ կիտէճէը սէօզէը սէօյլէմիշ օլմաընաան տօլաեը տա միւթէէսսիր օլաու, վէ քէնախ քէնաիեէ, վադը օլան թէքրիրաթը՝ խաաթաեը աիւչունմէսինատէն նաչի օլմաեըպ, դըզդանճլըդ տաիդ տաըչյա խաուկինի իդրար ու իթիրաֆ իթտի։

Լէօն, պու բաալընը աչիքտարէն անլատադ տա օլուպ, պու հալ, քէնախ տէհչէթինի մունֆիպ օլմադ տա խսի։ Զիունքի քէնախսի նամուսու վէ միւսթագիմ իլ աթլէտադ պիր քիմսէ, վէ ղէվճիեէթ վէ բէսէրլիք վէղաֆիլինի թադիր վէ իճրա խաէր պիր ղէվճ օլուպ, Սըրիդի տէվլէչ օլաուղու կիպի, Սըրիդ տէ քէնախսինի տաիմա սէվէր խսի։ Մէրդամ, Սըրիդին հէմ ղէվճի, հէմ համիսի օլուպ, ճիհէրբաբէսինի տէ Ֆէվդէյատէ սէվէր, վէ քէնախ դարբընաան մատտա տիկեր պիր դատընա պաշընը դալաըրըպ պադմադ՝ քէնախի իչին մէճմու օլտուղունու իդրար խաէր խսի։

Պիր ադշամ Լէօն՝ ֆաալիդատը տախիլինաէ պուլունան եազրխանէսինաէ եալընըդ օլաուղու հալտէ, պու չէյիէրի միւլահազա, վէ դալպինէ վէ տուլդուլարընա իճրաի հիւքմ, վէ ղայըը մէշրու հէսսինաթընա դալէպէ լիմէնէ, վէ սօն

տէֆիա էօժէնիեի կէօրմէնէ կիտիպ, քէտէրինին եամիաղը իւզէրինէ պ՛ըր ավուճ ալթուն վազ իլէ, մէրդումիէ. հավասը պէլի խասթանըն իֆագաթընա նարտըմ իտէպիլէճէկինտէն, անըն իլէ պ՛ըլիքտէ մէմլէքէթինէ կիթմէսինի թավսիյէ իլէմիկէ պարար վէրտի։

Լէօն, քէնտիսինին զաաֆլէթինի հիսս իթտիկի ճիհէթլե, էօժէնի Կարլնի Բարիսատն ուզագլամմագ իսթէմիյօտ, չինքի մէզպուրէ Բարիսատէ գալտըղը թագտիրտտ. քէնտիսինի կէօրմէմէնէ իգթիտար վէ ճէսարէթի օլմատըգընը միսհէմ սուրէթտէ անլատմագտա իտի։

Մէրդումէն խատսուսի պիր միգտար ապչէսի պուլունուգ, պու ապչէնի իսթէմիսիկի եօլտա գուլանմագընա գէվճէսի թտրագիընատն ատա իթիրազ իտիյմէքտէ, վէ օ ապչէնին ճիւմլէսի իսէ, պիր թագըմ կիզլի ֆուգարտա վէ միւհթաճէթինէ հատր օլունմագտա իտի։ Լէօն, գարարը վագըընտա սեգտիր իթմէք իւզրէ, չէքմէճէսինատէն պէրի ֆրանգ ալտը, վէ նէֆէսինի մէմլէքէթինէ ատամի իթմէսի չարիթըյտա մէպլաղը մէղպուրտա պատա կարէնէ գատու։ իթտիրմէքտէն իգտարէթ իտի։

Մէրդում, իշ տալտալընատն խատսուսի տաիրէսինէն չըգտըղընտա, կէնտիսիզ ապչտմա գատար չարշմագլըղըն նէֆսիճէսի օլարագ, չօգտան պէրու սուսմուգ վէ ույգու հիւքմ իթմէքտէ իտի։ Եամագ օտաղընտա պիր իտարէ ֆիթիլէ եանմագտա օլմադըյտա, էթրաֆը ճիւղիճէ թէնվիր իյէճքտէ, վէ չօճուղունուն պէչիկի տէ ըշղըն եանընտա պուլունմագտա իտի։

Լէօն, իգթիրազ վէ մահճուպիեէթի հիսսի իլէ իչէրի կիրմէկէ իճթինագ իտէրճէսինէ, գաբունուն էշիկի իւզէրինատ պիր գաչ սանիէտ գատար տուրտու, վէ պատէհու, քէնտիսինի թագեիդ իտէկլէյն պիր միլահազատըլ տէֆ իթմէք իտթէրճէսինէ էլինի ալընընա կէօթիւրիւգ, սեագլարընըն ուճունա գատարագ վէ նէֆէս ատպ վէրմէսինի իթուիթարագ իչէրլէտի. վէ զէվճէսինին եամագը իլէ չօճուղունուն պէչի կինի հըզըգ իտէն բէրաէլէրի աչտը։

Գարշբաբնաս պուլունան մինդարէ դանէթ կիւզէլ իսի, չէօյլէքի չօճուդ քինամ պէշիկինաէ համմըշ օլմանըզսը, վալիտէօնինի դ օլու պօղաղընա սարըլմըշ օլարադ համմադաս պուլունան մանուժըզդազ՝ ատադլարը եարը աչըլմըշ օլաուդու հալաէ, դանին տէրսինքի ույդուսու արաբընաս կէօրախկիւ սէմալի նիւմայիշլէր դաբշբընաս կիւլիմսէմէքաէ լամ։ Վալիտէօ, նանի օլ քամալ վէ ֆաղիլ դաաբընճըդազ իսէ, ատադլարընը մանուսանուն սարը սայլարընա տաէսիրմըշ օլարադ ուհումադաս իսի։

Պիր միւսաէյէ Լէօն՝ պատիխ սաաաէյէ օլսան մէզքիւր իբի մախլուդա ամըզը նադար լոխպ. նէ՛ հարէքէյէ վէ նէ՛ նէֆէս ալմահա ճէսարէթի օլմադը։ Ամին վազըյմաս օլ մալի կէօզիւ չէյման սիմաը վէ խամիրբէսի դալ օլուպ, իշպու մէսուս վէ պախիթիսար բէսէր՝ դալպինաէ պիր քիէսիսիր հուսուլէ կէլմիկինի հիս վէ հէնուդ պախիթիսար պիր ղէվճ օլաուդունու զանն իլմադի։ Օլ վազըյ ույդուսաս օլան իշպու մախլուդ լարըն իւդրինէ կինիլէրէք, չօճուդ պէշիկինէ համիրբմադ իշին վալիտէօնին նանընճաուան ալմադ իսթէմէ։ Ֆադաթ անը վալիտէօնին դ օլլարը արաընաուան անըրմադ իշին ֆէվդէյաուէ իհթիհամթիսարանէ վէ պատիրէյթ իւզրէ հարէքէյթ իյթմէօնէ բադմէն, օլ անէ աէկինի զաեէյթ խաֆիֆ վէ զայիֆ պիր հալաէ կէօրինէն ժէզպուրէնին դ օլու սէրթիւք քէօպ իյմադ, Սուլթին պէհադ ալնը իւզէրինաէ պիր չըզըգ հասըլ օլաուս, վէ սէվկիւլու մանուսանս պիր մուխամադա իլէ թէհամա օլունուրճաընա, ույդուսու իշինաէ անէ ատահա գիւեաուէ սարըլաը։

Միթէաղըպէն ուդպուրէ կէօզէրինի աչըպ, դէվճինի կէօրախկինաէ, անընճաուաքի չըզըգ զանիլ օլաուս, ատադլարընաս թէպէսախամ հուսուլէ կէլմի, վէ բէսէրէ չօճուդու վալիտէօնին նանընճաուան ալարադ պէշիկինաէ համիրբմաը։

Գու սըրաաս էօժէնինին իմասվիրի իշալէ օլմուշ իսի։

. . . . . .

Իրիէսի կիւն Լէօն, միւթասընան զինաւէ բէյճի վէ մահդուզ պիր հալաէ իշ սալասընա էնաի։

Օ սապահ բէք զինաւէ մէչղուլ օլաու, բէք չօղ միւսաֆիրլէր դագուլ իճմի, խայլի սիքալըշլար վէ ամէլէ մուամէլաթըյլա վագըթ կէչիրաի։

Օ կիւնիւ ճումհա իրիէսի օլմասըյլա, ամէլէնին իւճրէճիլէրինի վէրիպ, իրիէսի սապահ պէք միւհթաճ սանըլդ վէ տէֆթէրճէ մուամէլաթը իճրա էլէ, սաաթ իքի բաուտէլէրինաէ Շարօն օզաղընա միւթէվէճճիհէն խանէսինաէն հիյնի մուֆարադաթընաա, պապա կարէնէ վէրմէք վէ մէրդումու մէմլէքէթինէ կէօնաէրմէք իւզրէ, պին ֆրանգը համիլ պուլունմադաա իսի, Էվվէն դաքուսունաա տուբաուղունաա, պու տէֆա տախի, սաիր տէֆալար միսիլու դալպի չարբմաեա պաշլաաը իսէ տէ, դարարընաա սապիթ օլաուղունաան, մէրճէ եօղարը չըդը։

Ֆիքար քէնոի օսասընաա պուլունմաըղընաան, Լէօն, նէրահվէնաէ քիմսէնէ Թէսաուիֆ իճմէքսիզին Թավան իչի օսասընա վ՛ասըլ օլաու։ Ֆաքուհու չալըղընաա, կէնճ դըղ, իչէրաէն «կիրինիզ» տէտի։

Լէօն տէրունը օսասա կիրմէսինաէ, Թէաճճիւպէ րէֆը սէտա իճմի, չինքի իհթիեաըլըն եաճաղը պօշ օլուպ, կէնճ դըղ տախի եալընըղ իտի։

Ֆիքրինի վէ գալգինի ալճիւսթ իտէն պու գաաընը սօն տէֆա օլմադ իւզրէ կէօրմէնէ կէլմիշ օլաուղու հալաէ, իլք տէֆա օլարադ անը եալընըղ պուլաուղունաա, Լէօնուն զիհնի պուլանաը։

Ա՛յնի վագըթաա օլ կէնճ դըղ դըզարարադ, վէ կէօռա մէրգում իլէ եալընըղ գալմասընաան տօլանը ուճանարադ առադա գադդը, վէ Լէօն՝ աէտի տիճրէէրէք,

— Բէաէրինիզ նէ՞քէաէ տիր, տէյի սիւալ իճմի։

Մէզպուրե կէօզէրինի էյիպ վէ ա՛հ իտէրէք,

— Բէաէրիմ պու սապահտան պէրի պուրաան կիճմի, տէյի պէեան իլէտի։

Լէօն. – (հայրէթլէ.) կիթա՞ւ մի,

Էօժէնի. – (սախթէ վէ ադիմ իզմիրլաղ իզհար իտէրէք.) Ա՛հ մօնսիէօ Բօլան, աճապա ոիզէ ադիվ իտէճէ՞քմիսինիզ,

Լէօն. – (միւթէէսսիրէն.) Սիզէ ա՞ֆվմը լիթմէք. լաքին գապահաթլընըզ նէ՞ սիր քի ադիվ իտէնիմ,

Բօլան, օ սագըպատա, գարարը միւսլմանլըմանէսինի ունուտարաղ, միւթէհահիրանէ էօժէնիեէ պաղմաղատա, վէ քէնարլէրինէ ադիվ լիթմէկէ նէ սեզէպ պուլունաուզունու անլշլընմէքտէ իտի,

Էօժէնի, միւէսսիր պիր սէտա իլէ չու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի.

— Մօնսիէօ Բօլան, սիզ պիզիմ խայրխահըմըզ օլաուզ. պիզի զարուրէթտէն դուրթարտընըզ. պինապէրին սէզտէն սրըր սագ լամաղըզըմըզ էյի պիր շէյ օլմադըղընը վիճաանըմ խապէր վէրընէօր,

Լէօն. – (թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթարաղ.) Ֆագաթ մատաե նէ՞նէ տաիր տիր,

Էօժէնի. – (Լէօնա, զինհինի ալթըսթ իտէճէք պիր աուրէթտէ նազար իտէրէք.) Լաքին սիզի կիւճէնտիրմէկէ սէզէպ օլաուզումուզ հալտէ, պիզի ադիվ իտէճէ՞քմիսինիզ,

Դու սէօզէրի սէօյլէտիկի սըրատա օ շէյթան ղըզ՝ կէօեա գալալինատ հէեէճան մէվճուտ պուլունուրճատընա, վէ միւրաճճէ չիւքրանիեէթ իզհար իտէրճէսինէ, պիշարէ Լէօնունուն էլինէ թուքտու, վէ Լէօն ատա, ադըը պաշընատան կիթմիշ օլաուդու հալտէ,

— Հէր նէ օչուր իտէ օլսուն, սիզէ ադիվ իտէճէկիմի վատ իյլէրիմ, տէտի,

Գատէհու չիւպհէսիզ սախդատ հիսսէնատիլէ մէղսուրէնին ետնընատա օթուրատ, քէնարսինի տինլէմէկէ հազըր պուլունուեօր կիպի կէօրունտիւ,

Կէնճ ղըզ քէլամա չու սուրէթլէ իսլիհատար իյլէտի.

— Մօնսիէօ Բօլան, պիզ օլ գատար պէտպախթ վէ օլ

գառար ֆագիրիզքի, մազրուրիեէթ վէ թէքէպպիւրիւմիւզ պիղիմ իչին պէլլի գառագահթ իսէ ահ, նէ՛ չարէ քի բեառիրիմ պու հալտէն ադաահ ահ յիլ ուիր։ Հէր կիւն սիզկիթահքտէն սոնրա, պիչարէ բեառիրիմ կէօղ հաչլարը ահօքէր, վէ ճէնահը Ալլահըն պիր մէլէյի մադահընտա սիզէ առա իթահիկի կիլսի, քէնահինին ֆագիրլիկինահէն ահօլահը տահի լանէթ օդուր, վէ հէր չէյի սիզէ պօրճլու պու լունմահընահան ահօլահը ուխանըպ արլանըր իտի։ Համթա պէն պիլէ չիմտի պու հալտէն նահչի մահճուպում։

Մէրդահմ պու սէօզլէրի միւէսսիր պիր սհահա իլէ իրահա իթտի, վէ էօն՝ ճէվապա ադաշ իտէրէք,

— Մահմադէլ ... ահմի։

կէնճ գառըն՝ իֆհահէմինի չու հօլահա իլէրի կէօթիւրահիւ։

— Ջիրա մճնահէօ Բօլան, նէ՛ պէն, նէ՛ բեառիրիմ սիզի ապահամմադ իսթէմէնիզ։ Միւհթէրիմ ղէվճէնիզ մահահմ Բօլան, պահա, պիր ֆրանգ գըյմէթինահ օլան պիր իշէ մուդահիլ պէշ ֆրանգ էօահէմէքտէ ուիր, վէ սիզահ պուրահա կէլմէզ իտինիզ, կէկը ...

Լէօն։ — (կէօզլէրի եաշարմադ առբէճէօնահ միւթէէօսիր օլարագ։) Գը՛գը՛, պու չէյլէրի սէօյլէմէնէին, բեառինիզ պէնիմ իշճիմ օ՛մմահըշ մը ալը։

— Իչթէ էֆէնահիմ, հալի քնյֆինէթի պուննահան իպապէթ ուիր։ բեառիրիմի թէահաղի իտէն թահպիգ՝ կէկը թէահավիսինէ իդահէմկիհահըննտա առվահմ իտէրահ, պու թէահավինին հէմ ուզահն սիւբնճէկինի, հէմահ մահի բէր պահալը օլահճաղընը սէօյլէտի։ պիգ իտհ, թահպիգին վէկինթա պէտէյէրինի վէ իլահճարըն բահահընը վէրբահիչճէկ իգթիտահրահա օլմահըղըմընտահն, բեառիրիմի իհահէմահմանէնէ գօյահուրթմահըը թէքլիֆ իթտի։

— Ցիմճէք բեառինիզ իհահթահմանէնէ կիթտի։

— Իվվէթ, պու ահպահհ կիթտի։ բեառիրիմ պիլնիր իտի քի, մճնահէօ Բօլան, սիգ քնհահ դահրարընը իչիթահիկինիզահէ, մուհահֆիճի թահճէքօնինիզ, քնհահմինէ ահհա բարա վէրէ-

ճէքսինիզ· պու սէպէպէ ոմըն պու խուսուստա սիզէ պիր շէյ սէօյլէմէմի, վ· սիզէ աֆլ էթմէնիզի սիզէ ըչճա էթմէքլիկիմ իչին պէնի պուրատա պրագտը։

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիքճէն սոնրա կէնճ դատըն Լէօնուն էլէրինի բուս խոխ, հէօնկիւր հէօնկիւր ագլատը։ Պու ը բուտա պիշարէ մարանկոզ ուէթատը ադլը պարընտան կիտէրէք, նէ՛ իհթիմալ խատմանը, նէ՛ քէնտի վիվէլօնի վէ նէ՛ չօճուղունու ոհուշլունմէկիւն, իլա դարըլըճըտա կէօղ նայլարը սէօքմէքտէ պուլունան վէ դարչը պօնուլմազ պիր դուվվէ ճազիպէ իլէ քէնտինի ճէլզ էթմէքտէ օլան դատընըն մուվաճճէհէօլնատէ հէր շէյլ ունութմուշ խոխ։

Մէզպուրէ քէլամընը չուս նօլտա իլէքի կէօթխրախս։

— Պէն խէ մընօլէօ Րօլան, պու ադշամ սիզի՛ վէ մատտը կէօրմէկէ կէլէճէկիմ, վէ սիզէ, մինննէթտար վէ էյիլիք թանըկան պիր դալպէ չէսպան օլան թէշէքքիւրթընը պուղ էթտիկիմ կիմի, կէօրտիւկիւմիզ խայրխահլըդլարտան տօլտը դէվճէնիզէ տախի թէշէքքիւրթընը թատտիմ էյլէկէճէկիմ։

— Մատտաղէլ, թէշէքքիւրթընըզը պանա իլէրուտէ՞ պէկան խոխ... պէն հէնուզ սիզին իչին հիչ պիր շէյ կատմատըմ... իմոի պէքլէնին...

Մէրդումէ պաչընը սալտատը, վէ կէօղ նայլարը ատատընատա ոօտադլարընտա թէպէսիւմ հուսուլէ կէլտի։ Մուսթաֆան,

— Պէն սէ նարընն պու խանէկի թէրք խոխեօրում, սէտի։

Նիկէր Լէօն Րօլան նըլտըրըճտան վուրուլմուշ օլտա խոխ, պու տախ սէօզլէրտէն պէլլի տահա ազ միւթէհատիր օլուր խոխ։

Պունունլա պէրտաղէր Լէօն, մէզպուրընին Բարիտաէ դալմատը բէնտի ատատէթինի թէհտիտ իթտիկի ճիհէթլէ, անը սօն սէֆա կէօրմէք, վէ հեր հատաէ քէնտինինի նօլճու դըլմազ մատ սէտիլէ օրտտա կէզմիշ իքէն, անընն, պիդդաթի մուֆթարազլաթ սրդուսինտաէ պուլունատուղունու իչիմմէսինտաէ

կէօնա քէնաի գալպինի վէ հանամքընը առա պիրիքառէ կէօթիւմէք իսթէրճէսինէ նամուսի ախչարը ատհչէթ օլառ։

Իմոի, մէզպուրէնին իֆառէի վազըաըընը նանըչ անլա-մըշճաալնա,

— Սիչ... պու էվի... թէ՞րք մի խախէօրառնուղ, ատամ։

— Լվվէթ, սէյհահաթ խանն պիր Ինկիլիզ գառընընըն նէզահինաե պէօյմէյէք իառճէնէմե վազառա պու հալ քիպր ու զուբուրինէմիմ ատղունար իսկ ատ, մուղալինառե ազչճճե քեարըմ օլաճադ առը։ (Միւէսսիր պիր ադառա իյե։) Նէ՞ չարէ, պու առըէմլէ՞ իհմինար գառագառա եառարըմ իմմիչ օլուրառմ։

Պիր գաչ սանինե գառար էէօն քեամիլէն սիւքիւմ իւղրէ առուրառ, գալպի ատրունինառե պիր մուառէգիի չէսիառե պաչչաար։ Պիր Իտարաֆառան զէվճէսինին վէ չօճուղունառն խամըրէսի գալպինի վէ ֆիլքինի Համիլա խոիզ, պու խաթրրէ քէնահսինէ, «Պու գալըընը հիմմէսի՝ սէնին մուճիպի առառէմին, իսմի իլառհամըն, վէ իմէքմիլ էօմրինինէն գառոի սիւքիւնէմի օլաճադ առը» ատոիկի հալառ, ոիկէր Թարաֆտան եառչարմըչ օլան կէօզ՝ րինառե սինրէ մահառա Թէէսսիր մէմճուա պուլունան օ գառընը գարչըընառա կէօրմէսի՝ քէնահսինի ալմիւսի իմմէքառե իսի։ Նինառէմի ֆէնառըզ՝ էյիհէ վէ առի ադէառ՝ ֆառինէմէ գալէպէ իառերէք, էէօն՝

— Խալը, հիմմիհէճճէքսիղ, ատամ։

Կէնճ գառընը մէրգառա հայրէմէ գադարագ,

— Նի՞չին, նի՞չին, առյի պէեան իյնառ։

— Նի՞չին մի, նի՞չին մի, չիանքի սիղի ասվերիմ։

Պու սըրառա Բօլան՝ օ չէյհանընը հուզուրունառա տիղ չէօքառ, վէ չիսպհէսիղ իչպու չայհան։ Թէէսսիֆ առգըգառա էէօնուն չօճուղունուն ժուհաֆիղղ մէյէհի, վալիհէնին առառէմինե վէ ֆառմիլառանընը հուզուր ու իսմիրառհամընա նէզարէթ իառէն մէյէք՝ պէեաղդանառա
իսիա, մուԹէէսսիր պիր հալ իե

Զևվալը Սըրի՛ղ

26

Իյնէ պու վազըտան սիր կիւն եվվէլ խոխբի, Ֆէրհան Բօշէ Թիրկուազըն սրտագաբչյա Ամմիկըտամ սօզ աղընըն ալի թարաֆընա կէմիրիլիպ պրագըլմըշ խոխ։

Խոխըրըտաս օտաուզու իւզրէ, Ֆէրհան կիօզլընիւն պազընը օտասա չիօզիւօզ պիր կազ պօրտու ունա եազ լաշար, վէ քինախինի իմկանավի իմմիչ օլան գասընըն հիյնի մուֆտագամընտա վիրմիշ օտաուզու մէքմուպու ալչակ օգումուշ խոխ։ Ո ատպըգատա մէզքիւր չէմանի գասընըն իզֆազամընտան ատէմա իմկէնինիւն իմմիչ պուլունան պու ալչակընին ախուշար օտաուզու հայրէմ վէ միկրոսիմէմի իմպիֆ իմմիչ գապիլ սէյիլ սիր։ օ պազընըն քի, հէման այնի սատամա, իքի նէֆէր էրքէկնին քինահ հազընտա չիսուէմի աչզ ու մուհապիկիմէ ախշան օտաուգլարընը կիօրմէքտէ խոխ։ Հէր նէ խոէ, Ֆէրհան Բօշէ ուզուն միսաուէմ իմպազամ վէ ատըմանտան ախշիմիշ պիր հալտէ գալը գըրըմընը պիր ալվարա սաեամպարագ սուրսուգատան սօնրա,

— Եվվէմ, քինախինի պուլահադըմ, սէյիտ, վէ արտագ իլէ վէ կիօզլէրին գարագ կիմիչ օտաուզու մէսաֆէսէվէքի իզի պուլմազ մազսիմիլէ. բսամի կիլա նիւրիւմիեհ պաշլանըզ, պիր միսաուէմ եօշ նիւրիւմէզլէ, իմկանավինի իսին սօզ աղընտա քեայինի բինտի իզ ամիմկիեատը գարագատնտա մուվաֆըգըմ իմմատ։ Պու սուրկիմիէ Էյօն՝ ակրիզ կիւնտակն [illegible] վէ ունուտմազ օտաուզու գէվճէտի իլէ չօ[illegible]մ ուզագտա պուլունուպ, չանը [illegible] խոխի վէ սիս[illegible] հավէսինէ

կիրակինաէ, կէօղէրինի եօդալը դալըրըպ, պինանըն եիւղ թարաֆընաա, եալընըզ զէվճէսի տաիրէսինին բէնչիրէլէրի արդասընաա ըշըդ պուլունտուդունու միւշահէտէ լիմտի։

Օլ վագըթ, կիճէնին միւնասիպէթսիզ պիր սաաթընաա եաեա օլարագ վէ խըրսըզ կիպի խաֆի սուբէթտէ խանէսինէ կիրմիշ օլան պու չախա՝ էլինի այնընա կէօթիւրիւպ, տալընըզ օլան զինինաէ սիքիւնէթ վէ ինթիզամ հուսուլէ կէլմիրմէկէ չալըշը։ Աճապա տէօրթ սէնէ, սաաատէթ վէ աչգ ու մուհապպէթ իչինաէ եաչաըգտան սոնրա, պիրտէն պիրէ տէհչէթլի վէ զարիպ բիւեաաա՞ն մը ուեանմըշ իտի. ույգու կանաընաա պօղմադ բաատէսինաէ ինաանա հիւճում իտէն միւտհիշ պիր հալէ տիւչար օլարագ, զէվճէյի մուազզէզէսի էրմինին իբէքլի բէրտէլէրի ալընաա վէ ճիհէրբարէսինին պէչիկի եանընաա եախտարքէն, աճապա գըլըճ սէօլէրինի բիւեաընաա իչիմմէմի՞շ մի իտի։ Քէզալըք, ճայիպ չէքլտէ պիր չէյթանըն թահթը մուհաֆաղաընաա օլան վէ բուհունու էլինաէն ալմագ իստէմիշ պուլունան մէճհուլէ պիր գատընըն օտասընաա քէնտինին եախմըշ իտուկինի կէօրմէսինտէ, պագալըմ բիւեա իչինաէ տէյի՞լ մի իտի։ Եախօտ սաատէթ ու բէֆահիյէթ իչինաէ կէչէն պու տէօրթ սէնէ վէ սէվկիւլիւ զէվճէսի էրմին, վէ կիւլ կիպի գըրմըզը վէ պեեազ չօճուղու, վէ տէրունինաէ իգամէթ իմմիշ օտուգլարը միւքէլլէֆ խանէ՝ ուզուն պիր տիւչ օլուպ, պու տիւչիւ խիթամ պուլտուդունտա, մէճնուն կիպի սէվտիկի զէվճէսի թարաֆընաան թարտ օլունմուչ վէ հէման գօվուլմո՞չ մու իտի։

Ֆէրնան պու սիւալլէրի քէնտի քէնտինէ իրտատ իտէրէք, սեաղընըն ալըշըգ օլմասը սաեէսինտէ եօլունա տէվամ իլլէտի, վէ ճէպինաէն չըգարտըգը պիր անախթար իլէ ճամէքեանը պիր գաբու աչըպ, ըշըգըզ օլարագ նէրտիվէնէ վասըլ օլտու, վէ տօղրուճա զէվճէսինին տաիրէսինէ չըգտը։

Էրմին, մէճալսիզ պիր հալ իլէ վէ սէտի տախի չըգմաեարագ, հալվէթխանէնին սէտիրի իւզէրինտէ գըրըլտանմագըզը գալմըշ օլուպ, լաքին իչ օտասագի խալընըն իւզէրին-

ան քէնաթսինին անվիւլիւսու պուլունան սարքիարը իյիթան-
կինան, վ հալվեթի օտասը դարուստ. Ֆէրնանդըն՝ նլի իւէ
աչքատըղընտա, պիտի ճալ օլան պիչարէ դասընճըղտալ, դու-
վեթի վէ ճէոարէթինի իքթիսատ իթտի, տիլի աչքատը, վ
թարիֆի նատ ապիլ պիր ատատի մէսէրրէթլէ դիվճինէ տօղրու
իէրլէնիսի. - Հէյ չիւքիւր... տիեվրէք, ժէրդումուն պո-
դաղընտա սարքատը:

Պու հէնէճան ու թիհնասիւր էսէրի վէ տէօրթ սէնէ դար-
ֆընտա լէքէտիզ սուրէթտան կէչիրիւտիւշ օլան սատատէթ ու-
րէֆահլյէնէթի խաթըրտա պրադմուտա քէտաֆի օլան պու ատա
վէ պու ալֆը նիտա՝ Ֆէրնանդըն մանէվի սէրսէմլիկինի իզալէ
իթտիրէր: Իմտի պէվճէօյինի դուճաղընտա պըրդը, ապը
պաչընտա կէլինճէ, վուդուի հալի տօղրուտան տօղրուտա իզ-
տար իթտիկի, հանի պայկըն օլատուդ պիր սըրատտա, քէնտի
արդուսունէ բտղինն վէ հաթթա մալումաթը տա օլմատարագ,
ժէճհուդու օլան պիր խանումէ նատ լիսիլսիկինի, վէ թանըմա-
տըղը պիր դասըն թարաֆընտան թիհատի օլուռուդ, պիր-
ատն պիրի ժէղտուրի ճանիպինատն թարտա խալխախկինի հի-
քմատէ իլէժկի տիւշինտուդ իսէ տի, նա՛ տէրտաղուշ իթտիշ
օլտուդու ժէլէք կիտի դասընըն դալպինի լէքէտար իթ-
ժէք խաթէմսիկինատն. վէ նախօտ ասներտատան զիհնինտէ տօղ-
մուշ օլան պիր թատավվուր մանի օլտուդունատն, նիհատէթ
չէնտ տադըդտա նվվէլ խաթըրլէյէնինի թօրլատմատա միւդթէ-
տիր օլմատան պու տատմ, նախնատ սօվուդ դանըլըդընը
քէսպէյ, հադըդէթի հալի թէմամիյէ տէյիլ. իլտա օ հա-
դըդէթէ՝ իճտատը հալէ կէօրէ պաչդա պիր բէնկ վէրէրէք
նատ իթժէկի թատամ կյէտտ:

Պինատլըն իւք տէջա չու սէօզլէր իւէ, հանի,

— Ա՜հ, ապիզիմ էրմին, ատատա նէ՛ գատար միդտա-
րըպ օլտունտադ... պիլմէնիդ պէնատ նէ՛ տէրճէ միդտարըպ
օլտում, տիեվրէք, սէօզէ պաչլատը, վէ մէզտուրնի սէտր-
րին իդդինն օթտուրթտու վէ քէնտիսի տէ հանընտա օթտու-
բուշ, այնընտան քտա իթտի:

Պիչարէ դաարնճըղաշ, իղահիվաճլարընըն իլէ կիւնիւ վադը օլան բուսէտէ օլաուղու կիպի, իշպու բուսէտէն տահի միւթէէսսիր օլարադ, զէվճինին, ճիամի վէ բուհու իլէ քէնտիսինէ ըիւճու իթահիկինի դանն իլլէահ։

Հաթթա մէրդումանն՝ պիր տադըդա պիլէ քէնտի հադըճընտա տատադ աթօրդ պուլունմասընը դայրը միւհթէմիլ տատա իլէ, պիր արա, «Խայր, խայր, Մ. տը Շահ օ-Մայի պանա հալան սէօյլէմիշ տիր» տէյի պաղըրտճադ իչէն, Ֆէրնան, «պանա աֆիվ իտէճէքսինիզ, տէյինճ մի» տիևէրէք, մէզպուրէնին իֆատէի հալինէ մէյտան վէրմէտի։

Մէրդում աֆվըդ տիլէահիկի հալտէ, տիմէք գապահաթը իտի։

Պինապէրին կէնճ գաարն սէօղիւնիւ քէսիպ, զէվճինէ պադ տը։ Զէվճի իտէ, քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Լվվէթ, ազիղ մէլէհիմ, սիզի սէվէն վէ սիզինտէ ճալիպի էՖիչիէնթինիզ օլան Ֆէրնան՝ չաշդըն կիպի, չօճուդ կիպի հարէքէթ իթտի։ Պէքնարլըդ ճիննէթլէրինին վադթը կէչմիշ օլաուղունու, վէ զէվճէսի իլէ պիր չօճուղու պուլունտուղունու ունուտտարադ, վէ սէվկիւլիւ զէվճէսինի պալօտա պրագարադ, քէնտինէ այիտ օլմահան էօմիւնիւ, մահզա էհէմմիեէթսիզ պիր սէպէպտէն տոլանը մուխաթտարահա իլդա իթմէք իւզրէ պալօտան տիչարը չըդտը։ Լվվէթ, դումար էննասընտա զուհուր իտէն պիր նիզա սէպէպիյլէ պէն՝ սագահընը սահթ իրիսինտէ տուէլլօ իթմէկէ կիթտիմ։

Պու էննատէ Ֆէրնանընը սէօյլէտիկի սէօզլէրը խալիսանէ օլուպ, մէրդում, մէհհուլէ դատընը ունուտտարադ, հալընըդ զէվճէսինի տիւչինմէքտէ իտի։

Էրմին։ - Էօյլէ օլաուղունու պիլիեօրտում, քէշֆ իթմիշ իտիմ։ (Մարսըլարադ վէ մէրդում նադարը մուհտապէթլէ պադտարադ։) Ֆադաթ ճիւզիճէ ճէրիհատտար օլտուն, տէյինճմի։

Կէնճ գատընը պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սրրտտա, ալմըշ օլտուղու ճէրիհանընը՝ վիճուտինին հանկը թարաֆընտա օլ-

տուղունու անլամագ խոթէրճէսինէ պագմագտա օլմասըյա, Ֆէրնան՝

— Ձէրիհամ պիր չէյ տէյիլ տիր, ճիւղի պիր գըլըճ եարէսինատէն իպարէթի տիր, տէյի մուգապէլէ իթտի։

Ընճագ տօտագլարընտա թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունտուղու հալատէ, իղթիրապընտան նաշի սիմասընտա տախի հալը մահգունիեէթի հուսուլէ կէլիպ,

— Պունունլա պէրապէր իշպու ճէրիհատան տօլաեը սէքիղ կիւն եաթագա տիւշտիւմ. էվվէլ էմիրտէ պաեըլտըմ, սօնրա սաեըգլամագա պաշլատըմ. պէնի նէրէյէ կէօթիւրտիւքլէրինի... սիղէ նէ եազտըգլարընը պիլմէմ... (էլինի ալընընա կէօթիւրէրէք.) Ա՜հ, հէր պու չէյլէր պիր բիւեա գապիլինատէն իտի, տէտի։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Ֆէրնան աեագա գալգըպ, զէվճէսինին եաթագ օտասընա նագըր օլան եանընտաքի օտաեա գօշտու, վէ չօճուղունուն պէչիկինէ եագ լաչար։ Ջանն իտէրսին քի մէրգում, հէր կէօնա իյդահաթ իթտասընտան գաչընըպ, թէմամիյլէ մուհապպէթի բէտէրանէեէ իլթիճա իթմէք իսթէրճէսինէ չօճուղունու գուճագ լաեարագ, եիւզիւնիւ միւքէրրէրէն բուս իթտի. չօճուգ իսէ, աղլաեարագ ուեանտըղընտա, վալիտէսի՝ չօճուղունուն աղլամասընը իշիտիր իչիթմէգ քէնտի քէտէրինի, իղթիրապընը, վէ գըսգանճլըղընը ունուվտու։ Ֆէրնան՝ չօճուղու թէքրար պէչիկինէ վագ իթտի։ Ինքիսի տէ չօճուղուն իւղէրինէ էեիլէրէք, պիտաէֆատ եիւղիւնիւ էօբաիւլէր։ Ենու սրրատա էկէր պիղգաթ սըր Վիլիամ օլսա, վէ ֆիքրի մէլանէթքեարանէսի իլէ պու ֆամիլեատան Թարտ իթմէկէ սայ իթմիշ օլտուղու ատատէթին եինէ իպդա օլունտուղունու կէօրսէ իտի, հէր հալտէ քէնտի իդթիտարը հագգընտա չիւպհէլէնիր իտի։ Ֆագաթ նահէաճ Ֆէրնանըն ֆիքրինատէ պիր իտաթըրէ հասըլ օլմագլա, վէ կէօզէրի էօնիւնէ մէէլուն վէ մուզիրը պիր Թատիեր կէլմէքլէ, մէրգում տէրհալ զէվճէսինատէն այրըլագ։ Անըն մալի վէ տէրին պագգընը՝ զանն իտէրսին քի գալգինէ գատար Թէէսսիր իթմէքլէ,

թէքմիլ վիճուաի սարսըլաը, կէօղէրինին էօնիւնէ սալըն պիր բէրաէ չէքիլաի, վէ անինաէ չէհրէսինաէ մահզունիեէթ հասըլ օլաու։

Մուահխաարէն զէվճէսինին էլինի թուխարագ,

— Է՛րմին, սիզ պանա պիր վաա իաէճէքսինիզ, Շաէահ։

Կէնճ գաաըն, զէվճինին պիրաէն պիրէ թէպաիլի հալ իթաիկինի կէօրմէքլէ միլթէհայիր գալըպ, աիթրնեէրէք,

— Սէօյլէեին, աէահ։

— Միրուր իաէն աէքիլ կիւն զարիքնաա նէ վագը օլուպ օլմաըըը հագգընաա պանա հիչ պիր չէյ սօրմաեաճաղընըզը վաա իաէ՞րմիսինիզ։

— Էվվէթ, վաա իաէրիմ։

— Նէրէեէ կիթաիկիմի, վէ քիմ պէնի թէտավի իթմիչ օլտուղունու տա սիւալ իթմէեէճէքսինիզ, աէյի՞ը մի։

Մ. ար Շաթօ-Մայինին եալան աէօյլէմէմիչ օլտուղունու պիչարէ գաարնճըղագ անլաեաարագ,

— Էվվէթ, օը պագագ նէմին իաէրիմ, աէյի պէնաան էյլէահ։

— Բէք ալէա, սաաաէթինիզի պու սուրէթլէ իաթիհաալ իթմիչ օլուրաունուգ, աէահ Ֆէրնան, վէ քէնաինի թաագիպ իթմէքաէ օլան իաաիըրէնին պու սաեէաէ պէրիթարաֆ օլաճաղընը մէմուլ իաէրէք, քէսպի ֆէլահիեէթ իթահ։

. . . . . .

Ֆէրնան, իրթէսի սագահ ուլդուսունաան սեանաարըընաա, մէճհուլէ գաարնըն իաանէսինէ կէօթիւրիւլաեիկիւ կիւն, պայկընըրըընաան անըլաարագ, էթրաֆընաագի միւքէլլէֆ մօալիաեաա քէմալը թէհայիւր իւղրէ աթֆը նազար իթահիկի միսիլլու, օ սագահը տահի այնի հայրէթի իզհար իաէրէք էթրաֆընա կէօզ կէզաիրահ, վէ օրաաա, նանի մէճհուլէ գաարնըն իաանէսինաէ, էվվելա պուլունաուգու մահէյլի անլամահա սայ իթահիկի միսիլլու, քէնահ իաանէսինաէ պուլունաուգու սըրաաա տահի հէման թէէաիւֆէ հագըն պիր թարգաա թէաճճիւզ հալի իզհար իյլէահ։ Մէրգում, կէչէն

սերիզ կիւն գարձընաս, մեճհուլէ գառընը տահմի սուրէթ-տէ կէօրմէնէ, վէ կէօզէրինի աչար աչմադ, անը եահթաղընդն պաչընաս օթուրմուշ պուլմանա օլ գառար ալըշմըշ խոր քի, պիրինճի տէֆա անդն խանէսինտէ պուլունտուդունաս, քէնտի եահթադ օտասընը, կէնճ դէվճէսինի վէ չօճուգունու վէ սատէթլէ կէչէն տէօրթ տէնէլիք խահթըրէլէրինի արզուլէտիկի կիպի, պու քէրրէ տահի քէնտի եահթադ օտասընտա ուէանտըգընտա, իլք կիւնէլերի խահթընա կէթիրմէքտաչն քէնտիէ մէնն իտէմէտի, վէ էվվէլ Էմիրտէ, բարմագլարընդն ուճունա պատարադ քէնտինէ եադլաչան օլ մեճհուլէ գառընը արատը։

Անճադ, ույդուտա օլան դէվճէսինի, վէ չօճուգունուն պէչիկինի կէօրմէքլէ, մեճհուլէ գառընդն կէլէմէնէճէկինի անլատը, վէ ֆէննա պիր ֆիրը ու միւլահադա ինտանը թադէվվիդ իթտիկինտէ, անը տէֆէ չալըշըլտըդը կիպի, Ֆէրնան տա կեահ էրմինէ վէ կեահ մուհաֆըզէթլէրինին տէվլի եէկեատնէսի օլան չօճուգունա նադար խատրէք, հէր կէօնա սուի թէֆէքքիւրտահտան խալի օլմատա սայ իթտի խոտտէ, պիր կիւն էվվէլքի խահթըրէլէրի գիհնինի իշդալ իթտէքտաչն տուր օլմատը։ Նիհատէթ մէրդուտ չարէսիզ գալըպ, տէօրթ տէնէսինէն պէրու իլք տէֆա օլարադ, էրմինին անընտան բուս իթտէքսիզին եահթադընտան տիշտը ահթատը։

Էրմին օլ էանատէ ուեուէօրտու։ Գիշարէ, նիշէ կիճէլէր ույդուտուդվէ իգթիրատահտ ու մէկյեուսինէթ իշինտէ գալմըշ օլմասընդյա, գուվվէթ վէ թադահտան տիւշմիշ օլտուդունտան, ադրպէթ իւչ էմր քէնտինէ ատտէթ իթտիշ օլտուդունու դանն իշլէտիկի գէվճինին եանընտա ույդուեա տալմըշ իտի։

Ֆէրնան՝ էեսիզգէ վէ խընրըզ կիպի եահթադտան գալդըդդան սոնրա, տեատլարընդն ուճունա պատարադ տիշտը չըգտը։ Մէրդում՝ հուտատա վէ եաընդըգընդա միւհթաճ օլուպ, կիւնէշին իլք գիեատը վէ սադահէն իլք բիգկեատընդյա, քէնտինէտէ պէր ադաճընդ սու քինէթի հատըլ օլաճաղընը, վէ

կիճէ նիւմախչէրինին դարմադարչը խաթրրէօնտէն էսէր գալմաեաճաղընը մէմուլ իլմէքտէ խոխ։

Էրմին, կէչէն աէքիղ կիւն զարիբնատա հիտա խանկէլտիկի իզհիրատ ու ենտիչէրէրինի խանէտի խոլդընա պէնտան իլէմիչ օլմանըզ, անճաղ զէվզինին զայզուզէլմատ լոտ զունու պիլմիյիմիչ, վէ պու գատարը տա քէնտիլէրինէ քիֆատէթ իթմիչ խոխ։

Սագաղ օլունճա խանէ խոլդը, Մ. Ֆէրնանըն օ կիճէտի խանէսինէ ավատէթ իլմիչ օլտուղունու գարուճուտան խապէրը ալտը։

Հէր նէ իսէ, սագաղչանըն Ֆէրնան ալընտա կիտիպ, քէնտինին զանէմ կիւզէլ դրտաղընը հաղըրլամըշտան օնրա, էօյլէ խատամընա կէլէճէկինի պիլ պէնտան, մէդբուր հալմանա բաքիպէն, սիւրմէլէ Չամը սոզաղընա միխմէվճիհէն եօխա չըգատը, վէ գալպինին ալմիւսլիւկիւ խճատընճա, էրէ յիճէ մահկէմէրէ կիլիմտիրատէն օնրա, սատմ օն պիր բատտէլէրինատէ խանէսինէ ավատէթ իլէտի։

Օլ ճանատէ էրմին գադմըշ օլուզ պէքլէնօրատա։ Պիչարէ գատընճըղադ ուճանըզ, զէվզինի կէօրմէմիկճինատէ, ածագա եինէ Ֆիրա՞մը լխատ, վէ քէնտի բաքիպէտի էվինէ գատար կէլմէտէ ճէտաբէթի խոյրէք, զէվզինի պոյատ՞ն մը չըգարտը միւսաճաղատըյտա սիւչուրը տէհչէթի օլտու խէ տէ, մուխտասարէն պէօրէմէսինատէն՝ Ֆէրնանըն ամնա սիւտը օլտուզ տիշարը չըգմըշ օլտուղունու խանդըզ իլմտիկինատէ, Ֆիքրի բահամլանատը, չինքի Ֆէրնան՝ հէր սագաղ Սարա խամինատէ օլան մէդբուր դըսրաղընա բաքիպէն խէնէղուհ կիլմէկի տատէթ իլմիչ խոխ։

Էրմին, օ սագաղը, կէօրէնի միխմհայիր զըյտաճադ մերխէպէտէ նազիք վէ ճալիպ պիր էյտատ կիճինատիկինատէն, Ֆէրնանը քէնտինին կէօրտիւկինատէ, խէբրատ հէր չէյի ունամատա։ Օ կիճինէ զէվճէտի իլէ չօճուգտա նէղտինատէ գալըզ, էօյլէտէն օնրա, հավա սօվուզ օլմազէ պէրատըր, միսաֆիտ օլտուղունատն, պիր արատա հաղըրլամարադ, զէվճէտինէ,

իճրաի թէննէզիւհ իթմէկի թէքլիֆ իթաի, վէ արապաները քէնաի գուլանտըղը հալտէ, պուլվարլարտան Բլաս տը լա Պասթիյլէ գատար կիթմիյէր։ Օրատան արապաները՝ Ամման տը Քէրիազըն իգամէթ իթմիկի օթէլ թարաֆընա կէօթիւրմիւլեր իսկ աէ, գօնթու օթէլինաէ պուլմաերպ, եալընըզ գօնթէսի պուլաուլար, վէ պիր սաաթ գատար մէղպուրէ իւէ վագըիի կէյիրիպ, անտէն քէնաի իգամէթհէահլարընա ավատիթ իյլէմիլեր։

Պու սէյահաթի վէ պու միւսաֆիր զարֆընատա Ֆէրնան ղաեէթ քէյֆի կէօրիւնմիւիւնէն, էրմին իւմիա իթմէկէ պաշլատը, վէ կէօզէն նիհան օլուպ, ֆագաթի քէնաինի հիմաեէսէն կէրի տուրմուշ օլմաեան Մ. տը Շաթօ-Մայիեէ գալպէն իզհարը թէշէքքիւր իթմէքտէ իսի. ֆագաթի օ ադշամը Ֆէրնան թէքրար ազիմ պիր քէտէր ու մահզունիեէթէ միւշար օլուպ, էրմին իսէ, օլ պապատ միւթէեսիսի պուլունմաընա բազմէն, վագը օլան վաատը մուճթամինճէ, մէրգումա հիչ պիր չէյ սօրմաերպ, սաաթդ վէ ուպուտիեէյի գատընարա մախսուս օլարագ պին տիւրլիւ հիւանի մուամէլէ վէ նէզաքէթտէ պուլունուս։

Պէօյլեճէ իչ կինն կէչտի. իչպու իչ կինն զարֆընատա, ֆիքրին խասթա օլան պու պիչարէ կնաճ մէսէրլիթ վէ կեաճ քէտէր հիսս իյլէմի։ Պագը քէրրէ կէնճ գատընը հագդընատա մուհապպէթ կէօսթէրիպ, չօճուղունու տա տիզլերի իւզերինէ օթուրատագ, քէտէրլերէ մախսուս օլան պագը էլֆագը գուլլանաը, վէ պուդ տէֆիա տախի պու հալին մուղայիրի օլարագ, թէքս պիր չէհրէ քէպպ իտէրէք, լագրըտը իթմէմէքտէ, կիւճ իյլէ ճէվապ վէրմէքտէ, վէ դ՝ վճէսինին նագիքհանէ մուամէլէ վէ հարէքէթի գարշըսընատա պէտ մուամէյէտէ պուլունմագտա իսի։

Պու սըրատարտա դէվալը էրմին եալընըզ գալըպ, կէօզ եաշլարը սէօքմէքտէ, վէ ախը չէօքիւպ, սէվկիւլիւ Ֆէրնաններն տիչար օլուուղու խասթալըդատան գուրթուլմատը իչին ճէնապը Ալահա տուա իթմէքտէ իսի։

Ցէօրտիւնճիւ կիւնիւն սապահըսը Ֆէրնան զաեէթ էրքէն եաթադտան գալդըպ, միւթաաը վէճհլէ Սարա նամ գըսըաղընը հազըրլամթար, վէ հէր վագըթքի կիպի իճրաի թէնէզզիւհ իչին Պուլօնեը օրմանընա ազիմէթ իլէտի. լաքին պու տէֆա էօյլէն օլտուղու հալտէ, մերդում ավտէթ իթմէտի։ Էրմին, գէվճինին պէյքի պիր լօգանթատա էօյլէ թաամընը իթմիչ օլմասընը զանն իլէ, պիր տէրէճէ իւմիւաար օլմագտա իքէն, ադչամ օլտու, վէ Ֆէրնան եինէ մէյտանա չըդմաեընճա, Էրմին՝ տիւչարը տէհլէթ օլմահա պաչլատը։

Պիչարէ եարը կիճէեէ գատար, սապահա գատար պէքլէտի, վէ կիւնէչին գիւեալարը օտասը բէնչիրելէրինտէն կիրմիչ օլտուղու հալտէ, Ֆէրնան էլան մէյտանա չըդմամըչ իտի։ Էրմին՝ ֆէվգէլատէ քէտէր իչինտէ պուլունուեօրտու։ Նիհաեէթ հավլիտէ պիր աթըն տեագ սէսինի իչիթմէքլէ, բէնչիրելէրի աչարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օ տուբ, տէտի։

Ֆիլվագը մէգքիւր հայվան Սարա նամ գըսըագ օլուպ, չու գատար քի սիւարիսի բէֆագաթընտա օլմասըղընտան, սօգաղըն քէօչէսինտէ տուրմուչ օլան պիր համալ եուլարընտան թուրթարագ կէլիրմիչ իտի։

Օլ վագըթ պիչարէ Էրմին՝ տէհլէթլի պիր ֆէլագէթ վուգուհնտէն տօլաեը տիւչարը վէսվէսէ վէ տէհլէթ օլուպ, աչաղըեա էնտի, վէ համալը իսթիճվալընտա, մերդում, պիր սաաթ եվվել Շանգ-էլիզէնին պիր քէօչէսինտէ տուրտուղու էսնատէ, գալէչ թապիր օլունան պիր արապանըն, տէրունինտէ սարըճա վէ մավի բէնկլի էլպիսէ կիեինմիչ կէնճ պիր գատըն օթուրմուչ օլարագ կէչտիկինի, վէ պու արապանըն եանընտան տախի Սարաեա սիւար օլմուչ օլարագ կէնճ պիր չախսըն կիլիմէքտէ իտուկինի կէօրմիչ օլտուղունու, վէ օլ կէնճ քիմնէ, քէնտիսինի (եանի համալը) կէօրիւնճէ, աթոտան աչաղըեա էնիպ, հայվանը քէնտինէ թէսլիմ վէ իսանէսի աեըրընա կէօթիւրմէք էմրինի իլեա իլէտիքատէն սօնրա, գիքը օլունան գալէչտէքի կէնճ գատընըն եանընա օթուրտուղունու

պէեան, վէ պուհատ դիեատէ մալիւմաթը օլմատըղընը իֆատէ իլմափ։

. . . . . .

Էրմին, իշպու հիքեատէի իչիթափիկինատէ, ադէը պաչընատան կիլմափ, վէ օ սաըը վէ կէնճ գատընըն՝ զաթէն զեվճինին գալպինի չէլմիչ պուլունան գատըն իտուկինի, վէ Ֆէրհատընըն՝ օ ճանվէրին բէնչէօինէ տիւշմիւչ օլտուղունու անլատըպ, քեատէրինատէն նաչի ալճնուն կիսպի պիր հալ քեապ իլմիչ օլտուղու ճիհէթիէ, հարէքէթի վազըատընըն չարբըգլըղընը ատա նազարը միլթալէանա ալմանատադ, աէրհալ քէնտիսի իչին պիր արապա գօչուլմատընը էմր, վէ կիչինմիչ օլտուղու բօպ ատը չամպըրըպչըա արապանա օթուրտուղատան ոօնրա, Լամիթի սօղաղընատա 41 նումէրօլու խանէէե կիլմէք իսթէանիկինի արապաճրնա իխթար իլմափ։

Տիլպէր վէ Ֆադիլէ մատամ Բօչէ՝ տիւչար օլտուղու իշպու էէնի Ֆէլսաթէթ իւղէրինէ Մ. ատ Շամթօ-Մարիի խամթըրատը, վէ սապահընն սաամ սօղուղընատա օ գըրտաֆէթէթլէ մէրդումունն խանէտինէ կիլմէքի քէնտինին նամուսունա խալէլ կէթիրէկինի տիւշինմէկէրէք, մուխաթապանըն էօնիւնու ալմանա միւդիմէտիր զանն իլէտիկի օ սաէմէ վուգուտ հալի պիլտիրմէէ կիլմափ։

Խմոի, բաքիպ օլտուղու արապա գօնմուն գապուսընատա սուրատ, էրմինն աչաղրնա էնէրբէն, արապա գապուսընատան պիր արապա չըգմադ ատա խոի քի, պունատա օթուրմուչ օլան վէ մարքիզ Վան-Հօրտն տավէթլիլէրինէ սրր Աբթիւր Գօլէնա պուլունան իշպու չոխա՝ էրմինի կէօրիւպ թանըտըղընատա, տօտադլարընատա չէրբին պիր կիւրիւմէէմ հատատէ կէլտի, վէ խուզպա բէնկինատէ օլան սիմսարընատա մէսէրէթի ալէտաէթի հասըլ օլտու։

Մէրդումտ բէնտի քէնտինէ,

— Նիհատէթի, գօնթի իգպալ տահիպի իմիչ, տէտի, վէ հօլունա տէվամ իլմափ։

27

Կէլէլիմ վուդուի հալէ։

Ֆէրնան Րօշէ, միւթաալը վէճկվէ ասպահըն ասաթ սէքիղի բաատէլէրինաէ աֆթա սիւաար օլարադ տիշարը չըդմըշ իսի։ Մէրդում պիր կիւն էվվէլ, գըսրադըյլա ահէսթէ ահէսթէ Հավը վէ Թրօնչէ սօդադլարընաան էնէրջէն, պաշընը կէօքսիւնէ տօղրու էյմիշ օլուպ, ժէճհուէ գաարընըն խաթըրէսինի պիհնինաէն չըդարմանա չալըշմադ տա իսի իսէ տէ, մուհաֆֆադ օլամանմադ տա իսի։ Պու աուրէթլէ Բլաս տը լա Մաուլէնաէն կէչէճէկի էանաաէ հայվանը, գալաբըըմ իւղէրինաէ իշիտիլէն թէքէրլէք կիւրիւլթիւսինաէն վէ գամչը վուրուշունաան պիրաէն պիրէ սարսըլարադ, եարը չահ գալդը։ Ֆէրնան, հայվանընը թէսկինի իթմէքլէ մէշղուլ օլաուղու էանաաէ, արդաան եըլտըըմ կիպի սիւրաթլէ կէլմէքաէ պուլունան տէօրթ աֆթը պիր բօսթա արապասընա, թապիի մէրդադ իլէ պադըշ, պունա եարընըղմա րաքիպ օլմուշ օլան կէնճ պիր դաարընը կէօրտիւկիւնաէ, անընն՝ բէնտիսինի ադաէժէճ թէտավի իթմէքչ պուլունան գաարն իտուկինի թանըեարադ, թէաճճիւպանէ բէֆը աէտա իյլէտի։

Ընճադ օլ աէրէճէ տիշարը հէնէճան վէ թէէսսիւր օլաուքի, պիր իտայի տադըդա մընխալանմըշ կիպի գալա գալտը, վէ պիրաէն պիրէ, գանն իտէրսին քի, օ գաարընըն քէնտինաէ հասըլ իթտիկի գա վէվէի ճաղիպէտէն թահրիք օլունարադ, մահմուդլարըյլա հայվանընն պէօյրինէ պասըպ, օլ էանաաէ Գօնգօրա քէօրբիւսինինի տիկէր թարաֆընաա նապէտիա օլմադ տա պուլունան բօսթա արապասընը թադիտէ իպթիտար իյլէտի։

Զիքը օրունան բօսթա արապաբնաա անեաբդ վէ սաիր էշնա մէվճուա պուլունմասընա, վէ գալընճա էլպիսէ կիեին-ժէշ օրան պէրի էրքէք վէ սիկէրի գասըն իչի նէֆէր խըղ մէթքեարըն՝ արապանըն արա թարաֆընաա օթուրմուշ օրմանլարընա պադըլըրսա, մէզարսընին, ուդուն միւաաէթ իչին Բարիսաէն մուֆթարադմի իմմէք սէ օտուդու անեաշըլմադսա իսի։

Ճէրնան պու խուսուսու սէրք իսինճէ, գալպինաէ հուսուլէ կէլմիշ օրան խասթալըղըն իֆադսէթընը, վէ մէրդումէք ունումմանըը խասթըլըմադ չէօլէ տուրաան, օնա իթէքրար գավուշմադսան պաշդա միւսահադսընը, արզուսու օրմանը, վէ այնի վադըմսա Իսլի սօղուղընաաքի իդամէթսիզլէաճը, դէվճէսի, չօճուդու, սարին վէ լաթիֆի էօմրիւ, վէլհասըլ պիր միւաաէթ գայդ իմմէքսէն սօնրա իթէքրար պուլմուշ օտուդու չէյդէր խասթըրըլմաճաղընա չըդոը։

Բաբիզ օտուդա հայվան գաճէթ սէրի իւլհարէքէ օրմանըդա պէրաբէր, բօսթա արապասը խայլի իլէրի պուլունմադսա իսի։ Պունսան պաշդա Թօնդօրա քէօրրիւսիւ իւզէրինաէ պուլունան պիր իթադըմ արապալար՝ մէզրիւր հայվանըն հարէքէթինճէ մանէ օտուլար։ Եէօղլէքի բօսթա արապասը Ճէրնանըն կէօղիւնաէն նիհան օտուդունսան, մէրդում իշլու արապանըն՝ հանկը թարաֆա միւթէվէճճիհ օրմուշ օտուդունու չունսա պունսա օիւսալ իմմի, վէ ակշամէյի մէզպուրնին Անֆէր ճիհէթինէ կէչմէնինաէն էրլի սադըդա սօնրա մէզրիւր ճիհէթէ մուվասալէթ իմմի։

Պինասէրնին Ճէրնան՝ մէճհուլէ դասընըն Օրէան հօլունու էլէ ալմիշ օրա գունու անըսա արապ, նէթիճէսինէ սիւչինէքսիզլին, հայվանընը սահա գիհուսաէ սիւրաթլէ գօչուսուրմանա պաշլասը, վէ լաբին բօսթա արապասը սա սիճէչաէն պիր իրնէն կիսի հօրունսա սէվամ իմմէքսէ օրմասըլմա, նիհանէթի պիր խայլի մէսաֆէ ուզադսա Ճէրնան՝ մէզրիւր արապանը կէօրէպիլսի։

Ճէրնան, Ֆէքրի օղ սէրէճէ թահրիր օրունմուշ իսի քի,

ախնեանքն ուճունա գատար կիմիւք լաղմ կէյսէ, թէրէատիւա իմ մէնէճէկինեան, հայվանքնըն գարնքնը մանմուդրըյա գանդարա միլլմնա խաէրէք, վէ գէվալը հայվանը աճըօքնաան սըչրամիարագ, նիհանէմ բօսմա արագասքնըն, էմամ նամ քիւչիւք չէհրէ կիրտիկի վէ Գօրն ա'Օր օմէլինին գարուօքնաա տուրտուգու էնտաան նէմիչաի, վէ տէրհալ արագանքն գարուտունա նագլայարագ, անտէ օմուրմուշ օյան Թիւրգուագա կէօրիւնմէսինտէ, մէգարէ թէաճճիպլէ րէֆը սէտա իմտի· պատէհու ատագլարքնաա խօշ պիր թէպէսիւմ հուտուլէ կէլտիկի հալտէ, վադարէ քէնտիսինէ պագարագ,

— Նէ՞օ մընսիէօ, սիզ պուրաաա՞ միսքնըզ, ատի·

Ֆէրնան՝ նէ ատօլէնէճէկինի հագըզէմէն պիլմէտիկի ճիհէթէ,

— Էմմէմ մատամ, ատյի ճէվապ վէրտի·

Թիւրգուագ՝ պու օրրաաա սաօթէ պիր հայրէթ հալի իրանէ խաէրէք,

— Ֆագաթ նէ՞ կիպի թէհատիւֆլէ պուրաաա պուլունուէօրտունուգ· նէ՞րէնէ կիտիէօրտունուգ, ատի·

Պիչարէ մէճնուն՝ սաֆտէրտունանէ,

— Տօղրուտու պէն ատ պիլմէմ, ատյի մուգատէլաատէ պուլունաա·

Կէնճ գատըն՝ պու իֆտաէրի էչիմտիկինաէ, պէնագ տիշլէրի արագընաան գահգահալը պիր կիւլուշ գօբարտը· Գատէհու,

— Սահիհէն նէրէնէ կիմտիկինիգի պի՞լմէէօրմուտունուգ, ատի·

— Խայր·

— Լաքին հիչ տէյտէ իսէ նէրէատէն կէլտիկինիգի պիլիրսինիգ·

— Բարիսատէն կէլիէօրում·

— Օ հալտէ պանա միւսաատէ խոն քի, նէրէատէ պուլունուգուտունուգու սիզէ պիլտիրէնիմ·

Ֆէրնան.- (խնդալով ու պատասխանելով պապային) Ինչ վաղը նէրքաւ պուրնուպուտու պիլմէօրում։

— Օրէանըն եարը էօրնուսա վէ Միսի խարիդի խզերինաւ էմանի չէհրինաւ պուրնուէօրսունուզ։

Կէնճ գառն խնդալուն ու ասում է,

— Սէօյլէնէն պապայըմ, նա՞զլըըըզ։ Ինչի հէր նէ գառար հապդըրըգսա խապէր այրէօրսում խաչ ու, պէր խայլի կիւնէլերաէն պէրի սիպի կէօրէմէսիմ։

— Ա՜ճա՛յիպ, հապդրնսա մնալիմի՞ մի այրէօրսունուզ։

— Չայ հայ։

Թիւրդուպ ասիբ ասիբ Ֆէրնանա նապար խոերէբ։

— Թէտաւի իմմիչ օրսուդում խառմանըն նէ հալաչ պուրնուսունու պիլմէնի պէր ասրէճէ օրսուն արդու իմմէքլիկիմ ինսանի խառկինե իմմէ՞զմիսինիզ։ Միսաաէմի մէտաւ իչին Բարիսաէն հարէքէթ խաչճէք օրսուդումնան, կիմմիզաէն էվվէլ իմմնամիլլէ քէսպի իֆադաթ խոխ իմմէսիկինինի անդամնաը արդու իմամ։

Ֆէրնան.- (չաշըրարագ) Սիզ... միսաաէմի մէտաւ իչին Բարիսի իմ՞ըբ մի... խոխէօրսունուզ։

Թիւրդուպ.- (կէօզլէրինէ աչագ էյոտիկի կիպի, ասոնաւ ասխի էաէրը իմէսաիբ հուսուլ կէլէրէբ) Էվվէթ, ապալի պէր աէնէ իչին Բարիսաէն մնաֆարագաթ խոխէօրում։

— Լաբին պու դապիլ աէյիլ սիբ։

— Նա՞զլ դապիլ օլմազըն քի, իչիմէ պէնի էօրսա կէօրիսէօրսունուզ։ Գըշ մէվսիմինին պապ խոնի կէչիրմէք իչին Ֆիօրէնցաէա ապիմէթ խոխէօրում։

Մէղպուլ պու ասէօղլէրաէն ասնրա, գաճէթ մնահգունիեէթլէ,

— Ալլահա բամնըլսաըզ։ Մէքթուպում իսանթըրնըզսան չըդ սրմանըն, ասէս։

Գու ասն ասէօղլէր վէսա մնապանիէնսա օլուպ, սրսաան պէր գաչ սանիէէ սահա կէչաէ, բօսթա սրսապասընըն էօրս-

նա ակվամ իմանալ մուհաղդաղ իրէն, Ձերնան՝ պէր դարբալը դամի վերբերէք։

— Մաամամ, զամբընըզ չիմնի, շու սամթաս կիտէմէդաձինիզ, ատ։

Թուրդուաղ՝ (դաշլարը չամբլլարաղ՝) կիմանէմ քիմ մնանի օյուեօր։

Ձերնան՝ (ասվաղ գան իլէ՝) պէն։

— Սի՞զ մի։

Մերդումէ, պու քելիմէնի զարիպ պէր թարդաս իմալէ ֆիւզ իմաի, մէ Ձերնան, քելամընա շու աուրեմիլ ակվամ իմաի։

— Պէն, չիւնքի Բարիսաէն պէսէն մէ սիրամը ֆէվգելաաէ իլէ սիդի թաապիս իսթեօրում, պինասէրին սիդին իլէ կեօրիւշմէքլիկիմ լազըմ ատը։

— Ֆագաթի... մընամէօ...

— Մաամամ, էկեր բէճամըն բէտաս իաէրսէնիդ, քէնամիմի՛ բօսթա ադադանըզըն իմէքլիլիկլէրի ալմընա ամմարըմ։

— Հադըգեմէն սիզ մէճնաունաունուզ՝ լաքին պէն սիդին վէֆամընըզը իսթէմէմ՝ ամօլլեին պաղ ալըմ, պանա ադնէճէկմինիդ նէ՞ տիր։

Մերդումէ, պաշընը ադադանըն գադունաման ամշադը չըգադըգ, երքեր իսըդմէմէճէամնի չադըրադը, մէ ադադա վէ ամթարըն հըֆզ իսթիմէօմնի, մէ քէնամիսի իչին Գօբն ա՛Օր օմէմինաէ պէր տաիրէ թամամա գըլլընմասընը իմամադ իմաի։

Մուամխամարէն Ձերնանա խոմադպէն,

— Բէք էյի, սիւպի էֆէնամ, հայվանընըգաման աշադըկա էնին, մէ էլինիդի պանա ուգամընը քի, պէն ատ ադադաման էնէհիմ, ատ։

Ձերնան սիրամէէ հայվանընաման ամթամընըգ, պունուն եուարընը պէր սէյիսէ թէալիմ իմաի, մէ քէնամիսի ադադանըն գադունաման եադըսաշադա, կինճ գաոքընըն աշադըկա էնմէսինէ եադաըմ իմաի։ Մուխթէադըգէն մէգադուբէ,

— Մաաէմ քի պիգմինէրէք խաասէթէն քէնամիմ իչին սիդի

պուրաեա կէթիրթաիմ, ումարըմքի, էօյլէ թաամընը պիրլիքտէ իմժիզի միւսաատէնիզլէ թէքլիֆ խոէպիլիրիմ. չիւնքի արթըզ պու ագշամ պուրաանա հարէքէթ խոէճէևիմ, տէաի, վէ քէնտիսի դիքը օլունան օթէլէ կիրաիկի կիպի, Ֆէրնան տախի պէրապէրինճէ, ալէլաճէլէ հազըրլանան օտաեա տուխուլ իթաի։

Օրատա Թիւրդուաղ պիր դանաթէտէ եաալանըպ, ախլէագը պօղուդ դաալընլարա մախսուս պիր նաղ վէ ճիվէ իլէ,

— Պուեուրուն էֆէնտիմ, սիզի տինլէէօրում. պանա տիեէճէկինիզ նէ՞ տիր, տէաի։

Ֆէրնան նէ տիեէճէկինի պիլմէէօրտու. մահզա մէճհուլու օլան պիր դուվվէի ճագիպէ իլէ մէրդումէնի թաապիպ իթմիշ օլուպ, անըն Բարիսի թէրք իթմէմէսինաէն պաշդա մադսէտի, պաշդա արզուսու պուլունմամադտա իտի։ Իմոի, գարշըսընտա թէմամիյլէ սիւքիւթ իւզրէ տուրուպ, եիւզիւնէ պադարադ հայրան օլմադտա իտի։ Թիւրդուաղ իսէ, պու հալաէն՝ վահշի հայվանլարա մախսուս պիր մէսէրրէթլէ միւթէէղղիզ օլտուղու ճիհէթլէ, չու եօլտա քէյամա տէվամ իթտի։

— Պիչարէ մօնսիէօ Բօշէ, սիզի, իէվիչի հալինիզտէն անլաշըլմասընտան զիեատէ խաոթա զանն իտիեօրում։ Գօրգարըմքի, ճիւզի պիր ճէզիհա զանն օլունան օ գըլըճ տարպէսի...

Ֆէրնան.- (մէրդումէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Ա՜հ օ գըլըճ տարպէսի գալպկեահրմա գառար իշլէտի։

Պաաէհու պու գարընըն քէսիլին պադըշը գարշըսընտա կէօղլէրինի գալորըմատա ճէսարէթի օլմաեան Ֆէրնան, նաևկեահ ճէսարէթի վէ պէյաղէթի քէսպ իտէրէք, գարշըսընտա տիզ չէօքտիւ վէ էլինի թուխտու։ Մուախխարէն քէմալը հէեէճան իլէ,

— Մաաամ, քեաչքի խաոմիմ պէնի գըլըճըյտա թէլէֆ իթտէ իտի, տալա իղթիրաղ չէքմէքսիզին թէրքի հաեաթ իթմիշ օլուրտում, տէտի։

— Ա՜ճայիպ, սիզին կիպի կէնճ, զէնկին, կիւղէլ վէ սէվիլմիշ օլան պիր քիմսէ էօլմէլի՞մի սիր։

— Ա՜հ, խանէնիզան պէնի Թարա իթտիկինիզ օլ մուզիրը կիւնաէն պէրու նէ՜ սէրէճէ միւզտարըպ օլաուզումու պիլմէզսինիզ։ Պիլմէզսինիզ նէ՜ կիպի իշքէնճէլէրէ, նէ՜ կիպի մէյհուսիեէթլէրէ սիւրար օլաուր։

Թիւրպուազ։ — (սէօյնատ պիրտէն պիրճ Թէէսսիւր հասըլ օլարագ։) Պէլքի...

Օլ վագըթ, հէնուզ եիրմի եաշընտա պուլունան պու գատընն՝ մատէրանէ պիր պագըշ վէ հարէքէթի քէսագ իթտի, - չիւնքի գատընլար նէ գատար կէնճ օլսալար, տահմա երքէքլերտէն եաշըր կիպի պիր հալտէ պուլունուրլար, - վէ մէրգումանն էլինի, քէնտի քիւչիւք կէլերի տէրուննինէ ալարագ,

— Մօնսիէօ Բօշէ՝ սիզ սահիհէն չօճուգսունուզ, տէտի, վէ մէրգում, Ֆիլվագը օ Թաթը վէ մահգունիյէէթագսիշ պագըշըն Թէէսսիրի, վէ մըգնաթիսի պիր հէրարէթի հաիզ օլան վինիմինի էլլէրին Թագեիդիլէ, հագըգէթէն չօճուգ կիպի պիր Թավը ու հալէ կէլէրէք, տիթրէտիկի սըրատա, կէնճ գատըն՝ քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Զէվալը Բօշէ՝ պանա նէ սէօյլէմէճէկինիզի, վէ տահմա եէնի վէ այնի օլան պիր պէյիթի պանա օգուտմագ Ֆիքրինէ պուլունատուգունուգու պիլիրիմ։ Անճագ նագ վէ ճիվէրթը իթտէք, վէ իչհարը հայրէթ իտիեօր կիպի կէօրիւնմէք իտիէմմ. մուահարէն սիզի րէֆը սէտա իթտիրմէք իւղրէ, պանա պիր իգրար ու իթթիրաֆտա պուլունմանըզդա պէքլէմէյի զահտ ատտ իտէրիմ։ Նվվէթ, սիզ պէնի սէվիեօրսունուզ, օրատընը պիլիրիմ, վէ կէօրիեօրում։ Պու պագատ ալէթ իտթիհսիկիսմիս կիզլէմէք իչին պաշըմը էլլէրիմ տէրուննինատ կիզլէմէտիկիմ կիպի, պուննան տօլաեը իչհարը հիտատէթ տահի իթտէմմ, վէ մահճուպ օլմամ։ Պու գօմէտիաեը գըրդ եաշընտա պուլունան գատընլարա իհալէ իլէ, քէնտիմի պուննա լաեըգ կէօրմէմ։ Ֆագաթ մօնսիէօ, պէնի տինլէմէնիզի, վէ

աղլ ու մանթըղտան պահս իմ մէքլիկիմէ միւսաատէ իմ մէնիզի խաթէրիմ։

Ֆէրնան։ - (բէբէլէեէրէք։) Լաքին պէն սիզի սէվէրիմ։

— Պէնի սէվճէք եէրսէ, պէնի ամնէրսէնիզ, տահա էյի իմ միշ օլուրուննուզ։ - Տօ՛սմուամ, սէքիզկիւն ադամ Քարիսաէն մուֆարատաթ իմ մէքլիկիմ խաթըրմա պիւէ կէլմէեօրաու։ Օն պէշ կիւն էվվէլ սիզ պէնիմ ուճհուլումմ խինիզ։ Պիր կիւճ, ուճրուհ վէ պայկըն օլուդունուզ հալաէ սիզի խանէմէ նադլ իմամըէը։ Պու պիր թէսատիւֆ նէմիճէսի՞մի իսի։ Լվիմին դարուսու՝ տուէլլօ մահկըմինէ բէք եագըն օլուդու լչի՞նմի օ դարուեու չալըըար։ Եախօտ պէրապէրինիզաէ պուլունան ատմէերամն պիրիսինի Թանըեօ՞ր մու իսիմ։ Միւսաատէ խոն քի, պու չէյլէր հադգընուա սիզի խաթիճվաղ իմ մէնիմ։

— Բէք էյի։

— Պէնիմ եէրիմոէ հէր հանկը գառըն օլսա, պէօյլէ պիր մէմուրիեէթի տէրիհաէ իմամիկինաէ, նէ եօլսա մուամէ իսէրսէ, պէնաէ էվվէլ Լմիրաէ էօյլէ մուամէյէ իմամիմ, ֆագաթի սօնրա...

Կէնճ գառըն սէօզիւ պուրաճըղտա բէսինճէ, Ֆէրնան էնամըչէ իլէ,

— Սէօյլէնէյին, սէօյլէնէյին, սօնրա՞, ատամ։

Կէնճ գառըն։ - (պիր ազ գըզարարագ։) Սօնրա հադգընըղտա ալէազտառար օլսում։

Ֆէրնան տարսըլսը, վէ Թիւրգուազ՝ քէնտինի դայպ իմ միշճէսինէ պիր սէտա բէֆ իսէրէք,

— Սօնրա, սիզէ մուհասպէթի վէրիեօրում տէյի գօրդմաեա պաշլաարմ՛, ատամ։

Ֆէրնան՝ մէսէրրէֆինաէն նաշի բէֆը սէտա խոխ, մէզպուրէնին էլլէրինէ բուս իմ մէք խամէտիկինաէն, մէրդումէ՝ էլլէրինի չէքտի, վէ պիրաէն պիրէ,

— Միղին էվվէ, համթա բէտէր օլուդունուզու միւսահաղա իմամիմ, ատամ։

Ֆէրնան տախի պաշընչ էյտի, վէ ժէղպուրէ քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Օլ վաղըթ, սիզի սէվտիկիմ հալաէ, աշղ ու մուհապպէթիւմին իչքէնճէ օլտուղունու անլատըմ, վէ պու սէպէպլէ մալիւմիւնիւզ օլան սուրէթտէ սիզի եօլա գէյտուրմ։

Ֆէրնան պու սըրատա քէնտի գարչընընը ունուտուպ, եալընըզ Թիւրգուազը կէօրտիւկիւ ճիհէթլէ,

— Լաքին պէն սիզի սէվէրիմ, տէտի։

— Հալպուքի էկէր պիլէճէկ օլուրսանըզ... պունտան պէյլէ պէնի սէվմէեէճէքսինիզ։

— Պիլէճէկիմ նէ՞ տիր։

— Պէնիմ քիմ օլտուղում։

— Սիզ ասիլ վէ կիւզէլ պիր մախլուգտունուզ։

Մէրգումէ ա՜հ իտէրէք.

— Ֆաղլա սէօզ սէօյլէմէմ, միւսաատէ իտին քի, եօլումա տէվամ իտէեիմ, տէտի։

Ֆէրնան.— (աշղլէ.) Խայր, կիթմէեէճէքսինիզ... պէն սիզի սէվէրիմ

կէնճ գադընըն հիւզիւնտէ մահղունանէ պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք,

— Պու ալէմտէ վազիւեէթլէրի չիւպհէլի օլան վէ (դըգարարագ) գօճալարը պուլունմաեան գադընղարտան հիչ պահս օլունտուղունու իչի՞թմիչմիսինիզ, տէտի։

Ֆէրնան սարսըլարագ մէղլուրէէ պագմասընտա, Թիւրգուազ՝ թէմքինլի պիր հէեէճան իլէ,

— Իչթէ պէն օ գադընղարտան պիրիւեիմ, եախօտ տահա տօղրուսու խանէմէ կիրտիկինիզ կիւն օ եօլտա պիր գադըն խտիմ, տէտի։

— Էյ չի՞մտի։

— Հէյ վախ չիմտի, աշղ ու սէվտաեա միւպթէյա օլմուչ պիր գադըն օլտուղում ճիհէթլէ, պու ալէմտէ մաղհարը աֆվ օլմադտան պաչգա արզում եօգ տուր։

Ֆէրնան.— (տիզ չէօքէրէք.) Խուտա ալիմ, պէն սիզին

քիմ օտուղունուզու պիլմէք իմթէմէմ։ Եալընըզ պիր շէյ կէօրիւնօրում. օ սա սիզին կիւզէլ վէ խայրխահ օլմանըզ սըր. սիզ օլմասա իմինիզ, պէն նօլեճէք իմիմ. պինապէրին սիզի մէճնուն կիպի սէվէրիմ։

Թիւրգուազ՝ պաշընը էլէրի տէրունինաէ կիպլէտի, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարադ,

— Նա՛ Բապպի, նա՛ Բապպի, տէտի։

Թիւրգուազըն աղլամասը՝ մաղլուպ օտուղունա վէ նօ-լունա տէվամ իմմէնէճէկինէ տէլիլ իմի։

. . . . . .

Ֆէրնան վէ Թիւրգուազ կիւնիւն գուսուր վագթընը նէթամքաա կէչիրիպ, քէնաիւէրինաէն պաշգա պիր շէյ տիւ-շիւնմէմիլէր։

Սըր Վիլիամընն շէրիքէսի, լուղէթին մանէաընճա ուսթա պիր գաապն օլուպ, զաեէթ մէհարէթլէ աշգ ու մուհապպէթ իպրաղ իմմէքտաէ օտուղունաան, Ֆէրնան Բօշէ, պիր գաշ սաաթ զարֆընաա պու մուհապպէթին խալխանէ օտուղունա խսքեաթ օլարադ, քէնաիւինինէ օնա րապըթաի աշգլէ մէրպութ օտուղունու հիսս իմտի։ Գունունա պէրապէր Թիւրգուազ՝ Ֆէրնան իլէ կէչիրիճի միսաաէթ զարֆընաա, պէլիղանէ վէ մահիրանէ պիր լիսան իլէ, նէկահկէրինի սէվտիքլէրինէ մէպնի միւէպպէնէն պիրնիվիրընաէն այրըլմալարը լազըմ կէլտիկինաէն պահս իտիպ, շէօյլէքի աղշամ օտուղունաա, վէ բօսթա արապաընըն աթլարը գօշուլարադ, Գօրն ա՛Օր օմթէլինին հավլիսինաէ քիշնէեիպ տուրտուգլարը սըրաաա, Ֆէրնան, մէզպուրէնին Բարիսէ ավաէթ իտիպ իմմինէճէկինի էլան պիլմէեօրտու։ Անճադ էն սօն տագըդաաա վէ արապաեա րաքիպ օլաճաղը էռնաաէ, Թիւրգուազ՝ էլինի Ֆէրնանա ուզաթարադ, վէ տալղըն տալղըն մէրգումա պագարադ,

— Պէնի սէվէճէկինիզէ նէմին իտե՞րմիսինիզ, տէտի։

— Էվվէթ, նէմին իտէրիմ։

— Մ'ուտաէթի մէտիտ պէնի սէվիճէ՞քմիսինիզ։

— Նվվէթ սուրէթի տաիմէտ սէվիճէնիմ։

Ֆէրնան՝ պու սօն սէօզու քէմալը թէէսսիւրլէ իրատ իտիպ, Թիւրդուազ իսէ, ա՜հ իտէրէք,

— Օ հալատ Բարիսէ ավտէթ իտէլիմ, տէտի, ֆաղաթ պու քէլիմէլէրի՝ մաղլուպիեէթինի նադէ իտէն պիր մաղլուպ մադամընտա իրատ իթտի։ Պատէհու մէրդումուն դօլթուղունա կիրիպ, լօդանթանըն հավլիսինէ պիրլիքտէ էնտիքլէրի էնտատէ, Թիւրդուազ,

— Պու կիւն հայվանընըզը Բարիսէ կէօթիւրմէք միւնտասիպ օլմաեաճաղընտան, անը իսըզմէթ քեարըմա իհալէ իտէլիմ, տէտի, վէ կէրչի Ֆէրնան՝ հայվանընըն էթտամըա պիր դաչ քէրրէ կիտիպ կէլէճէք իդթիտարը հաիզ օլտուղունու պիլիր իտի իսէ տէ, կէնճ գադընըն արապասընտա վէ անըն եա-նընտա օթուրմադ՝ քէնտիսի էչին պիւհիւք պիր իդպալ տի-մէք օլմասըյլա, Թէէլիֆի վադթը մէճպուրնէն գապուլէթտի։

Մուճիպինճէ Թիւրդուազ իսըզմէթքեարընա պիր իչարէթ իթտի, վէ Ֆէրնան իսէ, հայվանը քէնտի իհանէսինէ կէօթիւր-մէսինի իսըզմէթքեարա թավսիյէ իթմէկէ ունութտու։

Պատէհու բօսթա արապասը սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ եօլա չըգըպ, չէնա սաաթ զարֆընտա վէ կիճէնին օրթա-սընտա Բարիսէ ավտէթ իտիլտի։

Ֆէրնան, օլ էսնատէ հէր չէյի ունութմուշ օլտուղու ճի-հէթլէ, սապահտան պէրու զէվճէսինին Թէհի եէրտէ քէնտի-սինէ պէքլէմէքլէ նէ տէրէճէ կիրիֆթաարը եէյիս ու քէտէր օլմուշ օլտուղունու իհաթըրա պիլէ կէթիրմէտի։ Հաթթա քէնտիսինի նէրէյէ կէօթիւրմէրտէ օլտուղունու ըէֆիդ էսինէ վէ մահպուպէսինէ սիւալ իթմէտի։

Հէր նէ իսէ, բօսթա արապասը պիր խայլի մահէլլէրտէն կէչտիքտէն սօնրա, նիհաեէթի մալիումիտիզ օլան Մօնսէյ սօզ աղընտա քեայինի քիչիւք օթէլինի պաղչէ Թարաֆընտան իչէրի կիրտի։

. . . . . .

Իրմէն կուն, կուներին իւր գիտալարը հէնուղ ղահիր օլմադան իչէն, եարը կիճէ բաուտէրինան էմանդան հարէքէթ իմմիշ պուլունան Թիւրդուադըն խըզմէթքեարը, Սարա նամ գըսրադա սիւար օլմուշ օլարադ մուվասըլէթ իմաի, Թիւրդուադ ուեանմիշ վէ եանդաղընան գալդըը օլմասըյա աշադըեա էնիդ, քէնարսինէ պիր համալ ճէլդ իմմէսինի մէրդում խըզմէթքեարընա էմր իլէսի, Քէնարի քէնարսէ ան,

— Պիր աղ էյլէնմէք, վէ մաաամ Բօշէհէ իսթէաիկիմ եօղսա պադը իսապէրլէր կէօնաէրմէք իսթէրիմ, աէյի սիւալ իմաի,

Օն ադըդա սօնրա խըզմէթքեարը՝ համալիւէ պիրլիքտէ կէլաիկինաէն, Թիւրդուադ՝ համալա խիմաադէն,

— Տօ՛նմում, եիրմի ֆրանդ գադանմադ իսթէ՞րմիսինիդ, աէյի սիւալ իմաի,

Համալ.- (Էօղէ պիր ճէօմէրդալիքտէն սօղահը հայրէթտէ գալարադ.) Հայ հայ մաաամ,

— Էօղէ իսէ, պու հայվանը Իսլի սօղադընա, Օթէլ Բօշէհէ կէօթիւրմէլիսինիդ,

— Բէք էյի մաաամ,

— Օրադա սիդէ, նէրէսէն կէլաիկինիդի, վէ պու հայվանը սիդէ քիմին թէալիմ իմմիշ օլուդուրնու սօրաճադլար սըը, պու սիւալի իսէնէ չու ճէվապը վէրիրսինիդ.- «Պէն Եանդէլիդեսէ համալըմ, պիր աղ նվիկ, աէրուէնինտէ կէնճ պիր գադընըն օմմուրմուշ օլուդու մանի բէնկիլ պիր գալէշին կէչաիկինի կէօրսէմ, Իչդու հայվանա պինմիշ օլան կէնճ պիր մննսիէօ աէ արադանըն եանընտան կիթմէքտէ իսի, պու մննսիէօ պէնի կէօրսիկինտէ, եանընա չաղըրսը, վէ պունու Իսլի սօղադընա կէօթիւր աէյի էմր վէրսիքտէն սօնրա, քէնարսի, արադատա օ գադընըն եանընտա օթուրթու.» - Անլադընը՞ղ մը,

Համալ, Թիւրդուադըն քէնարսինէ վէրսիկի եիրմի ֆրանգը ալարադ,

— Լավէթ, մաման, ոէսի, վէ Սարաեր եուլարընան թուքարագ կէօթիւրսիս։

Համալըն՝ Թիւրգուազըն էմրէրինի նէ՛ ոէրէճէ վիճաման իւէ իճրա իթմիշ օլաուզու մալիւմ օլուպ, չէօյլէքի պիր սաաթ սօնրա մէզպուրէ Ճէրնանա խիթապէն,

— Տօ՛թմուշ, խըզմէթքեարըմ ավաէթ իթտի։ Սարաներգաման տօղանը ախչարը էնտիշէ օլմանըն։ չինքի հայվան Իալի սօղաղընա կէօթիւրիւլուպ թէալիմ գէլընաը, ոէսի։

28

Պիր ագշամ մաման Եարմէ, սաաթ պէշ բաաոեէլէրինտէ, խանէսինէ ավաէթլէ, օն ոէօրթ օն պէշ եաչարընտա քիչիւք վէ կիւզէլ պիր գըզընըզաղըն էլինտէն թուքարագ արագաոտան աչաղըեա էնտի։

Վագիթիլէ Պագդարա թէմամինէ իտիլէիէլէն պու թէօվպէքեար գաոըն, ագշամա գաոար բէք չօգ մահէլէ կիթմիշ իտի։ Մէզպուրէ, ոէրիւհտէ իթմիշ օլաուզու էմրի խայրըն իւֆաընտա ասլա եօրուլմադ պիլմէիիպ, հէր կիւն պիր պիչարէ չօճուզու Ճէնալըգտան գուրթարարագ, ասլըու եօլու սէվգ իտի։

Օ կիւնիւ ոէ թէքմիլ պիր Ճամիլեաոը, եախօտ տահա ասլըուաու, իշտիղիրաէն վէ տուի ախիէագ ոէպէպիլէ կիւտագը մահվիւէթի ախիշմէքտէ պուլունան իւշ նէֆէր էօքսիւզ գըզղ արընաագլարը, տահիտա ճէնտագը Ա֊Ֆէրինտէն պիր վէքիլի մագամընտա վագիթ ու զէմանընըլա եէթիշէրէք

դուբիաբմիշ խաի։ Պու գըղաբաան թագրիպա եիրմի եաչընաա օյան պէօեիւկիւ, պէպէմ մադամընաա պիր Ինկիլիզ ֆամիլեասը նէզամնե եէրլէշմիրիլմիկի կիպի, ան եէտի եաչընաա պուլունան իրինճիսի ան, կիճէլէրի մադազաաա գալմադ իւղրէ ամիաս գումաչլար սաման պիր մադազաեա խոխալ խաիլտի։ Ան պէչ եաչընա պաամը գաանմ իմմէքան օյան վէ ամէլադը պօզուգ պիր իհթիեար թարաֆընաան պաչաան չըգարըլմադ իւղրէ պուլունան իչինճիսինէ կէլինճէ, պունու աա Պադդարա՝ մուվադդամէն քէնտիսի ատրիւհատ իմմաի։

Պադդարա՝ պու գըղը խանէհէնին գապուլիեէթ սալօնունա կէօմիւրիւգ, պիր միւսաէմէ մէրգումէ իլէ ամէչէն եանընաա օմմուրաու, վէ պաանէհու ալընաան էօբէրէք.

— Գըզըմ, պէնիմիլէ պէրապէր գալմադլա սըգըլմաեաճաղմըրըն, ատէտի։

— Խայր, մաաամ, ատչի մէդպուրէ գըզճըղազ ճէվապ վէրտի։

Եուրտընը ատիի պէեան խոէրիմբի, պու գըզ վէ գըզդաբընաաչար Մուսեվի օլուպ, սօվուդաան տիմրէեաիչլէրի, վէ աճըգտան էօյիմ բաատահինէ կէլմիշ օլաուգլարը, վէ քէնտիլերինի իգֆալ իմմէք իսմէհէն շաե եա պու քիտճէնին արգ ասընաան կիմմէհէ հազըր պուլունաուգլարը պիր էօնաատ Պադդարա մէրգումէլերի պաումուշ, վէ պաէեատ գիքր իմտիկիմիզ վէճհլէ պիրլեր մահէլլատ եէրլէշտիրմիշ խաի։

Հէր նե խաէ, գըզճըղազ՝ Եարմէնին իհթատահինէ վէրտիկի ճէվապընա իլտիմէն,

— Ա՛հ մաաամ, տիղ գահէմ հիւսէյնա վէ խայրխահսըզընըզ, պուրատա աա բէք կիւզել պիր, ատէտի։

Պու գըզ, պուլունաուգու ատիրէի իմէգին խաէն մնգիլեա կիպի միւքեմմել էչկաեը միւսաէմէ էօմրիւնաէ կէօրմէմիշ օլաուգունաան, օլ պատատ ատֆատէրունանէ իզհարը հայրէքի իմմէքատ խաի։

Մէրգումէ, ան պէչ եաչընաա խաի խաէ ան, վիճուաճա

քիւչիւք վէ նագիք օյաուղունաան, անճագ օն իչի հաչընաա գանն օյունմագաա իտի։

Քէնտիսի գարա կէօղիւ, քէսկին պագըչը, վէ ճարդաա ուօղաագ պիւհիւնէնէրէ մնհաուս իէնի էամէր, ուօտագլարը գըրմըզը, ատչըլըր պէնաղ վէ ադչարը սիճահ օյաուգ, բիւթիւալը մուգաատաէատ մուհարրեր օյան էլլերի իչէ ահագյարը աա գահէմ պիչիմիլ իտի։ Մէզգուրէ, Յահոբուն իչինճի գէվճէսի կիպի Լիա իէամիհէ իտիլմէքտաէ իտի։

Տիւնէէվի մէսէրլէ՞լէրաէն էլ չէքտի, Քիչրինի հալընըզ ճէնագը Ալլահա հաար իմմիշ օյան Պագդարա՝ օլ քիչիւք գըչճըղագ հագդընաա հիւնի իէվճճիւհ հաբէլ իմմէչէ, օ արբաատա ասյքի ատիւնէէվի պիր միլյահագաէա իատի օյաուգա հալաէ, անը քէնտինէ էվէատլըգա գագաւլ իմմիկի վէ քէնտիսինէ ըէֆիդէ գըլմաճը պիր Քագիլէմ մագամճնաա ատիչիւնմիւչ իտի։

Տիկէր պիր էֆքէաարը աա, միլդաւմէնէ, մէնաուգ օյաուգա միգհէպի իէրը իմհատիրիգ, գամճօլիք միգհէպի ագահատինաէ պիւհիմմիչ օյաուգ, կէրչի պաւ գըչճըղագա, էկէր իահիէրաէ քէնտիսինի պիր իչճի մագագաաբնաա կիբատիրմէկճի, վէ էահաաա հանընաաա ալդղ օյմաճը իէէրլիֆ իմմիչ իտի իահաէ, գըղ՝ քէնաի իագլիահընաան այլըլմագ իահիէմէմիչ օյաուղունաան, իլը ահֆաա օյաղաագ Պագդարանըն իգամէհկճահընաա կէլմիչ, վէ հէր նէ գաաար Պագդարանըն իգամէհկճահը մնգիլճաար, հաաար գահիճնաէ մանաահիգըղատա մնհաուս իէֆրիչամատան իտի իահաէ, օ գըղճրղագ միւատէհի էամիհնճէ ֆագր ու գաբաւրեմ հալիճնաէ էաչամըչ օյաուգուս իչին, մէֆրաչամիգ մէգրիւրէ նագաարը հալրէհիճնի ճէլգ իլլէմիչ իտի։

Հէր նէ իահ Պագդարա՝ մէգպաւրէճի, էլլերիլէ ահագլարը ըոընաըգատան ատնրա, նանընաաքի օտահա կէօհիւրէրէք։

— Գըղըմ, պաւրաար սէնին էահիագ օտան աըր, պէնիմ իաահատնըմնաա էահիաճագալըն, ահտի։

Պու ատաքա ալէմիրան պիր գարթօղա, պիր մեսա վէ իրի խալխին ալվճուա օլուդ, համդաղ իլկ բէնդիրէսինէ գէ-քաղ բերաէլէր ասըրճը խոբ։

Մէրդումէ չկիսադամ գաղրը՝ ալօղլուն մաաէրանէ ա-վամ խալրնք։

— Դը՛զմ, ասնա եաղը եաղմադ վէ փիլատ օղուխմադ եօրէխճէնիմ, պունդան գաչդա էնի տիրիչ տիրմիկէ վէ սիղնի իչլէմիկի ան ալըշադրադմ, ասաբ։

— Ադիզ մաամա, պէն ան սիրին հէր արզուհուդա մնել ալճաուխլնէ վէ իրիաթլի իճրա խալճէնիմ, ան-չի Ալուսէվի դէդ ճէվադ վէրսաբ։

Գադդարա՝ գու ճէվադդան ասլանը իդհադը իմէչքիւր իչին ալգադրնէր ասէրադուչ խալճէք իչէն, համլիսէ չան չալընմադդը ասնին իչիմաբ։

Նաահիրսիմէն օլդուդ մաամա Եադմէնի գիճադրէմ խանն քիմնէչէր՝ համի բադադդա, վէ չա եա գու խայրխահանէնէն համիլէրի գուլունան գաալ՛լար, վէ խաահմադանէ մուսիրլէրի՝ ալճաակվիճէ ասաի գէչաճ ալգադրնին իդ ամէիճկճաճքնա կէլմէսիրլէրինադէն, եղղէ գիր վադրիաա գիճադրէմէ կէլէն քիմնէնին՝ հէր հադաճ դաճէմի ճիխադաի գիր մադ սէաի օլնա-ալնը Գադդարա մուսադդա իրմաի, վէ գըզճըդադը իհմիճեար գէալէմնէ իճէսիմ իլկ,

— Հադաճ գըզմ, կիմ մահդադիաա բալն, եաբընդան իրիճադրէն չալը մանա գադչադրալը, չամաչըր վէ եօվադ սա-քըն ալմադ իւդրէ ժէնբվիկվ գիր ադաան անէն գիր մադդա-եա կէօրիւրէճէք սիր, ասաբ։

Գըզճըդադ՝ ժէնբվիկվ իլկ գիրլիքաէ ասլընաան սիչարը ջէդ ալրը էանաաէ, անբաընը խանէաէ գուլունան իճէք էրրէք իզդիճիքճաբ՝ գիճիւք դադաաան իչէրիճէ գիր դաալը կիրտիրսաբ։

Գու դաալը Սրրիգ իսի։

Իրի գըզդ ալընաաչ ադաալընաա գէվդ էլաաէ մաճհադգէմ ժէվճուա ալմաալընա բադմէն, մաաաէ Բ ալան՝ Գադդարանը

նատիրէն կէօրիւր իսի, Կիւնախտղկրի Պադդատա, հէմեն ատիմա խանէմինան տիշատաա դալըդ, ադշամայրը իսկ Սբրիդ՝ գիմիի լէկ պէրապէր վադըմ կէշիրէրէք, կիւնէրէն եօրկունլուդունու, հիւանի մամր ու մուամէլէթլէ անէ ունութատրմանա չալըշըր իսի։

Իբի դըդդարբնաաչար ալէսամվինէ Սբրիդին խանէմինէ պուլուշուրար իսի։ Զիրա Պադդատա չող ալիա դըդդարբնաաչինա, պադը իշիդ կէնճ դըդլատա իշ պուլմազ, վէ պադէն կիւնահէլիկի գայրը քնամի օլան պիր գամիկա բէաէրի հադդընաա լէօնա բէճա իմմէք իշին, իչդա իբի կէնճ գէմճ ու գէմճէնին նէգադինէ կիաէրքէն, ա կինիւ, քիչիք դըդդարբնաաչինի՝ կիճէ դարանըրդը կիմրաքը իհամդա իմմէկէ պաչտաարդը պիր արրաաա քէնահինէ կէչտիկինի կէօրահիկինաէ, իհնարը իմէաճճիւպի ադիմ իդլէսի, վէ մէգպարէնին նիւդիւնէ պադդարբնաա, իմէաճճիւպի՝ պիրաէն պիրէ իդիմիրաադա իմահմիլ օլաու։

Սբրիդ, նիւդիւնաէ մէաուահէրի ալէամէդդինի վէ ադադդարբնաա մունդու պիր գէմճինին վէ վագիաէնին մէօրրէմմինի իրահէ իաէր իմէպէաահիւմի հադիդ օլմաէրադ, իմանըրմազ պիր հալ կէլմիչ իսի։ չէօղէքի լէհճէսի օլմուչ, քէնահի գայիգիլէնմիչ, կէօղէրի եմրաքը մնրադմիչ, ադադդարբնաա մունդարը օլկունլուդ վէ կէօղէրի քէսիքլիք քէադ իմմիչ օլմադըրլա, հէր հարէքէմի, միդդարբադ օլաուդունա անէդգէնի իմմէքաէ իսի։ Պիչարէ, դըդդարբնաաչինը դունճադինա ամրըլադրադ, քէսիք պիր ածէ,

— Անէմկիւլի դըդդարբնաաչըմ, սանա կէլտիմ, գիրա անքի կիւնաէն պէրի չէքահիկիմ պէն ահրլիւ ճէվր ու ճէգաանը անաէն գայրի քիմնէնէ գաչ իմմէք իսմէմէմ, ածի։

Պադդատա, ածի վէ հարէքէմի արրի մնաէրանէ պիր իադդ քնադ իաէրէք,

— Նէ՞ ածդէնէօլաուն, անէմկիւլի դըդդարբնաաչըմ, անէն անրիդ կիւնաէն պէրաա միդդարբադ պուլունաէօլաուն աա, պէնիմ նաՏրէ իադդէրիմ օլմանօր, ածի, վէ պիր վագիաէ-

նին՝ցգըզընա եաբաըզը կիպի, մէրդ ուժէնին եիւ զիւնիւ պիտ-
տէֆաթ էօբաիւեիւ կիպի, էլլէրինի տէ բէնաի "էլլէրի իչինէ
ալաը, վէ պատէհու չըմինէեէ տօղրու կէօթիւրիւպ օթուր-
տու, վէ Սըրիղի տէ եանընա օթուրտուպ,

— Սէօյլէ պադալըմ, նի՞չին միւղթաըըպ օյուէօրսուն,
տէմի։

Սըրիղ, էլինի կէօքսիւ իւզէրինէ վաղ իլէ, ճէվապ վէր-
մէքսիզին հէօնկիւր հէօնկիւր, աղլամաեա պաշլատը։

Պադդարա։ — Սիւպհա՜ն Ալլահ, աճապա չօճուղունա պիր
ֆէննալը՞դ մը օլտու։

Սըրիղ։ — (պօղուդ սէսլէ։) Խայր, չօճուղում էյլի տիր։

— Եօգսա զէվճինէ՞մի պիր ֆէննալըդ վուդու պուլտու։

Պու տէֆա Սըրիղ ճէվապ վէրմէտի, լաքին կէօզ եաշլարը
տահա դիեատէ արթատը։

Պադդարա։ — (Թէքրար իլէ։) Լէօն խասթա՞մը տըր։

— Խայր։

Օլ վադըթ Սըրիղ հընչդըրտամաեա պաշլատը։

Պադդարա, օ անտէ, ֆամիլեաճա պիր վադըաի միւ-
թէէսսիֆէ վուդուա կէլմիշ օլտուղունու միւպհէմ տուրէթտէ
տէրք իթտի, վէ պիր վադըթտան պէրու հէր կէօնա աղրազ
ու նէֆսանիեէթտէն դալգի վէ ֆիքրի արի օլան պու թէօվ-
պէքատը դատըն, պիրտէն պիրէ, հէննուզ տամարլարընտա էսկի
էօմրիւնիւն պադիեէսի օլարադ հիտտէթամիղ դանըն պադը
տամյալարը դալմըշ խտուկինի հիսա իթտի, վէ եարալանմըշ
օլան տիչի արալանլարընն պադրըմտաը կիպի պիր սէտա իլէ,

— Ա՜հ, էկէը Լէօն՝ ակվկիւլիւ Սըրիղիմէ ադաճըդ ֆէննա-
լըդ իթտի խտէ, խի ատա ալի՜մ պէնիմ էլիմի տիչարը ճէզա
օլաճադ տըր, տէմի, վէ կէօզլէրի չիմշէք կիպի բարլատըպ,
կիճէլէյին թիմարխանէ տախիլինտէ, Ֆանինիի տիզէրինին
ալթընտա եաթըրմըշ, վէ պիր պըչադընն աղընը մէրդ ուժէնին
պօղադընա տահաթմըշ օլան գատըն քէնտիսի խտուկինի խա-
թըրա պրադտը։

Սըրիղ խտէ,

— Խայր դըղպարընտաչըմ, Լէօն՝ դապահաթը օլմադ-տան գիւռատէ աճընտաճադ պիր մախլուդ տուր։ Պիչարէ մէճնուն օլմասը ճիհէթլէ, շայեանը ափվ ու մերհամէթ տիր, տէտի։

Օլ վադրթ Սըրիղ, հընչդըրտամասընը թէօկին իւէ վէ կէօզ եաշլարընը սիլէրէք, պիր դաչ կիւնատէն պէրու հանա-թընտա նէ կիպի շայեանը թէէսիւֆ թէպէտիւլ վուդուա կէլտիկինի, եանի Լէօնուն քէնտիսինի սէվմէտիկինի, վէ քէնտիսինէ սատապ աթադը պուլունարադ, ղարիպ պիր ճին-նէթէ թապի օլտուղունու դըղպարընտաչընա պէրթաֆսիլ հիքեատէ իթտի։

Պու միսիլու վադըտար էնտադընտա, հէր կէօնա գու-վէյի թէխայեիւլիեէտէն արի օլան էն սատէ գատընդար պիւէ, ֆէվգէլատէ պէլադէթի քէսպ իտէրէք, տիւչար օլտուդլարը քէտէր ու էլէմի շաիրանէ պիր լիսան իւէ նադշ ու թարիֆ իթտիքլէրի ճիհէթլէ. Սըրիղտէ, քէնտի իդդալ ու սուատ-թինի ճէվր ու ճէֆատա վէ մէսէրրէֆինի եաս ու մահէմմէ թահվիւէ քիֆատէթի իթտիշ օլան պիր դաչ կիւնլիւք էօմրիւնիւ՝ սատէ, ֆադատի միւէսսիր պիր լիսան ու պէլադէթլէ թարիֆ իթտի, նահ՞ընչ դէվճինին պիրտէն պիրէ մուհտիւք քէտէր ու էլէմէ կիրիֆթատ օլմուշ օլտուդունու, վէ տահմա մէսրուր վէ շադ իրէն, պիրտէն պիրէ թէրս վէ նադրս պիր թապիեատ քէսպ իթտիսինի, վէ իշ մահէլինի վէ ֆամիլեասընը թէրբիէ, էօրտրի պիր թարդտա վադթընը խարիճատ կէչիրմէկէ պաշ-լատըղընը, վէ կիւնահուղէրի անճադ թատմ դէմանընտա խանէօնատ պուլունուպ, ադշամարը տահի տիշարը չըդտը-ղընը, վէ կիճէլէրի բէք կէճ ավատթ իթտիսինի, հաթթա վալիտէսինի տէ խըրբալամադտա իտուսինի պէնատ, վէ սի-նապէրին քէնտի էօմրիւ տատթտա ճէհէննէմէ թահվիվ օլմուշ օլուպ, չօդ տէֆտա կիճէլէրի ըլիեասընտա, դէվճինին, եա-պանճը պիր դատըն խոմի վէրմէքտատ օլտուդունու՝ դըղպարըն-տաչընա նադէ իտիպ, պիչարէ պու նադսիեէթի արտասընտա սէլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքտիւ, վէ խիթտամը նադսի-

ևէթինաէ, էօլիւմիւնիւ արդուլէմէքաէ պուլունաու գունու իֆաաէ իմմէօի իւղէրինէ, Պադդարա՝ նիւքսէք սէաա իլէ,

— Աէվկիւլիւ գըղդարընաաչըմ, սէն կիւղել վէ ժէլէքլեր կիպի ֆաղիլ օլաուգուն հալաէ, նի՞չին էօլէճէքսին։ Ա՜հ, էկէր էսկի հալիմի քէպ իմմէքյիկիմ լազըմ կէլսէ, էկէր զէվճինի պաչաան չըդարմըչ վէ աեարիմըչ օլան ալչագ մախլուգու պուրանա գաաար, անր, հէր կիւն, հէր սաաթ թաագիպ իմմէքլիկիմ իճաղ իմաէ, պիւա թէրէաաիւա պու ժէալէքաէն կէլի աաբմաեարագ, զէվճինի թէքրար սանա իեաաէ իմաիրէճէկինէ, աէաի։

Պաաէհու Պադդարա, թէքրար Սըրիկի աէրագուչ իմաի, պուսէյէրի իլէ անյն կէօղ նաչյարընը սիլաի, վէ քէնաիինէ պին տիրլիւ վաարտաա պուլունարագ, զէվճինի, հարէքէթի ժէքրուհէօինաէն ատյաէը մահճուգ վէ նաաիմ գըլարագ, անըն մուհաղպէթինի վէ չաիաընը եինէ քէնաիինէ իեաաէ իմաիրէճէկինէ աաիր նէժինէլէր իմաի։

Միւմէտգպէն, աէօղիւ թէղաիկ իաէրէք,

— Պու թէչէղպիւսիւ պաչա չըդարանա գաաար պէնիմիէ պերապէր դալմադ իսմէ՞ըմիսին, Աէվկիւլիւ դըղդարընաաչըմ, հաղրընաա օ գաաար մուհաղպէթ իգհար իաէճէևիմքի, ասյա կէօղ նուչյարը աէօքմէևէճէքսին, վէ հէման ժէաուա օյաճագսըն, աէաի։

Պադդարա պու աէօղէրի աէօղէրքէն, պիր վալիաէնին քէնաի նվյաարնա թէղհաիմիմիմաիկի կիպի կիւլիւմսէմէքաէ, վէ գըղդարընաաչընա ճէաարէթի քէպ իմաիրմէևէ չալըշմագաա իաի։ Լաքին Սըրիկ՝ վալիաէլիք հիաի քէնաինաէ ճահրիք օլուևարագ,

— Ճագաթի, պէն պուրաեա աէնին նուանընա կէլիրսէմ, չօճուգում նէ՞ օյաճագ աքը, աէյի պէնաան իյլէաի։

— Ջօճուգունու աա պուրաեա կէմի իրիրիկ։

— Խայը, խայը, պու օյամագ, չիևնքի Լէօն էյան չօճուգունու աէվմէքաէ, վէ հէր ագ չամ էօքմէրաէ աիր։ Համթա եվէ կէլմէօի աէ չօճուգու իյլին աիր։

Սըրիզ, ապիմ պիր ակհչեթլե,

— Եկէը չօճուգունու կէօթիւրէճէք օլուրսամ, պէնի թէլէֆ իտէր, տէյի իլավէթլէն տէրմիեան իթտի։

Պադդարա, պիչարէ գըզդարընտաչը Սըրիզի միւքէտաէր վէ մէյհուս հալտէ կէօրմէյէլե, քէնտիսի տէ իզհարը թէէսսիֆ իտիէօրսու, ֆագաթի տահիլ օլուրզու եէնի վէ տինտարըգ էօմրիւնէ բաղմէն, իլք էօմրիւնիւն հէվէճանլարընը ունութմամըշ, վէ էրքէքլէրին պիր թադըմ ահլէտը պօզուգ գաարընլարա նէ՛ գատար չարուգ կէօնիլ վէրտիքլէրի, վէ օ ուզուրա նէ՛ տէրէճէ ֆէտաքեարլըգ լարտա պուլունուգլարը խաթըրընտան չըգմամըշ իտի։ Նիչէ այդ ու մուհապէթլէր, վէ քէտէր ու էլէմլէր, վէ նիչէ նիւզաէն պրագըլմըշ վէ իտիանէթի իտիլմիշ գաարընլար կէօրմիւշ իտի։ լաքին էրքէքլէրտաէ եալընըգ պիր այդ ու մուհապէթի մէվճուտ օլուպ, պու մուհապէթի պիր արա սէօնտէ վէ քիլ հալինէ թահվիլ օլտա պիլէ, ճիւդի պիր իւֆլէմէյէլե, օ քիւլիւն չէտիա պիր աթէշ հալի քէպ իտիպլիմէքլիք իզթիտարընը հաիզ օլուտգունու թէճրիպէ իլէ պիլիր իտի։ Էվվէթի, էրքէքլէրին դալպինտէ չօգ սէֆա մուհապէթի մէվճուտ օլուպ, չօգ սէֆա սէվահիքլէրի չիմէնէի թէպտիլ իթմէյէլե պէրտապէր, բուհարը քիւհնիւնտէ հադըգի վէ ճիտտի մուհապէթին եէկտանէ իտուկի, վէ միտտէթի էօմիւրլէրինտէ եալընըգ պիր տէֆա սէվահիքլէրի բտնա մայիմիւ իտի։

Իմտի Պադդարա, Լէօնուն քէնտի դըզդարընտաչընը նէ՛ մէրհէպէտէ սէվմիշ օլտուգունու տէրհտահէրը իթտիկի ճիհէթլէ, թէչէպպիւսիւնտէ մուտտէֆիտագ օլտճադընա էվվէլճէ էմին օլուպ, տնը գահի տուրէթտէ գէվճէօնէ իտուտէ իտէպիլէճէկինէ չիւպհէ իթմէէօրտու։ Քէնտի էֆքեարընճա պու խուտուտա մէրուրը գէմուն իլէ գապիլի թէօվհիտէ օլուպ, անճագ գանն իտէրսին բի, օ ապչամը թէէտտիւֆ՝ Պադդարանըն էֆքեարընը թէէգիպ իթտի։

Սըրիզ՝ օրտան մուֆարագահա հադըրլանտըղը սըրտատա, սօպադ գարուսունուն չանը թէէքյար չալընտըղընտան, իրի

գը ղպալընաաչյար սարսըլտըլար։ Ա.յնի վագըթաա մննախէօ Ա.նտրէանըն կէլմիշ օլաուղու խապէր վէրիլտի։

Պադդարա՝ իշպու խամ իչիթտիկինաէ տիթրէտիկի կիսալի, Սըրիպին ատ լէհճէսի պիրտէն պիրէ սօլաու։

Ա.րման ագ Քէրկաղըն սէրատաէրի օլան պու չախսըն թէօվ պէնէ կէլմիշ վէ տպիշ պիր տաէմ օլմուշ օլմաագ իթիդատընա բաղմէն, Սըրիպ, մէրդումա հէր թէսատուֆինաէ, տիւչարը նէֆրէթի օլմադատան քէնտինի մէնն իտէմմիշ խտի։ Պու տէֆատա անըն իչէրի կիրտիկինի կէօմէսի իւղերինէ, խաթէմէներէկ պիր գաչ ատըմ ըիւճաթի իթմախ։ Պունունըա պէրատպէր վիդօնթ՝ էվվէլքի մէչհուր պարօնէ տըր Վիլիամս օլմաեըպ, պօյնու վէ պէյի պիւքիւլմիշ վէ տաէթա իհթիեարլանմըշ օլուպ, նիւգինաէ, քէտէր ու էլէմինին, վէ պէլքի իպթիրատը գալպինին ինքնատ օլունամատան էսէրլէրի միւշահէտէ օլունմադատա խտի։ Շու հալինաէ մէրդում, պախտ աէհչէթի օլաճադ պիր մախլուղ տէյիլ, իլլա աճընմաեա լաեըդ պիր փիմէ հալի քէօպ իթմիշ խտի։

Ա.նտրէա, էվվէլ էմիրաէ, դապահաթը բիրմէլէր կիպի Սըրիպի տէլամէտարդատան սօնրա, Պադդարաէա խիթտապ իտէրէք,

— Ա.զիզիմ մատամ, պու կէճ վագըթտա միզի կէօրմէնէ կէլտիկիմտինն սօյտնը աֆվընըզը բէճա խաէրիմ։ Ա.րմանն՝ հէր հալտէ պու ադշամ միզի կէօրմէքլիկիմի իթթաը վէ խտըար իթտիկի իչին կէլտիմ։ զաթընըզտա զաեէթի մուհիմմ իֆտաէլէրիմ վար սրը, տէտի։

Պադդարա։ - Պունունըն օթուրուն, մննախէօ վիդօնթ, դադդարընաաչըմը կէօթիւրէնիմ, չիմնի միզէ կէլիրիմտէ կէօրիւշիւրիւզ։

Անտրէա չըմինէնէ եադլաչտը, վէ չաբուկտը էլինաէ պուլունաուդու հալտէ աեադտա տուրուպ, դապա գունաուրտատ կիսինմիշ օլաուդու աեադլարընը չըմինէնին աթէչինէ տօղրու ուզաթտը։

Սըրիպտէ Պադդարա իչէ պիրիքտէ տիշարը չըզտը։

Պիչարէ Սըրիզ, պիր ազ էվվէլ Պադդարանըն թէսէլլիեաթը վէ վաղըրը սաեէսինէ պիր տէրէճէ թէսէլլի պուլմուշ իքէն, վիդօնթ Ազտրէանըն եալընըզ իսմինի իշիթմէսի, քէնտինի կէօրմէսի վէ օէսինին՝ գուլաղընա աքս իթմէսի, գալպինէ պիրտէն պիրէ վէ իյգահը նագապիլպիր սուրէթէ հէեէճան հուսուլինէ քեաֆի օլտու։ Շէօյլէքի Պադդարանըն գաբուսու էչիկինէտէն չըդըրըը էօնատէ տիթրէմէքտէ օլտուղու կիպի, գալպինէ տախի պիր սօվուգլուգ հիսս իյլէտի։ Իքի դըզդարընտաչլար էվին վասի վէ գարանլըդ տէհլիզինէտէն կէչմիքլէրի սըրատա, Սըրիզ՝ Պադդարանըն գօլունու դուվէթլինէ թուխարադ,

— Դըզդարընտաչըմ, ֆիքրիմէ միւտհիշ վէ ղարիպ պիր թաասվվուր հուսուլէ կէլտի, տէտի։

Պադդարա։ — (էնտիշէ իլէ։) Նէ՞ կէլտի։

— Խայր, խայր, պու գապիլ տէյիլ տիր։

— Լաքին պու ֆիքրին նէ՞նէ տաիր տիր։

— Էվվէթ, պու ֆիքրիմին հիչ եէրի եօգ տուր։ պէն սահիհէն պիր մէճնունում։

Պու արա Պադդարա, դըզդարընտաչընըն էլինին քէնտի էլի տէրունինէ սարսըլտըղընը հիսս իթտի, վէ միւթէադդիպէն,

— Սէօյլէ՛, սէօյլէ՛, նէ՞ կիպի ֆիքը ու թաասվվուրտա պուլունուեօրսուն, տէյի թէքրար իթտի։

Սըրիզ։ — (եավաչ սէտա իլէ։) Պէնի տինլէ... պիղէ բէք չօգ ֆէնալըգ իթմիչ օլան ատէմ պիր ազ էվվէլ կէլտիկինէ...

— Է՛յ...

— Լէօնուն գալպինի պէնտէն սօուտան օ օլտուղունու զանն իթտիմ... թապիի պիր հիսս պու խուսուսու պանա խապէր վէրտի։

Պադդարա։ — (սարսըլարադ։) Հադդըն վար տըր... պու ֆիքը ու միւլահազան չայեանը գապուլ տէյիլ տիր... վէ սէն ատէթա պիր մէճնունսուն։

Պատէհու Սըրիզ՝ գըզգարընտաշըյա վէտալաչարագ օրատան մուճարագ ալի իթտի։

Սըրիզ, տիւչար օլտուղու ֆէլաքէթտէ վիգօնթ Անտրէանըն կիզլիճէ զիմէտխէլ օլտուղունու զանն իթմէքլէ, կէրչի զահիրէն ղարիպ վէ տիվանէճէ պիր միւլահազատա պուլունմուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ Պադգարա՝ գըզգարընտաշընըն իշպու իֆատէօինի իչիթտիկինտէ, պաչտան աեագա գատար սարսըլտը։

Իքինճի տէֆա օլարագ մէզպուրէնին ֆիքրինտէ, Արման տը Ֆէրիագըն պիրատէրինտէն տօլաեը տէհչէթլի պիր չիւպհէ հասըլ օլուպ, չէօղլերի հէր կէօնա իւմիտլերինի, արզուլէրինի թէրքլէ, քէնտիսինի տիւնեանընն մուհադդար մախսուգու սըրատընա գօյմուշ, վէտէօրթ սէնէ իսպաթը վիճուտ իթմէտիկի հալտե, իղթիրապաթը վիճատանիեէ թահթընտա օլարագ վէ մանատթըլարտա եաշատանլարտա մախսուս պիր էօմիւր կէչիրէրէք գահիր օլմուշ օլան պու չախսըն, մահզա ախղը ինթիգամ ֆիլիբրի մուզիրրիյէ պէօյլէ պիր տէսիսէքեարանէ հարէքէթտէ պուլունտուղունու քէնտի քէնտիեէ տիւչիւնտիւ, վէ պիր գաչ սանիեէ գատար գըմըլտանմագտըզըն վէ գօլարը եէկտիկէրինէ գատուշմուշ օլտուղու հալտե, մի թէֆէքքիրանէ տուրուպ, մուահխարէն գատընլարա մախսուս օլան գուրնագճա պիր հալ իլէ,

— Անլատաճաղըմ, վէ չիւպհէլէնրիմին մուհադդագ օլուպ օլմատըղընը թահգըգ իթմէք իւզրէ, հէր կէօնա սայ ու գայրէթտէն կէրի տուրմատաճաղըմ։ Պու պապատ էր եա կիճ մուվաֆֆագ օլաճաղըմա էմինիմ, տէյի միւլահազա իթտի, վէ պու միւլահազատընը միւթէագգիգ թէքրար սալօնա կիրտի։

Պադգարանըն կիրտիկի սալօնատա վիգօնթ Անտրէա էլան աեագտա վէ չըմինէնին գարշըսընտա տուրմուշ օլուպ, կէնճ գատըն մէրգումա խիթապէն,

— Մօնսիէօ վիգօնթ, սիզի պէքլէթմիշ օլտուղումտան տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, տէտի։

Անտրէա՝ պաշընը էեէրէք թէքրար սէլամ վէրիպ,

— Էմրինիզ հաղբրըմ, տիեէրէք մուգապէլէտե պուլունտու։

Պադգարա՝ Անտրէաեա պիր իսկէմլէ կէօսթէրէրէք,

— Բէճա իտէրիմ, օթուրունուզ, տէտի։

Անտրէա, բէտտե ճէսարէթի իտէմէտիկինտէն, Պադգարանըն բարմաղըյլա կէօսթէրտիկի գօլթուգլու իսկէմլէտե օթուրտու։

Իշպու գուրնազ գատընըն մէղքիւր իսկէմլէնի մէրդումա թագտիմ իթմէսի՝ էսասսըզ վէ սէպէպսիզ օլմաեըպ, չըմինէնին իւզէրինտե վազ իտիլմիշ օլան պիր լամպանըն չաֆդը վիգօնթուն եիւզիւնէ թէսատիւֆ իթտիկի հալտե, քէզալիք չըմինէ իւզէրինտէքի ատմա սաաթըն կէօլկէսի տե գարշը ճիհէթէ թէսատիւֆ իթմէքլէ, Պադգարաեը նիմ գարանլըգտա պրագմագտա իտի։ Պինապէրին մէզպուրէ, քէնտիսի հէման հիչ կէօրիւլմէքսիզին վիգօնթ Անտրէաեը միւքէմմէլլէն թէտիդ վէ անըն եիւզիւնտե հասըլ օլաճագ հէր կէօնա տիթրէմէլէրի, թէէսսիրլէրի թէճէսսիւս իտէպիլիր իտի։

Իչթէ պու սուրէթլէ, թահրիր վէ հիքեաեէ իթմէքտե օտուդուրմուզ պու պիւեիւք ֆաճիանըն իշպու իքի ֆէթիին վէ գուրնազ մախլուգլարը գարշը պէ գարշը կէլմիշ օտուգլարը հալտե, էակի տուէլլօճուլարընը, սիլահլարընը իսթիմալ իթմէզտէն էվվէլ եէկտիկէրինի թէտիդ վէ թէճէսսիւս իթտիքլէրի կիպլի, պիրիպիրինէ պագըշմաեա վէ հալ ու հարէքէթլէրինէ տիգգաթ իթմէեէ պաշլատըլար։

Զիւնքի արապարընտա պաշլաեաճագ օլան միւտաարէպէ՝ պու թէտիդ վէ թէճէսսիւստէն իլէրի կէլէճէք իտի։

29

Պիր արա մատամ Շարմէ իլէ վիդօնթ Անտրէա միեա-նընտա սիւքիւթ վադը օլուպ, միւթէադըպէն Պագդարա չու-եօլտա քէլտա իպթիտալը իլէտի.

— Մօնսիէօ վիդօնթ, եէնի պիր չէյ քէշֆ իթտինի՞զմի, Վիդօնթ.- Վալէ-տը-Քէօր ապալարընա տայի՞ր մի,

— Էվվէթ,

— Ջանն իտէրիմ քի, պու չիրքէթին պազը տէսիսէլէրինէ վադըֆ օլտում,

— Նէ՞ տէրսինիզ,

— Էվվէլ պէ էվվէլ չուրտաքընը պէեան իտէրիմ քի, զան-նըմա պու չիրքէթէ եալընըզ էրքէքլէր տախիլ տէյիլ, դա-տընլար տախի տախիլ տիր,

— Սահի՞հ մի,

— Ուրմանըն իլք րաէօրթօսունտա պու կիշւի չիրքէթ լադըեըյտա թարիֆ իտիլմէմիշ տիր, Վալէ-տը-Քէօր ճէմիյ-եէթի՝ Պրէտա մահէլլէսինտէ վէ պազը գատընլար իլէ էր-քէքլէր մուեանընտա թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, մագսէտի իսէ, իպթիտալարը, աչգ ու ալէագա մէքթուպլարընըն թիճարէ-թինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր, Սօնրա պու չիրքէթէ տիկկէր նէվ սէնատի քեարլար իլավէ օլունմուշ տուր,

— Լաքին էլպէթթէ պու չիրքէթին պիր րէիսի օլաճագ տըր,

— Րէիսի պիր գատըն տըր,

— Փի՞մ տիր,

— Ցինլէեինիզ. բէք զիեատե իլէրի կիթմէզպէն էվվէլ,

սիզէ ֆէլաքէթ խապէրի վէրէճէհիմ, զաթէն պուրաեա կէլիչհմտէ պունուն իչին տիր։

Պադդարա սարսըլմը իսէ տէ, եիւզիւ կէօլկէ իչինտէ պուլունմասըյլա, չէհրէսինտէ հասըլ օլան թէպէտտիւլիւ. կէօրմէք զապիլ օլմասը։

Անարէա, քէլամընա պիր նէվ հէվէճան իլէ չու եօլտա տէվամ իթտի։

— Իքիմիզին տէ սէվմէսի վաճիպէտէն պուլունան պիր քիմսէտէն պահս իտէճէհիմ, չիւնքի սիզտէ պէն տէ օ չախա հադդընաա միւթթէհհիմ պուլունտուդ։

Վիդօնթուն՝ պէօյլէ պիր մուդաատէմէ իլէ քէլամա պաչլամասը, չարըդըլդ իտի, չիւնքի պու սուրէթլէ Պադդարաեա, թէմքինլի տավրանմասընա միւսաաատէ իթմիչ օլտու, վէ մէզպուրէ հէր նէ զաատար ֆէրնանտան պահս օլունաճաղընը տէրը իթմէքլէ, պիրտէն պիրէ սարսըլմը, վէ զալպինտէ պիր նէվ թազեիդ հիսս իթտի իսէ տէ, հէր կէօնա վուդուաթա զարշը մուդավէմէթ իտէպիլմէք իւզրէ ճէսարէթինի զայլ իթմէտի, վէ սէսինտէքի սիւքիւնէթի մուհաֆազա իյլէտի։ Պինապէրին մէրզումէ, ճէվապա աղազ իթմէսինտէ,

— Մաատէ Մ. Բօչէհէ տայի՞ր մի տիր, տէյի սիւալ իթտի։

Անարէա. - (միւթաիճէ.) Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, էվվէթ։

— Սիւպհա՞ն Ալլահ, պու պապտէ պանա սէօյլէհէճէկինիզ նէ՞ տիր... Մ. Բօչէ խասթա՞մը... ճա՞ն մը չէքիչիւօր... եօզաա էօյտի՞ւ միւ։

— Պունլարընն հիչ պիրի տէյիլ տիր, պիր աղ էվվել պահսընը իթտիկլիմիզ չիրքէթին էլինէ տիւշմիւշ տիւր։

— Պու տէտիկլինիզ միւմքին տէյիլ տիր, չիւնքի Մ. Բօչէ զէվճէսինի սէվէր։

— Սէվէր իտի։

Պադդարա՝ ճէսուր պուլունմադ իսթէմէսինէ բաղմէն, մէզքիւր իֆատէի իչիթտիկլինտէ, զալպինի ադիմ պիր իզթիրապ իհսաթա իթտի, վէ վիդօնթ, մութլաղա էվվէլճէ

թալիմ լթմիշ օլմասը սահէսինտէ, դահէթ թապիի սուբէթտէ չըգարտըղը պիր սէտա իլէ։

— Տինլէյինիղ մատամ, Մ. Բօշէնին պիր մէթրէսի վար տըր, տէտի։

Պու քէլիմէլէր՝ Պագդարահա եըլտըրըմ կիպի թէէսսիր իտիպ, բահունտա միւտհիշ պիր ֆուրթունահա միւշապիհ պիր հալ հուսուլէ կէլտի։

Ինսանըն դալպինտէ անլաշըլմազ էսրար մէվճուտ տուր։ Պագդարա՝ մատամ Շարմէ օլմասը իւղերինէ, Ֆէրնանտան դալթիէն իւմիտինի քէսմիշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա, թէօվպէքճարըղընտան էվվէլքի հիսսիսաթը թէմամիյլէ թահրիք օլունարագ, մերդումու զապթընա կէչիրմէքլէ պախթիեար օլմուշ պուլունան րահթսէսինէ գարշը չէտիա պիր միւտաարէպէհէ հէման օ տադըգատա հազըրլանտը։ Քէնտիսի, մէչրու պիր ղէվճէ, վէ բադ ու խալիս պիր մուհապպէթ գարշըսընտա, մահզա կիւնահքեար օլմալարըյլա քիլիսէ էչիքլէրինտէն կէչմէնէ ճէսարէթի խահմէնէնլէր կիպի պիր թարաֆա չէքիլմէնէ մուվաֆագաթի լթմիշ օլուգ, Ֆէրնանըն սատաէթի վէ էրմինի սէվմէսի, քէնտինի պու խաթթը հարէքէթտէն խարիճէ չըգարմամըշ իտի։ լաբին պիրտէն պիրէ Պագդարահա, «Ֆէրնանըն պիր մէթրէսի վար տըր, նանի տէրէճէի նիհահէտէ սէվմիշ օլտուղունուգ, վէ անըն սեպէպիյլէ ճինահէթի իրթիքահալընա գատար իլէրլէմիշ պուլունատուղունուգ, վէ ուղրունա մէճպուրնէն էօլիւմէ բահի բիպա կէօսթէրահիկինիղ չահա՝ քէնտինէ լահըգ օլմահան պիր գատընա կէօնիւլ վէրմէք, նահօտա սիղին տէրըլընըգտա պիրիսինի սէվմէք իչին սիղի թէրք լթմտի» տէյի սէօյլէնմէսի իւղերինէ, հալը սիւբհունէթտէ պուլունան պու գատըն՝ արպան կիպի բիւր զաղապ օլտու, ունուրթհան օլմուշ օլան գալպի թէքրար չիտտէթլէ չարբմահա պաչլատը, վէ քէնտիսի իչին տէյիլ, ֆագաթ էրմին իչին գըսգանճլըգ հիտա լթմէնէկ պաչլատը։

Ընարէա իսէ, քէլամինա տէվամ իտէրէք,

— էվվէթ, Ֆէրնան Բօշէնին պիր մէթրէսի վար տըր, վէ

Թիւրդուազ թէսմիւէ օլունան պու մէթրէս իսէ, վազթիլէ Մօնսէյ սօզաղընտա սիղին միւթէսարըլըք օլմուշ օլտուղունուզ օթէլտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

Պազդարա իչին իչպու իֆատէ, սօվուդ դանըլըղընը իզալէ իտէճէք սօն պիր տարպէ օլմասըյլա, ըէֆը սէտա իթմէքտէն քէնտիսի կիւճ հալ ժինն իթտի, ֆազաթ չէհրէսի ֆէվգէլատէ սօլուզ, հէման պաեըլմազ տէրէճէսինէ կէլտի։

Վիգօնթ իսէ, կէօզլէրինի աչաղընա էյմիշ օլուզ, միւզ տաըըզ քիմսէլէրին թավըրընտա իտի։ Հալպու քի տէրուննէն մէսէրրէթթ հիսս իթմէքտէ օլուզ, պիչարէ գատընճըղազընը պիրտէն պիրէ սիքիլի իւզրէ տուրմատընտան՝ անըն ճէվր ու ճէֆֆասը պաչլատըղընը տէրք իտէրէք, քէնտի ինթիգամընըն նէ տէրէճէ միւքէմմէլ օլտուղունու անլատը։

Օլ վազթի վիգօնթի Անտրէա՝ թաֆֆալթի ու թէֆէրրուաթա կիրիչէրէք, Ֆէրնանըն, մարքի Վան-Հօրն պալօսունտան չըգըլտըգտան սօնրա, տուէլօտա նա՞սըլ մէճրուհ օլարագ, պայկըն հալտէ խտամինին մէթրէսի խանէսինէ նագլ իտիլտիկինի, վէ պունտա՝ տիվանէճէ աչգ ու մուհտապէթի նա՞սըլ պաչլատըղընը, վէ օրտատան քէնտի ֆամիլեատը խանէսինէ ավտէթ իթմիչ իքէն, նէ՞ սուրէթլէ նէնիտէն վէ պազթէթէն խանէսինի թէրք իթտիկինի հիքմատէ իթտի։

Պազդարա, հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին վէ հիչ պիր հալէքէթտէ պուլունմազընըզըն մէզքիւր հիքմատէնի սօնունա գատար տինլէտի, վէ պու սուրէթլէ քէտէրի ազիմի արասընտա, ֆէվգէլատէ պիր դուվվէթ մանէվիսինէ իպրազ իթմիչ օլտու, վէ Անտրէա, հիքմատէսինի պիթիրտիկինտէ, կէնճ գատըն, լամպանըն այրընըղը գաչըրընտա պուլունարագ, սըր Վիլիամա, հալը սիքիլմէթինի վէ սօվուդ դանըլըղընը կէօսթէրմէք իւզրէ նիմ սօզլու լաու։

Սըր Վիլիամ եէրինէ պիր տիկէր քիմսէ օլտա իտի, մըրդումէնին հալը սիքիլմէթինի կէօրմէքլէ, «Պու գատըն արթըգ անը սէվմէյօր· օնա էհթիմալի վէրմէյօր» տէր իտի իսէ տէ, ինսանըն էն տուրին միւտահազաթընը պիւէ թէտբիգ

իտէկէլէն պու ատէմ, Պադդարանըն, քէնաի գաննընտան դինատէ գուրնաղ վի զէքի օլտուղունու քէնաի քէնտիեէ իգրար իթմէլէ իքթիֆա էյլէտի։

Հէր նէ իսէ Պադդարա՝ չէհրէսինատ վէ սէսինատ հիչ պիր կէօնա էսէրը թէպէտտիւլ կէօսթէրմէեէրէք.

— Բէք էյի, ֆադաթ պու հիքեաեէնիզին, վալէ տըրէօր չիրքէթի իլէ նէ՞ միւնասէպաթը օլապիլիր, տէյի պէեան էյլէտի։

— Շիմաի անլարսընըզ մատամ, Շուրաասընը պէեան իտրիմ քի, մէմուրլարըմտաեն պիրի, իմզասըզ օլան վէ միհրի կըրթըլմըշ պուլունան պու թէզքիրէեի, թուալէթէ միւթէալ լիգ էշեա սաթան պիր գատընըն մաղազասընտա սաքլմըշ օլան պիր ֆիսթանըն ճէպինատէն պուլմուշ տուր։

Անարէա, պու սէօզիւ սէօյլէեէրէք, մատամ Շարմէեէ պիր թէզքիրէ վէրտի քի, միւնասէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի։

«Ազիզէմ, Արթիւր սէնին իքի մէքթուպուն իչին բազարճըլըգա կիրիշտի։ Զէվճէսի եալընըզ ալթը պին ֆրանգ վէրիեօր։ Լաքին Թէյզիֆի եանընտա տտ պագը ուֆագ թէֆէք միւճէվհէրաթը պուլունմադտա տըր։ Անճագ զէվճինին՝ խանէսինէ ատաէթ իթմէսինէ միւսաատ իտէճէկինի վատ իտիեօր։ Սէն տէ օ ճիհէթտէն եագ տաըրը գէյվէրմէսին, Իմտի սէնին էմրին թամՀ ընտա պէնտէ պին լիալ վար տըր։ Գուսուրու սանտըղա տիտ տիր։»

Վիլօնթ, իչպու թէզքիրէ հազդընտա աթիտէքի իլգահաթը տախի վէրտի։

— Կէօրիւեօրսունուզա, պունուն իմզասը եօգ տուր, Ֆադաթ պագընըզ չու քէօչէտէ V հարֆը վար տըր, վէ գալէմին ուճու իլէ պիր հիւրէք չըգըլմըշ տըր։

— Կէօրիւեօրում։

— Շիմաի այնի եագը իլէ եագլըմըշ օլան չու թէզքիրէեէ տէ տիգդաթ իտին։

Գէօյլէ տիեէրէք, մէրգում, Թիւրդուազ թարաֆընտան

եաղբլմըշ, վէ Ֆէրնանըն իմզասը վաղ իտիլմիշ օլան մէքթուպու պադդարաեա վէրտի, վէ քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Կէօրի եօրսունուղա՛, Ֆէրնանըն՝ դիքը իլմտիկլիմիշ չիրքէթին բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլտուղունա հիչ չիւպհէ գալմամըշ տըր։ Վադաա Ֆէրնան խայլի զէննկին օլմասըյլա, սէրվէթինի պու սէպէպլէ մահվ իտէճէկի խաթըրա կէլմէզ իսէ տէ, պիր գաչ կիւնահէն պէրու մէյհուսիյէթի ադիմէ իչինէ պուլունան պիչարէ զէվճէսինին հէլաքընա սէպէպ օլաճադ տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Պադդարա՝ միւթէֆէքքիր սուրէթտե պու սէօզլէրի տինլէտիկի սըրատա, տախլըդ պիր սէտաեա տախի դուլադ վէրիրճէսինէ, չըմինէհինի գարշըսընտա պուլունան իլգ եէրինէ օթուրտու, վէ Անտրէանըն մահզուն վէ մահճուպ եիւզիւնիւ թէճէսսիւսէ տէվամ իթտի։

Մէրգումէ անսըղըն չու եօլտա քէլամա աղազ իյլէտի։

— Մօնսիէօ վիկօնթ, պիլի՞րմիսինիզքի, պանա վէրտիկինիզ խապէր, գըզգարընտաչըմըն պուրատան չըգարքէն, կէօզլէրի եաչարմըշ օլտուղու գատար միւտհիչ տիր, տէտի։

Վիկօնթ, պու արա էօյլէ պիր հարէքէթի թէճաճիւպանէ իպրաղ իթտի քի, Պադդարա, հէննուղ հուսուլէ կէլմէքտէ պուլունան զիւիւմինտե եանըլմադտա օլմասը զաննընա զահիպ օլմաեա պաչլատը։ Պունունլա պէրաբէր իֆադէսինէ չու վէճհլէ տէվամ իթտի։

— Էվվէթ, դալիպա պիր գաչ կիւնահէն պէրու պիչարէ գըզգարընտաչըմտա մատամ Բօչէնին հալինէ տիւչար օլմուչ տուր։ Զէվճի, պու անէ տէկինն նամուսլու վէ իչինէ կիւճիւնէ մուգայիրէտ օլտուղու հալտէ, պիր իլի հաֆիթատան պէրի տիր քի, խաթթը իսթիգամէթինի թէրք իթմիչ տիր... պէսպէչլի անընտա պիր մէթրէսի վար տըր։

Պադդարա, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի էսնատէ, քէնտիսի գարանլըգտա տուրուպ, Անտրէաեը թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի։

Ընտրեա խսէ, - Սահիհ տիր քի, պու վագըատա ֆէվգէլատէ պիր թէսաուիֆի միւշահէտէ օլունմադըտա տըր, տէտի։

Պադդարա, պիրտէն պիրէ մէրդումուն սէօվիւնիւ քէսէրէք,

— Մօնսիէօ վիդօնթ, էֆքէարըմը սէրպէսթճէ պէեան իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէճէքսինիզ, տէյի՞լ մի։ Պիր ազ էվվէլ ֆինքրիմտէ տէհշէթլի պիր շիւպհէ հասըլօլտու, տէտի։

Վիդօնթ, Պադդարաէա պադդը, վէ նէ տիմէք իսթէտիկինի անլամաճաղ կիպի կէօրիւնմիւ։

Կէնճ գաալն։ - Պիզիմ արամըզդա հէր շէյ սէօյլէնէպիլիր տէյի՞լ մի։

Ընտրէա։ - Օնա նէ՞ շիւպհէ։

— Մատէմքի պու խուսուսու սիզատէ թաստիգ իսիեօրաուընուզ, օ հալտէ վագը օլաճագ իֆատէմ քէք ատէ կիւճիւնֆիւզէ կիմմէնէճէք տիր։ Դըզդարընատաչըմըն աղատըլմընը կէօրտիւկիւմտէ, վէ մատամ Բօչէնին տիւչար օլտուղու ֆէլաքէթին հիքմաեէօնին տինլէտիկիմտէ, պու թէսաուիֆտէ, ճահզա ինսթիգամ ատմագ հավվէսինտէ օլան վէ կէօզէ կէօրիւնմէյէն պիր էլ կիպի պիր շէյ կէօրտիմ...

Ընտրէա։ - (Պադդարանըն թէրէտտիւտ իթմէքտէ օլտուղունու միւշահէտէ լէյէ, քէմալը սիւքիւնէթ իւզրէ։) Տէվամ իտին։

Պադդարա, կէօզէրինի տիք տիք վիդօնթուն եիւզիւնէ աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, սէօվիւնիւ շու վէճհէյէ իւէրի կէօթիւրտիւ։

— Նվվէթ, իդրար իտէրիմքի, սիզ՝ նէտտամէթտէն վէ լութֆը իլահիտէն մութէէսսիր օլմուշ օլտուղունուզ հալտէ, դարանըպտա իշ կէօրմէք իշին սիլահլանմըշ օլան օ գօլ, եանի զարար ու ինթիգամ գօլու, սիզ իտուկինիզի զանն իթտիմ։

Պադդարա սէօվիւ պուրաճըգտա քէտտի։

Վիդօնթ Ընտրէա օլ էսնատէ կէօզէրինի աշաղը էյմիշ արագ սիւքիւթ իսիեօրտու, ֆագաթ եիւզիւնտէ պիր նէվ

քէտէրամիզ մահղունիեէթ էսէրի միւշահէտէ օլունմադ-
տա իսի։

Նիհաեէթ մէրդում, Պադդարանըն էլինի Թուլթարադ,

— Պէնի Թէէտիպ իտիկէլէն չու էլի բուս իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իսին... Նէտաամէթիմէ չիւպհէ իթմէքլէ, ճէնապը Ալլահըն հէնուզ պանա աֆվ իթմէմիշ օլտուդունու անլադ-տընըզ, տէտի, վէ կէնճ գադընըն չիւպհէլէրինտէն տօլաբը նէ՛ իզհարը հիտաէթ իթմէկէ վէ նէ՛ տէ Թէչէբբինաֆթաա պուլունմաեա Թէնէզզուլ իթմէտի։ Ընճադ տէրուն պէր ա՛հ իտիպ, մէրդումուն պու հալ ու հարէքէթի իսէ, Պադ-դարաեա, բէտի վէ դաթի լինքեարլարտա պուլունմադընտան զիեաատէ Թէէսսիր իլլէտի։ Պինադէրին մէզպուրէ,

— Օ հալտէ մննսիէօ վիգօնթ, պէնտէնիզէ աֆվ իսթինիզ, պարօնէ սըր Վիլիամս խաֆթըրմտան չըդմադըդը իչին, պու եօլտա իֆադաէտէ պուլունադում, տէյի պէեան ինլէտի։

Գունունլա պէրադէր, պիր դադընընը գալդըրտէ պիր քէրրէ չիւպհէ հասըլ օլտո՞մու, օ չիւպհէնի պէր Թարաֆ իթմէք միւշքիլ տիր։ Ընճադ մէմուրին զայրի վէ Ընտրէանընըն միւթադընտան միւսԹադիլ, վէ հադտը զաթինտէ էհէմմի-եէթսիզ օլմադըդլա պէրադէր, ֆէվգէլադէ իդթիհադըդը հաֆդ պուլունան պիր վագըա՝ Պադդարանըն չիւպհէլէրինէ հէնանը վէ տէրհալ սահիհլիք բէնկի քէսդ իթտիրտի, Իչդու վագըտա չու եօլտա գուհուրա կէլտի։

Անտրէա, կէնճ գադընըն սօն իֆադաէսի իւզէրինէ,

— Գարընադաչըմ Արման, պու ադշամ Քէրկադ օթէլինտէ սիզի պէքլէեօր, կէլի՞միսինիզ, տէտի։

— Էվվէթ մննսիէօ կէլիրիմ, ֆագաթ սադաթ գա՞չտա։

— Սադաթ օնտա։

Մուսախխարէն Անտրէա տէադա գալդըդտ, չադդադընըդ էլինէ տլտը, վէ տէրքեար օլան վէ նէտաամէթինինն պադլըճա տէլիլի մադամընտա պուլունան պիր Թէվաղուլի մսխտուս իլե տէլամ վէրտի, վէ կէնճ գադընն տա էլինի մէրդումա ուգա-Թարադ, - Պանա աֆվ իթտինիզ, տէյի՞ մի, տէտի։

Անտրէա • (քէտէրամիզ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ •) Պէնիմ սիզե աֆվ իթտիկիմ կիսի, քեաշքի ճէնապը Ալլահ տա պանա աֆվ իյիսէ ... Ալլահա ըսմարլատըդ մառամ, սիզքի զաթէն մազհարը աֆվ օլմուշսունուզ տուր, պէնիմ իչին տուա իսին։ Թէօվպէքեարըն տուալարը՝ ճէնապը Ալլահ նէզտինտէ տահա մազպուլ տուր։

Իչթէ թամ օլ էսնատէ, եանի Անտրէանըն ապօնուն էշիկինտէն կէչմէքտէ օլտուղու, վէ մառամ Շարմէնին՝ էլինտէ պիր լամպա թութարագ, մէրդումա րէֆագաթ իթմէքտէ վէ դարուեու այմագտա պուլունտուղու սըրատա, Մուսէվի դըզը մէսէրրէթլի պիր հալ իլէ կէլէրէք,

— Ա՜հ խայրխահ մառամ, նէ՜ դատար պախթիեարըմ վէ սիզի նէ՜ տէրէճէ սէվէրիմ ... պիլսէնիզ պէնքիմ իչին նէ՜ կիւզել չէյլէր սաթըն ալընտը, տէտի։

Վիդօնթ, պու կիւզել վէ տիլպէր, եանագլարը՝ չարգլըլարա մախսուս գըրմըզըզը հաիզ, ալնը էնլի վէ գըրլարըն սրճագ րիւզկեարլարընտան զանն իտէրսէն քի բարլագըդ քէսպ իթմիչ օլան գըզը կէօրիւր կէօրմէզ, պէօյլէ պիր թէսատիւֆիւ ատա մէմուլ իթմէտիկի, վէ էն զիեատէ էմին վէ քէնտիեէ մալիք քիմսէլէրին պիլէ, պիր սանիեէ դարիքընտա քէնտի քէնտիլէրինի ունութմալարը թապիի օլտուղուս ճէհէթլէ, վիդօնթ տախի քէնտինի, եանի Պադդարանըն նազարը քէնտիսինտ աֆֆի օլունմուչ օլտուղունու, վէ ազիզու թէօվպէքտար պիր ատէմ մէսլէքինի իրթիսապ իթմիչ օլուպ, սէմավաթտան պաչդա արդուսու պուլունմատըղընը ունութտարագ, մէղքիւր Մուսէվի դըզընա հարիսանէ վէ միւթէհահիրանէ կէօզ աթտը։ Կէրչի մէրդուման պու կէօզ աթըչը՝ եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլը օլուպ, հալը սապըգընը անինտէ էլտէ իթտիխաե տէ, պու պադըչ՝ Պադդարանըն նազարը տիդգաթընա թէսատիւֆ էյլէտի։ Անտրէանըն մէղքիւր պադըչը՝ պիր աթընն տէրէճէլի իգթիսարընը հիւքմէ միւթէտիր աթ ճանպազընըն, վէ չու եա պու կէօնա չէհվէթի թէխայեիւլ իտէն ախլէադը պօզուգ պիր բիմնէնին, վէլհասըլ սէմատաբի մէլաեիքի

պաշտան չըգարմանը տիւշիւնէն չէյթանլարըն պադըշլարընա միւշապիհ օլմասըյլա, իյթէ պու հալ՝ Պադգարանըն գաթէն մէվճուտ օլան շիւպհելէրինէ սահիհլիք բէնկ ու մահիյեէթինի վէրտիրմէեէ քեաֆի օլտու։

Ֆիլվագը Անարէա՝ քէնտի քէնտիսինի էլէ վէրմիշ օլտուղունու տէրք իյթմէեէրէք օրատան կիթտի, ֆագաթի անըն ադիմէթինատէն սօնրա կէնճ գատըն, քէնտիսինի զապթ իյթմէեէրէք,

— Ա՜հ, պու ատէմ ալչագ վէ խային տիր։ Սըր Վիլիամ տիկէը պիր գալըպա կիրմիշ տիր, լաքին բուհու ասլա թէպտիլ օլմամըշ տըր, տէտի։

Մուսէվի դըզճըղազտա,

— Մատամ, պու ատէմ քի՞մ տիր։ պէնի տահմա տէրազուշ իյթմէք խաթէմէեէն իհթիեար կիպի եիւզիւմէ պագտը, տէյի պէեան իյլէտի։

Պադգարա։ (քէնտի քէնտիեէ։) Հադըգէթի հալ՝ չօճուղլարըն աղընտան անլաշըլըր։

Շէյթան Անարէանըն սէօզլէրինատէն գալպի թազելիդէ տիւշար օլան պիշարէ գատընճըղազ՝ չէնտ տադրգա գատար միւթէֆէքքիր, մահզուն վէ միւքէտտէր պիր հալտէ գալըպ, ֆագաթի մէզպուրէ, ֆէվգէլատէ սէպաթը հաիղ վէ մահզա ուղրաշմագ իչին եարատըլմըշ թապիեաթլարտան օլուպ, շիմտի իսէ, կէօզէ կէօրիւնմէղ, ֆագաթի զաեէթ միւտհիշ, վէ մաղլուպ օլաճագլար իչին հաիղի բիգգաթ օլմաեաճագ մէրթէպէտե չէտիա պիր միւտարէպէ մէվճուտ օլտուղունու, վէ սախթէ թէօվպէքեարլըղըյլա ումմում խազէրինտէ հասըլ իթտիկի էմնիեէթ սաեէսինտէ սըր Վիլիամընն ճէսիմ պիր էնթրիկա բլանը գուրմուշ իտուկէնի, վէ կէրչի պիր քէրրէ մաղլուպ օլմուշ իսէ տէ, մաղլուպիեէթիյլէ ֆիքրի մէյանէթքեարանէսինին իքթիտապ իթտիկի թէճրիպէլէրինի մէվգըի իսթիֆատեեէ վաղիտէճէկի տէրքեար օլան պու խապիսէ գարշը եալընըզ քէնտիսինին մուգավէմէթ իտէպիլէճէկինի անլաեարագ,

— Եա՛ Բապպի, էկեր Մ. ոը Քէրկազըն կէօղէրինի աչմաեա՞մուվաֆֆադ օլապիլաէմ... ոէյի քէնաի քէնաիեէ միւլահազա իթմի։

Պաաէհու մէրդումէ խուսուսի տաիրէսինէ կիրիպ, գօնթա աթիտէքի թէղբիրէնի եադոը։

«Մօնսիէօ գօնթ, սիղին նաումուսթեարլըղընըզա, իսթիգամէթինիզէ, վէ խուսուսա սըրը սադլամանըզա կիւվէնմէքտաեիմ, թէղբիրէմի օդուը օդուսմազ եադըն, վէ պա խուսուս սիղէ մէքթուպ եազմըշ օլսուդումու մասամ ոը Քէրկազոան վէ Մ. վիդօնթ Ա՞նդրէասան կիդէեէն։ Պէնի սասթ ա՞նսա կէօրմէք իսթէմիշսինիզ. սասթ սէքիզաէ պէնի դապուլէթմէնիզի րէճա իտէրիմ։ Լիօն-Սէն-Բօլ սօդաղընա նազըր օլան քիւչիւք գարուսան կիրիպ, պաղչէնին քիւչիւք սալօնունա կէլէճէեիմ։ Պու ալէմոէ եալընըզ սիղին պիլմէնիզ լազըմ օլան պաղը խուսուսաթը թէպվիղ իտէճէեիմ։

«Հադդընըզոա էճնէրէլի պէր քէմալ պուլունան

«ԼՈՒԻԶ ՇԱՐՄԷ»

Մէրդումէ իչպու թէղբիրէնէ մէօհիւրէեիպ, սարէսինի եազարքէն, եազըսընը թէպտիլ իթմի, վէ միւթեադըպէն սօդաղըն քէօչէսինոե տուրան պիր համալը ճէվապէ, մէրդումա խիթապէն,

— Քիւլթիւր-Սէնթ Խաիէրին սօդաղընոա քեաիին օթէլ ոը Քէրկազա կիտէրէք, խո սուսի սուրէթոե Մ. գօնթու կէօրմէք իսթէտիկինիզի պէեան, վէ քէնտիսինէ եալընըզ գալոըղընըզոա, իչպու թէղբիրէնի թէալիմ իտէրսինիզ։ Շաեէա գօնթ օրասոա օլմազոա, թէղբիրէնի պրագմազըզըն ավտէթ կյուրսինիզ, ասէի։

Համալ կիթմի, վէ պիր սասթ սօնրա գօնթուն չու ճէվապըյա ավտէթ իթմի։

«Սիղէ պէքլէեօրում. մէքթուպունուզուն կէթիրըլտիկի էնսոոե եալընըզ իտիմ, վէ օդուսուդոան սօնրա եազարըմ։»

Մաամամ Շարմէ պիր ազ նէմէք նէահիքաէն ասնրա, քիւչիւք Մուսէվի դըզընը իսթիհար պէսլէմէսինէ թավսիյէ իլէ, քէնահիսի նիւզիւնիւ դալըն պիր նիգաղ իլէ էօրթաիւկիւ, վէ կէնիշ պիր քիւքլիւ մանթօ կիյինտիկի հալաէ, էվաէն տիշարը չըգար։ Մէզպուրէնի չու դընաֆէթինաէ սըր Վիլիամ պիլէ կէօրաէ, թանընամազ իտի։

Արաման նիրմի տադըդա կէչինճէ, օթէլին պաղչէ գաբուսու չալընար։ Ալէսանդիրէ ուրթանկան ֆադիրլէր վէ նիւզլէրինի նիգաղ իլէ կիպլէնիպ, քէնահլէրինի խըզմէթքաբարա պիլէ թանըմամազ իսթէմէնէն պէտագիթ քիմսէլէր, մէզքիւր գաբուտան կէչէր իտիլէր։ Իսթիհար վէ սըրը սագլար պիր խըզմէթքաբ՝ Մ. սը Քէրկազ թարաֆընատն մէզքիւր գաբուտա իճրատ նէզարէթէ մէմուր օլուպ, կէլէնլէրի գապուլ իտէր, վէ պաղչինին արդասընատա վագը պիր քէօշք տախիլինտէրի սալօնատա պէթլէհեմիրիր, վէ մուտախսարէն էֆէնտիսինէ կիտիպ իտապէր վէրմէսինատ օտա աչաղընա, մէրգում իտի։

Պու սուրէթլէ Պադդարա քիմսէ թարաֆընատն կէօրիւլմէքսիզին օթէլի կիրէպիրիր, վէ Էկէր Արմանօղ պապոէքի սըրրը մուհաֆազա իտէրսէ, մէզքիւր կէլիշինին վիճօնթ Անտրէաճա տահիմա մէճմուլ գալաճաղընա էմին օտապիլիր իտի։ Ջիքր իթտիկիմիզ պէքլէմէքլիր սալօնու զաթէն էօյլէ պիր թարզոտա հաբըլմըշ իտի քի, Արման սը Քէրկազըն գալպի նազիքատանէսինէ հէր վէճմէյէ մուվաֆըգ օլտուղու կիպի, Պադդարանըն էֆէնտիրընա տահի մութտապըգ իտի։

Հէր նէ իսէ, կէնճ գաոըն, մէզքիւր սալօնա կիրտիկինատէ, պիր իսկէմլէտէ օթուրուպ, նիրմի տադըդա գաոտար պէքլէտի։ Արմանըն պու կէճիքմէսի մէզպուրէնի շիւպհէլէնտիրմէէ պաշլատարագ, ճամապա մէմուրին զայրի պիր հաճի վագը օլտու, վէ ճամապա սըր Վիլիամընն բարմաղը իշէ՞ մի գարըշը տէյի վէսվէսէ իճմէքտէ իտի։

Լաքին Պադդարա, Մ. սը Քէրկազը իգնա իճմէք, վէ անըն կէօղլէրինի տէճը իտէն պաղը չըգարմագ իշին, գալ-

պինի եարէլէեվճէկինի պիւսե պիւէ, քէմալը պէլաղէթլէ հէր չէյի օնա սէօյլէմէեէ դարար վէրմիշ իտի։ Մէզպուրէ քէնտի հէեէճանընը թէսկինի իւէ, վէ սըր Վիլիամընն սուբէթի զալիմանէտէ սէօյլէտիկի սէօզլէր իւզէրինէ ֆիքրինտէ վէ բուհունտա հասըլ օլմուշ օլան ֆէրնանընն խաթըրէսինի իզալէեէ սայ իտէրէք, Մ. տը Քէրկազընն գարշընտա գուլլանաճաղը սէօզլէրտէն վէ հարէքէթլէրտէն հէր պիրինի էվվէլճէ վէղն իւլէտի։ Զիւնքի գարընտաշընըն միւրահիլիկի հազրընտա գօնթու իգնա իթմէք խաթէտիկի հաղտէ, պու միւրահիլիկէ սաիր էլինտէ նէ՛ մատտի, նէ՛ մանէվի հիչ պիր իսպաթը պուլունմամաղտա իտի։

Հէր նէ իսէ, պաղչէնին գումլարը իւզէրինտէ վէ տար սօֆատա խաֆիֆճէ պիր ատըմ սէսի իշիտիլմէսինի միւթէաղըպ, գօնթ՝ սալօնուն էշիկինտէ զահիր օլտու, վէ գաբու գաբանտըզընտա, Պադգարա նիդապընը դալտըրտը։

Գօնթ. — Մէլամ, ազիզէմ, նա՞սըլսընըզ։

— Էյիեիմ, մօնսիէօ գօնթ։

Լաքին կէնճ գատըն, տէրուննը սալօնտա ճիւզիճէ պիր ըչըգ եանմադտա օլմասընա բաղմէն, Մ. տը Քէրկազընն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ, վէ քէնտիսինին կէօզէ չարբաճաղ, ժէրթէպէտէ միւթէէսիր պիր հալէ կէլմիշ օլտուղունու կէօրմէքլէ, — Ֆագաթ մօնսիէօ գօնթ, սիզտէ զարիպ պիր հալ կէօրիւեօրում, նէ՞ վագը օլմուշ տէմէ։

Գօնթ. — (քէսիք պիր սէստա իւէ.) Ա՛հ, էլան միւտհիշ պիր թահղըգաթընն թէէսսիրի ալթընտա պուլունուեօրում։ Գարընտաշըմ Անտրէա...

Մ. տը Քէրկազ, սէսի գէսըլտընտան, սէօզիւնիւ իւէրի կէօթիւրէմէմէ։

Պադգարա իսէ, մէմուրնի զայըլ պիր վագըա զուհուր իթմէքլէ, գօնթուն զիհնի աեըլմըշ օլտուղունու, վէ սըր Վիլիամսընն պիր ալչագ իտուկինի անլամըշ պուլունտուղունու իւմիտ իտէրէք, պունտան տօլաեր մէսրուր օլտու։

30

Հիքեաեէմիզոէ զիեաոէ իլէրի կիթմէզոէն էվվէլ, օթէլ սը Քէրկազոա նէ վազը օլտուզունու պէեան իտէլիմ։

Իշպու հիքեաեէմիզին պիրինճի գըսմընտա պաչըճա վազիֆէ իճրա իտէն էշխաստան պիրինի, եանի մուախխարէն մատամ սը Քէրկազ օլմուշ օլան ժան սը Պալտէրնամ սարը գըզը պիր ազ խաթըրտան չըգարտըգ։ Պու իխթիեարի ունութմագըզըմըզըն սէպէպի չու տուրըի, ժան թէմամիլլէ մէսուտ վէ պախթիեար օլուպ, սաաոէթ վէ պախթիեարըզ խսէ տաիրէի սիւքիւթոէ միրուր իտիպ, սէօզիւ վէ թէվաթուրու մուճիպ օլմազ։ Ֆիլվագը ժան՝ զէվճինին մուհապպէթի չէտիոէսինէ մազհար, վէ վալիտէլիք մէսէրրէթինէ նաիլ օլտուզու ճիհէթլէ, ալէմնէն ուզագտա օլարագ Քէրկազ օթէլինոէ քէմալը մէսէրրէթլէ եաշամագտա իտի։

Պէտապխթըզը զէմանընտա րէֆիդէլէրի պուլունան եաըընըզ Սըրիզ վէ մատամ Բօշէ պազէն քէնտիսինի կէօրմէկէ կէլիպ, պիրի ալէմին թէվաթուրըընը, վէ տիկէրի Ֆագիր սընըֆըն չիքեաեէթլէրինի թէպլիղ իտէրէ, վէ ժան տա սընըֆը մէզքիւրէ պիր թագըմ էյիլէրտէ պուլունարագ, մէզքիւր չիքեաեէթլէրի իզալէ էյլէր իտի։

Մատամ սը Քէրկազ բէք ազ տիշարը չըգըպ, զէվճինի նատիրէն թէրը իտէր իտի. պազէն, մէսուտիեէթինին իլէ սէնէլէրինի տէրուննինտէ կէչիրմիչ օլտուզու Սիչիլիա ատասընը, Ֆագաթ պուռնուտա, Աըմանըն, մէմուլին զայըի պիր իշտէն տօլաոը տիշարը չըգտըզը զէմանլարտա խաթըրլար, վէ Աըմանըն ավտէթինտէ, հիչ պիր չէյտէն տօլաոը թէէսսիւֆ իթմէզ, վէ հիչ պիր չէյի արզուլէմէզ իտի։ Զօ-

ճուղունուն հալընըղ խօշ պիր օխշամասը, վէ զէվճինին թաթը պիր թէպեսիւմիւ, դըշ կիւնէրինաէ Բարիսի իհամա իտէն ֆէնա հալալարաա ղահիր օլան էն բարլագ կիւնէշին զիեալալընան տահա ալէա տէյի՞ մի իտի։

Լաքին ժան՝ Սիշիլիա ատասընան ավտէթինաէն պէրու, տէրքեալ օլան րիդդաթ ու դալպի միւրիւվէթմէնտանէ սէվգիյէ եէնի պիր հիսսի թէվէճճիւհբեատանէէ թապի օլուպ, դլուպը նէճիպ նէ թապի պուլունան վէ մաղսումինի սէվմէէ օլ դալպէրի սէվգ իտէն իշպու մէյդէ իթթիպաէն, ինաեէթի Բէպպանի իլէ նակեաճ թահվիլի մեալէք իթմիշ կիպի կէօրիւնէն օլ պիւեիւք միւթթէհիմի դաեէթ աճըը, վէ վազթինաէն էվվէլ իհթիեարլանմըշ վէ չօճուգ կիպի դարասըզ պիր հալէ կէլմիշ օլուպ, իշլէմիշ օլաուղու դապահալէրընէն աֆվը իչին քէնտի քէնտիսինի էդիեէթլէրէ գոյմադտա պուլունան մէրդումի հազդընտա հիսս իտէկէլտիկի րիդդաթ ու թէէսսէր սահիպ սըդյա, հէր կիւն ահիշէօքէրէք, անըն իդթիրատը դալպինին իշալէսի իչին ճէնապը Հազդա նիեազլատէը, վէ չոդ ահվա հազդընտա ֆէվզէլատէ հիւրմէթ ու րիաեէթ իտէկէտիկի պու իտապիտ «ազիզ դարընտաչըմ» տիեէրէք, հիւանի մուամէլէ կէօսթէրիր իտի։ Համթա մէրդումու, սրհհէթինին իչալ, վէ քէնտինի թէարիճէն մէղարա ահվա իտիեօր կիպի կէօրիւնէն եապամասը թարզընա պունտան պէօրէ ահվամ իթմէքտէն մինն իթմէք իշդրէ նիչէ նիչէ թէսպիրէր տիւշիւնիւր, վէ բէճա ու նիեազլար իտէր իտի իտ ահ, թէէսիր իթմէհիպ, պազը քէրրէ մէզպուրէնին նազիքտանէ ահսիյէ վուդու պուլան բէճա ու նիեազլարը դ«ըչըրնտա, Անտրէա՝ կէօղ եապլարը տէօքէրէք, վէ մէրդումինին ֆիտմանընընէ էմէկինի թէդարրօւքտատանէ բուս իտէրէք, «մատամ, սիզ մէլէքլէրին թէհտիյէլտիտէկէտիպլէրի գատընտարատանըընըզ» տիեէրէք մուգատէլէ իլկը իտի։

Օ ահնէ դըշ չիտտէթի օլուպ, ժան հէր տապահ ուեատընտա, պազչէտե տիքիլմիշ օլան վէ եարըտլարը տէօ-

քիւլմիւշ պուլունան աղաճ տալլարը իւզէրինաէ պուզարքն բարլատալընը, վէ զէմինին տօնմուշ վէ էքսէրիա գար իլէ իհտիա օլմուշ օլտուդունու կէօրմէքլէ, պիր թաման իչի օտասընտա, չըպլադ վէ սօվուդ մէրմէր թաչլար իւզէրինաէ եաթատագտա օլան վէ քիւչիւք պիր տէօքմէ սօպանըն վաղընա պիլէ մուվաֆֆագաթի իլմիչ պուլունմաեան Անտրէաեը տիւչիւնիւր իտի։

Պիր կիւն ժան ագիլանէ պիր թէօպիր թաամիմ իթտի։ Շէօյլէքի Անտրէա կիւնտուզ վագթը նվէ ավտէթի իթմէեիպ, եախօտ իլմօէ պիլէ օտասընա չըգմազ իտի։ Հէման հէր կիճէ մէրգումուն, եարը կիճէ բատտէլէրինաէ նէրտիվէնաէն չըգարըղը վէ սապահ սաաթ ալթը բատտէլէրինաէ օտասընտա տօլաչտըղը՝ իւզմէթքեարլար իտարաֆընտան իչիտիլիր իտի։ Իմտի պիր կիւն ժան՝ քէնտինին հիւանի թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իլմիչ օլան իհթիեար ժէրթրիւտ նամ պէօլէմէեի պիր թաչաֆա չաղըրըպ,

— Հայտէ ագիգէմ, պիր չիլինկիր չաղըր, Մ. Անտրէանըն օտասը գաբուսունու աչարը, վէ եիրմի ֆրանգ վէրէրէք իքի սաաթ զարֆընտա պիր անախթար իտալ իթտիր, տէտի։

Իհթիեար էմէքտար իսէ, կէնճ մատամտասընըն էֆքեարընը անլատաեարագ, բէք էյի տէյիպ, կիթտի։

Պէօյլէճէ իքի սաաթ գատար գաբու քիլիտսիզ գալըպ, անճագ իքինճի անախթարըն իտալի էնտասընտա, ժան՝ Անտրէա աբանսըղ կէլիպ վուգուի հալի կէօրիւր վէ ավէնսէսիյլէ էնտիշէի ագիմէ իչինտէ պուլունտու։

Մէզպուրէ իքինճի անախթարը կլտէ իթտիկինտէ, թատավվուրունու մէվգըի իճրաեէ վազ իլլէտի։ Շէօյլէքի իչպու անախթար վասըթասըլյա հէր կիւն, Անտրէանըն օթէլտէն մուֆարագաթընը միլթէագըպ տէրունը օտաւտա ուֆագ տէօքմէ պիր մանկալ գօնուլուր, վէ պու վէճճէլէ ագշամա գատար մէզքիւր մանկալ օտատա գալարագ, հավաեը ըսրթըրգտան օրատան գալարըրըլըր իտի։

Անտրէա օտասընըն անախթարընը պիրլիքտէ կէօթիւր-

տիւկիւ ճիհէթլէ, ժանըն զաննընճա, օլ խուսուսա տիդդաթ իտէմէզ իտի։ Ֆիլվաղը արաստան պիր խայլի կիւն կէչտիկի հալտէ, մէրդում թէօվպէքեար օլ պապատ նէ՛ պիր չէյ սօրմուշ վէ նէ՛ տէ պիր կիւնա իթիրազտա պուլունմուշ իտի։ Անճաղ պիր կիւն սու ֆրատա օթուրտուդլարը էանատէ, մէվսիմին չիտաէթինտէն պահս օլունուրքէն, Անտրէա, - կերչի հավա զանէթի սովուդ իսէ տէ, կիճէլերի պու չիտաէթին պիր աղ իթիտալ քէսպ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրիւեորում, տէտի։

Գօնթ վէ ժան իչպու քէլիմէլերի իչիթտիքլերինտէ, կէօզլերի եաշարարագ պիրիպիրինէ պագըշտըլար։

Իքի կիւն սօնրա, իհթիեարէ ժէրթրիւա խասթալանարագ եաթաղընտան գալդամատը։ Օլ վաղըթ ժան, տիկէր խըզմէթքեարլարը քէնտի սըրըննա վաղըֆ իթմէք իսթէմէտիկի ճիհէթլէ, մալիւմ օլան մանկալը հէր սապահ պիզզաթ քէնտիսի Անտրէանըն օտասընա կէօթիւրիւր վէ Ֆադչամլարը ալըր իտի։

Պիր կիւն մէզպուրէնին պաչընտա պուլունան պիր թօքլու, Անտրէանըն օտասընա տիւչտիւ։ Պու թօքլու՝ ուզուն վէ թէքէսի չէլիքտէն օլուշ, մէրճանտան պաչը պուլուտմագտա իտի։ Վիգօնթ Անտրէա օ ապչամը օտասընա կիրտիկինտէ, մէղքիւր թօքլուեու պուլարագ, թէպէսիւմ իթտի, վէ քէնտի քէնտիեե,

— Հէր կիւն պուրաեա աթէչ կէթիրէն քիմ օլտուղունու չիմտի անլատըմ ... պալտըզլըմըն կէթիրմէքտէ օլտուղունա չ/ապհէմ գալմատը, տէտի, վէ կէօզլերի ֆէվգէլատէ բարլատըղը հալտէ, իլավէթէն, - կիւնիւ կիւնիւնէ վէ քէնտի իսթէտիկիմ թարզտա եաղմագտա օլտուղում էլեաղլարընը մէյտանտա պրագմատըն վաղթը կէլտի զանն իտէրիմ, տէյի պէեան իթտի։

Իրթէսի կիւն Մ. վիգօնթ Անտրէա, օտասը դաբուտունու միւթաատը վէճտիլէ դաբաեըպ, զիբը օլունան թօքլուեու սա նէրտիվէնտէ պրագտը։ Անճագ, աֆվ օլունմագ պիր ու-

նութկանլըզլա մասասընըն չէքմէճէսինի աչըդ պրադոը քի, «Ըէֆիլ էօմրիւմիւն եէվմիեէ տէֆթէրի» թէամիեէ էյլէտիկի մահուտ էվրադ օնտա պուլունմադտա իտի։

Պիր դաչ սաաթ սօնրա ժան եօդաըը չըդըը, վէ էվվելա, մասանըն իւզէրինտէ դօնուլմուչ օլան միւրէքքէպ հօդդասը, վէ սօնրա եաըը աչըդ պրադըլմըչ պուլունան չէքմէճէ նաղաըը սիդդաթընը ճէլպ իթտի։

Ղաապըլաըըն էն ֆազիլի պիլէ, ճէննէթի աաէնին նէֆիս գօդուլու պաղչէլէրինտէն ինսան ճինսինին թաբատուէ թէպիտինէ սէպէպ օլմուչ օլան խէթաատան, եանի էհլի մէրադ օլմադըգտան խալի օլմաեընպ, պինապէրին ժան, հարէքէթի վագըաը պիր ֆէննալըդ օլտուղունու քէնաինէ խաապէր վէրմէն պիր նէվ եիւրէք չաըրընթընըլտա մէղքիւր չէքմէճէնի աչտը, վէ պունտա մէվճուտ օլան էլ եաղըը տէֆթէրի կէօրիւնճէ, էհլի մէրադ օլմադըգըն նէթիճէսի օլաբադ, պիրինճի եաքրաղընը չէվիրիպ օդուտուղունտա տիթրէտտի, վէ այնի վաղըթտա նաղաըը սիդդաթընը՝ հէման օդունմադ սուրէթտէ եաղըլմըչ օլմասընտա պադըըրտա, մուհարրիրինին՝ մահզա եաընըղ քէնաիսի իչին եաղմըչ օլտուղու զամն օլունան սաթըրլարա աթֆ իթտի։

Մէղքիւր վուդուաթը եէվմիեէ տէֆթէրի՝ Մ. տը Քէրկազըն սըր Վիլիամըը՝ ժանըն հուզուրընտա տիղչէօքմիւչ օլաբադ պուլտուղու կիւնտէն պէրու, մէրդումուն (եանի Վիլիամըն) կէչիրտիկի էօմրիւն թէքմիլ թարիխի օլուպ, պուննուն, քէնաի գապահաթլարընը օ տէֆթէրտէ իգրար իթմիչ օլտուղու գաատը, պէլի հիչ պիր ճանի քէնաի ճինաեէթինի մահքէմէ եախօտ պիր բաբաղ հուզուրընտա իգրար իտէմէղ իտի։

Ժան, միւթթէհիմի մէրդումըն գալմիյէ, էսէրի իգթիրապը գալմիեէսի օլաբադ թահրիր իտիլմիչ պուլունան պիր դաչ սաթըլարըն զիյրինտէ աթիտէրի ֆըգրաեը տիթրէեէրէք վէ քէմալը հայրէթլէ օդուտու։

«Եա՛ Բապպի, իրթիքաապ իթտիկիմ ֆէննալըգլարտան

տօլաեը հադդըմտա թէրթիլ իթտիկին սօն իչքէնճէկի գապուլ իտէրիմ։ Իմտի եա՛ Էպպ, ճէզամըտա, ճինաեէչէ-լէրիմին տէրլճէսինէ չըդարմադ իչին, գալպիմտէ, ինսանըն բուհունու թէկէճ իտիպ, եալընըզ ճիսմինի պէրհաեաթ պը-րագան չէտիտ աչգ ու սէվտալարտան պիրինի հասըլ իթ-մէքլիկին՝ ատալէթի իլահիեէն միւդթէզիեաթրնատան տըր։

«Ա՜հ, պու աչգ ու մուհապպէթ, իչպու ալէմտէ պէննիմ իչին ճէհէննէմ, վէ պիր գաչ սէնէլիք էօմրիւմ իչին էպէտի պիր էզիեէթ տէյի՞լ մի տիր։

«Ժա՛ն, ժա՛ն, սիզքի, ճէննապը Ալլահընն լութֆ ու սատաէ-թինէ մադհար օլմուչ օլան մէյէքուլլահընըզ, սիզ պու սա-թըրլարը օգուտմաեաճագսընըզ, վէ Անատոլիանըն ատավէթինտէն դուրթուլտուղունուզ ըղրատա, անըն լէքէլէնմիչ օլան գալ-պինաէ պիր մուհապպէթի չէտիտէ հասըլ օլարագ, քէնտի-սինի, ճանիլէրէ մահտուս օլան էօմիւրտէն խալի գըլտըղընը, վէ պունուն եէրինէ էօմրիւնիւ՝ թարիֆ օլունմազ իղթիրապա-թը գալպիէեէ ալուչար իլէտիկինի ատա վէ գաթա պիլմէ-եէճէքսինիզ։

«Ժա՛ն, սիզի չէտիտէն վէ, - էկէր մուգատտէս լուղէթի պէննիմ աղըրմտա քիւֆր տէյիլ իսէ, - սիզի մուգատտէս պիր մուհապպէթէ տէվէրիմ... ֆագաթ սիզ պունու ատա պիլ-մէեէճէքսինիզ։ աչգ ու մուհապպէթիմ՝ պէննիմ իչին պիր ճէզա օլաճագ տըր։

«Զիւնքի պէն՝ ինանըրզատա եաչամաեա, հէր ատաթ սիզի կէօրմէեէ վէ դէվճինիզ թարաֆընատան սիզե լաթիֆ խիմէր վէրիլմէսինի իչթիմէեէ մահքումիմ։

«Պէլքի ճէննապը Հադդ՝ նէ տէրճէ միւզտարըպ օլտու-ղումու, վէ պէնի կիրիֆթար գըլտըղը ճէզանընն նէ մէրթէպէ աղըր խատկինի կէօրմէքլէ, նիհաեէթ պանա աֆվ իտէճէք տիր։»

. . . . . .

Ժան, ալընտան աչաղբեա թէր ադարագ վէ գալպինտէ իզթիրապ ու քէտէր մէվճուտ օլուպ, պուլունտուղու մահէլի վէ կէչէն սաաթլարը վէ Անտրէանըն կէլէպիլէճէկինի ունուտարագ, պալէատէքի սաթըրլարը օգուտմագտա իսի։

Մէզքիւր կլ եազընըն հէր պիր քէլիմէսի, հէր պիր սաթըրը՝ Անտրէանըն գանը իլէ եազըլմըշ կիպի զանն օլունմագտա իսի։

Պիչարէ կէնճ գադըն՝ իչպու ատֆթէրին միւնաէրիճաթընը օգուտուդճա, վազըթ կէչմէքտէ, վէ օրթալըգ գարարմագտա իսի իսէ տէ, քէնտիսինի թահրիդ իտէն պիր գուվվէթէ գարչը գօնամատըզընտան, Անտրէանըն չամտանընը եագտը, վէ օգումատընտա օ սուրէթլէ ատվամ իթտի։

Մ. տը Քէրկաղ իսէ, զէվճէսինին օտատան միչարը չըգտըղը սըրատա, Պագդատտան, քէնտիսյէ եալընըզճա կէօրիւչմէք արզուսունու համի օլարագ ալալըը թէզքիրէտէն սօնրա, չօճուղու քիւչիւք Ադմանըն եանընտա պուլունմագտա օլուպ, մէրգումէնին զայզուսուզլթինին կէճիքմէսինտէն տօլայը թէաճճիւպագ գալարագ, նիհայէթի Անտրէանըն թաւան իչինտէքի օտասընտա չըգտը։ Մէզքիւր օտանըն գարուսու եարը աչըգ գալմըչ օլմասըյլա, Ադման ժանը, Անտրէանըն քիւչիւք մատասը էօնիւնտէ, վէ պաչը էլլէրի տէրուննտէ, տալըղն պիր հալտէ օթուրմուչ օլարագ պուլտու, վէ մէրգումէնի իսմիյլէ չայըրտը իսէ տէ, ժան իչիթմէսի։

Օլ վագըթ Ադման, զէվճէսինին, լէհճէսի մէրմէրտէն սանէմ կիպի ադարմըչ վէ գըմըլտանմագ պիր հալէ կէլմիչ օլուպ, կէօզլէրինի՝ Անտրէանըն կլ եազըտը լուգէրինէ աթֆ իթմիչ իտուկինի, վէ նանագլարընտան աչաղտա իբի տատյա սըճագ կէօդ եաչը տամյատը ագարըղընը կէօրմէյէ, կէրիֆթարը հայրէթ օլարագ, նվվէլճէ բիւճաթ իթտի, վէ մուսախարէն մէրգումէնի տէրտագուչ իթմէսինտէ, կէնճ գադըն սարսըլարագ պաչընը եօգարը գալտըրտը, վէ բէֆը սէտա իլէ,

— Ա՛հ, ագըմա խալկլ կէլէճէք պիր տէյի վէսվէսէ իտիեօրում, տէտի, վէ միթհագըպէն զարիպ պիր սէտա իլէ

վէ կէօղէրինի սուբէթի աճիպէտէ աչարադ, դէվճինի եանընա-
տա օթուրթուդատան վէ էլ եազըսընը իրաեէ իթթիքաէն
սօնրա,- Ալընըզ ... ալընըզ ... օղուճունուզ, տէյի իլավէթէն
տէրմիեան իլէտի։

Արման, դէվճէօինին սէսինտէն վէ թավրընատան տօլաեը
հայրէթի արթարադ, եանընատա օթուրուու, վէ մահուտ
տէֆթէրի աչըպ, սերլէվհատընը վէ իլք սահիֆելէրինի վէ
ահկեր դըարմարընը օդուտուդճա, քէնահի տէ դէվճէսի կի-
պի ֆէվգէլադեէ միւթէէսիր օլտու, վէ օդուճատընը իլէրի
կէօթիւրահիւքճե, զանն իտէրսին քի դանը տամարլարընատա
տօնմադատա իտի։

Նիհաեէթ մէրդումի, սօն սաթըրը դրաաթ իթթիկինատէ,
պօղուդ պիր սէտա ըէֆ իտիպ,

— Ա՛հ սէֆիլ, սէֆիլ, նէտամէթինին իլք սէպէպինի չիմ-
տի անլատօրում, տէտի, վէ տէֆթէրի մէկթիւրու չէրմէճէեէ
վաղ իլէ դաբատա, վէ զէվճէսինի Ֆօրթունէտունա ալընպ, ֆիքրի
մէլանէթի քեարանէնինի էլան քէսպի մուզաֆֆէրիեէթի իթմէք-
տէ պուլունտուդու օտատան սիշարը չըդարտը։

. . . . . .

Իչթէ դօնթի, մէմուրին դայրի օլան պու հատիսէտէն տօ-
լաեը ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլմուշ օլատադ, Պադդարանըն
նէզարինէ կէլտիկինատէ, լէհճէսի սօլմուշ վէ միւզտաթրըպ պիր
հալատէ կէօրինմուշ իտի։

Սըրիղին հէմշիրէսի մէրդումու պու եօլտա կէօրմէսինատէ,

— Սիւպհա՞ն Ալլահ, նէ՞ օլտուղուզ մօնսիէօ դօնթի, սիզէ
նէ՞ վաղը օլտու, տէյի սիւալ իթտի, վէ դօնթի՝ միւտհիշ
պիր պըրտա վաղթի օլմատընատան պահս իթմէմինէ մէպնի,
կէնճ գատըն՝ աճապա Արման՝ Անտրէանըն ահվալը հադդի
եէսի հադդընատա զիհնի աեըլմի՞շ մի տըր, վէ ճէնապը Ալլահ,
օ ալչաղըն միւրահիլինէի մէրդումա քէնահինատէն էվվէլ խա-
պէ՞ր մի վէրմիշ տիր տէյի միւլահազաթատա վէ իւմիտլէրատէ
պուլունմադատա իբէն, դօնթի՝

— Գարընատաչըմ պիր չէհիտ տիր, տէյի իլավէթէն տէր միեան իթտի։

Օլ վադըթ Պադդարա՝ օթուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն տէրհալ աեաղա գալդըպ, բիւճաթլէ,

— Շէհի՞տ մի տիր, տէտի։

Ամման՝ կէօզլէրի եաշարարադ,

— Էվվէլ, իրիսթիանլըղըն իլք տէվրինտե կէօրիւմիւշ օլան չէհիտլէրտէն պիրի տիր, տէյի իֆատե իթտի։

Լաքին Պադդարա, օրտեա, դավիէն իսքեաթ օլմուշ օլարադ, վէ պու դանտոմը՝ հիսաիեաթը միւտհիշէնէ միւսթէնէտ պուլունարադ կէլմիշ իտի։ Շուրտան տա վար քի էն դավի սահիհլիլէր, դուվվէթլի թարաֆտարլար պուլտուղլարը հալտե, հէման տահմա տէլտիլի մադպուրթէ իլե իսպաթ օլունապիլիր հադըգէթլէրտէն տէյիլ տիրլէր։

Մէրդումէ, իֆատէսինէ էմնիյէէթտիղիք կէօսթէրիլմէկլինի մէմուլ իտէրէք օրտեա կէլմիշ օլուպ, անճագ հէր հալտե մուդավէմէ՛է դարար վէրմիշ օլտուղունտան, քէմալը վադար՝ իլէ,

— Մօնսիէօ պօնթ, դարընատաչընըղըն պիր չէհիտ օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ, անճագ շուրտանը պիլիրիմ վէ հիտա իթտիքատըմ, հաթթա դավիէն իսքեաթ տահի օլմուշում տուր քի, գարընատաչընըղըն թէօվսիէսինտէ՛ն տահի օլուպ, թէօվսիէքտար դըտաֆիէ՛տի տիր Վիլիամըն ալչագ վէ ճանվէրանե դալտի էլան տարպ իթտիքատ, վէ բօլունու թէմամէն վէ միւքէմմիլլէն իճրա իտէպիլմէսի՝ մահդա դարաղ ու սահավէթինտէն իլէրի կէլմէքտե տիր, վէ սիղ, հէր կիւն, հէր սահտ, խանէնիղտե վէ սուֆրանըզտա, դէվճէնիղ վէ ճիհէթբարէնիղ եանընտա էն զալիմ տիւշմէնինիղի սագլամադտաընըղ, տէտի։

Գօնթ Պադդարտեա պադտըղը կիպի, սօսադլարընտա տահի իթտիսիտ հուսուլե կէլէրէք,

— Սիղ սիվանէսինիզ, տէտի։

Պադդարա.— Պանա իննանմատճաղընըղը պիլիր իտիմ։

ֆադաթ սիդէ խապաթլար իրաեէ խոէճէեիմ ... Անտրէաեը աադմը աադմընա թաադիպ իլլէեէճէեիմ, վէ նիհաեէթ եիւզիւնաէքի մասքէեի աշաղըեա ալաճաղըմ։

— Պէնի տինլէեին ... հէը շէյի իշիտիրսէնիզ ... հէը շէյի անլաըսընըզ ...

— Սէօյլէյինիզ, լաքին գալպիմոէ պուլունան պիր սէտա պանա սէօյլէեօր, վէ պէն տէ օ սէտաեա իթիմատ խոէեօրում։

Արման օթուրտու, վէ ժան իլէ քէնտիսինին ալմըշ օլտուգլարը մալիւմաթը Պադդարաեա հիքեաեէ իթտի, վէ Անտրէանըն թէօվպէքեարլըզընա վէ իզթիրապը գալպիեէսինէ պաշլըճա տէլիլ վէ ալէամէթ աատա օլունան էվրագը սայըի էզպէը օգուտու։

Պադդարա՝ մէրգումուն իֆաատաթընը քէսմէքսիզին սօնունա գաատար տինլէտի, վէ Մ. տը Ֆէրկագըն՝ գարընտաշընա ճէննապը Ալլահա լինանըզը կիպի լինանըզընը, վէ պինապէրին Անտրէանըն հիլէքեարլըզընը մէյտանա չըգարմագ խուսուսընաա Արմանըն մուավէնէթինէ կիւվէնէմէեէճէկինի անլաատը։ Պու հալտէ քէլամա աղազլէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, սէօզլէրինիզ շու խուսուստա պէնի իգնա խոէեօրլար քի, խանէննիզտէ ազիմ պիր ֆէլաքէթ վուգուի կիւնիւնէ գաատար սիզ հիչ պիր շէյ կէօրմէեէճէքսինիզ։ Ալլահ՝ վէրէտէ սիզի գուրթարապիլէճէք գաատար ճէսարէթիմ պուլունսա ... տէտի։

Մ. տը Ֆէրկալ էյան թէպէսսիւմիւնէ տէվամ իթմէքտէ օլմասըյլա, կէնճ գաատըն՝

— Մօնսիէօ գօնթ, սիզ պիր ճէննթըլմէնսինիզ, վէ խայրխահ պիր զաթսըընըզ։ Իմտի սիզին քէլամընըզ՝ պէնիմ իչին պօգուլմագ պիր գանուն հիւքմիւնտէ տիր ... պու հալտէ ... տէտի, վէ թէրէտտիւտ խոէեօր կիպի կէօրիւնսիւկիւնաէն, գօնթ՝ քէմալը նէգլաքէթլէ,

— Սէօյլէեին աղիզլմ, տէյի պէեան իթտի,

— Պանա պիր վատ խոէրմիսինիզ,

— Էվվէթ։

— Ալամըզտա հէր նէ սէօզ վադը օլտու իսէ, պունուն գաթիէն կիզլի գալաճաղընա տաիր սէօզ վէրմէնիզլի արզու իտէրիմ։

— Սէօզ վէրիրիմ։

— Ֆէզալիք սիզէ վադը օլան սէօզիւմէ իթիմատընըզ օլտուղունու տախի սէօյլէնէին մննսիէօ գօնթ։ Պիրաաէրինիզէ տաիր պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկիմ, ֆագաթ սիզին ինանմադ իսթէմէտիկինիզ խուսուսըն ինքեարը նագասիլ իսպաթընը իրաեէ իտէճէկիմ կիւնէ գատար քէնտիսինին սայընա սիլէ էլ տօգունտուրմաեաճաղըմ։

— Սէօզիւնիւզէ իթիմատ իտէրիմ։

Պադդարա տեաղա գալգըպ, նիգասընը թէքրար էնտիրտիքտէն սօնրա, էլինի Ալմանա ուղաթարադ։

— Ալլահա ըսմարլատրդ մննսիէօ գօնթ։ Խանէնիզտէ ֆէլաքէթ վուգու պուլաճաղը, վէ չիմտիքի իֆատէմին տօղրու օլտուղունու թաստիդ իտէճէկինիզ կիւն, սիզի միւտաֆաա իթմէք իւզրէ եանընըզտա պուլունաճաղըմ, տէտի։

. . . . . .

Պադդարա, օթէլ տը Ֆէրկադտան հիյնի մուֆարադա-թընտա, քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի իրատ իթտի։

— Եա՛ Բապպի, պու թէչէպպիւսիւմտե եալընըզ գալտըղըմ ճիհէթլէ, պաննա գուվվէթ վէ ճէսարէթ վէրքի, մուխաթաբաեա հէտէֆ օլանլարը գուրթարապիլէեիմ։

Միւթէադըպէն, տուա վէ նիեազը հիւսնի թէլադը օլունմուշ տուր կիպի քէնտինտե ֆէվգէլատէ գուվվէթ վէ ճէսարէթ հիսս իտէրէք,

— Իսմիմ Պադդարա օլտուղու, վէ պէն տէ ախլէադը պօղուգ պիր գըզ օլտուղումդ զէման, պիր քէրրէ պու չէյթանա դաէպէ չալմըշ իտիմ։ Պու կիւն իսէ, եա՛ Բէպպ, սէնին գուճաղընա սըղընտըղըմ, վէ սէնին սանճաղըն տիթրնտա եիւիւտիւկիւմ հալտէ, էլպէթթէ պէնի թէրը իթմէկէճէքսին...

Իմաի, ես՝ սըր Վիլիամս, ֆէնալըդ բուհու, մէյտանը միւտաբէպէ իբիմիզին տիր... պագալըմ գալէպէնի բի՞մ չալաճագ տըր, աէյի իլավէթէն աէրմիեան իմտի։

31

Իչթէ պու աուրէթլէ Պագդատա, Որման ազ Քէրկազըն իդ ամէթիկահընատան չըգատըգը սըրատա, պարօնէ սըր Վիլիամատա, կինճ տօսթու վիդօնթ ազ Գամպօհուն խանէմինաէ պուլունմագատա իտի։

Կինճ վիդօնթուն համիսի օրան պու չախա՝ ուղուն բէտէնկօթունու կիրինիմիշ, վէ պաշընա էնլի քէնարը չարդատըն գօյմուշ օլտուղու համաէ, պիւնիւք պիր գօլթուգու իսկէմիէաէ օթուրուպ, բէյթլի պիր թարղատա սիկարատընը իչիեօրատու։

Բօղամպօլ, սիկարատընըն տիւմանընը թամամնա տօղրու տավուրտուգատան տօնրա,

— Ամճա, սիզ տահիհէն չայհանը համրէթ պիր քիմէսքինէդ, տէտի։

— Պու եօլատա պիր սէօզ նէ՞տէն իճապ իթթի, սէվկիլիլիւ եէկինիմ։

— Նատիւտուտ իւզէրինէ սէօյլէրիմ բի, սիզին կիպի տիւչինէն տիկէր պիր քիմէ պուլունմազ։ Տիմէք իսթէրիմ քի, մահարէպէ բլանըմընըն նըտֆընը խայրխահ գարընտաշընրդա վէ մահնէլ Պագդատաէա պիլտիրմինիզ՝ պանա բէք դարիպ կէօրիւնտիւ։

Իթթիրաղատընը աչըգատան աչըգա պէհան էթտի պունո։ն

պէնճէ ֆայտէսի օլապիլսիկի կիպի, սէնին իղթիսարըննը անլամադըղըմա տա պիր սէպէպ տիր։

— Բէք էյի ամճա, մատէմքի պէնի սինըէմհէճ թէնէզղիլ խոխեօրսունուզ, էֆքեարըմը պէեան խոէեիմ։

— Սէօյլէ պադալըմ։

— Էվվելա Մ. որ Քէրկադա, Մ. Ֆէրնան Րօշէեի, Վալէորը-Քէօր չիրքէթինեն բէնչէսինէ տիւշմիւշ զանն իթթիհկինիզի պէեան իյլէսինիզ, սէյի՞ մի։

— Հայ հայ։

— Սանիէն, տամա զիեատէ իլերի կիտերէք, պու սապահ Թիւրդուազ թարաֆընատան սիզին թալիմաթընըզա եազըլան վէ դատըն էսվապը սաթան պիր թաճիրին սիւքքեանընատա էսկի պիր ֆիսթանըն ճէպինատէ պուլունմուշ օլան թէզքիրէեի քէնարսինէ կէօսթէրտինիզ։

— Էվվէթ։

— Սօնրա Պադդարանըն խանէսինէ կիտիպ, մահպուպու Ֆէրնանըն՝ Թիւրդուազըն նէզարէնէ կիթթիհկինի սէօյլէսինիզ, էօյլէ սէյի՞ մի։

— Էվվէթ, հաթթա Պադդարանըն պու խապէրիմնէն միւզտաիրպ օլտուղունու կէօրմէքլէ պիր ազ էյլէնտիմ։

— Վէլհասըլ ֆազլ գօնթ որ Քէրկադա սէօյլէսիքլէրինիզի Պադդարատա տա սէօյլէսինիզ։

— Էվվէթ։

— Իմտի ամճա, պէնճէ պու հարէքէթինիզ մուխթարալը որը։

— Նէ՞տէն։

— Զանն իտէրիմքի պու պապաէ թէտպիրսիզճէ հարէքէթ իթմիշսինիզ տիր։

— Պու խուսուսու իսպաթի իթմէքլիկինի պէքլէրիմ։

— Էվվելա իսպաթը չու տուրքի, սիզ գօնթա հագըդէթի հալի սէօյլէսինիզ, եանի արամադտա օլտուղու եօլուն իզինի քէնարսինէ կէօսթէրտինիզ։

— Սօնրա՞։

— Սօնրա, Թէչէպպիւտիւմիւդիւն սըրրընա Թիւրդուազը տախի ակեահ դըլսընըզ։

— Արթըդ էվէրիր, եէկէնիմ։ չիմոի անլաեօրումքի, սէն հէնուզ ահմադ իմիշսին։

Սըր Վիլիամ պու սէօղէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, պաշընը եօգարը գալարըրսը, վէ չարպասընը չըգարըպ, գօլլարընը եէկտիկէրինէ գաւուշտուրսու գան սօնրա պիր սիկարա եագտը, վէ իսթիհզաքեարի Թարզտա,

— Սէնին պիր ահմադ օլտուղունու պէեան իթտիմ։ պու սէօղիւմիւ իսպաթ իտէճէեիմ։ Իմոի պէնի տինլէեօրում։ ազիզ եէկէնիմ, տէտի։

— Տինլէեօրում։

— Նվիէլ էմիրտէ իքինճի իթիրազընա ճէվապ վէրէճէեիմ։ Վալէտը-Փէօր չիրքէթի, եալընըզ պիր էրքէքտէն միւրէքքէպ տիր։ օ էրքէք տէ պէնիմ։

Բօգամպօլ գալարընը չաթմասընտա, սըր Վիլիամ քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Պու չիրքէթին պիր տէ մէմուրու վար սըրքի, օ տա սէնսին, տէտի։

— Պէն իսէ, պու իւնվանտա պիլէ հադդըմ օլմատըղընը զանն իթմէքտէ իտիմ։

— Սէնին ահմադըզըն հադդընտա չիւպհէ իտէրէք, պու մէմուրիեէթի պիր տիկէրինէ իհալէ իթմէլի իտիմ։

— Թէչէքքիւր իտէրիմ ամճա։

Սըր Վիլիամ՝ ասպըրսըզըդ հարէքէթի իպրազ իտէրէք,

— Իմոի պու չիրքէթ պիր էրքէք իլէ պիր մասլահաթկիւզարտան, վէ Թիւրդուազ, Շաթօ-Մայի, վէ մատամ Մալտսի կիպի իքինճի տէրէճէտէ ալէթ վէ վասըթալարտան միւրէթթէպ տիր, տէտի։

— Բէք էյի ամճա, սօնրա։

— Հէր չիրքէթին, - Ֆրանսմասօնլար չիրքէթինտէն պէհիմ չիրքէթէ գատտար, - պիրէր սըրրը վար տըր։ Պու սըրր, Ֆրանսմասօնլարտա ամիրին հադդը, վէ պէհտէ տէ էրքէյին հադ-

գը օլուպ, էրքէք սրրըն նըսֆիքնը մասլահաթկիւզարա, բուպունու ալէթ օլանլարա սէօյլէր իսէ տէ, վասլթա օլանլարա հիչ պիր չէյ պիլսիրմէզ։

— Հագգընըզ վար տրր։

— Շիմտի անլատը՞ն մը ահմագ։

— Տիմէք Թիւրգուազ ... մատամ Մալասի ... գօնթ տը Շաթօ-Մայ՝ ...

— Էվվէթ, պունլար հիչ պիր չէյ պիլմէզլէր։ Գօնթ, քէնտի վազիֆէսի, պիր գատընտան թահգիր կէօրմիւչ օլան միւթէպէր պիր գաթըն ինթիգամընը ալմագտան, վէ միւքեաֆաթ օլարագ աժճասընըն միրասընա նսիլ օլմագտան իպարէթի իտուկինի զանն իսիւօր։ Պունտան պաշգա պուգօնթ՝ ասլզատէկեանտան օլմասըյլա, սրը Արթիւր Գօլէնսին իսմինի զիրը իթմէքտէն իսէ, քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրէճէկի տէրքեար տրը։ Զիւնքի պէնի, եանի վիգօնթ Ընտրէաբը, գօնթ Արման տը Քէրկազըն սէվկիլիւ պիրատէրինի ասլա կէօրմէմիչ տիր։

— Լաքին մատամ Մալասի էկէր քէնտի իթիրազլարընտա իսրար իտէրսէ՞։

— Մատամ Մալասի ատի սընըֆտան պիր գարը օլուպ, պիզտէն, Վանթիւրտէն մատատա քիմսէյի թանըմազ։ Վանթիւր իսէ ֆէվգէլատէ դուվվէթլի օլմասըյլա, գարչըսընտա մուխալիֆէթի ժէյլի կէօրիւր կէօրմէզ եալընըզ, պիր էլի իլէ անը պօզաճաղը տէրքեար իսէ տէ, թէէմին օլ, մատամ Մալասի մուխալիֆէթի իթժէեէճէք տիր։

— Ֆագաթ էկէր Պագգալա Թիւրգուազըն խանէսինէ կիտէրսէ՞։

— Էվվէթ, եէկէնիմ, իյէմին օլ, եարըն Պագգարա Թիւրգուազա կիտէճէք տիր։

— Շաեէա վալե-տը-Քէօր չիրքէթի ազասընտան պահս իտէրսէ՞։

— Թիւրգուազ՝ Պագգարանըն սէօյլէտիկի սէօզլէրտէն հիչ պիր քէլիմէ պիլէ անլամաեաճագ տրը։

— Պու սապահ եաղաբլմըշ օլաուզունուզ թէզքիրէնի կէօսթէրիրսե ատ՞մի, պիր շէյ անլամահաճադ մըր։

— Օ թէզքիրէ հադդընաա քէնահինէ, թէխայէլթէ մէմլու կիւզէլ պիր հիքմաեէ նագլ խաճէք մը։

— Ամճա, պու սէօյլէմէքլէրինիզ հէր ալէա՝ անճագ Մ. մը Եաթօ-Մայի իլէ թէյդիսինի հիւքմիւնիւզ ալմընա կէչիրմիշ օլաուզունուզու խոպալի իթմէնիզ, լաքին Թիւրգուազը նա՞յլ դապթընըզաա պուլունաուրուէօրաունուզ։

— Անը աա քէնահ մինֆաաթլըյա դապթըմնաա պուլուն աուրուէօրում։ Ֆէրնան Բօշէ օն իքի միլէօնա սահիպ մը. օն իքի միլէօն ֆրանգա մալիը պիր աաէմին մէմլէկէթի խաչ, նէ՛ զամիր, նէ՛ վիճաան սահիպլի օլապիլիր։ Պու ճիհէթի կիւն կիպի աշիքնար մըր։

— Բէք էյի, սիւալ խաչճէք արթըդ պիր շէյիմ գալմաաը։

— Ա՛ֆիվ խաբսին. իքինճի իթթիրաֆնա ճէվապ վէրսիմ. իմամ տէ պիրինճիսինէ ճէվապ վէրէճէեիմ։

— Սիզի ալինէէօրում ամճա։

— Պու ալէմնէ ումումի պիր միսաֆիր մը քի, ինսանլար, քէնահլէրինէ թէյմին խաիլէն հադդըէթլէրէ պիր արա ինսանմադաան առը օլուրլար։ Պու միսաֆիր՝ բօլիվիա, ախզու իթմաը վէ աշդ ու սէվմա մե ամէրիքայնաա տոխի ճարի մըր։

— Իշտու միթթալէանըդ բէք դուվվէթլի մըր, սէվինճլի ամճա։

— Ֆէրնան Բօշնին Թիւրգուազ իլէ իլգիէթինէ Վալէ-պէօյլէրին վուդուճիհէթի պուլունաուզունու պէեան իմմիշ խոմ։ Զէվալը Արման պու խուսուսաա չիւպհէ իթ-մէքճէ օլուպ, պադդարա խէ, նարըն Թիւրգուազըն խանէ-սինաէն միշարը չըգարըճնաա, օ խուսուսա թէմամիյլէ խա-քեաթ օլաճադ, վէ Թիւրգուազըն առի պիր ֆահիշէ օլուպ, ֆէվգէլաատէ զէնկին պիր քիմսէեէի սոհպաթ սոզունա չէվիրմէք-տէն պաշգա մադսէտի պուլունմադըդընա չիւպհէսի դալմա-եաճադ մըր։

— Ֆադաթի Պադգարանըն Ֆէրնան իւղէրինաէ հաիլ օ-տուղու նուֆուզ վէ թէէսսիրաէն տօլաեը վէ վէսվէսէ իթմէ՞զ-միսինիզ։

— Պիլաքիս Պադգարա իսթէմէեէրէք պիզե խըզմէթ իտէճէք տիր։

— Ա՜ճա՛յիպ, իչթէ պուրատը պէնիմ իչին մուամմա գա-պիլինատէն տիր։

— Պէնիմ իչին իսէ պու մուհադգադ տըր։ լաքին սէն էյան ահմագլըղընտա տէվամ իտէրսէն, թաալիի սէօյլէտիք-լէրիմի պիլմէճէ գանն իտէրսին։ - Իմտի, պէնի տինլէ։ Պադ-գարանըն Ֆէրնանը էյէ կէչիրմէսի Ֆէվգէլատէ միւշքիլ օ-տուղու չէօյլէ տուրսուն, չաեէտ էյէ կէչիրիրսէ, իլը եաբա-ճագ չէյի՝ գէվճէսինատէն վէ չօճուղունտան, վէ չօճուղունուն սէրվէթի Թիւրգուազըն բէնչէսինէ կէչէճէկինատէն պահս իթ-մէք օլաճագ տըր։

— Վաղաա տա պու պիր գուվվէթլի տէլիլ տիր։

— Էվվէթ, մաահէմ՛քի չիմտիեէ գաատար Թիւրգուազ՝ մէնաֆիի չախսիեէ կէօդէթմէեօր, վէ ալիճէնապանէ տավրա-նարագ, նէ՛ պիր միւճէվհէր, նէ՛ պիր չիֆթի էլտիվէն վէ նէ՛ պիր սուբէ իսթմէեօր, Ֆէրնան՝ Պադգարանըն սէօզլէրինէ էհէմմիեէթի վէրմէէճէք, վէ բէնտի մէթրէսինէ Իֆթիթրա իտիեօր իթիգաալընտա պու լունաճագ տըր։ Անլաեօ՞րմուսուն։

— Էվվէթ ամմա, անլաեօրում։

— Բէք էյի, մաահէմ՛քի անլաալըն իսէ, տիմէք արթըգ իթիրազըն գալմատը։

— Էվվէթ։

— Օ հալտէ, - տէտի պարօնէ պիր սիկարա տահա եագարագ, - մաահէմ՛քի վագըթի գըյմէթտար տըր, վէ պու սու-րէթլէ մուպահասա իթմէելիկիմիզ իզահի վագըթի տիմէք տիր, պօշ լաղըրտըլարը պէրթարաֆ իլէ սանա պազը էմրլէր վէրմէք իսթէրիմ, վէ սէն տէ, վէրէճէկիմ էմրլէրի միւզաքէրէ իտէճէք եէրտէ անլէրէ իթաաթ իտէրսէն, մէճբուն օլուրում, օ հալտէ մագսատէ տահա չաբուգ վասըլ օլուրուզ։

Բօդամպօլ թէվազու իւէ պաչընը էյիպ, իսիւնճէք սէօղ-
լէրի սինէմէհէ հազըրլանսըը, վէ սըր Վիլիամ սա քէլամընը
շու եօլսա իւէրի կէօմիւրսիւ։

— Եարըն պինգաչը Գարաէնէ վիզիթա վէրիպ, պու մէք-
թուպու քէնտիսինէ թէսլիմիյէրսին։ Պունսա շիրքէթի ընիսի-
նին պաղը թալիմաթը եազըլմըշ սըր։

— Բէք էյի ամճա։

— Սօնրա պիր ալթա սիւար օլուպ, սաաթ իքի րաահա-
լէրինաէ, Պուա սը Պուլօնեքսա քեալին էրմիօնվիլ քէօշկիւն-
ատ պուլունուրսուն։ Ֆաղաթ Լիուալէթինի միւքէմմէլ սու-
րէթաէ թէրթիպ իմմէյիսին։

— Օլ պապաէ սիզ միւսաիէրիհ օլուն, միւմքին մէրթէպէ
քէնտիմէ չէքի սիւղէն վէրիրիմ։

— Ազիզիմ պէնի սինէ։ Թէսաահիֆէն թամ սաաթ
իքիաէ, կէօք մավիսի ընկիլինաէ օլան պիր գալէչի գարչըլա-
եաճաղսըն։ Պու գալէչաէ չիֆթէ գումրուսար կիպի եէկաի-
կէրինէ կիւլիւմսէյէքաէ օլան պիր էրքէք իւէ պիր գադընն
կէօրէճէքսին։

— Օ էրքէք իւէ գադըն քիմիէր սիրսիւք։

— Թիւրքուսաղ իւէ Ֆէրնան սըր։

— Բէք էյի վիգօնթ։

— Օլ վագթի ամբընը ատապանըն եանընա եապըլաշը-
րըպ, Մ. Ֆէրնան Բօշնէհ նազիրեանէ սլամ վէրէճէքսին, վէ
եանընսաաքի գադընա սաիսի թահգիրամիլ սու րէթաէ պա-
գաճաղսըն։

— Անլաեօրում։

— Վէ Ֆէրնանա խիթաբէն, - Մօնսիէօ, պէնաէնիզի թա-
նըեօրմուսունուզ, տէսիկինաէ, Ֆէրնանըն «էվվէթ» եօլուն-
սաաքի ճէվապընը ալմանը միւմքիպդիր, իֆսաէնէ չու սու-
րէթլէ տէվամ իսէճէքսին։ - Մօնսիէօ, սիզին իւէ սուէլլօ
իմմէք չէրէֆինէ նաիլ օլսուղում կիճէ, ուլուվճէնսապանէ
պիր իսսավվուրսա պուլունսուսում։ սիմէք իսդէրիմքի, սիզ
եարալը վէ պայիրն իսինիզ։ գանընըզ ագրեօրսու։ իսմի

տադբդա գայպ իթմէքսիդին սիդի պիր մահլէ նադլ իթմէք էլզէմ խան։ Թանէնիզէ նադլ իթսէք, զէվճէնիզ պալօսան չըգըպ էվէ կէլտիկինտէ, սիդի գանլարա միւլէմմա պուլաճաղընտան, պու խուսուս՝ չահիալէրինիզ վէ պէնտէնիզ կիպի ադլը պաշընտա վէ խայրխահ բիմնէէրին խաթըրընա պիւէ կէլէմէզ խան։ Պու մախլուգ, (պու սըրատտա Թիւրգուադը բարմաղըն իլէ կէօսթէրիրսին,) պէնիմ մէթրէսիմ խան։ քէնտինի էյի պիր գըզ գանն իտէր խանըմ, վէ հադըրնտա իդնարը մունտաղպէթ իթմէք կիպի պիր զատֆէթտէ պուլունտում։ քէնտինի պէնիմ բարամ իլէ պիր օթէլ սաթըն ալմըշ խան մէնտիէօ, (պու խուսուսու թէէքիտէն սէօյլէրսին։) վէ պու օթէլ խան, տուէլլօ իթտիհատիդ մահլէսէ եադըն խան։ քէնտինինին պէնի պէրապէր օլտուդունու պիւրը խանըմ։ չինքի կիթմէզտէն էվվէլ քէնտինիյէ վէտտայումաեը վատտ իլէմիշ խանըմ։ պինտապէնրին քէնտինի վէ տաէմիէրի ուեանըդ օլտուդտարընտան, սիդի խանէսինէ նադլ իթտիք... Թաղը ու հալինիզտէն՝ սիդի քէք էյի գաերըմըշ օլտուդունու անլաեօրում, Ամմի զուհուրա կէլէն հիւանի իհթիմամընտան տօլաեը արզը իէպրիք իթմէքսիզիդի միւտաաւէնիդի թալեպ իթտիհատիդ կիպի, քէնտի նէզտինտէ խանըհտա իթմիշ օլտուդունուդ մունտաճիդըյէէթտէն տօլաեը սիդի տախի իէպրիք իտէրիմ, դիրա պու ռապտ Բարիդէ տատէթ իթտիհատտէ, պէնիմ նէրիմէ սիդ կէչմիշ օլտուդունուդու, վէ պէնիմ ադչէմ իլէ սաթըն ալընան պու արապատա քէնտինի իլէ պիրլիքտէ սիդին օթուրմադ հադըրնը հաիդ պուլունտուդունուզու խատէր ատըմ...

— Բէք ալէտ, ամճա, տէտիքլէրինիդի անլաեօրում, պու տէֆա կէօրէճէքսինիդի, իչրտի վազիֆէտէ տօլա դուսուր իթմէնէէճէնիմ։

— Պադալըմ։

— Պէօյլէ պիր մէնզարէտէն սօնրա, Ֆէրնան Բօյէ պիր օթէլ սաթըն ատմադ, վէ պիր արապա վէ ատիլտար իէպրիք իթմէքլէ, վէ պէնտէն ալմըշ օլմատըդը մուճէվհէրատըդը վէ ֆահիշէ

էսհամը պանա իեատէ իլլէմէսի իչին Թիւրդուազը իճպար իթմէկը մէճպուրիեէթինատէ պուլունաճադ տըր։

— Հէր չէյի հէնուզ անլատամմատըն։

— Թիւրդուազ՝ իդամէթ իթտիկի օթէլի թէրքէ, ատօրթ եիւզ ֆրանգ քիրասը օլան պիր խանէատէ, այտա պիր լուի ալմունու պէատէկլէ խըզմէթքեարլըգ իտէն պիր գատըն իլէ օթուրաճադ, վէ իչթէ օլ վադրթ Ֆէրնան, իչպու ֆէվգէլատէ նէզաքէթատէն միւթէէսիր օլարագ, էվվելճէ խատէր վերմէքսիզին, իբի իւչ եիւզ պին ֆրանգ ատեէրինատէ պիր օթել, էլլի պին ըիալ գըյմէթինատէ մօպիլեա, իբի իւչ եիւզպին լուի ալմուն պէատէկինատէ ամլար արապալար մուպաատա իտէրէք, վէ հալընըզ պիր գուլիպէեէ գանատթ իտէն վէ Ֆէրնանըն գալալինատէն պայդա արզուսու պուլունմատան օլ ֆագիլէ Թիւրդուազը՝ սաթրն ալտըղը օթէլէ կէօթիւրէճէք տիր։ Վէլ հասըլ պիրլինճի այտա ճէմանն եարըմ միլեօն ֆրանգ սարֆ օլունաճադ տըր։

— Էվվէթթ, ֆագաթ պիզ եինէ Ֆէրնանատան պահս իտէլիմ։ Թէէմին օլմալըսըն քի, Ֆէրնան, քէնատիսինէ վադը օլան աէօզլէրինատէն ատօլաեը տուէլլօ թալէպ իտէճէք տիր։ Օլ վադրթ սէն քէնատինատէն օն պէշ կիւն մէօհլէթթ իսթէմէլիսին։ պու մէօհլէթթ զարֆընատա Ֆէրնան սիլահ թալիմի /լէ մէշղուլ օլաճադ իսէ ատ, Թիւրդուազ իզհարը թէէսսիւֆլէ, իչի սուհէն թէսվիէնէ չալըշաճադ տըր։ Պիր ատէմ, աշղ ու մուհապէթթլէ սլշագլանըր իսէ, չուրասընը խաթրընա կէթիր քի եէկէնիմ, խըզմէթեարընա պիւէ թէսլիմ օլուր։

— Պունատան գաթինաշար Ֆէրնան գօրդադ պիր քիմսէ տիր։

— Տօղրուսու պէն ատ պու ւֆքեարատաեըմ։ - Հէր նէ իսէ սանա տիեէճէկիմ հէր պու գատար տէյիլ տիր։ եարընագշամ կապրիէլ ճատոէսինատէ, Շանզ-Էլիզէտէ քեային 16 նումէրօլու եէնի պիր օթէլին գարուսունու չալարսըն։ պիր իըզմէթքեար գարուեու սանա աչարադ, վիզիթանըն սեպէպինի սիւալ էթտիկինատէ, գարթընը քէնտինէ թէսլիմ իլէ, միս

Տաի-Նաթա Վան-Հօրու կէօրմէք իսթէտիկինի սէօյլէրսին։

— Մահուտ Հինալի գարըտա՞ն մը պահս իտիեօրսունուզ։

— Եվվէթ, իլէրուտէ մարքիզ օլաճագ գարըտան պահս իտիեօրում։

— Ֆէնտիսինէ նէ՞ սէօյլեեէճէեիմ։

Սըր Վիլիամս, Րօգամպօլա մէօհիւրլու վէ իւզերինատէ հիչ եազը եազըլմըշ օլմաեարագ իքինճի պիր մէքթուպ վէրէրէք։

— Պու մէքթուպու քէնտիսինէ թէսլիմ իտէր, վէ եմրլէրինէ պէքլէրսին։ Պու Հինալի գատըն եալընըզ ինկիլիզճէ թէքէլլիւմ իտէր, տէտի։

— Պէն տէ ինկիլիզճէ ազաճըգ սէօյլէրիմ։

— Օ գատարը քեաֆի տիր։

— Թալիմաթընըզ հէր պու գատա՞ր մը տըր։

— Թայր, եարըն սապահ պինպաշըեա կիթմէզտէն, սապահըն սաաթ եէտիսինատէ, արապանը հազըրլաթըպ, Ըրօչըշուար սօգաղընատա քեային 41 նումէրօլու խանէյէ կիտէրսին։ օրատա պիր իհթիեար դաքուճու պուլաճագսըն քի, իթալեանճա լիսանըլյա գարըշըդ Ֆրանսըզճա թէքէլլիւմ իտէր, վէ սիլահ թալիմի տէրսի վէրիր։ Պու ատէմ 16 նճը ասըրտա իթալիատա իճրա իտիլիպ, օրատան Ֆրանսատա կէթիրիլմիշ օլան ֆէվգ էլատէ պիր թալիմէ աչնա տըր, վէ Բարիստէ քէնտինատէն պաշդա պու թալիմի պիլէն հօգ տուր։ Իչպու թալիմի սանա էօյրէթմէկեէ պէնիմ վադթըմ հօգ տուր։ յաքին օ սանա օն եախօտ օն պէչ տէրսատէ էօյրէթիր։ Զիքր իթտիկիմ թալիմ, պիր նէվ տարպէ օլուպ, պու տարպէտէն վուրուլանըն՝ սօն բուհանիճէ վազիֆէլէրինի իճրա, վէ վասեեէթինի թանզիմ իթմէքտէն պաշդա վադթը օլամաեըպ, հէր հալտէ՞ահրէթէ եօլճու օլուր։ Պու տարպէի էօյրէնմէք իչին պիրինճի տէրսատէ էլլի բիսթօլ (պիր նէվ ալթուն սիքքէ տիր) վէրիլիր, վէ սօն տէրսատէ դուսուրու իքմալ օլունուր։ Պունուն իսմինէ եիւզ բիսթօլլուգ տարպէ տէնիլիր։

— Ցիմէք պիրինի էօլտիւրէճէեիմ։

— Եվվէթ։

— Նէ՞ վադըթ ։

— Պէլըթ օն պէշ կիւնաէն, պէլըթ տահա եվվէլ, վէ իս-թիմալքի տահա կէճ ։

— Վադըթընը դամիէն պիւյիմէ՞զմիեիմ ։

— Պօշ չէյ տիր ։

— Խասիին քի՞մ օլտուգունու անլատամա՞զմըըմ ։

— Զէվճէօի իլէ էվլէնմէք իսթէմէտիկիմ քիմսէ տիր ։

Բօղտանզօլ սարըլտը, վէ քէլտիս տէվամէէ,

— Ամճա, սիզ, հէր քէսին հադըընը իմտանին իսթանիկինիզ ճիհէթլէ, միւքէմմէլ պիր տաէմնինիզ, տէտի, վէ իյիլէթէն տախի, կէօճա հիւսի թէէսիւրտէն իմտըիք օլունարադ, — զէվալը Մ. տը Ֆէրիադ, տէյի պէհան իդէտի ։

Իշտու միւքեալէմէտէն ածըտա, սըր Վիլիամ տեհտա գադըդ ։

— Ալլահա բոմնարտադը, իքի կիւնտէն տնի իմէքրար կէօրէճէէիմ, պու կիւն տահի ծնոտա Արմէն վէ Պադ պարա իլէ պուլուշմադ իւզրէ ոէօղիւնիւմ, տէտի, վէ նահա օյարադ-ճօղա չըգըդ, Բօն նէօֆ քէօրիւսիւնէ մուվասալէթինահ, քէօրիւնիւնէն բարմադլըընա տէրտէդինի տահամմարադ տուրտու ։

Օ կիճէի զիհատէճէ պարտնըդ վէ նէմտադ օլտադ, բիւդիճար էամէքտահ իտի, պարօնէնին տուրմուշ օյտուգտա մահէլ՝ Սէն նէհրինին մէնզադը վէ միւնասադը ճիհէթլէրինէ նադըր օլտադ, էօթէտահ պէրիտահ կոնմադտա պուլունան կադ պօրուլարընըն զիհատարը, ֆէնէրլէրին զիհատարըյտա միւնէվվէր վահի պիր Օղ իանօսատա պիւհիք պիր չէհրէ պէնզէմէքտէ իտի ։

Օլ վադըթ, իշտու հիքմահէնին պ՞րինճի տահիֆէլէրին տէ օյտուգտա կիմի, բուհունտա ֆէնադըդ ֆիքրի մէրքէզիէնմիշ կիպի կէօրիւնէէն պու տահմ, բադլամադտա օյան կէօղէրի իլէ Պադիշահը հադըրը իմտադ վէ թէճէլտիս իտէրէք,

— Է՛յ Բարիս, դամիէն ինանըրըմ քի, ֆէնադըդ տարըն մէրքէզի սէնտին, չիւնի պէն՝ սէնին հիսարլարընն իչինահ

հիւքմ խանեօրում։ Լ՛ Ադման ար Քերկաղ, ժան, Ֆէրնան վէ Էրմին, սիղ պէնի պերինճի տէգիա մաղուպ հալտէ կէօրտիւնիւզ, պէնի ճաբնարադ էլիմի սըղա՛նըզ, վէ օլ վէճմէյէ եիւղիւմէ պադտընըզ, ֆադաթի չիմնի պէն սիղի զապթըմա կէչիրտիմ։ Դարթալ դուշու չինքեարընը բէնիլէրի տրադընտա սըղտըզը կիպի, պէնտէ սիղի սըղմադտաեըմ։ Սէն, Ֆէրնան, սէն, քէնտիսիյլէ էվլէնմէք խաթէտիկիմ դատընը աչըրտըն, իմտի մալինտէն, վէ մէրճինտէն վէ նամուսընտան մահրում օլաճաղըն կիպի, դէվճինտէն տէ խանանէթի կէօրճէքսին։ Սիղ, Էրմին, սիղ պաբանէ սըր Վիլիամը թահդիր իթտիկինիզ ճիհէթտէ, այնընըզտա նամուստուզ դուդ, վէ գալպինիզտէ էօյիւմ էտէրի օլարադ եիւրիւճէքսինիզ։ Սանա կէլինճէ, Լ՛ Ադման ար Քերկաղ, սէն էօլճէքսին, վէ ժան պէնի սէվճէք տիր։

. . . . . .

Այնի սաաթտա վէ հէման այնի տադըդտա վէ այնի մահէլլէտէն, տէրունինտէ պիր դատըն պուլունան պիր արապա կէչմէքտէ խոր։

Մէզպուրէ դատըն վադթիյլէ կիւնահքար օլմուշ իտի իսէ տէ, մուտխտարըն ճէնապը Ալլահ քէնտիսինէ աֆվ իթմիշ, վէ անդ՛ ինճիլի չէրիֆտէ մուհտարըր Մարիամ Մադտաղինացի կիպի դուվվէթլի վէ ճէսուր դըլմուշ իտի։ Պու դատըն, Բօնէօֆ քէօրբիսիէնտէն կէչտիկի սրրատա, պիր նազարը մախսուս իլէ քէնտիսի տէ Բարիսի թէճէտիս իտէրէք,

— Լ՛ չէհրի քէպիր, այնին հիսարլարըն տախիլինտէ ֆէնա պիր բուհ, պիր չէյթան ատըյտէօրտիւնքի, պու ֆէնա բուհ, պու չէյթան, նիչէլէրին վէֆամընա, նիչէլէրին եատուտ մահէմէ կիրիֆիմտար օլմադտընա տէ գէզ ալտըօր։ Պու չէյթանը եապընըզ պիր դատըն քէչի իթմիշ սիր, վէ ատըմը ատըմընա անը թէճատիպ իտէճէք սիր։ Ինչաղահ պու չէյթանըն պաշընը, մուտաֆիֆէրիեէթինէ մուվաֆֆադ օլաճաղը Լանատ օ դատըն ուզճէք սիր, նասըլ ըի հաղրէթի Մէրեամ տէ ելանըն դաֆատընը էդմիշ սիր, տէտի։

. . . . . .

Իմոի, պուննան աօնրա օլչախսը մուզիրը իլէ պու գաարն միեանընաա մուհարէպէ պաշլաեաճագ տըր, օ գաարն իլէ քի, էվվէլճէ իշլէտիկի խէթալարըն աֆվընա մաղհար օլմագ իչին; պիլա ֆասլա վիգօնթ Անտրէաեր, սըր Վիլիամը, վէլհասըլ սըր Արթիւր Գօլէնսի, եանի իչ սըֆաթը հափզ օլմագլա պէրապէր, եալընըզ պիր շախսան իպարէթ պուլունան պիր քիմսէեի թաագիպ իթմէքլիք ժէմուրիեէթի ճէնապը Ալլահ թարաֆընտան քէնտիսինէ իհալէ իտիլմիշ իտի.

32

Շիմտիեէ գաատար, սըր Վիլիամըն ֆիքրի ժէլանէթքեարանէսիլէ թէրթիպ օլունան պու պիւեիւք էնթրիգանըն բլանընը պէեան իթտիք, Պունտան պէօյլէ տէ իշպու բլանըն ֆիլիլեեաթընը կէօրմէեիզ, Անճագ սըր Վիլիամ իլէ Պագգարանըն պահպարընը արաստրա կէճիքտիրմէքլիկիմիզ իճապ իթտ պիլէ, պուննարըն հէկաիկէրինէ գարշը խասիմի ազիմ օլտուգլարընը, վէ պիրիպիրի ալէյհինտէ չէտմա պիր հարպա չըգմըշ պուլունտուգլարընը ունութմամալըզը, Հիքեաեէժիմին պունտան սօնրա տէվամ իտէճէք օլան գըսմընտա նազարիաթա կիրիշմէեիպ, վուգուաթը նագլ ու պէեան իլէ իքթիֆա իտէճէիզ.

. . . . . .

Մ. Ֆէրնան Րօշէեի, Թիւրգուազըն արտպասընա րաքիպէն վէ մէզպուրէ իլէ պիրլիքտէ Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իթտիկի զէման պրագմըշ իտիք.

Իքի կիւն սօնրա, պիր սապահ, պու սաատադաթըդ դէվճի, Թիւրդուազ իլէ պէրապէր պուլտուղումուզդա, կէնճ դաաըն եէրաէ խալը իւղէրինէ չալըդ ուսուլինճէ սէրիւմիշ օլան պիր եաթագտա, վէ Ֆէրնան տախի այնի օտատա սէօվրին իւղէրինաէ եաիմըշ օլտուդլարը հալտէ, Թիւրդուազ՝ լագըրտը իմմէքսիզին մէրդումա միւթէհաիրանէ պագմագտա իքէն, պիրտէն պիրէ պաշընը նըսգէն գալարըդդ, տիրտէկինէ տաեաթարագ, չու եօլտա քէլտա ազազ իլլէտի։

— Ազիզիմ Ֆէրնան, դըրդ սէքիզ սաաթտան պէրի տիր քի, էօմրիւն միւշքիլաթընտան վէ ահվալը սախլէնմէտէն մաւիւմաթլարը պուլունմաեան չօճուդլար կիպի նաշաեօրուդ։

Ֆէրնան. — Էօմրիւ՝ սաատէթ տիր... պէն տէ օ սաատէթ իչինաէ պուլունուեօրում... էօմրիւն ահվալը սախլինէէօնի թէտգիդ վէ թէճէլլիւսէ նէ՞ լիւզում վար տըր։

— Լաքին, — տէտի Թիւրդուազ մահզունիւէթլէ, — Բարիս կիպի պիր մահէլլաէ սաատէթ վէ պախթիեարլըդ ահվալը օլապիլմէք իչին մունթազամ օլմալը տըր։

Ֆէրնան, մունթազամ ըկլիմէսինին մանէասընը անլատմըշճասընա, մէրդումէէ պագմասընտա, կէնճ գաաըն իֆտէսինէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Պէնի տինլէ, պու ալէմտէ էն զիեսատ չայեանը հասէտ օլան, չիւպհէսիզ մէսուտ վէ պախթիեար օլան քիմսէլէրին սաատէթ ու իգպալինի պիր իմտադըմ գըօգանճլարընը, եանի թէնպէլ վէ ֆէնա սաէմլէրին չէքէմէմլէրի թապլի վէ տէրքեար տըր։

Ֆէրնան՝ իֆտաէի վազըաեը անլաեարագ,

— Տօղրու տուր, տէտի։

— Իմտի ազիզիմ, Ֆէրնան, պէօյլէ պիր վազըտտա էն ադիլանէ հարէքէթ՝ հէր շէյէ պէքլէմէք, հէր շէյի էվվէլճէ քէշֆ վէ տէրք իմմէք, վէ ճիւմլէ պիր միւտտաֆաաեա հազըրլանմագ, եանի ֆէվգէլատէ հասէտ օ. ունան վէյախու սաատէթ ու իգպալին մուհաֆազասը իչին թէտաալիրի իհթիեաճքեարանէի իմթիհաղ իլլէմէքտէն իպարէթ տիր։

— Պէնճէ պու կիպի Թէսաալիէն լիւզում եօգ տուր, չիւնքի պէն սիզի սեվէրիմ։

— Լաքին պու կիւն՝ եարըն տէյիլ տուր, պու կիւն, տօսԹում, սիզ մուզաֆֆերիեէԹի վազըանըզտան տօլաեը իֆԹիխար իսէպիլիրսինիզ, ղերա աեագլարընըզ հուզուրընտա սիզի սեվէն, վէ սիզին իճապարընըզ իւզերինէ հէր շէյի ֆէտա իԹմիշ վէ հէր շէյատէն ֆարիղ կէլմիշ օլան պիչարէ պիր գադընըն պուլունմազտա տուրդը, պու գադընըն պիր գաչ կիւն մուգաատէմ մուհապէԹէ տէնիլէն շէյ նէ իտուկինի պիլմէզ իքէն, պու կիւնդը կիւն սիզի ֆէվգէլատէ սեվմէքտէ վէ պիւԹիւն ճիհանտա սիզատէն զայրի քիմսէնի կէօրմէմէքտէ տիր։

Ֆէրնան, պու արա Թիւրգուազըն էլինի Թութարագ տօտագլարընա կէօմիւրտիւ։ Մէզպուրէ իսէ, քէլամընա չու եօլտա տէվամ իԹտի.

— ԷվվէԹ, պու կիւն հէճճանը չէտիտէ Թապի պուլունուեօրսունուզ, լաքին եարըն, ա՛հ եարըն... աէյի մէզպուրէ պէեան իԹտի, վէ Ֆէրնան՝ մէրգումէնին սէօզ՛էնիւ քեսէրէք։

— Պէնիմ իչին եարըն տա պու կիւն կիպի օլաճագ տուր, տէտի։

Կէնճ գադըն՝ աեագընըն ուճունու եէրէ վուրարագ,

— Միւսաատէ իտին քի սէօգիւմէ տէվամ իտէեիմ։ Եարըն, էզգապա ահըպապանըզը, տօսԹլարընըզը, վէլհասըլ սիզին մէտուտ վէ պահԹիեար օլտուղունուզու անլամաեան, եախօտ մէտուտ վէ պահԹիեար օլմանըզը իտիԹմէմէէն քիմսէլէրի պուլուրսունուզ։ ղերա մալիմմեա, խուսուսիլէ աչըգ վէ մաշուգլարընը իչլէրինտէ պու կիպի ԹէսաաիւֆաԹի բէք չօգ օլուր, տէտի։

— ՖագաԹ պէն բիմսէնի տինլէմէք Ֆիքրինտէ տէյիլիմ։

— Պունլարտան պագըլարը՝ «մէչրու, կիւզէլ վէ ճալիպ պիր գադընը վար տուր... գադընը քէնտինի ֆէվգէլատէ սեվէր» տիեէճէքլէր տիր։

Ֆէրնան պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ պու սէօզլէրի սէօյլէմէսի՝ մահզա պիր օեուն օլան կէնճ գատըն տախի՝ սիհիրպազլըղա մախսուս պուլունան նազարընը վէրդումա աշ֊ֆ իթտի։

Մուախխարէն մէզպուրէ քէլամընը չու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Էվվէթ մննսիէօ, սիզին պիր դէվճէնիզ վար տըր... վագտա իֆտառէմ մուճիպի թէէսսիֆ տիւր, լաքին հադրդէթի հալ չու տուր քի, ազիզիմ Ֆէրնան, պու ալէմտէ հէր շէյ, խուսուսա աշգ ու մուհապպէթ տէ խիթտամ պուլուր։ Անճագ պէնիմ կիպի պիչարէ պիր գատընընը, սէնի սէվտիկի գատար սէվմէսի, պու գատտէտան միւսթէսնա օլապիլիր։

Թիւրգուազ, պու սըրատա տախի կէօզլէրինի, Ֆէրնանընը հէման բուհունա գատար աթֆ իտէրէք,

— Ճու հալտէ մէշրու տէնիլէն վէ գանունէն մուսատտադ օլան մուհապպէթ՝ տախի սուրէթտէ նա՞սըլ տէվամ իտէպիլիր։ Իմտի ատմթում, վագթիլլէ սէն տէ զէվճէնի սէվմիշսինտիր, ֆագաթ պու կիւն սէվմէտիկին աշիքեար սըր, չիւնքի պէնիմ բէշիմէ տիւշտիւն, վէ ճէպրէն պէնի Բարիսէ կէթիրիպ, նիհանէթ պուրատա եէրլէշսինն, տէտի։

Ֆէրնան պու քիւթախանէ լիսանը տինլէմէքտէ, լաքին իթիրազա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ կտի։

Նամուսլու, քիպար, հիւնի էվատֆ ու ճէմալ իլէ մութթասըֆ օլան զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ կաշամակա ալըշմըշ պուլունան պու ատէմի զապթընա վէ հիւքմիւ ալթընա ալմադըղըն չարէի եէկճանէսի՝ գարշըսընտաքինին էֆքեարընա զըտտա պիր լիսան գուլլանմադ իտուկինէ թիւրգուազ բէք ալէտ իսքեաթ օլմուշ օլուպ, պինապէրին լինսան գալպինին դատֆէթթի պունտա մէրքիւզ օլտուղունու պիլէրէք, իֆտառսինէ չու սուրէթիէ տէվամ իթտի.

— Իմտի, չու խուսուսու մուհադդադ պիլմէլիսինն քի, ազիզիմ Ֆէրնան, եարըն հէր քէս սէնի զէմմ իտէճէք տիր։ Էվվէթ, հէր քէս, հէր ճինսէթէ չայեանը հիւրմէթ ու րիաեէթ

պիր գաաքնը, պէնիմ կիսի պիր գարը իչին եիւզաէն պրագ-մըչ օլաուզանու տէրմինան իլէեւէճէք տիր։

Թիւրգուաղ, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, մաշուգընա թէ-պէսաւմ իտէրէք աքճը նազար, վէ պատէհու չու եօլտա իլտուվէ մէդալ իլէտի։

— Իմտի ասլմուս, իքիմիզին աէ խաքքը հարէքէթինի թայէնն իքտիս։ Սէն պու ադշամ խանէնէ ավաէթ իքտիս-խընէն։

Ձէրնան սարսըլտը, վէ նէվիմա տէհշէթլէ Թիւրգուաղա պագտը։

Կէնճ գաաքն սէօզիւնիւ իլէրի կէօքիւրէրքէ չէօյլէ սէօյ-լէմի։

— Էվվէթ պու ադշամ խանէնէ ավաէթլէ, իբի կիւն իմքիտատա իտէն զայգուպէթին հադդընատա պիր պէհանէ ույտուրուրսուն, ամմա դէվճէն եա ինանըը, եախօտ ինանմազ իմիշ, պուննատա պիր պէհիս եօգ տուր։ Ալէմ գարշըսընատա մուհթաջամ պիր մէսլէքէ սալիք օլմուշ օլուրսուն, վէ հէր կիւն, իմքէտիկին սատմատա պուրատա կէլէպիլիրսին. սէն քէնտինէ հաքիմ տէյիլմիսին։ — Եհմալիք ադիգիմ, մէմուրիւէթիմիզին սօն կիւնլիւնատէն իտմէքատաէ իտէրիմ։ Հավա կիւզէլ տիր, պիր արատա հազրըլաթատաբմատա, գուշլուգ թատմըմըգտան սօնրա տիշարը չըգտալըմ, վէ Գալօնկը օրմա-նընատա թէնէգղիւհ իտիլիմ։

Մէքէտտըգէն կէնճ գաաքն պիր խըզմէթճի ճէլտիէ, քէնտիւէրի իչին պիր աղ թատամ թէրթիպ իտիլմէսինի էմր էքտի, վէ Ձէրնան իլէ պիր տատէթ գատար տահա կէօրիւշ-մէքլէ, մէրգումա, սըրանատաղ վէ ումանատաղ պիր յոլու գա-պատ իքտիսատնէ մուվաֆֆաղ օլտու։

Մէզալուքէնէն պագըշընատա, թէպէտտիմինատէ, սէտատըն-տա, վէլհասըլ հէր հալինատէ էօյլէ պիր զարիպ գուվվէթ վէ թէէսսիր մէվճուտ իտի քի, Ձէրնան, հէր սէօզիւ գարշըսըն-տա պաչընը էյիպ, միքտատպադաթ իքտի։

Պէօյլէճէ պիշարէ էրմին թէհտամիյլէ գուրպան իտիլմիշ

օլաու, չինքի զէվճի քննախինէ հալան սէ-յլեմէհի գապուլ իթմիշ իսէ։

Հէր նէ իսէ, սաաթ պիրաէ Թիւրդուաղ վէ Ֆէրհան արապաէա բաքիպէն, Պուա ալ Պալօնելեա կիթմէք իւզրէ հարէքէթ իթմիլէր։ Ալրապա Խալի սօգաղը եադընընաան կէչէրքէն, Ֆէրհան, պիր աէրէճէ տիւչաբը հէնէճան օլմադաան քննախէի մէնն իտէմէմի, վէ Թիւրդուաղ իսէ, իսթիհզաքեաբի պիր սէաա իլէ,

— Պիչարէ տօսթում, սէնի էվինին գաբուսու էօնիւնաէ պրադմագլըղմա բաղը օլ։ օն սաղըդաան պէնի ունուտուրսուն։ պէն տէ սէնին մէսաա օլտուղունու տիւչիւնէրէք, քննաի քննախի Թէսէլլիհէ չալըշըրըմ, տէյի։

Կէնճ գաալընըն պու սէօզլէրի՝ Ֆէրհանընն գալպկեահընա գաաալ Թէէսսիր իթմէքլէ,

— Խայր, խայր, պէն սիզի սէվէրիմ, տէյի մուգապէլէաէ պուլունաու։

Պու սուրէթլէ արապա սիւրաթլէ եօլունա տէվամ իտէրէք, տիչի երլան իլէ չիքեաբընը համիլ օլտուղու հալտէ Պուա ալ Պալօնելեա մուվասըլէթ իթմէի։

Թամ օ կիւնիւ սըր Վիլհամընն Թէրթիսլի վէճհէլ, վիգօնթ ալ Գամպօհլ ալմա սիւաբ օլարադ վէ Ֆէրհան Բօչէ տէ Թիւրդուաղընն արապասընաա օթուրմուչ պուլունարադ եէկաիկէրինի էրմեօնվիլ քէօչկիւնաէ գարշըլամալարը մուգաբրէր օլուպ, օ սաղահը սըր Վիլհամ Թիւրդուաղա եադմըչ օլտուղու պիր մէքթուպաա, միւտաէթի էօմրիւնաէ մէզպուրէնին ասլա կէօրմէմիչ օլտուղու Բօգամպօյու թանըմասը լազըմ կէլէճէկինի անլաթմըչ իսէ։

Մաիւմ սիւրըլի, Թիւրդուաղ, Ֆէրհան իլէ ճէրքեհան իտէն միւքեալէմէսինաէ, քննախինին կէչմիչ էօմրիւնէ տաիր իլգահաթի վէ սէրահաթի վէրմիչ օլմահըպ, եալընըզ քննախինէ իզհարը մուհապէպէթ իթմէկդաէն էվվէլ կիւնահքեար օլտուղունու պէնան իլէ իրթիֆա իթմիչ, վէ Ֆէրհան Բօչէ տէ, եա զէննկինի քիմսէյէրին պէօյլէ սըրալարտա Թէֆէրրուաթա կի-

ըիշմէլէրի նադրշըդ ալմատըդը միւլահազասընա, եաիօա նէզաքէթէ ըիաեէթէն օլ պապաե հիչ պիր շէյ սօրմամըշ իաի։

Ծաաթ իքիաե արապա մէզքիւր քէօշկէ մուվասըլէթինաէ, Բօղամպօլ, եվվէլճէ միւնասիպ պիր մահէլլաե պուլունտուղու ճիհէթլէ, մէյտանա չըգըպ, մէզքիւր արապաեա եագլաշալը։

Ֆէրնան, Թիւրդուազըն կէօղէրինէ պագմադլա տալըդն պիր հալաե ալտուդունաան, Բօղամպօլուն եագլաշտըդընա տիդգաթ իթմէկտի, ֆագաթ նակեահ կէնճ գաադընըն լէհճէսի սօլտուդունու վէ սաիսըլտըդընը միւշահէտաե իթմէքլէ,

— Նէ՞ օլուեօլսաունուդ, ապիդէմ, տէաի։

Թիւրդուազ ։ - (քէսիք պիր սէսլէ ։) Հիչ պիր շէյ ։ ։ ։ հիչ պիր շէյ ։ ։ ։ տէյի մուդապէլէաե պուլունաու։

Օլ էունաաե Ֆէրնան կէօղէրինի գալդըրմադլա Բօղամպօլու կէօրաիւքի, արապաաան իքի սաըմ գաադար ուզագաա պուլունաուդու հալաե, քէնաիսինե, եանի Ֆէրնանա սէլամ վէրսի, ֆագաթ կէնճ գաադընա թահգիրամիդ սուրէթաե ալֆիը նադար իլլեակ։

Բօղամպօլուն պիրաէն պիրէ զահիր օլմասը, Ֆէրնանը շաշըրթաը, վէ քէնաինաե միւպհէմ պիր վէսիլեաե հասըլ իթաաի։

Բօղամպօլ եագլաշալը, վէ սըր Վիլիամընի թաալիեե իթաիկի աէօղէրի իրաա իլթաիկինաե, Թիւրդուազ՝ սաիթէ պիր ալֆիսալիւք հալի իրաաե իաէրէք, պաշընը էլէրի աերուընինաե կիդլեակ։

Ֆէրնան իսէ, լէհճէսի սօլմուշ վէ պօղաղը դըսըլմիշ օլարադ, հիչ պիր քէլիմէ իրաա իլթմէքսիզին, վիդօնթաան իֆաասաթընը սօնունա գաադար աինլեակ։

Լաքին Բօղամպօլ սէօղունու իքմալ իաինճէ, Ֆէրնան,

— Մօնսիէօ վիդօնթ, էկէր պէնի թանըմասաա իաինիդ, պէլքի պագը իլղահաթա կիրիշիր իաիմ, լաքին պէնի թանըտըղընըդ ճիհէթլէ, իլղահաթը ֆագաա սաա իաէրիմ, տէաի։

Վիդօնթ պաշընը էյտի, վէ Ֆէրնան բէլամընը չու եօլսաա էլէրի կէօթիւրաու։

— Մօնսիէօ, թէէմին օլուն քի, եարըն պու վազըթաա զարարլարընըզ թէմամիլլե թազմին իտէլէճէք տիր։

— Օ հալտէ մօնսիէօ, մատամ իլէ պարըչմամըզա միւսաատէ իտէճէ՞ք միսինիզ։

Ֆէրնան։ — (Թէքէպալուրանէ։) Եանըլըրսընըզ մօնսիէօ, պէնիմ բուխսաթըմ օլմահընճա, մատամ հիչ պիր շէյ գապուլ էթմէզ։

— Հապէը վար սըր, տէյի Թիւրկուազ մուգապէլէ էթտի, Րօգամպօլա էօյլէ պիր թահդիրամիզ սուրէթտէ ալֆը նազար իտէրէք, պու հալ Ֆէրնանա հիւանի թէէսսիր լյլէտի, վէ ֆէքրինտէ հասըլ օլմուշ օլան չիւպհէ տէրհալ զահիլ օլսուս։

Րօգամպօլ։ — (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք։) Ելմոն մօնսիէօ, չուրասընը միւլահազա իտէպիլիրսինիզքի, պիզ պէրլիպիրիմիզի թէքրար կէօրէպիլիրիզ... պու նօլսա հասըլօլան միւնասիպէթին...

Ֆէրնան։ — (մէրգումուն սէօզիւնիւ քէսէրէք, վէ հիտայէթինտէն նաչի սէսի տիմրէհէրէք։) Եվվէթ, պու նօլսա պաչլանան միւնասիպէթին պիր թազըմ նէթիճէլէրի օլաճաղը խուսուսընտա սիզին իլէ հէմֆիքեարըմ։ Իմոն մօնսիէօ, էմրլէրինիզէ մունթազըրըմ. անճաղ էվվէլճէ մատամ ֆէ արանըզտա օլան վազիհէճի թէօվիհէ էթմէլիեիմ։ Պու թէսվիհէ իսէ եարըն իճրա օլունապիլիր, վէ եարըն տէյիլ օլպիր կիւն, ումարըմ քի էմրինիզէ հազըր պուլունուրում։

— Մօնսիէօ, պէն պու սապահ կէլմիմ, եարըն ագշամ տա կիտէճէեիմ։ Զանն իտէրիմ քի իրտաէ էթտիկինիզ վազիհէթտէն պէնիմ իչին պաղը մէնֆաաթ հասըլ օլաճաղ տըր։

— Նէ՞ կիպի մէնֆաաթ։

— Տիմէք իսթէօրում քի, տուէլլօմուզ, պէնիմ իսթէտիկիմ սաաթտա վուգու պուլաճաղ տըր։

— Սիզին իսթէտիկինիզ սաաթը պէն տէ իսթէրիմ։

— Օ հալտէ սէքիզկիւնտէն այնի սաաթտա տուէլլօ իտէ-

պիլերիզ· վերա պէն Բարիսէ էրբէն ամէնէ իաէճէկիմանէն, չահիալէրիմի թաւաֆֆըղըա կէօնաէրնպիլերիմ։

— Բէք էյի, ակրիզ կիւնահէն օլսուն։

Պահէհու վիդօնէ, թահգիր իթթիհի դաաընա սէլամ վէրիպ, հալվանըյա օրտանան մուֆարադաթ իթթի։

Թիւրդուաղա, արապանը օթէլէ կէօթիւրմէօինի արապաճընա իմմար իսիպ, էնտան բահաե Ճէրնան՝ մահղուն վէ ֆէվգէլատէ հիսաէթլի կէօրիւնահիկիւ հալտէ, Թիւրդուազ, էյան պաշընը էլլէրի տէրուէինտէ կիպրիմիշ օլարադ մահղուն կէօրիւնիւէօրտու, վէ տահա աղ էվվէլ իքի աչըգլար, եէկտիկէրինէ թէպէսսիմէն պադարքէն, մէղրիւբ հաահիսէտէն սօնրա, արալարընտա պիր սէօզ պիլէ թաաթի իթմէտիլէր։

Ձրապա պադչէնին գարուտունտան կէչինճէ, Թիւրդուազ աչաղը աթլաերպ, ատէլէթէն օթէլէ կիրտի, վէ քէնտի հալվէթ օտասընտա գարանտը։ Ճէրնան տահի մէղրիւբ օտաեա կիրտիկինտէ, կէնճ գաարընըն, սէտիրին իւզէրինտէ եաստանըպ, հէօնկիւբ հէօնկիւբ աղլամագտա օլտուղունու կէօրտիւ։

Չէնտ տադրգա գաատար Ճէրնան գըմըլտանմադսըզըն վէ մահղուն հալտէ տուրուպ, հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին վէ հիչ պիր թէսէլլիսէ ճէսարէթի իթմէքսիզին, մէղպուրէնին ադալտասընը տինլէտտի, լաքին անըն հընչդըրատմալարը սէսինտէն միւթէէսսիր օլարադ, Թիւրդուազա տօղրու էյիլիպ, էլինի թուվվատուղու հալտէ,

— Ժանընի՛, Ժանընի՛, տէտի։

Կէնճ գաարըն սարսըլտը, վէ պու սէս քէնտիսինէ, սօն չէրիսինըն պօրուտու մագամընտա կէօրիւնէրէք, պաշընը եօղարը գալդրարտ, վէ թարզը ղարիպտէ պադարագ,

— Կի՛տինիզ, կի՛տինիզ, պունտան պէօյլէ սիզի կէօրմէք իսթէմէզմ, տէտի։

Ճէրնան տա տէհչիթլէ,

— Կիտէնի՞մմի, տէյի թէքրարլատը։

— Նվիէթ կիթմէլիսինիզ. միւտաէթի հաեաթըմտա իւք տէֆա օլարագ, մէնֆուր վէ նալաեըդ պիր մախլուդ օլտուղումու կէօրիւեօրում, կիտինիզ, զիրա սիզի սեվէրիմ վէ մուհապպեթինիզէ լաեըդ տէյիլիմ... ըէճա իտէրիմ, կիտինիզ։

Մուախխարէն մէրդումէ, աֆվընը թէմէննի իտէն մահքիմլէը կիպի Ֆէրնանըն գարշըսընտա տիզ չէօքերէք.

— Ա՛հ, պուրատան կիտինիզ, լաքին պանա լանէթ օդումաեընըզ, ազիզիմ Ֆէրնան, պէնի թահդիր իթմէկինիզ. միւտաէթի հաեաթըմտա սիզաէն զայրի քիմսէյի սեվմէմիշ իտիմ, վէ սիզ պանա, եաէընըզ պիր գաչ կիւն զարֆընտա, մէվզի վէ իթիպարտան տիւշմիշ օլան պիր գատընըն իեատէի մէվզի վէ իթիպար իտէպլէճէկինի զանն վէ մէմուլիթտիրմիշ իտինիզ։

Թիւրգուազ պու սէօզլէրի սէօյլէրըէն, ինսանը մէյուս իտէճէք մէրթէպէտէ կիւզէլլեշմիշ օլուպ, հէր նէ գատար ագան եաշլարտան կէօզլէրի նըսֆէն տիւմանլանմըշ իտի իսէ տէ, երինէ պագանը ճէլպ իթմէքլիւք իգիթտարընը զայպ իթմէմիշ օլուպ, օրատան կիթմէսինի վէ քէնտիսինի ունութմասընը նիեաէ իթմէքտէ օլտուղու չախսըն՝ կիթմէտիքտէն մատտա գարշըսընտա տիզ չէօքէճէկինի բէք էյի պիլմէքտէ իտի։

Ֆէրնան, պիր խայլի միւտաէթ տահա գըմըլտանմագսըզըն վէ սիւքիւթլէ տուրուպ, մէզպուրէեէ պագտըդտան վէ իգիթրապընտան նաշի այնընըն թէրլէտիկինի հիսս իթտիքտէն սօնրա, նիհաեէթ մէզպուրէնինի էլինի թուէթարագ.

— Ժա՛ննի, աշգ ու մուհապպեթլէ ինսանըն նամուս ու իթթիպարը իեատէ օլունտուղունու զանն իթտիկինիզ կիւն, հագդը պիր միւլահազատա պուլունմուշտունուզ, տէտի։

Կէնճ գատըն, պու սէօզէ էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք մահզունէն պաշընը սալտատը, վէ հընչգըրտամասընտա տէվամ իթտի։

Ֆէրնան իսէ, սէօզիւնիւ չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Էվվէթ, օլ պապտէ հադդը օլտուղունու թաստիդ իտէրիմ, չիւնքի պէն կէչմիշ զեմանը պիլմէք, վէ հալը հազըրտան պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէք իմթէմէմ, ժա՛ննի, ունուտուրսունուզ... նասըլսըն պէն ունուտուռսրում... ժա՛ննի, սիզի սեվմէքտէն դայրի պիր շէյ պիլմէմ։

Ֆէրնան, պու սէօզլէրի սէօյլէմիպ, մեզպուրէմէ տէրադուշ իթմէք իմթէտիկինտէ, ժաննի ըիւճաթ իտէրէք, դաէմէթ սօվուգ գանլը վէ թէմքինլի կէօրիւնտիւկիւ հալտէ, էվվէլինտէն տահա զիւեատէ աղլամաէա պաշլատը, վէ աղլամասը պիր ազ տուրունճա, էլինի Ֆէրնանա ուզաթարագ, շէօյլէ պէեան իթտի։

— Մուամէլէյի ալիճէննապանէնիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ տօսթում. սիզ հաիզի ասալէթ պիր զաթըննըզ. պէնիմկիպի կիւնահքեար վէ պիշարէ պիր գատըն պու ճիհէթի ասլա ունութմաէաճագ տըր։ Ֆէրնան, սիզի սեվէրիմ. իֆֆէթ ու իսմէթ սահիպէսի օլան պիր գատըն գատար սիզի սեվէրիմ, վէ սիզի սեվտիկիմտէն նաշի տիր քի, պիր տախի կէօրմէմէք իւզրէ սիզտէն այրըլմադ գարարըմտա սեպաթ իտիեօրում։ Իմտի կիտինիզ տօսթում, խանէնիզէ, ֆամիլեանըզա, զեվճէնիզէ չօճուղունուզ նէզտինէ ավտէթ իյլէեինիզ... Ա՛հ, թէէասիւֆ իտէրիմ քի զաիպա սիզի զեվճէնիզէ օլան մուհապպէթինիզտէն սօվութմաէա պէն սեպեպ օլտում, էլվէտա, տօսթում, պէնի ունուտտունուզ, վէ պէնի թահդիր իթմէեինիզ... էկէր պիլսէ իտինիզ...

— Հիչ պիր շէյ պիլմէք իսթէմէմ... պանա մուհապպէթինիզ պուլունտուղունտան դայրի պիր շէյ պիլմէմ։

Ֆէրնան թա գալպինին տէրինինտէն չըդ ըեօր կիպի զանն օլունան պիր սէտա իլէ,

— Էվվէթ, պէնի սեվտիկինիզի պիլիրիմ, պէն տէ օ սեպեպլէ սիզի թէէրք իթմէեէճէեիմ, տէտի։

Կէնճ գատըն պու արա պաշընը էյտի, վէ կէօզլէրինտէն ագան պիր տամլա եաշ՝ Ֆէրնանըն էլինէ տիւշմէսինտէ, մէրդում, իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Եարըն, օ աաէմտէն հէր նէ ալմըշ իսէնիզ, քէնտիսինէ իեաաէ իտէճէքսինիզ, անլաեօրմուսունուզ։ Ալտապալարը, աթլարը, միւճէվհէյաաթը վէ ֆալիզի թահվիլաթը կէրիեէ կէօնտէրմէլիսինիզ։ Հաթթա պու օղէլին հէօճճէթի պէտէլի տէ թէէտիեէ իտիլմէլի տիր։ Մէքիզ կիւն սօնրա տա քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէեիմ։

Թիւրդուազ պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը։

Օլ էսնաաէ մէզպուրէնին կէօզ եաշլարը ագմագտան տուր օլմուշ օլուպ, եիւզիւնիւ մահզունիյեէթ էսէրի իսթիլա իթտիկի հալտէ, Ֆէրնանա պադարագ,

— Տօ՛սթում, պանա վադը օլան պու թէքլիֆինիզտէ պիր հալ վար քի, սիզ անը կէօրմէեօրսունուզ, տէտի։

— Նէ՞ տիր։

— Շու քի սիզին իլէ միւնասիպէթ իտէլիտէն պէրի տիր եալընըզ վազիեէթիմ թէպտիլ օլմուշ տուր։

Ֆէրնան սարսըլտը վէ կէնճ գաադըն իլավէի մէգալ իլէ,

— Տիմէք իսթէեօրում քի, պէն տահմա պիր էսիր, պիր քէլպ, սիւս իչին դուլլանըլըր պիր աթ, վէլհասըլ պու եօլտա պիր նէսնէ մագամընտա տէյի՛լմիեիմ, տէտի։

Ֆէրնան։ — (պու սէօզլէրտէն միւթէէսսիր օլարագ։) Լաքին նիհաեէթ պէն սիզի սէվէրիմ։ սիզին քիմ օլտուղունուզու վէ նէ գըյմէթտէ պուլունտուղունուզու պիլիրիմ։ պէնիմ նազարըմտա սիզ ասլա...

— Լաքին ալէմ նազարընտա վէ քէնտի նազարըմտա, պէեանընա լէզթիսար իթմէտիկինիզ մահլուգում։ Պու գաադըը իսէ քեաֆի տիր։

Միւթէաղրպէն Ֆէրնան մահզունիեէթ քէսպ իտէրէք, ճէվապ վէրէճէք հիչ պիր սէօզ պուլամադըղը ճիհէթլէ, Թիւրդուազ իլավէթէն,

— Սիզտէն հիչ պիր չէյ գապուլ իտէմէմ, զիրա սիզ էվլիսինիզ վէ պէնիմլէ էվլէնէմէզսինիզ... իմտի միւէպպէեէն Ալլահա ըսմարլադըգ, տէյի պէեան իյլէտի։

33

Թիւրդուաղ քէմալը ազամէթլէ իրաոը մէգալ իտիպ, հէր պիր սէօզիւ լաեըդըյյա հիւսապ օլունմուշ օլաուղու ճիհէթլէ, Ֆէրնան Բօշէնին թա դալպկեահընա գաոար պըչագուճու կիպի սաբլանմադաա իտի։ Նիհաեէթ մէրդումուն թէհամմիւլէ իդթիտարը գալմաեարագ, քէնտիսի տէ տիզ իւղէրինէ կէլիպ, չօճուգ կիպի աղլամաեա պաշլաոը։

Օլ վագըթ Թիւրդուաղ,

— Տիմէք պէնի թէրք իթմէք վէ պէնտէն վազ կէչմէք իսթէմէեօրսունուզ, տէտի։

— Խայր, չինքի սիզի թէրք իթմէք վէ սիզտէն ֆարիզ կէլմէք՝ պէնիմ իչին էօլիւմ տիւր։

— Օ հալտէ...

Կէնճ գաոաըն պու սէօզիւ սէօյլէեիպ լագըրտըըը քէստի։ ամճաղ պու գաոաոըը տաա Ֆէրնան իչին ճիւզի պիր իւմիտ էօէրի օլմաղլէ, էնտիշէլի պիր թաոըգաա,

— Օ հալտէ՞... տէյի թէքրար իթտի։

Թիւրդուաղ։ — Օ հալտէ, էկէր քեաֆֆէյի չաոթլաոըմը գապուլ իտէրսէնիզ... պէյքի բաղը օլուրում...

— Սէօյլէնին... սէօյլէնին... Տ՛ըր չէյի գապուլիտէրիմ։

Թիւրդուաղ։ (Հէմ վադաոը, հէմտէ լաթիֆ պիր սէգտաա իյէ։) Տօ՛սթում, տէրօւնինտէ պուլունաուղումու կէօրտիւկիւնիւզ չու կիրաաապա աֆթըմազտան էվվէլ, իֆֆէթթ ու իսմէթթ սահիպի իտիմ։ պու կիւն պէնի ըէաա իթմէքտէ օլան միւթէպէրան ալէմինէ մէնաուպ իտիմ։ Օն ալթը եաշընտաա օլաուղում զէման պէնի պիր իհթիեար քիմսէ իյէ էվվէնտիր։

տիւէր· պու սուրէթլէ թէխաեիւլաթըմ պիրէր պիրէր մահվ, վէ կէնճլիկիմ դաիլ օլտու։ Օ ատէմ, ճիհաղըմը հէման քեամիլէն թիւքէթաի· լաքին քէնտինտէն ֆիրար իթաիկիմ կիւն, պագըյէէի սէրվէթիմ օլարադ, օն պին ֆրանգ գատար ճիւզի պիր մէպլաղը պէրապէր կէօթիւրտիւմ։

Թիւրդուազ պու մէպլաղըն միգտարընը, սէրվէթինի հիսապ իտէն պիր միլիոնէրէ մախսուս թէքէպպիւր վէ ղուրուրիեէթլէ թէլէֆֆիւզ իթաի, վէ սէօզիւնէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի·

— Օ օն պին ֆրանգ հէնուզ եէտիմտէ օլուպ, սէննէվի պէշ եիւզ ֆրանգ իրատ կէթիրմէքտէ տիր։ Օ մէպլաղ, տօսթում, քէնտի մալիմ օլուպ, նամուսսուզլուգլա գազանըլմըշ տէյիլ տիր· տէօրթ սէննէտէն պէրի տէ պու իրատլարը թօքլամագտա օլտուղումտան, իշպու սաեէտէ իքի պին ֆրանգ ճէմ իթմիչիմ տիր։

Ֆէրնան·— (պու սէօզլէրին նէրէտէ գարար գըլաճաղընը անլամաեարադ·) Է՛յ···

Թիւրդուազ·— Պու՝ օլտուգճա սէրվէթ տիր, տէյի՞լմի։

Պատէհու մէզպուրէ, թէպէսսիւմէն, վէ հէնուզ աչգ ու մուհապպէթ հիսսի իլէ պիրինճի իւմիտլէրտէ պուլունան կէնճ գըզլար կիպի եիւզիւնտէ սաֆտէրունլուգ հալի միւշահէտէ օլունարադ, մէրգումուն էլինի թուԹուպ,

— Տօ՛սթում, սէօզլէրիմին մանէտասընը անլամաեօ՞րմուսունուզ· օ հալտէ պէնի տինլէմէյին։ Բարիստէ բէք չօգ գաբընլար, պիր թագըմ պիչարէ իշճի գըզլար վար տըր քի՝ պունլար քէնտի չալըշմալարը սաեէսինտէ եաշարլար, վէ մալիք օլտուղում սէրվէթին նըսֆընա մալիք օլտուգլարընտա, քէնտիլէրինի պախթիեար աատ իտէրլէր։ Պէն Օէն-Տընիտէ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրտիւմ, սիւզէնի վէ տօգումա իշլէմէճի էօյրէնտիմ։ իմտի կիւնտէ իւչ ֆրանգ, եանի սէննէվի պին ֆրանգ գազանապիլիրիմ քի, զաթէն մէվճուտ իրատըմա զաիմ օլուրտուղունտա, սէննէվի պին պէշ եիւզ ֆրանգա պալիղ օլուր։

— Ա՛հ ազիզէմ, սիզ պին պէշ եիւզ ֆրանդ իլէ՞մի եաչաեաճադ սընըզ · խայր, խայր ։

— Վէ Ֆէրնանըմըն մուհապպէթինէ տէ մալիք օլմադլա, ֆէվգէլատէ պախթիեար օլապիլիրիմ ։ Շու հալտէ անլամաեո՞րմուսունուզքի, օ վագըթ սէնի սէրպէսթճէ սեվէպիլիրիմ։

Ֆէրնան պու սըրատա պաշընը էյմիշ օլուպ, սիւքիւթ իւզրէ տուրուեօրտու ։

Թիւրգուազ քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ ·

— Ազիզիմ, սէնին քիւչիւք ժաննին դաեէթ ինաաճը տըր ։ Եա պիրիպիրիմիզէ գաթիէն էլվէտա իթմէլիեիզ, վէ պէն տէ պու ագշամտան պիր մանասթըրա կիտէճէեիմ, եախօտ պանա իթաաթլա, ժաննինին հէր իսթէտիկինի եաբմալըսընըզ ։

— Բէք էյի, հէր էմրինիզի գապուլ իտէրիմ ։

— Տիմէք պանա միւթի պուլունաճագսընըզ ։

— Էվվէթ, հէր նէ եաբմապլըզըմ լազըմ իսէ, անը սէօյլէեին։

— Իսլի սօգաղընտա քեայինի խանէնիզէ ավտէթ իթմէլիսինիզ ։

Ֆէրնան սարսըլսը, վէ չիւպհէսիզ էօլմիւշ օլան պիր քիմսէ հադգընտա կէօզ եաշլարը տէօքէրճէսինէ քէնտի իւզէրինէ աղլամագտա պուլունան էրմինի խաթրըլատը ։

Թիւրգուազ · – (քէլամընը իլէրի կէօթիւրէրէք ·) Վէ եարըն սապահ թէքրար կէլմէյիսինիզ ։

— Ֆագաթ · · ·

— Ֆագաթ ֆալան իսթէմէզ · պէնիմ միւրատըմ իճրա օլունաճագ տըր, տէյի կէնճ գադըն նագիք աեագլարընը եէրէ վուրարագ վէ գաշլարը չաթըլարագ պէեան իթտի ։

Ֆէրնան պիր միւտտէթ տահա իսրար իթտի իսէ տէ, նիհաեէթի կէնճ գադընըն լիսանը պէլիղինատէն մաղլուպ օլարագ, օրատան մուճարագաթ իթտի, վէ Թիւրգուազ եալընըզ գալարընտա,

— Հէյէ մուվաֆֆագ օլտում · · · եադասընը էլիմէ կէչիրտիմ · եարըն պիւթիւն սէրվէթինի ուղրումա ֆէտա իտէճէք տիր · Ա՛հ էրքէքլէր, նէ՛ գադար չաշգընն տըրլար, տէտի ։

34

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհվէ, էրմին՝ Սարա նամգըս-
րաղըն՝ էֆէնտիսի իլէ պիրլիքտէ տէյիլ, իլլա վէճհուլ պիր
քիմսէ վասըթասըյլա կէթիրիլտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,
հէր կէօնա իհթիրազը ունուտարագ, էն զիեատէ էճհիյէէթի
պուլունտուղու գօնթ տը Շաթօ-Մալինին խանէսինէ կիվմտի։

Գօնթ պու զիեարէթի մէմուլ իտիեօրտու, վէ կէնճ գա-
տըն՝ արապասը գաբունուն էօնիւնտէ տուրտուղունտա,
սըր Ալթիւր Գօլէնսին տիկէր պիր արապա իլէ տիշարը չըգ-
տըղընը կէօրմիւշ իտի։ Սըր Ալթիւր տէ մահուտ դըսրաղըն
Իսլի սօգաղընա իրսալ իտիլմիշ օլտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ,
եագընտա մատամ Բօչէնին կէլէճէկինի գօնթա խապէր
վէրմիշ իտի։

Գօնթ, մուճիպինճէ մէզպուրէէի գապուլէ հազըր-
լանարագ, պիր տէրէճէ միւէսսիր հալտէ պուլունմագտա
իքէն, գաբունուն չանը չալընտը, վէ միւթէագըպէն պիր
խըզմէթքեար գօնթունուն նէզտինէ չըգարագ,

— Մօնսիէօ, պիր գատըն սալօնտա զաթընըգը կէօրմէք
իսթէէօր, տէտի։

— Ոէն քէնտիսինի թանըեօ՞րմուսուն։

— Պիլմէմ։

— Ա՜ճա՜իպ, պիլմէմ նէ՞ տիմէք։

— Չիւնքի եիւզ՛ունու գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթմիւշ։

— Քէնտիսինի պուրաեա կիրտիր։

Պու սուրէթլէ նիգապը գատըն իչէրի կիրտի։ Օլ էանա-
տէ գօնթ զաեէթ միւզտարըպ պուլունուպ, մէզպուրէէնէն

քիմ օլտուղունու թանըմաեօր կիպի կէօրիւնաիւ, վէ լէհճէ-սինաէքի թէէսսիրի դայպ իթմէկէրէք, թէաճճիւպի ազիմ իզհար իյլէտի։ Լաքին էրմին, խըզմէթքեարըն օրատան կիթ-մէսի ագըպինտէ, նիգապընը գալտըրընճա, Մ. տը Շաթօ-Մայի ըէֆը սէտա իյէ,

— Վա՛յ մատամ, նա՞սըլ օլտու տա սիզ պուրատա պու-լունուեօրսունուզ, տէտի։

Էրմին, լէհճէսի ֆէսվդէլատէ սօկուն օլարագ գըմըլտան-սագ-սըզը տուրտու, վէ գօնմի, մէզպուրէնէ տօղրու իյէր-էեիպ, էլինի թուԹարագ,

— Սիզի պու եօլտա գապուլ իտիշիմտէն տօլաեը աֆվ իտին. տօղրուսու թէնէզզիւլէն պուրատա կէլէճէկինիզ տօլա խաթըրմա պիւէ կէլմէեօրսու... օլ պապտէ շիւպհէ պիւէ իթմէեօրսուսմ, տէտի։

Էրմին. - (պիր իսկէմիէտէ օթուրարագ.) Մօնսիէօ, սիզէ պէր տօսթ կիպի կէլիմ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, լաքին նէ՞ վագը օլտու։

— Կիթտի...

Պիչարէ գաուրնճըզըզ՝ պու սէօզիւ զաեէթ միւթէէսսիր պէր սէտա իյէ իրատ իթտի, վէ գօնթ տախի,

— Կիթտի՞մի... տէյի թէքըրարլատը։

— Էվվէթ... սաաթ սէքիզտէ... օ գաուրնըն նէզտինէ ավտէթ իթտի։

Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ հէնուզ իչին նէ օլտուղունու անլա-մաեարագ իզհարը հայրէթ վէ հիտաէթ իթտի, վէ պատե-հու իյավէթէն,

— Լաքին պու գապել տէյիլ տիր, մատամ. պու օլամազ չիւնքի օ գաուրն չիմսի պուրատան կիթմիշ օլաճագ տըր։

Էրմին, պու սէօզէ իթիմատ իթմէք իսթէմէեէրէք պաշը-նը սալամասընտա, Մ. տը Շաթօ-Մայի,

— Ֆագաթ պէն անըն (Թիւրգուազըն) Բարիստէն կիթ-մէսինի թալէպ իթմիշ իտիմ. չիմսի քէնտիսի իթալիաեա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգմըշ օլաճագ տըր, տէտի։

Էրմին, իղիթրապընաան նայի զապմ ու թէսկինինէ մուվաֆֆագ օլամաըդը պիր նիտա ըէֆ իլէ,

— Տիմէք օլուր քի, օ տա անընա պիրլիքտէ կիմտի, տէտի, վէ հէր նէ գատար սարսըլտըդ վէ պիմէճալ հալէ կէլէրէք, պաերլմագ բատատսինտէ պուլունտու իսէ տէ, պունունա պէրապէր Սարա նամ դըսըդաղըն նէ սուրէթլէ օղէլէ կէօնտէրիլմիշ իտուկինի Մ. ոը Շաթօ-Մայիէ հիքեաեէ իտէպիլտի։

Իշպու հիքեաեէ էանտասընտա դօնէթ, սըր Վիլիամտան ալմըշ օլտուդու թալիմաթ մուճիպինճէ, պիր թագըմ թէաճճիւպ վէ թէէսսիւֆ հարէքէթլերի իզհար իտէրէք, պիտտէֆաթ կէնճ գատընըն սէօզիւնիւ քէստի, վէ պիր արա պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարագ, մէմուրին զայրի պիր իլճամա թագի օլուրճասընա,

— Մաաամ, սիզէ ասսթ օլմագլըդը, զէվճինիդի իեատէ իթմէկի վատ իթմիշ իտիմ. պու վատընմը իճրա իտէճէեիմ, Էկէր, օ չայեանը նէֆրէթ գարը իլէ պիրլիքտէ Բարիստէն սավուշտու իսէ, արդասընտան եէթիշիպ, ավտէթինէ մէճպուր իլէեէճէեիմ, տէտի։

Գօնէթ, պիր պիչարէեի քէնտի թահթը հիմաեէսինէ ալմըշ օլան պիւեիւք պիր գաթա մախտուս թալը ու հէնէճան իլէ իֆաատէի հալ իթմէքտէ օլուպ, էրմին իսէ, էճնիյեէթի քեամիլէ իլէ մէրդումուն ազընտան չըգան աէօզլերի տինլէմէքտէ իտի։

Մ. ոը Շաթօ-Մայի՝ քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Տինլէեինիզ մատամ, մատէմքի պուրատա գատար կէլտինիզ, մատէմքի նամուսլու իսթիդատէթիմէ էճնիյեէթէն պու գարուտան կէչմէեէ իզհարը թէրէտտիւտ իթմէտինիզ, պու խուսուստա սօնունա տէկինի իլէրի կիտէճէքսինիզ, տէյի՞լ մի։

Գօնէթ, պու սէօզլերի սէօյլէրքէն տիթրէմէքտէ օլուպ, կէնճ գատըն իսէ միւթէաճճիւպանէ մէրդումա պագմասընը-

տա, բուհունտա խալիսէթի մէվճուտ օլտուղունու զանն իլլէտի։ Գօնթի, ինֆատէսինէ տէվամ իտէրէք,

— Պէնիմ ավտէթիմէ տէկին, սիզ պիր եախօտ իքի սաաթ գատար պուրատա գալմալըսընըզ. պէն չիմոի ածէլէթէն կիտեր վէ հադրգէթի հալի անլատըպ կէլիրիմ, տէտի։

Պիչարէ գատընճըղազ միւպհէմ պիր իւմիտ իչինատ օլարագ,

— Բէք էյի, գալըրըմ, տէտի։

Օլ վագըթի գօնթի չանը չէքմէքլէ,

— Մատամ, նիգապընըզը աչաղըտա էնտիրլինիզ. քիմ օլտուղունուզ անլաչըլմամալը տըր, տէյի պէտան իթտի։

Էրմին իթաաթի իթտի, վէ գօնթուն օտա խըզմէթքեարը գաբուտու նըսֆէն աչմասընտա, գօնթի,

— Ժա՛ն, հէր քիմ կէլիրսէ, պէնիմ պուրատա օլմատըղըմը սէօյլէմէյին, տէտի։

Խըզմէթքեար թէվազու իթտի, վէ պատէհու գօնթի,

— Զաբուդ ամըմը հազըրլաթըն, տէյի էմր վէրտի, վէ խըզմէթքեարըն օրատան ազիմէթինատէն ոօնրա, Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ իթթիսալինատ պուլունան թուալէթի օտասընտա կէչէրէք, աճէլէթէն էլպիսէսինի թէպտիլ իթտի։

Էրմին եալընըզ գալարզընտա, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալարագ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամատա պաշլատը։ Գօնթու մէրգումէտէն աերրան օտանըն գաբուտու եարը աչըգ օլուպ, քէրտէսի էնտիրիլմիյ օլտուղու հալատէ, մէրգում, պիչարէ գատընճըղազըն միւթէէսսիրլէն հընչգըրտամասընը իչիթտիկինատ, հադրգէթէն միւթէէսսիր օլտու։

Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ զաթէն հիւանի ախլէտագ սահիպի օլմասըյտա, դէվալը գատընճըղազըն աղլամասընը իչիթտիկինատ, իճրա իթտիկի մէնֆուր օտունն՝ մուճթահի ար ու հիճապ տէյի՞լ մի տիր տէյի տիւչիւնմէկէ պաշլատը, վէ պիր տրա, աերքեար օլան խոթիդամէթ հիսսինէ թատպիյէէթլէ, մատամ Բօչէնին աեատլարընտա գաբանարագ, ալչագըղընը իգրար վէ քեմալը մահճուպիեէթլէ աֆվըդ թէմէննի իթմէկի

մուլահապա իլլեսի։ Լաքին բէնտիսինի բէք եուքսէքաե կէօսթէրմիշ օլան պիր ատէմին՝ նակահ եալան սէօյլէմիշ օլտուղունու իգրար իթմէսի՝ գաթիէն իթիպարընը աեագ ալթընա ալմագ օլտուղունու պիր թարաֆտան, վէ ամճասը իհթիեար տիւգիւն՝ մատամ Մալասի իլէ իզտիվաճընը մէննէ միւգթէտիր տէյի թանըտըղը սըր Ումթիւր Ֆօլէնս իլէ ադտ իթմիշ օլտուղու մուգավէլէսի տիկէր թարաֆտան խաթըրընա կէթիրէրէք, պիր գաչ տագըգա գատար գալպինաե հուսուլէ կէլմիշ օլան հիսսիեաթը հատէննէ գաիլ օլտու, վէ սապահլըզ թուալէթիլլէ օտասընատան չըգտըղընտա, թավը ու հարէքէթինաէն, հագըգէթէն պիր գօմէտիա օեունճուսունա պէնզեօրտու։

Մէրգում, էրմինին էլինի թէքրար թուքուպ քէմալը հիւրմէթլէ բուս իթտիքաէն սօնրա,

— Մատամ, գուշ կիպի գօշարադ կիտիպ կէլէճէեիմ պիր սաաթա վարմազտան ավտէթ իտէրիմ, տէտի։

Գու սուրէթլէ գօնթուն ազէմէթինատէն, վէ րաքիպ օլտուղու արապանըն հարէքէթիլլէ, արապա գաբուսու գաբանմասընատան սօնրա, մատամ Րօչէ՝ աղլամասընատան տուր օլարադ էթրաֆընա կէօղ կէզտիրիպ, պուլունտուղու հալ ու վազիեէթ կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլտի։ Շէօյլէքի խանէսինատ պուլունտուղու քիմսէ, նէ՛ բէտէրի, նէ՛ գեվճի, նէ՛ գարընտաշը վէ նէ՛ խրսըմը օլմաեըպ, տահա սէքիղ կիւն մուգատտէմ մէճհուլու օլտուղու օ ատէմ՝ պախթ ու թալէինէ օլտէրէճէ գավլիէն րահթ օլմուշ իտի քի, պու սըրատա անընն խանէսինատ եալընըզճա պուլունտուղունու տիւշիւնտիւկիւնտէ, սարսըլտը վէ ֆիրաը իթմէկկի տիւշիւնտիւ։

Շիպհէսիղ գօնթ նամուսու ատէմիտի իսէ տէ, էրմինի գատըն թայֆասընատան օլտուղու կիպի, օ ատէմին քէնտիսինէ մուհապպէթի պուլունտուղունու տա միւպհէմ սուրէթտէ անլամագտա իտի։ Իչթէ պու թէֆէքքիւրահթ իւղէրինէ պիչարէ գատընճըղագ՝ օրահա կիթմէյինին վէ եալընըզ գալմասընըն սէպէպինի ունուտարագ, հէման ֆըրլաեըպ կիթմէք

ֆիբրինաէ պուլունաու իսէ ատ, կիթոիկինաէ Ֆէրնանը ասյա կէօրէմէնէճկի իհթիմալի պինինի իսթիլա իթոիկինաէն, տուրմաճա գարար վէրտի։

Հէր գատընատա պիր նէվ մէրագ վար տըր քի, է՛ն ճիատի վէ է՛ն միւշքիլ տիւշինճէլէրինի պիլէ ունուԹտուրուր։ Իմտի էրմինատ օրատա գալմաճա գարար վէրտիկինատ, հէմ վագԹընը կէչիրմէք, հէմ ատֆի գամ իԹմէք իւզրէ, էվվէլա պուլունաուզու մահէլլի թէտպիգ իսպիտար իլէտի։

Էրմինին կիբոիբիլմիշ օլտուգու թէնէֆֆիւս տաիրէսի՝ աչըգ բէնկլի չարդ խալըլարըյլա թէֆրիշ իտիլմիշ օլտուգու կիպի, պաղը ուսԹատալարընը ատարընատան օլարագ պու ուջագ վէ մէչէ աղաճընատան մատմուլ չէրչիվէլէր տէրունինատ Թատվիրլէր տահի տիվարա Թատվիգ դէլընմըշ, վէ չունատա պունատա պիր Թադըմ տանէմլէր գօնուլմուշ իտի։ Սանէմլէրատէն պիրի, վագԹըյլա գօնԹուն մուհասպէթինի ճէլգ իԹմիշ օլան պիր Թէատրօ օէունճուսու օլուգ, չըմինէնին սագ Թարաֆընատա իսէ, օն ալԹը եաչլարընատա սէվիմլի տիկէր պիր գատըն Թատվիրի միւշահէտէ օլունմագատա, վէ պու Թատվիրին եանընատա գանէթի քիչիւք պիր մէտալեօն տէրունինատ էամէր իւզէրինէ զանէթի տիլգէր տիկէր պիր գատըն Թատվիրի կէօրիւլմէքտաէ իտի։ Սանէմ իլէ տիկէր Թատվիրլէր, էրմինին գագինատէ, քէնտինին մալիւմատը օլմաճատագ, գատընլարա մահտուս գարիգ պիր հիսս հասըլ իԹտի։

Էրմին իչին, գօնԹ էհէմմիէԹտէն տըր պիր քիմսէ օլուգ, մահգում գէվճինի ճէլգ իԹմէք իւզրէ մէրգ ուտուն իմատատընը Թէմինինի իչին օրատա կիԹմիշ իտի, վէ գէվճինի օլ տէրէճէ չիտատԹլի տէվիր իտի քի, գագինատէ, անընն մուհասպէթի նէրինէ տիկէր պիր մուհասպէթ գատմ օլմատը գատիլ տէյիլ իտի։ Հալպու քի գօնԹուն պէքլէտիլգ էօմրինինէն իտամըրէլէրի պուլունան մէգքիւր իչ Թատվիրլէր՝ մէգպուրինին ֆէքրինատ էօյլէ պիր նէվ հիսս հասըլ իԹտիլէր քի, պու հիսս հէնուզ գըսգանճլըգ տէյիլ իտի իսէ տէ, օնա չօգ պէնգէր իտի։

Պիր սաաթ դատար պու սուբէթլէ կէչտի. իշպու միւտաէթ զարֆընատա մատամ Բօշէ, էն ճիւզլի սէսէ պիլէ գուլագ վէրէրէք, էթրաֆատա պուլունան էշեաեը թէատիդ ու թէճէսսիւսէ տէվամ իթտի, վէ պիր ատա էվին եագընընատա ատապա սէսի իշիտիլմէգլէ, էրմին, միւլահազաթը էվվէլիեէսինէ րիւճու իտէրէք, պիր ազ էվվէլ օթուրմուշ օտուզու իսկէմլէսինատ թէքրար օթուրատու, վէ Մ. տը Շաթօ-Մայինին իչէրի կիրիպ, գէվճինին կիթմիշ օտուզունու խապէր վէրէճէկի թէֆէքքիւրիլէ տիթրէմէեէ պաշլատը։

Ֆիլվագը ատապա իլէ կէլէն չախա գօնթ օլուպ, մէրգում, կէնճ գատընա խիթապէն,

— Մա՛տամ, պէվճինիլ Բարիսատէ տիր, տէտի։

Մէզպուրէ սէվինճլէ րէֆը սէտա իթտի, վէ գօնթ՝

— Էվվէթ մատամ, քէնտիսի Բարիսատէ տիր, վէ պէն քէնտինի սիզէ իեատէ իտէճէեիմ, տէյի պէեան իլլէտի։

Էրմին. — (չօճուգ կիպի սապըրսըզլըգ կէօսթէրէրէք.) Պիր ան էվվէլ պանա կէլէճէք տիր, տէյի՞լ մի։

— Պու կիւն տէյիլ, եարըն կէլէճէք տիր. պու կիւն պու խուսուսատա պէնի իսթիճվապ իթմէեին, չիւնքի սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ։

Կէնճ գատըն պաշընը էյմէքլէ, կէօզլէրինատէն թէքրար եաչ ագտը։

Օլ վագըթ Մ. տը Շաթօ-Մայի մէրգումէնին գարշըսընատա տիզ չէօբէպ,

— Պիչարէ գատընճըղա՛ղ, քէնտիսինի նէ՛ գատար սէվիեօբատնուղ, տէտի, վէ սէսի օլ տէրէճէ քէսիք չըղմագտա վէ օլ մէրմէպէ սօյուեարագ նէֆէս ալըպ վէրմէքտատ իտի քի, մէրգումէն տախիլի պիր իգմիրատա տիւչար օտուզու գանն իտիլմէքտատ իտի. պինաէնէրին գօնթատն չու հալի վէ սէսի՝ կէնճ գատընատ ֆէվգէլատատ թէէօսիր իթտի։

Նիհանէթի գօնթ, քէլատա ազազ պիրլէ,

— Մատամ, պէլքի գամընըզըն իլք տէֆա պուրատա կէլիչի, ալէմ նագարընատա պիւեիւք պիր պասիրէթսիզլիք իտի.

պունեունլա պէրապէր եարըն ագշամ սաաթ տէօրթտէ թէքըար կէլմէնիզ լազըմ ըլը, տէյի պէեան իյլէտի։

Էրմին.- (իթաաթլա.) Կէլիրիմ։

Մէզպուրէնին ազիմէթինի միւթէագըզ, գօնթ քէնտի քէնտիւէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Պու զէվալը գաարընճըզաղ պիր այա վարմադտէն պէնի ժէճնուն կիպի սէվինճ տիր։ Մութլաղա չու մէէլուն ըլը Ադրիւր Գօլէնսին՝ ինսան գալպի հադդընտա վուգուֆիւէթի թամմէսի պուլունմադտա ըլը։

Միւթէագըզէն պիր սիկարա եադըզ իչմէեե պաչլատը։

35

Մատամ Բօշէ քէտէրի ազիմ իլէ խանէսինէ ավտէթ իթտի. վալիտէսի, դըզընըն էլէմ ու թէէսսիւֆիւ, թէսլիեաթլա թէսկին օլմատըգտան պաչգա տահա զիեատէ թահրիք օլունան էլէմ ու լիէէսսիւֆլէրտէն օլտուդունու անլատըզընտան, օլ պապտէ հիչ պիր չէյ սօրմատը։

Էրմին, կիւնէուն պագիսինի քէնտի հալինէ օտտասընտա, վէ մահվ ու զահիլ օլան սաաաէթի հադդընտա տէրեաի թէֆէքքիւրտա տալարադ կէչիրիպ, կինճէնի տախի չօճուդունու պէչիկի եանընտա վէ դըմըլտանմադըզընն կէչիրտիկինտէ, պունտան ագտէմ Ֆէրնան կիճէ վագթը խանէսինէ ավտէթ իթմիչ օլտուդունտան, պու տէֆա տախի այնի սուրէթլէ ավտէթ իտէճէկինի ժէմաալ իթժէքտէ իտի։ Լաքին կիճէ կէչիկի կիպի, իրթէսի սաագահ տախի միրուր իթտի, վէ էլան Ֆէրնան ժէյտանա չըգմատը։

Էրմին, խըզմէթքեարլարը իսթիֆաբէ ճէսարէթի իտէմէ-տիկի, Մ. Շաթօ-Մայի՝ քիմնէեէ սըրրընը աչմամասընը գա-թիէն թէնպիհ իթմիչ օլտուղունտան, գալպինի վալիտէսինէ տախի աչմաեա ճէսարէթի իտէմէմէքտէ իտի։

Էօյլէտէն իթիպարէն պիչարէ կէնճ գատըն, գօնթու կէօ-րէճէք վագթա գատար կէչէճէք սաաթլարը սայը, վէ վագ-թը մէղքիւր եադլաշտըգճա, գալպի՝ մէճմուլ վէ ղարիպ պիր հէկէճան իլէ տարպ իթմէկէ պաշլատը։

Ընճագ էն սօն տադրդատա, պիր կիւն էվվէլ գօնթուն խանէսինտէն ֆիրար իթմէկի թատմիմ իթմիչ օլտուղու կիպի, պու քէրրէ տէ մէրգումուն նէզտինէ կիթմէկէ թէրէտտիւտ-տէ պուլունտու։ Հալպու քի դէվճի հադգընտա մանիւմաթ ալմադ իսթէտիկի ճրհէթէ, հէր հալտէ կիթմէկի լազըմէտէն օլտուղունտան, իչթէ պու միւլահազա իւղերինէ թէրէտտիւ-տիւ պէր թատրաֆ իլէ, խանէսինտէն խաֆիէն վէ եաեա օլ-րադ տիչարըեա չըգատը, վէ թէտատիւֆ իչտիկի քիրա արա-պասընա րադքիպէն, լաֆիկի՝ ատղընա ազիմէթի կյլէտի։

Պիր կիւն էվվէլ էրմին, մէկտուա վէ միւքէտտէր պիր հալտէ, հաթթա քէնտի նամուտունու տախի տիւչինմէկէ-րէք, գօնթուն խանէսինէ կիթմիչ, վէ ավտէթի սրրատընտա մէրգումուն վատարը սաեէսինտէ իւմիտվար պուլունմուչ իքէն, իքինճի տէֆա կիտիչինտէ գալպի չիտտէթլէ չարբատըղը կիպի, տախիլի պիր սէտա տախի, հարէքէթի վագըտադյա մահվ օլմուչ օլտուղունու խապէր վէրիեօրտու։ Հէր նէ իսէ, մէղպուրէ, էլի տիթրէեէրէք, գաբուեու չալտը։

Գօնթ, խըզմէթքեարլարը գարշըսընտա էրմինին մահ-ճուպ օլմատատը իչին, մէրգումանը օ սաաթտա էվտէն պիրէր թարաֆա աէվգ իթմիչ օլտուղունտան, գաբուեու քէնտիսի աչտը, վէ կէնճ գատըն՝ մէրգումըն պու թարղ մուամէլէսինի թագտիր իթտի։

Հէր նէ իսէ Մ. տը Շաթօ-Մայի, մէրգումէնին էլինի թուխուպ եավաչ սէտա իլէ,

— Կիրինիզ... խանէմտէ քիմսէ պուլունմատըղընտան,

քիմէանե իչէրի կիրաիկինիզի կէօրմէմիկի կիպի, տիշարը չըգարընըզը տա կէօրէն օլմաեաճադ տըր, տէտի։

Պու տէֆա գօնէի, էրմինի սալօնա կէօթիւրիւպ, աթէշին եանընտա պիւեիւք պիր գօլթուգլուտա օթուրթտու, վէ քէնարիսի տէ պէրաի հիւրմէթ պիր ազ ուզագտա օթուրտու։

Գատընլար, հէր բիմի սէվէրէրէք, տիւնեատտա անտէն պաշգա քիմսէ կէօզէրինէ կէօրիւնմէզ։ Պու գադատէկէ իմթիհանալէն էրմինի տէ, Ֆէրնանը սէվտիկի իչին Մ. տը Շաթօ Մայիեէ էվվէլճէ հէյման պագմադընը իտի. լաքին օ կիւնիւ մէրգումու թէագիդ վէ թէճէնօսիւս իթմէկ ամէնինատէ, անըն, կէրէք սիմաճա վէ կէրէք ատալէթճէ սէվիլմէեէ լաեըգ պիր զաթ օլտուգունա հիւքմ վէրտի։

Գօնէի, իֆատէեէ չու եօլտա ադագ իլէտի։

— Մատամ, զէվճինիզին վազիեէթի իլէ հարէքէթի հագգընտա սիզէ պագը թաֆսիլաթ իթա իտէպիլէրիմ։

— Սէօյլէեինիզ էֆէնտիմ, սիզի անլէմէէ հագըրըմ. զաթէն իսայլի միւգատարըպ օլտում, պունատան զիեատէ միւգթարըպ օլմաեա տա իզթիտարըմ վար տըր։

— Սիզ հաիդի ատալէթ պիր գատընաբընըզ, վէ ճէնապը Ալլահ տա կէօնլինիւզէ կէօրէ վէրէճէք տիր... Իմտի մատամ, հէյնուզ զաթը իւմիտ իտէճէք սէպէպ օլմատըզընատան, միւսթագպէլ հագգընտա թէէմին օլապիլիրսինիզ։

Էրմին։ — (Թարիֆի նագատպէլ պիր հեեէճան իլէ.) Նէ՞ սէօյլէեօրսուզ էֆէնտիմ. հէյնուզ պանա իզհարը մուհատպէթ իտէպիլէճէկինի զանն իտէ՞ըմիսինիզ։

— Պէլքի։

Գօնէի, պու քէլիմէնի թէէրէատիւտա իզհար իտէը պիր սէտա իլէ թէլէֆֆիուզ իտիպ, մէգքիւը ալատա էրմինին գալգեահընա գատար թէէեատիը էթտի։

Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իլէտի.

— Տինլէեիզ, ֆադաթի ճէսուր օլունուզ։ Օ մէքրուհ վէ

մէնքուր գարը, պանա, Բարիսի թէրք իտէվկինի վատ խթ-միչ իտի։ Հաթթա էվվէլքի սապահ պու մադոչոլէ բօսթա արապասընա բաքիպ օլմուշ իքէն, թէհսաուիֆէն Մատէն պուվարը եօգաղլարընատա, աթա սիւար օլարադ ատօպաշմադ-տա պուլունան Մ. Բօշէհէ բասթ կէլմիշ։ անճադ քէնտիսի, զէվճինիզ սէյամ վէրմէհէրէք վէ անը կէօրմէմէզլիհէ կէլէ-րէք, հայվանլարը սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ սիւրմէհէրինի արապաճրլարընա իսթատար իթմիշ օլտուղու հալատէ, Մ. Բօշէ քէնտիսինի կէօրմիւշ օլտուղունատան, լթամդա գատար թատ-գիպէն, նիհատհէթ օրատա եադալամըշ վէ ատադլարընա գա-բանարադ, մէճնուն կիպի ադլամըշ, վէ եալվարմըշ...

— Ա՜հ, ատատ էրմին նէֆրէթ հարէքէթի իլատէ լ-տճրէք։

Գօնթ. — (քէնտի քէնտինէ.) Պիչարէ գատընճըղազ։

Պատէհու մէրգումէնին էլինի թուքուպ, պիր կիւն էվ-վէլքի կիպի բուս իթտի, վէ սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք,

— Իչթէ պու սուրէթլէ Բարիսէ ավատէթ իթտիհըլէրինատէն, զէվճինիզ օ գարընըն խանէսինատ պուլունուհօր։ լաքին գա-րը պանա, ուզուն միւսաֆիր քէնտիսինի ալըդօյմատաճաղընա տաիր եէմին իթտի, տէտի։

էրմին. — (տիմրէեէրէք.) Սիզ քէնտիսինի կէօրտիւնի՞զ միւ։

— Էվվէթ, պու սապահ կէօրտիւմ։

— Անը (ֆէրնանը) տա կէօրտիւնի՞զ միւ։

— Անը կէօրմէք էմրի պասրէթէ գարչը օլտուղունու սիզատ միւսահատա իտէպիլիրսինիզ։

— Տիմէք քի օ գարը անը կէօնատրէճէք տիր։

— Էվվէթ, հաթթա պու ապչամ կէօնատրէճէք տիր։

էրմին՝ իզհարը մէսէրրէթ իթտիկի կիպի, կէօղէրինատէ իւմիտ չէօլէսի տաիսի հասըլ օլտու։ Լաքին պու մէսէրրէթ վէ իւմիտ ատարը զաիլ օլուպ, մէզպուրէ պաշընը էյտի, վէ հանաղընատան աշաղընա պիր տամլա հաշ ատտը, վէ տէրու-նէն պիր ա՜հ չէքէրէք,

— Քէնաիսինի սէվաիկի ճիհէթէն, էլպէթթէ թէքքար նէզահինէ ավաէթ իաէճէք տիր, տէտի։

Պու արա Մ. տը Շաթօ-Մայի մէրդումէնին տիզլէրինէ գաբանարագ, պիր կիւն էվվէլ էրմինէ ֆէվդէլատէ թէէսսիր իթմիշ օլան միւէսսիր վէ մահզունիէէթպախշ սէտասըյլա,

— Մատամ, պէօյլէ պիր իֆատէնիզէ նէ՞ տիւէպիլիրիմ։ Ընճագ էկէր զէվճինիզ սիզին կիպի պիր գատընճըղագը սէվմէզսէ, հինսանլար իչինէէ էն տուլդուսուզու օլմագ լազըմ կէլիր, տէյի պէեան իթտի։

Մէրդում, սիւքիւթլէ աղլատըղը սըրատա, գօնթ, իֆատէնին չու եօլտա էլէրի կէօթիւրտիւ։

— Պիլմէմ ամմա, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սիզին կիպի պիր գատընատան սէվիլմէքլէ պախթիւեար օլան վէ Հաղգ Թէալանըն հիմանէսինէ մաղհար օլմուշ պուլունան քիմսէ, էօմրիւնիւ տիվ իւզէրինէ կէլէրէք, հաեաթընըն հէր սահաթընը վէ հէր տագըգատընը սիզէ ֆէտա իթմէք իւզրէ, օ հաեաթընը նիհանէթսիզսուրէթտէ թէմտիտա իթմէսինի ճէնահը Ալլահտան թէմէննի իլթիմէքտէն պաշգա պիր շէյ եաբմամալը տըր։

Մատամ Ֆէրնան Բօշէ, քէտէր վէ թէէսսիրի ազիմ իչինտէ պուլունմատընա բաղմէն, տիթրէր պիր սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ օլունան մէզքիւր սէօզլէրի իչիմտիկինտէ, սարսըլմագտան վէ գըզարմագտան քէնտինի մէնն իտէմէտի, վէ էլինի գօնթուն էլլէրի տէրունինտէն չէքտի։

Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ կէնճ գատընըն իւզէրինտէ հասըլ իթմիշ օլտուղու էճնիեէթի իզալէ իթմէմէք իւզրէ, օ կիւնիւ պունատան զիեատէ իլէրի կիթմինէ ճէսարէթի իտէմէեէրէք, աեաղա գալգտը, վէ սաքին պիր սէտա իլէ,

— Մատամ, թէէմին օլմուշում տուր քի, զիվճինիզ, կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղու գարընըն ալչագլըղընը անլատարագ, վէ հարէքէրի վագրատընատան մահճուպ օլարագ, վէ իզթիրապը գալգինտէն թահրիք օլունարագ, էր եա կիճ հուզուր

բունուզա կելիպ տիզ չէօքէճէք, վէ սիզատէն աֆվլըզ տիլէեէ-ճէք տիր, տէտի։

Էրմին։ - (մէսէրրէթի ազիմէ իլէ։) Ա՛հ մննսիէօ, իֆատէ-նիզին սահիհ օլտուզունու պիլսէ իտիմ։

Գօնթ, պու արա պիր ահ իթմէքլէ, էրմին, քէնտինին իզհարը մէսէրրէթ իտիչի գօնթա թէէսսիր իթտիկինի անլա-եարադ, պիզզաթ միւթէէսսիր օլտու։

Պատէհու Մ. տը Շաթօ-Մայի,

— Մատամ, քէտէր ու թէէսսիւրլէ իմրարը էվգաթ իտէ-ճէք եէրտէ, պիր ազտա սիզի տիւշինէլիմ. միւսթագպէլէ գարշը սիզի միւտաֆաա իտէլիմ. մէյտանտա պիր չօճուզու-նուզ վար տըր քի, անը գաեըրմադ վաղիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ պուլունուեօրսունուզ, տէտի։

Մատամ Րօչէ պու քէլիմէլէրի իչիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ գօնթ իֆատէսինի չու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Պիւեիւք պիր սէրվէթ սահիպի օլտուզունուզու, վէ պու սէրվէթին՝ հէր չէյէ, հաթթա պիր ֆահիշէնին եըրթըճը տիշլէրինէ գարշը պիլէ գօեապիլէն սէրվէթլէրտէն օլտու-զունու պիլիրիմ։ Պունունլա պէրապեր մատամ, քէնտի քէնտինիզի ֆագըր հալէ գօյմաեա, վէ սէրվէթինիզին էօչ-րիւնիւ պիլէ զայպ իթմէէէ հագդընըզ եօգ տուր։ Զօճու-զունուզու տիւշիւնմէք զարուրի տիր։

Էրմին գօնթա նազար իթտի։ Օլ էանատէ մէրդումուն եիւզիւնտէ էսէրը իսթիդամէթ վէ խալիսէթ միւշահէտէ օ-լունուպ, վագը օլան սէօզլէրի՝ հագըգէթէն խըլգէթի իճա-պընտան օլան ճէննապ վէ նէճապէթինի միւպէյեին իտի։ Ֆիլ վագը պու ատէմին հարէքէթի վէ լիսանը՝ օ գատըն նէզ-տինտէ մութլագա ճալիպի թէվէճճիւհ օլուպ, չիւնքի քէն-տիսի մէզպուրէէի սէվտիկի ճիհէթլէ, աչգ ու մուհապպէ-թինտէն պահս իթմէէիպ, սատադաթսըզ զէվճինին իեատէ-սինի վէ չօճուզունուն միւսթագպէլինի տիւշիւնմէքլիք՝ հէր աչըգըն թէրվիճ իտէպիլէճէկի մէսէլէրէրտէն տէյիլ իտի։

Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ պու կէնճ գատընըն ճիկէրրաբէսին-

տէն պահս իթմէքլէ, պէլքի պիլմէեէրէք անըն էն զաիֆ ճիհէթինի թահրիք իթմիշ օլսու, չիւնքի մէրդումէ, պու սէօզիւն վագը օլմասընը միւթէազըպ գատընլարա մախսուս պիր հիսսի չիւքրանիեէթէ թապի օլարագ, էլինի, Մ. ար Շաթօ-Մայիեէ ուզաթաը, վէ քէմալը վագար իլէ,

— Սիզ ալի վէ Նէճիպ պիր գալպ սահիպիսինիզ, տէտի,

— Էօյլէ զանն իտէրիմ, վէ պունու իսպաթէ չալըշաճաղըմ, տէյի գօնթ ճէվապ վէրտի, վէ պիր արա սիւքիւթ իթմիքտէն սօնրա, սէօզիւնէ չու վէճհլէ տէվամ իթտի.

— Պու կիւն գէվճինիզ խանէնիզէ ավատէթ իտէճէք տիր. պէլքի տէ խանէնիզէ կիտէրսէնիզ, քէնտիսինի օրատա պուլաճագսընըզ,

— Սիւպհան Ալլահ, եա անլարսա...

— Հիչ պիր չէյ անլամաեաճագ վէ պիլմէեէճէք տիր, Ընճագ քէնտիսի, զալպուպէթինի իյղահ իթմէք իչին պիր թագըմ եալանլար սէօյլէեէճէք տիր. սիզ քէնտիսինէ ինանըրսօր կիպի կէօրիւնիւն, քէնտիսի իլէ գաեէթ միւլաիմանէ հարէքէթ իտին, քէնտիսի իլէ ասլա չիտաէթլի տավրանմաելըն... Գալպ խասթալըգլարը իչին վագթ էն էյի թապիպ տիր... զէվճինիզին հէր հալաէ պու կիւն թէմամիյլէ սիզէ իեաաէ օլունաճաղընա էմինիմ,

Նրմին. - (քէսիք պիր սէտա իլէ.) Ֆագաթ քէնտիսի օ գարընը սէվիեօր...

— Էօյլէ օլսուդունու մաէթթէէսսիւֆ պէն տէ պիլիրիմ, Ֆագաթ...

Գօնթ, իրատ իտէճէկի սէօզլէրի թահթը թէզէքքիւր վէ միւթալէաեա ալմադ իմքնրճէսինէ, քէլամընը քէստի, վէ պիր միւտաէթ սիւքիւթտէն սօնրա, չու եօլտա իֆտաէսինի իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Լաքին հիւրմէթ ու րիաեէթ էսասընա միւպթէնի օլմաեան աչգ ու մուհապպէթլէրին տէվամը չօգ օլամագ. իմոմի զէվճինիզտէ օ գարընըն ալչագլըզընը անլաեաճագը կիւն...

— Հալպու քի անըն ալչադըղընը քի՞մ քէնահինէ կէօս-
թէրէճէք տիր։

— Պէն։

Պու թէք սէօզ՝ օլ տէրէճէ սօվուգ գանըղըգլա թէլէֆ-
ֆիւզ օլունտու քի, մատամ Րօչէ՝ Մ. տը Շաթօ-Մայինին օլ
պապաէ գավիէն իսքեաթի օլմուշ օլտուղունա զէրրէ գատար
չիւպհէ իթմէմի։

— Ընճագ, - տէյի գօնթ իլավէթէն տէրմիեան իթտի, -
պու նէթիճէյէ վասըլ օլմագ իչին, պանա վագըթ, սիզէ
ճէսարէթի վէ թէհամմիւլ լազըմ սըր։

— Էվվէթ, չօճուղումուն իսաթըը իչին, հէմ ճէսուր օլա-
ճաղըմ, հէմտէ թէհամմիւլ իտէճէեիմ։

— Իմտի, չիմտիլիք պիրիպիրիմիզտէն այրըլապիլիրիզ։
պանա էմին օլուն, պէն սիզին տօսթունուզում։

Մէրգումպու սէօզիւ, հէման պօղազընը երրթըլըրճասընա
թաղեիդ իտէրէք սէօյլէտի, վէ էրմին, պու տէֆա տախի
տիթրէտի, վէ գալգհահընա գատար միւթէէսիր օլտու։
Զիւնքի Մ. տը Շաթօ-Մայինին քէնահինի սէվմէքտէ օլ-
տուղունու տէրք իթմէքտէ, վէ աչիքեարէն անլամագտա
իտի։

Հէր նէ իսէ, գօնթ քէնահինի թէչեի իթտիհի սըրատա,
կէնճ գատըն սէտի տիթրէէրէք,

— Սիզի եապընտա թէքրար կէօրէճէ՞քմիեիմ, տէյի սէ-
վալ իթտի։

Գօնթ տախի գըզարարագ,

— Էվվէթ, վէ իճապ իտէրսէ... տէյի ճէվապ վէրտի։

Էրմին, գօնթտուն լէհճէսի սօլտուղունու կէօրմէքլէ,

— Սըրֆ քէնահ մէնֆաաթըմը, եանի քէնահիմի վէ գէվ-
ճիմի տիւչիւնահիւկիւմտէն տօլաեը աֆվընըզը բէճա իտէրիմ,
տէտի։

— Մատամ, աֆվ իտէճէք հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր։
Էկէր պանա իհթիեաճընըզ օլուրսա, էկէր պէնիմ եալընըզ-
ճա հարէքէթի վէ մուամէլէ իթմէքլիկիմ նագտապիլ օլտու-

ղունու միւլահազա իտէրսինիզ, վէ եախօա հարէքէթի վագըամըն նէթիճէսի նէ օլսուղունու անլամադ արզուսինտէ պուլունուր իսէնիզ, պանա պիր թէղքիրէ եազարագ, ֆիքրինիզի պիլտիրինիզ։ Մահզա սիզին իլէ գարընտաշ մադամընտա պուլունմահեօ՞ղմուեուտ։

Գօնթ, պու սէօզիւ իրատա իտէրքէն, տէրուննէն պիր ա՛հ իթտի, վէ մէզպուրէնի խանէսինին գաբուսունա գատար կէօթիւրտիւ։

Մատամ Բօշէ, պիր կիւն էվվէլինտէն զիեատէ միւզտաըրպ վէ միւթէէսսիր հալ իլէ խանէսինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի. անճագ զէվճինէ գավուշաճաղը՝ Մ. տը Շաթօ-Մայի թարաֆընտան թէէմին իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր ալթիսթլիկէ վէ հէեէճանա նէ՞ սէպէպ օլագիլիր իտի։

Սըր Վիլիամ՝ ինտան գալգինի արիզ ու ամիդ թէտգիդ, վէ միսթաղ պէյի միւքէմմէլէն հիսապ իտէպիլտիկի հալտէ, խուսուսա գատընալարըն զաիֆ ճիհէթինի վէ անլէրին եէյիս ու քէտէրինի անլամադտա մէհարէթի հաիզ իտի։ Շէօյլէքի էրմին քէնտի զէվճինի սէվէր իտի, լաքին եալընըզ անը տիւշիւնմէք, վէ անըն հադդընտա իզհարը մուհապպէթ իթմէքէէ պէրապէր, զէվճի իլէ Մ. տը Շաթօ-Մայի արասընտա պիր թէշպիհ իճրա իթմէքտէն քէնտիեի մէնն իլլէեէմէզ իտի։ Գու թէշպիհ իսէ չունտան իպարէթ իտի. պիր թարաֆտան պիւեիւք պիր սէրվէթէ նաիլ գըլմըշ, վէ տէօրթ սէնէ միւտտէթ զարֆընտա պիր կիւն վէ պիր տադըգա պիլէ քէնտիսինի սէվմէքտէն տուր օլմամըշ օլտուղու, վէ հէր հալու հարէքէթի քէնտիսինի իթհամ իթտիկի, վէ պիր ֆահիշէ իչէն զէվճէսինի, էվինի, ֆամիլեասընըն տատտէթինի վէ պէլքի տէ ճիկէըբարէսինին միւսթադպէլինի ֆէտտա իլլէտիկի հալտէ, էյան պիտուշ վէ պիկիւնահլըղընա լինանմըշ պուլունտուղու տատմի կէօվիւնիւն էօնիւնէ կէթիրտիկի թադտիրտէ, տիկէը թարաֆտան ֆէտտաքտարանէ քէնտիսինէ իզհարը մուհապպէթ իտիպ, քէնտինին տօսթու, միւչտէրիլէ վէ համիսի օլմուշ

պուլունան չախալը նազարը թէֆթիչաէն կէչիրմէքաէն կէրի տուրամամագտա իտի։

Պիր գաաբն իսէ, պիր էրքէքտէ մանէվրի պիւեիւքլիւք կէօրաիւկիւ հալտէ, անէ կէօնիւլ վէրմէեէ սիլիթթապի հազըր պուլունուր։

Թիւլաստա էրմին, իսկի սօգաղընըն քէօշէսինէ մուվասըլէթինտէ, րաքիպ օլմուշ օլտուղու քիրա արապասընը եօլա գօեուպ, եաեա օլարագ իդամէթկեահընա ավտէթ իթտի։ Օլ էսնատէ քիւչիւք գաբունուն էչիկինտէ տուրմուշ օլան Ֆէրհանընն օտա խըզմէթճիսի, - Մատամ, մընութէօ կէլտի, տէյի խապէր վէրտի։

Էրմին պու խապէրի ալընճա, գալպի չիտտէթլէ վուրմաեա պաչլատը իսէ տէ, իչպու տարպէի գալպիեէսի՝ մէսէրրէֆինտէն նաչի օլմաերպ, տէհչէթինտէն նաչի իտի։

Պիչարէ, օլ անէ տէկին իֆֆէթ ու նամուսը յլա եաչամըշ, վէ մահզա օնա օլան մուհաֆազէթինտէն տօլաերը մուխաթաբալը պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, պունտան պէօյլէ աշգ ու մուհաֆազէթինէ նալաերդ վէ միւթթէհիմ պուլունան օ չախս, հարէքէթի վագըաըընտան տօլաերը քէնտինէ հիսսալ սօրտաճագ, վէ հաքիմ կիպի սէրթ պիր նազար իլէ քէնտինէ պագտաճագ տըր տէյի զանն իթմէքտէ իտի։

Լաքին մէմուրի վէ գօրդտուղու կիպի օլմատը։ Եէօյլէքի էրմինին էվէ կիրտիկի զէման, Ֆէրնան սալօնտա օլուպ, չօչուղու իլէ օյնաեօրտու։ չօճուգ խալընըն իւզէրինտէ եուվարլանըպ կիւլտիւքճէ, բէտէրի տէ, բէտէրլէրէ մախսուս պիր մահզուզիյեէթլէ կիւլիւեօրտու։

Էրմին, հէր պիր տարմընտա տիթրէտիկի հալտէ, սօկուն լէհճէ վէ միւթէէսիր պիր հալ իլէ վէ հէման ատսիզ մէտասըզճա սալօնա եագլատը։ Սալօնուն գաբուտու եարը աչըգ օլուպ, Ֆէրնան օլ էսնատէ էնքսէսինի գաբու թարաֆընա չէվիրմիշ օլտուղունտան, զէվճէսինին կէլտիկինի կէօրէմէտի։

Պիր միւտտէթ ֆամիլեասընը վէ խանէսինի թէրք իթ-

տիքաէն ասնրա եինէ ամառէթ խաէն, վէ օղու իլէ օյնաեան պիր բէաէրին չու հալի՝ բէշլիմանլըդ վէ միսաֆադպէլ հադ-պընաա պիր իւմիա, վէ սաատէթ ու իդ պալին իեսատ վէ իսպ-գասը տէյի՞լ մի իտի։

Իչթէ, օլ էանատ կինճ գատըն պու իթիգատա զահիպ օլարագ, պիր միսատէթ գըմըլտանմադսըզըն տուրտու, վէ Ֆէրնանըն եիւզիւնիւ չէվիրմէսինէ տէկին գաբուննուն էշիկի իւզէրինատ պէքլէտի։

Ֆիլվագը աղ ասնրա Ֆէրնան եիւզիւնիւ արգասընա չէ-վիրիպ, զէվճէսինի կէօրտիւկիւնատ, իզհարը հայրեթլէ,

— Վա՛յ, սիզ պուրատա՞մը պուլունուեօրսունուզ, տէտի։

Մէրգում սաքին վէ եիւզիւ կիւլէր օլուպ, էրմին՝ բիւեա կէօրմէքատ օլտուղունու զանն իթտի, վէ Ֆէրնան իսէ թէք-րար իլէ,

— Աճա՛իպ, սիզ պուրատա՞մըսընըզ, տէտի, վէ պիր սաըմ գատար մէզպուրէնէ տօղրու իլէրլէտի։

Էրմին՝ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, պիր սանիեէ զարֆընատա պուլթուն քէտէր ու էլէմինի ունուտարագ, զէվ ճինին պօղազընա սարըլտը։

Ֆէրնան տա սիւքիւնէթլէ,

— Սիւպհա՛ն Ալահ, ազիզէմ, նէ՞ օլտուղունուզ, տէտի։

Էրմին՝ — (մէսէրրէթինատն նաչի տիմըրէեէրէք։) Ա՛հ հէլէ շիւքիւր, սանա թէքրար գալուշտում, տէյի մուգապէլէ իթտի։

Լաքին Ֆէրնան Բօշէ, սիւքիւնէթինատ տէվամ իլէ,

— Աճա՛իպ ազիզէմ, տիւնեա իւզ՛ըինատն զայպ օլա-ճաղմը՞ըմ տէյի զանն իթտին, տէտի։

Պու ճէվապ մատամ Բօշէնի հայրէթատ պրագմագլա, մէրգումէ մուգապէլէ իտէճէք պիր սէօղ պուլամաեարագ, եալընըդ զէվճինէ պագմագլա իքթիֆա իլլէտի։

Ֆէրնան՝ — (իֆատէսինի չու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւ-տու։) Ազիզէ տօսթում, սանա խապէր վէրմէեէրէք զայպու-պէթ իթմիշ օլտուղումու պիլիրիմ. պու պագատ խէթա իթ-տիմ իսէ տէ...

Մէրդում սէօզիւնիւ պուրաճըդտա քէսիպ, տօտագլարընտա լէհպէտիւմ հուսուլէ կէլտիկի հալաէ,

— Էվվէթ, խէթա իթտիկիմի պիլիեօրում, լաքին պիր տահա պու եօլտա հարէքէթտէ պուլունմահաճաղըմ, տիեէրէք, սէօզիւնէ տէվամ իլլէտի։

Էրմին պու սէօզլէրին մանէտաըննա ալտանտը։ Եանի զէվճի, պիր թագըմ միւշքիլ իդըար ու իթիրաֆլարտան գաչընմադ իսթէհիպ, եալընըզ քէնտիսինին աֆվ ու մէրհամէթինի թէմէննի իթմէքլէ իքթիֆա իլլէմէք իսթէտիկինի զանն իլլէտի։

Իմտի մէզպուրէ, չօճուգ կիպի սէվինէրէք,

— Սահի՞ մի, տէտի։

— Շիւպհէսիզ, չիւնքի չիմտի սէն պանա պիր աղ տարըլմըշ օլմալըսըն։

Ֆէրնան պու սէօզլէրի օլ գատար պարիտանէ թէլէֆֆիւզ իթտի քի, պիչարէ գատընճըղաղըն տօտագլարընտա հէնուզ էսէրը մէսէրրէթ վէ թէպէասիւմ հուսուլէ կէլմէկէ պաչլամըշ օլտուղու հալտէ, անինտէ զահիլ օլտու, վէ զէվճի իսէ, իֆտէխինէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Օն կիւնտէն պէրի տիր քի իքի տէֆտա զայպուպէթ խոիեօրում։ Պու տէֆտաքի զայպուպէթ խոիչիմ, քէնտիմտէն զայրի տիւչիւնէճէք պիր շէյիմ եօգ տուր կիպի վէ էնքսէմտէ քիմսէնէի պրագմահեօրում եօլունտա օլտու։ Չէօյլէքի էվվէլքի կիւն պուրատան կիտիչիմ, էօյլէ թատմընտա հազըր պուլունաճաղըմ թարզընտա օլտուղու հալտէ, օթուզ ֆարսախլըգ եօլ գաթթ իթտիմ։

Ֆէրնանըն տուլդուսուզճա պիր թարզտա իրատ իթտիկի մէզքիւր սէօզլէրի, զէվճէսի նէվիմա քէտէրլէ տինլէհիպ, խնթամընտա,

— Օթուզ ֆարսախլըգ եօ՞լ մու գաթթ իթտին, տէտի։

— Էվվէլթ, եարտըզըմ ատէթա պիր ագըլըզլըգ նէթիճէսի տիր։ (կիւլէրէք։) պիր պահսա կիրիշմէքլիկիմին սէմէրէսի տիր։

Ֆէրնանդը եւան սէօյլէմէքտէ օլտուղու աչիքեար իտուկինտէն, մատամ Բօչէ քէնափսինէ պագարագ տիթրէտի։

Ա՜հ, էկէր Ֆէրնան եւան սէօյլէրքէն, եւանճըլըղա ալըշմըշ օլմաեանլար կիպի բէբէլէսե վէ չօլբազըդ իթսե իտի, մահզա պու հալ մէճպուրիեէթէ համլ իտիլէրէք, պիր տէրճէճ սալիհէ չըգարըլապիլինիր իտի։ Հալպուքի մէրգում, ատէթա թէսլիրը օեունլարընտա բօլ իճրա իտէնլէրէ մախսուս օլարագ սօվուգ գանըլըդլա վէ ֆիլմուրսուզլուգլա եալանճըլըղը իրթիքեապ իթմէքտէ իտի։ Իշլէ պու մագամտա օլարագ,

— Էվվէթ ազիզըմ, պիր հայվան պահօրնա կիրիշտիք բի, ազ գալտը պիչարէ Սարանըն հաեաթընը մահվ իտէճէք իտի, տէտի։

— Ա՜ճայիպ, տէյի էրմին մուգասկէլէ իթտի, ֆիքրի եինէ ալտանարագ։

— Էվվէթ, վիդօնթ տա՜Ա... եա բասթ կէլտիմ։ քէնտիտինին բէք էյի թանըրսըն։

«Վիդօնթ պիր ինկիլիզ աթընա սիւար օլմուշ իտի։ պէն տէ Սարաեա սիւար օլմուշ իտիմ։ Պիրիպիրիմիզե Բօայեալ սոգաղընտա թէսատուֆ իթտիք։ Վիդօնթ, քէնտի աթը Սարատան չաբուգ հարէքէթ իտէր օլտուղունու իտտիա իթտիկի հալտէ, պէն տէ մուղաիրինի իտտիա իթտիմ։ Պունուն իւղէրինէ էրմի պէշ լուիեէ պահսա կիրիշտիք։ Մագսէտի մուվասալէթ իչին էթտաճը պիլինթիխապ, եօլա չըգտըգ։ Պէն, իւք օլարագ էթտաճընա վասըլ օլտում, վէ ազ գալտը քի Սարանըն մէվթինէ սէպէպ օլաճագ իտիմ։ Տահասը վար, աթըմը ֆեվգէլատէ սիւրմէքլէ օլ տէրճէճ գուվվէթ վէ թագաթատան տէշտիւմքի, օթուզ սանթ գատար եաթմաեա մէճպուր օլտում։

Էրմին.. (հիօա իտէկէլտիկի բէտէր արասընտա սիւքիւնէթինի գայպ էթմէեէրէք.) Լաքին...

— Ֆիլվագը ազիզըմ, հարէքէթի վագըտընըն հուսուլինէ

սեպեպ օլտուղու թեէսսիւրտէն տօլաթը ֆեվգէլատե միւս թեէսսիւֆիւմ։

— Սարաթը կէթիրմիշ օլան ատէմտէն պաղը մալիւմաթ ալմաճըշ օլսա իտիմ, վէսվէսե իտէճէք իտիմ, լաքին անըն վէրտիկի խապէր՝ պէնի միւսթէրիհ գըլսը։

Ֆէրնան.- (պիր ազ ալթիւսթ օլարագ.) Ա՜ճայիպ, քէնտիսինի կէօրտի՞ն միւ։

— Էվվէթ։

— Նէ՞ սէօյլէտի։

— Հայվանըն էթամգտա քէնտիսինէ թէսլիմ իտիլմիշ օլտուղունու սէօյլէտի։

— Տահա պաշդա պիր շէյ...

— Պաշդա պիր շէյ սէօյլեմէտի։

Ֆէրնան, պիր տէրէճէ ֆէրահլանարագ,

— Էվվէթ ազիզէմ, պէն ահմագճա հարէքէթի իթտիմ. ղայպուպէթիմի էվվէլճէ խապէր վէրմէլի իտիմ. հէր նէ իսէ, օլան օլտու. շիմտի արամըզտա չուբասընը պարաբլաշտըրալըմ քի, պու կիպի տիվանէլիքլէրտե պուլունտուղումա նագարը միւսամէհա իլէ պագմալը, վէ խանէմէ կէճ ավտէթի իթտիկիմտե, թէլաշ իթմէմէլիսին, հաթթա... տէտի։

Մէրգումա սէօզիւնէ տէվամ իթմէկէ թէրէտտիւտ կէօս. թէրտիկինտէն, էրմին,

— Հաթթա նէ՞... տէյի սիւալ իթտի։

Ֆէրնան պու տէրէճէյէ գատար սէօզիւնիւ իլէրի կէօթիւրմիւշ օլմասընա նատիմ օլտուղու ճիհէթլէ,

— Հիչ պիր շէյ տէյիլ, տէյի իֆատէ իթտի։

Էրմին իսէ, գալգինատէ ազիմ պիր քէտէր հասըլ օլմուշ օլտուղու հայտե, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Նասըլ իսթէրսէն էօյլէ եաբ, տէյի մուգատէլէտե պուլունտու։

Պիչարէ գատընճըղազ էլան զէվճինի սէվմէքտե իտի իսէ տէ, նէ չարէքի Ֆէրնան քէնտիսինէ եալան սէօյլէմիշ օլտուղու, վէ էլան տախի եալան սէօյլէմէյէ հազըրլանտըզը ճի-

հէթէ, մէրգում հադդընաա հիւրմէթ ու իհանէթի գալմամըշ իտի։

Իմոի պիր էրքէք, սէվտիկի պիր գաղընա եալան սէօյլէրսէ, օ գաղընըն մուհապպէթի նէ գաղար ադադրանէ վէ ադիմ օլսա, մահվ օլմաեաա պաշլար։

Ֆէրնանըն տա զէվճէսի հադդընաա էվվէլքի մուհապպէթի գալմըշ օլմաեըպ, ադէ ու ֆիքրի Թիւրգուազա հաար օլունմուշ իտի։

36

Ֆէրնան՝ Թիւրգուազա /Թաաթլա, Մօնսէյ ոզ աղընտաքի քիւչիւք օղլէսէն մուֆաշադաթ իղդիկէ գարար վէրտիկինաէ, մէզպուրէ պէսլէմէսինի չաղըրըպ,

— Զաբուդ պիր արապա կէթիր, վէ էսվապըմը կիեինաիր։ Էյօն իչ կիենաէն պէրու պէնի կէօրմէմիչ օլաուդունաան, բիմ պիվիր նէ՛ աէրէճէ իղդիրապ ու էնաիչէ իչինաէ աիր, աէսի։

Թիւրգուազըն՝ էսվապըմը կիեինաիր աիմէսի, եունլու սաի պիր ֆիսլման, վէ սաի պիր աեսագ գապը կիեինմէքտէն վէ պաշընա սաախ չիչէք պիր պօճուդա գօյմադ սաան իսպարէթ իտի, վէ պու գըսաճէղիլլէ, պիչարէ քէօրուն էօժէնի նամ սաիթէ գըզը օլուր իտի։ Իղդէ, մէզքիւր Թուալէթի աէրհալ Թէրթիպ իսիկինաէն, Թիւրգուազ մէզքիւր արապաեա բաքմադէն Բյաա արյա Գաթիլլէ ապիմէթ իլլէսի։ Մէզպուրէ օրադա արապաեան էնիպ, իճրէթինի վէյ սիքաէն սօնրա արապաճըզը

եօլա գօյտու, վէ պատէհու գօլթուղունտա պիր սէլէ օլարադ Շարօն սօգաղընա տօղրու իլերլեմի, վէ պապա Կարէնին մուգատտէմա տէրունինտէ իգամէթ իթմիշ օլտուղու խանէսի գաբուսընտա տուրուպ, Ֆիբար գարընըն գաբուճուլուգ տաիրէսինէ կիրտի։ Ոու գարը, Թիւրգուազը կէօրիւր կէօրմէզ, իսթիգպալինէ գօշարադ,

— Ա՜հ մամգէլ, էյի վադըթտա կէլտինիզ, տէտի։

— Նի՞չին, նէ՞վար տըր։

— Զիւնքի Սըրիզին գէվճի ատէթա պիր ժէճնուն օլմուշ տուր։

Թիւրգուազ։ -(կիւլէրէք։) Ա՜ճայիպ, տէտի, վէ չէօյլէ իլավէ իթտի։- Ֆիբար խաթուն, անախթարըմը վէրին, վէ աթէչիմի եադմաեա կէլին, չիւնքի պու կիւն հալա ֆէվգէլատէ սօվուգ տուր։

Ֆիբար իթաաթ իթտի։ չէօյլէքի օտասընտա էնքսէրլէրտէն պիրինէ ասըլմըշ պուլունան պիր անախթարը, վէ պիր աղ նադաճագ քէօմիւր ալըպ, կէնճ պիր քիմսէ կիպի չէվիքլիքլէ նէրտիվէն գաատէմէյէրինտէն եօգարը չըգտը, վէ իւչիւնճիւ գաթա մուվասըլէթինտէ տուրուպ աչըըղը գաբուտան կէնճ գըզ պիր օտաեա կիրտի։ Իչպու օտա, Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլին եանընտա բէք սէֆիլ իտի իսէ տէ, պուննան ագտէմ պապա Կարէն իլէ սախթէ գըզը լօժէնինին, իլգ տէֆտա Լէօն Բօլանըն վիզիթասընը գապուլ իթտիքլէրի սըրտտա, պուլունտուղլարը սէֆիլ թաման իչի տաիրէսի եանընտա պիննիսպէ սէրայ սաեըլագլիր իտի։ Լօժէնինին կիրտիկի օտա, քէնտինին եէնի տաիրէսի իտի։

Իմտի, չու թէպէտտիւլիւ մէսքէնի վէ Ֆիբարըն, «Սըրիզին գէվճի իչ կիւնտէն պէրի ատէթա ժէճնուն օլմուշ տուր» սէօզիւնիւ իյգաՀ իթմէգ իչին, հիքեաեէմիզտե պիր ազ կէրի ատօնմէկ մէճպուրուգ։

Պէնանաթըմըզտան անլաշըլմըզը վէճհլէ, Թիւրգուազըն իքի մագսէտի օլուպ, ժաննի իամիլէ Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլտէ իգամէթլինտէքի մէմուրիեէթի՝ քէնտինի Ֆէրնանա

սէվոիրմէք վէ անը սօհուպ սօղանա չէվիրմէքտէն իպարէթ իտի։

Ֆէօր պապա Կարէնին դըզը օլարադ վէ պիր իշճի դըզը մադամընտա պուլունարադ Շարօն սօգաղընտա իգամէթ իթմէսի տէ, Սըրիգին գէվճի Լէօն Բօլանը պաշտան չըգարմադ իչին իտի։

Գինապէրին սըր Վիլիամսըն էֆքեարը ինթիգամճուեա-նէսինէ ալեթ օլմուշ օլան պու մախլուգուն իքի թարղ էօմ-բիւնիւ իյղահ իթմէք իչին, մալիւմաթը մուխթասարէ իթա-սընը լազըմէտէն աատ իյլերիզ։

Էկէր եանըլմաեօր իսէք, Ֆէրնան Բօչէնին քէնտի խանէ-սինէ նագլինտէն իւչ կիւն սօնրա, Թիւրգուազ, իւք տէֆա օլարադ Լէօն Բօլանա կէօրիւնաիւ։ Գէչ կիւն գաատար, վէ մէճրուհ էլան քէնտի խանէսինտէ օտուղու սըրատա, կէնճ գաատըն, հէր կիւն Շարօն սօգաղընա կիտիպ, Լէօն Բօլանըն՝ պապա Կարէնի կէօրմէեէ կէլմիկի սաաթլարտա մունթազա-մէն օրատա պուլունտու։ Հալ պու քի Ֆէրնան, կէօզլէրի պաղը օլարադ Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլտէն ազիմէթ իթտիք-տէն սօնրա, Թիւրգուազ՝ տէօրթ կիւն գաատար Լէօնա հաբ իտէպիլմի։

Մարանկօզ ուսթաընըն՝ պապա Կարէնի մէմլէքէթինէ սէվգ իթմէք նիեէթիյլէ պին ֆրանգըզ պիր գայմէեի հա-միլէն Շարօն սօգաղընտաքի խանէեէ կէլմէսինտէ նէ՛ վագը օտուղու մալիմ տիւր։ Մէրգում, իչպու գարար իլէ կէլմիչ օտուղու հալտէ, Լօժէնիեի եալընըզ պուլմուշ, վէ մէզպուրէ՝ քէնտինին Բարիստէն հարէքէթ ֆիբրինտէ օտուղունու սէօյ-լէտիկինտէ, պիչարէ աչըգ՝ ագլը պաչընտան կիտերէք, մէզ-պուրէնին մուֆարագաթընա բագը օլաճադ եէրտէ, քէնտիսի անըն տիզլէրինէ գաբանարադ, աչգ ու մուհապպէթինի իգ-րար իթմիչ իտի։

Գու տագըգ ատան սօնրա Թիւրգուազ իլէ Լէօն Բօլան արաընտա կէչէն ահվալի մուխթասարէն պէեան իտէլիմ։

Լէօն՝ պիր խայլի սաաթ կէնճ գըզըն եանընտա գալըպ,

մուհապպէթինաէն պահս իթտիկինտէ, էօժէնի տէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքաէն տուր օլմատը, վէ նիհաեէթ քէնտիսի տէ Լէօնու սէվտիկինի իդրար ու իթիրաֆ իլլէտի։

Լէօն օ ադշամը, մէսէրրէթինաէն նաշի մէճնուն կիպի խանէսինէ ավտէթի իտիպ, պիր գաչ կիւն սօնրա Ֆէրնանդն եաբտըղը կիպի, սախթէ պիր բօլ իճրասընատան չէքինմէտի։

Լաքին այնի վագըթտա իքի գատըն սէվիլէմէնէճէկինտէն, Լէօն տա էօժէնիի սէվիպ, Սըրիզի սէվմէմէքտէ իտի։

Իրթէսի կիւն, սապահըն թա սաաթ սէքիզինտէ, տօղրատմաճը ուսթատը Շարօն սօղաղընա գօչուպ, օ կիճէսի թասմիմ իթմիչ օլտուղու պիր թասսավուր մուճիպինճէ, տօղրուճա պապա կարէնին թավան իչի օտաըընա չըգմագսըզըն Ֆիբարըն օտաըընա կիրտի, վէ մէզպուրէ քէնտիսինի բիմալը թաազիմ իւզրէ սէլամլատըղընտա, Լէօն,

— Մատամ, պուրատա քիրալըգ պիր տահրինիզ վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Եվվէթ մննսիէօ վար տըր· իւչիւնճիւ գաթտա կիւզել պիր տահրէ վար տըր, տէյի մէրդումէ ճէվապ վէրտի։

— Գա՞չ օտատան իպարէթ տիր։

— Իքի օտա, պիր մաթպախ վէ պիւեիւք պիր գապինէտէն իպարէթ տիր։

— Ֆիեաթը գա՞չ տըր։

— Իւչ եիւզ ֆրանգ տըր։

— Կէօրէպիլի՞րմիեիմ։

— Շիւպհէսիզ էֆէնտիմ։

Գու իֆատէտէն սօնրա եօգարը չըգըլըպ, Ֆիբար՝ մէզքիւր տահրէի կէօսթէրտի, վէ Լէօն տա,

— Բէք էյի, քիրալատըմ, տէտի, վէ Ֆիբարա եիւզ սու պախչիչ վէրիպ, տէրհալ գօնթրաթը տա, մատմազէլ էօժէնի կարէն նամընա իմզալաեարագ, Ֆիբարա, օլ խուսուսատա քիմսեեէ պիր չէյ սէօյլէմէմէսինի պիլիխսթար, քէնտիսի պիր մօպիլեաճը տիւքքեանընա կիթտի։

Իչ սաաթ սօնրա, տաիրէի մէզքիւրէ միւնասիպ սուրէթատէ թէֆթիշ իտիլիպ, Լէօն, պաղա կարէնին եօլճուլուղու իչին կէթիրմիշ օլտուղու մէպլաղը օլ խուսուսա սարֆ իթտի։

Գու իչլէր պիթտիքտէն սօնրա, Լէօն՝ կէնճ գըզըն օտասընա չըղտը։ Օլ կանատէ էօժէնի կարէն, պիր կիւն ադամէմ Ֆէրհանը պաշընատան սավմըշ օլտուղունատան, մէզքիւր տաիրէտէ, քիւչիւք տէօքմէ սօղաատը եանընատա իչի իլէ մէշղուլ պուլունմադատա իտի։ Մէզպուրէ, Լէօնուն իչէրի կիրտիկլինի կէօրտիւկիւնատէ, կէօզլէրինին պէեազընա գատար գըզարտը, վէ ալթըսալթլըկլընըւ պէլլի իթմէկմէք իւզրէ պաշընը էլլէրի տէրսինինատէ կիզլէտի։ Լէօն, սիւքիւթլէ մէրդումէնին էլինի թուքուպ տիթրէրէրէք,

— Պանա աֆվ իտէճէ՞քմիսինիզ, տէտի։

Էօժէնի ճէվապ վէրմէեիպ, գալպինատէն պիր ահ իթտի։

Լէօն իսէ, պու արա,

— Պէնիմլէ կէլին, տէտիկլինատէն, կէնճ գըզ՝ մէրդումա սախլէ պիր թէաճճիւպլէ պադարադ,

— Պէնի նէ՞րէնէ կէօթիւրմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի սորտու։

Լէօն, «կէլինիզ» տէյի թէքրար իտիպ, մէզպուրէնին էլինատէն թուտմուշ օլտուղու հալատէ, սէֆիլ իդամէթկեատընատան տիլսիզը չըղարարադ,

— Սիզի պու խանէ տէյունինատէ տիկկը պիր տաիրէեէ կէօթիւրէճէեիմ, տէտի։

Էօժէնի՝ պու սէօզատէն հիչ պիր չէյ անլամատըօր կիպի կէօրիւնէրէք արզատընատան կիթտի։ Պէօյլէճէ իչիւնճիւ գաթա չըղտըղ լարընատա, Լէօն մէզպուրէեի տաիրէի ճէտիտէեէ կիրտիրիպ,

— Պու րատէրնա՞ըլ պուլուեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

Էօժէնի տէ, մահպունիեէթպախշ պիր թէպէսսումէ - Րէք կիւզել տիր։ պէնատէն տահա զէնկին օլան պիր տաէմին տաիրէսի օլտուղունա չիւպհէմ եօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Եանըլըեօրսունուզ ազիզէմ։

Էօժէնի պու սէօզիս սէօյլէրքէն, օլ տէրէճէ սաֆտէրու-նանէ պազմայտա իտի քի, էն գուրնազ պիր տաէմին պիլէ օլ պապտէ եանըլմասը թապիի իտի։

Լէօն. — Պու տաիրէ պանա այիտ տիր։

Էօժէնի. — Սիզէ՞մի։

— Խայր, եանլըշ սէօյլէտիմ. պանա տէյիլ սիզէ այիտ տիր։ Պուրասընը տէրք իՙմէեօրմուսունուզ։

— Ֆագաթ նա՞րլ տէրք իտէպիլիրիմ։

— Էվվէլթ, Էօժէնք, պու տաիրէ սիզին տիր։

— Պէնի՞մ մի տիր։

Պատէհս մէրդում տիզ չէօքէրէք,

— Ա՛ֆվ իտինիզ, պէլքի սիզի Թահգիր իՙտիմ. ֆագաթ նէ՞ եաբաեըմ, իւսթ գաթտա պուլունան Թաման իչինտէքի օտանըզ՝ իգամէթ իտէճէք եէր տէյիլ իտի։

Էօժէնի պու արա պաչընը էլլէրի տէրուննինէ ալարագ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատըղը հալտէ,

— Օ՛հ, նէ՛ քիւչիւքլիւք, տէտի։

Լաքին Լէօն էյան տիզ չէօքմիւշ օլուպ, աչգ ու մու-հապպէթինէն պահս իտէրէք, եավաշճա եադարմագտա օլտուդունտան, նիհաեէթ Էօժէնի կէօռա մաղլուպ վէ իտ-քեաթ օլարագ, տաիրէի մէզքիւրէտէ իգամէթէ, վէ մէվ-ճուտ էչեատընա մի՛լէեարըզի օլմաեա գարար վէրտի, վէ եավաչ սէտա իլէ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիզէ մուհապպէթ կէօսթէրմէքլի-կիմ ճաի՞զ մի տիր, տէտի։

. . . . . .

Իչթէ օ ագչամը պիչարէ Սըրըիին Էօմիու տաէթա պիր իշկէնճէ օլմաեա պաչլատը, չիւնքի Լէօն Թիւրդուազը սէվ-տիկի վէ եալընըզ անը տիւչիւնտիւկիւ ճիհէթլէ, տէօրթ կիւն միւտտէթի զարֆընտա ֆապրիգասընտա նատիրէն կէօ-րիւլմիւ։ Մէրդում սապահլաեըն բէք էրքէն խանէսինտէն

չըգըպ, կիճէ տէ էրէյիճէ իլերլէմիշ օլսուղու համառ ամառթ իմմէքտէ օլսուղունսան, էկէր զէվճէսի օլ պապատ պիր չէյ սօրսա, սէրթճէ ճէվապ վէրմէքտէ իսի։ Իշպու տէօրթ կիւն միւտտէթ զարֆընսա էօն, եալընըզ էօժէնի իչին եաշամըշ օլսու։

Պէչինճի կիւնիւն սապահըսը, էօն սաամթ սէքիզ բատտէլէրինտէ Եարօն սօղաղընա մուվաֆըղլէթլէ, աչըգլարա մախսուս պիր թէլաշլա նէրտիվէն զաատմէլէրինտէն եօգարը չըգաճաղը էանատէ, Ֆիքար՝ պաչընը օտասը բէնչիրէսինտէն տիշարը չըգարարադ,

— Մօնսիէօ Բօլան, մօնսիէօ Բօլան, տէյի չաղըրսը։

Էօն արգասընա տէօնիւպ իհթիւար գարըսը կէօրմէսինտէ,

— Նէ՞ իսթէէօրսունուզ, տէյի սօրտու։

— Ընախթարը սիզէ թէսլիմ իմմէք իսթէրիմ։

— Հա՞նկը ընախթարը։

— Մամզել էօժէնինին ընախթարընը։

— Ֆէնատսի տիմէք տիշարը չըգտը։

— Էվվէթ։

— Սապահըն սաամթ սէքիզինտէ՞մի տիշարը չըգտը։

— Տահա էրքէն չըգտը մօնսիէօ։ Ընախթարը պանա վէրտիկի զէմմն հէնուզ ըչըմըշ իսի։

— Էյ... նէ՞րէտէ կիթտի։

— Պիլմէմ։

Էօն, պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ օլմատը զանն իլէ եօգարը չըգտըզընտա, էօժէնի կարէնին քիչիւք տաիրէսինտէ հէր չէյ եէրլի եէրինտէ օլսուղունու կէօրմէքլէ, տահա ազ էվվէլ մեզպուրէնին օրատտա պուլունմուշ իտուկինի ընլատը։

Թամամ սալասընտաքի սուֆրա իւզէրինտէ Էօն պիր մէքթուպ կէօրիւպ ալտը, վէ իշպու մէքթուպու աչըպ օգուտուղունտա, եըլատըրըմտան վուրուլմուշճասընա ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտու։

Էլինաէն տիւչէն պու մէքթուպտա պէր վէճհի ամի եաղըմըշ իտի ·

Ցօ՛սթում,

«Միղէ պէեան իսէմէտիկիմ պաղը սէպէպլէրպէն տօլաեը պիր իլճի կիւն դատար սիղտէն մուֆարագաթա մէճպուրում, լաքին եագընտա թէքրար պիրիպիրիմիղի պուլուրուզ ։

«Մահպուպէննիզ

«Էօժէնի»

Իշպու մէքթուպ Լէօնա ֆէվգէլատե թէէսսիր իթտի ։ Մէրդում, էվվէլ էմիրտե ըիւեա կէօրմէքտե օլտուղունու դանն իթտի, ֆագաթի մուախախարէն ուեանըդ օլտուղունու անլամաեա մէճպուր օլտու ։ Պիր արա տա ֆիքրինտե դըսդանճըդ հիսսի հուսուլէ կէլմէքլէ, այնընտան աշաղըեա թէրլէր ադմաեա, դուլագ թօզլարը չարըմաեա, վէ տամարլարընտաքի դան թահրիք օլունմաեա պաշլատը ։

Ամապա Էօժէնի, քէնտինտէն տահա դիեատե պախթիեար պիր բաքիպե սալիք օլմագ իչի՞ն մի քէնտիսինի թէրք իթմիշ իտի ։

Իշթէ պու միւլահազա իլէ մէրդում պիր իսկէմլէտե օթուրուպ, տիրսէկինի մատաեա տաեաթտը, վէ այնընը էլէլէրի տէրունինէ ալարագ, չօճուգ կիպի աղլամաեա պաշլատը։

Պիր սաաթ սօնրա ֆիքար եօգարը չըդտըղընտան, Լէօն, Էօժէնինին ազիմէթի հագդընտա մէրդումէե բէք չօգ չեյլէր սօրտու ։ Գաբուճու գատընըն, պիր կիւն էվվէլ Էօժէնինին կէճ վագըթ տիշարը չըդմըշ օլմատընտան, վէ կիճէ խայլի կէճ ավտէթ իտիպ, սապահլաեըն էլինտե պիր չըդըն իլէ կիթմիշ պուլունմատընտան պաշդա մալիսմաթը եօգ իտի ։ Լէօն, մէյեուսէն օրատան ազիմէթլէ, օ կիւնիւ, ագշամ վէ իրթէսի կիւն թէքրար կէլտի իսէ ատ, Էօժէնի հէնուզ ավտէթ իթմէմիշ իտի ։

Իշպու իլճի կիւն, Լէօն իչին ֆէվգէլատե իզթիրապ ու

ենաիշէ իչինաէ կէչիպ, չօգ սէֆա մէրդում քենաինէ սուի գասա իթմէկի տիւչիւնտիւ իսէ տէ, կենճ գըզ՝ մէքթուպունտա, եադընտա ավաէթինի վատ իթմիչ օլտուդունտան, իւմիտի պիւթիւն պիւթիւն դաթթ օլունմատը։ Իւչիւնճիւ կիւնիւն՝ ադ չամըսը Էէօն թէքըրար կէլտիկինտէ, Ֆիքար,

— Էլան ավաէթ իթմէտի էֆէնտիմ. դալիպա պաղը սէպէպլէր կէլմէսինէ մանի օլմուչլար ըրը, չինքի սիդէ մուհապպէթի պուլունտուդու աչիքեար ըրը, տէտի։

Էէօն, պունտան զիեատէ սէօզ տինլէեէմէեէրէք, կէօզլէրի եաչարմըչ օլտուդու հալտէ օրատան մուֆարադաթ իթտի։

Ուրատան օն տագըդա դատար կէչինճէ. Էօժէնի, քենտիսինի Ֆադիր պիր իչճի գըզ մադամընտա կէօսթէրէն դըեաֆէթի իլէ կէլէրէք, տաիրէսինէ չըդըը, վէ Ֆիքար տա պիրլիքտէ չըդըպ, չըմինէսինտէ աթէչ եադը, վէ մտասանըն իւզէրինէ պիր մում վաղ իթտի։

Էօժէնի, մտասանըն եանընտա քեմալը սիւքիւնէթլէ օթուրտուդան սօնրա, Ֆիքարա պադարադ, պինամուս գարըլարըն քենաի խըզմէթճիլէրի իլէ տէրքեար օլան թէքֆիֆուլկէյէ,

— Օլանը կէչէնի նադէ էթ պադալըմ, տէտի։

— Օլան կէչէն չու տուր քի, Սըրթըզին գօճաար կիւնտէ պէլքի օն տէֆա պուրատա կէլմէօր, չօճուդ կիպի ալլատօր, վէ «թէյի, պիր աչըգընըզըն արդատընտան կիմսիչ կիպի դանն խալտօր։

Թիրդուազ կիւլիւմսէեէրէք,

— Հէբսի պու գատա՞ր մը ըրը, տէյի սիւալ իթտի։

— Եվվէթ։

— Սօն տէֆա ադ՝ վագըթ կէլտի։

— Պիր աղ էվվէլ կէլտի, վէ չիմտի կիթտի։

— Բէք էյի. ումարըմ քի եադընտա թէքըրար կէլմէդ. վէ պէն տէ պիր մէքթուպ եազապիլիրիմ։ Պունունլա պէրապէր, Ֆիքար, սէն բէնչիքտաէ պէքլէ։ Կէօզլէրին լաեըգըյտա թէչխա իտէր, տէյի՞չ մի։

— Հայ հայ· կիճէլերի քնարները կիպի կէօրէպիլիրիմ։

— Իմոխ սէն չուբաաա տուր, վէ եկէր կէլտիկինի կէօրիւրսէն, պանա խապէր վէր քի, ֆիրար խաէիմ։

Գու իխթարտան սօնրա, Թիւրդուազ գալէմ վէ քեաղըտ ալարագ պիր տագըպաճըդ տիւշինիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ չօդ տէֆա գաարըն մէքթուպլարընաա կէօրիւլտիւկիւ վէճհլէ, մախտուսէն պիր չօդ իմիա եանլըշլարը իլէ տօղու ամիխէքի սաթըրլարը եազար։

Տօ՛սթում,

«Ամիլ խաինիզ, սիզէ եալան սէօյլէմիմ։

«Եադընաա ավտէթ խանճէկիմի, վէ պիրիպիրիմիզէ թէքրար դավուշաճաղըմըզը պէեան իթմէքլէ, եալան սէօյլէմիշ օլտուղումո իգրար ու իթիրաֆ խտրիմ, պէտպախթ տօսթում։

«Եարօն սօգաղընտան մուֆարագաթըմ, պիր տախէ կէլմէմէք նիեէթիլլէ խտի· անճագ պու կիւն թէքրար կէլիշիմ, էպէտի էլվէտա օլան չու սաթըրլարը եազմագ իչին տիր։»

Թիւրդուազ, պու արա,

— Ա՜հ, իչթէ զիգըլմէթի պիր ճիւմլէ, թահթը հիմաեէսինտէ պուլունտուղում վիւհթէրէմ քիմնէ, պու ճիւմլէտէն ֆէվգէլատէ մէճմուն դալաճագ տըր, տէտի, վէ եազըսընաա չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

«Խայր, տօսթում, պիզ արթըգ պիրիպիրիմիզի կէօրէմէեիզ· պուննտան պէօյլէ եէկտիկէրիմիզի կէօրմէմիզ տէ լաեըգ տէյիլ տիր։ Կիւզէլ պիր բիւեանըն խաթըրէսի խաթըրտա սագլանտըղը կիպի, կէչմիշ զէմանըն խաթըրէսինի տախ մուհաֆիզաղա խտէլիմ։

«Տօսթում, պու սաթըրլարը եազարքէն, գալպիմ ֆէվզէլղանէ տիւչարը եէյիս ու թէէօսիւր օլմագտա տըր, չիւնքի պէլքի պէնիմ սիզէ օլան մուհապպէթիմ՝ սիզին պանա օլան մուհապպէթլինիզանէն դիեատէ տիր։ Համթա սիզի սէվտիկիմ-

տէն նաչի տիր բի, ճէսուբ օլմազ վէ տիզտէն զայրի քիմսէեի տիւչիւնմէմէք իսթէմէքտէեիմ։

«Էկէր պէքեար օլսա իսինիզ, աչգ ու մուհապպէթինիզ՝ պէնիմ իչին պու ալէմին ճէննէթի սաեըլաճագ իսի։ լաքին տիզ միւթէէհիւլսիւնիւզ, վէ բէտէր սըֆաթլընը հայիզ պու-լունուեօրսունուզ։·· Հաթթա աչգ ու մուհապպէթիմնէ դա-տար խալիսանէ օլսա, վէ զալըմի տիզէ տօղրու սէվգ իտէն հէեէճան նէ տէրէճէ սատէտիլանէ պուլունսա, մահզա ֆա-միլեանըզ տախիլինտէ ինթիզամընըզըզ վէ պիհուզուրլուզ իլգա իտէն նալաեըզ պիր մախլուզ օլսուզումու միւլահազա իթտիմ։

«Իչթէ պու սէպէպլէ տօսթում, տիզին իլէ էլվէտա իսի-եօրում։ Սիզին, իյֆա իտէճէք վաղիֆէլէրինիզ պուլունսու-զունու, վէ պիր զաչ կիւն զարֆընսա պէնի ութանապիլէ-ճէկինիզի թէֆէէքքիւր իտին։

«Ինչալլահ պէն տէ օ իզդալէ նաիլ օլուրում։

«Թէքրար էլվէտա տօսթում, աֆվ իտինիզ վէ պէնի ունուտունուզ։

«ԷՕԺԷՆԻ»

Թիւրգուաղ իչպու մէքթուպու աչըզ օլարագ մսսանըն իւզէրինէ վաղ իթտի։ պատհու Ֆիբարա խանֆիէն պիր զաչ սէօզ սէօյլէեիպ, մէզպուրէ իլէ պիրլիքտէ աչաղըեա էնտի, վէ պուլվարա զատար եաեա կիտիպ, օրատա պիր արապաեա օթուրտու։

Մէրգուժէ էանաի բահաէ քէնտի քէնտինէ,

— Էկէր եարըն տէյիլ օլ պիր կիւնտէն էվվէլ քէնտի քէնտինի թէէլէֆ իթտիզտէ, իչ այա զատար զէվճէսինին իզտիվաճ եիւրիւկլինիւ էմանէթ սանտըղընա թէսլիմ իլէ պանա պիր պուքէթ թաղտիմ իտէճէք տիր։ Ա՛հ էրքէքլէր, նէ՛ մէրթէպէ չայեանը թահգիր վէ ահմագ արըսար, տէյի միւլահազա իթմէքտէ իտի։

Թիւրգուաղըն Եարօն սօզ աղընտան ազիմէթինտէն պիր

սահմ սօնրա, Լէօն, խանէի մէկքիւրէ ավտէթլէ, Ֆիբարա խիթապէն,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի։

Ֆիբար տա, - կելտի էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Մէրգում, պու ճէվապը ալմասը իւզէրինէ մէսէրըէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իլէ, նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմազտա իքէն, իհթիւարէ՝ ըէտէնկօթունուն էթէյինտէն թուրթարագ։

— Տուրունուզըի իշի սիգէ հիքեաեէ իտէեիմ, տէտի։

Լէօն։ - (սապըրսըզըգլա։) Նէ՞ի հիքեաեէ իտէճէքսինիզ։

— Պէլքի սիգճէ էհէմմիեէթի պուլունան պազը չէյլէրի։

— Զարուգ սէօյլէեին։

— Թէլաշ իթմէեին, մընսիէօ, հէնուզ վագթըսըզ վարտըր։ զիրա սիգինքի եօգարտա տէյիլ տիր։

— Ա՜հ...

— Լվվէթ տիշարը չըգտը։

— Եինէ՞մի։

— Տինլէեինիզքի սէօյլէեիմ։

Լէօն Բօլանըն տէրհալ լէհճէսի ոօտուզու կիպի, վիճուտի տէ տիթրէմէեէ պաշլատը։ Ֆիբար տա իֆատէսինէ տէվամ պիրլէ,

— Զալիպա մամզէլ էօժէնի պուրատան կիթտիքտէն սօնրա միւքէմմէլպիր քէլէրիր գաբաթմըշ օլմալը տըր, տէտի։

Լէօն։ - (միւէսսիր պիր սէտա իլէ։) Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։ Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ։

— Լվվէթ, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սէրվէթէ գօնմուշ տուր։

— Սէրվէ՞թ մի... օ՞ մու...

— Իհթիմալ տիր։

— Սէօզիւնիւզիւ իյզահ իտինիզ։ մէվթիմէ սէպէպ օլաճագ սընըզ։

— Պուրաեա տատէթա տիւշէս գըեաֆէթինտէ օլարագ կէլտի։

Պու սէօզլէրի իշիթուիքճէ, Լէօնուն ապէր պաշընատան կիթմէքտէ իտի։

Ֆիքար, Թիւրդուազատան ալմըշ օլտուղու տէրս մուճիպինճէ,

— Շաբդասընա թիւյլեր թազմըշ իտի, տէտի։

— Սիզին մութլագա ապէրընըզա խապէր կէլմիշ տիր։

— Միւբէյէֆ պիր արապատա օթուրմուշ իտի։

— Սիզ բիւնա կէօրիւշօրսունուզ։

— Օթուրմուշ օլտուղու արապա իչի ալթը պիր դուբէ իտի. սէյիսի տէ ալթունն չէրիտէն պիր էլպիսէ կիւնէնմիշ իտի։

Լէօն, պունատան զիհատէ սէօզ տինլէմէք իսթէմէյէրէք, վէ Ֆիքարընն, - Մօնսիէօ Լէօն, չուբատընը սիզէ պէհան իթմէկէ ունուտուշօրտում քի, արապատա պիր տէ կիւզել մննսիէօ օթուրմուշ իտի, - տէտիկինի իշիթմէյէրէք, աճէլէթէն իւչիւնճիւ գաթա չըգտը։

Օլ էսնատէ քիւչիւք տաիրէնին գաբուտու այըդ օլուպ, չըմինէտէ ալթէչ նանմագատա վէ մում, Հէնուզ մատանընն իւզէրինտէ պուլունմագատա իտի։

Լէօն, պիր արա, գաբուճու գարընընն բէնտիսինէ եալան սէօյլէմէքտէ օլտուղունու, վէ մէրդումէնին՝ տաիրէսինտէ պուլունտուղունու զանն իլէ, - Էօժէնի՛, Էօժէնի՛, տէյի չագըրտը իսկ տէ, պու իւմիտի տէ պօշա չըգտըղընտան, մէյտեուսէն, գալպի չիտտէթլէ չարբմատա պաշլատը։ Պատէհու մատանընն իւզէրինտէ այըդ օլարատ գօնուլմուշ օլան մէքթուպու կէօրիւպ, տիթրէյէրէք էլինէ ալտը վէ օգուտու։

Ամնի վագըթտա նէբտիվէրտէն եօգտը չըգմագատա պուլունան Ֆիքար, նակէհան նիւքսէք պիր սէտա իլէ չամաթտա իչիթտի։ Պու չամաթտա, պիր ճիտդին եէրէ տիւշմէսի իտի։ Շէօյլէքլի Լէօն Բօյան՝ Թիւրդուազըն վէտանտամէսինի օգուտմատը իւզէրինէ, սըրթի իւսթիւ տիւշէրէք պաճըլտը։

. . . . . .

Շիմտի կէլէլիմ Մօնսէյ սօգ պէրնա բի, Թիւրդուազ ալէլ աճէլէ օրատա կիթմիշ իտի։

38

Լօժէնի կարէն եախօտ Թիւրգուադ, իշմի գըեաֆէթինաէ օլարադ, Շարօն ադաղընաա քեալին իդամէթկեահընաան հիյնի մուֆարադաթընաա, պիր գունբէ արադասը կէլիպ, մէղքիւր իդամէթկեահըն դաբուսու էօնիւնաէ տուրաու, վէ պու արադաատան սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ, վէ եիւղիւնիւ գալըն պիր նիդապ իւէ էօրթմիշ օլան, վէ թավը ու հարէքէթինաէն կէնճ օլտուղու անլաշըլան պիր գաապն էնէրէք, կէօեա քէնաի խանէսի գաբուսունու չալարճաալընա մէղքիւր գաբունուն չանընը պիւա թէրէատիւա չալը, վէ գաբու այըլադընաա սիւրաթլէ պաղչէտէն կէչիպ, տօղրուճա խանէնին պիւեիւք գաբուսունա տօղրու իլերլէտի։

Թիւրգուադըն խըզմէթճիսի,

— Ալսանա պիր գաապն քի, մահգա քէնաի էվինէ կիրերճէսինէ պուրաեա կիրիեօր· զարիպի չուտուրքի, քէնաիսինի ասլա կէօրմիշ տէյիլիմ, տէտի քէնաի քէնաիներէ։

Միւսաֆիր գաապն՝ աեադընը նէրտիվէնին պաշ գաատէմէսինէ վազ իւէ,

— Մաատամ ֆաննի պուրաատա՞մը տըր, տէյի սիւալէթտի։

Խըզմէթքեար· — Մաատամ, պուրասը մաատամ ֆաննինին խանէսի իսէ տէ, քէնտիսի չիմտի պուրաատա տէյիլ տիր։

Միւսաֆիր գաապն եիւղիւնտէքի նիդապը գալտըրըպ, ամիրճէ պիր թավը իւէ,

— Օ հալտէ պէնի սալօնա կէօթիւրիւն, քէնտիսինէ պէքլէեէճէեիմ, տէտի, վէ բէզալիք ամիրճէ պիր թավը իւէ խըզմէթքեարատան իւէրի կէչիպ, տէհլիզէ տախիլ օլտու, վէ

տօղրուճա գըչլըգ սալօնա իլէրլէնիպ, մէզքիւր սալօնուն գա-
բուսունու պիւա թէրէտուիւտ աչտը։

Խըզմէթքեար՝ պու հալի կէօրմէքլէ իզհարը հայրէթ իթ-
մէքտէ իտի։

Պու միւսաֆիր գաատըն, պէեանտէն միւսթաղնի օլտուղու
իւզրէ Պագդարա օլուպ, մէրդումէ սալօնա կիրտիկլինտէ,
քէնտի զէմանընտան գալմըշ օլան վասի պիր գանաբէ իւզէ-
րինտէ օթուրտու։ Շուրասընը պէեան իտէլիմքի, սըր Վի-
լիամ՝ մէզքիւր իգամէթկեանը մէֆրուշաթըյյա սաթըն ալմըշ
օլուպ, թիւրգուազ օրաեա կիթտիկլինտէ, քէնտինին կիճէլիք
Թագեասըյյա իւմիտէրինտէն պաշգա պիր շէյ կէօթիւրմէ-
միշ իտի։

Պագդարա, խըզմէթքեարա պիր գարթ վէրէրէք,

— Մատամընըզ կէլիրսէ, քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլ-
տուղումու սէօյլէյին, տէտի։

Սալօնուն շըմարնէսի իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան պիր լամ-
պանըն ըշըղը՝ թէօվպէքեար գաատընըն եիւզիւնիւ թէնվիր
իթմէքլէ, խըզմէթքեար՝ մէզպուրէնին ֆէվգէլատէ կիւպէլի-
կինտէն հայրան օլմադըտա իտի։

Պագդարա. — Մատամընըզ տիշարը՞ մը չըգտը։

Մէզպուրէ պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, խըզմէթքեարըն
եիւզիւնէ տիք տիք պագմադըտա օլտուղունտան, անընը եալան
սէօյլէմէսինէ մանի օլուպ, խըզմէթքեար,

— Էվվէթ մատամ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Նէ՞ վագըթ ալտըթ իտիճէք տիր։

— Պիր սաաթ սոնրա, նանի ագշամ թատամընտա պու-
րատա պուլունաճագ տըր։

— Բէք էյի. արթըգ կիտէպիլմըսինիզ։

Պու սուրէթլէ Պագդարա խըզմէթքեարը եօղա գօյտու։
Մէրդում տախի պէսլէմէյինին նէզտինէ կիտէրէք, պիր գա-
տընըն, քէնտի էվինէ կէլիրճէսինէ կէլիպ, սալօնատա մատամա
պէքլէմէքտէ օլտուղունու պիլտիրտի։ Պէսլէմէ իսէ,

— Օ գաատընըն քիմ օլտուղունու պիլմիրիմ, տէտի։

— Ֆի՞մ տիր։

— Մատամըն հէր սաաթ պէրլէմէքտէ օլտուղու պիր դաարըն տըր։

Խըզմէթքեար՝ պադդարանըն դարթըննր օգուտու · պունտա, «Մատամ Շարմէ» խամի եազըլմըշ օլմասըյլա, մէրդում խըզմէթքեար,

— Թանըտըղըն գաարը՞ն մը տըր, տէտի։

— Խամինի պիլմէմ, ֆագաթ օ օլմալը տըր։

Պիր սաաթ սոնրա Թիւրգուազ էվէ ավտէթ իթտիկինտէն, պէսլէմէսի քէնտիսինի գարշըլաեարագ,

— Մատամ, սալօնտա պիր գաարըն վար տըր, զաթըննդա պէքլէեօր, տէտի։

Թիւրգուազ · – (սարսըլարագ ·) Ա՛հ · · ·

— Իշթէ գարթը։

Թիւրգուազ · – (քէնտի քէնտիեէ ·) Օ տուր · (պէսլէմէսինէ խիթապլն ·) Էսվապըմը չըգար, վէ պանա պաշդա պիր ֆիսթան կիեինտիր։

Թիւրգուազ տէհլիզէ կիրիպ, անտէն տէ պիրինճի գաթտա քէնտի թուալէթ օտասընա չըգմագ ֆիքրինտէ իքէն, նակէհան զիհննինտէ պիր թաասավվուր տօղարագ, թէպտիլի էլպիսէ գարարընտան սարֆը նազար իլէ, կէրի տէօնիպ, պադդարանըն պուլունտուղու սալօնա կիրտի։

Օլ էսնասաե Պադդարա, տէրունինտէ ճէհալէթի էօմրիւնինն իլը սէննէլէրինի կէչիրմիշ օլտուղու խանէնինն վէ սալօնունուն էչեասընը կէօրմէրլէ, մէզքիւր էօմրիւն խաթըրէլերի զիհննինի թահրիքէ պաշլամըշ վէ տիրեաի միւլահազաթա տալմըշ իքէն, Թիւրգուազըն սալօն դարուսունու այմասը չամաթասընատան տակընլըղընտան աեըլարագ, մէզպուրէեի իշճի դըեաֆէթինտէ վէ պաշընա պէզոէն ատի պիր պօնհթա կիեինմիշ օլարագ կէօրտիւկիւնտէ, անը պիր պէսլէմէ դանն իլէ,

— Մատամընըղ ավտէթ իթտի՞մի, տէյի սիւալ իթտի։

Թիւրգուազ իլէրլէեիպ վէ Պադդարաեը սէլամլաեարագ,

— Էվվէթ, մատամ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Էօյլէ իսէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղումու խա-պէր վէրին։

Թիւրդուաղ, գարտեու գարաեարագ, վէ Պադդարաեա տօղրու եիւրիւմէսինէ տէվամ իտէրէք,

— Մաամամ, շիւպհէսիղ պէնի պու գըրեաֆիէթտէ կէօր-մէքլէ եանըլըեօրսունուղ ... տէտի, վէ Պադդարա պու իֆա-տէի իչիթտիկինտէ, տիդդաթլէ Թիւրդուաղա պադմասըն-տա, կէնճ գատըն,

— Էվվէթ, ժաննի պէն իմ, տէտի։

— Սի՞զ միսինիղ։

— Եարօտ Թիւրդուաղ տէնիլէն գատըն պէն իմ։

Պադդարա, եէկինազարտա գարշըսընտաքինի մուհաբէմէ իտէրճէսինէ մէզպուրէնէ թէճէսիւսքեարանէ աթթը նազար իտիպ, էվվել էմիրտէ մուամէլէի վազըանըն պիր տուզագ վէ տէսիսէ օլտուղունու զանն իթտի իսէ տէ, մուախխարէն Թիւրդուաղըն ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինէ, վէ տիլպէրլիկինէ վէ պօյ պօսունուն պիչիմլիկինէ տիդդաթ իթմէքլէ, անըն, պէքլէմէքտէ օլտուղու գատըն իտուկինէ շիւպհէսի գալմա-տը։ Պինապէրին քէլամա ադաղլէ,

— Ֆիլվագը ժաննի թէամիսէ օլունան գատըն սի՞զ մի-նիղ, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, պէն իմ, տէյի Թիւրդուաղ ճէվապ վէրտի, էօյլէ պիր լէթաֆէթ վէ թէպէսսիւմէ քի, Պադդարա թէաճ-ճիւպտէ գալտը։

Պադդարա, Թիւրդուաղը մաղրուր վէ սէրթ պիր գատըն դանն իլէ, անըն թատոֆընատան մուամէլէի չէտիտէ կէօրէ-ճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, մուզաիրինտէ կէօրմէսի՝ մէզ-քիւր թէաճճիւպինէ ատպէպ օլտու։

Թիւրդուաղ — (Լալվէթէն։) Մաամամ, գարթընըղը պիր աղ էվվել պանա վէրտիլէր։ Հէր նէ գատար գարթընըղը իւզ աէֆտա կէօրմէք չէրչիֆինէ նաիլ օլաճաք իսէմտէ, վէ խամ-նիղ ատ թէմամիլլէ պանա մէճհուլ իսէ տէ, էմրինիղէ հաղըր օլտուղումու պէհան իտէրիմ։

Պադդարա պու սբրատա աեաղա գալգմագլա, քէնտինին տէ պօյու պօսու վէ կլուզէլիկի թէմամիլլէ զահիր օլարագ,

— Ֆիլվագը մատամ, սիզ պէնի ասլա կէօրմէմիշսինիզ տիր, վէ գարթըմըն իւզէրինատէ կէօրտիւկիւնիւզ իսիմատէ, սիզէ մէճհուլ օլմագ կէրէք տիր, տէտի։

Թիւրգուազ թէվազու իլէ պաշընը էյտի, վէ Պադդարա,

— Վազ թիլլէ սաիր պիր իսիմ թաշըրըմ, տէտի։

— Ա՛ճա՛յիպ։

Թիւրգուազ պու սբրատա էօյլէ պիր թէաճճիւպ իզհար իթտի քլի, Պադդարա պիլէ քէնտինին զաեէթ գուրնագ օլմասըյլա պէրապէր ալատանը, վէ սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք,

— Թէէսսիֆ իտէրիմ քի, օ իսմիմ էյի պիր չէօհրէթ գազանմատը, տէյի պէհան իլլէտի։

Թիւրգուազ, միւսաֆիրինէ տիդգաթլէ պագտըղընատան, մատամ Շալմէ,

— Էվվէլքի իսմիմ Պադդարա իտի, տէտի։

Թիւրգուազ, հէմ թէաճճիւպ վէ հայրէթի, հէմտէ հիւրմէթի միւպէյնին օլարագ րէֆը սէտա իթտի, վէ պատէհու,

— Նէ՞ տիեօրսունուզ մատամ, Պադդարա սի՞զմիսինիզ, տէտի։

— Էվվէթ, վազ թիլլէ Պադդարա իտիմ, ֆագաթ պու կիւն մատամ Շարմէեիմ։

Թէօվպէքեար գատըն պու սէօզիւ՝ կէօղէրինի աշաղըեա էեէրէք իրատ իթտի։

Թիւրգուազ իսէ,

— Օ հալտէ մատամ, միւսաատէ իտին քի էլինիզի էօբէեիմ, չիւնքի վազ թիլլէ նէ՛ տէրէճէտէ պուլունմուշ օլտուղունուզու վէ նէ գըյմէթինիզ պուլունտուղունու պիլիրիմ, տէտի։

Ֆիլվագը պու կէնճ գատըն Պադդարանըն էլինի թուԹուպ ոտտագլարընա կէօթիւրտիւ, վէ եա կէչմիշ զէմանըն օլ ախլէադը պօզուգ գատընա, եախօտ անըն, էվվէլքի խէ-

թալարը նիսպէթինտէ պուլունան թէօվպէքեարլըղընա սուրբէթի պաստիլանէտէ հայրան օլարագ պագմագտա իտի։

Ղէրչի Թիւրգուազըն՝ Պագդարանըն մէսլէքինի իթթիխադ իթմիշ օլտուղու, վէ խուսուսա սուի ախլէագընտա ֆագղէլէթ կիպի միլթէհաիրլէրի պուլունտուղու թէֆէքքիւր օլունուր իսէ, պու իքի չըդգտան պիրինճիսինին չայեանը գապուլ օլաճաղը միւհթէմիլ իսէ տէ, Թիւրգուազըն կիեինմիշ օլտուղու ատի էլպիսէեէ պագըլըրսա, քէնտիսինին տէ նէտտաժէթ իթմիշ օլաճաղը միւհթէմիլ կէօրիւնտիւկիւնտէն, իքինճի չըդգ տախի չայեանը գապուլ ատտ օլունապիլիր իտի։

Հէր նէ իսէ Թիւրգուազ՝ իրի կէօզլէրինի Պագդարաեա աթֆ իտէրէք, վէ էրքէքլէրի գարշըսընտա թէվազուեա մէճպուր իտէն սիհրի իգթիտարըննը պու սըրատա տախի իճրաեէ չալըշարագ,

— Էվվէթ, էվվէթ մատամ. խոմէն սիզի չօգտան պէրի թանըր իտիմ, տէտի։

Պագդարա.- (մահզունիեէթլէ.) Նէ՞ տիեօրսունուզ։

Թիւրգուազ.- (գաեէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ.) Պու էվ սիզին էվինիզ տէյի՞ մի տիր. պէն սիզին խանէնիզտէ պո՞լունմաեօրում։ Հիսսիեաթը նէ ֆիսէնիզին պիրէր խաթըրելէրի տիմէք օլան պու թէճէմմիւլաթ, պու րէսիմլէր, վէլհասըլ մէվճուտ օլան սաիր էշեաի սանաիեէ իչինտէ եաշամագլա հիքեաեէնիզի պիր տէրէճէ անլատըմ։

Թիւրգուազ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի էսնատէ, Պագդարա մէրգումէնի տիգգաթլէ թէճէսսիս իթմէքտէ իտի։ Ղէնճ կիւնահքեար գաուրն, քէլամընա չու եօլտա տէվամ իթտի.

— Էվվէթ մատամ, հիքեաեէնիզի պուրատա տինլէտիմ. հաթթա ժէրմէն տէ սէքիզ կիւն գաուար խըզմէթիմտէ պուլունտու։

— Ըրտաճը՞մ մը։

— Էվվէթ մատամ։

— Պէնիմ հադգըմտա քէնտիսի՞մի պահո իթտի։

— Եանի վագը օլան սիւալլերիմէ ճէվապ վէրտի. չիւնքի էօմրիւնիւզէ տաիր պին տիւրլիւ թաֆթալաթա տէմէրէս օլմազ իսթէր իտիմ։

Գու արա Թիւրդուազ գըզարարագ, վէ քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըգմազտա պուլունտուղու Պադդարանըն էլինի պրագարագ,

— Լաքին մատամ, էկէր հադգըմտա թէմիմիյլէ միւսաֆհա իլէ մուամէլէ իթմէկի վատ իթմէզսէնիզ, սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէհէ ճէսարէթի իտէմէմ, տէտի։

— Սէօյլէճինիզ, գըզըմ, սէօյլէճինիզ։

— Մատամ, սահիպէի իֆֆէթի ու իսմէթի պիր գատըն օլմազտան էվվէլ, սիզտէ պէնիմ պուլունտուղում ալէմտէ պուլունմուշսունուզ... սիզինտէ ալթլարընըզ, արապա՝ արըընըզ վէ մահպուպլարընըզ օլմուշ...

Պադդարա.. (լէթաֆէթլէ.) Դըզըմ, պէնի թահգի՞ր մի իտիեօրսունուզ։

— Գիլաքիս, մատամ, սիզ օլ վագըթ ատէթա պիր տիշի արալան իմիշսինիզ. պէնիմ իսէ, հէնուզ իչէ պաշլամըշ օլտուղում վէ ատէթա չօճուգ մագամընտա պուլունտուղում հաղտէ, սիզին բէք չօգ լագըրտընըզը իչիթմիշ իտիմ. նասըլ օ հալէ կէլտիկինիզի, նասըլ եաշատըղընըզը, վէ նէ եաբտըղընըզը պիլմէք իսթէեօրտում։ Գու սէպէպլէ սաթըղդ օլան օթէլինիզի իչթիրա իթմէքլէ, չէրէֆինիզէ վարիս օլաճաղըմը զանն իթտիմ։ Գէնի՝ սիզի զանն իթմէլէրինի իսթէտիմ, վէ իչթէ պու մագսէտլէ ժէրմէնի մաեէթիմտէ ալըգօյտում։

Պադդարա՝ կիւլիւմսէեերէք իշպու սէօզլէրի տինլէտի, վէ կէնճ կիւնահքեար իսէ, պու սըրատա օլ տէրէճէ մահիրանէ տավրանտը քի, Պադդարա՝ ղաեէթ գուրնազ օլմասըյլա պէրապէր, պիր գաչ քէրրէ մէրգումէնին սէօզլէրինէ ազ գալտը քի ինանաճագ իտի։

Թիւրդուազ, էլան Պադդարանըն էլինի քէնտի էլի տէրունինտէ սըգարագ,

— Մատամ, սիդէ օլ մերթէպէ հիւրմէթ վէ բիաճէթիմ վար ոլըր քի, պու էվին մօպիլեասընը՝ պրադոլընըզ հէյ եէթաէ մուհաճատա իթտիմ։ Եալընըզ էշեասընը տաղըթմըշ օլտուղունու՛զ եաթադ օտանընը էվվէլքի հալի իւզրէ թէրթիպ իտիլէմէմիշ տիր, տէտի։

— Տիմէք եաթադ օտամտան մատատա...

— Էվվէթ, հէր թարաֆ, մէսէլա թուալէթ օտասը, հալվէթ տաիրէսի վէ եաղընը ալօնու՝ կիթտիկինիդ զէմանատաքի հալինաէ տիրլէր։

— Ժէրմէն՝ ֆահշիեաթ ալէմինտէն չէքիլտիկիմէ տայիր սիզէ պիր շէյ սէօյլէմէտի՞մի։

— Էվվէթ մատամ սէօյլեմտի։

Պադդարա՛- (տիթրէյեէրէք·) Նէ՞ սէօյլեմտի։

— Շուրասընը սէօյլեմտի քի, ասլա մի՛րհամէթլինիդ օլմամասը իչին քէնտինիդպիր չէրէֆ ատտ իտիլտիկի, վէ պինապէրին շու եա պու զինկին քիմսէնին մահվ վէ բէրիշան իտիլմէսի սիզճէ իչ եէրինէ դօնուլմատընը, վէ նիչէ երքէքլեր՝ հագդի միլէթասըթլար մադամընատա ուղրունուդա տուէլլօտա թէլէֆ օլտուդլարը, եախօտ սուի դատատա ճիւրէթ իթտիքերի հալտէ, պիր կիւն սիդտէ պիրինի սէվմիչսինիդ։

Պադդարա՛- (սէսի պօղուլարադ·) Պուրասընը սիզէ սէօյլեմտի՞մի։

Թիւրդուադ՛- (սէօվինէ տէվամ իտէրէք·) Պու սէվմէք իսէ, ամմ սէվմէքլէր, պաեաղը պիր սէնատաթ եօղունատա սէվմէքլէրտէն օլմաեընչ, հադդընատա իղհարը մուհտապպէթ իթմիչ օլտուղունուդ քիմսէնին խաթընը իչին, հէր շէյի թէրք իտէրէք, ճէր շէյտէն ֆարիդ կէլմէրէք, պու ալէմտէն նատէտիտ օլմուչտունուդ։

— Ա՛հ, պունլարը սիզէ սէօյլեմտի՞մի։

— Սահիհ տէյի՞լ մի տիր։

— Եարընը սահիհ տիր։ (Ալինքատար սուրէթտէ միւթէէսսիր կէօրիւնէրէք·) Օնտան տա սիզէ պահս իթտի՞մի։

— Էվվէթ։

— Նէ՞ սէօյլէմի։

Թիւրդուազ, հէր կէօնա չէքմի ալմահա, վէ հէր ախբարն մասքէնի եիւմնէ կէչիրմէկէ միւդթէտիր վէ միւսաֆիրինէ միւսավի միկրմէպէտ մահիր պիր մախլուգ օլմասըյլա,

— Ա՛հ· մաամամ, մաամամ, պանա աֆվ իտինիզ··· պէն սահիհէն պիր ախվանէեիմ··· գիրա սու եաբարըմ՝ գալպինիզին եարասընա պիր պըչադ սարըամագ սըր, տէմի։

Պու արա Թիւրդուազ սէմի դըսըլըպ, վէ կէօզլէրի եաշարըպ, Պագդարանըն տիզլէրինէ դարանաը· լաքին Պագդարա, միւթէէսիր օլմասըյլա պէրապէր, քէնտիսինի գուլլանարադ, քէմալը սիւքիւնէթլէ,

— Մաամամ, պանա նէ՞ ֆէնալըգ իթտինիզդի, սիզե աֆվ իտէեիմ· հէմտե ժէրմէն սիզե նէ՞ կիպի ախվանէճէ հիքեաեէ նագլ իտէպիլիր, տէմի։

Թիւրդուազ, պու սէօզ իւզէրինէ սեադա գալդըպ, վէ սախթէ պիր հայրէթի իրահե իտէրէք,

— Ցիժէք իֆադէմ սահիհ սէյիլ սիր, տէյի պէեան իթտի։

— Հա՞նկըսը սահիհ սէյիլ սիր։

— ժէրմէնին պանա նագլ իթտիկի հիքեաեէ։

— Սէօյլէեին պագալըմ դըգըմ, նէ՞ սէօյլէմի։

— Ցագամի մաամամ, էհէր սահիհ իսէ, ֆէվդէլատէ միւգտաբըպ օլաճադ սընըզ։

— Սէօյլէեինիզ սիեօրում։

Թիւրդուազ·– (իֆադէսինտե իէերէտտիւտ կէօսթէրէրէք վէ հէր պիր քէլիմէտե տուրադագ·) Սէօյլէմէ քի սէվտիկինիզ օ սաէմ՝ խըրսըզ իմիշ։

Պագդարա· (պու սէօզիւ իշիթտիկինտե դայլարը չաթըլմահըպ, շու տուրէթլէ իֆադէէե ադագ իթտի·) Պուխուսուսու սիզե սէօյլէմի՞մի, սիլտե ինանմընը՞զ մը։

— Հաթթա պիր սագաճ քէնտիսինի տէրտէսթ իթտիէք իչին հիքեիմէթի ժէմուրլարը պուրատա կէլմիշլէր, վէ սիզի պայկըն պուլմուշլար։

Թիւրգուադ, սէօզիւնիւ պուրաճըգ-տա բէսիինճէ, Պադ-գարա,

— Էյ սօնրա՞, տէյի սիւալ իթ-տի։

— Պայկընըզընըզ կէչտիկինտէ, եարը տիփանէ մադա-ազնատա պուրատան տէչարը չըգմըշ, վէ պէր տախի կէօրիւ-ժէմիշսինիզ։

— Հէբտի պու գատա՞ր մը տըր։

— Էվվէթ, անճադ պէն պադիսինի քէշֆ իթ-տիմ։

— Մէօյլէնին պադալըմ, նէ՞ քէշֆ իթտինիզ։

— Մ'իւլահազա իթտիմ-քի, ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտու-ղունուզ • ատէմի գուրթարմադ իւզրէ պիւթիւն ճահա ու իգտամըննըզը սարֆ իթմիշ օլմալըսընըզ։

— Քէշֆինիզ տօղրու տուր։

— Տիմէք իշիթտիկիմ վադըա տօղրու իտի։

— Նըսֆին տօղրու տուր... Ֆիլվաղը • ատէմի տէրատէթ իթտիւքր իսէ տէ, քէնտիտի պիտուշ իտի։

Թիւրգուադ նէֆէս ալտը, վէ պատէհու,

— Քէնտիտինի գուրթարտը՞ղ մը, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ։

— Տիմէք պախթիկար օլտուրնուզ։

— Խայր, չիւնքի պէնի սէվմէդիգ պիր տիկէրինի սէվի-ճօրտու։

— Սիղի թէ՞րք մի իթտի։

— Պէն քէնտինի թէրք իթտիմ. Ֆագաթ ազիզէմ, չու-բուսընը պանա պիլտիրին քի, ծէրմէն՝ • ատէմին իտմինի սիղէ սէօյլէտի՞մի։

— Էտմէր իւզերինէ վէ լէհճէսի սօյկուն պիր ատէմ իւ-կուհինի սէօյլէտի իսէ տէ, իտմինի քէնտի տէ պիլմէճօրտու։

— Սահի՛հ մի։

— Ա՛հ մատամ, տահա սէքիզ կիւն էվվէլ, ճալիգ պադ-գարա օլտուղունուզ զէմանատաբի հալինիզէ հայրան օլու-ճօրտում, վէ սիղէ միւմքին մէրթէպէ իմթիհալ իթմէկէ սայ իտիճօրտում, լաքին պու կիւն...

Թիւրդուազ պիր ա՛հ իտիպ կէօզլէրինի էյտի։

Պադդարա։ — Պու կիւն նէ՞...

— Ցիւն, սիզէ, մահգա մէրհամէթի վէ մուհապպէթի պուլունմահան պիր գաուրն մադամինտա հայրան օլուեօրսուս, պու կիւն իսէ, սէվիճի պիր գաուրն մադամինտա իզհարը հայրէթի իթմէքտէեիմ։

— Սէպէպի նէ՞։

— Սէպէպ չու սուրքի, պու կիւն նիհահեէթ պէնսէ սէվմէհէ պաշլաուրմ։

Պադդարա, գալպկեահա գաուար թէէսսիր իտէն չիտաեթի վէ քէսկին պադրշընը Թիւրդուազա աթֆ իթտի, վէ պու տահի իշպու պադրշա մուգապէլէ իտէպիլտի։

Պադդարա։ — Սահի՞հ մի գըզըմ, սի՞զտէ մի սէվիեօրսունուզ։

Թիւրդուազ։ — (էլինի եիւրէկի իւզէրինէ վազ իտէրէք։) Էվվէթ, սէտի, վէ գաննի իտէրսին քի, թա եիւրէկինտէն պիր սէս չըգար։

Միլէտադըպէն չու եօլտա իֆատէեէ ազագ իլլէտի։

— Ցինէեինիզ մաուամ, պուրատա կէլիշինիզին սէպէպինի պիլմէմ, վէ պէնտէն նէ թալէպ իթմէք ֆիքրինտէ օլսուդունուզա տա մալումաթըմ եօք տուր։ Ընճաղ Ալլահ աշգընա օլսուն, միւսաատէ իտին քի հէր շէյի սիզէ սէօլլէեիմ, չիւնքի եալընըզ սիզ պէնի անլատապիլիրսինիզ... պէլքի...

— Պէլքի նէ՞։

— Պէլքի սիզ պանտա պիր նասիհաթ վէրէպիլիրսինիզ։

— Սէօյլէեինիզ գըզըմ։

— Պունտան օն պէշ կիւն մուգաուտէմ մաուամ, պու օթէլի, պէնիմ իգամէթկեահըմ օլմադ իչին սաթըն այընջ օլաճաստէմ, իրթէսի սապահ Լօնտրատա կիտէճէք օլսուդում ճիհէթլէ, օ կիճէսի էլվէտա զըմբընտա պանտա հէլվէնի վատա իթմիչ իտի։ Պու մահէլլատէ վէ սիզին օթուրմուշ օլսուդունուզ գանատէ իւզէրինտէ քէնտիսինի սէվքլէնօրսում։ օլ էանատէ տահա սոնրա՝ տապահընը տէօրտիւնիւ վուրմուշ իտի։

Իշխէ Թամ պու ատա օթէլին պաղչէ դարուանուն չանը չալընաբըղնաան, պաղչէաե պաղը աեաղ աէոլէրի իչխիտիմ։ Տէրհալ դօչաուտ... վիդօնթ պանա էլվետա իթիժէք իչին կէլէճէք իքէն, եալընըզ աէյիլ իտի։ բէֆադաթ ընաա իքի քիչի պուլունուպ, պունլար աա պիր իչխինճխանէս դուճադաթըչլար իտի։ Իչպու իչխինճխս քիմնէ պայկըն օլուպ, դանը ադմադ աա իտի։ Մուախտարին պու աաէմին՝ վիդօնթ իլէ աուէլլօ իթիժ օլաուդունու վէ վիդօնթուն՝ քէնտիսինի էվիժէ նադէր իթիժքաե իաուկինի Թահսըլ իթիտիմ։

Թիւրդուաղ, կէօեա հէյուանները ուղուն միւաուէթ զադթ ու թէսկինէ միւթէաիր օ,ամանօրճաուընա, պուրաճըդ աա աէօղիւ քէաթիկինաէն, Պադ դ ատա քէմնալը իայրիաահի իլէ,

— Տէվամ իաինիզ, աէաի։

Օլ վադըթ Թիւրդուաղ, քէնտինաե գալգ ու բէդաթ եօդ իքէն, պու սրրաաա սաիմէ պիր պէյադէթի գալգինէ իդհարկլէ, Ճէրնանըն աէքիզ կիւն քէնտի իաանէսինաե իաաիա գալաբըրնը, վէ պաաէհա միրդումա աէմիէքաե օլաուդունու տիւչինէրէք, հիա իթիտիկ աէհյէթի, վէ պիր տաիի քէնտիսինի կէօրմէմէք իւղրէ, կիճէ վադթը կէօղէրինի պադյաեարադ, մէդպուրէնի եօլա գօյաուդունու, վէ իրթէսի սադահ աճէկէթէն Բարիսաէն հարէքէթ իթիժ օլաուդու, հադաէ, նաարէ միրդում թաարաՃրնաան թաաադիդ իսիկրէրէք, ավաէթ իյյէսիկինի մունթիտասարէն հիքնաեէ իթիտի։ Համիա պիր ադ տահա իէրի կիտարէք, Ճէրնանըն իաուաուտ եամբրինաէն տաիի պահօա, անըն գէվճէտի վէ պիր չօճուդու պուէունաուգունու վէ Պուա տր Պուսօնէք օրմանընաա վիդօնթի տք Դամիգօչա նէ տո բիթէ թէնտաիի իթիտիրէրինի, վէ հաարէ քէնտիսի իէ Ճէրնան արաաընաա ճէրէճան իտէն մէնգարէի վէ միրդումու բէնտինաէն գամիէն իրադ ըտիմադըղ գարարընը պէճան, վէ աէօղինէիւ պուրաաա գամիթ իլէ, Պադ դ ատահա տմիճը նադար իյյէսի։

Պադ դ ատա։ — (նագիքճանէ։) Բնք ալճա, չիմնի նէ՞ եաբմադ Ճիբրինաէսինիզ։

— Ես լսեցի ձեր զրույցը, ասաց Ֆոմա, ես ինձ համար որոշեցի, որ ես ոչ մի կերպ չեմ ուզում ձեզ հետ ծանոթանալ, ես ձեզ չեմ ճանաչում, ես ձեզ չեմ հարգում, ես ձեզ չեմ սիրում, ես ձեզ չեմ ուզում, ես ձեզ չեմ կարիք ունեցել, ես ձեզ չեմ ուզում, ես ձեզ չեմ ուզում, ես ձեզ չեմ ուզում

39

Սրբ Վիլհամնքն չակիրտի օրան փաշան եկբինե տիկեր հեր հանկը գառքն օրա խոր, Պապ գարանքն իշդու չբգրշքնաան տոլտաքը իգհարը թնաճճիւդ իմմէսի թտպիի խոր։ Օլ էռնատէ Պապգարա, գաեկի քիւմիտռանե վէ սէպմիլը պիր թավրատ պուլռնուդ, պռնուան ապտէմ թխնարխանե տախիլնաե ֆռանիկի տեսգլտրքնքն սլիքնա պլարագ, անը, պիտիկի սըրրը սէռլէմէքիկէ մէճդուր իմտիկի մէնգարէի խոմքըրլռանագ իշին, եվինաե նալընրդ պիր խռնչերիչդուռնռնաը քնաֆի խոր։ Նաքին փաշան ռէ Պապգարատան կերի գալնագ խոր։

Պիր միւտաեմի իքխոր ռէ սիւքիւմ իւգրե տուրուդ, մէչտանք միւտարէպէնէ ամրլռնագ իշին նէկտիկերինաէն չիւքհելէնէն վէ նալընրդ բարլռնան կէռգլերինի պիրխպիրինե ամֆի խռէն իքի տէշի գաբլռնդար միւրլու պիրխպիրինե պագըշարլար։

Փաշան գաեկի տաքին վէ թէպէսիմ իւգրե օլուդ, միւտարէպէնէ հագըր պուլռնարադ,

— Ատատմ, սիդ ամմանէռնիդ վէ հեր հալտե պէչինճե պիրտէն պիրե ֆէնալըդ հիտա իմտինիդ, ատոր, վէ սէգիւնիր իքտնագ իմմէգտէն, Պապգարա ճէվապա ադագլե,

— Խայր դըզըմ, պէն ամմանե ատչիլիմ, ատչ մուգաբէլե իմտի։

Քիւրդուդ։ — (քելռնճնա սէվտամ խոէքնք։) Նախտա պէնիմ սէվտիկիմ տաեմի սիդտե սէմիհօրտունուդ։

— Իչիկ պու տահիհ ատր։

Պապդարա ան քելիմէլերի ամուգ գան իւէ թէլեֆֆիւդ խոխդ, ժաննի տախ դարչրքնաա պուլունան բաքիդէնէն նէ աեարտա մնախուդ գատուգունու ալ վագըմ անլատը։

Ձօդ ատֆա սիւքիւնէք՝ ֆուրմունատան գիեաաէ թէհ-սիտավէր գուդ, պինագէրին ժաննի սիւքիւթ խաէրէք, Պապդարանէն մէրամիներ անլաթմատրնա պէգլեսի։

Գու աուրէմլէ Պապդարա ներինաէ թէբրար սթուրուդ, վէ միւթէախլ պէր խավր քեաղ խաէրէք,

— Դրդըմ, պէն ունի ախնէսիմ, ուժարըմըն սէՒ աէ պէնի ախնէրսին, աէսի։

— Ասղէնին մատամ, աէյի թիւրգուդ նագիքեանէ ճէվաղ վէրսի։

— Տիւնէ, սէվմէքաէ գատուգունուդ գամը պէն աէ սէվէրիմ։ Հաթխա ատօրի անէնէաէն պէրու սէվսիկիմ Հայտէ, անըն իչին ճամիւմի թէկպահլ իմատիմ։

Ժաննի, սէհչէմլէ գարչրդ թէաճհիդ Հաբէքլի՛ի խոբաղ իլլեսի։

Պապդարա։ (քելիմնաա սէվատ խաէրէք։) Սէնին տախ անը սուրէմի Հադըդ իեէաէ սէվմէքաէ գատուգունա ինանմազ խոխէրիմ, ֆագաթ պու խատատու պանա խագախ իմմէ-լիսին։

— Էլպիսէլէրիմէ պագընըդ։

— Էլպիսէլէրինիդ խագախ աէյիլ սէր։

Քիւդուդ պիր ատլագրն ճանիւնէ գօչարագ, գարագընը աչագ, վէ հիւքսէք սէտա իլէ,

— Կելինիդ։։։ չարուդ կելինիդ վէ պագընըդ, աէյի պէնան իլլեսի։

Պէգլէ սիեէրէք մէրդումէ ատլագտան պիւհիւճէք պէր մանհֆագա չէդ արչդ միհրինի Հրրիմագ, վէ աէրատնինաէ գատուգունան քեագլատարը Պապդարանէն գարչրքնաա ներէ աէօքսի։ Մատախատէն,

— Պագընըդ, եվվէլա պու քեագըա՝ մանհգատագմ վիդանի ալ Դամկօղ թարաֆընատան սախրն ալնիդ օլան

իշպան ամէնքին խնամքով ունենար ու իր ամիկը քեռորդուհի ամէն ամէնին պահա իշնու խոխոչիկին մուրհակին վրայ եւ ինչ աշքով մարդիկնան խնդալը պիր անհնա ար։

— Ամեր՞ա։

— Ամեր, ալիմիչ պին փրանց միջատրինաս պուլունան եւրոպա պէշ փոխոլի խանվիրամ իլե ալիր պին փրանգլոզ Վիլ ար Բարի խանվիրամիներն իվի գլխա անհնամիներնը ամէն կեօրեհօ՞րհնուտիւնուդ։

— Բնք կյի, պուհնուներա նե՞ խոպամի օրհնուր։

— Մահֆադանեքն իւզերինահի ասրեսե պադշա։

Պադշահա՝ մեդբուր մահֆադանեք խեսդիդ իտերեք, «Մանսիե» վիդանմ ար Դամնդոշա» իտարեհինի օգուտաս։

— Պահնարը քենամինե բեսաե՞մի խոխեօրհնուդ։

— Էվվեմ։ պու մահֆադանես մերդուխ օրան չու մեք-խուսու ասոխ օգուհուն։

Պադշահա կեօմիերիլեն մեքխուսու աշըդ, ամխահեքի ճիւմլելերի օգուտաս։

«Ադիդիմ դանի,

«Միդի ալտամդոդիմ, եւ մենամիխիմի խոխիֆաար իխմեհեդ, դալդիմի խոխիֆաար իխմիշ օլտուդում իչին ամիվնեդը բեճա իտերիմ։ Պու կիշնեքի խեսաոխիֆուդ, իտամիդը հարեքեթիմ հադդինաս փիքրիմի ալմիշ ար։ Իմնի սիդաեն հեր նե ալմիշ իտեմ կերինե կեձհաերինեօրում, եւ խեքը խիմեքաե օլտուդում ամէնինիդ ուե չու ասադըդաս մուխեսարրըմ օլտադիւրսունիդ։ Ալլահա բուհնոլտաբդ։

«ԺԱՆՆԻ»

Թուրդուդ։ — (Պադշահա պադշահ։) Եիմնի, պեհնիմ քենամինե օլան մահհադդեիմ հադդինաս էլան չուդհե իտեշմիսինիդ։

— Էվվեմ։

Պապպարա պու սէօզիւ սէօյլեսիկի սրրասա, քէնտի ճէպ սէֆիլէրինտէն պիր մէքթուպ չըգարար։ Պու մէքթուպ, պիր կիշի եվվել, կէնճա գառըն էտմագը սահման պիր թաճիրին արւքքանընտա սոբումիշ օլան էսկի պիր ֆինճանըն ճէպինտէն պուլունմուշ սուր կիպի սրր վիլիսանըն Պապպարանա վէրմիշ օլուպ պու մէքթուպ իմի։ Մէզպուրէ՝ մէքթուպը մէզբութու Թիրզուպապա իմա իլէ,

— Պու նապընը ֆանրեօ՞ղնուսունու, սէյի սիւալ իմաի։

— Եվվէմ, պէնիմ նապըմ սըր, լաքին պու մէքթուպ սիզին նէսիհիզ նա՞սըլ կէչմիշ սիր։

— Նասըլ նէսիհմէ կէչիպ կէչմէմէսինտէ նէ՞ էհէմմիյէթ վար սըր։

— Չէր նէ իսէ, պու մէքթուպու պէն նապմիշ օլսունուզ իպրար իսէրիմ։

— Նէ՞ վապըմ նապաճընըզ։

— Թապրիպա ալիը սա եվվել։

— Փո՞ղ։

— Զըղան Հաֆիմա վէֆամ իսէն պիր գըզա։

— Օ գըզըն իսմի նէ՞ սիր։

— Համրիէմ։

— Եալընըզ Համրիէ՞մ մի։

— Խայր Համրիէմ Ֆաճիմէն, նամսօս Համրիէմ սը Գէֆաճիմէն։

Պապպարա օ իսիմնէ պիր կիշնահքնար գարը թանըմիշ օլսունունու խամիրրուսեարագ։

— Անլատըմ՛, սէմի։

Թիրզուպապա չէօղէ իլամէ իմաի։

— Նէ՛ չարէ, օղ եաճսամէ պու պիչարէ սէ, պէնիմ կիպի, տահա սահր բէր չօղսարը կիպի գարուրէմ վէ սէֆալէթ իշինտէ նասամնագսա իսի։ Նահիպ սաճըզը Թէսարիք իմմէք իւզրէ աշգ ու սէսագա մէքմուպարը իմճարէմինէ իպիթսար իլէսիք։ Պու իմճարէմ սահէսինտէ պիր սէրճճէ քէն-

ամին պուլիս չտաս գալ, վիպանիա խեսատ ի իմ ամի։

Թիւրդուազ, պու սէոյէրի միւսիոպինեն իրաս ի ի մէքան տլնաթլա Պապդարահա խէէսիր իմ ամ իսէ ամ, մէգուրէ ենեն քենահինեն մաղուդ առա իմ մէնէրէք։

— Պու նէ՞ ամր, աէսի, վէ մէքմուդուն ալի ճիվէիքեն ամ գալէմ իւն չըգըմիշ ուան հիւրէք իւգերինէ բարմաղըն վաղ իմ։

— Աճաչիդ, գատրնարդն կիգի լիսանքնա մահասա ուան պու իշարէքի անգամնանըմհասանդ։

— Խալը։

— Հալ պու ի անգաչրմնար կիւճ պիր չէյ ասէյէլ ամր։ Հանրիէքի խամրըճնըգա կելիհա՞ն մե։

— Կվվէի։

— Հանրիէք՝ ուդուն պղլու, էամէր վէ հրմի սէքիգ չագլարընաա պիր գըգ իսի։ Քենահենեն ազիգ առամու ալ առագա՛ ճիվէիքէ, պու մէքմուդաաքի հիւրէք՝ քենահինեն առիմա գ ալգեն սէվմէքաե ալառագա՛մե իրաեհե պիր սէգհագ ամր։

Պապդարա՝ պու ճէվահաան գանի ալառ՞ մե ալմաաք՞ մի, արասընը գիվմէհիգ, լաքին պու խուսուսաա պաենաան գիհաատ սէոգ սէօյլէմէհէրէք։

— Ախվ իսէրսին գըգ՛ մ, պու մէքմուդ Հապդընաա արիգը պահս իմմէհիգ, Հէրնանա Հապլը բէլա՛ իսէյիմ, սէսի։

Թիւրդուազ՝ մեգ լուրէնին իվաաէի մէրաճնա պէգյէհոր կիգի կէորիհոմ, վէ Պապդարա չու վճճգէ սէօգհնէ սեվմա՛ հյէսի։

— Կիկր Հէրնան գապիր ալառ իսի, պու փախգի իահվիրնըն վէ պու հէոճճէիմին կերր կէոհաէրիլմէսի, վէ վրգանիմա Հապճիչ ալառագան մէքմուդ, քենահինեն սէվմէքաե իսաւկինի, վէ պու ուգրա գեր չէյհէն գարիգ կելմէքաե ալառկնհաս կիւն կիգի իսագահ իսէճէքլէր իսի։ Հալ պու

Ձէրնան գինկին ասը, ան իրի մլեան Գրանդ սերվէթի վար ասը։ պինոպէրին պու կիւն կէրինէ իմ ասկինի խոյքն խոյէոսկին Հալսէ ան մրսքնաէ վէրէճէք ասը։

— Ոօպու սուր։

— Ձիմէք պուր քի խոքեամ պմանոպատա Հապգըմ վար ասը։

— Հալպու քի քինախսինէ մուհապպէքիմ պմնոպատա սահիճ ասը։

Թխրդուսպ, պէր յէքմէճէ այբպ, պունուա, Ձէրնանա իրիմապն հապըրիչ պտրսպ յէդ պտսրդը պիր մէքմուպու Պապգ պտսահա վէրսի, վէ ս ատա պունուն մէսհրխնի։ հրրիմըպ, ատէսէքի ճխմլէլէրի սգուսու։

«Ախիպիմ»,

«Նկէր պու կիւն սիպէ պէհան իմատկիմ յսրիքյսրը գուպու։ խսէրսէնիպ, էկէր պէնի, փապրը Հայխնաէ սէվմէհէ քապը պյուբսանիրպ, հարքն պէնի կէսրմէք խ։պրէ Պանչ սապագընուա 17 նուէմբպու մահէլէ կէլինիպ։

ԳԱՍՆԵՆ

Պապգ սրա հէնիսէն սհապա գալգսը, վէ սինիրւի գալյսրընը կէսմիէրիրճէսինէ պիր Հալ բէսպ խսէրէք։

— Սէնին, պու մէալէք նասրլ պպյյսսրպընը, վէ սնասան էվվել նէ սսրէիլ էսմիւր կէյիրսկինի, վէ մի։իէպէր պէր նէալէ մէնսուպ, հապսա պիր գ սքուճու գբպը պյսսպգունու պիլմէմ, անճապ յուրսրընը պէհան խսէպիրիրիմ։քե, պէն ան սպգուպ հայընուա պյսսպգսմ գէմին, սսի խապգա մէնսուպ պիր Գամիլիանընի գրպը խսիմ, վէ սէնին պսճունուա վէ իմայր ու Հայինաէ պուլունան սսէմլէսսէն սպյս գ սրգ մնպ խսիմ, սէսի։

— Նէ՞ սիմէք խիմէհսրսունուպ, մէրամինրպ պէնի իլէլէք էիմէ՞ք մի սիր։

— Պէլքի ։

Պունու տիեէրէք Պադդարա՝ իբի էլինի, կէնճ բաքիպէ-սինին նադիք պօղաղընա մէնկէնէ կիպի սարարադ ։

— Էկէր իսմէնէմ, բէֆը սէտա իթմէնէ վադըթ պրադ-մադատան, սէնի պօղարըմ, սէտի ։

Թիւրդուազը լէհճէսի սօյտու իսէ տէ, ճէսարէթինի դայպ իթմէտի, Պադդարա իսէ, բէյտամա տէվամ պիրլէ,

— Պէնի տինլէ, տիւշիւնմէքլիկին իչին սանա պիր գաչ սադըգա միսսատաէ իտէրիմ ։ Ֆէրնանը սէվիւօ՞ըմուսուն, տէյի պէհան իթտի ։

Թիւրդուազ ։ — (սէպաթլէ ։) Էվվէթ ։

— Պէն տէ անը սէվէրիմ ։ իմտի շու իբի շըդդատան պիրինի ինթիխապ էթ ։ Նա չիմտի անտէն Ֆէրհատաթ իթմէյիտին, Հօդսա շու սադըգատա սէնի էօյտիւրիւրիմ ։

— Դարարըմը վէրտիմ ։

— Ֆէրնանտան Ֆէրհատաթ կէյտի՞ն մի ։

— Խայը, քէնտիսինի սէվէրիմ ... Իսթէրսէնիզ պէնի թէյէֆֆի իտինիզ ... անճադ օ ադամի պէնի սէվտիկինտէն, ինթիզամըմը ալաճադ ատը ։

Թիւրդուազ՝ Ֆէրնանըն քէնտինէ մուհադդէթի պու-ռունմասընատան պահա իթմէյէ, Պադդարաեը դուվվէթտէն տիւշիւրէճէկինի անլամըշ իտի ։ Ֆիլվադը մէդդուրէնին էլլէրի, խատմինին պօղաղընա սարըլմըշ օլուպ, անը պօղմահա Հազըր պուլունմադտա իքէն, Իֆհատէի մէդդիւրէ իւղէրինէ տէրհալ կէվշէեիպ, պօղուդ պիր սէտա բէֆ իթտի ։ պունունլա պէ-բադէը սօն պիր թէճրիւպէ օլմադ իւդրէ,

— Ֆէրնանը սէվտիկին իչին սէնի թէյէֆ իթմէկէճէկիմ, անճադ էկէր պանա պիր սսաաթ դատար իթտաաթ իթմէդօճէն, օլ վադըթ սէնի մահվ իտէճէկիմ, սէտի ։

— Սիդե իթտաաթ իթմէկ իչին նէ՞ հաբմալըկըմ ։

— Շիմտի պիր արապա Հազըրլաթմալըսըն ։

Թիւրդուազ, բէկ էյի տիեէրէք, չանը չալտը, վէ կէյէն խըզմէթքհարա՝ պիր արապա Հազըրլանմասընը էմր իթտի ։

Պադդարա ֆախզլի թահվիլաթ վէ օմէլին թաասըրուֆ հէօճճէթինի ալըպ, մահֆազալարընա վազ իթտիկի կիպի, Թիւրգուազըն վիպօնթ ալ Դամպօլհ իլէ Ֆէրնան Բօշէհէ եապմըշ օլտուղու իչի դըթա մէքթուպու ատախի ալտը, վէ Թիւրգուազըն «նէ՞ նարընօրտունուղ» տիմէսի էօնտաբընտա, պունլարը ամէչէ ամտը, վէ սօվուպ գան իլէ տէ, – պէյհուտէ չէյլէր օլտուգունտան նադընօրտում. չիմտի սէն պէնիմլէ կէլ, տէյի պէհան իթտի։

Իմտի պու ատֆտատա Պադդարա չանը չալըպ, կէլէն պէսլէմէնէ,

— Մաաամա պիր չարդա իլէ պիր մանթօ կէթիրին, տէտի։

Զէնտա տադըդա սօնրա իչպու իչի կիւնահֆիտար գարըլար պիրլիչտէ արապաէտա օմուրտուլար։ Պադդարա՝ արապաճըտա, – Պիզի չարուպ Պէչչի սօղաղընա կէօմիւր, տէյի էմր վէրիպ, արապա քէմալը սիւրտմէյէ հարէքէթ իթմէսի սահէսինտէ, պիր չարնէչ գարֆընտա մէզքիւր սօղադատա քեայինն Պադդարաընըն խանէսինէ մուվասըլէթի օլունտու։ Մէզպուրէ, Թիւրգուազը քէնտի խուսուսի օտասընտա կէօմիւրիւպ, եապըխանէսինի ալտը, վէ ենուղ ալթմըչ պէն Ֆրանգ գըյմէթինտէ պիր տէմէթ պանգնօմ, Ֆախզլի թահվիլաթ վէ տէմիր եօլու սէնէտաթը չըդարտը, վէ եապըխանէսինի գարտահաճադը սըրատա, մանուվիմիուղ օլան Մուսէվի գըզը իւսթէ կէլտիկինտէն, Պադդարա մէզպուրէթի պիրխթիդպալ, քէմալը հէնէճան իւգրէ.

— Գըզըմ, պէն իչի կիւն իչին պուրատան կիտիեօրում. պէնիմ էօնտի զաթպուպէթիմտէ սէն ադըլանէ հարէքէթ իտէճէքսին, տէյի՞լ մի, տէտի։

— Էվվէթ մաաամ, պու պագադէ պիզէ սէօղ վէրիրիմ։

— Մարկրիթի պանա չազը։

Զօճուղ տիչտը չրդըպ, ազ սօնրա իհթիեաճ պէսլէմէ իլէ ավտէթ իթտի։

Մաաամ Եարմէ. – (պէսլէմէնէ խիթադպէն.) Մարկրիթ,

պէն պու ադչամ, համթա եարքն տախի պուրաեա կէլմէ-եէճէկիմ· պու գըզը սիզէ իհալէ խոխեօրում, տէտի, վէ մուահիսարէն Թիւրդուազիլէ պիրլիքտէ էվաէն չըգըպ, արաեաեա բաքիպ օլտուղունտա,.. Շիմտի մուդավէլաթ մու-համրիրինէ կիտիեօրուղ, տիմէսինտէ, Թիւրդուազ,

— Նի՞չին, տէյի սիւալ իթտի։

— Օթէլինէն ալըմ սաթըմ ալնէտունի թանզիմ իթտիրմէք իչին։

— Լաքին շիմտի օ օթէլ պէնիմ տէյիլ տիր։

— Վիզօնմուն օլտուղունու պիլիեօրում, անճաղ զանն իտէրիմ քի, վիզօնը իչին քէնտինէն օթէլինի եախօտ ադչէսինի ալմադտա հիչ պիր պէյիս եօղ տուր։

— Հալպու քի օթէլի սաթըն ալաճադ քի՞մ տիր։

— Պէն։

— Սի՞ղ մի։

— Պէնի տինլէ, պէնիմ տիւնեէվլի էօմիւրտէն չէքիլմէքլիկիմ՝ Ֆէրնանտա օլան մուհապպէթիմտէն նաչի տիր, վէ քէնտինին հադըգի վէ մէչրու զէվճէսինէ մուհապպէթի օլտուղունու զանն իթտիրքճէ, պու ֆէտաքեարլըղընտան տոլաէը ասլա նատիմ օլմամըշըմ տըր· լաքին պու կիւնքի կիւն պէնիմ աեարըմտա պիր դարըեա կէօնիւլ վէրմիչ օլտուղունու պիլտիկիմ հալտէ, պունա թէհամմիւլ իտէմէմ։

Թիւրդուազ·· (սէօզիւնիւ քէսէրէք·) Ցիմէք սիզ իսթէեօրսունուղքի···

— Էվվէթ, եէնիտէն Պադդարա օլմադ իսթէեօրում· համթա պիր ազ էվվէլ Մօնսէյ սօղաղընտաբի պինտտա պուլունտուղումտա, պիղիմ կիպի մէվդի վէ հայտիեէթլէրինի դայպ իթմիչ օլան պէտպախթ զըղարտտա ախչէազ պօզուդլուղունուն քէօքլէշմիչ իտուկինի տէրք իթտիմ։ Պիղ, պիր քէրրէ կիրտասպա տիւշտիւք մի, թէհի եէրտէ օնտան չըդմադա սայ իտիեօրուղ· օ կիրտասպ պիղիմ կէօղէրիմիզի զարթթը, էր եա կիճ եինէ պիզի քէնտի իչինէ ալըեօր։ Իմտի սէն Ֆէրնանը վէ Ֆէրնանտա սէնի սէվտիքճէ, պէնիմ

եաբարղըմլ եաբաճադըն ... պէլքի նամուսլու պիր գատըն օլմաեա չալըշաճադըն, լաքին օ մուհապպէթ խիթամ պուլունճա, սէն տէ պէնիմ հարէքէթիմէ իմթիսալ իտէճէքսին, վէ պէն Պադդարա օլտուղում կիպի, սէն տէ Թէքքուր Թիւրդուաղ օլաճադըն։

Պու արա արապա՝ պիր մուդավէլաթ մուհարրիրինին գաբուսընտա տուրտու։

Մուհարրիրի մէրդումուն իտարէխանէսի գաբալը իտի իսէ տէ, քէնտիսի խանէսինտէ օլուպ, խուսուսա մնտամ Շարմէհի տէ Թանըտըղընտան, քէնտի էլի իլէ պիր աչըմ սաթըմ սէնէտի եազմաեա մուվաֆֆագաթ իթտի։

Պադդարա մէզքիւր օթէլի եիւզ ալթմըշ պին ֆրանգա սաթմըշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ տէ այնի պէտէլ իլէ Թէքքուր սաթըն ալտը։

Մէրդումլար մուդավէլաթ մուհարրիրինին նէզափինտէն մուֆարագաթլա, Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլէ ավտէթ իթտիլքլէրինտէ, Պադդարա՝ Թիւրդուաղա պիր դալէմվէրէրէք,

— Շիմտի վիդօնթա պիր Թէզքիրէ եազ, վէ քէնտինին Թահվիլաթը իլէ էվվէլքի սահիպինէ սաթմըշ օլտուղուն օթէլին պէտէլի պուլունան եիւզ ալթմըշ պին ֆրանգը իրսալ իթմէքտէ իտուկինի պիլտիր, տէտի։

Մէքթուպը մաթլուպ եազըլարգտան սօնրա, Պադդարա պուննու, եիւզ ալթմըշ պին ֆրանգ վէ սաիրէ իլէ պիր մահֆազա տէրուննինէ վազ վէ Թէմիր իտիպ, տէրհալ մահէլինէ կէօթիւրմէք իւզրէ պիր խըզմէթճիեէ Թէսլիմ իթտի։

Թիւրդուաղ, սէրվէթինին պու սուրէթլէ էլտէն չըգարըլընա ապա էհէմմիեէթի վէրմէեիպ, սօվուդ գան իլէ տուրտու։

Պադդարա — Շիմտի քէնտի խանէմտէ պուլունուեօրում, պիւթիւն պու էշեա պէնիմ սիր, տէյիլ մի։

Թիւրդուաղ — Էվվէթ, անճագ Ֆէրնանա մէքթուպ եազմտա միւսաաատէ իտէճէքմիսինիզ։

— Խայր, չիւնքի եարըն սէնի արամագ իւզրէ պուրաեա կէլմէսինի իսթէրիմ։

— Ներբեակ պուլունաուղումու քէնաինէ սէօյլէեէճէ՞քմի-սինիզ ։

— Էվվէթ, ֆագաթ սէնի ճիսաէն սէվիպ սէնմէ՛տիկինի անլամագ իսթէրիմ ։

— Բէք էյի, օ հալաէ քէնաինիզ իսքնաթ օլաճագ սընըզ ։ Պու արա սալօն դ աբուսաունու պիր պէսլէմէ աչարագ, Թիւրդուագա ,

— Մաամամ, իսթէմիկիզ համալ կէլսի, տէմի ։

Ֆիլվագը Բարիս համալարը դրնաֆէթինաէ, սիեահ վէ ուզուն սագալը վէ իհթիեարլըդ ալէամէթի օլարագ դաֆասը տագ պիր ատէմ դ աբուսունուն էյիկինաէ տուրուպ, Պագդադրաեը եօդ աբուան աչաղընա Թէճէսիս իթաի ։

Թիւրդուագ ՝ - (պէսլէմէկէ ։) Պու ատէմ իւէ պէրապեր եօդարը չըդ , վէ օտամտա պուլունան սանաըղը քէնաինէ վէր , տէմի ։

Պէսլէմէ՝ համալ իւէ տիչարը չըդարըդտան սօնրա , Թիւրդուագ՝ Պագդադրաեա իսթիապէն ,

— Պու ատէմ , պանա այիտ օլան իբի Ֆիսթան իւէ պիր միդտար չամաչըրլարը կէօթիւրէճէք տիր , տէմի , վէ մէզպուրէ իւէ Թօդալաչըպ, չարդասընը կիեինաիքտաէն սօնրա ,

— Օ,լահա բամնըլտաըդ , տէմի ։

— Սաատէթլէ , հէր նէ վագըթ Ճէրնան սէնի սէվմէդ օլուրսա, Թէքրար կէօրիւչիւրիւզ ։

— Տիմէք արթըդ պիրիպիրիմիզի կէօրէմէեէճէնիզ ։

— Սօն պիր սէօզիւմ վար սըր, անը տա տինլէ ։ Պիր ազ էվվէլ սէնի պօղմագ պէնիմ կլիմսէ օլտուղու կիպի , պիլմիյօրսի. հկէր Ճէրնանըմընը, եախօտ Ճէրնանըմընդըն սէրվէթինի մահվ իտէրսէն , վագթիյէ գուլամմըշ օլտուղում խանչէրի կէօքսինիւն պիր Թարաֆընա սարլաեարագ ճանընը ալրըմ ։

Թիւրդուագ, պու Թէհտիտի տինլէտիքտաէն սօնրա օրատան հարէքէթլէ, պաղչաէ պէքլէմէքտաէ պուլունան համալ իւէ պուլուշտուղունատան, համալ,

— Խուտա ալի՛մ, պու գարը բէք գուվվէթլի տիր. սէնի պօղմադ Իւղրէ օլտուղունու կէօրտիւմ, տէտի։

— Ա՜ճա՛յիպ, սիղ օրատա՞մը խոինիղ։

Համալ գըտաֆէթինէ կիրմիշ օլան չոխա՝ սըր Վիլիամս օլուպ, մէրդում,

— Էվվէթ, իքի սաաթտան պէրի տիր քի, սալօնուն իթթիհատինատէքի օտատա կիղլէնիպ, օլանը կէչէնի կէօրտիւմ վէ իչիթտիմ. հալթա արապաճըլըդ վափիֆէսինի տէ պէն իճրա խոիպ, սիղի Պիւչչի սօղաղընա վէ անտէն մուգավէլաթ մուհարրիրինէ կէօթիւրտիւմ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Հաղըդէթէն սիղ դաեէթ զէքի պիր սատմինիղ. լաքին քէնտիսինին եէնիտէն թէպտիլի մէսլէք իթմիշ օլմասընա ինանը՞րմըսընըզ։

— Պիլմէմ, անճաղ եարըն անլաեաճաղըմ։ Տօղրուսու պէնի մաղուպ իթմէեէ միւգթէտիր պիր գարը տըր. խուսուսա էկէր պու քիւչիւք գօմէտիանըն միւրէթթիպի պէն օլտուղումու պիլսէ...

Մուախախարէն սըր Վիլիամ՝ սէօղիւ թէպտիլ պիրլէ,

— Տօ՛սթում, օ սանա, էկէր Ֆէրնանը սէվէրսէն, սէնի թէլէֆ խոէճէկինի վատ իթտի։ Պէն տէ, էկէր պէնի էլէ վէրիրսէն, գաեա պալըղը կիպի զէյթին եաղընատա սէնի բէպապ խոէճէկիմի պէեան խոէրիմ, տէտի։

. . . . . .

Պու միստաէթ զարֆընտա Պագդարա եալընըդ գալըպ տիղ չէօքսիւ, վէ քէսիք պիր սէտա իյէ,

— Եա՛ Բապպի, պանա աֆվ պուեուրուն. պու հարէքէթիմ՝ մահզա ճիմլէսինի գուրթարմադ մագսէտիյլէ տիր, տէտի։

Իչթէ պու սըրատա Պագդարա՝ մատամ Շարմէ օլտու։

40

Թէաթրօ ֆասըլլարընաա օյաուղու կիպի, պիղաե հի-քեամիզաե սահնէեի թէպտիլ իլէ, ափկէր էչխասա նագլը քէլամ իտէլիմ։

Րօգամպօլ, սրը Վիլիամըն թալիմաթը մուճիպինճէ, սա-պահլաերն սաալթ եէոի բատատէլերինաե, Րօչրշուար սօգա-ղընաա քնային 41 նուժէրօյու խանէննին գաբուճօւսու օտա-սընա կիրէրէք, քննախինէ եիւզ լուի ալթուն տարպէսինի էօյրէնմէք իսթէտիկինի անլաթը։

Գաբուճու մէրդումու քէմալը թէվազու իլէ սեյամի-եարագ,

— Մօնսիէօ, զաթընըզ պիր բրէ՞նամխինիզ, աէյի ափալ իթտի։

— Սայքի էօյլէ կիպի, տօսթում։

— Մագսէտինիզ պիւեիւք պիր զաթը թէկէճ իմմէ՞ք մի տիր։

— Իհթիմալ տիր։

Իշպու պիր գաչ սէօզտէն սօնրա Րօգամպօլ, ճէպինտէն պին ֆրանկըդ պիր գայմէ չըգարըպ, սիլահ մուալիմինէ վէ-րէրէք, — Պէն պօչ սիւալլէրտէն հաղը իմմէմ, իմնի սիզ պա-նա, քիմ օյտուղումու արաչթըրմադըզըն չու ֆէննինիզի էօյրէթին, տէտի։

Գաբուճու պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթլա, Րօգամպօ-լու, էվին ալթընճը զաթընտա, թալան իչինտէ, էալիհա սալտը հալինէ իֆրաղ իտիլմիչ օլան պիր տաիրէեե կէօթիւ-րիւպ, իսթէտիկի թալիմի էօյրէթտի։

Բօգամպօլ, Բօշըշուար սօգաղընաան պինպաչը Գարաէնին խանէսինէ կիլիտի, վէ պաստէհու, պէեան իթմիչ օլաուղումուզ վէճհլէ, սաաթ իքիտէ Պուլօնները օրմանընաա Ֆէրնանա թէսաոիւֆ իթտի. պիզ պուննաան սօնրա մէրդումու թաադիպ իտէճէեիզ։

Մէրդում, մէգքիւր օրմաննտա պիր տէվր իտիպ, Բարիսէ ավտէթինաէ, Կապրիէլ սօգաղընտա քեայինսըր Վիլիամընն թայեին իթմիչ օլաուղու քիւչիւք պիր խանէնին գաբուսաունտա տուրտու, վէ չիւպհէսիզ քէնտիսի օ խանէտէ պէքլէնմէքտէ օլաուղունաան, չանը չալմագսըզըն դաբու այըլըպ, Բօգամպօլ՝ քէնտիսինի գարշըլաեան խըզմէթքեարա պէյկիրինին եուլարըյլա պիր տէ գարթ վէրտի։

Խըզմէթքեար՝ Բօգամպօու թաննըրճասընա պիր թավրտա պուլունտուղու կիպի, տիկկէր պիր խըզմէթքեար տա քէնտիսինի խանէեէ կիրտիրտի։

Իչպու պինա՝ ճէտիտ օլուպ, խարիճէն էպնիեէյի սաիրէեէ պէնզէր իտի իսէ տէ, տախիլի ճիհէթի՝ Եարդա մախսուս թէզեինաթ ու թէֆրիչաթը հավի իտի։ Եէօյլէքի Վիչնու լլահընըն օթուղ իչ գատար գարիպ թաավիրլէրի տէհլիզէ վազ իտիլմիչ օլուպ, Սիվա լլահընըն պիր սանէմի տախի, մէրմէր թաչլարտան եաբըլմիչ պիւեիւք պիր հավուզ տէրունինտէ կէօրիւլմէքտէ, վէ մէգքիւր հավուզտա պիր թադըմ քիչիւք գրրմըզը պալըգլարըն եիւզտիւքլէրի միչահէտէ օլունմագտա իտի։

Գաոէմէլերի իւզերինտէ սըճագ իդլիմէ մախսուս չիչէքլէր պուլունան նէրտիվէնաէն պիրինճի գաթա չըգտըգտան սօնրա, Բօգամպօլ, տիվարլարընտա Հինտիսթան բէնիմէրի տապլմըչ օլան ուզուն վէ տար պիր սօֆատան կէչտի։ Պու սօֆանըն ուճունտա խըզմէթքեար պիր գաբու այմագլա, վիդօնթ գարիպ պիր մահէլլտէ պուլունտուքի, պու մահէլլին մուխթասարէն նագշ ու թարիֆի ճահիլ տիր։ Օրտաը պիր պուխանէնին թադլիմի՞մի, Հօդտա պին պիր կիճէ մահալլարընը նագլ իտէն Եէհրէզար նամ բրէնսէսին հալվէթխա-

նէսի՞մի խոր, Իգերլէրինէ ոմն բլնկլի սիրելները վաղ խոխմիշ օրան էնեմի չէքլէրաէրի լանգարար՝ ուէօրի թարաճը թէնվիր իմմէքտաէ, վէ ոխմարլար՝ դօեու բլնկլի օրուպ, Հինոխթան օրմանլարընաա Թօկ ուէնիլէն ինաան պօղանլարըն քէնտի այինի ոխնիեէլէրինին պիր գիյնէթինի իրաեէ խաեր սուրէթտաէ իշլէնմիշ պուլունան պիր նէվ չարդ դումաշը իլէ էօրթիլմիշ պուլունմադուա խոր։

Տիմարլարտաաքի էօրթիս բլնկինտաէ խալը իլէ դարը օրան նէրտաէ, Բօղամնօղ, աչըդ գըրմըզը պիր չիլթէ իգերինտաէ Ճարդ ուսուլ իգրէ եասլանմիշ պիր դաաքն կէօրտիւքի, պու դաաքն՝ պուլունուդու մանհէլլ կիպի գարիպ խոր։ Մէզպուրէ, հէման գէյիտուն բլնկինտաէ բարլադ էամէր օրուպ, եարը չըպլադ ումդըարը իգերինէ սադընըդ սուրէթտաէ սաչըլմիշ օրան սաչլարը սիեահ, ոխշէրի պէմպէնադ, կէօզլէրի դարա վէ Հինուս Զին ադամընա մանհաուս օլարադ, քէօշէլէրի եիւքսէք, սինէն թադրիպա օխմուդ չադարընաա, էլլէրի վէ այադլարը դաեէխթէ քիւչիւք վէ նադիք, վէ պօեու պօսու ֆիտան կիպի էյիլիդ ոխդէմնէ միւսաիտա ոխրպէր վէ հիւսնա պիր դաաքն խոր։

Պու դաաքնըն կինինտաիկի էդպիսէ, Ինկիլթէրրաէս խարաճկիւդար Հինուի նադադլարը գէվճէլէրինին կինինտաիքլէրի էլպեսէլէրտէն, եանի աչըդ բլնկլի թիւրտէն պիր ֆիտան օլուպ, այադլարընաա ուճու էյրի, քիւչիւք վէ սրմա իլէ իշլէնմիշ բադուճար կինինմիշ, դօլարընաա ալմաճն պիլէզիքլէր, վէ պօղաղընաա հէր պիրի կիւվէրճին եումուրթաաը իրիլիկինտաէ իւճուլէր իլէ եարըմըշ դըյմէթտաը պիր կէրտանլըդ թադմիշ խոր։

Մէզպուրէ Բօղամնօղու կէօրտիւկիւնտաէ պաչլընը դարարըդ, մէրադլէ մէրդումա ալթը նադար իմտի։

Վիդօնթ՝ պըր Վիլիամընն մէրթուզուննու վէրտիկինտաէն, մէրդումէ, մէրթուզը մէզրիւրու ալըդ, իգերինտաէ եադըմշ օրան ինկիլիզճէ իսդարէնէ ալթը նադար իմտի, վէ աէրհալ սօկուն կէօզլէրի բարլաեըդ, աեադա դալդը, վէ

նէալինէ մնասուս օգան ազրագը չսխսխիէօի անը վահիտաէ զահիր օլաու, վէ զանն իաէրսին քի Ղարպ ճէմաաթլարընճա ձէճհուլ պուլունան զարիպ վէ միւտհիշ պիր մէդհէպին քեա-հինէօի թաւը ու հալինի քէապ իթտի։

. . . . . .

Սրճագ իզլիմնէր ալթընաա ատզմուշ օգան պու գաոըն իյէ Բարիս պուլվարլարընըն արասանը օգան մէրդումմ աէլիպ անլը միւանընաա նէ՞ վուղու պուլաու։ Պու խուսուս չիւպհէսիզ պիր սբըր սբր։ Լաքին պիր սաաթ սոնրա վիզօնթաճն արա-պասը Վան-Հօր օթէլինին հավլիսինաէ տուրաու։ Վալէ-սը-Քէօր չիրքէթինին կէնճ բէնտի, մէդքիւր օթէլէ մուվասլէթինաէ գարթընը խրղմէթքեարա վէրիպ, մաբքինի պիր ան էվվէլ կէօրմէք իսթէսիկինի անլաթտը։

Խրղմէթ քեար սա, - էֆէնտիմ, Մ. մաբքի պուրաաա աէ-յէլ սիր, լաքին մնաաամ մաբքիզ սալօնաա սբր, սէյի ճէ-վապ վէրտի, վէ Րօգամպօլ՝ կէլտիկիմի պիլտիրին, սիկէրէք, խրղմէթքեարըն արաբ սրրա կիթտի։

Մէզպուրէ սալօնաա նալընըզ օլուպ, պիչարէ սէքիզ կիւնաէն պէրու բիսմէթճէ պիւսպիթթիւն թէպահլ օլմուշ, լէհճէսի սարսըմըշ, կէօզլէրի էթրաֆը մնրսարմըշ, վէ բէն-սինէ պիր հալը մնհզունիկէթ քէապ իթմիշ օլուպ, վիզօն-թաճն կէլտիկի խաապէր վէրիտիկինաէ, մուզիքը պիր հբյան բէնահինէի ըսբրմըշճասընաա հիւզիւնիւ օլ պիր թարաֆա չէ-վիրտի։

Հալպուբի վիզօնթ, թէպէսսիմ խաէրէք սալօնա կի-բիպ, հիւրմէթլէ մաբքիզի սէլամլասաը, վէ իշարէթլէ քէնահ-սինէ կէօսթէրիլէն իսկէմլիէաէ օթուրաու։

Մաաամ Վան-Հօր ճէմիյէթի իչինաէ ալըշմըշ պիր գաոըն օլմասըլա, իճապը հալինաէ թէէսսիրաթ ու հիսսիսաթընը կիպլէմնէ վէ թէպէսսիմ իսպրէ կէօրինմէկէ միւգթէսիր խոի։

Րօգամպօլ՝ մէզպուրէնին մէնճուրու խոի, չիւնքի Շէ-

րիպէնի առէպօեա թառրեր իաէն, անը եարաւաեան, վէ մարքիզին վաղինէթի միշչիէսինէ ակալ օրուզ, զալպինին հալը հադըթսինի իզրար ու իթթրաֆէ ժէհպուր իլլէնէն քէնաթի իսի։ Պիր աէ, կէօեա վիզիթա վէրմէք իւզրէ խանէսինէ կելմէնէ ճէսարէթի իմմիշ իսի։ Հէր նէ իսէ մարքիզ մէրդումու մէօրուլէն գապալ իմսի իսէ աէ, լէհճէսինին ասկուներուզու, մահգումենէնէթի, վէ Գամպօհ իսմինի իշիթսինկինաէ, եիւզիւնաէ հասըլ օլան ֆէվգէլատէ ալթիսամլըք՝ սաթմէք վիզ օնթուն նազարը ակզ գաթրնա թէսաուիֆ իլլէսի։

Մէրդում սալօնա կիրսիկի զէման, քէնաի քէնաիէ,

— Եէրիւզէն իշինի կէօրմիշ· պու գարընըն պանա կէօսթէրսիկի պուզղ ու սասալէմաէն, պուրատը աշիքեարէն անլաշըլըէօր, աէսի։

Պունլար արասընտա պիր սասմ գատար էհէմմիէէթսիզ սուրէթմաէ կէօրիշիւրսիւքսաէն ասնրա, պիրտէն պիրէ մատամ Վան-Հօր՝ Բօղոսիզօլա իսիմսոզէն,

— Մ՚ընսիէօ վիզ օնմ, գալիպա զէվճիմի կէօրմէեի արզու իսիեօրսունուզ, աէսի։

— Էմմէթ մատամ։

— Մարքի սէշարը չըգար իսէ աէ, եապընտա ավտէթ իմմէօի իհթիմալաէն սիր։

— Մատամ, էկէր միսաֆատ իսէրսէնիզ, քէնաիսինէ պէգլէեէճէնիմ։

— Պաղը իշաէն ասլաեը՞մի քէնաիսինի կէօրմէք իսիեօրսունուզ։

— Էմմէթ մատամ, բէք մունհիմ իշլէրսէն ասլաեը քէնարինը կէօրմէք իսդիէրիմ։

Պու արա պիր չան սէսի վէ գասէհու պիր արասընտըն համիլինէ կիրմիսի չամաիթատը իշիսիլմէզլէ, մարքիզ,

— Իշիմ զէվճիմ կէլսի, անճաղ ասչամ իմտահնատան էմմէլ բէք նատիրէն տաիրէմէ կիրսիկինատէն, իսմինէսէնիզ մանսիէօ, սիզի քէնաի տաիրէսինէ կէօնտէրէէիմ, աէյի պէեան իլլէսի։

Րօգամպօլը՝ թէքլիֆի մէկբիւրէ մուվաֆֆագամի իմմէօի իւզերինէ, մարքիզ չանը չալարը, վէ կէլէն խըզմէթքեարա, կէնճ վիզանթու իքինճի զաթա կէօթիւրմէսինի թամփիէ իմտի։

Մարքիզ հայրնըզ գալարզնաա, բէնամի քէնարիէ,

— Ա՜հ, աճապա պու առէմ նէ՞ իսթէհօր։ Պանա էօյլէ կէօրինիւեօր քի, հէր հալաէ պիր ֆէնալըզ մուխալիբի տիր, ամմա, վէ ատաազ լարընաաքի հայրը թէպէասիմ զաթը օլուպ, ախշինամէհէ պաշլատը, վէ պիրաէն պիրի հալը մահզունիէհէմ ախշար օլաու։

. . . . . .

Ամմի վազըթտա Րօգամպօլ՝ մարքի Վան Հօլուն իշ ատաալընա կիրտի։ Մէրզումանն իշպու օթէլէ կէլիշի իքինճի ատֆա օլաուզու ճիհէթիէ, մարքինին հէման ազճհուզու խոխ։ Հէր նէ խոխ Րօգամպօլ, ֆէնա պիր խատըր կէթթրմիշ օլան քիմսէ կիպի մահզունիհէթպախշ պիր թամը բէօպ խաէրէր։

— Մօնսիէօ, պիր ատաղըզ աճըզ պէնատէնիպլէ միւլատաթթա միւատաատէնիպլի թէմէննի խաէրիմ, ամմա։

Մարքի՝ վիզանթու օրաեա կէթիրէն խըզմէթքեարը ատաղըզատան, վէ մէրզումա, օթուրմաալ իշին պիր զօլմուզլու խակմէթ իրաեէ իթմաթքաէն ատնրա,

— Գուեուրուն մօնսիէօ, սիպի ամնէհէօրում, ամմա։

Րօգամպօլ։ — (զօլմուզլուտա օթուրարագ։) Մօնսիէօ մարքի, չահաէն պէնատէնիպլի ատյքի իհանըմտաղընըզ, լաքին մէմնուլ խաէրիմքի, բէտէրիմ ժէնէրալ զօնթ ու Գամպօլհաուն խոխ...

Մարքի։ — (մէզքիւր խոխ խահմըրլատըզընը զանն իլէ բէմնալը նէզազքէթ իւզրէ սէլամլանարագ։) Պիլիէօրում...

Րօգամպօլ։ — (ատվամ խաէրէք։) Սօն տէֆաքի պալօնուզտա պարօն Օ... պէնատէնիպլի զահմըրըզա թագտիմ իհմիշ խոխ։ անճագ մօնսիէօ մարքի թէէմմէն օլուն քի, բէք զարիպ վէ մէմնուլին զայրի պիր վազը՝ իշպու էհէմմիհէէթսիզ թաֆսիլաթը խահմըրա պրագմանա պէնի մէճպուր զըմագտա ատը։

— Պու թաֆխլամա համէմ հօգ տար, մննախէօ, ափ-պին հալընըզ խամինիզ ...

Բօղամպօլ ... (մարքինին իֆտաէսինի պաղմէմէն դաթթ խաէրեք ։) Մննախէօ, բնք վէխիմ վէ միչքիլ պիր մէմնըբ-ութիւն համիլ օլարադ գաթըննրդա կէլտիմ ։

— Հէր նէ խէ ափօղլէնինիզ մննախէօ ։

— Պիր ափնէ էվվէլ, Ամէրիդատա, Նիւ Եօրգ չէհրինաէ պուլունուեօրտում ։ Օլ էվնատաէ եիրմի ափօրթ համչընատա կէնճ, գայեատ, վէ պաթթ ու իդդիալ ատաեան պիր քիմսէ խոխ ։ Ամմա գէմինատա Նիւ-Եօրգատա պիր գատըն պուլունմադատա խոխ իր, պուննուն Եօրարի համինու, Ֆէվգ էլատաէ կիւ-գէլմիկի, վէ թաղխաթ ու ատամքընըն գարիդիկի Ամէրիդա-ւլատըն մէրազընը թահրիք իմմէքատ խոխ ։ Իչիէ օ գատըն մննախէօ, սիզին խամինիզի թաչքինդատա խոխ ։

Մարքի թէաճճիւպէ բնգիր սէտա խոխդ, վիզ ծնթատա ամ-գիր նադար իլէտի, վէ մէրդումէ սէօգիւնէ սէվատ խաէրեք ։

— Էվվէլ, խանի սիս Տայ-Նամատա Վան-Հօր խոխ, ատէտ ։

— Խըսմէտ սըր, նանի Հինախմանը քէդիրատ վէգաթ իմմիչ օլան ատճատ պարան Վան-Հօրուն դրդը սըր ։

— Թա՛ բէնախ ։

— Էվվէլ, օլ վազըմ օրատատա խոխ ։

— Շիմտի նէ՞րէատ սիր ։

— Բարխատէ ։

— Սիդ անըն թարաֆընատա՞ն մի կէլիեօրատնուզ ։

— Էվվէլ ։ (Պատահա Բօղամպօլ մարքինէ պաղարադ ։) Մննախէօ, հիրհանէմի տինլէմէնէ վատա իմմիչ խոխնիզ ։

— Ափօղլէնինիզ, տինլէեօրում ։

— Մննախէօ, պէնատնիզ էրզադը մէրազ իչինատէ էն գի-հատէ մէրազ ատհիպինիմ ։ Խմնի սիս Վան-Հօր՝ քէնախ գա-րիչ էօմրինդա հէր քէատէն կիզլէեօր կիչի կէօրիւնատիկիս ճիհէթլէ, բէնախլէրէ կէօրիշէպիլմէք իչին ատէթա հիք-մէթլէր իշլէտիմ, վէ նիհատէմ միւզադաթըտա միշէրրէֆ օլմանա միւմաֆֆադ օլուպ, քէնախինէ աչդ ու միւհադ-

պէիտէն պահոյա, կիսգէլիկինէ վէ տէյգէրլիկինէ գէվգէլտաէ հայրան օլմուշտուր մնդամնէտա պիր լուան դուշանտըմ։ Քէնտինի ու միւտաէիթի ուսիտաէ միւզտարըդ օլան վէ կէօդ եաշըտըդ ուէօգէն դատնըտըդա մնհտաշուս պիր իէգանսիւզ մնհդուտնիէիմդան իէկ գուդ ապէլ իտէրէք։

— Ուէմմէք վէ ուէմիյմէք եապընըդ պիր ուէգտա օլուբ, պէն ու էտդիիլէ պիրինի ուէմիշիմ տիր, տէտի։

Մատրի պու ուէօգէրի իչիմտէիկինտաէ ատըօլտը։

Բօղամնըդ իտի, քէտտիյնա չու եօլտա ուէմամ իլէտի։ — Մաճտիէօ, պու ադրատտա գէվգէլտաէ պէիգամնէ լնտան դուշտանատադ, միիթէիէքիր կէօրինմէիէ տադ իիմտիմ, վէ տաքտա իումիտա պինատաչյա բատրատան միտիմադ պէլտէն վէ էն ուէրին եապընէրի պիլէ դուտաիմտան էտադ բիմտան, վէ էուէրի եատա ու մնմիէմ իմահիրնատա գամլ օլունմատան կինճիկինտէն պահա իլէտիմ... Հալպու քի Տաի-Նամիա ուէօգէրիմէ իիմիտնատա իիմմէնիդ, իատրատրնատա ուէգամի իւդրէ պուլունտա իտէ ուէ, նիհատէիմ էլինի պատա ուդամնատադ,

— Տատմատ օլմադ իտմէ՞յէրիտինիդ, տէտի։

Պէն ուէ էլինի պուս իլէ, Նէմէի, գադամի իւմրատաք օլմատնա միտատատէ իտէ՞յէրիտինիդ, ուէյէ սիտադ իիմտիմ։ Քէնտինի ու պաշընը ատլատտադադ,

— Իւմրատինիդ վահի տիր, գիրա աշդ ու ուէվատա իտուտուշ օրնատա դադիմ էօմրուշ տիր, ուէյէ ճէվատ վէրտի։

Բօղամնըդ պու սրրատտա ուէօգիս քէսիդ մնդրիտէ ումնգը նադադ, վէ մնուահտատէն քէտտինա չու սուրէիէ ուէմամ իլէտի։

— Պու իումհուրիէիմտա կիրիշատիկիտնատէն ուօտանը ումնվնրդը րէճա իտէրիմ։ Իշդու իումհուրիէիմնիտնատա մնդադ ուէտ, Տաի-Նամիանըն աշդ ու ուէվատա եօլունատա շէնտիտ պիր քէտէրէ տուշտար օլմուշ օլատուգունու անէատմնդադ ատան իտադրէիմ տիր։

«Քէնտինի ատատըրտա պիճատէիմ իիմմէտի ատախ մնուտրատանէ պէճատա իլէտի։ Պէն ուէ, օդ կիտդէ Հինտիստանըտա հադըդ էմէն աշդ օտատադ, պու մնուատատէտէ իէմմիդի հա-

բնչեմ իմանալուն պաշտպա առի խոմխոնալ տախի իմաիմ։

«Ադաման ալիը ալ կէշտի։

«Անճադ Տախ-Նամա՝ պէնիմ իլէ պէր ասմի օրնադան պաշտպա պէր չէյ օրնադ խոմէմէնիպ, իշ պու մէրքէդաէ իչէն, միւթաասինան միւսիմադիլ պէր վազդասի, նանի մէնճուա-թա միւթէալլիպ պադը ուսնուրը մունհիմիէ, Նիւ Եօրդու թէրրիէ, Բարիսէ կէլմիկիւ պէնի մէճպուր իմանիլը։

«Պինադէրին չէրդան սէնէ պու բահա վասըլ օլսուդումա, քիւրէկի ալդըն բահիմահիմը սիմէք պուլունան իշդու չէհրին բամըլըսըը վէ չամանմադը էյլէնճէլէրի՝ աչդ ու մունհասպէթհիին չիսաէթինի ադ վադըմսա ադալմադըդար։ չէյդէրի պէր դաչ ալ զարճընսա քէսպի իճադ սի իւէպիլսիմ։ Զաթէն պէն չադսա օրանդար զանէմ ունումիկան օլուրդար։ Լաքին պու սոդան մընահէօ, իչի սահըրսան միւթէմէթէդ պէր թէզճիրէ ալսըմչի, Տախ-Նամա իմդադը իհանճընսա օլսուդու հալաէ, ժէդի չունսան իդադէմ իսի։

«Կէլինիդ, պէրա եաչամադ իչին ուդուն միւսաէմիմ դալմասը։ մունդա սիդին սօսմլուդունուդա կիւվէնմէչ-սէնիմ։»

Ճիլվադը Բօդամնօլ՝ մունչի Վան-Հօրա բիւչիւք պէր թէզճիրէ իմադսիմ իմանիչի, միւնաէրիճամը իչի սահըրսան իդադէմ օլսուդու հալաէ, ինկիլիզճէ եազդըմչը, վէ միա Վան-Հօր սէչի իմդա իսիդմիշ իսի։

Մարչի՝ մէդճիւր իմդադը իհանըմադա բէճը սէսա իմանիկի կիպի, լէհճէսի տախի սօլսու։ Պաաէհու,

— Ալլահ աչդընա օլսուն մընահէօ, պաննա նէ՞ իսադէր կէմիրսինիդ։ Ամճամին դրդը Լօլսի՞ միւ, սէսի։

— Խայր, հէյնուդ Լօլմէմիշ սէր, լաքին բէճա իսէրիմ, պէնի սինդէմէյինիդ։

Մարչի՝ (սէսի հէյէճանընը իդաճէ իսէրէք։) Ասօլէ-մէյինիդ...

— Մընահէօ, Բարիսաէ օլսուդունու սիւնչի կիմնէ դա-

տար պիլմաթիկիմ միա Վան-Հօրուն նէզամնէ կիմսամիմ, Քէնտինի, Դապրիել սօղաղընտա վադր օլուպ, թէզկինամի վէ թէրճիհատիմը տահիլիեէմիյէ Նիւ-Եօրգ տաքի հանէօնինէ պէնդէնէն քիւչիւք պիր օմէլաէ պուլտում։ Տահ-նահմա՝ պիր Հինտիսթան պոմիհանէսի կիպի միւդէյնէն քիւչիւք պիր հալվէճիհանէնին օրմանընտա, չարդըլըտա մնհտուռա սուրէթէ եամիմչ օլուպ, հէր վադրմի կիպի մէպհասիմ իմմէքտաէ, վէ պաեէմ նէչէլի կէօրիւնմէքտաէ իտի։ Քէնտիսի էլինի պանա ուզաթտըպ,

— Պէնի սըհհէթի ու ափիեէթտաէ պուլուէօրմուսունուզ, ատաբ,

— Շիւպհէսիզ, ատյի ճէվապ վէրտիմ։ Օ տա պանա,

— Լաբին եանըլըէօրսունուզ։ պէն ատքիզ կիւն սօնրա թէրքի հաճաթի իտէճէնիմ, ատաբ,

Բօղամպօլ, պու սըրատա հինէ ատօղու քէտտի։

Մարքինին լէհճէսի սօլմուշ օլուպ, դուլաղ թօղարը թէրլէմէքտաէ իտի։

Վիդօնմի, իֆտաէսինէ շու սուրէթտաէ ատվամ իլլէտի։

— Մօնսիէօ, սօնունա գատար իֆտաէմի ատինէյինիզ։ Տահ-նահմա պէնի եանընտա օմուրտուպ, էլիմի՝ էլլէրի ատբունինէ ատարաղ,

— Տօսթում, ատաբ, այդ ու մուհաթապէթինիզէ նի՞չին մուդատլէ իմմէտաիկիմի պիլիէօրմունուզ։ Զիւնքի պէն ատ, շիտտէթի այդ լա վէ մէմլէքէթիմին դատընտարընա մահսուս ֆէվդէլաատ պիր հէվէճան իլէ, համիթա սինինիմօթուղ օլտուդու համատ, օն պէշ ալնէտէն պէրու պիրինի ատվէր իտիմ, վէ դալպիմի ուչրունա համար իմմիշ օլտուդում մուհիթապիմ էվրօբատա պուլունտուդու ճիհէթլէ, նատարը տիդդամմըն օլ թարաֆա, եանի էվրօբաեա տօղրու ամմի իմմիշ իտիմ։

Պէն ատ քէնտինէ, - Տիմէք դալպինիզի միւէյյիտէն քէնտինէ համար իմմիշ օլտուդունուզ օ զամ՝ քէօր վէ մէճնունուն իտի բի, սիդի ատմամիշ իտի, ատաբ, - Խայր, քէօր վէ

ժէճնուն օլմաեըպ, պիր տիկէրինի սէվէր իտի, ատյի մուդա-պէյէ իթտի, վէ պաատհու թէպէասիւմ իտէրէք, սէօղիւնիւ չու եօլատա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Բարիսէ կէլտիկիմին սէպէպինի պիլի՞րմիսինիզ։ Քէնտիսի պուրատա օլտուղունատան, միւպհէմ պիր իւմիտ իլէ դօչուպ պուրատա կէլտիմ։ արթըդ պիր տիկէրի Թարաֆընատան սէվիլմէսէօր օլտուղունու զանն իթմէրտէ իտիմ իսէ տէ, Թէէասիւֆ իտէրիմ։ Զիրա անըն, չիմտի բաքիպիմ տահա զիեատէ մուհտապէթ վէրմիչ օլտուղունու, վէ անըն Թարաֆընատան տահա զիեատէ սէվիլմէքտէ իտուկինի Թահդըդ իթտիմ։ Պինաէյէրին պէնիմ իչին պու ալէմտէ եաբաճաղ պիր չէյ դալմամըչ արը։

Պէն տէ, - Ա՜հ սատամ, սիզ պու տէրէճէ կիւզէլ վէ կէնճ օլտուղունուզ հալտէ էօլմէեէճէքսինիզ ... սուլ դատա Թասավվուրաթ մէբրուհէօինատէն կէրի տուրաճաղսընըզ, տէտիմ, վէ քէնտիսի տէ պանա կիւլիւմսէեէրէք չէօյլէ խիթապ իթտի։

— Պունուն վազթը կէչմիչ սիր։ զիրա պօղաղըմատան ասըլմըչ օլան չու չիչէտէ կէօրտիւկինիւզ իլաճատան պիր եուտում պու սապահ իչտիմ։

Մարբի բէֆը սէտա իթտիկինատէն, Բօզամպօլ՝

— Տուրունուզ մճնսիէօ, տուրունուզ, սօնունա դատար տինլէեինիզ, տէտի։

Միս վան Հօբ պանա չէօյլէ սէօյլէտի։ - Պու սու, մէմլէքէթիմին պիր զէհիրի օլուպ, իչէնի ախչարը իղթիրապ զըլմազ, ֆագաթի տամլա տամլա տամտաըլտրա սըղմադըա, սէքիղ կիւն զարֆընատա ինսանը Թէլէֆ իտէր։ Պու զէհիրէ դարչը եալընըզ պիր իլաճ վար իսէ տէ, անը իսթիմալ իտէմէմ, չինքի էվբօրատա պու իլաճ եօղ տուր, եալընըզ մէմլէքէթիմտէ պուլունուր։ Իմտի ասսթուտ, նատըլքի կէօրիւեօրսունուզ, պէն չիմտիտէն էօլմիչիմ, վէ էվբօրատա մէվճուտ օլան քհաֆֆէյի հէբիմլէրինիզ պէնի էյի իտէմէզլէր։ Անճաղ սիզի սօն տէֆա կէօրմէք, վէ սիզին իլէ էլվէտա իթմէք

խաթէտիմ։ Պունաան գաթինագար սիղին պիր խըզմէթինիզի տախի ըէճա խաէրիմ։

Պէն տէ կէօղլէրիմ եաշարմըշ օլարադ, - Սէօյլէեինիզ մատամ, սէօյլէեինիզ, տէտիմ։

— Ֆէնաիսինի սէվմիշ օլտուղում, վէ անըն այդը ուղրունա թէրքի հաեաթ իթմէքտէ պուլունտուղում զաթը կիտիպ կէօրիւն, վէ կէլիպ էլիմի թուխմասընը ըէճա խին։ պիր տէֆա տահա ֆէնտիսինի կէօրմէք խաթէրիմ, տէտի։

Րօգամպօլ պու սըրատա սէօզիւ քէսինճէ, մարքի՝ լէհճէսի ֆէվդէլատէ սօլմուշ օլտուղու հալտէ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Սօ՞նրա, մընսիէօ, սօ՞նրա, տէյի պէեան իյլէտի։

Րօգամպօլ ։ - (սիւքիւնէթլէ ։) Զանն իաէրիմ քի մընսիէօ, սիղէ պիր տիեէճէեիմ գալմամըշ տրը։ դիրա Ցաի-Նաթաեը սէվմիշ օլան, վէ անըն թարաֆընտան սէվիլմիշ պուլունան, վէ անըն թէրքի հաեաթ իթմէսինէ սէպէպ օլան քիմսէ՝ սիղսինիզ։

Մարքի օլ էսնատէ աեաղա գալգմըշ օլուպ, վիդօնթ սօն սէօզիւ թէլէֆֆիւզ իտինճէ, մէրդում, եէրէ տիւշմէմէք իչին չըմընէնին պիր թարաֆընա տաեանմաեա մէճպուր օլտու։

41

Պալէատէքի հիքեաեէի նագլ իտէն պու ատէմ իլէ հիքեաեէի մէդքիւրէի տինլէմիշ օլան չախս միեանընտա պիր արա տէհշէթլի պիր սիւքիւթ զուհուրա կէլտի։ Մարքի, գանը

վէշտամեալը թապիեաթա մալիք օլմասըյլա, մկղբիւր իֆատաթը իչթիտիկինտէ, եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա միւթէէսսիր օլաու։ Բօղամպօղ մէրդումա պադմադատա օլուպ, մարքինին պիր տամլա տարպէսինէ տիւչար օլարագ թէօլիմի րուհ իթմէսինատէն վէսվէսէ իթմէքտէ իտի։ Անըն վէֆաթը իսէ, Վալէ-ըլ-Քէօր շիրքէթինին էն պիւեիւք իւմիտինին գալը վէ Տաի-Նաթա թարաֆընտան սըր Վիլիամա վատ իտիլմիշ պուլունան պէշ միլիօն ֆրանգըն մահվ օլմասը տիմէք օլմասըյլա, Բօղամպօլուն վէսվէսէսի պուռնատան նէչէթ իթմիշ իտի։ Լաքին մարքի պիրտէն պիրէ չիտաէթլէ տօղրուլուպ, սէրսէմիկինի իւզէրինատէն տէֆ իթտի, վէ պատէհու Բօղամպօղա խիթապէն,

— Մօնսիէօ, ամճամըն գըզը Տաի-Նաթա՝ իչմիշ օլտուղու գէհիրին իսմինի սիզէ պիլտիրմի՞մի, տէտի։

— Էվվէթ մօնսիէօ տիւէրէք, Բօղամպօլ, Հինտիսթանտա պիր աղաճատան եաբըլան պիր նէվ գէհիր իսմի վէրտիկինտէն, մարքի,

— Հադգը վար սըր, պու գէհիրին եէկճանէ իլաճը եաբընըզ Հինտիսթանտա պուլունուր, տէյի պէեան իյլէտի, վէ աշ էվվէլ գան տամլասընա տիւչար օլարագ թէօլիմի րուհ իթմիշ օլտուղու գանն օլունան պու աատմ, գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ եասլանարագ, չու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի.

— Մօնսիէօ, պէեան իթտիկիմ գէհիր՝ գանէթլէ նատիր օլուպ, գարա եըլան թէսմիեէ օլունան պիր նէվ եըլանըն ճիամինատէ պուլունուր մավի պիր թաշ սըր։ Պու եըլան էնկէրէք եըլանը կիպի իչ պաշը, սըրթը գարա, վէ գարնը ալթուն կիպի սարը սըր։ Պու եըլանլարա բէք նատիրէն թէսատիւֆ օլունուր, օտա Լահօր վէ Վիղաթուր ճիվարլարընտա։ Պունունլա պէրապէր, քեաֆֆէյի գարա եըլանլարըն գարընլարընտան, գիւրր իթտիկիմ գըյմէթտար մավի թաշ գուհուր իթմէեիպ, պէյրի օնտա պիրինատէ գուհուր խէպիբր։ Հինտիսթանտա գարաեըլանըն պիր թաշընա իբի պին

ինկիլիզ լերասընա գասար պէտէլ վէրիլիը պունաան սիզտէ անլաեապլիրսինիզքի, հէր քէս, պու թաշը էլտէ իթմէկէ միւգթէտիր օլամազ։

Ճու սըրաաա Բօգամպօլ մարքիեէ պաղմազտա օլուպ, շիւպհէսիզ քէշի իտէմէմիշ օլաուզու իչպու սօվուգ գանլըը-ղընաան տօլաեը միւթէհայիր կէօրիւնմէքտէ իտի։

Մարքի իսէ, մաշա իլէ աթէչի տիւզէլթտիքտէն սօնրա, իֆաատէսինէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Պիր քիմսէ, եա գաստի օլարագ, եախօտա տիգգաթ-սըզլըգա ղէհիրի հավի օլան օ ադաճըն մէյվէ, եաբրագ վէ եախօտա էօզիւնատէն զէհիրլէնտի՞մի, պէեան իտիլէն մավի թաշտան պաշգա իլաճ վէ տէվա քեար իթմէզ։ Պու իլաճ՝ պիր գասէհ սուեա տօլաուրուլմագլա, տէրհալ տաղըլըը, բէննիլինի սուեա վէրիր, վէ պու սու՝ զէհիրլէնմիշ օլան ատէ-մէ իչիրիլիր։ Զէհիրին թէէսիրինի իգալե իթմէք իչին պուն-տան տահա էճիհէթլի չարէ օլամազ։ անճագ պու նէթի-ճէեե տէօթրէս օլմագ իչին իչպու զէհիր՝ քեաֆֆէլի տամար-լարա սըզմալը վէ գանա գարըշմալը տըր։ Իմոի զէհիրին իչիմէսինատն իթթիպարէն ալթը եախօտ եէտի կիւն պէքլէ-մէք լազըմ տըր։

— Մօնսիէօ, հագգընըզտա ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ իթ-մէքտէ օլաուզումու միւսաատէնիզէ մադրուրլն պէեան իտէրիմ։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի, միս Տաի-Նաթա Վան-Հօբուն քէնտի քէնտինի զէհիրլէմիշ օլաուզունու, վէ սոնի գաստըն, կէրչի իսթէմէ-եէրէք, ֆագաթ նիհատէթի տէպէպի սիզ իտուրինիզի պէեան իթտիկիմ, վէ պու ֆէնալըգըն եէկեանէ իլաճը Էվրօբատա պուլունմատըգընը՝ սիզ պէնատէն տահա էյի պիլտիկինիզ հալ-տէ, վէ պու հալտէն տօլաեը ալթիսոթ օլաճագ վէ թէլսիզ իտէճէք եէրտէ, պիլա ֆիլմուր վէ քէմալը սիւքիւնէթլէ, պու իլաճըն նէրէտէ պուլունատուգունատան վէ նասըլ իսթի-մալ իտիլտիկինատն պահս իտէօրսունուզ։

Մարքի կիւլիւմլէեէրէք,

— Մօնսիէօ, եալընըզ պիր սէօզ՝ թէաճճիւպիւնիւզիւ իզալէեէ քեաֆֆի տիր, տէտի,

— Օ սէօզ նէ՞ տիր,

— Զիքր օլունան մավի թաշըն Բարիստէ պուլունմատըղընը Տաի Նաթա պէեան իլմէքլէ եանըլմըշ տըր,

Պու արա մարքի սօլ էլինի Բօղամպօլա ոզրու ուզաթաը, Մարքինին մէզքիւր էլինին քիւչիւք բարմաղընատա ֆիրուզէեէ պէնզէր պիր թաշ իլէ մուզէյէէն պիւնիւք պիր եիւզիւք պուլունմադատա իտի, Անի վագըթատա,

— Իչթէ պու թաշ, գարա եըլանլարըն գարընընատան չըգարըլմըշ մավի թաշ տըր, Պէն պունու օն իլի սէնէ մուդաատէմ Հինտիսթանատան կէթիրտիմ, անճագ կիւնիւն պիրինատէ սէվկիւլիւ Տաի-Նաթատա հաեաթ պախշ իլմէք իչին գուլաանըլաճաղընը պիլմէզ իտիմ, ատչի պէեան իյլէտի,

Պատէհու մէրգումա աեաղա գալգատաղ,

— Մօնսիէօ, պէնի ատճա գըզգըմըն նէզտինէ կէօթիւրի՞ըմուսիւնիւզ, տէտի, վէ Բօղամպօլուն մուսաֆիգատաթ իլմէքի իւզէրինէ, մարքի՝ մանթօսու իլէ չարգասընը վէ պասթօնու-նու ալըպ, Բօղամպօլ իլէ աչաղըեա էնատի, վէ մէրգուճուն, հավիատէ պէքլէնէէն արապասընա բարիպ օլմազատան էվվէլ, սօղ Ֆիլէմէնքիւեէ մախսուս ոօվուգ գան իլէ չու եօլտա իֆատէեէ աղաղ իյլէտի,

— Մօնսիէօ, գաթընըգա պագը իյգահաթ վէրմէեէ մէճպուրուճ, չինքի պէն սատէ պէտագաթ օլտուղում հալտէ, սիզ պէնի՝ չայեանը նէֆրէթթ վէ նանքէօր պիր քիմսէ զանն իտէպիլիրսինիզ,

Բօղամպօլ, պու սըրատա մարքինին վէրէճէկի իյգահաթա պէքլէեէրէք, իհթիեատը սիւքիւթ իլմատի, Մարքի իսէ, աէօզինէ չու սուրէթլէ իյէրի կէօթիւրատու,

— Պունատան թագրիպա օն սէնէ մուդատատէմ պիր տէվրի ալէմ իչին Հավը իսկէէէսինատէն վաբօրա բաքիպ օլտում, էվվէլ էմիրատ Իսրանիանըն Հավանա մէմլէքէթինէ չըգըպ,

չինքնիքեամբ սահիպի օլան պիր ֆամիլեա տախիլինտէ գա-պուլ օլունուպ, պիր խայլի այ պու ֆամիլեա իչինտէ եաշա-տըմ։ Իչպու ֆամիլեա՝ Բէբա Ալվարէզին ֆամիլեասը իտի, ո գատընըն բի սիզ Թանըրսընըզ վէ մուախխարէն Մարքիզ վան Հօբ իսմինի ալտը։ Հավանատան Հինտիսթանա միսի-վէճիհէն հարէքէթիմտէ, ո գատընը սէվիեօրսուս, վէ բէն-տինին ատ պէնի սէվմէքտէ օլսուդունու զանն իտիեօրսուս։ Պինապէրին քէնտիսիյլէ էվլէնմէեի վատ իմտիս։ Հինտիս-թանտա, ամճամընը, հանի Տաի Նահանընը բէտէրի խանէսինէ էնտիկիմտէ, Տաի-Նահա հադդըմտա մէճնունանէ պիր մու-հապպէթ իզհարիյլէ, պէնիմլէ էվլէնմէք իտիէտի։ Լաքին Հայրի բի, պէն գալպիմ միլլէտսարրըճ տէյիլ իտիս։ պիր պաշդասընա սէօզիս իտիս։ իսմի Հավանատա ավտէթլէ, Բէբա իլէ ադամը բապըթաի իգտիվաճ իյլէտիս։ Շիմտի մօն-սիէօ, նամուսում հադդը իչին սէօյլէրիմբի, օն եէտի սէնէ-տէն պէրու գէվճէմ իլէ եաշատըդըմ Հայտէ, անընը պանա կէօսթէրտիկի, վէ պէնիմտէ քէնտիսինէ իզհար իյլէտիկիմ մուհապպէթտէն, վէ Տաի Նահանընը պէնի ունութմուշ օլմա-սընա գանի օլմուշ օլմամտան տօյտը մէսուտ վէ պախթիեար օլարադ կլունկերիմի կէչիրտիմ։ Իսմի, մօնսիէօ, պիր ազէվ-վէլ սիզի տինլէտիկիմտէ պէնտէ Հասըլ օլան Թէհայեւրիս պունտան Հիւքմ իտէպիլիրսինիզ։

— Ֆիլվագը մօնսիէօ, - տէտի Րօգամպօլ, - սիզ գապա-Հաթը օլմագտան զիեատէ պէտապախթսընըզ։ տօղրուսու Հալինիզէ էգճան ու տիլ Թէէսսիֆ իտէրիմ։

Վիզօնթուն սէօզլէրի՝ ֆէնա պիր խապէր եօլունտա օլ-մասըյլա, մարքի սարսըլտը, վէ Րօգամպօլ սէօզիւնէ տէվամ իմտի։

— Սիզէ վատ իտէրիմ քի, Տաի-Նահա վէֆաթ իմտիէէ-ճէք տիր։

— Պիլաքս վէֆաթ իտէճէք տիր։

— Մավի Թաչը ունուտուեօրմուսունուզ։

Րօգամպօլ պաչընը սալլաեարագ,

— Խայր, ֆագաթի քէնտիսի օ թաշը գուլլանմադ իսթէմէեճէք տիր, տէյի պէեան իլլէտի։

— Օ խուսուստա քէնտիսինի իճապար իտէճէեիմ։

— Մօնսիէօ, պէօյլէ պիր նէյթիճէեէ տէսթրէս օլմադ իչին եալընըզ պիր չարէ կէօրիւեօրում։

— Նէ՞ կիպի չարէ։

— Սիզ քէնտիսինի սէվմէլիսինիզ։

Մաբքի՝ մահդունանէ սուրէթատէ թէպէսսիւմ իտերէք,

— Ա,յնի վագըթտա իքի դաապն սէվիլմէդ, վէ... տէտի, վէ սէօզիւնիւ օրատա քէսինճէ, Րօգանճօլ՝

— Տէվամ իտին, տիմէսիլլէ, մարքի քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Զէվճէմի, իզտիվաճըմըզըն իլէ կիւնիւ սէվտիկիմ կիպի, վէ քէնտիսի տէ սէվիլմիէճ լաեըզ օլսուդու վէճճէյէ, չէտիտէն վէ պիր սուրէթի մուազզէզատ սէվէրիմ։ Գուննուննա պէրապէր Տաի-Նաթաեը տա դուրթալսաճաղըմ... գըզդալընտաչ մադամընտա քէնտիսինէ իզհարը մուհապէզէ իտէճէեիմ։

Գու լյդահաթի վէ հիքեաեէ կինճ վիգօնիտուն արապատընտա ճէրէբան իտիպ, նիհաեէթի արապա կապրիէլ սօգաղընտա կիլիպ, Տաի-Նաթանըն օթէլի դաբուտունտա տուրոուդունտա, տէրհալ պիր խըզմէթճի մէրգումանը դարշը լաեարագ, միւզէյեէն պիր սայօնա կիրտիրտի, վէ պու միւսաֆիրլէրին վիրուտինի էֆէնտիսինէ խապէր վէրմէք իւզրէ, մարքինին դարթընը պիրլիքտէ ալարագ սալօնտան տիշարը չըգտը։

Արաբան չէնտա տագըդա կէչտիկինտէ, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա Մ. Վան-Հօբուն ֆիքրի ֆէվդէլղաեէ մէչղուլ օլսուդու հալտէ, աթլաս պիր ֆիսթանըն ֆըչըրթըսը, վէ պատէհու խալը իւզերինտէ խաֆիֆ պիր տեագ սէսի իչիտիլիպ, միւթէագըսէն պիր գաբու բէյտէսի այըլտը։

Ա,յնի վագըթտա պիր գաապն զահիր օլսու, Գու դաապն Տաի-Նաթա իտի իսէ տէ, Հինտիսթան նապապալարընըն գըզ-

լարը կիպի խաեալի բէսիմիերլէ իշլէմէլի էլպիսէ լապիս օլ-
մուշ, ուզուն քիւբէլէը վէ ալթուն պիլէզիք թագմըշ, վէ ալ
բէննկի բապուճլար կիեբինմիշ օլմաեըպ, գօեու բէննկի աթ-
լաստան դըսսա պիր ֆիսթան, վէ էլէրինէ կիւզէլ էլտիվէն-
լէր կիեբինմիշ, վէ գօլարը հիչ պիր կէօնա թէզեինաթլա
միւզէյեէն օլմաեըպ, եալընըզ ինճէ տանթէլալար ալտընտա
եարը չըպլագ հալտէ կէօրիւլմէքտէ իտի։ Գարա սաչլարը՝ իքի
գուլագ թօղլարը թարաֆընտա եաթըրըլմըշ օլուպ, իւս-
թիւնէ, չիւպհէսիզ ուսթա պիր բէրուքեար էլիլէ վազ
իտիլմիշ պիր տէմէթ գըրմըզը գամէլիա չիչէկինաէն մատտա
հիչ պիր չէյ մէվճուտ տէյիլ իտի։

Պու սուրէթլէ, Հինտիսթան էհալիսինտէն օլան իչպու գըզ՝
կիւզէլ պիր Ինկիլիզ գըզը հալի քէսպ իթմիշ օլուպ, եալընըզ
նէօլինէ մախսուս օլան բարլագ էսմէրլինկինի մուհաֆագա իթմիշ
իտի իսէ տէ, պու բէննկի իլէ տէ իճապ իտէրսէ պիր Իթալիալը
եախօտ Իսբանիալը գըզը եախօտ գաապնը զանն օլունապիլիր,
վէ կիեբինմիշ օլսաուզու էլպիսէսի վէ թէզեինաթը սաեէսինտէ,
կիւզէլլիէ, բարլագլըգ վէ թավը ու հարէքէթ ճիհէթլէրիլէ
բաքիպէսի պուլունան մարքիզ Վան-Հօրա քէսպի բիւհճան
իտէպիլիր իտի։

Մարքի, մէրգումէեի կէօրտիւկիւնտէ, պիր ագաճըգ կէօգ-
լէրի գամաչար։ չիւնքի մէրգում, նիմ վահշի, վէ աղրագըն-
տան նաչի եիւգիւ ալթիսթ, վէ պուլթըրէսթիլիք մէզհէպի-
նին պա ուլարընա հէվալէի սէմմի իթիպար իտէն
պիր հէօրիւնիւշիւ մահգուն վէ էլէմպախչ
պիր գըզըն աճաղընը մէմուլ իթմէքտէնիբէն,
ալթվարը ա գարշը չըգ մասըլա, կէօգ-
լէրինին գամաչմասը։

Մէզդուրէ՝ միւսաֆիրլ լիլէ սէլամլասաը, վէ պա-
տէհու մարքինին եանընա եա լաչարագ, եալընըզ ինկիլիզճէ
թէքէլլիւմ իթմէկի ճիհէթլէ, մէզբիւր լիսան իլէ չու եօլտա
քէլամա պաչլաաը։

— Ամճագսաէ, սավէթի վագըամա միւսաբաաթէն կէլ-

ԱՆՆԻՊԷ ԹԷՀԷՔԻՒԲ ԻՏԷՐԻՄ, ՏԷՄԻ, ՎԷ ԲԱՐԻՍԼԻ ՊԻՐ ՄԻՒՀԷՍ ԿԻՍԻ ԷԼԻՆԻ ՊՈՒՍ ԻՄԱՆԻՆԷ ՄԻԱՍԱՍԱՏԷ ԻՄՈՒ, ՊԱՏԷՀՈՒ ԻԼԱՎԷՄԷՆ,

— ԵԱԼՔՆԸՂՃԱ ՊԻՐ ԳԱՀ ՍԱԳԸԳԱ ՍԻՂԻՆ ԻՒԷ ԿԷՕՐԻՒՀ-ԱԷՔԼԻԿԼԻՄԷ ՄՈՒՎԱՓԱԳԱԼԻ ԻՏԷՃԷՔՄԻՍԻՆԻՂ, ՏԷՀԻ ՍԻՄԱԼ ԻՀ-ԼԷՄԻ, ՎԷ ՄԱՐՔԻ ՄՈՒՎԱՓԱԳԱԼԻԷՆ ՊԱՀՂԸՆԸ ԷՀՀԷՍԻՆԱԷ, ԿԷՆՃ ԳԱՍԸՆ ՐՕԳԱՄՊՕԼԱ ԻԻԼԻԱՊԷՆ, — ՍԻՂԱԷ ՄԻԱՍԱՍԱՏԷ ՊՈՒԷՈՒ-ՐՈՆՐՄՈՒՍՈՒՆՈՒՂ, ՍՕՍԼԻՈՒՄ, ՏԷՄԻ,

ՐՕԳԱՄՊՕԼ ՍԱԻԻ ՊԱՀՂԸՆԸ ԷՒԷՐԻՔ ՄՈՒՎԱՓԱԳԱԼԻ ՃԷՎԱՊԸ ՎԷՐՍԻԿԼԻՆԱԷՆ, ՀԻՆԱԻԱՂԸ, ՄԱՐՔԻՆԻՆ ԷԼԻՆԻ ԹՈՒԼԼՈՒՊ, — ԿԷԼԻՆԻՂ, ՏԷՄԻ, ՎԷ ՄԷՐԳՈՒՄՈՒ ՂԱՒԷԼԼ ԿԻՈՂԷԼ ՊԻՐ ՀԱԼ-ՎԷԼԻԽԱՆԷՒԷ ԿԷՕԼԻՒՐԻՒՊ, ՕՐԱՍՍԱ ԵԱԼՔՆԸՂԳԱՂՍՐԳՂԱՐԸՆՍԱ, ՎԷ ԳԱԲՈՒ ԲԷՐՍԷՍԻ ԻՈՂԷՐՂԷՐԻՆԱԷՆ ԳԱԲԱՆՍՐՂՂԸՆԱՍԱ, ՀԻՆ-ԱԻԱՂԸ՝ ՄԱՐՔԻՒԻ ԵԱՆՂԸՆԱ ՕԼԼՈՒՐԼԼԱՍՈՒԳԱՍԱՆ ՍՕՆՐԱ,

— ԱՀՃԱԳԱՍԷ, ՍԻՂԻ ՀԱՂՐՐՄՂՀ ՕՂՍՈՒՂՈՒՄ ՀԱՂԱԷ, ԿԷՂՎԷ-ՆԻՂԷ ԹԷՐՐԱՐ ԹԻՀԷՔՐԻՒԲ ԻՏԷՐԻՄ, ՏԷՄԻ,

— ԱՀՃԱ ԳՐՂՐՄ ... ԱԻԵԷՐԻՔ ՄԱՐՔԻ ՃԷՎԱՊԱ ԱՂԱՂ ԻՏԷՃԷՔ ԻՔԷՆ, ԿԷՆՃ ԳԱՍԸՆ ՆԱՁԻՔ ԲԱՐՄԱՂԸՆԸ ՍՕՍԱԳԼԱՐԸ ԻՒՂԷՐԻՆԷ ՎԱՂ ԻՍԻՍ,

— ՐԷՃԱ ԻՏԷՐԻՄ, ՍԷՕՂԻՒ ՄԻՒ ՔԷԱՀԷԻԷՆ, ՏԷՄԻ,

ՄԷՂՊՈՒՐԷ ՕԼ ՏԷՐԷՃԷ ԵԻՒՂԻՒ ԿԻՒԼԷՐ ՎԷ ՔԷՆՍԻԱԻ ՍԱՔԻՆ ԻԱԻ ՔԻ, ՄԱՐՔԻ՝ ՎԻԳՕՆԲՈՒՆ ՔՆՍԱՒՆԻ ԱԼՍԱԲՄՂՀ ՕՂՍՈՒՂՈՒՆՈՒ ՎԷ ՂԷՀԻՐ ՄԱՍՍԱԷՍԻՆԻՆ ԱԱԼ ՈՒ ԷՍԱԱԸ ՊՈՒԼՈՒՆՄԱԱԼՂՂԸՆԸ ՂԱՆՆ ԻՏԷՐԼԷՔ,

— ՊՈՒԵՈՒՐՈՒՆ, ՍԻՂԻ ՏԻՆԼԷԵՕՐՈՒՄ, ՏԷՀԻ ՄՈՒՂ ԱՊԷԼԷ ԻԲԻՍԻ,

ՄԱՐՔԻՆԻՆ ԻՈՄԻ ԼՔՍԷՐ ՓՐՂԼՄՂՆԼՂՂԻՐ ԿԻՍԻ ՀԷՐՔԻՒԼ ՕԼՈՒՊ, ԿԷՆՃ ԳԱՍԸՆ՝ ՄԷՐԳՈՒՄՈՒ ԱՍԼԼ ԻՈՄԻԼԼԷ ԹԷԱՄԻԵԷ ԻՏԷՐԷՔ,

— ԱՂԻՂԻՄ ՀԷՐՀԻՒԼ, ՊՈՒՆԱՍԱՆ ՕՆ ԻՔԻ ԱՂՆԷ ԷՎՎԼ, ՍԻՂ ՀԻՆԱԻԱԲԱՆՍԱ ԲԷՏԷՐԻՄԻՆ ՂՃԱՆԷԱՂՆԷ ԿԷԼԻՒԿԼԻՆԼՂՍԷ, ՊԷՆ ՀԷՆՈՒՂ ՊԱԲԲԼ ԻԲԻԳԱԱԼԸ, ՃԱՀԻԼ, ՀԱԻԱԲԲԸՆ ՆԷ ՕԼՍՈՒՂՈՒՆ-ՍԱՆ ՎԷ ԳԱԼՂՒՆ ՀԷՍԼՍ ԱՂՂԱՂԸՆՍԱՆ ԱԼԻԽԱՊԼՐ ՊԻՐ ՀՕՃՈՒԳ

իսիմ։ Սիզ օլ զէման կէնճ վէ կիւզել իսինիզ։ բէտէրիմ չօգ տէֆիա պանա, պէնի սիզին իլէ էվլէնտիրէճէկինի պէեան իթմիչ իսի։ պէն տէ սիզի սեվսիմ։

Մարքի թէքրար իֆատսէ աղազ իթմէք իսթէտիկինատէն, կէնճ գատըն եինէ մէրգումու իֆատսէտէն մէնն իլէ, չէօյլէ տէվամ իյլէսի։

— Էվվէթ ամճազատսէ, պէն սիզի սեվսիմ, անճադ գալպինիզի պիր տիկէրինէ հասր իթմիչ օլտուղունուզու, վէ պիր տիկէրիյլէ սէօզիւ պուլունտուղունուզու պէրմէեօրտում։ Հիյնի ազիմէթինիզատ տախի եագընտա ավատէթ իտէճէկինիզի մէմնուն իսիեօրտում։ Պինապէրին այլարը, կիւնէշէրի վէ սատաթլարը սայարմ։ Սատաթլար, կիւնէշէր վէ այլար, հաթթա սէնէշէր տախի կէչմիշէր։ Փագաթ սիզ մէյտանա չըգմատընըզ։ Մուահսատրէն հագըգէթի հալի անլատըմ... Ա՛հ, օլ կիւնիւ հէնուզ մահուտ պութբէրէսթէրին վահշի պիր գըզը իսիմ, վէ էկէր արամըզտա տէնիզ պուլունմատա իսի, դանն իտէրիմ քի, օ կիւնիւ սեվսիկինիզ գարընը խանչէր իլէ էօլմէսինէ կէմէք իսթէտիմ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն Տահ-Նաթանըն կէօզլէրինտէ էօյլէ պիր բարլագըգ հասըլ օլտու քի, մարքի տիթրէտի։ Լաքին պու բար[illegible] ըգատան սօնրա կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ,

— Փագաթ [illegible] նի պէօյլէ պիր հարէքէթատ պուլունուրում տէ ի գօ[illegible] պիրա պու կիւնքի կիւն ժէտէնի [illegible] ամին պ[illegible]ամ։ Ամէնչիյան տապլարատան հասըլ օլան [illegible] պայնատան Հինտիսթանլը գատընըն պէնտ մէվճուտ օլան պադըշահընի եալընըզ քէնտի հագրընտա իսթիմալ իթտիմ վէ պու դաներն չիտտէթինէ անճադ քէնտիմ գուրպան [illegible], Լաքին ամճազատսէ, միրուր իթմիչ օլան օն իլքի սէնէ[illegible]տա, պիր սատաթ, պիր սատըզա պիւէ, վէ գուհուլ[illegible]ն միւտհիչ վագըալար էսնասընտա տախի սիզի ֆիկ[illegible], միւսաֆազամտան թէպիա իթմէմիչ օլտուղումու սէ[illegible]ղրէ, սօն տէֆիա սիզի կէօրմէք իսթէմիսիմ։ Օն ի[illegible]վզի սեվսիմ, վէ պիզի

եկափիկէբիմիզաէն անբրան Օպ իանօս ատնիզլէրի արասընաան գուվվէի հաֆըզամ իլէ սիզի խաթըրլատըմ, վէ կէօրտիւմ, տէտի։

Տաի-Նաթա՝ պիլա խըրս ու հիատէթ, աննազ մուհապպէթի չէտիտէ իլէ իտարէի քէլամ իթմէքտէ օլուպ, մարքի իսէ, մահզուն վէ միւքէտտէր գալպ իլէ քէնտիսինի տինլէմէքտէ վէ հայրան օլարագ եիւղիւնէ պագմագտան ատյմամագտա իտի։

Հինտիալը քէլամընը չու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Տօսթում, դալպիմի իսթիյա իթմիչ օլան աչգ՝ ֆէննի թըզպ էրպապընը պիլէ ատուշարը եէյիս գըլան վէ ֆիլիլ թախրիպամընը նավաչ նավաչ իճրա իտէն խասթալըգլարտան պերինէ պէնզէմէքտէ տիր։ Էօյլէ պիր զէման կէլտի քի, ատյմուչ օլան գապ ճօչտու, վէ պէն ան թահմիլ իթմիչ օլտուղում եիւքիւն ալթընտա էգիլտիմ, նաչատագտան պէգտիմ... Օ զէման, օ կիւն, տօսթում, տիւն իտի։ Նիհանէթի պու տապահ պէօյլէ պիր սէֆիլ վէ պիհուշսուզ էօմրէ ուզուն միւտատէթ գաթլանմագտան ֆարիչ կէլտիմ։

Մէզպուրէ պու սէօզիւ սէօյլէնէբէք նանընտան քիւչիւք պիր չիւչ չագարըպ մարքինէ կէօսթէրտի։ Օլ վագըթ մարքի, լէհճէսի սօլուպ, մէգքիւբ չիւչ ատըունինտէ, Օգամպօլան պէնան իթմիչ օլտուղու զէհիրլի ատս մէվճուտ իտուկինի անլատը, վէ չիւչենին եարըՔ պօչուհչ օլտուղունու կէօրտիւ։

Կէնճ գատըն, մուտահիատ՝ն,

— Իչիմէ պէն պու զէհիրի իչտիմ, վէ սէքիչ կիւնտէն ահրէթի եօղտու օլաճաղըմ, ոէյի պէնան իլլէտի։

Մարքի, բէմտալը բիւգութ ու թէվէճճիւհէ.

— Թայը, թայը, ան էյիմէնէճէքսին Տաի-Նաթա, մու հիպպէմ, դրդարընտատչը... ան էօյմէնէճէքսին, գիրտա պագ... ատտի, վէ բտրմանընտաքի եիւղիւկիւ կէօսթէրէքք,

— Պագ չու եիւղիւհ... պու թայ՝ դարտա եըլանըն մանի թաշը տըր... իչմիչ օլտուղունուղ զէհիրին պիրտպիր իլտաճր

ալը, տէյի իլավէթէն տէրմիան էյլէմի, վէ Տաի-Նաթանըն էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալարաղ,

— Ազիզէմ Տաի-Նաթա, բէտէրիմիզ դարընտաչ իտիլը· իմտի նի՞չին պիզտէ պիրիպիրիմիզի սէվմէնէյիմ, տէտի·

Հինտիալը պու սէօզտէն զարիղ պիր մէսէրրէթ հիսս իլէ բէֆը սէտա իթտի, վէ լաբին մարբինին,

— Նիչին պէնիմ զըղդարընտաչըմ օ՛լմատըճադըն, տիմէսի իւզէրինէ, մէղպուբէնին լէհճէսի սօյտու, իթէրսէ սօվուդլուդ վէ սիւքիւնէյի քէտար իթտի, վէ քէնտիսի զը-մըլտանտամազ պիր հալէ կէլտիկի կիպի, կէօզէրինտէքի բար-լադըզ տամլա սէօնտու· Միւթէտըդպէն մէրդումէ,

— Ֆիլվագը մէճնունն օլմալըսընըզդի, սիզէ օլան աչդընտան նաչի իթէրքի հաճաթ իթմէկտէ պուլունան պիր գատընա՝ գարտաչ վէ զըղդարընտաչ մուհաֆըզ իթինտէն պահս ետի-նօրտունուզ, տէյի պէնտան էյլէտի·

Պու սէօզլէր՝ Մ· Վան Հօրու սիւչարը եէյիս զըլըլար· Տաի-Նաթա՝ լաթիֆ վէ հիւզնէնկիզ պիր սէտա իլէ,

— Տօսթում, պու թաչը ալմըզըզ· օ թաչ Տաի-Նաթանը գուրթարտումաճաղ տըր, զիրա Տաի-Նաթանը գուրթարա-պիլմէն··· տէտի, վէ սէօզիւնիւ պիթիրմէզտէն, մարքի տիզ իւզէրինէ կէլէրէք,

— Ալլահ աչդընա օլսուն, սիզին վէ պէնիմ բէտէրիմիզ վէ խըզմըզդ պաղլարըմըզ նամընա օլսուն, տէյի պէնտան էյլէտի·

Կէնճ գատըն, - Խըզմըզդ պաղլարը հիւքմիւնիւ պէն իճրա իթտիմ, չինքի սիզի, պա վատիրէթնամէ, վարիսի ու-մուտի գըլտըմ· Եիրմի միլեօն ֆրանգըմը սիզէ արագըեօ-բուտ, տէտի·

Մարքի·- Խայր, խայր, պէն սիզին միլեօնլարընըզը պէտա վէ գամտա իսթէմէմ· Եաչամանըզը իսթէրիմ, ազիզէմ Տաի-Նաթա·

Տաի-Նաթա պու սըրատա աեատա գալգըպ, գօլտարընը կէօքսիւ իւզէրինտէ գավուչտուրարագ,

— Նա՞ըլ պէնի կիւզէլ պուլուեօ՞րմուսունուզ, աէյի սլաալ իթտի։

— Էվվէթ, մէլէքլէր կիպի կիւզէլ պուլուեօրում։

— Օնատան տահա՞ մը կիւզէլ։ (Ձանի մարքինին ղվճէսինի էյմա իտէրէք։) Մէրգումէ պու սէօզլէրի իրատա իտէրքէն, սէսի տիթրէմէքտէ իտի։ Մարքի իսէ սէօզիւնէ տէվամլէ,

— Էվվէթ, աէյի մուգադդէէտէ պուլունատու։

— Էկէր օ օլմատա իտի, պէնի սէվճէ՞ք մի իտինիզ։

— Հայ հայ, քէմալը աչդ է սէվճէքտիմ։

Հինտիալը, իդլիմի գաեէթի հէլաքէթլի պուլունան մէմլէքէթինին վասի օրմանլարընատա քէսրէթլի օլան տիչլի գաբլանլար միսլլու պօղուդ ալըր սէտա բէճի իտէրէք,

— Շաեէտա... օ վէֆաթի իտէրսէ՞... աէսի, վէ պու սէօզիւ սէօլէտիկի սըրատա սէսի տահա գիեատէ տիթրէմէքտէ իտի։

Ձնճադ մարքի պաչընը սալլատարադ,

— Պաղը տէֆա թէրքի հաեաթի իլմիչ օլանլար սիվիլտիկի ճիհէթլէ, պէնի տախի, վէլէվ վէֆաթի իլմիչ օլատա, եինէ անը սէվէճէհիմ, տէտի։

Ցախ-Նախանընն կէօզէրի պու ատրա ֆէվգէլատէ բարլատարադ,

— Սիզին իչին թէրքի հաեաթի իլմիէրտէ օլատուդում վէ օն իլի սէնէտէն պէրու սիզի սէվտիկիմ հալտէ, սիզտէն պիր եէմին իսթէրիմ, տէտի։

— Պիր եէմի՞ն մի։

— Էվվէթ, մուտհիչ պիր եէմին քի, պէլքի պուննուն մուգադդիմատէ եաչամատա բաղը օլուրում։

— Սէօյլէյինիզ, սէօյլէյինիզ, պու եէմին հէր նէ օլսա թուխմաճադըմ։

— Իմոի սիզէ էօյլէ պիր սըրը սէօյլէյէճէհիմքի, պէլքի գալպինիզի վէ ֆիքրինիզի՞մի ալթուսթ իտէճէքտիր, Պէեան իտէճէկիմ իստատըն ինքեատը նագատիլ վէ տահիհ իսգաթընը իրատէ ետճէկիմ վադթտա գատար քէօր քէօրունա պանա միւթի օլաճադընըզտա եէմէն իտ՞իմտինիզ։

— Պապալարըմբղըն մէզարլարը իւղերինէ եէմին իաէրիմ Տաի-Նաֆթա։

— Բէք ալէա, չիմոի սիզէ պիր չէյ սօրապիլիրմիեիմ։

— Սօրունուզ։

— Էկէր զէվճէնիզ օլմասա իսի, պէնի սէվէճէք օլաուզունուզու պէնան իլմաինիզ, սէյիլմի։

— Պաւ իֆաաէմի իմէքրար իաէրիմ։

— Աասապամիորզ օլուրսա՞մ...

Մարքի բէֆը սէսա իլէ վէ կէօզէրի պիր էրբէք գաբլան կէօզէրի կիպի բարլաեսլաց,

— Ա՜հ Տաի-Նաֆթա, սիզ մուգասաէս պիր չէյէ գարշը հազարէմի իսիեօրսունուզ, սէսի։

— Խայր, պէն պու եօլսա պիր հազարէմի իլմէեօրում։

Պաաէհու Տաի-Նաֆթա՝ զալիմանէ պիր սիւքունէմէլէ,

— Հէրքիւլ, սէվկիւլիւմ, սիզ պիր կիւն պէնի սէվէճէքսինիզ, զիւա զէվճէնիզ Իէքա Ալվարէզ՝ էվի գաաբընլար միզ եանընսա էն բարը վէ էն ֆազիլէսի օլմազսան տուր օլմուշ տուր, սէյի իլավէմէն սէրմիեան իլէսի։

Մարքի պու սէֆա բէֆը սէսա իլէմէեիպ, չըմինէեէ տօղրու իլէրլէսի, վէ չըմինէ իւղերինսէ պուլունան պիր քիւչիւք խանչըրի էլինէ ալարաք, գօլարընը եէկսիկէրինէ գավուշաուրաք, կիւլէր եիւզէ տուրմուշ պուլունան Տաի-Նաֆթանըն եանընսա ավսէմէլէ,

— Տաի-Նաֆթա, սէն զէհիր իշմէքլէ խէֆա իշմիշին, չիւնքի սէնի թէլէֆ իսէճէք օլան վաարթա՝ զէհիր սէյիլ սիր, սէսի։

42

Մարքի Վան-Հօբու ալէասէվիեէ սաքին վէ սօվուգ գանլը հալտէ կէօրմիւշ օլանլար՝ չիմոի պուլունտուղու սուրէթտէ կէօրմիւշ օլսալար իտի, քէնտիսինի թանըեամազլար իտի։ Մէրգում միւտհիշ պիր չէհրէ քէսպ իթմիշ օլուպ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ վէ կէօզլէրի հատտէն գիեատէ բարլամըշ օլտուղու հալտէ, քէնտի շիքեարընա պագան եըլան կիսպի Տաի-Նաթաեա պագմագտա իտի։ Մէզպուրէ իսէ, էլան կիւլէր եիւզ իլէ վէ գօլլարընը գաւուշտուրմուշ օլարագ,

— Էկէր իսթէրսէն, սանա վատ իթտիկիմ իսպաթը իսթիհսալ իթմէզտէն էվվէլ էօլտիւր պէնի, տէտի։

Մարքի, եէմինինի խաթըրլամագլա, Հինտիալընըն իւզէրինէ գալտըրմըշ օլտուղու էլինի աշագը էնտիրտի։ Պատէհու զազապնաք սուրէթտէ,

— Սէօյլէ, Տաի-Նաթա, սէօյլէ վէ իսպաթ էթ. էկէր իֆտատէն տօղրու իսէ, հաեաթը գաթթ օլուենաճագ օլան սէն տէյիլսին, օ տուր։ Բէքա Ալվարէզի մէզարընտա սէվմէհէճէկիմ կիսպի, սէնի տէ հաեաթտա օլտուղուն հալտէ սէվէճէհիմ, սէնինլէ էվլէնէճէհիմ, տէտի։

— Սահի՞ն մի։

— Էվվէթ սահիհ. ֆագաթ սէօյլէ...

Մէզպուրէ սիւքիւնէթինի զայագ իթմէհիգ, չէօյլէ ճէվապ վէրտի.

— Հէրքիւլ, պէն զէհիրի պու կիւն իչտիմ. սէքիզ կիւն տէն, սաաթը սաաթընա էօլէճէհիմ. սէն եալընըզ պէնի գուրթարապիլիրսին։

— Սէօյլէ, սէօյլէ...

— Մատէմ քի եէմին իթտին. պէնի տինլէ...

Տաի-Նաթանըն սուրէթի իֆատէսի՝ տէհշէթլի հագըդէթի միւզէյեին օլմասըյլա, մարքի եէրինէ օթուրտու, վէ թուէթմուշ օլտուղու խանչէր էլինտէն տիւշտու. Պատէհու մէզպուրէ, չու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի.

— Էկէր եէտի կիւնէ գատար, սէնին օթէլին օլմաեան պիր մահէլլատէ, զէվճէնին տիզլերի եանընտա պիրինի պուլմազ իսէն, պէնի թէլէֆ իտէպիլիրսին.

Մարքի.. — (Հիտտէթամիզ սէտա իլէ.) Լաքին միւթթէհիմ օլտուղունու տա իսպաթ իտէճէ՞քսինին.

— Իսպաթ իտէճէեիմ. Լաքին չիմտի սէն քէնտի եէմինին խաթըրըա, զիրա պանա իթտաթ իթմէկէ եէմին իթտին.

— Իթտաթ իտէճէեիմ.

— Մէն պիր ատէմսինի. պիր ատէմ՝ էն չէտիտ քէտերլերի պէլէ գալպինտէ կիզլէմէկէ միւդթէտիր օլմալը տըր. եիւզտէն՝ գալպի վէ ասլի կիպի կէօրիւնմէմէք իդթիտարընը հաիզ պուլունմալը տըր, վէ էկէր իճապ իտէրսէ, չէհրէմինէ պուզտան պիր ալէթ վաղ իյլէմէլի տիր.

Տաի-Նաթա սէօյլէտիքճէ, մարքինին պուրուշմուշ քիսվէթի եավաչ եավաչ սիւքիւնէթինի թէքրար քէսպ իթտի, կէօզլէրի էվվէլքի բաբլագըղընը պուլտու, վէ լէհճէսի՝ սովուդ գանլըլըդ մնասքէսինի թէմամիյլէ կիեէինտի.

Տաի-Նաթա սէօզիւնէ չու վէճհլէ տէվամ իյլէտի.

— Հայատ խանէնէ ավտէթ էթ վէ պէքլէ... էկէր միւթթէհիմլերի սանա թէսլիմ իթմէքլիկիմի իսթէրսէն, միւթթէհիմլեր քէնտիլերինի ճէզատան խալի գանն իթմէլի տիրլեր.

— Ֆագաթ իսմինի, իսմինի պանա սէօյլէ.

— Հա՞նկը իսմի սէօյլէեիմ.

— Օ ատէմին իսմինի.

— Խայր, հէննուզ սէօյլէմէմ.

— Բէք էյի. պէքլէրիմ. Իչար օլունան կիւնէ գատար ձիւզիւմիւն հիչ պիր տամարը տիթրէմէեէճէք, վէ գալպիմտէ. ըէճէտէն զիհատտէ չարբամահաճագ տըր. Զէվճէմէ քէմալը

սիւքիւնէթլէ պադմաեա, էլինի թուլթմուեա վէ եիւղիւնէ կիւլմէեէ աէվամ իտէճէեիմ... Մուախխարէն եէվմի մուայեէն կելտիկինաէ, էկէր ռոզրու սէօյլէրսէն, անը թէլէֆ իտէճէեիմ. էկէր եալան սէօյլէրսէն, սէնի էօլտիւրէճէեիմ։

— Պէն էօլմէեէճէեիմ։ Ան ճադ սէն պէնի սէվէճէ՞ք միսին։

— Էվվէթ, սէվէճէեիմ։

— Զէվճէն օլաճա՞գմըըմ։

— Պապալարըմըզըն մէզարը իւղէլինէ եէմին իտէրիմ՞քի, էվվէթ զէվճէմ օլաճագսըն։

— Բէք ալէա. էօյլէ իսէ չիմնիլիք Ալլահա բամարլատըզ. եէտի կիւնանէն թէքրար կէօրիւշիւրիւզ։

Պատէհու մէզպուրէ, մարքինին էլինաէն պրադմըշ օլտուղու խանչէրի եէրաէն ալըպ, մէրդումա վէրէրէք։

— Պանա օլան մուհապպէթին իչին չու սիլահը ալ, վէ պունունլա զէվճէնի էօլտուր, պու սիլահ մահզա անըն իչին իմալ իտիլմիչ տիր, տէտի։

Հինտիալընըն եիւղիւնաէ վահչիանէ վէ աաէթա տիշի դաբլանլարա մախսուս պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլտու։ Միւթէաքըպէն մարքինին էլինաէն թուլթուպ,

— Հայտէ, արթըզ խանէնէ ավաէթ էթ. տէտի, վէ մարքինին էվվէլճէ կիրմիչ օլտուղու դաբունուն դարչըմընա պուլունան պիր դաբուեու այրպ, մէրդումու պիր տար սոֆաեա չըդարըր։ Օրաատա մարքինի պիր խըզմէթճի դարչըլաեըպ, հէման ադը պաչընաա պուլունմաեան պու աաէմի դարանլըդ տա քիչիք պիր նէրտիվէնաէն հավլիեէ էնաիրտի, վէ օրաատա մէրդումու ակամիաեարադ նապէտիա օլտու։

Մ. Վան-Հօբ սալմանարադ վէ եաեա օլարադ, պիր տադըդատա հալը հաղըրլյա միսիթադպէլինին մահվ օլտուղունու կէօրէն քիմէլէր միսիլու պիր թավր ու հէյեէթլէ օթէլտէն չըդըպ եօլունա տէվամ իլէտի։

. . . . . .

Մ. վան Հօրուն ազիմէթինաէն սօնրա, Տաի-Նաթա, սալօնտա վիզօնթ ալ Դամպօլհուն նէզտինէ կիլմտի։

Րօգամպօլ, Նիւ-Եօրգտա գալտըղը միւտաէթի զարֆըննտա սուհուլեթլէ թէքէլլիւմ իտէպիլմէք աէրէճէտէ ինկիլիզճէնի էօրէնմիչ իտի։

Հինտիալը մէրդումուն եանընա օթուրուպ,

— Տօսթումուզ կիլմտի, աէտի։

— Իսթեաթ օլարա՞գ մը կիլմտի, ակլի Րօգամպօլ սիւալ իթտի։

— Էվվէլթ, ֆագաթ իսպաթընա պէքլէճէճէք տիր։

— Իսպաթընը էլտէ իտէճէք տիր։

— Էմի՞նմիսինիզ։

— Էվվէթ։

— Ֆագաթ մատտէ հաեաթըմ հագգընտա տըր։

— Պիզիմ իչին տէ պու իչտէ պէչ միլեօն մատտէսի վար տըր։

— Ջիրա չուրաընը պէլքի սիզ պիլմէեօրսունուզքի, մարքիզին պիտուչչուզու թէպէյեիւն իթտիկինտէ, պէն հէր հալտէ էօլէճէճիմ։

— Ա՜ճա՛յիպ։

— Էվվել պէ էվվել էօյլէ պիր իհթիմալ սահիհլէչտիկինտէ, մարքի պէնի թէլէֆ իտէճէք տիր։

— Լաքին էկէր օ սիզի թէլէֆ իթմէզսէ, գանն իտէրիմ քի զէհիր ֆալան իչմիչ ատյիլմինիզ։

— Խայր, ֆագաթ իչէճէճիմ։

— Նէ՞ լիւզումու վար տըր։

— Ջիւնքի պէնի սէվմէտիկի վէ քէնտի գարըսը օլամատըղըմ հալտէ, մութլաղա քէնտիմի թէլէֆ իթմէէի գաստ իթմիչ օլտուղումտան, իչմէքլիկիմ զարուրի տիր։

— Հալպու քի սիզ՝ մարքիզին զէվճէսի օլաճագսընըզ։

Րօգամպօլ՝ պու սէօզի թէէմմինէն պէհան իթմիչ օլմասընա բագմէն, Հինտիալը ճէպինտէն մահուտ չիչէեի չըգարտը, վէ պունուն իչինտէքի զէհիրին պիր դըսմընը էվվէլճէ

եէրէ տէօքմիւշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ պադիսինի՝ սօն տամլասընա գատար իչտի, վէ պատէհու չիչէեի մասանըն իւզէրինէ գօճուպ, սօվուգ գան իլէ,

— Գունտան սօնրա պէնիմ եաշամագըղըմ՝ մարքինին մուհապպէթի վէ մավի թաշըն թէէսսիրիւլէ գապիլ տիր, տէտի, վէ Բօգամպօլ տախի, սըր Վիլիամըն ճին կիպի ագլ ու ֆիքրինէ քէօր քէօրունա էճնիյեէթի պուլունտուղու ճիհէթլէ,

— Սէղ եաշաեաճադսընըզ, տէյի պէեան իլլէտի,

43

Գադդարա քէնտի սապըգ օթէլինէ թէքրար միւթէսարրըֆ օլունճա, իլգ մուամէլէսի՝ պէօլէմէտէն մատատա, Թիւրգուազըն քեաֆֆէի խըզմէթճիլէրինէ եօլ վէրմէքտէն իպարէթ օլտու,

Գադդարա պու սըրատտա, – Թիւրգուազ զաեէթ գուրնազ պիր գարը սըր, յաբին նէ տէրէճէ գուրնազ օլմուշ օլսա, չիւդհէսիզ էտարըընտան պիրինի քէնտի մահէէթի տէրք էթմիշ տիր. պու կիպիւէրտէն ալմուն պէտէլիյլէ էտար անլատմագ իսէ, գօյայ չէյ տիր, տէյի միւսահագա էթմիշ իտի իսէ տէ, օլ խուսուսատա հանըլմըշ իտի, Զիւնքի սըր Վիլիամ զաեէթ միւտէպպիր օլմատըյտա, պիր կիւն էվվէլ Թիւրգուազըն պէօլէմէտինի եօլա գօյմուշ օլտուղունտան, Գադդարանըն

խըտմէթինաէ գալան պէսլէմէ՝ կիւնահբեար գարընըն էսրարընա վագըֆ տէյիլ իսի։ Մէզպուրէնին պիլտիկի, պիր կիւն ագաէմ Թիւրգուազըն կէօզ եաշլարը տէօքտիւքտէ՝ վէ տիւչարը եէիս ու քէտէր օլտուգտան սօնրա, պիր իչճի գըեաֆէթիլէ տիշարը չըգմասընտան իպարէթ իսի։

Պագգարա՝ իրթէսի կիւնիւնէ քէմալը իզթիրապ ու էնտիչէ իլէ պէքլէմէքտէ օլուպ, պինապէրին սահաթլարը սայմագտա պուլունտուղունտան, կէչիրտիկի օ կիճէ քէնտիսի իչին գաեէթ էնտիչէլի օլտու։

Մէզպուրէ սահաթ սէքիզտէ պէսլէմէկեի ճէլպէ է,

— Մ. Ֆէրնան Րօչէ պու սապահ կէլէճէք վէ չիւպհէսիզ մատամը կէօրմէք իսթէնէճէք տիր։ Մատամըն օթէլտէ օմատըզընը պիլտիրմէքսիզին քէնտիսինի սալօնա գապուլ իլէ պիր միւտտէթ պէսլէմէսինի ըճմա իտէրսինիզ, տէտի։

Պէսլէմէ պաշընը էյիպ տիշարը չըգտը։

Պագգարա՝ Ֆէրնանընը աչըգ օլտուգու ճիհէթլէ, սապահլաեընը բէք էրքէն Թիւրգուազըն խանէսինէ կէլէճէկինի մէմուլ իսիէօրտու։ Պու պապատ մէրդումէ եանըլմատը, չիւնքի սահաթ տօգուզ բատտէլերինտէ, Ֆէրնան եաեա օյարագ կէլիպ, օթէլին գաբուսունու չալտը։ Պէսլէմէ գաբուեու աչըպ, քէնտիսինէ վագը օլան թամամինէ մուճիպինճէ մէրգումու սալօնա կիրտիրտի, վէ «Մատամ էսմապընը կիճիէօր. քէնտիսինէ պիր ազ պէքլէմէնիզի ըճմա իթտի» տէտի։

Ֆէրնան խանէի մէզքիւրէ կէլտիկինտէ լէհճէսի սօյմու, օլուպ, քէնտիսի տէ զաեէթլէ միւթէէսսիր իսի։ Մէրգուճ իլը կիւնիւ խանէսինէ կիթտիկինտէ, հէր կէօնա իթիրազը պէրթարաֆ իթմէք ֆիքրինտէ պուլունմուշ օլուպ, հաթթա, նաըլքի պէնան իթտիք, զէվճէսինէ եալան սէօյլէմէեէ տէ զէրրէ գատար չէքինմէմիշ իսի։

Էրմին, կէրէք վալիտէյիք վէ կէրէք զէվճէյիք հայտիճէթի իճապընճա գաթիէն իհթիեաթ իզրէ պուլունմասը լազըմ կէլտիկինի օլ տագըգատան անլաեըպ, չիւնքի զէվճի քէնտիսինի արթըգ սէվմէտիկի, վէ եալանը իրթիքեապ իթտ

հալաէ, պատճառաց խըլդ ամէն մէկճուա օրան պուրուիեէթ իպիիզասընճա, պունաան պէօյլէ իսիթիճարը սիւքիւթ ըլէ, զէվճէսինին աէրպէսթիի թամ իւզրէ հարէքէթինէ միւաահատ իմմէսի թապիի իտի։

Իմոի Ֆէրնանըն խանէսինաէն մուֆարադամը էօնատէ, զէվճէսի՝ նէրէէճ կիմատիկինի սիւալ պիլէ իմմէտա։ Ֆէրնան, պիր հէճէճանը ապիմէ սիւչար օլարագ, վէ Թիւրկուազըն քէնտի ուղրունա իմմէք իսթէտիկի ֆէտագիարըզը պապուլ իմմէմէկէ գարար վէրէրէք, մէզպուրէնին նէզամինէ կիմմէքատ օլուպ, չէօյլէքի վիզօնթ ար Դամպօլհուն ֆահիզի թահվիլաթընը վէ օթէլին պէտէլինի մէրգուման կէօնատէրէրէք, մէզբուր օթէլի քէնտինին պիր հէաիճէսի մուգամընատա գապուլ իմմէսինի ըչճա իմմէք ֆինքը ու նիճէթինատ պուլունմագտա իտի։

Ֆէրնանըն կիրտիրիսիկի սալօնուն թէճէմմիւլաթը էսկի հալինատ օլմասըյլա, օթէլճէ պիր կէօնա թէպէատիւլ վուգու պուլմուշ օլատուղունու իլմա իտէր մէյտանատա հիչ պիր ալէամէթ կէօրիւլմէմէքտէ իտի։ Իմոի Ֆէրնան՝ նանընատաբի իչ օտատան պիր ամիլատ ֆիսթանընն ֆըշըլթըսընը իչիտինճէ, Թիւրկուազըն կէլմէքտէ օլատուղունա գանմըշ իտի։

Գարու աչըլընճա, Ֆէրնան թէտաճիպլէ կէրի կէրի չէքինօթ։ Զիրա իչէրի կիրէն Թիւրկուազ օլմաճըպ, մատամ Շարմէ իտի։ Եախօտ տահա տօղրուտու, պու կէլէն գատըն՝ էօմրիւնիւ վէ աէրվէթի ազիմէսինի՝ պիչարէկճանը թէտէլլիճէ վէ ֆագիր կէնճ գըզլարը ֆահշիճաթատան գուրթարմաճա հատր իմմիշ օլան վէ տահմա սիճահ էլպիսէլէր կիճինէն մատամ Շարմէ օլմաճըպ, վազթիլլէ տէօրթ ադըը գատըշ թապիր օլունան արապալարա բաքիպէն Բարիսին Լօնչան մէյտանընատա քէմալը տէպտէպ իլէ իճրաի թէնէզզիւհ իմմատիկի պիւթիւն էհալի թարաֆընատան կէօրիւլէն բարլագ վէ ճազիպէլի Պագդարա իտի քի, հէման տահա զիճատէ կէնճլէշմիշ կիպի կէօրինիւպ, կիճինմիշ օլատուղու էլպիսէ տէ զէնտիսինէ պաշգա պիր բարլագլըգ քէսպ իմմատիրմիշ իտի։

Շէօյլէքի էլպիսէսի լամիճի ըէնկլի սապահլըգ գըսսա պիր ֆիսթան օլուպ, սարը սալլարը էնքսէսինաէ իթօրլանմըշ օլմասըյլա, այնընըն էնկիլիկլի զահիր օլմագտա, վէ գօլունա եալընըզ պիր պիւեիւք պիւղիք իթագմըշ պուլունմագտա իսի։

Մէրգումէ սալօնա կիրտիկինաէ, սէրպէսթճէ պիր թավը իլէ,

— Սապահլար խայր օլսուն ադիղիմ, սէօի։

Գադգարա պու սէօզիւ ոէօյլէրքէն, գարա կէօզլէրի ճաղլիպէի մախսուսէ քէսիլ իմտիկի կիպի, ոօտապլարընսա սա.. խի նիչէ էրքէքլէրի պաշաան չըգարմաեա քեսիֆի օլան ճալիպ թէպէսսիմլէրաէն պիրի հուսուլ կէլմիշ իսի։ Ֆէրնան տիլսիզ մադամընսա տուրուպ, Գադգարանըն ուզաթմըզը էլի թուխմաըզընսան, մէզպուրէ՝

— Էլինիզի պանա վէրմէք իսթէմիեօրմուսունուզ, սէյի սիւալ իմտի։

Ֆէրնան։ (Հայրէթլէ։) Ֆագաթի մաաամ... Շարմէ...

— Եանըլըեօրսունուզ ոօսթում, պէն պուննան սօնրա մաաամ Շարմէ սէյիլմ... մաաամ Շարմէ էօլմիւշ, վէ Գադգարա եէնիսաէն տիրիլմիշ տիր։

Կէնճ գադըն Ֆէրնանա, օխթուրմասը իչին պիր իսկէմլէ թագտիմ իսէրէք,

— Պէնի կէօրմէեէ կէլտիկինիզէ Թէշէքքիւր իսէրիմ. Թէպէտտիւլիւմաէն ոօլաէը պէնի սէլամլամաեա կէլէն իլք ոօսթ սիզ օլսունուզ պիրինճի օլմագ տա պիւեիւք պիր նէզաքէթ վէ մէհաբէթ տիր։ Խուսուսա, ադիղիմ, աշգ ու սէվգա մաաամլէրինաէ էսկի ոօսթլուգուն պիւեիւք գըյմէթի վար սըր, սէյի պէեան իլլէտի։

— Սիզ սահիհէն Թէճէննիւն իմտիշսինիզ մաաամ։

— Իլթիֆաթընըզա Թէշէքքիւր իսէրիմ ոօսթում։ Սիզ, ալէյումում տէլիգանլըլար կիպի սէվիմլիսինիզ, Գադգարի պագը մէքթէպլիլէր կիպի ֆէնեա Թէրպիեէ ալմըշսընըզ։ Սիզին հադգընըզտա ոօսթլուգ բէյտա իտիշիմ՝ պէնիմ իչին

մուճիպի արու հիճապ տըր։ Հէր նէ իսէ, էկէր սապահըն սաաթ օնուննա պէնի կէօրմէկէ կէլմէնիզ, պուննուն իչին իտի իսէ, տէվամ լոինիզ։

Ֆէրնան, թէսճճիւպի ազիմ տէրեասըննա ժիւսթաղրաֆ օլմասըյլա, նէ՛ սէօյլէյէճէկինի պիլմէեօրսու։ Գադդարա իսէ, քէլամա չու սուրէթաէ տէվամ իթտի։

— Կիւզէլ տօսթում, պէլքի պէնի պուրասա պուլաճաղընըզը մէմնուն իթմէեօ՞րսունուզ։

— Խայր։

— Եանի Թիւրգուազ։ կէօրմէկ իչին պուրասա կէլտինիզ։

— Պէլքի։

— Հալպուքի Թիւրգուազ կիթտի։

— Նէ՞ տիեօրսունուզ։

— Էվվէթ։ պէն քէնտի օթէլիմի թէքքրար սաթըն ալտըմ։ պու սէպէպթէ պուրասան կիթմէյէճ մէճպուր օլսու։

Ֆէրնան՝ օթուրսուզու եէրտէն սըչրաեարագ,

— Թէքքրար սաթը՞ն մը ալտընըզ, տէտի։

Գադդարա։ — (իսթիղաքնարի պիր թարզ իյէ։) Ճա՛իպ, սիզ նէ՞րէտէն չըգըեօրսունուզ։ Պու օթէլ՝ զաթէն պէնիմ մալիմ օլմուշ օլսուզունու պի՞լմէեօրմուս իտինիզ։ Սիզի պուրասա միւսաֆիրխանէն գապուլ իթմիշ օլսուզումու ունութտուննո՞զ մու։

— Տիմէք սիզ պու օթէլի թէքքրար սաթըն ալտընըզ։

— Հաթթա, նագտէն եիւզ ալթմըշ պին ֆրանգ սայըմ, ազիզիմ, Թիւրգուազտա պու եիւզալթմըշ պին ֆրանգը տէրհալ վիզօնթ ու Գամպօլհա կէօնտէրտի։

Ֆէրնան իչպու իտի իչիտինճէ, հիտտէթի ու ղազապընտան նաչի սաբրըլտը։ Հալպուքի հէյնուզ իսքեաթ օլմատըղընտան,

— Րէճա իտէրիմ, լաթիֆէյի պրագըն, տէտի։

— Պէն լաթիֆէ սէօյլէմէեօրում։

— Տիմէք պու օթէլ չիմտի սիզին տիր։

— Էվվէթ, պէնիմ տիր։

— Ցադաթ Պիւչիտէքի խանէնի՞ղ։

— Ֆի՞մ պիւիր։ պէլքի անը տա Թիւրդուազա սաթտըմ։ Ձէրնան թէաճճիւպանէ Պադդարաեա պադտըղը սըրատա, մէզպուրէ իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Ազիզիմ, սէնի ալտաթմադ իսթէմէմ։ Թիւրդուազըն էվլէր սաթըն ալաճադ վասրթա վէ իդթիսարը եօդ տուր, հալպու քի միլլէվէֆիեէ մատամ Շեհրմէ՝ Պիւչի սօդալընտաքի խանէնէ միլլէսարրըֆ օլմադ իդթիսարընը հէնուզ հաիզ իսէ աէ, անըն խալէֆի պուլունան Պադդարա՝ օ խանէնէի տէ սաթաճադ տըր։

— Ատէթա բիւեա կէօրմէքտէ օլսուդումու զանն իսթեօրում։

— Նի՞չին։

— Ջիւնբի սիզի չու հալինիզտէ թանըմաեօրում, զիրա մատամ, սիզ տէօրթ սէնէտէն պէրու սաիրլերէ իպրէթ օլաճադ պէր էօմիւր կիչիրտիկինիզ, վէ խասթալարըն եաթադլարը պաչընտա պուլունտուդունուզ հալտէ, եէնիտէն ֆահչիեանէ վէ նամուսսուզ էօմրէ պաչլամադըղընըզ...

Պադդարա՝ միւսթէհզիեանէ սուրէթտէ գահգահա իլէ կիւլէրէք։

— Ազիզիմ, էկէր պէնի պիր տագըդաճադ այինլէրսէնիզ, իչպու մէսլէքիմտէն տօլաեը պու տէրլճճէ իզհարը թէաճճիւպ իթմէզսինիզ։ պիր թագըմ պօչ սէօզլէր սէօյլէմէեիպ, սիզէ սաաէճճ պիր հիքեատէ նադլ իտէճճէիմ։

— Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում։

— Վաղթիյլէ պիր կիւնահքնար գաատըն պուլունուպ, պու գաատըն կէչիրմէքտէ օլսուդու ալչադճա էօմիւր էանասընտա, պիր կիւն պէրրադ օլան գուպալէի ասիւմանտէ պիր իւմիտպախչ զիեա միւշահէտտէ իտէր։ Պու զիեա՝ մահզա խալիս պիր աչդ մուհադպէթ օլուպ, չու գաատար քի կէօնիւլ վէրտիկի քիմսէ՝ չէօյլէ պիր մէմուր օլսուդու հալտէ, նամուսլու պիր զըզը սէվմիչ օլուպ, անընլա էվլէնմէք թաատվուրունտա պուլունուր։

— Ֆեաֆի տիը՝ քիմնէն պահս իմաիկինիզի պիլիեօ-
րում։

— Մաեմ՛քի պու հիքեաեէի պիլիեօրսունուզ՝ թէֆէր-
րուաթ՛ընաան սարֆը նագար իլէ, տօղրուտան տօղրու նէ-
թիճէսինի պէեան իտէճէեիմ։

Ֆէրնան պաչընը էեէրէբ, — Բէք էյի, տէտի։

Պադդարա։ — Օ կիւնահքեար դարը՝ աչգ ու սէվմանըն
թէէսիրիյիլէ ճինաեէթ իճրաաընա գատար իրթիքեաղ իմմիշ
իքէն, մուախխարէն պիւնիւք պիր ֆէտաքեարլըղա դաթթա-
նարադ, սէվմիկի աաէմի գուրթարմադ իւզրե էլաէն կէլէն
զայրէթի տիրիղ իմմէմիշ, վէ անըն գարշըսընաա պուլունան
քեաֆիֆէի մէվանի վէ միչքիլաթը պէր թարաֆ իյէմիշ, վէ
նիհաեէթ սէվմիկի քիմնէնի էվի վէ մէսուա կէօրմիւկիւն-
տէ, քէնաիսի տէ ճինապը Ալլահըն գուճաղընա ապղընըզ,
Պադդարաեա մաաամ, Շարմէ դաիմ օլմուշ սուր։

— Իչթէ մաաամ սիզ տէ կէօրիւնիւեէօրսունուզքէ, պիր
աչ էվվէլ սէօյէտիկինիզ լաթիֆէ իմիշ։ չիւնքի սիզ էյան
մաաամ Շարմէսինիզ, տէյինիշ մի։

— Եանըլըեօրսունուզ ապիղիմ։ օլ կիւնահքեար դարը
աչգ ու մուհաապէթի սաիգաաըյա նամուսու պիր դաաըն
օլմուշ իտի։ օ աչգ ու մուհաապէթէ իաալէ կէտիկի իթադ-
տիրտէ, նամուսու դարընըն իմէքրար կիւնահքեարլըղա թահ-
վիւլ թապիի տիր։ — Էվվէլճ ապիղիմ, բաքտըմ օյան վէ
մուախխարէն զէվճէնիզ օլմուշ պուլունան կինճ վէ նամուսու
գըզըն մուվաճճէհէսինան բիճաթ իմմիկիմ կիւն, նէվիմա
մէյհուսիեէթ ալէամինի տիմքէ օյան ֆազիլէթի քէնտիմէ
էսաս իմմիկիաղ էյլէմիմ, վէ պու սաբէթէյէ իւք էօմրիմմէ
դաթթ իմտիմ։ Լաբին պու կիւն կէօրիեօրսունճ, պէնիմ
աեաբըմսաա, հաթթա պէնիմ գատար տէեէրի պուլունմա-
եան, վէհաբէ հիչ հիւքմիունաէ պիր դաբը։

Ֆէրնան։ — (պիրտէն պիրէ հատտէյէնէրէբ։) Մաաամ,
սէվմիկիմ պիր դաաընա հապարէթ իտիեօրսունուզ։

Պու քէլիմէյէր՝ Պադդարանըն դալպկեահընա գատար

թէէսսիր իթտիկինտէն, լէհճէսի սօլտու, քէնտիսի սարսըլսը, վէ էլինի ալնընա կէօթիւրիւպ, պիր միւտտէթ աղիմ պիր սիւքիւթ իչինտէ գալսը· լաքին Ֆէրնան՝ նէ՛ օ գատընըն հիսս իթտիկի քէտէրի, վէ նէ՛ տէ հարէքէթինին ուճանաճագ ճիհէթինի տէրք իթմէտի, Պինապէրին մէրգումա սօվուգ գան իլէ,

— Մատամ, մատէմքի պուրասը սիզին խանէնիզ օլտուղունու, վէ ժաննինին տէ պու էվի թէրք իթմիչ իտուկինի մուսիրրանէ տէրմիեան իտիեօրսունուզ, հիչ օլմազսա... տէյի պէեան իլլէտի,

Պադգարա մաղրուրանէ պիր թավը իլէ աեաղա գալգըպ, սաքինանէ,

— Մատամ ժաննինին կիթտիկի մահէլլի անլամագ իստէեօրսունուզ, տէյի՞չ մի, Ալլահ իթմէեէքի, օ մահէլլի սիգտէն պիր տագըգա պիլէ կիգլէեիմ, Իմտի մօնսիէօ, մատամ ժաննիեի պուլմագ վէ քէնտիսիլէ կէօրիւշմէք իստէրսէնիզ, Պանչ սօգաղընտա 17 նումէրօլու խանէտէ պուլապիլիրսինիզ, տէտի,

Պու սուրէթլէ վէ վադարլը պիր թավը իլէ Պադգարա Ֆէրնանը եօլա գօյտու, վէ քէնտիսի եալընըզ գալագընտա, թէէսսիւրի գալպինտէն վէ հէեէճանընտան նաչի կէօզ եաշլարընը զապթ իտէմէեէրէք,

— Եա՛ Բապպի, ադլ ու մանթըգտան պահս իտէրէք, գէվճէսի նէզամինէ ավատթ իթմէսի իչին քէնտիսինէ պագը իխթարաթտա պուլունաճագ իքէն, քէնտի գալպիմին տարպէլէրինի իէսկինէ մուվաֆֆագ օլամատըմ, Ա՛հ, պագըն, զաֆէթ լնսանը նէրէլէրէ գատար սէվգ իտիեօր, տէտի,

44

Իքի սաաթ սօնրա Պադդարա՝ Ֆօպուր Սէնթ-Օնօլէ սօ-դաղընա կիտիպ, Լէօն Բօլանըն ֆապրիգասը դարուսունտա արապատան էնտի, վէ սիւրաթլէ ներտիվէնտէն եօդարը չը-գըպ, Սըրիզին տաիրէսի դարուսունու չալտը։

Դարուեու քէնտինէ աչան օլ կէնճ դատըն, եանի Սըրիզ օլուպ, պիչարէ տաէթա քէնտի կէօլկէսի դալմըշ, վէ կէօզ-լէրի աղլամագտան քեամիլէն գըզարմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, գըզդարընտաշընըն եինէ տինեվիլիք էօմրիւնէ կիրմիշ օլ-տուղունու իչմա իտէն գըբեաֆէթինէ ասլա տիդդաթ իթ-մէքսիզին մէզպուրէնին գուճաղընա աթըլարադ,

— Կէ՛լ, կէ՛լ, քէտիր ու մէչադդաթըմ արասընտա պէնի գիեարէթե կէլմէքլիկինէ թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի։

Լէօնուն վալիտէսի տիշարը չըգմըշ, վէ շիւպհէսիզ Լէօն տա ֆապրիգասընտա պուլունմուշ օլտուղունտան, օլէսնատէ Սըրիզ եաղընըզ իտի։

Սըրիզ, գըզդարընտաշընը, վազթիյլէ Լէօնուն պուննճա արզու վէ այդ իլէ բէնտինի իչին թէզեին վէ թէֆրիշ իթ-տիրաժի օլտուղու քիւչիւք սալօնա կէօթիւրիպ, եանընտա օթուրտու։

Պադդարա չու եօլտա քէլամա աղազ իլէ,

— Սէվկիլիլիւ գըզդարընտաշըմ, նէ՛ գատար թէպսիլ օլմուշսուն, տէտի։

Սըրիզ — (էլինի եիւրէկի իւզէրինէ վազ իտէրէք) Ա՛հ, էօմրիւմ տաէթա ճէհէննէմ կիպի եանմադտա տը-ր։

Պադդարա՝ մէզպուրէնին էլէրինի թութուպ,

— Իւմիտինի գաթթի իթմէ, ատտի։

Սըրիզ աղամանա պաշլատըղընտան, դըզգարընտաշը՝

— Լաքին պու աաւէմ սէնի պու տերէճէ ախչարը ճէվը ու ճէֆա գըլմաեա իճթիսար իթտիկի հալտէ, պիր ճանվէր օլմազ կէրէք տիր, ատտի։

— Խայր, չիւնքի քէնտի տէ միւզտարըպ տըր։

— Միւզտարը՞պ մը տըր։

— Էվվէթթ, էօյմէք բատտէսինտէ միւզտարըպ տըր։

— Մէճնո՞ւն մու տուր։

— Քէտէրինտէն նաչի մէճնուն տըր, չիւնքի կէօնիւլ վէրմիչ օլտուղու մախլուղ բէնտինի սէվմէմէքտէ տիր։

Պաղգարա՝ պու սէօզիւ անլամաեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն, Սըրիզ իլավէթթէն,

— Մահպուպէսի քէնտինի թէրը իթմիչ տիր, տէտտի։

— Սահի՞ մի։

— Էվվէթթ։

— Տահա էյի եա։ պիրինճի սէրսէմի՛ք կէչտիքտէն սոնրա, երինէ մուհապպէթթինի սանա հասր իյլէեէճէկի տէրքեար տըր։

Պաղգարա՝ Սըրիզին էլլերինի սըզարադ, իլավէթթէն,

— Սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ, միրուրը զէման իլէ հէր չէյին, վէ հաթթա աշգ ու մուհապպէթին տէ կէչտիկինի վէ ունուտտուղտունու պի՛լմէօյմուսուն, ատտի։

Պաղգարա պու սէօզլերի սէօյլէտիկի էանատէ, քէնտինին էլան մուհապպէթի պուլունտուղունու, վէ միւէպպէտէն մուհապպէթի օլաճաղընը ունութմազտա, եախօտ տահա տօղրուսու Սըրիզին քէտէրինի թէսկինի իթմէք իչին գուլլանտըղը իչպու թէսլիեէթպախչ սէօզլերէ բէնտիսի ինանմամազտա իտի։

Պաղգարա։ (սէօզիւնիւ չու վէճհլէ իլերի կէօթիւրտիւ։) Էվվէթթ, միրուրը զէման իլէ հէր չէյ կէչէր։ մուհապպէթ տէ, խուսուտա էկէր օ մուհապպէթ թէսաուիֆի վէ ճինէթթ զէմանընտա հուտուլէ կէլմիչ պիր չէյ իսէ, օ տա կէչէր վէ ու-

նուաուլուբ։ Հէր նէ լսէ, կէօնիւլ վէրտիկի գարը քէնտիսինի թէրք իթտի տիեօրտուն, տէյի՞լ մի։

— Էվվէթ, իւչ կիւնտէն պէրի թէրք իթմիշ տիր։

— Էմի՞նմիսին։

Սըրիզ պաչընը սալամասընտա, Պադդարա՝

— Օ հալտէ իւմիտ էթ, պիչարէ գըզդարընտաչըմ։ պէլքի աֆվէրդ տիւէմէք իւզրէ սէնին գարչընտա տիզ իւզէրինէ կէլմէսի վադթը եագլաչմըշ տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Սըրիզ՝ պու սէօզիւ իչիթտիկինտէ, ոօտադլարընտա կիւլիւմսէմէ հուսուլէ կէլէրէք,

— Քէնտիսինէ աֆվ իտէճէեիմ, զաթէն էվվէլճէ ավգ իթմիշիմ տիր։ հաթթա քէնտիսի պէտալաթի օլմասընն տա, պէնիմ պէտալաթի օլմադըղընմտա ասլա պէիս եօգ տուր։ լաբին օ չօգ զիեատէ միւզտարըպ տըր, տէտի։

Սըրիզ, հէեէճանընը թէսկինէ չալըշարադ,

— Նէ՛ հալտէ պուլունտուղունու պիլսէն, տիւն ադչամատան պէրու մէյնուս կիպի տիր... պու կիճէ քէնտինի թէլէֆ իթմէք իսթէտի, տէյի իլավէ իթտի։

Պադդարա, թէաճճիւպէ,

— Քէնտինի թէլէ՞ֆ մի իթմէք իսթէտի, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, պիւթիւն կիճէ օտաասընտա եալընըզ գալադրադ, պիւեիւք ատըմլար իլէ տօլաչըր, վէ էլի իլէ կեահ ալընընա վէ կեահ կէօքսիւնէ վուրմադտա իտի։ Պիր գաչ կիւնտէն պէրու քէնտիսինէ պիր չէյ սօրմադ իսթէտիկիմտէ, պէնի թահդիր իթտիկինտէն, օ սըրատտա ուեուեօր կիպի կէօրիւնտիւմ։ Պիրտէն պիրէ բէնչիրէեի աչըրմ... վէ լաքին քէչֆ իթմիշ իտիմ։ Հէման ֆիղան ու ֆէրեատ իլէ արգադընտան եէթիչիպ, սօգադա աթըլաճաղը էտնատէ քէնտիսինի թուխտուսմ։ Տէրագադ էնսէսինէ տէօնիպ, կէօզլերի հատտէն զիեատէ աչըլմըշ օլարադ պանա պադդը,

— Պէնի նի՞չին թուխտուն, տէյի սիւալ իթտի։

— Ա՛ ճահիլ, Հասումունու ունուխտո՞ն մու, տէյի պա-

ղբլարմ։ Պէնի սէվմէմիկինի պիլմիկիմ իչին, քէնամմահէն պահս իլմմէմիմ։

Սըրիզ ոօն տէրէճէ հէնէճան իչին տէ օլմասըլա, պաշընը նալըն տէրուննինաէ կիզլէմի, վէ Պադդարա՝ անքն դըրմըզը վէ մինիմինի բարմադլարը արասընաան կէօզլէրինաէն ադան եաշլարը միւշահէտաէ իլլէմի։ Պիչարէ Սըրիզ, իֆտաէսինէ տէվամլէ չէօլլէ սէօլլէմի։

— Մասումունուն իամինի վէրմիկիմաէ, սարսըլսը վէ իմէրհատուտաէ գալսը։ Իսմի պէշիկէ եապըլաշարադ, ուեումադսա օլան չօճո զա պադսըդսան վէ այնընսան էօբսիւքաէն սօնրա ապլամաեա պաշլասը, վէ պսաէհու պանա խիմադէն, - Սահիհէն պէն ճահիլ վէ ալշադ պիր քիմսէեիմ։ Սիզ իսէ պիր մէլէք օլսուդունու զհալաէ, պանա աֆվ իսինիզ, տէմի, վէ էլիմի էօբաիւ։ Մուախախարէն պաբուեա սօղրու պիր սարմ ալմասըլա, քէնամհսինի ալդօյմադ իսիմէեիզ, - Նէ՞րէնէ կիսիէօբսունուզ, տէյի սօրսուսմ։

— Միւսաաաէ իսին քի ալշարը չըդաեըմ, հավա ալմաեա իհիմինաճըմ վար սըը, զիրա պօղուլուէօբսում, տէմի։

Պէն տէ, - Լէ՛օն, քէնամինի թէլէֆ իլմմէնէճէկինի վաա իսիէօ՞րմուսուն, տէյի սիւալ իլմսիկիմաէ,

— Էվվէմ, տէյի ճէվապ վէրմի։

— Օլ պապաէ եէմին իսէ՞րմիսին, տէմիմ։

— Էվվէմ, էվլասըմըզ իւզերինէ եէմին իսէրիմ։ Ֆադաթի միւսաաաէ նէթ սիշարը չըդաեըմ, զիրա պուրատա տուրմաեա լաեըդ տէյիլիմ, տէմի, վէ պու սուրէթլէ պուրատան ազիմէթլէ, Ներսինէնսէն, հընչկըրատաեարադ էնամինի իչիլմսիմ։ Պիլմիւն կինճ քէնամինի պէքլէսիմ իսէ տէ, ավսէթ իլմմէմի։ Պու սապահ քէմալը իզիիրադ վէ էնամիչէ իլէ ֆապրիդաեա կիլմսիկիմաէ, քէնամհսինին չալըշմադտա օլսուդունու կէօրսիւմ։ Ֆադաթի կէօզլէրի դըզարմըշ, վէ լէհճէսի՝ էօլիւ կիպի սօլմուշ իսի։ Աաէթա չէհիտլէր կիպի սիւշարը ճէվը ու ճէֆտա օլմուշ օլսուդու՝ սիմասընաան անլաշըլըեօրսուս։ Միլմասը վէհճէ, էօլէ թաասը իլմմէք իւղէ

սաաթ օն պիր բատտէլէրինաէ եօգարը չըգար իսէ տէ, նէ՛ աճ իտի, նէ՛ սուսուղ։ Եալընըղ մասումունու կէօրտիւ, վէ անը գուճաղընա ալըպ ուզուն միւտաէթ եիւզիւնէ պագա-ղատ հայրան օլսուս, անէ սէօղլէր սէօյլէտի, թէպէսիւմ իթտի, հալպուբի աղղընը աչըպ սա, նէ՛ վալիտէյնէ, նէ՛ պանա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէտի։

— Լաքին սէվկիւլիւ դըզդարընաաչըմ, օ գարընըն Լէօնու թէրք իւմմիշ օլսուղունու նէ՞տէն պիլիեօրսուն։ Լէօն սանա պիր շէյ սէօյլէտի՞մի։

— Թայր, պէնիմլէ օ խուսուստա կէօրիւշմէնէ ճէսարէթ իտէմէտի։ Էկէր քէնտիսի պանա օ խուսուստա պահս իւմմիշ օլսա իտի, պու սուրխթլէ պիր ազտա թէսէլլի պուլմուշ օլուրտու, քէնտիսինի մէմնունէն տինլէր իտիմ։

— Օ հալտէ սէն պու իշի նա՞սըլ պիլիեօրսուն։

— Ա՜հ պիր մէքթուպ պուլտում՛քի, քիմ պիլիր գաչ տէֆալար էօբմիշ օլտուղ։ պու մէքթուպու ավուճունատա էզմիշ օլարագ, թէլաշլա պուրատան կիթտիկի զէման եէրէ տիւշիւրմիշ իտի...

Սըրիղ պու սէօզիւ սէօյլէեէրէք, եանընատան՝ տէօրթ տիւրիւլմիշ պիր քեաղըտ չըգարտը։ Պադդարա իշպու մէքթուպու ալըպ, տիւրիւմլէրինի աչարգատան սօնրա, միւնաէրիճաթընը օգումագ իսթէտի։

Մէքթուպը մէգքիւր՝ պիր կիւն էվվէլքի ագշամ, Թիւրգուտ Թարաֆընատան Շարօն սօգաղընտարի քիւչիւք տաիրէսինատ եագըլմըշ, վէ Լէօն Բօլան Թարաֆընատան՝ մասա իւզէրինատ աչըգ օլարագ պուլունմուշ օլան մէքթուպ իտի քի, պունատա Թիւրգուտ՝ գաչամագ եօլունտա իֆտատէլէր իլէ, պունատան պէօյլէ Լէօն Բօլանը կէօրմէք իսթէմէտիկինի պիլտիրմիշ իտի։

Պադդարա՝ գատընլարընը էլ եագըսընա մոհտուս պիր եաղը իլէ եագըլմըշ պուլունան իշպու մէքթուպա աթֆը նագար իլէ եագըսընը Թանըտը, վէ Հանրիէթ Պէյֆօնթէն իմինատ պիր գատընա, ալէադա մէքթուպլարը Թիճարէթի

իչին եաղըլմըշ օլան վէ պիր սուրէթի քէնտի եէտինտէ պու-
լունան մէքթուպուն եազըսընա պէնզէտիկինի անլաեըպ, հէ-
ման օ մէքթուպու ճէպինտէն չըգարար, վէ իբի մէքթուպուն
եազըլարընը արիշ ու ամիշ թէճէսսիւս իթթիքատէն սօներա,-
Հէյէ պու սըրրըն ֆէհմինէ վարտըմ, տէտի, վէ պու տէֆա
իչպու ալչաղըրղընը՝ Անտրէանընն էսէրի օլտուղունա վէ պուն-
տա անընն տախի իչթիրաքը պուլունտուղունա իաքեաթ օլ-
տու։ Իմամ Լէօնուն կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղու, վէ աշգը ուղ-
րունա քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէկէ գալգըշըրղը գա-
տընը՝ Թիւրգուազ տէյիլ մի իտի քի, քէնտիսինի էվվէլա
եէյիս ու քէտէրէ կիրիֆթաար իտիպ, օ սուրէթլէ աշգ ու
ալէագասընը թէչտիտ իթմէք իչին մուվաֆգաթէն մէրգու-
մու թէրք իլմիշ իտի. օ Թիւրգուազքի, Ֆէրնան Րօչէեի
պիւեիւլէմիշ, վէ տահա պիր կիւն էվվէլ, մէրգումու ատէ-
թա հուզուրընտա սէճտէ գըլմագ վէ անընն իչին էօմրիւնիւ,
հաեաթընը մահվ իթմէք տէրէճէսինտէ քէնտիսինի սէվմէքտէ
օլտուղունա տաիր պիւեիւք պիւեիւք եէմինլէր իթմիշ իտի։

Պագդարա հէր չէյի անլատը վէ պինապէրին Թիւրգուա-
զընն քէնտի գարշըսընտա թուԹտուղու մէսէլէքինն՝ տէսիսէ վէ
օեուն օլտուղունա չիւպհէսի գալմատը. Անճագ մէգպուրէ
նէգտինտէ մատաշ օլտուղու թէպէյեիւն իտէն մուամէլէ վէ
հարէքէթտէ եաշընըշ պիր սըրր ճիհէթ գալտը քի, պու սըրր
տա, Թիւրգուազընն, իէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր ինթիգամ
բլանընընա ալէթ օլուպ օլմասընտան վէ սըր Վիլիամսընպու բը-
լանընն միւրէթթիպ պուլունմասընտան իպարէթ իտի։

Պագդարա պու խուսուսու կիւն կիւպի անլամագտա իտի
իսէ տէ, պունուն իչին պագը իապաթլար լազըմէտէն իտի.
ֆագաթ իսթէնիլէն իապաթլար եամէվճուտա տէյիլ իտի,
եախօտ սըր Վիլիամս անլէրի օրթատան քեամիլէն իզալէ իչ-
լէմիշ իտի։

Սըրիշ, գըզգարընտաչընըն սիմասընտա արտ արտա պու-
հուրա կէլէն թէաճճիւպէ, տէհշէթէ վէ նէվիմա մէսէրրէթէ
մանէա վէրէմէհիպ, սիւքիւթլէ քէնտիսինէ պագմագտա իտի։

Պադդարաեա կէլինճէ, մէզպուրէ, պիր արա մէյեուս օլսա պիլէ, բէք չարուգ քէնահինի թօբլաեան վէ սէպաթ ու ճէսարէթ քէսպ իտէն դուվվէթլի թապիեաթլարտան օլմասըյլա, հէման նէ եարաճաղընը դարարլաշըրսըն։ Շէյլէքի մէքթուպը մէզբիւր կիճէ էսնասընտա զուհուրա կէլէն եըլսըրըմ կիպի բարլադ օլմասըյլա, աթէշտէն հարֆլար իլէ մուհարրէրը զանն օլունմադտա, վէ պու հարֆլար, սըր Վիլհամընէն իսմինի թէքրարլամադտա իտիլէր։

Էվվէթ, սըր Վիլհամ իլէ մէզպուրէ արասընտա կիզլի պիր մուհարէպէ պաչլամըշ օլուպ, պու մուհարէպէնին չահիտսիզ օլարադ աէվամ իթմէսի լազըմէտէն իտի, չիւնքի եալընըզ պիր քիմսէնին պու խուսուստա մահրէմի էսրար զըլընմասը, իքի խասիմլէրտէ էմրի պասիրէթի խիլաֆընտա հարէքէթի իթմիշ օլանըն մահվընը ինթաճ իտէպիլիր իտի։

Իսմի Պադդարա՝ քէնտի սըրըսընա նէ՛ զըզդարընտաչընըն, նէ՛ Մ. սը Քէրկազըն, նէ՛ Ֆէրնանընն, վէ նէ՛ քիմսէնին վազըֆ օլամաեաճաղընը, վէ պաղը քիմսէլէր իչին հադրդի դուվվէթ՝ եալընըզըդտա վէ սիւքիւնէթտէ պուլունապիլէճէկի ճիհէթլէ, քէնահինի տէ պու մէսէլէտէ եալընըզճա վէ սէսսիզճէ իչ կէօրմէսի ճաիզ վէ միւնասիպ օլտուղունու միւլահաղա իլլէտի։ Պինապէրինն Սըրիզէ պիր չէյ սէօյլէմէտիկի կիպի, իքի մէքթուպլարընը եազըլարը այնի օլտուղունու տա անլաշմասը, հաթթա Անտրէանընն իսմինի տահի մէզպուրէեէ պիլտիրմէտի։

Եալընըզ զըզդարընտաչընը տէրադուշ իլէ, չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Պէնի տինլէ սէվիլմիս զըզդարընտաչըմ վէ սէօզլէրիմէ իթիմատ էթ, զիրա եէմին իտէրիմ քի տօղրուճու սէօյլէեօրում։ Ոն պէշ կիւնէ զատար էէօն իսթիրահաթընը պուլաճադ վէ թէքրար սէնի նէվվիհէ պաչլատաճադ սըր։

Սըրիզ, մէսէլէթլէ րէֆը սէտտա իտէրէք,

— Սահի՞հ մի սէօյլէնէօրսուն, տէտի։

— Եէմին իտէրիմ։ պունա ինան վէ իսմատ էթ։

Պադգարա, օլ պապտէ իլգահաթ վէրմէք իսթէմէեիպ, ասն պիր գաչ իւմիտպախչ սէօզիւնիւ, գըզդարընտաչընըն գալպինտէքի եարէլեր իւզէրինտէ նէվիմա մէրհէմ կիպի պրագըպ օրատան մուֆարագաթ իլմտի։ Լաքին կիտէրքէն, Թիւրգուազըն Լէօն Բօլանա եազմըշ օլտուղու մէքթուպու տա եէտինէ ալտը։

Պադգարա արաղասընա րաքիպ օլտուղունտա, արապաճը՝

— Նէ՞րէեէ կիթմէք իսթէեօրսունուզ, մատամ, տէյի սիւալ իթտի։

Կէնճ գատընըն օլ էսնատէ ֆիքրի գաեէթ տալկըն պուլունտուղու հալտէ, արապաճընըն սիւալի իւզէրինէ տալկըն ուղը կէչէրէք,

— Պէն տէ պիլմէմ, ֆագաթ պուլվարա տօղրու հարէքէթլէ, Մատլէնէ գատար արապաեը կէօթիւրիւն, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պադգարանըն տիւչիւնմէեէ իհթիեաճը պուլունմագտա իտի։

Թիւրգուազըն խանէսինէ կիտիպ, մէրգումէնին էօրարըննա վագըֆ օլմագ իւզրէ հագդընտա պիր թագըմ թէէհտիտաթա գըեամ իլլէմէսի՝ քեարը ագըլ տէյիլ իտի, չինքի սըր Վիլիամ Թիւրգուազըն խանէսինտէ պուլունարագ, անըն իմտատընա եէթիչմէսի գապիլ օլտուղու կիպի, Պադգարա՝ սըր Վիլիամընըն էֆքեար ու նիեաթը մէլանէթքեարանէսինի հիւքիւմնիւզ պրագմագ իսթէտիկի հալտէ, մէրգումուն զիհնինտէ չիւպհէեէ մահէլլ. պրագմատմասը էլզէմ վէ էհէմմ իտի։

Իմտի կէնճ գատըն, իպթիտաի էմրտէ ֆիքրինտէ հասըլ օլմուչ օլան պու թատավվուրու պէր թարաֆ իլէ, սըր Վիլիամ կիպի պիր խասիմէ գաեէթ իհթիեաթլէ հիւճումի իթմէք, վէ վուրուլաճագ տարպէեէ էմին օլարագ վուրմագ լազըմ օլտուղունու անլատը։

Արապա պիր միւտաէթ գաթը մէսաֆէ իթտիքտէն սօն-

րա, Պագդարա՝ «Էօլէ հիսս խոխեօրում քի, չիմոի օրաեա եա կէլմիշ տիր, եախօտ կէլէճէք տիր» տէյի միւլահազա խոերէք, արապաճըեա, Պիւչի սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի իխթար իթտի։ Եիրմի տագըգա սօնրա, արապա, մէզքիւր սօգագտա, Պագդարանըն ատէթա մանասթըր մագամընտա պուլունան խանէսի գաբուսունտա տուրտու։

Եօլտա Պագդարա՝ միւմքին մէրթէպէ մատամ Եարմէ օլմաեա չալըշը։ Եանի նիգապընը էնտիրտիկի կիպի, կիեինմիշ օլտուղու քիշմիր մանթօսունա տա պիր տէրէճէ սաբրլը։ Մէզքիւր սօգաղըն սէքէնէսի մէրգումէնին արապատան էնիպ խանէսինէ կիրտիկինի կէօրտիւքլէրինտե, ալէսսէվիեե սիեաճ էսվապ կիեինէրէք տիլարը չըգան օլգատընըն՝ չէֆագաթ գատընը օլտուղունու թանըմաեարագ, չօգ տէֆա վագը օլտուղու վէճճլէ, մատամ Եարմէ իլէ պագը ումուրը խայրիեէ հագգընտա կէօրիւշմիեէ կէլմիշ պիւեիւք պիր գատըն խտուկինի զանն իթտիլէր։

Մէզպուրէնին իքի իրզմէթքեարը՝ մատամալարընը, թուալէթինի թէպտիլ իթմիշ օլարագ կէօրտիւքլէրինտե իզճարը հայրէթ իթտիլէր իսէ տե, կէնճ գատըն՝ ամիրճէ պիր թավը կէօսթէրմէքլե, պունլարընն աղզլարընը աչմալարընա միսսատե իթմէտի։

Գատէճու Պագդարա սալօնա կիրիպ,

— Պէնիմ պուրատա օլմատըղըմ զէման քիմսե կէլտի՞մի, տէտի։

Պէսլէմէ Մարկրիթ։ — Մ. եալընըզ վիզօնթ Անտրէա կէլտի մատամ։

— Սաաթ գաչտա։

— Իքի տէճիա կէլտի. էվվէլա սապահ, վէ իքինճիսի տե պիր սաաթ էվվէլ։

Անի վագըթտա Մարկրիթ՝ Պագդարաեա պիր թէգքիրե վէրմէքլե, մէզպուրէ իշտու թէգքիրլեի աչըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Մաամ,

Վալէ-ալ-Ֆէօր չիրքէթի հագգընաա սիզէ բէք մուհիմմ իֆաաէլէրիմ պուլունտուղունտան, պիր ան էվվէլ սիզի կէօր-մէքլիկիմ լազըմ ըլըր։

«Թէօվֆիգ քեար գարընտաշընըզ
«ԱՆՏՐԷԱ»

Պաղ գարա՝ մէքթուպը մէղլիւրու ավուճունաա օրգ ըլգ-տան սօնրա աթէչէ աթըր։ Պատհու պէսլէմէկէ խիթապէն,

— Մա՛րկրիթ, էկէր Մ. վիգօնթ պու ափչամ թէքրար կէլիրսէ, պուրատա օլմատըղըմը խապէր վէր, տէտի։

— Ֆագաթ եարըն թէքրար կէլիրսէ՞։

— Եարըն կէլիրսէ, հէր նէ եաբալսամ, անը թէմամիյլէ քէնտիսինէ պիլտիրին։

Պաղգարա մուախխարէն էրքէք խըզմէթքեարընը ճէպլէ,

— Ժի՛լիէն, պու էվի սաթմադ նիհէթինտէեիմ, վէ իհ-թիմալքի պիր գաչ կիւն գատար տա պուրաեա կէլմէկճէ-եիմ, տէյի պէեան էթտի։

Իբի խըզմէթքեար՝ մէղպուրէնի մաամ Շարմէ տէյի թանընմընչ օլուպ, եանի հէր իքիսի տէ մէրկումէնին Պաղգա-րա օլտուղունու պիլմէտիքլէրինտէն, պու տէֆա պուլուն-տուղու հալտէ քէնտիսինի կէօրտիւքլէրինտէ, լզհարը հայ-րէթ իլէտիլէր։

Պաղգարա, պու սըրատա չու եօլտա քէլմա տէվամ իլէտի։

— Պաղը գարարլար վէրմիչիմ տիր քի, պու գարարլար սիզէ տէ բաճի տիր։ Շէօյլէքի պու էվ սաթըլմատըգճա, իքինիզտէ պուրատա գալաճագսընըզ։ անճագ պուրասը պիր տիկէրինէ սաթըլտըղընտա, գայտը հաեաթլէ ալմը եիւզպին ֆրանգ իրատ իլէ պուրատան չէքիլէպիլէճէքսինիզ։

Մէրգումեն խըզմէթքեարլար, պու սըրատա Պաղգարաեա նէ՛ պիր չէյ սօրմաեա վէ նէ՛ ճէվապ վէրմէեէ ճէսարէթ

խաէմէեէրէք, օրատան չէբիլտիքատէն սօնրա, կէնճ գատընըն իխթարը վէճհլէ. Մուսէվի գըզը մէրդումէեէ կէօնատէրտիլէր։ Պու գըզճըղազ՝ պադդարաեը կիւղել վէ բարլագ էլպիսէխյլէ կէօրտիւկիւնատէ, բէմալը հայրէթլէ եանընա գօշարագ,

— Ա՛հ սէվկիլլու մատամ, նէ՛ կիւզել ֆիսթան կիեէինմիշսինիզ։ պու կիւն տիւնատէն տահա զիեատէ կիւզելէշմիշսինիզ, տէտի։

Պադդարա։ - (Մուսէվի գըզը տիզլէրի իւզէրինատէ օթուրթատուգտան սօնրա, այնընատան կօրէրէք։) Դը՛զըմ, տիւնատէն պէրու հէր նէ եարատըն իսէ, նադէ էթ, տէտի։

— Ա՛հ մատամ, սիզատէն այրըլմըշ օլտուղումատան նաշի զաեէթ մահսուն վէ մէյեուս իտիմ։

— Շիմտի մէհմո՞ննմուսուն։

— Էվվէթ, ֆադաթ արթըգ կիթմէեէճէքսինիզ, տէյի՞ մի, տէյի մէզպուրէ չօճուգճա պիր սէտա իլէ սիւալ իթտի։

— Խայր գըզըմ, կիտէճէեիմ։

— Տիմէք պէն եինէ եալընըզ գալաճաղըմ։

— Խայր, սէնի տէ պիրլիքատէ կէօթիւրէճէեիմ։

— Ա՛հ մատամ, էօյլէ իսէ նէ՛ մութլու պանա, զիրա օ չիրքին ատէմին եիւզիւնիւ պիր տիւրլիւ կէօրմէք իսթէմէեօրում։

— Հա՞նկը ատէմին։

— Կէչէն կիւնքի ատէմին։

Պադդարա սարսըլտը, վէ սըր Վիլհամընըն Մուսէվի գըզա վադը օլան պագըշընը խաթըրլատը։ Պատէհու,

— Ուզուն պիր րեատնկօթ կիեէինմիշ, պիւեիւք պիր չաբդա գօյմուշ, վէ միւզտարըպ պիր չէհրէեի հալդ օլմուշ օլան ատէմտէ՞ն մի պահս խոիեօրսուն։

— Էվվէթ մատամ։

— Ֆէնտիսինի թէքրար կէօրտի՞ն միւ։

— Էվվէթ, պու սապահ, սօնրա պու ագշամ կէլտի։

— Սէնի գօրդութտո՞ւմու։

Գըզճըղազ պաչընը, էվվէթ մանէասընատա սալլատը, վէ պադդարա պու սըրատա տէրեան թէֆէքքի բաթա տալը։

Մուսէվի դըշտա, — Օ ատէմին չէհրէտի բէք ֆէնա տըր. պէնի դօրդումաճաղ մէրհէպէտ եիւղիւմէ պադըեօր։

— Զէվալը դըզճըղա՛զ։

— Պէն, պու եօլտա եիւղիւմէ պադ ան պիր ատէմ տահա թանըմըշըմ տըր։

— Օ քի՞մ իտի։

— Պէնի ուեուհամաղ իսթէեէն պիր ատէմ իտի։

Պու սէօզլէր մատամ Եարմէնի ֆէվդէլատէ թէաճճիւպտէ պրադմաղլէ, մէզպուրէեէ, հայրէթլէ պադդը, վէ չօճուգ իֆատէսինի չու եօլտա լէյլի կէօրթիւրտիւ։

— Վալիտէմ օլ վադըթ վէֆաթ իթմէմիշ իտի։ Վէրըրի սօգաղընատա իդամէթ իթտիհկիմըզխանէնին իսթ դաթընատա, դաեէթ չիրքին, ուզուն սադալը, վէ պուրատա կէլէն ատէմէն զիհատէ պէտչէհրէլի պիր ատէմ սաքին օլուր իտի։ Ներտիվէն իւզերինատ քէնտիսինէ բասթ կէլտիկիմտէ, պանա օլ տէրէճէ ֆէնա սուրէթտէ պադադ իտի քի, ֆիրար իտէր իտիմ։ Տահրէմիզէ կիրտիկիմ զէմանը, հէնուզ գօրդումատան նաչի եիւրէկիմ չարըբար իտի։ Պիր կիւն պու ատէմ գաբուլմուզու չալտըղընատա, վալիտէմ դաբուլու աչաը, վէ օ ատէմ, վալիտէմէ խէթատէն, — Պէն ալիմ պիր ատամըմ, վէ սիզէ էյիլիք իթմէկ իսթէրիմ։ Էկէր բազը օլուր իսէնիզ, գըզընըզա եէվմի օն ֆրանգ դազանտըրապիլիրիմ, տէտի։

«Պիզ իսէ զաեէթ ֆագիր օլտուղումուզտան, վալիտէմ պու խապէրէ ֆէվդէլատէ մէսրուր օլտու։ Օլ զէմանը ուզուն սադալը ատէմ՝ բարմաղըյա պէնի կէօսթէրտիք, — Էկէր եանըմատ իսէմ, գըզընըզ կիճէլէրի ույդուսունատա հարէքէթ իտէն վէ սէօզ սէօյլէեէնլէրտէն տիր, տէտի։

Պադդարա պու քէլիմէլէրի իչիթտիկինատ սարսըլտը վէ գըզճըղազ իֆատէսինի չու վէճհլէ լէյլի կէօրթիւրտիւ։

— Օլ վադըթ զիքր իթտիկիմ ատէմ պանա պադդարատ եանըմա կէլտի։ Գաչմազ, պաղըրմազ իսթէր իտիմ, լաքին

նէ՛ պիր առըմաթապլըմ, վէ նէ՛ աղըմը աչապլըմ։ Անճաղ պիր խակէմլէ իւղէրինէ օթուրտուղու մուան, բարմաղընը աղնըմա առեաթարաք, – Ուեուեունուզ, տէսի։

Պադդարա՝ պու հիքեաեէնէ պիրան պիրէ մէրադ իտէրէք,

— Ուեուսո՞ն մու, տէյի սիւալ իթտի։

— Ուեումադ խաթէմէ՛ուրտում, դաչմադ խաթէուրտում, լաքին դարչը դօեամաարըմ, օնատան սօնրա նէ օլտուղունու պէլմէմ, չինքի կէօղէրիմի դաբաեարադ, հադըդէթէն ուեուտում։ Ուեանադըղմուա, օ հէրիֆ կիթմիչ իտի, վէ վալիտէմատ, բէտբիմին պէրհաեաթ օլտուղու վէ ադչէմիղ պուլունտուղու պէմանլար կիսի նէչէլի իտի։ Համթա պէնի պուս իտէրէք,

— Գըզըմ, սէն ույգաատա ուեանմադ սըզըն սէօյլէմէն վէ իչ կէօրէնսին, վէ զէննիին օլաճադսըն, տէտիկինտէ, պէն պիր չէյ անլամաարըմ, ֆադաթի քէնտիսի պանա պու խուսուսու իչտահ իլէ պէրաբէր, օ առէմին քէնտինէ վէրմիչ օլտուղու իքի առէտա եիւզէր սու գըյմէթինտէքի սիքքէեի տէ պանա կէօսթէրտի։

Պադդարա։ – Օ առէմ թէքքար կէլտի՞մի։

— Էվվէթ, իրթէսի կիւն, վէ տահա իրթէսի կիւնլէր, պաղը քիմսէյսիր իլէ պիրլիքտէ կէլտի։ Լաքին պէն քէնտիսինտէն օլ գատար գօրդումուշ իտիմքի, տահմա գաչմադ խաթէուրտում։ Անճաղ նալընըզ պանա պադմադըյսա, պուլունտուղում մահէլլուտէ մըխանըզդ գալմադտա վէ կէօղէրիմի գաբամադտա իտիմ։ Ղալիպա ուեուտուղում զէմանի, ֆէվդէլատէ չէյլէր սէօյլէմէքտէ իտիմ, վէ պու մէրթէբէդէ գօրդուտուղում բիմանէ խաէ, պէնի զէննկին գըլմադ խաթէտիկինի սէօյլէմէքտէ իտի։ Թէէսսուֆ իտէրիմքի, չէնտա կիւն սօնրա վալիտէմ վէֆաթ իթտի, վէ պէնի, իւչ թադոիթ իճար պօրճումուզ օլտուղու իչին էվտէն չըգարտըլտըլար։ Անտէն սօնրա օ առէմի թէքքար կէօրմէտիմ։

Պադդարա միւթէֆէքքիր պիր հալտէ պու հիքեաեէի

ախնկեհիպ, պիրաէն պիրէ վէ քէնաի քէնաիեէ չու սէօղլերի սէօյլէսի։

— Խաթըմա կէլմեօր քի, Պրէտա մահէլլէսինաէ սաքին օլտուղում զէմանն, սէվիլիպ սէվէլմէմէքաէ իտուկիմի անլամադ իւզրէ, չօդ տէֆա ույդու էսնասընաա իշ կէօրէն վէ սէօյլէնէն պիր քիմսէնի իսթիֆսարէ կիտէր իտիմ։ Պու քիմսէ պազէն եանըլըր իտի, լաքին պազը տէֆա տախի հադըդէթի հալի սէօյլէր իտի։ Ա՛հ, էկէր պու գըզ-ոտա անըն կիպի օլսա, վէ պունուն սահէսինաէ Ադնարէանըն գալպկեահրնը օգուեապիլսէմ...

Պու սէօղլերի սէօյլերքէն, Պադդալանըն կէօղլերի հատտէն զիեատէ բարլաը։

45

Պիր միւտաէթի սիւքիւթանէն սօնրա Պադդարա չու վէճհլէ քէլամա տէվամ իյլէտի։

— Տիմէք օ ատէմ սէնի ուեուտուեօրտու։

— Էվվէթ մաամամ։

— Սէն տէ գօրդուեօ՞ր մու իտին։

— Էվվէթ, հէմ բէք զիեատէ գօրդ ուեօրտում։

— Էյլեր պէն տէ օ ատէմ կիպի եարմադ իտմէրսէմ։

Գըզճըղազ մէրադլէ կէնճ գատընա պադըպ, սատէտլանէ,

— Ֆադաթի սիզ ֆէնա պիր գատըն տէյլսինիզ, տէտի,

— Թայը վէ սէնի տէ սէվէրիմ։

— Սահի՛ հ մի։

— Ինճաղ էկէր սէնի ուեուլթմաղ իսթէրսէ՞մ։

Մուսէվի գըզ՝ համիսինէ սաֆտէրուհանէ պիր նազար էլէ պաղարաղ,

— Միղտէն գօրդմամ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Էօյլէ իսէ չուրաատա օթուր։

Պատէհու Պաղդարա սալօնուն գաբու սիւրմէսինի վաղ էթտիկի կիպի, գըզճըղազը եարը գարանլըգտա պրադմաղ իւզրէ լամպաեը տա պիր սանտըղըն արգասընա գօյտու։ Մուախխարէն Մուսէվի գըզըն եանընա կէլէրէք,

— Ուեո՛ւ, ուեուհանը իսթէհեօրում, տէտի։

Պաղդարանըն նազարընտա օլ էհնատէ, վաղթիյլէ օլտուղու կիպի սիհիրպազլըղա մախսուս պիր դուվվէթ մէվճուտ օլուպ, մահպուպլարընը քէնտինէ էսիր գըլմաղ իսթէտիկի ղէման, պունլարա տիք տիք պաղտըղը միսիլլու, չիմոի տէ պու գըզճըղազա օ եօլտա աթիը նազար իյլէմէքտէ իտի։

Մուսէվի գըզ՝ Ա՛հ մաատամ, պանա նա՞սըլ պաղըեօրսունուզ։

Պաղդարա՝ Ուեու։

Գըզճըղազ՝ իչպու սիհրէ մախսուս պաղըչա դարչը տուր, մաեա չօղ չալըշը իսէ տէ, մաղլուպ օլուպ, չէնա տաղըդա զարճընատա կէօզլէրի դաբանտը, պաչը էնսէսինէ տօղրու էյիլտի, վէ քէնտիսի տէ ույդուեա տալտը։

Պու արա Պաղդարանըն կէօզլէրի բարլամադտա օլուպ, եիւզինտէ տահի նէվիմա պիր իյնամ մէվճուտ իտի։ Զանն իտէրսինն քի մէզպուրի, աթիդ պիր քեահինէ օլուպ, քէնտի մահէլլի մախսուսընտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, պու թխանէնին օրթասընտա եարը աչըլմըշ պու լունան չուդ ուրտան չըդան բահհալար իչինտէ միսթադպէլի իսթիմզաճ լթիմէքտէ իտի։

Պաղդարա՝ (Մուսէվի գըզա խիթապէն։) Ուեուեօ՛րմուսուն։

Գըշճըղաշ ։ (կէօղէրինի աչմաեարագ ։) էվվէլթ ուեուեօքսում ։

— Նէ՞ կիպի ույդու իլէ ուեուեօքսաուն ։

— Էմ իթաիկինիզ ույդու իլէ ։

Պադդարա՝ Մուսէվի գըզըն պէօյլէ պիր իղ թուարը հաիղ օլաուղունու իլաեէ իաէն մէղքիւը իքի ճէվապտէն հայրան օլաու ։

Պաաէհու սիւալէրինէ տէվամ իաէրէք ,

— Նէ՞ կէօրիւեօքսաուն , տէաի ։

Գըզ թէրէաուիւաաէ գալմասըյլա , Պադդարա , թէք-բար իլէ ,

— Պա՛գ պա՛գ , տէաի ։

Գըզ , գըմըլտանաը , վէ պիր հարէքէթ իթաի , վէ աեաղա գալդաաեա աայ իյլէաի իսէ տէ , եինէ իսկէմլէսի լուղերինէ սիւշաիւ ։

Մուաիխաարէն Պադդարա՝ մէղպուրէնին էլինի աինը իւղերինէ վաղ իթաիկինի կէօրմէքլէ ,

— Փի՞մի տիւշինիւեօքսաուն , տէյի սիւալ իթաի ։

Գըզ տա - Պուրաեա կէլէն , վէ պանա պադան աաւմի , տէյի ճէվապ վէրտի ։

Պադդարա ։ - Սո՞նրա ։

Գըզ սիւքիւթ իաինճէ , Պադդարա չու եօղտա իփաաէ-սինի իւերի կէօթիւրաիւ ։

— Օ աաւմի կէօրիւեօ՞րմուաուն ։

— Նվվէլթ , էվվէլթ , կէօրիւեօքսում ։

— Նէ՞ըէաէ սիր ։

— Պիլմէմ ... բէք էյի կէօրմէեօքսում ... ա՛Հ տուրու-նուղ ... պիւեինէք պիր սօղադտան , էնլի պիր սօղադտան կէ-չիեօր ... եօղարը չըգաեօր ։

Պու արա Մուսէվի գըզինըն բարմաղը ղարպ ճիհէթինէ սօղրու թէվէճճիւհ իթաի ։

Պադդարա ։ - Օ սօղադտա պիր քիլիսէ կէօրիւեօ՞րմու-սուն ։

— Եվ էթ։

Պադդարա։ — (քէնաի քէնաիւէ։) Ֆօպուր Մէնթ-Մնօրէ տիր։

Մէզպուրէ կէնճ գաաբն, էվվէլճէ պու խուտուսա էհէմմիեէթ վէրմէմիշ իքէն, պու աէֆա իչէ թադվիւէթ վէրէրէք։

— Կէօղիւն իլէ արդ ասընաան պադ վէ սէօյլէ, օ ատէմ նէ՞րէվէ կիտիւօր, ատէ։

— Տաիմա եիւրիւեօր, հէմ բէք չարուդ եիւրիւեօր... եօդարը չըդաեօր։

— Ըօ՞նրա։

— Պիր արապա կէօրիւեօրում։

— Օ արապաեա՞մը օթուրուեօր։

— Խայր, պիր արապաեա թէեաաիւֆ իտիեօր։

Ջանն իտէրսին քի ուդուտա սէօյլեվէն գըզճըղազ՝ պիւ-թիւն նադարը տիդդամընը, պահսընը իթտիկի արապաեա հասր իլե,

— Օ՛հ, նէ՛ կիւզէլ գաաբն ատը, ատէյի պէնան իյլէտի։

— Հա՞նկը գաաբն, ատէյի սիւալ իթտի Պադդարա, վէ գիքը օլունան գաաբնա վէ արապաեա գիեաաէ էհէմմիեէթ վէրմէկէ պաշլաատը կիտի, Անտրէանըն տա հէր հալաէ էնսէսինաէն կիթտիզ իտթէտէքաէ իտի։

Մուսէվի գըզ։ — Քէնաիսինի ատա կէօրմէմիշիմ տիր։

— Էօյլէ իսէ նի՞չին քէնաիսինէ տիդդամ իտիեօրսուն։

— Պուրաեա կէլտիկի իչին։

— Պուրաեա՞մը։

— Եվվէթ։

Պու էանաաէ գըզճըղազ՝ Անտրէաեը կէօղիւնաէն զայպ իթտիչ օլտուդու ճիհէթիէ, եալընըդ մէրդումէ գաաբն իլէ իչթիդալ իտիեօր կիտի կէօրիւնաիւ։ Իմաի սէօզէ տէվամ պիրէ։

— Օ գաաբն բէք կիւզէլ իսէ ատէ, գաեէթի մահդումն տուր, ատէ։

— Մահդո՞ւն մու տուր։

— Էվվէթ։

— Ցադաթ նի՞չին։

Գըզ՝ էլինի ևիւրնկի իւղերինէ վաղ իտերէք։

— Միւզաարըպ ալը։

— Քէնտիսինի թանըէօ՞ղմուսուն։

— Խայր կէօրմէմիշիմ տիր, ցադաթ պուրատա կէլմիշ տիր։

— Զօղ տէցա՞մը։

— Խայր, հալընըզ պիր տէցա։

— Շիմտի տէ՞մի կէլիէօր։

— Էվվէթ... էվվէթ... արապա պիւեիւք պիր մէյ-մանատան կէչիէօր։ պիր քէօրրիւ իւղերինատէն միւուր իսիէօր... նէհրին քէնարընատան սիւրմէյէ իլերլէէօր։

Պադդարա՝ ասլուհարադ տիշարըկը տինլէմի, էվ պա-տէհու,

— Սօ՞նրա... սօ՞նրա... տէյի սօրտու։

— Ալրապանըն կէլտիկինի կէօրիւէօրում...

Մուսէվի գըզ՝ պիր միւատէթ սիւքիւթ իւղրէ տուրուպ, Պադդարա իսէ, թէքրար քէնտիսինի իսթիճվապէ ճէսարէթ իտէմմէմի։

Նակահ տիշարատան պիր արապա սէսի իշիտիլիպ, հավլինին գաբուտու այըլար, էվ արապա նէրտիվէնին ալթ գաթընտա տուրատու։ Այնի վազըթտա իհթիէար իսրըմէթքէար մատամ մարքիզ Վան-Հէրուն կէլտիկինի խապէր վէրտի։

Գըզճըղաղըն իֆտատէսի տօղրու իտի։ չէօյլէքի մարքիզ Ֆօսլուր Սէնթ-Օնօրէ թարաֆընատան կէլմէքտէ օլուպ, ատէմճէ պիր տէցա տահա Պադդարանըն իտանէսինէ կէլմիշ իտի։

Իչպու իքի վուղուաթ՝ դուվվէի մըղնաթիսիէէ էհէմմիեէթի մահատատ վէրտիրմէէ քեաֆի օլուպ, Պադդարա պունատան տօլաերը միւթէէսիր օլատու իսէ տէ, մէզպուրէ մարքիզին պիր տագըղաճըղ պէքլէմէսինի խրզմէթքէարա իհթիար իտէպիլտի։

Մուսախաբէն երբէք կիպի պիր դուվվէթիւ, գըզճըղաղըն՝ տէրունինաէ ուեումուշ օյաուղու գօլթուգլու իսկէսլէնի թութաս, մէզպուրէնի, ուեուտարագ եանընտաքի օտաեա կէօթիւրաիս, վէ պիր բէրաէ էնտիրմէքլէ, մէղքիւր օտաեը սէթը իլմաի։

Պիր տագըդա սօնրա մարքիզ տալօնա կիւրահկինաէ, քիմսէնի կէօրմէնիպ, օթուրաու վէ պէքլէտաի։

Մարքիզին լէհճէսինաէ էսէրը մահզունիեէթի վէ իդահրաթ մէվճուտ օլմաօքլա, չիւպհէսիզ Պադդարա՝ պու հալին սէպէպինի անլամադտա իսի։

Ֆիլվագը մարքիզ եալընըզ գալտըղընտա, տալղըն տալղըն էթրաֆա պադմադտա իբէն, Պադդարա տա, պուլունտուղու օտատան՝ էսէրի բէտէրին հէրք իսիլմիչ օյաուղու օլ կիւղէլ թաավիրի թէճէսսիւս իլմէքտէ իսի։ Շէօյլէքի տիվարտա աչըլմըչ օլան պիր տէլիքտէն, Պադդարա, մարքիզին իչէրի կիւրահկինի վէ օթուրաուղունու կէօրահիւկիւ կիպի, տալղըն տալղըն էլթրաֆա պադըչընտան տաիի, մէզպուրէնին ղիհնի պաչգա պիր ճիհէթէ աթի իսիլմիչ օյաուղունու անլասաը, վէ մարքիզին քէնտիսինի եալընըզ զանն իլէ կիղլէմէնէ չալըշմաըդը բէտէր ու էսէֆինտէն տօլտաը Պադդարա թէհահիւրտէ պուլունտուղու հալտէ, նյան գօլթուգլու իսկէմլէտէ ուեումուչ օյան Մուսէվի զըղըն եանընտա կէլիպ, վէ էլինի մէզպուրէնին ալընընա վազ իսիպ,

— Պա՛պ, տէտի։

Գըզճըղաղ՝ եավաչ սէտա իլէ վէ կէօզէրինի այմաեաադ,

— Օ տաը, օ տաը, կէօրահիւօրամ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Ֆի՞մ տիր։

— Ազրապատա օթուրմուչ օյան դատըն օրատա տըր։

Գրզճըղաղ պաչընը տալլաեադ, տալօնու կէօսթէրիրճէսինէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու։

Պադդարա։ — Քէնտիսինի նա՞զըլ պուլուեօրսուն։

— Ղաեէթ մահզուն տուր։

— Մէպէպինի պիլի՞րմիսին։

Դրդճըղալ՝ կլինի եխրկի իւղերինէ վաղ խաւրէք,

— Օրաընտան միւզաւրըզ ալը, ասկի ճէվաղ վերտի։

Պաղդարա՝ (քննաի քննաիւէ։) Ղալիպա պիրինի աէվիւօր օլմալը։ (Ալէնի) Դալգինի օղուհապիլ՚ըմիւին։

Դրդճըղալ կվվել եմիւրաէ ճէվաղ վերմէսի, ֆագաթ նալիւան ալնը չաթըլալը, վէ եխտիւնաէ պաղմէթէն պիր աէշէթի հասըլ օլսու։ Մուսթաֆաբէն,

— Ա՜հ, օ աէմի կէօրիւէօրում՚, ասկի։

— Հա՜նկը աէմի։

— Պուրաէա կէլմիշ վէ պանա պաղմըշ օլան աէմի։

Պաղդարա՝ իշտու պարիսլ թէսաուիֆաէն ասլաէր հայրէթմաէ դալարաղ,

— Ընարէա՜, ասկի։

Դըղ՝ մուվաղդամէնն մարթիղ վան Հօբու նազարը միղդամըընտան գայդ իաէրէք,

— կէօրիւէօրում՚, կէօրիւէօրում՚, աէյի աէվամ իթթի։

— Նէ՜րէաէ ասիր։

— Եօղարտա... եօղարտա... պիր կէնճ քիմսէ իլէ պիրլիքաէ պիր էվէ կիրիւէօր։

— Նէ՜ եաբրւէօր։

— Օ դատըն հադդընտա կէօրիւշիւէօր։

Պաղդարա՝ Մուսէվի դըզըն հանկը գատընտան, եանի մարքիղ Վան-Հօբատան պահո իթթիհինէն ասիրք իթթէրլէ, ալչաղ Ընարէա իլէ մէզպուրէ արտըրնտա նէ՜ կիդի միւնասիպէթի մէվճուտ պուլունապիլէճէկինէն անլամազ իւզրէ աէրինէ պիր աէրեաէ թէֆէրքիւրաթա տալը։ Պաաէհու թէկքրար խթիճվաղ իլէ,

— Անըն հադդընտա՜մը կէօրիւշիւէօր, ասկի։

Մուսէվի դըզըն սիմասընտա էյան էաէրը աէհչէթի միւշահէեէ օլունտուզու ճիհէթլէ, Պաղդարա՝

— Էյ նէ՜ աէօյլէէօր, աէյի սիւալ իթթի։

Մուսէվի դըզ՝ — Պիլմէմ... անլատմաէօրում՚, լաբին քէնտիսինէ թէլէֆ իթմէկ իչին էօրլար։

Պադդարա - (սարսըլարագ) Ըօ՞նրա, սօ՞նրա։

Ֆագաթի պու գըզճըղաղըն բուշխնելիկի մահվ օլտուղունտան,

— Ալթըդ կէօրմէեօրում, ատյի ճէվապ վէրտի, վէ Պադդարա՝ գուվվէի մըգնաթըսիէնին միւսթադպէլի կէօրմէք վէ քէշֆ իթմէք պիր ֆէննի հադըգի օլմաեըպ, անճադ էվսաֆը ֆիքըրիեէնին թահրիքի պիրլէ, վէ արասըրա միւպհէմ մալիւմաթ վէրմէք իդթիտարընը հաիզ պուլունտուղունու տէրք իթտի։ լաքին հէր չէյտէն զիեատէ, մէզպուրէ գըզըն իֆատէսինէ կէօրէ, մարքիզ իլէ Անտրէա պէյնինտէ մէվճուտ օլան էսրարի միւնասիպէթ քէնտի նազարը տիդգաթընը ճէլպ իյլէտի։ Իմտի մէզպուրէ՝ Մուսէվի գըզը պունտան զիեատէ իսթիճվապ իթմէեիպ, անը ույդուտա պրագարագ քէնտիսի սալօնա կէլտի։

Մարքիզ էլան պէրլէմէքտէ օլմասըյլա, Պադդարա մէզպուրէնէ սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, գարշըսընտա աեագտա տուրտու, վէ մարքիզ իսէ նիմ աեաղա գալգտըգտան սօնրա թէքրար օթուրտու։

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ, մատամ Վան-Հօբ, միւհթաճը մուավէնէթի օլան էօբսիդ պիր գըզըն գայրըլմասը մադսէտիյլէ պունտան ագտէմ պիր տէֆա տահա Պադդարանըն խանէսինէ կէլմիշ օլուպ, պու քէրրէ կէլիշի տէ, հիչ մաեէսի ալթընա ալտըղը օ գըզ հադգընտա մալիւմաթ իսթէմէք իչին իտի։ Պիչարէնին գալպինտէ, օլ ատէ տէկին մէճհուլու օլան պիր ալթիւսթիւք հուսուլէ կէլէլիտէն պէրու, գիհնինի էնվաի մատատէրը իլէ իշղալէ պաշլաեըպ, հէր հալտէ ունութմադ վէ ահըպպասը նէզտինտէ հիչ պիր չէյ պէլլի իթմէմէք մէսլէքինէ սալիք օլմադ իսթէմէքտէ իտի։

Պադդարա՝ միւսաֆիրինին գալպինտէքի ահվալը հադըգիեէի պէլքի անլամըշ իտի։ Հէր նէ իսէ մէզպուրէ իլը տէֆա շու հօլտա քէլամա աղաղ իյլէտի։

— Մատամ մարքիզ, պէնտէնիզէ իհալէ իթտիկինիզ մէմուրիեէթի իյֆա իթտիմ։ Իշար իթտիկինիզ կէնճ գըզ

հագդընաա մալիւմաթ ալաըմ. պու մալիւմաթ իսէ բէք միւքէմմէլ տիր.

— Բէք էյի, բէք էյի.

— Օ դըզ նամուսլու, ֆադաթ վազիեէթի մէյհուսիեէթպախշ օլտուղունատան, էօհտէմ իհալէ լյլէտիկինիզ մէպլաղը քէնտիսինէ հասը իթմէկէ ասլա թէրէտտիւտ իթմէտիմ.

— Բէք էյի մատամ, լաքին օ մէպլաղ քեաֆի՛ մի տիր.

— Եիմտիլիք քեաֆի տիր. Պաղը պօրճլարընը վէ թէտտախիւլատէ գալմըշ պիր այըդ քիրասընը էօհէտիկիմ կիպի, պու պիչարէ դըզճըղաղ իչին պիր միգտար էսվապ վէ պէեաղ չամաչըր սաթըն ալտըմ. Նիհաեէթ քէնտիսինի, Դլիչի սօղաղընատա պիր մէքթէպէ կէօնտէրէպիլտիմ.

— Մատէմըլի էօյլէ իսէ, քէնտիսինի կէթիրմէլի իտինիզ. Մէճպուռնէն կէօրմէք իսթէր իտիմ.

Պաղդարա ֆէվղէլատէ մէսէլրիկթի հիսս իթտի.

Մէրդումէ, Մուսէվի դըզըն քէչֆիեաթընա բէք տէ իննանմամաղլա պէրապէր, մարքիզ իլէ սըր Վիլիամ պէյնինինտէ եաղընլըդ մէվճուտ օլմասը խուսուսու նազարը տիգդաթընը ֆէվղէլատէ ճէլպ իթմիշ իտի. Վապատա հէննուզ դաթի պիր չէյ անլաեամամըշ իտի իսէ տէ, մարքիզին հաեաթընա տաիսիլի պիր ֆաճիա մէվճուտ օլտուղունու միւպէհէմ սուրէթտէ տէրք իթմիշ իտի. Իմտի մարքիզին, սուալինէ իթտիկի դըզ հագդընատա իզհար իլլէտէկի արզուեու Պաղդարանըն մէճպուռնէն լէէլադդը իթմէսի թապիի օլուպ, չիւնքի Պաղդարա չուբա ընը բէք էյի հիսս իթմիշ իտի քի, էկէր սըր Վիլիամ՝ մատամ Վան Հօբա կէօզ աթմըշ, վէ անէ դարչը չէյթանի պիր թէչէպպիւս իճրասընը թաստիլ իթմիշ իտի իսէ, մահգա՞մարքիզի թէքրար կէօրէպիլտիկի, վէ խանէսինէ կիրէպիլտիկի հալտէ, անը էճթիյեէթլէ հիմաեէ իտէպիլիր իտի. Պինաէրին Պաղդարա՝ չու եօլտա ճէվապա աղազ իլլէտի,

— Մատամ, էկէր պիր կիւն վէ սաաթ թայհին իտէրսէնիզ, օ պիչարէ չօճուղու սիզէ թաղտիմ իտէրիմ.

Մարքիզ պիր ապ տիւչնտուքտէն սօնրա,

— Բէնչէնպիհ կիւնլերի, իքիտէն սաաթ տէօրտէ գա-տար խանէմտէ հէր կէլէնի գապուլ իտէրիմ։ Լարին միզ էօյլէ բատատէլէրինտէ խանէմէ կէլտիկինիզտէ, պէնի եալընըզ պուլապիլիրսինիզ, տէտի։

— Բէք է՛յի։

— Եախօտ պիր ապ էվվէլ օ չօճուգու, Գլիչի սօգայընատա քեային պիր մէքթէպէ կէօթիւրմիչ օլտուգունուգու պէեան իսթէօրտունուզ, տէյի՞լ մի։

— Էվվէթ։

— Պիրլիքտէ քէնտիսինի կէօրմէեէ կիմսէք, օլմա՞զ մը։

Մարքիզ աճաղա գալգարագ,

— Էմինինիզ մունթազըրըմ մաատամ, տէյի մուգապէլէ իմտի։

Գաոէհու Պագդարա Մուսէվի գըզընէն էյան ուեուտագտա օլտուգու օտաեա կէչիգ, էլինի մէզգուրէնին այնը իւզէրինէ վազ իլէ ուեանտըրտը, վէ օ գըզճըղազ կէօզէրինի աչարքէն, Պագդարա՝ քէնտիսինէ իմթաղը սիւրիթ գըմիընտա, բար-մաղընը սօգադլարը իւզէրինէ գօյտու, վէ կիղլի պիր գաբու աչըգ, եավաչ սէտտա իլէ,

— Հայտէ կիմի, Մարկիմի պուլ, տէտի։

Մաատամ Շարմէ, չաբգասընը վէ քէնտիսինէ բահիգ սիւսիւ վէրէն սիեահ մանթօտունու կիեինտիրտէն սօնրա, մարքիզին նէգտինէ կիմտի։

Մաատամ Վան-Հօբ՝ Մուսէվի գըզընը ըիեեասընտա քէչճ իթմիչ օլտուգու վէճհէլէ աչըգ արապա իլէ կէզմիչ օլուգ, Պագդարա մէզքիւր արատատա մէզգուրէնին եանընտա օ-թուրտու, վէ պու տուրիմէ պիր միտատէթ գաթը մէտաճէ իսթիտիկինտէ, թէտատիճ՝ Պագդարատա մուտավէնէթ իթտի, գիրա Օբէրա թէատրօտունուն իտտէ ճիհէթինէ մուվաֆըգէթ-լէրինտէ, գաեէթ կիւզէլ պիր տթա օթուրմուչ օլան պիր կէնճ՝ մարքիզին արատատընը գարշըտատարագ, բէտմուը հիւր-մէթլէչ արգատընը չըգարար։

Մատամ Վան-Հօր պու տէլիզանլըեը կէօրտիւկիւնաէ սարսըլըպ լէհճէսի սօլտու, վէ ալէսսէվիյեէ լաթիֆ օլան կէօզլէրինաէ, հիտտէթ ու սատավէթ չէօլէսի քալըպսար։ Մէզպուրէնին հալինաէ դուհուրա կէլէն իչպու ալթիսմթիւք Պաղդարանըն նապարը տիդդաթընա թէսսատիւֆ իթմէրլէ, սիւարիլի մէրդումու, թատվիրինի դուվվէլի հաֆրղասընատա միւէպպէտէն հէքք իթմէք իսթէրճէսինէ պաչատան աեատա դատար թէճճսիւս իթմախ, վէ քէնատ քէնաիեէ չու սէօզլէրլի սէօյլէսախ։

— Ռի՞մ պիլէր, մարքիզ ճէվր ու ճէֆֆա չէքտիրէն պէլլի պու ատէմ տիր։

. . . . . .

Ալատան պիր սաաթ կէչինճէ, մարքիզ՝ թատխը հիմճէսինէ ալմըշ օլտուղու գըղը կէօրիւպ, վէ Պաղդարատան տա, քէնատինի կէօրմէնէ կէլմէսի վատընը ալտըդատան սօնրա իտանէսինէ ավատէթ իյլէտի։ Պաղդարա տա պիր քիրա արապասընա օթուրուպ, Պիւյի սօղսուքնատա պուլունան իսանէսինէ տէօնէրքէն, մարքիզին բասթ կէլմիչ վէ հէճէճանընը մուճիպ օլմույ օլտուղու սիւարիլէ թէքրար թէճատիւֆ իթմախ։ Մէրդում սիկարասընը իչերէք, ահէսթէ ահէսթէ կիթմէքտէ իտի։ Պաղդարա քէնատ քէնաիեէ,

— Հէր հալտէ պու ատէմին քիմ օլտուղունու անլամալընըմ, տէտի, վէ արապանըն էօն թարաֆտատքի ճամընը չալմատընատա, արապաճը արդատընա տէօնտիւկիւնաէն, կէնճ դատըն՝ արապաճը էօնատէն կիտէն սիւարինին արդասընտան կէօթիւմէսինի իսթատ իթմախ։

Արապաճը՝ իսթատը մէղդուրպ թէվֆիգի հարէքէթլէ, Պաղդարա տաիմա մէրդում՝ սիւարիլի կէօզիւնաէն աեըրմատաղտա իտի։ Պէրրի նամ սօղսուքն քէօչէսինատ սիւարի տուրմատըյտա, իւնիֆորմալը պիր իսղմէթքատ իսթիդպալ իյէ, հայվանըն հուտարընը թուխտու, վէ սիւարի տէ աթտան աչտաղը էնտի։ Պաղդարա տաիմ եիւղ տատմ դատար ուդաղտա արապաճը տուրտուրուպ, կիւնէչին դարչըսընատա

օթուրմուշ պուլունան պիր համալը իշարէթլէ չաղըրսը, վէ էլինէ պիր եիրմի ֆրանգըզդ սըգըշաըրըպ։

— Տօ՛աթում, ախտան այաղը էնէն ատէմի թանը՞րմըսընրդ, տէյլի սիւալ իթտի։

Համալ - Էվվէթ, Մ. վիգօնթ տը Գամպօլ իտիինտէ դահէթ զէնկին պիր քիմսէ տիր։ Ղալիպա իչկիւն մուդատէմ տուէյօտա պուլունմուշ տուր։ Պու խուսուսու քէնտի իըգմէթքեարը պանա հիքեահէ իթտի։

Պադդարա՝ մէրդում տէլիդանլընըն Շէրիպէն խոուկինի թանըրսը, վէ եալընըդ պիր սէօզտէն՝ մարթիզ Վան Հօրսըն նէ՛ պիւհիւք մուխաթարա իչինտէ պուլունտուդունու անլատը։

46

Իրթէսի կիւն, եէնիտէն իսպահի նամ իթմիշ օլան Պադդարա, Մօնսէյ սօզաղընտաքի խանէտէ եէրլէշտի, վէ մատամ Շարմէ պիւթիւն պիւթիւն մէյտանտան գալդըպ, անըն եէրինէ վադթիյէ մէվճուտ օլան ախլէտը պօզուդ գարը գահիմ օլտու։ Մէզպուրէ, իճապ իտէն ատէմլերի ճէլպէհ, չէնտ սահաթ գարիշտա օթէլինէ իճապ իտէն թէֆրիշաթը վէրտիրտի։ Մուսէվի գըզ՝ միւտաէթի էօմրիւնտէ պու գատար աէպաէպէ վէ թէզեինաթ թէխայեիւլ իթմէմիշ օլտուղունտան, Պադդարանըն օթէլի՝ բէնահինէ, ատէթա պիր սէրսեյ զանն օլունուեօրտու։

Պադդարա՝ ալէմի ֆահիշեահթտա եաշատըդը դէ-

ման, պազը գասըն տօսթլար գաղանմըշ օլմասըյլա, օ սապա-
հը, պու տօսթլարընաան պուլունան մատամ՛ոը Սէնթ-Ալֆօնսա
աթիտէքի մէքթուպու եազոը։

«Ագիզէմ,

«Էօլիւլէր պազը տէֆա տիրիրիրլէր։ Պիլմէմ՛քի Մօնսէյ
սօգաղընաա մուգիմէ տօսթուն Պադդարաեը հէնուզ խա-
թըրլա՞րմըսըն։

«Պադդարա չէրէֆլի պիր գէմանաա պուլունուրքէն, կիւ-
նիւն պիրինաէ նապէտիա օլաու։ Նէ օլաուդունու քիմսէ պէ-
եան իսէմէզ։ Օթէլի, աթլարը, էլպիսէլէրի, մուճէվհէրաթը,
վէլհասըլ հէր չէյի սաթըլըոը։ Էօլա՞մի, պիւեիւք պիր
զաթ իլէ էվլէնա՞մի, եօգսա բարասըզ պիր կիւզէլ տէլի-
գանլը պուլուպ, անըն իլէ էվլէնէրէք էեալէթին պիր թա-
րաֆընա չէքիլմի՞չ մի իսի։ Պու խուսուս պիր սըր տըր,
ագիզէմ։ Նէ՛ սէն վէ Նէ՛ տիկէրլէրի պու ճիհէթի անլաեա-
մազընըզ։

«ԵՒաքին հադըգէթի հալ չունաան իպարէթ տիր։

«Ճիւն ադշամ Պադդարա թէքրար մէյսանա չըգոը։
Եէնիսէյ Մօնսէյ սօգաղընաաքի խանէսինաե եէրլէշի։ քէն-
տիսի տէ էվվէլքի գաւար կէնճ, կիւզէլ վէ հէր կէօնա տի-
վանէլիքլէրի իճաեէ հադըր պիր հալաե տիր։ Պու կիւն տէ,
Պուա տը Պուլօնեը օրմանընաա պիր տէվր իճրաաըյլա, քէն-
տիսինի կէօսթէրմէք վէ ահըպպաասընը թէքրար պուլմագ
իւզրէ, թամ սաաթ իքիտէ սանա պէքլէեօր։

«Վագթ ու զէմանընաա պուլունմագլըզըն մէրճա տուր։

«Միւթէվէֆիեէ

«ՊԱԳԳԱՐԱ.

Մատամ Եարմէ, իշպու գարիպ մէքթուպու, եալընըզ
օլարագ եազըպ պիթիրտիքտաէն սօնրա, հէօնկիւր հէօնկիւր
աղլամաեա պաշլատը, վէ քէնտի քէնտինէ,

— Եա՛ Բապպի, ախմէք Ֆէրնանը նէ՛ պաապ սէվիւորում, վէ օ ճանվէր սըր Վիլիամը նէ՛ ատրէճէ թահդիր խախեօրումդի, պէօյէ պիր վազիֆէ իճրասընա դալդըղըեօրում... Եա՛ Բապպի, աֆիվ ու մըհամմէթինիզի ըէճա խէրիմ, ատա՛։

. . . . . .

Պիր սաաթ սօնրա մաասամ Շարմէնին կէօղ եաշլարը աուրսաց, նիւզի կիւլէրէք, օթէլինին հավլիսինաե ալէա ճինաէն իչի ինկիլիզ աթընա դօչուլու կիւղել պիր լանսօ արապասընը թէադիդ վէ թէճէսսիւս իլթիֆաե խախ։ Օ սապահը սաթընն ալընմըչ օլան մէդհիւր լանսօ իլէ ատլար վէ սիրարըչ խախէն ասապաճը բէյ սէր բէյ վիրսաս իլթիֆաե խախէր։ Գու ասա մէզպուրէնին բիֆաղ աթընաա պուլունան Մուսիվի գըչ՝

— Մաասամ, պէն սէ պու կիւղել ասապաեա օթուրաճաղմընը՞, ատա՛։

— Գու կիւն սէյիլ, ֆաղաթ եարըն օթուրաճաղսըն գըչըմ, սէյի Պադդարա ճէվապ վէրսախ։

Օլ էռնասընա սաաթ իչի չալըպ, այնի վաղըթաա դաբունաէն էօնիւնաե պիր դուբէ ասապասը աուրսաս, վէ մաասամ ալ Սէնթ-Ալֆօնս իշպու ասապասընան ուշաղըեա էնախ։

Պադդարա սէրհալ մէզպուրէնի գարշըլաեարաղ,— Ասապանը կէօնաէր, սէ՛ախ, վէ ասապա հօլա դօնուլսաս դաան սօնրա մաասամ ալ Սէնթ-Ալֆօնս՝ քէմալը հալրէթլէ Պադդարաեա պաղ ասաղ,

— Ա՛հ աղիզըմ, սէ՞նէմիսին, եօղսա սէնին կէօլիէ՞նմիսիր, սէյի սիւալ իթսախ։

Պադդարա.— Բէյ սէնին սիր, աղիզըմ, նասըլ իսթէբաէն պէնի էօյլէ գաղուլ էլթ։

— Տօղրուսու պաննա, բիւեա կէօրիւեօրում կիպի կէլիեօր։ Նիհաեէթի նէ՞բլսաէն չըգարն։

— Շիմդի թուալէթիմի թէրթիպ իսէճէկիմ. օ ալբասա կէլ հաղը պուլունսա, հէր շէյի սանա նագլ իսէկիմ։

Պու սուբէթլէ Պադդարա՝ մատամ ալ Սէնթ-Ալֆօնսուն գօլունա կիրիպ, անը քէնտի թռուալէթ օտասընա կէօթիւրտիւ։

Մուսէվի գըզլաա պունլարըն արգասընատան կիթմէքտէ օլատուղունատան, Պադդարա՝

— Գըզըմ Սարա, պաղչէտէ օյնամադ իսթէ՞րմիսին, տէտի։

— Էվվէլթ մատամ։

Գըզըն օլատան չէքիլմէսի կանասընաա, մատամ ալ Սէնթ-Ալֆօնս՝

— Պու չօճուգ քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթտի։

— Էսրարլի էօմրիւմիւն նէթիճէսի տիր։

Ա՛յնի վադըթտա Պադդարա դահդահա իլէ կիւլէրէք, մուհիպպէսինի թռուալէթ օտասընա կիրտիրտի։ Ալ էնատէ պէոլէմէ օլատաղ պուլունմասըյլա, Պադդարա մէրդումէճի էօլա գօյտու։

Պատէհու Պադդարա գաբուհու գաբաճըգ, խարիճէ աքս իտէպիլէճէք հէր կէօնա ատի մէնն իթմէք իչին գալըն պիր բէրտէ իլէ տէ մէգքիւր գաբուհու մուհաֆազա իլէտի։ Միւթէագրպէն կէօրիւշէրէք էլպիսէսինի կիւրինմէհէ, վէ քէնտի քէնտիսինի սիւալէմէհէ պաշլատը։

— Տօղրու սէօյլէ, սէն տէ Պադդարատը էօլմիւշ զանն իթմէտի՞ն մի։

— Նամուսում հադդը իչին սէօյլէրիմ՛քի, էօյլէ զանն իթտիմ։

— Կէօրիւէօրսուն ա՛ չիմտի տէ տիրիլտիմ։

— Ֆագաթի նէ՞րէտէն կէլիէօրսուն։

— Տօսթում, պէն տէօրթ սէնէտէն պէրի Գարթիէ Լաթէնտէ իգամէթ իտիէօրում։

— Պիրինէ կէօնի՞լ մի վէրմիշ իտին։

— Էվվէլթ, ֆագաթի չիմտի հէր չէյ խիթամ պուլտու։

— Ա՛րթըգ քիմսէնի սէվմէէօ՞ղուսուն։

— Ասլա վէ գաթթա սէվմէէօրում։

— Լաքին միւսթապպէլի տիւչիւնիւեօ՞րմուսուն։

— Ազիզէմ, պէնիմ ալթմըշ պին ֆրանգ իրսաըմ վար տըր քի, պարօն տ՚Օ պրագմըշ տըր։

— Տօղրուսու միւլի պուլունմազ պիր պարօն իմիշ։ Ֆագաթի տիկէրինատէն նէ՞ իսապէր։

— Հա՞նկըսընսան։

— Հանի շու Մ. Ֆա...

— Օ էօյտիւ ազիզէմ։

— Ֆէնամի քէնատինի ԹէլէՓ մի իթտի։

— Խայր, էվէնտի։

— Ջէվապը գըզճըղազ։ Լաքին պիւի՞րմիսին քի սէն, սէնէվի ալթմըշ պին ֆրանգ իրսաս իլէ մէօսւս օլապիլիրսին։

— Պիլիրիմ։

— Ճիտտի պիր գաապն օլապիլիրսին։

— Օլաճաղըմ։

Պու արա գաբու չալընըպ, Պագդարանըն, «կիրինիզ» տիմէսի իւզէրինէ, պէսլէմէ իչէրի կիրիպ,

— Մատամ, զաեէթի չիրքին պիր սաէմ կէլմիշ, սիպին իլէ կէօրիւշմէք արզու իտիօր, տէյի պէեան իյլէտի։

Պէօյլէ տիեէրէք պէսլէմէ՝ մատամսընա պիր գարթի վէրտի, վէ Պագդարա իշպու գարթա ադիֆը նազար իլէ, իւզէրինատէ, «Թիւճճար տէֆթէրի Թուրթան եազըճը Անտրիէօ Թիսօ» եազըլմըշ օլտուղունու կէօրտի։ Մէզքիւր իսմ, չէնա կիւն էվվէլէ կէլէնէ գատար պին պէշ եիւզ ֆրանգ մատշ իլէ պիր Թիւճճար մազազասընտա միւսթախսէմ օլան վիգօնթ Անտրէա Թարաֆընատն գուլլանըլմազ տա օլմասըյտա, Պագդարա քէնատ քէնտիէ, - Զանն իտէրսէմ քի, պու սրրատա ճէնազը Ալլահ պանա միւեէին տիր, տէտի, վէ իլավէթէն վէ ալէնէն տանի, - կէլէն զաթը հավէսլէնտիրմէ կէօթիւրիւն, վէ պէնի պէքլէմէսինի ըէճա իտին, տէյի պէեան իյլէտի։

Պագդարանըն հալվէթխանէսի՝ Թուալէթ օտասընատն խայլիճէ գալըն պիր տիվար, վէ սըդը սըդընա գարանըլըր պիր գաբու իլէ այրըլմըշ օլուպ, պու գաբու գաբալը օլտուղուն.

տա, վէ իւղերինէ ատ պիր բէրատ էնտիրիլմիշ պուլունտուղունտա, մէղքիւր հալվէթի օտասընտան՝ թուալէթի օտասընտա օլանը կէչէնի իչիմէք միւմքին ատ յիլ իտի։ Հալպուքի Պադդարանըն բեք էյի խաթիրընտա իտիքի, թուղլա իլէ էօրիւլմիւշ օլան տիվարտան պիր թուղլա չըդարըլմադըտա, հալվէթի օտասընըն թան նիհանէթինատ պիլէ օթուրուլմուշ օլտա թուալէթի օտասընտա ճէրէհան իտէն «էօղլէր իչիտիլէպիլիր իտի։ Պու իճտա Պադդարանըն օլուպ, չինըի մէրդումէ պարօն տ'Օ իլէ միւնասիպէթի օլտուղու զէման, մէրդում, հալվէթի օտասընտա պաղը տօսթլարըյլա խուսուսի միւլագաթլարտա պուլունտուղունտա, մէղպուրէ՝ ֆէվգէլատէ դըսպանճ օլտուղունտան, ճէրէհան իտէն սէօղլէրի իչիտէպիլմէք իւղրէ տիվարըն պիր թուղլասընը չըդարմադ վէ պու սուրէթլէ իչէրիսի տինլէմէք թէտպիրինի տիւչունմիւշ իտի։

Իմամ Պադդարա, Մ. Անտրիէօ Թիսօնըն հալվէթի օտասընտա կլորոֆորմէօնի էմր իթտիքատէն սօնրա, տիվարատաքի տէլիկի աչտը, վէ պունտա կիւնտա թուալէթէ միւթէալլիք պիր չէյ օրտանըպ պուլամամտըը իւղերինէ, անը գադամաները ունուտուրճասընտա աչըդ պրագտը։ Մոռախախարէն, մատամ Սէնթ Ալֆոնս իլէ ճէրէհան իտէն միւքեալէմէսինի վիգօնթ Անտրէանըն թէմամիյլէ իչիմէքտէ օլտուղունտա էմին օլարագ, միւքեալէմէնի մէղքիւրէնէ տէվամ իյլէտի։

— Էվվէթ, պէն հէր կէօնտա միւլահազաթը պէր թարաֆ իտէրէք, թէքրար էվվէլքի Պադդարա օլտում։

— Հադգըն վար տըր ադիղէմ։

— Էկէր սէքիղ կիւն զարֆընտա սէքիղ օն քիշինին պաչընը տէօնտիւրմէզսէմ, թաչըտըղըմ իսիմ պանա խարամ օլսուն։ (Պատհու գահգահա իլէ կիւլէրէք։) Իչթէ պու կիւն թամ սըրասը տըր։ Պուլօննէը օրմանընտա կիթմէյի, էյլէնմէյի, զէվգ իթմէյի։ Էկէր պու կիւն իսթէտիկիմ քիմսէլէրի գէօրմէզսէմ, քէնտիմի պէտպախթ ատտ իտէճէհիմ։ - Հէր նէ իսէ, չիմտի սէն պանա պաղը մահրէմանէ մայիւմաթ վէրէճէքսին, տէյի՞ր մի։

— Հայ հայ։

— Պիզիմ ալէմմէզ նէ՞ կէչիեօր։

— Պէլճօնթէնին վէճաթընատան խապէրին վա՞ր մը ոըր։

— Վա՛յ, աչդ ու մուհապպէթտէն ոօլաեը՞մը վէճաթը վուդու պուլսու։

— Խայը, եիւրէք խասթալըզընատան։

Պադդարա գահգահա իլէ կիւլսիւ։

Պունլար, պիր խայլի միւսաէթ, պուլունսուդլարը ալէմէ մէնսուպ էշլեաս հադդլարընատա կէօրիւշի բաէն սօնրա, պիր արա մատամ ոը Օէնթ-Ալճօնս, Պադդարաեա, քէնարխինի պիր պէլլեեէն պուլունսուդունու խաթըրա պրադոը, վէ իլավէթէն ատ,

— Ճադաթ պու միւսաֆիրինիզ քի՞մ տիր, ատյի սիւալ իթտի։

— Ճաղիլ պիր քիմսէ տիր։ չիմսի իսէ չիպհէսիզ սալօնատա օլմալը ոըր։ քէնարխիյլէ նէ թարզ հարէքէթտէ պուլունաճաղըմը պիր աղսօնրա կէօրիւրսիւն։ Հայատ կիթ տե բէճաղաթընատա պուլուն, ատյի Պադդարա իճատէ իթտի, վէ մէդպուրէնին ճէվապընա պէքլէէքսիզին տիվարատաքի արաբաղը դարաոը։ Սըր Վիլիամն՝ միւքեալէմէեի վադըաեը տինլէմիշ օլսուդու հալտէ, մէզքիւր արալըդ դարաննընճա հիչ պիր չէյ իչիթմէզ օլսու։

Պադդարա, մատամ ոը Օէնթ-Ալճօնսա կիտէրքէն,

— Կէօրտիւկիւն դըզ չօճուդու պանա կէօնատէր, տէտի, վէ մէրդումէ տէ,

— Էյի խաթըրըմա կէլտի, օ դըզ բի՞մ տիր, ատյի սիւալ իթտի։

— Սօնրա արապա իլէ կիթտիկիմիզ։ ըրատա անլաթըրըմ։

Մատամ ոը Օէնթ-Ալճօնս տիշարը չըդոը, վէ իրի տադըդա սօնրա, հավլէթի օտասընատա պարօնէ սըր Վիլիամընն նէգտինէ կիթտիկինատ, Սարա նամ Մուսէվի դըզտա թուալէթ օտասընա կիրտի։

Ջէնտ սանիեէ զարթընտա Պագդարա՝ մատամ Շարմէ թավր ու հալինի քէսպ իթտի, վէ վագարը վէ միւթէֆէքքիր օլարադ, հադըդէթի անլամադ իւզրէ եէնի պիր թէճրիւպէ իճրասընա հազըրլանտը, վէ Սարա իչէրի կիրտիկինտէ,- Օթուր, տէտի։

Պատէհու Պագդարա տիք տիք մէզպուրէեէ պագտըդտան սօնրա, էլինի ալնը իւզէրինէ վազ իլէ,

— Ուեռ՛ւ, տէտի։

Դըշ՝ հէր նէ գատար կէնճ գատընըն գուվվէթի մըդնաթըսիեէսինէ գարշը ուղրաշմաեա չալըշտը իսէ տէ, մուվաֆֆադ օլամաեարադ կէօզլէրինի գաբաճըդ ույդուեա տալտը։

Միւթէադրպէն Պագդարա,

— Ուեռւեօ՞րմուսուն, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, տէյի դըշճըղադ ճէվապ վէրտի։

— Տիվարըն արգասընատան կէօրէպիլի՞րմիսին։

— Էվվէթ։

— Էօյլէ իսէ, պադ։

Պու վէճհլէ Պագդարա, թուալէթի օտասընը՝ տէրուհինտէ Անտրէանըն մատամ ոը Սէնթ-Ալֆոնս իլէ պիրլիքտէ պէքլէմէքտէ պուլունտուղու հալվէթի օտասընը աեըրան տիվարա տօղրու էլինի ուզաթտարադ,

— Նէ՞ կէօրիւեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի։

— Կիւզէլ պիր սալօն։

— Նասը՞լ ոըր։

— Տիվարլար վէ մէֆրուշաթը մալի տիր։

— Սո՞նրա։

Դըշճըղադ թէրէտտիւա իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Պիր քիմսէ վար ոըր, տէյի պէեան իլլէտի։

— Օ սալօնտա՞ մը։

— Էվվէթ։

— Էրքէ՞ք մի տիր։

— Էվվէթ։

— Էյի պադ, քէնտիսինի թանը՞եօրմուսուն։

— Էվվէթ... օ տուր։

— Ջի՞մ տիր։

— Տէհշէթպախշ պադիշէյա պանա պադան մէնսիէօ տիր։

Պադդարա, Մ. Թիսօնուն գարիթընը ալըպ, Մուսէվի դէդը էլինէ վէրէրէք,

— Պու նէ՞ տիր, աէյի սիւալ իթտի։

— Անըն տըր...

Մուսէվի դէդ սարսըլալը, վէ Պադդարա իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ էյլէտի։

— Պու ատէմին ըուհունու օղուեապիլի՞ըմիսին. նէ տիւչինտիւկինիւ անլաեապիլի՞ըմիսին։

— Բէք էյի կէօրմէեօրում, լաքին ֆէնա չէյլէր տիւչինիւեօր։

— Պէնի թահդիր իտիեօ՞ր մու։

— Էօլիւմ աէրէճէսինաէ թահդիր իտիեօր։

— Տահա պիեատէ թահդիր իթտիկի քիմնէ վա՞ր մը տըր։

Մուսէվի դէդ ուզուն միւտտէթ թէրէտտիւտտէն սօնրա, օթուրտուղու եէրէէն սըչրաեարադ,

— Էվվէթ... էվվէթ... ուզուն պօյլու, էամէր պիր քիմսէեի կէօրիւեօրում, աէտի։

Պադդարա. - (միւլահազաթէն.) Ալմա՛ն տըր... (պատէհու ալէնէն.) Պէնի տիւչինիւեօ՞ր մու։

— Խայր։

— Ուզուն պօյլու վէ էամէր ատէմի տիւչինիւեօ՞ր մու։

— Խայր։

— Էօյլէ իսէ քի՞մի տիւչինիւեօր։

Ջօճուգ. - (պիւմիւն վիճուտի սարսըլարադ.) Պէնի տիւչինիւեօր։

47

Պիր կիւն էվվէլինաէն պէրու Մ. վիգօնթ Անտրէա էնտիւնի ազիմէ իչինաէ օլուպ, քէնտիսի դաեէթ ֆէթհին վէ զէբի պիր քիմսէ օլմասըյլա, վուդուաթը վէ ատէմլէրի եէհինազարտա մուհաքքէմ իթմէք իգթիտասըննը հասիլ օլուուզու հալտէ, չու էսնատե նէվիմա թէրէտտիւա հիսս իլէմէքտէ իտի։ Զանն իտէրսին քի պիրտէն պիրէ ֆիքրինատե պուլանթը հասըլօլուպ, Պադդարանըն թէպտիլի մէալէք իտիչի՝ նիրմի ատօրթա ատաթատան պէրու զիհնինի ֆէվգէլատե իչղալ իլէմէքտէ իտի։ Շէօյլէքի պարօնէ սըր Վիլիամ՝ համալ գըռաֆէթինատե կիբիպ, Թիւրգուազ իլէ Պադդարանըն միւքեալէմէլէրինատե հաղըր պուլունտուդտան, վէ արապաճը գըռաֆէթիյլէ քէնտիլէրինի Պիւյի սօղաղընա կէօթիւրտիւքտէն, վէ Թիւրգուազըն էշհասըյլա քէնտիսինի Պլանչ սօղաղընա նագլ իյլէտիքտէն սօնրա, Պադդարանըն կէրէք քէնտի իանէսինատե վէ կէրէք մուդավէլաթ մուհարրիրի նէզտինատե վուդու պուլան էն ճիւզի հարէքէթլէրի վէ էն էհէմմիյէթսիզ սէօզլէրի հադգընտա մէզպուրէէի իսթիֆսար իլէմիշ տիր։

Լաքին Պադդարա քէնտի բօլունու օլդատար մահրանէ իճրա իթմիշ իտիքի, պարօնէ՝ տէրքէար օլան ֆէյանէթիյլէ պէրապէր, հադգգէթի հալի անլաեամմիշ իտի։

Օ ադչամըլ մէրգում, սաաթ օն բաատէլէրինատե Քիւլթիւր-Անթի-Գաթէրին սօղաղընատա քեայնն օթէլէ ավտէթ իտիպ, սէսսիզճէ քէնտի թավան իչին օտասընա չըգըը, վէ գաբուեու սըգըճա գաբաատգդտան սօնրա, միւպհէմպիր միւլահազաեա տալմըշ օլան քեաֆֆէյի էշհասա կիպի, միւհթաճ

օտուղու հավաքը թէննէֆֆիւս իթմէք իւզրէ, օթէլին պաղչէսինէ նաղըր օլան բէննիրէէի աչտը, վէ տիրսէկինի բէննիրէնին քէնարընա տաեաթարադ, աթիտէքի սիւալլէրի քէնտի քէնտիեէ իրաա իթտի։

— Պագդարա աճապա քէնտի նէտամէթինէ ինանըճօր մու իտի։ մէրդումէ սահիհէն նատիմ օլմուշ մու իտի, վէ Ֆէրնանը ադըլանարըմտագ վէ Թիւրդուագտան քէնտիսինի աեըրմտագ իչին պիր գօմէտեա՞մլը օյնաեօրտու, եօգսա Ֆէնալըդա տօղրու թէպէտտիւլի նակէհանիսի խալիսանէ օլուպ, մահգա Ֆէրնան Բօչէնին մէսլէքինաէ՞ն մի իլէրի կէլմիշ իտի։

Պարօնէ մէգքիւր իւչ սիւալլէրտէն տէրհալիւչինճիւսիւնէ աթիտէքի ճէվապը վէրտի։

— Սահիհ տիր քի, Ֆաղիլէթ տէ, տուի ախչէտագ կիպի հէեէճան վէ աչգլճ իճրա օլունուր պիր հալ տիր։

Իմտի Պագդարա Ֆէրնանը սէվտիկի հալտէ, մահգա անըն էրմինէ օլան մուհապպէթինտէն վէ քէնտիսինի տէ սէվմէմսինտէն տօլտեը, մէրդում հագդընտաքի աչդ ու սէվտաբընը Ֆէտա իթմիշ, վէ իչթէ պու մուհապպէթ ուղրունա արզը նէտամէթլէ սահիպէի Ֆաղիլէթի օլմուշ իտի։ Պու ճիհէթ՝ սըր Վիլիամընըն նագարընտա նագապիլի ինքեար օլուպ, քէնտի քէնտիեէ տէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Ընճագ կիւնահքեար պիր գատըն քեամիլէն նամուս սահիպի օլապիլի՞ր մի։ պազըլարը օլապիլիր տէրլէը, Ֆագաթ պէն օլամազ տէրիմ։ Պագդարա՝ Ֆէրնանը մէտուտ վէ զէվճէսի հագդընտա մուհապպէթլի կէօրտիւքճէ, Ֆէտաքեարանէ հարէքէթինտէ տէվամ իթմիշ, վէ պէն, ինթիգամընմը ալմագ իւզրէ, քէնտի էսրարի թասավվուրլարընմը կիզլեեէրէք, չու գբեաֆէթէ կիրմիշ օլտուղում կիպի, օ տախի բահիպէյէր թարզընտա էօմիւր կէչիրմէեէ պաչլամըշ տըր։ Լաքին Ֆէրնանըն՝ տիկէր պիր քիմսէեէ մուհապպէթ վէրտիկինի կէօրտիւկիւ կիւն, իհթիմալ տըր քի Ֆիքրի պուլանմըշ, վէ եարը գաբանմըշ օլան կիրտապ թէքրար աչըլմըշ տըր։ Էկէր մնատտէ պու իսէ, Պագդարատան գօրգուլմազ։ լաքին պիր քիչ

չիւք գօմէտիա օյնամագտա օլտուղուտա մէմուլ տուր։ Օ հալտէ քէնտիսի հագըդէթի հալի եա պանա սէօյլէեէճէք, եախօտ պէնտէն կիզլէեէճէք տիր։ Էկէր սէօյլէրսէ, տիմէք Ֆէրնանտընը Թիւրգուազտան ալմագ իսթէտիկի անլաշըլաճագ, վէ օ խուտուստա պէնիմտէ եարտըմըմա կիւվէնէճէք տիր։ Էկէր սէօյլէմէզսէ, պէնտէն չիւպհէ իթմէքտէ իտուկի մէյտանա չըգաճագ տըր, օ հալտէ...

Մէրգում, ֆիքրինի իքմալ իթմէտի, վէ Պագդարանըն քէնտիսինէ խասիմ օլաճաղընտան վէսվէսէ իտէրէք,

— Պու գատըն բէք ճէսուր տուր. էկէր ալէյհիմտէ իսէ, տէհշէթլի պիր խասիմ օլաճաղընա չիւպհէ եօգ տուր, տիմէքտէ իտի։

Սըր Վիլիամ, տէրեսի միւլահազաթընա օլ գատար տալտը քի, չէֆֆագ սէօքտիւկիւնտէ, քէնտիսի հէնուզ ուեում ամըշ իտի։ Մէրգում, իշպու թէֆէքքիւրիւնիւն նէթիճէսի օլարագ,

— Պագդարա մէսլէքիմի տէրք իթմիշ իսէ, ահրէթէ եօլճու օլաճագ տըր. նէտտամէթիմէ ինանըեօր իսէ, երինէ քէնտի զայրէթի պէնի թատտի իտէպիլէճէկինտէն, հէր հալտէ քէնտինտէն գուրթուլմալըեըմ, տէտի, վէ պու գարարընտան սօնրա օթէլտէն չըգըպ, Պիւյի սօգաղընա կիթտի։

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ, իւք կիւնիւ մէրգում, իքի տէֆա մատամ Շարմէեէ կիթմիշ իքէն, անը խանէսինտէ պուլմամըշ իտի։

Սըր Վիլիամընը Պիւյի սօգաղընա կիտիյի իքի սէպէպլէ իտի. պիրինճիսի Պագդարանըն սըրլարընա վագըֆ օլմագ արզուսու օլուպ, լաքին իքինճիսի էօյլէ պիր հիսս իտի քի, պունուն մահիյեէթինի պիզզաթ տէրք իտէմէմիշ իտի։ Իշպու հիսս իսէ, իքի կիւն էվվէլ մէզպուրէեէ վէրտիկի իւք վիզիթատը կիւնիւնտէն պաշլամըշ իտի։

Պու վիզիթա էնտասընտա սըր Վիլիամ Մուսէվի գըզը կէօրմիշ օլուպ, Շարգըն տիլպէրլիկինի իյմա իտէն պու գըզ մէրգումուն բուհընտա թէէսսիրի ազիմ հասըլ իթմիշ իտի։

Հէր բուհ, հիասիւաթաան նէ տէրէճէ խալի օլսա, մութլաձա գաիճ ճիհէթի պուլունուր։ Սըր Վիլիամ սա բուհճա հէր կէօնա հիասիւաթաան արի կէօրիւնմէքլէ պէրապէր, Մուսէվի գըզը կէօրիւնճէ էօյլէ պիր հէվէճանա տիւչար օլտուբի, պու հալի՝ կիզլի ֆիքրինի Պադդարահա անլաթմըը։ Հաթթա պէյքի տէ պու խուսուս՝ քէնտի մահվըննա սեպեպ օլապիլիր իտի։

Վիլիամ՝ Պիւչի սօղաղընտաքի խանէնին գաբուսունու չալտըղընտա, քէնտիսինէ գաբուեու աչան պէյլէմէ՝ իգիթիզա իտէն տէրսի ալմըշ օլտուղունտան,

— Մատամ տիւն ադչամ կիթտի, տէտի։

— Նէ՞րէվէ կիթտի։

— Պիլմէմ։

— Նէ՞ վագըթ կէլէճէք տիր։

— Պիլմէմ։

Սըր Վիլիամ իտրար իտիպ, պէյլէմէվէ պիր լուի ալթունու վէրտիկինտէն, պէյլէմէ՝

— Շու գատարը սիզէ տիվէպիլիրիմ քի մատամ կիտէրքէն, Մօնսէյ սօղաղընա կիթմէքտէ օլտուղունու սէօյլէտի, տէտի։

Վիլիամ՝ պու խուսուսու անլամըշ իտի իսէ տէ, մէդքիւր սօղագատաքի օթէյլէ կիթմէկէ ճէսարէթի իտէպիլմէք իչին, պէյլէմէնին աղղընտան պու սէօզիւ իչիթմէսի լազըմէտէն իտի։ Անճագ Պադդարանքն նազարընճա, սըր Վիլիամ՝ հէր շէյի թէսատիւֆէն խապէր ալմըշ օլմագ լազըմ կէլտիկինտէն, մէրգում, Մօնսէյ սօղաղընա էօյլէտէն էվվէլ կիտէմէզ իտի։

Պիւչի սօղաղընտան մէրգում Բօգամպօլուն խանէսինէ կիթտի։ Օլ էսնատէ Բօգամպօլ՝ սիլահ տէրսի ալմահա կիթմիշ օլուպ, լաքին Վիլիամ՝ մէրգումընն խանէսինտէ անընն ամճասը տէյի թանըլմըշ օլտուղունտան, վէ օլ վէճհիլէ տէ հադդընտա մուամէլէ իտիլտիկինտէն, միւքէմմէլ պիր էօյլէ թատմը թէրթիպ իթտիրտի, պիր գաչ սիկարա, վէ պիր ֆինճանը չայ իչտիրտի։ Պու մուամէլէտէն սօնրա Վիլիամ՝ Պիւչի սօղաղընտաքի խանէնին գաբուսունու չալտըղընտա, քէնտիսինէ գաբուեու աչան պէյլէմէ՝ իգիթիզա իտէն տէրսի ալմըշ օլտուղունտան,

— Մատամ տիւն ադչամ կիթտի, տէտի։

— Նէ՞րէվէ կիթտի։

— Պիլմէմ։

— Նէ՞ վագըթ կէլէճէք տիր։

— Պիլմէմ։

Սըր Վիլիամ իտրար իտիպ, պէյլէմէվէ պիր լուի ալթունու վէրտիկինտէն, պէյլէմէ՝

— Շու գատարը սիզէ տիվէպիլիրիմ քի մատամ կիտէրքէն, Մօնսէյ սօղաղընա կիթմէքտէ օլտուղունու սէօյլէտի, տէտի։

Վիլիամ՝ պու խուսուսու անլամըշ իտի իսէ տէ, մէդքիւր սօղագատաքի օթէյլէ կիթմէկէ ճէսարէթի իտէպիլմէք իչին, պէյլէմէնին աղղընտան պու սէօզիւ իչիթմէսի լազըմէտէն իտի։ Անճագ Պադդարանքն նազարընճա, սըր Վիլիամ՝ հէր շէյի թէսատիւֆէն խապէր ալմըշ օլմագ լազըմ կէլտիկինտէն, մէրգում, Մօնսէյ սօղաղընա էօյլէտէն էվվէլ կիտէմէզ իտի։

Պիւչի սօղաղընտան մէրգում Բօգամպօլուն խանէսինէ կիթտի։ Օլ էսնատէ Բօգամպօլ՝ սիլահ տէրսի ալմահա կիթմիշ օլուպ, լաքին Վիլիամ՝ մէրգումընն խանէսինտէ անընն ամճասը տէյի թանըլմըշ օլտուղունտան, վէ օլ վէճհիլէ տէ հադդընտա մուամէլէ իտիլտիկինտէն, միւքէմմէլ պիր էօյլէ թատմը թէրթիպ իթտիրտի, պիր գաչ սիկարա, վէ պիր ֆին-

ճան գահվէ իչտի, վէ սաաթ պիր բաւտէլէրինտէ եօլա չըգըպ, կիտերքէն,

— Շիւպհէ եօղ տուր քի ուղուն միւտաէթ թէրէտտիւտէ գալամամ. պու կիւն նէ եաբաճաղըմը պիլմէլիեիմ. իչի անլարսամ, չու Պադդարատան խէյլաս օլմանըն միւնասիպ չարէսինի տիւչիւնէճէեիմ, տիմէքտէ իտի։

Մէրդում, Մօնսէյ սօգաղընտաքի խանէճէ մուվասըլէթինտէ, պէսլէմէնին գարշըսընտա տիւչնճի թամվրը քէսպ իտիպ, պէսլէմէ քէնտիսինի հալվէթ օտասընտա եալընըզ պրադ տըղընտա, տիւչիւնմէճէ պաչլատը։

Լաքին պու ատէմ հադըդէթէն զէքի օլուպ, տաիմա չիւպհէլի օլմասըյլա, չօղ տէֆա տիվարլարըն գուլագլարը. հաթթա կէօղլերի տէ պուլունտուդունու պիթթէճրիւպէ պիլտիկինտէն, եալընըզ օլմասընա բաղմէն, մահճուպանէ վէ միւթէհահրանէ տուրտու. զիրա քի՞մ պիլիր, պէյքի Պադդարա՝ եա կէօզէ կէօրիւնմէճէճէք սուրէթտէ պիր տէլիք աչմըշ, եախօտ պիր բէրտէնին եա պիր թապլօնուն էնսէսինտէ կիզլէնմիշ իտի։

Իչթէ պու արա կէնճ գատըն՝ պուլունտուդու մահէլլատէ իտիլէճէք սէօզլերին՝ հալվէթի օտասընտան իչիտիլմէսի իչին մալիւմ օլան տէլիկլի աչըպ, սըր Վիլիամ տա, իբի կիւնահքեար գատըն միհանէսինտէ ճէրէեան իտէն սէօզլերի տինլէտի իսէ տէ, քէնտիսի գուրնաչ օլմասըյլա, պու միւքատէմէնին տէսիսէ օլապիլէճէկինի տիւչիւնտիւ, լաքին բէֆիդէսինէ, «Հայտէ սալօնտա միւսաֆիրիմին նէզտինէ կիթթ» տիմէսինի իչիթտիկինտէ, պու սէօզ քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ թէէսսիը իթտի։

Սըր Վիլիամ օթէլին թապսիմաթը տախիլէսինի պիլիր իտի, վէ թուալէթի տահրէսինտէքի քիւչիւք պիր հիւճրէեէ միւշապիհ օլան արաբըզը պիլմէչ իտի իսէ տէ, սալօն՝ օ տահրէտէն խայլի ուզագ օլմասըյլա, պիրինտէ ճէրէեան իտէն սէօզլերին տիկէրինտէ իչիտիլէմէեէճէկի մալիւմիւ իտի։

Իմտի Պադդարա մէրդումու սահիհէն սալօնտա զանն

խոհեօրաու խսէ, քէնաիսի իչին կէօրիշմէտիկի, վէ հէր հալտէ խալիսանէ կէօրիշմէքտէ օլսուղու մուհադդադ իսի։

Պու իհթիմալ՝ Վիլհամըն ֆիքրինաէ չիւպհէ հասըլ իսիպ, մէզպուրէնին րէֆիդէսինին կէլմէսինէ պէքլէսի։

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ Պադդարա քէնաիսինէ հիչ պիր սըր պէհան իթմէմիչ օլսուղու ճիհէթլէ, պիթթապի սալօնա էնաի իսէ՞տէ, օրատա քիմսէեի պուլամատըղընատան, պէօլէմէեի իսթիֆսար իթտի։ Օ տա, միւսաֆիրի հալվէթ օտասընա կէօթիւրտիւկիւնիւ սէօյլէմէքլէ, մէզպուրէ օ օտաեա կիթտի։

Սըր Վիլհամ, թէք կէօզիւկիւ իլէ հալվէթ օտասընատաքի թատվի րէսրի թէտդիդ իթմէքտէ իքէն, մէզպուրէնին տուխսուլինատէ նիմ աեաղա գալգըպ գապաճա պիր սէլամվէրտի։

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ մէրդումու մուգապէլէթէն սէլամլաեըպ, կիհինմիչ օլսուղու ատի էլպիսէեէ տէ թահդիդամիզ սուրէթտէ աթֆը նազար իյլէտի։ Պունատան Վիլհամ՝ Պադդարանըն քէնաի հագգընատա պու գատընա հիչ պիր չէյլ սէօյլէմէմիչ օլսուղու նէթիճէսինի չըդարտը։

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս,

— Մօնսիէօ, մատամ Պադդարա, էլպիսէսինի կիհեհէօր, պիր ազտան կէլէճէքտիր, տէտի։

Սըր Վիլհամ՝ էվվէլթի կիպի եինէ սէլամ վէրտիկինատէն, կէնճ գատըն՝ մէրդումու գապա պիր հէրիֆ ատտ իլէ, քէնէ սախիյէ կէօրիշմէեէ թէնէզզիլ իթմէտիկինատէն, բիւեանօնուն էօնհիւնատէ օթուրուպ, պիր միւտտէթ պաղը չէյլէր չալմադյա վագըթ կէչիրտի։

Նակեատ գաբու այըլըպ, Պադդարա՝ հալվէթ վէ թուալէթ օտալարը արասընատաքի գաբունուն էչիկինատէ կէօրհունտու, վէ միւթէհահիրանէ տուրուպ, էօյլէ պիր թէաճճիւպ հալի կէօսթէրտի քի, սըր Վիլհամ պիլէ պու օեունա ալատանընը։ Գատէհու, մէզպուրէ,

— Ա՛հ ազիզիմ, սիզ պուրատա՞ մը իսինիզ։ սիզի պէքլէթտիկիմինէն տօլաեը ագվընըզը բէճա իսէբիմ, տէտի։

Սըր Վիլիամ պու թավը ու հարէքէթէ չայա գալմը, վէ կէնճ գաոըն՝ պիր միւտաէթճիք թէրէտտիւտ հալի կէօսթէրիպ, պաոէհու,

— Մօնսիէօ վիդօնթ, վազթիլէ սիզ պիւհիւք պիր միւթթէհիմ օլմուշ խոինիզ. չիմտի իսէ ազիզ օլմուշ օլտուղունուզ ճիհէթլէ, էլպէթթէ պանա միւսամհա իլէ պագաճագ-սընըզ, տէտի։

Պաոէհու Պադդարա չու եօլտա քէլամա տէվամ էյլէտի.

— Պէն Ֆէրնանը սեվէր իտիմ. օնա օլան մուհապպէթիմ, պէնի էյիլիկէ սեվդ իթմիշ իտի. ֆագաթ անարըմտա օլան տիկկը պիր գաոընա Ֆէրնանըն կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղունու թահդըդ իթտիկիմ կիւն, եէնիտէն էվվէլքի էօմրիւմէ րիւճու իթտիմ։

Մէզպուրէ էլինի սըր Վիլիամնա ուպաթարադ,

— Ալլահա ըսմարլատըդ, պունատան պէօյլէ արամըզտա պիր կիրտապ մէվճուտ օլտուղունտան, սիզ պէնի պիր տախի կէօրմէհէճէքսինիզ, ֆագաթ հալիմէ աճրեաճագ-սընըզ, տէյի՞ մի, տէտի, վէ վագը օլան պիր իշարէթի իւզէրինէ, հիչ պիր կէօնա իյդահաթա կիրիշմէք իտմէմէտիկինի անլաթտը։

Մուահխարէն մատամ տը Սէնթ Ալֆօնսա խիթապէն,

— Պուա-տը-Պուլօնեը օրմանընա կիտէ՞րմիսին, տէյի սիւալ իթտի։

Անտրէա՝ քէմալը հայրէթլէ չաբդասընը կիեէինիպ, «Ալլահ մէրհամէթի իթսին դըզըմ» տիեէրէք, վէ Պադդարանըն թէպտիլի ահլէտ իթմիշ օլտուղունա հէմման իսքեաթի օլմուշ օլարադ, օրատան մուֆարագաթ իթտի։ Մէրդումընն հարէքէթինատէն սօնրա, Պադդարա իլէ ըէֆիդէսի արապահա բաքիպ օլուպ, պունլարընն արապասը Գիլիչի սօղաղընտան սիւրաթլէ էնատիկի սըրատա, սըր Վիլիամ տա Պլանչ սօղաղընա պիլադիմէ, Թիւրգուազընն տաիրէսինէ չըդտը։

Օլ էանատէ փեարվար այընըն իլք կիւնէէրի օլուպ, գուպպէի ասիւմանտա պուլութ մէվճուտ օլմատըդը կիպէ, հավա տախի, մարտ այընըն սօնլարը միսիլլու լաթիֆ իտի

Գօնգօրա մէ յատանը իւէ Պուա-տը-Պուլօնեըտա վէ Շանզ-էլիզէ քէսրէթլէ արապա վէ սիւարիւէը իւէ տօլու օլուպ, Բարիսին պիւթիւն կէնճլէրի վէ գէնկինլէրի պու մահէլլէրտէ թօքլանմըշ իտիւէը։

Սաաթ իւչ բաւտէլէրինտէ իքի գատընըն բաքիպ օլտուղլարը լանտօ արապասը Շանզ-էլիզէ թարաֆընա վասըլ օլմադլա, պունլարըն արապասը, վէ հայվանլարը քէնտիւէրի իւէ թուալէթլէրինին կիւզէլլիկի՝ կէօրէնլէրին հայրէթինի ճէլպ իյլէմէքտէ իտի։

Պիր եէրտէ մէզքիւր արապա, աթա սիւար օլմուշ իքի տէլիդանլըեը գարշըլամադլա, պու տէլիդանլըլարտան պիրի՝ հէնուզ Բէթրէսպուրկտան կէլմիշ գօնթ Ալթօֆ իտմինտէ վէ եիրմի եաշլարընտա օլուպ, տիկէրի տէ պարօն տը Մանէրվ իտմինտէ իտի։ Մէրդումլար, իքի գատընտա թէսատիւֆ իթմէկլէրի իւզէրինէ, արապարընտա ճէրէեան իտէն պիր դաչ սէօզտէն սօնրա, հայվանլարընը չէվիրիպ, արապաեը թատդիպ իթտիւէր։ Էնտան րահատ, պարօն տը Մանէրվ՝ րէֆիդինէ, Պադդարանըն էվվէլճէ կէչիրտիկի էօմրիւ, վէ պարօն տ'Օ... իտմինտէ պիր քիմսէնի ճէլպ իտիպ, անըն սաեէսինտէ օթէլ, աթա, արապա վէ սէրվէթէ մալիք օլտուղունու, վէ կիւնիւն պիրինտէ մէրդում պարօն տ'Օ... եա պիր մէքթուպ եազարադ, քէնտիսինին ֆահշիեաթ ալէմինտէն չէքիլիպ, րահիպէլէը մանասթըրընա տաիրել օլմադ ֆիքրինտէ պուլունտուղունու, վէ պինապէրին արապարընտաքի իւլֆէթ վէ միւնասիպէթէ արթըդ խիթամ վէրմէք լազըմ կէլտիկինի պիլտիրմէսիյլէ, մէրդումըն միւթէէսսիրէն պիր տուէլլօտա իսթէեէրէք քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրտիկինի հիքեաեէ, վէ օ գէմանտան պէրու Պադդարա մէ յատանտան ղայպուպէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ պաղթէթէն ղուհուրինտէն տօլաեը իզհարը թէեաճճիպ իյլէտիկինի պէեան իթտի։

Իքի սիւարիւէը պու եօլտա կէօրիւշէրէք իւէրլէէիպ, արապանըն Պուա-տը-Պուլօնեը օրմանընա կիրտիկինի կէօրիւէլէրինտէ, քէնտիլէը տէ մէզքիւր օրմանա տաիրել օլտու-

լար, վէ օրատա, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ զաթէն իւլֆէթ իթտիկի կէնճ Րուսիալըը թանըտըղը կիպի, Պադդարա տախ անըն ըէֆէնտինի թանըտըղընատան, թարաֆէյն պիրիպիրինէ թագտիմ օլունտուլար։ Պարօն՝ Պադդարանըն եէնիտէն զահիր օլմասընատան տօլաըը թէաճճիւպիւնիւ թէքրարլամաչ սընտա, մէզպուրէ օլ պապատ զիւատատ թաֆսիլաթ վէ իյդահաթա կիրիշմէկիպ, եալընըզ, եագընտա սալօնլարընը եէնիտէն քիւշատ իթմէք իւզրէ պաղըլարա տավէթ կէօնտէրէճէկինտէն, իլք տէֆա քէնտիլէրինի տավէթ իթմէսինէ միւսաատէ իսթէտի, վէ մէրդումլարըն իզհարը մուվաֆֆագաթ իթմէլէրի իւզէրինէ, Պադդարա էլի իլէ քէնտիլէրինի սէլամլաշտը, վէ վագը օլան պիր իշարէթ մուճիպինճէ, պիր միւտտէթ տուրմուչ պուլունան արապա եօլունա տէվամ իյլէտի։

Էննակ րահատ Պադդարա՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսա խիթապէն,

— Պու ադշամ թէքմիլ Բարիս պէնիմ տիրիլմիշ օլտուղումտան խապէրտար օլաճագ տըր, տէտի։

Ֆիլվագը արապա պիր սաաթ դատար Պուա-տը-Պուլօնեըտա տօլաշտըղընտա, Պադդարա եիրմի տէվիգանը իլէ սէլամլաշտը, վէ սաաթ պէշտէ լանսօ՝ Մօնսէյ սոգաղընա ավտէթ իթտի։

Պատէհու Պադդարա՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսա խիթապէն,

— Ապիզէմ, չիւպհէ եօգ տուր քի, զաթէն իւլֆէթ իթմիշ օլտուղուն քիւչիւք Րուսիալը պու ադշամ սէնի կէօրմէկէ կէլէճէք տիր։ Պու սըրատա նէ կիպի հարէքէթտէ պուլունաճաղընը պիլիրսին, տէյի՞ւ մի, տէտի։

— Հագդըմտա կէօսթէրտիկին էմնիյեէթէ լաեըգ պուունմաեա սէօզ վէրիրիմ, ապիզէմ։

Պադդարա։ — (արապատան աչաղըեա էնէրէք։) Ալլահա քսմարլատըգ։ անճագ արապաճըմ էվինէ գատար ըէֆագաթ իտէճէք տիր։ Սէնի թատմա ալըգօյմատըղըմտան տօլաեը աֆ-

վընը բէհա խաէրիմ, հէնուզ աչճը դատըն պուլմամիշ օլտուդումանան, պէն ատ թաամ իթմէք իչին լօզանթահա կիտիէօրում։ Ֆագաթ եարըն սէնին էվինատ թաամ իթմէկէ կէլէճէհիմ, վէ Օրէրա թէաթրօսունատաքի լօժունատա տախի պիր եէր խաթէրիմ։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա իչի գատընալը էէկատիկէրինատէն այրըլարագ, Պադդարա խանէսինատէ հալվէթ օտասընա կիրիպ, տիզ չէօքախուկու հալտէ, հէօնկիւր հէօնկիւր ալամաէա պաշլատը։ Պու սըրատա սահնէատէ պուլունան մատամ Շարմէ օլուպ, ագան կէօզ եաշլարը իսէ, Պադդարա սըֆաթը մէքրուհէսինի ալմըշ օլմասընատան նէշէթ իթմէքտէ իտի։

48

Պարօն տը Մանէրվ իլէ կէնճ րէֆիգի սաաթ պէշ պուչուդ բատտէլէրինատէ Պուա-տը-Պուլօնէրատան ավտէթլէ, պիրլիքտէ թաամ իթտիքտէն սոնրա, սաաթ տօդուզ դարաբլարընատա դիւպլէրինէ կիթտիկը։

Գօնթ Արթօֆ նամ կէնճ Բուսիալը, պիր ալ նէշէլի օլարագ,

— Ալիջիմ պարօն, պիլի՞րմիսինիզտի Պադդարա բէք սէվիմլի պիր գատըն տըր, տէտի։

— Վադաա էօյլէ տիր, լաքին պիլմիշ օլունտի, էհէր քէնատինէ կէօնիւլ վէրիրսէնիզ, պիւթիւն սէրվէթինիզի մահվ իտիպ թիւքէտիր, վէ պիզէ տէ մուհասպէթի օլամագ,

գիրա քէնտիսի՝ եւ ւբէք թաչըր պիր գաաբն տէյիլ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Մէրդումար պու եօլաա կէօրիւչէրէք, պիր թէնէֆֆիւսխանէճ կիրտիլէր։ Պոնատա մէվճուտ օլան վէ պիր գումար մատասը էթրաֆընատա թօբլանմիչ պուլունան օն իքի գատար տէլիգանլըլար միւանընատա թանըտըգլարըմըզտան իքի քիչի օլուպ, պիրի Մ. Օսգար տը Վէրնի վէ տիկէրի Մ. վիգոնթ տը Գամպօլ, եանի Շէրի պէն իլէ Րօգամպօլ իտի։ Մէրդումլարըն՝ էքսէրիսի իւնվան սահիպի վէ միւթէպէր վէ զէննկին օլան պու գաթիլար իչինէ պուլունմատընատան, Բարիսատէ, մահգա սիրդաթ իտիլմիչ պիր իսմ՝ թաչըեարագ, վէ պազը կէօնա աթվարը մահսուսէ վէ զէննկինլիք կէօսթէրէրէք, հաչարաթ մադուլէսի էչխասըն միւթէպէրան իչինէ գարըչապիլմիքլէրի, վէ պունատան տա Բարիսատէ պու կիպի մատատէլէր գարչըսընատա նէ՛ տէրէճէ աղ տիւչինիւլտիւկիւ անլաչըլաճ պիլիր։

Գումար մատասը իւզէրինէ բէք չօգ ադչէ պուլունմասընա բաղմէն, օ ադչամը գումար օեունունատա սօղուդլուգ միւչահէտէ օլունուեօրտու։ Իսթէքլէ օյնանըլմաեքտ, լաքին խահիշլէ կէօրիչիլիեօրտու։ Հաղըրունըն պաչըճա կէօրիւչտիւկիւ մատատէ, Պադգարանըն եէնիտէն զահիր օլմասը քէյֆիեէթի օլուպ, մէզպուրէնին թէքրար մէչտանա չըգմըչ օլմասընա, չօղ լար կիպի Րօգամպօլ տախի լինանմադ իսթէմէմէքտէ իտի։

— Միւսիւլէր, - տիմէքտէ իտի օեունճուլարտան պիրի, - նատնուսում Հադգը իչին սիդի թէէմին իտերիմ քի, պու կիւն Պուա-տը. Պուլօնեբտա կէօրտիւկիւմիւզ գատըն՝ Պադգարա իտի։

Տիկէր պիրի... Ֆագաթ օլամազ չէյ տիր. օ էօլմիւչ տիր։

Պիր իւչիւնճիւ... Լաքին պէն քէնտիսինի կէօրտիւմ, թանըրըմ, սէլամլատըմ, անճագ...

— Անճագ նէ՞...

— Կէօրտիւկիւմէ ինանմամ։

Պիր տէօրտիւնճիւ, - Պէն տէ ինանմամ։

Վիգօնթ տը Դամպօլ։ - Էֆէնտիլէր, սիզի թէէմին իտէ-
րիմ քի, Պագդարա էօլմէմիշ տիր։

— Ահա՛ իպ, սիզ քէնտիսինի կէօրի՞ւեօրմուսունուզ։

— Խայր, լաքին օրմանատա կէօրմիւշ օլսուդունուզ դաստն
քէնտիսի տէյիլ տիր։

— Նէ՞ կիպի իսպաթա իսթինատէն պու սէօզիւ պէեան
իտիեօրսունուզ։

— Օ պէնիմ սըրրըմ տըր։

Պու արա պարօն տը Մանէլով սէօզէ գարըշարագ,

— Միւսիւլէր, սիզի թէէմին իտէպիլիրիմ քի, վիգօնթ ուն
իֆաատէսի ճիատի տէյիլ տիր, գիրա պէն Պագդարաեը կէօ-
զիւմլէ կէօրտիւմ։

— Կէօրտիւնի՞ւզ միւ։

— Էվվէթ կէօրտիւմ, հաթթա քէնտիսիյլէ կէօրիւշ-
տիւմ։

— Օ պաշդա սպահս էֆէնտիմ։ օ հալտէ իֆաատէմի կէրի
այըրըմ։ (Ֆէնտի քէնտիեէ։) Պու իշին այթընատա սըր վի-
լիամս վար տըր, սէսիմիզի քէսիպ տինլէմէք լազըմ տըր։

Պարօն։ - (քէլամընա տէվամ իտէրէք։) Շուրատընը տա
պէեան իտրիմ քի, էօնիւմիւզտէքի բէնդէնպահ ագշամը,
քէնտի խանէսինատէ, գըշ մէվսիմինին պիրինճի պալօսունու
վէրէճէկինատէն, պու պալօեա սիզի տէ տավէթ իտէրիմ։

— Պու թօհաֆ։

— Վագտա թօհաֆ իսէ տէ, լինքեար օլունմազ պիր
տահիհլիք տիր։

— Լաքին քէնտիսի նէ՞րէյատէն մէյտանա չըգմըշ։

— Օրատը մալիւմ տէյիլ տիր։

— Զէնկի՞ն մի տիր։

— Օլտճագ տըր։

Հէր թարաֆտան։ - Պագալըմ։

Պարօն՝ բարմաղըյլա Բուսթալը գօնթու կէօսթէրէրէք,

— Իլթէ պու կէնճ տօսթում՝ անըն միւսթաղպէլինի տէրիւհտէ իտիեօր, տէտի։

Հազըրսուն՝ կէնճ Բուսիալըեը թէպրիք իլթտեքլէրինտէն, մէրգում՝

— Լֆէնտիլէր, հէնուզ օլ պապտէ դաթի պիր գարար վէրմէմիշիմ տիր, տէտի։

Տիկէր պիրի սէօզէ կիրիշէրէք,

— Օ էյի, տէտիկինտէն, Բուսիալը,

— Նէ՞տէն էյի օլուեօր, տէյի սիւալ իլթտի։

Սէօզէ գարըշաըղընը պէեան իլթտիկիմիզ քիմսէ՝ Մ. Օսգար Վէրնի, եախօտ տահա տօղրուսու Շէրիւպէն օլուպ, պաբօն կիւլէրէք,

— Ա՛ճայիպ, Մ. տը Վէրնի պու պապտէ պազը էֆքեարը մահտուսէտէ՞մի պուլունուեօր, տէտի։

Շէրիւպէն... (սօղուգ գան իլէ.) Լֆէնտիլէր, էսասը մահտուհէ կիրիշմէզտէն էվվէլ չուբասընը սիզէ պէեան իտէրիմքի, պէն անասըլ Ֆրանսալը օլմաեըպ, Ամէրիգատա Իսբանիանըն միւսթէմլիքեաթը էհալիսինտէնիմ, վէ Տօն Ժուանընն նէսլինտէն նէշէթ իլմիշիմ տիր։ Տիմէք իսթէրիմքի, գատընըարը ճէլպ իլթմէք իչին մէհարէթի մահտուսէմ վաբ սընը։ Աշգ ու մուհապպէթլէրինէ նաիլ օլմագ իսթէտիկիմ գատընըար, իչ նէֆէր օլուպ, պիրի Մըսըրը գատիմտէ իճրաի սալթանաթի իլթմիշ օլան Գլէօբաթրա, իքինճիսի՝ Իսբանիա գրալիչալարընտան հիւսէյն Իմբէրիա վէ իչինճիսու Պագդատա սընը։ Պունլար թարաֆընտանի՞չին սէվիլմէք իսթէտիկիմի պիլի՞րմիսինիզ։ չինքի պունլարտա սէվմէք վէ մուհապպէթ վէրմէք հիսսի եօգ տուր տէյի շայի օլմուշ տուր։ Հէր նէ իսէ, մահտմքի պիրինճի իքի գատընըար ահրէթէ եօլճու օլմուշ օլմալարըյտա, իշպու թէճրիւպէմի անլէր հագդընտա իճրա իլթմէքլիկիմ գապիլ տէյի տիր, վէ իչինճիսու տէ պու ալֆա զահիր օլմուշ տուր, իտտի պու թէճրիւպէնի անընն հագդընտա իճրա իտէճէկիմ։

— Մուվաֆֆագ օլաճա՞գմըսընըզ։

— Հայ հայ։

Պարօն մը Մանէրվ։ • Ազիզիմ, պէն տէ սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, թէչէպպիւսիւնիւզ՝ վադիքընըզը զայ իթմէքտէն պաշդա սիր չէյ տէյիլ տիր, չիւնքի Պադդարա՝ ալթօնատան պաշդա պիր չէյսէվմէզ։ Իմոի, էյ լուսթրին պօթինէր կիյմիշ օլան Տօն Ժուան, սիզ միւթէքէպպիրանէ թէպէսիւմիատէպիլիրսինիզ, ճալիպ սիմանըզը կէօրմէքլէ իղնարը հայրէթ իլէեէպիլիրսինիզ, վէլհասըլ չիմիտիէ տէկին իչրաղ իթմիշ օլտուղունուզմուվաֆֆադըյէէթլէրտէն տօլայը էօնիւնէպիլիրսինիզ, լաքին պիլմիշ օլուն քի, պու խուսուսատա մուվաֆֆադ օլամաճաճադ սընըզ։

— Պէն տէ մուվաֆֆադ օլմանա չալըշաճաղըմ։

կէնճ Բուսթալը, ճէրէհան խանն սէօզլէրտէն թահրիք օլունարադ,

— Մօնսիէօ, պիր դաչ սէօզ սէօյլէմէքլիկիմէ միւսաատէ խէ՞րմիսինիզ, տէմի։

— Պուեուրուն, սէօյլէհէյն։

— Միզ Պադդարաեը ճէլպ իթմէք խուսուսընտա պուլունուեօրսունուզ, տէյի՞լ մի։

— Էվվէթ։

— Զէնկի՞նմիսինիզ։

— Խայր, սէնէվի անճադ օթուզ պին ֆրանգ իրատըմ վար տըր։

— Պէնիմ իրատըմ իսէ, սէնէվի էրզրմի միլեօն ֆրանգ վէ պէլքի տահա զիեատէ տիր։

— Բէք էյի, նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ։

— Տիմէք իսթէեօրսուրմի, պէն Պադդարաեը ճէլպ իթմէկէ գաթիլն ֆիքրիմէ գօրմուշտում տուր։

— Պէն տէ էօյլէ։

— Պիր պահսա կիրիշէպիլի՞րմիսինիզ։

— Շիւպհէսիզ։

— Բէք ալէա. օն պէշ կիւն վէօհլէթ քեաֆի՞ մի տիր։

— Եարըսը սա օլսա քեաֆի տիր։

— Օն պէշ կիւն օլսուն... էկէր օն պէշ կիւն զարֆընտա Պագդարա սիզի սևվէր իսէ, պուրատա վէ այնի սահաթտա վէ պու էֆէնտիլէրին հուզուրընտա սիզէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ վէրէճէեիմ։

— Բէք էյի, գապուլ իտէրիմ։

Պագըլար։ - Լաքին էկէր պահսը զայպ իտէրսէ՞։

— Էկէր զայպ իտէրսէ, մահէմքի քէնտիսի զէնկին տէյիլ միր, վէ պէն տէ քէնտիսինտէն պէշ եիւզ պին ֆրանգ ալմադ իսթէմէզեմ, թապանճա իլէ դաֆտաըրը տաղըտաճաղըմ։

Պիլթիւն հազըրսուն իւզէրինտէ պիր տիլթըէմէ հասըլ օլտու։

Կէնճ Բուսթալը անճագ եիրմի եաշլարընտա հէման թիւֆսիզ վէ չօճուգ կիպի օլմադըա պէրապէր, թավը ու հարէքէթինտէ վէ սէտաընտա օլ դաատար սիւքիւնէթ մէվճուտ իսի քի, գումարպազլար՝ թէքլիֆ իթտիկի պահսըն ճիտտիհէթինէ գէրրէ դաատար չիւպհէ իթմէտիլէր։

Մէրդումի կէնճ, Եէրիւպէնէ խիթապէն,

— Է՛յ մենսիէօ, պու թէքլիֆիմ հադդընտա նէ՞ տիւշիւնիւեօրսունուզ, տէտի։

Եէրիւպէն։ - Թէքլիֆինիզ բէք սէրթ օլտուղունտան, օլ պապտէ տիւշիւնմէնէ մէճպուրում։

— Տիւշիւնիւնիւզ։

Պարօն տը Մանէրվ։ - Ֆիլվազը պու թէքլիֆ հէմ սէրթ միր, հէմտէ գապուլի զապիլ տէյիլմիր։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի ադիդիմ գօնթ, - տէտի պարօն, - Ֆրանսատա, եանի էօյլէ պիր մէմլէքէթտէ եաշատօրուզ քի, քիմսէնին քէնտի էօմրիւնիւ սահմանտա հադդ ու սէլահիեէթի օլմադըղը կիպի, տիկէրլէրին էօմրիւնիւ տախի ալմատա հադդ ու սէլահիեէթի էօգ տուր։ Շու հալտէ Մ։ Եէրիւպէն՝ քէնտի դաֆտաըրնըն բէվօլվէր իլէ տարմաշադըն խոլվէսինէ մուվաֆֆադ թիթ իթտէ պիլէ, Ֆրանսա գանունու պու խուսուսա մէսաղ վէրմէզ։

Գօնթ ։ (սօղուգ գան իլէ ։) Պու ճիհէթի գաթէն բէշի իթմիշիմ տիր ։

— Սիզաէ տիմէր պու խուսուսու քէշի իթտինիզ ։

— Շիւպհէսիզ ։

— Բէք ալէա, պէն սէ գանունա մուվաֆըգ հարէքէթ իտէրիմ ։

— Նա՞սըլ ։

— Էֆէնտիլէր, քեաֆֆէմիզտէ նամուսլու քիմսէյլէրիզ, պինապէրլին վէրտիկիմիզ սէօզիւ նագզ իտէմէյիզ ։

— Էօյլէ եա՛ էօյլէ եա՛ ։

— Իմտի եկէր Մ ։ ըը վէրնի պահսըմը գապուլ իտիեօր իսէ, պագընըգ քէնտիսինի մաղլուպ սատ իթտիկի հալտէ նէ՞ եարմագ նիւէթինտէյիմ ։

Պու արա հաղըրուն մէրագ իթմէկէ պաշլաեըպ, գօնթ իսէ քէլաֆինը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ ։

— Մ ։ ըը վէրնի նամուսլու պիր գաթ տըր, վէ հագ-գըյլա քէնտի հաեաթընա սահիպ օլտուդում թապտիրտէ, հաեաթընը պէնիմ թահթը էմրիմէ իհալէ իթմէմէղիք ի-տէմէզ ։

Շէրիւպէն ։ — Օնա նէ՞ շիւպհէ ։

— Պինապէրլին պու պահսը գայպ իտէրսէ, պէնիմիէ տուէլ-լօ իթմէք իւզրէ պիր սէպէպ արաշթըրաճագ, վէ օ հալտէ պիրիպիրիմիզտէն օն ատըմ ուզագտա տուրարագ թապանճա իլէ տուէլլօ իտէճէկիզ, Թէէմին օլուն ազիզիմ, թապանճա իսթիմալինատէ օլ սէրէճէ միւքէմմէլ մէհարէթիմ վար տըր քի, գուրչունու իքի կէօզիւնիւն թա օրթասընա եէրլէշտիր-մէքլէ, քիավէթինիզի թէպտիլ իթմէքսիզին անինատէ սիզի ահրէթէ եօլճու իտէպիլէճէկիմ ։

Պու սէօզլէր ուտուտա թէէսսիր իթմէքլէ, ճիւմլէսի տէ սիւքիւթ իթտիլէր ։

Պաահնու հէր թարաֆտան ։ — Պու եօլտա պիր պահս գա-պիւի իճրա սէյիլ տիր ։ Պու խուսուսա մուվաֆֆագ օմ իտէմէկիզ ։

Գօնթ . - Էօյլէ խէ Մ . ոը վէրնի թաւավո ըլաբընաան ֆարիզ կէլսին ,

Շէրիւպէն . - Խայը , ֆարիզ կէլմէմ ,

— Եօգսա եարըն սապահ տուէլլօ իթմէսի լազըմ ոըր . Օ հալտէ տէ քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքլիկիմ իչթիմալտէն տիր . Անճագ չունա տիդգահ խտինիզքի էֆէնտիլէր , եարըն տուէլլօ իթտիկի թագտիրտէ , պէչ եիւզ պին ֆրանգ գա զոնմագ իւմիտինտէն վազ կէչէմէք , վէ եալընըզ միւպալէ ղալը սուրէթտէ էօեիւնէն աւէմիէրին նամ ու չէօհրէթիյլէ վէֆահ իտէճէք տիր ,

Պու սօն սէօզլէր՝ Շէրիւպէնին թէքէպպիւրինէ տօգունտուղունտան ,

— Մօնսիէօ գօնթ , պահսընըզը գապուլ իտէրիմ , տէյի պէեան իթտի ,

Հազըրսուն իզնարը թէաճճիւպլէ ,

— Պու աաէթա տիվանէլիք տիր , տէտիլէր , Գօնթ ահխի , սօն տէֆա օլարագ ,

— Էյի տիւշիւնիւնիւզ , տէտի ,

— Տիւշիւնմիւշիւմ տիր ,

— Տիմէք գապուլ իթտինիզ ,

— Էվվէթ ,

Րօգամպօլ . - Մօնսիէօ գօնթ , Մ . Օսդար ոը վէրնի՝ վագը օլան պիր թէահիւտիւնիւ ունուտուեօր , Իմտի խուսուսի սուրէթտէ քէնտիսինէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէզսէն էվվէլ պու գապուլինի ճիտտի սատա իթմէմէնիզի ըէճա իտէրիմ ,

Րօգամպօլուն պու իֆատէսի , գումար օյնատանլարըն թէաճճիւպիւնիւ տահա գիւսատէ արթըրտը ,

Գօնթ . - Բէք էյի , տիեէրէք մուգապէլէ իթտի ,

Ա յնի վագըթտա վիգօնթ ոը Գամպօլ՝ հայրէթի ագիմէ իչինտէ պուլունան Շէրիւպէնին գօլթուղունա կիրիպ , թէնէֆֆիւս տահրէսինտէն պիրլիքտէ տիշարը չըգարքէն ,

— Աֆվ իտինիզ էֆէնտիլէր , պիր ազտան ավէթի իտէ-

րիմ, տէտի, վէ հէնուզ պօշ օյան պիւեիւք սալօնուն պիր քէօշէսինէ Շէրիւպէնի կէօթիւրիւպ,

— Ազիզ տօսթում, սիզ պիր ագըսըզսընըզ, տէյի պէեան իյլէտի

— Ջանն խաէրիմքի, նէթիճէսի մալիւմ օլտուզու ճիդ հէթլէ, պէշ եիւզ պին ֆրանգա մուգապիլ հաեաթը թէհլիքէեէ գօյմադըզդ՝ ագըսըզըզդ տէյիլ միր։

— Անճագ քէնաի մալիմիզ օյմաեան պիր շէյի թէհլիքէեէ գօյմադ՝ ագըսըզըզդ վէ էսերը ճէհաէթ միր։

— Հաեաթըմ քէնաի մալիմ աէյի՞լ մի միր։

— Խայր։

— Ֆի՛մին միր։

— Պիզիմ. միմէք իսթէրիմքի, րէիսիմիզ միւսաամաէ իթմէտիքճէ, սիզ պու պահսա կիրիշէմէզսինիզ։

— Լաքին անըն րէյինէ մուխալիֆէթի իտէրէք, էմրի ալէյհինաէ հարէքէթի իտէրսէ՞մ։

— Օ վագըթի սիզի գօնթի թէլէֆ իթմէնէճէք միր։

— Ֆի՞մ թէլէֆ իտէճէք միր։

— Պիլմէմ, լաքին եարըն պու սաաթտա գաթը օլունաճագսընըզ։ Նա՞սըլ, քի՞մին էլի իլէ, նէ՞ սիլահ իլէ, պիլմէմ... Եու հալտէ գարարընըզը վէրինիզ։

— Բէք ալէա, իթաաթ իտէր, վէ րէիսիմիզին էմրինէ պէքլէրիմ։

— Էօյլէ իսէ, կէլինիզ։

Բօգամպօլ, մուախխարէն Մ. տը Վէրնիեի թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ կէօթիւրէրէք, Բուսխալը տէլիգանլըեա խիթաապէն,

— Մօնսիէօ գօնթ, Մ. տը Վէրնի՝ քէնաիսինէ վէրտիկիմ պագը իխթարաթա արզը իթաաթ իթտի, տէտի։

Բուսխալը, թահգիրամիզ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Ցիմէք բէտա իսիեօր, տէտի։

— Խայր։

— Օ հալտէ գապո՞ւլ մու իսիեօր։

— Խալը։

— Տիւշիւնմէ՞ք մի խմէէեօր։

— Եարըն պու սաաթա գատար տիւշիւնմէք խմէէեօր։

— Բէք էյի, ֆագաթ պիր չարթ իլէ։

— Շարթընըզը սէօյլէնէն։

— Էկէր խմէէրսէմ, պու ագշամ Պադդարաեա կիտիպ, իլանը մուհապպէթ խաէպիլմէլինիմ։

— Խաէպիլիրսինիզ։

— Օ հալաէ մընսիւօ, եարընա գատար պէքլէմէեէ մուվաֆֆագաթ խաէրիմ։

Մուախխարէն կէնճ Բուսիալը՝ Մ. տը Մանէրվին գօլթուզունա կիրիպ, հապըրսունու սէլամլատըգտան սօնրա տիշարը չըգտը։

Ամատան չէնա տաղրդա կէչինճէ, Րօգամպօլիլէ Շէրիւպէն տախի գլիւպաէն հարէքէթլէ, եաէա պուվարա էնտիլէը։

Ասխթէ վիգօնթ՝ Շէրիւպէն իլէ թօգալաշարագ,

— Ազիզ տօսթում, եարըն Պուա-տը-Պուլօնեըեա կիտիպ տօլաչըն, տէտի։

— Սաաթ գա՞չտա։

— Էօյլէն բաատէլէրինաէ։

— Պանա պիր իֆաատէնի՞զ մի օլաճագ տըր։

— Շիւպհէսիզ. հաթթա բէք իհթիմալաէն տիր քի, մար. քիզէ միւթէալլիգ սիզէ թալիմաթը ճէտիտէ վերէճէեիմ։

— Պահարմը թուխմաթ իսթէտիկիմ, անըն ուղրունա սարֆ իտէպիլէճէք ագչէնի էյտէ իտէպիլմէք իչին օլմաեըգ, զիրա մարքիզին պէնի սեվմէքտաէ օլտուղունա իսքեաթի օլմուչ խէմտաէ, գօրդարըմ քի մուհապպէթինի իգրար իտէմէմէքտաէ տիր։ Ա՛հ, օ գատըն պիր ժէլէք կիպի տիր։

— Իչթէ պուննուն իչին, եէնի պիր դայլէեէ թապի օլմագ իսթէմէքլիկին՝ էսէրը ճէհալէթի տիր։

Պու մի քեալէմէտէն սօնրա իքի կէնճլէր եէկատիկերինաէն այրըլըգ, Րօգամպօլ՝ քէնտի խանէսինէ կիթատիկինաէ, սըր Վիլիամը օրատա պուլմագլա,

— Տօղրուսու ամճա սիզի պուրատա պուլտուղումա մէմնուն օլտում, տէմի։

— Ա՜ճա՛իպ, պանա իհթիեաճը՞ն մը վար տըր։

— Սիզէ մուհիմմ խապէրլէր վէրէճէեիմ։

— Սէօյլէ պագալըմ եէկէն։

— Էվվէլ էմիրատ զանն իտէրիմբի Պագդարա՝ խայրխահ-ըզ վէ ֆազիլէթ մէսլէքինի թէմամիյլէ իթտիչ տիր։

— Պիլիրիմ։

— Պիլի՞րմիսինիզ։

— Հէր չէյի պիլիրիմ. ասո՞նրա։

— Սօնրա Շէրիւպէն ղարիպ պիր պահսա կիրիչտի։

Րօգամպօլ՝ գիւպատէ ճէրէեան իտէն ահվալի թէմամիյլէ նագլ իթտիկինատ, սըր Վիլիամս տինլէտի, վէ ուզուն միւտաէթ տիւչիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա,

— Շէրիւպէնին պու պահսը գապուլ իթմէսինատ հիչ պիր պէիս կէօրմէեօրում, զիրա սէնին կէլտիկին զէման, պէնի թասատ իթմէքտէ օլան Պագդարատան գուրթուլմադ իչին չարէ տիւչիւնիւեօրում։ Պէլքի պու չարէեի պուլտում... տէմի, վէ պունատան զիեատէ թաֆսիլաթա կիրիչմէեի զահտ ատտ իթտի։

Պատէհու Րօգամպօլ՝ սըր Վիլիամսըն էմրի իլէ Շէրիւպէնէ աթիտէքի թէզքիրէեի եազտը.

«Ազիզ տօսթում, պահսա կիրիչին. օլ պապտէ սիզէ միւսաատէ օլունուօր. անճագ եարըն սէօզլիւ օլտուղումուզ մահէլլէ կէլինիչ, կէլմէնիզ հէր հալտէ էլզէմ տիր։

«Տօսթունուզ, ԳԱՄՊՕԼԷ»

Սըր Վիլիամս տա, (քէնտի քէնտիեէ.) - Էյ Պագդարա, սանա մէրամ անլաթմալըեըմ, վէ քիմ օլտուղումու պիլտիրմէլիեիմ, տէտի։

49

Ագշամբն սաաթ օնու բաատէլէրինտէ Մուսէվի գըզ հալվէթի օտասընտա ույդուեա տալմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլտէ Պագդարա եալընըզ պուլունմադտա իտի։

Նէ՛ մաատմ տը Ալֆօնս, նէ՛ Բուսիալը գօնթ, նէ՛ Մ. տը Մանէրվ, վէ նէ՛ տէ Պագդարանըն ֆահշիեաթ ալէմինէ կիրմիշ օլտուղունու աղ էվվէլ զանն իտէն տէլիգանլըլար, մէզպուրէնի շու սըրատա կէօրսէլէր իտի, թանըեամադլար իտի։ Օ տագըդատա մէրգումէ, քիւսթախանէ պագըշլը, իսթիհզաքեարի վէ գահգահալը կիւլիւշլիւ, արսըզ վէ հայլազ կիւնահքեար Պագդարա օլմաեըգ, մաատմ Շարմէ հալինի քէսգ իթմիշ իտի։ օ մաատմ Շարմէ քի, գալգինտէ իղթիրապ վէ նէտատմէթ աատրը մէվճուտ օլտուղու հալտէ, տահմա կէօղլէրինի գուպգէի ասիւմանէ աթֆ իտէր, վէ ատէթա չէֆագաթ գատընլարը միսիլլու, գըշ էսնատընտա, նիչէ ուզուն կիճէլէր խատթալարընն եանընտա վագթընը կէչիրիր իտի։ Պունունլա պէրապէր օ կիւնքի բարլագ էսվապընը թէպտիլ իթմիշ օլմատըղը կիգի, տէգօլթէ ումուզլարընը վէ կիւվէլ սաչլարընը տա կիղլէմէմիշ, վէ մանատթըրտաքի գատընլարա մախսուս էնլի վէ կուսթօսուղ գիր էյգիսէ իլէ վիճուտինին վէ պէլինին նազիքլիկինի սէթր էյլէմէմիշ իտի։ Ցագաթ եաշարմըշ օլան կէօղլէրինատէն վէ թագաթսըզ հալ ու թավրընտան՝ քէտէր իչինատ պուլունտուղու անլաշըլմագտա օլուգ, մէղպուրէ քէնտի բէնտինէ վէ էլլէրինի եէկտիկէրինէ գավուշտուրագ շու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իտի։

— Եա՛Բապպի, պանա աֆվ պուէուբրուն, վէ չու մէքբուհ խըտմէթի սօնուննա գաատար չաշըրմադըզըն վէ մէյհուս օլմադըզըն իճրա իտէպիլմէքլիկիմ իչին պանա գուվվէթ վէ ճէսարէթ վէրին։ Անը գուրթարմադըզըմ լազըմ տըր։

Պու արա չան չալընմադըէ, պիր միւսաֆիր կէլտիկի պիլտիրիլտի։ Կէլէն միւսաֆիր՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆոնսուն արապաճըսը օլուպ, մէրդում, համիլ օլտուղու պիր մէքթուպու Պադդարաեա վէրտի։ Մէքթուպըն միւնաէր իճաթը պէր վէճհի աթի իտի։

«Սէվկիւլիւ տօ՛սթում,

«Զաբուդ հաղըր օլ։ Քիւչիւք Րուսիալը պուրաեա կէլտի։ Սէնին իչին ատէթա մէճնուն կիպի աչըդ օլմուշ տուր, վէ հաթթա պիլմէմ, մէնսուպ օլտուղու գիւպատէ պիր պահսա տախի կիրիշմիշ իտուկինտէն, վէլէվ ճամ գըրմադ վէ նէրտիվէն տաեաթմադ իճապ իթսէ, եինէ, հէր հալտէ պու ադշամ սէնին խանէնէ կէլմէք ֆիքրինտէ տիր։ Պէն տէ սէնին հադդընտա քէնտիսինէ պադը չէյլէր սէօյլէտիմ, վէ հաթթա քէնտիսինէ ֆէտաքեարլըդ կէօսթէրէն պիր քիմսէ հադդընտա հէր կէօնա հիւսնի մուամէլէնի իճրաեէ միւսաիտ պիր դաարն օլտուղունու պէնան իլլէտիմ։

«Իմտի, ազիզէմ, պու տէլիդանլըտան սէնին իչին հէր չէյի պէքլէեէպիլիրսին։

«ՍԷՆԹ ԱԼՖՕՆՍ»

Պադդարա իչպու մէքթուպու օդուտուդտան սօնրա, մումուն ըչըղընա հադ լաչարըրըպ հադ տը, վէ մէքթուպու կէթիրէնէ եիւղ սու պախշիշ վէրիպ, անը եօլա գօյտուդտան սօնրա, քէնտի քէնտինէ,

— Թէաթրօ բէրտէսինին աչըլմադ վադթը կէլտի, պիր ադտան սահնէնէ չըգաճադրմ, իմտի հաղըր օլալըմ, տէտի, վէ պէպէմէսինի չաղըրըպ, կիճէլիք թուալէթի եէրինէ սապահլըդ միւքէմմէլ պիր թուալէթ վէ քէնտինէ չէքի տիւզէն

վէրտի։ Սայլարքնը մավի բէնկլի պիր չալ իլէ կիզլէտի, պիր բօպ տը չամպր, վէ գըրմըզը էօբչէլի աթլատան պիր չիֆթ քիւչիւք աեագ գապը կիեինտի, վէ ալթ գաթ տաիրէսինէ էնիպ, օթէլին պաղչէսինէ նազըր օլան կիւղէլ պիր օտաեա տախիլ օլտու։

Պատէհու պէսլէմէսինի եօլա գօեուպ քէնտիսի եալընըզ դալտըղընտա, էլինէ պիր քիթապ ալարագ, աթէչին եանընտա պուլունան սէտիրին իւզէրինտէ նազիքեանէ սուրէթտէ եատանտը։ Մէզպուրէ, չաեէտա կէնճ Բուսիալը քէնտի խանէսինէ կէլմէք իսթէրսէ խարիճի տիվարա պիր նէրտիվէն տաեաեաթարագ պաղչէեէ աթլաեաճաղընը միւլահազա իթմիչ օլուպ, անճագ նէրտիվէն գօյմագ վէ աթլամագ կիպի չամաեա վէ կիւրիւլթիւ հասըլ իտէն ահվալտէն հէր հալտէ սագընճագ իսթէտիկի ճիհէթլէ, ալթ գաթտա պուլունան մէզքիւր օտաեա էնմէսի՝ մահզա բէնչիրէլէրի օ օտանընը պաղչէեէ նազըր օլմասըլա, մէրգումի կէնճին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտէպիլէճէկի իհթիմալինէ մէպնի իտի։

Վուգուաթ՝ Պագդարանընը քէշֆ իթտիկի կիպի օլտու։ Շէօլէքի քէնտիսինին պու օտաեա կիրմէսինտէն հէման պիր չարեէք սաաթ սօնրա, տէրունը պաղչէտէ, պիր ճիամին տիւշինէ միւչապիհ ճիւղի պիր չամաթա, վէ պատէհու հօլլարընը գումու իւզէրինտէ սարմ սէսի իչիտիլիպ, մէզքիւր աեագ սէսի՝ բէնչիրէնին էօնիւնտէ գաթթ օլունտու։ Օլ անէ տէկին գըմըլտանմաեարագ տուրմուշ օլան Պագդարա՝ պաշընը էնսէսինէ չէվիրիպ, տիչարտա պիր կէօլկէ կէօրմէքտէ օլտուղունու գանն իլէ, մահիրանէ սուրէթտէ թէաճճիւպ հարէքէթի իլգրագ կյլէտի։

Ա,յնի վագրթտա բէնչիրէնին ճամընա իքի տէֆա էլ իլէ վուրուլտուղունտան, Պագդարա էլինտէքի քիթապը եէրէ պրագըպ, բէնչիրէնի աչտը։

Ճամը չալան չաեա կէնճ Բուսիալը օլուպ, Պագդարա մէրգումուն գարչըսընտա թէաճճիւպինտէն նաչի րէֆը սէտտա իթմիեէրէք, սաքինանէ տավրանտըղընտան, մէրգում պիր

տէրէճէ տիւչարը եէյիս օլտու· անճադ կէնճ գաադըն, մէրգումա խիթապէն,

— Կիրինի՛զ մընսիէօ գօնթ կիրինի՛զ· տիվալըմտան աթլանեարադ պաղչէմէ կիրտիկինիզ հալտե, պու հարէքէթինիզի սօնունա գատար նի՞չին տէվամ իթմէտիկինիզի, եանի նի՞չին բէնչիրէտէն էվիմէ կիրմէտիկինիզի անլաեամաեօրում, տէտի։

Պաադհու մէզպուրէ, կէնճ Բուօիալընըն իչերի կիրմէսինէ միւսաատէ իթմէք իւզրէ իչի ատըմ գատար կերի չէքիլտի։ Պու սուրէթլէ գօնթ, վադտա ուիթանարադ, ֆագաթ նիհաեէթ կէնճ գաադընըն սէսինտէ վէ հալինտէ իսթիհզաեա միւշապհ հիչ պիր հալ կէօրմէտիկինտէն, բէնչիրէտէն տէրուն ը օտաեա կիրտի։ Օլ վադրթ Պադդարա՝ բէնչիրէհի գաբաեըգ, մէզքիւր կիճէ միւսաֆիրինէ տախ, օթուրմասը իչին պիր իսկէմլէ իրաեէ իթտիքատէն սօնրա, քէնտիսի տէ սէտիրին իւզէրինտէ եասլանտը։

Միւթէագըպէն մէզպուրէ չու եօլտա քէլտա աղազ իչտի։

— Մընսիէօ գօնթ, վիզիթանըզըն մադսէտինի, վէ պիր աղ էվվէլ Գանունը ճէզանըն ահքեամը չէտիտէսինէ քէնտինիզի նի՞չին հէտէֆ գըլտըղընըզը պիլիրիմ։

— Մա՛տամ...

— Պէեանը էօզրտէն սարֆը նադտր իլէ պէնի տինլէհինիզ։ Սիզ, իւք տէֆա օլարադ պու կիւն պէնի կէօրտիւնիւզ· վադթիլէ պէնիմ չայեանը թէէսսիւֆ պիր չէօհրէթ գադանըմըզ օլտուղումու, վէ տուչտուսուղուզում տարպը մէսէլհիւքմիւնէ կէչտիկինի էլպէթթէ սիզէ նադէ իթտիլէր։ Հաթթա չու պիչարէ Մանէրվին՝ տէօրթ սէնէ գատար ալէմի ֆահչիեաթտան չէքիլմէյէրիկիմ հադգընտա սիզէ զարիպ մնտալար հիքեաեէ իթմիչ օլտուղունա տա իսքեաթի օլմուշում տուր։

— Լաքին մնտամ...

— Մուս օլուն վէ պէնի տինլէհին։

Գօնթ, իթտաթյա սիւքիւթ իթտի։ Պադդարա տախխ քէլտընըն չու եօլտա իչերի կէօթիւրտիւ։

— Մօնսիէօ, սիզ ևիրմի եաչընտասընըզ, տէյինՀ մի։

— Էվվէթ մատամ։

— Պու սինն՝ տէլիգանլըլըզդա մախսուս պիր թագըմ թէչէպպիւսաթ վէ էնվահի մէվանի վէ միւչքիլաթլէ տօլու խաեալաթ սիննի տիր։

— Պէլքի...

Րուսիալը բրէնս պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, թէքէպպիւրանէ կիւլիւմսէտի։

Պադդարա.. (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Պէն տէ ևիրմի եէտի եաչընտաեըմ, վէ եաչամագլա խայլիճէ իՀթիւեարլանմըշ օլտուղում կիսլի, սիզին, Հէնուզ պիրինճի սահիֆէլէրինի աչմըշ օլտուզունուզ էօմրիւն թախրիպ իտիճի քիթապընը թէմամիյլէ օգումուշում տուր։ Իմտի սիզտէ պիլիրսինիզքի, պու եօլտա իՀրազ իթմիշ օլտուղում մուճիպի քէտ՛ր իմթիւեազ սիզին իլէ պիր տէրէճէ վուգուֆիեէթլէ կէօրիւշմէքլիկիմէ Հագդ վէրմէքտաէ տիր։

Գօնթ, օլ պապատէ մուվաֆֆազաթ կէօսթէրիրճէսինէ պաչընը էյտի։

Պադդարա.. (տէվամէն.) Իմտի, էկէր տիւնքի կիւնէ գատար իսմինիզի պիլմէկօրտում իսէ տէ, պու կիւն պիլիրիմ, եախօտ տաՀա տօպրուսու թէքմիլ էօմրիւնիւզիւ, Հաթթա էն կիզլի էորարընըզը պիլէ քէչգ իթմէքտաէիմ։

կէնճ Րուսիալը իննանմամազլըզ եօլունտա կիւլիւմսէտի, վէ մէզպուրէ իսէ, իֆտատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Պէնի տինլէյինիզ, վէ սօնրա քէնտինիզ հիւքմ վէրինիզ։ Սիզ ևիրմի եաչընտասընըզ, վէ մուազզամվէ ֆաթիհ օլուպ, հիչ պիր չէյտէն թէրէտտիւտ իթմէյէն պիր միլլէթէ մէնսուպսունուզ։ Պու կիւն պէնի սիզէ կէօսթէրդիք, «Ճու գատընը կէօրի՞եօրմուսունուզ, իչթէ օ գատըն հիչ պիր չէյէ իննանմազ, հիչ պիր քիմսէյի սէվմէզ, վէ անըն էլինտէ հիւքմտարլտրա մախսուս սէրվէթլէր երիւեիպ մահվ օլուր» տէտիքլէրինտէ, սիզտէ, «Պէն ևիրմի եաչընտաեըմ, ֆէվգէլատէ սէրվէթիմ վար տըր։ իմտի օ գատըն թարաֆընտան

սէվիւմէք իսթէրիմ» տէյի ճէվապ վէրմիշսինիզ տիր։ - Տօղրու տէյի՞ մի տիր։

— Տօղրու տուր։

— Իմոի մօնսիէօ, եէմին իտէրիմ՛քի, պու խուսուսատա հանըլըեօրսունուզ։

— Ա՜ճայիպ։

— Էվվէթ, պէն սիզի նէ՛ սէվէպիլիրիմ, նէ՛ տէ սէրվէթինիզի մահվ իթմէք իսթէրիմ։

Պադիշահ՝ պու սէօզլէրի ղաւէթի սօղուդ դան իլէ վէ դաթի սուրէթատէ իրատա իթմատիկի կիպի, չու քէլամը տա իլա վէթէն տէրմիհան իյլէտի։

— Տիդդաթլէ եիւզիւմէ պադըն։ Թէպէսիւմ իթմէեօրում, վէ կէօզլէրիմ՛տէ, ախլէագ պօղուդլուղու եօլունա կիրմիչ օլան դաալընլարըն կէօզլէրի կիպի բարլամաեօր։

Կէնճ Րուսիալը մէղպուրէնէ աթթը նազար իլէ, սիմասընատա միւշահէատէ օլունան վադար ու ազամէթատէն միւթէհայիր օլարագ,

— Ա՜ֆվ իտէրսինիզ, ֆագաթ սիզի սէվէրիմ, տէտի։

Պադիդարա՝ հէման մատէրանէ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Սիզ հէնուզ եիրմի եաշընատա օլմանըգլա, չօճուդ սաեըլըրսընըզ։ Պու չաղատա օլանլարըն դալպինատէ հէնուզ էօյլէ նազիք թէլլէր պուլունուր քի, եալընըզ ալիճէնապէ պիր քէլամ՝ օ թէլլէրէ թէէսսիր իտէպիլիր։ Թէքրար սէօյլէեօրում, տիդդաթլէ եիւզիւմէ պադընըզ։ պէն պէտապախթ վէ մահդուն պիր դաալընըմ, վէ իճրասընա թէշէպպիւս իթմէկիմ խըտմէթ իսէ, պէլքի իդթիսաըրըմըն մաֆէվգինատէ տիր։ անճաղ պու կիւնքի հալ ու վաղիէէթիմ՝ վաղթիյլէ քէսպ իթմէկ օլտուղում նամ ու շէօհրէթատէն տահա միւբաճճահ տըր։ Պինաէն ալէյհ, ասըլզատէկեանատան օլտուղունուզ, վէ կէօզլէրինիզատ բարլաեան շէօյլէ՝ նամուս ու իսթիդամէթինիզի իրաեէ իթմէկի, վէ հէնուզ սինինի թըճըլիեէթատէ պուլունտուղունուզ ճիհէթլէ, մուզիրը եօլտա աշգ ու սէվատաեա սալիք օլարագ իհթիեարլաշմըշ օլան պէտապախթ պիր դաալ-

նա մէրհամէթ իթմէնիզի՝ սաաէ վէ նամուսքեարանէ սուբէթ-
աէ բէճա խաէբիմ, աէախ։

Պադդարա՝ պու սէօզլէրի միւէասիր պիր սէաա իլէ իրաա
իթաի, վէ դօնթ, մէզպուրնին կէօզլէրի նաչարաբղընը կէօր-
մէմէխ իւզէրինէ, սահա եապ ըն վադըթլարա աէկին սաչը
պաչընը վալիսէսինին ախղլըրինէ սաէսաթմէրէ պուլունան պու
տէլիդանլը՝ Պադդարանըն սուչլուսուղ պիր գաարն, վէ
քէնարխինէ պէեան խախլախիկի վէճհյէ, ախլէադը մէզմում պիր
մախլուղ օլմաարղընը անլաար, վէ պու գաարընը իհաթա
խանն զիյնէթ ու սէպաէպ իչինաէ մուհիմմ պիր սըրր վէ
ֆէլաքէթ ու մուսիպէթ կիղլնմիչ •լուղաունու աէրը իլլէախ։
Միւթէադրըպէն իֆաաէհէ ապազլէ,

— Մաաամ, պէնի չօճուղ թէհամիւէ իթմէքաէ հադգը-
նըզ վար սըր։ Ֆիլվադը հէնուղ չօճուղում, վէ չօճուղճա
քիւսթախլըղըմ իլէ, պէլքի սիզի կիւճէնտիրտիմ, ֆադաթ
ումարըմ քի, արզը նէաաամէթ իթաիկիմ թադտիրաէ... սէ-
սի, վէ սէօզիւնիւ պիթիրմէզսէն, Պադդարա՝

— Մօնսիէօ գօնթ, պանա եէմին իթմէեէ բազը օլո՞ր-
մուսունուղ, տէյի սիւալ իթաի։

— Լվվէթ, սէօյլէեինիզ։

— Պու կիճէ, պուրաաա, միւանէմիզոէ, հէր նէ սէօզ
սէօյլէնիրսէ, պիր մէզար իչինաէ կիզլէնէէն սըրր կիպի, գալ-
պինիզ սէրուէինինաէ գաթիէն կէօմիւլմիւչ օլաճաղընա տաիր
սաբլզաաէլիկինիզ վէ մէնսուպ օլսուղունուղ միլլէթի նէճի-
պէնին նամուսու իւզէրինէ եէմին իաէ՞րմիսինիզ։

կէնճ Բուսիալը սէտաասընաա սիւքիւնէթ վէ կէօզլէրինաէ
էսէրը իսթիդամէթ վէ սաֆվէթ մէվճուա օլարադ,

— Լվվէթ մաաամ, Բուսիալը սաբլզաաէկէանսաան օլմազլա
հայիզ օլսուղում ծամուս իւզէրինէ իսթէսիկինիզ եէմինէ
իաէրիմ, աէախ։

Բուսիալընըն պու եէմինինաէն սօնրա պիր միւաաէթճիք
սիւքիւթ վադը օլսու, վէ օլ կանաաէ Պադդարա, մէրդումըն
բէսմի եէմինինէ բազմէն թէրէաաիւա իսիեօրճասընա սիդ-

գաթէլէ քէնաիսինէ պադաը, վէ նիհաեէթ չու վէճհէլէ քէլամա աղաղ իլէսի։

— Մօնսիէօ, կէնճլիք՝ սինինի քէմալէթաէն միւրաճճահ ըը, չիւնքի կէնճլէր՝ հիսսիեաթը ալիճէնապանէ իլէ մուէթթասըֆ օլմալարըյլա, իսիլէն եէմինի տահա գիեաաէ վիճտանէն մուհաֆազա իսէրլէր։ Տիմէք իսթէրիմքի, օն սէնէլիք տօսթում օլան պիր միւսիննաէն իսէ, պու տապահա գատար թանըտըղըմ պիր քիմսէ օլմատըղընըղ հալտէ, սիզէ տահա գիեաաէ էճհիյեէթ իտէպիլիրիմ։

Գօնթ։ — (հէեէճան իլէ։) Թէշէքքիւր իտէրիմ մատամ, պէնտէնիզ տէ, հադդըմտա կէօսթէրտիկինիզ էճհիյեէթի տալհէ չըգարաճաղըմ։

Պադդարա։ — (տէվամէն։) Տինլէեինիզ, պէնիմ էօմրիւմտէ էսրարի պիր հալ մէվճուտ տուր։ Պու էսրարի հալիքիմտէէ ֆաշ իտէմէմ, հաթթա սիզին՝ (թէպէսսիմ իտէրէք) աթլէագը հասէնէ վէ միւսթադիմանէ իլէ մուէթթասըֆ օլտուղունուզ վէ տօսթում օլաճաղընըղ բէվիչինիզտէն անլաշըլմագտա իսէ տէ, օ սըրրը սիզէ տէ պէեան իտէմէմ։

— Մատամ, գաթէն չիմտիհանէն սիզէ տօսթ օլմուշում տուր։

— Տօսթ օլուպ օլմատըղընըզը իլէրուտէ կէօրէտէեիզ, չիւնքի պէլքի սիզտէն պիւեիւք պիր ֆէտաքեարլըգ իսթէեէճէեիմ։ Ֆագաթ պու ֆէտաքեարլըգ սիզին սէրվէթինիզէ տաիր տէյիլ տիր։ Իհթիմալքի, հաթթա բէք տահիհ տիր քի, մօնսիէօ, սիզէ, Պադդարա՝ եալընըղ ալթունու սէվէն մախլուգլարտան ըը, վէ գալպինատ էսէրը հիսս վէ բիգգաթ տօղա եօգ տուր, տէյի պէեան իտէմէյ տիր։

Գօնթ։ — (պիր աղ իղթիրապէ։) Էվվէթթ մատամ։

Պադդարա։ — (տէվամէն։) Կէյմէյ էօմրիւմ իչին պու սէօզ տօղրու տուր։ Էվվէթթ, վաղթիլէ պու եօլտա պիր մախլուգ իտիմ, լաքին արատան տէօրթ սէնէ կէչտի, վէ պէն պու միւտտէթթ զարֆընտա սէվտիմ, տիւչարը իղթիրապ, վէ նիհաեէթ նատիմ օլտում, Պու կիւն կէօրտիւկիւնիւզ դատըն՝

քիմնէեի նէ՛ սէվէպիլիր, նէ՛ սէրվէթինի մահվ իտէպիլիր։ Հէնուզ պիր քիմնէեէ իզհարը մուհապպէթ իտէպիլօս պիլէ, մուհապպէթինի խալիս գըլմազ իչին, քէնտինին էմէկկյլէ եաշամազ խաթէր։

— Ա՛հ մաատամ, պու կիպի թէֆէրրուաթա կիրիչմէեին, վէ սիզէ հէր նէ սուրէթլէ խըզմէթ իտէպիլիրսէմ, անը սէօյլէյին։ Հաեաթըմ, էօմրիւմ սիզին տիր։

— Ալլահ իթմէեէ քի, պէն սիզին էօմրիւնիւզէ տօգուշ նաեըմ։ Սիզտէն իսթէնէճկիմ մաատէ՝ ճիւզիեաթ դապիլինատէն տիր։

«Պէնի սիզէ կէօսթէրտիքլէրինատէ, քէնտի քէնտինիզէ, «Իչմէ իսթէտիկիմ կիպի պիր գաատըն։ պէն պունու քէնտիմէ մէթրէս իտէրիմ։ պէլքի պունուն մալի պանա չօղա օլաճադ իսէ տէ, զէննկին օլաուղումտան, պէիս եօգ «տուր» տէտինիզ։

Գօնթ իթիրազ իթմէք իսթէտիկինատէ, մէզպուրէ՝ պիր հարէքէթլէ անը սէօզ սէօյլէմէքտէն մէն իտիպ,

— Իմտի, մընսիէօ գօնթ, տօսթլարընըզ վէ սիզ, պու խուսուսատա հանըլմըշընըզ տըր։ Պէն սիզի սէվէմէմ, վէ սիզին թաարաֆընըզտան սէվիլմէքլիկիմէ տէ բազը օլամամ։ Ահպէպի նէ՞ տիր տէյի սիուալ իտէբիլնիզ, պու ճիհէթի պէնիմ սըրրըմ տըր, տէտի։

— Ֆադաթի մաատամ...

— Ա՛հ, պանա նէ տիմէք իսթէտիկինիզի պիլիեօրում. Զէնտօսթի պիր քիմսէնին, պու գաատար գաթի սուրէթտէ տէրմիեան իտիլէն միւրաատա գարշը իթիրազ վէ մուխալիֆէթ իթմէսի թաալիի տիր։ Լաքին ազիզիմ, պու խուսուսատա արզումա վէ էֆքեարըմա գաթլանմալըընըզ, զիրա սիզին իչին պունատան զիեատէ պիր չէյ եաբատամամ։

կէնճ Րուսիալընըն լէհճէսի սօլմագտա օլուպ, սիմասընըն հալինատէն հէնէճանը ազիմ իչինատէ պուլունտուղու կէօրիլտիւկիւ ճիհէթլէ, Պադդարա,

— Տինլէնինիզ, սիզտէն պէքլէտէկիմի անլարսանըզ, պէլ-

քի պանա հադգ վէրիրսինիզ։ Ճիսաէն ասսթուս օլնադ իսթէ՞միսինիզ, տէսի։

— Շիւպհէ՞մի իսէրսինիզ։

— Իճապընաա պանա իթաաթ իսէ՞միսինիզ։

— Էվէթ։

— Իմոի, ահըպպանըզ, արդաասյլարընըզ, վէ պիւթիւն ճիհան մուվաճճէհէհնաէ սիզի սեվճէհիմ, վէ սիզտէ պուրատա հաքիմ օլաճադսընըզ։

Գոնթ պու սըրատա թէհաճճիւպանէ հարէքէթտէ պուլունուպ, Պադդարա իսէ կիւլիւմսէհէրէք,

— Պէնիմ սըրրըմ պունատա ատը, վէ պու սըրրը քիմսէհէ ֆաշ իթմէք գապիլ տէյիլ միր։ Էվվէթ ասսթուս, սիզի սեվէմէմ, սևմէք իսթէմէմ, վէ սեվմեմէլիեիմ, պունատան պէօյլէ նամնուսլու գաարըն օլարադ, հալընըզ Հադգ Թէալա հաղրէթլէրինէ մուհադպէթիմ օլմադ, վէ կիճէլէրիմի աղլամադ վէ տուա իթմէքլէ կէչիրմէլիեիմ, ֆադաթ սապահ օլտուղունատա, ութանաճադ սիւս վէ զիյնէթլէլ քէնարիմէ չէքի տիւզէն վէրտիկիմ կիպի, հէր պադանընըն եիւզիւնէ տէ մուճիպի մահճուպիեէթ սուրէթտէ թէպէսսիւմ իթմէլիեիմ։ Սէպէ՞պ։ սէպէպինի սորմաէրըն, լաքին իթիմատա խաին քի, էկէր սըրրըմը պիրինէ ֆաշ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլիրսէ, օ քիմսէ սիզ օլաճադսընըզ, տէյի պէհան էյլէսի։

Գոնթ հայրէթի ազիմէհէ միսաթաղրադ օլուպ, Պադդարա իսէ չու եօլտա բէլամա տէվամ էյլէսի։

— Ճէրէհան իսէն սէօզլէրին արամըզտա տէֆին իսիլէճէկի հադգընատա վադը օլան եէմինինիզէ բիտաէթթ իսիեօրում։ իմոի գաթիլն ինթիհատընըզը իսին, Պէն, ալէմ նադարընատա մէթրէսինիզ օլմադ, գինէթ ու տէպատէպէմ, վազիեէթիմ, հալ ու միսաթադպէլիմ՝ հէր սիզին սաեէնիզտէ տիր տէյի թանըլմադ վէ ատտա օլունմադ իսթէրիմ։ Հէր ադշամ արապանըզ դաբուճուն էօնիւնատէ տուբմալը տըր։ վէ հէր քէս՝ հէր սապահ սիզին պու էվտէն տիշարը չըդտըզընըզը կէօրմէլի տիր։

Պադդարանըն սէօզլէրի օլ տէրէճէ նագապիլի իյդահ կէօրիւնիւեօրաու քի, գօնթ՝ իշպու սէօզլէրի տինլէտիքճէ, բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի։ Կէնճ գատըն, պու խուսուսու անլաեարադ, իֆատէսինի չու սու-բէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Սէօյլէտիկիմ չէյլէր սիզէ զարիպ վէ ֆէվգէլատէ զանն օլունուեօր, վէ ֆիլվագը տիկէր բէք չօգ գատընլալ՝ կէօեա վազիֆէլէրինի իճրա իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք, սու հարէքէթ վէ մէսլէքլէրինի կիզլէտիքլերի հալտէ, պէնիմ, ֆազիլէթ թարիդինտէ տէվամ իթմէքլիկիմ վէ գալմադը. ղըմլա պէրապէր, մուխլիլի նամուս պիր վազիեէթտէ կէօրիւնմէք իստէմէքլիկիմ զարիպ վէ ֆէվգէլատէ տիր։ Ֆագաթ նէ չարէ քի, պու ճիհէթի պէնիմ սըրրըմ տըր։

Դօնթ Աբթօֆ՝ Պադդարանըն էլինի քէմալը հիւրմէթի վէ բիաեէթլէ թուրթալադ,

— Թէքլիֆինիզէ մուվաֆֆագաթ վէ սիզէ թէմամիյլէ իթաաթ իտէրիմ, զիրա կէօզլէրինիզտէն վէ միէսսիլ սէ-ատանըզատան՝ ազիմ պիր քէտէր իչինտէ պուլունտուղունու-զու ատրք իտիեօրում։ Մատամ, պէնտէնիզէ էմնիյէթի իթ-մէքլէ հանըլմամըշլարընըզ տըր, պու խուսուսու ֆիքիրէն տախի իսպաթի իտէճէիմ։ Պիր ազ էվվէլ պէհան իթտիկինիզ վէճհլէ, պէն հէնուզ չօճուգ չաղընտա պուլունուեօրում, լա-քին իճապընտա պիւեիւք ատէմ վէ տօսթլուղունուզա լայըգ օլաճաղըմ։ (Պատէհու դըղարադ.) Պունտան գաթինադար, քի՞մ պիլիր, պէյլի պիր կիւն...

Պադդարա մահղունէն պաչընը սալլաեարադ,

— Պիչարէ չօճուգ, էկէր հէնուզ կէնճլիք կէօրիւնիւչիւ-նիւ մուհաֆիզա իթմիչ իսէմ, էկէր հիւնի ճէմալէ սահիպ պուլունուեօր իսէմ, վէլհասըլ զահիրի հալիմ կէօսթէրիչլի վէ ճալիպ իսէ, գալպիմ օ գապիլ օլմահըգ, եիւզ եաչընտա պուլունան իհթիեարլարընը գալպինէ միչապիհ տիր, էրիմիչ, աչընմըչ, վէ հէման էօլմիչ տիր։ Էօլիւլէր իսէ, ասլա սէ-վիլէմէզլէր։ Իմդի, պէնիմիլէ եաչընըզ տօսթ գալըպ, սաիր

կէօնա էֆքեար ու ամալ իլէ զիհնինիզի իշդալ իթմէեինիզ, տէտի։

Կէնճ գատըն սօն սէօզլէրի՝ գաեէթ վագար վէ ազամէթլէ իրատ իթտի։ Մէզպուրէ, ալէմ իչին մուհադդար պիր գատըն ատտ իտիլտիկի հալտէ, գօնթ քէնտիսինի գաեէթ նէճիպ վէ ֆազիլ պուլուպ, քէմալը թէվազու վէ հիւրմէթլէ էլինի էօբտիւ, վէ Պադդարա տա անըն այնընտան պուս իթտի։ Միւթէադըպէն,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, հադըդէթքէն սիզին պիր ասըլզատէ քիմսէ օլտուղունուզդա գանադիմ, վէ սիզին տէ պէնի թագտիր իթտիկլինիզի անլատըղմտան նաչի իզհարը թէքէպպիւր իյլէմէքտէեիմ, տէտի։

Գօնթ, պու սըրատա տիզ չէօբմիւշ իքէն, աեաղա գալդըպ,

— Շիմտի ազիզիմ, պանա ատէթա պիր էսիրինիզ մադամընտա նազար իտէպիլիրսինիզ, վէ շու հալտէ նալընըզ պիր իշարէթինիզ իւզէրինէ, էօմրիւմիւ ֆէտաեէ հադըր օլաճաղըմը, վէ հէր նէ էմր իթտէնիզ, իճրաատընա հադըր պուլունաճաղըմը պէեան իյլէրիմ, տէտի։

Պադդարա, մահզունէն կիւլիւմսէեէրէք,

— Պիր տադըգաճըգ պուրատա պէնի պէքլէեին, տէյի պէեան իյլէտի։

Մուախխարէն մէզպուրէ, կէնճ Բուսիալըեը նալընըզ պրադըպ, քէնտիսի պիրինճի գալմա չըգտը, վէ չէնտ սանիէ հալվէթ օտասընտա գալտըգտան սօնրա, էլինտէ քիչիք պիր քեաղըտ օլարագ ալտէթ իյլէտի։

50

Պադարա՝ էլինաէ թուխմուշ օտուղու քեաղըտը գօնթ Արթօֆա վէրէրէք ,

— Պուննու ալըն, պանքէրիմ իւզէրինէ եաղըլմըշ եիւզ պին ֆրանգըզ պիր պօնօ տուր, տէտի ։

Գօնթ ... (թէաճճիւպլէ ։) Լաքին պու պօնօ նէ՞ եաբմագ իչին տիր ։

— Մէսարիֆինիզի թէվիիէ իրմէք իչին տիր ։

— Նէ ուիմէք իսթէտիկինիզի անլամաէօրում ։

— Պուննունլա պէրապէր անլաչըլմասը իչուճ պիր մատատէ տէյիլ տիր ։

Գօնթ , հայրէթլէ մէրդումէնէ պադմասընտա , կէնճ գատըն ,

— Արամըզտա վէրտիկիմիզ գարար վէճճէյէ , սիզ , ալէմ նազարըննտա սէրվէթինիզի պէնիմ ուղրումա թէյէֆֆիւէք տէյի՞ լ մի իտինիզ, տէտի ։

— Ցագամի մատամ, պու ատէթա լաթիֆէ տիր ։

— Խայր ։ սիզ չու եիւզ պին ֆրանգը ալըն ։

— Սո՞նրա ։

— Սօնրա , ահըպպանըզ մուվաճճէհէտինէ սաթըն ալաճաղընըզ պիր չիֆթի աթը պանա կէօնտէրինիզ ։ Եարըն տա պիր պիւէղիք, պիր կէրտանըզտ վէ պաղը գատըն թէղեինա թը սաթըն ալմադ իւղրէ, անլէրին րէյինի իսթիֆտար իտիպ , պու չէյիէրի սաթըն ալմալըսընըզ ։ Եարըն ագշամ իչպու մուճէվհէրաթը քէմալը տէպտէպէ իլէ թադըպ թադըշաբրմագ իսթէրիմ ։

— Ֆագաթ մաամ, տօսթունուզ օլտուղումու ունու տո՞ւեօրմուսունուզ։

— Պիլաքիս։

— Միլեօնլար իլե վարիտաթա սահիպ օլտուղում խաթըընըզտան չըգա՞եօր մու։

— Մուզայիրի օլարագ սիզ, պանա, իսէճէկինիզ տօսթլուղու ունուտուեօրսունուզ։ Ազիզիմ, տիդգաթլե եիւզիւմէ պագընըզ, պէնի հալէա Պագդարա՞մը զանն իսիեօրսունուզ։

— Խայր, չիւպհէսիզ զանն իթմէեօրում։

— Իմոի, մաահմքի պէն տիկէր պիր գատըն իսէմ, եանի ճիւմլէ իչին չայեանը թահգիր օլուպ, սիզին թարաֆընըզտան հիւրմէթ վէ րիաեէթ կէօրմէք իսթէրսէմ, սիզտէն պիր թօքու պիլէ ալմամը նա՞ըլ թալէպ իսէպիլիրսինիզ։

— Հագգընըզ վար ըլը, պու պապաէ աֆվընըզը րէճա իսէրիմ։

Կէնճ Րուսիալը պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, եիւզ պին ֆրանգլըզ պօնօեու ալտը։ Պաահհու Պագդարա չու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի։

— Սիզ կիւզէլսինիզ, վէ պէն տէ ալէմ գարշըսընտա սիզին իլէ էօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլունմադ իսթէրիմքի, հէր քէս սիզի, մաշուգլարընն էն պախթիեարը զանն իթսին, վէ Պագդարանըն զիհնինի չէլմիչ օլտուղունուզու սէօյլէսին։

Պու սէօզլէր, կէնճ Րուսիալըեա պիր գաչ սաաթ էվվել թուխմուչ օլտուղու պահսը խաթըրլաթմադըա,

— Էյի խաթըրըմա կէլտի։ սիզէ պիր իգրար ու իհթիրաֆըմ վար ըլը, վէ սիզտէն պիր աֆվլըգ տիլէեէճէիմ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Զաթէն սիզէ էվվելճէ աֆվ օլունմուչ տուր։

— Պիր աղ էվվէլ մէնտուպ օլտուղում գլիպտէ, ճահիլանէ պիր հարէքէթտէ պուլունարագ, եագընտա սիզ պէնիմ օլաճաղընըզա տաիր եէմին իթտիմ։

Պագդարա։ — (կիւլիւմսէեէրէք։) Բէք ալէա, պէն տէ սիզի եալան չըգարմաեօրում։

— Խայր, մատտէ պու տէյիլ, տահա վէխիմ տիր։

Պատէհու գօնթ, գիւպատէ, Մ. Օսգար Վէրնի, եանի Շէրիւպէն իլէ քէնտի արասընտա վուգու պուլան ահվալի մուխթասարէն, ֆագաթ հիչ պիր նօգթասընը ունումի մահարաթ Պագդարահա հիքմահէ իթտի։ Մէզպուրէ, մէզքիւր հիքմէթէ էէի, ասլա էսէրը հէվէճան կէօրմէքսիզին տինլէտի, լաքին Շէրիւպէնին իսմինի իչիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ գօնթ մէզպուրէնին պիրտէն պիրէ ալթիսթ օլտուդունու կէօրմէքլէ,

— Աճայիպ, սիզ պու ատէմի թանը՞րմըսընըզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Ասլա կէօրմէմիշիմ տիր։

— Էօյլէ իսէ լէհճէնիզ նի՞չին ասլտու։

Պագդարա։ (պօղուդ պիր սէտա իլէ։) Շունուն իչին քի, սիզին պուրահա կէլիչինիզ՝ իլհամը իլահի իլէ օլտուդունու զանն իթմէկէ պաչլահօրում։

Տէլիգանլընըն թէհճճիւպիւ ֆէվգէլատէ արթտը, վէ Պագդարա քէլամա տէվամլէ,

— Պահսընըզը թուխթմանըզը իխթար իտէրիմ, տէյի պէհան իլլէտի։

— Լաքին պահսըմը թուխթարսամ, դաղանաճաղըմ։ չիւնքի մատամ, չիմտի բէք ալէտ իսքեահթ օլմուչում տուր քի, պու ատէմ սիզին դալգինիզի ճէլպ իտէմէհէճէք տիր։

Պագդարա՝ կիւլիւմսէհէրէք,

— Մուխլագա դալգիմի ճէլպ իտէպիլէճէկինի էօնիւնէրէք իֆթիխար իթմիչ օլմալը տըր։

— Մատամ, օ չախս պահսը դայպ իտէրսէ, քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէհիմ։

Գօնթ, պու սէօզլէրի պիր տէրէճէ հէվէճան իլէ իրատ իտիպ, Պագդարա իսէ, պիր իտամ իլամընը թէլէֆֆիւզ իտէն հաքիմէ մահսուս սէտա վէ վագար իլէ,

— Օ ատէմին, քէնտիսինէ իտապէթ իտէճէք գատէրէ լաբզ օլմուչ օլմատըղընը քի՞մ պիլիր, տէյի պէհան իլլէտի,

Մէզպուրէնին թէլէֆֆիւզինաէ վէ սուրէթի իֆաաէսինաէ, աաէթա բէյղամպէրլիք իաէրճէսինէ պիր թավրը մախսուս մէվճուտ օլմասըյլա, գօնթ, քէնտի միւրաաէնա րաղմէն սարսըլըը։

. . . . . .

— Շիմաի, - տէյի Պադդարա սաքին պիր սէսլէ իֆաաէսինէ տէվամ իյլէտի, - միւլահազա իսինիզքի, ազիզ տօսթում, եարը կիճէ տիր, վէ պուլունաուղում սօղադ տա խալի տիր. իմտի կէլտիկինիզ կիպի ավտէթ իտէպիլիրսինիզ։ Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըդ, ինշալլահ եարըն թէքրար կէօրիւշիւրիւզ։

Մէրդումէ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, էլինի, գարտաշճաասընա մէրդումա ուզաթտը, վէ անըն՝ ալնընը պուս իթմէսինէ միւսաաատ իթտիկի կիպի, քէնտիսի տէ պաղչէնին բարմադլըղընա գաատար մէրդումա րէֆաղաթ իտիպ, մէզքիւր պաղչէնին գաբուսունու պիզզաթ աչարագ,

— Եարըն սապահ, գուշլուդ թաամընը պիրլիքտէ իթմէմիզ իչին թէքրար պուրաէա կէլին, ֆադաթ աթլարընըդ վէ խաատմէնիզ իլէ պիրլիքտէ կէլիպ, անլէրի գաբուտա պէքլէտին, տէտի։

Պու սուրէթլէ վէտալաշարագ գօնթ Ադրթօֆ, մէզպուրէտէն մուֆարագաթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիսէ,

— Նէ՛ զարիպ գաատըն, պիր աղ էվվէլ պուրաէա կէլտիկիմտէ, սէրկիւզէշթ արգասընատան կիտէն բիմսէ կիպի չաշգընն պիր հալտէ իտիմ. չիմտի հաեաթըմը ուղրունա ֆէտա իթմէկէ հազըր օլարագ տիշարը չըգաեօրում։ Աճապա քէնտիսինի սէվէճէ՞քմիեիմ, տիմէքտէ իտի։

Գօնթուն ազիմէթինտէն սօնրա, Պադդարա հալվէթի օտասընա չըգտը։ Պու օտատա Մուսէվի գըզ՝ էլան տէրին պիր ույգու իչինտէ պուլունմագտա օլտուղունատան, կէնճ գաատըն մէզպուրէնի ուեանտըրըպ,

— Գը՛զըմ, եօրկուն օլմալըսըն, կիտիպ եաթաղընա եաթմադ իսթէ՞միսին, տէտի։

Գըզճըղաղ՝ ճէյլան կիպի իրի կէօզլէրինի աչըպ, լաթիֆ վէ բարլաղ պագըշընը խայրխահը իւզէրինէ աթֆ իտէրէք,

— Խայր, մատամ, եօրկուն տէյիլիմ, ույդում տախի եօդ տուր։ Հէր իսթէտիկինիզի եաբմաեա հազըրըմ, տէտի։

Պադդարա թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք, ֆիքրինտէն չու միւլահազաեը կէչիրտի։

— Եա՛ Բապպի, բէք տէ ինանամատըղըմ չու քէշֆի էսրար իդթիտարը աատէթա գարանլըգտա գալմըշ պիր իդթիտար տըր։ չու չօճուղուն վէրտիկի ճէվապլարտա օլ տէրէճէ եէկտիկէրինէ մուղայիր իֆատէ, թէրէտտիւտ վէ գարըշըգլըգ մէվճուտ տուր քի, եալընըզ պու վասըթա իլէ թէքմիլ հազըդէթի անլամագլըղըմ գապիլ օլամաեաճաղ տըր։ Պու չօճուգ, սըր Վիլիամընըն պանա, մարքիզէ, Լէօնա վէ խուսուսա գարընտաշը Արմանա գարշը պուղղ ու ատավէթի պուլունտուղունու սէօյլէտի, լաքին օ ատէմին էթրաֆընը իհաթա իտէն հիյլէպազլըգլարտա պանա ըէհպէր օլաճաղ իբին ուճունու կէօսթէրէմէտի։ Մատամ Վան-Հօբուն մահվընա սեպեպ օլաճաղ պիր ատէմ տախի պուլունտուղունու անլաթտը։ պէն տէ օ ատէմին Շէրիւպէն թէսմիհէ օլունտուղունու թահդըդ իտէպիլտիմ։ Ֆագաթ հէր պիլտիկիմ պունտան իպարէթ տիր... Իշպու վասի էնթրիգանընը թէքմիլիտարէսի իսէ, սըր Վիլիամընը եէտինտէ օլուպ, չու գարանլըգ աչէմ իշինտէ կիւնտիւզ վագթը կիպի կէզմէքտէ տիր։ կէչմիշտէ վէ կէլէճէքտէ պու ատէմին եիւղիւնտէն միւթէզարրուր օլանլար՝ պու ատէմի պիր ազիզ գանն իթմէքտէ տիրլեր, եալընըզ պէն քէնտիսինէ ինանմաեարադ, իւզէրինէ նէզարէթ իթմէքտէեիմ։ Եա՛ Բապպի, անըն քեաֆֆէյի չայեանը նէֆրէթ նիեէթ վէ թասավվուրլարընը տէֆ ու իզալէ իտէպիլմէքլիկիմ իչին, սիզտէն գուվվէթ ու ճէսարէթ թէմէննի իյլէրիմ։ Լաքին հէր հալտէ պու տէհշէթլի մուամմաեը հալլ իտէպիլմէլիեիմ, ատէթա մէլէք սըֆաթընը հայիզ պուլունան մարքիզ Վան-Հօբ իլէ պիր ալչաղ քիմսէ օլան Շէրիւպէն արասընտա նէ՞ միւնասիպէթ պուլունտուղունու

թահդըզ իլէմէլիեիմ։ Ա՛էնթ-Ալֆօնս՝ օ չախսըն քիմ օլ-տուղունու պանա սէօյլէտի։ չօգտան պէրու քէնտիսինի թա-նըեօր։ Մ։ տը ԳամպօլՀ քէնտիսիյլէ տուէլլօ իլթիմիշ, վէ մարքիզ՝ Մ։ տը ԳամպօլՀու կէօրտիւկիւնտէ, պաեըլմագ բատտէսինէ կէլտի։ Ա՛Հ, եա Բապպի, պու նէ՛ էսրարի հալ տիր։

ՊատէՀու Պագդարա, էլինի, թէքրար ույդուեա տալմըշ օլան գըղճըղագըն ալնը իւզէրինէ վաղ իլէ,

— կէօրմէնի վէ սէօյլէմէնի իսթէրիմ, տէյի էմր վէրտի։

* * *

Մ։ Օսգար վէրնի, եանի Շէրիւպէն, Բօգամպօլտան այ-րըլտըգտան սօնրա, սիկարասընը թիւթտիւրէրէք վէ տէրին պիր միւլահազաեա տալմըշ օլարագ, ահէսթէ ահէսթէ խա-նէսինէ ավտէթ իթտիկի սըրատա,

— Պիւեիւք պիր օեուննա կիրիշմիշ օլտուղում, չիւպհէսիզ տիր։ էկէր Պագդարա պէնի սէվմէեէճէք օլուր իսէ, չու կէնճ Բուսիալը պէնի թէյէֆ իտէճէք տիր, լաքին էկէր պահտա կիրիշմէմ միւտաաուէ օլունուրտա, պու պահսը պէն գաղա-նըրսամ, չու տագըդատա պօրճտան դալրի պիր չէյիմ օլմա-սըղը հալտէ, պիրտէն պիրէ պէշ եիւզ պին ֆրանգըմ պու-լունաճագ տըր, տիմէքտէ իտի։

Ֆագաթ նակեահ ֆիքրինտէ,

— եա ըէհսիմիզ պու պահսը թուքմաճմր իսթէմէզսէ, եօլունտա տիկէր պիր միւլահազա հուտուդէ կէլմէջէէ, իւչ մէսէրըէթի զահլ օլտու, վէ սիկարասընը հիտտէթէյէ եէրէ ֆըրլաթարագ,

— Նամուտում հազդը իչին սէօյէրիմ քի, չու Վալէ-աք-ֆէօր չիրքէթինէ տահիլ օլմազլըղըմ, էսէրը ճէհաէթ տիր։ Վազտա հիչ պիր մէտաորըմ գալմամըշ իտի, լաքին նիհա-էէթ ... պէն քէնտիլէրինէ սաաղգանէ խըզմէթ իթտիկիմ հալտէ, խուտուտի իչէրիմէ միւտահէյէ իթմէք իսթէմէլէրի ճայիգ սէյիլ տիր, սէտի։

Եէրիւպէն քէնտի քէնտիեէ պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք խանէսինէ վասըլ օլսու, վէ խրդմէթճիսինէ՝ կիտիպ եաթմասընը իմթիար իթթիֆաէն սօնրա, քէնտիսի քիւչիւք սալօնտա, պաղչէեէ նազըր օլան վէ ադաճլարըն արասընտան մատամ Մալասինին իդամէթ իթթիկի քէօշք կէօրիւլէն բէնչիրէեի աչտը։ Քէօշք քեամիլէն դարալընըդ իչինտէ օլուպ, էվին եիւզիւնտէ ասլա այտընըդ կէօրիւլմէեօրտու։ Շու հալտէ, մէզքիւր քէօշք եա պօշ, եախօտ իչինտէքի խալդ ուեումսուշ տուր տէնէլէպիլիր իտի։

Պունունլա պէրապէր Եէրիւպէն՝ կիճէնին սօվուղունա բաղմէն, պիր օբէրա հավասը մըրըլտանարագ բէնչիրէնին էօնիւնտէ տուրտու. հաթթա բէնչիրէնին եանընտա պիր մասանըն իւզէրինէ, մանէտատար թարզտա պիր ըշըդ վաղ իթթի։ Պու ըշըդ չիւպհէսիզ պիր իչարէթ իտի, չինքի հէման այնի վադըթտա քէօշկիւն պիր բէնչիրէսի աչըլմադըա հասըլ օլան պիր զիեատան տէրունը պաղչէ ըշըտը, վէ Եէրիւպէն դաեէթ սէսսիզճէ նէրտիվէնտէն էնիպ, պիր խէեալ կիպի պաղչէեէ վասըլ օլտու, վէ պիր տադըդաճըդ պիր աղաճըն եանընտա տուրտուդտան սօնրա, քէօշկիւն դաբուսունա տօղրու իլէրլէտի։

Եէրիւպէննին պու հարէքէթի՝ աչդ ու մուհապպէթ սէմէրէսի օլմաեըպ, պադը իչ իչին կէօրիւշմէք մադսատիյէ իտի։

Հէր նէ իսկ քէօշկիւն դաբուսու սէսսիզճէ վէ նիմ սուրէթտէ աչըլմադըա Եէրիւպէն իչէրի կիրտի։ Տէհլիզ գարանլըդ օլուպ, լաքին պիր էլ, պու տէլիդանլըընըն էլինի թուԹուպ, եավաչճա քէնտիսինի իչէրի ալտը։ Իչպու էլ, գաբընարտա մահսուս նազիք վէ քիւչիւք օլուպ, պու էլինի սահիպի Եէրիւպէննին դուլաղընա էյիլէրէք,

— Աբդամ արըա նէրտիվէնտէն չըկընըդ, տէյի պէեան էյլէտի։

Եէրիւպէն, պու իհթիար մուճիպինճէ նէրտիվէնտէն պիրինճի դաթտա չըդտը, վէ կիրմիշ օլտուղու տար սօֆանընըն ուճունտա էսարսի բէհպէրի պիր գաբու աչտը, վէ պու սու-

րէթլէ կիրիլէն օտատա եանմագատա պուլունան աթէչին հա-
սըլ իթտիկի գիեա իլէ, մատամ Մալասինին եաթագ օտասը
կէօրիւլթիւ։ Քէօշկին գարուսունտան Եէրիւպէնի ալմաեա
կիթմիչ օլան տա մէզպուրէ տուլ գատըն իտի։ Շիւպհէսիզ
մէզպուրէ՝ Եէրիւպէն իլէ վուգու պուլաճագ միւլագաթըն-
դաեէթ կիզլի գալմասընը արզու իթմէսինատէն նաչի իտի քի,
տէրունը օտաեա կիրիլտիքտաէ, գարուեու տիգգաթլըճա գա-
բաատը, վէ կիճէ միւսաֆիրինէ, աթէչին եանընտա պիր գօլ-
թուգլու իսկէմլէ կէօսթէրիպ, օտա տախի, աթէչին գիեա-
սըյլա օլտուգճա միւնէվվէր իտուկինատէն, չըմինէ իւզէրինտէ
պուլունան մումու եագմաեա լիւզում կէօրմէտի։ Քէնտիսի տէ
օթուրմագլա, արալարընտա աթիտէքի միւբեալէմէ ճէրէեան
իթտի։

— Ագիզիմ մընսիէօ տը Վէրնի, սիզ պիւեիւք պիր պա-
սիրէթսիզլիք իճրա իթտինիզ։

— Նէ՞ կիպի։

— Զաբուգ տիշարը չըգարընըզ։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի մարքիզին նագարընտա սիզ մուխաթարալը
սուրէթտէ մէճբուհ ատա իտիլմէլի իտինիզ։ Հալինիզին թէհ-
լիքէլի օլմասը՝ քէնտիսինին սիզէ օլան թէվէճճիւհիւնիւ ար-
թըրմագտա իտի։

— Ֆագաթ պէնիմ տիշարը չըգարըղմը պիլի՞էօր մու։

— Էվվէթ։

— Նա՞սըլ պիլիեօր։

— Պուրաեա կէլմէքլէ անլատը։

— Տիմէք քէնտիսի պուրաեա կէլտի։

— Էվվէթ, ագշամ կէլտի։

— Մատամ, սէրահաթէն սէօյլէեինիզ։ մարքիզ սաաթ
գաչտա կէլտի։

— Սաաթ պէշտէ։

— Տիշարը չըգարըրմը նա՞սըլ անլամըշ։

— Ղաեէթ սատէ սուրէթտէ, Քէնտիսի պուրատա, իշ-

պաւ գօլթուգլուտա օթուլմուշ օլտուղու սըրատա, խոթիֆ-սարը խաթըը զըմնընատա պէսլէմէմի խանէսի գաբուճուսունա կէօնտէրիմ։

— Էյ։

— Գաբուճու տա, տուէլլօնուզտան պէրու սիզի հէր կիւն կէօրմէնէ կէլմէքտէ պուլունան խասմինիզ Մ. վիգօնթ ը Գամպօլ իլէ պէրլիքտէ պու կիւն տիւարը չըգմըշ օլտուղունուզու, վէ հէր վագըթտան զիեատէ էյի օլուպ, նէրտիվէնատէն էնէրքէն մէմնուն կէօրիւնտիւկիւնիւզիւ սէօյլէմիշ։

— Հա՛յ չէյթան, մարքիզ հէր պու չէյլէրի իչիթտի՞մի։

— Էվվէթ, պէր ուճունատան սօնունա գատար իչիթտի։

— Իչթէ օ ֆէնա։

— Պէսլէմէմին իչէրի կիրտիկի սըրատա մարքիզին լէհճէսի զահէթլէ սօլկուն իտի. զալիպա ֆէնա պիր խապըր ալմասընատան վէվէկէ իտիեօրտու։ Լաքին հադըգէթի հալի իչիթտիկինտէ, պիրտէն պէրէ եիւզիւ թէպտիլ օլտու, վէ հաթթա սիմասընատա խոթիհզաքեարի պիր կիւլիւմսէմէ հուսուլէ կէլտիկինի տէ միւշահէտէ իլլէտիմ։ Ազիզ գօմիւմ, վիճուտճա սըհհէթինիզ պէրքէմալ օլուպ, քէյֆիլ վէ նէշէլի պիր հալտէ պուլունտուղունուզտա, պիր գաարընըն գալպինտէ նէ՛ պիւեիւք զայպա տիւչար օլտուղունուզու տէրք իտէմէզսինիզ։

Շէրիւպէն. — (մէյհուսէն.) Լաքին նիհաեէթ մէմնուլ իտէրիմ քի, հէր իւմիտ գայ օլմուշ տէյիլ տիր։

— Պիլմէմ ազիզիմ, մարքիզ թայ կիպի սէրթ պիր գտըն օլուպ, ֆազիլէթ զըրհըյլա զըրհլանմըշ տըր. անճա սէքիզ կիւն ագտէմ քէսպի զահֆ իթտիկի հալտէ, իլէրտէ տէ...

— Սիզի թէքրար կէօրմէնէ կէլէճէ՞ք մի տիր։

— Եէտի սէքիզ կիւնատէն կէլէճէք տիր։

— Տահա էվվէլ կէ՞լմէնէճէք մի տիր։

— Խայր։

— Հալպուբի հէր կիւն կէլիեօրտու։

— Էվվէթ, գահիրէն պէնիմ սահթէ նամիգաճլըղըմ սաեէսինաէ կէլիեօրսուս իսէ ոէ, հադըգէթաէ կէլիշի սիզի մուխաթարալը մէճրուհ զանն իթմէսինաէն նաշի իտի։ Պու կիւն իսէ, սիզին ահվալը սըհհիւէնիգաէն ոօլաէը միւսթէրիհ օլարագ, պէնի ոէ բէք էյի պուլուպ, «Ագիգէ ոօսթուս, սիզի թէմամիյլէ բէսպի իֆագաթ իթմիշ կէօրիւեօրում. միւսաաւ ոէ իաէրսէնիզ, սիզէ պիր գայ կիւն սօնրա կէլէէիմ. գաթէն թէէխիրաէ գալմըշ բէք չօգ վիզիթալարըմ օլսուղունաան, թէքմիլ հաֆթաէը պու վիզիթալարա թահսիս իաէճէէիմ» ոէտի։ Մարքիզին պու սէօզլէրինաէն՝ հէր հալաէ սիզի ունութմագ իսթէոիկինի, վէ պիր տահի կէլմէեէճէկինի աէրք իլէաիմ։ Շիմոի, նէ՞ եաբմագ ըղըմը իսթէրսինիզ։

— Գիլմէմ, ֆագաթ եարըն սիզէ սէօյլէրիմ։

— Պէնիմ իչին բօսթաեա պիր մէքթուպ պրագըրսանըզ, տահա էյի օլուր. զիրա սիզ պուրաեա նագլ իաէլիտէն պէրի, պէն տիքէն իւղէրինաէ պուլունուեօրում։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի պու կիւն տիւգիւ կէօրաիւմ... զաեէթ գըզգանճ տըր, վէ կէլէճէկինի ոէ հիսս իթմէքաէէիմ... չաեէտ սիզէ բասթ կէլիրսէ, պէնիմ իչիմ պիթմիշ տիր։

— Բէք էյի, կիտաեօրում։ Եարըն սիզէ պիր թէզքիրէ եազարըմ։

Մաաամ Մալասի, Օսգար տը Վէրնէյի քէօշկէ կիրտիքինաէ իթթիխազ իլէաիկի այնի թէտապիրի իհթիեաթքեարանէսի, մէրգումու տիշարը չըգարտըղը գէման տահի իթթիխազ իթտի, վէ մէրգումըն ազիմէթինաէն սօնրա, քէօշկիւն գաբուսունու տիգգաթլըճա գարաագը։

Շէրիպէն խանէսինէ ավաէթլէ, գիհնի զաեէթ մէչղուլ օլարագ, վէ մաաամ Վան Հօբուն գալպինաէ վէ ֆիքրինաէ բէք գիեաաէ լէզըլէմիշ օլսուղունու զանն իաէրէք, եաթագընա եաթագը։ Շուրաագ սահիհ իտի քի, էկէր, մաաամ Մալասին տէաիկի վէճհ իւզրէ, մարքիզ քէնաիսինէ սէվինօրսէ, ուֆաճըգ պիր ճէրիհա իչին պուճա կիւրիւմիս

չըգարմասը, անըն ֆիքըրինաէ էյի պիր թէէօսիր հասըլ իտէ-մէզ իտի։ Ֆիլվագը էկէր Շէրիւպէն աղըրճա մէճրուհ օլաբաք, գալպինաէ հասըլ օլմուշ օլան մուհապպէթին իւմիտսիզլիկի թէէօսիրիյլէ էօլմէնի պախթիւարլըգ աատ իտէրճէսինէ պիր թավը ու հարէքէթաէ պուլունմուշ օլաա իտի, մատամ Վան-Հօքուն թէվէճճիւհիւնիւ տահա զիւտաէ ճէլպ իտէպիլիր իտի։ Իմնի պու իտուտատա չարըքդ հարէքէթաէ պուլունմուշ օլատուդունու պիդդաթ անլատմադտա իտի իտէ տէ, Մ. տը Գամպօլհուն քէնտիսինէ չէրինք օլմուշ իտուկինի տիւչիւնմէքլէ թէօսլլի պուլմադտա իտի, չիւնքի մարքիզին պիր չէյտէն իտապէրի օլմաեաճաղընա դանարադ, հավա ալմագ իւզրէ մէրգումու էվտէն տիշարը չըգարան՝ մէրգում օլմուշ իտի։ Շիւպհէսիզ էկէր Րօգամպօլ սըր Վիլիամսընն րէյինէ միւրաճաաթ իթտէ, օ եօլտա հարէքէթ իթմէզ իտի։ Հալպուքի պու մատատ հագգընտա սըր Վիլիամսընն րէյի սօրուլմամըշ իտի, վէ մէրգումուն ֆիքրինի իտէ, տիկէր օլ դատար մատատէլէր իշդալ իթմիշլէր իտի քի, Շէրիւպէնի տիւչիւնէմէզ իտի։

Մ. Օսգար Վէրնի, զիհնինի պիր թագըմ խուտուսաթ իշդալ իթտիկի ճիհէթլէ, օ կիճէսի լաեըգըյտա ուեուեամաեըպ, սապահլաերն, սըր Վիլիամսընն էմրի իւզէրինէ Րօգամպօլ թարաֆընատն եազըլմըշ օլան մէքթուպու քէնտիսինէ կէթիրէն խըզմէթքեարը թարաֆընատն ուեանտըրըլտը։

Խաթըրլատտա օլտուղու վէճհլէ, մէքթուպը մէղքիւրտէ, գօնթուն պահսընա մուվաֆֆադաթ իթմէսի, վէ Պուլօնեը օրմանընտա վագթը մուայեէնտէ պուլունմասը իհթիար իտիլմիշ իտի։ Պիր կիւն էվվէլ քէնտիսինէ պու միւսաատէ իտիլմիշ օլաա իտի, Շէրիւպէն մէճհուն օլաճագ իտի։ Էվվէլ էմիրտէ շու սեպէպլէքի, գարընը աճ օլան պիր աատմին էֆքեարը, միւքէմմէլէն գարընընը տօեուրմուշ վէ ալէա մէտօդ չարապընտան իշմիշ աատմիէրին էֆքեարընտան տահա զիեատէ միւսէյրատ օլուպ, պիր տէ Պադդարաեա քէնտինի սէվտիրէմէտիկի հալտէ, կէնճ Րուսիալընըն րիգգաթ ու մէրհամէթի պէր թարաֆ իտէրէք, աատթա քէլպ կիպի քէնտի-

սինի թէլէֆ խոէճէկինի տէրք լթմէքատէ իտի։ Իմոի մարքիզ իլէ արալարընտա վագը օլան ահվալ՝ Եէրիւպէնի թէշվիգ իտիճի ահվալտէն տէյիլ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր պու կիպի թէշէպպիւսաթըն բէք չօղունտա իհրազը մուվաֆֆագըյէթի լթմիշ օլմասը խաթըրէսի՝ քէնտիսինէ ճէսարէթ քէսպ լթտիրտիկինտէն, եաթաղընտան գալգտը, վէ քէմալը սիւթիւնէթլէ էավապընը կիւինիպ, աթէշին քէօշէսինտէ իքի սիկաթա իշտի, մէքթուպլարընը աշտը, սապահ֊քի դազէթալարընը օգուտու, վէ էօյլէնէ իքի սաաթ գալարագ, թաամ լթմէք իւզրէ Գաֆէ տը Բարիեէ կիլմտի. անճագ հարէքէթինտէն էվվէլ սէյիսինէ, «էօյլէնտէ Եպէնի պանա կէթիրմէլիսին» տէյի էմր վէրտի։

Էպէն՝ կիւզէլ պիր աթ օլուպ, Եէրիւպէն՝ վալէ֊տը֊Քէօր չիրքէթինէ տախիլ օլալըտան պէրու աթա սիւար օլուր, վէ պու չիրքէթին վարիտաթը սաեէսինտէ լաեըգըյլա եաշատըղը կիպի, սէյիս վէ էվ խըզմէթճիսի տախի սագլար, վէ պունտան գաթինազար Վան֊Հօբ իշինտէն պագը հիսսէ վէ թէմէթթիւեէ պէքլէր իտի։

51

Եէրիւպէն, միւթէքէպպիրանէ Գաֆէ տը Բարիեէ կիրիպ, պիր կիւն էվվէլ դիւպտէ պահսա կիրիշտիկի զեման հազրը պուլունան կէնճլէրտէն իքիսի, օրատա թաամ լթմէքատէ օլմալարըյլա, մէրգումու սէյամլատըլար։ Եէրիւպէն պունլարա տօղրու իլէրլէմէսինտէ, մէրգումանտան պիրի.

— Նէ՞ խապէր, կիճէլէր նասիհաթճը տըրլար, տէյի՞լ մի, տէտի։

— Շիւպհէսիզ։

— Տիւշիւնտիւնի՞զ մի։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Մալիւմ օլան պահս խուսուսըննտա։

— Էվվէլթ տիւշիւնտիւմ, վէ պահսը թուլթմաեա գարար վէրտիմ։

— Տիմէք Պադգարաեա քէնտինիզի սէվտիրէճէքսինիզ։

— Մուլթլադա, եօգսա գօնլթ պէնի թէլէֆ իտէճէք տիր։ Շու գատար քի ժէօհլէթ օլարադ օն պէշ կիւն թալէպ իտէճէք եէրտէ...

— Պիր այ մը թալէպ իտէճէքսինիզ։

— Խայր, պիր հաֆթա։

Իքի կէնճլէր հայրէթլէ։ — Աֆէ՛րին, տէյի նիտա իթտիլէր։

Պատէհու Շէրիւպէն պիր մասա գարշըսընտա օթուրուպ, քէնտիսի իչին պազը թատմ կէթիրթտի։

Ալատան չէնտ տագըդա կէչինճէ, պարօն տը Մանէրվ գահվէխանէեէ կիրտի, վէ Շէրիւպէնի կէօրմէքսիզին, պիր աղ էվվէլ ժէրգումուն կէօրիւշտիւկիւ իքի տէլիգանլըեա եադլաշարադ,

— Ջանն իտէրիմ քի միւսիւլէր, սիզ տիւն դիւպատէ իտինիզ, տէտի։

— Հայ հայ։

— Տիմէք պահատան խապէրինիզ վար տըր։

— Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ Մ. տը Վէրնիեէ նասիհաթ իտին քի, օ արդուտան վազ կէչսին։

Շէրիւպէն՝ էնսէսինի քէնտիսինէ չէվիրժիչ օլան պարոնուն պու աէօղէրինի իչտինճէ, սարսըլտը։ Տիկէր կէնճլէր իսէ,

— Նի՞չին, տէյի սօրտուլար։

— Զիւնքի գօնթ Արթօֆ չիմտիտէն աեաղընը Պադդարանըն խանէսինէ սօդմուշ։

— Նէ՞ տէրսինիզ։

— Իսթէրսէնիզ իսպաթընը սիզէ կէօսթէրէեիմ։

Պարօն, ճէպինատէն քիւչիւք պիր քեաղըտ չըդարարադ,

— Արթօֆ, պու կիւն պէնիմ էվիմտէ Թաամ իսէճէք իքէն, պադընըդ սաաթ օնտա պանա նէ՞ եազմըշ տըր, տէ՜տի, վէ ալէնի սուրէթտէ աթիսէքի ճիւմլէլէրի օդուտու։

«Ազիզիմ պարօն,

«Էրբէյին Թաասվվուրունու դաատըն իճրա իտէր։ Իշպու հիւքմիւն, պու կիւն սիզին խանէնիզտէ էօյլէ Թաամընը իթմէկէ կէլմէմէ Պադդարանըն միւսաաատէ իթմէտիկինի իսպաթտան պաշդա մադսէտի եօդ տուր։ Պու դաատըն սընիրլի օլմասըյլա, հալա ալմահա իհթիեաճը պուլունտուղունտան, աթէչին բէօշէսինտէ սօդուդ պիր Թավուդ իլէ պիր միդտար դօդլէթ եէտիքտէն սօնրա արապա իլէ տիշարը չըդաճաղըդ։

«Պախթիեար վէ միսուա օլան պիր քիմսէեէ աֆվ իթմէնիզի ըչճա իտէրիմ։

«ԳՕՆԹ ԱՐԹՕՖ»

Պարօն՝ մէքթուպը մէղքիւրու օդուտուդտան սօնրա, իքի մուսահիպինէ Թադտիմ իտէրքէն,

— Կէօրիւեօրսունուղա՛, իշպու մէքթուպ Պ. մարդասընը հավի քեաղըտ իւղէրինէ եազըլմըշ տըր։ պու հարֆ իսէ, Պադդարա իսմինի իրտեէ իթտիկի կիպի, քեաղըտընը պիր Թարաֆընտա տախի պիղդաթ Պադդարանըն խաթԹը տէսթի իլէ չու ֆըդրա եազըլմըշ տըր։

«Հէտիեէնիզէ Թէշէքքիւր իտէրիմ, ազիզիմ։ Քիւչիւք Բուսիալընըդ ղաեէթ ճալիպ տիր, վէ պէն օԹուդ չաղլարընա վասըլ օլտուդում, վէ դաատընլար անճաղ պու սիննետ գալպէ մալիք օլտուդլարը ճիհէթլէ, բէնտի հադդընտա իզհարը մուհտապէթ իտէպիլմէքտէեիմ։

«ՊԱԳԴԱՐԱ»

Իքի կէնճլէրտէն պիրի։ - Ա՜հ մէլուն, պու սօն սէօզլէր զաեէթի մանէալը տըր։

— Էօյլէ՞մի։

— Տիմէք Շէրիւպէն պահսա կիրիշմէքլէ խէթա իթմիշ օլաճագ տըր։

— Պու հալտէ զանն իթմէմ՛քի պահսա կիրիշսին։

— Պիլաքիս կիրիշէճէք տիր։

— Աճա՛իպ։

— Խոթէրսէնիզ քէնտիսինէ սօրուննուզ։

Պու սէօզիւ սէօյլեեէրէք, կէնճլէրտէն պիրի, իշպու միւքեալէմէեի տինլեեէրէք թաամ իթմէքտէ օլան Օսդար տը վէրնիեի բարմաղըյա կէօսթէրտի, վէ պարօն էնսէսինէ տէօնիւպ։

— Վա՛յ մընսիէօ վէրնի սիզ պուրատա՞մըսընըզ, տէտի։

— Էվվէթ պարօն։

— Սէօզլէրիմի իյիթտինի՞զմի։

— Էվվէթ իշիթտիմ։

— Օ հալտէ պահսընըզտան կէրի տէօնմէնիզի իխթար իտէրիմ։

— Եանըլըրսընըզ, պէն պահսըմտան կէրի տէօնմէմ։

— Մութլագա սիզ մէճնունսունուզ։

— Իհթիմալ տիր։ անճագ հէր նէ օլսա, իտտիհատտա սապհթիմ։

Պու իֆատէտէն սօնրա Շէրիւպէն կարսօնա պիր լուի ալթունու աթըպ աեազա գալդը, վէ գաբունուն էօնիւնտէ, սէյհսինին էլինտէ պուլունան աթա սիւար օլմազտան էվվէլ, մէնսուպ օլտուղու գլիւպիւն իւչ նէֆէր ազասընը սէլամլաեարագ,

— Պարօն, գօնթա նէրէտէ թէսատիւֆ իտէճէկիմի պիլի՞րմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Մ։ տը Մանէրվ։ - (կիւլէրէք։) Պագդարանընն խանէսինտէ։

— Բէք էյի, օրաեա կիտէճէհիմ։ պու պիր զարիպ թագտիմ մուամէլէսի օլաճագ տըր։

Միւթէադըպէն հայվանը իւղէրինէ սիւար օլարադ օրատան մուֆարադաթ իթտի, վէ պարօն տա քէնտի քէնտիէե,

— Թէքրար իտէրիմ միւսիւլէր, Շէրիւպէն սայքի վէֆաթ իթմիշ տիր, զիրա Պադդարա քէնտիսինի ասլա սէվմէեէճէք տիր, տէտի։

— Օ հալտէ դօնթուն քէնտիսինի թէլէֆ իթմէեէ միւդթէտիր օլտուղունու զանն իտէ՞րմիսինիզ։

— Էվվէթ։

Պարօն պու սէօզլէրի դանաաթը քեամիլէ իլէ իրատ իթտի։

. . . . . .

Հիքեաեէմիզտէ բէք զիեատ իլէրի կիթմէզտէն էվվէլ, գատընալարը ճէլպ իթմէք իգթիտարընը հայիզ օլան վէ Շէրիւպէն թէսմիեէ իտիլէն մէրդում կէնճ հադդընտա պաղը սէօզ սէօյլէեէլիմ։

Պու չահսըն պիտաեէթի տէ, կիւզէլլիկի կիպի դարիպ տիր։

Օթուզ սէնէ մուգատտէմ միսթրէս Պլադֆէլտ նամընտա զէնկին վէ հիւսէյնա պիր Իրլանտալը, Հինտիսթանա կիթմէքտէ օլան պիր վաքօր իլէ Ցըպլինտէն հարէքէթ իտէր։ Իհթիմալ քի, պիր սէնէտէն պէրու տուլ գալմըշ օլան պու գատըն, Գալկիւթտաեա չըգարըլընտա, պիր Ինկիլիզ վաքօրունտա մէմուր օլուպ, եիրմի ալթը եաշլարընտա պուլունան վէ սօն տէֆա Ցըպլինէ սէյեահաթընտա, քէնտի հադդընտա մուհապպէթի չէտիտ իդհար իթմիշ օլան՝ քէնտի միւթէալլիգաթընտան պիր զաթըն, պու տէֆա քէնտիսինի տուլ, պինտապէրին սէրպէսթ, վէ պիր միլեօնլուգ պանգնօթ վէ չէքլէրի համիլ կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվգէլատէ մէսրուր օլաճաղընը զանն իյլէր, լաքին պու գատըն, իչին եալընըզ էյի ճինէթինի տիւչիւնիւպ, ուզուն պիր սէյեահաթըն բէք չօգ ֆէլաքէթլերէ թաապի օլտուղունու ասլա խաթըրընա կէթիրմէզ։ Շէօյլէքի վաքօրը մէզքիւր Իւմիտ Պուրնու թարաֆլարընտա չիտաեէթլի պիր ֆուրթունաեա թէսաատիւֆ իթտիիկինտէն, տի-

ընքլեբրինի գայպ իթաիկի կիպի, համուլէսինաէն պիր գըսմը-նը տա տէնիզե աթմաեա մէճպուր օլուր։ Հավա տիւզելտի-կինաէ, ուզագտա պիր եէլքէն միւշահէտե օլունուր։ պու իսէ, Գօլօմպիալը պիր գուրսան սէֆինէսի օլուպ, Ֆուրթու-նատան սօնրա տէնիզլէրին եըրթըճը ճանվէրի մագամընտա եագլաշըրդը կէօրիւլիւր իսէ տէ, պիչալե վաբօրուն Ֆիրարէ իգթիտարը գալմամըշ օլտուդունտան, գուրսան՝ էյինաէ թա-պանճա օլարագ վաբօրա եագլաշըր, վէ պունուն թայֆալա-րընը տէնիզե տէօբտիւբտիւկիւ կիպի, Միսթրէս Պլագֆէլտ հագգընտա այնի մուամէլէէի իճրա իտէճէք իքէն, անըն կիւզէլլիկինի կէօրիւպ, քէնտիսի տէ էվլէնմէք Ֆիքրինաէ օլ-մասըյլա, մէրգումէ իլէ էվլէնիր։

Գօլօմպիալը գաբթան կէնճ, կիւզէլ, վէ պօեու պօսու պիչիմլի պիր քիմսէ օլուպ, հէր նէ գատար միսթրէս Պլագ-ֆէլտ՝ Տըպլին չէհրինի թէրք իթմէսինաէն տօլաեը նատիմ օլուպ, հաթթա օրատա գալսա, եաս միւտաէթի խիթամ պուլմազտան էվվէլ, քէնտինին ինթիխապքէրտէսի օլարագ միւնասիպ պիր զէվճ պուլաճագընը տիւչիւնմէքլէ, պիւեիւք պիր պէլիէնէ չաթտըղընը բէնտի քէնտիեե էվվէլճէ իգրար իտէր իսէ տէ, սօնրատան մէրգումտան կէօրտիւկիւ իլթի-ֆաթ վէ իհթիրամաթ իճապընճա, հագգընտա իզհարը թէ-վէճճիւհ իթմէկէ պաշլար։

. . . . . .

Պու սուրէթլէ մէզպուրէ, օն աէնէ գատար սու իլէ ասիւ-ման արասընտա զէվճի իլէ պիրլիքտէ եաշաեըպ, պու միւտ-թէթ էտնասընտա տիւնեաեա պիր էրքէք չօճուգ կէլիր քի, պապասը կիպի ըէնկի էտմէր, կէօզլէրի չուգուր վէ դարիպ պիր ճաղիպէնի հայիզ օլուպ, սաչլարը իսէ, ապանօզ ըէնկինաէ օլարագ, եաըը չըպլագ օլան ումուզլարը իւզէրինէ պուդէ թարզընտա սարգըմըշ իտի։

Գուրսանը մէրգում սէրվէթինի տիւզտիւկիւնաէ, քէնտի մէմլէքէթինէ կիտիպ, նամուսըյլա օրատա եաշամաեա, վէ զէնկին վէ էհլի նամուս օլան վէ պէեազ ըէնկլի պիր գատընա

մալիք պուլունան քիմնելերին հայիզ օլտուղլարը հուգուդը իսթիմալէ գարար վէրիր, լաքին միսթրէս Պլադֆէլտին Տըպլինաէն հարէքէթինաէն պէրու թէխայիւլ իթթիֆկի սիւքիւնէթէ նայլ օլմադըդ՝ գատէրինաէ մէվճուա օլմադըղընաան, սէֆինէլերիյլէ գուբաան սէֆինէլերինի թէագիպ իտէն միլլէթլերին թէագիպաթընաան խալի օլաճադ պիր մահէլլէ իլթիճա իթմէզտէն, պիր ինկիլիզ ֆըրգաթիյնի եէթիշիպ, գուբաան սէֆինէսինաէ պուլունան թայֆալարըն ճիւմլէսինի տէնիզէ տէօքէր, վէ եալընըզ միսթրէս Պլադֆէլա իլէ չօճուղունա մէրհամէթ իտիլիպ, պունլար Էվրօբաէա կէօթիւրիւլիւր։

Պիչարէ գատընճըղազ տէհշէթլի զէվճինի սէվմէեէ պաշլամըշ օլուպ, անըն վէֆաթընաա մէյուսիեէթի ազիմէեէ տիւչար օլարագ, մէզքիւր ֆըրգաթիյն մուզաֆֆէրէն թայմըսա կիրտիկի կիւն, մէզպուրէ տէ թէրքի հաեաթ իյլէր։

Ֆօլօմպիանըն վէ միսթրէս Պլադֆէլտին օզլու օլ էնաատէ օն եաշընտա օլուպ, Տէնուզ օ թարիխտէ ճէսուր պիր միչօ օլտուղու, վէ իլերուտէ պիր կէմիճի օլապիլէճէկի անլաշըլտըղը հալտէ, մէրգում մէզքիւր ֆըրգաթիյնտէ գալարագ, տիւնեանըն հէր թարաֆընը տէվր իտէր, վէ իչի սէնէ սօնրա Ֆօլօմպիանըն պիր լիմանընտա ֆըրգաթիյնի թէրքէլէ, քէնտի լիսանը մատէրզաաը օլմուշ օլան Իսքանեօլ լիսանընը թէքէլլիւմ իթմէք սաեէսինաէ, մէմլէքէթին պիր սէֆինէսինաէ կէմիճիլիկէ պաշլար։ Ֆիւչիւք Շէրիւպէն՝ օն եաշընտան եիրմի եաշընա գատար տէնիզլերաէ կէզմէքէ, մահիր պիր թայֆա օլուր իսէ տէ, եիրմի եաշընտա պու մէսլէքտէն օսանըպ, Էվրօբաէը վէ Բարիսի թէխայեիւլ իթթիֆկինաէն, եէտինաէ եիւզ պին ֆրանգ գատար մէպլաղ օլարագ, Ֆրանսաեա կիթմէք իւզրէ պիր վաբօրա բաբիպ օլուր։

Իչպու վաբօրտա պիր իհթիեար Ֆրանսըզ պուլունուպ, մէրգում կէնճլիկինաէ, եանի էլլի սէնէ էվվէլ, իգպալ արամագ իւզրէ Պրազիլիաեա կիթմիչ օլտուղու հալաէ, իգպալի եավէր օլարագ, քէսպի սէրվէթ իտիպ, տէրունինաէ տօղմուշ

պուլունատուզու մէմլէքէթի սօն ատֆա կէօրմէք, վէ ֆամիլեասը խալգը ճիւմլէթէն իսթիլալ էտնասընատա դաթըլմաճաղ իզէրինատ իտամ իսլիմիչ օլմասըյլա, ուզադատան պիր վարիս պուլուպ, սէրվէթինի անէ թէրք իթմէք իւմիտիյլէ Ֆրանսատա ավտէթ իթմէքտատ իսի։

Շէրիւպէն, զաթէն օլ վազըթատան, գատընլարատան պաշգա էրքէքլէրի տախի քէնատնէ ճէլպ իթմէք իգթիտարընը հայիզ պիր սիմատա օլմասըյլա, Մ. ոը վէրնի քէնատնինի պէճէնիր, վէ իւչ այ տէվամ իտէն իշպու սէֆէրտէ արատատըընատա իճէֆէթ հասըլ օլուր։

Իքիսի տէ Բարիսէ կէլիպ այնի օթէլէ էնէրլէր։

Շէրիւպէն թէհարրիւատընատա Մ. ոը վէրնիուէ ատարտըմ իտէր։

Պիր գաչ այ զարֆընատա մէրգում իհթիհար, պիւթիւն ֆամիլեասը խալգընըն վէֆաթ իթմիչ օլատուղունու, վէ քէնատնէն մատատա ֆամիլեասը իտինի թաշըման գալմաճըչ իտուէինի անլար։ Օլ վազըթ Շէրիւպէնի էօէէ օղուլլուղա գապուլ իտիպ, պու սուրէթլէ իւչ սէնէ ատաշատըգտան սօնրա, տանի Շէրիւպէն եիրմի իւչ տաշընատա օլատուղու ղէման, մէրգում իհթիտար վէֆաթ իթմէքլէ, էօէէ օղլունատ սէնէվի օթուզ գըրգ պին ֆրանգ իրատ կէթիրիր պիր սէրվէթ պրագըր։

Օ կիւնատէն իթիպարէն Շէրիւպէն՝ միւսրիֆլիկ պաշլատըպ, պիր գաչ սէնէ իչինատ իհթիտարընը պրագատըղը սէրվէթի թիւքէտիր, վէ գումար իւէ տուէլո՝ քէնատինին պաշլըճա էյլէնճէլէրի սըրատընատ կէչէր, վէ հէր եէրատ ճալիպ պիր տէլիգանլը տէյի շէօհրէթ պուլուր։

Սըր Վիլիամ իլէ Բօգամպօլուն պու տէլիգանլըտան պէգլէտիքլէրի խըտմէթ մալիւմ օլմասըյլա, թէգրարընատ հաճէթ եօգ տուր, վէ հիքեատէմիզին էշխասընը գարիուննը քիրամըմըզա լաեըգըյլա թանըթատրմագ իչին չու թաֆսիլաթա կիրիշմէմիզատէն տօլատը աֆվլարընը թէմէննի իլէ, եինէ պրագատըղըմըզ եէրատէն նագլիեէթէ տէվամ իյլէրիզ։

Իմաի Շէրիւպէն Դաֆիէ-աը-Բարիտէն չըգտըգաան սօն-րա, աթա օթուրուպ Պուաւ-աը-Պուլօնըրևա կիթմաի։

Բօգամպօլ զաթէն մահէլլի մէգքիւրէ վասըլ օլմուշ օլուպ, իքիսի տէ աթա սիւար օլմուշ օլտուգլարը հալտէ, եէկտիկէ-րինէ բասթ կելտիքլէրինտէ սելամլաշըպ, հայվանլարը եան պէ եան կէթիրէրէք, օրմանտա տօլաշմաեա պաշլատըլար, վէ արաւարընտա եավաշ սէտա իլէ չու սուրէթտէ կէօրիւշտիւլէր։

Բօգամպօլ-Նէ՞ խապէր, մատամ Մալասի սիզէ նէ՝ սէօյլէտի. քէնտիսինի տիւն կէօրտիւնի՞ւզ մի։

Շէրիւպէն-Էվվէթ կէօրտիւմ. մարքիզ տիւն ագշամ քէնտի խանէսինէ կիթմիշ, վէ պէնիմ տիշարը չըգտըղըմը խապէր ալմըշ։

— Ա՜հ չէյթան։

— Մատամ Մալասի՝ իշպու վագըթսըզ տիշարը չըգտը-ղըմըն պանա զարարը օլաճաղընը իտտիա իտիեօր։

— Նա՞սըլ։

— Պէնիմ, բօմանլարա մախսուս օլան էհէմմիեէթիմ նա-զարընտա զայպ օլմուշ։

— Իհթիմալ տիր։

— Սէօզ արամըզտա ազիզիմ գօնթ, պէլքի հարէքէթինիզ չարըըգ օլտու։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Մարքիզի իսթիդամէթ եօլունտան չաշըրթմադ իչին իթթիխազ իթտիկինիզ թէտպիր՝ հայիզ օլտուզում էվսաֆ-տան հիչ պիրինի իճրաեէ միւսայիա տէյիլ տիր։

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում։

— Ճաղիա Շէրիֆայի իսմինի ալմըշ օլտուզում հալտէ, կէօզ-լէրիմտէ, աէսիմտէ, վէլհասըլ թէքմիլ չախսըմտա պիր գուվ-վէի ճաղիպէ մէվճուտ օլմասը թապիի տիր։ Պու գուվվէի ճաղիպէ էվվել էմիրտէ մարքիզին իւզէրինտէ իճրաի թէէսսիր իթմիշ տիր։

— Սահիհ տիր։

— Հաթթա, պէլքի տուէլլօ գօմէտիասընտան տա զիեատէ

թէէսսիր իթմիշ տիր։ Ընճաղ չուրասը սահիհ տիր քի, պիշ, տուէլլօ գօվէտիասը թէրթիպինտէն տահա զիեատէ նէթիճէ պէքլէեօրտուդ։ Մարքիզ, տուէլլօնուն իրթէսի կիւնիւ մատամ Մալասինին նէզտինէ գօչմուշ, վէ ճէրիհատար օլմուշ օլտուղումու խապէր ալտըղընտա պաեըլմըշ, վէ պայկընըղը կէչտիկինտէ, էսրարընը նըսֆէն մատամ Մալասիեէ պէեան իթմիշ։

— Ֆիլվագը իքի կիւն սոնրա, նասըլ օլտուղունու անլամադ իւղրէ պիղղաթ խանէնիդէ կէլէճէկինի պիր արա զանն իթմիշ իտիմ։

— Էվվէթ, ֆագաթ պու պապաէ սիղտէ պէնիմ կիպի եանըլտընըղ։ Վագտա քէնտիսի հէր կիւն մատամ Մալասինին խանէսինէ կիթմիշ իսէ տէ, իսմիմի ասլա թէլէֆֆիւղ իթմէմիշ, վէ մատամ Մալասինին, պէնիմ հադդըմտա մալիւմաթ վէրմէսինէ սապր վէ սիւքիւնէթլէ պէքլէմիշ։

— Լաքին ազիզիմ, պու իշէ պիր ան էվվէլ նէթիճէ վէրմէլիեիղ։

— Պէնիմտէ արզում օ տուր։

— Պու կիւնտէն իթիպարէն եէտի կիւնիւմիւզ գալմըշ տըր։ Պու միւտտէթ կէչէրսէ, խմիտիմիզ զայպ օլուր։

— Օ հալտէ պէնի մարքիզ իլէ կէօրիւշիւրիւն։

— Բէք էյի։

— Պու միւլագաթըմըզ նէ՞ վագըթի վագը օլապիլիր։

— Պու ագշամ մատամ Մալասինին խանէսինտէ վագը օլաճագ տըր։

Րօգամպօլուն պու սէօզլէրի՝ սըր Վիլիամսըն թալիմաթը ահքեամընտան օլուպ, չինքի մէրդում, հէր հալտէ մարքիզ իլէ Շէրիւպէնի եիւզ պէ եիւզ կէթիրմէք լազըմէտէն խտուկինէ խսքեաթ օլմուշ իտի։

Շէրիւպէն։ — Մատամ Մալասիեէ պէն մէքթուպ եազտըմ մը՞։

— Խայր, պօշ չէյ տիր։

— Օ հալտէ նա՞սըլ եապաճաղըզ։

— Օրասը պանա այիտ տիր։ անճագ պու ադչամ սիզ, սաաթ սէքիզտէ խանէնիզտէ պուլունուն։

— Էյի խաթըրըմա կէլտի։ սիզ պու սապահ պանա պիր թէզքիրէ եազմըշ իտինիզ։

— Էվվէթ։

— Վէ ո թէզքիրէտէ, ըէիսիմիզին, գօնթ իլէ պահսա կէրիշմէքլիկիմէ միւսաատէ իթթիհկինի պիլտիրմիշ իտինիզ։

— Էվվէթ։

— Պիր ազ էվվէլ Գաֆէ-ըը-Բարիտէ իտիմ։ Մանէրվ իլէ ահըպպամըզտան պազըլարը եանընատա էօյլէ թաամը իթթիհիմ։ Օրատա, մալիւմ օլան պահսը թուէթաճաղըմը սէօյլէտիմ։

— Րօգամպօլ։ — (քէնտի քէնտիւէ։) Պէնճէ շու պահս՝ տիվանէլիք էսէրի իսէ տէ, պու խուսուս պանա այիտ օլմաըըպ, սըը Վիլիամնա այիտ տիր։ (Ալէնի։) Ֆիլվագը պէն տէ, պու պահսը թուէթմադըղըն խայըրըը օլտուղունու զանն իթժէհէ պաշլաեօրում։

Վալէ-ըը-Քէօր չիրքէթի ըէիսի պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի էօնատէ, իքի սիւարինին կէշմէքտէ օլտուդլարը եօլուն գարշը թարաֆընատան, տէօրթ ամըը վէ էօնտէն պիր սէյիս օլարադ սիւրաթլէ կիւզէլ պիր արապանըն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւէր։ Րօգամպօլ, իշպու արապաեը թանըեարադ, Շերիւպէնէ խիթապէն,

— Մալիւմ օլան պահսը թուէտուղունու գօնթ Աբթօֆա խապէը վէրմէք իչին ուզադ մահէլլէրէ կիթժէհէ հաճէթ եօգտուը պանն իտէրիմ, չիւնքի իչթէ քէնտիսի տէ կէլիեօր, տէտի։

— Սահի՞հ մի։

— Աթլար վէ արապա քէնտինին իսէ տէ, էլվէրիր քի արապա պօշ օլմասըն։

Արապա իսէ պօշ օլմաեըպ, պունտա պիր գատըն իլէ պիր էրքէք, եանի Պադդատա իլէ կէնճ գօնթ օթուրմուշ իտիլիր։ Շերիւպէն մէրդումանը կէօրիւր կէօրմէզ,

— Իչթէ պու էյի, ըէնտիմի մատամ Պադդատաեա պիզդաթ թադտիմ իտէրիմ, տէտի, վէ հայվանընը իլէրի սիւրիւպ, արապանըն սէյիսինէ տէ արապաեը տուրտուրմասընը իչարէթլէ անլաթտը։

52

Բէք զիեաաէ իլէրի կիթմէզտէն էվվէլ Վան-Հօբ օթէլինէ նադլը քէլամ իաէլիմ։

Մարքիեի, Հինտիալը Տաի-Նաթանըն իֆատաթը միւտհիչէսինի իչիթտիքտէն սօնրա, մէզպուրէնին նէզտինտէն հիյնի մուֆարադաթընտա թէրք իթմիչ իտիք։

Մ. Վան-Հօբ, պիր սաաթ գատար մէճնուն միսիլլու Շանդ-Էլիզէտէ տօլաչտը։

Օլ էսնաատէ վագըթ կիճէ վէ հավա սօղուդ օլուպ, ինճէ պիր եաղմուր տախի եաղմագտա իտուկինտէն, Շանդ-Էլիզէ խալի իտի։

Մարքի, պիր աղաճըն ալթընտա մէվզու պիր գանաթէ իւզէրինէ օթուրուպ, պաչընը էլլէրի տէրունինտէ կիզլէնէրէք, պիր գաարն կիպի, վէ վալիտէսի վէֆաթ իթմէքլէ, սօգաղա պրագըլմըչ օլան չօճուգ կիպի աղլամաէա պաչլաատը։ Միւեօնլարա մալիք օլան վէ վագթիլլէ մէսուտ օլուպ, ճէսիմ պէյու պօսուտտա գուվվէթինի իրաէէ իտէր սուրէթտէ պուլունան պու աատմ, պիրտէն պիրէ քէնտիսինի, ինսանլաըրըն է՛ն պէտապախթը վէ մաղտուրու աատտ իթմէքտէ իտի։ Հաեաթը եալընըզ աչգ ու մուհապպէթ էսասը իւզէրինէ միւպթէնի իքէն, օ աչգ ու մուհապպէթլէ պէրապէր հէր իւմիտի, հէր արզուսու գայիլ օլտու։

Ալտատան պիր իսլէմ սաաթ կէչտի։

Մարքի, վագթըն կէչտիկինէ վէ կիճէնին նէմիլիկինէ վէ գարանլըգա, վէ կէօզ եաչլարընտան ըսլանմըչ օլան եիւգիւնէ չարբան սօղուդ եաղմուրա էհէմմիեէթի վէրմէեէրէք, միւտ-

տէթի մէտիտէ մահէլլի մէգքիւրտէ օթուրտու, վէ իհթիմալ քի պիւթիւն կիճէնի օրատա կէչիրճէք իքէն, նակեահ աղաճլարըն արասընտան պիր ըշըդ կէօրիւլմէսի վէ պիր աղ էօթէտէ աեադ սէօլերի իշիտիլմէսի իւզերինէ, տալկընըդը կէչտի։ Ուզագտան կէօրիւլէն մէգքիւր ըշըդ՝ պիր քէօյլիւ շարգըսը մըրըլտանարադ կիճէ խըզմէթինի իյիա իթմէքտէ պուլունան պիր բաչավրաճընըն ֆէնէրինտէն հասըլ օլմադտա օլուպ, մէրգումուն խօշ պիր սէսի պուլունմասըյլա, մարքի վան-Հօբ սարսըլարադ,

— Շու տիլէնճի պէնտէն զիեատէ մուԹլուլու տուր, տէյի միւլահազա իթտի։

Բաչավրաճը բասթ կելա եիւրիւմէքլէ մարքիեէ տօղրու իլէրլէտի, վէ նիհաեէթ մարքիեի կէօրմէքլէ,

— Ալսանա պէնիմ կիպի պիր ատամ տահա քի, եաղմուրտան գօրգմաեօր, տէտի։

Մարքի՝ բաչավրաճըեը թէտգիգ իթտի. մէրգում օԹուգ պէշ գըրգ եաչլարընտա իրի վիճուտլու վէ չիչման պիր քիմսէ օլուպ, ֆիլմուրսուզ վէ գամըդ պիր ատէմ օլտուղու ըհվիչինտէն անլաչըլմագտա իտի։ Թէսատիւֆաթը ղարիպէտէն օլարադ, էսկի պիւսկիւ էսվապ կիեելինմիչ օլան վէ բաչավրաճըլըգ իթմէքտէ պուլունան պու չախս, օ պիւեիւք միլիոներէ օլ տերէճէ պէնգեմէքտէ իտի քի, պու միլիոները պիլէ պունտան տօլաեը հայրէթտէ գալըպ, էվվել էմիրտէ, օթուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն գալգըպ կիտէճէք իքէն, մուախխարէն եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատը։

Բաչավրաճը ասլա ֆիլմուր կէօսթէրմէեէրէք մէրգումա եաղլաչտըղընտա,

— Եահո՛ւ չէհիրլի, Թէքլիֆսիզճէ սիւալիմէ աֆվ իտէրսինիզ ամմա, րահաթսը՞զ մը՞ընըզ քի, եաղմուրուն ալԹընտա օթուրուեօրսունուզ։ Էկէր րահաթսըզ իսէնիզ, սիզէ իյիաի իրգմէթէ հազըրըմ. իսթէրսէնիզ պիզդաթ սիզի իանէնիզէ կէօթիւրէեիմ, իսթէրսէնիզ պիր արապա թէտարիք իտեեիմ, տէտի։

— Թէչէքքիւր իտէրիմ. պէն բահաթըզ տէյիլիմ. հավա ալըեօրում։

— Ա՜հ, Խիւսա ալիմ չէհիրլի, սիզին ագըընըզ պաչընըզտա տէյիլ տիր. մութլագա ազ չօգ եիւրէք աղրըլարընա տիւչար օլմուչսունուզ տուր։

Մարքի պու քէլիմէլէրի իչիտինճէ սարսըլտը, վէ բաչավրաճը տա սէօզիւնէ տէվամլէ,

— Պէօյլէ չէյլէրի պէն պիլիրիմ. սէքիզ կիւն էվվէլ պէնիմտէ պաչըմա կէլտի, տէտի։

Մարքի. — (չախսը մէրգումա տիգգաթլէ պադարագ.) Ա՜ճայիպ...

— Էվվէթ, գէվճէմէ տաիր պանա պիր թագըմ միւնասիպէթսիզ սէօզլէր սէօյլէնտի։

Մ. Վան. Հօբ օթուրմուչ օլտու գանաբէտէն սըչրատը, վէ պաչտան աեաղընա գատար վիճուտինտէ տիթրէմէ հիսս իթտի։

Հագըգէթէն ինսան սէսի՛մի իչիտիեօրտու. պիր ատէմ քէնտի պուլունտուղու այնի հալտէ պուլունարադ, սէրկիւզէչթինի քէնտիսինէ նա՞գէլ մը իտիեօրտու, եախօտ խաեալաթա թասի՞մի պուլունմագտա իտի։

Բաչավրաճը իսէ սէօզիւնէ չու վէճճէլէ տէվամիյլէտի։

— Էվվէթ չէհիրլի, գարըմ հագգընտա պիր թագըմ միւնասիպէթսիզ չէյլէր նագէլ իտիլտի, վէ պէն տէ ահմագ կիպի պու սէօզլէրէ ինանտըմ։

Մարքի, ֆէվգէլատէ արզու վէ մէրագ իլէ իշպու սէօզլէրի տինլէմէքտէ օլուպ, պիզիմ Տիօժէն իսէ, բաչավրաճը. լարա մահսուս թէքլիֆսիզլիքլէ, մարքինին եանընտա օթուրարագ,

— Տօսթում, սիզէ իչի անլաթաեը՞մմը. պէն օն իքի սէնէտէն պէրի էվլիեիմ. կիւզէլ, ագըլը, վէլհասըլ էլմաս բար չասը կիպի պիր գարըմ վար տըր։ — Շիմտի սիզ սէօյլէեին, օն իքի սէնէ զարֆընտա գօճասընը սէվմիչ օլան պիր գարը՝ պիրտէն պիրէ սէվմէքտէն տուր օլո՞ւր մու, վէ միւնասիպէթսիզ եօլլարա սիւլուք իտէ՞ր մի, տէտի։

Մարքի, պու բայավրաճընըն տօղրուտան տօղրու քէնտի հիքեանէօինի իմմէքտէ օլտուղունու զանն իլէ, տիմրէտի։

Բայավրաճը իմատէօինէ տէվամ իտէրէք։

— Էվվէմ, Բօլինին սէօղլէրինէ ինանմազլա, ատէթա ահմազլըգտա պուլունտում, տէտի։

Մարքի — Բօլին քի՞մ տիր։

Մ. Վան-Հօր, ֆիքիրճէ օլ տէրէճէ զահի հալտէ պուլունուեօրտու քի, քէնտիսիյլէ գօնուշտուղու ատէմին արասընտա մէվճուտ օլան միւնասէպէթին ֆարգընը ունուտմուշ իտի։ Բայավրաճը, մէրդումընն վագը օլան սիւալինէ ճէվապէն,

— Բօլին տէտիկիմ, Գօդնար սօղաղընտա իգամէթ իտէր էհէմմիեէթսիզ պիր գարը օլուպ, օ թարաֆտան չօգ կէչտիկիմ իչին, պանա կէօղ ալմըշ տըր, տէտի։

— Է՛յ։

— Իչթէ պու Բօլին՝ պիր կիւն պէնի կէօրտիւկիւնտէ, գարըմ հադգընտա պիր թագըմ միւնասիպէթսիզ չէյլէր նագլ իտտի, վէ պու նագլիեէթինտէ օլ գատար մէհարէթ գուլլանտը քի, հէր տէտիքլէրինէ ինանտըմ։

Մարքի — (հէճէճանընտան նաշի սէսի տիրէրէեէրէք։) Նագլ իտտիկի չէյլէր ասըլսը՞զ մը իմիշ։

— Էֆէնտիմ, սըրֆ գըսգանճլըգ էսէրի օլարագ, պիր թագըմ ույտուրմա չէյլէր իմիշ։

Պու սէօղլէր մարքիեէ հիւսնի թէէսսիր իմմէքլէ, մէրդում պիր ազ ֆէրահիեէթ հիսս իյլէտի։

Բայավրաճը — Էվվէմ, էվվէմ, սէօյլէտիքլէրի հէր տիւզմէ իմիշ։ Պունունլա պէրապէր, պէն տէ պու սըրատա ազ աղլամատըմ. ատէթա ասքէրլիկէ դուրասը չըգան տէլիդանըլար կիպի կէօղ հաչլարը տէօքտիւմ։ Սիզին կիպի պէնիմ տէ ագլըմ պաչըմտան կիմմիշ իտի, տիկէր թարաֆտան գարըմ պիտուչլարըն պիտուչու իտի։

— Իսպաթըյլա անլատընը՞զ մը։

— Հայ հայ։

Մարքի, պունտան զիեատէ տինլէմէք իսթէմէեիպ, քէ-

սէօնին, քէմալը հայրէթէ տիւշար օլան բայավրաճըեա ա-թաթարագ, աճէլէթէն օրատան սավուշուպ կիլիտի։

Բայավրաճընըն սէօզլէրի, մէրդումըն՝ էնտիշէ վէ իզթի-բապա կիլիֆթար օլան գալպինտէ էսէրը լումիա հասըլ իթ-միշ օլուպ, եաեա օլարագ, վէ աթէշ կիպի եանմապտա օ-լան ալնընը սէրինլէթմէք իւզրէ, սիպլի պիր կիճէտէ պայը-նը այըպ չարգասընը էլինտէ թուլթարագ խանէսինէ ավտէթ էյլէտի, վէ խալի օլան Շանզ-էլիզէտէ, վէ դեկտեմբեր այը-նըն բիւգկեարլարըյա եաբրագլարը տէօքիւմիւշ պուլունան աղաճըն ալթընտաքի բանգօ իւզերինտէ գայ սաաթ օթուր-մուշ օլտուղունու, օթէլին գաբուսունտան իչէրի կիրտիքտէն սօնրա անլաեապիլտի, չիւնքի գաբուճուսունա «սաաթ գա՞յ տըր» տէյի վուդու պուլան սիւալինէ ճէվապէն, «եարը կիճէ տիր» ճէվապընը ալտը։

Մարքի, Բօգամպօլ իլէ պիրլիքտէ սաաթ պէշտէ խանէ-սինտէն տիշարը չըգըպ, պիր սաաթ գատար Տաի-Նաթանըն խանէսինտէ վագըթ կէչիրմիշ, վէ քէտէր ու էլէմէ միւսթաղ-րագ օլարագ պէշ ալթը սաաթ տախի Շանզ-էլիզէտէ գալ-մըշ իտի։

Մարքինին եաչատըղը ալէմ իչինտէ, գէվճ ու գէվճէլէր՝ պիրիպիրլէրի գարշըսընտա քեամիլէն միւսթաղիլ օլուպ, մէ-սէլա պիր քիմսէ խանէսինէ ագշամ թաամընա կէլմէզսէ, գէվճէսի անը քէնտի գլուպինտէ զանն իլէ եալընըզճա թաա-մընը իթմէք աատէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ տիր։ Պու հալ, Մ. Վան-Հօբուն խանէսինտէ չօգ տէֆա վուդու պուլտուղուն-տան, մարքիզ սաաթ ալթը պուչուգտա եալընըզճա թաամը-նը իտիպ, իչի սաաթ գատար տա աթէշին եանընտա վա-դըթ կէչիրտիքտէն սօնրա, գէվճինին՝ մուհիմմ պիր սաթրանճ օեունունա թուլթուլմուշ օլտուղունու դանն իլէ, սաաթ օն րաատէլէրինտէ քէնտի տախրէսինէ չէքիլմիշ իտի։

Մարքի, նէ եաբաճաղընը հէնուզ գարար վէրմիշ օլմա-եան պիր աատմ կիպի խանէսինէ ավտէթ իտիպ, քէնտի խուսուսի օտասընտա գաբանարագ, պայընը էլլէրի տէրու-

նինե ալտըղը հալտե ուղուն միւտտէթ տէրեան թէֆիէքքիւրեան տալտը։

Տան-Նաթատան իշխէտիկի միւտհիշ սըրըլար քէնտիսինի հէլաք իթմէքտե օլուպ, մերդումէնին իթհամ իտիճի քէլամլարընը խաթըրլատըդճա, գալպինտե ազիմ պիր հիւտաէթ հիսս իտէկէլմէքտե, վէ հէնան զէվճէսինին օտասընա կիրիպ, անը խանչէր իլե վուրուպ էօլտիւրմէք ըատտէօլնտե պիր արզուտա պուլունմադտա իտի իսէ տե, տիկէր թարաֆտան գուլաղընա պիր սէս աքս էյլէմէքտե իտի քի, պու ուէ՝ մահուտ բաչավրաճընընէն սէտի օլուպ, չիւնքի օ տաէտի քէնտի հալինէ կէօրե զէվճէսինտէն տօլայը գըսդանճլըդ հիսս իթմիշ իքէն, մուախախարէն զէվճէսի ալէյհինտե իֆթիրա իտիլմիշ օլտուղունու անլամըշ իտի։ Մարքի, Տան-Նաթանընն քէնտիսինի ֆէվգէլատե սէվմէքտե օլտուղունու պիլտիկինտէն, հէր հալտե եալան սէօյլէմիշ օլաճադ տըր տէյի միւլահազա իթմէքտե իտի իսէ տե, Տան-Նաթա, քէնտի սէօզլէրինի դանտտըր թամմէ իլե սէօյլէմիշ, վէ իֆտատէլէրինի միւէյյիտ իսպաթլար կէօսթէրճէկինէ եէմինլէր իթմիշ, վէ հաեաթընը եալընըդ մարքի մուհաֆազա իտէպիլտիկի ճիհէթիլե, անը, եանի հաեաթընը, էն գիեատե գըյմէթտար պիր բէհին օլմադ իւզրե մերդումուն թահթը էմանէթինէ վեճ իլէմիշ իտի։

Իմտի պու գատար թէէմինաթ գարշըսընտա չիւպհե իթմէքլիւ արթըդ գապի՞լ մի իտի։

Տիկէր թարաֆտան մարքի, Հինտիալըտա իթմիշ օլտուղու եէմինի, եանի մէզպուրլէնին իրտաեէի իսպաթ իտէճէկի գէմտանա տէկինն հիչ պիր չէյ պէլլի իթմէքսիզին պէքլէմէկե բէտմէն սէօզ վէրմիշ օլտուղունու խաթըրլատը, վէ պիր սատթ գատար մարքինին իշպու հալը միւշքիլի տէվամ իտիպ, նիհատէթ նիւղիւնտե սիւբհունէթ հասըլ, վէ կէօզլէրինտէքի հիտտէթ ու զաղապ աթէշի զահլ օլարադ, տօտտաղտարը իւզէրինտե թէպէսսիւմ հուսուլե կէլտիկի հալտե,

— Պէքլէնէճէնիմ, էկէր Ռէբա միւթթէհիմ իսե, անը

թէլէֆ իաէճէէիմ, էկէր Տաի-Նաթա եալան սէօյլէեօր իսէ, անը մահվ իյլէեէճէէիմ, տէտի։

. . . . . .

Մարքինին պուլունտուղու միւչքիլ հալ է՛նաասընտա, մարքիզ ուեուսմադտա իսի։ Շէրիւպէն, Մ. տը Գամպօլհ իլէ տուէլլօ իտելի սէքիզ կիւն օլմուշ իսի, վէ պու սէքիզ կիւնիւն հիքեաեէսինի իթմէք իչին, մարքիզին, մատամ Մալասինին խանէսինտէ պաեըլըպ, ագլը պաչընա կէլտիկինտէ, գալպինաէքի սըրրը տիչարը չըգարմըշ օլտուղունու անլամասը իւզէրինէ հէօնկիւր հէօնկիւր ազլատըղը տագըդատան պէեանը հալ իթմէք լազըմ կէլիր։

Մատամ Մալասի, մէրդումէնին պայկընըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Գըզդարընտաչընըզ օլմասը իսթէ՛րմիսինիզ, տէյի սիվալ իթտի։

— Նի՞չին գըզդարընտաչըմ օլմասը արզու իտիեօրսունուզ։

Մատամ Մալասի՝ մարքիզին սօվուգ գան իլէ վէրտիկի ճէվապտան չաչըրըպ, նէ տիեէճէկինի սիլմէեէրէք, եալընըզ չու սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իտէպիլտի։

— Զիրա օ պիչարէ տէլիգանլընընն պաչընա կէլէն ֆէլաքէթի խապէր ալտըղընըզտա, իւզէրինիզտէ հասըլ օլան ալիխւսթլիւք, հէեէճան վէ պայկընըղը ... հէմտէ սիղ օ կէնճի թանընմալըսընըզ, չիւնքի սօն պալօնուզտա իտի։ Պէն իսէ, հադգըմտա է՛ֆէնտիլէրինիզ պուլունտուղունու գանն իթտիմ։ Պունտան պաչգա ալիգէմ, պիզ եանի գատընլար, չէֆագաթ ու մէրհամէթ սահիպլէրիեիզ։ իմտի ...

Մատամ Մալասի իֆատաթընը իբմալիթմէզտէն, մարքիզ,

— Մէվկիւլիւ տօսթում, պու խուսուստա պազը իյդահաթ վէրմէքլիկիմ լազըմ տը՛ր, զերա գանն իտէրիմ քի, պազը կէօնա եանլըշ է՛ֆքեարա գահիպ օլուեօրսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Մարքիզ, պու սէօզլէրի ֆէվգէլատէ սիւքիւնէթլէ, վէ հէման ֆիլմուրսուզճա իրատ իտիպ, մատամ Մալասի իսէ,

թէաճճիւպանէ մէրդումէեէ պագտըղը սըրատա, մարքիզ չու վէճճէլէ իֆատաթընը իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Տիւնքի կիւն պաշըմա կէլէն վադրաեը անլարսանըզ, պիր աղէվվէլքի պաեըլմամըն սէպէպինի տէրք իտէպիլըսինիզ։ Տիւն Օքէրա թէաթրօսունատա իտիմ։ պէնիմ լօժումուզ եանընտաքի լօժտա իքի տէլիդանլը պուլունմադտա իտի։ պու տէլիդանլըլարտան պիրի՝ պինպաշը Գարտէնին սօն պալօմատա պանա թադտիմ իթմիշ օլտուղու Մ։ Օսգար տը Վէրնի իտի։ Տիկէրինի իսէ թանըմազ իտիմ։ Քէզալիք պանա թադտիմ իտիլմիշ օլան վէ վիդօնթ տը Գամպօլհ իսմինտէ պուլունան պիր իւչիւնճիւ տէլիդանլը, ֆաորլ արատընտա Մ։ տը Վէրնինին լօժունա կիրիպ, անը տուէլլօեա թահրիք վէ տավէթի իթմէքլէ, Մ։ տը Վէրնինին, «Բէբինիէր սօգաղընտա 40 նումրօլու խանէտէ իգամէթ իտէրիմ» տէտիկինի իշիթտիմ։ Լօժումտա պուլունան պինպաշը Գարտէնէ տէ, Մ։ տը Վէրնի թարաֆընտան քէնտինին չահլիսի օլմասը րէճասընը հավի օլարադ պիր քիւչիւք թէզքիրէ վիրուտա իթտի, թէքմիլ պու մէնզարէտէ հաղըր պուլունտուղում ճիհէթլէ, ապլըմ պաշըմտան կիտէրէք խանէմէ ավատէթ իյլէտիմ։ Սապահա դատար ուդդումտա դըլըճ սէալէրի վէ ճան վէքմէք բատտէսինատ պուլունանլարա մախսուս ֆիղան ու ֆէրեատալար իշիթմէքտէ օլտուղումու դանն իտիւօրտում։ Սապահլաեըն պուրատա կէլտիկիմտէ, տուէլլօնուն վուդու պուլտուղունու, վէ իշպու խանէտէքի միսաթէճիրլէրտէն պիրինին աղըրճա եարալանմըշ իտուկինի խապէր վէրտինիզ։ Ելմտի ապզիզմ մատամ, սիզ տէ պէնիմ եէրիմտէ օլսա իտինիզ, պէնիմ կիպի ալթուտթ օլաճադ իտինիզ, պէնիմ կիպի ուեուեամաեաճադ իտինիզ, վէ պէնիմ կիպի տէ պաեըլաճադ իտինիզ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա մարքիզ թէպէսսիմ իտիպ, իֆատաթընը չու եօլտա իքմալ իյլէտի։

— Էվվէթ, սիզտէ պէնիմ եէրիմտէ օլսա իտինիզ, եալընըզ պիր ապշամ, պէշ եիւզ քիշինին իչինտէ պիր տէրէճէ

կէօրմիւշ օլտուղունուղ պիր տէլիգանլընըն ճէրիհատար օլ-մուշ օլմասընտան տօլաեը նէ դատար միւթէէսսիր օլմուշ օլ-սանըզ, պունտան, դալպինիզճէ վէ իսթիրահաթընըզճա խա-լէլ վաղը օլմուշ օլմասը նէթիճէսինի չըդարամազ իտինիզ։

Մատամ Մալասի՝ իչպու իֆատաթ իւզերինէ ֆէվգէ-լատէ մէյտուս օլուպ, անըն հալը սիւքիւնէթի, քէնտինին պիւթիւն հիսսալարընը պօչա չըդարտը։

Մատամ վան Հօբ, իւզերինատքի ֆէնալըզ կէչմիշ օլ-տուղունտան, մէզքիւր քէլիմէլէրի իրտա իթաիքատէն սօնրա, հավա ալմազ իսթէմիյինի պէնան իլէ, աեաղա գալգտը, վէ պու տուրէթլէ մէզպուրէնի մէյտուս պիր հալատէ պրագտը։ Ֆագաթ իրթէսի կիւն, վէ տահա իրթէսի կիւնլէր, պիրէր վէսիլէ իլէ թէքրար մատամ Մալասինին խանէսինէ կէլտի։

Պիչարէ դատընճըղազ Բէբինիէր սօգաղընա հէր կիրիչին-տէ, իւզերինտէ սիւահ էօրթիւլմիւշ պիր դաբու կէօրէճէկինի զանն իլէ տիթրէր իտի։ Հէր տէֆատա մատամ Մալասի, տօլաեըսըլա Շէրիւպէն հագդընտա քէնտիսինէ մալիւմաթ իթա իթտիկինտէ, մարքիզ կէօզլէրինի էէր, վէ ֆիթուր-սուզ կիսի կէօրիւնիւպ, ալթիսթլիկինիւ կիղէմէէ չալը-չըր իտի։

Ֆագաթ պիր ադշամ, սաաթ տէօրթ սէչ բատտէլէրին-տէ, մարքիզ, հէնուզ մատամ Մալասինին եանընտա օթուր-մուշ օտուղու հալատէ, պէսլէմէ իչէրի կիրիպ, վէ մատամ Մալասիեէ պիր գարթ թագտիմ իտէրէք,

— Մատամ, իչպու գարթ, զաթընըզա թագտիմ իտիլմէք իւզրէ պէնտէնիզէ վէրիլտի, տէտի։

Մատամ Մալասի.. Ա՜հ, պիչարէ մէճրուհուն գարթը սըր։

Մարքիզ, դալպինին չարըսագտա օտուղունու հիսսէթ-մէկէ պաշլատը։

Մատամ Մալասի.. (պէսլէմէեէ.) Նա՞ըլ սըր։

— Բէք էյի տիր մատամ։

— Մէն քէնտինի կէօրտի՞ն մի։

— Էվէթ մաամ։
— Նէ՞ վադըթ։
— Պիր աղ էվէյէ։
— Նէ՞րէատ։

— Շիմդի գարուտա քէնտիսինէ բաայի կէլտիմ։ Սիկարաները իչէրէք վէ տիկէր պիր ատլիպանլընըն գօլթուղունա կիրմիչ օլարագ, տիշարը չըգ աեօրաու։ Գարուճու պանա, օ ատլիպանը իլէ տուէլլօ իլմիչ օլտուղունու սէօյլէտի։ Քէնտիսի պու գարլիը թէսլիմ իլմանիկի սրրատա, խաստալըղը դէմանընատա ահվալը արհհիւէսինի խոթիֆատար իլմիչ օլմանըղատան տօլաևը գաիմընըզա պէևանը թէչէքքիւր իլմիքլիկի պէնատէնիդ թաավսիևէ իչլէտի։

Մաամամ Մալատի տօտադլարընը ըսըրատը։ մարքիզ իսէ, գալդինին ֆէվգելատէ միւիմէևսիր օլտուղունա հիտա իչլէտի։ Մոթատա Շէրիւալէնին՝ պիր ըօլ իճրատընա գալդըշարագ, քէնտիսինէ էհէմմիևէքի վէրտիրմէք իսթէտիկի՝ պու հարէքէթինատէն անլաշըլագիվիր իտի։ չինքի պիր ատէմին՝ գըսըճ իլէ թէհլիքէլի տուրլմատէ եարատանօղը թագտիրատէ, սէքիզ կիւն սօնրա քէչէլի տուրլմատէ տիշարը չըգամաևատաճաղը տէրքետար իտի։

Պիր գաչ ատաթի սօնրա մաամամ Վան-Հօր, Մ. ար վէրնի հագդընատա իւմիտկըի գաիլ օլմուչ օլարագ խանէսինէ ավատէթ իլմատի։

Իրմէսի կիւն մաամամ Մալատի մէրդումէնի պէքլէտի իսէ ատէ, մէզպուրէ նէ՛ օ կիւն, վէ նէ՛ իրմէսի կիւն մէչատանա չըգմատը։

Իքի կիւն գարիճնատա մարքիզ՝ Շէրիւալէն իամընի իչլէտմէմէքլէ, գուվվէթինի պուլուպ, իֆադաթը մանէվիևէսինի հէման քէտգ իլմէք բատատէսինէ քէնտիսինի գուրթուլմուչ ատա իլմատի իսէ ատէ, պըր վէլիտամը հիտագա տաթիլ իլմէմիչ իտի։ չինքի մէրդում, քէնտի չիքտըրընըն եագտաընը պըրագմագ իտիճմէևօրատու։

Իչիևնճիս կիւն, եանի մարքի Վան-Հօրուն, բաչավրա-

ճընըն սէօզլէրինաէն պիր տէրէճէ քէսպի դուվվէթ իտէրէք, խանէսինէ ալտէմ էթտիկինին իրթէսի կիւնիւ, մարքի, զէվճէսի իլէ պիր խայլի սաամթ հալընըզճա կէօրիւշիւքտէն, վէ պիր կիւն էվվէլ ժէրդումըն ֆիքրինի իշղալ էթմիշ օլան վէսվէսէլէրի պէր թարաֆի իտէրէք, քէնտինին ֆաղիլէ պիր դաամն օլտուղունա տաիր ժէրդումըն ֆիքրինտէ դանաամթ հաօլ իլէտիքտէն սօնրա, սաամթ տէօրթ պէշ դաբարլարընաա, վանթիւր իմզաընըյլա վէ աթիտէքի ժէալտէ պիր թէղթիրէ ախզ իլէտի։

«Մաամամ մարքիզ,

«Սիղէ իշպու թէղթիլէնի եաղմանա իճթիսար էթտիկի միդտէն տօլաէրը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ։ Ֆաննի վէ պէն նէ եաբաճաղըմըզը պիլմէնօրուզ։ Սէվկիլիւ էֆէնտիմիզ մաամամ Մալտսի պիր սաամտաան պէրի էօլիւմ թէհլիքէյինտէ օլուպ, հէր տաղըդա իտմինիզի անմադտա տըր։

«Սաաղդ վէ հաքիր պէնտէնիզ

«Մաամամ Մալտսինին վէքիլտարճը

«ՎԱՆԹԻՒՐ»

53

Կէնճ գօնթ Ըրթօֆ, պիր կիւն էվվէլ, պիր նէվ հէնէճանը ազիմէ կիրիֆթար օլարադ Պադդարանըն խանէսինաէն մուֆարադաթ իթմիշ իտի։

Մէրդում, մէզպուրէնին խանէսինէ, Թըլըսըմ մադամընտա պուլունան միլեօնլարըյլա միւսէլլահ օլարադ կիրմիշ օտուղու հալտէ, րէվիչի հալինտէն, միւֆթէրիւաթը ազիմէեէ դուրպան օլմուշ օտուղու մադնուն օլան դաատընըն էլէմու թէէսսիւֆինաէն միւթէէսսիր օլարադ օրատան տիշարը չըդմըշ իտի։

Օ անաէ Պադդարա քէնտիսինէ, ալէմին տէրք իտէմէէէճէկի պիր էսրարի մահլուդ մադամընտա կէօրիւլիւպ, աճապա պիր թադըմ կիզլի ճանի վէ դաթիլլէրտէն ինթիգամ ալմադ իչի՞ն մի պու եօլա սալիք օլմուշ տուր տէյի տիւչինմէքտէ իտի։

Կէրչի գօնթ պուրասընը տէրք իտէմէմէքտէ իտի իսէ տէ, հէր հալտէ Պադդարանըն պիր վազիֆէնի ազիմէ իլէ միւքէլլէֆ օտուղունու միւսահէմ սուրէթտէ անլամադտա իտի։

Գօնթ, զիհնի պիր թադըմ գարմադարըշըդ միւլահազաթ իչինտէ օլարադ խանէսինէ տահիլ օտու։

Ցահիհանէ պիր թալդտա խանէսինէ կիրմիշ օտուղու պու գաատընը սէվիեօ՞ր մու իտի, վէ հադդընտա, էն պիւեիւք ֆէտաքեարլըդը իճրաեէ հադըր օլաճադ մէրթէպէտէ տօսթլուդ վէ հիւրմէթ հիսս իյլէմէքտէ տյի՞լ մի իտի։ Մէրդում, պու պադտէ տահի քէնտինճէ պիր գարար վէրթմէեիպ, թադիի րահաթ ուհուեամտը, վէ կէօնակէօն րիւեալար ֆիքրինի իշղալ իթտի։

Սապահ օլտուղունտա, կէնճ Րուսիալը, ֆիքրինի Պադդարաեա տօղրու սէվդ իտէն հիսսին նէ ճինա խտուկինի անլաեամամագլա պէրապէր, հէր հալտէ անը թէքրար կէօրմէք իհթիեաճ վէ արզուսինտէն քէնտիսինի մէն խտէմէվէքտէ խալ։

Պիր կիւն էվվել Պադդարա, մէրդում իլէ վէտալաչտըղը սըրատա, «Եարըն դուշլուգ թաամլընա սիղի պէքլէեէճէեիմ» տէմիշ խալ։

Գօնթ, պաչընը եաթաղընտան տիշարը չըգարտըղընտա, չըմինէ իւզերինտէքի ասմա սաաթըն հէնուզ սէքիզ օլտուղունու եէեիա իլէ կէօրտիւ։ Պունունլա պէրապէր եաթաղընտան գալգըպ, իքի իւչ թարզ սապահ թուալէթի իլէ մէչղուլ օլտու իսէ տէ, էլան վագըթ կէչմէտիկինտէն, պիր սաաթ գաատար Պուա-տը-Պուլօնըտա թէնէզղիւհ իթմէք իւզրէ, աթլարընտան պիրինին հազըր խոլմէսինի մէմուրը մախսուսընա էմր իլլէտի։

Գօնթ՝ Մ. տը Մանէրվին տախի քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլտուղունու ունուրթմուշ խալ։

Մէրդում Բէբինիէր սօգաղընտա քիւչիւք վէ կիւզել պիր խանէտէ իգամէթ իտէր, վէ պու խանէ՝ տէրունինտէ Շէբիւպէնին իգամէթ իթտիկի, վէ պաղչէսի տախիլինտէ տէ մատամ Մալասինին պիր քէօչկիւ պուլունտուղու 40 նումէրօլու խանէնին հէման գարշըսընա տիւշէր խալ։

Գօնթուն ինչա իթտիրմիշ օլտուղու խանէնին, պիւեիւք պիր պաղչէսի պուլունուպ, պու պաղչէ՝ պինանըն պաշըճա գըսմընըն էթրաֆընը իհաթա իթմիշ, վէ իշպու պաղչէնին ուճունտա պիր քէօշք մէվճուտ օլուպ, պու քէօչկիւն իւզերինտէքի թէրացատան, ճիվար էպնիեէնին տամլարը վէ պաղչէլէրի պիտսուհուլէ կէօրիւլէպիլիր խալ։ Իմտի, խանէի մէզքիւրուն իւզերինտէն, 40 նումէրօլու պինանըն պաղչէսինտէ, եանի մատամ Մալասինին քէօչկիւ ճիվարլարընտա օլան կէչէն կէօրիւլէպիլիր խալ։

Հիքեաեէմիգին նէթիճէսինի անլաթմագ իչին լազըմէտէն

օլան պու իյդահաթ վէ թաֆսիլաթըն իթտասընտան սոնրա պրագտըղմըզ եէրտէն նադիրեէթ տէվամ իտէլիմ։

Գոնթ, աթա սիւար օլարագ, Րուլ վարըշընը, Շանղ-էլիզէեի վէ Պուա-տը Պուլոնիըրը տոլաշտըգտան սոնրա, թամ սաաթ օնտա Պադդարանըն օթէլինէ վասըլ օլտու, վէ մէզպուրէնին սէյիսի գաբուեու այըղ, մէրդումա պիր սալոնա կիրտիրտի։

Գոնթ, մէզքիւր սալոնտա պիր միւտաէթ պէքլէտիքտէն սոնրա Պադդարա կէլտի։ Մէզպուրէ, պիր կիւն էվվէլ ատէթա եաս ու մահէմ իչինտէ պուլունուրճասընա պիր գըեաֆէթտէ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ կիւնինտիչ պուլունտուղու բարլագ էլպիսէսի, վէ ճալիպ թուալէթ վէ թէզենինաթը սաեէսինտէ օլ գատար կիւզէլլէշմիչ իտի քի, կէնճ Րուսիալը՝ հայրէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իլլէմէքտէն բէնտիեի մէնն իտէմէտի։

Պադդարա, էլինի մէրդումա ուդաթարագ,

— Սապահլար խայր օլսուն, տոսթում, սահիհէն աշըդ օլանլար կիտի թամ վագըթտա թէշրիֆ իթտինիզ, տէտի։

Գոնթ, - (խոշ պիր սոֆտէրունլուդա։) Զաթէն պէն տէ աշըգըմ։

Կէնճ գատըն, մէզպուրէնին աչընը պուս իտէրէք, - Իհթիեար տոսթունուզ՝ այդ տէնիւէն մահխարալըգտան սիղի խէյաս իտէճէք տիր, տէտի, վէ իլավէթէն տահի, Ֆիլվագը սիղ պիր մէճնուն օլմալըսընըզգի, եիւզ եաշընտա պուլունան պիր գատընա կէօնիւլ վէրմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի պէեան իլլէտի։

— Պիլաքիս մատամ, սիղ կէնճ վէ կիւզէլսինիզ։

— Լաքին գալպիմ այդ ու սէվտա գարշընտա իհթիեարլաշմըշ տըր։ Եալընըզ տոսթլուդ իչին կէնճ օլուպ, սիղ իսէ, տահիլ վէ խայրխահ պիր զաթ օլմանըգլա, մէճնունէն տոսթունուզ օլմադ իսթէրիմ։ Պու ճիւմլէ իլէ, մատէմ քի աչըմ նազարընտա պիրիպիրինիզէ աչըդ կէօրիւնմէք իսթէ-

ևօր իսէք, հադըգի աչըդլար կիպի պիր ազաճըդ կէօրիւշէ-
լիմ։ Պու կիւն նէ՞ եաբաճաղըդ։

— Իսթէտիկինիզի եաբալըմ։

— Էվվել էմիրտէ պէնիմլէ էօյլէ թաամը իթմէնիզի ար-
զու իտէրիմ։

Կէնճ Բուսթալը՝ պիրտէն պիրէ տօսթու Մանէրվի խա-
թըրլաեարագ,

— Հա՛, էյի խաթըրմա կէլտի, Մանէրվ պէնի պէքլէեօր,
տէտի։

— Էօյլէ թաամընա՞ մը։

— Էվվէթ։

— Բէք ալէա, չու եազըխանէնին գարշըսընա կէչին տէ
քէնտիսինէ պիր թէզքիրէ եազըն։

Գօնթ, իսթարը մէզքիւրէ իթաաթլա, մանիւվիւմիւզ
օլան վէ պիր սաաթ սօնրա Մ. տը Մանէրվ թարաֆընտան
Գաֆէ տը Բարիտէ պազը աճըպպասընա օգունուլան թէզքի-
րէնէի եազտը։

Պաաէհու մէզպուրէ, սէյիսինի ճէլպէ,

— Հայտէ պու մէքթուպու Գօմարթէն սօգաղընտա,
քեային 12 նումէրօլու խանէտէ պարօն տը Մանէրվէ կէօթիւր,
տէտի։

Սէյիս կիթտիքտաէն սօնրա, Պազդարա թէքրար պօնթ
Ալթօֆուն եանընա կէլիպ օթուրտու։

Պաաէհու արապարընտա չու եօլտա մուհավէրէ ճէրէեան
կիտի.

— Տօսթում, պանա օլան թէվէճճիւհիւնիզիւ իսպաթ
իթմէք լազըմ տըր։

— Նէ՞ եաբմապըղըմը իսթէեօրսունուզ։

— Նամուսումու գաալը օլտուղու մէրթէպէ իվալ իթ-
մէլիսինիզ։

Կէնճ Բուսթալը մէրդումէէ պագմազտա իքէն, Պագ-
դարա, չէօյլէ տէվամ իթտի.

— Հավա կիւզէլ տիր. թաամտան սօնրա վէ էօյլէ ըտա-

տէլէրինտէ արապաեա բաքիպէն Պուա֊տը֊Պուլօնեըեա կի֊տէրիզ · ֆագաթ ...

— Տէվամ իտին, տէվամ իտին ։

— Պիրինճի տէֆա պիրլիքտէ թէննէզղիւհ իթմէքտէ օլ֊տուղումուզ ճիհէթլէ, պու թէննէզղիւհիւն չաչաալը օլմասընը իսթէրիմ ։

— Բէք էյի ։

— Կիւզէլ պիր գալէչ արապանըզ պուլունաուղունու սէօյ֊լէմիչ իտինիզ ։

— Հայէա վար տըր ։

— Վէ տէօրթ ըէս տէ բուսքեաբի թէրթիպ վէ թէզ֊եին իտիլմիչ աթլարընըզ պուլունաուղունու տա պիլտիրմիչ իտինիզ, տէյի՞ մի ։

— Էվվէթ, հալեա ալըբլարըմտա մէվճուտ տուր ։

— Էօյլէ իսէ սէյիսինիզէ պիր թէզքիրճ եազըն · գալէչ արապանըզը պուրաեա կէօնտէրսին, զիրա պիղղաթ թէճրիպէ իթմէք իսթէրիմ ։

— Բէք էյի, արզու իթտիկինիզ արապա՝ էօյլէտէն էվվէլ պուրատա պուլունաճադ տըր ։

Պու միւքեալէմէ էոնտասընտա Պադդարա վէ գօնթ Ար֊թօֆ, չիչէքլէր վէ նատիր ֆիտանլար իլէ միւդէյիէն պուլու֊նան քիւչիւք պիր թատմ սալատընտա թատմ իտիպ, պատէ֊հու կէնճ գատըն՝ մէրգումու գահվէ իչմէք իւզրէ եալընըզ պրագարադ քէնտիսի էլպիսէսինի թէպահիլ իթմէք իչին սա֊լօնտան տիչարը չըգաը ։

Թատ էօյլէնտէ, գալէչ արապասը, բուսքեաբի աթլարա գօչուլու օլարադ մուվասըլէթ իթտի, վէ աղ սոնրա Պադդա֊րա տախի թուալէթինի իքմալ իթմիչ օլտուղու հալտէ աչա֊ղը էնիպ, արապաեա օթուրմադ իւզրէ գօնթուն էլինի թուԹտուղու սըրատա ,

— Պէնի տինլէեին , օրմանտան ավտէթիմիպտէ, խանէնիզէ կիթմէք իսթէրիմ, մուվաֆֆադաթ իտէ՞րսինիզ, տէտի ։

— Մէճպուռնէն ։

— Օթէլինիզի քէօշէյի պուճաղը կէօրմէք իսթէրիմ. նէ՛ չարէ, պէն տէ գաթըն սընըֆընատան օլմամլա, էհլի մէրաղ պուլունմաղըղըմ թապիի տէյի՛լ մի տիր։

Պու սուրէթլէ մէրդումէ խօշ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ վէ նազիքեանէ պիր թարզատա արապատա օթուրուռնճա, հայվանլար հարէքէթէ պաշլատըլար։

Պաղդարա՝ Մօնմանթը պուլվարընատա էնիպ, ահէսթէ հարէքէթլէ Ֆաֆէ-տը-Բարինին էօնիւնատէն կէչէրէք, Պուլվար տէզ Իթալիէնէ վասըլ օլմադ արզուսինատէ օլուպ, թամ օլ էսնատէ պարօն տը Մանէրվ տախի խանէսինատէն տիշարը չըդմադատա օլմասըլյա, դօնթուն արապասըլյա հայվանլարընը, հաթթա դօնթ իլէ Պաղդարաէը տախի թանըեարադ,

— Օհօ՛, պունլար բէք չաբուդ իշէ պաշլամըշլար, պու գատարճըդ պիր վադըթատա Բօլ վէ Վիրժինի պիւէ պիրիպիրինի կէօրէմէմիշլէր տիր, տէմի, վէ արապաեա եադլաշմասընատա, Պաղդարա գահդահա իլէ կիւլէրէք,

— Սի՞զմիսինիզ, պիշարէ Մանէրվ, տէմի։

Պարօն տախի, - էվվէթ մատամ, պէնատէնիզիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պարօն, Պաղդարաէը, կիւզել բարմադլարընըն ուճույա միլէօնլար գասդ իտէն գատընը սէլամլաեօրճասընա սէլամլատը, վէ կէնճ Բուսիալըեա խիթապէն,

— Ադիզիմ դօնթ, միւսաատէնիզլէ իլթիֆաթըմը թադըմ իտէրիմ, տէյի պէեան էյլէմի։

Բուսիալը էօյլէ պիր թավը կէօսթէրտի քի, Պաղդարա պունատան ասլատը մէճպուռն օլատ, վէ կիւլէրէք,

— Ադիզիմ պարօն, պիզ Պուա-տը-Պուլօնըեա կիտիեօբրուդ, եանըմըզատա օթուրմադ իսթէրմիսինիզ, տէտի։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, պէն աթա օթուրաճաղըմ։

— Օ հալտէ օրատա պուլուշուրուդ։

— Ումարըմ։

Պէյլէճէ պարօն՝ մէրդուման կէնճլէրտէն այրըլաճադ իքէն, Շէրիւպէնի խաթըրլատեարադ,

— Հա՛, ունուսուեօրսում, տէտի։

— Նէ՞յի։

— Սիզ Պուա-տը-Պուլօնները կիսիեօրսունուզ, տէյի՞լմի։

— Շիւպհէսիզ։

— Իմի էլպէթթէ Մ. Օսդար տը վէրնիւէ օրսուա թէսսաֆիֆ իսէճէքսինիզ։

Պագդարա.. (իֆրաթ տէրէճէ կիւլերէք.) պէնիմ իչին պահսա կիրիշմիշ օլան քիմսէնէ՞մի։

— Էվվէթ։

Գօնթ. — Շիւպհէսիզ պահսընսան վազ կէչէճէք տիր։

— Իչթէ պու խուսուսսա եանըլըեօրսունուզ։

— Սահի՞ն մի։

— Պիր ազ էվվէլ քէնտիսի պիզիմ իլէ թաամ իթթի... մէքթուպունուզու պիզգաթ օգուտմուշ օլմաճա ըտալմէն, պահսը թուխաճաղընը մուսիըրանէ պէհան իսիեօրսու։

Գօնթ կիւլումսէյէրէք վէ Պագդարաճա պագարագ,

— Պու աստմ էօլմիւշ ասսա իսիլմէլի տիր, տէյի՞լ մի, տէտի։

— Զանն իսէրիմ, տէյի Պագդարա ճէվապ վէրմէ, էօյլէ պիր սիւրիւնէթթէ քի, Մ. տը Մանէրվ պիզէ սարսըլմաը։

Պատէհու մէրդումէ, քիւչիւք պիր իշարէթթէ պարօնու սէլամլաեըպ, արապա սիւրմէթթէ եօլունա տէվամ իսէրքէն, Պագդարա՝ Բուսիալը դօնթա, վագարըէ հալը մահզունիւէթթ իւզրէ,

— Տօ՛սթում, դաարընալը իչինաէ էն ասիսի օլան պիր դաարընն նամուսու հագդընսա պահսա կիրիշէն պիր քիմսէնէ նէ՞ եօլսա մուհաքքէմ իսէրսինիզ, տէտի։

— Պէնիմ իչին էօյլէ պիր քիմսէ ալչագ սանըլըր։

— Պէօյլէ պիր ասէմին՝ պիր դաարընը սէվէպիլիր օլսուս ղունու մէմուլ իսէ՞րմիսինիզ։

Գօնթ.. (պանսաթը էֆքեար իլէ.) Խայր։

— Թէչէքքիւր իսէրիմ. իֆաասէմէ տէվամ իթմէք իչին, շահասէթինիզէ իհթիեաճըմ վար իսի։

— Սիւպհան Ալլահ, պանա նէ՞ սէօյլէեճէքսինիզ։

— Սիզէ սէօյլէեճէկիմ չու տուր քի, Շէրիւպէն պիր ալչագ օլուպ, քէնտիսինտէն ասլա խօշլանմամ։ պու ճիւմլէ իլէ քէնտինին, ալչագճա պահսընը զաղանապիլէճէկինի զանն իթմաիրմէք խսթէրիմ։

— Ռճայիպ։

— Էվվէթ, պէօյլէ եարմագ լազըմ տըր։ հէմտէ վագը օլմուշ օլան պիր կիւնահը աֆվ իթմաիրմէք իչին, քէնտիմի զուրպան զըլմագ տա օլտուղումա քի՞մ չիւպհէ խաէպիլիր։

Գօնթ պաշընը էյսի, վէ Պազդարա քէլամա տէվամլէ,

— Խմոի, հէր նէ եարաթսամ վէ հէր նէ սէօյլէրսէմ, սիզին, ըէվիշի հալէ էհէմմիյէթի վէրմէմէքլիկինիզ իգթիզա խաէճէկի խուսուսընը արամըզտա զարարլաշաբըմըշ խոխք, տէյի՞լ մի։

— Էվվէթ։

— Համթա, էկէր Շէրիւպէնի սէվիեօր օլտուղումու կէլիպ սիզէ սէօյլէսէյէր պիլէ, սիշ ինանմամագաճագսընըշ։

— Էվվէթ։

— Բէք էյի, չիմոի ալի վէ նէճիպ պիր զալ սահիպի օլտուղունուզու խոպաթ իյլէմինիզ։

Պու եօլտա կէօրիշմէքլէ, արապա, վիզօնթ տը Գամպօլ իլէ Շէրիւպէնին ալթա սիւար օլարագ եիւրիւմէքտէ օլտուղարը մահէլլէ վարըլ օլտու։

Գօնթ, Շէրիւպէնի թանըտըգընտա, արապաեը տուրտուրտու, վէ օ անտէ Շէրիւպէն՝ արապաեա եագլաշարագ, կէնճ Բուսիալը իլէ Պազդարաեը սէլամլատը։ Բօգամպօլ, օլ էսնատէ պիր աշ էօթէտէ տուրմուշ օլուպ, տիգդաթլէ կէնճ զաարընը թէզդիգ խոխէօրտու։

Մէզպուրէ, սաբին վէ կիւլիւմսէր պիր հալտէ օլուպ, Շէրիւպէն՝ ճէլպ խոճի պիր պազըլա ալթընը նազար իյլէտիկինտէ, մէրգումէ՝ անըն ֆիթուրսուզճա թէպէսսիւմիւնիւ միւշահէտէ իյլէտի։

Շէրիւպէն, էլան, զարէ վէ զուվվէի մըզնաթըսիէնի հա-

Շէրիւալէն պու սրրատա, այնընտան ադմագտա օլան պիր տամլա թէրի սիլոի։

. . . . . .

Պու միւտաէթի զարֆընտա գօնիմուն արագատը, գաթը մէսաֆէ իթմէքլէ, նիհաէթի. Պադդարանըն իղնար իթմիչ օլտուղու արդու մուճիալինճէ, Բէքինիլը ասգարընտա քեալին գօնի Ալթօֆուն իղամէթ իթաիկի օթէլին հավլիսինաէ տուրտու։

Թամըրլարտա օլտուղու իչդրէ, Պադդարա՝ կէնճ Բուսիալը իլէ նօլա չդմագտան էվվէլ.

— Ագչամ թառամընը սիլոտէ իաէճէնիւճ, վէ օթէլինիզին հէր թարաֆընը կէզճէնիմ։ պիրա մալիւմնա՝, պէն ատ գառըն սընըֆընտան օլտուղում ճիհէթլէ, կէլի մէրագըմ, աէմիչ իսի։

Ֆէլվագը մէրդումէ. Պիճ պիր կիճի մառալլարընա լաչըդ պիր ակրայ հիւքմիընաէ օլան վէ իչ միլնօն ֆրանգ մաօրաֆ իլէ վիճուտաէ կէլմիչ պուլունան մէգըիւ օթէլին հէր ճիհէթինի, Բուսիալը գօնիմուն բէհագէլինիվէլէ կէգտի, վէ օթէլտէն պագչէնէ վէ անտէն քէօչկէ տաշըլ օլտու։ Մուտախթարէն թէրտայտա չդմագտ իսթէնիլ օլտուտան, ճիվարտագի էպնիչէնէ կէօդ կէգտիրտի։ Պաաէհու կիւլէրէկ,

— Շու մահէլլէ՝ օճագլարըն իմէքլէրինի կէօրէճէլմէկ իչին կիւղէլ գիր մահէլլէ տիր, աէտի։

— Եալընըզ օճագլարըն թէրէքլէրի տէյիլ մառամ, պագչէլէր տաճի կէօրիւնիւր։ Էղճիւմիէ Բէքինիլը ասգարընըն 40 նաէմ բօրու իսանէօնինն պագչէսի գարշմընտա պուլունմատը՝ պու ակօղիւմէ իսագաթ տիր։

Պադդարա։ (պիր տէրէճէ ֆիլմ ուստաղուդա.) Ա՜ճագտա պու էվ՝ Մ. Շէրիւալինին իղամէթի իմտիկի խանէ՞մի տիր։

— Էվէթ։

Ա էզգուրէ տիւչինմէկնէ պաչլատը, վէ գօնի, մէրդումէ. Նինն չէհրէմի պօղուլտուղունու կէօրտիւ։ Նագէտան Պադդարա պաչընը տալտաճարագ,

— Ցօ՛աթուր, սիղտէն պիր խըզմէթ տահա ըէճա խահճէ-նիզ, տէտի։

— Նէ՞ կիպի խըզմէթ։

— Շու քէօչկիւ էօնիւմիւզտէքի կիճէ իչին պանա մէկը խահնիզ։

— Մանէասը նէ՞ ալը։

— Մանէասընը սօրմաընըն, օլ պապաէ ճէվապ վէրէմէմ։ Գօնի՛թ, հէր նէ օլուր իսէ օլսուն մէղպուրէնէ իմտահի խահճէկինի վատ իմմիդ օլտուդունատան,

— Բէք էյի, տիներընը մուվաֆֆադահի իմտահ։

Պադդարա իմտրացատան աչապլնա էնտիքաէն սօնրա, պէսլէմէսինէ ահի խահճի իմդիքիլէնի եազդը։

«Մա՛րիէմ, - Բիւչիւք Մուսվի դըզը Սարահը, պու ապ-շամ սահի օճքիդ բահատէրինահ կիճինտիը, վէ պիրլիքտէ արապահա օմուրտուդ, Բէրինիէր սօդ ադընտա քիսկին գօնի Ուրմօֆտան օմէլինէ կէթիր։ Պէն օրատահըմ։»

Պադդարա նէ՞ եարմադ ֆիքրինտէ խոր։

54

Մարքիզ, մահամ Մալահինին ադըրճա խահտիա օլտուդունու խոպէր ալընճա, ոէրհալ արապատընը հադըրլահմադը, վէ սահահլաերն ոիշարը չըդարքէն կիճինժի օլտուդու էյիհէհի հէնուզ չըդարմադը յոս, Հէման արապահա բաքիդ օլուդ, ոէյհոէ, Բէրինիէր սօդ ադընտա 40 նումէ-

րօլու խանէեէ սէրիան կիթմէք իսթէտիկինի պէեան իլէ եօլա չըդ տը։

Մարքիզին վասըլ օլտուղու զէման, նադլ իթմէքտէ օլտուղումուզ քեաֆֆէյի ֆաճիաէրին միւրէթթիպի պուլունան պարօնէ սըր Վիլիամսընն եէնի գօմէտիասընըն բէրտէսի աչըլմադ իւզրէ իտի։ Շէօյլէքի մարքիզին, մուհիպպէսի օլան գատընըն ֆէլաքէթինի խապէր ալտըղընտա, անըն նէզտինէ կէլէճէկի մուհադդադ օլմասը յլա, իճապ իտէն թէտապիր էվվէլճէ իթթիխազ դըլընմըչ իտի։

Պէլքի Շէրիւպէն՝ խանէսի բէննէրէսինտէ պուլունուր տա քէնտիսինի կէօրիւր միւլահազասը յլա, դալկի չարբմադտա օլան մատամ Վան-Հօբ, քէօչկիւն պաղչէսի տէրուննինտէն կէչտիկի էանատէ, նէրտիվէննին ալթ թարաֆընտա Վանթիւրնամ խըզմէթճինին՝ տէրուննինտէ խըզմէթ իթտիկի խանէ սահիպինին եադընտա վէֆաթ իտէճէկի թէէսսիրիյլէ եիւզիւնտէ հալը եէյիս հասըլ օլմուչ օլտուղունու, վէ Ֆաննի թէսմիեէ օլունան վէ Պադդարա թարաֆընտան կէօրիւլէճէք օլտա վագթիյլէ պէօլէմէսի օլուպ, բէնտիսինի թիմարխանէսէ կէօթիւրմիչ վէ չիմտի մատամ Մալտասինին խըզմէթինէ կիրմիչ պուլունան պէօլէմէսինին տախի՝ դաբուտու եարը աչըգ պըրագըլան եաթադ օտասընըն էչիկի իւզէրինտէ տուրուպ կէօզ եաչլարը տէօքտիւկիւնիւ կէօրտիւ։

Մարքիզ, եաթադ օտասընտա կիրիպ, եէնի թաղա եադլաչտըղընտա, պունտա եաթմըչ օլան մատամ Մալտասինին՝ սըթմաեա թուխթուրմուչ օլան վէ սաեըդլամադտա պուլունան քիմսէյսիզ կիպի կէօզէրինի տէօնտիւրմէքտէ օլտուղունու կէօրմէսի իւզէրինէ, տիլսիզ մադամընտա վէ լէհճէսի սօլաըրադ տուրտու։

Խասթա՝ կէօզէրինի տիք տիք մարքիզէ աթֆ իթմիչ օլուպ, անը թանըմասեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Մատամ Վան-Հօբ հէեէճանընը թէսկին իլէ վէ էլինի ուզաթարադ։

— Պէն իմ, սէվկիւլիւ տօսթում, պէն իմ, տէտի։

Մատամ Մալասի հալէա քէնահսինէ պագմագտա օլուպ, իֆատէսինէ դարչըլըգ ճէվապ վէրմէտի։

Մարքիզ, օլ վագըթ եաթաղըն եանընտա օթուրուպ, խասթանըն էլինի թուխտու։ Պու էլ քէնահսինէ զաեէթ հէբարէթլի կէօրիւնտիւ։

Ֆաննի պու սըրատա էլան աղլամագտա օլուպ, մարքիզ՝ էնսէսինտէն կէլմիշ օլան վանթիւրէ խիթապէն,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ՞ վագը օլտու, տէյի սիւալ իթտի։

Վանթիւր։ — (մահզունէն։) Ա՛հ, վագը օլան հալ՝ սայքի պիր հիքեաեէ տիր։

Մէրդում, սէօզիւնիւ իլէրի կէօթիւրմէք իչին թէրչտիւտա կէօսթէրտիկինտէն, մարքիզ, ամիրճէ պիր թավը իլէ,

— Սէօյլէմինիզ, տէտի։

Վանթիւր։ — Մատամ իքի սաաթ էվվէլ բէք էյի իտի։ գուչլուգ թատամընտան սոնրա էօյլէմին տիշարը չըգմըշ օլտուղու հալտէ, ավտէթ իյլէմիշ իտի։

Մարքիզ։ — (սապըրսըզլըգլա։) Սո՞նրա։

— Պուրատա ալթըին դարչըսընտա օթուրմուշ իտի, վէ զանն իտէրիմքի, չու կէօրտիւկիւնիւզ քիթապը էլինէ ալմագ իւզրէ իքէն, բօսթա իլէ վիրուտա իտէն պիր մէքթուպու կէօթիւրիւպ քէնահսինէ թէսլիմ իթտիմ։ Մէքթուպու ալտը, վէ եազըսընը թանըմագլա ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտուղունու կէօրտիւմ։ Տիթրէեէրէք, մէքթուպու աչտը։

— Սո՞նրա։

— Սոնրա իլք սըրալարը օգուր օգումազ, րէֆը սէտա իյլէտի։ Այնի վագըթտա, Ֆաննի վէ պէն, իքիմիզտէ եասնքնտա պուլունտուղումուզ ճիհէթլէ, եէրէ սէրիլտիկինի կէօրտիւք։ Իքինճի տէֆա, ֆագաթ պիրինճիսինտէն տահա զայիֆճէ րէֆը սէտա իյլէտի, վէ իսմինիզի վէրտիկինտէն, զաթընըզը պուլմաեը տիւշիւնտիւք։ Պու սըրատա մատամ պաեըլմըշ իտի։

— Մէքթուպ քի՞մին թարաֆընտան իտի։

— Պիլմէմ։

— Օ մէքթուպ նէ՞բէաէ տիր։

— Մաասամ ամէէչէ ամթալը։

— Սօ՞նրա, սօ՞նրա։

— Ֆաննի չաչըրմըչ խալ։ պէն՝ պիր հէքիմ ճէլպ իլմէսի իչին պաբուճուեա գօչաուր։

— Հէքիմ կելսի՞մի։

— Էվվէթթ մաասամ։

— Նի՞չին կիթաի։

— Էօլեամ թէհլիքէսինաէ պիր խաստաալը պուլունաուդունու պէեան իլէ, անըն նէգաինէ սէյիրմամի։ Ֆադամի սաամի պէչաէ թէքբար կէլէճէք տիր։

Օլ էանաաէ սաամի պէչէ օն սադըգա գալմըչ խալ։ Մարքիզ սէօզիւնէ տէվամ խաէրէք,

— Էյ հէքիմ նէ՞ սէօյլեամ, նէ՞ էմր իթամ, տէյի սիուալ իյլեամ։

— Տէրհալ քէնաիւինաէն գան ալըպ, նամաղա նամթալթաը։ Պու ճիւմլէ իլէ հէքիմ միթմիէնէն կէօրիւնմէեօրաու, վէ խաստալըզըն պէյրն էնամէսի օչաուդունու, վէ հաճամթընըն թէհլիքէլի խաուֆինի տէրմիեան իյլեամ։

Մարքիզ։ — (տէհչէթլէ։) Եա՛ Բապպի, նէ՞ սէօյլեօրաունուչ։

Օլ էանաաէ մաասամ Մալաաի՝ կէօզէրի տիվանէլէրի մախաուս պիր թարզաա բաղչաեարադ, հալ։ա տիք տիք պաղմագաա օլուպ, նիւֆիւնիւն գըրմըզըլըզընա վէ մօրուդունա պաղըլըրաա, իւզէրինաէ նիւզուլ էաէրլէրի քհաֆիֆէթէն մէվճուտ պուլունաուդու անլաչըլմադաա խալ։

Պու արա քէօչկիւն գաբուլնաա պիր չան սէսի իչիաիւա։ Պու չան՝ գաբուճունուն չանը օլմազդէ, պիր միւաաֆիր կէլմիչ օլաուդու իհտար իաիլսիկինաէն, հօճա վանթիւր,

— Շիւպհէսիզ հէքիմ տիր, տէսի։

Կէլէն չաես՝ սադ գաֆաը, կէօզիւ քլիւ, սիհաո էլսիսէ հիեինմիչ վէ պէեաղ գրաֆաթ պաղդամըզ պիր քիմսէ

օլուպ, Թիւրդուազըն խանէսինաէ Ֆէրնան Բօշէվի թէատվի իմմիչ, վէ հիքնանէմիղին պիրինճի դըսընտա, Պագդարա-կա, պայկընըղը կէչտիքտէն սօնրա թադտիմ օլմուշ օլան չախա իտի։

Մէղքիւր տաղ դաֆալը տաէմ, եէրէ գատար էվիլէրէք, մարթիղի սէյտմատը, վէ պատէհու խատթաես եադլաչարակ, պիլմուայէնէ,

— Ազըր··· բէր սազըր տըր, տէտի։

Պու սըրատա մարթիղ թատիպէ խիթապէն,

— Մօնսիէօ, պէն մատամ Մալատինին պիր տօսթուեում, սայքի պիր դըզդ արընտաշըեըմ· իմտի հէր չէյի պանա սէօյլէյէպիլիրսինիզ, տէտի։

Հէյիմ·· (հէրհալդէ մախտուս պիր թավը ու լիսան իլէ·) Մատամ, իքի տաղթ էվվէլ, ճան վէրմէք բատտէհինտէ պու-լունան պիր խատթաես էիթիմէք իւզրէ էվիմտէն տիշարը չը-դըեօրտում· պու բաես էէմմէքլիմի բէճա իթթիպլէր, Պու-րատը եօլումտէն իւղէրինտէ օլտուղունտան, աճէլէթէն եօդադը չըդարմ, վէ պու գատընը պաեըմըշ օլարադ եէր-տէ սէրիլի պուլտում, վէ մուայէնէ իտէրէք, պիրտէն պիրէ վէ չիտաէթլի սուրէթտաէ վուդուա էէլէն հէեէճանտան նաչի եըլտըրըմ տամլասընա տիւչար օլտուղունու թահդըդ իթթիմ։

Թապիպ, պու սէօզլէրի, աէրսինի էզպէը իթմիչ օլան պիր մէքթէպ չակիրտի կիպի սէօյլէտի, վէ մարթիզտէ, մուսիը-րանէ,

— Սօ՞նրա, մսնսիէօ, սօ՞նրա, տէյի սօրմասընտա, տաղ պաշը հէքիմ իֆտաէսինի չու սուրէթլէ իլէրի կէօ-թիւրտիւ·

— Սօնրա պու դատընտան դան չըդարթտըմ, վէ չու-րատը տէրք իթտիմքի, հէկէր պանա թէհտիտլիֆէն բատթ կէ-լինմէսէ, եախօտ բէֆիդլէրիմտէն պիրի վագթ ու դէմանըլյա պուրատտա պուլունմտուա իտի, պու գատընճըղազը եաչամա-սընա ասլա իւմիտ գալմատճագ իտի։

Մարքիզ տիթրէտի։

Թապիպ։ – (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք։) Լվվէթ, էկէր պէչ տագըդա կէճիքիլսէ իտի, պու պիչարէ թէրբի հաւաթ իտէճէք իտի։

— Նիհաւէթ, մՕնսիէօ... չիմտի... թէհլիքէսի գալմամըշ սըր, տէյի՞լ մի։

— Հէնուզ թէհլիքէսի վար սըր։

— Եա՛ Բապպի։

— Պունունլա պէրապէր քէնտինի գուրթարապիլէճէկիմի։ զի մէմուլ իտէրիմ, ֆագաթ ադըննը տէյիլ... Պադըշննը կէօրիւեօ՛րմուսունուզ։ Գօրգաըրմըի պիչարէ գաաըն, ինսանէն թէքմիլ վիճուտունու ալթիսաթ իտէն տէհշէթլի հէնէճանլարտան պիրինի հիսա իլլէմիշ տիր... Պանա պիր մէքթուպտան պահս օլունտու։

— Ֆէնտիսի օ մէքթուպու եագմըշ, մՕնսիէօ։

— Պու դաաըննըն պիր քէտէրի օլտուղունու պիլի՞լ մի իտինիզ։

— Պէնիմ պիլտիկիմէ կէօրէ հիչ պիր քէտէրի եօգ տուր։

— Պիրինէ պիր մէյիլ ու թէվէճճիւհիւ...

Մարքիզ՝ պու սիւալտէն սարսըլարագ,

— Խայր, մՕնսիէօ, խայր, պէօյլէ պիր չէյի եօգ տուր։

Մուախխարէն թապիպ, պիր սուֆրաեա եագլաշըպ, պունուն իւզէրինաէ պիր իլաճ թէրթիպիյլէ մէչղուլ օլտուղու սըրատա,

— Պու կիճէ հէր չէյ անլաշըլըր։ էկէր տիք տիք պադըշը տուրուր, էկէր հէրարէթի ազալըր, վէ էկէր սէօզ սէօյլէեպիւիր, վէ պիր ազ ուէուր իսէ, գօրգաճադ սէպէպիմիզ գալմազ, տէտի։

— ՄՕնսիէօ, պէն պու կիճէ պուրատա, խաստանըն եաննընտա գալաճաղըմ։

Մարքիզ իշպու իֆատէտէն սօնրա, աճէլէթէն չու թէզքիրէեի եազտը։

«Տօ՛սթում,

«Պէն մատամ Մալասինին խանէսինաէհիմ։ Պիչարէ գա-
տընճըղազ աղըր սուրէթտէ խասթալանմըչ իտուկինաէն, եա-
նընտա գալմաեը վազիֆէ ատտ իթտիմ։

«Եարըն սապահ պէնի ալմագ իչին պուրաեա կէլին։

«ԲԷՌԱՆԸԶ»

Մուախխարէն իշպու թէզբիրէէի տիւրիւպ մէօհիւրլէ-
տիքտէն սօնրա, վանթիւրէ խիթապէն,

— Պունու զէվճիմէ կէօնաէրինիչ. պէն պուրատա գա-
լաճաղըմ, տէտի։

Վանթիւր՝ իշպու էմրի իճրա իթմէք իւզրէ տիշարը չը-
գարքէն, քէնտի քէնտիւե չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Հէր չէյ սըրասընտա ադը, վէ հէր քէս ըօլունու միւ-
քէմմէլլէն իճրա խիւեօր։ Հէքիմ մահիր պիր տօգթօր կիպի
տավրանըեօր. մատամ Մալաթի՝ պիրինճի մէրթէպէտէ նիւ-
զուլ իտապէթ իթմիչ քիմսէլէրին հալինտէ պուլունուեօր.
պէն տէ, զանն իտէրիմբի, Մ. Շէրիւպէնէ ճանտան խըզմէթ
իտիեօրում։

Պու միւտտէթ զարֆընտա սախթէ տօգթօր՝ մարքիզ էլէ
կէօրիչմէսինէ տէվամ իթմէքտէ, էմրլէր վէրմէքտէ, խաս-
թալըգ հադգընտա իլգահաթ իթտա իյլէմէքտէ, վէհասըլ
քէնտի ըօլունու օլ գատար միւքէմմէլլէն իճրա իթմէքտէ իտի-
քի, օն տագըդա սօնրա մատամ Վան-Հօբու, մատամ Մա-
լասինին զահէթէ աղըր պիր հալտէ պուլունտուղունա, վէ պիր
տագըդա պիրէ մէրդումէնի եալընըզ պրագմատագ լաղըմ
կէլտիկինէ իսքեաթ իտէրէք, օրատան մուֆարագաթ իյլէտի։

Սահաթ օնտա, հօճա Վանթիւր, ուսթա պիր վէքիլխարճ
մագամընտա խասթա պագան գատընա պիր թապագ չօրպա
իլէ պիր թավուդ գօլու վէ պիր ազ մէյվէ կէթիրիպ, մէր-
դումէնին գարշընտա պուլունան քիւչիւք պիր մասա իւզէ-
րինէ վազ իյլէտի։ Ա՛յնի վագըթտա մէդպուրէնէ խիթապէն,

— Մաակմքի, մատամ մարքիզ, կիտէեի պուրաաա կէ-չլրէճէքսինիզ, ապշամ թաամընդը թէրթիպ իմմէեի թաա-միմ իմաիմ, ատի։

Մարքիզ, թէչէքքիւրէն, հալընդզ պիր դաշ գաշդ չօր-պա իչիպ, պաշդա պիր չէյ նէմէատի։ Պիչարէ գաապնճդաղդն իչմիհասը, ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլմասընաան նաշի գա-բանմդզ իտի։

Արաատան իբի սաաթ կէչտի։ Եահատղն հանընաան ասլա այրըլմաեան մատամ Վան-Հօբ, խաահանդն էվվէլքի գաապը տիք տիք պագըչը գալմասդղընը կէօրտիւկիւ կիպի, դըսբմդզ օլան պօղաղընաան տահի անլայըլմամեաճադ. սուրթմաէ պա-ղը սէօղէը զուհուր իյլէտիկինի իչմիտի։

Մատամ Մալասի՝ թէհայեիւր օլունաճադ մէրթէպէտէ բօլունաւ իճրա իմմէքտէ օլուպ, պիր ապա մարքիզի թանը-եօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ մարքիզ՝ էլինի քընատ էլի իչինտէ թուրմուշ օլմասըյլա, իշպու էլի թէվէճճիւհքեապանէ սբդ ապ։ Մարքիզ՝ պու հալտէն տօլայը ֆէվգէլատէ մէօրտւր օլուպ, խաահանդն դուրմուդմուշ խաուիինի միւահադա իմտի։

Միւմէադըպէն խաահա եիւդիւնիւ պիրտէն պիրե տիկեր թարաֆա չէվիրիպ, ուեուեօր կիպի կէօրիւնտիւ։

Օլ վադըմ մատամ Վան-Հօբ, խըզմէքքեապըտըը, հանի Ֆաննի իլե Վանթիւրիւ եօլա գօեուպ, քընատի օ կիճէ մա-տամ Մալասինին հահատղը պաշընաա գալաճադընը, վէ իճապ խաւրսէ քընատիդրինի չադրըաճադընը պէեան իյլէտի։

Պու սուրթմէէ Վանթիւր իլե Ֆաննի չէբիտիւէը։

Չէնա տադըդա ասընտա, մատամ Վան-Հօբ, խաահանդն ուեուտմադտա օլմասընը միւպէյինի օլարադ, անըն սաքինանէ նէֆէս ալտըընը իչմիտի, վէ քընատի եավաչճա աեադա գալգըպ, տօլապտան պիր քիմսէ ալարադ ամէյինի հանընա-տա օթուրտու։ Օլ էանատէ սաաթ թադրիպա օն իտի։

Եահատ օտասընտա, քէօշքտէ վէ պադչէ տէրուհինտէ աէրինի պիր սուսլուգ հիւբմ իմմէքտէ օլուպ, խալի քէօյլերինի կիճէլերի կիպի պիր հալ մէվճուտ իտի։ Եալընըզլըգդ վէ սուս-

լուզ մարքիզ Եճրաի Թէէսիր Լիմիթլեր։ Մէրդումէ, էվրաֆընատա պաղը կէօնա սէս վէ հարէքէթ վէ գարշըսընատա աղըր խասթա զանն օլունան գատըն պուլունտուղու սըրատա, քէնտի քէնտիլեի ունութմուշ օլտուղու հալտէ, մատամ Մալասի ուեուեուպ, խըզմէթճիլէր չըգընճա, մէզպուրէք աէրեաի Թէֆէէքքիւրթա տալըպ, պուլունտուղու մահէլլատէն աղ էօթէատ վէ պաղչէնին սիկէր Թարաֆընատա, խէֆի սուրէթէտ սէվսիկի, վէ պիր կիճէ զարֆընատա ուղրունա սին սիւրլիւ ճէվր ու ճէֆա չէքմիշ օլտուղու պիր քիմսէ մէվճուտա խտուկինի խաթըրա կէթիրմէքտէն քէնտի քէնտիսինի ժէնն իտէմմէքտէ խալ։

Շիւպհէսիզ օ ատէմ, օլ էճնատէ խանէսինտէ օլուպ, պու միւլահազա՝ մատամ Վան-Հօբուն իւզէրինտէ պիր տիթրէմէ հասըլ Լիմիտիկի կիպի, քէնտիսինի էօյլէ պիր իղվաեէ տախի տիւշիւրտիւքի, պունա գարշը տուրմատա Թէհլի նէրատէ բէք չօգ սայ Իլլէտի։

Մէզպուրէ՝ Եէրիւպէնին, էվին իւչիւնճիւ գաթընատա իգամէթ Լիմիտիկինի վէ բէնիչիրէլէրին պաղչէնէ նազըր օլտուղունու պիլիր խալ։ Պու մալիումաթ, իլը կիւնէլերի մատամ Մալասի Թարաֆընատան քէնտիսինէ վէրիլմիչ օլուպ, հօգատա մէզպուրէ պու հօլատա պիր չէյի սօրմատա ճէսարէթ խտէմէզ խալ։

Իմտի մարքիզ՝ Եէրիւպէնին բէնիչիրէլէրի ըզըդը օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ պիր իղվաեա տիւչար օլարագ, օֆուրմուչ օլտուղու նէրատէն գալգըպ բէնիչիրէնէ հազըլաչագ։ Վանթիւր՝ գաֆիլէրի գարամամընը օլմատըյտա, մատամ Վան-Հօբ խարիճէ աթֆը նազար խտէպիլիր խալ։

Օ կիճէ գատէթի գարանըղդ օլուպ, պաղչէնին տէրունի սիմսիեեահ օլտուղու կիպի, Եէրիւպէնին օրատա պուլունուպ պուլունմատըղընա տաիր պիր էմարէ կէօրմէք իւզրէ մարքիզին պագմադտա օլտուղու խանէնին եիւղ Լիմարաֆը տախի, գուպպէի ասիմանտան զիեատէ գարարմըչ պիր ճիամ մուգամընատա կէօրիւլմէքտէ խալ։

Մարքիզ պու հալի կէօրմէքլէ,

Օրատա տէյիլ տէր, տէյի միւլահազա իթտի, վէ չու ղայպուպէթտէն տօլաէը տէրուննէն ֆէվգէլատէ միւքէտտէր օլտու։

Շէօյլէքի տահա պիր գաչ կիւն էվվէլ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ պուլունմուշ օլան, վէ վէֆաթ իտէճէկինտէն տօլաէը մարքիզին էնտիշէսինէ մուճիպ օլակէլէն, վէ քէնտի իսմինի վէրթրէք թէսլիմի րուհ իտէճէկի՝ մէրդումէճ մաղնուն պուլունան պու աստմ, օլ ատրէճէ քէսպի իֆագաթ իթմիշ իսի քի, խասմինին գօլթուղունա կիրթրէք, եաէա տիշարը չըգապիլմէքտէ, ադշամլարը չու եա պու գլիւպտէ վէ պէլքի տէ պիր թադըմ ույղունսուզ գաաբնլար իլէ վադըթի կէչիրէպիլմէքտէ իսի։

Ինչթէ մարքիզ, մուխաթապա սաաթը հէնուզ կէչմէմիշ օլտուղունու քէնտիսինէ իխթար իտէն թէէսսիրաթը գալպիեէսինէ էհէմմիյէթի վէրմէկէրէք, պէօյլէ պիր սաէմի սէվկիլէճէկինի միւլահազա իթտի։

Հէր նէ իսէ, մէրդումէ, էլան գարանլըդ իչինտէ, Շէրիւպէննին իգամէթի իթտիկի տահիրէտէն կէօղիւնիւ աէրըմամըշ իքէն, նակեահ, շիւպհէսիզ Մ. Օսգար տը վէրնինին իսանէսինէ ավտէթի իթմիշ օլաճաղը իթիգատըյլա, քէնտինտէ շէտիտ պիր հէյէճան հասըլ օլտու, վէ տահա աղէվվէլ, մէրդումա ասլա կէօնիւլվէրմէմիշ օլմասընտան տօլաէը սաատէալանէ հօեիւնմէքտէ, վէ քէնտի քէնտիեի ալտատըպ, թէմամիյլէ քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլտուղունու զանն իթմէքտէ պուլունան պու գատըն, տէնիզտէ ֆուրթունաէա թուրթուլմագ իւզրէ օլան սէֆինէ թայֆալարընըն նէճմի գուպպիեէ պագատըդըլարը կիպի, մէգքիւր զիեատար նօգթաէա պիւթիւն նագարը տիդգաթընը աթֆ իյլէտի, վէ զանն իտէրսինքի թէքմիլ հաեաթը պու պագըշընտա մէվճուտ իսի։

Պաղթէթէն մէգքիւր զիեատար նօգթա եէրինի թէպտիլ իթտի, եանի պիր բէնչիրէսէն եանընտաքի բէնչիրէեե կէչտի։ Մարքիզ իսէ, օ բշըզը կէօղիւնտէն տալա աերըմտաը։

Ընդդէմ տաիրէտ պուլունան Եէրիւպէն օլմաեըպ, էֆէն-տիսինի պէքլէմէք իւզրէ կէլմիշ օլան խըզմէթքեարը օլապիլիր իտի։

Օվ էանաատ մարքիզին գալպի չիտտէթլէ չարբմադտա օլուպ, էդհարը մուհապպէթ իլլէտիկի քիմսէնին՝ քէնտիսինտէն պիր գաչ մէթրօ ուզադտա օլմասըյլա, սէօզ սէօյլէսէ վէ բէնչիրէսի աչըդ օլսա, կիճէնին սուսլուդու սաեէսինտէ սէսինին քէնտիսինէ գատար կէլէճէկի տէրքեար պուլունմադտա իտի իսէ, միւէպպէտէն եէկտիկէրինտէն այրը պուլունաճադլարը աչիքեար իտի։ չինքի իքիսի արասընտա, թէքմիլ ճիհան գատար պիւեիւքլիւքտէ պիր մէսաֆէ օլուպ, պու իսէ, վաղիֆէ մատտէսի օլտուղունտան, իչթէ պուրասընը մարքիզ տիւչիւնտիւքճէ, ադը պաչընտան կիթմէքտէ իտի։

Մէզպուրէ գատընճըղադըն՝ կէօղէրինի օ բէնչիրէեէ աթֆ իտէրէք, վէ աճապա չու տադըգատա նէ՞ եաբըեօր վէ նէ՞ տիւչիւնիւեօր տէյի միւլահադա իլլէեէրէք, նէ՛ գատար միւատէթի կէչիրմիշ օլտուղունու քէնտիսի տէ պէեան իտէմէզ։

Պիրտէն պիրէ մէղքիւր ըչըդ, պիր բէնչիրէտէն տիկկը բէնչիրէեէ կէչիպ, մուահիսարէն իւչիւնճիւ գաթ թէքրար գարարընճա, մարքիզ, քէնտի քէնտիեէ, աճապա Եէրիւպէն տիչարը՞մը չըդաեօր տէյի միւլահադա իթտի, վէ մէղքիւր խանէ գաբուսունըն այըլըպ գաբանմասը սէտասը՝ քէօչկէ գատար աքս իթտիկինտէն, պու սիւալին ճէվապը գօյմճա անլաչըճադը թապիի իտի։

Նակէհան մարքիզին գալպի, ադկըն պիր աթ իւզէրինէ օթուրուպ, պիր ուչուրում քէնարընա գատար եադըլաչմըչ օլան պիր քիմսէ կիպի չիտտէթլէ չարբմաեա պաչլատը, դիրա մէղքիւր պադչէ տախիլինտէ պիր կէօլկէ կէօրիւեօր օլտուղունու, վէ պու կէօլկէնին քէօչկէ տօղրու եադըլաչտըղընը դանն իլլէտի։ Միւթէապըպէն դըշ մէվսիմինին բիւգկեարլաըըլյա եէրէ տէօքիւլմիւչ օլան դուրումուչ ադաճ եարըադլարը իւզէրինտէ աեադ սէսի իչիթտի։

Տիմէք քէնտիւինէ դառաբ կէլմէնէ իճթիսար իտէն Շէ-
բիւպէն իտի։

Իշպու միւսահադա մարքիզի հայրէթի ալիմէնէ տիւշար
գըլմադըա պէրապէր, չայեանը դապուլ օլամադ իտի։

Ֆիլվադը, կիճէնին սաաթ օն օն պիր բառաէլէրինաէ,
պիր տէլիգանը քիմսէ, տուլ օլմասը հասէպիյլէ վաղիեէթի
պիթթաապի նաղիք օլան պիր դատընա վիղիթա վէրմէնէ նա՞-
սըլ ճէսարէթ իտէպիլիր իտի։

Շէրիւպէնին քէօշկէ կէլմէսի, քէնտիսի իչին օլտուղունու
տա մարքիզ դապուլ իտէմէզ իտի, չինքի օրատա պուլուն-
տուղունատն մէրդում նա՞սըլ խապէրտար օլապիլիր իտի։

Պու սօն չըդգ, մարքիզ իչին չայեանը դապուլ օլմասը-
ղընատն, մէգպուբէ միւտհիշ պիր էնտիշէյէ տիւշար օլտու։
Պիդդաթ իյդահ իտէմէմիկի պու էնտիշէ խսէ, դրադանճլըդ
հիսսինատէն պաշգա պիր չէյ սէյիլ իտի։ Շէօյլէքի աճապա
նի՞չին Շէրիւպէն՝ կիճէնին նըսֆընատա մատամ Մալասինին
խանէսինէ կէլիէօլտու։

Մարքիզ, Շէրիւպէնին նարալանտըղը կիւն, մատամ
Մալասինին ալիմ վէ միւտհիշ պիր հէվէճատա տիւշար օլմուշ
օլտուղունու խաթըրլատը, վէ դանն իտէրսին քի պիրաէն պի-
րէ հաճաթը վէֆաթա թահվիլ օլմուշճասընա գադգի վուր-
մադ օլտու։

Կէօլկէ, էյան պաղչէտէ ելիբիւմբատ օլուպ, նիհանէթի
քէօշկիւն էշիկինէ եէթիշտի։ Մարքիզ, պու կէօլկէնին օրա-
տա տուրաճաղընը մէմուլ իլմէքատ իրէն, մատաիրի օլարադ,
պուլուշմադ իչին խատսէթէն նարը աչըգ պրադըմըշ մադա-
մընատա պուլունան գարուտան իչէրի կիրտի, վէ մարքիզ, աղ
նվվէլ պաղչէտէքի գուրու նարրադտար իզէրինատէ իչիթտիկի
ատադ սէսինի, պու տէֆտա նէրտիվէնատէ իչիթտի։

Պու արա մատամ՝ Վան-Հօր՝ հէմսին թէսլիմի բուհ իտէ-
ճէք օլտուղունու զանն իլմէքատ իտի։

55

Իշխաւլէն տեսած սէսի՝ հաթաղ օտասընըն խարխճի էչիկինաէ տուրուպ, պատէհու իրի տէֆա գարու վուրուլտու։

Մարքիզ, օլ էանատէ նէ՛ սէսի, վէ նէ՛ նէֆէսի գալմամըշ օլտուղունատն, ճէվապ վէրմէտի։ Անճաղ, խալի զանն օլունան վէ խըզմէթգեարլարը քիմ պիլիր նէրէնէ կիթմիշ պուլունան պիր էվէ պու տուրէթլէ կիրէն քիւսթախ միւսաֆիրին՝ ճէվապ ալմամաը իւզերինէ սավուշտուպ տէօնէճէկինի մէմնուն իթտի խէ տէ, մէմնուն տօղրու չըղմաեըպ, գարու աչըլտըղընատն, պիր սատմ, հանի Շէրիւպէն իչէրի կիրտի։

Մէրդումմ, էչիկին իւզերինատ միւթէրէտտիւտ պիր հալատէ տուրուպ, դըմբըլատանմադըղըն վէ լէհճէսի սօյմուշ օլադաղանէմ կիսպի տուրմուշ օլան մարքիզի կէօրմէսի իւզերինէ, թէաճճիւպանէ թտալը ու հարճէթլի կէօսթէրտի։ Իշպու հարիքէթլին չօղատան պէրու թալիմ խոխլմիշ օլտուղու բէվիչի հալտէն անլաչըլըպ, մարքիզ, հէնէճան իչինատ պուլունմատըյտա պէրտագեր պուննա ալտանմատը։

Պատէհու Շէրիւպէն սէլամ վէրէրէք,

— Մոտամ, միմէօինատ, մարքիզ, հիչ պիր քէլիմէ իրատ իթմէքսիզին, հալընըզ պաչընը էնէրէք սէլամընը ալտը։

Միւթէտդըպէն մէրդումմ, չու սէօզլէրի սէօյլէմէկէ իճթիսար իյլէտի։

— Աֆվ իտէրսինիզ մոտամ, սիզէ միւնասիպէթսիզ կէօրինէճէք օլան իշպու հարիքէթիմ հադդընատ իյդահաթ վէրմէքլիկիմէ միւսաատ պուիուրուն։

Մէրդումէ եւինէ ճէվապ վէրմէսիկի հալտէ, Մ. Օսգար ոը վէրնի իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Պիր ազ էվվէլ խանէմէ կիթաիկիմտէ, մատամ Մալասինին աղըր խասթա օլտուղունու խապէր ալըմ։ Պէնիմ խասթալըղըմ զէմանընտա, մատամ Մալասի կիւնտէ իքի տէֆա խանէմէ ատէմ կէօնտէրիպ, իսթիֆսարը խաթըրա հիմմէթ իթմիշ տիր...

Եէրիւպէն սէօզիւ քէստի. մէրդում, մարքիզէ պագըպ, անըն լէհճէսի սօլմուշ օլտուղունու վէ տէրմանըղ պիր հալտէ պուլունտուղունու կէօրմէքլէ, դաեէթլէ մէսրուր օլտու։

Մարքիզ, էլան գըմըլտանմատըդ վէ սէօզ սէօյլէմէեէրէք տուրմուշ օլուպ, Եէրիւպէն քէլամա չու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Իմտի մատամ, վագթըն խայլի կէճ օլմասըյլա պէրապէր, պուրատա գատար կէլմէէէ իճթիհատ իյլէտիմ։ Խըզմէթճիլէրտէն պիրինի պուլաճաղըմը իւմիտ խոխէօրտում... լաքին գաբու աչըգ վէ նէրտիվէնտէ տէ քիմսէ եօգ խոի։ Եալընըզ պու օտատա ըշըգ կէօրտիւմ, վէ գաբուեու չալտըգտան սօնրա, ճէվապ ալմատըղըմտան...

Եէրիւպէն իֆատէսինի իւքմալ իթմէտի։ Մատամ վանՀօբ, նիհատէթ հէեէճանընը թէսկին իտէրէք, խասթանըն եաթաղընա տօղրու պիր ատըմ ալտը, վէ քէլամա ադաղլէ,

— Ֆօսթում պուլունան զէվալը մատամ Մալասի նամընա, հարէքէթի վագըանըզտան տօլանը թէչէբբիւր իտէրիմ մընսիէօ. մատամ Մալասինին ահվալը սըհհիեէսի աղըր իսէ տէ, եինէ եաչամասընա իւմիտ վար տըր։ Նասըլըթի կէօրիւեօրսունուղ, չիմտի ուեուեօր, վէ ույդու իսէ, մալիւմիւնիւզ օլտուղու վէճհէ, տահմա էյի պիր ալէամէթ տիր, տէտի։

Մարքիզ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի էանատէ, Եէրիւպէն քէսկին պագըշընը մէզպուրէէէ աթի իթմիշ իտի, կէնճ գատըն իֆատէսինի իւքմալ իթմտիկինատ,

— Մատէմ քի էյլէ իսէ մատամ, միւսատաէնիպլէ մուֆարագաթ իտէրիմ, տէտի, վէ ոիչարը չըգմագ իւզրէ պիր

ատըմ ալտըղընտա, մարքիզ՝ եալընըզ սէլամընա գալըլըգ սէլամ վէրիպ, սաիր կէօնա հարէքէթտէ պուլունմատը։

Շէրիւպէն գաբուեա տօղրու կիթմէսինէ տէվամլէ պէրապէր, մարքիզի կէօզիւնատէն աերըմատագտա վէ մուխլագա քէնտիսինի ալըդօեաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ իտի։

Մէրդում, գաբուեու աչաճագ իքէն, նակեահ պիր գաբար վէրմիշ տիր կիպի տուրուպ, մարքիզէ տօղրու տէօնտիւ, վէ կէօզլէրի բարլաեարագ, մէրդումէնէ խիթապէն, «մատամ, զաթըննըզտա պիր իդրարտա պուլունմազտան պուրատան կիթմէնէճէնիմ» տէյի պէեան իյլէտի։

Մարքիզ - (նէվիտա թէաճճիւպ վէ տէհշէթլէ) իդրա՞ր մը։

— Էվվէթ, մատամ, վագը օլան պիր դապահաթըմը իդրար իտէճէնիմ։

Մարքիզ, մէրդումա պագտը, վէ եէնիտէն չէտիտ պիր հէեէճան հիսս իյլէտի։

Շէրիւպէն - (ահէսթէ սուրէթտէ, վէ խալիս օլմատըդը պիր տէրէճէ անլաշըլըբը պիր սէտա իլէ) Մատամ, պիր աշ էվվէլ սիզէ եալան սէօյլէտիմ։

Մարքիզ - (հէեէճանը աշիքեար սուրէթտէ արթարագ) եալա՞ն մը սէօյլէտինիզ։

Մէրդում, պու սէօզլէրի իրատ իթմէքտէն սօնրա, աեագտա տուրաճագ տէրմանը գալմատըլընտան, դօյթուգու պիր իսկէմլէնէ օթուրտու։

Շէրիւպէն - (տէվամ իտէրէք) էվվէլի մատամ, պիր աշ էվվէլ սիզէ եալան սէօյլէտիմ։

Մէրդում իֆատէսինի պուրաճըգտա թէքրար քէտտի։

Օլ վագըթ, էքսէրիա պէօյլէ նազիք սըրալարտա գաաքնլարա վագը օլտուղու իւղրէ, մատամ վան-Հօր զաաֆէթի հալինտէ մէմուլին զայրի պիր գուվվէթ քէսպ իտէրէք, տօտտագլարընտա կիւլիւմսէմէ հասըլ օլտու, վէ օլանէ տէկին աշաղը էյմիշ օլտուղու կէօզլէրինի Շէրիւպէնէ աթֆ իլէ,

— Պանա նէ եալան սէօյլէեէպիլիր օլտուղունուզու. պիլմէէօրում մօնսիէօ, լաքին պիլմիշ օլուն քի, պէն չաբուգ աֆվ

Լանդլէրաէնիւ, ատչի պէեան Լյլէսի, վէ Բարիս ասըղա-
տէկեանը՝ հէր վագըթ գապուլէ ալըշմըշ օլան գաթընա-
բա մախսուս ազամէթլի պիր թավը իւլէ, մէրդումա, օթու-
մաը իչին պիր իսկէմլէ կէօսթէրիպ, իլավէթէն տախի,

— Օթուրունուզ մընսիէօ, իպրարընըզը տինլէմէկեէ հա-
զըրըմ, տէտի։

Շէրիւպէն օթուրմաալը։ Մէրդում մահզուն կէօրիւնմիւ-
կիւ կիպի, կէօզլէրինաէքի բարլադըգ տա զահիլ օլմուշ օլ-
տուղու հալաէ, չու սուրէթլէ իֆաատէկէ ազազ Լյլէսի։

— Ֆիլվագը մաատամ, աղ էվվէլ խանէմէ ավատէթիմէ,
ագաէմճէ պէեան իթմիշ օլտուղում վիճդիլէ, մաատամ Մալա-
սինին ախչար օլտուղու ֆէլաքէթի խապէր ալըմ։ Ֆագաթ
անըն ահվալը սըհհիհէսինի խոթիֆսաղ իթմէք արզուսինաէն
տահա գուվվէթլի պիր արզու պէնաէնիզի պուրաէա գաատար
սէվգ Լյլէսի...

Պու սէօզլէր իւզէրինէ մարքիզ, եէնիաէն տիւչարը հէ-
նէճան օլմաէա պաչլաատըլընը հիսս իթմէի, վէ Շէրիւպէն քէ-
լամա տէվամէի,

— Իչթէ օ սէպէպ՝ պանա, գաբուճունուն օտաասընատա
պուլտուղում մաատամ Մալասինին խըզմէթճիսինի պաչտան
չըգարթմաը, վէ պու խըզմէթճի սիզին պուրաատա օլտուղու-
նուզու խապէր վէրմի, տէտի։

— Մօնսիէօ՛...

— Րէճա խաէրիմ մաատամ, իֆաատաթըմը ասնունա գա-
տար տինլէեինիզ։ - Շիւպհէսիզ սիզի պիր տախի պէօրէ պիր
սըրատա, վէ եարընըզճա կէօրէմէկէէճէիմ մաատամ, վէ եարըն
քէտէրիմի, իզթիրաըմը, վէ թէօհմէթի աատա օլունմատա լա-
եըգ պուլունան քիւսթահլըգըմը սիզէ իդրար ու իթիրաֆ
խաէմէկէէճէիմ, զիրա սէքիզ կիւնէ գաատար Բարիսէ, Ֆրան-
սատա վէ էվրօբատա էպէտի էլվէատա խաէճէիմ։

— Կիտէճէ՞քմիսինիզ։

— Մաատամ, պէնաէնիզ Գօլօմպիալը պիր գուրսաղընը օղ-
լու եուս. խաթթը իսթիվատա տէնիզ իւզէրէնտէ տօղմուշում։

եալընըզ իսէն էվրօբալըեըմ, վէ պու իսիմտէ, պանա, պէնի էվլատըղա գապու իթմիյ օլան բիմսէ թարաֆընտան գալմըշ սըր։ Վադաա զահիրէն մէտէնի իսէմտէ, հադըգէթտէ պէտէվիեիմ, զիրա սըճադ իգլիմլերտէ տօղմուշումտուր։ օրալարտա տօղանլար՝ ճիտտի վէ չէտիտ էֆքեար սահիպի օլուպ, պէնտէնիզտէ, միւտաէթի էօմիւրլերինտէ եալընըզ պիր տէֆա աչգ ու սէվտաեա տիւշար օլարագ թէրքի հաեաթ իտէն ատէմլերտէնիմ։

— Մօնսիէօ՛...

— Մատամ, պէնտէնիզի պիր գաչ տագըգա տահա տինլէմէնիզի թէքրար ըէճա իտէրիմ։

Պու արա Շէրիւպէն՝ մէրգումէկէ էօլէ պիր սուրէթտէ աթֆը նազար իթտի քի, զանն իտէրսին պու պագըշը. գարշըսընտա մէզպուրէեի մաղլուպ գըլսը. պատէհու իֆտաէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտու։

— Տինլէնինիզ, էվվէթ պէն պիր պէտէվիեիմ։ Պունտան օն սէնէ էվվէլ, էվրօբալը, վէ ախլէագճա վէ ֆիքիրճէ Բարիսլի օլմագ իւմիտիյլէ Բարիսէ կէլտիմ իսէ տէ, իլք թապիեաթըմը թէպտիլ իտէմէտիմ։ Պիր կիւն գարշըմա պիր գատըն չըգմագլա, անը, իսաթթը իսթիվա տախիլինտէ եաշամաեանլարա մախսուս օլարագ, ֆէվգէլատէ աչգ ու մուհապպէթլէ սէվմէկէ պաշլատըմ։ Էվվէթ, անը, գանըմընն սօն տամլասընտա գատար տէօքմէկէ, վէ անըն պիր իչարէթի իւզէրինէ տիւնեաեը ֆէթհ իթմէկէ վէ թէքրար պիր գուրսան օլմաեա հազըր օլաճագ մէրթէպտէ սէվտիմ։ Հալպու քի մատամ, անըն իլէ պէնտէնիզին արասընտա տախմա պիր կիրտաս մէվճուտ օլաճագ տըր։ Օ կիրտաս իսէ, օ գատընըն ֆազիլէթի տիր, չինքի սէվտիկիմ գատըն՝ սէրպէսթ տէյիլ սիր։

Մարքիզ, Շէրիւպէնին սօլուեարագ, հազին հազին, ֆագաթի զաեէթ լաթիֆ սէտա իլէ իրատ իլէտիկի մէզքիւր սէօզլէրի սինէմտի, վէ սէվտիկի գատընըն բիմ օլատուգունու հէնուզ պէեան իթմէքսիզին աթէչի աչգ ու մուհապպէթինի

նագ չ իլէեէն մէրդում տէլիդանլընըն պադըշընատ տիթ-
րէտիկի կիպի, անըն կէօզ պաեըճըլըդ իդթիտարընատ ազա-
տէ օլմագ արզուսինատ պուլունմագլա պէրապէր, պու գու-
վէթի ֆէվգելատէ օլմասըլա, մէրդումին գարշըսընատ գը-
մըլատանմագսըզըն վէ հիչ պիր սէօզ իրատ իթմէքսիզին տուր-
մագատան պաշդա պիր չէյ եաբամատը։

Օլ վագըթ Շէրիւպէն՝ պիր ատըմ գատար մէրդումէեէ
տօղրու իլերլեեիպ, գարշըսընատ տիզ չէօքերէք, աթիտէքի
սէօզլերի իրատ իլլեմի։

— Մատամ, սիզի թէքրար կէօրէմմեեէճեեիմ, պէլքի իս-
միմ գուլաղընըզդա ասլա տէյմեեէճէք տիր։ լաքին պախթի-
եար վէ մէսուտ էօմրիւնիւզ իչինատէ, շաեէտ պիր արա քէտեր
վէ թէֆէքքիւր իչինատէ օլուրսանըզ, վէ տէնիզլերին տիկեր
թարաֆընատ, եալընըզ պիր իչարէթինիզ իւզերինէ էօմրիւնիւ
ուղրունուզդա ֆէտաեէ հաղըր վէ պէտպախթ պիր պետէվի
պուլունտուղու միւլահազատ՝ սիզին իչին պիր թահգիր զանն
օլունմազատ, տէրխաթըր իտինիզքի, շուրաճըդատ, տիզլերի-
նիզ էօնիւնատէ կէօրիւլէն վէ իլք վէ սօն լուֆֆ օլմագ իւզրէ
էլպիսէնիզին էթէկինի պուս իթմէք սէլահիեէթինի թէմէննի
իլլեեէն օ ատէմ...

Շէրիւպէն պու մէնզարէտէ, հագըդի թէաթրօ օեուն-
ճուլարը կիպի տավրանըպ, հարէքէթլերինատ մահզունիեէթ
վէ սէտասընատ ճադի պէթ իզհար իլլեմէքատ իտի։ Մատամ
Վան-Հօբ, սօնունա գատար մէրդումու տինլէտի իսէ տէ,
գալպէն հիտա իտէկլէտիկի քէտէրէ տաիր սիմասընատ հիչ
պիր էսէր կէօսթէրմէտի, վէ Շէրիւպէն, մէրդումէնին բէնատ
էլինի թուԹարագ աեատա գալաբրաճաղընը մէմուլ իթտի
իսէ տէ, իշպու մէմուլինատ եանըլատը։ Պինապէքին մարքիզին
ֆիթուրատուզդա վէ տույդուտուզդա թավը ու մուամէլէսի
գարշըսընատ, մէրդում, պիր սէտաի հիւզնէննկիզ իլէ, «Ալ-
լահա ըսմարլատըգ, մատամ» տիմէքտէն վէ սավուշտուգ կիթ
մէքտէն պաշդա, բէնտիսի իչին եաբըլաճագ պիր չէյ գալ-
մատըզընը անլատը։

Ֆիլվադը մարքիզի հետևեց իսէն մէկէք է՛ն սօն տադըգատա քէնտիսինի թէրք իթմէտի, չինքի մէզպուրէ՝ եալընըզ գալպինին սէտասընը տինլէմիշ օլսա իտի, էլինի մէրդումա ուզաթարագ, – Ալեաղա գալդըն, սիզին եիւզիւնիւզիւ կէօրմէքլիք՝ պէնիմ իչին պիր թահգիր տէյիլ տիր, վէ հէր վադըթ սիզի տէրհաթըր իտէճէնիմ, տէյի պէեան իտէր իտի։

Լաքին մարքիզ՝ եալընըզ վաղիֆէ սէտաի մուհիմմ ու մուադդամընը տինլէտիկինտէն, օ վաղիֆէ սէտասընըն քէնտիսինէ վադը օլան էմրի մուճիպինճէ սիւքիւթ իթտի։ Պատէհու Շէրիւպէնին օրատան մուֆարադաթլա, դաբուտա տօղրու իլէրլէտիկինի, վէ նէրտիվէնատէն էնէրքէն, տէրին պիր ա՛հ իտիպ, նագէտիտա օլտուղունու կէօրտիւ։

Պու սուրէթլէ մատամ Վան-Հօբ, զէվճինին աչգ ու մուհապպէթինէ լաեըգ օլմագտան տուր օլմաեըպ, մատամ Մալասի իսէ, իչպու մէնզարէտէ ճէրճեան իթմիշ օլան սէօզլէրին ճիւմլէսինի իչիթմիշ օլտուղու հալտէ, հալէա տէրին ույգունսունա տէվամ իտիեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Կէլէլիմ Պագդարատա։

Մարքիզ Վան-Հօբ, թէհլիքէլի սուրէթտէ իսասթա զանն իթտիկի մատամ Մալասինին իսանէսինէ կիթտիկի, վէ նակահ քիւսթահա Շէրիւպէնի գարշըսընտա կէօրտիւկիւ սըրատա, Սըրիդին հէմշիրէսի գօնթ Արթօֆուն իսանէսինտէ պուլունմագտա իտի։

Թահթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ, կէնճ Բուսիալընըն իգամէթկեահը՝ Բէբինիէր սօգաղընտա 40 նումէրօլու իսանէնին թատգարշըսընտա օլուպ, պունուն թէրաֆասընտան Պագդարա՝ մատամ Մալասինին իգամէթ իթտիկի պաղչէսի վէ քէօշկիւ կէօրէպիլմիշ իտի։

Պու կէնճ գադընըն՝ քէնտի պէսէնմէսինէ պիր թէզքիրէ հազարագ, Մուսէվի զըզը քէնտի նէզտինէ կէթիրմէսինի իսթատ իթմիշ օլտուղու իսաթըրտան չըգմամըշ օլմագ կէրէք տիր։

Իչպու գըզչօճուղու կէթիրմէճէ կիտիլտիկի էօնատէ, գօնթ

իլէ Պադդարա սուֆրաեա օթուրուպ, էսկի տօսթլար կիպի ադշամ թաամլը իթտիլէր։ Արալարընտա պիր նէվ խալխսանէ թէքլիֆսիզլիք պաչլամըշ իտի։ Պադդարա՝ կէնճ գօնթուն ախչէադը մէմուհէսինի թանըմըշ օլտուղու կիպի, գօնթ տախի Պադդարանըն՝ վադը օլան նէտամէթինտէն սօնրա գաբընալար իչինտէ դաեէթ շայեանը հիւրմէթ վէ սահիպէի ֆազիլէթ օլտուղունու մուպհէմ սուրէթտէ անլամըշ իտի։

Իմտի սուֆրաեա օթուրտուդլարը էօնատէ, գօնթ,

— Ազիզըմ, պու կիճէ թէրզադընըն էմրինիզ ալթընտա օլմազընա տաիր արզու կէօսթէրմիշ իտինիզ։ պու արզունուզուն սէպէպի նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի։

Պադդարա։ = (կիւլիւմսէեէրէք։) Տօ՛սթում, պէնի իսթիճվապ իթմէկէճկինիզի տիւն պանա վաա ի՞թմէմիշ մի իտինիզ։

— Հադդընըզ վար տըր։

— Իմտի ըչճա իտէրիմ, միւսաատէ իտին քի, քէնտի պիլտիկիմ կիպի հարէքէթ իտէեիմ։ սիզ եալընըզ վատընըզը իճրա էյլէյին։ Զաթէն սըրրըմ պանա աիտ տէյիլ տիր քի, սիզէ սէօյլէէպիլէեիմ։

Պատէհու Պադդարա՝ թէրզադատան պահա իթմէտի, վէ գօնթ տախի խուսուսը մէղքիւր հադդընտա տիկկը հիչ պիր շէյ սօրմատը։

Պու արա Մ՛ուսէվի դըզ վիրուա իթմէքլէ, գօնթ մէղպուրէեի կէօրտիւկիւնտէ, իզնարը հայրէթ էյլէտի, ֆազաթ Պադդարա՝ մէրզումու օլ խուսուստա տախի սէօզ սէօյլէմէքտէն մէն իչին բարմաղընը տօտադլարը իզէրինէ վաղիլէ,

— Սուս օլուն, պու տա պիր սըրր տըր, տէյտի։

Գօնթ, գըզըն սաչլարընը օխշաեըպ, սուֆրատա պուլունան պազը մէյվէլէրտէն տէ պիր միգտար վէրտի։ Թաամ խիթամ պուլտուղունտա, Պադդարա տեազա դալգըպ, գօնթա խիթապէն,

— Տօ՛սթում, պէնի վէ չօճուղու պաղչէնին թէրզադատընա կէօթիւրի՞ըմիւսիւնիւզ, տէյի սիւալ իթտի, վէ գօնթ տա

էլինէ պիր լամպա ալարագ, չօճուղուն էլինաէն թուխտուղու հալաէ, պադդարաեա, քէնահնդ իլէ կէլմէսի իչին իչարէթ իթամի։

Կիտէճէքլէրի քէօչկիւն դաբուսունա մուվասըլէթլէրինաէ պադդարա՝ ըէհպէրինին էլինաէն լամպաեը ալարագ,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, տէտի։

Գօնթ.- Տիմէք պէն ըէֆագաթ իթմէէիմ։

— Թայը։

— Սիզի նէ՞ըէտէ պէքլէէիմ։

— Իսթէտիկինիզ նէըտէ։ Էկէը կիճէնին սէրինլիկինաէն գօրգմազսանըզ, պաղչէտէ. էկէը սօզուգտան գօրգարսանըզ, սալօնունուզտա։

— Ա՛ֆվ իտէրսինիզ, սատէճէ պիր չէյ սօրաէըմ։

— Սօրունուզ։

— Սիզի չօ՞գ մու պէքլէնէճէէիմ։

— Պիլմէմ։

Պատէհու պադդարա՝ «չիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ» տիւէրէք, Մուսէվի գըզը իչէրի ալըգտան սօնրա, քէօչկիւն դաբուսունու գարատը, վէ գօնթ, «նէ՛ դարիպ գատըն» տիւէրէք օրատան չէքիլմի։

Պադդարա, Մուսէվի գըզըն էլինաէն թուխտուղու օլտուղու հալաէ թէրացատա չըգտը։ Թայլի վասի օլան վէ էթրաֆը ճամէքեան իլէ գաբալը պուլունան իչպու թէրացատա պիր գաչ ատէտա պաղչէ իսկէմլիլէրի օլմասըյլա, Պադդարա գըզը պունլարատան ալիրինէ օխուրթտու, վէ լամպաեը սէօնտիւրմէսիյլէ, օրթալըգ հէնուզ բէք գարարմամըշ օլտուղունատան, իքիսի տէ նիմ գալանըգ իչինաէ գալագլար։

Օլ վագըթ Պադդարա էլինի Սարանըն ալնը իւզէրինէ վազ իլէ, մէզպուրլնին իսկէմլէսինի 40 նումէրօլու խանէնին պաղչէ Թարաֆընա տէօնտիւրէրէք, «ուհու» տէտի, վէ գըզճըղազ՝ մըդնաթիսի ույդունուն իլը թէէսսիրաթընա գարշը թէհի եէրաէ ուղրայտըղը սըրատա, «խանէսինտէ օլուպ օլմատըղընը անլամագ, վէ մարքիզին տախի կէլմիշ օլտուղու

քէօշք տէրուձինաէ օլանը կէչէնի պիլմէք իսթէրիմ» տիմէքտէ իտի։

. . . . . .

Կէնճ Բուսիալը՝ Պադդարանըն սըրըընա վադըճի օլմադտան սադընարադ, ուզուն միւտտէթ տէրունը պաղչէտէ, սիկարասընը իչէրէք վէ խիւլեալարա զահիպ օլարադ տօլաշտը։ Քէնտիսի իչին Պադդարա աան պիր դաապըն օլմաեըպ, անը՝ չիւպհէսիզ չայեանը քէտէր պիր մէմուրիեէթ տէրիւհտէ իթմիչ, վէ գարշըսընա չըդաճադ միւշքիլաթա վէ խալըճըն պադըչլարընա վէ սէօղլէրինէ էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք, տօղրուճա ճադսէտինէ եիւրիւմէքտէ պուլունմուչ պիր դաապըն աատ իթմէքտէ իտի։

Մէրգում տէլիդանլը, Պադդարանըն, պիրինէ կէօնիւլ վէրմիչ, վէ անըն թարաֆընտան իղֆալ իլէ մաղլուպ օլմուչ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա տէհչէթլի պիր ախաղը ինթիդամ սէվտասընա արդասընա տիւչմիւչ օլտուղունու զանն լյլէմէքտէ իտի։

Մէրգում, նազարը տիդդաթընը, մէղքիւր թէբասաեա աթֆ իտէրէք, ուզուն միւտտէթ տօլաշտը, վէ հէր նէ դատար սէս պիլէ իչիտիլմէեէն վէ տէրունինաէ ըշըգ եանմադտա օլմաեան իչպու թէբասատա Պադդարանըն վէ ըէֆիդէսի օլան գըզընն նէ եարասպիլիր օլտուղլարընը տիւչիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, օլպապտէ գաթի սուրէթտէ հիչ պիր կէօնա մանէա վէրէմէմէքտէ իտի։

Նիհաեէթ, պիր սաաթ սօնրա քէօչկիւն գաբուսու աչըլտըղընտան, գօնթ հէման գօչուպ, Պադդարանըն տիշարը չըգտըղընը կէօրտիւ։

Օլ էանատէ մէղպուրէ, եինէ Մուսէվի գըզընն էլինտէն թութմուչ օլուպ, լամպաեը տաիի եադմըչ օլտուղունտան, գօնթ, պու ըշըգ սաեէսինտէ, Պադդարանըն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուչ օլտուղունու, վէ իւզերինտէ պիր տէրէճէ եսէրը հէեէճան մէվճուտ իտուկինի միւշահէտէ իչլէտի։

Պադգարա - Տօ՛սթում, դուբէ արապանըզը բիւքիւպիմէ թախսիս իտէ՞բմիսինիզ։

Գօնթ, մուվաֆֆաղաթ իտիպ, վէ լամպաեը տախի կլինէ ալարագ,

— Կիտի՞ճօրմուսունուզ, տէյի սօրտու։

Պադգարա - (կիւլիւմսէյէ իլէ) Էվվէլթ, ֆագաթ եարըն կէլինիզ, սիզի պէքլէրիմ։ Էվիմէ ավատթ իտիճօրում, չիւնքի պիր վիզիթա գապուլ իտէճէեիմ։

— Վիզիթա՞մը։

— Էվվէլթ։

— Կիճէնին սաաթ օնունա՞մը։

— Էվվէլթ, մալիւմա՛, գատընլարը իղֆալ իտէնլէրին վագթը՝ պու սաաթլար տըր։

Գօնթ՝ իֆատէի մէգքիւրէեէ մանէա վէրէմէեէրէք, մէրճ գումէեէ պագտըղընատան, Պադգարա,

— Պիր քիմսէ իլէ պահսա կիրիշտիկինիզի ունութտունո՞զ մու, տէտի։

— Շէրիւպէն իլէ՞մի։

— Էվվէլթ, իչթէ օ պիր սաաթա գատար խանէմտէ պուլունաճագ տըր։

— Կէլէճէկինի նա՞սըլ պիլիճօրսունուզ։

Պադգարա թէքրար կիւլիւմսէտի, վէ ճէվապա աղազլէ,

— Պէն ֆէվգէլատէ պիր մախլուգում, պաղէն միւսթագպէլի քէչի վէ իսթիճվապ, վէ նիչէ էսրարի չէյլրի ըսգանտիլ իտէրիմ։ Իմտի չիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ, տօսթում, տէտի, վէ արապաեա օթուրուպ, Մօնսէյ սօգ աղընատա քեայինն խանէսինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտի։

56

Պագդարա՝ Իէքինիէր սօղաղընաան վէ կէնճ Րուսխալը գօնթռան մուֆարադաթընաան թադրիպա պիր սաաթ սօնրա խանէսինէ մուվասլէթինաէ, շու մաէլսէ պիր թէգբիրէ պուլսուս։

«Մաամ,

«Սաաթ վէ կիւն թայինին իթմէքսիզին, խոթէատիկիմ վագըթ խանէնիզէ կէլմէքլիկիմ իչին պու կիւն պէնաէնիզէ րուխսաթ վէրմիշ խանընիզ։

«Իմտի էֆքեարըմը ակլըպսոթճէ պէնաան իթմէքլիկիվէ միւսաաատէ պուեուրուն։ Վագը օլան պահսըմըզը պիլդիրսինիզ։ Պու պահսըն վէխամէթի՝ էն զիեատէ տիվանէճէ թէչէպպիւսաթըմը տախի աճվ իթտիրմէյի տիր։ Շու հալտէ, պու կիճէ սաաթ օն պիրտէ պէնաէնիզի գաթուլ իտէ՞րմիսինիզ։

«Էլլէրինիզի պուս իտէրիմ։

«ԵԷՐԻՊԷՆ»

Պագդարա պու թէգբիրէնին միւնասէրիճաթընը օգուստուզունա, ույգու էանաընսա աէօղ սէօյլէեէն վէ հարէքէթի իտէնլէրին իգթիտարը ֆէվգէլատէ սահիպի օլսուգլարընա իսքեաթ օլսու։ Ֆիլվագը Մուսէվի գըզ՝ գօնթի Արթօֆուն թէրացասընտա պուլունտուղու սըրատա, օ ագշամը Եէրուպէնին Պագդարաեա վիզիթա վէրէճէկինի անլաթմըշ իտի։

Հէր նէ իսէ, կէնճ գաալըն, պու գըզը եաթաղընա եա-

Թրրտրզ տան սօնրա, քէնտիսի Եէրիւպէնի գապուլէ հազըրլանտը, վէ պու տէֆա խըզմէթքեարլարընը սալմաեըպ, հաթթա պիր տէրէճէ տէպտէպէ տախի կէօնթէրմէք իսթէտի։ Պինապէրին էվապընը չըգարըպ, ատի պիր բօպ տը չամպրը կիեինէճէք եէրտէ սապահքի բարլադ վէ թազէ էլպիսէսիյլէ տուրմաեը թէրճին իթտի, վէ պաշը իւզէրինէ կիւզէլ պիր չիչէք վազ իթտիկի կիպի, սաչլարընա տա պիր ազ տահա տիւզէն վէրտի, վէ նէչէլի պիր թարզտա այնաեա պագմադլա, հէր վագըթ օյտուղու միսիլլու, ֆէվգէլատէ տիլպէր վէ հիւսէյնա պուլունտուղունա պիղդաթ իսքեաթ օյտու։

Մուախխարէն աթէչին եանընտա պիր գանաբէ իւզէրինէ եասլանըպ, էլինտէ պիր քիթապ օլարագ վէ տիրսէկինի եանընտաքի մասաեա տաեաթարագ պիր միւտաւէթ պէքլէտիբտէն սօնրա, թամ սաաթ օն պիրտէ գաբուննուն չանը չալընտը, վէ իչի տագըդա սօնրա, էլինտէ, Մ. Օսգար տը վէրնինին գարթընը չթուխտուղու հալտէ խըզմէթճի իչէրի կիրտի, վէ Պագդարա՝ իչպու գարթը ալարագ, ֆագաթ պաշընը գալտըրմատըդը կիպի, գաբուեա սօղրու տախի չէվիրմէեէրէք,

— Կէլէն միւսաֆիրի իչէրի կիրտիր, տէտի։

Եէրիւպէն, Պագդարանըն քէնտիսինի հալվէթ օտասընտա պէքլէեէճէք եէրտէ սալօնտա պէքլէմէքտէ օլմասընտան տօլաեը պիր տէրէճէ իզհարը չիւպհէ իթտի, վէ պիր տաէդըդա գատար էշիկ իւզէրինտէ գալտըղընտա, սալօնուն մէֆբուչաթը միւքէմմէլէսի հագդընտա միւթէհայիր օյտու։

Պագդարա, սալօն գաբուսունուն աչըլմասընտա հատըլ օյան սէս իւզէրինէ, պաշընը նըսֆէն եօգարը գալտըրըպ, մէրգումու էշիքտէ կէօրիւնճէ կիւլիւմսէտի, վէ պատէհու օթուրմասը իչին պիր իսկէմլէ կէօսթէրտի։

Եէրիւպէնի իչէրի կիրտիրէն խըզմէթճի պու ատա տիշարը չըգըպ գաբուեու տախի գաբամըշ օյտուղունտան, Պագդարա միւսաֆիրի իլէ եալընըզ գալտը։

Մէրգում տէլիդանլը, Մօնսէյ սօգաղընա կէլէնէ տէկին,

Պադգարաեա սէօյլէնէէճէկի սէօզլէրի էզպէրլէմիշ, վէ իթթիխազ իտէճէկի վազիեէթի էվվէլճէ հազըրլամըշ իտի իսէ տէ, օլ պապտէ թէմամիյլէ եանըլմըշ իտի։ Շէօյլէքի, քէնտի բրօկրամը մուճիպինճէ, թահդիր վէ սօղուդլուդ կէօրէճէկինի, վէ պէլքի տէ պիր պահսա վէսիլէ օլմասընտան տօլաեը Պադգարանըն հիտտէթի ու ղազապընա թէսաատիֆ իտէճէկինի մէմուլ իթմիշ իտի իսէ տէ, պու բրօկրամըն վագը օլմասընա նէ՛ մահէլլ վար իտի, նէ՛ սէպէպ։ Ֆիլվագը տա էօյլէ օլտու։ Շէօյլէքի Պադգարա՝ կիւլիւմսէեէրէք էլինի մէրդումա ուզաթըպ,

— Եանըմտա օթուրունուզ, տէյի պէէան իյլէտի։

Պատէհու քէլտա տէվամլէ,

— Զայ իչմէք իսթէ՞րմիսինիզ, տէտի։

Շէրիպէն, մէմուլ իթմէտիկի պու իլթիֆաթտան տօլաեը հայրէթտէ գալարագ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ մաատամ, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու։

Պադգարա։ — Պիլի՞րմիսինիզքի, գօնթ Աբթօֆա սէօզ անլաթմագ իչին նէ՛ գատար կիւճլիւք չէքտիմ։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Պահսընըզ խուսուսընտա։

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլատմաեօրում։

— Շիմտի իյգահ իտէրիմ։ Գօնթ պու պահս մաատէսինէ ճիտտի նագարըյյա պագմըշ։

— Թապիի, պէննճէ տախի ճիտտի տիր։

Պադգարա։ — (կիւլիւմսէեէրէք։) Քիւչիւք պիր միչքիլ ու մանիեի անլաթըրսամ, սիզտէ պէնիմի՛ հէմէֆքեար օլուրսունուզ։ Վագթիյլէ կիւզել իտիմ, պէլքի հէննուզ կիւզելիմ։ Տույդուսուզլուդում իլէ մէչհուր օլտուը։ Իչթէ թուԹուլան պահսըն ասըլ ճանդը նօգթասը պուրասը տըր։ Սիզ, ասլա եիւրէք թաչըմատըզը մէրվի օլան պիր գատընը պաչատան չըգարմագ իւզրէ հաեաթընըզը թէհլիքէյէ գօեօրտունուզ։

Շէրիւպէնն, պու իֆատաթը սիւքիւթլէ տինլեմի, վէ պագդարա տեվամլէ,

— Շիմոի իչին աքսի թարաֆընը նազարը տիդաթա ալալըմ։ Ֆիլվագը էկէր պէն, ըիվաեէթ օլունան եօլտա պիր դատըն իսէմ, էկէր սիզ վագթընըզը վէ պահսընըզը դայպ իտէրսէնիզ, դանն իտէրիմքի պահսընըզ ճիտտի օլուպ, գօնթ տախի սիզի թէլէֆ իտէճէք տիր։

— Հադգըյլա։

— Բէք ալէա, լաքին էկէր պու պահսը դազանըրսանըզ...

Պագդարա պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, Շէրիւպէնին եիւղիւնէ օլ տէրէճէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ աթֆը նազար իյլեմի քի, մէրդում կէօզլէրինի աչաղը էյմէնէ մէճպուր օլտու, վէ մէզպուրէ՝

— Էկէր պահսը գազանըրսանըզ, սէրվէթինիզի տիւզմիւշ օլաճադսընըզ։ Իմոի Ջոնսիէօ, պիր էրքէյին, քէնտի այդ ու մուհապպէթինի, եիրմի պէշ պին ֆրանգ իրատ կէթիրիր պիր պէտէլէ գարշըլըզդ թուրթմասը ղարիպ տէյի՞լ մի տիր, տիեէրէք սէօզիւնիւ իլէրի կէօթիւրտիւ։

Պու քէլիմէլէր՝ Շէրիւպէնէ եըլտըրըմ կիպի թէէսսիր իթտի, չիւնքի Պագդարա, պիր ճէնթըլմէն իչին հադրդէթէն ութանաճադ եօլտա պիր պահսա կիրիչմիչ օլտուղունու եիւղիւնէ գարշը սէօյլէտիկինտէն, մէրդում, դապահաթ իչլէմիչ մէքթէպլի չօճուգլար կիպի գըզարտը։ Հաթթա Պագդարանըն տօտագլարը իզերինտէ իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւմսէմէ տախի հուսուլէ կէլմէսի, Շէրիւպէնին եէյիս ու քէտէրինի իբմալ իյլեմի։

Մէզպուրէ, իֆատէնէ չու սուրէթլէ տէվամ իթտի։

— Տինլէեինիզ, սիզ պէնիմլէ, հէնուզ մէքթէպտէն չըգմըչ թէճրիւպէսիզ տէլիգանլը կիպի հարէքէթէ իթտինիզ։ Պէնիմ ասլա հիսսէաթըմ օլմատըղընը սիզե սէօյլէմիչ տիրլէր, Պէլքի տէ պու սահիհ տիր։

— Լաքին սահիհ օլտուղունա պէն ինանմամ։

— Էվվէթ, օ տա իհթիմալաէն տիր, լաքին սիղ պու ու-թանաճագ պահսա կիրիչմէզաէն էվվէլ տօղրու մալիւմաթ ալմալը իտընիղ։

Պագդարա, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, Շէրիւպէնին կէօզ պաեըճը նազարընտան ասլա ժիւթէէսիր օլմաեան պագըշընը մէրդումա աչիճ իթմիչ իտի, վէ կիւլէրեէք չու սէօզլէրի պէեան իթտի։

— Էկէր պիր գիւպէ կիտէրէք, ալէնի սուրէթաէ պիր թագըմիլանլար իտէճէք եէրաէ, եալընըզ խուսուսի թարզտա, «Ֆիմնէեէ կէօնիւլ վէրմէեէ ֆալան գատընն թարաֆընտան սէվիլմէք իսթէրիմ» տէմիչ օլսա իտինիղ, պէլքի իւզէրիմտէ իճրաի թէէսիր իտէճէք իւմիտինիղ օլուր իտի, ֆագաթ...

Պագդարա սէօզիւ թէքրար քէստիկինտէն, Շէրիւպէն պու տէճա քէսպի ճէսարէթլէ,

— Տիմէք պահսըմը ղալպ օլմուչ մագամընտա ատտ իտիեօրսունուզ, տէտի։

— Էվվէթ, օ էֆքեարտաեըմ, անճաղ...

— Աճայիպ, չա՞րթ մը վար տըր։

— Շարթ չու տուր։ պու խուսուստա արթըզ գօնուչմաեալըմ, վէ սիղտէ պէնի կէօրմէք իւզրէ կէլմէնիղէ տէվամ իտին։

— Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիղի անլամաեօրում,

— Հալպու քի անլաչըլմասը բէք գօլայ տըր։

— Նա՞սըլ։

— Ագիզիմ, գանն իտէրիմ քի, պէնտէն տօլաեը սիղի պաչտան չըգարան՝ պէչ եիւզ պին ֆրանգ վատը տէյիլ տիր։

— Աճայի՛պ, օլ պապտէ չիւպհէ իտէպիլի՞ըմիսինիղ։

— Էվվէթ, վէ էյյէ իսքեաթ օլմուչում տուր քի, էկէր պէն սիղի աւվէճէք օլսա իտիմ, սիղ մէճպուռնէն վազ կէչէճէքտինիղ... Հէր նէ իսէ պէնի տինլէեինիղ։ եա հէման չուրաճըգտա գօնթա պիր մէքթուպ եազարադ, պահսընըզտան ֆարիղ կէլտիկինիղի պիլտիրէճէքսինիղ, եախօտ պունտան պէօյլէ էվիմէ պիր տահա աեաղ պասմաեաճագարընըզ։

— Բէք ալէա, էկէր պու ժէքթուպու եաղարսամ, նէ՞ օլաճադ սըր։

— Պէլքի սիզէ աֆվ օլունաճադ սըր։

Պադդարա՝ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն Շէրիւպէնէ թէքրար էօյլէ պիր սուրէթտէ ալթըսըդ նադար իթտի քի, ժէրգում՝ ալթըսըդ օլսու։ Ֆէնաիսի օրաեա, կէնճ դատընը պայտան չըդարմադ ֆիքրի իլէ կէլմիշ իքէն, պիղդաթ պայտան չըդմըշ իտի։ Շէօյլէքի Պադդարա սաքին վէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ սուրտուղու հալտէ, Շէրիւպէն՝ անլաշըլմադ պիր հէեէճանա կիրիֆթար օլմուշ օլմասըյլա, պու հէեէճան թէտրիճէն գալպինէ իճրաի թէէսսիր իյլէմէքտէ իտի։

Պադդարա։ — (սէօզէ տէվամ իտէրէք։) Նիհաեէթ գարարընըզը վէրին։

Շէրիւպէն հալնա թէրէտտիւտ կէօսթէրտիկինտէն, կէնճ դատըն ամիրճէ պիր սէտա իլէ, իւզէրինտէ եազը եազմադ իչին իգթիզա իտէն չէյլէրին մէվզու օլսուղու պիր մասաեը կէօսթէրէրէք։

— Հա՛յտէ, չուրտտա օթուրունուզտա սէօյլէնէճէկիմի եազընըզ, տէտի։

Շէրիւպէն տիթրէեէրէք, մէզքիւր մասանըն էօնիւնտէ օթուրտու, վէ էլինէ պիր գալէմ ալըպ, քէմալը իթտաթ իւզրէ։

— Պէքլէեօրում, տէ՛տի։

Պադդարա, եազըլմադ իւզրէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

«Մօնսիէօ գօնթ, հագգընըզտա վագը օլան դուսուրլարըմա աֆվ իտին։ պէն պահսըմըզտան վազ կէչիեօրում։»

Շէրիւպէն։ — Լաքին պէն պու ժէքթուպու եազամամ։ պու ատէթա թէազիւրնամէ տիր։

Պադդարա։ — (ճէլպ իտիճի պիր սէտա իլէ։) Պանա օլան աչգ ու մուհապպէթինիզին իսաթըը իչին եազաճագսընըզ։

Օլ վագթ Շէրիւպէն գալէմի էլէ ալարագ, իսթէնիլէն թէզքիրէեի եազտը, վէ պատէհու Պադդարա՝

— Եիմոի կէլին էլիմի պուս խոին, վէ չաբդանըզը ալըպ կիտին, տէտի։

— Կիթմէ՞ք մի։

— Եիմոի եարը կիճէ տիր տօսթում. էկէր մուվաֆֆագ օլմազ իսթէրսէնիզ, պանա իթաաթ իթմէլիսինիզ։

Շէրիւպէն՝ պու իսթարա գարշը տուրամաեարագ, քէմալը իթաաթլա տիշարը չըգոը, վէ Պադդարա թէքլիֆսիզճէ գօլթուղունա կիրմիշ օլտուղու հալտե, պաղչէ գաբուսունա գատար բէնոիսինէ ըէֆագաթ իթտի։ Օրատա Շէրիւպէն՝

— Թէքքար նէ՞ վագըթ կէլէճէեիմ, տէյի սօրմասընտա, Պադդարա՝

— Եարըն տէյիլ օ պիր կիւն, եինէ այնի վագըթտա կէլէպիլիրսինիզ, տէյի մուդապէլէ իթտի, վէ Շէրիւպէն՝ «Ալլահա ըսմարլատըգ» տիեէրէք մուֆարագաթ իթտիքտէն սօնրա, կէնճ գատըն՝ քէնոի քէնոիեե, «Էյ՛ պաեագը Տօն Ժուան, սէնի եագալատըմ. պիլմիշ օլ քի, էկէր թէտպիրլի տավրանմազ իսէն, միւճագաթըն ղաեէթ չէտիտ օլաճագ տըր» տէտի։

Զանն իտէրսին քի Պադդարա՝ օլաճաղընը պիլմեօրտու։ Ֆիլվագը Շէրիւպէն եվտէն պիր ազ ուզագլանընճա, ալտըղը հավա գիհնինի աչըպ,

— Սահիհէն պէն ահմագ պիր աատմիմ, պէշ եիւզ պին ֆրանգա իհթիեաճըմ պուլունտուղունու ունուտտում, տէտի։

Գաատհու մէրգում քէսպի ճէսարէթի իտէրէք,

— Գունունլա պէրապեր, պահսըմտան վազ կէչմէտիկիմի Պադդարաեա սէօյլեմէքտէն պէնի մէնն իտէճէք քիմսէ եօգ տուր։ Գէնիմ իչին լազըմ օլան խուսուս, գօնթուն քէնտիսինէ թուրթմուշ օլտուղում պահսա տէվամ իթմէքտէ իտուկիմի պիլմէսի քեաֆի տիր։ Իմոի պէնիմ իչին չուրասը կիւն կիպի աչիքեար տըր քի, Պադդարա պէնի սէվմէք իսթէեօր իսէ տէ, պունու իդրար իթմէք իսթէմէեօր։ Էվվէթ, էվվէթ, պէն պէշ եիւզ պին ֆրանգը սայքի էլտէ իթմիչիմ տիր։ Եիմոի կիտիպ գօնթու կէօրմէլի։

Շէրիւպէն, Բուսխալը կէնճին, ալէսանվիեէ եարը կիճէելի իւչ սաաթ կէչմէսիքճէ, եաթաղընա եաթմաղընը վէ կիճէլէրին պիւեիւք գըսմընը գումար իլէ կէչիրտիկինի պիլտիկինտէն, վագըթ հէնուզ եարը կիճէ օլտուղու ճիհէթլէ, գօնթուն վէ քէնտիսինին մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ ապիմէթլէ, ֆիլվագը մէրդումուն վիսթ օեունու իլէ մէշղուլ իտուկինի կէօրտիւ։ Պինապէրին եանընա եագլաշըպ, եավաշ սէոտա իլէ,

— Գօնթ, սիզէ պիր սէօզիւմ վար տըր, տէտի։

Գօնթ օթուրմուշ օլտուղու մահէլլատէն գալգըպ, Շէրիւպէնի պիր թարաֆա կէօթիւրէրէք,

— Պուեուրուն սիզի տինլէեօրում, տէտի։

Շէրիւպէն։ — Մօնսիէօ գօնթ, Պազդարանըն էվինտէն կէլիեօրում։

Գօնթ։ — (ֆիլթուրսուզճա պիր թավը իլէ։) Էյի եա՛, էյի եա՛։

— Սիզէ զարիպ պիր շէյ սէօյլէեի՞մ մի։ Պազդարա՝ քէնտիսէ իչին պահս թուրթուլմասընը իսթէմէեօր։

— Հազդը վար տըր։

— Իմտի քէնտի խանէսինտէ պուլունտուղում սըրատա սիզէ խիթապէն պիր մէքթուպ եազտըմ, վէ պունտա վատըմտան կէրի տուրտուղումու պէեան իլթիմ։

— Ա՛ճայիպ։

— Լաբին չիմտի տէ զաթընըզա կէլմէքլիկիմ, վատըմտան կէրի տէօնմէքլիկիմին ճիտտի օլմատըղընը սէօյլէմէք իչին տիր։

— Բէք էյի։

— Շու գատար քի...

— Ա՛ճայիպ, շա՞րթ մը վար տըր։

— Եալընըզ պիր շարթ վար տըր։ եանի միւլազաթըմըզ հազդընտա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէեէճէկինիզէ վէ պահսըմըզըն կիզլի սուրէթտէ տէվամ իտէճէկինէ տաիր պանա սէօզ վէրմէլիսինիզ։

— Սէօզ վէրիրիմ։

— Բէք էյի, ինշալլահ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ։

Եէրիւպէն պու միւքեալէմէտէն սօնրա գօնթա սէլամընը վէրիպ, գօնթ տը Գամպօլհու պուլմադ իւգրէ տիշարը չըգար։

. . . . . .

Իրթէսի կիւն սաաթ օն բաատէլէրինատէ գօնթ Արթօֆ, Գադդարանըն խանէսինէ կիթտիկինատ, մէզպուրէ քէնտիսինի հիւսնի գապուլ իլէ,

— Սիզէ պիր սըրր սէօյլէմէքլիկիմի լ՚օթէրմիսինիզ, տէտի, վէ մէրգումուն օլպապատէքի մուվաֆֆադաթը իւզէրինէ, կէնճ գաարն,

— Սիզ, տիւն, եարը կիճէ էսնալարընատա Եէրիւպէնին վիզիթասընը գապուլ իթտինիզ, տէյի պէեան էյլէտի։

Գօնթ, հայրէթլէ,

— Աճա՛յիպ, սիզ պունու նա՞սըլ պիլիէօրսունուզ, տէտի։

— Նա՞սըլ պիլտիկիմի անլամաեա նէ՞ լիւզում վար տըր։ եէթէրքի պիլիրիմ։

— Տիմէք քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ։

— Խայր, ֆադամի գլիպէ վադը օլան վիզիթասընընն մադսէտինատէն մալիւմաթըմ վար տըր։

— Սիզ պունու պիլտիկինիզ հալտէ, տիմէք պիւեիւճիւ գարըլարտանըընըզ։

— Պէլքի պիւեիւճիւեիւմ։ Օթուրուն տա չու մէքթուպու օգուեուն։

Միւթէադըպէն մէզպուրէ, Եէրիւպէնին եազմըշ օլտուղու թէազզիւրնամէեի գօնթա վէրտի, վէ մէրգում տախի սախթէ թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք,

— Օհօ՛, տէտի։

Գադդարա։ — (մատէրանէ պիր թարզ վէ սէտա։ իլէ։) Ազիզիմ, սիզ պիր էհլի նամուսսունուզ, վէ վէրմիշ օլտուղունուզ սէօզիւ թութմանընըզտա թապիի տիր։ Իմտի սիզ, Եէրիւպէն իլէ վուգու պուլան միւլադաթընըզ հադդընատա քիմսէեէ պիր շէյ սէօյլէմէմէեէ վատա իթմիշսինիզ տիր։ Ֆա-

գաթ պէն, սիղին գավլէնիզճէ պիւեիւճիւ պիր գարը օլտուղում ճիհէթլէ, պու միւլադաթընըզըն մադսէտինի պիլիրիմ։ Շէրիւպէն, պահսընըզըն ճիտտի գալմասընը սիզէ ըէճա իթմէկէ կէլտի։

Գօնթ, հայրէթլէ ըէֆը սէտա իթտի, վէ Պադդարա իլավէթէն,

— Ֆադաթ պու թէչէպպիւսիւ իլէ քէնտի էօլիւմ իլամընը վէրմէքտէ օլտուղունու պիլմէեօրսու, տէտի։

Գօնթ սարսըլտը, վէ կէնճ գատըն՝ քէմալը վադար իւզրե իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Պէնի տինլէեին։ էկէր պու ատէմ, գարշըսընա իլք տէֆա չըգան գատընըն չէօհրէթինի պիլմէեէրէք, անըն իլէ օեուննա չըգմըշ ահմագ պիր քիմսէ օլսա իտի, քէնտիսինի տէֆ իտէլիմ վէ եաշամասընա մանի օլմաեալըմ տէր իտիմ, լաքին պու ատէմ պիր խապիս, պիր խըրսըզ, սայքի պիր գաթիլ տիր։ պու ատէմ, չու սաաթտա, հիչ պիր իսմլէ թավսիֆ օլունամաեան պիր ֆէննալըզըն միւթի վէ ագիլ պիր ալէթի տիր։ Պինապէրին քէնտիսինէ պէքլէեէն գատէրէ միւսթահագգ օլմուշ տուր։ (Պու արա գօնթ՝ մէզպուրէեէ պիր չէյ սօրմաեա հազըրլանտըզընտան։) Օ՜հ, չիմտի պանա պիր չէյ սօրմաեընըզ, սիզէ ճէվապ վէրէմէմ։ Ֆադաթ էկէր պիր կիւն, պու խապիսի, պու պաչտան չըգարան ալչաղը, պու խըրսըզը վէ պու գաթիլի սիզէ կէօսթէրէրէք, «Մօնսիէօ գօնթ, պու ատէմ, գազանաճաղընը էօեիւնմիւշ օլտուղու պահսը դայպ իթմիշ տիր, քէնտիսինի ճէզալանտըրըն» տէրսէմ, պանա իթաաթ իտէճէ՛քմիսինիզ։

— Էվվէլթ, օլ խուսուսատա սիզէ եէմին իտէրիմ։

57

Տօսթուսմուղ Ֆէրնան Րօշէճի պիր աղ ունութտուղ, եահխօա Մօնսէյ սօգաղընտա քեայինի Պագդարանըն խանէսինտէն չըգըպ, Թիւրգուազը պուլմադ իւմիտիյլէ Պանչ սօգաղընա կիթաիկի սըրատա թէրք իթմիչ իտիք։

Պագդարանըն նէ՛ ըչճալարը վէ նէ՛ մուախէզէլէրի՝ ատէթա պիւեիւլէնմիչ օլան պու պիչարէյէ թէէսսիր իթմէեիպ, մէրգում, Թիւրգուազը մէճնուն կիպի սէվմէքտէ իտի։

Ֆէրնան, իչար օլունան նումէրօլու խանէյէ մուվասըլէթինտէ, գաբուճուտան մատամ Տըլադուրու սիւալ իթտի։ Պու իսմ, ժանինինին, զէվճինտէն այրըլտըղը սըրատա, հադըգէթէն թաչըտըղը իսմ իտի։

Գաբուճու, (ճէվապէն.) Պէչինճի գաթտա, սօֆանըն ուճունտա քեայինի իքինճի գաբուլու օտա՝ անըն տաիրէսի տիր տէտի, վէ Ֆէրնան՝ Թիւրգուազը պիր օթել իչինտէ պրադմըչ իքէն, պու քէրրէ մէզպուրէնին պիր թաման իչինի մահէլլի իգամէթ իթթիխազ իթմիչ օլտուղունու անլատըղընտա, ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլուպ, հէյէճան իլէ հօգարը չըգըտը, վէ զիքր օլունան գաբուլու պուլուպ չատտը։

Իչէրտէն, Նէչէլի պիր սէտա «Կիրինիպ» տէեիպ, անախթար իսէ գաբունուն իւզէրինտէ պուլունտուղունտան, Ֆէրնան, մէզքիւր անախթարը չէվիրմէքլէ, քիւչիւք պիր օտաեա, կիրտիքի, պու օտա՝ թաւանը ալչագ վէ նիմ թաման իչի չէքլինտէ օլմասըյլա, սէֆիլ օլտուղու կիպի, մէֆրուշաթը իսէ, էն ատի պիր գաատընը պիլէ մէճնուն իտէմէհէճէք սուրէթտէ իտի։ Իչթէ ժանինի, կէօեա Ֆէրնան Րօշէճէ օլան

էչէտսի աչդ ու մուհապպէթի սահիգասըլյա, Բարիսաէ սաքին օլտուղու զաեէթ միւքէլլեֆ պիր խանէի թէրըլե, պէօյլէ պիր տաիրէեէ սըղընմըչ օլմադյա պէրապէր թէքէպպիւր վէ ղուրուբիեէթինի մուհաֆիզա էթմէքտաէ օլտուղունատան, սաքին պիր հալ վէ թէպէսսիւմլէ էլինի Ֆէրնանա ուզաթըպ,

— Սապահլար խայր օլսուն տօսթում, պէն տէ սիղի պէքլէէօրտում, տէտի։

Պու սէօղլէրի սէօյլէմէքլէ պէրապէր, մէրդումէ ալնընը, չօճուդլարա մախսուս խօշ պիր թարդ իլէ մէրդումա սունուպ օտասընտա պուլունան գօլթուդլուտա օթուրթմադ իսթէտիկինտէ, Ֆէրնան պու իսկէմիէտէ օթուրմաերպ, ժաննիեի օթուրթատու, վէ մուախխարէն հուզուրունատա տիղ չէօքերէք, վէ հայրէթլէ եվուզիւնէ պադարադ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Հադըդէթէն սիզ ալի վէ նէճիպ պիր գալպ սահիպիսինիզ, տէտի, վէ պատէհու արալարընտա չու եօլտա մուհավէրէ ճէրէեան իթտի։

Ժաննի.— Ֆէրնան, տօսթում օլմադ իսթէ՞րմիսինիզ։

Ֆէրնան.— Պունու սօրմադ լազը՞մ մը։

— Պուրատա հէր կիւն վէ հէր սաաթ կէլմէք իսթէ՞րմիսինիզ։

Մէրդում, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իլէ մուդապէլէ իթտի, վէ ժաննի տէ,

— Լաքին պէն պու արզունուդա եալընըզ պիր չարթ իլէ մուվաֆֆադաէ իտէպիլիրիմ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Նէ՞ չարթ իլէ։

— Իսթէտիկիմ եօլտա եաչամադըղընմա միւսաաատէ իտութ, չու մէնֆուր բարա պահսընը ասլա աղզընըդա ալմամալըսընըդ։

— Բէք էյի։

— Իչթէ պու չարթ իլէ պէն տէ սիղի սէվէճէեիմ։

Պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, մէզպուրէ՝ Ֆէրնանըն էլլէրինի թութուպ, թէվէճճուհքեարանէ սըղտը։

. . . . . .

Ֆէրնան ադշամա գատար Թիւրդուազ իլէ գալըպ, սաաթ ալթը րաատէլէրինէ,

— Տօսթում, խանէնիզտէ պու սաաթտա ադշամ թաամը իթտիքլէրինէն, կիտէպիլիրսինիզ։ Պէն սիզի սեվմէք իսթէրիմ, վէ սիզին տէ պանա իզհարը մուհապպէթ իթմէնիզէ միւսաատէ իտէրիմ։ չու չարթ իլէ, պու հալտէն տօլաըը խանէնիզին իսթիրահաթ վէ հուզուրունա խալէլ կէլմէմէլի տիր, տէտի։

Ֆէրնան քէմալը իթաաթլա օրատան մուֆարագաթ իտիպ, քէնտի խանէսինէ ադիմէթ իլլէտի։

Ֆէրնանըն մուվաասլէթ իթտիկի դէման, զէվճէսի իլէ, դայըն բէտէրի վէ դայըն վալիտէսի սալօնատա իտիլէր։

Պիր դաչ կիւնատէն պէրու Պօբրէօնուն տիվանէլիկի արթմըշ կիպի զանն օլունուպ, սահիհէն չօճուգ մագամընտա պուլունմադտա իտի։

Մատամ տը Պօբրէօ տա սաքին վէ մահզուն պիր հալ իլէ գըզընըն եանընտա իտի։

Էրմինէ կէլինճէ, պիր կիւն էվվէլ զէվճի իլգ տէֆա քէնտիսինէ եալան սէօյլէմիշ, վէ պունատան տօլաըը մէրդումէ ֆէվգ էլատէ միւթէէսսիր օլմուշ օլատուղու հալտէ, պէչարէ օ վագըատան սօնրա պիւսպիւթիւն թէպատիլ օլմուշ իտի։ Շէօյլէքի հալը եէյիս ու քէտէրէ տիւչար օլուպ, զէվճինին աշղու մուհապպէթինի եէնիտէն իսթիհսալ իչին, հէր կէօնա ֆէտաքեարլըգլարա հազըր օլան գատընլարատան, վէ ճիկէրբաբէսինին եիւզիւնատէքի կէօզ եաշլարը սիլէն մահզուն վալիտէլէրատէն օլմաեըպ, իլա եալընըզ վազիֆէչինասըզ թարիգի միւշքիլինատէ տէվամ իթմէկէ, վէ ասլա սաատէթ ու իգպալի իւմիտ իթմէմէկէ ճիտատէն գարար վէրմիշ պիր գալպի նէճիպ միւնքէսիր սահիպի իտի։

Ֆէրնան, ադըընը թէճամիւլէ պիր տիկէրինէ հասր իթմիչ օլմադըա պէրապէր, անըն սաքին վէ մահզուն բիսվէթինի, վէ քէնտիլէրինի թէճամիւլէ տուսաեա վէ ճէնապը Ալլահընն իթիդատընա հասր իթմիչ օլան ճանլար կիպի սօլկուն տօ-

տագլարը իւղերինաէ թէպէսիւմ հուսուլինէ չալըշըղընը կէօրտիւկիւնտէ, իղմիրապը տէրունինտէն նայի տիթրէմէք-տէն քէնտիեի մէնն խտէմէտի։

Էրմին, պիր սէօզ պիլէ իրատ իթմէքտիղին ճիկէրքարէ-սինի մէրգումա թադսիմ իթտի, վէ միւթթէհիմ քէտէր իսէ, դաեէթ միւթէէսսիր պիր հալ իլէ չօճուղունուն աղընատան կօբտիւ։

Թաամլարը բէք մահզուն օլուպ, հէման հիչ կէօրիւչիւլմէտի։ Պու սիւքիւթ՝ Ֆէրնանա զիւաատէսիյլէ թէէսսիր իթմէքլէ, մէյվէ վագիթը քէնտի խուսուսի օտաասընա չըգըպ օրատա պ աբանտը։ Ֆաղաթ օրատա իղմիրապը գալպի թէսկին օլարագ, քէնտի նազարընտա ասլա մէնֆաաթ կէօզէթմէյէն, վէ մահզա քէնտինէ օլան մուհապպէթի թէէսսիրիյլէ հէյ չէյի թէրը իյլէեէն Թիւրգուազը տիւչինմէեէ պաշլատը։

Ֆէրնան օ կիճէսի ուհումանըպ, սապըրսըզլըգլա սապահ օլմատընա պէքլէտի, վէ հէնուզ սաաթ սէքիզ իքէն, կիւնահքատ գաատընըն նէզամինէ կիթմէք իւզրէ իգամէթկէաճընտան հարէքէթի իյլէտի։

Թիւրգուազ էրքէնճէ գալգըպ, էվինէն ուճագ թէֆէք խըզմէթլէրինի կէօրտիւքտէն սօնրա, օլ էսնատէ սիւզինի իչլէմէքլէ մէչղուլ օլտուղունտան, Ֆէրնանը կէօրտիւկիւնտէ,

— կէօրիւեօրսունուզ տօսթում, պէն չալըշդան պիր քիմսէեիմ։ Սաաթ ալթըտա եաթագտան գալգտըմ, վէ եէտիտէն պէրի չալըշըեօրում, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա չու գատար սիւզինի իյլէտիմ, տէտի, վէ բարմաղը իլէ էլինտէքի իչի կէօսթէրտի։

Ֆէրնան՝ կէօզլէրինի եաչարմագ րատտէսինտէ միւթէէսսիր օլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Խայր, պու օլամազ վէ օլմաեաճագ տըր։ Քէնտիսինէ հատր իթմէք իսթէտիկիմ էօմրիս գատուլ իթմէլի տիր, տէտի, վէ պիրտէն պիրէ գարարը գաթի վէրմիչ օլանլար միսիլու օլ տագըգատա էֆքեարընը կիզլէմէք իգթիտարընը քէնտինտէ հիսս իթտի։ չէօյլէ քի իլք կիւնիւ կիպի, Թիւր-

դուաղըն կէչիրտիկի սէֆիլ էօմրէ գարշը իթիրաղ իթմէկէ-ըէք, պու էօմրիւ դապուլ իտիեօրճասընա պիր թավրատա պուլունտու։

Ալատան իչ կիւն կէչիպ, պու իչ կիւն գարֆընտա Ֆէրնան միւթաատը վէճհլէ կիւնտէ իքի տէֆա մահպուպէսինին օտասընա չըգտը, ֆագաթ կիւնտիւզլերի ադչամա գատար անըն նէգտինտէ գալմաեարադ, մուհիմմ իշլերի պուլունտուդունու վէսիլէ իտիպ, ալէսսէվիճէ պիր սաաթ սօնրա օրատան մուֆարագաթ իթմէքտէ իտի։

Տէօրտիւնճիւ կիւն մէրդում, Թիւրդուաղըն իտանէսինտէն չըգըպ, Ոէն-Լաղար սօղաղը քէօչէսինի տէօնէճէկի էանատէ, գարշը ճիհէթտէն աճէսէթ սուրէթտէ կէլմէքտէ օլան պիր արապաեա թէսատիւֆ իթտի։ պու արապա ժաննինին իտանէսի գաբուսունա մուվասըլէթինտէ տուրտու։

Պիւիւճէք պիր մանթօեա սարըլմըշ օլան պիր քիմսէ իշպու արապատան էնիպ, մատամ Տըլադուրուն՝ տաիրէսինտէ պուլունտուղունու գաբուճուտան թահգըգ իթտիքտէն սօնրա, տօղրուճա Թիւրդուաղըն օտասընա չըգտը, վէ օրատա մանթօսունու վէ շարդասընը չըգարընճա, սըր Վիլիամ օլտուղու թանըլտը։

Ժաննի.- Հէյէ չիւքիւր ադիղիմ, տէօրթ կիւնտէն պէրու սիզի կէօրմէտիկիմ ճիհէթլէ, էօլմիշ օլտուղունուզու զանն իտիեօրտում։

Սըր Վիլիամ՝ զիքր իթմիշ օլտուղումուզ գօլթուգլու իսկէմլէտէ օթուրտուգտան սօնրա,

— Գըզըմ, ֆազիլէթ եր եա կիճ միւքեաֆաթընա նաիլ օլուր։ Թապերի ախերլէ ֆուրթունատան սօնրա կիւնէչ չըգմադ, զարուրէթտէն սօնրա պօլուգ վադը օչմադ թապիի տիր, տէտի։

— Ադիղիմ, պու կիտի սէօղլերտէն իսէ, ֆիքրինիզի իզահ իտին։

— Տիմէք իսթէեօրում քի, սէն պիր սաադահ պիր էվին պէչինճի գաթընտա թավան իչինտէ եաթագտան գալգտըն

իսէ տէ, օ կիւնիւ ագչամը պիր օթէլտէ եաթաղա եաթա-պիլէճէքսին։

— Պու գատար չաբո՞ւգ մու։

— Ալգ ու մուհապպէթ չաբուգ եօլ ալըր։

— Լաքին տէօրթ կիւն իչինտէ պիր օթէլ ինչա խուլէմէզ։

— Հաղըր օթէլ պուլունապիլիր։ Հաթթա մէֆրուշաթը տա օլաճագ տըր։

— Էյի եա, էյի եա, տօղրուսու չու Ֆէրնանըն ագըննա հիչ տիւէճէք եօգ տուր։

— Օնուն ագը սէնին նէնէ լազըմ. սէն չունու պանա սէօյլէ քի, Սէնթ-Օնօրէ վարըչընտա Վիլ-լ'Էվէք սօգաղընը նա՞ըլ պուլուեօրսուն։

— Օթէլիմ օրատա՞մը օլաճագ տըր։

— Էվվէթ։

— Անճագ պուրատա կէլիյիմ, մազհար օլմագ իւզրէ պուլունտուղուն պէօյլէ պիր մուվաֆֆագըյէթտէն տօլաեը թէպրիքեաթըմը սիզէ արզ էյլէմէք իչին օլմաեըպ, իչլէրիմիզ հազգընտա սիզին իլէ կէօրիւշմէք մագսատիյլէ տիր, վէ մատէմ քի պու ագչամ Վիլ-լ'Էվէք սօգաղընտա քեայինն պիր օթէլտէ իգամէթ իտէճէկինի զանն իտիեօրում, չիմտիտէն սանա թալիմաթըմը իթա իթմէքլիկիմ լազըմէատէն տիր։

— Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում։

— Եարըն էօյլէեին այըգ արապատա րաքիպէն տիչարը չըգար, Ֆօսյուր-Սէնթ-Օնօրէտէն վէ խուսուսա տօսթումուզ վիգօնթ տը Գամպօյնուն խանէսի բէնչիրէլէրի ալթընտան կէչտիկինիզտէ, արապաեը ահէսթէ եիւրիւթտիւրիւրսիւնիւզ։

— Նի՞չին։

— Եարըն սապահ պէնատէն ալաճաղընըզ պիր մէքթուպտա սէպէպինի անլարսընըզ։ Անճագ չիմտիլիք պիր աչ տա տիկէրինատէն պահս իտէլիմ։

— Տիկէրի քի՞մ տիր։

— Լէօն Բօլան։

— Սահիհէն պէն անը ունութմաեա պաչլաեօրտում, Օ նէ՞ օլուեօր։

— Տէվանէ օլուեօր։

— Աչդընաա՞ն մը։

— Շիւպհէսիզ։

— Բէք ալէա, նէ՞ եաբաճաղըզ։

— Պիրի դաաըն վէ իքիսի էրքէք օլմադ իւզրէ իւչ քիչելի կիւպէլ պիր դօմէոիա օեուննու թէրթիպ իթաիմ։

— Ջանն իսէրիմ քի դաաըն պէն իմ։

— Բէք սօղրաւ։

— Իքի էրքէքլէրտէն պիրի տէ Լէօն իսէ տէ, տիկէրի քի՞մ աիր։

— Տիկէրի Ֆէրնան Բօչէ աիր։

— Է՛յ պուղալը նէ՞ եաբաճադ սըրլալը։

— Ումալըմ քի եէկաիկէրիյլէ պիր ազչաթըչաճադ սըրլալը։ Պու արա սըր Վիլիամ՝ չէյթանի պիր կիւլիւշ իլէ կիւլմէկէ պաչլատը, վէ Թիւրդուազտա,

— Միզ պու օեուննա դօմէոիա իամի վէրիեօր իսէնիզտէ, պէնճէ տէհչէթլի պիր մէլօտրամ սըր, տէտի։

— Իչի պիրիր... հէր նէ իսէ ազիզէմ, չիմտիլիք հօչճա դալըն։

Մէրդում պուննտան դիեատէ սէօղ սէօյլէմէեիպ, մանեթօսունու վէ չաբդատըն կիեինտիքտէն վէ բարմաղընըն ուճույա Թիւրդուազըն եանտաղընա տօգունարադ, «սիզի կէօրէեիմ, ազիչանէ տավրանըն» տէտիքտէն սօնրա, օրատան տիշարը չըգտը։

Մէրդում դաբուտա քէնտի արագատընը պուլուպ, արագաճըեա, կիթմէք իսթէտիկի մահէլլի պիւտիրտի։

. . . . . .

Սըր Վիլիամընըն ազիմէթինտէն օն տադըգա սօնրա, Թիւրդուազըն գաբուտու թէքրար չալընըպ, պիր համալ իչերի կիւրէրէք, մէրդումէկ պիր մէքթուպ վէրտի։

Թիւրգուազ՝ մէքթուպուն իւղէրինտէքի եաղըեա աթֆը նազար իլէ, Ֆէրնանըն եաղըսը օլտուղունու թանըտը, վէ միհրինի եըրթըպ, աթիտէքի սաթըրլարը օգուտու.

«Ազիզըմ ժաննի,

«Էկէր պէնի սեվէրսէնիզ, էկէր սիզէ հմհեէթ խտէպիլիրսեմ, նիհաեէթ հադգըմտաքի թեվէճճիւհիւնիւզիւ էկէր խսպալի իթմէք խսթէրսէնիզ, իրսալ իթտիկիմ մէքթուպու ալտըղընըզ անտէ ալսապաեա րաքիպէն, մէքթուպու սիզէ թէսլիմ իտէն ատէմէ սալիք օլունուզ, Շիմտիլիք պունտան զիեատէ պիր շէյ սէօյլեեէմէմ.

«Ֆէրնանընըզ»

Թիւրգուազ, բէնտի քէնտիեէ,- Հադգըդէթէն զաեէթ նազիք պիր կէնճ տիր, ատյի թէֆէքքիւր, վէ համալա,- նէրէյտէն կելիեօրսունուզ, տէյի սօրտու, վէ մէրգումուն վիլ-լէվէք սօգաղընտան կելմէքտէ իտուկինի թահգըդ իթտիքտէն սօնրա, չալը իլէ չարգասընը վէ էլտիվէնլէրինի կիեինէրեք, մէրգում իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգմաեա հաղըր պուլունտու, վէ պիր միւտտէթ եաեա եիւրիւեիւպ, պատէհու պիր արապաեա րաքիպէն, գըլաղուզընա տա արապաճընըն եանընտա օթուրմասընը իխթար իթտի.

Արապա պիր գաչ տադըգալըդ մէսաֆէեի զաթթ իթտիքտէն սօնրա, պիր օթէլին, իչի զանատը աչըլմըչ օլան հավլիսինէ կիրտի.

Թիւրգուազ, էթրաֆա աթֆը նազար իլէ, խարիճի ճիհէթտէն մէճունուն գալտը, Իչպու օթել զաեէթ կէօսթէրիչլի օլուպ, նէրտիվէն իւղէրինտէ տուրմագտա օլան իչի իսրգմէթքեարլար էմրի պէքլէեօրլար կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի. Նէրտիվէնին սօլ թարաֆընտա պիր չարտադ ալթընտա իչի աթլը կիւզել պիր գուբէ արապասը,- արապաճըսը բէնտի իսկէմլէսինտէ օթուրմուչ օլարադ - տուրմուչ օլուպ, իչպու արապա՝ օթէլին սահիպի օլան քիմսէնին թահթը էմրինտէ պուլունմագտա իտի.

ՃԱՆՆԻՆԻՆ ըաքիպ օլտուղու արապա տուբտուղունտա, խըզմէթքեարլարտան պիրի մէզպուրէեի խսթիդպալ իթտի, վէ Թիւրդուազ, քէնտի քէնտիւե, – Միլիոնէըլէրին ըրէնսինի էլտէ իթտիմ, արթըդ հիչ դասավէթ իթմէմ, տէտիքտէն սօնրա, ալէնի սուրէթտէ,

— Մ. Ռօչէ պուրատա՞մը տըր, տէյի սորտու։

Թիւրդուազ՝ դաեէթ սատե էլպիսէ կիեէինմիշ իտի, ֆադաթ խըզմէթճի չիւպհէսիդ պու մուամմաեը պիլտիկի ճիհէթլէ, մէզքիւր ատի էլպիսէեի կիեէինմիշ օլան գադըն՝ իշպու միւքէլլէֆ իդամէթկեահըն սահիպէսի օլտուղունու տէրը իթտի։ Պինապէրին մէզպուրէեէ խթթապէն,

— Մատամ, պէնտինիզլէ կէլմէեէ թէնէզզիւլ պուեոուրուրո՞ըմուսունուզ, տէտի։

Օլ վագըթ Թիւրդուազ արապատան էնէրէք, մէրդում խըզմէթքեար իլէ նէրտիվէնտէն չըդտը, վէ օրատան իքինճի խըզմէթքեար՝ էլինէ իքի դօլու պիր շամտան ալարագ, վէ հիւրմէթ ու րիաեէթտէ ասլա գուսուր իթմէեէրէք մէրդումէեէ րէհպէրլիք իթտի, վէ պէօյլէճէ օթէլին գապուլիեէթ սալօնունա կիրիլտի քի, հադըդէթէն թէզեինաթ վէ մէֆրուշաթըյլա չայեանը թէհայեիւր վէ ճալիպ պիր տաիրէի մահսուսէ իտի։

Թիւրդուազ քէնտի քէնտիւե, – Իչթէ չիմտի քէնտի խանէմտէ պուլունուեօրում, տէյի միւլահազա իթտի, վէ խըզմէթճի՝ շամտանը պիր մատա իւզէրինէ վազ իլէ չէքիւէճէկի սըրատա,

— Մատամ, պէսլէմէնիզլի չիմտի կէօնտէրիրիմ, տէտի, վէ կէնճ գադըն եալընըզ գալտըղընտա, ադտէմճէ Մօնսէյ սօգաղընտա իդամէթ իտէրքէն, նէ թարըզ ու հէյեէթտէ պուլունուրտու իսէ, երինէ այնի հալի քէսպ իտիպ, աթէչին եանընտա պիւեիւք պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ օթուրտու, վէ իքի եանընտա թուճատան ճէսիմ պիրէր շամատան մէվճուտ օլան չըմինէ իւզէրինտէրի աստա սաաթա նազարը տիգդաթընը աթի իլէ պէնքէմէեէ պաշլատը։

Իքի տագըդա սօնրա, սալօնուն եանտա պուլունան պիր գաբուսու աչըլարագ, օն տօգուզ եիրմի եաշլարընտա եագըշըդը եէրինտէ պիր պէսլէմէ իչէրի կիրտի։

58

Պէսլէմէ, մատամասը գատար կիւզել, չէն վէ կիւլէր եիւզիւ պիր գըզ օլմասըյըա, Թիւրգուազ քէնտիսինի պէեէնտի։ Պու պէսլէմէ իչէրի կիրինճէ,

— Մատամ, էկէր էլպիսէէ իմթիեազընըզ վար իսէ, էսվապընըզ հաղըր տըր, տէտի, վէ Թիւրգուազ աեազա գալդմասընտա, մէզպուրէնին կէչմէսի իչին, պէսլէմէ, չըմինէնին սաղ թարաֆընտան պիր գաբու աչտը։

Թիւրգուազ, մէրդումէ իլէ ալիրլիքտէ կիտէրէք, քէնտիսի իչին ԹէրԹիպ իտիլմիշ օլան վէ քիւչիւքլիւկիւ իլէ նազիքլիկի վէ սատէ մէֆրուշաթըյըա գաեէթ ճալիպ պուլունան եաթագ օտասընըն էչիկի իւզէրինտէ տուրտու, վէ էթրաֆընա պագմագլա, հէր չէյի եէկնազարտա կէօրէպլիտի։ Թիւրգուազ եաթագ օտասընտան Թուալէթ օտասընա կէչիպ, Մօնսէյ սօգաղընտաքի խանէտէ մալիք օլտուղու էչեաեը, եանի չալլարընը, տանԹէլալարընը, միւճէվհէրաթընը վէ պունլարտան մատտա էչեակ սաիրէեի կէօրտիւկիւնտէ, իզհարը հայրէթ իլէմէքտէն կէրի տուրամատը։

Պատէհու քէնտիսինի պէսլէմէսինէ Թէսլիմ իթմէքլէ, կիեինտիկի ճէտիտ վէ գըյմէթտար էլպիսէլէր վէ պաչընա վէրտիկի տիւզէն իլէ պիր սաաթ գարֆընտա, ժաննի, մալիւ-

միւմիւզ օլան իչճի դըզ եէրինէ, Մօնսէյ սօզաղընտա կէօրմիւշ օլտուղու մուզ բարլադ հալ ու դըեաֆէթի իհրազ իլէտի։ Պու սուրէթլէ թուալէթ խիթամ պուլունճա, պէսլէմէ, եէտինտէն պիր մէքթուպ չըղարըպ Թիւրդուազա վէրտի, վէ օ տախի Ֆէրնանըն եազըսընը թանըեարագ, մէզքիւր մէքթուպու վէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Ազիզէմ ժաննի,

«Տիւնեատա սիզի հէր չէյտէն զիեատէ սէվմէքտէ պուլունան պիր տօսթուն հիզմաը օլմագ իւզրէ գազուլ իթմէնիզի ըչճա իլէտիկիմ խանէեէ միւթէսարրըֆ օլմանըզտան սօնրա, պէսլէմէնիզ պու մէքթուպու սիզէ թէսլիմ իտէճէք տիր։

«Նազարընըզտա միւթթէէհիմ օլտուղումու պիլտիկիմտէն, աֆվընըզը իսթիրհամ իթմէզտէն էվվէլ սիզէ թազտիմ օլունամամ։ Պու աֆվը պէնտէնիզտէն էսիրկէեէճէ՞քմիսինիզ, վէ պէնի թաամընըզա տավէթ ի՞թմէեէճէ՞քմիսինիզ։

«Տիզ իւզերինէ կէլիպ, ըչճա իտէրէք հուզուրունուզտա գալըրըմ։

«Ֆէրնան»

Թիւրդուազ թէպէսսիմ իթտի, վէ կէնճ գաատըն ալէնի սուրէթտէ վէ Ֆէրնանըն եազընտա օլտուղունա չիւպհէ իտեեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Հայ հայ, տէտի։

Ֆիլվադը պիր գարու այըլարագ, աչըդը վէճնուն Թիւրդուազըն աեագլարընա գաբանտըղընտա, մէրդումէ էլինի ուզաթարագ,

— Աեագա գալգըն, սիզէ աֆվ օլունմուշ տուր, տէյի պէեան էյլէտի։

* * *

Պու սըրատա Լէօն Բօլան, պիւսպիւթիւն թէպտիլ օլուպ, պէչարէ Սըրիզին Պադդարաեա սէօյլէմիշ օլտուղու վէճհլէ, մէր-

դում, քէնաինին սայքի պիր կէօլկէսի գալմըշ, լէհճէսի սարմըշ, կէօղլէրի տէհչէթլի պիր հալ քէսպ իթմիշ, տօտագ-լարը պուրուշմուշ վէ ալնը չուգուրլայմըշ օլմասըյլա, մահ-զունիեէթպախշ սիւբիւնէթտէ օլուպ, էվինաէն, իչինին մա-հէլլինաէն գայընմագտա, վէ հէր քէս ինաինտէ թանըլմազ պիր հէյեէթ քէսպ իթմիշ պուլունմագտա, վէ անճագ արա սըրա իւղէրինաճքի ֆէնալըղը տէֆ իտիպ, չալըշմագ խուսու-սընտա իհթիեաճը չէտիտ հիսս իյլէմէքտէ իտի, Իմտի, պիր կիւն, սաաթ օն պուչուգ բատատէլէրինաէ, Լէօն, քէնաիսինի գուրտ կիսի թէլէֆ իտէկէլէն քէտէր ու էլէմինի իզալէ իթմէք իչին, իչճիլէրի իւզէրինէ իճրաի նէզարէթ իտիպ, պիր թագըմ էմրլէր վէրմէքտէ, վէ մուհիմճէ պիր սիքաըրըշ գա-պու իթմիշ օլուպ, պու սիքաըրըշըն մուայենէն պիր զէմանտա թէսլիմի լազըմ կէլտիկինաէն, իչճիլէրինի թաճիլ իթտիրմէք-տէ իտի։

Եէվմի մէզքիւրտէ, կիւղել պիր աթա գօչուլու պիր գօ-նագ արապասը՝ ֆապրիգանըն գաբուսու էօնիւնտէ տուր-մագլա, վագըթ հէնուզ բէք էրքէն օլմասըյլա, Լէօն, պու գատար էրքէն քէնաիսինէ վիզիթա վէրիլմէսինտէն տօլաէը իզհարը թէաճճիւպ իթտի, վէ արապատան էնէն կէնճ պիր քիմսէ, ֆապրիգաէա կիրիպ, իչճիլէրտէն պիրինէ խիթապլէ,

— Մ. Լէօն Րօլանըն մարանկօզ ֆապրիգասը պուրասը՞ մի տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Իչճի տէ, բարմաղըյլա Լէօնու կէօսթէրէրէք,

— Էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Մարանկօզ ուսթասը՝ միւսաֆիրին էանընա կէլէրէք սէ-լամ վէրտի, վէ մէրգումա միւսաֆիր տէ գարշըլըգ սէլամ վէրիպ, նիմ համիյէէթքէարանէ պիր թավը իչէ,

— Մօնսիէօ, պէն վիգօնթ տը Գամպօլհում, տէտի։

Լէօն թէվազու իթտի, վէ վիգօնթ տախր քէլամընա չու սուրէթլէ տէվամ իյլէտի։

— Ահըպպամտան մարքի տ'Օ... սիզին հագգընըզտա բէք չօգ պահս իթտի։

— Ֆիլվագը մարքի ա՛Ո... չըգան սէնէ պէնտէնիզէ պաղը իչլէր եաբտըրտը։

— Խանէսինտէքի տօղրամալարը կէօրտիւմ, ղաեէթ էյի պուլտում։

Լէօն, միւսաֆիրինէ տիգգաթլէ պագարագ, վէ օթասվիրի նէրէտէ կէօրմիւշ, վէ պու սէսի նէրէտէ իչիթմիշ օլտուղունու տիւշիւնէրէք, քէմալը հիճապ իլէ,

— Մ՛օնսիէօ, իշճիլէրիմ ուսթա տըրլար, տէյի պէեան իլլէտի։

Մ. տը ԳամպօլՀ. — (կիւլիւմսէեէրէք.) Ո հալտէ պէնիմ իչին տախի չալըշաճաղընըզը վէմուլ իտէրիմ։

— Էմրինիզէ հազըրըմ էֆէնտիմ,

ԳամպօլՀ.. (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Պէն՝ ՖօպուրՕէնթ-Օնօրէտէ իգամէթ իտէրիմ, վէ չու էանատէ խանէմի թէֆթրիշ իթտիրիեօրում։ Իմտի, էշեասը վէ քէրէսթէլէրի մէշէ աղաճընտան օլարագ պիր թաամ սալասընա մալիք օլմագ արզուսինտէեիմ, վէ պու խուսուսա եալընըզ սիզին մուվաֆֆագ օլաճաղընըզա իսքեաթ օլմուշում տուր։

Լէօն Բօլան՝ մահճուպանէ կիւլիւմսէեէրէք,

— Ա՛Հ մ՛օնսիէօ, տիկէր սանսաաթտաշլարըմ պէնտէն զիեատէ ուսթա տըրլար, լաքին պէն տէ սիզին էմինյեէթինիզէ լաեըգ օլմաեա չալըշաճաղըմ, տէտի։

Պու արա Բօգամպօլ սաաթընա պագարագ,

— Սաաթ օն պիր տիր. պիր գաչ տագըգա պէնիմիէ կէլէպիլի՞րմիսինիզ, տէտի։

Լէօն, հիւմնէնկիզ թէֆէգքիւրաթընը մուվագգաթէն տէֆ իտէն քեաֆֆէյի վասըթալարա մէճնունէն գաթլանտըղը ճիհէթլէ,

— Շիւպհէսիզ կէլիրիմ, էֆէնտիմ, տէյի մուգապէլէ իթտի։

Բօգամպօլ.. (իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք.) Սիզի խանէմէ կէօթիւրմէք, վէ արզու իթտիկիմ իչլերի օրատա անլաթմագ իսթէրիմ։

— Էմրինիզ հազըրըմ։

Պատէհու Լէօն մէրդումա քէնաի իշ օտասընա կէօթիւրիւպ, անըն օրատա պիր գօլթուգլուտա օթուրմասընատա, քէնաիսի, իշ էլպիսէսինի թէպոիլ իթմէք իւզրէ, պիր գաչ սանիեէ պէքլէմէսինի ըչճա իյլէտի։

Լէօն, օտասընա չըգարքէն, - Ղարիպ չէյ տիր։ պէն պու սատէմի գաթէն պիր մահէլլատէ կէօրմիւշիւմ տիւր, ֆագաթ նէ՞րէտե ... տէտիկի կիպի, Մ։ տը ԳամպօլՀ տախի քէնաի քէնաիեէ,

— Պու հէրիֆ պանա նէ՛ գատար պագտը։ ֆագաթ էկէր թանըտը իսէ, քէլէմի քէստիրիրիմ։ Ֆիքար խաթունուն էվլատլըգա գապուլ իթմիշ օլտուղու հայլազ եախօտ Պուլժիվալըն Բօգամպօլու իլէ Շուէյալի ասըլզատէկեանընտան Մ։ վիգօնթ տը ԳամպօլՀ արասընատա տաղ գատար մէսաֆէ վար տըր, տիմէքտէ իտի։

Լէօն ամտէթլէ, սախթէ գօնթա, կիթմէկեէ հազըր պուլունատուղունու պիլտիրմէսի իւզէրինէ, վիգօնթ՝ մէրդումու քէնաի արապասընա ալարագ, պիրլիքտէ եիրմի տագըդա զարֆընատա Ֆօպուր-Մէնթ-Օնօրէնէ վասըլ օլտուլար։

Էանաի բահտէ Բօգամպօլ, ըէֆիդինին եանընտա զաեէթ ճէնթըլմէն կիպի հարէքէթ իտիպ, սիկարասընը իչմէկեէ տալարագ բէք ազ լագըրտը իթմիշ, վէ թավը ու մէսլէքինի՝ Ֆիքար նամ գատընըն էօեէ օղու օլտուղու խաթըրէսինի Լէօնուն ֆիքրինատէն թէմամիյլէ պէր թարաֆ իտէճէք պիր սուրէթտե կէօսթէրմէեէ չալըշմըշ իտի։

Վիգօնթ տը ԳամպօլՀ վէ Լէօն Բօլան թաամ սալասընա կիրտիլէր։

Վիգօնթ՝ սանատաթքարա խիթապէն,

— Իչթէ պու օտաեը թէմամիյլէ թէպոիլ իթտիրմէք խաթէրիմ, տէտի։

Լէօն՝ մէզքիւր տաիրէեի սէնատաթընա մախսուս տիգգաթլէ վէ էթրաֆըլըա թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա, վիգօնթուն էֆքեար ու նիեատընը սօրտու։ մէրդում տախի

պու օտատա նէ կիպի ինչատի խմիէսիկինի անկաթոդատան սօնրա, կնահ եաբլաճագ չէյլերին էօլչիսիւնիւ ալմագա մէշղուլ օլան Լէօնուն պուլունտուղու օտաեա տօղրու եիւզիւնիւ չէվիրմէքտէ, վէ կնահ տախի Յէն Ֆիլիք քիլիսէսինին եիւզ փարաֆիլնա ալմից նագալ իլէ, զանն իտէրսին քի մէզքիւր քիլիսէնին իւզէրինատէքի սահաթըն էօյլէն չալմասընա պիր տէրէճէ սապըրըզլադա պէքլէմէքտէ իտի։

Ֆիլվագը սահաթըն ադրէպի օն իքի բադդամըն իւզերինէ եադլաչալըդը սրրատա, սօդալըն դարյը ճիհէթինատէն պիր գալէչ արապասընըն ահէսթէ ահէսթէ կէլմէքտէ օլտուղու կէօրիւլտիւ։

Լէօն օլ էօնատէ վիճտանէն քէնտի իչինէ տալմըշ օլուպ, Մ. տը Գամպօլ իսէ, արապանըն եադլաչմասընատա, ալթարա վէ արապատա նագարը մախտուս իլէ պադտը։ Պու արապա Թիւրդուադըն օլուպ, զաեէթի միւքէլլէֆ տէօրթ բէս ալթա գօշուլու օլտուղու կիպի, մէֆրուչաթը տա միւքէմմէլ վէ սէյիսի՝ ինկիլիզ իտի։ Իչպու արապատա զաեէթի նագլիք վէ ճաւիպ պիր գաադըն՝ պէեագ գօլտարը տանթէլտատ իլէ մուհաֆազա իտիլմիչ, վէ քէնտիսի պիր եանա տօղրու եասլանմըշ օլարագ օթուրմուչ օլուպ, եիւզիւնիւ՝ փեատրվար այը կիւնէչինին գիեատարընա գարյը կիւզէլ պիր չէմանէէ իլէ հիմաեէ իթմէքտէ իտի։

Մ. տը Գամպօլ, էվվէլա թէհայեիւրիւ իրաեէ իտէր պիր սէտա իլէ, — նէ՛ կիւզէլ հայվանլար, տէտի, վէ Լէօն Բօլանըն նագարը տիդգամը զամէն ճէլպ օլունմուչ իքէն, վիգօնթ,

— նէ՛ ճալիպ վէ հիւսէյնա մախտուգ, տիեէրէք իտավէի մէգալ իլէտի։

Լէօն պաշընը եօգարը գալտըրըպ, անճագ քէնչիրէեէ եադլաչմաեա ճէսարէթի իթմէմէքտէ իքէն, վիգօնթ,

— կէլին պադըն մինսիէօ Բօլան, նէ՛ կիւզէլ հայվանլար վէ նէ՛ տէրէճէ չայեանը հայրէթի գաադըն տըր, տէտի։

Լէօն՝ քէնչիրէեէ եադլաչըպ, ալթարա վէ սօնրա գաադընա պագմասընատա, բէֆը սէտա իլէտի։

Օլ էանատէ թիւրգուազ բէնչիրէնին ալթընտան կէչմէքտէ օլուպ, Լէօն իսէ, անճագ օն ատըմ ուզագտա պուլունտուղունտան, մէզպուրէնի կէօրմէսինտէ,

— Էօժէննի՛, Էօժէննի՛, տէյի նիտա խյլէտի։

Բօգամպօլ, մէրգումուն հէման եէրէ տիւչմէք իւզրէ սարսըլտըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ, պէլինտէն թուխարագ,

— Օհ ւպհան Ալլա՛հ, նէ՞ օլուեօրսունուզ · տիմէք սիզ պուգատընը թանրեօրսունուզ, տէտի։

Լէօն · - (եարը մէճնուն կիպի ·) Պու գատըն Էօժէննի տիր։

— Էօժէննի քի՞մ տիր, իյզահ իտին։

Լաքին Լէօն պու սիւալէ ճէվապ վէրմէքսիզին հէր, չէյի ունուտարագ, հիչ պիր սէս տինլէմէեէրէք, գարուեա տօղրու գօչտու · չէօյլէքի նէրտիվէնին տէօրթ գատէմէսինի պիրտէն ալարագ էնտիկինի կէօրէն խրպմէթքեարլար՝ մէրգումուն ագըընա խալէլ կէլմիչ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտիլէր։ Նիհաեէթ Լէօն Բօյան սօգաղա չըգըպ, արապաընըն արգասընտան սէկիրթմէեէ պաչյատը իսէ տէ, արապա զաթէն խայլի եօլ ալմըչ օլտուղու կիպի, արապաճը տա հայվանլարը պու տէֆա սիւրաթլէ գօչտուրմագտա իտի։

Լէօն, պաչ աչըգ վէ քէնտինտէն չըգմըչ օլարագ, մահէլլէնին եօգուչ ճիհէթինի չըգըպ տիւզ թէքէեէ վիտուլինտէ, արապա՝ թօգու տիւմանա գաթարագ սինօրու կէչտի, վէ պիրտէն պիրէ խարիճի պուլվարը տէօնիւպ, Արգ-տը-Թրիօճֆ մէյտանընընա գատար իլէրլէտի, վէ օրատան տախի Պուա-տը-Պուլօնեը օրմանընընա տախիլ օլաճաղը մուհագգաղ իտի։

Միչապէհէթ ֆէվգէլատէ օլմատըյլա պէրապէր, սօղուգ գանլը պիր ատէմ իչին, տէօրթ ալթը պիր արապատա րաքիպէն, մէզքիւր օրմանա կիթմէքտէ պուլունան պիր կէնճ գըզընը՝ ֆագիրէ պիր իչճի օլան Էօժէննի կարէն իլէ միւնասիպէթի պուլունտուղունու խաթր ու խէեատէ կէթիրմէքլիք գապիլ տէյիլ իտի իսէ տէ, Լէօն պու եօլատա պիր միւլահազատա պուլունամագ իտի։ Մէրգումը, Էօժէննիեի կէօրմիչ վէ թանըմըչ օլտուղունտան, հիչ պիր չէյ տիւչիւնմէմէքտէ,

հաթթա պիրտէն պիրէ վուդու պուլմուշ օլան չու թէպէտ. տիւլիւն՝ իյզահաթըյլա տախի ֆիքրինի իշղալ իտէմէմէք. տէ իտի։

Իմտի արապա սիւրաթլէ եօլունա ատվամ իթտիքճէ, քէնտիսի տէ գօշմադտա օլուպ, ֆիքրինտէն տախի,

— Հէր հալտէ արգասընտան եէթիշէճէեիմ, տիմէքտէ իտի։

Ֆիլվագը մէրդումի, պիր գաչ տադըգա գատար արապա. եա եէթիշէպիլէճէկի իւմիտինտէ պուլունտու իսէ տէ, արապա մէյտանըն նիհաեէթինէ վասըլ օլտուղունտա, վէ Ադրատը-Թրիօմֆ ճիհէթինէ տէօնտիւկիւնտէ, քէնտիսինին հարէքէթի՝ հայվանլարըն հարէքէթինտէն չօգ զաիֆ օլտուղունու անլատը իսէ տէ, արապանըն տուրաճաղը իւմիտիյլէ եինէ գօշմասընա տէվամ իյլէտի, վէ ֆիլվագը Պուա տը-Պուլօնըրընըն գաբուտունա վասըլ օլտուղունտա, արապանըն, քէնտիսինտէն իչ եիւզ մէթրօ գատար ուղագտա տուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւ, ֆագաթ օրմանըն հէր թարաֆընտա քէսրէթլէ պուլունան միւթէատտիտ արապալար իչինտէ պունու զայպ իթտիկինտէն, մէյտուսէն վէ էր եա կիճ արապանըն օրմանտան չըգաճաղընը իւմիտ իտէրէք, պիր էլին գաբուտու էչիկինտէ օթուրտու։

Ֆիլվագը արատան եիրմի տադըգա կէչինճէ, գալէչ արապասը՝ կեահ եավաչ հարէքէթլէ վէ կեահ սիւրաթլէ ուղագտան կէօրինինիւպ, Լէօն Բօլան, գաթթ պիր իշարէթլէ արապաճընը տուրտուրմաեա հաղըրլանըրքէն, արապաճը՝ վարտա՛, վարտա՛ տէյի պաղըրմադտա հայվանլարը գամչըլամաեա պաշլատը. պէօյլէճէ Լէօն Բօլան պիր եանա չէքիլմէկէ մէճպուր օրմադտա, արապա եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ կէլիպ կէչտի։ Օլվագըթ պիչարէ տէլիդանլը եէնիտէն թադիպէ իպթիտար իտիպ, հայվանլարըն հարէքէթի տէ աղըրլաշտըղընտան, արապաեը պու տէֆա նազարընտան զայպ իթմէտի։

Թիւրդուազ, Ցօղրուճա օթէլէ կիթմէք իսթէտիկինի աէ-

եիսէ իմթաւ իթտիկինտէն, էթուալ սինօրու վէ Շանզ էլիզէ թաբիդիյլէ Բարիսէ ավտէթ իլլէտի։

Լէօն իսէ, պաշ այըդ, արապանըն արդասընտան սէյիրթմէքտէ պուլունան պիր ատէմ հադդընտա խալդըն վագը օրան թէաճճիւպիւնէ վէ իսթիհզալարընա դաթան էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք, հալէա թէագիպինէ տէվամ իթմէքտէ օլուպ, Պօվօ մէյտանը թարաֆընտա պու արապաեա եէթիշէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ, վէ ֆիլվագը տա եալընըզ պիր գաչ աաըմ ուզագտա պուլունմագտա իքէն, արապա Վիլ-լ'էվէք սօգաղընա կիրտի, վէ մէզքիւր սօգագտա արապա գաբուսու այըլան պիր օթէլէ տախիլ օլտու։

Լէօն, քէնտինին վիրուտի էսնատէ իշպու գաբու դաբանմասըյլա, բիւրղագապ օլարագ, չանը չիտտէթլէ չէքտի, վէ պիր խըզմէթճի՝ գաբուեու այըպ, մէրդումու պօյտան պօյա թէճէսսիւստէն սօնրա,

— Նէ՞ խսթէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իտի։

Լէօն Րօլան։ (ճէվապէն։) Մատամընըզլա կէօրիւշմէք խսթէրիմ։

— Անլատըմ, լաքին մատամըմ, եալընըզ քէնտիսինին իսմինի եախօտ քէնտի իսիմլէրինի սէօյլեեէն քիմսելէրի գապուլ իտէր։

59

Լէօն Բօլան պու ճէվապը ալմասը իւզէրինէ պայընը էյ-տի։ Ֆիլվադը պիւեիւք պիր դաստըն հալինէ կիրմիշ օլան էօժէնի կարէնին նէ՞ իսիմլէ թէսմիհէ օլունտուդունու մէր-դում նա՞սըլ պիլէպիլիր իտի։ Իմոի մահճուպանէ պիր թարզտա,

— Մատամընըզճա պէղաեէթ թանըլմըշ օլան, վէ Լէօն Բօլան իսմինի թայընան պիր քիմսէնին քէնտիսինի կէօրմէք արզուսինտէ պուլունտուդունու պէեան իտէ՞րմիսինիզ, տէյի սիւալ էթտի։

Խըզմէթքեար, Լէօն Բօլանըն սիմասընտա հասըլ օլան էսէրի քէտէրտէն վէ իղթիրապտան միւթէէսիր օլարադ,

— Բէք էյի, պիր ազ միւտաէթ պէնի պուրատա պէքլէ-եին, շիմոի մատամը կէօրիւպ կէլիրիմ, տէտի։

Պու սուրէթլէ խըզմէթճի, Լէօնու, օթէլին հավլիսինտէ պրադըպ, քէնտիսի օն տադըդա դաստար նապէտիտ օլտու։

Պու օն տադըդա միւտաէթ՝ պիչարէ Լէօն Բօլան իչին պիր ասըր դաստար ուզուն կէօրիւնիւպ, խըզմէթճի ավտե-թինտէ,

— Մօնսիօ, մատամըմ սիզի թանըմաեօր իսէ տէ, դապու-լէ մուվաֆֆադաթ կէօսթէրիեօր, տէտի։

Լէօն՝ պու խապերի ալընճա, ադըընա ճիննէթ կէլմէք սէրբեճէսինտէ պօզուլտու։

Պու դաստըն՝ եա էօժէնի տէյիլ իտի, եախօտ էօժէնի օլ-տուդունու ինքեար իթմէքտէ իտի։ Հէր նէ իսէ, Լէօն, սէր-խօշ կիպի հէր պիր ատըմտա սալլանարադ, խըզմէթքեարըն արդասընտան կիտիպ, տէհլիզտէն կէչտի, վէ չիչէք սադ սը-

լարբյլա միւզեյեէն պուլունան ներտիվէն գատէմէլերինտէն վատ պիր սալօնա տախիլ օլտու։

Խըզմէթքեար, տիշարը չըգարդը սըրատա Լէօնա,

— Սիգ պուրատա պէքլէեին, մատամ պիր ազատան կելիր, տէտի, վէ մէրդումէ եալընըզ գալտըղընտա, ադընա ճինէթ կելէճէք օլտուղունու գանն իյլէտի։ Զիւնքի իքի սաաթտան պէրու թաադիպ իմժիչ վէ գաբուսունու քէնտիսինէ գարշը գաբալը պուլմուչ օլտուղու գատըն էօժէնի կարէն օլմաեըպ, էմնալի արա սըրա կէօրիւլէն ֆէվգելատէ միւշապէհէթտէն ալտանմըչ օլապիլիր իտի։ Պու տէհշէթլի չիւպհէ ֆիքրինի օլ տէրէճէ իսթիլա իմտի քի, պիր արա օրատան ֆիքրար իմժէք թատավվուրընտա պուլունմադտա իքէն, պիր գաբու աչըլարագ, Թիւրգուազ կելտի։

Լէօն Բօլան՝ այնի վագըթտա րէֆը սէտա իմտի, զիրա էօժէնի կարէն իսմիլլէ թանըմըչ օլտուղու գատըն իտի։ Պինապէրին պիր ատըմ գատար մէզպուրէնէ տօղրու իլերլեեերէք,

— Էօժէնի՛... տէտի իսէ տէ, Թիւրգուազ՝ պու իսմին թելէֆֆիւզ իտիլմէսի գարշըսընտա թէճաճիւպ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ պատէհու էլի իլէ Լէօնու սէլամլաեարագ, զաեէթ սօղուգ գան իլէ,

— Մօնսիէօ, Լէօն Բօլան թէսմիհէ օլունան զաթ՝ սի՞զ միսինիզ, տէտի։

Պու քլիմէլէր՝ մարանկօզ ուսթասընա, գալըն պիր սօբանըն տարպէսի կիպի թէէսսիր իտիպ, չայդըն կիպի մէզպուրէնէ պագտըգտան սօնրա սարսըլտը, վէ պատէհու եէրէ տիւշմէմէք իւզրէ տէ պիր թարաֆա տաեանմաեա մէճպուր օլուպ, պիր սէօզ պիլէ իրատ իտէմէտի։

Թիւրգուազ... (սիքիւնէթի քեամիլէ իլէ։) Մօնսիէօ, պիր աղ էվվէլ սիզին, պէնի կէօրմէք արզուսունտէ օլտուղունուզու սէօյլէտիլէր։ Իմտի սիզի տինլէմէյեճ հազըրըմ։

Մէրդումէ պու սէօզլերի սէօյլէտիկի սըրատա, աթէշին եանընտա պիր իսկէմլէտէ օթուրտու։

Լէօն. — Մաաա՛մ... Էօժէնի... տիեէրէք պէհան իլէ սէօզէ պաշլաարղընաա, Թիւրգուազ,

— Մօնսիէօ, զանն իտէրիմ՛քի սիզ հանըլըէօրսունուզ, տէյի մուգապէլէ իթտի,

Լէօն. — (իշպու սիւքիւնէթտէն տօլաէը ֆէվգէլատէ իզհարը հայրէթ իտէրէք.) Խայր, խայր, պու տէրէճէ միւշապէհէթ գապիլ տէյիլ տիր. մութլագա Էօժէնի սիզսինիզ,

— Պէնիմ իսմիմ Էօժէնի տէյիլ, մաաամ Տըլագուր տուր,

Լէօն. — (ագլը պաշընատ կիտէրէք.) Մաաամ... մաաամ... սիզ օլմաաըղընըզը սէօյլէմէհին... սէսինիզ, պագըշընըզ. տուր. ճէննաթը Ալլահընն՝ իքի մահլուգու այնի թասվիրատ հարաթմըշ օլմաը միւմքին տէյիլ տիր, տէտի,

Լէօն, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի էնսատէ տիթրէմէքտէ օլուպ, աեագ տա տուրմագ տա վէ Էօժէնի կարչն օլտուղունու ինքեար իտէկլէլէն իշպու գաաընա տիք տիք պագմագտա իտի,

Թիւրգուազ. — (տահմի ֆիլթուրսուզ հալի իլէ.) Մօնսիէօ, պուրաեա կիրմէք իշին կէօսթէրմիշ օլտուղունուզ իսրարըն սէպէպինի չիմտի անլաեօրում. Շիւպհէսիզ պէնիմ պու էվէ տահիլ օլտուղումու կէօրտիւնիւզ, վէ Էօժէնի թէսմէհէ իթտիկինիզ գաաընա պէնզէյիշիմտէն ալտանաարագ...

Լաքին Լէօն Րօլան՝ էլան մէրգումէնին սէսինատէն ալտանմաեարագ,

— Ֆագաթ Էօժէնի սիզսինիզ, տէտի, վէ գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ, եալվարարագ,

— Ա՜հ պէնի ալտաթմաեընըզ, պէնի ալտաթմաեա չալըշմաեընըզ... սիզսինիզ, սիզ, տէյի թէքրար իթտի,

Թիւրգուազ, ճէվապ վէրմէտի, վէ Լէօն, մէրգումէնին էլինի թուրթմաեա պիլճէսարէ, չէօյլէ տէվամ իյլէտի.

— Քիմ օլտուղունուզու, եախօտ տահա տօղրուսու չու էնսատէ քիմ օլմուշ իտուկինիզի պիլմէմ. լաքին պիւերիմ՛քի, իսմինիզ Էօժէնի կարչն իտի, սիզի սէվէր իտիմ, թավան իչի

օտանըզտտա սատթլարճա հան պէ հան վագըթ կէչիրտիք, սի-զին աբանսըզ օրաէը թէրք իթմէնիզ՝ պէնի ատէթա մէճնուն իթտի, վէ իքի սատթտան պէրի արապանըզը թտագիպ իթ-տիկիմ հալտէ, եէթիշէմէմէքտէեիմ։

Թիւրգուազ, ճէվապ վէրմէեէրէք պու սէօզլէրի տինլէ-մէքտէ օլուպ, հալպու քի իշպու սիւքիւթ՝ Լէօնու տիւշարը տէհշէթի գըլմագտա վէ ֆիքրինտէ էնվահ չիւպհելէր հասըլ իթմէքտէ իտի։

Նիհաեէթ Թիւրգուազ չու եօլտա իֆատէեէ աղազ իչ-լէտի։

— Մօնսիէօ, պիր ազ թէսկին օլուն, վէ տիգգաթլէ պա-նա պագըն։ չիւպհէսիզ եանըլմըչ օլտուղունուզու անինտէ անլաեաճագսընըզ։

— Խայը, եանըլմաեօրում, սիզսինիզ։

Թիւրգուազ՝ երինէ ինքեար իտինճէ, Լէօն, եավաչ սէտա իլէ,

— Հէր հալտէ ագլըմա խալէլ կէլէճէք օլտուղունու զանն իտիեօրում, տէտի, վէ իլավէթէն տախի, — Սէսինիզ, պագը-չընըզ, չէհրէնիզ վէ սարը սաչլարընըզ այնի տիրլէր, տէյի պէեան իչլէտի։

Թիւրգուազ — (միւթէեսսիրէն։) Նիհաեէթ մօնսիէօ, մատմազէլ էօժէնի կարէն քի՞մ իտի, տէտի։

— Իչճիլէրիմտէն պիրինին գըզը օլուպ, քէնտիսի տէ սէ-ֆիլ պիր իշճի իտի։

— Օ հալտէ մօնսիէօ, պիր քէրրէ էթրաֆընըզտա աթֆը նազար իտինիզ...

Թիւրգուազ պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, էթրաֆտա պու-լունան թէզեհինաթը, վէ քէնտիսինին կիեհինմիչ օլտուղու տանէթէլտար իլէ թէրթիպ իտիլմիչ ֆիսթանընըն միւքէմմէլի-եէթինի պիր թավըը մախսուս իլէ կէօսթէրիեօր կիպի կէօ-րիւնմէքտէ իտի։

Լէօն պայընը էեիպ սիւքիւթ իթտի, չիւնքի Թիւրգուա-զըն իրաեէ իթտիկի իսպաթըն տէեէէրի պուլունմագտա իտի,

Ֆիլվադը Լէօն Բօյանըն՝ միւքէլլէֆ պիր օթել իչինտէ պուլմուշ օլսուղու, վէ տէօրթ ամթը պիր գալէչէ բաքիպ օլմուշ օլարագ կէօրտիւկիւ, վէ պիր չօղ խըզմէթքեարլար Թարաֆընտան իհամթա օլմուշ խաուկինի միւշահէտէ իլլէտիկի գաոըընըն աճըլդոտան հէլաք օլաճագընը վէ խաոթա վէ իհթիեար բէտէրինին եամթմըշ օլսուղու Թավան իչի օտաոընտա չալըշմագտան Թէլէֆ օլմագ բաոտաէինէ կէլտիկինի գանն իլլէտիկի սէֆիլ պիր իշճի դըզ իլէ նէ՞ միւնասիպէթի օլապիլիր իտի։ Պէօյլէ պիր գաննտա պուլունմագ ըզդ ասլ քի պիր էսէրը ճինննէթ իտի։

Թիւրգուազ, սիւքիւնէթի էլտէն պրագմաեարագ, քէլամընա չու վէճհլէ տէվամ իլլէտի։

— Սօն պիր սէօզլէ իշպու գանտաթը էֆքեարընըզը իզալէ իմմէքլիկիմէ միւսաատ իտին։ Ֆարզ իտէլիմ քի, սէօյլէմիկինիզ գաոըն, եանի սէվմիշ օլսուղունուզ, վէ սէվիլմիշ իտուկինիզ, վէ սիզի թէրք իմմիշ օլսուղունու պէեան իլլէտիկինիզ իշճի դըզ, եանի մատմագէլ էօժէնի կարէն պէն օլաեըմ։

— Էվվէթ, էվվէթ, սիզսինիզ։

— Բէք ալէա, պիր տագըգաճըզ ֆարզ իտէլիմ քի, մատամ Տըլագուր վէ էօժէնի կարէն այնի քիմսէլէր օլսունլար։

— Իչթէ կէօրիւեօրսունուզ քի, սիզտէ իդրար իտիեօրսունուզ։

Լէօն պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, Թիւրգուազըն էլինի ԹուԹմագ իսթէտի իսէ տէ, մէզպուրէ՝ վագար վէ ազամէմ լէ բէտտ իլլէտի։ Պատէհու, քէնտինտէն պիր ազէօթէտ օթուրմագընը Լէօնա իսթար իթտիքտէն սօնրա, Թիւրգուազ՝ չու վէճհլէ իֆատէտինէ տէվամ իլլէտի։

— Ֆարզ իտէլիմ քի, էօժէնի կարէն պէն օլաեըմ, վէ սիզի տէ թէրք իմմիշ պուլունտաեըմ։ — էյի խաթրըմա կէլտի, սիզի թէրք իթտիկիմ չօղ տան պէրի՞մի տիր։

— Սէքիզ կիւնտէն պէրի տիր։

— Սիզի սէվտիկիմ զէման, ֆագիր պիր իշճի՞մի իտիմ։

— Էվվէթ, էվվէթ։

Թիւրգուազ՝ խօշ պիր թարզտա կիւլէրէք։

— Օ հալտէ պէնիմ, պիր բէրի գըզը օյտուղումու զանն իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին, տէտի։

Լէօն՝ քէմալը հայրէթլէ մէրգումէէ պաղմաըն տա, կէնճ գատըն իյավէթլէն,

— Ձինրա պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, հալիմ, սէքիզ կիւնտէն պէրի էրէյիճէ թէպտիլ օլմուշ տուր, տէյի պէեան իյլէտի։

Լէօն՝ պու իֆատէ գարչըսընտա սիւքիւթէ մէճպուր օլմաղլէ, կէնճ գատըն քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Իմտի մօնսիէօ, էկէր սիզ հագըգէթ գարչըսընտա արզը թէսլիմիեէթ իթմէք իսթէմէզսէնիզ, էկէր պէնի, սէվմիչ վէ զայպ իթմիչ օյտուղունուզ էօժէնի զանն իյլէմէքտէ իսրար իտէրսէնիզ, հէր հալտէ զաննիեաթ վէ ֆարզիեաթ տաիրէսինտէ գալմագլըզմըզ իճապ իտէր։

Մէզպուրէ պու սըրատա, օթուրմուչ օյտուղու իսկէմիէտէ էօյլէ պիր թավը ու հէյեէթտէ պուլունուեօրտուք քի, չօգտան պէրու հէր կէօնա զէֆք ու սէֆա իչինտէ եաշամըչ, վէ տարաթ ու տէպտէպէ իլէ էօմիւր կէչիրմիչ օյտուղու զանն օյունապիլիր իտի։ Մէրգումէ իֆատաթըննա չու վէճհլէ տէվամ իյլէտի։

— Ֆարզիեաթը պիրէր պիրէր թաատտատ իտէլիմ։ Էվվէլա՝ սէրվէթի պուլունմաեըպ սէֆիլ ամէլէտէն օլան էօժէնինին պիր ամճասը պուլունմուչ տուր քի, պու ամճա պունտան ագտէմ զայպ օլմուչ օյտուղու հալտէ, պու քէրրէ Ամէրիգատան միլեօնլար իլէ կէլմիչ, վէ պու սաեէտէ զիքր իթտիկիմիզ իչճի գըզտա՝ թավան իչիեի թէրք իտիպ, իչպու օթէյէ նագէ օյունմուչ տուր։

Լէօն պաշընը սալլաեարագ,

— Խայր, պու օյամազ չէյ տիր, տէտի։

Թիւրգուազ։ — (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք։) Իքինճի ֆարզիեաթ։ պիր ագշամ, էօժէնի սիզտէն այրըլտըգտան

ասնրա, պիր Ճապպա, Բուսիալը պիր բրէնսէ թէսաուիֆ իթմիչ տիր։

Լէօն։ – (պիրտէն պիրէ դբսդանճլըդ հիսսի իլէ թահրիք օլունարագ։) Օ՛հ, իչթէ տօղրուսու պու տուր։ տիմէք էօժէնի սիզսինիզ։

Թիւրգուազ։ – (սօղուդ գան իլէ։) Ֆագաթ ազիզիմ մընսիէօ, հէր իքի խուսուստա տախի, պիր իչճի գըզ՝ սէքիզ կիւն զարֆընտա պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլամազ։ Եիւզիւմէ տիդդաթլէ պագընըզ։ կիւնտէ օն պէչ սու գազանմագ իչին, վագթիյլէ, սապահտան ագշամա գատար իչնէ իլէ չալըշմըչ գատըն հալի վա՞ր մը որը պէնտէ։

Ֆիլվագը Թիւրգուազ՝ տանթէլալարտան միւրէքքէպ էլպիսէօնի քէնտիսինէ օլտէրէճճ եագըշորըմըշ, վէ միւզէյեէն սալօնունտա օլ մէրթէպէ թապիի պիր թավը քէսպ կյլէմիչ իտի քի, Լէօն, եինէ սիւքիւթէ մէճպուր օլուպ,

— Անլաշըլմազ պիր սըրը որը, տիմէքլէ իքթիֆա կյլէտի։

Թիւրգուազ։ – (տէվամէն։) Իչիւնճիւ ֆարղիեաթ։ Էօժէնինին իսմի Էօժէնի տէյիլ իտի։ Էօժէնի պիր իչճի գըզ օլմատըդը կիպի, պապա Կարէն տէ քէնտի բէտէրի տէյիլէտի։

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։

— Հիչ պիր չէյ սէօյլէմէեօրում։ գաննիեաթ վէ ֆարղիեաթը մտա տէվամ իտիեօրում։ Իմտի սուս օլուն տա պէնի տինլէեին։

— Մէօյլէեին։

— Շու հալտէ Էօժէնի՝ սատէճէ կէօրտիւկիւնիւզ քիմէ իտի։

— Լաքին պու միմքին տէյիլ որը։

— Պու թագտիրտէ պէն Էօժէնի տէյիլիմ։ չիմտի սիզ ինթիխապ իտին...

Լէօն։ – (էլինի աղընտա կէօթիւրէրէք։) Սիւպհան Ալլա՜հ, բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու գաննի իտիեօրում։

Թիւրգուազ։ – Տէվամ իտիեօրում, տինլէեինիզ, էվվէթ Էօժէնի, տիչի արսանլարա թէչպիհ իտիլէն գէմտնէ գատըն-

լարքնատան, վէ սերկիւզեչթլէրի վէ էսրարի վազըալարը սէվէր գատընլարտան օլմասըյլա, կիւնիւն պիրինտէ սիզէ կէօնիւլ վէրմիշ տիր...

Լէօն սարսըլըր, վէ Թիւրգուազ,

— Պու խուսուս աչիքեար տըր. պունտա թէհաճճիւպ իտէճէք սեպէպ եօգ տուր. Էվվէլթ Էօժէնի արապաեա քաքիպէն ֆապրիգանըզըն էօնիւնտէն կէչէրքէն սիզի կէօրմիւշ, սիզի կիւզէլ պուլմուշ, վէ սիզի սեվմիշ տիր... աչգ ու մուհապպէթ զաթէն զարիպ տիր, տէտի։

Լէօն, ագլը պաչընտան կիտէրէք,

— Մատա՛մ... մատա՛մ... տէյլի պէեան իյլէտի։

— Պէքլէեինիզ մէնսիէօ։

Թիւրգուազ, մէրգումէնի քեամիլէն ճէլպ իթմէք իւզրէ, կէօզ պաեըճը պագըշըյլա Լէօնա աթֆը նազար իթտիկինտէն, մէրգում օ անտէ չօճուգ կիպի միւթի օլտու։

Մէրգումէ իֆատէսինէ չու սուրէթլէ տէվամ իթտի.

— Էվվէլթ, աչգ ու մուհապպէթ զարիպ տիր. նէ՞րէտէն վէ նի՞չին կէլտիկի մալիւմ օլմատըզը կիպի, էօյլէ տէ կիտէր։ Հէր նէ իսէ, զաննիեաթ վէ ֆարզիեաթըմա տէվամ իթտիկիմ հալտէ, պիր տագըգաճըգ հագըգէթէն Էօժէնի կարէն օլմագըզըմա միւտաահատ իտին։ Իմտի սիզի պիր ագչամ կէօրիւպ տէրհալ կէօնիւլ վէրտիմ։ Ականագ սօնրատան էթրաֆըմա աթֆը նազար իլէ, կէչիրմէքտէ օլտուղում պիր տէրէճէ տիվանէճէ էօմրիւ թէտգիգ իթտիկիմ ճիհէթլէ, անլատըմ քի, սիզ, նամուսլու պիր իչճի, չալըշդըն պիր ֆամիլեա բէտէրի վէ մէսուտ պիր զէվճ օլտուղունուզ հալտէ...

Լէօն. — (մէսէրրէթլէ րէֆը սէտտա իտէրէք.) Ա՜հ, տիմէք Էօժէնի սիզսինիզ։

Թիւրգուազ. — (կիւլիւմսէեեէրէք.) Պէլքի...

Պատէհու մէրգում, տիզ չէօքիւպ, կէնճ գատընըն էլինի թութմադ վէ պուս իթմէք իսթէտի իսէ տէ, ժէզպուրէնին հալընըզ պիր պագըշըյլա, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլիէտէ սայքի մընխլանտը։

Թիւրդուազ։ - Հագըդի պիր տարպը մէսէլ վար տըր քի, գաաընըն արդուլէտիկի մատտէեի ճէննապը Ալլահ տա իսթէր տէրլէր։ Իմտի Էօժէննի սիդին հադդընըդա պազը մալիւմաթ ալմըշ, վէ սիդին թարաֆընընդտան սէվիլմէք իչին պիր բօլիճ-բա իթմէսի լազըմէտէն օլտուդունա, վէ պիւսպիւթիւն պաշդա պիր քիմսէ օլմադ, վէ ֆագիր վէ պէտպախթ պիր իչճի հալի քէսպ իթմէք իդթիդա իթտիկինէ իսթեաթ օլմուշ տուր, վէ պիր դաչ կիւն իչպու բօղու միւքէմմէլէն իճրա իթտիկինտէն, սիդ քէնտիսինի սէվմիչօինիդ տիր։

Լէօն՝ կէնճ դաաընըն իրատ իթտիկի սէօղէրի թէէսսիւրի ազիմլէ տինլէնիպ, Թիւրդուազըն իչ րիվաեաթընտան պիրի էկէր սահիհ իտի իսէ, օ տահի իչինճիւսիւ օլտուդունու անլատը։

Թիւրդուազ։ - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք։) Թէէսսիւֆլէ սէօյլէրիմ՛քի, պու ալէմտէ հէր շէյին պիր նիհայէթի վար տըր։ էն չէտիտ վէ էն իսալիս աչդ ու մուհապպէթլէր պիլէ ալէլումում՛պիր ֆէլաքէթլէ մահվ վէ զահիլ օլուրլար։ Էօժէննի տէ պիր կիւն քէնտի քէնտինէ, միւտտէթի էօմրիւնտէ բիմ-սէնէ վէրմէմիշ օլտուդու մուհապպէթլէ սէվմիշ իտուկի աչը-գընն, պիր կիւն տէյիլ իսէ տիկէր պիր կիւն հագըդէթի հալէ վագըֆ օլաճաղընտան, վէ նամուտլու պիր իչճի գըզը զանն իթտիկի գըզըն՝ կիւնահքեարլար ալէմինէ տախիլ օլմուշ պիր գաաըն իտուկինի տիւշիւնէրէք, սէվմիշ պուլունտուղու եա-լընըդ օ եէկեանէ շախս թարաֆընտան թահդիր կէօրիւպ թէրք օլունաճաղընտան տօլայը տիւշարը վէսվէսէ օլմուշ տուր։

Թիւրդուազ՝ միւթէէսսիրէն սէօզիւ քէստի։ Մէրդու-մէնին, բօղունու ունուտտուրագ, հէր շէյի տօղրու սուրէթտէ վէ խալիսանէ սէօյլէմէքտէ իտուկի, վէ էօժէննի կարէն օլ-տուդունու տօլայըսըլա իդրար իլէտիկի զանն օլունապիլիր իտի։

Լէօն Բօլան իսէ, լէհճէսի սօլմուշ, աչնը թէրլէմիշ, վէ գալպի չարբմադտա պուլունմուշ օլմասըլա, պիր սէօզ իլէ պիլէ մուդապէլէ իտէմէյիպ, կէօզլէրինի էյտի։

Թիւրդուազ ասվամէն։ – Օլ վադըթ պիչարէ գաարնը ճըղազ ճէսուր օլմազ իսթէնիպ, կիւնիւն պիրինտէ գարշըսընաա մահճուպ վէ թահգիրինէ լաեըդ օլմազտան իսէ, սէվմիկի քիմսէնի թէրք իտիպ, նալընըդ էպէտի սուրբէթտէ գալպի տէրուննինտէ եաշամաեը թէրճիհ իլլէմիշ տիր, տէտի։

Գու տէֆա տա Թիւրդուազ պաշընը էեիպ, Լէօն Րօլան ժէրգումէնին կէօզլէրի եաշարտըլընը կէօրտիւ։ Օլ վադըթ ժէրգում տէլիգանլը՝ Թիւրդուազըն տիզլէրինէ գարանարագ,

— Օ՛հ, արթըդ ինքեար իտէմէզսինիզ, սիզսինիզ, տէյի պէեան իլլէտի։

Թիւրդուազ։ – (կէօզլէրինտէն սէլ կիպի եաշ ագարագ։) Էվվէթ, պէն իմ պէն։ պէն սիզի սէվէր իտիմ... պէն սիզի թէքրար կէօրմէք իսթէմէդ իտիմ։

Լէօն։ – Ֆագաթ պէն սիզի սէվէրիմ։

Գու քէլիմէլէր՝ ժէրգումէ լուդէրինտէ աքսը թէէսսիր էթժիչճէսինէ, տէրհալ Լէօնու պէր թարաֆ իտիպ, տեւագա գալգագը, վէ իֆատէեէ ազազլէ.

— Պէնիմ քիմ օլտուղումու չիմտի պիլիրսինիզ։ իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ, տէյի պէեան իլլէտի։

Գատէհու ժէրգումէ, եարը աչըդ օլան պիր ըէնչիրէնին եանընտա էօլիւ կիպի տիւշտիւկիւնտէն. Լէօն րէֆը սէտա իտիպ եանընա գօչտու վէ էլլէրինի թուԹուպ, քէտէրինտէն նաչի հէեէճանը ագիմ իրաեէ իտէրէք,

— Սիզի արթըդ սէվմէմէ՞ք մի... պու գապի՞Լ մի տիր, տէտի։

Թիւրդուազ։ – (ժէրգումէն էլլինի թուԹարագ։) Լաքին տօ՛սթում, պանա էյի պագընըդ։ պէնիմ, ախլէագը պօգուլմուշ օլան պիր պիչարէ գաարն օլտուղումու, վէ էթրաֆըմը իսհաթա իտէն տարաթ ու տէպտէպէեի կէ՞օրմէկօրմուտունուգ։

Թիւրդուազ սէօգիւ քէտտի, վէ պաշընը էլլէրի տէրուննինտէ կիզլէտիկինտէ, Լէօն, անըն բարմագլարը արաաբնտան՝ կէօզլէրինտէն սէլ կիպի ագան եաշլարը կէօրտիւ։

Լէօն. – (քէնաի քէնաիւեէ.) Հէյ վախ քի քէնաիսինէ ֆէտա իթմէք իչին միլեօնլարըմ եօք տուր։

Նակեահ Թիւրգուազ՝ էլչերինի կէօզլէրինաէն աերըըպ վէ եաշլարընը սիլիպ, Լէօնուն եիւզիւնէ պագարագ,

— Կէօրիւեօրսունուզա՛ տօսթում. պիզ միւէպպէտէն պէրիպէրիմիզտէն այրըլմալըըզ, տէտի։

— Ֆագաթ պէն սիզի սեվէրիմ։

— Պէն տէ սիզի սեվէրիմ, վէ պու սեպեպլէ պէնի թահգիր իթմէնիզի իսթէմէմ, իմոի տօսթում Ալլահա ըսմարլատըգ։

Պատէհու մէրգումէ պիր ատըմ կէրիլէեիպ, Լէօնուն տիշարը չըգմասընը իշարէթլէ անլաթտը իսէ տէ, Լէօն օլ էսնատէ տիզ չէօքմիւշ օլուպ, րէճա իթմէքտէ իտի։

Թիւրգուազ. – Տինլէեին, պէն եարըն կիտիեօրում։

— Կիտի՞եօրմուսունուզ։

— Էօյլէ լազըմ ատը։

Լէօն, ագըընա խիֆֆէթ կէլմիշճէսինէ պիր սէտա իլէ,

— Սիզի թէքրար պուլմագըզըմ, հէնիտէն զայպ իթմէք իչի՞ն մի տիր, տէտի։

— Նէ՞ չարէ, էօյլէ լազըմ ատը։

— Ֆագաթ նէ՞րէեէ կիտիեօրսունուզ։

— Ամէրիգաեա։

Լէօն, պու քէլիմէէի իշիտինճէ, քէնտիսինէ պիւեիւք պիր տարպէ էնտիրիլմիշ տիր կիպի միթէէսաիր օլարագ, հէման օթուրտուզու եէրտէն գալգըպ, պիր ատըմ գատար կէրի չէքիլտի վէ միւթէագըպչէն,

— Պէն տէ սիզին իլէ պէրապէր կէլէճէեիմ, տէտի։

— Պու միւմքին տէյիլ տիր։

— Նի՞չին։

Թիւրգուազ. – (կէօզլէրինի աչագըեա էեէրէք.) Զիւնքի սիզի թէքրար կէօրէմէմ, վէ կէօրմէք իսթէմէմ։

— Էօժէնի՛... Էօժէնի՛... պէն սիզի, էֆէնտիսինի սեվէն սատըգ քէլպ կիպի սեվէրիմ, վէ անըն՝ քէնտի էֆէնտիսի

ատըմլարընաան ատըմլարընը աերըմաատըզը կիպի, պէն տէ սիզաէն այրըլմագ իսթէմէմ։

— Ֆագաթ պէնի թահդիր իտէճէքսինիզ։

— Խայր, կէչմիշի ունուտաճաղըմ։

Մէրդումէ, մէսէրըէթլէ ըէֆիը սէտա իտէրէք,

— Սահի՞ մի, տէտի։

— Օլ խուսուսատա սիզէ եէմին իտէրիմ։

Պէօյլէ տիմէսինատէ, կէննճ գատըն՝ լէօնուն պօղազընա սարըլարագ,

— Սահի՞ մի. սահի՞ մի. սէն պէնի, պունատան պէօյլէ տէ, էօժէնի օլտուղում զէմանն սէվտիկին կիպի սէվէճէ՞քմիսին, տէյի պէեան իյլէտի։

— Էվվէթ։

Պատէհու կէննճ գատըն, կէօնա նախլ օլտուղու պիւհիւք պիր իգպալատէն տօլաեը սօն տէրէճէ մէսրուր վէ մէճնուն կէօրիւնէրէք,

— Էօյլէ իսէ, գաչալըմ, ֆիրար իտէլիմ. Բարիսին խաթըրէսի պէզի թատգիպ իմմէնէճէք տէրէճէտէ պուրատան ուզագ տա եաչաեալըմ, տէտի։

Լէօն.. (ագլը պայընատան թէմամյլէ կիմմիչ օլարագ.) Էվվէթ, էվվէթ, կիտէլիմ։

Լաքին պիրատէն պիրէ կէօզինիւն էօնիւնէ իչի թատվիրը կէլտի, վէ զինհնինատէ պիր խաթըրէ հասըլ օլտու։ Պու թատվիրլէրը՝ Սըրիզի, ճիկէրըարէսինի գուճագլամըշ օլարագ, վէ զէվճինին գալալինէ թէէսսիր իտէճէք մէրթէպէտէ սիմասընատա մէլէքլէրէ մախսուս էսէրը թէպէսսիւմ կէօրիւլէրէք, իրաեէ իմտիկինատէն, մէրդում, պու խէեալի մէնզարէ գարշըսընատա,

— Զօճուղո՛ւմ, տէյինճէ, անինատ Թիւրդուազըն յէհճէսի տօլտու, վիճուտի սարսըլտը, վէ եէրէ տիւչմէմէք իւզրէ տիվարա տաեանտըզը կիպի, չու սէօզլէրի տախի իրատ իյլէտի.

— Կէօրիւէօրսունուղա՛ տօսթում, պիզ միւէպպէտէն

էլվէտա իմմէլիէիզ, չինքի սիզ պիր զէվճէ վէ պիր մահաուսմ սահիպիսինիզ։

Միխթէադըպէն մէրդումէ օրատան հէման չէքիլմէքլէ, գաբու բէրաէսի գաբանաը, վէ Լէօն Բօյան նալընըզ գալար։

Թիւրդուազըն, մէրդում տէլիգանլը իլէ օյնաաըզը օեուն, պիր գաչ կիւն մուգաատէմ ճէրնան Բօչէ իլէ օյնաաըզը օեունուն այնի իտի։

. . . . . .

Զէնա տազըգա գատար Լէօն Բօյան նէ օլտուգունու պիլմէտի։

Թիւրդուազ նագէտիա օյմուշ օյմաըլյա, մէրդում նալընըզ գալմըշ իտի։ Էմրաճընատա տէրին պիր սուսուգ հիւքմ իմտիկի կիսի, սօնն տախ աֆէշին գըյմըզը չէօլէսինատն գալի հիչ պիր ըշըգա թէնվիր իտիմէմիշ իտի։ Լէօն աեագատա գըմըլտանմատարագ, վէ կէօզէրինի եէրէ էյմիշ օլարագ տուրմուշ օլուգ, տանէմէ պէնգէմէքտէ իտի։ Նահարտ հագընընատա պիր սէս իշիմէքլէ, պաշընը չէվիրտիքտէ, Թիւրդուազըն էնտէնատն գաբանմըշ օլան բէրատէնին գալգտըրընը կէօրտիւ։ լաքին պու տէֆա կէլէն Թիւրդուազ օյմանըգ, իւնիֆօրմալը պիր խըզմէթճի օյմաըլյա, հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին մէրդումա պիր մէքթուգ թէսլիմ իմտի։

Պու մէքթուգ նէ՞ իտի։

60

Թիւրգուազ սալօնտան չըդտըգտան վէ Լէօն Բօլանը մահզուն վէ եալընըզ պրագտըգտան սօնրա, եանընտա պուլունան քիւչիւք պիր հալվէթի օտասընա կիրտի։ Մէգքիւը օտատաքի աթէչին եանընտա վազարը պիր քիմսէ օթուրմուշ օլուպ, էվին թէքլիֆսիզ տօսթու մազամընտա ֆիթուրսուզ պիր թավը իլէ սիկարա իչմէքտէ իտի։

Պու ատէմ, գաբլամա իւզէրինտէ աչըլմըշ օլան վէ սաիր վազըթլարտա պիր թասվիր իլէ գաբալը պուլունան քիւչիւք պիր տէլիք սաեէօինտէ, սալօնտա ճէրէեան իտէն սէօղլէրին վէ հարէքէթլէրին ճիւմլէսինի տինլէմիշ վէ կէօրմիւշ իտի։

Լաճիվէրտ րէնկլի պիր էլպիսէ կիթինմիշ, սաչլարընը գըրմըզը րէնկտէ պօեամըշ, եիւզիւնիւ տախի թուղլա րէնկինէ թէպպիլ իթմիշ օլան պու չախս, վիզօնթ տը Գամպօհա, Ֆէրնան Բօշէ իլէ վուգու պուլան տուէլլօսունտա չահիտլիք խըտմէթինի իչմա իթմիշ օլտուղունու կէօրտիւկիւմիւշ, վէ պունտան էվվէլ մարքիզ Վան-Հօբուն վէ գօնթ տը Շաթօ-Մայինին խանէլէրինտէ թէսատիֆ իթտիկիմիշ սըր Աըթիւր Գօլէնս իտի։

Մէրգում, Թիւրգուազը կէօրիւնճէ, տօտագլարընտա մէՏիւնիեէթ թէպէսսիւմիւ հասուլէ կէլտիկի կիպի, եաղը եազմադ իւզրէ պիր մասա գարշըսընտա օթուրմասընը տա կէնճ գատընա իչարէթլէ անլաթտը։

Մէգքիւը մասա, չըմինէնին եանընտա վէ սըր Աըթիւրէքսէքսէ օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէնին սաղ թարաֆտա իտի։

Սըր Աբթիւբիւն գօլթուդլուսու տիվարտա աչըլմըշ օլան պիր տէլիկին ալթ ճիհէթինաէ օլմասըյլա, պու ճէնթըլմէն ճիւղիճէ տօղրուլմադլա, մէգըիւբ պէլիսիղ տէլիկէ կէօղիւնիւ վազ իտէպիլիր, վէ սալօնտա օլանը կէչէնի կէօրէպիլիր իտի։ Թիւրդուազըն օթուրմասընտա մէրդում պու մուամէլէի իճրա էթտի, վէ Լէօն Բօլանըն՝ գըմըլտանմաեարադ, վէ կէօղէրինի եէրէ տօղրու տիքմիշ օլուպ, վէ վիճուտի տէ սարսըլարադ տուրմադտա օլտուղունու կէօրտիւ։ Ա.ֆնի վադըթտա տօտադլարընտա եէնիտէն թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլիպ, տիշլէրի արասընտան,

— Ջանն իտէրիմ քի ինթիգամիմը ալըեօրում, տէտի։

Պատէհու մէրդում, էլինտէ դալէմ օլարադ պէքլէմէքտէ պուլունան Թիւրդուազա տօղրու էեիլէրէք, եավաշ սէօյլէ,

— Սէօյլեեէճէքլէրիմի եազ, տէտի։

Թիւրդուազ ։ – (ճէվապէն ։) Պէքլէեօրում։

Սըր Աբթիւր աթիտէքի քէլիմէլէրի սէօյլէտի։

«Սէվկիլիւ Լէօնում,

«Սիզին պիր դէվճէնիզ վար սըր, վէ բէտէր սըֆաթընը հայիզ պուլունուեօրսունուզ։ Ճու հալտէ սիզտէ կէօրիւեօրսունուզքի, այրըլմադըզըմըզ լազըմ սըր...

«Եախօտ...

«Ա՛հ Լէօ՛ն, Լէօ՛ն, պու եօլտա իֆատէի հալէ ճէսարէթիտէյլիմէքլիկիմ իչին, սիզի սէվմէքլիկիմ լազըմ սըր...»

Սըր Աբթիւր սէօզիւ քէստի, վէ եավաշ սէտտա իլէ։

— Գը՛զըմ, պու ճիւմլէնին իւզէրինէ էկէր պիր տամլա սու տամլաթըրսան, էյի օլուր... սըճադ պիր կէօշ եաչը զանն օլունուր, տէյի պէհան իլլէտի։

Թիւրդուազ դալդըպ, աեադլարընըն ուճունա պուսադ, քիչիւք պիր մանաեա տօղրու իլէրլէտի, վէ պունուն հինտէ մէվղու օլան դատէհատէքի սուեա բարմաղընը պատ, մէքթուպուն սօն ճիւմլէսինէ ադըթտը, վէ մու-

թէադըպէն սըր Աբթիւր՝ մէքթուպուն տէվամը իչին ալթիաէքի սէօզլէրի իլավէ էթտի։

«Պիր զէվճէնիզ վէ պիր չօճուղունուզ վար տըր, ֆագաթ էկէր պէնի սէվիեօր իսէնիզ ... ամմէք զէվճէնիզի սէվէմէզսինիզ, էօյլէ տէյի՞լ մի։

«Իմտի, սէվկիլիւմ, հաեաթըմ վէ րուհում, չօճուղունու ալտա ֆիրար իտէիմ։

«Օ՜հ, օ մասումունու քէնտի ասըլ ճինկէրբարէմ կիպի սէվէճէնիմ, անըն վալիտէսի օլաճաղըմ։

«Իմտի ինթիհապ էթ։ Եա պունատան պէօյլէ պիրիպիրիմիզի կէօրմէյէճէնիզ, վէ օ հալտէ եարընատան պէնիմ, Բարիսի թէրըլէ թէքրար ավտէթ իթմէմէքլիկիմէ միւսաատէ իթմէյէսին, եախօա պէնիմլէ պէրապէր ֆիրարէ գարար վերմէյէսին։

«Մէքթուպա ճէվապ վէրմէնէ լիւզում եօք տուր։ Եարըն սապահ, հաթթա էկէր իսթէրսէնիզ պու կիճէ չօճուղունուզա պէրապէր կէլինիզ, եախօա պէնի գաթիէն ունուտունուզ։

«ԷՕԺԷՆԻՆԻԶ»

Սըր Աբթիւր։ — (քէնտի քէնտիէե։) Պու թէրթիպ իչիմէ կէլիեօր... Սըրիզ պու հալէ թէհամմիւլ իտէմէնիպ թէրքի հաեաթ իտէճէք տիր։

Մէքթուպուն եազըլմասը իսթեմամ պուլունճա, սըր Աբթիւր՝ պիր չան իբինի չէքմէքլէ, եան գաբուտան պիր խըզմէթճի իչէրի կիրտի։

Թիւրդուազ, տիւրիւլմիւշ օլան մէքթուպը մէզքիւրու, մահֆազա իչինտէ օլմաեարագ մէրդում խըզմէթճիեէ իթտի իթտի։

Պու խըզմէթճի՝ Էէօն Բօլանըն օթէլինի գաբուտունտա գարշըլաեարագ իչէրի կիրտիրմիշ օլան խըզմէթքեար էտի։ Թիւրդուազ, մէրդումա սալօն գաբուտունու կէօսթէրմէյէճէք պիր իշարէթ իթտի։

Խըզմէթքեար մէքթուպու ալըպ, պէհան իթմիշ օլտուղումուդ վէճճլէ, իթա իյլեմի։

Սըր Արթիւր՝ տիվարտաքի տէլիկէ եինէ կէօզիւնիւ տաեաթարագ տօղրուլտու, վէ Լէօնուն քէմալը իտահիշլէ մէքթուպու ալըպ, լէհճէսի սօլարագ օդուտուղունու, վէ պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր թասավվուր հասըլ. օլմուշճասընա տէրհալ սալօնտան տիշարը ֆըրլատըղընը կէօրտիւ։

Օլ վագըթ սըր Արթիւր, չէնա տագըդա էվվէլ տիվարտան աչաղըեա էնտիրմիշ օլտուղու թասվիրի եէրինէ վաղ իլէ, մէղքիւր տէլիկի դաբատը, վէ պատէհու կիւլէրէք թիւրդուագա պագըպ։

— Կիթտի, տէտի։

— Օ հալտէ ազիզիմ կէօրիւշէպիլիրիզ։

— Էվվէթ, էվվէթ, սէրպէսթճէ վէ պիլա ֆիթթուր կէօրիւշէպիլիրիզ։

Գու սուրէթլէ կէնճ գատըն՝ օթուրմուշ օլտուղու դանաբէտէ քէյֆի մաէշա եասլանարագ,

— Սէօյլէեին պագալըմ ազիզիմ, պէնտէն խոշնուտ գալտընը՞զ մը՝ տէտի։

— Օլտուդճա։

— Աճայ՛իպ, պէն իսէ թարաֆընըզտան բէք չօգ մէտհիեէլէրէ նաիլ օլաճաղըմը մէմուլ իտիեօրտում։

— Գըզըմ, չիմտի սիզի պիր չիֆթէ սէօգ իլէ մէշհուռն իտէրիմ։

— Եու սէօգիւ սէօյլէեին նէ՞ տիր։

— Գէն պիր գօմէտիա իճրասընա իտթիտար իյլէրսէմ, ատի օեունճուլար ալմամ։

— Աֆէրի՛ն, տիմէք պէն տէ միւսթահա պիր օեունճուեում։

— Ալէա, լաքին...

— Նէ՞ օ, չա՞րթ մը վար տըր։

— Եարթ չու տուրբի, օեունճուլար գիեատէ մէտհ օլունուրլար իսէ, ֆէնալաչըրլար։ Գու սէպէպլէ ազիզիմ, պէն

ան ան ալդըղլամամ։ - Հէր նէ իսկ, իշխերիմիզաէն պահս իտելիմ։

— Պուեուրուն սիղի տինլէեօրում։

— Գր՛զըմ, սանա եազաըրտըղըմ մէքթուպուն թէէսսիրի օլաճադ տըր։

— Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ։

— Էվվէլթ, եարըն սապահ սէնին մարանկոզ այըգըն պէպէյի իլէ պիրլիքտէ պուրատա պուլունաճադ տըր։

— Լաքին չօճուղուն վալիտէսինի նէ՞ եաբաճադ տըր։

— Իլպէթթէ անըն սա պիր չարէսինի տիւչիւնէճէք տիր։

— Պու չէյլէր հէր կիւղէլ։ չու պիչարէ սաէմէ նի՞չին էզբեէթի վէրտիրտիկինիզի պիլմէք արզուսինաէ սէյիլ իսէմ ան, չօճուղու նէ՞ եաբաճալըմ։

— Իլէրուտէ օ խուսուսատա կէօրիւշիւրիւզ։

— Նա՞սըլ։

— Տիմէք իսթէեօրում՛քի, սէյեահաթի իչին պիր արապա հազըրլաթըրսըն։ պու արապա՝ կիթմէկէ հազրը օլարագ, նէրտիվէնին ալթ թարաֆընտա պէքլէմէյի տիր։ Էկէր Լէօն կէլիրսէ, նասըլըմ կէլէճէկինէ չիւպհէ իթմէմ՛, քէնտին պիր մանթօեաա սարըլըրսըն, վէ Լէօնու եանընա օթուրթտուգտան սոնրա, չօճուղու տիզլէրինէ ալըրսըն։

— Ու՞նրա։

— Սէնի կէօթիւրէճէք օլան սէյիս՝ պէնիմ թանըտըղըմ պիր քիմսէ տիր, իճապ իսէն էմրլէրի քէնտիսինէ վէրէճէեիմ, վէ օ սանա, իլք տուրաճաղընըզ մահէլլտէ միհր թահթընտա օլարագ թալիմաթըմը իթա իլէեէճէք տիր։

— Լաքին էկէր Լէօն նէրէեէ կիթտիկիմիզի սօրա՞րսա։

— Ղաեէթթ էսրարի պիր թավը կէօսթէրիպ, ճէվապ վէրմէզ, վէ եալընըզ «պէնիմլէ պուլունտուղունուզա գանաաթ իսին» տիեէրէք, մուգապէլէտէ պուլունուրսուն։

— Տիմէք կիտէճէեիմ։

— Հայ հայ։

— Ֆագաթ ֆէրնա՞ն։

— Ավաէթինաէ անը կէօրէնէքսին։

— Նէ՞ վադըթ ավաէթ իաէճէհիմ։

— Իքի կիւնաէն։ Անճադ չիմոիլիը քէնաիսինէ պիր մէքթուպ եազարադ պուրատա պրագաճադըն։

— Պու մէքթուպատա նէ՞ սէօյլէնէճէհիմ։

— Տուր, չիմոի անլաթըըմ։

Թիւրդուազ եազըհանէհէ տէօնիւպ, թէքրար գալէմի էլինէ ալտը, վէ սըր Արթիւր տէ մէրդումա չու սէօզլէրի իրատ իթտի։

«Ազիզիմ Ֆէրհան,

«Մատէմքի սիզ պէնի պիր թադըմ հայրէթէնկիզ հալլէրատէ պուլունատուրատունուզ, վէ վատարընըզատա դուսուր իթտինիզ, վէ մատէմքի վադը օլան եէմինլէրինիզէ բաղմէն, սիզէ օլան մուհապպէթիլէ գալարադ ֆադիր, ֆագաթ միւսթագիլ սուրէթտէ եաշամադըա ֆէվգէլատէ մէսուա օլան պիչարէ ժանընինին՝ եէնիտէն եալարզը զինճիրլէր իլէ բապթ վէ սէրվէթէ թէքրար էսիր օլմատընը իսթէտինիզ, ճէզատա ուղրամանըզ լազըմ տը։ Իմոի պէնի սէվտիկինիզի մէմուլ իթտիկիմ ճիհէթլէ, սիզի տիւչարը միւճազաթ գըլմազըզը է՛ն էյի չարէսի՝ պիր գաչ ատաթ սիզի հուզուրումատան թարա իթմէք տիր։

«Լաքին պիր խանէնին գաբուսունու, օ խանէնին ատըլ սահիպի օլան զաթա գաբատազըդ՝ պու պապատ նա՞սըլ չարէ օլապիլիր։ Պու թէտպիր, պէնճէ նազատիլի իճրա կէօրիւնմիկիւնատէն, Բարիսատէն գըըդ սէքիզ սաաթ նապէտիա օլմազըդ թէտպիրինի իթթիխազ իյլէտիմ։

«Նէ՞րէնէ կիթտիկիմի արաչթըրմաերն, չիւնքի օ պիր սըըր տը, վէ սիզին ճէզանըզատա իչթէ պուլնատան խապարէթ տիր։

«Խուսուսա ազիզիմ Ֆէրհան, գըսգանճ օլմաերն։

«ԺԱՆՆԻ»

Սըր Ալթիւր. — (Կիտերքէն.) Խըզմէթճիւեէ լազըմ օլան տէրսի սէն վէր։

Պատէհու մէրգումմ սէթրիսինի տիւմէլէեիպ, բալթաօսու-նու տա կիեինտիքտէն վէ Թիւրգուազըն էլլէրինի գէնտօսթճա պուս իյլէտիքտէն սօնրա, Դաֆէ Թիւրքտէ տօմինօ օյնամաեա կիտէն նամուսլու պիր քիմսէ կիպի, քէմալը սիւքիւնէթլէ օթէլտէն տիշարը չըգարը, վէ պիր միւտտէթ եաեա եիւրիւ-եէրէք, րասթ կէլտիկի պօշ պիր արապաեա րաքիպ օլուպ, Մ. Շաթօ-Մայինին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ, քէնտիսինի Լաթիֆ սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճրեա էմր իյլէտի։

Սըր Ալթիւր, չէնտ կիւնտէն պէրու Տաի-Նաթանըն րա-քիպէսի մարքիզ Վան-Հօբ վէ պէշ միլեօն ֆրանգ մատտէսի իլէ դաեէթ մէշղուլ օլտուղունտան, կէնճ գօնթուն՝ հիւսէյնա վէ պէտպախթ մատամ Րօշէ իլէ ճէրէեան իտէն մուամէլա-թընա պիր տէրէճէ հասրը ֆիքր իտէմէմիշ իտի։ Իմտի պու տէֆա Մ. տը Շաթօ-Մայինին նէզտինէ կիթմէսի՝ իյլէրին նէ հալտէ օլտուղունու անլամագ իչին օլուպ, գօնթ իսէ Դաֆէ-Ընկլէտէ թաամ իթտիքտէն սօնրա, էլպիսէսինի տէյիշտիր-մէք իւզրէ հէնուզ խանէսինէ ավտէթ իթմիչ օլտուղու հալ-տէ, պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրէրէք, քէնտիսինէ պիր գարթ վէրտի։ — Գօնթ, իշպու գարթը օգուեունճա սարսը-լըպ, կէլէն միւսաֆիրին իչէրի գապուլ օլունմասընը, վէ վա-գը օլաճագ միւլագաթլարը էննասընտա քիմսէնին գապուլ օլունմամասընը չէտտիտէն թէնպիհ իյլէտի։

Սըր Ալթիւր, իչէրի կիրտիկի էնտատէ ինկիլիզքեարի թավը վէ լիսանընը թէքրար իքթիսապ իտէրէք,

— Օ՛հ ազիզիմ գօնթ, սիզի պուրատա րասթ կէլտիկիմէ մէհմունօլտում, տէտի։

Գօնթ. — (մէրգումա պիր իսկէմլէ թագտիմ իտէրէք.) Պէհ տէ։

Սըր Ալթիւր. — (օթուրտուգտան սօնրա.) Սօն տէֆա պիր եօլճուլուգ իթտիմ, վէ պու քէրրէ պուրաեա կէլիչիմտէ, իշլէրիմիզին նէ հալտէ օլտուղունու անլամագ իչին տիր։

— Իշէրիմ, եախօտ իշէրիմիզ, էլան այնի նօղթատա պուլունուէօր։

— Ա՛ճա՛իպ։

— Տիմէք իսթէրիմ՛քի մատամ Բօշէ, պէտպախթ օլտուղու գատար ֆազիլ տիր։

— Նէ՞ տէրսինիզ։

— Էվվէթ, աղիզիմ, վադը օլան ղայրէթիմէ րաղմէն, պիր սաըմ պիլէ ալամատըմ։

— Վադը օլան ղայրէթինիզին խիւլասաթէն նագլիեէթինի տինլէրսէմ, մէմնուն օլուրում։

— Պու նագլիեէթ գօլայ սըր։

— Օ հալտէ սիզի տինլէեօրում։

Սըր Արթիւր, խօշ պիր նագիլի տինլէմէեէ հաղբրլանան քիմսէ կիսլի գօլթուդլու իսկէմլիսինտէ եասլանաը, վէ գօնթ, չու եօլտա իֆատէեէ ազազ իլլէտի։

— Էվվէլ էմիրտէ ազիզիմ, մատամ Բօշէ, հագգըմտա օլ տէրէճէ պիրատէրանէ էմնիեէթ վէ թէսլիմիեէթ կէօսթէրմէքտէ տիր քի, իղթիրապը գալգէ տուշար օլմագտան քէնտիմի մէնն իտէմէեօրում։

— Լաքին պանա էօյլէ կէօրիւնիւր քի, ամճանըզըն միրասընա սիզ պու եօլ իլէ վարիս օլամազսընըզ։

Գօնթ։ — (տէվամ իտէրէք։) Պուննան պաշգա չու րասընը տա սիզէ իդրար իտէրիմ՛քի, պու ճալիպ գատընըն սատէտիլլիկի՝ քէնտիսինի իսթիգամէթ թարիգինտէն չաշըրթաճագ եէրտէ, պիլաքիս օ թարիգտէ տէվամընա րէհպեր օլմագտա սըր։

— Նա՞սըլ։

— Շէօյլէքի մատամ Բօշէ պանա պիր տօսթ, վէ հէմման գարտաշ մագամընտա նագար իթտիգինտէն, հագգըմտա գէրրէ գատար չիւպհէսի եօգ տուր, վէ քէնտիսինի սէվգիլէճէկիմի խաթրընա պիլէ կէթիրմէմէքտէ տիր։

— Ա՛ճա՛իպ, հէնուզ գարշըսընտա տիզ չէօ՞քմէտինիզմի։

— Խայր։

Պարօնէնին լէհճէսի պու սէօզ իւզէրինէ պուրուշտու, վէ մուախխարէն ճէվապէ աղազլէ,

— Լաքին մօնսիէօ գօնթ, զանն իտէրիմբի սիզ թէահիւտաթընըզը բէք տէ իճրա իթմէէօրսունուզ։ Իմտի պէն տէ քէնտի վատալարըմընն իճրասընտա պուլունմամասըա մէճպուր օլաճաղըմ, տէտի։

Մ. տը Եաթօ-Մայի պու սէօզլէրի իշիտինճէ, պիրտէն պիրէ քէմալը թէքէպպիւրլէ պաշընը եօղարը գալտըրըպ, տիք տիք մուսահիպինէ պագարադ,

— Մօնսիէօ, զանն իտէրիմբի, էկէր ճէննապը Ալլահ մուվաճճէհէսինտէ, հիչ տիւշիւնմէէէրէք գապուլ իթմիչ օլտուղում մէքրուհ պիր խըտմէթի իճրա իթմէմէք իւզրէ սիզէ իթմիչ օլտուղում եէմինի սեադ ալթընա ալմաղ մը, եօղսա սիզէ ալէթ օլմագտա տէվամ իթմէք իւզրէ եէմինիմէ սադըգ գալմաղ մը ճահիզ օլտուղունու ինթիխապ իթմէքլիկէ գալգըշըրսամ, ճէննապը Հագգ՝ եէմինիմի սեադ ալթընա ալմադըղըմա աֆվ պուեուրաճագ տըր, տէտի։

Սըր Ռրթիւր, պու սէօզլէրտէն ֆէվգէլատէ պօզուլարագ, իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւշլէ,

— Ալլահըն պու իշտէ հիչ պիր մէտխէլի եօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Եանըլըրսընըզ։

— Էյլէնի՞ եօրմուսունուզ։

— Ասլա։

Գօնթ, թահգիրամիզ պիր սուրէթտէ խասմինէ պագարադ,

— Սիզտէ էյի պիլինիզբի, պէն, պիր գատընըն նամուսու պէտէլիյլէ ամճամընն սէրվէթինէ սահիպ օլմագ իսթէմէմ, տէտի։

Սըր Ռրթիւր, հիտտէթինի բէք տէ կիզլեեէմէեէն պիր իսթիհզա իլէ,

— Սահի՞ հ մի, տօղրուսու պու սէօզլէրինիզտէն՝ մատամ Բօչէեի սուրէթի խալիսանէտէ սէվմէքտէ օլտուղունուզ անլաշըլըեօր, տէտի։

— Պելքի ... էվվէթ պէն անը, քէնտիսինէ հիւրմէթ իթ-մէք իւզրէ սէվմէքտէեիմ։

Սըր Աբթիւր՝ պաշընը եօգարը գալտըրըպ,

— Ջանն իտէրիմ քի, պու մուամէլէնիզ, արամըզտա ագտ իտիլմիշ օլան թէհլիւտաթըն գաթթը տիմէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Իհթիմալ տիր։

— Լաքին պէն սիզէ պիր վաատտա պուլունմուշ օլտուղում կիպի, սիզտէ պանա պիր վաատտա պուլունմուշ օլմա-նըզլա, ո վատընըզը թուխմադտան կէրի տուրմամ։

Գօնթ - (սէպաթլէ) Մօնսիէօ, պէն սիզին սէօզիւնիւզիւ իեատէ իտէրիմ։ Սիզէ կէլինճէ, պելքի պէնի թահգիրէ հադ-գընըզ վար տըր, լաքին շու էանատէ վիճտանըմըն թաքիւհ-նիւնիւ թէճէսսիւս իթտիկիմ հալտէ, վիճտանըմ պանա, իր-թիքապ իտիլէն պիր ալչագլըզըն խաթըրէսինատէն վէ իզթի-րապը գալպտէն իսէ, ինսանլարըն թահգիրի տահա էվվէա օլտուղունու խապէր վէրիեօր։

Սըր Աբթիւր, ժէրգումու, եըլտըրըմտան վուրուլմուշ օլան պիր սաէմ կիպի տինլէմէքտէ օլուպ, սալիք օլտուղու ինթի-գամ ֆէսատը իչին գուլլանտըղը ալէթլէրտէն պիրինին մահվ օլարագ, էրմինին եագաեը քէնտիսինատէն գուրթարմագտա իտուկինի կէօրիւպ, հիտտէթ ու զապապընատան նաչի պօղուգ պիր սէսլէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, էկէր եարըն կիւնտիւզ վագթը, պուլ-վարտա եախօտ Պուա-տը-Պուլօնեըտա, եանընըզտա կէլէրէք, եէմինինիզի աեագ ալթընա ալմըշ օլտուղունուզ իչին, սիզ սախթէ պիր սօրլզատէօինիզ տէրսէմ, պանա նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Գօնթ, սատճէ չէօյլէ մուգապելէ իթտի։

— Իխթիեարը սիւքիւթ իտէճէեիմ, ֆագաթ տախիլի պիր սէտա, պանա, - Սախթէ սօրլզատէլէր՝ ալչագլըգ իճրա իթմէքլէ քէսպի սէրվէթ իտէնլէր տիրլէր, տէյի խապէր վէ-րէճէք տիր։

— Լաքին պու իֆատէնիզ հադդընտա հիսապ սօրարսա՞մ ։

— Տուէլլօեա դրեամ իտէճէեիմ ։

Գօնթ, պու ճէվապը ղաեէթ գավի պիր սէտա իլէ վէրտի ։

Սըր Ալթիւր ։ - Ֆադաթ չունա տիգդաթ իտինիզքի մընսիէօ, էկէր ամճանըզ տիւգ՝ մատամ Մալասի իլէ էվլէնիրսէ, սիզ միւէպպէտէն մահվ օլաճադսընըզ, հանի տիւգիւն միրասընտան քիւլլիէն մահրում գալաճադսընըզ ։

— Պէն տէ պու ֆէլաքէթէ գաթլանաճաղըմ ։

Պատէհու գօնթ, սըր Ալթիւրէ գաբուեու կէօսթէրէրէք,

— Ալթըգ էլվէրիր մընսիէօ ։ գաթը մուխապէրէ իտէիմ պիթսին ։ Սիզ, եէմինիմի խաթըրըմա պրագմաեա մուսիրրանէ չալըշմագլա, պու եէմինի աեագ ալթընա ալմագ իչին պու տէրէճէ ինատճըլըգ իթմէմէքլիկիմի խաթէեօրսունուզ ։ լաքին պէն տէ մատամ Րօչէեէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իթմէք խաթէեօրում ։ չու հալտէ ումարըմքի պիզ, պիրիպիրիմիզի էլիմիզտէ գըլըճ օլարագ թէքրար կէօրէճէեիզ, տէտի ։

Սօղուգ գան իլէ իրատ իտիլմիչ օլան պու քէլիմէլէր ճէվապա մահէլլ պրագմատըղընտան, սըր Ալթիւր աեաղա գալգըպ չաբգասընը էլինէ ալարագ, գաբուեա սօղրու իլէրլէտիքտէն սօնրա,

— Թէքրար կէօրիւշիւրիւզ մընսիէօ գօնթ, տիեէրէք տիշարը չըգտը ։

Մ ։ տը Եաթօ-Մայի ։ - Խաթէտիկինիզ գէման կէօրիւշէպիլիրիզ, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ սըր Ալթիւրիւն կիթմէսինտէն սօնրա, գօնթ, քէնտի քէնտիեէ,

— Հէյէ չիւքիւր, պէնի, պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէթիրմիչ օլան ադըր պիր եիւքիւն իւզէրիմտէն գալգմըչ օլտուղունու հիսս, վէ նամուսում պիր ատէմ սըրասընա կէչմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրում, տէտի ։

Ոլ վագըթ մէրդում, էրմինէ աթիտէքի թէզքիրէեի եազտը ։

«Մաամ,

«Եարըն պէնտէխանէտէ կէօրիւշմէք իւզրէ թայեին իթտիկիմիզ սաաթտա, սիզին խանէնիզտէ պէնտէնիզի գապուլ իտէ՞րմիսինիզ։»

. . . . . .

Ուր Վիլիամն, խանէի մէզքիւրտէն քէմալը հիտտէթ վէ ղազապլա կիթտիկի էանատէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Լանէ՛թ, թէմամ մուզաֆֆէրիեէթէ վասըլ օլաճաղըմ պիր սըրատա, աճապա պէնի թէազիպ իտէն վէ թէրթիպաթըմը մահվ իյլէեէն հիքմէթի Բէպպանիեէ՞մի տիր։ Լաքին հէր հալտէ ինթիզամըմը ալմազ իսթէրիմ վէ ալաճաղըմ, տիմէքտէ իտի։

61

Պունլարը պուրաճըգտա թէրքլէ, սալօն գաբուսունտան մէճնուն կիպի տիշարը չըգտըղը սըր Արթիւր Թարաֆընտան կէօրիւլմիւշ օլան Լէօն Բօլանը թաազիպ իտէլիմ։

Թիւրդուաղըն մէքթուպու, մէրգումուն իւզէրինտէ էլէքթրիդ կիպի թէէսսիր հասըլ իթմիշ իտի։ Լաքին պու թէէսսիրին մէսէրլէ՞րի մի եօգսա քէտէ՞ր մի նէթիճէսի օլտուղունու քէնտիսի տէ օլ էանատէ պէեան իտէմէդ իտի։

Մէրգում, աճէլէթէն օթէլտէն չըգտըգտան սօնրա, պաշ աչըդ օլարադ իւչ չարեէք զարֆընտա խանէսինէ մուվասըլէթ

իթաի։ Քէննաիսինի կէօրէննէը՝ հէր հալաէ ագըննա խալէլ կէլմիշ օլտուղունու զանն իտէպիլիրլէր իտի։ Համա օլսուն քի օ կիճէ՝ կիճէնին գարանլըղը սիմնիեահ օլուպ, քէննաիսինին կէչտիկի եօլլար տա հէման խալի իտուկինաէն, քիմէնէննին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիզին եօլունա տէվամ իտէպիլտի։

Մէրգում խանէսի գաբուսունա մուվասըլէթլէ, թուճատան չագչաղը թուլթատուղունտա, իզհարը թէրէտտիւտ իտիպ էնսէսինէ պագտը, վէ զանն իտէրսին քի, պուլունտուղու հալ վէ օ կիւնիւ կէչիրտիկինին թարզը կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլտի։ Եէօլլէքի օ ոապահը պիր ատէմին արապա իլէ կէլիպ, քէննաիսինի Ֆօպուր-Մէնթ-Օնօրէ սօգաղընա կէօթիւրտիւկիւննիւ, վէ օրատան Թիւրգուազըն կէչտիկինի կէօրմէքլէ, անը թաագիպ իլլէտիկինի խաթըրլատը։

Գունտան էօթէսի քէննաիսի իչին ըիւեա գապիլինաէն իտի։

Լաքին իդամէթկեահը էչիկինտէ տուրուպ, ույգուտան նիմ ուեանըրճասընա պիր հալ քէսպ իտէրէք, ավուճու տէրունինտէ սըգմագտա օլտուղու ժաննինին մէքթուպընտան, խանէսինէ կէլմէսի, չօճուղունու ալմագ իչին իտուկինի խաթըրլատը։

Լէօն Բօլան, հիւսնի ալուէագ ատհապընտան օլուպ, գալպի սատէ վէ միւսթագիմ օլմասը, վէ մահզա սըր Վիլիամսըն Թահրիքի իւզէրինէ բուհունտա օլ մուզիրը աչգ ու սէվտա հուսուլէ կէլմիշ պուլունմասըյլա, պու տէֆա խանէսի չագչաղընը չալմագտան էվվէլ, լազըմ կէլէն սիւքիւնէթ վէ թէֆէքքիւր քէննինտէ հասըլ օլարագ, պիզգաթ չախսընտան, վէ քէննաիսինէ էօլլէ պիր նասիհաթ վէրմիշ օլան գատընտան տօլաեը տիւչարը նէֆրէթ օլտու։

Ֆիլվագը եիւգտէն պրագըլմըշ օլան պիչարէ պիր վալիտէնին եէկեահանէ վէ սօն մէսէրրէֆինի, եանի ճիկէրբաշէսինի էլինտէն ալմագ՝ միւտհիշ վէ մէնֆուր պիր քէյֆիեէթ օլմասըյլա, Լէօն քէննաի քէննաիեէ,

— Խայը, խայը, պէօյլէ պիր տէնաէթի իրթիբեապ իթ-
մէքտէն իսէ, էօլմէք էվլէա՛ըը, տէտի։

Մէրդում, նիհաեէթի գաբունուն չագչաղընը չալտը, վէ իչպու գաբու աչըլտըղընտա, Սըրիղին՝ Թասավվուրը մէք-
բուհընը կէօղէրի իչինտէ օգուեարագ, քէնտիսինի Թարտ իտէճէկի վէսվէսէսիյլէ, քէնտի տաիրէսինէ չըգմաեա ճէսարէթ իտէմէեիպ, մարանկօզ տաիրէսինէ տօղրու իլերլէտի իսէ տէ, իշճիլեր չօգտան պէրու կիթմիչ օլմալարըյլա, օ տաիրէ գաբուսու գաբալը իտի։

Լէօն, քէնտինէ եազըխանէ իթթիխազ իթմիչ օլտուղու պիր օտանընն անախթարը եէտինտէ օլմասըյլա, պու օտաեա կիրտի, վէ պիր մում եագըպ, պիւեիւճէք պիր գօլթուգլու-
տա օթուրտու։

Եավաչ եավաչ սօղուգ գանլըլըղընը քէսպ իթտիկի կիպի, ագը տա պաչընա կէլտիկինտէն, ալնընը էլլէրի տէրունինէ ալարագ, տիչիւնմէկէ վէ պուլունտուղու հալի կէօղ էօնիւնէ կէթիրմէկէ պաչլատը։ Քէնտիսի, Թիւրգուազը ֆէվգէլատէ վէ չիտտէթլէ, վէ հէման անընն ուղրունա թէլէֆի նէֆս իտէճէք մէրթէպէտէ սէվիեօրտու։

Իմտի, գատէրէ թէսլիմ օլան պիր մահքեմ, հապսխանէսի տէրունինտէ, մուհաքէմէսինին թէֆէրրուաթը ֆէճիեէսինի վէ տիչար օլաճաղը իտամ ճէղասընըն մուճիպի տէհչէթ ահ-
վալինի միւթալէա վէ թէֆէքքիւր իթտիկի կիպի, Լէօն տա, պուլունտուղու հալը սիւքիւնէթտէ, Թիւրգուազա օլան օղ տէրճճէ աչգ ու մուհապպէթինի քէնտի քէնտիեէ իգրար ու իթթիրաֆտան կէրի տուրամատը։

Թիւրգուազ իսէ, եա քէնտիսինի պունտան պէօյլէ կէօր-
մէմէսինի, վէ Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէսինէ միւտաա-
տէ իլէմէսինի, վէ եախօտ քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ ֆիրար իթմէսինի չարէթ մագամընտա պէէան իթմիչ օլուպ, Լէօն Բօլան՝ ֆիրար խուսուսունու տիչիւնտիւկիւնտէ, պաչտան աեաղա գատար տիթրէտիկի կիպի, զանն իտէրսէն քի գալ-
պինին տարպէսի տախի տուրտու։

Ֆիրար իթմէք՝ օրտուեու թէրք իտէն ասքէրին մուճիպ ար ու հիճապ մէօլէքինէ, վէ գարըսընը, չօճուղունու վէ խանէ-սինի սէֆալէթի ու զարուրէթի իչինտէ պրագարագ, պիէտէպ պիր ֆահիչէնին արդասընատան կիտէն բէտէրին հարէքէթի մէնֆուրէսինէ սալիք օլմագ տէյիլ մի իտի։ Տիկէր թարաֆ-տան ֆիրար իթմէեիպ գալմագ տա, սէվկիւլիւսիւնիւ պիր տախի կէօրմէմէք վէ անտէն գաթիէն ֆարիղ կէլմէք տիմէք իտի։

Պիչարէ հէման պաերլմագ բահտէսինտէ պուլունտուղու-նու հիսս իթմէքտէ օլմասըլա, էօլիւմիւ քէնտի եարտըմընա չաղըրմագ տա իտի։ Ա.յնի վագթթտա էնտէսինտէն պիր սէս իչիտիլիպ, եագրխանէ օտասընըն գաբուսու իքի տէֆա չա-լընտըղընտան, մէրգում պաչընը եօգարը գալտըրտը։

Լէօն՝ Սըրիզին իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւ։

Պէտագաթթ գատըն ագչամա գատար զէվճինէ պէքլէմիչ իտի։

Մէզպուրէ, օ սապահը, գուչլուգ թաամը վագթընտա մէրգումուն միւթաատը վէճճլէ սուֆրաեա կէլմէտիկինի կէօր-մէսի իւգէրինէ, մարանկօզ տաիրէսինէ էնէրէք, զէվճինին՝ պիր սիբարըչտան սօլաեը պիր քիմսէ իլէ տիչարը չըգմըչ օլտուղունու թահգըգ իչլէտի, վէ թէմամիլէ միւսթէրիհ օլ-մագլա, ագչամ թաամը վագթընտա տէկին պէքլէտի։ լա-քին Լէօն կէօգիւբմէտիկինտէն, կէնճ գատըն, սատթ իքի բահտէլէրինտէ թէքրար աչաղըեա էնիպ, մաղազա գաբու-լարընը գաբաեարագ էն սօն կիտէն չըրաղըն՝ էլան էֆէնտի-նինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու միւշահէտէ իչլէտիկինտէ, տիւչարը իգթիրապ օլմաեա պաչլատը։ Զիրա Լէօն, պիր գաչ կիւնտէն պէրու չայեանը թէէսսիւֆ պիր թէպէտիւլէ կիրիֆթար օլմուշ օլմասընտա բաղմէն, թաամ զէմանլարընտա վագթընը չաչմաերպ հազըր պուլունուր իտի։

Հէր նէ իսէ Սըրիզ, մաղազալարը գաբաթտըգտան սօն բա տաիրէսինէ չըգըպ, զէվճինին իհթիեարէ վալիտէսիյլ պիրլիքտէ էնտիչէի ազիմէեէ տիւչար օլարագ պէքլէտի։

Իքի գաղընալար չօճուղու ուեուլթմադ իսթէհսիլէր իսէ տէ, չօճուղուն ույդուսու օլմասըղը կիպի, օ տախի բէտէրինէ պէքլէմէք իսթէհսիկինատէն, պիր տիւրլիւ ուեուտամսաըլար։

Պիր սաաթ գասար, գարու չագչաղընըն հէր պիր վուրուշունտա, Սըրիղ՝ գալպի տարպ իտէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Օ տուր, տիմէքտէ, վէ նէրտիվէնատէն իչիտիլէն սաըմլարը տինլէմէքտէ իտի իսէ տէ, մէզքիւր սաըմլար քէնտի գարուսու էօնիւնատէ սուրմասըղընտան, օ օլմասըղընը անլամագտա իտի։

Նիհաեէթ Լէօն էվէ ավտէթինատէ, Սըրիղ իւմիտ իթմէեէ պաչլաեարագ, եինէ պէքլէտի, ֆագաթ մարանկօզ տաիրէսինէ կիրիպ, մալիւմիւմիւզ օլտուղու վէճհլէ Սըրիղին նէզտինէ կիթմէտի։

Մէրգումուն կիրմիչ օլտուղու եաղըխանէ օտասընըն բէնիչիրէլէրինատէն պիրի հավլիեէ նաղըր օլմադըէ, պիրտէն պիրէ իհթիեար վալիտէ բէնիչիրէեէ եագլաչըգ, մէրգում մարանկօզ տաիրէսի թարաֆընտան ըչըգ կէօրմէսի իւզէրինէ, «Լէօն ավտէթ իթմիչ» տէյի պէեատ էյլէտի, վէ Սըրիղտէ մէսէրըէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, հէմտան նէրտիվէնէ գօչտու։

Սըրիղ նէրտիվէնատէն էնէրքէն, զէվճի օ կիւնիւ պիր մահէլատէն ագչէ թահսիլ իթմիչ օլուպ, պու ագչէեի սանտըգտա հըքգ իթտիկի ճիհէթլէ, տօղրուտան տօղրու քէնտի օտասընա չըգմաեարագ, եաղըխանէսինէ կիթմիչ օլտուղունու տիւչինմէքտէ իտի։ Անճագ, պիր գաչ կիւնատէն պէրու զէվճի զաեէթ մահզուն վէ միւքէտտէր օլտուղու ճիհէթլէ, Սըրիղ՝ մէզքիւր տաիրէնին էշիկի իւզէրինէ մուվասըլէթինատէ իզհարը թէրէտտիւտ էյլէիպ, իչէրի կիրմէզտէն գարուեու վուրտու։

Լէօն էնտէսինէ տէօնտիւ։ Սըրիղ՝ մէրգումուն լէհճէսի ֆէվգէլատէ տօլկուն օլտուղունա վէ միւթաասընտան զիեատէ մահզուն իտտուկինէ, վէ կէօզլէրի՝ սըթմատան բարլատըղը կիպի, սաչլարընըն տախի տաղընըդ պուլունտուղունա տիգգաթ իթտի։

Լէօն՝ զէվճէսինի կէօրտիւկիւնտէ, սարսըլտը, վէ եիւզիւ գըզարարագ,

— Վա՛յ, սէն պուրատա՞մըսըն, տէտի։

Սըրիզ - Էվվէթ, չօգտան պէրու վալիտէն վէ պէն սէնի թատմա պէքլէեօրուզ · պէղաեէթ իղթիրապ վէ էնտիշէ իչինտէ պուլունուեօրտուգ։ - Հէր նէ իսէ, պիր ֆէլաքէթ վագը օլմատը եա։

Լէօն · - (Սըրիզին լաթիֆ սէտասը թա գալպկեահըննա գատար թէէսսիր իտէրէք ·) Հիչ պիր չէյ օլմատը · պաղը մուհիմմ իշլէր իչին կիթմիչ իտիմ, կէճ գալտըմ, պաչդա հիչ պիր չէյ եօգ տուր։

Մէրգում պու սուրէթլէ եալան սէօյլէվէքտէ իտի · ֆիլ վագը օ կիւնիւ կիրիֆթար օլտուղու ճէվը ու ճէֆաեը զէվճէսինէ պէեան իտէպիլի՞ր մի իտի։

Հէր նէ իսէ Սըրիզ, զէվճինին գօլթուղունա կիրէրէք, - կէլ կիտէլիմ, տէտի։

Պիչարէ գատընճըղազ՝ իչէրի կիրտիկի զէման, Լէօնուն պիր իչ իլէ մէչղուլ օլմատըղընը կէօրմիչ օլուպ, ֆագաթ պու խուսուսու անլաթմագ իսթէմէտիկինտէն, անըն քէտէր ու մահզունիեէթի սէպէպինի ասլա սօրմատը, վէ մէչբուսիեէթ զէմանընտա ճէսուր օլտուղու կիպի, իքի կիւն էվվէլ գըզգարընտաչընըն, «Իւմիտինի քէսմէ, օ եինէ սանա ավտէթ իտէճէք տիր» եօլունտաքի վատալարընա էմնիյեէթ իթմիչ իտի։

Իմտի մէզպուրէ, լէթաֆէթի մախսուսէ իլէ զէվճինին գօլթուղունա կիրիպ, անը եաղըխանէսինտէն չըգարտըղընտա, մէրգում, սաքին վէ կիւլէր եիւզ կէօրիւնմէտէ իտի։

Կիրտիքլէրի թատմ սալասը, հաղըր իտիլմիչ օլան սալա իւզէրինէ մէվզու պուլունան պիր լամպա իլէ թէնվիր իտիլմիչ օլուպ, իհթիեարէ վալիտէ չօճուղու սուֆրատա քէնտի իսկէմիէսինէ օթուրթմուչ օլտուղունտան, պու չօճուգ, բէտէրինին իչէրի կիրտիկինի կէօրիւր կէօրմէզ, մէսէր-

ըէթէլէ ըէֆը սէտա իթտիկի կիպի, մինէմինի էլլերինի տէ խօշ պիր թարզտա անէ ուզաթտը։

Լէօն, պաշընըն տօլանմասընը տէֆ իթմէը իւզրէ, էվվէլ էմիրտէ հլինի ալնը իւզերինէ վաղ իթտի, վէ պատէհու, հէնուզ սարսըլմադտա օլարադ, սուֆրատտա չօճուղունուն եանընտա օթուրուպ, անը գուճաղընա ալտը, վէ սօնրա տիզլերի իւզերինտէ օթուրթտու։

Հիւքմիտէկէլէն հուզուր վէ սիւբհի արասընտա Լէօն Բօլան տիւչարը իղթիրապ օլտու։

Էվվէթ, պու ատէմ, մասումունուն մինի մինի գօլլարընը քէնտիսինէ տօղրու ուզաթտըղընը, վէ խանէսինէ տուխուլինտէ, չիւպհէսիզ ֆամիլեասը իչինտէ են զիեատէ սէվկիլիլէրի օլմասը լազըմ կէլէն վալիտէսիլէ զէվճէսինի, վէ քէնտինին վիսուլիլէ պուննարընն եիւզէրինտէ էսէրը մէսէրրէթ հուսուլէ կէլտիկինի կէօրմէսի իւզերինէ, պիրթտապի իզհարը մահճուպիեէթտէն կէրի տուրամատը։ Պինապէրին նէֆսինճէ հիսս օլունամաեաճադ մէրթէպէտէ պիր թէպէտտիւլ հուսուլէ կէլէրէք, պիր գաչ կիւնտէն պէրու քէնտինին ֆամիլեաճա սաատէթ ու իդպալի իւզերինէ ճէպպարանէ հիւքմ իտէկէլէն թիւրգուաղընը մուզիրը վէ մէէլուն կէօլկէսի, թէորիճէն զաիլ օլուպ, տաղրլան վէ եէրինէ կիւնէչ զիեատը գաիմ օլան սիս կիպի, Սըրիզին խօշ թէպէսսիւմիւ գաիմ օլտու։

Շէօյլէքի Լէօն, տահա աղ էվվէլ մահզուն օլուպ, սէսսիզ սէտասըզճա տուրմադտա իքէն, թաամ էանասընտա քէյֆի վէ նէշէլի պիր հալ քէսպ իթտի, վէ չօճուղունու սէվտիկի վէ զէվճէսինէ տախի մուհապպէթքեարանէ պիր չօդ սէօզլեր սէօյլէտիկի կիպի, իհթիեար վալիտէսի թարաֆընտան վուգու պուլան սիթէմլեր գարշըսընտա տախի թէսլիմիեէթ կէօսթէրտի։

Լաքին հայըֆ քի հէր պու շէյլեր մուվաֆֆաթ օլուպ, իչպու սիւբհինէթի զէմանը, ֆուրթտունա էանասընտա կէմի թայֆալարընըն ճիւզի պիր իւմիա էսէրի կէօրմէլէրինէ պէնզեր իտի։ Զիւնքի չօճուղուն նիհաեէթ ույգունսուս կէլիպ,

քէնտինէ մախսուս օլան սէօզլէրինի թէլէֆֆիւզտէն տուր օլմասընտա, վէ Սըրիզտէ, վալիտէլիք վազիֆէլէրինի տէրխաթըր իտէրէք, չօճուղունու ուեուրքէն եանընտաքի օտաեա կէօթիւրմէսինտէ, Թիւրդուազըն կէօլկէսի թէքրար գահիր օլտու, վէ պու տէֆա կէօզպաեըճը վէ հաքիմանէ պիր թարզտա գահիր օլմասըյլա, մէզպուրէնին մըգնաթիսի պագըշը մավի կէօզլէրինին քէնտիսինէ աթֆ օլունմուշ օլտուղունու հիսս իյլէտի, վէ տէրհալ տէրեաի միւլահազաթա տալտը։

Սըրիզ, պու արա եանընտաքի օտատա օլուպ, չօճուղունու եաթըրմագլա մէշղուլ իտի։

Լէօն, պիրտէն պիրէ սուֆրատան գալգտըղընտան, վալիտէսի,

— Տիշարը՞մը չըգըեօրսուն, տէյի սորտու։

— Խայր, ֆապրիգաեա կիտիեօրում. պու կիւն սանտըգ հիսապընա պագ ամամըշ օլտուղումտան, օ հիսապը կէօրէճէիմ։

Մէրգումուն, իքի գաապընալարըն սիւալլէրիյլե թէլաշ վէ իզթիրապլարընը պէրթարաֆ իթմէք իչին պու պէհանէեի տիշիինմէսի բէք խաեըրլը օլտու։ Պազը թապիեաթլար վար տըր քի, պունլար իչին, քետէր ու թէէսսիւր գէմանընտա եալընըշ գալմագլըգ էվլէա տըր։

Իմոի Լէօն գաբուեա տօղրու իլէրլէիպ, իչպու գաբուեու աչարագ աչաղըեա էնմէեէ հազըրլանըրըբէն, Սըրիզ իսթէ կէլիպ, գայըն վալիտէսի կիպի,

— Տօսթում, չու վագըթտա տիշարը՞մը չըգաեօրսուն, տէյի սորտու։

— Խայր ազիզէմ, սանտըգ հիսապըմը թէսվիէեէ կիտիեօրում։

Լէօն, պու ճէվապը բէմալը սիւքիւնէթլէ վէրտիկինտէն, Սըրիզ միւսթէրիհ օլտու։

Ֆիլվագը մէրդում կէնճ գէվճ, քէնտի եազըխանէ տաիրէսինէ էնէրէք, պիր լամպա եագտըգտան սոնրա, քէ-

տէր ու էլէմինի չալըշմադլա տէֆ իմմէք իւղրե, սանտըղ մուամէլաթընը բույեէմէ իպթիաար իլլեսի։

Պու սուբէթլէ պիր սաաթ կէչտի։ Պու պիր սաաթ զարֆընտա գալպէն խաաթա օլան իշպու պիչարէ՝ բադդամմուա մէլաթը վէ պագը մէքթուպլարընն թահդըղը իլէ մէշղուլ օլմադ սաեէսինտէ, Թիւրդուազըն խաթըրէսինի պէրթարաֆ իտէպիլտի իսէ տէ, իշինի պիմիրիպ վէ հիսապլարընը սըրաա գօեուպ տաիրէսինէ չըդաճադ վադըթ կէլտիկինտէ, խաթըրէի մէղքիւրէ ճէպպարանէ սուբէթտէ ֆիքրինի իսթիալա իտիպ, ադըննը վէ բուհունու գապթ իմմիշ օլան կէնճ գադընը թէքրար պէ թէքրար կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ անընն սէօզ սէօյլէմէքտէ իտուկինի կէօրիւեօր դանն իթտի։ Մէրդումըն կէօնիլ վէրմիշ օլտուղու գադընը՝ սօղուդ վէ էշեասը սէֆիլ պիր թաւան իչի օտաընտա, իհթիեաը բէտէրինի թէտավի իտէն պիչարէ քէօրուն դըղը՝ էօժէնի կարէն իսմինտէ պէտպախթ պիր իչճի դըղը օլմահըպ, տէօրթ սաթը ֆայթօնա բաքիպ օլարադ, Պուա-ար-Պուլօնևը կէչիտէրինտէ թէնէզղիհ իտէն ճալիպ վէ հիւսէնա, լէյլադ կիպի պէհաչ, վէ չիչէքլիքլէրտէ պէտլէնէն չիչէքլէր վիսիլլու նադիք, վէ պագըչը լաթիֆ վէ ճալիպ Թիւրդուազ օլտուղունու պիլմէքլէ պէրապէր, պու խուսուսու բէնտի բէնտիեէ իդրաբէ ճէսարէթի իտէմէտի, վէ ախէտադ պօղուդլուղունուն պիր ճիհամի մուամվէրի օլտուղու չու օրրատա, մէրդումէհ հասր իմմիկի աչդ ու մուհապպէթ, էօժէնի կարէն օլտուղու զէման հասր իմմիշ պուլունտուղու մուհապպէթտէն զիհտտէ իտի։

Օլ վադըթ զիհնինտէ էնվահ նէֆիս գօդուլար, կիւրիւլթիւլէր, ըչըղլար, ֆէվգէլատէ տարաթ վէ զէֆք ու սէֆա արզուի չէտիտի հասըլ օլարադ,

— Քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէհիմ, վէ կէօրմէքլիկիմ լազըմ ոըր, տէյի միւլահազա իմտի։

Էօն Բօլան, Թիւրդուազըն մալիւմ օլան թէզքիրէսինի սօղադտա եըրթաճադ եէրտէ, ճէպինտէ հըֆղ իմմիշ իտու-

կինաէն, զանն իաէրսին քի չէյլմանըն էլի սիմէք օլան պու թէզքիրէ, պլըտէն պլրէ պիլթիւն վիճուտինի սարսաը, վէ Թիւրդուազըն ժիւրաալընը դավի պիր սուրէթաէ ֆիքրինէ կէմիրաի, Իմոի մէրդում, մէքթուպը մէզքիւրու թէքրար պէ թէքրար օգուտու. պունաա կէնճ դաաըն, մէրդումա, քէնաիսիյլէ պլրլիքաէ եա ֆիրար իմմէսինի, եախօա սապահլաէրն էրքէն քէնաինին եօլա չըգաճագընը պիլաիրմիշ իտի.

Լէօն, վազիֆէ սէտաասընա ասն տէֆա թապիիեէթլէ, իչպու թէզքիրէնի պիր թարաֆա ֆըրլաթաը իսէ տէ, պու վազիֆէ սէտաասը դաեէթ զայիֆ իտուկինատէն, մէրդումուն զիհնի իլէ գալպի, ադլը իլէ աղգը. վէ բէմալէթ իլէ ճինէէթ արաասընաա չէտիտ պիր միւտարէպէ պաչլաեարադ, պիր խայլի սաաթ իմմիտաաա իյլէտի. Պէլքի եիրմի տէֆա ֆիրար իմմէկի, վէ պիր էօիր, եախօա ճանի կիպի կիտիպ. Թիւրդուազըն աեադլարընա դաբանարադ, «Պէնի կէօթիւրիւնիւզ... կիտէլիմ... պիր ան էվվէլ սավուչալըմ» սիմէնի տիւչունտիւ, ֆագաթ եիրմի տէֆա տա մասումունուն խօչ թէլէֆֆիւզիւնիւ իչիմմէքտէ օլտուզունու, վէ մինիմինի վէ թօմպալլադ պէեազ գօլլարընը պօղազընա սարըեօր իտուկինի զանն իմմէքլէ, թաասվվուրունու մէվգըի իճրաաէ գօյմատը.

Տիկէր թարաֆտան Թիւրդուազ կիմմէքտէ օլմասըյտա, անը թէքրար կէօրէմէնէճէք իտի.

Եազըխանէսինին ատմա սաաթը եարը կիճէ չատըղը սըրատա, պու միւտարէպէ էլան տէվամ իտիեօրտու. Նիհաեէթ պիր արա Լէօնուն ադլը, վազիֆէսի վէ նամուսքեարլըղը' դաէպէ չալըեօրլար կիպի զանն օլունուպ, օտասընա չըգմադ վէ զէվճէսինին աեադլարընա դաբանարադ, հէր չէյի քէնաինէ իգրար իմմէք, վէ բուհու մահզա քէնաիսինի սէվմէք իչին եարատըլմըչ օլան օ զաիֆ մահալուգունն թահթը հիմաեէսինէ քէնաինի վազ իմմէք ֆիքրիյլէ տաիրէսինէ չըգաը, վէ տօղրուճա եաթադ օտասընա կիրտի քի, օլ էօնատէ տէրին պիր սուալուգ հիւքմ իմմէքտէ օլուպ, Մըրիզտէ ույդուեա տալմըչ իտի.

. Էկէը Լէօն, իչէրի կիրտիկի զէման, Պըրիգին, հէր ապշամ քէնտիսինէ պէքլէմէք իւզրէ, միւթաասը մուճիպինճէ, թաամ սալասընատա օթուրուպ, եա սիւզէնի իչիյլէ, եախօտ չօճուղունուն պիր էլպիսէսինի տիքմէքլէ մէչղուլ օլտուղունու կէօրմիւշ օլսա իտի, շիւպհէսիզ մէրդում գուրթուլուր իտի։ Լաքին Սըրիգ, իսթիրահաթա զաեէթ միւհթաճ պիր հալտէ օլուպ, չիւնքի նիչէ կիճէլէր ույդուսուզ գալմըշ, վէ գալպի իզթիրապ իչինտէ վէ միւքէտտէր սուրէթտէ կէչիպ, օ ապշամը իսէ, էսնաի թաամտա, զէվճի իւզէրինտէ կէօրիւլէն սիւքիւնէթտէն միւսթէհրի, վէ եազըխանէսի տաիրէսինտէ եանան վէ չաֆգը հավլիեէ վուրմուշ օլան լամպանըն ըշըղընատան՝ մէրդումուն քէնտի իչինէ մէչղուլ օլտուղունա միւթմէյիլ օլաբագ, եաթաղընա եաթմըշ, վէ րահաթճա ույդուեա տալմըշ իտի։

Լէօն, աեադլարընըն ուճունա պատարագ եաթաղ օտասընա կիրտի։

Շըմինէ իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան պիր իտարէ ֆիլիլինին ըշըղը՝ օրթալըղը ճիւզիճէ թէննիւր իտիպ, չօճուղուն պէչիկի, վալիտէսի գարեօլասընըն եանընատա պուլունմագտա իտի։ Չօճուղուն իւզէրի նըսֆէն աչըլմըշ օլմասըյլա, բէտէրինին կէօզլէրի անէ աթֆ օլունտու։ Կէնճ վալիտէ իսէ, եօրկանա սարըլմըշ օլարագ, եիւղինիւ տիկէր թարաֆա չէվիրմիշ օլտուղու հալտէ, հէման կէօզէ կէօրիւնմէզ սուրէթտէ ուեուեօրտու։

Նակեահ Թիւրգուազըն մէէլուն կէօլկէսի գահիր օլուպ, Լէօն՝ չօճուղու իլէ Թիւրգուազտան գայրի քիմսէսիի կէօրմէտի։ Ո մուդիրը գարը՝ Բարիտաէն կիթմէքտէ վէ քէնտինինի պիրլիքտէ կէօթիւրմէք իսթէմէքտէ օլուպ, անճագ չօճուղու տախի, հադըգի վալիտէսի մագամընատա սէվմէէի արզու իյլէմէքտէ իտի։ Իչթէ պու տէֆա ֆէննալըգ բուհու գալէպէ իթմէքլէ, Լէօն թէքրար թէճէննիւն իթտի վէ պիր մասումու քէնտի վալիտէսինտէն սիրգաթ իթմէք՝ ճինաեէթլէրին էն պիւեիւկիւ օլտուղունու ունութտու։ Իմտի, գըշ կիւնլէրին-

տէ չօճռ-դու տիշարը չըգարտըգլարը սըրատա, վիճուտինէ սարտըգլարը շալ պիր իսկէմիէ իւղէրինատ օլմասըյլա, Լէճ Բօյան պունու ալտը, վէ պատէհու Սըրիղին կլան ույդուտա օլմասընատան պիլիսթիֆատէ պէշիկէ տօղրու իլերլէտի։

62

Լէօն, զիքր իթտիկիմիզ չալ գօլթուղունատա օլարագ պէշիկէ եագլաշտըղը զէման, եիւրէկի, բարչալանմագ տէյ ճէսինատ չարբըեօրտու։

Պիշարէ մասումճըղազ, օ չաղատա պուլունանլարա մալ-ույս օլարագ տէրին վէ սաքին պիր ույգունա տալմըշ օլտուղունատան, էթրաֆընատա կէզիլսէ, լագըրտը իտիլսէ, հալթա պէշիկինատէն գալտըրըլըգ կէօթիւրիւլսէ, տույմասը գապը, տէյիլ իտի։

Բէտէրի պու հալի պիլմէքլէ պէրապէր, պիր թարաֆատան վազիֆէսի սէտասընա, վէ տիկէր թարաֆատան աչգ ու մուհապպէթ սէտասընա գուլագ վէրէրէք ուզուն միւտտէթ թէրէտտիւտատ գալտը, ֆագաթ նիհաեէթ աչգ ու մուհապպէթ սէտասը՝ տիկէրինէ զալէպ չալտըղընատան, մէրգումէ պէշիկէ էեիլէրէք, չօճուղու քէմալը տիգգաթ վէ իհթիեաճատա դուճագլատը, վէ սայքի սիւտանա միսիլլու մասումու մէքքիւը չալընը իչինէ սարտըգատան սօնրա, ուեանմասընա մէտատան վէրմէքսիզին, գաբու թարաֆընա էվվէլճէ պիր ատը սօնրա տիկէր պիր ատըմ ալտը։ Լաքին իչթէ օլ վագըթ գաբուլուպ վէ ֆէվգէլատէ պիր հալ վուգու պուլտու։

Լէօն, եաթաղ օտասընա, ահագլարընըն ուճունա պա-
սարագ կիրմիշ, վէ պասթըղը խալը գալըն իտուկինաէն, ա-
սըմլարընըն սէօկ պիւէ չըգմամըշ, վէ նէ՛ չօճուգ վէ նէ՛ վայ-
ատէօկ ուեանմագսըզըն պէչիկէ նագլաշմըշ իտի։ Գագաթ
չօճուղու գուճագլանըպ տա, նէֆէսինի պիւէ չըգարմագսը-
զըն խըրսըղ կիպի գաեէթ սէսսիզճէ օրատան չէքիլէճէկի էս-
նատէ, հաթիա գարունուն էչիկինէ տէ վասըլ օլմուշ իքէն,
Սըրիղ պիրաէն պիրէ ուեանըպ եաթաղը իւգերինատէ պաշընը
գալարըարագ, զէվճինին, մատումունու գուճագլամըշ օտու-
ղունու կէօրիւնճէ, պու կիպի սրրատատա ադըլարը պաշտա-
րընատան կիտէն վալիտէլէրէ մահսուս վէ թարիֆ ու նագշը
նագատէլ պիր ֆիղան ու ֆէրեատ իլէ պաղրարը։

Ընճագ չօճուղու գուճաղընա ատմըշ օլան քիմսէ՝ անըն
բէտէրի վէ քինատինին զէվճի տէյի՞լ մի իտի, վէ չօճուգ տա
էմնիյէտէթլի պիր բիմսէնին գուճաղընատա պուլո՞նմատըօր մու
իտի։

Պէօյլէ սրրատատա Սըրիղ պէլքի եիրմի տէֆա ուեան-
վէ չօղ տէֆա կէօղէրինի աչարագընատա, Լէօնուն, չօճու-
ղունու գուճագլատարագ պէչիկինէ եաթըրարագընը կէօրմիշ,
վէ թէպէասիւմ իթմիշ իտի։ Իմտի չու սրրատատա վագը օլան
տէհշէթ ֆիղանը նէ՞տէն իճագ իթմիշ իտի։ Նի՞չին կէօղէրի-
նի հատատէն զինատէ աչարագ, վէ եիւզինատէ էսէրը տէհշէթ
էօրիւնէրէք, սէվտիկի պիր տատմէ հիտատէթամիշ սուրէթ-
ատ տէթիը նագատ իլէմիշ իտի։

Զիւնքի, մահզա պէօյլէ մու հիմմէտրրատատա տըր քի, հէր
ֆամիլատատը, հէր խանէնի հիմատէ վէ նէզարէթի իչին ճէնա-
պէտ Ալլահ թարաֆընատան թայինին պուրուրմուշ օլան կիզլի
Գէնք, պիչարէ վալիտէնի ուեանատրըմըշ, վէ մատումընըն աչը-
յնագատա օտուղունու անլամմըշ իտի։

Սըրիղ եաղընըզ պիր տէֆա ըէֆը նիտատա իլէմիշ իտի,
Նագատէ անըն պու նիտատատ՝ Լէօնուն գալպինէ, գամանըն
Հու կիպի ատրանըպ, ճիկէրրատրէօնի զէվճինին Լլինատէն
լմագ իւզրէ հէման եէրինատէն սրչրատագ իտթէմէթրէ պէ-

բապէր, հէնէճանընտան նաչի նամթաղընտա գըմըլտանմագ-սըզըն գալտը, ֆագամթ քէսկին պագըշը՝ միւթթէհիմ բէ-տէրի հէման նէրէ չարըմագ տէրլճէսինտէ միւթէէսսիր եյլէտի։

Օլ վագըթ Լէօն Րօյան զէվճէսինին նամթաղընա տօղրու իլերլէնիպ, հէնուզ ույդուտա օյան զէվալը մասումու վա-լիտէսինէ թէսլիմ իթթիքատէն սօնրա,

— Պէն պիր ալչաղըմ, պանա աֆվ իտին... Ալլահա բա-մարլատըգ, տէտի, վէ տէրհալ տիշարը չըգտը։

Սըրիզ իսէ, ալնը թէրլէմիշ վէ գալպի՝ հէնէճանընտան նաչի տիշարը թաղեիդ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր բէ-լիմէ իրաարնա, նախօտ րէֆը սէտա իթմէկէ միւդթէտիր օյամաերպ, անճագ Լէօնուն աճէլէթէն նէրտիվէնտէն աչա-ղրնա էնտիկինի, վէ գաբուճունուն բէնչիրէսինէ վուրտու-ղունու, վէ գաբունուն այըրպ գարանտըղընը իչիթտի։

Լէօն, նարը կիճէնի կէչերէք իտանէսինտէն տիշարը չըգ-տըը հալտէ, նէրէնէ կիթմէքտէ օլտուղունու պիլմէնիպ, իզ-թիրապը գալպիսի քէնտիսինի թաագիպ իթտիկի հալտէ, սօզ աղա չըգտը, վէ օլ գատար թէյլաչ իչինտէ իտի քի, պիր գօնչու գաբուսունտա սիրէրլէնէրէք տուրմուշ օյան պիր ատէմի կէօրէմէտի։ Քէնտի քէնտինէ տէ,

— Պէն պիր ալչաղըմ, վէ էօլիմէ յաեըգ օլտուղում ճի-հէթլէ, իրթիքապ իթտիկիմ ճինտաեէթթ նայընըգ էօլիմ իլէ աֆվ իթտիրէպիլիրիմ, տիմէքտէ իտի։

Մէրգումուն սէօզլէրի խալիսանէ օլուպ, քէնտի քէնտի-սինի ինսանլար իչինտէ էն միւթթէհիմի տէյի պիլտիկի ճի-հէթլէ, թէյլէֆի նէֆս իթմէք իւզրէ Սէն նէհրի պօյունտա իլերլէտի։

Օլ վագթա տէկկին Լէօն էհլի նամուս վէ պախթիտար պիր իշճի օլուպ, չալըշմաերը սէվմիշ վէ ճէնապը Ալլահտան գօրդմագտա պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, ախիրէն վագը օյան խէթթասը, քէնտիսինի սօն տէրէճէ եէյիս ու քէտէրէ կիրիֆթար իթմիշ օլտուղունտան, էօլմէքլէ հադդը միւճա-

գաթընը պուլաճաղընը անլամըշ՝ վէ ալչագճա էօլմէքտէն իսէ, քէնտի քէնտիսինի ճէզալանտրմաեը միւրատ իթմիշ իտի։

Մէրդումտէն պու միւլահազաի հարիդ իւլ ատէսի՝ տիկէը հէր կէօնա խաթըրէլէրի դիհնինատէն պէր թարաֆ իտիպ, չէօյլէքի դէվճէսինի, վէ մէյեուսիճէթինին սէպէպի էվվէլի օլան օ մէնֆուր կէօզպաեըճը Թիւրդուազը տախի ունուտարագ, քէնտիսինի տալղալարա աթմադ ֆիքրիյլէ Օսմէրլիյ քէօրրիւսիւնէ դօշմագտա իտի։ Լաքին էնսէսինատէն տիւշէն չախս՝ քէնտիսինի կէօդիւնատէն պիր տագըդա պիլէ զայպ իթմէնիպ, Լէօն քէօրրիւնէ վասըլ օլարագ, աեաղընը բարմագլըդտան աթաճաղը սըրատա, չախսը մէճհուլ չիտտէթլէ եագասընտան թուլմուպ,

— Նէ՞ եաբըճօրսունուզ մոնսիէօ Բօլան, տէտի։

Լէօն, խամինին թէլէֆֆիւզ իտիլմէսինի իչիտինճէ, սարսըլարագ, արդասընա տէօնտիւ, վէ խըզմէթքեար էլպիսէսի կիճինմիշ օլան պիր ատէմին դարշըսընտա պուլունտուղունու կէօրտիւ։

Լէօն, մէրդումտէ տիկէը պիր մահէլլատէ էվվէլճէ կէօրմիւշ օլտուղունու խաթըրլատը։

Խըզմէթքեար, Լէօնուն եագասընը դօյվէրմէկէրկէ,

— Մոնսիէօ Բօլան, ագըընըզա՞ մը կէլտի, տէյի թէքրար իթտի։

Լէօն.- Եագտը դօյվէրինիզ, պէնտէն նէ՞ խաթէօրտունուզ։

— Սուեա աթըլմանըզը մէնն իթմէք խաթէրիմ։

— Ֆագաթ նէ՞ հադդ իլէ։

— Պանա վէրիլմիշ օլան էմր հադդըմտա։

Լէօն պու արա պիր ազ թէքկէն օլարագ, քէնտի դուրթարըճըընա թէքրար պագտը, վէ պու տէֆա անրն, Թիւրգուազըն խըզմէթճիսի օլտուղունու թանըտը։ Իշտու խըզմէթքեար՝ պիր դաչ սաաթ էվվէլ Լէօնու՝ մատամատընըն նէգատինէ չըգարտըղը, վէ մահուտ թէզգիրէկեի պիղդաթ թէսլիմ իթմիշ օլտուղու կիպի, Լէօնու խանէսի ճիվարընտա պէք-

լէմէք իւղրէ մէղպուրէ թարաֆընաան պաղը էմրլէր ալմըշ օլմասըլա, օ էմրլէրի թէմամիլէ իճրա էթմիշ իտի։ Շէօյլէ-քի Լէօնուն՝ էվինաէն տիշարը չըգարըղընը կէօրմէսի իւղէրինէ, մէրգումու թաապիպ էթմիշ, վէ մալիւմ օլան նէթիճէ հու-սուլէ կէլմիշ իտի։

Իմամ Լէօն, մէրգումա խիճապ իտէրէք,

— Սիզէ՞մի էմր վէրիլտի, ահմի սիւալ էթտի։

— Էվվէլճ, մաասըլմ թարաֆընաան պաղը էմրլէր էթա օլունաու։

— Էօժէնի թարաֆընաա՞ն մը։

Պու սէօզ իլէ, մէղպուրէնին խաթըրէսի, մարանկօզ ու-թաարընը գիհնինաէ թէքրար հասըլ օլաու։

Խըզմէթքեար։ - (իֆաաէսինէ տէվամ իտէրէք։) Մաասամ կիճմէք իչին սիզէ պէքլէէօր։

Լէօն պու քելիմէլէրի իչիտինճէ, սուլ գասա թաասավվու-րունու ունուտուպ, եալընըզ Թիւրգուազը տիւչիւնմէէ պաչլաաը։

Խըզմէթճի մէրգումու կէօթիւրէրէք, - կելինիչ, տէտի, վէ Լէօն, սարսըլաագ, սէրսէմ կիպի պիր հալ քէսպ էթմիշ օլ-տուղու հալտէ, չօճուգ միսլլու էթտաթլա խըզմէթքեարա ըէֆագաթ էյլէտի։

Լէօն Բօյան, քէնտինի պօղմագ ֆիքրի իլէ Սէն չայընա գօչտուղու էանտատէ, Սըրիզ, մաասմունու գուճաղընաա թու-թուպ տիլսիզ կիպի գըմըլտանմագտըրըն տուրմուշ իտի։ Պի-չարէ գաարընճըղազ, վուգուի հալի հէնուզ անլատամմագտա իտի իսէ տէ, պիւեիւք պիր մուխաթարաէա հէտէֆ օլմուշ իտուկինի տէրք էյլէմէքտէ իտի։ Սըրիզ, զէվճինին նէրտի-վէնտէն աչաղընա էնտիկինի վէ գարունուն աչըլըպ գարան-տըղընը իչիմտի։ Իչթէ պու արա Լէօն տիշարը չըգմըշ օլուպ, մէղպուրէ, տաղընըղտան իսէլաս օլմատա վէ տէհչէթի ու իգ-թիրապընը թէսկինի էթմէկէ չալըշտը։ Ճիհէրբարէսի գու-ճաղընաա օլուպ, անը գալպի իւղէրինաէ սըգտըղը, վէ եիւ-դիւնիւ էօրտիւկիւ, վէհասըլ միւէպպէտէն գալպ էթմիշ օլ-

տուղունու զանն իլլէտիկի օլ սէվկիւլիւ մախլուդու թէքրար պուլմուշ իտուկի ճիհէթլէ, պիր գաչ տադբդա զարֆընտա մէզպուրէ օլ տէրէճէ մէֆթուրիեէթ հիսս իլլէտիքի, զէվճինի ունութտու, ֆագաթ պու ունութմադըդ չօգ սիւրմէեիպ, հիսսիեաթընը հալը ու թէտդիդէ իպթիտար իտէրէք, վուգուի հալի տիւչիւնմէեէ պաչլատը, վէ աճապա զէվճի, եալընըդ տիչարը չըդտըդը զէման չօճուղուն վիճուտինէ սարմադ իչին գուլանըլան շալը օ մասումա սարմըչ օլարադ անը կէօթիւրի՞եօր մու իտի, տէյի քէնտի քէնտիեէ սիւալիթտի։

Սըրիզին զիհնի պիր արա աեըլարադ, Լէօնուն, մասումու աչըրմադ իսթէմիչ օլտուղունու տէրք իթտի իսէ տէ, սէպէպինի վէ մադսէտինի տիւչիւնտիւկիւ հալտէ, հալը իտէմէտի։ Օլ վադբթ մէրդումէ՝ զէվճինին թէքրար կէլէրէք, իչպու տէհչէթլի մուամիաեը իյղահ իտէճէկի մէմուլինտէ պուլունտու, ֆագաթ Լէօն մէյտանա չըդմաադընտան, կէնճ գատըն՝ եէնիտէն աչըրըլըը տէյի գօրդուսույա մասումունու գուճաղընտան աեըրմաեաադ եաթըրտը, վէ քէնտիսի տէ եաթաղընտա ուեումադսըղըն օթուրուպ, ճիւղի պիր սէս ալտըղընտա, կէօզլէրինի գաբուեա տօղրու չէվիրմէքտէ իտի։

Սաաթլար կէչիպ, չէֆֆագ զիեասը բէրտէլէրին արասընտան կիրտիկի հալտէ, Լէօն էլան մէյտանա չըդմատը։ Օլ վադբթ Սըրիզ, զէվճինին, «պէն պիր ալչաղըմ» տէյի վադը օլան սէօզլէրինի իսաթըրլաեաադ, գօրդմաեա պաչլատը, վէ աճապա Լէօն քէնտիսինի թէլէ՞ֆ մի իթտի եօլունտա ֆիքրինտէ պիր չիւպհէ հասըլ օլտու, վէ անինտէ գալգըպ, պիր ֆիսթան կլինինտիքտէն վէ չօճուղու գուճագլատըգտան սօնրա, հէնուզ եաթմադտա պուլունան գայիմ վալիտէսինին օտասընա գօչարադ, վէ թէլաչ իլէ ուեանտըրըպ, ադը պաչընտա օլմաեարադ,

— Վա՛լիտէ, չօճուղու սիզէ կէթիրտիմ։ Էյիճէ մուհաֆազա իտինիզ։ Խուսուսիյլէ քէնտինիզ ուեումաեընըզ, տէտի, վէ պու տէհչէթին վէ թէլաչընն սէպէպինի անլամաեադ հայրէթտէ գալմըչ օլան իհթիմալարէ գատընըն սիւալլէ-

րինի տինկէմէկէրէք, վէ սօն իւմիտի օլարագ, Լէօ-նուն աչաղըեա էնմիշ օլտուղունու վէ մարանկօզ տաիրէսին-տէ պուլունտուղունու մէմուլ իտէրէք, քէնտիսի տէ աչաղը-եա էնտի։ Մէրդումուն տիշարըեա չըգմըշ իտուկինի նա՞սըլ պիլէպիլիր իտի։ պունտան գաթինագար Լէօնուն աչաղըեա էնտիկի էսնատէ, խանէ միւսթէճիրլէրինտէն տիկէր պի-րինին գաբուլեու աչարըմըշ օլմասը տա իհթիմալտէն տէյի՛լ մի իտի։

Սըրիզ պիր արա պու խուսուսու մէմուլ իտիպ, մարան-կօզ տաիրէսի գաբուսունուն եարը աչըգ պրագըլմըշ օլտու-ղունու կէօրմէսինտէ, ֆէվգէլատէ մէարուր օլտու, զիրա Լէօն, պիր գաչ սաաթ էվվէլ եօգարըեա չըգարքէն, օլ գատար թէլաշ իչինտէ իտի քի, տաիրէի մէգքիւրէ գաբուսունու գա-բամաեա ունուԹմուշ իտի։

Սըրիզ, մարանկօզխանէնէ կիրիպ, օրաեը պօչ պուլուն-ճա, – Լէօ՛ն, Լէօ՛ն, տէյի պաղըրտը իսէ տէ, ճէվապ ալա-մատը։

Գատէհու տաիրէնին հէր Թարաֆընը տօլաչտը, եաղը-խանէնէ կիրտի։ օրասը տա պօչ օլուպ, անճագ լահպանքն ըշըղը լաեըգըյա սէօնտիւրիւլմէմիշ օլմասընտան, Լէօնուն չըգմասընտան ոօնրա տախի եանմագտա իտի։

Սըրիզ, զէվճինքն չաբգասընը արաեըպ, պուլմաեընճա, մէրդումուն հագըգէԹէն էվտէն տիշարը չըգմըշ իտուկինի անլատը։

Օ անտէ մատանըն ալԹընտա պուրուշմուշ պիր քեաղըտ կէօրիւպ, պու քեաղըտ՝ գուվվէի մըգնաԹըսիէ վէ ճազիպէնի հաիզ տիր կիպի նազարը տիգգաԹընը ճէլպ իմտի։

Իչպու քեաղըտա պուրուշմուշ օլմաղէ պէրտապէր, սարը բէննկի օլուպ, ֆագաթ պու սարըլըդ՝ քեաղըտըն ճէպ իչինտէ պիր գաչ կիւն գալմըշ օլմասընտան իլէրի կէլմէիպ, սարլ բէննկի օլտուղունտան, Սրրիզէ, պիր ագշամ քէնտի օ-տասընըն խալըտը իւգէրինտէ պուլմուշ օլտուղու թէգքիրէնի խաԹրընա կէԹիրտի։ Էօժէնի կարէն Թարաֆընտան Լէօն

Բօլանա եաղըլմըշ օլան օ թէղբիրէ իսէ, դաթը մուխտապէրէնի միւպէյինի իսի։

Պիչարէ դատընճըղազ, իշպու պուրուշմուշ քեաղըտը եէրտէն ալըպ աչար, վէ իւզէրինէ աթ֊ը նազար իթմէքտէ, եաղըսընը թանընըպ րէֆը սէտա իյլէտի, վէ պիր արա միւնաէրիճաթընը օդումադսըզըն իշպու մէքթուպը մուղըրրի պիր թարաֆա ալմադ իսթէտի իսէ տէ, ղարիպ պիր մէրադ, եախօտ զէվճինին ներէտէ օլաուղունու անլամադ արզուսու, պէյքի տէ գըսգանճլըգ հիսսի, քէնտիսինի թահրիք վէ թազեիգ իթտիքլէրինտէն, մէղբիւբ մէրադընա եախօտ արզուեա գարշը գօեամաեարադ օդուսու։ Իշպու թէղբիրէ, սըր Վիլիամընն թէրթիպլիյէ թիւրդուաղ թարաֆընտան եաղըլմըշ վէտանամէ օլուպ, Սըրիղ պու տէֆա տահա զիեատէ եիւք սէք սէտա իյէ պաղըրըպ, պատէհու սըրթ իւսթիւ տէվրիլտի։

. . . . . .

Բօլանընն դուլլանտըղը միւթէատտիտ իշճիյէր կէյտիքլէրինտէ, կէնճ դատընը, եաղըխանէ օտասընտա պօյլու պօեունճա վէ պուրուշմուշ քեաղըտը էլան էլինտէ թուրթմուշ օլարադ եէրտէ սէրիլմիշ պուլուպ, իճապ իտէնլէրի եարտըմա չաղըրըլալը, վէ պատէհու պիչարէնի դուճագլաեըպ, քէնտի տաիրէսինէ չըգարտըլալը։

Տաիրէի մէղբիւրէտէ իհթիեար վալիտէ իյէ չօճուդ պուլունուպ, Էօն մէվճուտ տէյիլ իտի։

Պիր խայլի միւտավաթը իհթիմամքեարանէ իյէ Սըրիղին պայկընըզը կէչտիկինտէ, մէրդումէ, մէճնուն միսիլլու եաթաղընըն էթրաֆընա կէօղ կէզտիրտի, վէ նակեահ նազարը տիգգաթը պէչիկէ աթֆ օլունուպ, պունուն պօչ օլտուղունու կէօրմէսի իւզէրինէ, վուգուի հալի խաթըրլաեարադ, տէհշէթլի պիր սէտա իյէ,

— Զօճուղում, հանի՞ չօճուղում, տէյի պաղըրտը։

Օլ անտէ իհթիեարէ վալիտէ՝ մասումու դուճաղընտա թուրթմուշ օլարադ դօչուպ,

— Իչթէ, պուրատա տըր, տէտի։

Սըրիզ՝ ճիկէրբարէսինի գուճաղընա ալարագ, եւրէկի իւզէրինտէ սըգտըգտան սօնրա, պիտաէֆալի էօբտիւ վէ հէօնկիւր հէօնկիւր ալլամաեա պաշլատը։

Զէվալը իհթիեարէ գաատընճըղագ իսէ,

— Լէօն նէ՞րէտէ տիր, վէ նէ՞ վագը օլտու, տէյի սօրմաընտա, Սըրիզ ճէվապ վէրմէնիպ, աղլամաըընա տէվամ իթտի։

Պիչարէ կէնճ գաատընճըղագ՝ զէվճինին կիթմիչ, վէ մասումունու էլինտէն գասպ իթմէք իսթէմիչ օլան վէ կիւեա պիր տիկէր գաատն՝ վալիտէ եէրինէ գայիմ օլապիլիր կիպի, օ մասումա վալիտէլիք իսէճէկինի պէեան իթմէքտէն ար ու հիճապ իթմէմիչ պուլունան օ ալչագ մախլուգա գավուշմուչ օլտուղունու անլատալը։

Ֆիլվագը, պու զէվալը գաատընըն, հիչ պիր չէյտէն խապէրլէրի օլմատըղը ճիհէթլէ, քէմալը թէհայիւր վէ մահզունիեէթի իչինտէ գալմըչ օլան եէտի սէքիզ նէֆէր իշճիլէր, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր կէօզ եաչլարը տէօքէն իհթիեարէ վալիտէ էթրաֆընը իհաթա իթմիչ օլտուգլարը հալտէ, եաթաղը իւզէրինտէ օթուրուպ տա, քիմսէեէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէքսիզին, եալընըզ գուճաղընտաքի մասումու էօբմէսի վէ սէվմէսի՝ էօյլէ պիր հիւզնէննկիզ մէնզարէ իտի քի, հիչ պիր ինսան տիլինին պու մէնզարէեի լաեըգըյլա թարիֆ վէ նադչ իթմէսի գապիլ տէյիլ տիր։

Վագթիյլէ զաեէթ սաքին օլան պու խանէ տէրուննինտէ, օ կիճէսի նէ կիպի էարարի վէ մուճիպի քէտէր պիր ֆաճիա վուգու պուլմուչ օլտուղունու եալընըզ Սըրիզ պէեան իսէպիլիրքէն, օ տա սիւքիւթ իթմէքտէ, վէ վալիտէսինին կէօզ եաչլարը տէօքտիւկիւնիւ կէօրմէքլէ, քէնտիսի տէ, աղլամաեա պաշլամըչ օլան մասումունա պագտըղը կիպի, էլան էլինտէ մէվճուտ օլան վէ պիր տիւրլիւ էլինտէն ալընամամըչ պուլունան մէզքիւր մուզիրը թէզքիրէեէ տէ աթֆը նադար իթմէքտէ իտի։

Պիչարէ գաւոընըն պու սիւքիւթի բէք միւտհիշ պիր հալ օլուպ, քէնտիսինի կէօրէնլէր՝ մութլաղա ապըընա ճիննէթ կէլմիշ օլտուղունու զանն իտէպիլիր իտիլէր։

Իհթիեարէ գաւոընն,

— Լէօ՛ն, Լէօն նէ՞րէտէ տիր, տէյի պաղըրտըղընտա, վէ տիւչարը հիւզն ու քէտէր օլան իշճիլէր տէ,

— Էֆէնտիմիզ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտիքլէրինտէ, Սըրիզ էլան իհթիեարը սիւքիւթ իթմէքտէ իտի։

Նակեահ սօղաղտան պիր արապա սէսի իշիտիլիպ, պու արապա գաբուռնուն էօնիւնտէ տուրտու։

Գէեազ պիր թուալէթի կիեինմիշ օլան պիր գաւոընն, իշպու արապատան աշաղըեա էնտի։ Պու գաւոընն, Պաղդարա իտի։

Իքի կիւնտէն պէրու Պաղդարա մէյտանա չըգմըշ օլմաեքպ, պու տէֆա իսէ, պիր չօղ մէշղուլիեէթլէրի արասընտա պուլտուղու պիր սաաթտան իսթիֆատէ իլէ, սէվկիւլիւ գըզդարընտաշընը կէօրմէք, վէ զէվճի իլէ նէ հալտէ պուլունտուղունու անլամադ, վէ իճապը թուգտիրինտէ մէզպուրէեի թէսէլլի իթմէք վէ պազը կէօնա իւմիտլէր վէրմէք իչին կէլմիշ իտի։

Սըրիզին պայկընըղը՝ պիւթիւն խանէ խալգընը թէլաշա տիւչիւրմիւշ օլմասըյլա, Պաղդարա հէնուզ էվին նէրտիվէնինտէ իքէն, պու վուգուաթտան խապէրտար օլտու, վէ լէհճէսի սօյմուշ օլարադ, վէ թէաճճիւպի ազիմ իչինտէ պուլունարադ, օտա գաբուռնու էօնիւնտէ տիլսիզ կիպի տուրուպ, Սըրիզին ալլամադտա օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, հագըդէթի հալի թէմամիյլէ անլամատը իսէ տէ, պունա հէմեն եադլաշտը։ Պատէհու պիր իշարէթլէ քեաֆֆէյի իշճիլէրի, իհթիեարէ վալիտէեի, վէլհասըլ հէր քէսի տիշարը չըգարտըգտան սօնրա, գաբուռնու գաբատը, վէ գըզդարընտաշընը կէօրմէսի իւզէրինէ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտէն Սըրիզին եանընտա եալընըզ գալտը։

Ֆիլվագը պու սըրատա մէրդումէնին գահիր օլմասը,

Սըրիզ իչին ատէթա պիր հիքմէթի Րէպպանիեէ տէյի՞լ մի իտի։

Պադդարա՝ դարեօլանըն քէնարընտա օթուրուպ, Սըրիզին՝ մահուտ թէզքիրէեի հավի օլան էլինի թուԹարադ,

— Նէ՞ օլտուն սէվկիւլիւ դըզդարընտաչըմ, տէյի սօրտու։

Սըրիզ ։ - Ջանն իտիեօրում քի էօլէճէեիմ, տէյի զայիֆ, քէսիք, վէ ատէթա թէսլիմի րուհ իթմէք իւզրէ օլանլարա մախսուս պիր սէտա իլէ ճէվապ վէրտի։

— Լէօն նէ՞րէատե տիր։

— Լէօն կիթտի։

Ա՛յնի վադըթտա Սըրիզին էլի աչըլմադըա, Պադդարա մահուտ թէզքիրէեի ալտը, վէ միւնտէրիճաթընը օգուտուդ-տան սօնրա, կէօզլէրինտէ ամէչի ղազապ ու հիտտէթ քար-լատըդը հալտէ,

— Ա՛հ, պու տէֆա արթըդ չօդ օլտու։ Թիւրդուազ պէ-նիմ էլիմիէ էօլէճէք տիր, տէտի։

. . . . . .

Մուախխարէն Պադդարա, ամազօն թէսմիեէ օլունան էսկի ճէննկեավէր դատընլարընն միւհարէպէեէ հազըրլանտըդ-լարը զէմանն վադը օլտուղու կիպի, հիտտէթ ու ղազապլա պաչընը եօդարը գալտըրարադ, սէրթ չէհրէլի պիր թավը ու վաղիեէթ քէսպ իթտի։

63

Հիքեաեէմիզտէ բէք զիեաաէ իւէրի կիթմէզտէն էվվէլ, գօնթ տը Շաթօ-Մայինին խանէսինատէն չըդ տըղընը կէօրտիւկիւ-միւզ միւսաֆիրէ նագը քէլամ իտէլիմ։ Սըր Վիլիամ եախօտ սըր Ալթիւր Գօլէնս, պին տիւրլիւ-դալըպալարա կիրտիկի կիպի, օ կիւնիւ տէ, մարքիզ Վան-Հօբուն պալօսունատա իլք տէֆա պուլունատուղու հէյեէթտէ, եանի եիւզիւ թուղլա ըէնկինատէ վէ պաշընա սարը բէրուգա գօյմուշ օլուպ, գօնթուն խանէ-սինէ տուխուլինատէ, արապասընըն քէնտիսինէ պէքլէմէսինի արապաճըեա իխթար իթմիշ օլմասըյլա, տիշարը չըդ տըղը զէման, պու արապաեա բաքիպ օլտու, վէ տօղրուճա Գամ-պօլհուն խանէսինէ կիթտի։

Գամպօլհուն, օլէսնատէ խանէսինատէ պուլունմասընա պա-գըլըբա, հէր հալտէ ուսթատը մէշհուրընա պէքլէմէքտէ օլմասը լազըմ կէլիպ, ուսթատընա լաեըգ օլան պու շակիրտ, րօպ տը շամպըրսընը կիեինմիշ օլտուղու հալտէ, եալընըգճա սիկարասընը իչմէքտէ, վէ սըր Վիլիամտան մաատա քիմսէեի գապուլ իտէմէեէճէկինի խըզմէթքեարլարընա էմր վէրմիշ օլմասընա նէզարէն, պու իքի շախս արասընատա ճէրէեան իտէճէք մուհավէրէնին էհէմմիեէթի օլաճաղը անլաշըլմագ-տա իտի։

Մէրգումլար, արալարընատա շու եօլտա կէօրիւշտիւէր։

Րօգամպօլ։ - (սըր Վիլիամընը իչէրի կիրտիկինի կէօրմէսի իւգերինէ։) Հագըգէթէն ամճա, սիզ, սիւարի գապիթլէրի կիպի, սէօզ վէրտիկինիզ վագըթտա թէմամիյլե հաղըր պու-լունուեօրսունուզ, տէտի։

Սըր Վիլիամ. — Հայ հայ, տիեէրէք, շակիրտինին դարչըմընաա օթուրտու, վէ պատէհու, — Շէրիւպէնի կէօրտի՞ն մի՞, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ։

— Էյ նէ՞ խապէր։

— Մարքիզ գահէթ եիւքսէք պիր հալ կէօսթէրմիշ տիր։

— Նէ՞ կիպի։

— Աչըգընըն հիսսիեամա միւթէալլիգ իդրարընը տինլէմիշ...

— Հիչ պիր ճէվապ վէ՞րմէմիշ մի։

— Խայր։

Պու սուրէթլէ Րօգամպօհ, իւք կիճէսի մատամ Մալասինին խանէսինտէ վուգու պուլմուշ օլան վէ Շէրիւպէնի թարաֆընատան քէնտիսինէ լուղէթ պէ լուղէթ նագլ իտիլմիշ պուլունան ժէնգարէեի սըր Վիլիամա հիքեաեէ իթտի, վէ պատէհու էսէրը թէէսսիւֆ կէօսթէրէրէք,

— Իչթէ կէօրիւեօրսունուզա՛, պիզ պու իչտե քէք իլէրի կիթմիշ տէյիլիզ, տէտի։

— Էօյլէ՞մի զանն իտէրսին։

— Հաթիա միս Տահ-Նահանըն պէշ միլեօն ֆրանգընը ելտէ իթմէք իւմիտի, չիմտի հէր վագըթտան զիեատէ պիզատէն իրագլանմըշ օլտուղու իթիգատընատաերմ։

— Սէվկիւլիւ եէկէնիմ, պու պապատէ սէն եանըլըեօրսուն։

Րօգամպօհ, օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ սըչրատը, վէ սըր Վիլիամս ոտա օթուրտուղու գօլթուգլունուն էննէսինէ տահա զիեատէ եապանարագ, տիզլէրինի եէկտիկէրինէ գավուշտուրտուգտան սօնրա,

— Ցօսթում վէ շակիրտիմ, սէն, պէնիմ էն մուազզէզ իւմիտլէրիմ հագգընատա եանըլըեօրսուն, տէտի։

— Նէ՞ խուսուսատա սէվկիւլիւ ամմա։

— Ահմագ օլմագլըզըն պու պապատէ պիւեիւք պիր էօզիւր տիւր։

— Իլթիֆաթընըզա թէշէքքիւր իտէրիմ ամմա։

— Հէր նէ իսէ, պու կիւն սէնի թէքտիր իթմէկէ վադ-թըմ օլմատըղընտան, պիր աղ ճիտտի կէօրիւշէլիմ։ Տախ-նաթա զէհիրի հա՞նկը կիւն իչտի։

— Էվվէլքի կիւն։

— Բէք ալէա, զէհիրին թէէսսիրի եէտինճի կիւն կէօ-րիւլէճէկինտէն, հէննուզ պէշ կիւն միւտաէթիմիզ վար տըր։

— Ֆագաթ ամմա, մարքիզ, պէշ կիւն Շէրիւպէնին իղվա-լարընա գարշը տուրմուշ տուր։ Շու սաաթտա Մ. տը Վէր-նի, պին պաշը Գարտէն թարաֆընտան օ գատընըն խանէ-սինտէ թագտիմ օլունտուղու ադշամ նէ մէվգի իտէ իտի իսէ, անտէն պիր ատըմ պիլէ իլէրի կիթմէմիշ տիր։ Պունտան ան-լաեապիլիրսինիզ քի, պէշ կիւն իչինտէ տէ...

Սըր Վիլիամս.— (ումուզլարընը չէքէրէք.) Սէնին եիւզիւ-նէ պագան՝ սէնի պիր իշ ատէմի զանն իտէր իսէ տէ, հա-գընդէթ տէ սէն հէննուզ իշ ատէմի տէյիլսին։ Գատընլարը տահա լաեընգըյլա թանըեամամընշընըն։ Անլա՞մաեօրմուտուն քի, ա՛ պուտալա, էկէր մարքիզ Շէրիւպէնի սէվմէմիշ օլսա իտի, անըն աղընտան չընգան իգրարընն պիր սէօզիւնիւ պիլէ տինլէմէք իսթէ՞մէղ իտի։

— Տօղրու տուր։

— Իմտի մատէմքի անը տինլէտի իսէ, տիմէք քէնտի-սինի սէվիեօր։

— Էօյլէ օլսուն, ֆագաթ սէվտիկինի իգրար իթմէեէ-ճէք տիր։

— Օ պօշ շէյ տիր։

— Նա՞ըլ պօշ շէյ տիր։

— Շիւպհէսիզ. պիզ նէ՞ իսթէեօրուզ. զահիրի հալ տէ-յի՞լ մի։

— Էվվէթ։

— Իշթէ օ զահիրի հալի էլտէ իտէճէէիզ։

— Պէն սուննա չիւպհէ իտէրիմ, չիւնքի օ գատընն Մ. տը Վէրնիեի թէքրար կէօրմէեէճէք տիր։

— Պիլաքիս թէքրար կէօրէճէք տիր։

— Նէ՞րէտէ։

— Մատամ Մալասինին խանէսինտէ։

— Նա՞սըլ օլապիլիր։

— Օրասընը պէն իւզէրիմէ ալըրըմ։ Շուրասը մուհադ-գադ տըր քի, հէր հալտէ մարքիզ վէ Շէրիւպէն գարշը պէ գարշը պուլունաճադ տըրլար, վէ այնի վադըթտա մարքի իւսթէ կէլէճէք տիր։

— Ամճա, պէնիմ պիր ահմադ օլտուղումու վէ սիզին տէ ճին կիպի ադըլը օլտուղունսուղու թաատիդ իտէրիմ։

— Պիր ազ տա տիկէր պիր մատտէտէն պահս իտէյիմ։

— Խայր, երինէ Շէրիւպէն հագգընտա սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

— Մէօյլէ պադ ալըմ։

— Շէրիւպէն Պադդարտաը կէօրտիւ։

— Նէ՞ վադըթ։

— Տիւն ադշամ մարքիզտէն այրըլտըդտան սօնրա։ Պադ-գարա պանա, պաշտան չըգարըլամաճաճադ կիպի կէօրիւն-մէճօր։

— Բէք էյի։ օ գարը պէնի թաատի իտիճօր, պու խու-սուս՝ քէնտիսինտէն դուրթուլմադըղմա պիր չարէ օլաճադ տըր։

Պատէհու Րօգամպօլ՝ Շէրիւպէն իլէ Պադդարա արտասըն-տա վուգու պուլմուշ օլան միւքեալէմէնի նադլ իթտիկինտէն, սըր Վիլիամ տիդգաթլէ տինլէտի, վէ միւթէագըպէն,

— Ա՜հ, եալընըզ պիր սաաթ շու դատընըն գալպի քիւհ-նիւնիւ օգուճապիլսէ իտիմ, տէտի։

— Շէրիւպէն սիզին եէրինիզէ օգուճաճադ տըր։

— Օլպապտէ չիւպհէմ՝ վար տըր։

Պիր գաչ տադըգա գատար սըր Վիլիամ տէրին պիր միւթալէաճա տալարադ տուրուպ, Րօգամպօլ իսէ,

— Ամճա, պանա սէօյլէճէճէլէրինիզ հէր պու գատա՞ր մը տըր, տէյի սօրտու։

Սըր Վիլիամ պաշընը եօգարը գալտըրարադ,

— Խայր, Ֆէրնան իւէ Լէօն Բօյան հագդընտա տախի սանա պագը չէյլէր սէօյլէմէք իսթէրիմ։

— Հա հա, քէնտիսինէ պու կիւն նէ՞ վագը օյտու պիլի՞րմիսինիզ։ Պիչարէ Լէօն պու սապահ պուրատան տիվանէ կիպի տիշարը չըգըպ, Թիւրդուազըն արդասընտան գօչտու։ Ֆագաթ պիլմէմ՛քի եէթիշէպիլի՞մ մի։

— Էվվէթ, իւթ սաաթ սօնրա եէթիշտի։

Պու սըրատա տախի սըր Վիլիամ Բօգամպօյա պագը վագըալար նագլ իթտի։

Բօգամպօլ.- Լէօնուն՝ խանէսինի թէրք իտէճէկինի մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ։

— Էվվէթ։

— Զօճուղունու տա պէրապէր ալաճաղընը՞։

— Իչթէ օրասընը պիլմէմ՛, Ֆագաթ իհթիմալ տըր։

— Զօճուղու պիրլիքտէ ալըրսա, նէ՞ եապաճաղըզ։

Սըր Վիլիամ.- (Եիւզիւնտէ չէյթանի պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլարագ.) Զօգտան պէրի Սըրիդտէն ինթիգամալմագ արզուսինտէեիմ. իմտի չօճուղունու, էօբսիւզ վէ սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինէ վագ իտէճէեիմ։

— Էյ բէտէրինի՞։

— Օ պայգա մատտէ տիր։

— Սիզի տինլէեօրում ամճա։

— Էվվելճէ տախի սանա սէօյլէտիմ. Լէօն իւէ Ֆէրնան ագրասընտա քիւչիւք պիր թրաճէտիա օեունու իճրասընը տիւշինիւեօրում։ Լէօն, զաեէթ գուվվէթլի տիր, էլինտէ պիր պըչագ օյտո՞ւ մու, պիր պուզաղը պիւէ պօղազլաեասըլիր։ Իմտի, հէր իքիսինի պիրիսիրինէ բաաթ կէթիրմէք Ֆիքրինտէեիմ։

— Նէ՛ պիւեիւք թասավվուր։

— Կիճէ վագթը... պիր գասընըն ըշըգսըզ եաթագ օտասընտա, իքի գըսագանճ քիմսէյէր պիրիսիրլէրինէ թէսատիւֆ իտէրլէրսէ, վէ պուընլարտան պիրինին էլինտէ պիր գամա օյուրսա... Ֆագաթ,- տէտի սըր Վիլիամ՝ պիրտէն պիրէ

քելամը թէպոիլ իտէրէք, - Մատաէ եալընըզ պու տէյիլ միը, տէտի։

— Պաշդա նէ՞ վար տըը։

— Թիւրգուազ եարըն սապահ հարէքէթի իտէճէք միը։

— Ճիտաէ՞ն մի։

— Էվվէթի, անճադ էկէը լէօն կէլմէդսէ իչ թէպոիլ օլաճադ տըը. օ կէլմէտիկի թագտիրտէ, տիկէը պիր թէտպիր տիւչիւնէճէնիզ։

— Նէ՞րէնէ կիտիլէճէք միը։

— Նէ՞րէնէ կիտիլէճէկինի պիր ազտան անլարսըն. չիմճ տիլիք չուրասընը պիլմիչ օլքի, արապանըն սէյիսի սէն օլաճադսըն։

— Պէ՞ն մի։

— Շիւպհէսիզ սէն։

— Ֆագաթի լէօն պէնի թանըը։

— Պաշընա պէնիմ սարը բէրուգամը գօեուպ, պիր տէ միւքէմմէլ սէյիս գըեաֆէթինէ կիրէրսէն, վէ եիւզիւնիւ տէ պէնիմ կիպի թուղլա րէնկինտէ պօեարսան, թէէմին օլքի սէնի քիմսէ թանըմաեաճագ տըը։

— Բէք էյի, լաքին օ իքի գումրուեու նէ՞րէնէ կէօթիւրէճէեիմ։

— Թալիմաթընը վէրտիկիմ սըրատա անը տա սէօյլէրիմ։

Պատէհու սըր Վիլիամ՝ Րօգամպօլա պագը թալիմաթ վէրտի քի, պու թալիմաթ բլանընը իճրատա կէօրէճէկիմիզ ճիհէթլէ, պիզ, քէնտիսինի Օսթէրլից քէօրբիւսիւնատէն Սէն չայընա աթաըքէն, Թիւրգուազըն խըզմէթքեարը թարաֆընատան թուԹուլմուշ օլան Լէօն Րօլանա նագլը քելամ իտէլիմ։

64

Լէօն նէ եաբտըղընը պիլմէեիպ, վուդուի հալ քէնտիսի իչին աատէթա պիր բիւեա գանն օլունուեօրտու։

Ահրէթէ եօլճու օ՞լմուշ մու, հադըդաթէն պօղուլմու՞շ մու իտի, եօգսա հէնուզ եաշաեըպ, պազը միւճիզէլի ահվալ ու վէզայի սաեէսինտէ էօլիւմտէն գուրթուլմո՞ւշ մու իտի։

Մէրդում, խըզմէթքեարըն գօլթուղունտա օլարագ սօ-գագտա էլլի ատըմ գատար գաթթ իթտիքտէն սօնրա, պու մէսէլէեի հալլ իտեպիլտի։

Խըզմէթքեար՝ Բօայեալ մէյտանը ճիվարընտա քեային չամուրլու սօգագլարտան Լէօնու կէօթիւրտիւկիւ սըրատա, աչըգը մէճնունըն գալպի տիթրէմէքտէ օլտուղու կիպի, գուլագ թօզլարը տա թէրլէմէքտէ վէ պիթթապի գէվճէ-սինի վէ մասումունու ունութմուշ օլմասըլյա, գալպինի վէ ֆիքրինի եալընըզ Թիւրգուազ Իշղալ իթմիշ պուլունմագ-տա իտի։

Բէհպէրի իսէ, մէրդում ճէսարէթի վէրմէք վէ գալպին տէքի աթէշի մուհապպպէթի թահրիք իլէմէք իւզրէ, հէր տագըդատա Թիւրգուազըն իամինի վէրէրէք, պիրլիքտէ Բօայեալ մէյտանընտան կէչիպ, Սէն-Լուի օ-Մարէ սօգագը-նա սաբտըլար։

Կէճիքմիշ օլան աատ պիր քիրա արապասը օլ էանատէ մէզքիւր սօգագտան կէչմէքտէ օլմասըլյա, խըզմէթքեար՝

— Եահո՛ւ արապաճը, տէյի չաղըրտը։

Արապաճը, միւշթէրիսիզ կիթմէքտէ օլմասըլյա, քէնտի-սինին չաղրըլտըղընը իշիթմէսի իւզէրինէ տուրուպ, արապա-

եը չէվիրաի, վէ խըզմէթքեար՝ Լէօն Բօլան իլէ պիրլիքտէ օթուրտուգտան սօնրա,

— Ամա՛պաճը, վիլ-լ՛էվէք սօգաղընա կիթմէք իսթէրիզ, ֆագաթ միւմքին մէրթէպէ չաբուգ հարէքէթ իթմէլիեիզ, սանա եիւզ սու պախչիչ վար տըր, տէտի։

Ամպապաճը, մէզքիւր պախչիչէ նաիլ օլմագ իչին, արապասընը ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ կէօթիւրմէքլէ, եարըմսաաթ զարֆընտա Լէօն Բօլան իլէ ըէհպէրինի մատամ ժաննի Տըլագուրուն իգամէթ իթտիկի օթէլին գաբուսունա թէսլիմ իթտի։

Արապա գաբուսունուն իքի գանատը տախի այըգ օլուպ, չէնուգ սէրսէմ պիր հալտէ պուլունան Լէօն, արապատան էնտիքտէն սօնրա, գարանլըգ տա տէօրթ աթը պիր բօսթա արապասընըն տուրմուշ օլտուղունու կէօրէպիլտի։ Իքի եօլճուլարտան պիրի՝ ուզուն վէ սարը պիր բէրուգա եանի սախթէ սայ կիեինմիշ օլուպ, էկէր Լէօն Բօլան՝ տիգգաթ իտէճէք պիր հալտէ պուլունսա իտի, չիւպհէսիզ պու ատէմին եիւզիւնիւն գըրմըզըմը ըէնկի նազարը տիգգաթընա չարբար իտի. պունունլա պէրապէր մէրգումընն պու քիսվէթինտէն՝ քէնտիսինին վիգօնէմ տը Գամպօլ օլտուղու պիր տիւրլիւ թանըլամագ իտի։

Արապա հավլինէ տուխունլիյէ պագը չամաթա հասըլ օլմասը իւզէրինէ, օթէլին բէնչիրէլէրի արգասընտան պագը գիեալար կէօրիւլտիւ։

Օ տագըգատա նէրտիվէննէ տօղրու պիր խըզմէթճի կէլէրէք,

— Մատամ հազըր տըր, տէտի, վէ Լէօն իսէ, իտամ ճէզասը մահէլլինէ կէօթիւրիւլմէքտէ օլան մահքիւմլէր միսիլլու տիթրէննէրէք, խըզմէթքեարըն արգասընտան կիթմէքլէ, տէհլիգատէ Թիւրգուազը գարշըլատը։

Մէզպուրէ, պիւեիւճէք քիւրքլիւ պիր մանթօեա սարըլմըշ օլարագ, արապանըն կէլտիկինի իչիթտիկինտէ աշաղըեա էնմիշ իտի, գիրա Լէօնու կէթիրմէք լազըմ կէլտիկինտէ, պիր

քիրա արապասընա իրքեապ իտիլմէսի՝ մէրդումէ իլէ քէնտի խըզմէթքեարը արասընտա դարարլաշմըշ իտի։

Խըզմէթքեար՝ Թիւրդուազա խիթապէն,

— Իչթէ մատամ, կէլտի, տէտի։

— Եալընը՞ղ մը։

— Էվվէթ։

— Զօճուգ նէ՞րէտէ տիր։

— Պիրլիքտէ տէյիլ տիր. մէյեուսիրեէթինատէն նաչի քէնտի քէնտիսինի պօղմազ իսթէեօրտու. պէն վազթինատ եէթիշիպ գօյվէրմէտիմ։

— Բէք էյի։

Միւթէազըզպէն մէրդումէ Լէօնա տօղրու կիտէրէք,

— Հէյէ շիւքիւր, տէտի, վէ ճալիպ պիր պագըշա տա, - հէյ... կիտէլի՛մ... կիտէլի՛մ... տէյի իլավէթէն տէրմիեան լյլէտի, վէ քէնտիսինի արապանըն դաբուսունա տօղրու սիւրտիւ. ֆագաթ այնի վագըթտա Լէօնուն գարշըսընտա պիր կէօլկէ զահիր օլտու. պու կէօլկէ իսէ, Սըրիղ օլուպ, դուճաղընտա չօճուղունու թուրթտուղու հալտէ, - Սէ՛ֆիլ, դարընը վէ չօճուղունու թէրք իթմէկէ ճէսարէթի իտիեօ՞րմուսուն, տէյի պաղըրըեօր զանն իթտի, վէ արապաեա բաքիպ օլաճագ եէրտէ, գըմըլտանմագ սըզընը, տիթրէնէրէք վէ սաչլարը տիքիլմիչ օլարագ տուրուպ,

— Օղլու՛մ, մատուտմո՛ւմ, տէտի։

Թիւրդուազ, իչի թաճիլ իթմէտիկի թագտիրտէ, թէշէպիւսիւ վագըընն մուվաֆֆագըյեէթսիղլիքտէ գարար գըլաճաղընը անլաեարագ, - Էօյլէ իսէ տաիմի սուրէթտէ հօչճա գալընն, տէյիպ, հէման արապաեա աթլատը, վէ չաբուգ հաբէքէթի իտիլմէսինի արապաճըեա էմր իթմէսինատէ, աչըգը մէճնուն՝ Սըրիղի տէրհալ ունուտտուպ, քէնտիսիյլէ մուէպպետէն էլվէտա իտէն Թիւրդուազընն ճաղիպէթի վէ կիւզէլլիկինատէն գալրի պիր շէյ կէօրէմէտի, վէ այնի վագըթտա մէրդունէն եանընտա օթուրարագ, - Սէրհան պէնի կէօթիւրիւնիւզ, զիրա պէն՝ լինատնլարընն է՛ն ալչաղըրըմ, տէյի նիտա

իթաի, վէ ճիկէրբաբէօյինի մուղիրը աչդ ու սէվտասընա ֆէ-
տա իթմէքլէ մութթէհիմ օլան քէտէրի մէղմումու համիլ
օլան բօսթա արապասը՝ հավլիտէն չըդըպ, սիւրաթլէ գաթը
մէսաֆէյէ պաշլատը։

. . . . . .

Արապա պիր խայլի մէսաֆէ գաթթ իթաիկի հալտէ,
Լէօն Րօլան՝ թէէսսիւրինատէն նաշի ալդընը աչըպ տա պիր սէօդ
պիլէ սէօյլէմէմէյի։

Թիւրդուաղ իսէ, մէրդումուն իչի էլլէրինի քէնաի էլ-
լէրի տէրուինինէ ալմըշ օլտուղու հալտէ, թէվէճճիւհքեարանէ
սըղադը, վէ գուլաղընա տօղրու էնիլէրէք, լաթիֆ պիր թարդ-
տա չու սէօդլէրի սէօյլէմէյի։

— Տօ՛սթում, չու տադըդատա հէր չէյի պէնիմ ուղրու-
մա ֆէտա իլէ կէլմէքլիկին, պիլսէն պէնի նէ՛ գատար սատ-
տէթպախչ էօմրէ նամիլ իյլէեօր։ Սէնին եանընատա նաշամադ
վէ պուննատան պէօյլէ սէնատէն այրըլմամադ՝ պու ալէմտէ պէնիմ
իչին ճէննէթի տիր։ Ա՛հ, Լէօն, Լէօն, հաեաթըմընի բուհու,
եէկիանէ աչդ ու մուհապպէթիմ...

Թիւրդուաղ պու քէլամլէրի թէլէֆֆիւզ խաէրքէն, ա-
րապա գըրլարա վասըլ օլմուշ օլուպ, դըշ եաղմուրլարընատան
չամուրա թահվիլ օլմուշ օլան եօլլարտա սիւրաթլէ հարէ-
քէթինէ տէվամ իթմէքտէ իտի։

Լաքին կիճէնին սէրին հավասը էսաիքճէ, Լէօնուն մէֆ-
թունիեէթի թէսիրիճէն կէչմէքտէ օլուպ, ածը ածը խաթըրէ-
լէր գինինատէ թէվէլլիւա իթմիչ օլմասը յլա, գալգինատէ պիր
իզահիրաալը չէտիա իճրաի հիւքմէ պաշլատը։

Իմամ պիրտէն պիրէ էլլէրինի՝ Թիւրդուաղընէն էլլէրինատէն
չէքէրէք,

— Խայր, խայր, պէն պիր ալչադ քիմսէյիմ։ Արապաեը
սուրտուրունուզ. զէվճէմի, չօճուղումու թէրը իթմէք խա-
թէմէմ, տէտի։

Կէնճ գատըն՝ պու մուամէլէյի քէշֆ իթմիչ օլմասը յլա,

— Բէք էյլ, Բարիսէ ավաէթ Ի՛թմէք մի իսթէհօբսուննուշ, տէտի։

— Էվվէթ։

— Օ հալտէ պիրիպիրիմիզէ միւէպպէտէն էլվէտա՞մը իտէճէհիշ։

Լէօն սարսըլսը, վէ պիր գաչ սաաթտան պէրու, ապլու մանթըզ վէ վազիֆէ իլէ աչգ ու սէվտա արասընտա պիտտէֆաթ զուհուրա կելիպ իզալէ օլմուշ օլան ուզուն միւտաըէպէ, թէքրար վէ հէր վազըթտան զիւեատէ չիտտէթլէ իճըրաի հիւքմ ու թէէսսիրէ պաշլաեըպ, լաքին զանն իտէրսին քի պու տէֆա աչգ ու սէվտա մաղլուպ օլարագ,

— Օղլումու, մասումումու թէրք Ի՛թմէք իսթէմէմ, աբապաեը տուրտուրունուշ, տէյի պաղըրսը։

Կէնճ գաոըն՝ արապա գաբուսունու աչարագ, սիւքիւնէթլէ,

— Սէ՛յիս, արապաեը տուրտուրուն, տէյի էմր Ի՛թտի։

Արապա տուրտու, վէ Թիւրգուազ Իֆտատէհէ ազազլէ,

— Ֆագաթ ազիզիմ՛, սիզի պու խալի սահրա օրթտասընտա եալընըզ պրագմագ իսթէմէմ։ Գուլթնտուղումուզ մահէլ՝ Բարիսէն պէչ ֆարսախ ուզագ տըր, տէտի։

Լէօն։ — (սէպաթլէ։) Պէն եաեա ավաէթ իտէրիմ։

— Խայր, սիզի պէն կեօթիւրէճէհիմ։ (արապաճըեա խիթտապէն։) Արապաճը, կէրիհէ տէօնիւն։

Սարը բէրուգալը սէյիս՝ էնսէսինէ տէօնէրէք,

— Մաաամ, պէչ ֆարսախա եագըն եօլ եիւրիւտիւք։ Մէնզէլխանէհէ վասըլօլուեօրուզ։ Հայվանլարըմտա պունտան զիեատէ եօլ եիւրիւեէմէզլէր, տէյի պէեան Ի՛թտի։

Թիւրգուազ — Էյլէ իսէ մէնզիլխանէհէ կիտէլիմ։ օրատա Թագէ աթլար պուլուրուզ։

Լէօն, մուվաֆֆագախ ալէամէթի օլարագ պաշընը էյտի։ պունտան պաշգա, սէվտիկի պիր գաոըն եանընտա պիր սաաթ տահա վազըթ կէչիրմէքլիկի բէտտա իտէպի՞լիր մի իտի։ Իմտի արապա Թէրլար եօլա չընգըպ, պիր չարեէք

սաաթ տահա գաթը մէսաֆէ իլէ, վիլաեէթլէրտէքի խանլարա միւշապիհ թէք պիր էվին գաբուսունտա տուրտու։ Անյնի վագըթտա սարը բէրուդալը սէյիս,

— Ահօ՛, պուրատա քիմսէ եօ՞ք մու, աթլար իսթէրիմ, տէյի պաղըրտը։

Տէրհալ գաբու աչըլարագ, մատամ Մալասինին վէքիլխարճը հօճա Վանթիւը, խանճը գըւաֆէթինտէ օլարագ, էլինտէ պիր ֆէնէր թութտուղու հալտէ գաբունուն էչիկինտէ կէօրիւնիւպ,

— Օղլում, իքի սաաթա գատար սիզէ աթ վէրէպիլիրիմ։ Շիմտի ախըրըմ՛, թէմամիլլէ ղօշանմըշ տըր, տէտի։

Լէօն.— (քէնտի քէնտիսէ.) Նէ՛ աքսիլիք։

Թիւրգուազ իսէ, Լէօնուն պօղազընա սարըլարագ, մէսէրըէթլէ,

— Նէ՛ մէսէրըէթ, սէնինլէ իքի սաաթ տահա վագըթ կէչիրէպիլէճէեիմ, սէվկիլիմ, տէյի պէեան իլէտի։

Լէօն, գալպինտէ եինէ աչգ ու մուհաթապէթ հիսսի հասըլ օլաուղունտան, տիթրէտի։

65

Թիւրգուազ սիւրաթլէ արապատան չըգըպ, պիր գաչ ատըմտա խանըն եախօտ քէօյ օթէլինին էչիկինտէ պուլունտու. Լէօն տա անըն արգասընտան կիթտի։ Լաքին սարը բէրուդալը սէյիս իլէ մէզպուրէ արասընտա պիր աթֆը նազար օլունտու. պու աթֆը նազար նէվիմա պիր տրամ օլուպ, պունտա Լէօնուն գուրպան իտիլմէսի մուգաբրըը իտի։

կէնճ գաղբն օթէլին գարուսընտան կէչաիկի սըրատա, սախթէ օթէլճի,

— Գանա լաղըմ օլան էմրլէր վէրիլմիշ տիր. հէր նէ եաբարսամ, պիւա իթիրազ գապուլ իտէճէքսինիզ, տէտի։

Լէօն պու սէօզիւ իշիթմէտի. մէրդում, էսիր կիպի Թիւրգուազ էլէ կիթմէլէ պիրիւքտէ պիր սալահա կիրտիլէր։

կէնճ գաղբն, սթէշին եանընտա օթուրսու, վէ էլինի Լէօնա ուզաթարագ,

— Ազիզիմ, մաահէմքի պիրիպիրիմիզտէն այըրըլըօրուզ, տիմէք տաիմի սուրէթտէ եէկամիկէրիմիզէ գավուշմուշ օլտուղումուզու կէօրմէքլիկիմ՝ պիր բիւեա իմիշ, տէյի պէեան իլէտի։

Լէօն պաշընը էնիպ ճէվապ վէրմէտի։ Օլ եանատէ չօճուղունուն խաթրըէսի՝ գուվվէթլի սուրէթտէ փիքրինի իշղալ իթմիշ իտի։ Թիւրգուազ պիր ա՜ղը տէրուն չէքէրէք, չէօյլէ տէվամ իթտի.

— Հէյ վախ, սիզի իւք տէֆա կէօրտիւկիւմ կիւն, տիւչար օլաճաղըմ ճէվը ու ճէֆտաեը հիսս իթմիշ իտիմ։ Տօ՛նթուում, չիմտիեէ տէկին սիզի նասըլ կէօրմիւշ վէ սէվմիշ օլտուղումու պէեան իթմէմիշ իտուկիմտէն, պու տէֆտա իշպու խուսուսու իգրար ու իթիրաֆ իթմէքլիկիմ լաղըմ տըր։

Ա֊յնի վագըթտա մէզպուրէ, քէնտի էլլէրի տէրունինտէ պուլունան Լէօնուն էլլէրինի պիր նէվ մուհապպէթի չէտիտէ իլէ սըղարագ,

— Պէնի տինլէ··· չըղան սօն պահարըն պիր ադշամը իտի։ Տարաթ ու տէպտէպէ իլէ էօմիւր կէչիրտիկիմ, վէ հէր նէ արզու իթսէմ, հէման իճրասընա մուվաֆֆադ օլտուղում, վէ եագըշըգը վէ միլիօնէր տէլիդանլըլարը հէր զէման տիզլերիմէ դաբանմըշ կէօրտիւկիւմ հալտէ, օ ադշամը ֆէվգէլատէ սըղըլըօրտում։ Օլ անէ տէկին քիմսէեէ կէօնիւլ վէրմիշ տէյիլ իտիմ։ Օ ադշամը պէսլէմէմի պիրլիւքտէ ալարագ Պէլվիլտէ պիր պաղչէ պալօսունա կիթտիմ։ Սիզէ օրատա բասթ կէլտիմ։ զէվճէնիզ իլէ կէլմիշ օլտուղունուզ հալտէ իճրա

օլունան ըագոը սէյը ու թէմաչա իտիեօրտունուզ։ Սիզի կէօրիւը կէօրմէզ, գալպիմտե աթէչի մուհապպէթ հասըլ օլտու։ Ֆիմ օլտուղունուզու անլամագ իւզրէ, թահդըգաթ իճրա իթմիմ։ Իքի այ գատար հէման հէր կիւն ֆապրիգաընըզըն էօնիւնտէն կէչմիմ։ Սիզի կէօրտիւկիւմ կիւն պախթիեար օլուր իտիմ, լաքին կէօրմէտիկիմ կիւն... ա՛հ... տէտի, վէ էլինի եիւրէկի իւզերինէ վաղ իլէ, - Օլ վագըթ, շու տագըգատա միւզտարըպ օլտուղում կիպի միւզտարըպ օլուր իտիմ, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իյլէտի։

Լէօն, Թիւրգուազըն ուզուն քիրպիքլէրինին կէօզ եաշը իլէ եաշարտըղընը կէօրտիւ վէ իֆատէէ աղազլէ,

— Ֆագաթ նի՞չին Բարիստէն հարէքէթ իտիեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Նի՞չին մի· սիզի սէվտիկիմ իչին,

Աչըգը մէճնուն, սէսի տիթրէեէրէք,

— Օ հալտէ Բարիստէն կիթմէեիպ գալըն, տէտի։

— Խայր, պէն գըսգանճըմ, վէ հիսէտար օլմաեա րազը օլամամ· սէվտիկիմ քիմսէ, եա թէմամիյլէ պէնիմ օլմալը տըր, եախօտ ասլա պանա այիտ օլմամալը տըր։

Լէօն· - (եավաչ սէտա իլէ·) Եա՛ Բապպի եա՛ Բապպի, չօճուղումու թէրք իտէմէմ, թէրք իթմէք իսթէմէմ։

Թիւրգուազ ճէվապ վէրմէք իւզրէ իքէն, օլ անէ տէկին աթլարը արապատան չէօզիւպ ախըրա կէօթիւրմէքլէ մէչղուլ օլմուչ օլան սալը բէրուգալը սէյիս իլէ խանճը սալաեա կիրտիլէր։

Թիւրգուազ· - (եավաչ սէտա իլէ·) Նէ՞սըգըլաճագ հալ· պու ատէմլէր տե պիզի հիչ բահաթ պրագմաեօրլար քի, սօն սահաթլարըմըզը պաչ պաչա վէրիպ տե կէօրիւշէպիլէլիմ։

Ա,յնի վագըթտա Վանթիւր քէլամա աղազլէ,

— Աթլարըմ իքի սահաթտան էվվէլ պուրատա պուլունամաեաճագլար տըր։ Էկէր մատամ իւսթ գաթա չըգմագ իսթէրսէ, սէյեահլարըն օտասընտա աթէչ եագտըրմըշըմ տըր, տէտի։

Օվ գևմեն Թիւրդուազ, անոգա գալդըգ, - կել եօղարը չըգալըմ, հիչ ոէյիլսէ եալընըզ գալըրըզ, մանէսաբնաա օ-լարագ Լէօն Բօլանա պիր իշարէթ իթմէ։

Օթէլճի, - պիր աղ եէմէք իսթէ՞ըմիսինիզ, մաամամ, ոէյի սիւալ իթմէ, վէ կէնճ գադընըն - Էվվէթ, սիմէօնաէ, սաթ-թէ օթէլճի, - Եթմեն սիզին իչին պիր աղ եէնէճէք հաղըր խաէրիմ, ոէյի իֆադաէ իլլէսէ։

Վանթիւր էլինէ պիր լամպա ալարագ եօլու կէօս-թէրսէ։

Սէյեահլարըն օտաագ ոէնիլէն եէր՝ օլաուգճա թէմիզ, պիր մէդաար էակի մնգիլէա իլէ թէֆրիչ իսիլմիչ, սիվարընա՝ պէհէր թօլու օն իքի օու պէաելինաէ քեագըա եադըշաըրըլմըչ, վէ սէբուենինաէ սաանա սաաթ սօըլմըչ պիր սաիրէ օլուգ, գա-բալը օլան եամադ եէբինաէ իքի գարեօլա պուլունմագ սա իսի։ Եըմինէօնաէ խայլիճէ սիթէչ եանմագ սա օլան պու օ-ատաա վէ սիթէչին պիր քէօչէօնաէ, օլաուգճա կէնճ պիր պէալէմէ՝ օուֆքա թէրթիպիլէ մէչգուլ օլուգ, աղ սօնրա, հօճա Վանթիւր՝ իքի չիչէ չարադ իլէ օօղուգ պիր հաչլամաճը վէ պիր աղ չօրպաճը համիլէն օտաճա կիրսի։

Լէօն, պու թէատրիքճաթա մնաքինամարի պադմագ սա օլաուգու հալաէ, Թիւրդուազ օուֆքանըն էօնինաէ օթու-բարագ,

— Տօ՛սթում, պէնիմիչ պիր գաչ գաշըգ չօրպա իչմէ՞գ-միսինիզ, ոէտի, վէ թէպէսաբէմ սայ իթմի։

Պու արա հօճա Վանթիւր սիչարը չըգըը։

Թիւրդուազ՝ իքի չիչէաէն պիրինի էլինէ ալըգ, Լէօնուն գաաէհինէ չարադ տօլաուրմաաբնաա, Լէօն՝

— Նէ՛ աճըմ, նէ՛ սուսուգում, սիեէրէք գապուլ իթմէք իսթէմէսիկինաէն, Թիւրդուազ,

— Էօյլէ իսէ պէնիմ աչգըմա իչինիզ, ոէտի, վէ մէր-գումն եիւպինէ էօյլէ պիր գադվինի ճաղիպէ իլէ պադըը քի, գաէնա Լէօն գարշը տուրամաեարագ, պիր եուսումա գաաէհի պօշալթըը։

Թիւրդուազ տախի քէնաի դառէհինի իչմէք խոհէտի, ճադաթի,

— Նէ՛ դօրուդ կիպի քէսկին իչկի, ախեէրէք, դառէհինի աուճրանըն իւզէրինէ վազ իհտի, վէ իչինառէքի մառառէնի չըմինէնէ ռէօքսիւրառէն սօնրա, եէրինէ սու ռօյառուրառ։

Պառէհու մէզպուրէ, հօճա վանհիւրիւն բիշիրմիշ օլառուդու չօրպառան պէրաղ իչտիկի կիպի, թաւուդուն տախի պէր դօլունու եէտիքառէն սօնրա, արառան հէնուդ օն տադըդա կէչմիշ իքէն, աուճրանըն դալըրըլմասընը էմր իհտի։

Թիւրդուազ, - Աճըդ եէրինէ ադլառնաա արդուժ վար ըր, ախեէրէք, դօլունու Լէօնուն պօզաղընա սարաը, վէ - Զէվալը ռօսմուժ, ախմէհնառէ, Լէօն Գէվդէլառառէ միհէէռ էր օլառ, վէ պէր սառի դառար էլլէրի եէկառիկէրի էլլէրի առէրունհնառէ օլարադ վէ կէօղէրի եառչարմըդ պուլունարադ ռուբառուդլարը հալառէ, պէրիպիրինէ պադմադառան օսառնառեօրլար իտի։

Կէնճ դառըն քէնաի բօլունու միւքէմմէլէն իճրա իհմէքառէ օլուդ, դաեէհ ճալիպ իհտի ու հարէքէհլէրառէ պուլունմադառա, է՛ն միւէսսէր քէլիմէլէրի իրառա իհմէքառէ վէ է՛ն ճալիպի իէվէճճիւհ սէռառլէրի չըդ արմադառա իտի։

Պէր սառի դառար Լէօն, բիւնա իչինառէ դուլաղընա ռբա իհտիկի զառն օլունառ լահիհի պէր սէսի տինէլէօր կիպի, մէզպուրէնէն սէօղլէրինի տինէլէհդ, Բարիսէ ռաեէհ իհմէքլիք նիհէհի՝ դահիհէհինի զարդ իհտիկի միսիլու, չարադառան սէրհօշ օլմուշճասընա տինիրլէրի դուվվէհի ռէ կէվշէմէհ պաչլառաը։ Եէօղէրի պու դառընէն հառընառա հէնուդ չէնա տադըդառան պէրու պուլունառուդու հալառէ, ույդունա իհհիճառը չէռիա հինա իհմէքառէ, վէ կէրչի կէօղու կէօրմէքառէ վէ դուլաղը իչհմէքառէ իտի իսէ ռէ, պէր քէլիմէ պիչէ ադղընառան չըդ արառնառադառա իտի։

Թիւրդուազ՝ Լէօնուն չու հալինի կէօրմէհօր կիպի օլուդ, անըն վիճուռունառէ դարիդ պէր կէվշէքլիք հուռուչէ կէլառիքճէ, քէնաիտի ռէ լահիհի վէ ճալիպ իհտպէրլէր վէ իտիհէր

խոխռմալինէ ակվամ իմ մէքատ խոր։ Լէօնուն վիճուածա գասֆէքինէ, Թագ սիսան սիւշմէսինէ նէ՞ սէպէպ վար խոր, Ինքսի հօրկունուդ նէմիճէսի՞մի խոր, հօգսա իշմիշ ալսուդու չարսագա գարըշարըլմիշ օլան էօրսրի պիր մնասակ՝ քէնսհոխինի պու հալէ՞մի կէմիրմիշ խոր։

Պու սան խուսուս սահա գիճասէ միւհիմէմիլ օլուպ, հարքա Թիւրգուազըն՝ քէնսհ չարսագ գասէհինի ազգինա կէօքիւրիւր կէօքիւրմէկ, սէրհալ պիր Թարսրզլըգ Գիսա իմմէքլէ, գասէհի էէրէ գօյսուդու վէ պասէհու իշինսէքի չարսագը չմինիճէ սէօքսիւկիւ խարքըրա կէմիրիլիւրսէ, իմմիմալի մէգքիւրան Թասարգի լազըմէսէն սաա խալիր խոր։

Նիհասէմ Լէօն Բօլան՝ կէօրմէք վէ սէօզ սէօյլէմէք իգնիսարընան մնհրուտ գալրգ, Ֆագսի խալէն սէօզլերի սինէմասիկի հալսէ, պիր սրա գօլիքուգու իսկէմէ իւզերինսէ սէվրիսի, վէ պու կէմէքիկի պէր Թարսի խոգ, կէօզլերինի աչմնսա վէ լազրար իմմէճէ չօգ սայ իմսի իսէ սէ, պիր սիւրիւ մնւվաֆֆագ օլսմնագ։ Էլան՝ Թիւրգուազըն սէօինի իշիսէպիմէքսէ, Ֆագսի կէօզլերի գարալը օլսուդու կիգի, վիճուսի սէ գըմըլսանմագ օլգըն սուրմագսա օլսուդունան, ուլգուսա զանն օլունմագսա խոր։

Թիւրգուազ պիրսէն պիրէ սէօգիւ քէսսի։ Լէօն, մէրգումէնին սէսագա գալգրգ, սէսագ լարընըն ունճունա պասարգագ, գարուկու աչարագ սասէմ չազբրարըգընը իշիմսի։

Սէրսէմիլ վէ կէմէքիկինի իգալէ իշին սան պիր ճահա սահա իմսի իսէ սէ, մնւվաֆֆագ օլսմնէկբագ, անճագ Թիւրգուազըն սէսագ լարընըն ունճունա պասարագ սիչարը չէգարգընը, վէ նէրսիմէնին պաշընսան սասէմ չազբրարգընը իշիմսի։

Պասէհու գունլագինա պագը սէսագ սէօյէրի սքս իմմէքլէ, հոճա Վանիմիւր, սարը բէրսագալը սէչիս իյէ պիրսիքսէ իշէրի կիրսի։

Թիւրգուազ, պունդարա իմիմասէն,

— Ճօ՛սքարըմ, պէն պու կիճէ հօլումա սէվամիմմէհէ

ձեռիմ, չիւնքի զէվճիմ։։։ ասեաք, վէ սան բէլիմէկի գումվէրթիձէ թէլեֆիւզ խաբրէք։ — Զէվճիմ իբի կիձէ այդուսուզ գալմիշ օլսուզու ճիղէբիլէ ուեուեար, ասէյի պէեան հյւեսաք։

Վանիթիւր։ — Զէվալլը սաամ։

— Խոնաք, եարբն սապահ պիգիմ իչին իձապ խաէն ամթլորը Հագբրսաա պուլունսուրսունուզ։

— Բէք էյի ծնսսամ։

— Ճիմնաք քէնսախնին գարեօլսաբնա կէօթիւրիրճն։ Գագամ սապրն ուեսանաբրմնեսաբնըզ, չիւնքի պէօյլէ պիր կիւզել այդուսան ինսանը ուեսանաբրմնզ սաէիա պիր խէիսաբր։

Լէան պու սեօգլերի իչիմժէքսէ խար խսէ սէ, իւգերինսէքի ուեուչուգլուգու պիր սիւրիւ սէֆ խաէմժէքսէ խար։

Վանիթիւր իւէ թէպոխլի գքեսֆէքի իմմիչ օլան Բօգարպոլ՝ Լէան Բօլանը գուձապլսեքզ, գարեօլսեա Ձապլ իմսիքսէն սանրա, եամսազ սասիքէսնին գարսաբլար։ Լէան եէրինսէն պիւէ գլմիքլսանմնսեքզ, գարունուն արսաբնսան, Թիւրգուսզրն, «Պիչարէ սասիքսունուն բսհամիձա ուեսունձաբրնը իսիէերիմ։ իմնաք չլմինէ իչին պիր սազ սաուն կէիիբրին։ կիձէեք սիքէչին եանբնսաա կէչիրմէք Փիրրինսեեիմ» սեսիկինն իչիմսաք։

Կէնձ գսարնըն վէրսիկի եմիւէր իձրա սուձնաու։ Ձիւ վազը Լէան, սէրուձր օսսեա եազսաձազ սաուն կէիիբրիւսիկինն իչիմսաք։ գուձնսան գալշգա իսկեմիէւէրին պիր եէրսէն գալաքըրլըգզ, սիկէր մսհէլէ վազ օլուձնսուգու սսսիք գուլազրնա աքս իսիզ, գուձնսան, Թիւրգուսզրն եսիմմսեա Հագբրլսանմնզ սաա օլսուգուձնու անկսաք։

Չէր ձե իսէ մէրգում, եսիմազա եսիմալր պիր սսսիք օլսուգու Հալսէ, իսարիճեէն պիւնիւք պիր չսանմիմա իչի իմսիք։ Գու չսանմիմա՝ գ սաձչ չսիմքըրսըր, արսազա թէէքերւէքէրի մէ գազր Հայիմանրսրձն սիւրսիմլէ Հարէքէիի օլուգ, գու չսանմիմա օիէէրին գարունուձնսաա սուրսաու, մէ գինի վագըիսաա մէգքիւր գարու չիսաէիլէ վուրսուլսրազ, Լէան,

քէնտինէ մէճհուլ օլան պիր սէսին, - Օհօ՛, խա՛նճը, օթէլճի, տէյի պաղըրտըղընը իչիթտի։

Պու սէսին իչիտիլմէօինտէ, Թիւրդուազըն, տէհչէթլէ ըէֆը սէտա իտերէք, - Օ տուր, տէտիկի Լէօնուն դուլաղընա տէյտի։

Մէրդում, էլան թադաթթսըղլըղընը ղալէպէնէ չալըշարադ, քէնտի քէնտինէ, - Օ քի՞մ տիր, տէտի։

Պու արա օթէլին դաբուսու այրլարադ, հօճա վանթիւր,

— Նէ՞ իսթէհօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի,

Եախսը մէճհուլ - Պուրատը բօսթա մէնզիլխանէսի՞ մի տիր։

— Էվվէթ, ֆադաթի հայվանլարըմ հօդ տուր։

— Կիճէ վադթը պուրատան պիր բօսթա արապասընըն կէչտիկինի կէօրտիւնի՞ւզ մի։

— Իքի արապա կէօրտում, Պիրի պիր Ինկիլիզին իտի։

— Էյ տիկէրի՞։

— Զէվճի ելէ պիրլիքտէ հօյճուլուգ իթմէքտէ օլան պիր դատընըն իտի։

Թիւրդուազ, «օ տուր» տէտիկի կիպի, մէճհուլ քիմսէ տէ, հիտտէթ ու զաղապլա, «օ տուր» տէյի պէհան իյլէտի։

Եախսը մէճհուլ - Օ դատըն պուրատան կէչէլի չօդ օլտո՞ւ մու։

— Պուրատան կէչմէտի։

— Աճայիպ, պէնիմլէ էյլէնի՞հօրմուսունուզ։

— Տիմէք իսթէրիմքի դատըն պուրատա տըր։ Զէվճ ու զէվճէ հօդարտա հաթըհօրլար։

Լէօն միւտհիշ պիր հէմին իտիլտիկինի, պատէհու հիտտէթ ու մէսէրրէթլէ դարըշըդ պիր սէտա իլէ, չախսը մէճհուլուն,

— Ա՛հ, պէնի պուրահա տիմէք չէյթան սեվգ իթմիչ տիր, տէտիկինի իչիմտի, վէ միւթէադրպէն սիւրաթլը ատըմ սեվգիլինտէն սօնրա, օտա դաբուսու գըրըլարադ այրլաը, վէ Թիւրդուազ թէքրար տէհչէթլէ ըէֆը սէտա իյլէտի։

Լէօն, պու սրրատա սէօզ սէօյլէհէպիլմէք վէ հարէքէթ

իսէպիլմէք իչին գապիլ օլսա հաեաթընըն նըսիբընը ֆէ-
տաեէ բաղը օլուրսուս։

Շախսը մէճհուլ ։ - Հէյէ չի՛-քի՛ւր, սիզի էլտէ իսէպիլտիմ։

Թիւրդուազ ։ - Լու՛թֆ, մէրհամէ՛թ ...

— Թայը, սիզի տէ, անը տա թէլէֆ իսէճէէիմ։

— Լո՛ւթֆ, լո՛ւթֆ, Բօ՛լ պանա աֆվ իսին։

Թիւրդուազըն, պու սէօզլէրի սէօյլէմէքլէ պէրապէր տիզ
չէօքսիւկիւնիւ Լէօն իչիթտի, վէ շախսը մէճհուլ իսէ, սօն
տէրէճէ զազապնաք պիր թավը իլէ,

— Ա՛օլա, ա՛օլա, տէյի մուդապէլէտէ պուլունսուս։

Թիւրդուազ ։ - (չաշըրմըշ օլարագ ։) Հիչ օլմազսա օնա
աֆվ իսին, մէրհամէթ իսին, Բօլ։

Պու սէօզիւ սէօյլէեէրէք, Լէօն, կէնճ գասընըն աեաղա
գալգըպ, եաթագ օտասընըն գարուսու էօնիւնէ տուրսուղ-
ղունու իչիթտի։

Շախսը մէճհուլ ։ - Ա՛հ, ուղրունա պէնի այտաթմըշ օլ-
տուղուն վէ քէնտիսի իլէ ֆէրար իթմէքտէ պուլունսուղուն
աչըգըն՝ տիմէք օրատա տըր ։ բէք ալէա, չիմտի քէնտիսինի
թէլէֆ իսէճէէիմ։

Ա՛յնի վագըթտա պիր թապանճանըն թէպիհ իսիլմէսի
կիպի դուրու պիր սէս՝ Լէօնուն գուլաղընա գատար աքս
իսիպ, Թիւրդուազ իսէ, մէճնուն օլմագ տէրէճէսինէ իշ-
հարը տէհշէթի ագիմէ իլէ,

— Բօ՛լ ... Բօ՛լ ... մէրհամէթ իսին ... Ալլահ աչգընա
օլսուն, անը էօլսիւրմէեին ։ հէր իսթէսիկինիզի եարաճաղըմ,
տիմէքտէ իսի։

Շախսը մէճհուլ ։ - (իսթիհզաքեարի պիր սէսլէ ։) Էա՛ հա՛,
սահի՞ մի։

— Էվվէթ, սիզէ իթտաթ իսէճէէիմ, էսիրինիզ օլաճա-
ղըմ ։ սիզի սէվէճէէիմ։

Օլ էանատէ Լէօնուն գալգի չիտտէթլէ չարբմագտա օ-
լուագ, ճէպրէն պէօյլէ պիր վատ իսթիհսալինէ մուվաֆֆագ
օլան ատէմէ հիւճում՝ պիրլէ, պօղաղընատան գավրամագ իւզ-

րէ, կէօղէ կէօրիւնմէկեէրէք վիճուտինի գինճիրպէնա իթմիչ օլան պաղլարը գօրարմագ արզուսինաե պուլունտու։

Շախսը մէճհուլ՝ տիչլէրի արասընտան իսթիհզաքեարի սուրէթմե չըգարտըղը պիր սէտա իլե,

— Ա՜հ, պէնի սէվէճէ՞քմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, սիզի սէվէճէկիմէ եէմին իտերիմ։

— Պանա իթաաթ իտէճէ՞քմիսինիզ։

— Էվվէթ։

— Պէնիմլե կէլէճէ՞քմիսինիզ։

— Էվվէթ։

Լէօն, պու արա օլ գատար զաաֆիեէթ հիսս իթտի քի, հէման ահրէթէ եօլճու օլմագ իւզրէ պուլունտուղու զաննընա զահիպ օլտու։

Շախսը մէճհուլ իսէ,

— Խայր, խայր, վատարընըզդա ինանմամ. անը թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա իճապընա պագարըզ, տէտի։

Շախսը մէճհուլ, պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, եաթագ օտասընա եագլաչտըղընտան, թիւրգուազ եէնիտէն րէֆը սէտա իթտի. պատէհու Լէօն՝ քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք իսթէեէն չախս իլե հագգընտա լութֆ ու մէրհամէթ թէմէննի իյլէեէն գատըն միեանընտա պիր միւնազատա պաշլատըղընը անլատը. պու միւնազատատա էրքէք զալէպէ իթմէքլե, թիւրգուազը եէրե տէվիրտիքտէն սօնրա, եաթագ օտասը գաբուսունու աչտը։

Պիր ատէմ նէ գատար գուվվէթլի վէ ճէսուր օլսա, մու հադգագ պիր էօլիւմ գարշըսընտա պուլունտուղու հալտե, իպթիտաի էմրտե տիւչարը տէհշէթ օլմամասը գապիլ տէյիլ տիր։ Լէօն իսէ, կէօղլէրի գաբալը օլարագ, շախսը մէճհուլուն քէնտինէ տօղրու կէլտիկինի, վէ թատանճասընը քէնտիսինէ ուզաթտըղընը տէրք իթտի։

Շախսը մէճհուլ.. (թիւրգուազա խիթապէն.) Իչթէ կէօրիւեօրսունուզա՛, քէնտիսինէ էզիեէթ վէրմէքսիզին թէլէֆ իտէճէեիմ, զիրա պէն մէրհամէթլի վէ ինսանիեէթլի ատամըմ։

Թիւրդուազ, պօղուգ սէպէր չրդարմադտա օլուպ, մէճհուլ շախա իսէ,

— Գուլադ թօղունա նիշան ալըեօրում, տէյի պէեան իյլէտի, վէ Լէօն արթըգ քէնտիսինի էօլմիւշ ատտ իտէրէք, դէվճէսիյլէ մաասումունու տիւշիւնտիւ, վէ ճանընը ճէննապը Ալլահա պիթթէսլիմ, էօլիւմէ հազըրլանտը։ Լաքին թապանճանըն աթէշի բարլամաեըպ, մէճհուլ քիմսէ, պիրտէն պիրէ,

— Ֆադաթի միւթթէհիմ օ տէյիլ սիր, սիղսինիզ... անճադ մաասմ.քի պէնիմիչ կէլմէեէ սէօղ վէրիեօրսունուզ վէ պիր տախի քէնտիսինի կէօրմէեէճէկինիզէ եէմին իտիեօրսունուզ... տէտի։

— Ասլա, ասլա կէօրմէեէճէեիմ։

— Օ հալտե քէնտիսինէ աֆվ իտէրիմ... կէլինիզ...

Պիր ատնիեէ էվվէլ վէֆաթընա պէքլէմէքտէ պուլունմուշ օլան Լէօն՝ մուֆարագաթ իթմէքտէ պուլունան չախսը մէճհուլըն ատըմլարընը, վէ պատէհու Թիւրդուազըն կիթմէքտէ օլտուդունու, վէ օտա գարուսունուն այըլըպ գարանտըզընը, վէ նէրտիվէնտէն կէլէն ատըմ սէպէրինի իչիթտի։ Մուախխարէն օրթալըգտա սուսլուգ վադը օլուպ, Բօլ թէսմիեէ օլունան չախսըն Թիւրդուազը ալըպ կէօթիւրտիւկիւնիւ, վէ քէնտի հաեաթընա զարար վէրմէմէսի իսէ, Լէօնուն պիր տախի կէօրմէեէճէք օլտուդու օ գատընա մուգապիլ իտուկինի անլատը։

Պու սըրատա ուեուշուգլուդունու տէֆ իթմէկէ թէքրար չալըշտը իսէ տէ, մուվաֆֆադ օլամատը։

Օ կէնճ գատընը կէլիպ ատան քի՞մ իտի, Իչթէ չիմտի անը պէեան իտէճէեիզ։

66

Գու քիմնէ՝ պիզգաթ վիգօնթ տը Գամպօլհ իտի։ Մէրդում, ուսթաատը մէշհուրու սըր Վիլիամստան, չէհրէսինի վէ լիսանընը իսթէտիկի գալըպա թահվիլ իթմէքլիկին սանաաթընը թահսիլ իթմիշ օլմասըյլա, ազ միւտաէթ զարֆընտա պիր գաչ գըեաֆէթէ կիրտիկի կիպի, պու տէֆաատա, Էօն քէօթրիւմ մագամընտա եաթաղընտա եաթմըշ օլտուղու, վէ թիւրգուազ աթէշին եանընտա օթուրմուշ օլտուղու սըրաատա, մէզպուրէնին օտասընա կիրմէօնէտէ, սէյիս գըեաֆէթի իւզէրինտէն ուզուն պիր ըէտէնկօթ կիեէինմիշ, վէ բէրուգասընը տախի չըգարմըշ իտի։

Էօնուն կէօզէրինի աչմաեա իգթիտարը օլմամասընա մէպնի հիչ լիւզումու պուլունմաեան չու իւչիւնճիւ թէպտիլ գըեաֆէթիյլէ, Բօգամպօլ՝ նէ՛ Շուէտլի ասըլզատէկեանտան Մ. ըլ Գամպօլհա վէ նէ՛ սէյիսէ պէննզէմէեիպ, սէսի պիլէ օլ գատար թէպտիլ օլմուշ իտի քի, Էօն Բօլան պու սէսի իլք տէֆա օլարագ իչիթմէքտէ օլտուղունու գանն իթտի։

Իշպու գօմէտիա օեունու՝ սըր Վիլիամսըն ճին կիպի ֆիքրինին մահսուլու օլուպ, եագընտա մագսատինի պիլտիրէճէկ։

Թիւրգուազ իլէ Բօգամպօլ, օտատան չըգարգտան վէ գաբուեու արգալարընտան գաբաեըպ, աշաղըեա էնտիքտէն ասընըա, Վանթիւր իլէ պիրլիքտէ օթէլին սալասընտա պուլունտուղ լարընտա, եէկտիկէրի եիւզինէ պագարագ, կիւլմէեէ պաշլատըլար։

Թիւրգուազ.- Զէվալը չօճուգ, տէտի։

Վիդօնթ. — Ազիզէմ, սէն մէշհուր պիր օեուննճու օլապիլիրսին. աղլամաեը վէ նիտա իթմէէի բէք էյի պիլիեօրսուն։

Թիւրդուազ. — (չուրուրիեէթլէ.) Սահի՞ մի։

— Լէօն տա, վարսըն քէնտինէ օլան աշգ ու մուհապպէթինտէն նաչի քէնտի ճէպպար վէ ճէլլատընա գիէտաի նէֆս իթմիչ օլտուղունա գանմըչ օլսուն։

— Բէք էյի, անճագ ումարըմ քի սիզ պանա պազը թաֆսիլաթ վերէճէքսինիզ։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Վազը օլան մուամէլէմիզ խուսուսընտա, զիրա տօղրուսու, օլան չէյլէրտէն պէն հիչ պիր չէյ անլաեամատըմ։

— Պէն տէ էօյլէ։

— Աճա՛իպ։

— Իյդահաթը լազըմէէի Բարիստէ ալաճագսըն։

— Բարիսէ՞ մի ավտէթ իտիեօրսում։

— Էվվէթ, չիմտի Բարիսէ ավտէթ իտէճէքսին։

— Սիզտէ պանա ըէֆագաթ իտէճէ՞քմիսինիզ։

— Պէնիմ ըէֆագաթըմ պէյհուտէ տիր։

Պատէհու Մ. տը Գամպօլ, գօլունու կէնճ գատընա թագտիմ իթմէքլէ, անը օթէլտէն տիշարը չըգարտը, վէ Թիւրդուազ, հաղըրտա պէքլէմէքտէ պուլունան վէ եալընըզ պիր նէֆէր սէյիսի օլան արապաեա րաքի՛պ օլմասընտա, Մ. տը Գամպօլ՝ Լէօն Բօլան թարաֆընտան իչիտիլմէք իւմիտիլէ, պիր աղ էվվէլ չըգարտըղը սէսի թէքրար չըգարտըգ,

— Եա՛հու, արապաճը, Բարիսէ գատար սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ կիթմէք իսթէրիմ. սանա իքի լուի ալթունու պախշիչ վար տըր. Վիլ-լ՛էվվէք սօղաղընտա արապաեը տուրտուր, տէյի պաղըրտը։

Պու սուրէթլէ արապա սիւրաթլէ եօլա չըգտը։

Հօճա Վանթիւր իլէ Մ. տը Գամպօլհա կէլինճէ, օթէլտէ իճրա իտէճէք սիկէր պազը իչէրի պուլունտուղունտան, իչէրի կիրտիլէր։

Կէնճ գատընըն մուֆարագաթը ղէմանընտա օրթալըդ

աղարմանա պաշլամըշ իտի։ Մէզպուբէ, սապահըն սաաթ աօ. գուզունտա Բարիսէ պիլմուվասըլէ, օթէլինին հավլուսինէ տուխուլինտէ, սըր Վիլհամընըն էմնիյեէթինի ճէլպ իթմիշ օլան ուշագտան, ժօնսիհօնիւն, - Թիւրդուազ Ֆէրնան Բօշէնէ պու իսմի վէրիր իտի, - հէնուզ օրատան տիշարը չըգմըշ օլտուղունու խապէր ալար։

Ֆէրնան, հէր սապահ աթա սիւար օլարագ էվինտէն տիշարը չըգտըղընտա, սէվկիւլիւ ժաննիսինի կէօրմէնէ կէլտիկի կիպի, օ կիւնիւ տանի պէր միւթտա կէլմիշ, վէ մէզպուբէնին զայպուպէթի հագդընտա ասլա չիւպհէ իթմէնէրէք, քիմսէնէ պիր շէյ սօրմագ սրզըն, աթընը պիր խըզմէթքեարա թէսլիմ իթտիքտէն սոնրա, մէրդումէնին տանիրէսինէ գատար չըգմըշ իտի։ Ֆագաթ օրատա պէսլէմէնէ պուլտուղունտան, պէսլէմէ՝ իլք ադշամը սըր Վիլհամ թարաֆընտան եազտըրըլմըշ օլան թէզքիրէնէ մէրդումա վէրտի։ Իշտու թէզքիրէ՝ աթըլան պիր թօբուն սէտտսը գօրդագ պիր աթընը գուլաղընա նէ սուրէթլէ թէէսսիր իտէրսէ, Ֆէրնանտա տա այնի թէէսսիրի իթտի։

Լաքին Ֆիրարինին՝ քէնտի հագդընտա Ֆէվզիլատէ մուհապպէթ իզհարընը միւպէյինին օլան իշտու թէզքիրէնի իքինճի տէֆա տիգդաթլըճա օգուտտուղունտա, Մէտրիճէն թէօկինի օլարագ, մահպուպէսինին նէ ահվալ արտընտա վէ նէ վագըթ հարէքէթ իթմիշ օլտուղունու պէսլէմէնէ սիւալ իթմէտի, վէ մատտընը ավտէթ իտիպ իթմէմիշ իտուկինի անլամագ իւղրէ օ ադշամը թէբրար կէլէճէկինի պէնտան իլէ, աղիմէթ իլէտի։

Մէրդում կիտուլի օն տագըղա օլմուշ իրէն, Թիւրդուազ մուվասըլէթ իթտի։

Սըր Վիլհամընը էմնիյեէթինի դաղանմըշ օլան խըզմէթքեար՝ մէրդումէնէ մէօհիւրլիւ պիր մէքթուպ վէրիպ, Թիւրդուազ՝ իշտու մէքթուպտան մահֆազասընը երրթարքէն եազընը թանըտը, վէ սըր Վիլհամը իյմաէն, «Պու պէնիմ էֆէնտիմին տիր» տէտի։

Մէքթուպը ժէդքիւրտէ պէր վէճճի աթէի եազըլմըշ իտի։

«Ազիզէմ, էկէր ասլթուճ վիճօնթ ալ Դամպօլճ, արզու վէ միւրաալարըմը լանըդըլա անլաեարագ մէվգըի իճրաեէ գօր խսէ, սիղին, սաաթ սէքիզ եախօտ ասգուզ բաատէլէբինաե մանվաալէթինիզ միհմէմիլ տիր։ Եաթաղընըգա եաթըն, վէ քիմսէսէ, խուսուսա Ֆէրնանա գարունուգուզ աչմաեըն։ Ո սիղի գայգուսպէթաե պիլմէլի տիր։ Վիղիթամա պէգլէճինիզ։

«Պէն սիղի սաաթ ասէորթ պէշ սուլարընաա կէլիր ուեանաըրըմ։»

Թիւրգուազ իշպաւ թէղգիրէնին միւնաէրիճաթընը օգուստուգան սօնրա,

— Պու չէյլէր՝ հիլէի պիր ճէաթրօեա պէնգէճօր։ պիլմէմ քի Ո իչի աչըգըն արաապնաա նէ՞ բօլիճրա իսիեօրում վէ նի՞չին իճրա իսիեօրում։ սօղրուսու պէնճէ պու պիր պիլմէճ տիր, տէսի։

Թիւրգուազ, պու պապաէ միւթէրէտտիւա գալմազ լա պէրապէր, պիր գաապընըն եէկլեանէ վէ ճիտտի սիլահը քէնաի կիւդեւիկի օլտուգունու, վէ իչգու սիլահըն հէր վազըթ սիգդաթէ գայըբլմասը լազըմ կէլտիկինի պիլտիկինաէն, պիր միգտաթ սիւա վէ հօճա Վանթիւբիւն բիչիբտիկինաէն ֆարդը պիր միգտաթ չօրպա կէթիրթտի, վէ պունլարը իչտիքատէն սօնրա, բէնչիրէէրին բէրտեէրինի գաբաճըգ եաթաղա կիրտի, վէ գալպէրինաե զէրրէ գատար էսէրը իղթիրագ պուլունմաեան քիմսէլէր միսիլու, տէրին վէ սաքին պիր ույգուեա տալտը։ Էկէր սրը Վիլիամ վազթընաա կէլիգ քէնտիսինի ուեանաըրմամըշ օլտա իտի, պէլքի վէրիլմիշ օլան միւտտաաէէթ պիր տէրէճէ սուի խմթիմալ իտէճէք իտի։

Ֆիլվազը ալթը եէտի սաաթ գատար ուեուտուգտան սօնրա, Թիւրգուազ, իտմիլէ չաղըլտըղընատան, թէլաչա ուեանաը, վէ կէօպէրինի աչտըղընաա, էսրարի համիսինի գարչըսընաա կէօրտու։

Սըր Վիլիամ։ — (Վէրգուժէնին եաթաղընըն եանընտա օ

թուրմուշ օլարադ ։) Գալդ պադալըմ ։ սէնինկէ պու կիւն մուհիմմ պիր մնատսէ իղէրինէ կէօրիւշէճէնիդ ։

— Սէօյլէնին, իֆատէլէրինիդի տինլէէօրում ։

— Պու օֆէլի հազդ ի՞թթիհատ մի ։

— Հայ հայ ։

— Իւչ եիւզ պին ֆրանդ սանա բեաֆի՞մի տիր ։

— Պու աղ տըր ։ Ֆէրնան պանա տահա զիեատէ վէրէճէք տիր ։

— Եանըլըրսըն ։ չինքի զըղըմ, սէն տաիմա չունու ու նուտուէօրսունբի, պէն օլմասա խաիմ, Ֆէրնան սէնի ֆանըմսաճաղ խաի ։

— Հադդընըզ վար տըր, ֆադաթ ...

— Տիմէք իսթէէօրում քի, պէն հէր նէ իսթէրսէմ, Ֆէրնան սէնին իչին եալընըզ անը եաբաճադ տըր ։

— Աճաիպ, պէնիմ, հէր իսթէտիկիմի, եաբաըրմադա հադդըմ եօ՞ղ մու տուր ։

— Խայր ։

Սըր Վիլիամ՝ պու «խայըր»ը էօյլէ պիր սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ իթտիբի, Թիւրգուազ՝ նէ կիւլի խասիմ դաբշըրսընտա պուլունտուդունու անլատը ։ Պունունլա պէրապէր ։

— Նիհանէթի սիզ անըն վէլիսի տէյիւինիզ ։ օ պէնիմ ուղրումա պիւթիւն սէրվէթինի թէլէֆ իթմէք իսթէրսէ... տէտի, վէ քէլամընը իքմալ իթմէդտէն, մէրդում ։

— Եիմնի անլատօրում քի, սիզ, զանն իթտիկիմ գատար ագիլ տէյիսինիզ, վէ եալընըզ սիզին իչին չալըշըզ, բէնտիմի տսլա սիւչիւնմէէօրում զանն խաիէօրսունուզ, տէյի պէհան իլէտի ։

— Հադդընըզ, տիմէք պիր գօմիսիօն խաթէէօրսունուզ ։

— Էվվէթ, իչի միլսօն ֆրանդ գօմիսիօն խաթէրիմ ։

Թիւրգուազ՝ նամտըզը նէրատէն սըչրատարադ ։

— Սիզ տիվանէ՞մի օլսունուզ, տէտի ։

— Խայր, իթտիկիմ բադարըզդ տըր ։

կէնճ գաաբն եաթագաան գալգըպ պիր բօպաբ չամպըր կիբինաի, վէ պաաէհու մուսահիպի կիպի զաեէթ սօղուգ գան իլէ պիր գօլմուգլու իսկէմլէտ օթուբաու։ Մուախխարէն քէլաա ակվամլէ,

— Զօգ զիեաաէ արղու իաէն՝ հիչ պիր չէյ էլաէ իաէմէզ տէրլէր։ Ֆէրնան պէնի սէվէր, հէր իսթէաիկլիմի եաբաճագ տըր, տէաի։

— Եանըլըեօրսուն ազիզէմ, Ֆէրնանըն ան՛նի միւէպպէաէն կէօրմէմէօի իչին եալընըզ պիր սէօզ սէօյլէմէքլիկիմ քեաֆի տիր։ Լէօն Բօլանա եազմըշ օլաուգուն մէքթուպպաան պիրի եէաիմտէ տիր։

Թիւրգուազ, լէհճէօի սօղուգ, վէ հիաաէթլէ աեաղընը եէրէ վուրարագ,

— Բէք էյի, պէն հէր չէյի քէնաիսինէ սէօյլէմէճէիմ, օ պանա աֆվ իաէճէք տիր, աէյի պէեան էյլէտի։

Սըր Արթիւր ճէպինաէն քիւչիւք պիր գամա չըգարըպ, կէօսթէրէրէք,

— Իչթէ պու սիլահ՝ պիր մէքթուպաան տահա զիեաաէ աէեէրլի տիր, աէտի։

Թիւրգուազ ժարսըլաը, վէ հէման էլինի պիր չան իբինէ տօղրու ուպաթմաաընաա, սըր Վիլիամ կիւլէրէք,

— Ազիզէմ, բէք էյի պիւիւրսէնիզլի, մաեէթինիզաէ պուլունան աաէմլէրին քնաֆֆէսի աէ պէնիմ աաէմլէրիմ տիրլէր։ Շէօյլէքի էկէր սիզի թէւէֆ իաէճէք օլսամ, ճինաեէթիմին էսէրլէրինի օրթաաան գալարմագ իչին պանա եարարմ իաէրլէր, աէտի։

Թիւրգուազ, միւահիչ համիսինին բէնչէւէրի իչինաէ գօլ վէ աեաղլարըյլա պաղը օլաուգունու անլաեաբագ, թուքմուչ օլաուգու չան իբինի պրագտը, վէ աէրին պիր ա՛հ իթմէսինաէ, Վիլիամ չու եօլաա քէլամա աէվամ իթմաի։

— Ազիզէմ, սիզ տօղրու մուհաբէմէ սահիպի աէյիսինիզ։ տահա պիր այ էվվէլ Սիթէ աէ Մարթիրաէ պէչինճի գոմթաա, իւչ տանէ օտուն գարչըսընտա թիրթիր սիթրէմէքաէ

օյաուգունուգու ունուխաունուգ։ Ճիմաի սիգե պէշ եիւղ պին ֆրանգլըգ պիր օխէլ, եիւղպին բիսալըգ մնպիկա, վէ օն պէշ պին ֆրանգ իրաա կէխիրիր խահվիլախ վէրիլիեօրաա, էլան չիքեաեէխ խաիեօրաունուգ։

— Հապդընըգ վար սրը։

— Պէօյլէ պիր օխէլէ միլխէսարըգի օյաուգունուգ հալաէ, սիգի պիր Հինախախանըը նապաղ իլէ էվլէնաիրմէքտէն պաշգա եարաճաղ պիր չէյ գալմադ։

— Օ հալաէ շարխլարընըգը պէեան խաին, գաչուլ խաէճէեիմ։

— Բէք էյի, իչխէ չիմաի ապըլըճա սէօգ սէօյլէեօրաունուգ։

Սըր Ալխիր՝ մէգպուրէնին եանընաա օխուրաու, վէ,

— Տիմէք գապուլ խաիեօրաունուգ, աէյի պէեան իյէախ։

— Էվէէխ, ֆապախ խախէաիկինիգ իքի միլճօն ֆրանգընը պու գաաար չարուգ էլաէ խաիլէճէկինի մէմուլխիմէեօրամ, պունուն իչին վապըխ լազըմ սրը։

— Պու եանլըշ խիխիգաա սրը. էկէր սիգ ուսխալըգլա տավրանըրսանըգ, եարըն օ իքի միլճօնու էլաէ խաէպիլիրիգ։

— Եարը՞ն մը. նէ՛ ճինէէխ։

— Ձիաաէն սէօյլէեօրամ։ Պունաան պաշգա խաճիլ խիմէլիեիգ։

— Լաքին պէնճէ պու Հարէքէխ չարըրգ սրը, գիրա Ֆէրնան՝ պիր Հինախախան բրինախնաէն գիճաաէ գինկին օյաուգունաան, խէհամիլիլ իլէ իչ կէօրիւրաէք, աահա գիճաաէ քեարլը չըգ սրըգ։

— Պու գիւխմիւն աէ եանլըշ սրը։ Մ. Ֆէրնան Բօչէ՝ մաամաղէլ էրմին սը Պօրրէօ իլէ էվլէնաիկի գէման, օն բարաաը պիլէ եօգ խաի։ Մաամաղէլ էրմին օն իքի միլճօն ֆրանգ միրաաա սահիպ օլմուշ օյուգ, զէվճինէ, ապա խիխաիքլէրի իգաիվաճ մուգ ավէլէօինաէ իչ միլճօն ֆրանգ խէրք խիմիչ սիր։ Իչխէ Ֆէրնանըն սարֆընա վէ իսխիմալինէ միւգխէաիր օյաուգու ապչէ՝ պունաան խպարէխ սիր։

Թիւրդուազ։ – (Եէիսէ։) Ա՜հ...

Սըր Արթիւր։ – (բէւամա տէվամ իտէրէք։) Իմոի, պիր միւճօնա եադըն ադչէ՝ օթէլ սաթըն ալընմաեա հասը իտիլմիշ օլուպ, տիկէր իքի միւճօնու պէն ալաըղըմ, վէ իւչ եիւզ պին ֆրանգը տախի սէն ալաըղըն հալաէ, քէնտիսինաէ բէք ազ չէյ գալմըշ օլաճադ տըր։ Պադիսի օղլունուն օլուպ, ծնա քիմնէ էլ ատգունաուրամազ։

— Բէք էյի ամմա, միւչքիլաթ՝ իքի միւճօն իւչ եիւզպին ֆրանգը ալմադտա տըր։

— Պու բէք գօլայ չէյ տիր։

— Նա՞սըլ։

— Ազիզըմ, օթէլ հիպա իտէն պիր քիմնէ, սէվտիկի գա-տընըն միւսթադպէլինի թէէմին իլմէքտէն կէրի տուրմազ, վէ եիւզ պին բիաըը հավի պիր գօնէթրաթը իմդա իլմէքտէն չէքինմէզ։

— Ֆադաթի եիւզ պին բիաչ՝ ալմըշ պին ֆրանգ իրատ կէթիրմէզ։

— Պէն պունա պիր չարէ տիւչինմիւչիւմ տիւր։

— Օ չարէ հէր նէ իսէ, անլամաեը ֆէվգէլատէ արզու իտէրիմ։

— Էօյլէ իսէ պէնի տինլէմէին. պիր ատէմ չու եա պու սուրէթլէ, մէսէլա պագը չարադալար իլէ սերխօշ օլուր իսէ, նէ եադաըղընը պիլմէզ։

Սըր Արթիւր պու սէօզլերի սէօյլեմէրէք, ճիգտանընտան, պէյն էլ լիւճճար միւսթաամէլ օլան պէշ ատէտա տամղալը սէնէտա քեադըտը չըգարըպ, պուննարը կէնճ գատընա կէօսթէրէրէք,

— Կէօրի՞ւեօրմուսունուզ, տէյի սիւալ իտտի։

— Էվվէթ, օն պին ֆրանգլըզ սէնէտա բեադըտարը տըր։

— Գը՛զմ, էկէր սէն քիմեա պիլսէ իտին, պուննարըն մահիյեէթինի անլար իտին։

— Մահիյեէթլէրի նէ՞ տիր։

— Էօյլէ միւրէքքէպլէր վար տըր քի, իճադընտա սիլե-

նիր։ Ես հալած Ֆերնան, եաղըխանէմով պուլունան պիր նէվ մի-բէքքեպլէ պու պէչ քեաղըտը իմդա իտերսե, իմդաօքնան մաատա եաղըլար սիլինիպ, եէրինէ իսթէնիլէն իպարէ եա-ղըլաճադ տըր։ Իմոի ադիզէմ, չիմոի սիզ իչի էօյլե պիր թէրթիպ իթմէլիսինիզքի, չաշդըն Ֆերնան իչպու պէչ սէնէ-ատի իմդաատըն, վէ զիյրինէ «գապուլ օլունմուչ տուր» բէամի թապիրինի եաղատըդտան ատնրա, պուննուն տա ալթընա իմ-զաատընը վաղ իթսին։

— Ֆիլվադը պու թաատավուրունուզա տիեէճէք եօգ իսէ տէ, գապիլի իճրա տէյիլ տիր։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի սէնէտլէրին վատէսի հուլուլ իթտիկինտէ, Ֆերնան, քէնտիսինտէն էլլի պին ֆրանգ եէրինէ պէչ եիւզ պին ֆրանգ իսթէնիլտիկի թադտիրտէ, պիր հիլէեէ գաբըլ-մըչ օլտուդունու անլատարադ, միւտտաիի ումումիլիկէ միւրա-ճաաթ իտէճէկսինտէն, իքիմիզին տախի մահքէմէի ճինաեէթ հուզուրունա չըղարըլաճաղըմըզ տէրքեար տըր։

— Հադըն վար տըր, գադաթ պու սէնէտլէր Ֆերնանա թադտիմ իտիմէեէճէք տիր։

— Եա քի՞մէ թադտիմ իտիլէճէք տիր։

— Գարըսընա։

— Լաքին քէնտիսինէ նի՞չին թադտիմ օլունմատօր։

— Պիր ադամտան անլատըրըն։ Իմոի սէնէտլէր գարըսընա թադտիմ իտիլտիքտէ, օ տախի պէվճինին խաթըրէտի լէքէ-լէնմէսին իչին պէտէլի մահլուդու թէէտիեէ իլլեեէճէք տիր։

— Աճա՛իպ, խաթըրէտի՞մի։

— Էվվէթ։

— Տիմէք Ֆերնան էօլէճէք տիր։

— Ումարըմ։

Գու տէգա թիւրգուտ տըր Ումիւրէ պադարադ, վէ տիթրէեիպ բիւճաթ իտէրէք,

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ, տէտի։

Տըր Վիլիամ։ — (տէրքեար օլան սիւբհանէթիյլէ։) Միւդ-

հա՛ն Ալլահ, պունաա անլաչըլմաեաճադ նէ՞ վար տըր։ Պիրինճի աչնէա եախօա բօլիչանըն վատէսի իւչ այաան հուլուլ իտճէք տիր։ Քի՞մպիւիր պու իւչ այ գարճընաա նէ՛լէր օլապիւիր։

Կէնճ գաաբնըն լէհճէսի պու արա սօլմուշ օլուպ, ալչադ վէ խապիս Անաբէանըն ֆէվգէլատէ սօվուգ գանլըլըգը քէնտիսինի օլ գառար ալիճուոի իճմէքտաէ իսի քի, տիչչէրինին եէկսիկէրինէ չարբըլմասընը ժէնն ու թէսկինէ մուվաֆֆադ օլամամադաա իսի։ Պատէհու մէզպուրէ,

— Խայր, խայր, պէն պէօյլէ պիր ճինաեէթէ չէրիք օլամամ։ Սահիհ տիր քի պէն ար ու նամուս վէ եիւրէք թալչըմաեան պիր գարըեըմ, ֆագաթ ասլա ճանի օյմադ իսթէմէմ, տէտի։

Սըր Արթիւր՝ չըմինէ իւզէրինէ դօյմուշ օլտուղու գամանը սօվուգ գանլըլըգլա թէքրար էլինէ ալարադ,

— Սիզ պիր ահմադսընըզ, վէ քէնտի հաեաթընըզ պէնիմ օլտուդունու տիւչինմէեէրէք, տիկէրլէրին հաեաթընը տիւչինեիւճօլսունուզ, տէյի պէեան խյլէտի, վէ իչպու սիլահը՝ չըմինէ իւզէրինտէ եանմադաա օլան մուտուն ըչըղը գարչըսընաա իրաեէ իճտի։

Թիւրգուադ պու արա ըէճա իտիճի պիր թավը էլէ պաչընը էյմիչ օլտուդու հալտէ, սըր Վիլիամ մէրգումէեէ տօղրու էյիլէրէք, «տինլէ» տէտի։

67

Որը Վիլհամընը, Թիւդուպրն դուքսընա ասպրու էնիկ-րէք «տինէք» ամէնօինաէն սօնրա նէ՞ վադը օլաուդունու, չիմոիլիք պէեան խաէմէնիդ։

Յադամի օ ադշամը, եանի սամի եէտի բաասէլէրինաէ Վիլ ւ'էվէք սօդաղընսաքի օմէլ՝ սաէմա պիր էյլէնճէ մահէլի հալի քէսպ խոիպ, նէբոիվէնի չիշէրլէր վէ սալօնու սամի պիր պալօ կիպի ըշըդար իլէ թէզէին խոիմիշ, վէ Թիւդուպ տամի պալօսա կիսինիլէն էլպիսէլէր կիպի բարլադ վէ սէդօմէ պիր էլպիսէ կիսինմիշ խոի։

Մէզպուրէ խանէսինաէն ոիշարը չըդաճադ օլմաճըդ, պիր միւսաֆիրէ պէբլէմէքաէ խոի։ պէբլէոիկի սիւսաֆիր իսէ Ջէբրան Բօշէ խոի։

Պու կէնճ դամըն՝ մէրդումա եադմըշ օլսուդու պիր մէք-Թուպտա, «Թէվդըճի միւսաէմինիդ խիմամ պուլմուշ տուր, կէլին սէ պէրլիքաէ Թամամ խոէլիմ։ Սամի եէտիսէ սիպի պէնքլէրիմ» սէմիշ խոի։

Ջէնամիի դօքէմճէ բիսանօսունուն դարշըսընսա օմուրմուշ օլուպ, մէքմէլապէ պուլունսուդու դէման էօրլէնմիշ օլսուդու վալս վէ բօղդա համալարընը պիր սէրճէ սուհուլէթլէ չալմադսա խոի։

Թամամամի եէտիսէ համլիսէ պիր արապա սէսի իշիսիլիպ, իքի սադըդա սօնրա Ջէբրան դահիր օլսու։ Թիւդուպ անադա դալմանըշդ, նիմ պաշընը չէվիրմէքլէ էլինի ուգաԹըդ, Թէպեասիմ իմմէքլէ իքմիճա խոէմի։ Ա՛նի վադըմսա «սադադհար խայր օլսուն սօսիմսա» սիմէսինաէ, Ջէբ-

նան պէր մէքթէպլի կիպի մէղպուրէնին եանընա սէնիրթմա, վէ թէպէսսիմ իսէրսէք քէնտիսինէ ուզաթմաղա օլսուդու էլի իմուքուդ,

— Հէյլէ չիւքիւր, սիդի թէքրար կէօրտիւկիւմ բէք մէմնուն օլսում, ասէ,

— Մէճպուն օմնալըըընըդը, պէնի թէքրար կէօրմէկէ ճէկինիդի զաման իմմիշ օլսաընըդ,

— Նէ՛ չարէ, պէնիմ սիդէ վէրտիկիմ մուհապպէթ կիպի պէր մուհապպէթլէ ինսան պիրինի սեվերսէ, ուզուդաա կէօրիւնէն ճիւդի պէր պուլմէտ զուրմունա զաման իսէր,

— Բէք էյի, էօյլէ իսէ չիմնի զուրմունա կէչմէ. կիւնէշ այըլալը,

Զաաէհու մէղպուրէ կիւլիւմսեեերէք չէօյլէ իլավէ իմմի,

— Սիդէ իշնի սօղրուսունու պէնան իսէրսէմ, նէ՞ սէրսինիդ, ասէ,

— Օ՛հ, սէօյլէնէն, սէօյլէնէն,

— Պէն Բարբառէն կիմմուէմիշ իսիմ,

— Սահի՞հ մի,

— Համմա պու օմէլի սէ թէրք իմմէսիմ,

Ճէրնան, իմսաճճիսպ հարէքէմի իպրաղ իմմի, վէ Թիւրդուսդ՝ չու էօյսա քէլանա սէվամ իյլէմի,

— Պու սապահ կէլսիկինիդ սէ իքինճի զամմա, պիր քէնչերէ զանսաաընըն էնսէսինաէ կիպլէնմիշ օլսուդում ճիհէմիէ, սիդին, ամմ իլէ վիրսաինիդի կէօրսիւմ,

— Վէ պէնի չաղըրմաճաղ զաաար զալմանէ տավրանըընըդ, էօյլէ սէ՞յիլ մի,

— Եվէթ,

— Ճաղամմ նի՞չին, նէ՞ զապահամմ իշլէմիսիմ,

— Հիչ պիր զապահամմ իշլէմէմինիդ, զաաընալըըն զարիպ իհապիսամմլարընը պիլմէդ սէյիսինիդ զա՛, Հէր նէ իսէ չիմնի սիդէ աֆվ օլունմուչ սաար, արմըդ իհէշէքլինի պէր իհաճաի իսին,

Օ՛, վաղըմ Ճէրնան, իհէքմիլ օմէլ էյլէնէճ իչինաէ պու-

լուսնուբճաքնա սալօնուն չըմինէսի իւղերինաէ օլան գօլու շամառանլարըն մուհլարը եանտըղընը կէօրմէքլէ,

— Միւսաֆիրլէրէ՞մ պէքլէնէօրսունուզ, աէյի սօրաու։

— Չիւաֆէթի քէշիաէ իհթիւօրում։

— Ւրի՞մէ։

— Պիր ադաման կէօրիւրսիւնիւզ։ Շու դաամարը սիզէ սէյլէրիմբի ոօսթում, պու ադշամ դապուլ իաէճէկիմ միւսաֆիր նազարըմնա էօյլէ պիր զամ ադր քի, անըն իչին մէրմէրաէն պիր սէրայ աէրուներնաէ գիւաֆէթի քէշիաէ իհթաչմ, է՛ն նէֆիս շարապլարը վէ է՛ն լէզիզ եէմէքլէրի չըգարապիլաչմ ճայիզ տիր։

— Հապըգէթէն մէրադըմը կիհթիւքճէ արթըրըրէօրսունուզ։

Գու արա Թիւրգուազըն իրզմէթճիսի՝ սալօն գարուսունուն իչի դանաարընը աչարագ,

— Մա՛սամ, սուֆրա հազըր տըր, աէյի խապէր վէրսի։

Թիւրգուազ։ (Ձէրնանա խիհաապէն։) Տօ՛սթում, գօլթուդունուզու վէրին աէ էնէլիմ։

Ֆէրնան, կէնճ գաարընըն օ ֆէվգէլաաէ հէնէճան իլէ պահարընը իհթիշ օլաուգու միւսաֆիրինէ պէքլէմէքսիզին աէսաղա գալգըգ, գօլունա կիրմէք իսթէմէսինաէն սօլաըը թէճաճիւգ խաէրէը, գօլ գօլա կիրմիշ օլաուգլարը հալաէ, միւքէմմէլէն թէզէին վէ թէնվիր իսիլմիշ օլան թաամ սալաարնա էնաիլէը։

Ֆէրնան, սուֆրաաա եալընըգ իչի քէշիլիք թագըմ կէօրմէքլէ, թէճաճիւգիւ տահա գիեաաէ արթարագ,

— Լաքին միւսաֆիրինիզ... աէսի, վէ կէնճ գաարն՝ թէպէասիւմէ մէրգումա պագարագ,

— Մաաէմքի սիզ պանա պիր օհէլ, իրզմէթքեարլար, վէ արապալար վէրսինիզ, պունլարըն քէյֆինի չըգարմանըզ՝ մուվաֆըգը աաալէթ աէ՞յիլ մի տիր։ Իմոի պաշ պաշա վէրիգ թաամ իաէճէնիզ, աէսի։

կէնճ գաղբն սուֆրաեա օթուրաու, վէ Ֆէրնանըն կէօղլերի օլ տէրէճէ գամնաշմըշ իսի քի, քէնաի քէնաիւէ,

— Ա՛ճաղա պիր բէրի նէզաինաէ՞մի պուլունուեօրում, ահմէտէ մէճպուր օլաու։

Պազը էօյլէ վազիւէթլէր վար ոլըր քի, նագլ ու պէեանը միւմքին ոէյիլ ոիր։

Թիւրգուազ, Ֆէրնանա, թարիխի եամթիրոէ (դիցաբանութիւն) հէպէ իամիյլէ մնաորուֆէ օյան իլահէոէն ոահա պիեաոէ հիւոէնա կէօրիւնիւը, մէրդումէ թարաֆընաոն գաոէհինէ ոօյաոուրուլան չարաոը՝ նիւղիւնէ պագարագ իչմէքաոէ իսի։ Եուրաոընը պէեան իոէրիղքի, Ֆէրնան, Թիւրգուազըն գաոէհինէ ոօյաոուրաուղու չարաոը իչէրէք թէարիճէն սէրհօշլանաըղը հալոէ, մէզպուրէ, քէնաի սօղուգ գանլըլըղընը մուհաֆիզա իմմէք իւղրէ գաոէհինի ոօգագլարընա եագլայաըրմագ-ոա իսի իսէ ոէ, իչինաէքինի իչմէմէքաոէ իսի։

Իքի ոաոաթ ոօնրա իքիոի ոէ թաոամ ոայաոընը թէրքլէ։ Հալվէթ ոաոաընա կիրոիւէր։ Օրաոա Ֆէրնան Լօշէ, սէոիրէ եաալանարագ, նէշէլի հալոէ կէնճ գաոընա պագարըղը հալոէ, մէզպուրէ աղըր, վէ հէմման հագինէլի պիր թաւր քէոագ իլլէոի։

Ֆէրնան, պու թէէօսիւր վէ եէնիա հալինէ թէաճճիւլ իոէրէք,

— Նէ՞ օյաունուղ աղիղէմ, ոէյի սիւալ իթոի։

Թիւրգուազ. — Պէ՞ն մի, հիչ պիր շէյ օլմաորմ ոօսթում։

— Ֆագաթ մնահզունաունուղ։

— Մահզունլուղում, պէլքի ոաոաոէթիմէ ալէոամէթ ոիր։

Թիւրգուազ պիր ա՛հ իթոի, վէ Ֆէրնան իսէ,

— Մութլաղա սիղ պէնաէն պիր շէյ կիղլէեօրաունուղ, ոէյի պէեան իլլէոի։

Թիւրգուազ պաշընը էնիգ սիւքիւթ իթոի։

կէնճ աչըղ իսէ, ոաոէթա մէճնուն կիպի գարշըսընաա ոիղ չեօքէրէք,

— Ժա՛ննի, աղլաեօրսունուղ, տէտի։

Ֆիլվադը մէրդումէնին կէօզլէրի եաշարմըշ օլտուղու համտե, պաշընը չէվիրէրէք։

— Եանըլըեօրսունուղ, պէնիմ պիր շէյիմ եօգ տուր, տէյի թէէքիա էթտի։

— Ա՛հ, սիզ պու կիւն մահղունսունուղ, կէօզ եաշլարը տէօքիւեօրսունուղ։ պէն իսէ սէպէպինի պիլէմէեօրում... (պիրտէն պիրէ հէնէճանէ կէլէրէք։) Ֆիմէք պէն սիզին տօսթունուղ տէյիլիմ, տիմէք քէտէր ու էլէմինիզին սէպէպինի անլամաեա հադդըմ եօգ տուր։ Լաբին հաեաթըմը պիլէ ուղրունուզա ֆէտա իտէր օլտուղումու պի՛լմէեօրմուսունուզ։

Թիւրդուաղ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարադ,

— Սիզ հիչ պիր շէյ եաբամադօնըզ, տէտի։

— Պէն... հիչ պիր շէյ եաբամա՛դմըէրմ։

— Թայր։

— Լաբին նէյինի՞զ վար, նի՞չին աղլաեօրսունուղ։

— Թայր, թայր, սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէէէմէմ, զիրա պէնի թէլէֆ իթմէքտէ օլան իղթիրապը պէեան իտէճէք օլուրսամ, տահա զիեատէսինի պիլմէք իսթէէէճէքսինիզքի, անը տա պէն սէօյլէէէմէմ։ Թայր, թայր, պու գապիլ տէյիլ տիր։

Ֆէրնան պու արա տիզ չէօքմիւշ օլուպ, կէնճ գաոլընըն էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ թուԹարադ, մուհապպէթլե սրդմադտա իտի։ Պիր արա մէրդում,

— Ժա՛ննի, եալընըզ պիր շէյ սօրմադըզդմա միւսաատէ իտին, տէտի։

Թիւրդուաղ, պաշընը սալլամադլա մուվաֆֆադաթքեարանէ ճէվապ վէրտիկինտէն, Ֆէրնան,

— Միւզտաբըպ օլուեօրսունուղ, տէյիլ մի, տէտի։

— Էվէէթ։

— Սիզի թէսէլլի իտէպիլի՞րմիեիմ։

— Պէլքի։

— Օ հալտե հէր նէ եաբմադըզդմ լազըմ իսէ սէօյլէ-

եին, հիչ պիը լյդահաթ խաթէմէքսիզին խաթէտիկինիզի եաբաճաղըմ։

— Վաա խաէ՞րմիսինիզ։

— Էվվէլթ, վաա խաէրիմ։

Պատէհու մէրդումէ մէսէլըէթէ բէզը սէտա խաէրէք,

— Օ՜հ, ապիզիմ Ֆէրհան, սէն հադըդէթէն լայըխահ վէ նէճէպ պիը զաթսըն։ Միւտտէթի հաեաթըմտա սէնի սէվճէք օլտուղումու հիսս խաիեօրում, ատ, ֆագաթ էյան միւթէրէտտիւա կէօրիւնտիկիւնտէն, Ֆէրհան թէքրար՝

— Ույօյլէնինիզ, նէ՞ եաբմադըզըմ լազըմ ըզը, սէտ։

Թիւրդուաղ, կէօհա սէօյլէնէճէկի մատտէնէ պէհան խաթմէք խաթէմէեօրճաըզնա սօն սէֆա քէնտի քէնտինէ ճահտ խաէրէք,

— Ա՜հ մատտ՝ հէման սիզի սէվտիկիմ գատտը սէվմէքտէ օլտուղում պիը ատէմին էօմրիւ վէ նամուսունա տաիը տիը... ա՜հ ճէսարէթի խաէմէեօրում, տէյի պէհան յյլէտ։

— Զէքինմէնին, սէօյլէնին։

— Բարիստէ, պուրատա եադըն պիը մահէլլտէ, ադրապամտան, հաթթա բէտէրիմ տինմէնէ լաեըդ վէ քէնտիսինի օ մադամտա սէվտիկիմ պիը ատէմ վար ըզը քի, էկէր քէնտիսինի գուրթարմազսանըզ, թէյէֆֆի նէֆս խաէճէք տիը։

— Գուրթարմադ իչին նէ՞ լազըմ ըզը։

Թիւրդուաղ... (պաշընը էնէրէք։) Իրի կիւն մուգատտէմ պուրատա կէյտիկիմտէ, զաթէն հուզուրունուզտա մահճուպ օլտուղում հալտէ, սիզտէն տիկէր պիը էյիլիք գապուլինէ մէճպուր օյաճաղըմը պիլմէեօրտում։

— Նէ՞ տիմէք խաթէեօրտունուզ։ ադըճէճ պիր իսթիեա՞ճ մը վար ըզը։

Կէնճ գատըն եիւզիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէնէրէպ, բարմադլարը արտասընտան կէօզ եաշլարը կէօրիւնտիւ, ֆագաթ ճէվապ վէրմէտի։ Ֆէրհան, մէրդումէնէ էլինի ուզաթտարագ,

— Տի՛վանէ գըզ, պէօյլէ պիր սաի մատտէ իչի՞ն մի,

ադչէ իչի՞ն մի աղաեօրսուն։ Մէօյլէ պադալըմ, պու աաէմի գուրթարմադ իչին նէ՞ գաատար ադչէ լազըմ ըըր, տէյի սօրսուս։

— Ճէսիմ ադչէ լազըմ ըըր։

— Նէ՞ միդտար։

Թիւրդուազ, աճը աճը ա՛հ իտէրէք։

— Էլլի պին ֆրանգ, տէտի։

Ֆէրնան կիւլէրէք.

— Պու գաատարճըդ բարանըն սէ՞օղիւմիւ օլուր։ Չիմտի սանա պանքէրիմ իւզէրինէ պիր պօնօ վէրիրիմ, տէյի պէեան էյլէտի։

— Խայր, իսթէմիյիմ պու տէյիլ տիր։

— Ամա՛յին, էլլի պին ֆրանգ իսթէ՞մէեօրմուսուն։

— Էվէթ։

— Էօյլէ իսէ պանա պիր գալէմ վէր։

— Պէնի իսթիճվապ իթմէեէճէկինիզի վատ իթտինիզ, տէ՞յիլ մի։

— Էվէթ, վատըմը թէճտիտ իտէրիմ։

— Օ հալտէ պէնի տինլէեին, Իսթէտիյիմ, էլլի պին ֆրանգլըդ պօնօ տէյիլ տիր։

— Եա նէ՞ տիր։

— Մէճմուի պու միդտարա պալիդ օլան պադը բօյիչալարը սատէճէ գապուլ իթմէնիզտէն իպարէթ տիր։

— Ֆադաթ...

— Սէպէպինի սօրմանըն, չիւնքի սէօյլէեէմէմ։

— Բէք էյի, օ բօյիչալար նէ՞րէտէ տիր։

— Իքի սանիյէ պէքլէեին, չիմտի կէթիրիրիմ։

Մէրդումէ պու արա էօյլէ պիր սուրէթտէ թէպէսսիմ իթտի քի, Ֆէրնանըն պաշընտա գալմըշ օլան ադաճլըդ միւլահազաաը տա դայպ օլտու, վէ պատէհու հալվէթի օտասընտան չըգըպ, գաբուեու միդդաթլէ գաբաաըդտան սօնրա սալօնա կիրտի։

Մէգքիւր սալօն՝ թաամտան էվվէլ օլտուղու կիպի բար-

լագ սուրէթաե թէնվիր իսիլմիշ օլմաեըպ, մուհլար սէօնմիւրիւլմիւշ օլտուղունտան, եալընըզ չըմինէտաե եանմադտա օլան աֆէչին չաֆդը՝ էֆրաֆտաքի էչեաեը գիեաատար գըլմադտա իսի։ Շըմինէնին պիր քէօչէսինաե, էնլի պիր մանթօեա սարըլմըշ վէ կիւնինտիկի չարդաեը կէօղէրինէ գատար չէքմիշ օլարադ պիր ատէմ օթուրմուշ օլուպ, սալօնուն գարանլըղը սէպէպսիյէ, մէրդումուն, սըր Վիլիամս օլտուղունու թանըմադ գօլայ տէյիլ իսի։

Թիւրգուազ՝ էլինի պու ատէմին ումուզունա գօեարադ, վէ գուլաղընա տօղրու էեիլէրէք,

— Գեաղըտալարը վէրին, հէր չէյ սըրասընտա տըր, տէտի։

Խապիս, ճիդտանընը աչըպ, մունթազամէն եազըլմըշ օլան պէչ ատէտ տամղալը գեաղըտալարը մէրդումէեէ վէրտի, վէ,

— Իչթէ։ սօն իմզաեը ալըրսան, հէրսինի պանա կէթիր, տէտի։

— Սօ՞նրա։

— Սօնրա տիկէր գօմէտիաեը իճրա իտէճէքսին։

Թիւրգուազ։ — (սէսի տիթրէմէեէ պաչլաեարադ։) Թրաճէտիաեը տէրսէնիզ, տահա տօղրուսունու սէօյլէմիշ օլուրսունուզ։

Անտրէա։ (ալչագ սէսլէ իսթիհզա իտէրէք։) Գըչադ տարպէլէրիյլէ պիրիպիրինի գարանլըգտա թէլէֆ իտէճէք օլան իլքի քիշինին միւտարէպէսինի իչթիմէք՝ էրէյիճէ գարիպ պիր քէյֆիեէթ օլաճադ տըր։ Լէօն Բօլան ֆէվգէլատէ գուվվէթլի տիր, վէ էկէր պէնիմ քիւչիւք Դամպօլհում տէրսինի լաեըգըյտա էօյրէթմիշ իսէ, իլքի սանիեէ զարֆընտա Ֆէրնանը թէլէֆ իտէճէկինտէ չիւպհէ եօգ տուր։

— Սի ւպհա՛ն Ալլահ, պէն օ միւտաէթ զարֆընտա նէ եաբաճաղըմ։

— Էվվէլ էմիրտէ թուալէթ օտասընա իլթիճա իտէճէքսին։

— Ֆագաթ սօնրա... օ պէնի էօլտիւրէճէք տիր։

— Խայր, չիւնքի սէնին իմտատընա եէթիշիլէճէք տիր։

— Լաքին նէթի՞ճէլէրի։

— Նէթիճէլէրի շու օլաճադ սըր քի, սէնի տէրտէմ իտիպ իսթինթադ իտէճէքլէր, վէ նիհաւէթ պու իքի շախսըն գըսգանճլըդ սահիպսըլյա եէկտիկէրինի թէլէֆիե գըեամիթմիշ օլտուդլարը կիւն կիպի մէյսանա չըդաճադ սըր։ Պունտան սէնին չէօհրէթինէ իսալէլ կէլէճէք իսէ տէ, մուախխաբէն սէնի սալը վէրտիքլէրինատ, պու վադրա չօդլար նէգտինատ սէնին իչին պիր նէվ իլան օլմուշ օլաճադ սըր։

— Ֆագաթի պու քէք միւահիշ չէյ տիր, պէն պունա բաղը օլամամ։

Անտրէա։ — (ոզուդ դան իչէ։) Պիլիրսին քի, պու պապտէ սէնին իչին ինթիխապ իտէճէք իքի ճիհէթ վար սըր։

Թիւրդուաշ ճէվապ վէրմէտի, չիւնքի սօնունա գատար սըր Վիլիամսըն միւթի ալէթի օլմագա, քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէկինէ պանի օլմուշ իտի։ Իմոի մահուա բօլիչա քեաղըտլարընը ալարագ, Ֆէրնանդըն քէնտիսինի պէքլէմէքտատ պուլունատուդու հալվէթ օտասընա կիրտի։ Ֆէրնան օլ էանագտէ սայքի սէրհօշ օլմուշ օլուդ, հէր չէյ էթրաֆընատա տէօնմէքտատ, վէ հէր նէ գատար եալընըդ պիր մում եանմագտա իտի իսէ տէ, օն իքի տանէ եանմագտա իտուկինի գանն իլէմէքտատ իտի։

Անճագ ալչագ Անտրէանըն թէրթիպ իթմիշ օլտուդու տէհչէթլի ֆանֆիանա մէպնի, հալվէթ օտասընատա տիթէշ տալսի եանմագտա օլմատըղընատան, միղբիւր թէք մում սէօնտիւրիւլճէք օլուրտա, թէքմիլ օտանըն գատանըդ իչինտէ գալաճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի։

Թիւրդուաշ միղբիւր պէշ տակա բօլիչաեը պիր մատա իւգերինէ վաղ իտիպ, Ֆէրնանըն էլինէ պիր գալէմ վէրտի, վէ Ֆէրնան՝ տիվալըլարըն, բէնիմէրլին վէ շամատանըլարըն բէնտի էթրաֆընատա տէօնմէքտատ օլտուդլարընը գանն իթմտիկի ճիհէթլէ, միղբիւր իպտիտանի կիւճ իլէ եադտը, վէ սօն քեաղըտը եադընճա, Թիւրդուաշ,

— Դուրթարադըղըն ատատ նամընա թէչէքքիւր իտէրիմ,

տէտի, վէ քեաղըտլարը ալտըդտան սօնրա սալօնա ավտէթ իտիպ, պունլարը սըր Վիլհամնա թէսլիմ իթտի, վէ օ տախի տիւբէրէք,

— Բէք էյի· շիմտի տէ տիկէը խըզմէթէ հազըր օլ, պիր ազտան պըչադը աատմ կէլէճէք տիր, տէյի պէեան իլէտի։

Թիւրգուազ թէքրար հալվէթ օտասընա ավտէթ իթտի, վէ Ընարէա՝ մէգքիւր բօլիչալարը հըֆզ իթմէք իւզրէ ճիզտանընը չըզարմագտա իքէն, էնսէսինատէն պիր աատմ նէֆէսի կիպի պիր չէյ իչիթտիկինատէն տիթրէտի, վէ արգասընա տէօնտիւ։

Շըմինէտէքի աթէչին չաֆզը՝ էթրաֆը ճիւզիճէ թէնվիր իթմէքլէ պէրապէր, խատիսի մէրգում, քէնտինատէն ազ էօթէտ գըմըլտանմագտըզըն տուրան պիր կէօլկէ, վէ պունուն թէքսինատ իքի բարլագ նօգթա կէօրտիւքի, պու նօգթալար՝ գարանլըգտա պիր գարլանըն կէօզէրինէ միւշապիհ իտի։

Ընճապա պիչարէ Ֆէրնան Բօչկէ օտագըգտաա պիր գուրթարըճը՞մը կէլմիչ իտի։

68

Բօգամպօլ իլէ հօճա Վանթիւր՝ Թիւրգուազը պիր բօսթա արապասընա իրքեաշէն, անը եալընըզճա Բարիսէ կէօնտէրտիքտէն սօնրա, վէ Լէօն Բօլան նէվիմա քէօթըրիւմ օլմուչ օլարագ եաթագտա եաթմըչ օլտուղու պիր սըրատա, արապարընտա չու սուրնթտէ կէօրիչտիլէր։

Վանթիւբ. - Նամուսուսմ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, էկէր պէն պու օլան կէչէն չէյլէրտէն պիր չէյ անլաեօրսամ, քէնտիմի ասարըմ։

Բօղամպօլ. - (կիւլէրէք.) Տօ՛ղրու, պիլմիշ օլուն քի պու օլան չէյլէրի քիմսէ անլաեամազ. լաքին եօղարը սա եամուրշ օլան հէրիֆին՝ հէր չէյի իշիտիպ ատ պիր սէօզ պիլէ սէօյլէնէմէմէքլինին վէ հարէքէթի իտմէտիկլինին սէպէպինի չիմտի սիզէ իզահ իտէրիմ։

— Խիւսա ալիմ, պէն պիւեիւճիւլէրէ ինանմամ, վէ ինանմասըղըմա սա թէէսսիւֆ իտէրիմ, զիրա վազըա հէր հալտէ պիւեիւճիւ իշի տիր, եօղսա...

— Հօճա Վանթիւբ, սիզ Ամէրիղա սա կիթապինի՞զ մի։

— Ասլա։

— Իմտի չուրասընը սիզէ պէնան իտէրիմ՝քի, Ամէրիգալըլարըն գօնշուլարը պիր թադըմ վահշիլէր օլուպ, պու վահշիլէրին տէրիլէրի եաղլը, սարը վէ գըրմըզը տըր, պուրուն տէլիքլէրինտէն աշաղը սա քիւբէլէր սարլը տըր։ Իշթէ պու վահշիլէրտէն պիր թադըմը, հէքիմլիկէ մահսուս նէպաթլարըն ֆէվգէլատէ էսրարընը պիլմէլէր։ Անլէր պանա պու թօղու սաթմըշլար տըր քի, խասսէսի՝ պիր միւտտէթի մուահէնէ իշին, իշթիմէլիք իգթիտարընտան մահրում, ինսանըն քևաֆֆէյի հիսահեաթընը հիւքմինիւ գէլար։

— Տիմէք տիւնքի կիւն պօյսս շարապլարընա գօյսուղում՝ օ թօ՞զ մու իտի։

— Էվվէթ։

— Էօյլէ իսէ եօղարտաքի հէրիֆ տահա ուզուն միւտտէթ օ հալտէ գալաճա՞զ մը տըր։

— Էվվէթ, եարըն ադշամա գատար։

— Եարըն տա՞ մը գալաճազ տըր։

— Պու խուսուս պանա այիտ տիր։

— Պիզ պուրատա նէ՞ եապաճաղըզ։

— Էվվէլա պիր ազ սոնռա իտէճէնիզ, սօնրա եաթաճաղըզ։ Ֆիլվագը օն տագըզա սօնրա սահաթ օթէլճի իլէ սախ-

թէ սէյիս սուֆրաեա օթուրուպ, միւքիմմէլէն գարընլարընը տօեուրտուգտան սօնրա եաթարլար։

Վիգօնթ տը Գամպօլ, եաթարքէն քէնտի քէնաթեէ չու սէօզլէրի սէօյլէմի։

— Ուսթատը մէշհուրում սըր վիլիամընն կիւզէլ միւսահազալարը վար տըր, վէ եարըն ազշամ իչին թէրթիպ իթթիկի քիւչիւք գօմէտիա օեունու թատարիրէ լաեըգ տըր։ Լաքին շուրասը թէօլիմ իսթիմէք կէրէք տիր քի, պիր ազէվվէլ վազիֆէմի ունուտարագ, տօսթում Էէօն Րօլանը տա, տէօրթ սէնէ մուգատտէմ Սէն նէհրինտէ Մարլի մաքինասընտա կինեօեա եաբարըմ կիպի, ազ գալաը քի ահրէթէ եօլճու իտէճէքտիմ։

. . . . . .

Մ. տը Գամպօլ բահաթճա ուեուտուգու սըրատա, Էէօն Րօլան իչթիմէքլիք հիսսինտէն մատտա տիկէր պէշ հիսսինի իսլալ իթմիշ պուլունան գարիպ քէօթրիւմիւք հալինտէ օլուպ, օն իքի սաաթ պու միւտհիշ վազիեէթտէ գալտըգը ճիհէթլէ, զիհինճէ ազիմ պիր հէեէճանա թապի պուլունմագտա, լաքին տէրէճէ պէ տէրէճէ գուվվէի իտրաթիեէօնի քէսպ իթտիքճէ, ճէրէեան իթմիշ օլան վագըալարը հալը ութէտիդէ չալըշմագտա իտի։ Ճնճագ քէնտիսի իչին եալընըգ պիր վագըա՝ էհէմմիեէթճէ տիկէրլէրինէ թէֆէվվիւգ իթմէքտէ օլուպ, չէօյլէքի թիւրգուաղ քէնտիսիյլէ ֆիքրար իթմէք իսթէմիշ օլտուգու թատարիրտէ, տիմէք քէնտիսինի սեվմիշ իտի, լաքին շիւպհէսիգ, սէրվէթինի, մաղլուպ օլմագ պիր սիլահ իթթիխաղ իլլէմիշ օլան պիր միւեօնէրէ մէրգումէ էսիր կիպի թապի օլմուշ օլմալը իտի քի, գատէրինի անըն հիւքմիւ ալթընա վագ իլլէմիշ իտի։ Իչթէ Էէօն, պու Հատէմին, պու շախսը մէճհուլուն ատըմլարընը, վէ իսթիհզաքեարի սէսինի իչթիմէքտէ իտուկինի զանն իթմէքտէ օլուպ, հիտատէթ ու ղազապը իսէ արթմագտա օլմասըյլա, մէրգումտան մուհտիք պիր ինթիգամ ալմագըղդա Եէմին իթմէքտէ իտի։

Լէօնուն կէօղէրի էլան դաբալը օլուպ, աչմաէա չալըշմադաա իտի իսէ տէ մուվաֆֆադ օլամամադաա, հաթթա գօլունու վէ էլինի տե գըմըլտաթամամադաա իտի։

Լաքին դուշլարըն էօթմէսինաէն վէ օթել տախիլինտէ հասըլ օլան չամաթալարտան՝ կիճէկի կիւնահուզ թաագիպ իյլէտիկինի անլաադը։

Ընճաղ օտաէա քիմսէ կիրմէտի. ահապա քէնահինի ունէթմուշլա՞ը մը իտի, եօպսա կիթմի՞շ մի տիր տէյի զանն իտիեօրլարաը։ Պիրտէն պիրէ մէրգում՝, քէնահինէ վաղը օլան հալ կիպի ահվալին տիկէրլէրէ տէ չօգ տէֆա վուգու պուլմուշ օլտուղունու վէ նիչէկլերին տէրին ույդուեա տալարադ էօլմուշ զանն օլունուպ, տիրի տիրի մէզարա գօնուլմու իտուկինի խաթըրլաեըպ, պիւթիւն վիճուտի սարսըլաը, վ ադըննա ճիննէթ կէլէճէք տիր կիպի միւթէէսսիր օլտու։

Նիհաեէթ օտա դաբուսու աչըլարադ, աադմ սէսլերի իշիտիլիպ, օթէլճի,

— Նէ՛ մութլուլու աատամ, հալէա ուեուեօր. պու կիճէ հիչ ուեանմաաը, տէտի։

Վանթիւը պու սէօզիւ սէօյլէտիբտէն սօնրա տիշաըը չըգտը։ Լէօն իսէ,

— Պու աատամ պիր սաաթտան թէբրար կէլէճէկի կիպի, ադշամ տախի կէլէճէք. վէ էլի իյէ պանա տօգունուպ, վիճուտիմի սարսաճադ, վէ էօլմուշ օլտուղումու զանն իտէրէք, վէֆաթ իթմիշ իտուկիմի մէրճիինէ իտապէը վէրէճէք տիր, տէյի միւլահադա իթտի։

Շիւպհէսիզ էկէր Լէօն Բօյանըն պուլունտուղու միւտհիշ հալ պիր գաչ սաաթ տահա տէվամ իթմիշ օլսա իտի, հէման էօմրիւ օն սէնէ տահա իչէրիչէմիշ օլաճադ իտի իսէ տէ, նասըլսա մէզքիւը տէրին ույդու պիրտէն պիրէ խիլաֆամ պուլարադ, կէօղէրինէ եաբըշըպ կիպի զանն օլունան քիբրիքլերի անինտէ աչըլըպ, էթրաֆը կէօրէպիլտի. Օ անտէ մէրգումուն պիւթիւն վիճուտի սարսըլարադ, էվվէլա պիր գօլունու, սօնրա տիկէր գօլունու ուզաթապիլտի։ Նիհաեէթ

աղղը վէ տիշլէրի աչըլըպ, տիլինի խոթիմալ իթմէքլիք իգիթ-
աալըննը էլաէ խոինճէ, օթէլճիւէի չաղըրաը։ Օթէլճի վան-
թիւր եօգաըը չըգաը, ֆագաթ իւզէրինաէ էօյլէ պիր սաֆ-
աէրունանէ հալ մէվճուա խոի քի, իլք կիճէքի գօմէխաատա
ֆաիլի պիր ըօլ իճրա իթմիշ օլտուղու ասլա զանն օլունա-
մազ խոի։

Վանթիւր։ - (օտաեա կիրէր կիրմէզ։) Հէլէ չիւքիւր ու-
եանտընըզ։

Լէօն։ - (հէեէճան իլէ։) Օ նէ՞րէէաէ տիր։

Լէօն, պու սէօզիւ սէօյլէրքէն պիր ճահտ խոիպ, եա-
թաղը իւզէրինաէ օթուրտու,

Օթէլճի։ - Սահիհէն հէմշէհրի, սիզ պու կիճէ քէք միւ-
քէմմէլ պիր ույգու չէքոինիզ։

Լէօն։ - (թէքրար խոէրէք։) Օ նէ՞րէաէ տիր։

— Օ քի՞մ տիր։

— Պէննիմլէ պէրապէր օլան գատըն։

— Ա՜հ ազիզիմ մօննոիէօ, չուրաըրը սիզէ սէօյլէեիմ քի,
օ գատըն, սիզէ օլան մուհապպէթի գատար պիր տիկէրինէ
տէ մուհապպէթի պուլունտուղունտան, Բարիսէ կիթտի։

Լէօն՝ հիտաէթ ու զազապլա ըէֆը սէտա իթտի, չինքի
օլ անէ տէկինն վագը օլան հալէրի՝ սաերգլամա վէ բիւեա
նէթիճէլէրի զանն խոէրքէն, օթէլճինին սէօզլէրինաէն մէզ-
քիւր իւմիտի զաիլ օլուպ, վէ ֆիլվագը Թիւրգուազըն կիթ-
միշ օլտուղունա չիւպհէսի գալմաերպ, էլպիսէսինի սօեուն-
մագսըզըն եաթմըշ օլտուղու գարեօլատան հէմման աչաղըեա
աթլաաը, վէ - Պէն տէ Բարիսէ կիթմէք իսթէրիմ, տիեէրէք,
պաչ աչըդ վէ քէմալը հէեէճան իլէ օտատան չըգտըգտան
սօնրա, նէրտիվէնտէն աչաղըեա էնտի։ Մէրգում, ասլա
տուրմագսըզըն մաթպախատան կէչէրքէն, պօղուդ սէսլի պիր
քիմսէ,

— Եա՜հու, հէմշէհրի, էկէր Բարիսէ կիթմէք իսթէեօր
իսէնիզ, պէն սիզի կէօթիւրէեիմ, տէտի։

Լէօն էնսէսինէ տէօնմէքլէ, իլք ագշամը Թիւրգուազըն

բօսթա արտպասընա սէյիսլիք իթմիշ օլան չախսըն՝ աթէչին պիր թարաֆընատա օթուրուպ, ֆիթուրսուզճա թիւթիւն իչմէքտէ օլտուղունու կէօրիւպ,

— Բէք էյի, չաբուդ աթլարը կէթիրին, տէտի,

— Լաքին պիր ազ եէմէք վէ պիր գատէհ չարապ իչմէք իւզրէ օթուրուն, Օհէ՛, Վանթիւր,

Օթէլճի աշազը էնմէքլէ, սախթէ սէյիս մէրդումա խիթապ իտէրէք,

— Արապամ պօշ տուրուեօր, Ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէք իւզրէ էֆէնտիեի Բարիսէ կէօթիւրէճէեիմ, Իմտի պիզէ պիր ազ չարապ իլէ պիր ազտա եէմեճէք կէթիր, տէտի,

Լէօն, - Ցադաթ պէն ած տէյիլիմ,

— Ած տէյիլ իսէնիզ, էլպէթթէ սուսամըչսընըզ, Պունտան գաթիննազար մահուտ գատընըն սըրրը հագգընտա պէլքի սիզէ պազը չէյլէր նագէլ իտէճէեիմ,

— Սի՞զ մի,

— Էվվէթ պէն,

Պու սէօզլէրի սէօյլեեէրէք սէյիս տուֆրանըն գարչըսընտա օթուրտու, վէ Լէօնուն տամարլարընտա ճէվէլան իտէն դան՝ մէզքիւր սէօզլէրին թէէսսիրիւլէ ֆէվզէլատէ թահրիք օլունտուդունատան, քէնտիսի տէ մէրդումուն գարչըսընտա օթուրտու, վէ նէ նատըգլընը պիլմէեէրէք, սախթէ սէյիսէ պիր գատէհ ուզաթըպ, պունա չարապ տօլտուրթտուդտան սոնրա պիր նուտումտա իչտի,

Օթէլճի տէ կէլիպ մէրդումլարըն նանընտա օթուրուպ, Լէօն Բօլանըն գատէհինէ իլինճի տէֆա չարապ տօլտուրտու, Լէօն, իչպու գատէհինի պօչալթարագ,

— Սէօյլեեին պագալըմ, պիլտիկինիզ նէ՞ տիր, տէտի,

— Պէն՝ օ գատըն իլէ միսաֆիրլիւն խըզմէթթինտէեիմ,

— Ա՛հ...

Օթէլճի - Ցադաթ նի՞չին պօշ տուրուեօրսունուզ, իչինիզ, նօլա չըգաճագ ատէմին միտէսի սըճագ օլմալը տըր,

Մէրդում, պու սուրբէթլէ Լէօնուն գաաէհինէ թէքրար չարապ տօլտուրտու։

Սէյիս։ - Միսիւ՝ հայլազ պիր հէրիֆ օլուպ, պիչարէ գաարնը ֆէնա սուրբէթտէ տէօվէր։ Նիհաեէթ պիչարէնիւ էօլտիւրէճէք տիր։

Լէօն, սուֆրանըն իւզէրինտէն պիւեիւք պիր մաթպախ պըչաղը ալարագ,

— Ա՜հ, էօյլէ իսէ պէն տէ անըն հադդընտան կէլիրիմ, տէտի։

— Էկէր օ աաէմին վիճուտի օրթաատան գալդաճագ օլուր իսէ, ուղրունուզա թէճէննիւն իթմէքտէ օլան օ գաարն՝ գաարնլար իչինտէ է՛ն մէսուտու օլաճագ տըր։

Լէօն։ - (իչտիկի իչկինին թէէօսիրիյլէ սերխօշլանմաեա պաշլաեարագ։) Էվվէթ, էվվէթ, օ հէրիֆի թէլէֆ իտէճէհիմ։

Լէօն Բօլան չալըշդան վէ նամուսլու պիր իշճի օլուպ, միւտաէթի էօմրիւնտէ պէլքի իքի տէֆա սերխօշ օլմամըշ իտի։ Իմտի հէմ սինիրլէրինին թահրիք օլմուշ օլմասը, հէմ իլք ադշամտան պէրի պիր լօդմա պիլէ նաֆագա եէմէմիշ օլտուղունտան, միտէսինին պօշ պուլունմասը՝ քէնտիսինի գօյայըգլա մէֆթուն գըլաճագ սէպէպլէրտէն օլուպ, սահնէ օթէլճի իլէ սէյիս իսէ, հիչ արա վէրմէքսիզին մէրդումուն գաաէհինէ իսրիրթօ իլէ գարըշըդ չարապ տօլտուրարագ իչիրթմէքտէ օլտուդլարընտան, պիր չարեէք սահթ գալֆընտա Լէօնուն սէրխօշլուղու տիվանէլիք տէրճէսինէ վարտը։ Գու հալտէ օթէլճի իլէ սէյիս մէրդումու իքի աթը պիր արապահա իրքեապ իթտիլէր։

Սէյիս։ - Կէլինիզ, էկէր անը էօլտիւրմէք իսթէեօր իսէնիզ, սիզի ասըլ եէրինէ կէօթիւրէյիմ, տէտի։

Լէօն՝ մաթպախ պըչաղընը էլինէ ալմըշ օլուպ, ղապապլա սալլամագտա, վէ կէօզլէրի գանա միլէմմա օլմուշ օլմասըլյա, էթրաֆընտա պուլունան հէր շէյի գըրմըզը կէօրմէքտէ իտի։

Սէյիս, եէտինէ պիր չիչէ բադը ալմըշ օլտուղունտան,

աթլարը գամչըլաեարադ , արապաեը բիւզկեար կիպի սիւրաթլէ սիւրաիւկիւ սըրատա , Լէօնու տահա գիեատէ թահրիք իթմէք իւզրէ, մէղբիւր րադըեը իչիրմէքատէ իտի։ Նիհաեէթ արապա Պարիսէր տիւ Բուլա մուվասըլէթինատէ, Լէօն՝ ինսան տէյիլ, ատէթա պիր ճանվէր օլմուշ իտի։

Արապա սէրիան օ մահէլլատէն աչաղըեա էնիպ , Վիլ լ'էվէք սօգաղընա սարատը, վէ կիւրիւլթիւ իլէ Թիւրդուաղըն օթէլի հավլիսինէ տուխուլ իթտի։

Սէյիս ... - Կէ՛լին , կէ՛լին, տիմէսինատէ, Լէօն սալլանարադ արապատան էնիպ, պըչաղը էլինատէ թուխտուղու հալատէ, Նէրտիվէն գատէմէլէրինատէն եօգարը չըգը։

Հավլիատէ վէ Նէրտիվէնատէ բիմէհ պուլունմաեըպ, սէյիս, մէրգումա գլաղուզլուգ իտէրքէն,

— Պահս իտէրիմ քի անընլա պիրլիքատէ եօգարտա տըր, տիմէքատէ, վէ պիչարէ Լէօն՝ սէրխօշլուգ վէ գըսգանճլըգլա վահշի պիր ատէմ հալի քէնպ իթմիչ օլտուղու հալատէ, պըչաղըն սաբընը էլի իչինատէ թուխտարադ, սէյիսին էնսէսինատէն եիւրիւմէքատէ իտի։

Պէօյլէճէ իչ օտատան կէչիպ, հալվէթի օտասընըն գարուսունա վասըլ օլտուլար։

Օրատա պիր խըզմէթճի պուլտուգլարընատան, խըզմէթճի պունլարա,

— Նէ՞րէեէ կիտիեօրսունուգ, տէյի սիւալ իթտի։

Լէօն, մէրգումու թէրսլիքլէ եիթէրէը,

— Մատամը կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի։

— Մատամ պուրատա տէյիլ տիր, եախսա տահա տօղրուսու մընսիէօ իլէ պիրլիքատէ տիր։

Պու սօն սէօզլէր՝ Լէօն Բօլանըն հիտատէթ ու զադապընը նիհաեէթ տէրճճէեէ վարտըրմադըա, խըզմէթքեարը տէվիրտի, վէ հալվէթի օտասընըն դարուսունու չիտատէթլէ չալարադ,

— Աչընը՛ղ, աչընը՛ղ, եօգատա գարուեու գըրտաճաղը՛մ, տէյի պաղըրտը։

Րօգամպօլ, օրատան սիվիշտիկի սըրատա,

— Շիմտի պէն սիվիշէեիմտէ, նէ օլուր իսէ օլսուն, տէյի պէեան իյլէտի, վէ սէսսիզճէ նէրտիվէնտէն աշաղըեա էնտի։

Թիւրդուաշ, բօլիչալարը սըր Վիլիամնա Թէսլիմ իթտիքատէն սօնրա, Թէքրար հալվէթի օտասընա կիրտի. օլ էնտատէ Ֆէրնան, սէտիրին իւզերինտէ եարը եաթմըշ օլուպ, սէրխոշլուգ վէ մանէվի հէեէճան նէ Թիճէսի օլարագ, նէշէլի պիր հալտէ կէօրիւնիւեօրտու։

Մէզպուրէ, մէրդումուն եանընտա օթուրարագ,

— Տօ՛սթում, սիզ նէճիպ վէ խայրխահ պիր զաթսընըզ. չու էնտատէ պու օթէյտէն տիշարը չըդմագտա օյան պիր քիմսէ սիզէ խայր տուասը օգուեօր, տէտի։

— Ագիզէմ, օ քիմսէ հէր քիմ իսէ, պանա տէյիլ, իլլա սիզէ խայր տուասը օգումալը սըր։

Թիւրդուաշ, ալընընը Ֆէրնանա Թագտիմ իտէրէք,

— Եա՛ Բապպի, հիչ պիր զեման քէնտիմի պու տէրէճէ պախԹիեար վէ մէսուտ պուլմամըշ իտիմ, տէյի պէեան իյլէտի։

Օն տագըգա գատար իքի Թարաֆտան ըէսմի եէմինլէր վուգու պուլուպ, պիրտէն պիրէ խարիճտէն, նէրտիվէն գատէմէլէրի իւզերինտէ, աեագ սէսլէրի, գարմագարըշըգ սըտալէր իչիտիլտի։

Ֆէրնան պու սէսլէրի իչիտինճէ, Թէաճճիւպանէ աեագա գալգտը, վէ Թիւրդուաշ տախի, — Սիւպհա՛ն Ալլահ, տէեիպ, Ֆէրնան՝ մէրդումէնին լէհճէսի սօյտուղունու, վէ ալԹիւսԹ օյտուղունու կէօրտիւ։

Ադըմլար եագ լայմագտա օլուպ, հիտտէԹլի պիր ատէմին,

— Սիզէ սիեօրում քի, մատամ իչէրտէ տիր, տէտիկի իչիտիլտի։

Տիկէր պիր սէս, եանի պիր խըզմէԹքեար տախի,

— Խայր, մատամ պուրատա տէյիլ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Սիզէ պուրատա տըր տիեօրում, քէնտիսինի կէօրմէք իսԹէրիմ։

Պու տէֆա Թիւրդուաղ ըէֆը սէտա իլէ, հալվէթի օտասընան իչ օտաձա կէօթիւրէն գաբուլարտան պիրինէ տօղրու գօչտու, վէ մէղբիւր գաբունուն սիւրմէսինի աչտը։

Ֆէրնան։ – (թէաճճիւպանէ։) Նէ՞ եաբըեօրսունուզ։

Թիւրդուաղ։ – (եավաչ պիր սէտա իլէ։) Սուս օլուն։

Ա֊յնի վագըթտա պիր միւտարէպէ իչիտիլիպ, պատէհու չիտտէթլէ վուրուլան պիր եումրուգտան գաբու սարսըլտը։

Թիւրդուաղ։ – (տէհչէթի ազիմէ իլէ։) Օ տուր։

— Օ քի՞մ տիր։

— Գա՛չընըզ։։։ գա՛չընըզ։։։ Ալլահ աշգընա օլսուն, չու գաբուտան ֆիրար իտինիզ։

— Ֆիրա՞ր մը իտէեիմ։ լաքին խանէննիզէ կիրմէեէ ճէսարէթի իտէն պու ատմ քի՞մ տիր։

Թիւրդուաղ։ – (տէհչէթի տահա զիեատէ արթարադ։) Օ ատմ սիղի թէլէֆ իտէճէք տիր։

Խարիճտէն իչիտիլէն թէհտիտամիզ վէ հիտտէթ ուզադապընտան նաչի թանըլմազ տէրէճէեէ կէլմիշ օլան պիր սէտա։) Ժա՛ննի, սէվկիւլիւմ, աչ տիեօրում, սանա աֆվ իտէճէեիմ։ եալընըզ օնտան ինթիդամ ալաճաղըմ։

Պու սէօզլէրին արասընտա խարիճտէն գաբու սարսըլմադտա օլուպ, Թիւրդուաղ իսէ,

— Ալլահ աշգընա օլսուն Ֆէրնան, գա՛չընըզ։ Պու կէլէն ատմ՛, ամիրճէ սէօզ սէօյլէեէն պու շախս՝ պէնիմ սէվկիւլիւմ տիւր, պէն անը սէվէրիմ։։։ սիղի ալտաթարըմ։։։ պանա աֆվ իտին, տիմէքտէ իտի։

Ա֊յնի վագըթտա գաբու աչըլմադըա, Թիւրդուաղ, շամտանը տէվիրտիկինտէն, մում սէօնտիւ, վէ էլինտէ պըչադ թուֆմուշ օլան պիր շախս իչէրի կիրիպ, հայդըրարադ, թէլէֆ իթմէէ իսթէտիկի շախսը գարանլըգտա արամաեա պաչլատը։ Իչթէ պու սըրատա Թիւրդուաղ ֆիրար իթմէէ իւղրէ թուալէթի օտասը գաբուտունա տօղրու սիվիչտի։ Ֆագաթ նակեահ մէղբիւր գաբու աչըլարադ, հասըլօլան պիր չօդ գիա՝ գարանլըզը տէֆ վէ մէնզարէեի մուտհիշէեի թէնվիր իյէտի։

69

Ծըր Վիլիամըն ճէսուր պիր առէմ օլտուղունու, վէ էն միւշքիլ տադըգալարտա պիլէ ֆէվգէլատէ սօղուգ գանլը-ըգ կէօսթէրտիկինի պիլիրիզ· լաքին գըմըլտանմագսըզըն տուրմագտա օլան մէգքիւր կէօլկէնին կէօրիւնիւշիւ, վէ իչի գիեատար նօգթանըն բարլամասը, մէրգումանն իւզէրինտէ միւտհիշ պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքտէ, քէնտի միւրաաթնա բաղմէն րիւճաթ իթտի։

Օլ վագըթ մէգքիւր կէօլկէ իլէրլէտի, վէ սըր Վիլիամ կէրի չէքիլտիքճէ, կէօլկէ տէ իլէրլէմէսինէ տէվամ իյլէտի։

Նիհաեէթ սըր Վիլիամ տիվարա եագլաշարըղընտան, կիտէճէք եէր գալմաեընճա, կէօլկէ պիր ատըմ տահա ալտը, վէ իչթէ օլ վագըթ սըր Վիլիամ ճիւզլ պիր նէֆէսին ալընըպ վէրիլտիկինի իչիթտի, վէ հիչ պիր չէյտէն գօրգմաեան պու չախս, պիրտէն պիրէ տէհչէթի ազիմէնէ տիւչար օլարագ,

— Ֆի՞մինիղ, քի՞մ վար օրատա, տէյի սիւալ իթտի։

Կէօլկէ ճէվապ վէրմէտի, ֆագաթ տէմիր կիպի գուվվէթլի պիր էլ սըր Վիլիամընն պօղաղընտան գավրատը, վէ օ տադըգատա մէրգում ալչագ՝ ալնը իւզէրինէ սօղուգ պիր մատտէնին տաեաթըլտըղընը հիսս իլէ, պունուն պիր թապանճա օլտուղունու անլատը։

Իչթէ պու արա, գուվվէթլի պիր գատըն սէտտասը - Բօլիչալարը պանա վէրին, եօգսա չիմտի սիզի գաթլ ու թէլէֆ իտէրիմ, տէտի։

Պու սէս՝ ալչաղը տիթրէթտի, վէ գատըն իսէ, տահա գիեատէ ամիրճէ պիր թավը իլէ, - Բօլիչալարը վէրին տիեօ-

բուա՛, տէյի թէքքար լիթտիկինտէ, մէրդուա՛, թապանճանքն էլան ալնը իւզէրինէ տաեաթըլմըշ օլտուղունու անլամադտա իտի։

Սըր Վիլիամ, մէղբիւր սէսին սահիպի Պադդարա օլտուղունու թանըտը, վէ էմրի խիլաֆըննտա պուլունտա քէնտինի թէլէֆ իտէճէկինի տէրք իլէտիկինտէն, քեաղըտլարը չըգաըրըպ սէսսիզճէ ուզաթտը։

Լաքին Պադդարա, – չիւնքի քէնտիսի իտի, – տէրքեար օլան գուվվէթիյլէ սօլ էլի իլէ թուրթմուշ օլտուղու ալչաղըն պօղազընը գօյվէրմէտիկի կիպի, սաղ էլինտէ պուլունան թապանճաեը տա ալնընտան աեըրմաեարադ։

— Շիմտի պու քեաղըտլարը աթէչէ աթընըզ, եօղսա սիզին ճանընըզը ալըրըմ, տէտի։

Պարօնէ, Թիւրգուազըն իւզէրինէ գաբանմըշ օլան հալվէթ օտասը գաբուտու իլէ եանմադտա պուլունան չըմինէչինին արտընտա տիվարա տաեանմըշ օլարադ աուրմուշ օլուպ, Պադդարանըն սինիրլի բարմադլարընըն թազելիճինտէն հէման պօղուլմադ բատտըսինէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, մահուա բօլիչլարը չըմինէեէ աթտը։

Աթէչէ աթըլան քեաղըտլարըն թուրթուշմադլա հասըլ իթտիքլէրի ալէվ սալօնու տէրհալ թէնվիր իտիպ, պիր գաչ տադըգա գատար իքի օեուննճուլար պիրիպիրինի միւքէմմէլէն կէօրէպլտիլէր։

Սըր Վիլիամ Պադդարաեը սէսինտէն զաթէն թանըմըշ իտի։

Կէնճ գատըն, կիեէնմիշ օլտուղու էլպիսէ իճապընճա գօլլարը սէրպէսթի օլուպ, պաչլարը իսէ էնսէսինէ տօղրու մէյլ իթմիշ օլմասըյլա, սօլկուն ֆադաթի հիւսիւնլիւ եիւգիւ, վէ ումուզլարը իւզէրինէ սարդըլմըշ պուլունան սարը սաչլարը աչիքեարէն միւշահէտէ օլունմադտա իտի։

Սըր Վիլիամ՝ Պադդարաեը գօյայճա թանըրը իսէ տէ, կէնճ գատըն իչին, վիգօնթ Անտրէաեը պուլունտուղու շէքլ ու գրեաֆէթտէ թանըմադլըդ հէման միւմքին տէյիլ իտի։

Քեաղըտալըըն եանտըղը սըրատա, էթրաֆտա հասըլ իթ-տիքլէըի մուվազդաթ, ֆագաթ բարլագ զիեա սաեէսինտէ, սախթէ Ինկիլիզ, խաոմինին սիմասընտա մէվճուտ օլան տէհ-չէթլի սիւքիւնէթտէն, քէնտիսի իչին մէրհամէթին էսէրլի պիլէ մէմուլ օլմաեըպ, էկէր գապիլ իսէ, եալընըզ հիչ վէ տէօիսէ իլէ եագասընը գուրթարապիլէճէկինի անլատը. պու սըրատա գուվվէթինէ կիվէնմէսի գապիլ տէյիլ իսի։

Շիպհէսիզ վիճօնթ Ընարէա վիճուտճա Պադդարատան գուվվէթլի օլուպ, պիրիպիրիչլէ միւտարէպէնէ թուրթուշ-տուգլարընտա, մէրգումէնի հէր հալտէ մադուպ իտէճէկի տէրքեար իսի իսէ տէ, Պադդարանըն ոչ աթէչլի սի-լահը պուլունտուգունտան, քէնտինին ճիւզր պիր հարէքէթի մուխալիֆէսինտէ, մէզպուրէ, էլինի սիլահընըն թէթիկինէ պատաճագ օլտա իսի, անը տէրհալ մագթուլէն եէրէ սերէ-ճէկի մուհադդադ իսի։

Հաեաթլարընը չօդ տէֆտա թէհլիքէնէ գօեան ատէմլէր, իճապը թագտիրինտէ օ հաեաթը էսիրկէմէնի պիլմըլէը։ Սըր Վիլիամ տա իւզերինտէ պիր դամա թաչըմագտա օլուպ, հաթթա ազ էվվէլ օ դամա իլէ թիւրդուազը թահթը նու-ֆուզունա ալմըչ իտի, ֆագաթ թատանճաը պուլունմատըղը իչին, գաբլան կիպի չէվիք օլմասընա բաղմէն, համիլ օլտու-ղու դամաեը գուլլանմագլըղը քէնտիսի իչին ֆէվգէլատէ մու-խաթաբալը ատտ իլէտի։

Իմտի Ինկիլիզլէրէ մախսուս թէլէֆֆիւզլէ,

— Ա՛հ, եագաեը էլէ վէրտիմ, տէտի։

Պադդարա, մէրգումուն պօղաղընը սալը վէրիպ, տահմա թատանճաեը էլինտէ թուրթարագ իբի ատըմ գատար կէրի չէքիլտիքտէն սօնրա,

— Մի՛լօրտ, էկէր չու տագըդատա թէրքի հաեաթ իթ-մէք էսթէմէզսէնիզ, իթտաթ իթմէլիսինիզ, տէտի։

Սըր Վիլիամ, պիր տէրէճէ սօղուդ դանլըըղընը քէսպ իթմիչ օլմասըյտա, պուլունտուգու միւչքիլ վազիեէթտէն գուրթուլմագ իչին պիր չարէ տիւչիւնէրէք, - Ա՛հ, տէտի։

Պադդարա - (գաթի պիր թարղ իլե) էյի՛լինիզ, չըմինէ իւզէրինտէն պիր լամպա ալըպ եագընըզ։ Պիզիմ կիպի ա-տէմլէր՝ պիրիպիրինի կէօրմէլի տիրլեր։

Պարօնէ ֆիլվագը էեիլէրէք լամպալարտան պիրինի եագ-տըգտան սօնրա, թէքրար եէրինէ վաղ իթտի։

Պադդարա - Տիկէր լամպաներ տախի եագըն, պէն հէր չէյի մուվազէնէլի կէօրմէք իսթէրիմ։ Իմտի սիզ տէ իքի րըզ-ղըն արաստընտա տուրուն։

Սըր Վիլիամ թէքրար կէնճ գատընա իթտաթ իթտի։ Մէզպուրէ, իֆտատէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Եիւպհէ եօգ տուրքի, ֆիլոնէքեար պիր գալր իլէ պիւլիչթիրաք իքի միլեօն իւչ եիւզ պին ֆրանգ սիրգաթ իտէն պիր ալչագ քիմսէ՝ սիլահսըզ օլամազ։ Հիչ օլմազտա իւզէրինտէ պիր գամա մէվճուտ օլապիլիր։

Սըր Վիլիամ ինքեար եօլունտա պիր հարէքէթտէ պու-լունտուղունտան, Պադդարա՝

— Զաբուդ իտին մի՛յօրտ, գամանըզը եէրէ աթըն, տէյի թէքրարլատը։ Լաքին մէրգում էլան թէրէտտիւտ կէօսթէր-տիկինտէն, Պադդարա՝ թապանճանըն ազըզնը եարըմ բար-մագ եօղարը գալտըրարագ,

— Խիւտա ալիմ, պաչընըզտա տօղրու նիչան ալըեօրում, տէտի։

Սըր Վիլիամ, էկէր տահա պէքլէեէճէք օլսա, պիր տա-գըգաճըգ պիւէ էօմրիւ գալմամըչ օլտուղունու անլաեարագ, տէրհալ էլպիսէսի տիւյմէլէրինի սէօքիւպ, համիլ օլտուղու գամաեր ճէպինտէն չըգարտը, վէ պունու Պադդարանըն դարչըսընա ֆըրլաթտը։ Լաքին կէնճ գատըն՝ էմրի պասիրէ-թի էլտէն պրագմատըզընտան, մէզքիւր գամաեր ալմագ իւզ-րէ եէրէ էյիլմէտի, չիւնքի խասմի պիր սըչրաեըչտա իւզէրինէ հիւճուում իտիպ, բէնտիսինի պօղազընտան գավրաեարագ, էլինաէքի թապանճաեը ալապիլիր իտի։

Իմտի եալընըզ աեաղընը մէզքիւր գամանըն իւզէրինէ գավճէ պատմագլա իրթիճա իտիպ, թապանճաեը տա էլին-

տէն պրագմատըղընտան, սըր Վիլիամս քէնտի· քէնտինէ,

— Նէ՛ գուրնաղ մախլուգ, էկեր պէնի թանըմաեարագ չուրատան սիվիշէպիլէ իտիմ, ոէտի, վէ սէսինի պիւսպիւ-թիւն թէպտիլ իտերէք, - Օ՛հ, պէն սէֆիլ պիր խըրսըզըմ· պուրատան կիթմէմէ միւսաատէ իթմէլի իտինիզ· զաթէն բօլիչալարը էլտէն չըգարմագըզըմ՝ պէնիմ իչին պիւեիւք պիր մուվաֆֆագըյեէթսիզլիք տիր, տէյի պէեան իչէտի·

Լաբին Պագդարա՝ էլան ճէվապ վէրմէքսիզին տիք տիք մէրգումա պագմագտա օլուպ, ֆիրըրինճէ տախի չէօյլէ տի-մէքտէ իտի· - Շու եէնի բիսվէօինէ րագմէն, պու հէրիֆին Անարէա օլտուղունա դավիչէն իսքեաթ օլմուշում տուր· Եա-լընըզ պիր խուսուս վար տըր քի, անը թէպտիլ իտէմէմիշ տիր, վէ պու սուրէթլէ տէ քէնտինի պանա թանըթմըշ տըր· պու իսէ քէնտի պագըշը տըր· Ֆագաթ էկեր պու տէֆա տա եագասընը պէնտէն գուրթարըր իսէ, դաեէթ մուխաթարալը պիր ըօլ իճրա իթմիշ օլուրում·

Պատէհու էլան մէրգումա պագարագ,

— Մէչհուր խըրսըզլարտան օլտուղունուզու, վէ տի-կեր խըրսըզլարըն սիզին եանընըզտա հիչ էհէմմիեէթլէրի օլմաըղընը անլաեօրում, ֆագաթ պուրատան կիթմէնիզէ միւսաատէ իթմէքլիկիմէ նէ՞ սէպէպ պուլունտուղունու պիլմէեօրում, տէյի պէեան իլէտի, վէ սայօն գաբուսու-նա գատար կերի չէքիլիպ, մէզքիւր գաբուեա իբի տէֆա վուրմաընտա, գաբու եարը աչըլարագ իչէրիեէ պիր ատէմ կիրտի·

Սըր Վիլիամս, քէնտիսինի էլէ վէրէն քիմ օլապիլէճէկինի, եանի Թիւրգո՞ւազ մը, եօգսա թէսա՞տիֆ միւ օլտուղունու անլամագ իչին օն տագըգատան պէրու ֆիրըրինի ֆեվգէլատէ եօրտուղու հալտէ, գաբունուն աչըլմասընտա, իչերի կիրէճէք շախսըն՝ Թիւրգուազըն ուշաղը օլտուղունու մէմուլ իթմէքտէ իքէն, մէմուլի տօղրու չըգմաեըպ, կէօսթէրիչլի վէ ուզուն ոօյլու պիր կէնճ կիրտի· Պագդարա միսիլլու, մէրգումուն էլինտէ տախի պիր թապանճա պուլունմագտա իտի·

կէնճ դաաբն՝ էլի իւէ պաբօնէկի մէրդումա կէօսթէրէբէք,

— Ադիզիմ դօնթ, պու աաէմի սիզին նէզաբէթինիզթաճթընա իհալէ իաէբիմ, վէ սիզի պաընաան ատլաբը մէսուլ թանըբըմ, տէմի։

Գօնթ Ալթօֆ — բէք էյի։

Ֆիլվազը օն տաղըդ տաան պէրու տալօն դաբուտունուն արդասընաա, Պադդարանըն չըդարաճաղը ճիւղի պիր սէտա իւզէրինէ եարտըմընա դօչմաեա հազըր օլարադ տուրմուչ օլան չախս՝ մէրդում դօնթ օլուպ, Պադդարանըն իմթաըը իւզէրինէ սըր Վիլիամնա տօղրու պիր ատըմ ալարադ, սօղուդ դան իլէ անէ աֆֆը նադալ իյլէմի։

Սըր Վիլիամ՝ Պադդարանըն գարշըսընաա պուլունտուղու սըրտաա, եագասընը մէրդումէտէն դուրթարաճաղընը պիր տէրէճէ իւմիա իմմիշ իտի, լաքին մէզպուրէնին սատըգը վէ քէնտինին մէճհուլու օլան պիր քիմսէնին դահիր օլտուղունու կէօրմէմի, վէ մէրդումտէն, չէնա կիւնտէն պէրու կէնճ դաաբն իլէ իւղիէթէ պաշլամըշ օլան Բուսիալը դաթ իտաուկինի տէրք իյլէմէմի իւզէրինէ, քէնտիսի իչին արթըզ Թարիգի սէլամէթ դալմտաըղընը անլաեարադ, ֆէվգէլատէ մէյտուս օլտու։

Գօնթ իսէ մէրդումա խիթապէն,

— Մօ՛նսիէօ, պէն ասլա դարարըմը թէպոիլ իմմէմ. իմոի չու բէնչիրէնին արտաընտա սաքինանէ օթուրուն. չաեէա եէրինիզտէն դըմըլտանաճադ օլուրտանըզ, իբի կէօվիւնիւզիւն արտաընա պիր դուրշուն եէրլէշտիրիբիմ, տէմի։

Սըր Վիլիամ — Թայը, Թայը, եէրիմտէն դըմըլտանմամ։

Մէրդում, պու սէօզիւ Ինկիլիզլէրէ մահտուս պիր թէլէֆֆիւզէ իրտա իմթի, չինքի հէր չէյտէն էվվէլ քէնտինի Ինկիլիզ թանըմմադ իսթէմէքտէ իտի։

Պատէհու սըր Վիլիամ՝ իչար օլունան մահէլլատէ օթուրտու։ Պադդարտա տահի չըմինէնէ տօղրու իյէրլէնիպ, պունան իւղէրինտէքի լամպալարտան պիրինի էլինէ ալարադ՝

չըմինէնին սաղ թարաֆըննա պուլունան պիր դաբուեու աչ-
մը քի, պունաան Թիւրդուազըն նաթադ օտասընա, վէ թուա-
լէթ տաիրէսինէ, վէ օրատան տախի հալվէթ օտասընա կի-
տիլիր իտի։

Շիմտի վուդուի հալ մայիւմ տիւր։

Լէօն Րօյան, քէմալը տէհշէթէն իչերի կիրտիկի, վէ Ֆէր-
նան՝ Թիւրդուազըն պաղթէթէն զուհուրա կէլէն ալչագը-
ղընտան տօլաեը տիւչարը թէէսսիւր օլարագ տեաղա գալգ-
տըզը, վէ մէզպուրէ, սըր Վիլիամսըն բրօկրամը մուճիպինճէ
ըշըզը սէօնտիւրիւպ, թուալէթ տաիրէսինէ չէբիլմէքտէ օ-
տուզու, վէլհասըլ Լէօն՝ զազապընտան նաչի մէֆթուն օլա-
րագ իտամինի գամա իլէ վուրմաեա թէսատատի իյլէտիկի, վէ
բադիպի Ֆէրնան տախի սօն տէրէճէ գաղապ ու հիտատէթ
իչինտէ պուլունտուգու էօննատէ, մէգքիւր թուալէթ օտասը
գաբուսու աչըլարագ, պիրտէն պիրէ օրթալըգ բարլատը։
Շէօյլէքի էշիք իւզերինտէ էլինտէ պիր լամպա թուրմուչ
պիր գատըն միւչահէտէ օլունուպ, Թիւրդուազ մէզպուրէեի
կէօրիւը կէօրմէգ, ագըը պաչընտան կիտէրէք վէ տէհշէթէի
պիր սէտա րէֆ իյլէեերէք բիւճաթ իթտի։

. . . . . .

Օլ վագըթ հալվէթ օտասընտա, հէմ մէմուրին գայըի,
հէմ միւտհիչ պիր մէնզարէ վագը օլուպ, իքի քիչի, արապա-
րընտա ճիւդի պիր մէտաֆէ օլարագ գարշը պէ գարշը պագ-
մագտա իտիլէը։ Պունլարտան պիրինին լէհճէսի սօլմուչ,
կէօզլէրի հատտէն զիեատէ աչըլմըչ, վէ սաչլարը տարմատա-
ղըն օլմուչ օյտուգու հալտէ, տիթրէմէքտէ օլան էլլէրիյլէ
թուրմուչ օյտուգու պիր պըչաղը սալլատըպ տուրմագտա,
վէ տիկէրի տախի էլան տէրհսօշլուգ էսէրի վիճուտինտէ մէվ-
ճուտ օլմատըյտա, պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա մէյլ
իթմէքլէ պէրապէր, պագ իչընտա հիտատէթի ֆէվգէլատէ միւ-
չահէտէ օլունմագտա իտի։

Օտանըն ուճունտա վէ թուալէթ տաիրէսինին էշիկի իւ-
զերինտէ Պադդարա տուրմուչ օլուպ, էլինտէ թուրմուչ, վէ

էթրաֆը զիեաատար իթմէքտե պուլունմուշ օլտուղու լամպա իլե, օ տէհշէթլի տադըդատա, եէկտիկէրինին գանընա սուսամըլ օլան իքի քիշինին արասընատա պէեազ գանատոլարընը աչարագ նիւմաեան օլան միւսալէմէթ մէլէքինէ պէնզէմէքտէ իտի։

Թիւրգուազա կէլինճէ, պէլի իքիեէ պէօլիւնմիւշ օլարագ վէ եիւզիւնատ էսէրի տէհշէթի ազիմէ միւշահէտատ օլունաբագ, սօն սաաթընըն վիրուա իթմիշ օլտուղունու զանն ի տէրճէսինէ գըմըլտանմագ սըզընը տուրմուշ իտի։

Պիրիպիրինէ գարշը պուղղ ու տատավէթլէ մութթասըֆ օլան իքի քիշինին իլք հիսսի թապիիէրի, տահմա եէկտիկէրինէ պագմագտան իպարէթ օլուպ, լաքին Պադդարանըն էլինատէքի լամպա իլե հալվէթ օտասը ըչըտըղընատա, Լէօն, իլք կիճէսի քէնատ հաեաթընա մուգապիլ Թիւրգուազը կէօթիւրմիշ օլան չախսընն եիւզիւնիւ կէօրմէք իսթէտի, վէ իքի տադըդա եվվէլ մէճհուլու օլան վէ վիճուտի՝ սուրէթի ֆէվգէլատէտե քէնտիսինէ իտապէը վէրիլէն բաքիպինէ պագտը։ Թամ պու սըրատա, նատըլըի բէտէը իլե օղլու սիլահպէտէսթ օլարագ գարշը պէ գարշը պուլունտուգլարընատա, պիրիպիրինի թանըրլար, վէ րէֆը սէտա իտէրլէրտէ, մէրգումար տահի այնի եօլտա վէ հարիգ իւլատե սուրէթտե, էվվէլա Լէօն,

— Ճէ՛ընան, տէյի նէտա իտիպ, էլինատէքի պըչագ եէրէ տիւշտիւկիւ կիպի, Ճէրընան տահի,

— Լէօն Բօլա՛ն, տէյի պագըրտը, վէ քէմալը հայրէթլէ րիւճաթ իլլէտի։

Պէօյլէճէ օն սէննէտէն պէրու տօսթլուգ պագըլտա մէրպուէթ օլան պու իքի չախսլար տաղընն տաղընն եէկտիկէրինէ պագըչտըլար։

Օլ վագըթ Պադդարա իլէրլէտիկինատէն, իքիսի տէ մէզպուրէեի թանըտըլար։

Պադդարա, էլինատէքի լամպաեը մատանընն իւզէրինէ վազ իթտի. պատէհու գուվվէթլի էլի իլե Թիւրգուազը գօլունտան թուԹուպ, քէնտիսի իչին եէկտիկէրինի թէլէֆ իթմէք

խոշրե պուլունմուշ օլան իլքի չախսըն արասընաա տիզ չէօքտիւրտիւ։

Օլ անե տէկին տիլսից կիպի տուրմուշ օլան Պադդարաընըն թամըրը, տուրուշու վէ պադըշը օլ տէրէճէ թէէսսիրլի իտի քի, մաշուդէլէրինին պիր թէպէսսիւմիւ իչին տահա պիր կիւն էվվէլ քէնտիլէրինի ֆէտաեէ հազըր պուլունան նէ՛ Ֆէրնան վէ նէ՛ Լէօն, մէրդումէնի միւտաֆաա իթմէք, վէ Պադդարանըն չիտտէթլի միւտաֆաասընա դարշը թէշէքքի իլլէմէք իւզրե նէ՛ պիր սէօզ սէօյլեմէպիլտիլէր, վէ նէ՛ տէ պիր հարէքէթտե պուլունապիլտիլէր։ Մէրդումար, եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա միւթէէսսիր պիր հալտէ օլաըրադ, կեահ, դարշըլարընտա տիզ չէօքմիւշ օլան վէ սիւքիւթի, մահզունիէթի վէ սօյկունլուդու՝ այչադըղընը իսպաթ իտէն դարընա, վէ կեահ, մէլաիքին՝ չէյթանը աեադըլարը ալթընա ալարադ էզտիքլէրի կիպի, եալընըզ պադըշըյա մէզպուրէնի էզմիշ պուլունան դաատընա պադմադտա իտիլէր։

Պադդարա, հէր պիրինէ այրը այրը աթֆը նազար իթտիքատէն սօնրա, Լէօնուն եէրէ աթմըշ օլտուդու պըչաղը պիր էլինէ ալըպ, Թիւրդուազըն կէօքսիւնէ տաեաթարադ, վէ տիկկը էլինի տէ մէրդումէնին ումուդու իւզէրինէ վազ իաէրէք, իլքի կէնճ տօսթլարա խիթապէն,

— Պիչարէ մէճնունլա՛ր, տէտի, վէ պատէհու Թիւրդուազա խիթապէն, - Շիմտի սէն ինթիխապ էթ. եա՛ հազըդէթի հալի իդրար իթմէլի, եախօտ թէլէֆ օլմալը, տէյի պէեան իյլէտի։

Լէօն վէ Ֆէրնան էլան սիւքիւթ իւզրէ տուրուպ, կէօղլէրինի պիլէ դըմըլտաթմադըզըն եէկտիկէրինէ պադըշմադտա իտիլէր։

Պադդարա. (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Հա՛յտէ, է՛յ էնկէրէք եըլանը, Լէօն Բօլանըն չօճուդունու կէթիրթմէքլիկին՝ անը սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինէ գօյմադ իչին օլտուդունու, վէ չըգան կիճէ վուգուա կէլէն ահվալին սըրֆ պիր դօմէտիա իտուկինի, վէ Լէօնուն ավտէթինի քեշֆ իթմիշ

վէ հաղըրլամըշ օլտուղուն կիսպի, Ֆէրնանը տախի դամլ իթ-տիրմէք իւղրէ քէնտիսինի սիլահպէտէօթ դուլաըղընը իդրար էթ. եօղսա սէնի էօլտուրէճէհիմ։

Պէօյլէ տիւէրէք, Պադդարա պըչաղը զիւատէճէ պաստը, վէ Թիւրդուազ, զայադըլ պիր հալ իլէ,

— Սահիհ տիր... սահիհ տիր... իդրար իտէրիմ, տէտի։

Լէօն պօղուդ պիր սէս ըէֆ իթտի, վէ Պադդարա տախի չու եօլտա իֆատէհէ տէվամ իլլէտի։

— Շիմտի տէ, Ֆէրնանա իմզա իթտիրահիկին բօլիչալար էլսի պին Ֆրանգըզդ օլմահըպ, իբի միլեօնուդ իտուկինի, վէ մահզա քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրմէք իւղրէ պուրատա ճէլպ իթմիշ օլտուղունու, վէ իւչ եիւզ պին Ֆրանգ մուդապիլինատէ անըն հաեաթընը սաթմըշ պուլունտուղունու քէնտիսինէ իդրար էթ, տէտի։

Ֆէրնանըն սէրհօշլուղու քեամիլէն կէչմիշ օլտուղունտան, նէֆրէթէ վէ տէհշէթ հարէքէթինատէ պուլունտու, վէ Պադդարա, տահա զիւատէ սէրթ պիր սէտա իլէ,

— Իդրար էթ, իդրար էթ, տէտի։

Թիւրդուազ, սօն սաաթընըն չալմըշ օլտուղունու զանն իլէ,

— Սահիհ տիր, տէյի պէեան իլլէտի։

Օլ վագըթ Պադդարա՝ սէսինատէ ազիմ պիր տէհշէթ մէվճուտ օլտուղու հալտէ,

— Շիմտի պու իբի տաէմիլէրին հէր իբհսինէ տէ սէօյլէ քի, գալպլէրինի բահնէտաթ իթտիկին կիսպի, էկէր վագթըն օլսա իտի, հաեաթլարընը տա մահվ իտէճէք իտին. էկէր էօլմէք իսթէմէզսէն, էկէր սանա աֆվ իթմէյէրինի իսթէրսէն, հա՞նկը ճանվէրին ալէթի օլտուն իտէ, անըն իտմինի, վէ նէ՛ կիսպի տէհշէթի ինթիգամա վասըթա օլտուղունու, վէ հանկը չէյթանի ֆիքրին սէնի թէչվիգ վէ թահրիք իլլէտիկինի քէնտիլէրինէ սէօյլէ, տէտի։

Լաքին Թիւրդուազ՝ ագլըն զայ օլմասը սըրտասընտա վագը օլտուղու վէճհլէ, գահգահալը պիր կիւլիւչլէ մուդապէլէ իտիպ, պէյնինին տիւչարը խալէլ օլմուշ օլմասը անլա-

չըլմասը իւզէրինէ, Պադդարա աեաղըյա մէրդումէնի եվթէրէք,

— Թէճէննիւն իթմիշ տիր, արթըդ ճէվապ վէրմէեէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

Միւթէագըպէն Պադդարա՝ հալվէթ վէ սալօն իլէ իթթիլաթը պուլունան գաբուեա տօղրու կիտիպ, իքի տէլիգանլըլարըն թարաֆընա տէօնտիւ։ Պունլար էլան եէկտիկէրինէ պադմադտա օլուպ, ճէրէեան իտէն ահվալի կիւճ իլէ անլամադտա իտիլէր։ Պունլարըն պադըշընտան՝ կէօզէրի զիեասընը դայպ իթմիշ իքի սանէմէ պէնդէմէքտաէ իտիլէր։

Պադդարա մէրդումանա խիթապէն շէօյլէ սէօյլէտի։

— Կէ՛լինիզ, իքինիզտէ կէ՛լինիզ։ չօգտան պէրու կիզլիճէ սիզի թաագիպ իթմէքտաէ պուլունան չախսը սիզէ կէօսթէրէեիմ։ Նամուսունուզու, հաեաթընըզը թէհտիտ իտէն պու չախս՝ գարշընըզդա ճէհէննէմէ չաեըդ պիր ռահատ չըգարարադ, սէրվէթինիզի զաոպ իթմէկէ չալըշմըշ տըր։ Իմտի անը, օ ճանվէրի, գուտուրմուշ պիր քէլպ կիպի թէզէճ իթմէլիսինիզ... Եըլան վիսիլլու էզմէլիսինիզ։

Մէրդումէ, թէքրար «կէ՛լինիզ, կէ՛լինիզ» տիեէրէք, սալօն գաբուտունու չամաթա իլէ աչտը։ Լաքին այնի վագըթտա պիր թապանճա բաթլաեըշը վէ պիր դուրշունուն սիւրաթլէ կիթտիկի սէսի իչիտիլմէքլէ, Պադդարա պիւթիւն պիւթիւն շաշըրըպ բիւճաթ իթտի։

Ճաապա ատալէթին հիւքմիւ իճրա օլունմո՞չմու իտի։ գօնթ Ալթօֆ՝ մէէլուն Ճնտրէաեը, ճէհէննէմտէն գուհուր իթմիշ օլան սըր Վիլիամսը թէլէ՞ֆ մի իթմիշ իտի։

70

Խայը, օլ միլթէհիմի ազիմ հէնուզ ճէզասընը պուլմա-մըշ օլուպ, զանն իտէրսին քի ճէնապալը Հադդ՝ քէնտինին բէք սէրթ գամչըսըլյա օ խայինի թէբէլէմէք իչին, ահվալը մէք-բուհէսինի սօն սէրճէհէ գառար վարսըրմասընա պէքլէ-մէքաէ իտի։

Իչթէ վուղուի հալ չուճառան իսպարէթ իտի։

Եանընտաքի օտասա վուղուա կէլէն մէնզարէնի միւտա-հիչէաէն հեր պիր բէլիմինի մէ հեր պիր սէօի հէմ սըր Վի-լիսմա, հէմտաէ պօնթ Աըթօչ միւքէմմէլէն իչթիթիլէր։

Սըր Վիլիսմա՝ կեահ պօնթ Աըթօֆուն մուհաֆազա իթ-տիկի սալօն գառուսունա, վէ կեահ Պադդարա իլէ Լէօն վէ Ֆէրնանտըն կիրմէլէրի իչին աչըլաճագ օլան հալվէթի օտասը գառուսունա պադմազ տա օլուպ, հիչ պիր չէյսէն գօրգմա-եան պու տաէմ իչպու սըրատա գօրգմաեա պաչլաեարագ, պուլունտուղու վազիեէթին գաթը իւմիտ իտէճէք տէրէճէտէ օլտուղունու, վէ տուզաղընա տիւչի բտիւկիւ մէրգուման իքի չախսըն գարչըլարընտա պուլունտուղու թադտիրտէ, պիլա մէրհամէթ քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէքլէրինի անլատը։

Իմտի նէ՞ եապմալը իտի։

Կէնճ Բուսիալը, էլինտէ թապանճա օլարագ, տիչարը չըղապլէճէկի թէք գառուեու մուհաֆազա իթմէքտէ օլուպ, պինապէրին մէրգում իքի թէհլիքէ արատընտա գալմըչ իտի։ պու թէհլիքելէրտէն պիրի գուրչուն իլէ էօլմէսի իտի իսե տէ, պօնթուն աթաճաղը գուրչուն իտապէթ իթմէտիկի հալ-տէ, պու էօլուս՝ իհթիմալ տահր[illegible]էնտէ գալըը, լաքին Բո-

գամպօլ թարաֆընտան Լէօն Րօլանըն եէտինէ թէօլիմ իսիլ-միշ օլան պըչագ իլէ, մէգքիւը էօլիւմ մուհագագ սաեըլըը իսի։ Սըր Վիլիամս պու իքի խուսուս արասընտա իպհարը թէրէտտիւտ իթմէտի։

Գօնթ, գաբունուն էօնիւնտէ տուրմուշ օլուպ, խասմի տախի գարշըսընտաքի բէնչիրէլէրտէն պիրինին արասընտա պուլունմագտա իսի։ Թէսատիւֆէն բէնչիրէ բէրտէլերի աչըգ օլուպ, գանատլար տա գաբալը ատ յիլ իսի։ Իմտի եալընըզ մանտալը աչմադէ տիշարըեա էհիլմէք գապիլ իսի։

Անտրէա՝ էվին տախիլի վէ խարիճի ահվալինի, վէ տա-լօնուն պաղչէսէ նազըը օլտուղունու, վէ պիրինճի գաթըն ղէմինտէն բէք եիւքսէք օլմատըղընը, վէ աշաղըսը տիւզիւն պիր մահէլլ իտուկինի միւքէմմէլէն պիլտիկի ճիհէթլէ, պիր-տէն պիրէ ֆիքըրինտէ պիր թասավվուր ատղտու։

Հալվէթ օտասընըն գաբուտա աչըլտագ, Պագգալանըն իչերի կիրէճէկի սըրատա, կէնճ գօնթ, հասըլ օլան ըչըգտան կէօզէրի գամաշարագ, պիր տագըդաճըդ գատար գարշը-սընտա պուլունան շախատան նազարը տիդգաթընը աեըրտը, վէ իչթէ եըլտըրըմընը սիւրաթը տէրէճէսինտէ ճիւզի օլան պու միւտաէթճիք արասընտա, սըր Վիլիամն բէնչիրէնի աչըգ տիշարըեա աթլատը։

Գօնթ, հասըլ օլան շամաթա իւգերինէ պաչընը չեվիրիպ, բէֆը սէտա իլէ խասմինի նիչանլաեարագ աթէչլէտի։ Լաբին օ ալչագ՝ Պագգալանըն քէնտիսինի կէօրմէսինէ վագըթ պը-րագմագտըզըն գարանըլգտա զայպ վէ նապէտիտա օլտու։

Մէրգում աճապա գուրչունտան վուրուլմուչ մու իսի։ Կէնճ Րուսիալը, պիր ճիհտին պաղչէսէ տիւչտիւկիւնու իչթի-մէսի իւգերինէ պիր արա պու խուսուստա մէմուլ իթտի իսէ աէ, պու տիւչիւչու մուրթէագըզ սիւրաթը պիր գօչմագ սէ-սի ալտրընտա, մէգքիւը իւմիտի գալ օլտու։ Պունտան, մուրթէդէհիմին վուրուլմուչ օլմաեըզ, ֆիքրաթ իթմէքտէ օլ-տուղու անլաչըլտը։

Պիր տանիսէ սօնրա Հալվէթի օտասընըն գաբուտա աչըլա-

բաց, Պադդարա էլինաէ պիր լամպա օտուղու վէ կէօղէրի աթէչ կիպի բարլաարըղը հալաէ, սօկուն պիր սիմա իլէ էշիկ իւզէրինաէ կէօրիւնաիւ։

Մէրդումէնին արդասընաան իսէ Ֆէրնան Րօշէ իլէ Լէօն կէլմէքաէ օլուպ, կէնճ գօնլի, թանըմաարըղը պու իրի չախ-սըն լէհճէլէրի տախի ալթիւսի պիր հալաէ պուլունաուղունու միւշահէտաէ կալէտի։

Պադդարա.– (ազիմ ճնաիշէ իլէ.) Նէ՞րէտաէ սիր. էօլ-տի՞ւ միւ։

Գօնլի, սըր Վիլիամսըն քիւսթախանէ ֆիրարընաան տօ-լաէը էլան հայրէթի իչինաէ օլարագ, աչըգ օլան բէնչիրէէի բարմաղըյլա կէօսթէրաիւ Պադդարա,– Ա՜հ, պու տաէմ պիր չէյթան սըր, տէտի, վէ մէրդումուն ֆիրարընաան տօլաէը էրլաբրըմտաան վուրուլմուչճասընա միւթէէսիր օլուպ, չէնա տագըդա գաատար եէիսի ազիմէ կիրիֆթար օլարագ, վէ տիք տիք եէրէ պագարագ, իտամ ճէզասընա մահքիւմ օլանլարըն վազիեէթինաէ գալը։ Եանընտա պուլունան իւչ քիչի տէ, տիւսիղ մագամընտա տուրուպ, մահգունէն մէրդումէեէ աթ-ֆը նագար իթթիքլէրի հալաէ, քէնտիսինէ պիր սէօղ պիւէ սէօյլէմէէեէ ճէտարէթի իտէմէմէքաէ իտիլէը։

Ֆագաթի Պադդարա պիրտէն պիրէ պաչընը գօլաբրըպ, կէօղէրի էօկի բէճնագընը, վէ եիւղիւ սիւքիւնէթի թագիիյ-եէսինի պուլտու, վէ քէլամա աղագլէ,

— Պէյիս եօգ տուր. իչէ թէքրար պաչլամալը. օ ալչագ հէր վագըթ պէնաէն եագտասընը դուրթարամադ, տէտի։

Պատէհու Պադդարա Ֆէրնանա տէօնիւպ, եանընտան չը-գարտըղը պիր մէքթուպու քէնտիսինէ ուղաթարագ,

— Շու եաղըեը թանը՞եօրմուտունուզ, տէտի։

Ֆէրնան պու եաղըեա աթֆը նագար իլէ, զաթէն սօլ-կուն օլան լէհճէսի տահա գիւտաէ սօլտու։ Պու մէքթուպ, պիր կիւն էվվէլ Թիւրդուազըն Լէօն Բօլանա եազմըշ, վէ քէնտիսինէ օլան աթէչի աչգ ու մուհապպէթինի իզհար իլէ,

չօճուղունու տա պիրլիքտէ ալարագ քէնտիսինէ կէլմէսինտէն պահս իմմիշ պուլունտուղու մէքթուպ իտի։

Ֆէրնան՝ իշպու մէքթուպուն մէսլինի անլաէրնճա, քէմալը հէտտէթլէ,

— Տիմէք պէնի ալտաթմըշ, տէյի պէեան իյլէտի։

Պադդարա, գալպին քիւհնիւնէ պըչագ ուճու կիսի թէէսսիր իտէն պիր կիւլիւմսէյմէ իլէ,

— Պու պատտէ եալընըզ տէյիլսինիզ, տէտի, վէ Լէօն Բօլանա խիթապէն,

— Պիչարէ տօսթում, չօգտան պէրի տիր քի, իքինիզի տէ պու մախլուգուն բէնչէլէրինտէն գուրթարմագ իչդրէ կիզլիճէ չալըշըեօրտում, չինքի օ մախլուգուն սիզին իլէ վէ Ֆէրնան իլէ նէ եօլտա գաթմէրլի պիր բօլ իճրա իմմէքտէ օլտուղունու պիլաէկիմտէն, իքինիզին տէ կէօղլէրինիզի աչմաեա չալըշմագտա իտիմ. պու կիւն իսէ, ալթուն պէտէլիյլէ սաթըն ալընմըշ օլան պիր պէղէմէնին եարտըմըյլա իւչ սաաթ գաատար պու խանէ տէրունինտէ կիզլէնէրէք, Թիւրգուազըն էսբարընա վագըֆ օլապիլտիմ, վէ չըգան կիճէ պիր բօսթա արապասըյլա պիր խանա կէօթիւրիւլիւպ, օրտատա էսբարի պիր չէրպէթ իչտիրլիէրէք, տէրին պիր ույդունա տիւշիւրիւլտիւկինիւզիւ թահդըդ իլէտիմ, տէտի։

Լէօն.— (պիրտէն պիրէ էլինի ալընընա կէօթիւրէրէք.) Ա՜հ, չիմոի հէր չէյի անլաեօրում... Ֆագաթ օ սաէմ...

— Հա՞նկը սաէմ։

— Թիւրգուազը քէնտինին մաչուդէսի տիր կիպի թալէպ իտէն, անընմա պիր թապանճա տաեաթան վէ պէնի թէլէֆ իմմէք իսթէհէն սաէմ...

Մէրգում հայրէթլէ Ֆէրնանա պադդարագ,

— Խայր, խայր, սիզ տէյիլ իտինիզ, սիզ օլամազ իտինիզ, զիրա սիզ օլտանըզ, պէնի թանըր իտինիզ, տէտի։

Պադդարա.— Օ մագամտա կէլմիշ օլան չախս՝ իչլիճնճի պիր օեուճնճու օլուպ, իքինիզտէ պու օեուճնճուլարըն իղֆալաթընա գաբըլմըշ իտինիզ, վէ պու ահվալին ճիւմլէսի պիլ

դօմէտիա օլաուդու հալաէ, էկէր պէն օլմասա խոիմ, պունուն նէթիճէսի գանլը օլաճադ խոի։

Իքիսի աէ տիթրէտիլէր։ Պադդարա իսէ, Լէօն Բօլանա խիթապէն քէլամքնա չու եօլտա աէվամ իյլէտի։

— Պիրաէն պիրէ պէնիմ զահիր օլմադըղըմ վէ տօսթունուզ օլմուչ օլան ատէմին կէօրիւնմէսի իւզէրինէ, տամարլարընըզտա թուխթուչմադտա պուլունան սէրհօշլուդուն տիւմանը զահլ օլտու։

Լէօն պաշընը էնէրէք,

— Պէն իսէ քէնաիմի միւթէպէր պիր ատէմ զանն խոեօլտում։ լաքին չու սէյիս պանա նէ՞ իչիրտի քի, պիր տագճըգ գատար գահիլ օլմադըղըդ թատիմ իյլէտիմ, աէտի։

Պադդարա։ — Պիլմէմ, անճադ էկէր պէն վադթ ու զէմանընըյա արաեա կիրմիչ օլմասա խոիմ, Ֆէրնան Թէրքի հաեաթ իլմիչ օլաճադ խոի։

Ֆէրնան տախի, ադըր պաշընտան կիթտիկի հալաէ,

— Սիսպհա՛ն Ալլահ, պէն պու մէրրուհ վէ մէնֆուր գաբրեա նէ՞ եարաըմ քի պէնիմ էօլիւմիւմիւ Թէմէննի խոիեօր, աէտի։

— Էօլիւմիւնիւդիւ արզու իլմէսինին սէպէպինի չիմտի սիզէ անլաթըրըմ։

Պադդարա, չըմինէ աէրտունինտէ իչ գըսմը մէվճուտ օլան քեաղըտ բարչալարընա տօղրու էլինի ուզաթարադ,

— Նէ եարտըղընըզը անլամադ խոիթէօրտունուդ, տէյիլ մի։ Էյի պին ֆրանգ գապտը իլմէքաէ օլտուդունուդու զանն խոէրէք, իքի միլեօն ֆրանգլըգ բօլչալարը իտդա իլմտինիդ։ Պիր ադտան պու խուսուսու տախի սիզէ Լյզահ խոէճէհիմ։ Իմտի հաեաթտա օլտուդունուդ հալաէ, օ քեաղըտտար սիզէ Թապտիմ խոիլէմէդ խոի։ Լաքին վէֆաթընըզտա, պունլար, հաիզի ատալէթ վէ մուաղղէդ դէվճէնիդէ Թապտիմ խոիլտիկինաէ, մահդա խաթըրընիդէ օլան հիւրմէթ վէ ըիաեէթինաէն նաչի պէտէլէրինի Թէէմմիեէ խոէճէկի աէրքեար խոի։ Եիմտի անլա՞եօրմուսունուդ։

— Ծիմէք պու մախլուգ՝ ճէհէննէմտէն զուհուր իթմիշ պիր ճանվէր տիր։

— Խայր, անճաղ չէյթանը քէնտինէ միւշավիր իթմիշ պիր դարը տըր։ Շու այըդ բէնչիրէնի կէօրի՞ւհօրմուսունուզ։ Իչթէ իքինիզէ տէ դարչը պուզ ու ատավէթի պուլունան վէ մահվընըզա ահա իթմիշ օլան ատէմ, վէ նադալամըշ վէ հաեսաթընը զապթըմա կէչիրմիշ օլսուդումու զանն իլէտիկիմ հալատէ, պու բէնչիրէտէն ֆիրար իտէն խապիս՝ թիւրդուաղը քէնտինէ ալէթ իթթիխազ իթմէքլէ, խաթէտիկի եօլտա դուլանմըշ տըր։ Հէր չէյի օ եաբմըշ, իչէրի պու տէրչէֆէյէ դատար օ կէթիրմիշ տիր։

— Լաքին օ ատէմ քի՞մ տիր։

— Ա՜հ, քիմ օլսուդունու էկէր սիզէ սէօյլէյէճէք օլսամ, ինանմազսընըզ։ Իչերուտէ հէր չէյի անլարընըզ։

Պու զէքի գադըն՝ սըր Վիլիամըն իսմինի վէրմէք՝ մուխաթարալը տա օլմազսա, պէյհուտէ օլաճաղընը անլատը, վէ օ ճանվէրին մասրէֆինի աչազը ալմաեընճա, սըրրընը քիմսէյէ ֆաչ իթմէսի միւմքին օլմատըղընը հիսս իչտի։ Իմտի իքիսինէ տէ աթիտէքի ճէվապը վէրսի։

— Սիզ միւթէհիւլսիւնիւզ, բէտէր օլմուչսունուզ տուր։ կէօզէրինիզի սէթը իտէն նիդատ եըրթըլըեօր։ Հէր պիրինիզին խանէսինատ պիր դադըն վար տըր քի, սիզի սէվիեօր, սիզին իչին կէօզ եաչլարը տէօքիւեօր, վէ աֆվ ու մէրհամէթ թէպէսսիմիյլէ գօլլարընը սիզէ աչըեօր։ Պիրէր չօճուղունուզ վար տըր քի, իսմինիզի բէբէյլէեօր, վէ մինիմինի էլլէրինի սիզէ ատղրու ուզաթըեօր։ Իմտի պիչարէ մէճնունըսար, հայտէ կիտին, սաատէթի հադըդիեէ իչինտէ եաչաեընը։ (Հէեէճան իլէ։) վէ պրադընը քի պու ալէմտէ, էվլատը վէ աչգ ու սէվտալարը օլմաեանլար, սիզին իւզէրինիզէնէ նէզարէթ վէ սիզի միւտաֆաա իթսինլէր։

71

Հիքեաեէմիղաե պիր գաչ սաաթ կէրի տէօնէլիմ, վէ Մ. տը Եաթօ-Մայիեէ նագլը քէլամ իլէեէլիմ։

Խաթըրլատա օլմազ կէրէք տիր քի, պու ֆաճիաարըն մուճիտի օլան շախսը մէնֆուր, Բօղ ամպօլա, սէյիս գըեաֆէթինէ կիրիպ, Թիւրգուազը Լէօն Բօլան իլէ պիրլիքտե մէնզիլխանէեէ կէօթիւրտիւքտէն սօնրա իճրա խաէճէկի մուհիմմ վազիֆէ հազգընտա միւքէմմէլվէ ելթրաֆըը թամլմաթ վէրիպ, քէնտիսի տե մէրգումկէնճ գօնթուն խանէսինէ կիթմիշ խոր։ Գօնթ իլէ սըը Ալթիւր Գօլէնս եախօա տահա տօղրուտու Անտրէա պէյնինտե նէ կիպի միւքեալէմէտէն սօնրա, արաաբընըն աչըլտըը մալիւմ տիր։ Սըը Ալթիւրիւն աղիմէթինի միւթէաքըպ, գօնթուն, մատամ Բօշէեէ պիր մէքթուպ եազարաք, իրթէսի կիւն քէնտիսինի էօյլէտէն սօնրա դապուլ էթմէսինի ըէճա էթմիշ օլտուղու տա խաթըրլատա օլմալը տըր։

Աղ էվվէլ նագլ էթմիշ օլտուղումուզ վէ Վիլ լ'էվէք սօգաղընտաքի օթէլտե վուգուլունի պէեան իլէտիկլիմիզ միւէսսիր մէնզարէլէրտէն պիր գաչ սաաթ էվվէլ, Մ. տը Եաթօ-Մայի՝ էրմինին խանէսինէ վասըլ օլտու։

Էվվէլճէ տե սէօյլէմիշ խոիք, Ֆէրնան Բօշէ՝ խաթիդամէթ Թարիֆինի թէրքիւ զէվճէսինէ եալան սէօյլէտիկի կիւնտէն, էրմինին գալդընտե պիր թէէսսիւրի աղիմ հասըլ օլմուշ խոր։

Օ տագըզտտան էթիպարէն մէրգումէնին կէօզ եաշլարը աղմագտան տուր օլուպ, մահզուն վէ մէթէֆէքքիր պիր սուրէթտե վագըթ կէչիրմէկե պաշլատը։

Օ տադըգատան լթիպարէն պիչարէ գատընճըղաշ, խա-
լիսէթ վէ սաֆվէթինէ ինանմադտա օտուղու Մ. տը Շաթօ-
Մայիեի քէնտինէ սատըգ տօսթ ատտ իտէրէք, մահգունիեէ-
թինի եալընըզ օնա պէեանէ ճէսարէթ իտէպիլմէքտէ, վէ
անըն սաեէսինտէ էյի կիւնլէրէ նասիպ օլաճաղընը մէմուլ
լթմէքտէ իտի։ Իմտի, պիր կիւն էվվէլ մէրգումուն թէզքի-
րէսինի ալտըղընտա, քէնտիսինէ, մէճպուն օլունաճագ պիր
խապէր կէթիրէճէկինի իւմիտ լթտի իսէ տէ, պու պապտէ
եանըլմադտա իտի։

Մ. տը Շաթօ-Մայի, իչար լյլէտիկի գէմիան կէլտիկինտէ,
լէհճէսի սօլկուն վէ քէնտիսի մահգուն օլուպ, զանն խէրսին
քի եիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա օն սէնէլիք էօմրիւ ա-
զալմըշ իտի։

Մէրգումմ, էրմինին ուզաթտըղը էյի սիւքիւթլէ պուս լթ-
տիքտէն սօնրա, գարշըսընտա քէմալը մահճուպիեէթլէ աեագ-
տա տուրտու։

Մէրգումմէ, Մ. տը Շաթօ-Մաիեի պու հալտէ կէօրտիւ-
կիւնտէ,

— Նէ՞ օլմուշսունուզ գօնթ, սիմանըզ՝ էօյիւ սիմաը
կիպի սօլմուշ. եէնիտէն պանա պիր ֆէյաքէթ խապէրի՞մ
կէթիրտինիզ, տէտի։

— Թէէմին օլունուզ մատամ. սիզին իյէ պիր տադըգա-
ճըդ միւքեալէմէ թէմէննի լթմէկէ, վէ պիւեիւք պիր միւթ-
թէհիմի խապէր վէրմէեէ կէլտիմ։

— Միւթթէհի՞մ մի։

— Էվվէթ, օ միւթթէհիմ պէն իմ։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, ադըընըզա՞մը կէլտի. սիզ նէտէ՞ն
տօլաեը միւթթէհիմ օլուեօրսունուզ։

— Հիչ պիր իսմիէ թէվսիֆ օլունամաեան պիր ճինաեէթի
իրթիքեապըմտան տօլաեը։

— Սահիհէն տիվանէ՞մի օլտունուզ։

— Ֆիքրիմի անլատանընզ իչին, տիգգաթլէ պէնի տինլէ-
մէլիսինիզ։

— Տինկեօրում, լաքին ըչճա խաէրիմ, տօղրուեու սէօյլէին։

— Տօղրուեու սէօյլէնիպ սէօյլէմէտիկիմի պիր ազտան կէօրչէճ քսինիզ։ Ընճազ էվվել էմիրտէ սիզճ եալընըզ պիր շէյ սօրմազըզըմա միւսաատէ խաին։

— Սօրուն։

— Կիւնիւն պիրինտէ, սըր Արթիւր Գօլէնս խամինտէ, գապա չէհրէլի, գըրմըզը եիւզիւ, սարը սաչը, ալէսսէվիճէ լաճիվէրտա էլպիսէ կիեճինիր պիր ատէմէ բասթ կէլմի՞չմիսինիզ տիր։

Էրմին։ — (պու սիւալտէն տօլայը պիր տէրչճէ թէաճճիւպտէ գալարագ։) Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, օ խամիչլիմիշ, վէ օ շախսը կէօրմիշիւմ տիւր։ Էյի խաթըրըմա կէլտի, սիզի իւչ տէֆա բասթ կէլտիկիմ մարքիզ Վան-Հօբուն պալօսունատա օ ատէմի տաճի կէօրտիւմ։

— Քէնտիսինի եալընըզ օրատա՞մը կէօրտիւնիւզ։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, էվվէթ։

— Էվվէլճէ քէնտիսինէ բասթ կէլմէմի՞շ մի խտինիզ։

— Ասլա։

— Տիմէք եալան սէօյլէտի։ պու խսէ հագըգէթէն բէք զարիպ պիր քէյֆիեէթ տիր։

Պու սէօզլէր՝ մատամ Բօչէնի սօն տէրչճէ մէրագտա պրագըզ, մէզպուրէ,

— Լաքին նէ՞ տիմէք խաթէնօրտունուզ։ պու մէճհուլ ատէմ նէ՞ եալան սէօյլէեէպիլիր։

— Օ ատէմ սիզի սէվմիշ, ֆէվգէլատէ սիզէ մուհապպէթ կէօսթէրմիշ, վէ հիւրմէթ ու րիաեէթ խպրագ էթմիշ օլտուղունու պէեան խտիեօր։

Էրմին կիւլմէկէ պաշլատարագ։

— Օ ատէմ շաշգըն օլմալը, քէնտիսինի միւատէթի էօմրիւմտէ եալընըզ պիր տէֆա կէօրմիշիւմ տիւր, տէտի։

Յագամթ կէնճ գօնթ՝ մահզունն վէ միւթէֆէքքիր պիր հալ իւէ,

— Մա՛տամ, գէվճինիզին տիւշմէնի վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Աճա՛յիպ, Ֆէրնան էյի պիր ատէմ տիր։ Նա՞սըլ տիւշմէնի օլապիլիր։

— Լաքին հէր հալտէ սիզին եախօտ անըն չէտիտ վէ մուհլիք պիր տիւշմէնինիզ պուլունմալը տըր։

Էրմին, գօնթուն սիմասընտա հուսուսէ կէլէն մահզունիէէթտէն միւթէէսիր օլարագ,

— Եա՛ Բապալի, նէ՞ տիւօրսունուզ, տէտի։

— Օ տիւշմէն, սիզէ իամինի պիլտիրմէկէ կէլմիշ օլտուղում իաամինիզ՝ սըր Արթիւր Գօլէնս տիր։

Մատամ Բօչէ Ֆէվգէլատէ իզհարը հայրէթլէ,

— Լաքին պու գապիլ տէյիլ տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Մահզա հագըգէթի հալի սէօյլէօրում։

— Աճա՛յիպ, տահա հէնուզ թանըտըղըմ պիր ատէմ...

— Պէլքի գէվճինիզ թանըր։

— Խայր, խայր, թանըմազ· զիրա չիմտի բէք էյի խաթրըմա կէլիւօր քի, Ֆէրնան՝ մատամ Վան-Հօրտն իանէսինտէ բարմաղըյա օ ատէմի պանա կէօսթէրէրէք, հիչ պիր էհէմմիէթի կէօսթէրմէքսիզին, «նէ՞ զարիպ ատէմ տիր» տէմիշ իտի։

Գօնթ... (եավաշ սէսլէ։) Սահիհէն պու զարիպ շէյ տիր։ (Պատէհու չէօյլէ իլավէ իթտի։) Մատամ Վան-Հօրտն պաղօսունտա բագս իթտիհինիզ էանատէ, քիմսէհի թանըմաեան եախօտ քիմսէ թարաֆընտան թանըլմաեան սըր Արթիւր Գօլէնս՝ տավէթլիլէրտէն պիրինի իամիյլէ չաղըրտը, վէ օ ատվէթլի տէ պու շախսը թանըմատըղը ճիհէթլէ, իամիյլէ չաղըրլմասընտան տօլայը իզհարը թէաճճիւպ իյլէտի։ Զաղըրլան քիմսէ՝ տիւչարը թէէսսիւֆ օլմուշ, հըրսը չան սահիպի պիր կէնճ օլուպ, պունուն Ֆէվգէլատէ զէնկինի պիր ամճասը, աղտ իտէճէկի մուճիպի ար ու հիճապ պիր իզտիվաճլա քէնտիսինի միրաս հագգընտան մահրում պլագմադ իւզրէ պու-

լունմուշ տուր։ Իմաի սըր Արթիւր Գօլէնս՝ իշպու կէնճի չաղըրմագլա,

«— Մօնսիէօ, սիզէ պիւեիւք պիր խըզմէթ իտէպիլիրիմ. ամճանըզըն իզտիվաճընա, վէ միրասընըզտան մահրում գալմանըզա մանի օլապիլիրիմ։ Լաքին պիր շարթ իլէ, տէմիշ տիր։ Օ կէնճ տէ,

«— Նէ՞ շարթ իլէ, տէյի սիւալինատէ, - օ անատէ սըր Արթիւր Գօլէնս՝

«— Սիզ հէնուզ կէնճսինիզ. պիւեիւք պիր իսմ թաշըեօրսունուզ, պէլքի մէյհուս վէ զէվճինատէն թէրք խոլմիշ պիր գաստըն սիզէ բասթ կէլտիկինատէ, հագգընըզտա իզհարը մուհապպէթ իտէճէք տիր, տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր։ կէնճ քիմսէ, սըր Արթիւրէ թէաճճիւպլէ պագարքէն, օ ատէմ,

«— Պու գաստըն պէնի էօյլէ քէտէր վէ թէէսսիւրաթա տիւշար իթմիշ, աեագլարը ալթընատա չըղնամըշ, վէ աշդ ու մուհապպէթիմտէն օլ տէրէճէ միւթէէսսիր օլմամըշ տըր քի, էկէր սիզի սեվիպ տէ, աշդ ու մուհապպէթին քէտէր վէ թէէսսիւրաթընը անլար իսէ, իննիդամընը ալմըշ օլաճաղըմ, տէյի իլավէթէն պէեան իթմիշ տիր։

Գօնթ, հիսս իտէկէլտիկի հէնէճանլարընը թէէսսէրիյլէ պու արա սէօզիւ քէսիպ, մատամ Բօշէնին գարշըսընատա տիզ չէօքէրէք, իֆատէյինի չու եօլտա իլէ կէօթիւրտիւ.

— Մա՛տամ, սըր Արթիւր թարաֆընատան պէօյլէ պիր բազարլըդ թէքլիֆ օլունան, վէ նամուսու հէնուզ լէքէլէնմէմիշ պուլունան պու ատէմ, պու եօլտա պիր հարէքէթ վէ մուամէլէնին ալչագլըզընը անլատմամըշ տըր։ Անճագ օն տօդուզունճու ատըր էվլատընատան, եանի գաստընլարընը իֆֆէթ ու ֆազիլէթինէ էհէմմիյէթ վէրմէյէն վէ անլէրի քէնդէյի իղֆալաթլարընա տիւշիւրտիւքլէրինատէ իֆֆէթխար իտէն տէլիդանլալար գիւրրիյէթինատէն օլմասընյլա, քէնտիսինէ թէքլիֆ օլունան թէէլլափլուատէ, տիւշարը քէտէր ու էլէմ օլմուշ կէնճ վէ հիւսէյնա պիր գաստընը թէսէլլիտէն պաշդա պիր շէյ կէօր-

մէեէրէք, սըը Աըթիւրիւն իշպու թէքլիֆինի գապուլ իլէմիշ տիր։ Իշթէ մատամ, թէճէննիւն իտէն պու ատէմ, խանէտան արմասըննը նամուսսուզ գըլան պու ասըլզատէ, վէլհասըլ պիր մէլէք եանընատա չէյթանըն խըզմէթինի իճրա իթմէկի տէրիւհատէ իտէն օ ալչադ՝ պէն իտիմ...

72

Էրմին, մէզքիւր իֆատէեի թէճաճիւպլէ տինլէնիպ, րիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ չէնտ տադըդա էվվէլ սատըդ պիր տօսթ ատտ իլէտիկի պիր քիմսէնին, քէնտի հադդընտա պէօյլէ պիր խէթատտա պուլունմասը գապիլ օլմաեաճաղընը ֆարզ իլէմէքտէ իտի։ Իմտի իպթիտաի էմրտէ վէրէճէք ճէվապ պուլամաեըպ, թէէսիւֆլէ Մ. սը Շաթօ-Մաիեէ պադմադլա իքթիֆա իլէտի։ Անճադ դօնթ, սէօզիւնիւ տէվամէ պիլճէսարէ,

— Ֆէնա պիր նադարլա եիւզիւնէ պադմաեա իճթիսար իլէտիկիմ գատընըն քիմ օլտուղունու էլպէթթէ քէչֆ իթտինիզ մատամ, տէ՞յիլ մի. օ գատըն սիզ իտինիզ, տէտի։

Էրմին սիւքիւթ իթտի, վէ դօնթ չու եօլտա սէօզիւնիւ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Օ ինկիլիզ պանա, քէնտիմի սէվտիրէճէք օլտուղում գատընըն գէվճի, գումար մատասը իւզէրինտէ պիր միւնադաեաա թուրթուլաճադ օլտուղունու պէեան իթմիշ իտի։ Կէօրիւեօրսունուզա՝ մատամ, սըը Աըթիւր՝ Մ. Րօշէնին պիր մուարադա վէ պիր տուէլլօ իտէճէկինի, վէ պէլճի տէ եարալանաճաղընը էվվէլճէ պիլիր իտիշ։ Պու չէյլէրի պէն տէ պիլիր իտիմ, վէ իլք տէֆա սիզէ թագտիմ օլունտուղումտա... Ա՛հ, պէն ալչադ պիր քիմսէեիմ, վէ սիզին նէֆրէթթ ու թահգիրինիզէ լաեըգըմ, լաքին էն սօն տադըդատա

գալոխմոէ նէտամէթ հասըլ օլմուշ օլմասըլա, սիզի գուբթարմադ իսթէրիմ, տէտի։

Պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն գօնթուն սէսինտէ վէ թավըրընտա հիսս օլունուն եէյիս վէ իզթիրապատան կէնճ գատըն մութէէսսիր օլարադ,

— Մօնսիէօ, նէտամէթինիզ՝ խէթանըզա միւսավի տիր. իմտի թահդիր վէ ատավէթիմտէն գօրդմաեարադ աեաղա գալգընըզ. սիզե աֆվ իթմիշիմ տիր, տէտի։

Մ. տը Շաթօ-Մայի մէսէրքէթլէ բէֆը սէտա իտիպ,

— Ա՜հ, չիմտի պու ատէմ պէնի մահվ իտէպիլիր, պէնի նամուսսուզ գլապիլիր, տէտի։

Էրմին. - (Հայրէթլէ.) Սիզի նամուսսուզ դըլապիլի՞ր մի. ֆագաթ սիզին նամուսունուզա նա՞սըլ լէքէ կէթիրէպիլիր։

Գօնթ աեաղա գալգըպ, չէօյլէ ճէվապ վէրտի.

— Մատամ, պու ատէմ, նամուսում իւզէրինէ եէմին իթմէքլիկիմի պէնտէն թալէպ իթմիշ իտի. պէն տէ օ եէմինի իթմիշ իտիմ. օ ալչաղըն թէմամիյլէ ալէթի օլարադ, քէօր քէօրունա օննա իթաաթ իտէճէք իտիմ. ատէթա էսիրի օլաճադ իտիմ. իմտի օն պէշ կիւնտէն պէրու հէր նէ եաբարըմ վէ հէր նէ սէօյլէտիմ իսէ, անըն թէչվիկ իյլէ իտի, ֆագաթ սիզի ալտաթաըգճա, հադդընըզտա հիւրմէթ ու բիաեէթ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ. նիհաեէթ տիւնքի կիւն, եէմինիմիզ խիլաֆընտա՞մը պուլունմադ, եօգսա պիր ճինաեէթի իրթիքտա՞պ մը իթմէք գադիեէլերինտէն պիրինի ինթիխապա դալդըչարադ, պիլա թէրէտտիւտ, եէմինիմին խիլաֆընտա պուլունմաեը թէրճիհ իյլէմիմ, Լվվէթ տիւն, օ ալչաղը խանէմտէն գօվտում, վէ քէնտինին պունտան պէօյլէ չէրիքի օլամաեաճաղըմը պիլպէեան, էկէր քէնտինտէ հադդ պուլուր իսէ, եարըն պէնի թահդիր իթմէսինէ միւսաատ իթտիմ.

Մօնրա, Մ. տը Շաթօ-Մայի օ մէճհուլ չախսըն պուղդ ու ատավէթինէ նէ սէպէպ օլապիլէճէկի հադդընտա պիր չօգ թաֆսիլաթա կիրիշտի. Մէրգում, իֆատաթընը պիթիրտիկինտէ, էրմին՝ էլինի ուզաթտըդ,

— Մօնսիէօ պօնթ, սիզ պէնիմ հադգըմտա վիւթթէհիմ պուլունմաեըզ, իլա խաֆիֆմէչլէպ պուլունմուչսունուզ։ Ասրըմըզտա եաչաեան էրքէքլէրին, գաարնլար հադգընտա հիսսիեաթը վիւքէմմէլէ իլէ մուխթասըֆ օլմատըգլարընը ազ էվվէլ պէեան իյլէտիկինիզտէ, հադգը օլտուղունուզու թէսլիմ իտիեօրսա։ Անճագ բիւշմանլըղընըզ վէ պանա կէօսթէրտիկինիզ թէվէճճիւհ՝ սիզի երինէ թագտիր իթմէքլիկիմէ վէսիլէ օլուեօր։ Իմտի զէվճիմին քէնտի եէմինլէրինի ունութմասըյա, պէնիմ տէ, քէնտի եէմինլէրիմի աեագ ալթընա ալաճաղըմը զանն իթմէնիզտէն տօլաեը աֆվ իտէրիմ։ Հէր նէ իսէ, չիմտի սիզ պէնիմ տօսթումա օլմազ իսթէ՞րմիսինիզ, տէտի։

Գօնթ, մէզպուրէնին գարշըսընտա տիզ չէօքէրէք,

— Սիզ պիր էյիլիք վէ ֆազիլէթ մէլէքիսինիզ, տէտի։

— Թայր, պէն մէլէք տէյիլիմ, սատէճէ նամուսլու պիր գաարնըմ։

Պէօյլէ տիւեէրէք մէրգումու աեագտա գալտըրըպ եանընտա օթուրթտու։

Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ կէօզլէրինտէն ագան եաշը սիլէրէք,

— Պէնի տօսթունուզ թէսմիեէ իտիեօրսունուզ։ Ֆէլաքէթինիզին մէքրուհ պիր չէրիթի օլտուգտան սօնրա, օ ֆէլաքէթին թամիրի խուսուսընտա, վազթըմը, հաեաթըմը, վէ գանըմընն սօն տամլասընը ուղրունուզտա ֆէտա իթմէքլիկիմի միւրատա իսէ՞րմիսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Էրմին, մահզունէն պաշընը սալլաեարագ,

— Ֆէրնան պիր պիչարէ խատթա օլուպ, պէյթի թէտավիսի պուլունաճագ տըր։ Լաքին պու թէտավի անճագ վագթի իլէ օլապիլէճէք տիր։ իմտի իւմիտ իտէլիմ, տէտի։

— Հադգընըզ վար տըր, իւմիտ իտինիզ։ Հէր հալտե պիր սաաթ կէլէճէք տիր տի, քէնտինին սաատէթի հադգըմեէսի՝ եանընըզտա օլտուղունու Ֆէրնան անլաեաճագ տըր։

Միւթէաղըպէն գօնթ գալտի պիր աղ թէսեէլի պուլարագ մուֆարագաթ իթտիկինտէ, էրմին աղլամաեա պաշլատը։ Օլ անե տէկին պիչարէ՝ պիր տօսթուն քէնտիսինի հիմաեէ իթ-

տիկինի դանն իթմէքտէ իբէն, պու քէրրէ օ իւմիտի դաիլ օլտուղունու անլատըղը կիպի, զէվճինին այբըլմասընտա տա, եալընըզ դատըն բարմաղը տէյիլ, միւտհիշ պիր խատմին կէօրիւնմէզ պիր էլի տախի մէվճուտ օլտուղունու տէրք իլլէտի։ Էրմին, պու չախաը մուղիրրին քիմ օլտուղունու անլամագ իչին զիհնինի բէք չօզ եօրտու իսէ տէ, պու միւչքիլինի պիր տիւրլիւ հալը իտէմէտի։ Ֆէրնանըն տիւշմէնլէրի պուլունտուղունու պիլմէտիկի միսիլլու, ճիւզիճէ կէօրմիւշ օլտուղու օ Ինկիլիզին՝ այշագ Անտրէա օլտուղունու տա նա՞սըլդանն իտէպիլիր իտի։

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ Ֆէրնան՝ Թիւրգուազ իլէ պիրլիքտէ ադչամ թատմը իթմիչ օլտուղունտան, օ ադչամը վադթը մուայէնինտէ խանէսինէ ատէթ իթմէտի, վէ զէվալը դատընճըղազ, չօճուղունուն պէշիկի եանընտա օթուրմուչ օլտուղու հալտէ, սաաթ օն բատտէլէրինտէ գաբուննուն չան սէսինի վէ սօնրա իչ օտատա պիր աեագ սէսի իչիթտի, վէ միւթէագրպէն օտասընըն գաբուսու այըլարագ, Ֆէրնան էչիքտէ կէօրիւնտիւ, վէ տօղրուճա զէվճէսինին գարշըսընա կէլիպ, տիզ չէօքերէք վէ հընչգըրտաեարագ,

— Մա՛տամ, էկէր էօմրիւմիւն պիւթիւն սաաթլարընը, սիզե իթմիչ օլտուղում Ֆէննալըդտան տօլաըը բէչիմանլըդլա կէչիրէճէկսիմէ եէմին իտէրսէմ, պանա աֆվ իտէճէ՞քմիսինիզ, պէնի եինէ սէվճէճէ՞քմիսինիզ, տէտի։

Կէնճ գատըն, պու սըրատա րէֆը սէտա իլէ, էլի գօլունու մէրդումունն պօղազընա սարմագտան պաշգա պիր ճէվապ վէրէմէտի։

Պէօյլէճէ Ֆէրնան իլէ էրմէնին խանէսինէ թէքրար սաատէթ տուխուլ իտիպ, բէտէր վէ վալիտէ, քէմալը մէսէրրէֆլէ պէշիկէ էյիլէրէք, տէրունինտէ եաթմագտա օլան ճիկէրբաբէլէրինի պլիտտէֆաթ պուս իթտիլէր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՍՍՌ-ԱՅՄ ՍՍՀ
Ս. ԱՍՏՎԱԾԱՏՐԻԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0542427